

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ

နိဿယ

တတိယတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပံ့ပိုးတိုက်ပွဲ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁

ကောဇော ၁၃၂၉

မတ်လ ၁၉၆၈

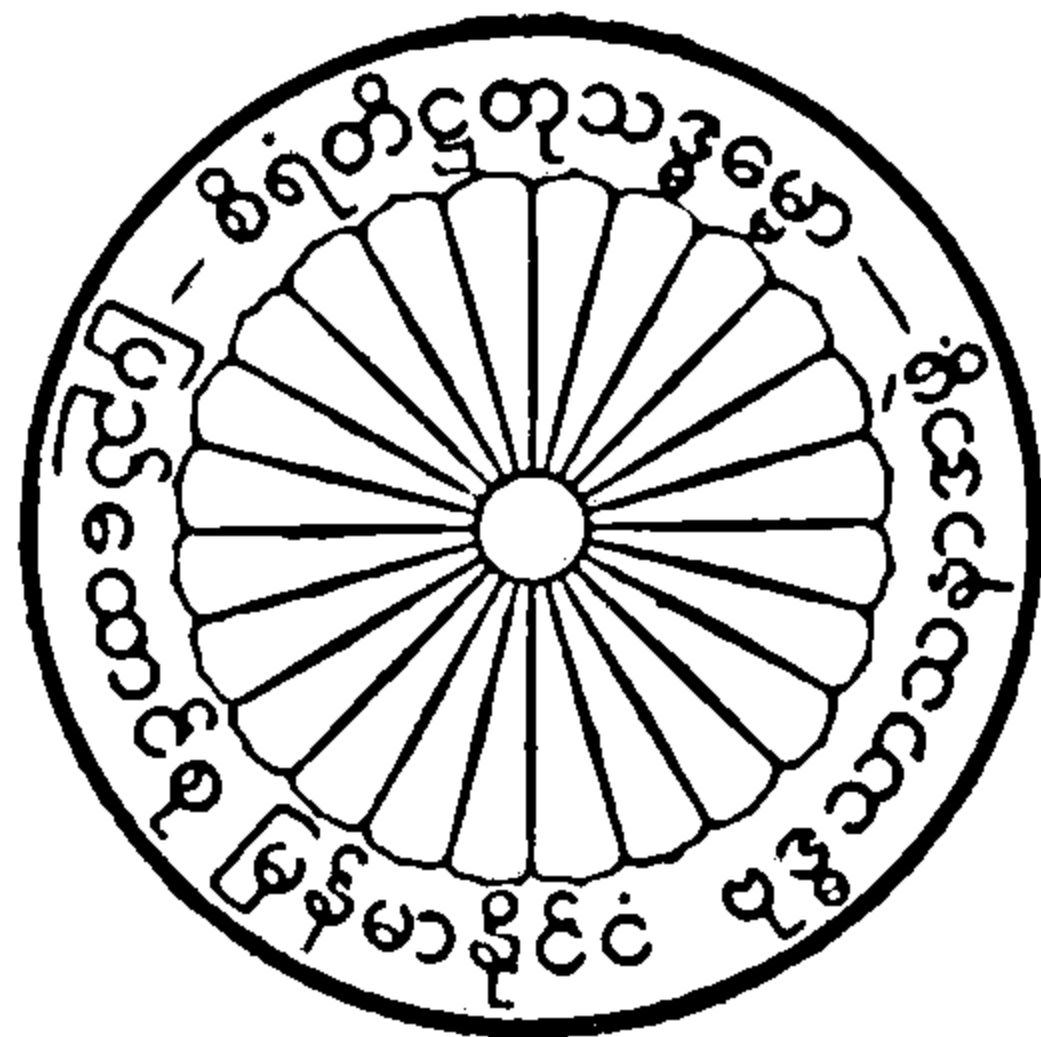
အက္ခမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား

ရှေးသားစိရင်အပ်သော

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဠိကာ

ဝိသုဒ္ဓိ

တတိယတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပံ့ပိုးတိုက်တွဲ ရိုက်နှိပ်သည်။

ကမ္ဘာ့ ဗုဒ္ဓစက္ကသိုလ်
ဇာကြည့်တိုက်
ကရင်စာရင်း

၁၉၆၈-ခု မတ်လ

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်—ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ (ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋိပက္ခသောဓက
သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A.,M.S.,B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉/၀၅၂၂) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ
တတိယတွဲ

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	၁၂-ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ အဘိညာကထာဝဏ္ဏနာ	
၁။	အခြားမဲ့၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော သမာဓိကထာကို အနီးမျက်မှောက် ပြု၍ အယံ-ဟု ဆိုကြောင်း	၁
၂။	ကေန္တရိကဝသေန-ပုဒ်၌ အန္တရ-သဒ္ဓါသည် အညအနက် ရှိကြောင်း	၈
၃။	ဥပစာသမာဓိကို ရပြီးသော်လည်း အပ္ပနာသမာဓိကို မရနိုင်သူ များစွာရှိကြောင်း	၁၀
၄။	ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနခေါ် ပူဇော်ပွဲအကြောင်း	၁၁
၅။	ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်ကို ရရုံမျှဖြင့်လည်း အဘိညာဉ်တို့ကို ရနိုင်ကြောင်း	၁၃
၆။	စတုတ္ထဈာန်သမာဓိဖြင့် စိတ်တည်ကြည်သည်ဟု ဆိုရာ၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးကို ရေတွက်ပြခြင်း	၁၈
၇။	ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ဣစ္ဆာဝစရခေါ် အချို့တရားဆိုးတို့ ဖြစ်တတ်သေးကြောင်း	၁၉
၈။	သုတ်၌ တိုက်ရိုက်ဟောအပ်သည်ကို မကိုလိုသောကြောင့် သုတ္တဝသေန-ဟု မဆိုပဲ သုတ္တာနုသာရေန-ဟု ဆိုကြောင်း	၂၁

ဒသဣဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ

၉။	နေက္ခမ္မစသည်သည် မိမိ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သောကြောင့် ပါဠိဟာရိယ-ပြာဠိဟာမည်ကြောင်း	၂၂
၁၀။	ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိနှင့် ပုညဝတောဣဒ္ဓိတို့၏ အလူးကိုပြဆိုခြင်း	၂၃

၁၉၆၈-ခု မတ်လ

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်—ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ (ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋိပသောဓက
သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A.,M.S.,B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉/၀၅၂၂) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ

တတိယတွဲ

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	၁၂- လူဒွိဝိစနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	
	အဘိညာကထာဝဏ္ဏနာ	

၁။	အခြားမဲ့၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော သမာဓိကထာကို အနီးမျက်မှောက် ပြု၍ အယံ-ဟု ဆိုကြောင်း	၁
၂။	ကေန္တရိကဝသေန-ပုဒ်၌ အန္တရ-သဒ္ဒါသည် အညအနက် ရှိကြောင်း	၈
၃။	ဥပစာသမာဓိကို ရပြီးသော်လည်း အပ္ပနာသမာဓိကို မရ နိုင်သူ များစွာရှိကြောင်း	၁၀
၄။	ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနခေါ် ပူဇော်ပွဲအကြောင်း	၁၁
၅။	ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်ကို ရရုံမျှဖြင့်လည်း အဘိညာဉ်တို့ကို ရနိုင်ကြောင်း	၁၃
၆။	စတုတ္ထဈာန်သမာဓိဖြင့် စိတ်တည်ကြည်သည်ဟု ဆိုရာ၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးကို ရေတွက်ပြခြင်း	၁၈
၇။	ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း လူ့စွာဝစရခေါ် အချို့တရားဆိုးတို့ ဖြစ်တတ်သေးကြောင်း	၁၉
၈။	သုတ်၌ တိုက်ရိုက်ဟောအပ်သည်ကို မဆိုလိုသောကြောင့် သုတ္တဝသေန-ဟု မဆိုပဲ သုတ္တာနုသာရေန-ဟု ဆိုကြောင်း	၂၁

ဒသလူဒွိကထာဝဏ္ဏနာ

၉။	နေက္ခမ္မစသည်သည် မိမိ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပယ်ဖျောက်တတ် သောကြောင့် ပါဠိဟာရိယ-ပြာဠိဟာမည်ကြောင်း	၂၂
၁၀။	ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိနှင့် ပုညဝတောလူဒွိတို့၏ အသူးကိုပြဆိုခြင်း		၂၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁။	အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိတို့သည် အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် ပြီးငြားသော်လည်း မိမိကိုယ်နှင့်အလုံးစုံတူအောင် ကိုယ်ထဲ၌ ပုံသွင်းသကဲ့သို့ ထပ်၍ ဖန်ဆင်းသော အဘိညာဉ်သည်သာလျှင် မနောမယိဒ္ဓိမည်ကြောင်း	၂၅
၁၂။	အရိယာတို့အား ပြည့်စုံသော အရိယိဒ္ဓိကို ဖွင့်ပြခြင်း	၂၉
၁၃။	ရဟန္တာအား ပြည့်စုံသော ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာကို ဖွင့်ပြခြင်း	၃၁
၁၄။	ဣဒ္ဓိပါဒေါ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ဝေဘန်ဖွင့်ပြခြင်း	၃၉
၁၅။	အရှင်စူဠပန္နက၏ ရဟန်းတထောင် ဖန်ဆင်းခြင်းသည် အဘိညာဉ်စိတ် တကြိမ်တည်းဖြင့် ပြီးငြားသော်လည်း အကြိမ်တထောင် ဖန်ဆင်းသကဲ့သို့ပင် ပြီးစီးခြင်းကြောင့် သဟဿက္ခတ္တု-ဟု ဆိုကြောင်း	၅၁
၁၆။	ပဒဘာဏ, ဓမ္မကထာ, သရဘညတို့ကို ဖွင့်ပြခြင်း	၅၁-၂
၁၇။	အနည်းငယ်မျှ အယုတ်အလွန်ကို မရေတွက်အပ်-စာရင်း မသွင်းအပ်ကြောင်း	၆၂
၁၈။	သုံးကျန်းလုံး၌ တပြိုင်နက် နေရောင်လင်းပုံကို ပြဆိုခြင်း	၆၂
၁၉။	ပဋိသေဓ နှစ်ချက်ဆင့်လျှင် ပကတိအနက်ရကြောင်း	၆၃

နန္ဒောပနန္ဒနာဂဒမနကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀။	တိဝိဓနာဠက အဖွင့်	၆၄
၂၁။	သဒ္ဓဒဒ္ဓဓရာဝ-ပုဒ်အနက် အဆုံးအဖြတ်	၆၉
၂၂။	နူးသောဖြစ်ခြင်းရှိသောရုပ်ကိုယ်သည် လျှင်သောဖြစ်ခြင်း ရှိသောစိတ်နှင့် အဘယ်သို့ တူညီစွာဖြစ်နိုင်သနည်းဟူသော မေးခွန်းကို ဖြေရှင်းပြခြင်း	၇၁
၂၃။	ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ဟူသော ဥပမာစကားသည် တရွေ့တရွေ့ချင်း ရုပ်ဖြစ်သွားပုံကို တိုက်ရိုက်ပြ မုချစကားဖြစ်ကြောင်း	၇၂
၂၄။	သဘောတရားတို့သည် ထိုထိုဖြစ်ရာအရပ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျက်ကြကြောင်း, အခြားအရပ်သို့ ရွေ့သွားခြင်း မရှိကြောင်း	၇၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၅။	အဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့် သဘောတရားတို့ကို လက္ခဏာ အားဖြင့် တမျိုးတမည်ဖြစ်အောင် မပြုနိုင်ကြောင်း၊ ဖြစ်ပုံ အားဖြင့်သာ တမျိုးတမည်ဖြစ်အောင် ပြုနိုင်ကြောင်း	၇၃
၂၆။	ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိအရာ၌ ပကတိအဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုစွန့်၍ ဖန်ဆင်းပုံကို ပြဆိုခြင်း	၇၆

၁၃-အဘိညာနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၇။	သုက္ကဝိပါကံ-ဟူရာ၌ ဝိပါက-ကို သုက္က-ဟု ဆိုခြင်းသည် ကာရ-ဏပစာဖြစ်သကဲ့သို့ ကံ၏အကျိုးကို ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တ-ဟု ဆိုခြင်းသည်လည်း ကာရဏပစာပင် ဖြစ်ကြောင်း	၈၁
၂၈။	ကုသိုလ်ကို ပွားစေသောဘာဝနာဟူသမျှသည် ဝီရိယဘာဝနာမည်ကြောင်း	၈၂
၂၉။	ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် ဝီထိစိတ်ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်း	၈၈

စေတောပရိယဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၃၀။	သွားခြင်းအနက်ရှိသော ဓာတ်ဟူသမျှမှာ သိခြင်းအနက် ကိုလည်း ရအပ်ကြောင်း	၈၈
၃၁။	သတ္တာနံ ပုဂ္ဂလာနံ-ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထစသည်ကို ပြခြင်း	၈၉
၃၂။	နှလုံးသွေး၌ ကမ္မဇမှတစ်ပါးသော အခြားရုပ်များလည်း ပါဝင်ကြောင်း၊ ထိုရုပ်တို့တွင်လည်း အခြားရုပ်များက စိတ္တဇရုပ်သို့ လိုက်၍ဖြစ်ကြောင်းစသည်ကို ပြချက်	၉၀
၃၃။	စေတောပရိယအဘိညာဉ်ဝီထိစိတ်ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်း	၉၁
၃၄။	သူတစ်ပါး၏စိတ်ကို အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် သိပြီးနောက် ကာမာဝစရစိတ်တို့ဖြင့်သာလျှင် သရာဂစိတ်စသည်ကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ကြောင်း	၉၂
၃၅။	အရိယာတို့၏ လောကုတ္တရာစိတ်ကို တန်းတူအရိယာသည် ၎င်း အထက်တန်းအရိယာသည်၎င်း သိနိုင်ကြောင်း၊ ပုထုဇဉ်နှင့် အောက်တန်းအရိယာတို့သည် မသိနိုင်ကြောင်း	၉၂
၃၆။	မဟဂ္ဂတံ, လောကုတ္တရံ, သမာဟိတံ-ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း	၉၅

ဦးငရ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ	
၃၇။	ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထစသည်ကို ပြခြင်း	၉၆
၃၈။	ဝိပဿနာအားထုတ်ခြင်းသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်၏ အကြောင်းထူးဖြစ်ကြောင်း	၁၀၀
၃၉။	စပါး, ဝါး, မြက်စသော တသီးပင်တို့အား ရှင်သန်ကြီးပွားရန် အားပေးတတ်သောကြောင့် သောကြာကြယ်သည် သြသမိမည်ကြောင်းစသည်ကို ပြခြင်း	၁၀၄
၄၀။	တခုသောကံကြောင့် ဖြစ်နေသော ပဋိသန္ဓေစုတိတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ဧကဇာတိ ဧကဘဝ ခေါ်ကြောင်း	၁၀၈
၄၁။	ကပ္ပ-ကပ္ပိ (ကမ္ဘာ)ဟူသည်မှာ ကာလပင် ဖြစ်ကြောင်း စသည်ကို ပြဆိုခြင်း	၁၀၈
၄၂။	ဇာတိဇေတိ အာဏာဇေတိ ဝိသယဇေတိတို့ကို ဖွင့်ပြခြင်း	၁၁၀
၄၃။	အသခန့်ယျကပ်မှာ အန္တရကပ် ၆၄-ရှိကြောင်း, ဧကစိဝါဒ အရအားဖြင့် အန္တရကပ် ၂၀-ရှိကြောင်း	၁၁၂
၄၄။	သင်္ခါရတရားတို့၏ ဘင်ခဏဖြင့် ပျက်ခြင်းမှာ အကြောင်း မရှိ၊ သို့သော် အစဉ်သန္တာန်၏ ပျက်ခြင်းမှာမူ အကြောင်း ရှိကြောင်း	၁၁၉
၄၅။	ရာဂ သတ္တ ဒုဗ္ဗိက္ခဟူသော အန္တရကပ်သုံးပါးတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ လွန်ကဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ကမ္ဘာ၏ပျက်ခြင်းသည် လည်း ယင်းသုံးပါးတို့ လွန်ကဲခြင်းကြောင့် မီး ရေ လေ တို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း (ပျက်ခြင်း) ဖြစ်ကြောင်းပြဆိုခြင်း	၁၁၉
၄၆။	အမုတြ-ဟု တပုဒ်တည်းဆိုခြင်းသည် သာမညနိဒ္ဒေသ, တနည်း ဝိစ္ဆာလောပဖြစ်ကြောင်း	၁၂၁

စုတူပပါတဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၄၇။	ဒိဗ္ဗစက္ခု-ပုဒ်၌ ဒိဗ္ဗ-သဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထကို ပြခြင်း	၁၂၃
၄၈။	ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် ငရဲသတ္တဝါတို့ကို မြင်ပြီးလျှင် ထိုငရဲ၌ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကံကို သိလိုပါက ပါဒက	.

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဈာန်ဝင်စားပြီးလျှင် ထိုမှ ထ၍ ပရိကံပြုရကြောင်း စသည်ကို ပြဆိုခြင်း	၁၂၇
၄၉။	အနာဂတံသညာဏ်ဖြင့် ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ရမည့်အခြေအနေကို မြင်ကြောင်း	၁၂၉
၅၀။	အရိယူပဝါဒကံအရာ၌ အရိယာအဖြစ်ကို သိခြင်း မသိခြင်းက လိုရင်းမဟုတ်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို စွပ်စွဲမိခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်ကြောင်း	၁၃၁
၅၁။	အရိယူပဝါဒနှင့်စပ်၍ စွန့်ပယ်ခြင်းနှင့် မစွန့်ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်း	၁၃၂
၅၂။	ကာယဿ ဘေဒါ-၌ ကာယဟူသည်မှာ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ကြောင်း	၁၃၃
၅၃။	ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဝီထိ၌ အဘိညာဉ်စိတ် သာလျှင် မြင်ကြောင်း	၁၃၆

ပကိဏ္ဍကထာဝဏ္ဏနာ

၅၄။	သာမညသစ္စာတို့၌ အရိယသစ္စာ အတွင်းဝင်သကဲ့သို့ ခန္ဓာတို့၌ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအတွင်းဝင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာကို သိလျှင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကိုလည်း သိကြောင်းစသည်	၁၃၇
၅၅။	ကာလုသိယံ-ပုဒ်အဆုံးအဖြတ်	၁၄၂
၅၆။	အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ကို ဇောဝါရဖြင့် ပိုင်းခြားပြအပ်ကြောင်း	၁၄၄
၅၇။	အဘိညာဉ်ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကို သိရာ၌ သင့်လျော်သော ယူနည်းကို ပြခြင်း	၁၄၅
၅၈။	ကုသလတိက် စသည်တို့ကို ဇာတိဘေဒစသည်ဖြင့် ဝေဘန် ပြခြင်း	၁၅၆

၁၄-ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

ပညာကထာဝဏ္ဏနာ

၅၉။	ဥပစာရာကာရ အစ၊ အာနိသံသာဓိဂမာကာရ အဆုံး ရှိသော ဘာဝနာကာရတို့ကို သရုပ်အားဖြင့် ထုတ်ပြခြင်း	၁၅၈
-----	--	-----

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆၀။	လောကီပညာ၏ သံကိလေသ ဝေါဒါနတို့သည် မဂ္ဂါမဂ္ဂ- ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌ အတွင်းဝင်ကြောင်း	၁၅၉
၆၁။	သညာ ဝိညာဉ် ပညာသုံးပါးလုံးပင် ဇာနည်ဘာဝဟူသော အာရုံကိုယူခြင်း သိခြင်းအားဖြင့် တူညီကြသော်လည်း သဗ္ဗာနနာကာရစသည်ဖြင့် ထူးကြောင်း	၁၆၁
၆၂။	သညာသည် မခွဲခြားမှု၍ အပေါင်းလိုက်အားဖြင့် မှတ်ယူ ခြင်းကြောင့် သူငယ်၏အသပြာကို မြင်သိခြင်းနှင့် တူ ကြောင်းစသည်ကို ပြဆိုခြင်း	၁၆၃
၆၃။	တပေါင်းတည်းဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ အသီးအသီး ခွဲခြားသိရန်မလွယ်ကူပုံကို အမျိုးမျိုးသော မြစ်တို့မှရေ၊ အမျိုးမျိုးသောဆီတို့ဖြင့် ဥပမာပြခြင်း	၁၆၄
၆၄။	ပညာသည် ရုပ်နာမ်တရား၏ သဘာဝကို ဖောက်ထွင်း၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသည်ဟူရာ၌ သဘာဝဟူသည်မှာ ကက္ခ- ဠတ္တအစရှိသော ဝိသေသလက္ခဏာနှင့် အနိစ္စတာအစရှိသော သာမညလက္ခဏာတို့ဖြစ်ကြောင်း စသည်ပြဆိုခြင်း	၁၆၅

ပညာပဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ

၆၅။	သောတာပတ္တိမဂ်သည်နိဗ္ဗာန်ကိုရှေးဦးစွာမြင်သောကြောင့် ၎င်း သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မှီရာဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ဒဿန ဘုံမည်ကြောင်းစသည်ကို ပြဆိုခြင်း	၁၆၆
၆၆။	စိန္တာမယာ သုတမယာ-စသည်၏ ဝစနတ္ထ	၁၆၇
၆၇။	ဥပါယကောသလ္လ-၏ ဝစနတ္ထ	၁၆၇
၆၈။	လူတို့၏ ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်းအမှု၊ အတတ်၊ အသိ ပညာတို့ကို ဗောဓိသတ္တနှင့်တူကုန်သော အချို့ပညာရှိတို့ သည် မမြင်ဘူး မကြားဘူးပဲ အသစ်ထွင်၍ ပြုကြကြောင်း၊ ထိုသို့ပြုခြင်းသည်လည်း သင်ကြားနည်းယူ၍ ပြုသကဲ့သို့ပင် အချိုးတကျဖြစ်ကြောင်းစသည်ဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၁၆၉
၆၉။	စိန္တာမယပညာသည် ဗောဓိသတ္တ သုံးမျိုးတို့အားသာ လျှင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုတွင်လည်း သစ္စာနုလောမိကခေါ် သော စိန္တာမယဝိပဿနာပညာသည် ပစ္စိမဘဝိကသမ္မာ-	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သမ္ပုဒ္ဓဗောဓိသတ္တနှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဗောဓိသတ္တတို့အား သာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း:	၁၇၁
၇၀။	သမာပန္နဿ ပညာ ဘာဝနာမယာ-ဟူရာ၌ သမာပန္နဿ- ဟူသောပုဒ်သည် နည်းပြုမျှသာဖြစ်ကြောင်း၊ ပညဉ္စ ဘာဝ- ယံ-ဟူသောပုဒ်၏ အဖွင့်၌မူ ဝိပဿနာပညာကို ဘာဝနာ- မယပညာဟု ဆိုလိုကြောင်း ပြဆိုခြင်း:	၁၇၁
၇၁။	မဂ်ပညာသည် ဝိပဿနာကိစ္စ ပြီးစီးပြည့်စုံကြောင်း ဖြစ် သောကြောင့်၎င်း နိဗ္ဗာန်၏တထလက္ခဏာကို အထူးသဖြင့် ရှုတတ်သောကြောင့်၎င်း ဝိပဿနာမည်ကြောင်း၊ ဂေါတြဘူ ဉာဏ်သည်ကား မဂ်၏အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌ တည်သောကြောင့် ဝိပဿနာ မမည်ကြောင်း:	၁၇၁
၇၂။	အဆောဘလျှင်ပြုရမည့်ကိစ္စဖြစ်စေ၊ ဘေးရန်ဖြစ်စေ ပေါ် ပေါက်လာလျှင် ယင်းကိစ္စ၊ ဘေးရန်တို့ကိုပြုရန်၊ ပယ်ရန် တခဏခြင်း အကြံ ရလာသောဉာဏ်ကို ဥပါယကောသလ္လ ဉာဏ်ခေါ်ကြောင်း:	၁၇၃
၇၃။	ဒုက္ခသစ္စာကိုအာရုံပြု၍ သိသောဉာဏ်စသည်တို့ကို ခွဲခြား၍ ပြဆိုခြင်း:	၁၇၄
၇၄။	နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သည် သဘာဝနိရုတ္တိ-မှန်ကန်သော သဒ္ဓါခေါ် မာဂဘောသာကို သိလျက်ဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုခြင်း:	၁၇၇
၇၅။	အသွားအပြန် သမ္ပဇဉ်နှင့်ယှဉ်လျက် အနုလောမ ဂေါတြဘူ အနီးတိုင်အောင် အားထုတ်ခဲ့ဘူးသည်ဟူရာ၌ အနုလောမ ဂေါတြဘူအနီးဟူသည်မှာ သင်္ခါရုပေက္ခာဖြစ်ကြောင်း:	၁၈၁
	ပညာဘူမိ-မူလ-သရီရဝတ္ထာနဝဏ္ဏနာ	
၇၆။	ဝိပဿနာပညာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံဖြစ်သောကြောင့် ပညာဘူမိ- ပညာ၏ဘုံမည်ကြောင်း:	၁၈၂
၇၇။	နာမ်၌၊ ရုပ်၌၊ နှစ်ပါးစုံ၌ တွေဝေသောသတ္တဝါ ၃-မျိုးတို့ အတွက် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်ဆိုင်ရာ ဒေသနာ ၃-မျိုး တို့ကို ဟောကြောင်းစသည်:	၁၈၃
၇၈။	ပဉ္စ ခန္ဓာ၊ ဟူရာ၌ ခန္ဓ-သဒ္ဓါသည် ရာသီ၊ ကောဠာသ ၂-နက် လုံးတို့၌ ဖြစ်ကြောင်း:	၁၈၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ရူပက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ	
၇၉။	ရူပနုလက္ခဏာဟူသည်မှာ သီတအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဖက် တို့နှင့် တွေ့သောအခါ ရှေးရုပ်အစဉ်နှင့် မတူသော နောက် ရုပ်အစဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း၊ ဘင်ခဏအားဖြင့် ပျက်ခြင်းကိုမဆိုလိုကြောင်း	၁၈၆
၈၀။	စက္ခု-အစရှိသော ပုဒ်တို့၏ ငစနတ္ထကိုပြခြင်း	၁၈၉
၈၁။	ရုပ် (၂၈) ပါးတို့ကိုပြဆိုရာ၌ အစီအစဉ်ကိုပြခြင်း	၁၉၂
၈၂။	ကာမဘဝ၌ တပ်မက်သော တဏှာသည်၎င်း ရူပဘဝ၌ တပ်မက်သော တဏှာသည်၎င်း စက္ခယတနစသည်ရှိသော ကာမဘဝ ရူပဘဝတို့ကို တောင်တမူ ဖြစ်သောကြောင့် ဒဠုကာမတာ စသည်မည်ကြောင်း	၁၉၄-၅
၈၃။	စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည် ကံတခုတည်းကြောင့် ဖြစ် သလော၊ ကံအများကြောင့်ဖြစ်သလောဟူသော ပြဿနာ ကို ဖြေရှင်းခြင်း	၁၉၇
၈၄။	မျက်စိနှစ်လုံးတို့တွင် တလုံးတလုံး၌ပင် စက္ခုဒသကကလာပ် များစွာ ဖြစ်လျက်ရှိကြောင်း၊ သို့သော် စက္ခုဝိညာဉ် သည်ကား ကလာပ်တခုတည်း၌ရှိသော စက္ခုပသာဒကိုသာ မှီ၍ ဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြဆိုခြင်း	၂၀၆
၈၅။	ဥဘတောဗျည်းမှလည်း တခဏတည်း၌ ဘာဝရုပ် ၂-ခု မရှိ တခုသာရှိကြောင်း	၂၁၀
၈၆။	ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ် တို့၏ မှီရာဖြစ်ကြောင်း	၂၁၂
၈၇။	၎င်းကို အာဂမ - ပါဠိဖြင့် ရှင်းပြခြင်း	၂၁၃
၈၈။	တဖန် အသင့်ယုတ္တိဖြင့် ရှင်းပြခြင်း	၂၁၃-၅
၈၉။	လှုပ်ခြင်းဟူသည်မှာ အရပ်တပါး-ဌာနအသစ်၌ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းပင်၊ ဖြစ်ပြီးသော တရားတို့၏ တနေရာမှ တနေရာ သို့ ရွေ့ရှားခြင်းမရှိဟု ပြဆိုခြင်း	၂၁၈
၉၀။	တိုက်ခိုက်ခြင်းဟူသည်မှာ အလွန်နီးကပ်စွာ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းပင်၊ လှုပ်ခြင်းဟူသည်မှာ အရပ်တပါး-ဌာန	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အသစ်၌ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းပင် - ဤသို့ ထူးခြားကြောင်း ပြဆိုချက်	၂၂၁
၉၁။	မိဒ္ဓရုပ်ဟူ၍ မရှိကြောင်း	၂၃၀
၉၂။	ဂိလာနိ-ဟူသော ပါဠိ၌ ဂ္ဂါနိ-ဟူသော သက္ကတ မိတ္တူ ဖြစ်ကြောင်း	၂၃၂
၉၃။	ကိုယ်ခွန်အားဟူသည်မှာ ဝါယောရုပ်ပင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းကို ပါဏဗလဟူ၍လည်း ခေါ်ကြောင်း	၂၃၃-၄
၉၄။	အတ္တဘာဝေါ, အဇ္ဈတ္တာ, အဇ္ဈတ္တိကာ-ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထ ...	၂၃၅
၉၅။	သနိဒဿနိ-ဟူသောပုဒ်၌ အနက်အားဖြင့် မပြားပဲ ပြား သကဲ့သို့ တင်စား၍ ဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း, ထိုသို့ဆိုခြင်းဖြင့် အနက်ထူးကို သိနားလည်ခြင်းအကျိုးရှိကြောင်း	၂၃၇
၉၆။	ဒွါရနှင့် အာရုံတို့၏ အချင်းချင်း ထိခိုက်ခြင်း ထင်ခြင်း ဟူသည်မှာ ရှေးရှုတော်လျော်သောအရပ်၌ တည်ခြင်းမျှ ဖြစ်ကြောင်း	၂၃၈
၉၇။	အေးသည်၏ အဖြစ်ကို တွေ့ထိ၍ သိနိုင်ကြောင်း, သို့သော် ယင်းအေးသည်၏ အဖြစ်သည် အာပေါဓာတ်မဟုတ် နဲ့ သော တေဇောဓာတ်သာ ဖြစ်ကြောင်းစသည်	၂၄၀
၉၈။	အရိသသော-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထနှင့် ရုပ်ပြီးပုံ ...	၂၄၂
၉၉။	ဝိတက္ကဝိပ္ပာရသဒ္ဓသည် သဝိညတ္တိက အသောတဝိညေယျ ဖြစ် မဖြစ်စိစစ်ခြင်း	၂၄၄
၁၀၀။	ဇရာမရဏကို ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဟု ဟောခြင်း၏အကြောင်း	၂၄၈

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀၁။	ဓမ္မသဘာဝမှ လွတ်သော ကတ္တားမည်သည် မရှိသော ကြောင့် ယင်းဓမ္မသဘာဝကိုပင် ကတ္တားအဖြစ်ပြခြင်းငှါ ဝိဇာနာတိ - ဟု ဆိုကြောင်း	၂၅၀
၁၀၂။	ကုသလ-သဒ္ဓါ၏ အဓိပ္ပါယ်နက်, ဝေါဟာရနက်ကို ပြခြင်း	၂၅၀
၁၀၃။	၎င်း၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း	၂၅၁
၁၀၄။	အကုသလ-သဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း	၂၅၃
၁၀၅။	အပျာကတမည်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြခြင်း	၂၅၄

[ည] ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဒီကာ နိဿယ တတိယတွဲ မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၆။	လောကီဘုံသည် ဌာနု, အဝတ္ထာ ၂-ပါးလုံးဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ လောကုတ္တရာဘုံသည်ကား အဝတ္ထာသာ သင့်ကြောင်း ပြဆိုချက်	၂၅၅
၁၀၇။	ဣဋ္ဌာရုံ၌သော်လည်း အာဘောဂစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ကုသိုလ်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း	၂၅၆
၁၀၈။	ဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို ပြဆိုခြင်း	၂၅၇
၁၀၉။	သောမနဿ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို ဖြည့်စွက်၍ ဖွင့်ပြခြင်း	၂၅၉
၁၁၀။	ပုည-သဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထကိုပြခြင်း	၂၆၀
၁၁၁။	ကုသိုလ်စိတ်၏အကျိုးဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေနှင့် ပဝတ္တိဝိပါက် တို့ကို ဝေဖန်ဖွင့်ပြခြင်း	၂၆၁
၁၁၂။	အာလမ္ပိတဗ္ဗဓမ္မအလိုအားဖြင့်၎င်း ဝိပါကဒါနအလို အား ဖြင့်၎င်း ဘုံကိုပိုင်းခြားလျှင် မျှန် မပြည့်စုံရာသောကြောင့် အာလမ္ပိကဓမ္မအလိုအားဖြင့် ပိုင်းခြား သတ်မှတ် အပ် ကြောင်း	၂၆၆
၁၁၃။	တောဝကော-ပုဒ် အဆုံးအဖြတ်	၂၆၉
၁၁၄။	သေ ပန္နော-အစချီသည့် ဂါထာပါဌ်အနက် အဆုံးအဖြတ်	၂၆၉
၁၁၅။	ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်သည် ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေးမူ၍ ပဝတ္တိအကျိုးကိုသာပေးကြောင်း	၂၇၃
၁၁၆။	စက္ခုပသာဒသည် တခုတည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း စက္ခု ဝိညာဉ်အား နိဿယသတ္တိစသည်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင် သောကြောင့် စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ - ဟုကေဝုစ်ဖြင့် ဟောကြောင်း	၂၇၈
၁၁၇။	ရူပါရုံသည် တခုတည်း စက္ခုဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးမပြုနိုင် (ကလာပ်တခုတည်း၌ရှိသောအဆင်းကို မမြင်နိုင်) အများ စုပေါင်း၍သာလျှင် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည် (အများစုကို သာလျှင် မြင်နိုင်သည်) ဟူသောအနက်ကို အကျယ် ဝေဖန်ပြခြင်း	၂၇၈
၁၁၈။	အာရမ္မဏ-သဒ္ဓါသည် အာရှေးရှိသော ရမု - ဓာတ်ဖြင့် ပြီး သည်မဟုတ် အာရှေးရှိသော လဗိ - ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော အာလမ္ပန - သဒ္ဓါမှ ဖြစ်လာကြောင်း ပြဆိုချက်	၂၇၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၉။	သဟိတ်ကာမ ဝိပါက်စိတ်၏ အသင်္ခါရိက, သသင်္ခါရိကဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းများ	၂၈၆
၁၂၀။	အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဥပေက္ခာသည် ဒုက္ခသဘောရှိသောကြောင့် ဟိနု ဖြစ်ကြောင်း, အကုသိုလ်၏အကျိုးသည် မဆင်းရဲသည် မရှိကြောင်းပြဆိုခြင်း	၂၈၈
၁၂၁။	အမိကို ပြုစုသည်ဟုဆိုလျှင် မိမိ၏ အမိကို ပြုစုသည် ဟူသော အနက်သည် အဝုတ္တသိဒ္ဓဖြစ်သကဲ့သို့ ရူပါဝစရိ-ဟုသာမညဆိုသော်လည်း ကုသိုလ်နှင့် ဆက်စပ်ခြင်း ရှိသောကြောင့် ရူပါဝစရိဝိပါက်ဝိညာဉ်ဟူသော အနက်သည် အဝုတ္တသိဒ္ဓဖြစ်ကြောင်း	၂၈၉
၁၂၂။	အဘိညာစေတနာ အကျိုးမပေးကြောင်း မူလဋီကာမှ ဆောင်ပြချက်	၂၉၀
၁၂၃။	လောကုတ္တရာ၌ ကြိယာစိတ် မရှိခြင်း၏အကြောင်း	၂၉၂
၁၂၄။	ကြိယာစိတ်ဟူသည်မှာ ပြုခြင်းမျှသာဖြစ်ကြောင်း, ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကဲ့သို့ အကျိုးမပေးတတ်သော စိတ်ဖြစ်ကြောင်း	၂၉၂
၁၂၅။	အနုဠာရေသု-ဟူရာ၌ အနောဠာရိကေသု သုခုမေသု ဟူသော အနက်သင့်ကြောင်း....	၂၉၄
၁၂၆။	မမ္မနံ-ပုဒ်အနက်အဆုံးအဖြတ်	၂၉၇
၁၂၇။	ပသာဒ၌ ရှေးရှုတော်လျော်ခြင်း အလိုအားဖြင့် ထိခိုက်ရာဝယ် ဟဒယဝတ္ထု၌ တည်မှီသော ဘဝင်၏ လှုပ်ခြင်းကို ဥပမာဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၃၀၁
၁၂၈။	ကာမဇောအဆုံး၌သာလျှင် တဒါရုံကျကြောင်း ပြဆိုခြင်း	၃၀၃
၁၂၉။	ဇောဖြင့် တဒါရုံကို သတ်မှတ်ပိုင်းခြားပြခြင်း	၃၀၄
၁၃၀။	မူလဘဝင်, အာဂန္တုကဘဝင်, ပိဋိဘဝင်ဟူသော ဝေါဟာရများ	၃၀၅
၁၃၁။	ကြိယာဇောနောင် တဒါရုံ ကျသင့်, မကျသင့် စိစစ်ပြခြင်း	၃၀၆
ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ		
၁၃၂။	ခေါ-သဒ္ဓါ ဝစနာလင်္ကာရ ဖြစ်ကြောင်း	၃၀၉
၁၃၃။	ဥပေက္ခာသည် သုခဒုက္ခကဲ့သို့ ကိုယ်နှင့် စိတ်အား ချီးမြှောက်	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ခြင်း နှိပ်စက်ခြင်း အလိုအားဖြင့် မကွဲပြားသောကြောင့် ယင်းမှာ ဘေဒမရှိကြောင်း	၃၁၀
သညာက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ		
၁၃၄။	ဉာဏသမ္ပယုတ်သညာသည် ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်ကြောင်း မှားယွင်းစွာ မယူတတ်ကြောင်း	၃၁၈
သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ		
၁၃၅။	ဖဿ၏ ဝစနတ္ထ၊ လက္ခဏာစသည် အဖွင့်	၃၁၉
၁၃၆။	သဘောတရားတို့၌ ကတ္တုသာဓန၊ ကရဏသာဓနတို့ကို ဆိုခြင်းသည် ပရိယာယ်မျှဖြစ်ကြောင်း၊ ဘာဝသာဓန သာ လျှင် မုချစကားဖြစ်ကြောင်း	၃၂၀
၁၃၇။	ဝိရိယာရမ္မဝတ္ထု ၈-ပါးကို ဆောင်ပြခြင်း	၃၂၄
၁၃၈။	ယုံကြည်ထိုက်သော သဒ္ဓေယျဝတ္ထုငါးပါး၊ သောတာပတ္တိ- ယဂ် ၄-ပါး	၃၂၆
၁၃၉။	ဟိရီနှင့် ဩတ္တပ္ပတို့ကို အကျယ် ဖွင့်ပြခြင်း	၃၂၇
၁၄၀။	သတိနှင့် မနသိကာရ ထူးခြားပုံကို ခွဲပြ၍ မနသိကာရ ၃-မျိုးကို ခန္ဓာ ၂-ပါး၌ သွင်းပြခြင်း	၃၃၆
၁၄၁။	ဝိရတီတို့၏ တွန့်ဆုတ်ခြင်းနှင့် ဟိရီဩတ္တပ္ပတို့၏ တွန့်ဆုတ် ခြင်းကို ခွဲခြားပြခြင်း	၃၃၈
၁၄၂။	ဥဒ္ဓစ္စ၏ ပျံ့လွင့်ပုံနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ပျံ့လွင့်ပုံကို ခွဲခြားပြခြင်း	၃၅၀
၁၄၃။	ကြိယာစိတ်တို့၌ ဝိရတီ မရှိခြင်း၏အကြောင်း	၃၅၁
အတိတာဒိဝိဘာဂကထာဝဏ္ဏနာ		
၁၄၄။	ယံ-ဟူသော ကိဉ္ဇိ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်လုံးဖြင့် နပုံလိင်ဆိုင်ရာ အလုံးစုံကို ပျံ့နှံ့၍ ယူကြောင်း	၃၅၂
၁၄၅။	ယံကိဉ္ဇိတိ စ ဧကံ ပဒံ - ဟူရာ၌ ဧကံ ပဒံ ပိုနေကြောင်း စသည်အဆုံးအဖြတ်	၃၅၃
၁၄၆။	အနံ့အထက်အားဖြင့် အအေးအမျိုးမျိုး အပူအမျိုးမျိုး ရှိရာတွင် မယုတ်မလွန် တမျိုးတည်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဆက်စပ်လျက် တသမတ်တည်း ဖြစ်နေသော	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အအေးတမျိုးတည်းကို၎င်း၊ အပူတမျိုးတည်းကို၎င်း တခု သော ဥတုဟုခေါ်ကြောင်း ပြဆိုခြင်း	၃၅၄
၁၄၇။	ခဏတ္တယသို့ မရောက်မီ အနာဂတ်၊ ရောက်ပြီးနောက် အတိတ်၊ ရောက်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်....	၃၅၆
၁၄၈။	အဇ္ဈတ္တနှင့် အဇ္ဈတ္တိက၊ ဗဟိဒ္ဓနှင့် ဗဟိရတို့၏ အနက်အား ဖြင့် ကွဲပြားပုံ	၃၅၈
၁၄၉။	ပရိဝေဏနှင့် သံဃာရာမခေါ် ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၏ တည် နေပုံကို ပြဆိုထားခြင်း	၃၆၂
၁၅၀။	ဋီကာ ဒုန္နာ ၁၆၀၊ စာကြောင်း ၄-မှ ကမ္မဝေဂကိစ္ဆာ ဟိ အစချီသော ဝါကျတို့၌ ပဒတ္တဝိနိစ္ဆယဉာဏ် ဖြစ်ပွားစေရန် ဆိုင်ရာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို ထုတ်ဆောင်၍ ပြချက် ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာဇာနာ	၃၆၇
၁၅၁။	တေန္တိ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတည်ပုဒ်ကို စိစစ်ပြင်ဆင်ခြင်း	၃၇၂
၁၅၂။	အတ္တဟူ၍၎င်း၊ အတ္တနိယဟူ၍၎င်း၊ စွဲလမ်းခြင်းသည် ခန္ဓာ ငါးပါးလျှင် အတိုင်းအရှည် ရှိသည်ဟူ၍ မှတ်အပ်ကြောင်း၊ သာသနာပ အညတိတ္ထိယ အချို့တို့က အတ္တကို ခန္ဓာငါးပါးမှ အလွတ်ဟူ၍ ဆိုကြသော်လည်း ယင်းတို့၏ အတ္တစွဲသည် လည်း ခန္ဓာငါးပါးကိုသာ မှီ၍ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်ကြောင်း ပြဆိုချက်	၃၇၇
၁၅၃။	ပုဗ္ဗုဠ-အဆုံးအဖြတ် (မှတ်ချက်)	၃၈၁

၁၅-အာယတနစာတုနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

အာယတနဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၅၄။	ကျွ-စသောပုဒ်တို့၏ ဝိသေသတ္တကို ပြခြင်း	၃၈၉
၁၅၅။	အဆင်းဟော ရူပ-သဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္တကို ပြခြင်း	၃၉၀
၁၅၆။	ကုစ္ဆိတာနံ သာသဝဓမ္မာနံ အာယော-ဟု အထူးပြု၍ ဆိုခြင်း ၏ အကြောင်း	၃၉၂
၁၅၇။	ဝိသမကာဝမိလာကာသင်္ဂါမသုသာနသန္နိသိတသဒိသုပါဒိန္န- ဓမ္မဝနဘာဝေဟိ-ဟူသောပုဒ်၏ အသိခက်သောအနက်ကို ရှင်းလင်းပြခြင်း (မှတ်ချက်)	၄၀၃

[ခ] ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ တတိယတွဲ မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဓာတုဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ	
၁၅၈။	စက္ခုဓာတုဟူသော နိဒ္ဒေသသည် စက္ခုဟူသော အသာ- ဓာရဏအကြောင်းဖြင့် မှတ်၍ ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း (ခက်ဆစ် မှတ်ဖွယ်)	၄၀၄
၁၅၉။	နိရောဓသမာပတ်အခိုက်၌ မနောဓာတ်နှင့်တကွ ဝိညာဏ ဓာတ် ၆-ပါးလုံး ချုပ်ပါလျက် ဓာတုဒွယနိရောဓမတ္တမေဝ-ဟု ဆိုခြင်း၏အကြောင်းကို ရှင်းပြချက်	၄၁၀
၁၆၀။	ကေစွာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ-ဟူသောပါဌ်၏ အဖွင့်၌ ဆင်ခြင်ဖွယ်	၄၁၄-၅
၁၆၁။	မနောဝိညာဏဓာတ်၏ တောမျောက်နှင့် တူပုံကို ပြဆိုခြင်း	၄၂၅

၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၆၂။	စက္ခုဇြွေစသည်တို့၏ မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ၌ အစိုးရပုံကို ပြဆိုခြင်း	၄၂၇
၁၆၃။	ပရိနိဋ္ဌိတဇာနနကိစ္စဓိကာသဝဿဘာဝဘူတော-ပုဒ်နှင့် စပ် သော အဆုံးအဖြတ်	၄၂၈
၁၆၄။	၂၂-ပါးသော တရားတို့ကိုသာလျှင် ဣန္ဒြေဟုဟော၍ အခြား တရားတို့ကို ဣန္ဒြေဟု မဟောခြင်း၏ အကြောင်းကို အဋ္ဌ- ကထာအဆိုမှ တပါးတနည်း ပြဆိုခြင်း	၄၃၇
၁၆၅။	ပဝတ္တိ နိဝတ္တိတို့၏ နိဿယစသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ ဣန္ဒြေတို့ကို ၂၂-ပါးသာ ပြကြောင်း တနည်းပြပြန်ခြင်း	၄၃၈
၁၆၆။	ဝိသဝိတာယ-ပုဒ်၏ အနက် အဆုံးအဖြတ်	၄၃၉-၄၀

သစ္စဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၆၇။	သာမညဇောတနာသည် ဝိသေသ၌ တည်ကြောင်းစသည်	၄၄၀
၁၆၈။	သစ္စာ ၄-ပါးမှ လွတ်သော တရားစကားတော်မည်သည် မရှိ ကြောင်း	၄၄၁
၁၆၉။	ပိဋနဋ္ဌစသော သစ္စတ္ထ ၁၆-ပါးကို အကျယ်ပြခြင်း	၄၇၂
၁၇၀။	နိရောဓသစ္စာဒဟာ နိရောဓော-ပုဒ်ကို ဖလူပစာဟု ဆိုခြင်း....	၄၄၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၇၁။	ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ-ဟူသောပါဌ်၌ ဗုဒ္ဓစသော ဝေါဟာရသည် မချွတ်ဖြစ်လတ်၌ ဖြစ်ပြီးကဲ့သို့ တင်စား အပ်သော ဝေါဟာရဖြစ်ကြောင်း	၄၄၇
၁၇၂။	ဝိပရိတ-နှင့် ဝိသံဝါဒက-တို့၏ အနက် ထူးခြားပုံကို ပြခြင်း....	၄၄၉
၁၇၃။	ဒုက္ခသစ္စာနိဒ္ဒေသ၌ ဗျာဓိကို မဟောခြင်း၏ အကြောင်း	၄၅၅
ဇာတိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ		
၁၇၄။	ပဋိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ်ကို ဘဝဟု ခေါ်ကြောင်း	၄၅၆
၁၇၅။	ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော သင်္ခါရတရားအပေါင်းကို သင်္ခါရဒုက္ခ ခေါ်ကြောင်း	၄၅၉
၁၇၆။	အဏ္ဏဇ မေဏ္ဏဇ ဝါယဇာတိကေ-ဟူသော ပါဌ်ပျက်ကို သုတ်သင်ပြင်ဆင်ခြင်း (မှတ်ချက်)	၄၅၉
၁၇၇။	တတိယံ အာဝဋ္ဌံ သန္ဓာယာဟ-ဟူသောပါဌ်၌ ဘာဝပုကာသ ဆေးကျမ်းကို မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြခြင်း	၄၆၂
	ဇရာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၃
	မရဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၄
	သောကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၅
	ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၆
	ဒုက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၆
	ဒေါမနဿနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၇
	ဥပါယာသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၇
	အပ္ပိယသမ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၈
	ပိယဝိပ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၈
	ဣစ္ဆိတာလာဘနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၉
	ပဉ္စုပါဒါနုက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၆၉
	သမုဒယနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	၄၇၀
၁၇၈။	ပေါနောဘဝိက-ပုဒ် ရုပ်ပြီးပုံ အဆုံးအဖြတ်	၄၇၁
၁၇၉။	တဗ္ဗောအနက် အဆုံးအဖြတ်	၄၇၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	နိရောဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	
၁၈၀။	ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ အနက် အဆုံးအဖြတ်	၄၇၇
၁၈၁။	အနုပုတ္တိနိရောဓကို ခယဟု ဆိုသင့်ကြောင်း	၄၈၆
၁၈၂။	အပက္ခမေတ္တာ အဆုံးအဖြတ်	၄၈၈
၁၈၃။	နိဿယာသိဒ္ဓိ အဆုံးအဖြတ်	၄၉၀
၁၈၄။	နိဗ္ဗာန်သည် အရိယာတို့အား ပစ္စက္ခသိဒ္ဓိ ဖြစ်၍ ပုဒုဇဉ် တို့အား အနုမာနသိဒ္ဓိ ဖြစ်ကြောင်း	၄၉၁
၁၈၅။	ဋီကာဆရာ၏ နိဗ္ဗာန် အဆုံးအဖြတ်	၄၉၆
၁၈၆။	နိဿယဆရာ၏ နိဗ္ဗာန် အဆုံးအဖြတ်	၅၀၂
	မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ	
၁၈၇။	အနုဗောဓဉာဏ် အဖွင့်	၅၁၀
၁၈၈။	ဣဿရဝါဒ ကာလဝါဒ အစရှိသော မိစ္ဆာဝါဒတို့ကို ပြဆို ခြင်း	၅၁၅
၁၈၉။	ဗုဒ္ဓသာသနာမှ အပြင်ပဝါဒီတို့၏ အပဝဂ္ဂ မောက္ခခေါ် နိဗ္ဗာန်တို့ကို ပြဆိုခြင်း	၅၁၆
၁၉၀။	သမုဒယသာမည်၍ အရိယသစ္စာမမည်သော တရားစသည် ဖြင့် စတုက္ကကို ဖွင့်ပြခြင်း	၅၂၁
၁၉၁။	သာဓ်ဝါဒီတို့သည် မဟာ-အစ ဘုတ်အထူးငါးပါး အဆုံး ရှိသော ဝိကတိတို့ဖြင့် ပကတိမှာ သဂဗ္ဘ-ကိုယ်ဝန်ရှိနေ သည်ဟု အလိဂ္ဂိကြ-ယူဆကြသကဲ့သို့ အကြောင်းမှာ အကျိုး ဖြင့် သဂဗ္ဘ မဖြစ်၍ အကြောင်းထဲ၌ အကျိုးသည် မြို့အောင်း လျက် မရှိကြောင်း	၅၂၅
	ကဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ	၅၂၇
၁၉၂။	သမာဓမ္မနှင့် ဝိပဿနာမဂ်တို့ကို သရုပ်အားဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၅၂၈
	၁၇-ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	
	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာဝဏ္ဏနာ	၅၃၂
၁၉၃။	နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် သီဟနာဒသုတ်၌ ဟောထားသော ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ် အကျယ်ကိုပင် ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ-အစချီ သော ဂါထာဖြင့် ပြဆိုသည်ဟု ဆိုခြင်း	၅၄၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၉၄။	တူသော ကတ္တားရှိသော ကြိယာ ၂-ပုဒ်တွင် ပုဗ္ဗကာလ ဖြစ်သော ကြိယာ၌ တွာပစ္စည်းသက်ကြောင်း၊ ပုဗ္ဗကာလ ဟူသော ဝေါဟာရသည်လည်း ယေဘုယျသို့လိုက်၍ ခေါ် အပ်သော ဝေါဟာရဖြစ်ကြောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ပုဒ်၌ ပစ္စယနကြိယာနှင့် သမုပ္ပဇနကြိယာ တို့သည် သမာနကာလ ဖြစ်ကြသော်လည်း ဟေတုကြိယာကို ပုဗ္ဗကာလကဲ့သို့ ခေါ် အပ်ကြောင်းများကို ပြဆိုခြင်း	၅၇၇
၁၉၅။	ပရာဝရယောဂ အဆုံးအဖြတ်	၅၇၈-၉
၁၉၆။	ဒသဒါဠိမာ-စသော နိရတ္တက အပတ္တက ဝါကျတို့ကို ထုတ်ပြ ခြင်း	၅၅၀
၁၉၇။	ရူပကလာပ-ရုပ်ကလာပ်ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ အရူပကလာပ နာမ်ကလာပ်ဟူ၍လည်း ခေါ်ဝေါ်ပြဆိုထားခြင်း	၅၅၇
၁၉၈။	ဣဿရဝါဒကိုပင် ပုရိသဝါဒ ပဇာပတိဝါဒဟူ၍လည်း ဤ ဋီကာ၌ ဆိုကြောင်း	၅၅၇
၁၉၉။	ဋီကာဆရာပြသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထများ	၅၆၀
၂၀၀။	သမာနကာလ အပရကာလတို့၌လည်း တွာပစ္စည်း သက် ကြောင်း ပြဆိုချက်များ	၅၆၃
၂၀၁။	တွာပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတပွားရန် မောဂ္ဂုလ္လာန်နိသျှမှ ထုတ်ဆောင်ပြချက်	၅၆၅
၂၀၂။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဟူသောပုဒ်၌ ထင်ရှားပြထားသော ကတ္တား မရှိငြားသော်လည်း အနုမာနအားဖြင့် သိအပ်သော ဇရာ မရဏ အစရှိသော အကျိုးတရားဟူသော ကတ္တား ရှိသည် သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် ဧကကတ္တုက ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိ ကြောင်း	၅၆၆
၂၀၃။	သတ္တတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ-ပုဒ် အဆုံးအဖြတ်	၅၇၅
၂၀၄။	အတ္တံ ဝိယ ကတွာ-မှ အဋ္ဌိကတွာ-ဟု ပြီးသင့်သည်ကို ပြခြင်း	၅၇၇
၂၀၅။	အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ၈-ပါး ၆-ပါးရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့နှင့် အင်္ဂါ ၁-ပါးတည်းရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထုတ်ပြခြင်း	၅၈၄
၂၀၆။	ဒုဂ္ဂတိဂါမိကံကို ပြုရာ၌ အဝိဇ္ဇာက ရှေ့ဆောင်၏၊ သုဂတိ ဂါမိကံကို ပြုရာ၌ တဏှာကရှေ့ဆောင်၏၊ ထိုအားလျော်စွာ ဝိသုဒ္ဓိ ဋီ နိဿယ ၃(၁)—ပ-မ-ဗ-သ-စ	

ဦးခရ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဒုဂ္ဂတိသုဂတိဂါမိနော-ဟု ဆိုသင့်သော်လည်း သဒ္ဓါနည်းအရ ဒွန်သမာသိ၌ ပူဇိတ အနက်ရှိသော ပုဒ်ကို ရှေ့ထားမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် သုဂတိဒုဂ္ဂတိဂါမိနော-ဟု ဆိုကြောင်း	၅၉၂
၂၀၇။	အဗျာကတပစ္စုပဋ္ဌာနံ-ပုဒ်၌ အဗျာကတ-သဒ္ဓါသည် အနာရမ္မဏ-အာရုံမရှိ-အာရုံမပြုတတ် ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောကြောင်း ပြဆိုခြင်း	၆၀၁
၂၀၈။	ဇရာမရဏကိုလည်း အကြောင်း အင်္ဂါတပါးဟု ယူသင့်ကြောင်း တနည်းပြဆိုခြင်း	၆၀၆
	အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒကထာဝဏ္ဏနာ	၆၀၇
၂၀၉။	ယာထာဝသရသလက္ခဏံ-ပုဒ်၌ ရသ-သဒ္ဓါသည် ကိစ္စဟောမဟုတ် သဘာဝဟော ဖြစ်ကြောင်း၊ လက္ခဏံ-နှင့်လည်း အရတုဖြစ်ကြောင်း ဝစနတ္ထဖြင့် အတိအကျ ပြဆိုခြင်း	၆၀၈
၂၁၀။	ပုညံ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ပြဆိုခြင်း (ဋီနာ-၂၅၈)	၆၀၉
၂၁၁။	အဘိညာဉ်စေတနာ အကျိုးမပေးကြောင်း ပြဆိုခြင်း (ဋီနာ-၂၅၉)	၆၁၂
၂၁၂။	အဘိညာဉ် စေတနာကဲ့သို့ပင် ဥဒ္ဓစ္စ စေတနာသည်လည်း အကျိုးမပေး ဟူရာ၌ အကျယ်တဝင့် စိစစ်ရှင်းပြခြင်း (ဋီနာ-၂၅၉ စသည်)	၆၁၃
၂၁၃။	အ-အက္ခရာ၏ တံယောဂနိဝတ္တိစသောအနက်တို့ကို သာဓကနှင့်တကွ ထုတ်ပြခြင်း	၆၂၃
၂၁၄။	ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓေါ-ပုဒ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ် (ဋီနာ-၂၆၅)	၆၂၇

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ

တတိယတွဲ၌ ပြင်ဖတ်ရန်

စာမျက်နှာ	စာကြောင်း	ရှိရင်း	ပြင်ဖတ်ရန်
၅	၁၄	သတ္တက္ခတ္တံ	သတက္ခတ္တံ
၃၇	၃၂	ဝိဝိဓရူပကာရဏာယ	ဝိဝိဓရူပကာရဏာယ
၅၁	၇	ပြီးသည်၏အဖြစ်	ပြီးခြင်း
၅၉	၃၂	စာကိုယ်၌	သေသကသိဏနိဒ္ဒေသ ပကိဏ္ဍကကထာနှင့်၎င်း၊ ဤအရာ၌ ရှိသော သိမ္မနှင့်၎င်း အညီပင်၊ မြန်မာမူစာကိုယ်၌
၆၃	၂၃	ဒမနေ	ဒမနေ ယထာ
၆၈	၁၀	သော။ (ဒိဃနိကာယ်	သော (ဒိဃနိကာယ်
၇၁	၅	တ္ထ ကေသ္မိ	တ္ထ တေသ္မိ
၈၀	၂၀	၁-ဤနိဒ္ဒေသပုဒ်	၁-ဤနိဒ္ဒေသပုဒ်
၁၀၇	၁၈	ခေါင်းရိပ်သူ	ခေါင်းရိတ်သူ
၁၁၀	၈	ဗုဒ္ဓကံရဿ	ဗုဒ္ဓကံရဿ
၁၃၄	၂၅	ခံသည်ကို	ခန့်သည်ကို
၁၃၅	၂၃	အလင်းအရောင်၏	အလင်းရောင်၏
၁၆၀	၂၃	အကြင်ဘာဝနာ	အကြင် ပညာဘာဝနာ
၁၈၇	၃၄	သာလျှင်ဟု အနက် ပေးသင့်၏	သာလျှင်ဟု အနက်ပေး၊ သင့်၏
၁၈၉	၃၃	အနက်ပေးသင့်သကဲ့သို့ရှိ၏	အနက်ပေး၊ သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။
၁၉၄	၃၃	သည်၎င်း။	ကာမဘဝ၌ တပ်မက်သော တဏှာသည်၎င်း။
၁၉၅	၁	သည်၎င်း။ (နိဒဿနနည်း ဟုယူအပ်၏)	ရူပဘဝ၌ တပ်မက်သော တဏှာ သည်၎င်း။
၂၂၆	၂၀	ကြောင့်သာလျှင်	ကြောင့်ပင်လျှင်

[၄] ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဖောဋ္ဌိကာ နိဿယ တတိယတွဲ ပြင်ဖတ်ရန်

စာမျက်နှာ	စာကြောင်း	ရှိုရင်း	ပြင်ဖတ်ရန်
၂၉၈	၂၃	သည်လည်း။ ကေမေဝ	သည်လည်း။ ကရုဏသမ္ပန္နော- ပိ၊ ကရိုဏ်းနှင့် ပြည့်စုံသော် လည်း။ ကေမေဝ
၃၀၀	၁၃	ယောဂျာဒေသာဝဋ္ဌိတံ	ယောဂျာဒေသာဝဋ္ဌိတံ
၃၁၃	၁၆	မသုခဘာဝေ၊	မသုခဘာဝေ၊
၃၄၂	၃၂	အပ္ပသန္နဘာဝံ	အပ္ပသန္နဘာဝံ
၃၄၇	၂၆	သိသျှာမုခွဲနှင့်	သိသျှာမုကွဲနှင့်
၃၄၉	၇	ဒါသဗျမေဝ	ဒါသဗျမိဝ
၄၀၃	၃၅	သဒိသ	သဒိသ္မ
၄၂၀	၁၈	ရပ်တံလတ်သော်	ရပ်တန့်လတ်သော်
၄၄၄	၂၄	ဟူသောပုဒ်	ဟူသောပုဒ်၌
၄၆၂	၁၈	ကဋတိ	ကြိတိ(ဟု အသံထွက်ဖတ်ပါ။)
။	။	ဩ	ဩ
။	၁၉	တသျှာသ္မဋတိယေ	တသျှာသံ ကြိတိယေ(ဟု အသံ ထွက်ဖတ်ပါ)
၄၈၈	၃၁	တခုခုကို	တခုကို
၅၀၄	၁၁၊ ၁၂	ဤအရာ၌	ထိုအရာ၌
၅၈၁	၇	ပဝတ္တိယာ၊ ဧ။	ပဝတ္တိယာ၊ ပဝတ္တိဧ။
၅၈၆	၂၈	ယော၊ အကြင်နိရောဓကို။	ယော၊ အကြင် အနိရောဓကို။
၅၈၇	၁၅၊ ၁၆	တပ္ပုရိသံသမာသံတည်း	တသမာသံတည်းရှိလျှင်

အထူးမှတ်စားချက်။ ။ စာမျက်နှာ ၄၆၂-သက္ကတဂါထာ၌ ရိ-သရ၏ သင်္ကေတစာလုံးမရှိ
သေးကြောင့် ၎င်းအတွက် ငှ-ကို ထည့်သွင်းစီထားပါသည်။
၎င်းကို ရိ-ဟု အသံထွက် ဖတ်ကြပေလိမ့်ပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ

ဒုတိယတွဲ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁၂-အုဒ္ဓိဝိခနိဇ္ဇေသဝဏ္ဏနာ

အဘိညာကထာဝဏ္ဏနာ

[၁] ၃၆၅။ သံသန္ဓနာဝသေန၊ အသ္မံသံသန္ဓနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနန္တရသမာဓိကထာယ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော သမာဓိကထာ၏။ အာသန္န-ပစ္စက္ခတ္တံ၊ နီးသည်၏အဖြစ် မျက်မှောက်၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေဇ္ဇော၊ ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ အယံ သမာဓိဘာဝနာတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်ဆို၏။ အဘိညာ၊ တို့ကို။ သမ္မာဒေတုံ၊ ငှါ။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကာတဗျော၊ ၏။ ဣတံ၊ သို့။ ဝတှာ၊ ဆိုပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထိုအားထုတ်ခြင်းကိုပြုရာ၌။ ပယောဇန-ဝိသေသေ၊ အကျိုးထူးတို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝေဠိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ထိရတရဘာဝေါ စ၊ သာ၍ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝိပဿနာဘာဝနာ-သုခတာ စ၊ ဝိပဿနာကိုပွားစေခြင်းငှါ ချမ်းသာလွယ်ကူသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နာ၏။ အာနိသံသော ဝေ၊ အကျိုးအာနိသင်သည် သာလျှင်။ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ လောကိယာဘိညာ၊ လောကီအဘိညာဉ်

[၁] ဤသို့သော ထောင့်ကွင်းနှင့် ဂဏန်းဖြင့် ဋီကာပါဌ် (ဒုတိယတွဲ) ၏ ရောက်ရာ စာမျက်နှာကိုပြသည်။

တပါးလည်းဖြစ်သော။ (သမ္မာဒေတဗ္ဗံ၊ ပြည့်စုံစေအပ်သောတရားသည်။) အတ္တိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တရုတ္တရိပဏိတပဏိတဓမ္မဒေသနတ္ထဉ္စ၊ အထက်အထက်၌ သာ၍သာ၍မှန်မြတ်သောတရားကို ဟောခြင်းငှါလည်း။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) တနည်း။ ဥတ္တရုတ္တရိပဏိတပဏိတဓမ္မဒေသနတ္ထဉ္စ၊ နုတ္တဉ္စ-ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (ဤအလို ဣတိ ဝုတ္တံ-ကို မြှုပ်ထားသည်ဟု ယူအပ်၏)

[၂] ဣဒ္ဓိဝိကဗ္ဗနန္ဒိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိသင်္ခါတံ၊ ဣဒ္ဓိဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ပြီးစီး ပြည့်စုံခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ပကတိဝဏ္ဏဇဟနကိရိယံ၊ ပကတိအဆင်းသဏ္ဍာန်ကို စွန့်ခြင်းကိရိယာကို။ ဣဒံ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိကဗ္ဗန-ဟူသောပုဒ်ကို။ ဣဒ္ဓိသု၊ ဆယ်ပါးသော ဣဒ္ဓိတို့တွင်။ ဝိကဗ္ဗနိဒ္ဓိယာ၊ နိဒ္ဓိ၏။ ပဓာနတာယ၊ ပြဇာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိံ စ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း။ ဝိကဗ္ဗနဉ္စ၊ ပကတိ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုစွန့်ခြင်းကို၎င်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အတ္တော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ (ဣဒ္ဓိံ စ ဝိကဗ္ဗနဉ္စ ဣဒ္ဓိဝိကဗ္ဗနံ-ဟု ဒွန်သမာသဖြင့်ပြီးသောပုဒ်ဟု ဆိုလို၏) ဝိကဗ္ဗနဿ၊ ပကတိအဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုစွန့်ခြင်းကို။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ ဂဟဏမ္ပိ၊ ယူခြင်းကိုလည်း။ ဝုတ္တကာရဏေနေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအကြောင်းဖြင့်သာ လျှင်။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ အာကာသကသိဏဝသေန၊ အာကာသကသိဏ်၏အစွမ်း အားဖြင့်။ အရူပသမာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အာလောက- ကသိဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ သြဒါတကသိဏန္တောဂဓံ၊ သြဒါတကသိဏ်၌ အကျုံးဝင် သည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ သြဒါတကသိဏပရိယန္တေသုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကသိဏာနုလောမာဒိစိတ္တပရိဒေသနဝိဓိနော၊ ကသိဏ်အနုလုံ စသည်ဖြင့် စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းအစီအရင်၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပေတတ္တာ၊ ကြောင့် တည်း။ ပန၊ ဆက်။ အာကာသနိမ္မာနာဒိအတ္တံ၊ ကောင်းကင်ဖန်ဆင်းခြင်း အစရှိသည်အကျိုးငှါ။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗမေဝ၊ လျှင်တည်း။ အဠ အဠာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ကသိဏေသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသောကသိဏ်၌။ အဠ အဠ၊ ရှစ်ပါး ရှစ်ပါးကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ ကသိဏာနုလောမတောတိ၊ ကား။ ကသိဏ- ပဋိပါဋိတော၊ ကသိဏ်အစဉ်အားဖြင့်။ ပဋိပါဋိံ စ၊ အစဉ်ကိုလည်း။ ဒေသနာ- ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဈာနာနုလောမော ပန၊ ဈာန်အစဉ်ကို မူကား။ ပဋိပတ္တိဝသေနပိ၊ ပဋိပတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဥက္ကမနံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း။ ဥက္ကန္တံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း။ ဥက္ကန္တမေဝ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း သည်ပင်လျှင်။ ဥက္ကန္တိကံ၊ ကမည်၏။ ဈာနဿ၊ ကို။ ဥက္ကန္တိကံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း။

၁-ဤ၌ သြဒါတကသိဏန္တောဂဓံ ကတော-ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် အာလောက- ကသိဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ သြဒါတကသိဏန္တောဂဓံ၊ အဘွင်းဝင်၏။ ဣတိ ကတော၊ ရှိ၊ ဝါ၊ ကြောင့်-ဟု အနက်ဒပးရာ၏။

ဈာနုက္ခန္တိကံ၊ ဈာန်ကိုခုန်ကျော်ခြင်း။ တဘော၊ ထိုဈာန်ကိုခုန်ကျော်သော အားဖြင့်။ ဈာနုလဃ်နုတော၊ ဈာန်ကိုခုန်ကျော်သောအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အင်္ဂသင်္ကန္တိတော အင်္ဂါတိက္ကမတော၊ အင်္ဂါကိုကျော်လွန် သောအားဖြင့်။ ယဒိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောဈာန်ကို။ ယတ္ထိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်း သောအရာ၌။ ဈာနာနံ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇနာဒိသုခတ္ထံ စ၊ ဝင်စားခြင်းစသည်၌ ချမ်းသာလွယ်ကူခြင်းအကျိုးငှါရင်း။ တေသံ၊ ထိုဈာန်တို့၏။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ သလ္လက္ခဏတ္ထံ စ၊ ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းအကျိုးငှါရင်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဒုဒမေတဗ္ဗံ၊ ဆုံးမအပ်၏။ ဝါ၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စေအပ်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ဆုံးမသည်ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ ဝါ၊ ထိုယောဂီအား။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ်၌။ ဝိသဝိဘာ၊ အထူးသဖြင့် ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အထူးထူး အပြားပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ နိုင်နင်းသည်၏အဖြစ် သည်။ (ဝသိတာ ဟူ၍သော်လည်း ပါဠိရင်း ဖြစ်ရာ၏) သမိဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

၃၆၆။ ဈာနံ သမာပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသောစကားရပ်၌။ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ၊ လည်းဖြစ် သော။ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ ကိံ၊ ဝင်စားသလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသောဈာန်ကို။ (သမာပဇ္ဇတိ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအမေး၌။ ကိဉ္ဇိ၊ အနည်းငယ်သောဖြည့်စွက်ဆိုဖွယ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) စတုဗ္ဗိဓမ္မိ၊ သော၊ (ဈာနံ၊ ကို။) ယဒိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ငြား အံ့။ အင်္ဂသင်္ကန္တိတော၊ အင်္ဂါကိုကျော်လွန်ခြင်းမှ။ ဝိသေသော၊ သည်။ န သိယာ။ မဖြစ်ရာ။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မှု၌။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသောဈာန်ကို။ (ယဒိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ငြားအံ့။) အာရမ္မဏသင်္ကန္တိတော၊ အာရုံကိုကျော်လွန်ခြင်းမှ။ (ဝိသေသော၊ သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤကား ဖြည့်စွက်ဖွယ်တည်း။) အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) အာဘောဂဝသေန၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုကသိဏာနု- လောမစသည်တို့၏။ ဝိသေသသိဒ္ဓိတော၊ အထူး၏ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယဒါ၊ ၌။ ကသိဏာနုလောမမေဝ၊ လုံကိုသာလျှင်။ အာဘုဇိတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍။ တတ္ထ တတ္ထ ကသိဏေ၊ ထိုထိုကသိဏ်း၌။ ဈာနာနံ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အင်္ဂသင်္ကန္တိံ၊ အင်္ဂါကိုကျော်လွန်ခြင်းကို။ (အာဘုဇိတွာ၊ ၍။) န (သမာ- ပဇ္ဇတိ)၊ ဝင်စားသည်မဟုတ်။ တဒါ၊ ၌။ ကသိဏာနုလောမော၊ ကသိဏ်းအနုလုံ ကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) ယဒါ ပန၊ ကား။ အင်္ဂသင်္ကန္တိံ၊ အင်္ဂါပြောင်းရွှေ့ခြင်း ကို။ ဝါ၊ အင်္ဂါကိုကျော်လွန်ခြင်းကို။ အာဘုဇိတွာ၊ ၍။ ဈာနာနံ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အင်္ဂသင်္ကန္တိံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ကသိဏာနုလောမ။ ပ။ အာဒိနမ္ပိ၊ ကသိဏ်းအနုလုံနှင့်အာရုံကို ကျော်လွန်

ခြင်းအစရှိသည်တို့၏လည်း။ အညမည်၊ အချင်းချင်း။ ဝိသေသော၊ ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤသို့ဝင်စားခြင်းသည်။ ကသိကာနုလောမံ နာမ၊
မည်သော။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ စိတ်ကိုဆုံးမကြောင်းနည်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါ-
ယော၊ တည်း။

တတ္ထေဝါတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ တထာသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပဋိပါဋိယာ။ပ။
သဟဿက္ခတ္တုမ္ပိတိ၊ ဟူသော။ တေဿ၊ ဤကားရပ်ကို။ ဥပသံဟာရတ္ထော၊
ကပ်၍ဆောင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ စ၊ အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤကသိကာနုလောမဝါရ
၌။ ပဋိပါဋိ၊ အစဉ်သည်။ ပဋိလောမတော၊ မအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)
တေန၊ ကြောင့်။ ပဋိလောမက္ကမေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ ထင်။ ဧတ္ထ၊
ဤကသိကာနုလောမဝါရအရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အတ္ထော၊
တည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ သြဒါတကသိဏေ၊ ၌။ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။
တတော၊ ၌။ လောဟိတကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ယာဝ
ပထဝီကသိကာ၊ တိုင်အောင်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်၏။

ပုနပုနံ သမာပဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သတ္တက္ခတ္တု သဟဿက္ခတ္တုနန္တိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဗဟုလာကာရံ၊ အကြိမ်များစွာပြုသောအခြင်းအရာကို။
အာဟ၊ ၎င်း။

[၃] တတ္ထေဝါတိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏေယေဝ၊ ၌ပင်လျှင်။ တတောတိ၊
ကား။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ တတိယဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဠာနန္တရကာလံ၊ ထခြင်း၏
အခြားမဲ့ကာလ၌။ ဝါ၊ ထပြီးသည်၏ အခြားမဲ့ကာလ၌။ တဒေဝါတိ၊ ကား။
ပထဝီကသိဏဒမဝ၊ ကိုသာလျှင်။ တတော အာကိဉ္ဇညာယတနန္တိ၊ ကား။
တတော ပထဝီကသိဏုဂ္ဂါဋိမာကာသေ။ပ။သမာပတ္တိတော၊ ထိုပထဝီကသိဏ်း
ကိုခွါကြောင်းဖြစ်သောကောင်းကင်ပညတ်၌ဖြစ်စေအပ်သော အာကာသာနဉ္ဇာ-
ယတနသမာပတ်မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနံ၊ ကို။ အမနသိကရိတွာ၊
နှလုံးမသွင်းမူ၍။ တံ၊ ထိုဝိညာဏဉ္ဇာယတနဈာန်ကို။ လမိတွာ၊ ခုန်ကျော်၍။
ယထာဝုတ္တံ။ပ။ဝိညာဏဿ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အာကာသာနဉ္ဇာ-
ယတနဝိညာဉ်၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းဟူသောအဘာဝပညတ်၌။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်
စေအပ်သော။ အာကိဉ္ဇညာယတနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ပထဝီကသိ။ပ။
ကသိဏံ၊ ပထဝီကသိဏ်းကို ခွါကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ဟူသော
အာကာသကသိဏ်းသည်။ ပထဝီကသိဏပက္ခိကမေဝ၊ ပထဝီကသိဏ်းအဖို့ရှိသည်
သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသိဏံ အနုက္ခမိတွာတိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ကသိဏေသု၊ တို့တွင်။
ကဿစိ၊ တစုံတခုသော ကသိဏ်းကို။ ဥက္ကမနံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်းသည်။ ဣဓ

ဤအရာ၌။ ကသိဏုက္ကန္တိကံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသိဏံ အနုက္ကမိ-
 တွာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဈာနုက္ကန္တိကန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဣစ္ဆိတံ၊
 အလိုရှိအပ်သော။ အဝဓာရဏံ၊ အဝဓာရဏအနက်ကို၎င်း။ တေန၊ ထိုအဝ
 ဓာရဏဖြင့်။ (သိမ္မုန္တံအညံ အဝဓာရဏေန - အရာ၌ အဝဓာရဏံ တေန - ဟု
 ပါဌ်မှန် ရှိစေရမည်) နိဝဇ္ဇေတဗ္ဗံ၊ နစ်စေအပ်သော အနက်ကို၎င်း။ ဥက္ကမနဿ၊
 ခုန်ကျော်ခြင်း၏။ သရူပံ စ၊ သရုပ်ကို၎င်း။ ဒဿေတံ၊ ငှါ ။ ဝေံ ကသိဏန္တိ-
 အာဒိံ၊ ကို။ ဝတော၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ တံ ပကာရံ၊ ထိုအပြားကို။ နိဿယေန၊
 မှီရာဖြင့်သော ကသိဏ်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သေသကသိဏေသု၊ တို့၌။ အတိ-
 ဒိသန္ဓော၊ ညွှန်ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ဝေံ အာပေါကသိဏာဒိ။ပ။ ကာတဗ္ဗာတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ နယေနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊
 ၎င်း။ ပဌမဇ္ဈာနမူလကံ၊ ပဌမဈာန်လျှင်မူလရှိသော။ ပထဝီကသိဏာဒိသု၊ တို့၌။
 ဈာနုက္ကန္တိကံ၊ ကို။ ဒဿိတံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိမူလကမ္ပိ၊
 ဒုတိယဈာန် စသည်လျှင် မူလရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုဈာနုက္ကန္တိက
 ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

တဒေဝါတိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈာနမေဝ၊ ကိုပင်လျှင်။ ကသိဏုက္ကန္တိကေပိ၊
 ကသိဏ်းကို ခုန်ကျော်ရာ၌လည်း။ အာပေါကသိဏာဒိမူလိကာ၊ အာပေါ-
 ကသိဏ်းစသည်လျှင် မူလရှိသော။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တူ။ ယထာရဟံ၊ စွာ။
 ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိမူလိကာ၊ သော။ (ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။)

လောဟိတကသိဏတော အာကိဉ္ဇညာယတနန္တိ၊ ကား။ လောဟိတကသိဏံ၊
 ကို။ အဝဇ္ဇေန္ဓော၊ နှလုံးသွင်းလျက်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ကတွာ၊ ၍။ တဿ၊
 ထိုလောဟိတကသိဏ်းကို။ ဥဂ္ဂါဋ္ဌနေန၊ ခွဲခြင်းဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတေ၊ ထင်သော။
 ကသိဏုက္ကန္တိမာကာသေ၊ ကသိဏ်းကို ခွဲကြောင်း ကောင်းကင်ပညတ်၌။
 အမနသိကာရေန၊ နှလုံးမသွင်းသဖြင့်။ (ပဝတ္တဝိညာဏဿ အပဂမံ-၌ စပ်)
 အာကာသာနုဉ္ဇာယတနဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုကသိဏုက္ကန္တိ-
 မာကာသ၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပဝတ္တဝိညာဏဿ၊ ဖြစ်ဘူးသော ပဌမာရူပဝိညာဉ်၏။
 အပဂမံ၊ ကင်းခြင်းကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ အာကိဉ္ဇညာယတနံ၊ ကို။
 သမာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။

ဣတရေသန္တိ၊ ကား။ အဝသိဋ္ဌရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ
 ဇ္ဈာန်တို့ကို။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဇ္ဈာနေသု၊ တို့၌။ အင်္ဂသင်္ကန္တိ၊ အင်္ဂါကို

၁-ဈာနုက္ကန္တိ-ဖြင့် အဝဓာရဏကို ပြသ၍၊ ကသိဏံ အနုက္ကမိတွာ-ဖြင့် နိဝဇ္ဇေ-
 တဗ္ဗံကို ပြသ၍၊ ကေန္တရိကဘာဝေ၊ ဥက္ကမနံ-ဖြင့် ဥက္ကမန၏ သရုပ်ကို ပြသည်ဟူလို။

လွန်ခြင်းသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ တာနိ၊ ထိုအရူပဈာန်တို့သည်။ ပထဝီ-
 ကသိဏေ၊ ဌ။ နာပိ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။
 အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ကန္တိဝစနေ၊ အင်္ဂါအာရုံနှစ်ပါးစုံကို ကျော်လွန်ခြင်းကို ဆိုသော
 စကား၌။ နိလကသိဏံ။ပ။ ယတနန္တိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယံ
 (ပစနံ)၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌကထာဆရာဆိုအပ်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။
 ယထာလာဘဝသေန၊ ရသင့်ရထိုက်သော နည်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ နိပ္ပရိယာ-
 ယတော ပန၊ အားဖြင့်သော်ကား။ အင်္ဂသင်္ကန္တိ၊ အင်္ဂါကို ကျော်လွန်ခြင်းကို။
 ရူပဇ္ဈာနေသု ဝေ၊ တို့၌သာလျှင်။ လဗ္ဘတိ ယထာ၊ ရအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။
 အရူပဇ္ဈာနေသု ဝေ၊ တို့၌သာလျှင်။ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။)
 ဟိ၊ မှန်။ ဝါ၊ အကြောင်းကား။ တဿ တဿေဝ ဈာနဿ၊ ထိုထိုတပါးတည်း
 သောဈာန်၏သာလျှင်။ အာရမ္မဏန္တရေ၊ အာရုံတပါး၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 အာရမ္မဏသင်္ကန္တိ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗကသိဏေသု။ပ။ သင်္ကန္တိ
 နာမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၁-ဤအရာ၌ ဝေ အရူပဇ္ဈာနေသု ဝေ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိ-ဟူသော ရှေ့ဝါကျနှင့် တဿ
 တဿေဝ-ဟူသောနောက်ဝါကျတို့၏ အနက်ကို နှီးနှောရန်ခက်၏။ တေနာဟ “သဗ္ဗကသိ-
 ဏေသု။ပ။ နာမာ”တိ-ဟူသောဝါကျနှင့် နှီးနှောရန် သာ၍ပင် ခက်သေး၏။ ထို့ပြင်
 အရူပဇ္ဈာနေသု ဝေ-ဟူသော ပါဠိကိုလည်း ဆင်ခြင်သင့်၏။ ထိုပါဠိအရဆိုလျှင် “ရူပဈာန်
 တို့၌ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိကို မုချအားဖြင့် မရအပ်”ဟု ဆိုရာ ရောက်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
 ၌ ပြဆိုထားသော “ပထဝီကသိဏေ ပဌမံ ဈာန် သမာပဇ္ဇိတွာ တဒေဝ အာပေါကသိဏေ။ပ။
 တဒေဝ ဩဒါတကသိဏေတိ ဝေ သဗ္ဗကသိဏေသု ဧကဿေဝ ဈာနဿ သမာပဇ္ဇနံ
 အာရမ္မဏသင်္ကန္တိကံ နာမ” ဟူသော စကားကိုလည်း ပရိယာယ်ပြစကားဟု ဆိုရာရောက်
 ၏။ သို့သော် ထိုစကားကိုကား ပရိယာယ်ပြဟု ဆိုရန် မသင့်သည်သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ ဤ
 အရာ၌ “ဝေ ရူပဇ္ဈာနေသု ဝေ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိပိ” ဟုလျှင် ပါဠိအသွား မချောလှသော်
 လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ယုတ္တိရှိ၍ သင့်လျော်ရာ၏။ “ဝေ တတ္ထေဝ အာရမ္မဏ-
 သင်္ကန္တိပိ” ဟူ၍ သော်၎င်း “ဝေ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိပိ” ဟူ၍ သာလျှင်သော်၎င်း ရှိပါမူကား
 ပါဠိသွားနှင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ပါ နှစ်ဖြာလုံးချောမောပြေပြစ်၍ အသင့်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပေ
 ၏။ သို့ရာတွင် ပို၍ ထင်ရှားပေါ်လွင်စေလိုသောကြောင့် ပါဠိဂတိကို မနဲ့ပဲ “ဝေ ရူပဇ္ဈာနေသု
 ဝေ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိပိ” ဟု ဋီကာဆရာ ရေးခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုဝါကျဖြင့် “အင်္ဂသင်္ကန္တိကို
 ရူပဈာန်တို့၌သာလျှင် မုချအားဖြင့် ရအပ်သကဲ့သို့ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိကိုလည်း ထိုရူပဈာန်
 တို့၌သာလျှင် မုချအားဖြင့် ရအပ်၏” ဟုဆိုလိုပေသည်။ ဤဋီကာ၌ ဤကဲ့သို့ပင် သမုစ္စယတ္ထကို
 ဥပမာ ဥပမေယုတ္ထပြု၍ ပြဆိုထားသော အရာများရှိပေသည်။ ယင်းသို့ဋီကာဆရာ ရေးခဲ့ရာတွင်
 အဆင့်ဆင့်ရေးကူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အာရမ္မဏသင်္ကန္တိ-ကို အာရမ္မဏတိက္ကမနှင့် အဓိပ္ပါယ်
 တူဟု ထင်မြင်ယူဆကြ၍ ရူပ-အရာ၌ အရူပ-ဟု အ-အက္ခရာကိုထည့်၍၎င်း အာရမ္မဏ-

[၄] ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗကသိဏေသုတိ ဣမိနာ၊ ဟူသောကြပါဌ်ဖြင့်။ အာ-
 ကာသဝိညာဏကသိဏာနမ္ပိ၊ ကသိဏ္ဍါဋီမာကာသဟူသော အာကာသ က-
 သိဏ်း၊ ပဌမာရူပဝိညာဉ်ဟူသော ဝိညာဏကသိဏ်းတို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊
 သိမ်းယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်
 ကောင်း။ (ကသွာ၊ ကား။) ဣဓ၊ ဤအာရမ္မဏသင်္ကန္တိအရာ၌။ အဋ္ဌန္တယေဝ၊
 ကုန်သော။ ကသိဏာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ အဓိကတတ္တာ၊ စပ်ယှဉ်အပ်သည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သိမ္မန္တံအညီပင်) (ဝတ္တု၊ ငှါ။ န သက္ကာ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။
 ဝေ၊ တူ။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ အရူပဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဧကံ ဈာနန္တိ၊ တပါး
 တည်းသောဈာန်ဟူ၍။ ဝတ္တု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။ (ကသွာ၊ ကား။)
 အဋ္ဌန္တံ သမာပတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တပရိဒမနဿ၊ စိတ်ကိုဆုံးမ
 ခြင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ဣစ္ဆိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တသွာ၊ ကြောင့်။ အာရူပဇ္ဈာ-
 နာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ကန္တိ၊ အင်္ဂါအာရုံနှစ်ပါးစုံကိုကျော်
 လွန်ခြင်းကို။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဝတ္တာ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။
 တထာ - တံ ဝေဒနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ (တနည်း) တထာဟိ၊ ထိုကြောင့်
 ပင်လျှင်။ ပိတကသိဏ္ဍါဋီမာကာသေ၊ ပိတ ကသိဏ်းကိုခွါကြောင်းဖြစ်သော
 ကောင်းကင်ပညတ်၌။ ယံ ပဌမာရူပဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဒါရမ္မဏံ၊
 ထိုပဌမာရူပဝိညာဉ်လျှင် အာရုံရှိသော။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
 ပိတကသိဏတော။ပ။ သမာပဇ္ဇတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣမိနာ နယေန၊
 ဖြင့်။ သေသဒ္ဓယေပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်း၌လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧကန္တရိကဝသေနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အန္တရ- သဒ္ဓေါ၊
 သည်။ အညတ္ထော၊ တပါးဟူသောအနက်ရှိ၏။ အန္တရမေဝ၊ အန္တရသည်ပင်

သင်္ကန္တိပိ-ဟူသောပုဒ်၌ ဝိ-သဒ္ဓါကို ယယ်၍၎င်း ရေးကူးခဲ့ကြသောကြောင့် ယခုလက်ရှိပါဌ်
 ဖြစ်နေဟန် ရှိ၏။

ဤအရာ၌ ရှေးနောက်ဆက်စပ်ပုံမှာ—အရူပဇ္ဈာန်တို့သည် အာရမ္မဏာတိက္ကမဈာန်များ
 ဖြစ်ကြ၍ ယင်းများကို၌လည်း အာရမ္မဏသင်္ကန္တိကို မုချအားဖြင့် ရသင့်သည်ပင် မဟုတ်ပါ
 လော၊ ထိုသို့ရသင့်လျှင် “ရူပဇ္ဈာနေသု ဝေ” ဟု အဝခာရဏဖြင့် ကန်သတ်၍ဆိုသော ဆရာ
 စကား အဘယ်သို့ သင့်ပါအံ့နည်း? ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တဿ တဿေဝ ဟိ ဈာ-
 နဿ” စသည်ကို ဖြေဆိုတော်မူသည်။ ထိုစကားဖြင့် “ထိုထိုပဌမဈာန်စသော တပါးတည်း
 သောဈာန်၏သာလျှင် တပါးတခြားဖြစ်သောအာရုံ၌ ဖြစ်ခြင်းကို အာရမ္မဏသင်္ကန္တိ-ဟု ဆို
 လိုသည်။ မိမိတို့၏ အသီးအသီးသောအာရုံမှ တပါးတခြားဖြစ်သောအာရုံ၌ ပြောင်းလဲ၍
 မဖြစ်နိုင်သော ကွဲပြားသော (တသီးတခြားမိဖြစ်သော) အရူပဇ္ဈာန်တို့၌ကား မုချအားဖြင့်
 အာရမ္မဏသင်္ကန္တိကို မုချအပ်” ဟု သိစေသည်ဟူ၍ ဆက်စပ်ယူရာ၏။ ဤသည်ကား မိမိ၏
 ထင်မြင်ချက်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ပညာရှင်တို့သည် ဉာဏ်သက်ဝင်၍ ဆင်ခြင်ကြပါကုန်။ . .

၁-အရူပဇ္ဈာန်လေးပါးကို တပါးတည်းယူလျှင် သမာပတ် ဝ-ပါးမဖြစ်၊ ငါးပါးသာ
 ဖြစ်ရာသောကြောင့်-ဟု ဆိုလို၏။

လျှင်။ အန္တရိကံ၊ ကမည်း၏။ တေသ္မိံ၊ ဤဝင်စားခြင်း၌။ ဧကဗ္ဗံ၊ အင်္ဂါနှင့် အာရုံတပေါင်းတည်း။ (ဧကံ-ကို ဖွင့်သည်) အန္တရိကံ၊ တခြားတပါးတမျိုး တမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကန္တရိကံ၊ မည်၏။ ဈာနသမာပဇ္ဇနံ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုဧကန္တရိက၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ဝင်စားသည်ရှိသော်။ အင်္ဂါနံ စ၊ တို့၏ ၎င်း။ အာရမ္မဏဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဧကဗ္ဗံ၊ တပေါင်းတည်း။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ သမာပဇ္ဇနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုလို၏။ ပန၊ ဆက်။ သော ဝိသေသော သည်။ ဟေဋ္ဌိမာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ အင်္ဂါရမ္မဏာနံ၊ ထိုအင်္ဂါအာရုံနှစ်ပါး စုံတို့ကို။ သမတိက္ကမနဝသေန၊ ကျော်လွန်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကန္တရိကဝသေန။ပ။ သင်္ကမနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒံ ဈာနံ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကံ၊ အင်္ဂါငါးပါးရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဂေသု စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤဈာန်သည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်းလျှင်အာရုံရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏေသု စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝဝတ္ထာပိတေသု၊ မှတ်အပ် ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ ဧကဗ္ဗံ၊ တည်း။ တေသံ၊ ထိုအင်္ဂါအာရုံတို့ကို။ ဝဝတ္ထာပနေ၊ မှတ်ခြင်း၌။ ဧကောစိ၊ သော။ ဝိသေသော၊ အကျိုးထူးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ အယံ ဝိမိ၊ ဤအင်္ဂါအာရုံနှစ်ပါးစုံကို မှတ်ခြင်းအစီအရင်ကို။ နာဘတော၊ မဆောင်ပြုအပ်။ ဝေဉ္စ ကတော၊ ကြောင့် ပင်လျှင်။ ဈာနက္ကန္တိကာဒိသု၊ တို့၌။ ပဋိလောမက္ကမေန စ၊ ပဋိလုံအစဉ်အားဖြင့် ၎င်း။ အနုလောမပဋိလောမက္ကမေန စ၊ အနုလုံ ပဋိလုံ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဧကန္တရိကဘာဝေန၊ တခုခြား၏အဖြစ်ဖြင့်။ လဗ္ဘမာနမ္ပိ၊ ရအပ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ရအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ဈာနာဒိနံ၊ တို့ကို။ ဥက္ကမနံ၊ ခုန်ကျော်ခြင်း ကို။ န ဥဒ္ဓဋံ၊ မထုတ်ပြုအပ်။ ဝါ၊ ကား။ တေဟိ နယေဟိ၊ ပဋိလုံအစဉ် စသည် ဖြင့် ခုန်ကျော်သောထိုနည်းတို့နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပပဉ္စပရိဟာရတ္ထံ၊ အကျယ်ကို ရှောင်လွှဲ ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ အချိန်ဖွင့်နှံခြင်းကို ရှောင်လွှဲခြင်းအကျိုးငှါ။ တေ၊ ထိုနည်းတို့ကို။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ နာဘတော၊ မဆောင်ပြုအပ်ကုန်။ (အနာဂတာ-ကား ပပဉ္စပရိဟာရတ္ထံ-ဟူသော သမ္ပဒါန်နှင့် မလျော်သောကြောင့် မသင့်) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၆၇။ ဈာနဘိညာသု၊ တို့၌။ အကတာမိကာရော၊ ပြုဘူးသော အဓိကာ ရမရှိသည်ဖြစ်၍။ အဘာဝိတဘာဝနော၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာမရှိ

၁-ဤအရာ၌ ဧကန္တရိက-ပုဒ်သည် ဈာနက္ကန္တိကအရာ၌ ဧကန္တရိက-ပုဒ်နှင့် အနက်မတူ၊ ထို့ကြောင့် ဒီကာ၌ အထူးကြံ၍ ဖွင့်ပြသည်။

သော။ တတ္ထ၊ ထိုစျာန်အဘိညာဉ်တို့၌။ ဥပနိဿယရဟိတောပိ၊ ဥပနိဿယ
 ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (အဘာဝိတဘာဝနော၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။
 ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အာဒိဘူတံ၊ အစပြစ်၍ဖြစ်သော။
 ယောကကမ္မံ၊ အားထုတ်ခြင်းအမှုသည်။ အာဒိကမ္မံ၊ မည်၏။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်
 အား။ တံ၊ ထိုအစပြစ်သော အားထုတ်ခြင်းအမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အာဒိကမ္မိကော၊ မည်၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အကတပရိစယော၊ ပြုအပ်ပြီး
 သော အလေ့အကျက်မရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မရှိပဲ။ ဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုဉ္ဇန္တော၊
 အားထုတ်သေးသောကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ယောဂါဝစရော-
 တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကသိဏပရိကမ္မမ္ပိ ဘာရောတိ၊ ကား။ ဒေါသဝိဝဇ္ဇ-
 နာဒိဝိစိနာ၊ အပြစ်ဒေါသကို ကြည့်ခြင်း အစရှိသော အစီအရင်ဖြင့်။ ကသိဏ-
 မဏ္ဍလေ၊ ကသိုဏ်းဝန်း၌။ ပဋိပတ္တိ၊ ပြုကျင့်ခြင်းသည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှ
 လောက်။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တုပ္ပတ္တိ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။
 တာဝ၊ လောက်။) ကသိဏပရိကမ္မံ၊ မည်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုကသိုဏ်းပရိကံသည်
 လည်း။ ဘာရော နာမ၊ ဝန်လေးတုံသေး၏။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနာ၊ သည်။ ဂဂေဝ၊ အံ
 နည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ဤကားအလိုတည်း။ နိမိတ္တုပ္ပါဒနန္တိ၊ ကား။
 ပဋိဘာဂနိမိတ္တုပ္ပါဒနံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုဖြစ်စေခြင်းတည်း။ တံ ဝဇေတောတိ၊
 ကား။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုနိမိတ်ကို၎င်း။ ဘာဝနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဝဇေတော၊ ပျိုးစေ၍။
 ဟိ၊ မှန်။ ဘာဝနာယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ (ဤ၌ ဝေ-သဒ္ဓါ ပိုသည်၊ သိမ္မ၌
 ကား မရှိ) နိမိတ္တဝစနံ၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ကေစိ၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်။ ဥပစာရသမာဓိံ၊ ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ အပ္ပနာသမာဓိံ၊ ကို။
 အဓိဂန္တု၊ ရခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တာဒိသာပိ၊ ထိုသို့သဘော
 ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ဗဟူ၊ များစွာတို့သည်။ ဟောန္တေဝ၊ ရှိကုန်
 သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပနာဓိဂမော ဘာရောတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ အပ္ပနာဓိဂမောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်
 သော။ သမာပတ္တိနံ၊ တို့ကို။ အဓိဂမံ၊ ရခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ (သမာပတ်
 တပါးမျှသာမဟုတ်ဟု ဆိုလို၏) သမာပတ္တိနံ၊ တို့၏။ [၅] ဥပနိဿယော၊ သည်။
 အညောဝ၊ အခြားတပါးသာလျှင်တည်း။ အဘိညာနံ၊ တို့၏။ (ဥပနိဿယော၊
 သည်။) အညော (ဝေ)၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဒမိတံ၊ ပ။
 ဘာရောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။
 နိသန္တိ နိသာမနံ၊ ရှုဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ စျာနစက္ခနာ၊ ဖြင့်။ ပထဝီကသိဏာဒိ-
 စျာနာရမ္မဏဿ၊ ပထဝီကသိုဏ်းအစရှိသော စျာန်၏အာရုံကို။ ဒဿနံ၊
 ရှုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခိပ္ပနိသန္တိ၊ မည်၏။ စျာနံ၊ ကို။
 သိဃတရံ၊ အထူးသဖြင့်လျင်စွာ။ သမာပဇ္ဇိတာ၊ ဝင်စားနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။
 (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုခိပ္ပနိသန္တိပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။

ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါ၊ မည်၏။ အဗ္ဗတရုနိစိတံ၊ သရက်ပင်တို့၏ စုဝေးရာဖြစ်သော၊
 ဝါ၊ သရက်ပင်အစုရှိသော။ မဟာမဟိန္ဒုတ္တေရာဒိပံ၊ တို့သည်။ သြတိဏ္ဏဋ္ဌာနံ၊
 သက်ဆင်းရာအရပ်သည်။ ထေရဗ္ဗတ္ထလံ၊ မည်၏။ ပဋိပက္ခဝိဇယာယ၊ ဆန့်ကျင်
 ဖက်ရန်သူကို အောင်နိုင်ခြင်းငှါ။ ယောဓာဇီဝါ၊ စင်သည်သူရဲတို့သည်။ နိမ္မလ-
 မေဝ၊ အညစ်အကြေး ကင်းသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အသိတောမရာဒိံ၊
 သံလျက်ခရင်းစသည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ စွဲကိုင်၍။ ဝိစရန္တိ ယထာ၊ လှည့်လည်
 ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘိက္ခုနာပိ၊ သည်လည်း။ ကိလေသာဝိဇယာယ၊
 ကိလေသာရန်သူကို အောင်နိုင်ခြင်းငှါ။ နိမ္မလာဝ၊ ကုန်သော။ ဈာနဘိညာ၊
 တို့ကို။ ဝဋ္ဌဉ္စိတဗ္ဗာ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။
 ဒဿေတံ၊ ငှါ။ တသ္မာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပတိဋ္ဌာဘာဝေါတိ (ဣမိနာ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။
 ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဥပဒ္ဒဝူပသမနံ၊ ဘေးရန်ကို ငြိမ်းစေခြင်းကို။ အဓိပေတံ၊
 ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုဘေးရန်ကို ငြိမ်းစေခြင်းသည်။ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝတောပိ၊
 လျင်စွာ နှလုံးသွင်းနိုင်-ဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်ထက်လည်း။ ဂရုတရံ၊
 သာ၍ဝန်လေး၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အစွာယိကကိစ္စသာဓနဝသေန၊ အလျင်လို
 သော ကိစ္စကိုပြီးစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဓာတဗ္ဗတော၊ စီရင်အပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရတ္တာ၊ သာ၍ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ရက္ခိတတ္ထေရုနိဒဿနေနေဝ၊ ရက္ခိတမထေရ်ကိုပြုခြင်းဖြင့်ပင်
 လျှင်။ သိဒ္ဓမ္မိ၊ ပြီးငြားသော်လည်း။ တံ၊ ထိုဘေးရန်ကို ငြိမ်းစေခြင်းကို။
 တတော၊ ထိုရက္ခိတမထေရ်၏ ဆောင်ရွက်ခြင်းထက်။ ဂရုတရေန၊ သာ၍
 ဝန်လေးသော။ အင်္ဂါရဝဿပရိတ္တာဏေန၊ မီးကျိုးမိုးကို စောင့်ရှောက်ကာကွယ်
 ခြင်းဖြင့်။ ဝိဘာဝေတံ၊ ငှါ။ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနပူဇာယ၊ ပ။ ထေရော ဝိယာတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနပူဇာ နာမ၊ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟန ပူဇော်ပွဲ မည်
 သည်ကား။ စေတိယဂိရိံ၊ စေတိယတောင်ကို။ အာဒိံ ကတွာ၊ ၍။ သကလ-
 ဒိပေ စ၊ အလုံးစုံသော သိဟိန္ဒုကျန်း၌၎င်း။ သမုဒ္ဒေ စ၊ ၌၎င်း။ ယာဝ
 ယောဇနာ၊ တယူဇနာတိုင်အောင်။ မဟတိ၊ ကြီးစွာသော။ ဒိပပူဇာ၊ ဆီမီး
 ပူဇော်ပွဲတည်း။ ပထဝိံ မာပေတွာတိ၊ ကား။ မာရေန၊ မာရ်နတ်သည်။
 ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ အင်္ဂါရဝဿံ၊ မီးကျိုးမိုးကို။ ဖုလိဂံမတ္တေနပိ၊
 မီးပေါက် မီးပွားမျှဖြင့်သော်လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ မနုဿေ၊ လူတို့ထံသို့။
 န ပါပုဏာတိ၊ မရောက်သေး။ တာဝဒေဝ၊ ထိုမျှလောက်အတိုင်း၌သာလျှင်။
 အာကာသေ၊ ၌။ ပထဝိံ၊ ကို။ နိမ္မိနိတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။

ဗလပုဗ္ဗယောဂါနန္တိ၊ ကား။ ဂရုတရူပနိဿယာနံ၊ သာ၍လေးသော
 ဥပနိဿယရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိနံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်စသည်တို့၏။ ဟေတု-

ဘူတမဟာဘိနိဟာရာနံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ကြီးမြတ်သော ရှေးရှု
ဆောင်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ မြတ်သော ဆုတောင်းရှိကုန်သော။ ဣတိ၊
ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဂ္ဂသာဝကာဒိနန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။
အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဧကဓမ္မေ၊ ကုန်သော။ မဟာသာဝကေ၊ တို့ကို။
သင်္ကရာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ ဘာဝနာနုက္ကမော၊ ဘာဝနာအစဉ်ဟူသည်။ ယထာ-
ဝတ္တံ၊ သော။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းတည်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါဒိတိ
(ဧတ္ထ)၊ ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဌာနာဌာနဉာဏာဒိနမ္ပိ၊ ဌာနာဌာနဉာဏ်
အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ကဟော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သေသာဘိ-
ညာနမေဝ၊ ဣဒ္ဓိဝိစမုကြင်းသော အဘိညာဉ်တို့ကိုသာလျှင်။ (သင်္ကဟော၊ ကို။)
န (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ သိအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ သာဝကာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။
ဌာနာဌာနဉာဏာဒိနိ၊ တို့သည်။ ပဒေသဝသေန၊ တစိတ်တဒေသ၏ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံကုန်၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပန္နဿေဝ၊ ပုဗ္ဗဟေတုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင်။ ယထာဝတ္တံ၊
သော။ ဘာဝနာနုက္ကမံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ အဘိညာယော၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊
ကုန်၏။ ဣတရဿ၊ ဤမှတစ်ပါးသော ပုဗ္ဗဟေတုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ န
ဣဇ္ဈန္တိ၊ မပြည့်စုံကုန်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပုဗ္ဗဟေတုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည့်စုံ၍
ပုဗ္ဗဟေတုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ အဂ္ဂိမေနာဒိဟိတိ၊ ကား။
အဂ္ဂိမ္ပိ၊ မီး၌။ တာပနကောဋ္ဌနာဒိဟိ၊ ပူစေခြင်း ထုခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။ ယထာ
စာတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ စ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ လာခါကာရာဒိနံ၊ ချိပ်အလုပ်သမား
စသည်တို့၏။ အဝုတ္တမ္ပိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မဆိုအပ်သေးသည်လည်းဖြစ်သော။ လာခါ-
ကောဋ္ဌနာဒိ၊ ချိပ်ကိုထောင်းထုခြင်း အစရှိသည်ကို။ သင်္ကရာတိ၊ ၏။ ဆန္ဒ။
ပ။ ဝသေနာတိ၊ ကား။ ဆန္ဒဝတော၊ ဆန္ဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဘိညာ၊
သည်။ စေ သိဇ္ဈတိ၊ အံ။ မယုမ္ပိ၊ ငါအားလည်း။ သိဇ္ဈတိ၊ လတံ။ ဣတိ၊ သို့။
ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒံ၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသောဆန္ဒကို။ သီသံ၊
ဦးခေါင်းကို။ ဓရံ၊ အဦးကို။ ဇေဋ္ဌံ၊ အကြီးအမှူးကို။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရှေ့သွားကို။
ကတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုဆန္ဒကို။
ဘာဝနာယ၊ ၏။ မုခံ၊ အကြီးအမှူးကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဈာနဿ၊ ကို။ သမာ-
ပဇ္ဇနဝသေန၊ ဝင်စားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သေသေသုပိ၊ တို့၌လည်း။
သေဝ နယော၊ တည်း။ အာဝဇ္ဇနာဒိဝသိဘာဝဝသေနာတိ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။
အဋ္ဌသုပိ၊ ကုန်သော။ သမာပတ္တိသု၊ တို့၌။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။
ဝသိဘာဝါပါဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုဝသိဘော်သို့
ရောက်စေခြင်းကိုလည်း။ အာဒိကမ္ပိကဝသေန၊ အာဒိကမ္ပိက ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်း
အားဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) [၆] ကတာဓိကာရဝသေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော အဓိကာရ
ရှိသူ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗဟေတု။ပ။

ဝဋ်တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ ဟိ၊ မှန်။ ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပန္နဿ၊ ရှေးအကြောင်း
 နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယံ စျာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ၊ ကို။ ကတော၊ ပြု၍။
 အဘိညာ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပါဒကစျာန်၌သာလျှင်။
 သာတိသယံ၊ တကွ။ စိဏ္ဏဝသိတာပိ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသော ဝသိဘော်ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကိုလည်း။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။ သဗ္ဗတ္ထေဝ၊ အလုံးသောစျာန်တို့၌သာ
 လျှင်။ န၊ အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အလို
 တည်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနမတ္ထေ စိဏ္ဏဝသိနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ မိန့်ဆိုခြင်း
 ကြောင့်။ အရူပသမာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ ဝိနာပိ၊ ကြည့်၍လည်း။ အဘိညာ၊
 တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုစကားသည်
 လည်း။ ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပန္နဿ၊ ရှေးအကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ယဒိ ဝုတ္တံ၊ အံ။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာလျှင်တည်း။ အထ၊
 ထိုသို့မဟုတ်။ ဣဘရဿ၊ ဤမှတစ်ပါးသော ပုဗ္ဗဟေတုနှင့် မပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။
 (ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယဒိ ဝုတ္တံ၊ အံ။) တေသံ၊ တို့၏။ မတိမတ္တံ၊ အလိုမျှသာတည်း။
 ယထာတိ၊ ကား။ ယေန ပကာရေန၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်။ ယေန ဝိဓိနာ၊
 အကြင်အစီအရင်ဖြင့်။ တ္ထောတိ၊ ကား။ တေသ္မိ ဣဒ္ဓိဝိဓိပုပ္ဖိဒေန၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓိ-
 အဘိညာကို ပြီးစေခြင်း၌။

၃၆၈။ တတြာတိ စ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်လည်း။ တဒေဝ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓိပုပ္ဖိဒေန
 ကိုသာလျှင်။ ပစ္စာမသတိ၊ ပြန်လည်သုံးသပ်၏။ ပါဠိနယာနုသာရေနေဝါတိ၊
 ကား။ ပါဠိဂတိယာ၊ ပါဠိအသွားကို။ အနုသရဏေနေဝ၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်
 သာလျှင်။ ပါဠိသံဝဏ္ဏနာနုက္ကမေနေဝ၊ ပါဠိကိုဖွင့်ခြင်းအစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်။
 ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ ပ။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊
 ဟောတော်မူပြီး၍။ သောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိဂတစတုတ္ထဇ္ဈာနော ယောဂီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ ဧဝံ
 သမာဟိတေတိ တ္ထော၊ ဤပါဠိ၌ ဧဝံ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟေဠာ၊ ပ။ သိဒ္ဓဿ၊
 အောက်စျာန်သုံးပါးအပေါင်းကို ရခြင်းအစဉ်ဖြင့်ပြီးသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာ-
 ဓာနဿ၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန်ဖြင့် ကောင်းစွာထားခြင်း တည်ကြည်ခြင်းကို။ နိဒဿ-
 နတ္ထော၊ ညွှန်ပြခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧဝန္တိ၊ ပ။ မေတန္တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၎်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ စ၊ ကို၎င်း။ တဿ၊ ထိုစတုတ္ထဇ္ဈာန်ကို။
 အဓိဂမက္ကမဿ စ၊ ရကြောင်းအစဉ်ကို၎င်း။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော
 ပုဒ်တည်း။ ယေန သမာဓာနာနုက္ကမေန၊ အကြင်ကောင်းစွာထားခြင်း တည်
 ကြည်ခြင်းနှင့် ရကြောင်းအစဉ်ဖြင့်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ၊ ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ၎်။
 တဒုဘယနိဒဿနံ၊ ထိုသမာဓာနနှင့် အနုက္ကမနှစ်ပါးစုံကို ပြကြောင်းဖြစ်သော
 ပုဒ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ပ။

ဝုတ္တံ ဟောဘိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဝေန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောကျိပုဒ်သည်။ အာဂ-
မနသမာဓိနာ၊ လာခဲရာအကြောင်းဖြစ်သော သုံးပါးသောသမာဓိနှင့်၊ ဝါ၊
ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော သုံးပါးသောသမာဓိနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက။ စတုတ္ထဇ္ဈာန-
သမာဓာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ဖြင့် ကောင်းစွာထားခြင်း တည်ကြည်ခြင်းကို။ ယဒိပိ
ဒိပေတိ၊ ပြပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သတိပါရိသုဒ္ဓိသမာဓိ ဝေ၊ သတိ၏
ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော သမာဓိသည်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး
ဖန်ဆင်းခြင်း၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဓာနံ၊
ပြဓာန်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိနာ သမာဟိတေတိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ဧ။ ဥပေက္ခာ။ပ။ဘာဝေနာတိ၊ ကား။ ဥပေက္ခာယ၊ သည်။ ဇနိတ-
သတိပါရိသုဒ္ဓိသဗ္ဗာဝေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်း
ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗပစ္စနိကဓမ္မုပက္ကိလေသပရိသုဒ္ဓါယ၊ အလုံး
စုံသော ဆန့်ကျင်ဖက်တရားဟူသော ဥပက္ကိလေသတို့မှ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်
သော၊ ဝါ၊ စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စနိကသမနေပိ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော
တရားတို့ကို ငြိမ်းစေရာ၌သော်လည်း။ အဗျာဝဋ္ဌာယ၊ ကြောင့်ကြပြုခြင်းမရှိ
သော။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေက္ခာယ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော ဥပေက္ခာ
သည်။ ငတ္တမာနာယ၊ လတ်သော်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ စ၊ သည်၎င်း။ တံသမ္ပယုတ္တ-
ဓမ္မာ စ၊ ထိုစတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်၎င်း။ သုပရိသုဒ္ဓါ စ၊
ကောင်းစွာထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်သည်၎င်း။ သုဝိသဒါ စ၊ ကောင်းစွာ
သန့်ရှင်းကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝါ၊ သော်လည်း။
သတိသိသေန၊ သတိကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ပဓာနပြုသဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို
စတုတ္ထဈာနကထာ၌။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ-
သတိ။ပ။ ပရိသုဒ္ဓေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ပရိသုဒ္ဓိယာ ဝေ၊ ထက်ဝန်းကျင်
စင်ကြယ်ခြင်း၏သာလျှင်။ ပစ္စယဝိသေသေန၊ အကြောင်းထူးဖြင့်။ ပဝတ္တိ-
ဝိသေသော၊ ဖြစ်ခြင်းအထူးသည်။ ပရိယောဒါတတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖွေးဖွေး
ပြုသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။ ကိမိဝ၊ ကား။) သုဇန္တသုဝဏ္ဏဿ၊
ကောင်းစွာမှတ်ပြီး-ဦးပြီးသောရှေ့၏၊ ဝါ၊ ကို။ နိဗံသနေန၊ ပွတ်တိုက်ခြင်း
ဖြင့်။ ပဘဿရတာ ဝိယ၊ ပြုံးပြုံးပြက်ပြက်တောက်ပခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ပရိသုဒ္ဓတ္တာယေဝ။ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

သုခါဒိနံ ။ပ။ သာတေနာတိ၊ ကား။ သုခသောမနဿာနံ စ၊ သုခနှင့်
သောမနဿလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ စ၊ ဒုက္ခနှင့်ဒေါမနဿလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ယထာက္ကံ၊ တိုင်း။ ရာဂဒေါသပစ္စယာနံ၊ ရာဂ၏အကြောင်း
ဒေါသ၏အကြောင်းတို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနေန၊ ခွါသဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သုခံ၊ သုခသည်။
သောမနဿာ၊ ဧ။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) သောမနဿံ၊ သည်။

ရာဂဿ၊ ၎်။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။) ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဒေါမနဿဿ၊ ၎်။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂအစရှိသောတရားတို့ကို။ စေတသော။ စိတ်၏။ မလာသုစိဘာဝေန၊ မလအသုစိ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အညစ်အကြေး မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အင်္ဂဏာနိတံ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ [၇] ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်၍။ ကိလေသနဋ္ဌေန၊ နှိပ်စက်တတ် ပူပန်စေတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဥပက္ကိလေသတိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနင်္ဂဏတ္တာယေဝ။ပ။ လေသေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ တေန၊ ကြောင့်။ အင်္ဂဏေန ဟိ တံ စိတ္တံ ဥပက္ကိလိသတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ ဝိဗာဓိယတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ ဥပတာပိယတိ၊ ပူပန်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သုဘာဝိတတ္တာတိ၊ ကား။ ပဂုဏဘာဝါပါဒနေန၊ လေ့လာကျေပြန်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်စေသဖြင့်။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပျိုးစေအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝသီဘာဝပုတ္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ အာဝဇ္ဇနာဒိနာ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီအစရှိသော။ ပဉ္စော ဝါ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ဝသီဖြင့်၎င်း။ စုဒ္ဒသဝိဓေန၊ သော။ ပရိဒမနေန ဝါ၊ ဆုံးမခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဝသဝတ္တိတံ၊ အလို့၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဝါ၊ အလိုအတိုင်းဖြစ်ခြင်းသို့။ ဥပဂတေ၊ ရောက်လတ်သော်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဝသေ၊ အလို့၌။ ဝတ္တမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်) ပဂုဏဘာဝပုတ္တိယာ၊ လေ့လာကျေပြန်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ (သီမုန့်နှင့် အညီပင်၊ မုဒုန္တိ ဝုစ္စတိ-၌ စပ်) သုပရိမဒ္ဒိတံ၊ ကောင်းစွာနယ်အပ်ပြီးသော။ စမ္ပံ ဝိယ စ၊ သားရေကဲ့သို့၎င်း။ သုပရိကမ္မကတာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းစွာအသင့်ပြုပြင်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ ကောင်းစွာအသင့်ပြုပြင်ခြင်းကိုပြုအပ်ပြီးသော။ လာခါ ဝိယ စ၊ ချိပ်ကဲ့သို့၎င်း။ မုဒုန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ကမ္မက္ခမေတိ၊ ကား။ ဝိကုဗ္ဗနာဒိက္ခဒ္ဒိကမ္မက္ခမေ၊ ဝိကုဗ္ဗနအစရှိသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းအမှု၌ ခန့်သည် ရှိသော်။ တဉ္စ ဥဘယန္တိ၊ ကား။ မုဒုတာကမ္မနိယဒ္ဓယံ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်၊ အမှု၌ခန့်သည်၏ အဖြစ်နှစ်ပါး အပေါင်းသည်။

နာဟန္တိအာဒိသ၊ တို့၌။ န-ကာရော၊ န-အက္ခရာသည်။ ပဋိသေဓတ္ထော၊ တားမြစ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ အဟန္တိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ သတ္တာ၊ သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ နိဒ္ဒိသတိ၊ ညွှန်ပြ၏။ ဘိက္ခဝေတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အာလပတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ အညန္တိ၊ ကား။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝုစ္စမာနစိတ္တတော၊ ဆိုအပ်လတံ သောစိတ်မှ။ အညံ၊ တပါးသော။ ဧကဓမ္မမ္ပိတိ၊ ကား။ ဧကမ္ပိ၊ တခုသော်လည်း ဖြစ်သော။ သဘာဝဓမ္မံ၊ ကို။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မူ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၎်။ ဟိ၊ ထင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အတ္ထော၊

တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗညုတညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဩလော-
 ကေန္တောပိ၊ ကြည့်သော်လည်း။ အညံ၊ စိတ်မှတစ်ပါးသော။ ဧကမ္မဗ္ဗိ၊ ကိုသော်
 လည်း။ န သမနုပဿာမိ၊ မမူ။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ဝသီဘာဝါ-
 ပါဒနေန၊ ဝသီဘော်သို့ရောက်စေသဖြင့်။ ဘာဝိတံ၊ ပွားစေအပ်သည်ရှိသော်။
 တထာ၊ တူ။ ပုနပုနံ ကရဏေန၊ လဲလဲပြုခြင်းဖြင့်။ ဗဟုလိကတံ၊ ကြိမ်ဖန်
 များစွာအလေ့အလာပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဧဝံ၊ ဤစိတ်နှင့်အတူ။ သဝိသေသ-
 မုဒုဘာဝပုတ္တိယာ၊ အထူးနှင့်တကွ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းဖြင့်။ မုဒု စ၊
 နူးညံ့သည်၎င်း။ ကမ္မက္ခမတာယ၊ အမှည့်ခန့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ အမှည့်
 ခန့်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ယထာယံဒံ စိတ္တန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော စ၊
 မြတ်စွာဘုရားဟူသော မိမိ၏၎င်း။ တေသဉ္စ၊ ထိုတရားနာသောရဟန်းတို့၏၎င်း။
 ပစ္စက္ခတာယ၊ မျက်မှောက်ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့ “ဣဒ္ဓိ
 စိတ္တံ” ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ယထာ၊ အကြင်
 အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွားစေအပ်သည်ရှိသော်။ ယထာဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင်
 ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ပရိသုဒ္ဓတာဒယော၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်အစရှိသော
 ဂုဏ်တို့သည်။ န ဝိဂစ္ဆန္တိ၊ မကင်းကုန်။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။
 သုဘာဝိတံ၊ ကောင်းစွာပွားစေအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။

တတ္ထ၊ ထိုပရိသုဒ္ဓဘာဝစသည်တို့၌။ အဝဋ္ဌိတံ၊ မြဲမြံစွာတည်သောစိတ်ကို။
 ဣဓ၊ ဤဒေသနာ၌။ ဌိတ(န္တိ စ)တည်သည်ဟူ၍၎င်း။ အာနေဉ္စပုတ္တန္တိ စ၊
 ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတေသု။ပ။
 အာနေဉ္စပုတ္တေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မုဒုကမ္မညတာ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်
 အမှည့် ခန့်သည်၏အဖြစ်တို့ကို။ ဝသီဘာဝပုတ္တိယာ၊ ဝသီဘော်သို့ရောက်ခြင်းဖြင့်။
 လက္ခိယန္တိ ယထာ၊ မှတ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝသီဘာဝပုတ္တိပိ၊
 ဝသီဘော်သို့ရောက်ခြင်းကိုလည်း။ မုဒုကမ္မညတာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ လက္ခိယတိ၊
 မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ ပိုသည်) မုဒုကမ္မညဘာဝေန။ပ။
 ဌိတေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြအံ့။ ကာရဏေန၊
 အကြောင်းဖြင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ နိဒ္ဒရိယတိ ယထာ၊ ထုတ်ဆောင်ပြအပ်
 သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဖလေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ကာရဏံ၊ ကို။ နိဒ္ဒရိယတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိစ္စလဘာဝေန၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
 အဝဋ္ဌာနံ၊ မြဲမြံစွာတည်ခြင်းသည်။ အာနေဉ္စပုတ္တိ၊ မည်၏။ သာ စ၊ ထို
 အာနေဉ္စပုတ္တိသည်လည်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ထိရဘာဝေန စ၊ ခိုင်မြဲ
 သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ပဋိပက္ခေဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောတရားတို့သည်။
 အကမ္မနိယတာယ စ၊ မတုန်လှုပ်စေအပ် - မတုန်လှုပ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်
 ၎င်း။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်) သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်လျက်။ သဒ္ဓါဒိဗလာနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော

ခွန်အားတို့၏။ အာနုဘာဝေန၊ အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါဒိဟိ။ပ။ အာနေဥပဒတ္တတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ် ပြီးသော။ အတ္တံ၊ ကို။ ဝိဝရိတံ၊ ဖွင့်ပြုခြင်းငှါ။ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတံ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုငါ့၌။ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ဧဝံ သုဘာဝိတံ၊ ဤသို့ ကောင်းစွာပွားစေအပ်ပြီးသော။ ဝသိဘာဝပုတ္တံ၊ သော။ ဧတံ စိတ္တံ၊ သည်။ ကေသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အဘိညာသစ္စိကရဏိယာနံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ဣဒ္ဓိဝံစသောတရားတို့ကို။ အဘိညာ- သစ္စိကိရိယာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တာယ၊ သော။ သဒ္ဓါယ၊ သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သိမ်းဆည်းအပ် ချီးမြှောက်အပ်သော။ ယထာဝုတ္တသဒ္ဓါဗလေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုခဲ့တိုင်းသော သဒ္ဓါတည်းဟူသော ခွန်အားဖြင့်။ ဥပတ္တမ္ဘိတံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော။ (စိတ္တံ-၏ ဝိသေသန)အသဒ္ဓိယေနာတိ၊ ကား။ တပုဋ္ဌိပက္ခေန၊ ထိုသဒ္ဓါ၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော။ အသဒ္ဓိယေန၊ မယုံကြည်ခြင်းဟူသော။ ဟေတုနာ၊ အကြောင်း ကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊ မတုန်။ န စလတိ၊ မလှုပ်။ န ကမ္ပတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ အညဒတ္ထ၊ စင်စစ်။ ဥပရိဝိသေသာဝဟဘာဝေနော၊ အထက်တရားထူးကို ဆောင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ [ဂ] ဝိရိယပရိဂ္ဂဟိတန္တိ- အာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အတ္တော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဝိရိယပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ဝသိဘာဝါပါဒနပရိဒမနသာဓနေန၊ ဝသိဘော်သို့ရောက်စေခြင်း၊ စိတ်ကို ဆုံးမခြင်းတို့ကို ပြီးစေသော။ ဝိရိယေန၊ သည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတံ၊ ထောက်ပံ့အပ် သော။ သတိပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တော၊ ပြီးသော။ ဘာဝနာ- ဗဟုလိကာရေ၊ ဘာဝနာကို အကြိမ်များစွာပြုခြင်း၌။ အသမ္မောသသာဓိကာယ စ၊ မမေ့ခြင်းကို ပြီးစေတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဂတိယော၊ ဖြစ်ခြင်းအလားတို့ကို။ သမန္နေသမာနာယ စ၊ ကောင်းစွာ အဖန် တလဲလဲ ရှာမှီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ ရှုဆင်ခြင်သည်လည်းဖြစ်သော။ သတိယာ၊ သည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတံ၊ သော။ သမာဓိပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ တတ္ထော၊ ထိုဘာဝနာဗဟုလိကာရ၌သာလျှင်။ အဝိက္ခေပသာဓနေန၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းကိုပြီးစေ တတ်သော။ သမာဓာနေန၊ စိတ်ကိုကောင်းစွာထားခြင်းသည်။ ဝါ၊ တည်ကြည် ခြင်းသည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတံ၊ သော။ ပညာပရိဂ္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ တဿာ ဧဝံ ဘာဝ- နာယ၊ ထိုဘာဝနာအားသာလျှင်။ ဥပကာရာနုပကာရဓမ္မာနံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ် ကျေးဇူးမပြုတတ်သောတရားတို့ကို။ ပဇာနနလက္ခဏာယ၊ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ သော။ ပညာယ၊ သည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတံ၊ သော။ ဩဘာသဂတန္တိ၊ ကား။ ဉာဏော- ဘာဝသံသဟဂတံ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသောအရောင်အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဟိ၊ မှန်။ ဩဘာသဘူတေန၊ အရောင်အလင်းသဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ယထာ-

ဝုတ္တသမာဓာနသံဝဒ္ဓိတေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသောတည်ကြည်ခြင်းဖြင့် ကောင်းစွာပွားစေအပ်သော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သံကိလေသပက္ခံ၊ သံကိလေသတရားအဖို့ကို။ ယာထာဝတော၊ စွာ။ ပဿန္တော၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ တတော၊ ထိုသံကိလေသတရားအပေါင်းမှ။ ဥတြသန္တော၊ ထိတ်လန့်သည်ဖြစ်၍။ ဩတ္တပ္ပန္တော၊ ကြောက်ရွံ့သည်ဖြစ်၍။ တံ၊ ထိုသံကိလေသတရားအပေါင်းကို။ အဓိဘဝတံ၊ လွှမ်းမိုး၏။ တေန၊ ထိုသံကိလေသတရားအပေါင်းသည်။ န အဘိဘူယတံ၊ မလွှမ်းမိုးအပ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ကိလေသန္တကာရေန န ဣဉ္စတီတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတေန၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ ဉာဏပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ဉာဏ်သည်သိမ်းဆည်းအပ်ထောက်ပံ့အပ်သော။ ဟိရောတ္တပ္ပဗလံ၊ ဟိရီဩတ္တပ္ပတည်းဟူသော ခွန်အားကို။ ဒဿတံ၊ ၏။

အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတန္တိ၊ ကား။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ သမာဟိတတာ၊ တည်ကြည်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ပရိသုဒ္ဓတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ပရိယောဒါတတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ဖြူစင်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ အနဂ်ဏတာ၊ ကိလေသာမရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဝိဂတုပက္ခိလေသတာ၊ ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ခိလေသကင်းသည်၏အဖြစ်၎င်း။ မုဒုဘာဝေါ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ကမ္မနိယတာ၊ အမှည့်ခန့်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ အာနေဉ္စပ္ပတ္တိယာ၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့်။ ဌိတတာ၊ မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ (ဣတံ၊ သို့။ အဋ္ဌဟံ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ အဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံသော။) ဝါ၊ ကား။ ဣမာနိ၊ ဤရှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့သည်။ သမာဟိတဿ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်သော။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ သမာဟိတေတိ ဣမံ၊ သမာဟိတေဟူသောဤပုဒ်ကို။ အင်္ဂဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမ၍။ ဌိတိအာနေဉ္စပ္ပတ္တိယော၊ ဌိတိနှင့် အာနေဉ္စပ္ပတ္တိတို့ကို။ ဝိသု၊ အသိးအခြား။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌဟံ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ အဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ သော။ အဘိနိဟာရက္ခမန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိဝိစာဒိအတ္ထံ၊ ဣဒ္ဓိဝိစေသည်အကျိုးငှါ။ အဘိနိဟာရက္ခမံ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၌ခန့်သည်။ တဒဘိမုခံ ကရဏယောဂံ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိစအဘိညာဏ်သို့ ရှေးရှုပြုခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သည်။ (သီမူ သမာသံပုဒ်ဖြစ်သည်) တေန၊ ကြောင့်။ အဘိညာ။ပ။ ကိရိယာယာတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

နိဝရဏာနိ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမေတ္တာ ဝေ။ ချါ၍သာလျှင်။ ပဌမဇ္ဈာနသမဓိဂမော စ၊ ပဌမဇ္ဈာန်ကိုရခြင်းသည်၎င်း။ ဝိတက္ကာဒိကေ၊ ဝိတက်အစရှိသည်သည်။ ဝုပသမေ ဝေ၊ ငြိမ်းလတ်သော်သာလျှင်။ (သီမူ၌ ဝိတက္ကာဒိဝုပသမာ ဝေဟု ရှိ၏။ ဝိတက်စသည်တို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်သာလျှင်ဟု အနက်ဗေး) ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိသမဓိဂမော စ၊ ဒုတိယဇ္ဈာန် အစရှိသည်ကို ရခြင်းသည်

၎င်း။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်
 လည်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဒုရိဘူတာ ဝါ၊ ဝေးစွာ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်
 ၎င်း။ အပေတာ ဝါ၊ ကင်းကုန်သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊
 တူ။ တေဟိ၊ ထိုပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန် တတိယ ဈာန်တို့မှ။ ဒုရိဘူတာ
 ဝါ၊ ဝေးစွာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ အပေတာ ဝါ၊ ကင်းကွာကုန်သည်၎င်း။
 န၊ မဖြစ်ကုန်။ စေတသော၊ ၎င်း။ မလိနဘာဝသင်္ခါတဥပ္ပိလာဘောဂကရေဟိ၊
 ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ် (ဝါ) ညစ်နွမ်းခြင်း၊ ချောက်ချားခြင်း၊ တက်ကြွခြင်း၊
 နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော^၁။ နိဝရဏာဒိဟိ၊ မှ။ သုဠ၊ စွာ။ ဝိမုတ္တိ-
 ယာ၊ လွတ်သဖြင့်။ တဿ၊ ထို စတုတ္ထဈာန်စိတ်၏။ ပရိသုဒ္ဓိ စ၊ ထက်ဝန်း
 ကျင်စင်ကြယ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပရိယောဒါတတာ စ၊ ဖြူစင်သည်၏ အဖြစ်သည်
 ၎င်း။ ယုတ္တာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဝရဏ။ပ။ ပရိယောဒါတေတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၎င်း။ ဈာနပဋိလာဘပစ္စယာနန္တိ၊ ကား။ ဈာနပဋိလာဘဟေတုကာနံ၊
 ဈာန်ကိုရခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဈာနပဋိလာဘံ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းကို။
 နိဿာယ၊ ၍။ ဥပ္ပဇနကာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပါပကာနန္တိ၊ ကား။ လာမကာနံ၊
 ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ ဣစ္ဆာဝစရာနန္တိ၊ ကား။ ဣစ္ဆာယ၊ အလိုဖြင့်။ အဝစရာနံ၊
 ကျက်စားကုန် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ကျက်စားအပ်ကုန်သော။ ဣစ္ဆာဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဩတိဏ္ဏာနံ၊ ကျရောက်ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော၊ ဝါ၊ သက်ရောက်အပ်ကုန်
 သော။ သတ္တာ၊ သည်။ မမေဝ၊ ငါ့ကိုသာလျှင်။ ပဋိပုစ္ဆိတော ပဋိပုစ္ဆိတော၊ မေး၍
 မေး၍။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေယျ၊ ဟောပါမူကား။ အဟော
 ဝတ၊ ဩော်-ကောင်းလေစွ။ ဣတိအာဒိနယပုဝတ္တာနံ၊ ဤသို့အစရှိသော
 နည်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ မာနမာယာသာဋေယျာဒိနံ၊ မာန မာယာ သာဋေယျ
 စသော အကုသိုလ်တရားတို့၏။ အဘိဇ္ဈာဒိနန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ပါဌ၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေ-
 နာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ တေသံယေဝ၊ ထို မာန မာယာ သာဋေယျ စသော အကု
 သိုလ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၎င်း။) စ၊
 ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပဌမဇ္ဈာနေန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘနေယျာ၊
 မပယ်ခွါအပ်-မပယ်ခွါကောင်းသော။ အဘိဇ္ဈာ စ၊ ကို၎င်း။ တဒေကဋ္ဌာ၊
 ထိုအဘိဇ္ဈာနှင့် တူသော တည်ရာရှိကုန်သော။ မာနာဒယော စ၊ မာန အစရှိ
 သည်တို့ကို၎င်း။ [၉] ဒဠဗျာ၊ မှတ်အပ်ကုန်၏။ (ကဿ၊ ဟူမူကား။) ဈာန-
 ပဋိလာဘပစ္စယာနန္တိ။ ဟူသော ပုဒ်၏။ အနုဝတ္တမာနတ္တာ၊ လိုက်ဆဲ၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနေယျာ ပန၊ ပဌမဈာန်ဖြင့် ပယ်ခွါအပ်သော အဘိဇ္ဈာ

၁. မလိနဘာဝ-ဖြင့် နိဝရဏကို ပြသည်။ သင်္ခါတ-ဖြင့် ဝိတက် ဝိစာရကို ပြသည်။
 သိမုနှင့်အညီပင်၊ သင်္ခါတ-ကားမသင့်။ ဥပ္ပိလ-ဖြင့် ဝိတိကို ပြသည်။ အာဘောဂ-ဖြင့် သုခကို
 ပြသည်။

စသည်တို့ကိုကား။ နီဝရဏဂူဟဏေနေဝ၊ နီဝရဏတို့ကို ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်။
 ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ပန၊ မေးခွန်းထုတ်၍ ရှင်းဦးအံ့။ ပဌမဇ္ဈာနေန၊
 ပဌမဈာန် ဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘနေယျာ၊ မပယ်ခွါအပ်သော အဘိဇ္ဈာ စသည်တို့
 သည်။ ဣဓ၊ ဤ စတုတ္ထဈာန်၌။ ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဝိဂစ္ဆန္တိ၊
 ကင်းကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။
 ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ သဗ္ဗာကုသလာနံ၊ အလုံးစုံသော အကု
 သိုလ်တရားတို့၏။ ပဋိပက္ခာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက် တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 သလ္လေခပဋိပတ္တိဝသေန၊ သလ္လေခအကျင့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေံ၊ ဤသို့။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ဈာနဿ၊ ၏။ အပရာမဋ္ဌဘာဝဒဿနတော၊
 မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြသောကြောင့်တည်း။
 ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဣစ္ဆာဝစရာနံ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒီနန္တိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမေဟိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောပအပစ္စယကာမရာဂ-
 ဗျာပါဒါဒယော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း မနှစ်သက်ခြင်း ကာမရာဂ ဗျာပါဒ အစရှိ
 သည်တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဈာနပဋိလာဘ-
 ပစ္စယာနန္တိ ပါဌံ၊ ဟူသောပါဌ်ကို။ ပဋိက္ခိပိတုာ၊ ပယ်၍။ ဈာနပဋိလာဘ-
 ပစ္စနိကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ပါဌော၊ ပါဌ်ရင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊
 ထိုစကားသည်။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ မတိမတ္ထံ၊ အလိုမျှသာတည်း။ (ကသ္မာ၊
 ကား။) တထာ၊ အားဖြင့်။ ပါဌဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်း
 ကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ဝါ၊ ဆက်။ ဈာနပဋိလာဘပစ္စနိကာ၊
 ဈာန်ကိုရခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့သည်။ နီဝရဏာ စေဝ၊ တို့သည်၎င်း။
 တဒေကဋ္ဌာ စ၊ ထိုနီဝရဏတရားတို့နှင့်တူသော တည်ရာရှိကုန်သော အကုသိုလ်
 တရားတို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) (ဤ၌ တချောင်းပိုဒ် ရှိသင့်၏)
 တေသံ၊ ထိုနီဝရဏနှင့် တဒေကဋ္ဌ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဒုရိဘာဝံ၊ ဝေးစွာ
 ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝတုာ၊ ပရိသုဒ္ဓေ - ပုဒ်၏အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဘာဝ-
 ဝိဂမစောဒနာယ၊ မရှိခြင်း ကင်းခြင်းကိုစောဒနာခြင်း၏။ (ဇောတနာယ-ဟု
 ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်။ မရှိခြင်း ကင်းခြင်းကို ပြခြင်း၏-ဟုအနက်ပေး)
 အယုဇ္ဇမာနတ္တာ၊ မသင့်မလျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။
 အနဂံဏသုတ္တဝတ္ထသုတ္တေသု၊ တို့၌။ အယံ အတ္ထော၊ သိမ်မွေ့သော အကုသိုလ်
 ဟူသော ဤဆိုခဲ့သောအနက်ကို။ န လဗ္ဘတိ နန၊ မရအပ်သည်မဟုတ်ပါလော။
 (ကသ္မာ၊ ကား။) သြဋ္ဌာရိကာနံယေဝ၊ ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရား
 တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုအနဂံဏသုတ်ဝတ္ထသုတ်တို့၌။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်
 တည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။) ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊
 သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိစအရာ၌။ အဓိဂတစတုတ္ထဈာနဿ၊ ရအပ်ပြီးသော
 စတုတ္ထဈာန်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုခမာ-

ယေဝ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုအဘိဇ္ဈာ အစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ အင်္ဂဏုပက္ခိလေသတာသာမညေန၊ အင်္ဂဏ၏ အဖြစ် ဥပက္ခိလေသ၏ အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သုတ္တာနံ၊ အနဂ်ဏသုတ် ဝတ္ထုသုတ်တို့ကို။ အပဒိသနံ၊ ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ကတံ၊ ပြုအပ်၏။) တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ သုတ္တာနုသာရေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုတ္တဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ န ပန (ဝုတ္တံ)၊ မဆိုအပ်ပေ။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ အဝယံ၊ မချွတ်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယတဗ္ဗံ၊ လက်ခံအပ်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကေသဉ္စိ၊ ကုန်သော။ အဓိဂတဇ္ဈာနာနမ္ပိ၊ ရအပ်ပြီးသော စွာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသော်လည်း။ ဣစ္ဆာဝစရာနံ၊ အလိုအားဖြင့် ကျက်စားတတ် ဖြစ်တတ်သော အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ပဝတ္တိသဗ္ဗာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝုပဂမေနာတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံသောတန်ခိုး၏။ ပါဒကဘာဝယ၊ အခြေ၏အဖြစ်သို့။ ပဒဋ္ဌာနဘာဝယ၊ နီးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂမနေန၊ ကပ်ရောက်သဖြင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိယာတိ၊ ကား။ ဣတော ပရံ၊ ဤထက်အလွန်။ ကတ္တဗ္ဗယ၊ ပြုဖွယ်၏။ အဘာဝဝသေန၊ မရှိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနိဟာရက္ခမဘာဝနာယ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၌ ခန့်သော ဘာဝနာ၏။ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ၊ ပြည့်စုံပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏိတဘာဝုပဂမေနာတိ၊ ကား။ တတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပဓာနဘာဝံ၊ ပြဇာန်းသည်၏အဖြစ်သို့။ နိတတာယ၊ ဆောင်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တမဋ္ဌေန စ၊ မြတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၎င်း။ အတိတ္ထိကရဋ္ဌေန စ၊ မရောင့်ရဲသည်ကို ပြုတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၎င်း။ ပဏိတဘာဝယ၊ မှန်မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂမနေန၊ သဖြင့်။ စ၊ ဆက်။ တေ ဥဘယံ၊ ဘာဝနာယ ပါရိပုရိယာ၊ ပဏိတဘာဝုပဂမေန-ဟူသော ဤပုဒ်နှစ်ခုသည်။ ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏာယ၊ ပြည့်စုံလတ်သော်။ ပဏိတဘာဝပုတ္တိယာ၊ မှန်မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ရောက်သောအားဖြင့်။ ဌိတေ၊ တည်လတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်း၏။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းကို ပြဆိုသော စကားတည်း။ အာနေဥပ္ပတ္တေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ ဌိတိယာ၊ ၏။ ဝိသေသနံ၊ အထူးပြုသော ဝိသေသနပုဒ်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ယထာ။ ပ။ ဧဝံ ဌိတေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ဤအဖို့၌။ ဌိတေ အာနေဥပ္ပတ္တေတိ၊ ဟူသော။ ဥဘယံ၊ နှစ်ပုဒ်သည်။ ဧကံ၊ တခုသော။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါတည်း။ ပန၊ ဆက်။ သမာဟိတေတိ၊ ဟူသော။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤပုဒ်သည်

၁-မ ၁-၂၅၃-၄-မဟာသာဓောပမသုတ်နှင့် ညီ၏။
၁၀၁၅၀

လည်း။ ကေ၊ သော။ အင်္ဂ၊ တည်း။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုဒုတိယင်္ဂါ။ ပဌမဝိကပုတော၊ မှ။ ဝိသေသံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝေဓိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္ဓာဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

ဒသဣဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၉။ နိပုတ္တိအတ္ထေနာတိ၊ ကား။ သိဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးခြင်းဟူသောအနက် ကြောင့်။ ပဋိလာဘဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ပါပုဏနဋ္ဌေန၊ ရောက်ခြင်းဟူသောအနက် ကြောင့်။ တန္တိ၊ ကား။ ကာမိတံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ဝတ္ထု၊ သည်။ သမိဇ္ဈ- တိတိ၊ ကား။ နိပုဇ္ဇတိ၊ ပြီးငြားအံ့။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်ရဟန်းပြုခြင်းကို။ အာဒိ၊ ကတော၊ အစပြု၍။ [၁၀] ယာဝ ဈာနမဂ္ဂါ၊ ဈာန်နှင့်မဂ်တိုင်အောင်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နေက္ခမံ၊ မှမည်၏။ ဣဇ္ဈတိတိ၊ ကား။ ပါပုဏိယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ ပဋိ- ဟရတိတိ ပါဋိဟာရိယန္တိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက် ကို။ ဟရတိ အပနေတိ၊ ပယ်ဖျောက်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ ယ-မည်၏။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ပဋိပက္ခံ၊ ကို။ ဟရတိ၊ ပယ်ဖျောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိဟာရိယံ၊ ယ-မည်၏။ နေက္ခမာဒိ၊ နေက္ခမ္မစသည်ကိုရ၏။ ပဋိဟာရိယမေဝ၊ ယသည်ပင်လျှင်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ ယ-မည်၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ဝေကတန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝေသမန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ (သိဇ္ဈတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။

ဣဇ္ဈနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ နိပုဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပြီးစေခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ (ရှေးသီမူဟောင်း၌ ဝိပစ္စန- ဋ္ဌေန-ဟု ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်- ဟု ပေး) ဥပါယသမ္ပဒါယာတိ၊ ကား။ သမ္ပန္နဥပါယဿ၊ ပြည့်စုံသော အကြောင်း၏။ ဉာယာရမ္ဘဿ၊ သင့်လျော်သော အားထုတ်ခြင်း၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဇ္ဈတိတိ၊ ကား။ ပသဝေတိ၊ ဖြစ်ပွားစေတတ်၏။ သီလဝါတိ၊ ကား။ အာစာရသီလေန၊ လဖြင့်။ သီလဝါ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ကလျာဏဓမ္မောတိ၊ ကား။ ဒသကုသလကမ္မပထဝသေန၊ ဆယ်ပါးသောကုသိုလ် ကမ္မပထတရားတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုန္ဒရဓမ္မော၊ ကောင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူး

၁-စာကိုယ်၌ ဝတ္ထုဟု ရှိ၏။
၂-ပဋိသမ္ပိဒါမဂ်ပါဠိတော်နှင့် နှီးနှောသင့်သည်။ ၎င်းပါဠိတော်၌ အဗျာပါဒေါ ဣဇ္ဈတိဘိ ဣဒ္ဓိ-စသည်ဖြင့် အနာဂါမိမဂ်တိုင်အောင်သောတရားတို့၏လည်း ဣဒ္ဓိမည်ပုံကို အသီးအသီး ပင်ပြထားသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ သာဓကပါဠိတွင် ပေယျာလသင်္ကေတပျောက်နေဟန်ရှိ၏။

တရားရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သီလသမ္ပတ္တိယာ၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်။ သီလဝါ၊ သီလရှိ၏။ ဒါနာဒိသေသပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန၊ အားဖြင့်။ ကလျာဏဓမ္မော၊ ကောင်းသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတရားရှိ၏။ ပဏိဒဟိဿတိတိ၊ ကား။ ပတ္တေဿတိ၊ တောင့်တငြားအံ့။

ဣဇ္ဈန္တိတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ကြီးပွားကုန်၏။ ဥက္ကံသံ၊ ထူးကဲခြင်းသို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ သာတိသယနိပုဇ္ဇနပဋိ-
လာဘသိဇ္ဈနဗုဒ္ဓိအတ္ထော၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ပြီးစီးခြင်း၊ ရခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း၊
ကြီးပွားခြင်းအနက်၌။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန၊ အနက်ကိုထုတ်ဆောင်
ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ အာနေတော၊ ၍။
ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ဣဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။
သာ ဒသဝိဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတိဿာ၊ ဤဣဒ္ဓိအား။ ဗဟုဘာဝါဒိကဿ၊
များသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို။ အဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌဟနံ၊ ဋ္ဌာန်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဧတိဿာ၊ ဤဣဒ္ဓိအား။ ဝိဝိဓံ၊
အထူးထူးအပြားပြားသော။ ရူပနိမ္မာနသင်္ခါတံ၊ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို ဖန်ဆင်း
ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ (သီမူအလိုအားဖြင့် ဝိဝိဓရူပနိမ္မာနသင်္ခါတံ၊ အထူးထူး
အပြားပြားသောအဆင်းသဏ္ဍာန်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော-ဟု အနက်
ပေး) ကုဗ္ဗနံ၊ ပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ မည်၏။
မနောမယာတိ၊ ကား။ ဈာနမနေန၊ ဈာန်စိတ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော၊
ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (နိဗ္ဗတ္တိ-ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်) မနောမယာ၊
မည်၏။ ဧတိဿာ၊ ဤဣဒ္ဓိအား။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ ဝိပွါရော၊ ပြန်နဲ့ခြင်း
သည်။ ဝေဂါယိတတ္တံ၊ အဟုန်ဖြင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ဉာဏဝိပွါရော၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤတန်ခိုးသည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာ
တို့၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိယာ၊ မည်၏။ ယတော ကုတောစိ၊
အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံ
အကျိုးမှ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊
မည်၏။ သာတိသယပုညနိဗ္ဗတ္တာ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွသော ကောင်းမှုကြောင့်
ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ ဘုန်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏တန်ခိုး
မည်၏။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ ကောင်းမှုကံ၏အကျိုးကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။
ဇာတိတော၊ ပဋိသန္ဓေမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ဤမှတပါး

၁-ဤပုဒ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ နှစ်မျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်ကြောင်း ပြသည်။ ငှက်တို့၏
အမွေးအတောင်သည် အကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအတောင်ကြောင့်
ကောင်းကင်ဖြင့် ပျံနိုင်ခြင်းသည် ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိပင် ဖြစ်သည်။

သော။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ယဒါ တဒါ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော အခါ၌။ ပုညဿ၊ ကောင်းမှုကံ၏။ ဝိပစ္စနကာလေ၊ အကျိုးပေးသောအခါ၌။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ ဝါ၊ ဤသို့မူလည်း။ ဣမာသံ၊ ဤနှစ်ပါးသောဣဒ္ဓိ တို့၏။ ဝိသေသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ အာထဗ္ဗဏဝိဇ္ဇာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဏအတတ်ဖြင့်ဖြစ်သောဣဒ္ဓိသည်။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ မည်၏။ ဥပါယပယောဂေါ၊ သင့်လျော်သော(အကြောင်းဖြင့်) အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဉာယာရမ္ဘော၊ သင့်သောအားထုတ်ခြင်းသည်။ သမ္မာပယောဂေါ၊ မည်၏။

၃၇၀။ ပကတိယာ ဧကောတိ၊ ကား။ သဘာဝေန၊ မိမိ၏ပင်ကိုရင်းအဖြစ် အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ပင်ကိုရင်းသဘောအားဖြင့်။ ဧကော၊ တပါးတည်းဖြစ်လျက်။ ဗဟုကန္တိ၊ ကား။ ဗဟုံ၊ အများကို။ တေန၊ ထိုဗဟုကံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဂ္ဂဟိတပရိစ္ဆေဒံ၊ မယူအပ်သောအပိုင်းအခြားရှိသော။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗဿ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်သောဝတ္ထု၏။ အနေကဘာဝံ၊ များသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ တဖန်။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သတံ ဝါတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မသင်္ခါတေန၊ ပရိကံဟုဆိုအပ်သော။ အာဘောဂေန၊ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။ အာဘုဇတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဘာဝိရူပေ၊ ဖြစ်လတံ့သောအဆင်းသဏ္ဍာန်၌။ တေန ပရိကမ္မ မနသိကာရေန၊ ထိုပရိကံဟူသောနှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိတိ၊ ကား။ တထာ၊ ဖြင့်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ အဘိညာဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ယထာဓိပေတေ၊ အကြင်အကြင်အလိုရှိအပ်ကုန်သော။ ဗဟုကေ၊ များသည်တို့ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟေဝ၊ တက (တပြိုင်နက်)သာလျှင်။ ဗဟုဘာဝါပတ္တိတော၊ များသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဗဟုဘာဝါပါဒကံ၊ များသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်စေ တတ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ၊ ကို။ ပဝတ္ထေန္ဇောဝ၊ ဖြစ်စေသော်သာလျှင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ မနောမယိဒ္ဓိဝါရတို့၌လည်း။ ဒေသဝ နယော၊ ပင်တည်း။ [၁၁] ဝေန္တိ၊ ဟူရာ၌။ ဧဝံသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပကာရတ္ထော၊ အပြားဟူသောအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဧဝံ သဒ္ဓါဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ အဓိဋ္ဌာနပ္ပကာရံ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်သောအပြားကို။ သင်္ဂဏာတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဝသေနာတိ၊ ကား။ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တအဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ ဆိုအပ်သောအဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဗ္ဗန္တော၊ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

၁-သိမ္မနှင့်အညီ ဝေ-သဒ္ဓါနှင့် သင့်၏။ ပရိကံပြုစဉ်က အဓိဋ္ဌာတိ မမည်သေးဘု ဝေ-ဖြင့် သိစေ၏။

၃၇၁။ ပကတိဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ ပကတိသဏ္ဍာနံ၊ ပကတိအသွင်သဏ္ဍာန်ကို။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ပါကတိကရူပံ၊ ပကတိအတိုင်းဖြစ်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို။ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇယနဝိကာရဝသေနာတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇယနပုဗ္ဗကဿ၊ ပကတိအဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုစွန့်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ ကုမာရကဝဏ္ဏာဒိဝဏ္ဏဝိကာရဿ၊ လုလင်ငယ်၏အဆင်းအစရှိသော အဆင်းသဏ္ဍာန်အထူး၏။ ဝါ၊ အဆင်းသဏ္ဍာန်အထူးကိုပြုခြင်း၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။

၃၇၂။ ဣမမှာ ကာယာတိ၊ ကား။ ပစ္စက္ခဘာဝေန၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဣမမှာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်သော။ ဘိက္ခုဿ၊ ၎င်း။ ကရဇကာယာ၊ ကရဇကိုယ်မှ။ အညံ ကာယန္တိ၊ ကား။ အညံ၊ သော။ ဣဒ္ဓိမယံ၊ သော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ တတော ဝေ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိမယဂ္ဂပဝန္တတာယ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော ရုပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပိံ၊ ရုပ်ရှိသော။ အဘိညာမနေန၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနောမယံ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ နိဗ္ဗတ္တိဝသေနာတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗဇနဝသေန၊ ပြီးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ မနောမယော၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ကာယော၊ သည်။ နိဗ္ဗဇတိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ ဖြင့်။ အဘိညာဉာဏဿ၊ ၎င်း။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ မနောမယိဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သေသေသပိ၊ ကြွင်းသောအဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဝါရတို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ဝေ၊ ဤသို့ကြွင်းသောဝါရတို့၌လည်းနည်းတူ သိအပ်သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ ငြားအံ့။ အယမေဝ၊ ဤတတိယဣဒ္ဓိသည်သာလျှင်။ မနောမယိဒ္ဓိ၊ မနောမယိဒ္ဓိမည်သည်။ ကထံ၊ ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ သော၊ ဤတတိယဣဒ္ဓိ၏မနောမယိဒ္ဓိဟူသောအမည်ကို။ မနောမယော၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘော။ ဣတိ ယထာ ဝါ၊ ဤဝေါဟာရကဲ့သို့၎င်း။ ဝိသာဏာဒိမတိ၊ ဦးချိုစသည်ရှိသော။ ပိဏ္ဏေ၊ အသားစိုင်၌၊ ဝါ၊ ကောဋ္ဌာသအပေါင်း၌။ ဂေါသမညာ ယုထာ ဝါ၊ နွားဟူသောအမည်ကဲ့သို့၎င်း။ ရုဠိဝါ ရုဠိဟူ၍သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဗ္ဘန္တရတော၊ ကိုယ်တွင်းမှ။ နိက္ခန္ဓေ စ၊ ထွက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ ကေန္တသဒိသေ စ၊ တထပ်တည်းတူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဣမသ္မိံ နိမ္မာနေ၊ ဤဖန်ဆင်းအပ်သော နိမ္မိတရုပ်၌။ မနသာ၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတဘာဝေါ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သုပါကဇော၊ အလွန်ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာတိသယော၊ သော။ မနောမယဝေါဟာရော၊ မနောမယဟူသောဝေါဟာရသည်။ (တ္ထေ၊ ဤတတိယဣဒ္ဓိ၌။ ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အညာသု၊ ကုန်သော။ သမညန္တရဝန္တာသု၊ တပါးသောအမည်ရှိကုန်သော။ အဓိဋ္ဌာနဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိသု၊ တို့၌။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

၃၇၃။ ဉာဏပုပ္ဖိတော ပုဗ္ဗေ ဝါတိ၊ ကား။ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏပုပ္ဖိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ သော။ ဝိပဿနာက္ခဏေ ဝါ၊ ဝိပဿနာရှုဆဲ ခဏ၌သော်၎င်း။ အန္တိမဘဝိကဿ၊ နောက်ဆုံး ဘဝ၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော၊ ပဋိသန္ဓေကိုယူသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ တတောပိ၊ ထိုဝိပဿနာ ခဏမှလည်း။ ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ရှေး၌သော်၎င်း။ (ဝိပဿနာခဏမှ ရှေးပဋိသန္ဓေတိုင် အောင်သောခဏ၌ဟု ဆိုလို၏) ယာဝ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနာ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်။ ပစ္စာ ဝါ၊ နောက်၌သော်၎င်း။ မဂ္ဂပုပ္ဖိသမယေ၊ မဂ်၏ဖြစ်ပေါ်ရာကာလ ဟူသော။ တခဏေ ဝါ၊ ထိုခဏ၌သော်၎င်း။ ဉာဏာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော ဝိသေ- သောတိ၊ ကား။ သူရိယဿ၊ နေ၏။ ဥဋ္ဌိတဋ္ဌာနေ စ၊ တက်ရာအရပ်၌၎င်း။ သမန္တတော စ၊ ထက်ဝန်းကျင်အရပ်၌၎င်း။ အာလောကကရဏသမတ္ထတာ ဝိယ၊ အလင်းရောင်ကို ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ တဿေဝ ဉာဏဿ၊ ၏သာလျှင်။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တော၊ သော။ သဗ္ဗ- သော၊ သိမ်း။ ပဟာတဗ္ဗပဟာနဘာဝေတဗ္ဗဘာဝနာပါရိပုရိသခါတော၊ ပယ် အပ်သော အကုသိုလ်တရားကိုပယ်ခြင်း၊ ပွားစေအပ်သောတရားကို ပွားစေ သော ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ အနန္တရာယတာဝသေန၊ အန္တရာယ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။ အနိစ္စာနုပဿနာယာတိ၊ ကား။ သခါ- ရေ၊ တို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿန္တိယာ၊ ရှုသော။ ဗလဝ- ဝိပဿနာယ၊ ဗလဝိပဿနာဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ အာရဒ္ဓဝိပဿနဿ၊ အားထုတ်အပ် ပြီးသော ဝိပဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထာဝုတ္တဝိပဿနာယ၊ ဆိုခဲ့တိုင်း သော ဗလဝိပဿနာ၏။ ပဝတ္ထိက္ခဏေ စ၊ ဖြစ်ဆဲခဏ၌၎င်း။ တတော၊ ထို ဝိပဿနာခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ စ၊ ရှေး၌၎င်း။ ပစ္စာ၊ သော။ ပကိဏ္ဏကသမ္ပသန- ဝါရေ စ၊ ပြီးပြမ်းသောသခါရတို့ကို သုံးသပ်သောဝါရ၌၎င်း။ နိစ္စသညာယ၊ ကို။ ပဟာနုဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်းသဘောသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။ တွေကာယ၊ ဤမျှသော။ သင်္ခေပ- ကထာယပိ၊ ဝတ္ထုကြောင်းအကျဉ်းချုပ်စကားဖြင့်လည်း။ အဓိပေတတ္တော၊ ကို။ [၁၂] ပကာသိတောဝ၊ သည်သာလျှင်။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိတ္ထာရကထာယ၊ အကျယ်စကားဖြင့်။ ဝိဘူတ- တရော၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိတ္ထာ- ရေန ကထေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဂဗ္ဘဂတဿေဝါတိ (တေ)၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ အနာဒရေ၊ ရအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိ ဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ဝုတ္တနယေနာတိ၊ ကား။ ပစ္စိမဘဝိကဿာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဗာဏ္ဍုလတ္ထေရဝတ္ထုမ္ပိ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။

ဒါရုဘာရံ ကတွာတိ၊ ကား။ ဒါရုဘာရံ၊ သစ်သားဝန်ကို။ သကဋေ၊ လှည်း
 ခွံ။ ကတွာ၊ ပြု၍။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
 သြဿဇ္ဇိတွာတိ၊ ကား။ ဆဋေတွာ၊ စွန့်၍။ သကဋမူလေတိ၊ ကား။ သကဋ-
 သမိပေ၊ လှည်း၏အနီး၌။ ဝါဠယက္ခာနုစရိတေတိ၊ ကား။ ကုရုရေဟိ၊ ကြမ်း
 ကြုတ်ကုန်သော။ ယက္ခေဟိ၊ တို့သည်။ အနုဝိစရိတဗ္ဗေ၊ လှည့်လည်အပ် လှည့်
 လည်ရာဖြစ်သော။ ဟိ၊ မှန်။ ရာဇဂဟနဂရံ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို။ ယက္ခပရိဂ္ဂဟိတံ၊
 ဘီလူးတို့သည် သိမ်းဆည်းအပ်၏။

၃၇၄။ သမာဓိတောတိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသမာဓိတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေတိ၊
 ကား။ ဥပစာရဇ္ဈာနက္ခဏေ၊ ဥပစာရဇ္ဈာန်ခဏ၌။ ပစ္စာတိ၊ ကား။ သမာ-
 ပတ္တိယာ၊ ၏။ စိဏ္ဏပရိယန္တေ၊ လေ့ကျက်ပြီး-ဖြစ်ပြီးသည်၏အဆုံး၌။ တခံဏေ-
 တိ၊ ကား။ သမာပန္နက္ခဏေ၊ ဝင်စားဆဲခဏ၌။ သမထာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော
 ဝိသေသောတိ၊ ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဈာနေ၊ ၌။ သမာဓိတေဇေန၊ ကြောင့်။
 နိဗ္ဗတ္တော၊ သော။ နိဝရဏ။ပ။ သဟနာဒိကော၊ နိဝရဏတို့ကို ချွါခြင်း၊ ဝိတက်
 စသည်တို့ကို လွန်မြောက်ခြင်း၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာနိရောဓသမာပတ်၏
 ဘေးရန်တို့ကို လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ခြင်းအစရှိသော။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

ကပေါတကန္ဓရာယန္တိ၊ ကား။ ဧဝံနာမကေ၊ ဤသို့သော အမည်ရှိသော။
 အရညဝိဟာရေ၊ တောကျောင်း၌။ ဇုဏ္ဍာယ ရတ္တိယာတိ၊ ကား။ စန္ဒာလော-
 ကဝတိယာ၊ လရောင်ရှိသော။ ရတ္တိယာ၊ ၌။ နဝေါရောပိတေဟိ ကေသေဟိတိ၊
 ဟူသောပုဒ်သည်။ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ၊ ဣ အနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ တတိယာ
 ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ယဿာတိ၊ ကား။ ပဟာရဿ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်း၏။
 တဿာတိ၊ ကား။ ယက္ခဿ၊ ဘီလူး၏။ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝဿ၊ လျင်စွာရှုနိုင်-
 ဝင်စားနိုင်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဥက္ကံသဂတတ္တာ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ထေရော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မဒေဝရံသည်။ တသ္မိံ ၊ ထိုဘီလူး
 သည်။ ပဟာရန္တေ ဝေ၊ ပုတ်ခတ်စဉ်ပင်လျှင်။ သမာပတ္တိံ ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ
 ဝင်စားလေ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဟရဏသမယေ သမာပတ္တိံ အပေသီတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပါဠိယံ ပန၊ ဥဒါန်းပါဠိတော်၌ကား။ အညတရံ၊ တပါး
 သော။ သမာဓိံ ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိသိန္ဒော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ။ ၏။ ဣမေ ပန ထေရာ၊ ဤမထေရ်တို့သည်ကား။ (မည်သည့်
 မထေရ်တို့ကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်ဟု မထင်ရှား) သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာန-

၁-ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ၌ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရသမာပတ်၊ နိရောဓသမာပတ်၊ အရူပဈာန်
 အခြေခံသော အရဟတ္တဖလသမာပတ်ဟူ၍ သုံးမျိုးပြထား၏။

သမကာလံ၊ ထသည့်နှင့်ညီမျှသောကာလ၌။ တေန၊ ထိုဘီလူးသည်။ ပဟာရော၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤဝါဒသည် ပဟရဏသမယေ သမာပတ္တိံ အပေသိ-ဟူသောပါဌ်နှင့် ညီအံ့မထင်)

သဗ္ဗိဝတ္ထေရန္တိ၊ ကား။ ကကုသန္ဓဿ၊ သန်မည်သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒုတိယံ အဂ္ဂသာဝကံ၊ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကဖြစ်သော။ မဟာထေရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်သည်။ အရညာဒီသု တောအစရှိသည်တို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော အရပ်၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေလတ်သော်။ အပုကသိရေနေဝ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်ခြင်း မရှိသဖြင့် သာလျှင်၊ ဝါ၊ လွယ်ကူစွာသာလျှင်။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကဒိဝသံ၊ ၌။ အညတရသ္မိံ၊ တခုသော။ ရုက္ခမူလေ၊ သစ်ပင်ရင်း၌။ နိရောဓံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ဝင်စားလေ၏။ တံ၊ ထိုသို့ဝင်စားသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ နိရောဓသမာပန္နန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စိဝရေ၊ ၌။ အံသုမတ္တမ္ပိ၊ ချည်မျှင် မျှကိုသော်လည်း။ န စျာယိတ္ထ၊ မလောင်လေ။ သရီရေ၊ ၌။ ကထာ၊ ဆိုဖွယ် သည်။ ကာ၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်၊ ထေရော၊ သည်။ သဗ္ဗိဝေါတော၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်ရှားလေ၏။ အယမဿာတိ၊ ကား။ အဿ အာယသ္မတော သဗ္ဗိဝတ္ထေရဿ၊ ၏။ နိရောဓ- သမာပတ္တိယံ၊ ပတ်၌၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ယော အဂ္ဂိပရိဿယာဘာဝေါ၊ အကြင် မီးဘေးရန်၏ မရှိခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤမီးဘေးရန်၏မရှိခြင်းသည်။ [၁၃] သမာဓိဝိပွါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ နိရောဓသမာပတ္တိယံ၊ ၌။ ကထံ၊ သို့။ သမာဓိ- ဝိပွါရသမ္ဘဝေါ၊ သမာဓိ၏ ပျံ့နှံ့ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ် သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ အနုပုဗ္ဗ။ပ။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ပဌမံ ဌပိတဘဏ္ဍကဿာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗပဌမံ၊ စွာ။ ဌပိတဘဏ္ဍကဿ၊ ထားအပ်သောဘဏ္ဍာထုပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုပဌမ ထားအပ်သော ဘဏ္ဍာ ထုပ်ကို။ ဂဟဏကာလေ၊ ယူသောအခါ၌။ သဗ္ဗပစ္စိမံ၊ အလုံးစုံတို့၏နောက်၌။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။ ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေနာတိ၊ ကား။ တွေ့ကေ ကာလေ၊ ဤမျှသော ကာလသည်။ ဂတေ၊ သွားလတ် လွန်လတ်သော်။ ဝုဠဟိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ သမာပတ္တိတော၊ ဝင်စားသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကတကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကာလအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ ဘိတာ ဝိရဝိ သူတိ၊ ကား။ ရတ္တန္တကာရေ၊ ညဉ့်အမှိုက်မှောင်၌။ ရူပဒဿနေန၊ ရုပ်အဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုမြင်ရခြင်းကြောင့်။ ပိသာစော၊ မြေဘုတ်

သည်။ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ထ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ။
 တေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဘဏ္ဍကေဟိ၊ ဘဏ္ဍာထုပ်တို့ဖြင့်။ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌော၊
 လွှမ်းမိုးအပ်-ဖိအပ်သည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်ပါလျက်။) နိဗ္ဗိကာရော နာမ၊
 ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိတုံတိ၏။ အဟော မဟာနုဘာဝေါ၊ ငြိမ်း-ကြီးမားသော
 အာနုဘော်ရှိပါပေစွ တကား။ (ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။) အဟော ဝိဝေကဝါသိ၊
 ငြိမ်း-ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ နေလေ့ရှိပါပေစွတကား၊ ဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်သောတရားဖြင့်
 နေလေ့ရှိပါပေစွတကား။ ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ ထေရဂတေန၊ မထေရ်၌ တည်
 သော။ ပသာဒေန၊ ကြည်ညိုခြင်းဖြင့်။

တတ္ထတေလကဋ္ဌာဟန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဓာရသီသေန၊ အာဓာရကို ခေါင်းတပ်
 သဖြင့်။ အာဓေယျံ၊ ဆောင်အပ်-တည်တတ်သော အာဓေယျကို။ အာဟ၊ ၏။
 ကဋ္ဌာဟော၊ ဒယ်အိုးခင်း၌။ တတ္ထတေလံ၊ လောလောပူသောဆီကို။ ကဋ္ဌာဟေန၊
 ဖြင့်။ အာသိဉ္စိ၊ သွန်းလောင်းလေ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။
 ဝိဝဇ္ဇမာနန္တိ၊ ကား။ ကတ္ထစိပိ၊ ၌လည်း။ အလဂ္ဂနဝသေန၊ မငြိကပ်သည်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘဿန္တိ၊ လိမ့်လျောကျလျက်။

သပရိဝါရာတိ၊ ကား။ ပဉ္စဟိ ဣတ္ထိသတေဟိ၊ ငါးရာကုန်သော မိန်းမတို့ဖြင့်။
 သပရိဝါရာ၊ အခြံအရံနှင့် တကွသော။ ရာဇာနံ မေတ္တာယ ဖရိတိ၊ ကား။
 သြဒိဿကမေတ္တာသမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဖုသိ၊ ထိစေပြီ။ ခိပိတုန္တိ၊
 ကား။ ဝိဇ္ဇိတုံ၊ ပစ်ခြင်းငှါ။ သြရောပေတုန္တိ၊ ကား။ သရသန္ဓာဟံ၊ မြားကို
 ဖွဲ့ခြင်း-ကိုင်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ဖွဲ့တယ်အပ်သောမြားကို။ ပဋိသံဟရိတုံ၊ ပြန်လည်
 ရုပ်သိမ်းခြင်းငှါ။

၃၇၅။ ပဋိက္ကုလာဒီသတိ၊ ကား။ အနိဋ္ဌာဒီသ၊ အနိဋ္ဌာရုံ စသည်တို့၌။ ဟိ၊
 မှန်။ အနိဋ္ဌံ၊ အနိဋ္ဌာရုံသည်။ ပဋိက္ကုလံ၊ လမည်၏။ အမနုညမ္ပိ၊ နှစ်သက်ဖွယ်
 မရှိသောအာရုံကိုလည်း။ ပဋိက္ကုလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊
 ဖြင့်။ အပုဋိက္ကုလာဒိံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံ အစရှိသည်ကို။ သင်္ဂ-
 ကာတိ၊ ၏။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ပဋိက္ကုလာရမ္ပဏေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌။
 ဥပေက္ခကောတိ၊ ကား။ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာယ၊ ဖြင့်။ ဥပေက္ခကော၊ အညီအမျှ
 ရှုသည်ဖြစ်၍။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ပဋိက္ကုလာပဋိက္ကုလဘေဒေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်

၁-ဤကား ပါဠိရှိရင်းအတိုင်းပေးသော အနက်ဖြစ်သည်။ ပဉ္စဂုံတ္တမု-တိကဏ္ဍကိသုတ်
 အဖွင့်ဋီကာ၌ 'ပဋိက္ကုလေတိ အမနုညေ အနိဋ္ဌေ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အနိဋ္ဌနှင့် အမနုည
 သည် အနက်တူ ပရိယာယ်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အနိဋ္ဌံ ဟိ အမနုညံ ပဋိက္ကုလန္တိ ဝုစ္စတိ-ဟု
 ရှိသင့်၏။ ထို ဝုစ္စိလျှင် ဟိ၊ မှန်။ အနိဋ္ဌံ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော။ အမနုညံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိသော
 အာရုံကို။ ပဋိက္ကုလန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏-ဟု ခပး။

နှစ်သက်ဖွယ်အပြားရှိသော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဌိ။ သတောတိ၊ ကား။ သတိ-
 ဝေပုလ္လပုတ္တိယာ၊ သတိ၏ ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ သတိမာ၊
 သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနောတိ၊ ကား။ ပညာဝေပုလ္လပုတ္တိယာ၊ ပညာ၏
 ပြန်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ သမ္ပဇာနကာရိ၊ ကောင်းစွာအပြား
 အားဖြင့် သိခြင်းကို ပြုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အယန္တိ၊ ကား။ ပဋိက္ခုလ္လဒိဝတ္ထု-
 သု၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌။ အပုဋိက္ခုလ္လသညီဝိဟာရာဒိကာ၊
 စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းအစရှိသော။ ဒိဏာသဝါနံ၊
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမသိဒ္ဓါ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို မြင်းဖြင့်ပြီးသော။
 အယံ စိတ္တိဿရိယတာ၊ ဤစိတ်ကို အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ တေန၊ ကြောင့်။
 စေတောဝသိပုတ္တာနံ။ပ။ ဝုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

အနိဋ္ဌေ၊ အလိုမရှိအပ်သော။ သတ္တသညိတေ၊ သတ္တဝါဟု မှတ်သိအပ်
 ဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဌိ။ မေတ္တာဖရဏံ ဝါ၊ မေတ္တာဖြင့် ဖြန့်ခြင်းကို
 သော်၎င်း။ ဓာတုသော၊ ဓာတ်ဟု။ ပစ္စဝေက္ခဏာယ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်။
 ဓာတုမနသိကာရံ ဝါ၊ ဓာတ်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကိုသော်၎င်း။ ဂူထာဒိကေ၊
 မစင်အစရှိသော။ (အနိဋ္ဌေ၊ သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဌိ။) ဓာတုမနသိကာရံ၊ ဓာတ်
 ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။
 အပုဋိက္ခုလ္လသညီ ဝိဟာရတိတိ၊ ကား။ ဟိတေသိတာယ စ၊ အစီးအပွားကို
 အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မသဘာဝစိန္တနာယ စ၊ တရားသဘောကို
 ကြံစည်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ နပဋိက္ခုလ္လသညီ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်။
 ဟုတော၊ ၎င်း။ ဣရိယာပထဝိဟာရေန၊ ဣရိယာပထဝိဟာရဖြင့်။ ဝိဟာရတိ၊ ၎င်း။
 ဉာတိမိတ္တာဒိကေ၊ ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေအစရှိသော။ ဣဋ္ဌေ၊ အလိုရှိအပ်သော။
 ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဌိ။ ကေသာဒိအသုစိကောဋ္ဌာသမတ္တမေဝ၊ ဆံပင်အစရှိသော မစင်
 ကြယ်သော ကောဋ္ဌာသမျှသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အသုဘဖရဏံ ဝါ၊
 အသုဘဘာဝနာဖြင့် ဖြန့်ခြင်းကိုသော်၎င်း။ အသုဘမနသိကာရံ ဝါ၊ အသုဘဟု
 နှလုံးသွင်းခြင်းကိုသော်၎င်း။ (အသုဘမနသိကာရံ ဝါ-ဖြင့် အသုဘဖရဏံ ဝါ-ကို
 ဖွင့်သည်) တတ္ထ၊ ထိုအပုဋိက္ခုလ္လအာရုံ၌။ ရူပဓမ္မဇာတံ၊ ရုပ်တရားအပေါင်းကို။
 အနိစ္စန္တိ၊ မမြဲဟူ၍။ (မနသိကာရံ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအနိစ္စန္တိဟူသော
 ပါဠိ၌။) ဣတိ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ (တနည်း) ရူပဓမ္မဇာတံ၊ ကို။ (မနသိကာရံ ဝါ
 ကရောန္တော-၌ စပ်) အနိစ္စန္တိ ဣတိ-သဒ္ဓေါ၊ အနိစ္စန္တိ-ဟူသောပါဠိ၌ ဣတိ-သဒ္ဓေါ
 သည်။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) အာဒိအတ္ထော၊ အစဟူသောအနက်ရှိ၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တဝိပရိဏာမဓမ္မောတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပရိဏာမ-

၁-သတ္တဝါဟူသော ပဋိက္ခုလ္လအာရုံ၌ မေတ္တာဖရဏံ၊ ဓာတုမနသိကာရ-နှစ်မျိုးလုံးဖြင့်
 အပုဋိက္ခုလ္လဖြစ်အောင် ရှုနိုင်သည်ဟု ဆိုလို၏။

ဓမ္မဟူ၍။ [၁၄] မနသိကာရံ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကိုသော်၎င်း။ ကရောန္တော၊ ၍။
 ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၍။) ပဋိက္ခလ္လပဋိက္ခလ္လေသ္မတိ၊
 ပုဒ်ဖြင့်။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့ကို။ ကေဗ္ဗံ၊ တပေါင်းတည်း။
 ဂဟေတုာ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၍။ ဣတရတ္ထ၊ ဤမှတပါးသော အပုဋိက္ခလ္လေသု-ဟူသော
 ပုဒ်၌။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်အာရုံသည်။ သတ္တာနံ၊ တို့
 အား။ ပဌမံ စွာ။ ပဋိက္ခလ္လတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတမေဝ၊ ထင်ပြီး
 သည်သာလျှင်။ (ဟုတုာ၊ ၍။) ပစ္စာ၊ ၌။ အပုဋိက္ခလ္လတော၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်
 မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ နှစ်သက်ဖွယ်အားဖြင့်။ ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ထင်တတ်၏။
 ယဉ္ဇ၊ အကြင်အာရုံသည်လည်း။ အပုဋိက္ခလ္လတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတမေဝ၊
 သည်သာလျှင်။ (ဟုတုာ၊ ၍။) ပစ္စာ၊ ၌။ ပဋိက္ခလ္လတော၊ အားဖြင့်။
 ဥပတိဋ္ဌတိ၊ ၍။ တဒုဘယေပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံ၌လည်း။ ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ သစေ အာကင်္ခတိ၊ အကယ်၍အလိုရှိငြားအံ့။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။
 အပုဋိက္ခလ္လသညီ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍မူလည်း။
 ဝိဟရေယျ၊ နေနိုင်၏။ ပဋိက္ခလ္လသညီ ဝါ၊ မူလည်း။ (ဝိဟရေယျ၊ ၍။) ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အယံ၊ ဤသို့နေနိုင်ခြင်းကို။ အရိယံဒ္ဓိ၊ အရိယာတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော
 ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းတန်ခိုးဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသာတိ၊ ကား။ ကာရဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ စက္ခုတိ၊ ဟူ၍။
 လဒ္ဒဝေါဟာရေန၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ ရူပဒဿနသမတ္ထေန၊ အဆင်းကို
 မြင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ကာရဏဘူတေန
 ဝါ၊ အကြောင်းမူလည်းဖြစ်သော။ ဒွါရဘူတေန ဝါ၊ ဒွါရမူလည်းဖြစ်သော။
 စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿိတုာ၊ ၍။ နေဝ သုမနော ဟောတိတိ၊
 ဟူသောပါဌ်၌။ အယံ ပဋိက္ခေပေါ၊ ဤပယ်မြစ်ခြင်းသည်။ ဂေဟသိတ-
 သောမနဿဿ၊ ကာမဂုဏ်၌ မှီသောဝမ်းမြောက်ခြင်းကို။ (ပဋိက္ခေပေါ၊
 ပယ်မြစ်ခြင်းတည်း။) နေက္ခမ္မပက္ခိကာယ၊ နေက္ခမ္မအဖို့ရှိသော။ ကိရိယာ-
 သောမနဿဝေဒနာယ၊ ကိရိယာသောမနဿဝေဒနာကို။ (ပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။)
 န၊ မဟုတ်။ ဆဠဂုံပေက္ခန္တိ၊ ကား။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဆဠာရမ္မဏာပါထေ၊ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ
 ဖြစ်သော ခြောက်ပါးသော အာရုံ၏ထင်ရာ၌၊ ဝါ၊ ထင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊
 သော်။) ပရိသုဒ္ဓပကတိဘာဝါဝိဇဟနလက္ခဏံ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော
 ပကတိသဘောကို မစွန့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊
 တို့၌။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဆဠဂုံပေက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဒနာမံ၊
 ရအပ်သောအမည်ရှိသော။ တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခံ၊ ကို။ ။ယထာဝုတ္တံ၊ သော။
 အတ္တံ၊ ကို။ ပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ သမတ္ထေတံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ ပဋိသမ္ဘိဒါယန္တိအာဒိ၊
 ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၍။

၃၇၆။ ပက္ခိအာဒိနန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ဌှိ။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝါဒိနံ၊ နတ် အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။) ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝေဟာသဂမနာဒိကာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဌှိ။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ စက္ခုဝိသုဒ္ဓိအာဒိံ၊ မျက်စိ၏အထူးစင်ကြယ်ခြင်း စသည်ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ ၎င်း။ ကုသလကမ္မေန၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတောပိ၊ ဖြစ်ပြီး၍သော်လည်း။ အကုသလဝိပါကာနုဘာဝေန၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက်၏အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့်။ သုခသမုဿယတော၊ ချမ်းသာအပေါင်းမှ။ ဝိနိပတိတတ္တာ၊ ပျက်စီး၍ လျော့ကျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတိကာနံ၊ ဝိနိပါတိကအသုရာတို့အား။ ဈာနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အဘိညာပတ္တံ၊ အဘိညာဉ်အဖြစ်သို့ရောက်သော။ ဈာနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဥက္ကံသဂတာ၊ ထူးကဲခြင်းသို့ရောက်သော။ ဥဗ္ဗေဂပီတိသဟိတာ၊ ဥဗ္ဗေဂါပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိပဿနာပိ၊ ဝိပဿနာသည်လည်း။ အာကာသေ၊ ဌှိ၊ ဝါ၊ သို့။ (ဋီပါဌှိ ၁၇-ဌှိ အာကာသံ-ဟု ရှိ၏။) လင်္ခာပနမတ္တာပိ၊ ပုံတက်စေခြင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသည်သော်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပဿနံ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပဌမကပ္ပိကာနန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ကေစ္စာနံ မနုဿာနန္တိ ဣမဿ၊ ပုဒ်၏။ ဝိသေသနံ၊ အထူးပြုသော ဝိသေသနဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဝေမာဒိနန္တိ (ဧတ္ထ)၊ ဌှိ။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပုနဗ္ဗသုမာတာဒိနံ၊ ပုနဗ္ဗသု၏အမေ အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။

၃၇၇။ ဝေဟာသန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဘုမ္မတ္ထေ၊ သတ္တမိဝိဘတ်၏အနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အစုန္တသံယောဂေ၊ အစုန္တသံယောဂအနက်၌။ (ဥပယောဂဝစနံ၊ တည်း။ ဤ၌ ပတ်လုံးဟူ၍၎င်း တိုင်တိုင်ဟူ၍၎င်း အနက်ပေးရန်မဖြစ်) ဟိ၊ အစုန္တသံယောဂအနက်၌ဖြစ်သည်မှန်၏။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြဝတေးမင်းသည်။ စက္ကရတနံ၊ စကြာရတနာကို။ ပုရက္ခတော၊ ရှေ့သွားပြု၍။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဘဝနတော၊ ဘုံဗိမာန်နန်းတော်မှ။ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ၊ ပုံတက်၍။ အာကာသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ (ဝေ-ဖြင့် အစုန္တသံယောဂဖြစ်ပုံကို ပြသည်) သိနေရုံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကို။ ပဒက္ခိဏံ၊ လကျော်ရစ်လည်သည်ကို။ ကတော၊ ၍။ သကလစက္ကဝါဠံ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာတိုက်ကို။ အနုသံယာယတိ၊ လှည့်လည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ အဿဗန္ဓာတိ၊ ကား။ အဿပါလာ၊ မြင်းထိန်းတို့သည်။ ယေ၊ ယင်းမြင်းထိန်းတို့သည်။ အဿာနံ၊ မြင်းတို့အား။ ယဝသဒါယကာ၊ မြင်းစာကို ပေးတတ်ကုန်၏။ ဂေါဗန္ဓာ၊ နွားထိန်းတို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။

၁-သီမုနှင့်အညီပင်၊ ယဝဒါယကာ-ဟူသော မြန်မာမှုအလိုအားဖြင့် မယောတို့ကို ပေးတတ်ကုန်၏ဟုပေး၊ ယဝသဒါယကာ-ဟူသော သီဟိုဠ်မူလောက် ကောင်းအံ့မထင်။

စက္ကဝတ္တိအာဒိနံ၊ စကြဝတေးမင်း အစရှိသည်တို့၏။ ပုညိဒ္ဓိယာ၊ ကောင်းမှု တန်ခိုးကို။ ဝိတ္တာရိယမာနာယ၊ ချဲ့အပ်သည်ရှိသော်။ အတိပပဉ္စော၊ အလွန် ကျယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိံ၊ ကို။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေန္တေန၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ပရိပါကံ။ပ။ [၁၅] ဝိသေသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတှာပိ၊ ဆိုပြီး၍လည်း။ ဇောတိကာဒိနံ၊ ဇောတိက အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပုညိဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဧတ္ထ စာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ သုဝဏ္ဏ- ပဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသုဝဏ္ဏမယော၊ အလုံးစုံရွှေဖြင့်ပြီးသော။ ပဗ္ဗတော၊ တောင်တည်း။ တဿ၊ ထိုရွှေတောင်၏။ ဂဟိတဂဟိတဌာနေ၊ ယူရာယူရာ အရပ်၌။ ဩဓိ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ န ပညာယတိ ကိရ၊ မထင်သတတ်။ ဧကသီတာမတ္တေတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ သီတာ နာမ၊ မည်သည်။ ကသနဝသေန၊ လယ် ထွန်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နဂံလဿ၊ ထွန်ထယ်၏။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ သွားရာ လမ်းကြောင်းတည်း။ တုမ္ပံ နာမ၊ တုမ္ပမည်သည်ကား။ အာဠကံ၊ ပြည် တောင်းတည်း။ စုဒ္ဒသ မဂ္ဂါတိ၊ ကား။ စတုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ ကသနမဂ္ဂါ၊ ထွန် ရေး ထယ်ရေးလမ်းကြောင်းတို့သည်။

၃၇၈။ ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပိတှာတိ၊ ကား။ ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာဒိကံ၊ ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာအစရှိသော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိဇ္ဇံ၊ မန္တာန်အတတ်ကို။ ကတူပစာရံ၊ ပြုအပ်ပြီးသောဥပစာ ရှိသည်ကိုပြု၍။ ပရိဝတ္တေတှာ၊ ပြန်လှန်၍။ မန္တပဌနက္ကမေန၊ မန္တာန်ရွတ်ဖတ် သောအစဉ်ဖြင့်။ ပဌိတှာ၊ ရွတ်ဖတ်၍။

၃၇၉။ သမ္မာပယောဂေနာတိ၊ ကား။ ဥပါယပယောဂေန၊ သင့်လျော် သောအားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ် အပ်သည်ရှိသော်။ ယထိစ္ဆိတတ္ထသိဒ္ဓိ၊ အလိုရှိအပ်တိုင်းသော အကျိုး၏ပြီးခြင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတဉာယာရမ္ဘေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော သင့်လျော်သောအားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ တဿ တဿ ကမ္မဿာတိ၊ ကား။ ယထာ- ဓိပေတဿ၊ အကြင်အကြင်အလိုရှိအပ်သော။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗကမ္မဿ၊ ပြီးစေအပ်-

၁-ဤအဖွင့်၏ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မရှိ၊ တုမ္ပံ နာမ-ဟု ဖွင့်လတ်ဖြစ် သောကြောင့် ဤအရာ၌ ထွန်ရေးထယ်ရေးကို ပြသော ပုဒ်လည်းမရှိသင့်။ ထိုကြောင့် ဧကသီတာမတ္တေတိ ဧတ္ထ ကရိသံ နာမ စတုရမ္မဏဗီဇဝပနယောဂေါ ပဒေသော-စသည်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုခဲ့ရာမှ ပါဌ်ပျက်နေဟန်ရှိ၏။

* ၂-ဝိ ၃-၃၃၈-၌ ဧကေန နဂံလေန ကသန္တဿ သတ္ထ သီတာယော ဂစ္ဆန္တိ-ဟု ထွန်ရေး ထယ်ရေးခုနစ်ကြောင်းသာ လာသည်။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌လည်း နည်းတူပင်။
ဝိသုဒ္ဓိ ဝိ နိဿယ ၃-၃-ပ-မ-ဇ-သ-၁

ပြီးစေသင့်သောအမှု၏။ ဧတ္ထ စာတိ၊ ကား။ တတ္ထ တတ္ထ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော။ ဒသမာယ၊ ဆယ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဣမိဿ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ နိဒ္ဒေသေပိ၊ ဤလည်း။ ပုရိမပါဠိသဒိသာဝါတိ၊ ကား။ သမာဓိဝိပျာရဣဒ္ဓိအာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ နိဒ္ဒေသသဒိသာဝ၊ နိဒ္ဒေသနှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သကဋ္ဌဗျူဟာဒိကရဏဝသေနာတိ၊ ကား။ သကဋ္ဌဗျူဟစက္ကဗျူဟ ပဒုမဗျူဟာဒိနံ၊ လှည်းဦးသဏ္ဍာန်စစ်ဆင်ခြင်း၊ ရထားဘီးသဏ္ဍာန်စစ်ဆင်ခြင်း၊ ပဒုမ္မာကြာသဏ္ဍာန်စစ်ဆင်ခြင်းစသည်တို့ကို။ သံဝိဓာနဝသေန၊ စီရင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တဝိသေသော၊ ဖြစ်သောအထူးသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္မန္ဓော၊ ၏။ ဂဏိတဂန္ဓဗ္ဗာဒိ၊ ဂဏန်းအတတ်၊ သိဆို ကခုန်ခြင်းအတတ်အစရှိသည်သည်။ သိပုကမ္မံ၊ သိပုကမ္မမည်၏။ သလ္လကတ္တကာဒိ၊ ခွဲစိတ်ကုသခြင်းအစရှိသော အတတ်သည်။ ဝေဇ္ဇကမ္မံ၊ ဝေဇ္ဇကမ္မမည်၏။ ဣရုဗ္ဗေဒါဒိနံ၊ ဣရုဗ္ဗေဒအစရှိကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဝေဒါနံ၊ ဝေဒတို့ကို။

ဧကောပိ ဟုတော ဗဟုဓာ ဟောတိတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိယာ ဝေ၊ အဓိဋ္ဌာနဣဒ္ဓိ၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ အဓိဋ္ဌာနဣဒ္ဓိကိုသာလျှင်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနာဣဒ္ဓိယေဝ အာဂတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေတိ၊ ကား။ အဘိညာနိသံသသင်္ခါတေ၊ အဘိညာနိသံသဟုဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိဝိသေခါတေ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓဟုဆိုအပ်သော။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအရာ၌။

၃၈၀။ ဧကဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထုန္တိအာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ဝိဓသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာသတ္ထော၊ အဖို့ဟူသောအနက်ရှိ၏။ ဝိဝိဓမ္ပိ။ပ။ အာဒိသု၊ တို့၌။ ဝိကပ္ပတ္ထော၊ ဝိကပ်-အပြားဟူသောအနက်ရှိ၏။ တဒုတယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓာယ-ဟူသောပုဒ်၌။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္ဓော၊ ၍။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယာတိ။ပ။ ဣဒ္ဓိဝိကပ္ပိယ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းသည်။ အဘိညာသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ တခုသော။ ကောဋ္ဌာသော စ၊ အဖို့သည်၎င်း။ ဝက္ခမာနေဟိ၊ ဆိုအပ်လဘုံကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနေကပ္ပဘေဒါ စ၊ များသောအပြားရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝုတ္တပ္ပကာရဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တဿ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ စိတ္တပရိဒမနဿ၊ စိတ်ကိုဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော။ စုဒ္ဒသပ္ပကာရဿ စ၊ တဆယ့်လေးပါးသောအပြား၏၎င်း။ သမာဟိတတာဒိပ္ပကာရဿ စ၊ တာအစရှိသောအပြား၏၎င်း။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယာတိ စ၊ ဟူသောပုဒ်သည်လည်း။ တဒတ္ထဿ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓဟူသောအကျိုး၏။ သမ္ပဒါနဝစနံ၊ ပြည့်စုံခြင်းကိုဆိုသောစကားတည်း။ (တဒတ္ထသမ္ပဒါနဝစနန္တိ-ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် တဒတ္ထသမ္ပဒါနဝစနံ၊ တဒတ္ထသမ္ပဒါနံအနက်ကိုဟောသော

ဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ဟုပေး) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဓိဂမတ္တာ-
ယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ကသိဏာရမ္မဏတော အပနေတုတံ ဣဒံ၊ ဟူသော
ဤစကားကို။ [၁၆] အဘိညာပါဒကပရိကမ္မစိတ္တာနံ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေဖြစ်
သောစိတ်နှင့် ပရိကံစိတ်တို့၏။ သမာနသန္တာနတယ၊ တူသောအစဉ်သန္တာန်ရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပရိကမ္မစိတ္တယ၊ ဧ။ ကသိဏာရမ္မဏတ္တာ၊
ကသိုဏ်းလျှင်အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။
ဣဒ္ဓိဝိဓာဘိမုခံ ပေသေတိတိ၊ ကား။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဿ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ဣဒ္ဓိဝိ-
ဓဿ၊ အရာအထောင်စသောတန်ခိုးအထူးအပြားသို့။ အဘိမုခဘာဝေန၊ ရှေးရှု
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သတံ၊ အရာသည်။
ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရိကမ္မစိတ္တယ၊ ဧ။ ယံ ပဝတ္ထနံ၊
အကြင်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တဒေဝ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။
အဿ၊ ထိုပရိကံစိတ်ကို။ အဘိနိဟရဏံ စ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်၎င်း။
ဣဒ္ဓိဝိဓာဘိမုခပေသနံ စ၊ ဓသိုရှေးရှုစေလွှတ်ခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။
ကသ္မာ၊ ကား။) တထေဝ၊ ထိုအရာအထောင်စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ
လျှင်။ ဣဒ္ဓိဝိဓဿ၊ ဧ။ ပဝတ္ထနတော၊ ကြောင့်တည်း။ (ဤ၌ပုဒ်မကြီးရှိရမည်)
အဘိနိန္ဒာမနံ၊ ရှေးရှုညွတ်စေခြင်းသည်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ပရိကမ္မစိတ္တယ၊
ဧ။ ဣဒ္ဓိဝိဓေ ၌။ အဓိမုတ္တိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊
ကြောင့်။ အဓိဂန္ထဗ္ဗ။ ပ။ ကရောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဣဓ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓအရာ
၌။ ပစ္စနာဝနဗုသနသစ္စိကိရိယာ၊ ခံစားခြင်း၊ ထိုခြင်း၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းတို့
သည်။ ပတ္တိပရိယာယာ ဝေ၊ ရောက်ခြင်း၏ ပရိယာယ်တို့သည်သာလျှင်တည်း။
(သိမုနုဒံအညီ ပုဒ်ခွဲသည်) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ပါပုဏာတိတိ
အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ အဿာတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိဝိဓဿ၊ ဧ။

ကောပိတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ ပိ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝက္ခမာနံ၊ ဆိုအပ်လတံ
သော။ ဗဟုဘာဝံ၊ များသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊
ပေါင်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော။ ထိုဗဟုဘာဝသည်။ အဿ၊
ထိုကေ၏။ ဝါ၊ ကေဘာဝ၏။ “ကောပိ၊ တပါးသည်လည်း။ ဟုတုာ၊
လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဗဟုဓာပိ၊
များသော အပြားရှိသည်လည်း။ ဟုတုာ၊ လျက်။ ကော၊ တပါးသည်။
ဟောတိ၊ ဧ။” ဣတိ၊ သို့။ ပဋိယောဂီ၊ အပိုင် ယှဉ်ဖက် ပေတည်း။
သော စ ခေါ၊ ထိုတပါးတည်း ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ဗဟုဘာဝံ၊ ကို။
နိမ္မိနိတုာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ ဌိတဿ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အန္တရာဝ၊ အကြား၌သာ
လျှင်။ ကေဘာဝပဂမော၊ တပါးတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။
ယထာကာလပရိစ္ဆေဒံ၊ ကာလအပိုင်းအခြားအားလျော်စွာ။ သရသေနေဝ၊

မိမိသဘောဖြင့်သာလျှင်။ ကေဘာဝုပဂမော၊ ကိ။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နာဓိပေ-
 တော၊ အလိမရိအပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနိဒ္ဓိနိမ္မာနဘာဝတော၊ တန်ခိုး
 ဖြင့် ဖန်ဆင်ခြင်း မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တမ္ပိ၊ ထိုကာလ
 အပိုင်းအားလျော်စွာ တပါးတည်း ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကတ-
 ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကာလအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်။
 သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါယေဝ၊ တန်ခိုး၏ အာနု-
 ဘော်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)
 ဝါ၊ ကား။ အယံ ပိ-သဒ္ဓေါ၊ ကိ။ အဋ္ဌာနေ၊ အရာမဟုတ်သည်၌။ (ပယုတ္တော၊
 ယှဉ်စေအပ်၏။) ကော၊ သည်။ ဟုတု၊ ၍။ ဗဟုဓာပိ၊ သည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၎င်း။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ဤအဖို့၌။ ပိ-
 သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝက္ခမာနံ၊ ဆိုအပ်လတံ့သော။ ကေဘာဝံ၊ ကိ။ ဥပါဒါယ၊
 ၍။ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတု၊ ဆိုပြီး၍။ သော ဟိတိအာဒိ၊
 အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဗဟုဘာဝ-
 နိမ္မာနေ၊ များသည်၏အဖြစ်ကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။
 ဒသေတံ၊ ငှါ။ ဗဟုနံ သန္တိကေတိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။
 ဗဟုနံ သန္တိကေတိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ သည်။ နိမ္မိတာနံ၊ ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်
 သော။ ဗဟုနံ၊ များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သမိပေ၊ အနီး၌။ တေဟိ၊ ထို
 များစွာသော နိမ္မိတရုပ်တို့သည်။ ပရိဝါရိတော၊ ခြံရံအပ်သည်။ ဟုတု၊ ၍။
 ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ဝါ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဝုတ္တဝိကပုတ္တော၊
 မဆိုအပ်သေးသည်ကို အထူးကြံခြင်းအနက် ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဝါ-သဒ္ဓါဖြင့်။
 ဓမ္မံ၊ ကိ။ ကထေတုကာမော ဝါ၊ ဟောခြင်းငှါ အလိဂ္ဂိသည်ဖြစ်၍၎င်း။
 ဣတိ ဝေမာဒိ၊ ကိ။ သင်္ဂယုတိ၊ ၎င်း။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌဟန္တော၊ လျက်။
 ဧဝံ၊ ဤသို့ အရာအထောင် အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 အာနေတု၊ ၍။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

၃၇။ ဧတ္ထ၊ ဤစျာန်တို့ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဘဝတိ၊
 ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘူမိယော၊ မည်ကုန်၏။ စျာနာနံ၊ တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊
 ကုန်၏။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္တာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဟေတုမ္ပိ၊ ဟိတ်အနက်၌။
 ဘုမ္မဝစနံ၊ တည်း။ ဝိဝေကတော၊ နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်။ ဇာ-
 တာ၊ သော။ ဘူမိ၊ ဘုံသည်။ ဝိဝေကဇဘူမိ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပဌမံ၊ စျာနံ၊
 သည်။ နိဝရဏဝိဝေကသမ္ဘူတတ္တာ၊ နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဝေကဒံ၊ မည်၏။ ပီတိသုခဘူတာ၊ ခြစ်၍ ဖြစ်
 သော ဝါ၊ ဖြစ်သော ပီတိသုခရှိသော ဝါ၊ ပီတိသုခကြောင့် ဖြစ်သော။
 ဘူမိ၊ သည်။ ပီတိသုခဘူမိ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ပီတိ-

သုခဘူတဉ္စေဝ၊ ပီတိသုခဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၎င်း၊ သမာဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပီတိ-
 သုခသဉ္စာတဉ္စ၊ ဖြစ်သောပီတိသုခရှိသည်၎င်း၊ ဝါ၊ ပီတိသုခကြောင့် ဖြစ်သည်
 ၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော။ ဒွိသုပိ၊ နှစ်ပါးသောဘုံတို့
 ၌လည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။ ဣန္ဒြိလာဘာယာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာ၊
 ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း တန်ခိုးကို။ အဓိဂမာယ၊ ငှါ။ ဣန္ဒြိပဋိလာဘာယာတိ၊ ကား။
 ဣန္ဒြိယာ၊ ကို။ ပုနပုနံ၊ လဲလဲ။ လဘနာယ၊ ရခြင်းငှါ။ (လဘမာနာယ-ကား
 မသင့်၊ သီမုဉ္စံ ပုနပုနလဘနာယ-ဟု ရှိ၏၊ သင့်၏။) ဗဟုလီကရဏာယ၊ ကြိမ်
 ဖန်များစွာ ပြုခြင်းငှါ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣန္ဒြိဝိကုဗ္ဗနတယာ-
 တိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိဝိဓရူပကရဏာယ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော
 အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို ပြုခြင်းငှါ။ ဝိကုဗ္ဗနိန္ဒြိယာ၊ အထူးထူး အပြားပြားသော
 အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို ဖန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုးအလို့ငှါ။ ဣတိ၊ ကား။ [၁၇]
 အတ္ထော၊ တည်း။ ဣန္ဒြိဝိသဝိတာယာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာ၊ တန်ခိုး၏။ ဝိဝိဓာ-
 နိသံသပသဝနာယ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော အာနိသင်ကို ဖြစ်ပွားစေခြင်း
 ငှါ။ ဣန္ဒြိဝိသဝိတာယာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာ၊ ၌။ ခိပ္ပနိသန္တိအာဒိဘာဝါဝဟ-
 ဝသီဘာဝတ္ထာယ၊ ခိပ္ပနိသန္တိအစရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သော
 ဝသီဘော် အလို့ငှါ။ ဣန္ဒြိဝေသာရဇ္ဇာယာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာ၊ ၌။ ပဋိပက္ခဒူရိ-
 ဘာဝေန၊ ဆန့်ကျင်ဖက်မှ ဝေးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိဂတသံကိလေသတာယ၊
 ကင်းပြီးသော ညစ်ညူးကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။
 ဝိသာရဒဘာဝါယ၊ ရဲရင့်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ သည်။ တာဝ၊
 စွာ။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဧ။ ဘူမိ၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) တတ္ထ၊
 ထိုစတုတ္ထဇ္ဈာန်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ၌။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗတော၊ ပြီးစေအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ ဣတရာနိ ပန၊ ဤမှတစ်ပါးသော အောက်ဖျားတို့သည်ကား။
 ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ (ဘူမိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်
 ရှိသောကြောင့်။ ဧတ္ထ စာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ တိဏိ
 ဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ သမ္ဘာရဘူမိယောတိ၊ အကြောင်း အဆောက်အဦဘုံတို့ဟူ၍။
 ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္ဓော၊ ဧ။ တတိယဇ္ဈာနေ၊ ၌။ သုခ-
 ဖရဏေန စ၊ သုခကိုဖြန့်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ သုခ၏ပြန့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
 ပဌမဒုတိယေသု၊ တို့၌။ ဟေတုဘူတေန၊ ဟိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (နာ-ဝိဘတ်၏
 အနက်ကိုပြသည်)ပီတိဖရဏေန စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သုခဖရဏေန စ၊ ကြောင့်၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ယထာရဟဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧ။)
 စ၊ ဆက်၊ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဇ္ဈာနဿ၊ ဧ။ သုဘာဝိတဘာဝေန၊ ကောင်းစွာ

၁-ဝိကုဗ္ဗန-ပုဒ်၏ အဖွင့်ဖြစ်၍ ဝိဝိဓရူပကာရတာယ-ဟု ရှိသောဋီပါဌ် မသင့်။
 ၂-ဣန္ဒြိယာ ဝိဝိဓဝိသေသပဝတ္ထနဘာဝါယာတိ အတ္ထော။ ပဋိ သံ ဌ ၂-၂၆၅။

ပျိုးစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာတိသယာနံ၊ ကုန်သော။ ပီတိသုခါနံ၊
 တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဈာနပုစ္ဆယာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သဟဇာတနာမကာယဿ၊
 တကွဖြစ်သော နာမကာယကို။ ပရိဗြူဟနံ စ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပျိုးစေခြင်းသည်
 ၎င်း။ ရူပကာယဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ တံသမုဋ္ဌာနေဟိ၊ ထိုပီတိသုခတို့ကြောင့်
 ဖြစ်ကုန်သော။ ပဏီတရူပေဟိ၊ မှန်မြတ်ကုန်သော ရုပ်တို့ဖြင့်။ ပရိပုဋ္ဌတာ စ၊
 ထက်ဝန်းကျင်ပျိုးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (ဖရဏံ၊ မည်၏။) တေန၊
 ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပီတိသုခေန၊ ဖြင့်။ အဘိသန္ဓေတိ၊ အနှံ့အပြား
 စို့စွတ်စေ၏။ ပရိသန္ဓေတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်စို့စွတ်စေ၏။ ပရိပူရေတိ၊ ထက်ဝန်း
 ကျင်ပြည့်စေ၏။ ပရိပူရတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပျိုးစေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။
 သုခသညန္တိ၊ ကား။ ဈာနသုခေန၊ နှင့်။ သဟဂတံ၊ သော။ သညံ၊ သို့။
 လဟုသညန္တိ၊ ကား။ တံသမ္ပယုတ္တလဟုတာသဟဂတံ၊ ထိုဈာန်ချမ်းသာနှင့်
 ယှဉ်သော ပေါ့သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သညံ၊ သို့။ ဩက္ကမိတာတိ၊
 ကား။ အနုပဝိသိတာ၊ သက်ဝင်၍။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု ဈာနေသု၊ ထိုအောက်
 ဈာန်သုံးပါးတို့၌။ သာတိသယာယ၊ သော။ လဟုတာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊
 ယှဉ်သော။ သုခံ၊ ကို။ သန္တာနဝသေန၊ အစဉ်အတန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ပဝတ္တေန္တော၊ ဖြစ်စေသော။ ယောဂီ၊ သည်။ တံ၊ ထိုသုခနှင့်လဟုတာသို့။
 သမောက္ကန္တော ဝိယ၊ ကောင်းစွာသက်ဝင်ဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဝေံ၊ ဤသို့ “သုခသညံ လဟုသညံ ဩက္ကမိတာ”ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 သညာသိသေန၊ သညာကိုခေါင်းတပ်သဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြသောစကား
 တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဈာနသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ လဟုတာ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊
 တန်ခိုးနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ၍လည်း။ အာကာသံ၊ သို့။ လင်္ခာပနပုမာဏပုတ္တာ ဝိယ၊
 ပုံတက်စေခြင်း၏ အတိုင်းအရှည်သို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။
 ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ လဟုဘာဝဂ္ဂဟဏေနဝ၊ လဟုဘာဝကို ယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။
 မုဒုကမ္မညဘာဝါပိ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်၊ အမှု၌ ခန့်သည်၏အဖြစ်တို့ကိုလည်း။
 ဂဟိတာ ဝေ၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေန၊ ကြောင့်။
 လဟုမုဒုကမ္မညကာယော ဟုတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣဒ္ဓိနာ ပရိယာယေနာတိ၊ ကား။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနံ၊ တို့ကို။
 သမာပဇ္ဇနေန၊ ဝင်စားခြင်းဖြင့်။ သုခလဟုဘာဝပုတ္တနာမရူပကာယဿ၊ ချမ်း
 သာ(နှင့်)ပေါ့ပါးသည်၏အဖြစ်တို့သို့ရောက်သော နာမကာယ ရူပကာယရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စိတ္တပရိဒမနေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ သည်။
 သုခေနဝ၊ ချမ်းသာသဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ လွယ်ကူစွာသာလျှင်။ ‘ဣဒ္ဓိမဋ္ဌိ-
 လာဘာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဣဒ္ဓိနာ ပရိယာယေန၊
 ဤအကြောင်းပရိယာယဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ပကတိဘူမိယာ၊ စတုတ္ထဈာန်ဟူသော

ပကတိဘုံ၏။ အဓိဋ္ဌာနဘူတာ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္ဘာရဘူမိယော၊ အောက်စျာန်သုံးပါးဟူသော အဆောက်အဦဘုံတို့သည်။ ပါကာရဿ၊ တံတိုင်း၏။ နေမပုဒေသော ဝိယ၊ မြေဝင်အုဋ်မြစ်အရပ်ကဲ့သို့။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

၃၈၂။ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ စတ္တာရေတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဂဏန-ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အရေအတွက်ကို ပိုင်းခြားကြောင်းဖြစ်သောသဒ္ဓါတည်း။ ဣဒ္ဓိ-ပါဒါတိ ဣ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ ဣဇ္ဈတံ၊ ပြီးစီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ သမိဇ္ဈတံ၊ ပြီးစီး၏။ နိပ္ပဇ္ဇတံ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တောယ၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ကြီးပွားတိုးတက်ကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ၊ ကြီးပွားတိုးတက်ကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ ထူးကဲခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ ပဌမေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကတ္တာအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ ဝေ၊ ပြီးစီးတတ်ပြီးမြောက်တတ်သောတရားသည်ပင်လျှင်။ ပါဒေါ၊ ပါဒတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသော၊ ပြီးစီးပြီးမြောက်သောတရားအဖို့။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဒုတိယေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကရိုဏ်းအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ကြီးပွားကြောင်းတရား၏။ ပါဒေါ၊ ပါဒတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ပါဒေါတိ၊ ကား။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာတည်း။ အဓိဂမ္ပပါယော၊ ရခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုရကြောင်းရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိပါဒဖြင့်။ ဥပရူပရိ-ဝိသေသသင်္ခါတံ၊ အထက်အထက်၌ဖြစ်သော အထူးဟုဆိုအပ်သော။ ဣဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ အဋ္ဌကထာနယော၊ အဋ္ဌကထာ၌လာသောနည်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌကထာနည်း၌။ ဣဒ္ဓိသဒ္ဓဿ၊ ၏။ ပဌမော၊ သော။ ကတ္ထု၊ အတ္ထော၊ ကတ္တာအနက်ကို။ (ဝုတ္ထော၊ ၏။) ဒုတိယော၊ သော။ [၁၈] ကရဏတ္ထော၊ ကရိုဏ်းအနက်ကို။ ဝုတ္ထော၊ ၏။ ပါဒသဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဧကော၊ တခုသော။ ကရဏတ္ထောဝ၊ ကရိုဏ်းအနက်ကိုသာလျှင်။ (ဝုတ္ထော၊ ၏။) ပဇ္ဇိတဗ္ဗာဝ၊ ရောက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣဇ္ဈန္တိ စ၊ ပြီးမြောက်တတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စ၊ ရောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပဇ္ဇနကရဏေန၊ ရောက်ခြင်း၏ကရိုဏ်းဖြစ်သော။

• ၃-နေမိ-သဒ္ဓါ ဘီး၏အကွပ်အခိုင်းကိုသာ ဟောသောကြောင့် နေမိပုဒေသော-ကား မသင့်။ သံ ၃-၃၈၈-၌ ဂမ္ဘိရနေမော-ဟူ၍၎င်း ဂမ္ဘိရတ္တာ နေမဿ-ဟူ၍၎င်း ရှိသည်နှင့်အညီ နေမ-သဒ္ဓါသာလျှင် မြေဝင်ကျင်းဟောဖြစ်၍ နေမပုဒေသော-ဟူ၍သာ သင့်သည်။

ပါဒေန၊ ပါဒန္တံ။ သမာနာဓိကရဏာ၊ တူသောတည်ရာရှိသည်။ န စ ဟောတိ၊
 ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကတ္တား
 အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ ဝေ၊ ပြီးစီးပြီးမြောက်သောတရားသည်ပင်လျှင်။ ပါဒေါ၊
 ရောက်ကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးပြီးမြောက်သောတရား ဟူသော
 ရောက်ကြောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တထာ၊ တူ။
 ဣဒ္ဓိကိရိယာကရဏေန၊ ကြီးပွားခြင်းကိရိယာ၏ကရိုဏ်းဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗာဝ၊
 ပြီးစေအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝုဒ္ဓိသင်္ခါတာ၊ ကြီးပွားခြင်းဟုဆိုအပ်သော။
 ဣဒ္ဓိ၊ ကိ။ ပဇ္ဇနကိရိယာကရဏေန၊ ရောက်ခြင်းကိရိယာ၏ကရိုဏ်းဖြင့်။
 ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ကရဏာနံ၊ တို့၏။
 အသမာနာဓိကရဏတာ၊ မတူသောတည်ရာ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ တူသော
 တည်ရာမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဒုတိယေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ကြီးပွားကြောင်း တရား
 ၏။ ပါဒေါ၊ ရောက်ကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကြီးပွားကြောင်း တရား၏
 ရောက်ကြောင်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကတ္တားအနက်ဖြင့်။ သမာနာဓိ-
 ကရဏသမာသော၊ တူသော တည်ရာရှိသော ကမ္မဓာရည်းသမာသ် သည်၎င်း။
 ဒုတိယေန၊ ဒုတိယဖြစ်သော ကရိုဏ်းအနက်ဖြင့်။ သာမိဝစနသမာသော။
 ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်သမာသ်သည်၎င်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမေန၊
 သော။ အတ္ထေန၊ ကတ္တားအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီးသောတရား၏။ ဝါ၊
 သို့။ ပါဒေါ၊ ရောက်ကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးသောတရားသို့ ရောက်
 ကြောင်း။ (ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။) ဒုတိယေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ကရိုဏ်း
 အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ ဝေ၊ ကြီးပွားကြောင်း တရားသည်ပင်လျှင်။ ပါဒေါ၊ ရောက်
 ကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကြီးပွားကြောင်းတရားဟူသော ရောက်ကြောင်း။
 ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ သမာသော၊ တပျုရိသ်သမာသ် ကမ္မဓာရည်းသမာသ်သည်။
 ယုတ္တော၊ သင့်၏။ (အဋ္ဌကထာနည်းသည် လုံးဝမသင့်ပြီလော?ဟု မေးဖွယ်
 ရှိသောကြောင့် ယထာဝုတ္တောပိ ဝါ-စသည်ကို မိန့်သည်) ဝါ၊ ကား။ ယထာ-
 ဝုတ္တောပိ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဋ္ဌကထာနည်းဖြစ်သော သမာသ်
 သည်လည်း။ (ယုတ္တော၊ သင့်သေး၏။ ကသ္မာ၊ ကား။) ပါဒဿ၊ ၏။

၁-ဤကား မြန်မာမူ၌ ရှိရင်းအတိုင်းပေးအပ်သော အနက်တည်း။ သီမူ၌ကား ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ
 စ ဣဒ္ဓိ ဝုတ္တော၊ န စ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ ဣဒ္ဓိ- ဤသို့စသည်ဖြင့် ပါ၍ရှိ၏။ ထိုပါ၍အလိုအားဖြင့်
 စ၊ ဆက်။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ရောက်အပ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ကိ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ စ၊
 သည်လည်း။ ပဇ္ဇနကရဏေန၊ သော။ ပါဒေန၊ နှင့်။ သမာနာဓိကရဏာ၊ သည်။ န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်-ဟု အနက်ပေး။

ဣဇ္ဈမာန။ ပ။ ဘာဝတော၊ ပြီးစီးသောအဖို့နှင့် ကြီးပွားကြောင်းကရိုဏ်း၏ အကြောင်းဥပါယ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။^၁

ပုဗ္ဗဘာဂဆန္ဒဝသေန၊ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော ဆန္ဒ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆန္ဒ-ဟေတုကော၊ ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိသော။ သမ္ပယုတ္တဆန္ဒဝသေန၊ ယှဉ်ဖက် ဆန္ဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆန္ဒာဓိကော၊ ဆန္ဒလွန်ကဲသော။ ပန၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗာ-ဘိသင်္ခါရဝသေန ဝေ၊ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော ပြုပြင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ သဟဇာတဆန္ဒဿာပိ၊ တကွဖြစ်သောဆန္ဒ၏လည်း။ အဓိကတာ၊ လွန်ကဲသည် ၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဆန္ဒဉ္စေ ဘိက္ခူ။ ပ။ ဆန္ဒ-သမာဓိတိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ ဆန္ဒာဓိပတိသမာဓိ၊ ဆန္ဒအမှူး ရှိသော သမာဓိသည်။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိပတိသဒ္ဓလောပံ၊ အဓိပတိ-သဒ္ဓါကြေခြင်းကို။ ကတှာ၊ ၍။ သမာသော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဓိပတိသဒ္ဓတ္ထဒဿနဝသေန၊ အဓိပတိ-သဒ္ဓါ၏အနက်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ ဆန္ဒဟေ-တုကော ဆန္ဒာဓိကော ဝါ သမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ ဆန္ဒံ အဓိပတိံ ကတာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ပဓာနဘူတာတိ၊ ကား။ ဝီရိယဘူတာ၊ ဝီရိယဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ သင်္ခတသင်္ခါရနိဝတ္တနတ္ထံ၊ ငှါ။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ပဓာန-သဒ္ဓါကို ယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) အထ ဝါ၊ ကား။ တံ တံ ဝိသေသံ၊ ကို။ သင်္ခ-ရောတိ၊ ပြုပြင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရော၊ မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဝီရိယတို့တွင်။ စတု-ကိစ္စသာဓကတော၊ လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေသော ဝီရိယမှ။ အညဿ၊ တပါးသောဝီရိယကို။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ ငှါ။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၏။) ပဓာနဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ၊ မြတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ စတုဗ္ဗိဓဿ၊ သော။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ အဓိပေ-တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ (ကတော၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ သမာသ ယောဇနာဝသေန၊ ဆဋ္ဌိတပျရိသသမာသယောဇနာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပါဒဿ၊ ၏။ ဥပါယတ္တတံ၊

၁-ဣဒ္ဓိ ဝေ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါ-ဟူရာ၌ ပါဒသည် ကောဋ္ဌာသဟော ဖြစ်၍ ပြီးစီးပြီး မြောက်သောတရားအဖို့-ဟူသောအနက် သင့်သည်ဟူ၍၎င်း ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါ-ဟူရာ၌ ကြီးပွားကြောင်း ဈာန်အဘိညာဉ်ကိုရကြောင်းတရားဟူသော အနက်သင့်သည် ဟူ၍၎င်း ဆိုလို၏။ ထိုတွင် ပဌမအနက်ဖြင့် ဝိဘင်းပါဠိနှင့်အညီ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ဣဒ္ဓိပါဒ-ဟု ကောက်ရာ၏။ ဒုတိယအနက်ဖြင့် ဆန္ဒစသည်ကို ကောက်ရာ၏။

အကြောင်း ဥပါယ်အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ယော ဣဒ္ဓိ-
 ပါဒတ္တော၊ အကြင်ဣဒ္ဓိပါဒပုဒ်၏အနက်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ခဲ့၏။ သော၊ ထို
 ဣဒ္ဓိပါဒ-ပုဒ်၏အနက်ကို။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တော - ဤ ပေ) ပဋိလာဘပုဗ္ဗဘာဂါနံ၊
 ရခြင်းနှင့် ရှေးအဖို့တို့၏။ ဝါ၊ ရအပ်သော စျာန်အဘိညာဉ်နှင့် ရှေးအဖို့ တရား
 တို့၏။ ကတ္တုကရဏိဒ္ဓိဘာဝံ စ၊ (အစဉ်အတိုင်း) ကတ္တားဣဒ္ဓိ ကရိုဏ်းဣဒ္ဓိ
 အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ကား။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဘိဓမ္မေ ဤ။
 အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 သာဓေတဗ္ဗာယ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ဝုဒ္ဓိယာ၊ ကြီးပွားခြင်း၏။ ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ စ၊
 ကတ္တားဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဆန္ဒာဒိနံ၊ တို့၏။ ကရဏိဒ္ဓိဘာဝဉ္စ၊ ကရိုဏ်းဣဒ္ဓိ၏
 အဖြစ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒေ၊ ဤ။ ဝီရိယံ၊ ပ။ ဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ နှစ်
 ကြိမ်။ အာဂတံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဝီရိယတို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်
 သော ဝီရိယသည်။ ဝီရိယာဓိပတိ၊ ဝီရိယအမှူးရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဝီရိ-
 ယသဓာဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမာဓိဝိသေသနံ၊ သမာဓိ-ပုဒ်၏ ဝိသေသန
 တည်း။ ဝါ၊ သမာဓိကို အထူးပြုသောဝီရိယတည်း။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော
 ဝီရိယသည်။ သမန္ဓာဂမဂ်ဒဿနံ၊ ပြည့်စုံသော အင်္ဂါကို ပြသော ဝီရိယတည်း။
 ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌။ [၁၉] သမာဓိ စ၊ ၎င်း။
 ပဓာနသင်္ခါရေ စ၊ ရ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ ဝေ၊ နှစ်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်
 သော။ သမန္ဓာဂမဂ်ါနိ၊ ပြည့်စုံသောအင်္ဂါတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆန္ဒာ-
 ဒယော၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့သည်။ သမာဓိဝိသေသနာနိ၊ သမာဓိ-ပုဒ်၏ ဝိသေ
 သနတို့တည်း။ ပဓာနသင်္ခါရေ ပန၊ ပဓာနသင်္ခါရကိုကား။ ပဓာနဝစနေနေဝ၊
 ပဓာန-ဟူသောသဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်။ ဝိသေသိတော၊ အထူးပြုအပ်၏။ ဆန္ဒာဒိဟိ၊
 ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ န (ဝိသေသိတော)၊ အထူးပြုအပ်သည်မဟုတ်။ ဣဓ၊
 ဤ “ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္ဓာဂတံ” ဟူသော ပါဠိ၌။ ပဓာနသင်္ခါ-
 ရဿ၊ ရ၏။ ဝီရိယာဓိပတိတာ၊ ဝီရိယအကြီးအမှူးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊
 ဆိုအပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သမာဓိံ၊ ကို။
 ဝိသေသေတွာ၊ ရှိ။ ဌိတမေဝ၊ တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။
 သမန္ဓာဂမဂ်ဝသေန၊ ပြည့်စုံသောအင်္ဂါ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဓာနသင်္ခါရဝစ-
 နေန၊ ပဓာနသင်္ခါရ-ဟူသောသဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝီရိယေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္ဓာဂမော၊ ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝုတ္တောပိ၊
 ဟောအပ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ပန၊
 ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဆန္ဒာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိသိဋ္ဌော၊
 အထူးပြုအပ်၏။ တထာ ဝိသိဋ္ဌနေဝ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် အထူးပြုအပ်

သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တေန စ၊ ထိုသမာဓိနှင့်လည်း။ ပဓာနသင်္ခါရော စ၊ သည်၎င်း။ သေသဓမ္မာ စ၊ ကြွင်းသော စိတ်စေတသိက် တရားတို့သည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တော - သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ (ပါဠိနည်းအရ ပဓာနသင်္ခါရော ဟူသောအနီးပုဒ်နှင့်အတူပြု၍ သမ္ပယုတ္တော-ဟု ကေဝုစံဖြင့်ထားငြားသော်လည်း မြန်မာစကားချောစေခြင်းအကျိုးငှါ သမ္ပယုတ္တာ-ဟု ဗဟုဝုစံဖြင့် ပြင်၍ အနက် ပြန်သည်) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိဝိသေသနာနံ၊ သမာဓိကို အထူး ပြုသော ဆန္ဒစသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိ- ပါဒါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဆန္ဒာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသနာဘာဝေါ စ၊ ဝိသေသန၏ အဖြစ်သည်လည်း။ တံ တံအဝဿယဝသေန၊ ထိုထိုဆန္ဒသမာဓိ စသည်တို့၏ မှီရာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ သိအပ်၏။

အထဝါတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ (ဝုတ္တာ - ဌံ စပ်) ပါဒသဒ္ဓေါ၊ သည်။ နိဿယ- ငွေပိ၊ မှီရာအနက်ရှိငြားသော်လည်း။ ဥပါယဋ္ဌေန၊ ဥပါယအနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေနော၊ သာလျှင်။ အဘိဓမ္မေ ဌံ။ ဥတ္တရစူဠဘာဇနိယေ၊ ဥတ္တရစူဠဘာဇနိ- ယဌံ။ စတ္တာရော။ပ။ ပါဒေါတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနမေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပညာပုစ္ဆကေ စ၊ ဌံလည်း။ စတ္တာရော။ပ။ သမာဓိတိအာဒိနာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ သကို။ ကတောပိ၊ ပြုပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဆန္ဒာဒိနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘတ္တော၊ ဝေဖန်အပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပါယိဒ္ဓိပါဒ- ဒဿနတ္ထမေဝ၊ ဥပါယဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ သုတ္တေ စ၊ ဌံ၎င်း။ အဘိဓမ္မေ စ၊ ဌံ၎င်း။ နိဿယိဒ္ဓိပါဒဒဿနံ၊ နိဿယဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပြခြင်းကို။ ကတံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။) စတုဗ္ဗိဓတာ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။

၃၇၃။ ဆန္ဒာဒိနိ အဋ္ဌာတိ၊ ကား။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဆန္ဒအမှူးရှိသော သမာဓိ ၎င်း။ ဝါ၊ ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ၎င်း။ ဝီရိယသမာဓိ၊ ၎င်း။ စိတ္တသမာဓိ၊ ၎င်း။ ဝိမံသာသမာဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဆန္ဒာဒိနိ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါး သော တရားတို့ကို။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့တွင်။ စတုသုပိ၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ သမာဓိ၊ သည်။ သမာဓိ ဝေ၊ သာလျှင်။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကားဖြစ်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဣဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဥပါဒေတု- ကာမတာဆန္ဒသဟိတောဝ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဆန္ဒနှင့် တကွဖြစ်သော်သာလျှင်။ သမာဓိ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ဌာ၊ သံဝတ္တတိ၊ ၏။

ကေဝလော၊ သက်သက်သော သမာဓိသည်။ န (သံဝတ္တတိ)၊ မဖြစ်။ ဝီရိယ-
 သမာဓိအာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဆန္ဒာဒိသဟိတာ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊
 ကုန်သော။ ဧတေ သမာဓိ စ၊ တို့၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒယော
 စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဠာ၊ ရှစ်ပါးသောတရားတို့ကို။ (ဝုစ္စန္တိ - ဌံ စပ်) ဧတေ-
 ဟိ၊ ဤတရားတို့ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ သို့။ ပဇ္ဇတိ ပါပုဏ္ဏိယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ ဝါ၊
 ကား။ သယံ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ငှါ။ ပဇ္ဇန္တိ သမုဇ္ဇန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဒါနိတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊
 ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပ။ သံဝတ္တတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။
 ဆန္ဒော န သမာဓိတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (ဝုတ္တံ၊
 ၏။) တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဆန္ဒာဒယော၊ တို့သည်။ သမာဓိသဟိတာဝ၊
 သမာဓိနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော်သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိ ၊ ကို။ ယဒိပိ နိပ္ပါဒေန္တိ၊ အကယ်
 ၍ကား ပြီးစေတတ်ကုန်၏။ တထာပိ၊ ငြားသော်လည်း။ နေသံ၊ ထိုဝီရိယနှင့်
 သမာဓိအစရှိသည်တို့၏။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ ပဒဘာဝဒဿနံ၊ ပဒအဖြစ်ကို
 ပြုကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ နိယုတ္တောဝ၊
 ယှဉ်သော်သာလျှင်။ (ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။) ဧကကော၊
 တပါးတပါးချင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ (ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ငှါ။) န (သံဝတ္တတိ)၊
 မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ နိယုတ္တောဝါတိ၊ ကား။ သဟိ-
 တောဝ၊ တကွဖြစ်သော်သာလျှင်။ ဝိယုတ္တော၊ မယှဉ်သည် ကင်းကွာသည်။ န၊
 မဟုတ်။

၃၇၄။ အနောနတန္တိ၊ ကား။ န သြနတံ၊ မညွတ်သော။ ဝီရိယေန၊ သည်။
 ပဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အလီနံ၊ မတုန်သော။
 ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇေ န ဣဉ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ ကောသဇ္ဇနိမိတ္တံ၊ ပျင်းရိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ န
 စလတိ၊ မတုန်လှုပ်။ [၂၀] ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ နတံ၊ ညွတ်
 သည်တည်း။ ဥန္နတံ၊ အထက်သို့ညွတ်သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ တက်ကြွသည်ကို။ ဝိက္ခိတ္တံ၊
 ပျံ့လွင့်သည်ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ဥန္နတံ၊ တက်ကြွသည်။ န၊ မဟုတ်။ အနန္နတံ၊
 မတက်ကြွ။ အဝိက္ခိတ္တံ၊ မပျံ့လွင့်သော။ သမာဟိတံ၊ တည်ကြည်သော။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စေ န ဣဉ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 အဘိသင်္ဂဝသေန၊ ရှေးရှုကပ်ငြိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နတံ၊ ညွတ်သည်တည်း။
 အဘိနတံ၊ ရှေးရှုကပ်ငြိသောအားဖြင့်ညွတ်သည်။ အဘိနတံ၊ ရှေးရှုကပ်ငြိသော
 အားဖြင့်ညွတ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အနဘိနတံ၊ ညွတ်သည်မဟုတ်။ အရတ္တံ၊
 မတပ်မက်သည်ကိုရ၏။ အပဂမနဝသေန၊ ဖဲခွါသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ နတံ၊ ညွတ်

သည်တည်း။ အပနတံ၊ ဖဲခါသောအားဖြင့်ညွတ်သည်၊ ဝါ၊ ဖဲခါသည်။ ကောဓ-
 ဝသေန၊ အမျက်ထွက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိမုခံ၊ မျက်နှာလွဲသည်ကိုရ၏။
 အပနတံ၊ ဖဲခါသောအားဖြင့်ညွတ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အနပနတံ၊ ဖဲခါသော
 အားဖြင့်မညွတ်သော၊ ဝါ၊ မဖဲခါသော။ အဒုဋ္ဌံ၊ မပြစ်မှားမပျက်စီးသည်ကိုရ၏။
 ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ မမ၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိဿယဝသေန၊
 မှီရာ၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဿိတံ၊ မှီသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိဿိတံ၊
 မည်၏။ ဆန္ဒရာဂဝသေန၊ ဂ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဋိပဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပုဋ္ဌိပဒ္ဓံ၊ မည်၏။ ရာဂေါ၊ သည်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။
 အာသတ္တိမတ္တံ၊ ကပ်ငြိခြင်းမျှသာတည်း။ ဆန္ဒရာဂေါ ပန၊ သည်ကား။ ဗဟ-
 လကိလေသော၊ ထူထဲသောကိလေသာတည်း။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။
 ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုဆန္ဒရာဂသည်။ ဒုရေ၊ ဌ။ ဌိတမ္ပိ အာရမ္မဏံ၊ တည်သော
 အာရုံကိုသော်လည်း။ ပဋိပဒ္ဓမေဝ၊ ဖွဲ့အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝိပုမုတ္တန္တိ၊ ကား။
 ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပမုတ္တံ၊ လွတ်သော။ စျာနာနံ၊ တို့၏။ ကာမရာဂ-
 ပဋိပက္ခတာယ၊ ဂ၏ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမရာဂေတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ ဝိသံယုတ္တန္တိ၊ ကား။ သံကိလေသတော၊ ညစ်ညူးကြောင်းသံကိ-
 လေသမှ။ ဝိဝိတ္တံ၊ ကင်းသော။ ဝါ၊ တနည်း။ စတုဟိပိ၊ ကုန်သော။ ယော-
 ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ န သံယုတ္တံ၊ မယှဉ်သော။ ကိလေသမရိယာဒါယ၊ ကိလေသာ
 ဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဝိမရိယာဒိကတံ၊ အပိုင်းအခြား ကင်းသည်ကို
 ပြုအပ်သော။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် သွားသည် ဖြစ်သည်ရှိသော်။
 ဤသကမ္ပိ၊ အနည်းငယ်သော်လည်း။ ဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ ကိလေသမရိယာဒါ၊
 ကိလေသာဟူသော အပိုင်းအခြားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ထိုသို့သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိပန္နံ၊ သွားသော-ဖြစ်သော။ ဧကတ္တဂတန္တိ၊ ကား။
 ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂတံ၊ ကပ်ရောက်
 သော။ အစ္စန္တမေဝ၊ စင်စစ်သာလျှင်။ သမာဟိတံ၊ တည်ကြည်သော။ တတော
 ဝေ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ နာနုတ္တကိလေသေဟိ နာနာသဘာဝေဟိ ကိလေ-
 သေဟိ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော ကိလေသာတို့ကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊
 မတုန်လှုပ်။

ဧသ အတ္ထောတိ၊ ကား။ ကောသဇ္ဇာဒိနိမိတ္တံ၊ ပျင်းရိခြင်း အစရှိသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဣမဿ စိတ္တဿ၊ ဤစျာန်စိတ်၏။ အနိဉ္ဇနတ္ထော၊ မတုန်
 လှုပ်ခြင်း ဟူသော အနက်သည်။ (သီမုနှင့်အညီပင်၊ အာနေဉ္ဇနတ္ထော - ကား
 မကောင်း) သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးစီးပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ (ကသွာ၊ ကား)
 အာနေဉ္ဇပုတ္တိယာ၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကို။ ပကာသနဝသေန၊ ပြသည်
 ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ပုန ဝုတ္ထောတိ၊ ကား။
 ဣဒ္ဓိယာ၊ ဣဒ္ဓိ၏။ ဘူမိပါဒပဒဒဿနပုသင်္ဂေန၊ ဘူမိ ပါဒ ပဒတို့ကို ပြခြင်းနှင့်

စပ်လျဉ်းသဖြင့်။ ဣမာနိ၊ တို့သည်။ မူလာနိ နာမ၊ တို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မူလာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ မူလာအဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပုရိမောတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါဒိဟိ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ ဌှံ။ ဆဓာ၊ ခြောက်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဒဿိတနယော၊ ပြအပ်ပြီးသောနည်းတည်း။ အယန္တိ၊ ကား။ အဓုနာ၊ ယခုအခါ၌။ သောဠသဓာ၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတနယော၊ တည်း။ သုတ္တနယေ စ၊ သုတ္တန်နည်းကို၎င်း။ ပဋိသမ္ဘိဒါနယေ စ၊ ကို၎င်း။ ဒဿိတေ၊ ပြအပ်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ၊ ထိုနည်းနှစ်ပါးတို့၌။ သမ္မောဟော၊ တွေ့ဝေခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အဒဿိတေ၊ မပြအပ်သည်ရှိသော်။ (သမ္မောဟော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်။ (တနည်း) န (န ဟောတိ)၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယတ္ထ အသမ္မောဟတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၃၇။ ကထံ ပနာယံ ဟောတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤမေးခွန်း၌။ ပုဗ္ဗေ ရှေး၌။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဝုတ္တပဒံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောပုဒ်ကို။ အဓိဋ္ဌာနဝိဓိ ဒဿေကံ၊ အဓိဋ္ဌာန်အစီအရင်ကိုပြခြင်းငှါ။ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓရတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။ အဘိညာပါဒကံ။ပ။ဝုဠာယာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ စတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တံ၊ ထိုစကားသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ - ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထိစ္ဆိတဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းအကျိုးငှါ။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အဘိညာပါဒကံ စ၊ အဘိညာဉ်၏အခြေသည်လည်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနမေဝ၊ သည် သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတရာနိ၊ ဤမှတစ်ပါးသော အောက်ဈာန်တို့ သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။) ပရိကမ္မံ ကတာတိ၊ ကား။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဠာယ၊ ၍။ ကာမာဝစရစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သတံ ဟောမိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ စိန္တနမေဝ၊ ကြံစည်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ပရိကံကိုပြုခြင်းပေတည်း။ အာဝဇ္ဇနံ စ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်း။ တထာဝဇ္ဇနမေဝ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်သာလျှင်တည်း။ ဒုတိယမ္ပိတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပိ - သဒ္ဓေါ၊ သည်။ သမုစ္စယတ္ထော၊ ဆည်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုပိ-သဒ္ဓါ

၁-သီဟိဋ္ဌမူနှင့်အညီ ဝါကျခွဲသည်၊ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တောတိ-ဟူသောပါဌ်သည် သာလျှင် ဥဒ္ဓရတိ-၏ အာကာရဖြစ်၍ အဘိညာပါဒကံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတော ဝုဠာယာတိ-ကား ထို၏အာကာရ မဖြစ်သင့်။ ထိုကြောင့် မြန်မာမူ၌ရှိသော ဝါကျခွဲပုံကား မသင့်။

ဖြင့်။ တတိယမ္ပိ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း။ တတော၊ ထိုထက်။ ဘိယျောပိ၊ အလွန်လည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္တံ၊ ကို။ ဒီပေတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဈာနဘာဝနာ၊ ဈာန်ကိုပွားစေခြင်းသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဘိညာဘာဝနာပိ၊ အဘိညာဉ်ကိုပွားစေခြင်းသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ကေဝါရံ ဒွေဝါရန္တိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ နိဒ္ဒေသနမတ္တံ၊ နည်းပြစကားမျှဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ နိမိတ္တာရမ္မဏန္တိ၊ ကား။ ပဋိဘာဝနိမိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပဋိဘာဝနိမိတ်လျှင်အာရုံရှိ၏။ ပရိကမ္မစိတ္တာနီတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဧကေကဿ၊ တခုတခုသော။ ပရိကမ္မစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ [၂၁] သတာရမ္မဏတာ၊ အရာလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သတံ ဟောမိတိ၊ တရာဖြစ်စေဟူ၍။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ သဟဿာရမ္မဏာနီတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်လျှင်တည်း။ ဝဏ္ဏဝသေနာတိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ သည်။ ပရိကပ္ပိတဝဏ္ဏဝသေန၊ ကြံဆအပ်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နော ပဏ္ဏတ္တိဝသေနာတိ၊ ကား။ သတ္တပဏ္ဏတ္တိဝသေန၊ သတ္တဝါပညတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န၊ မဟုတ်။ တံ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ သည်။ အပ္ပနာစိတ္တမိဝါတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဣဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ အဘိညာစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ (ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဘာဝ-၌ စပ်) ဈာနစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ပဌမုပ္ပတ္တိသဒိသဘာဝတော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်၏။ အပ္ပနာဘာဝတော၊ အပ္ပနာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သီမုနှင့်အညီပင်) (ဝုတ္တံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနိကန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနဝန္တံ၊ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်ရှိသော။ တေန၊ ထိုရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။

၃၈၆။ ယဒိ ဧဝံ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော်။ အာဝဇ္ဇိတွာ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိတိ၊ ဟူသော။ ပဋိသမ္ဘိဒါဝစနံ၊ ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ယမ္ပိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ တတြာပိတိ၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါယမ္ပိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌လည်း။ ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ အာဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ ပါဠပဒံ၊ ဤပါဠိပုဒ်ကို။ ပရိကမ္မဝသေနော၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇနဝသေန၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ အာဝဇ္ဇိတွာ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အဘိညာဉာဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပရိကမ္မစိတ္တသမ္ပယုတ္တဿ ဝါ၊ ပရိကံစိတ်နှင့် ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အညဿ ဝါ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရဿ၊ ရဖြစ်သော။ ဉာဏဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ တဿ၊ ထိုကာမာဝစရဖြစ်သောဉာဏ်၏။ တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ အာနုဘာဝေါ၊

အစွမ်းအာနုဘော်သည်။ န အတ္တိ၊ မရိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏^၁။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပနာပုတ္တဿ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော။ အဘိညာဉာဏဿေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။) တသ္မာ၊ ထိုသို့ အဘိညာဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ဆိုအပ်သောကြောင့်။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အဓိဋ္ဌာနက္ကမော၊ အဓိဋ္ဌာန်အစဉ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတိတိအာဒိ^၂၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ သန္နိဋ္ဌာပနဝသေနာတိ၊ ကား။ နိပ္ပိဒနဝသေန၊ ပြီးစေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။

ကာယသက္ခိဒဿနတ္တန္တိ၊ ကား။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ ဝစနမတ္တမေဝ၊ ဒေသနာစကားမျှသည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အယံ၊ ဤအရှင်ပန္နကသည်။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်၏။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ သန္တိကတတ္တာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယသက္ခိ၊ ကိုယ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသောသူတည်း။ ဝါ၊ ကိုယ်တွေ့ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သက္ခိဒဿနတ္တံ၊ မျက်မှောက်သက်သေကိုပြခြင်းငှါ။

ကောကနဒန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ကောကာသကန္တိ ယထာ၊ ကောကာသကံ-ဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့။ ပဒုမဝိသေသနံ၊ ပဒုမ္မာကြာ၏ ဝိသေသနတည်း။ တံ၊ ထိုပဒုမ္မာကြာသည်။ ဗဟုပတ္တံ စ၊ များသော ကြာဖတ်ရှိသည်၎င်း။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ စ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်၎င်း။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ သုဂန္ဓံ စ၊ ကောင်းသောအနံ့ ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ ကိရ၊ သတတ်။ ပါတောတိ၊ ကား။ ပဂေဝ၊ စောစော၌ပင်လျှင်။ (သိမ္မု၌ ပါတော ဝေ-ဟု ရှိ၏) ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ တေ၊ ဤဂါထာ၌။ အတ္တော၊ တည်း။ ကောကနဒသင်္ခါတံ၊ ဒဟုဆိုအပ်သော။ ပဒုမံ၊ ပဒုမ္မာကြာသည်။ ပါတောဝ၊ နံနက်ကာလ၌ပင်လျှင်။ သုရိယဿဂုမနဝေလာယံ၊ နေထွက်ချိန်ကာလ၌။ ဖုလ္လံ ဝိကသိတံ၊ ပွင့်သည်။ အဝိတဂန္ဓံ၊ မကင်းသောအနံ့ ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဝိရောစမာနံ၊ တင့်တယ်သည်။ သိယာ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သရီရဂန္ဓေန စ၊ ကိုယ်တော်၏အနံ့ ဖြင့်၎င်း။ ဂုဏဂန္ဓေန စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးဟူသော အနံ့ ဖြင့်၎င်း။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသောအနံ့ ရှိသော။ သရဒကာလေ၊ သရဒအခါ၌။ အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ အာဒိစ္စမိဝ၊ နေမင်းကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ တေဇသာ၊ ဖြင့်။ တပန္နံ၊ တောက်ပသော။ အဂေဟိ၊ ကိုယ်အင်္ဂါတို့မှ။ နိစ္ဆရဏကဇုတိတာယ၊ ထွက်သောရောင်ခြည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂီရသံ၊ ကိုယ်တော်မှ ထွက်

၁-ဤစကားရပ်ဖြင့် အဘိညာဉာဏဝသေန-ဟူရာ၌ အညတ္တာပေါဟန နည်းဖြင့်၎င်း သာဝဓာရဏနည်းဖြင့်၎င်း ရအပ်သော နိဝတ္တေတဗ္ဗအနက်ကို ဖွင့်ပြသည်။

သောရောင်ခြည် ရှိသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ကိ။ ပဿ၊ ဖူးမြော်ပါလော့။ ဣတိ၊ ဤကား အနက်တည်း။

အဘဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဣဒံ သာသနံ၊ သည်။ ပဋိပတ္တိသာရံ၊ ပဋိပတ္တိလျှင် အနှစ်သာရရှိ၏။ ပဋိပတ္တိ စ၊ သည်လည်း။ ပရိယတ္တိမူလိကာ၊ ပရိယတ္တိလျှင်မူ လရှိ၏။ တံ စ၊ သင်သည်လည်း။ ပရိယတ္တိံ၊ ကိ။ ဥဂ္ဂဟေတုံ၊ သင်ယူခြင်း ငှါ။ အသမတ္ထော၊ နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘဗ္ဗော၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ အဘဗ္ဗော နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝါသစုရဿေဝ ၊ ဝိပဿနာစုရ၏သာလျှင်။ ပဓာနဘာဝ- တော၊ ပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပဗ္ဗဇိတဝေါဟာရေန၊ ရှင်ရဟန်းတို့၏ ပြောဆိုရိုးဝေါဟာရဖြင့်။ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘာဝိနံ၊ ဖြစ်လတံ့သော။ ဘိက္ခုဘာဝံ၊ ရဟန်း အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ရာဇဂဟံ၊ သို့။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဝါ၊ ဘုရား လောင်းသည်။ အဂမာ၊ သွားရောက်လေ၏။ ဣတိ ယထာ၊ ဤစကားရပ်၌ကဲ့ သို့။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ပိလောတိကဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ အထူး သဖြင့် စင်ကြယ်သော။ [၂၂] စောဠေဏ္ဍံ၊ ပုဆိုးပိုင်းအဝတ်ပိုင်းကို။ ရဇော၊ မြူအညစ်အကြေးကို။ ဟရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရဇော- ဟရဏံ၊ ဏမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပုဆိုးပိုင်းအဝတ်ပိုင်း၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ကတာမိကာရတ္တာ၊ ပြုအပ်ဘူးသော အဓိကာရရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိ- နိမ္မိနိတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ အဒါသိ၊ ပေး၏။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ ယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးသွင်းလျက်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အယံ၊ ဤ အပြစ်သည်။ အတ္တဘာဝဿ၊ ၏။ ဒေါသော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အသုဘ- သညံ စ၊ အသုဘသညာကို၎င်း။ အနိစ္စသညံ စ၊ ကို၎င်း။ ပဋိလဘိတွာ၊ ၍။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟာဒိနာ၊ နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ ကိ။ သြဘာရေတွာ၊ ချထား၍။ ကလာပသမ္မသနာ- ဒိက္ကမေန၊ ကလာပသမ္မသနဉာဏ်/အစရှိသော အစဉ်ဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ နာကို။ ဝဇေတွာ၊ ပွားစေ၍။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာဒိပဋိပါဋိယာ၊ ဉာဏ်အစရှိသောအစဉ် ဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ ကိ။ အနုလောမဂေါတြဘုသမိပံ၊ အနုလုံဂေါတြဘု၏အနီးသို့။ ပါပေသိ၊ ရောက်စေလေပြီ။ သြဘာသဝိဿဇ္ဇနပုဗ္ဗိကာ၊ အရောင်အလင်းကို လွှတ်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဘာသိတဂါထာ၊ ဟောတော်မူ အပ်သော ဂါထာတို့သည်။ သြဘာသဂါထာ၊ မည်ကုန်၏။

အရိယဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ အဆုံးအမ၌။ ရာဂေါ၊ ရာဂကို။ ရဇော၊ မြူအညစ်အကြေးဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ရေဏု ပန၊ ပကတိမြူမှုန်ကို ကား။ ရဇောတိ၊ မြူအညစ်အကြေး ဟူ၍။ န စ ဝုစ္စတိ၊ မခေါ်ဆိုအပ်။

ကသ္မာ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ ၎်။ မလိနဘာဝကရဏတော၊ ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဇောတိ တေ၊ မြူအညစ်အကြေးဟူသော ဤအမည်သည်။ ရာဂဿ၊ ၎်။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တေ ရဇန္တိ၊ ကား။ ရာဂသင်္ခါတံ၊ ရာဂဟု ဆိုအပ်သော။ တေ ရဇံ၊ ဤမြူအညစ်အကြေးကို။ ဝိပုဇဟိတောတိ၊ ကား။ အဂ္ဂမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပဇဟနဟေတု၊ ပယ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဏ္ဍိတာ ဝိဟရန္တိ တေတိ၊ ကား။ တေ ပဇဟနကာ၊ ထိုစွန့်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ တို့သည်။ ဟုတော၊ ကုန်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိတရဇဿ သဗ္ဗသော ပဟိနရာဂါဒိရဇဿ၊ အချင်းခပ်သိမ်း ပယ်အပ်ပြီးသော ရာဂအစရှိသော မြူရှိသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၎်။ သာသနေ၊ ဌ။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ရာဂကို ရဇ-ဟု ဆိုသော ထိုစကားသည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၎်။ စိတ္တမ္ပိ၊ ပ။ မဟေသိနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂီတိကာရာ၊ သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့သည်။) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

[စိတ္တမ္ပိ၊ စိတ်သည်။ သံကိလိဋ္ဌမ္ပိ၊ ညစ်နွမ်းသည်ရှိသော်။ မာဏဝါ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ စိတ္တေ၊ သည်။ သုဒ္ဓေ၊ စင်ကြယ်သည်ရှိသော်။ (မာဏဝါ၊ တို့သည်။) ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟေသိနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။]

ဆဋ္ဌဘိညာဂဟဏေန၊ ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်ကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟိတာယ၊ ပြီးသော။ ဆဋ္ဌဘိညာယ၊ ခြောက်ခုမြောက်အဘိညာဉ်ဖြင့်။ (သီမုနှင့် အညီပင်) အရိယမဂ္ဂေ၊ ကို။ ဝိဘာဝိတေပိ၊ ထင်စွာပြုအပ်ပြီးဖြစ်ငြားသော်လည်း။ အနုတ္တရဘာဝသာမညေန၊ အနုတ္တရ၏အဖြစ် ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဖလနိဗ္ဗာနေဟိ၊ ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သင်္ဂဏန္တော၊ သိမ်းယူလိုသည်ဖြစ်၍။ နဝလောကုတ္တရဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။

ပတ္တဿ၊ သပိတ်ကို။ ပိဒဟနာကာရေန၊ ပိတ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဟတ္တံ၊ လက်ကို။ ဌပေန္တော၊ ထားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ ဟတ္တံ ပိဒဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၎်။ ဝါ၊ ကား။ ဟတ္တန္တိ၊ ဟတ္တံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ ကရဏတ္ထေ၊ ကရိုဏ်းအနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ တည်း။ ဟတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပိဒဟိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ၂။

၁-ဤပါဌ်သည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် ထပ်တူဖြစ်နေသောကြောင့် မူရင်းပါဌ် ဟုတ်ဟန်မတူ၊ “ရာဂဿ အဓိဝစနံ ရဇောတိ တေ” ဟူ၍သော်လည်း ပါဌ်ရင်း ဖြစ်ရာ၏။
 ၂-ဓမ္မပဒ ၁-၁၅၇၊ အံ-ဋ္ဌ ၁-၁၆၉-တို့၌လည်း ဟတ္တေန-ဟု ရှိသောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် လက်ရှိမူ၌ ဟတ္တေန-ဟူသောပါဌ်လည်း သင့်သည်ပင်။

သဟဿက္ခတ္တန္တိ၊ ကား။ သဟဿဓာ၊ တထောင်အပြားအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သဟဿဓာ၊ အားဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဧကစိတ္တေနဝ၊ တကြိမ် တည်းသော စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ နိမ္မိနန္တောပိ၊ ဖန်ဆင်းသော်လည်း။ သဟဿ- ဝါရံ၊ အကြိမ်တထောင်။ နိမ္မိနန္တော ဝိယ၊ ဖန်ဆင်းဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကိရိယာဗျာဝုတ္တိယံ၊ ဖန်ဆင်းခြင်းကိရိယာ၏ အဖန်ဖန် ပြန် လည်၍ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အသတိပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ တဒတ္ထသိဒ္ဓိတော၊ ထိုဖန်ဆင်းခြင်းကိရိယာ၏ အဖန်ဖန် ပြန်လည်၍ ဖြစ်ခြင်းအနက်၏ ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (အကြိမ်တထောင်ဖန်ဆင်းသကဲ့သို့ပင် ပြီးသောကြောင့် ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သဟဿက္ခတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အမ္ပဝနေတိ၊ ကား။ အမ္ပဝနေ၊ ဌံ။ ကတဝိဟာရေ၊ ဆောက် လုပ်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌။ ရမ္မေတိ၊ ကား။ ရမဏီယေ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ သော။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ကာလပုဝေဒနာ၊ ဆွမ်းအချိန်ကာလကို ပြောကြားခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ နိသိဒိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။)

အနိယမေတွာတိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏာဝယဝ။ပ။ ဝိသေသာဒိဟိ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်၏ အစိတ်အပိုင်း၊ ကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်း၊ ပရိက္ခရာ၊ ပြုမှုခြင်း ကိရိယာအထူး စသည်တို့ဖြင့်။ နိယမံ၊ သတ်မှတ်ခြင်းကို။ အကတွာ၊ ၍။ နာနာဝဏ္ဏေတိ၊ ကား။ နာနာကာရေ၊ အထူးထူးသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ ယထာဝုတ္တ- ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဆင်း စသည်တို့၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ နာနာဝိဓေ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသည်တို့ကို။ မိဿကကေသေတိ၊ ကား။ ပလိဘေဟိ၊ ဖြူသောဆံပင်တို့နှင့်။ မိဿိတကေသေ၊ ရောနှောသော ဆံပင်ရှိသည်တို့ကို။ (ဤမှ နောက်၌ “ဥပစုံ ရတ္တဝဏ္ဏံ၊ ဥပစုံ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏာဒိသု အညတရဝဏ္ဏန္တိ” ဟူ၍ သီလနှင့်အညီ ပါဠိမှန်ရှိစေရမည်) ဥပစုံ၊ ထက်ဝက်သည်။ ရတ္တဝဏ္ဏံ၊ နိသောအဆင်းရှိ၏။ ဥပစုံ၊ သည်။ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏာဒိသု၊ ဖြော့တော့သော အဆင်း စသည်တို့တွင်။ အညတရဝဏ္ဏံ၊ တပါးပါးသော အဆင်းရှိ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဥပစုရတ္တစိဝရေ၊ ထက်ဝက်နိသော သက်န်းရှိ သည်တို့ကို။ ပဒဝသေန၊ ပုဒ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ [၂၃] အတ္တဿ၊ အနက်ကို။ ဂမန- ဝသေန၊ သိစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (သိမှုအရအားဖြင့် - အာဂမနဝသေန၊ လာစေသည် - ပေါ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။) ပါဠိယာ၊ ပါဠိကို။ ဘဏနံ၊

၁-ဤ ဥပစုံ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏာဒိသု အညတရဝဏ္ဏံ-ဟူသောအဖွင့်ဖြင့် ဥပစုရတ္တစိဝရေ-ပုဒ်၌ ကြွင်းသော ဥပစု၏အဆင်းကို သရုပ်ဖော်ပြသည်။

ရွတ်ဆိုခြင်းသည်။ ပဒဘာဏံ၊ မည်၏။ ပရိကထာဒိဝသေန၊ ပရိကထာ စသည် တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဓမ္မဿ၊ ကို။ ကထနံ၊ ဟောခြင်းသည်။ ဓမ္မကထာ၊ မည်၏။ သရေန၊ သာယာသောအသံဖြင့်။ သုတ္တာဒီနံ၊ သုတ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဘညံ ဥစ္စာရဏံ၊ ရွတ်ဆိုခြင်းသည်။ သရဘညံ၊ မည်၏။ အပရေပီတိ၊ ကား။ ဝုတ္တာကာရတော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာမှ။ အညေပိ၊ ကုန်သော။ ဒီဃရဿ။ပ။ ဒိကေ၊ အရှည်အတို အပိန်အဝ အစရှိကုန်သော။ နာနာပုကာရကေ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသည်တို့ကို။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတပုကာရာယေဝ ဟောန္တိတိ၊ ကား။ ယထာ ယထာ၊ အားဖြင့်။ ဣစ္ဆိတော၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တံတံပကာရာယေဝ၊ ထိုထိုအလိုရှိအပ်သော အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ယတ္တကာ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ ဝိသေသာ၊ အထူးတို့ကို။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ တေသု၊ ထိုနိမ္မိတရုပ်တို့၌။ ဣစ္ဆိတော၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုနိမ္မိတရုပ်တို့သည်။ တတ္တကဝိသေသဝန္တောဝ၊ ထိုမျှလောက်သော အထူးရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၊ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နာကာရေပိ၊ ကဲ့ပြားသော အခြင်းအရာ ရှိကုန်သော်လည်း။ တေ၊ ထိုအလိုရှိအပ်တိုင်းသော အပြားတို့ကို။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ အဆင်းသဏ္ဍာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ရှိ။ ဧကမေဝ၊ တခု တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကောဝ၊ တကြိမ်တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တခုတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ နာနာဝိသေသဝန္တံ၊ အမျိုးမျိုးသော အထူးရှိသော။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ ယထာ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ အယံ၊ ဤအလိုရှိတိုင်းသော အပြားရှိခြင်းသည်။ အဿ၊ ထိုအဓိဋ္ဌာန်စိတ်၏။ အာနုဘာဝေါ၊ အစွမ်းအာနုဘော်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္တဘောကို ဖြစ်စေရာ၌။ ဘဝပတ္တနာ၊ ဘဝကိုတောင့်တသောတဏှာသည်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသပစ္စယော၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မဝိပါကော စ၊ ကံ၏အကျိုးသည်လည်း။ အစိန္တေယျော၊ မကြံစည်အပ်မကြံစည်နိုင်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ဣဓာပိ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိစအရာ၌လည်း။ ပရိကမ္မစိတ္တံ၊ သည်။ ဝိသေသပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိဝိသယော စ၊ တန်ခိုး၏အရာသည်လည်း။ အစိန္တေယျော၊ မကြံစည်အပ် မကြံစည်နိုင်ကောင်းသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတပ္ပံ၊ ယူအပ်၏။ သေ နယောတိ၊ ကား။ ဗဟုဘာဝနိမ္မာနေ၊ များသည်၏အဖြစ်ကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ အဘိညာပါဒကံ၊ပ။ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။

၁-ပုဒ်ဝါကျတို့ကို အသီးအသီးဖြတ်၍ နားထောင်သူတို့အား အနက်ကို သိနိုင်လောက်အောင် ပြတ်သားစွာ ပါဠိကို ရွတ်ဆိုခြင်းသည် ပဒဘာဏမည်၏။

ယာယံ-ယော အယံ အဓိဋ္ဌာနနယော၊ အကြင်အဓိဋ္ဌာန်နည်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ ဣတရေသုပိ၊ ကုန်သော။ အဓိဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိသေသံ၊ မထူးသည်ကို။ အတိဒေသေန၊ ညွှန်ခြင်းဖြင့်။ ဒဿေတော၊ ၍။ ဝိသေသံ၊ ထူးသည်ကို။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အယံ ပန ဝိသေသောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဣစ္ဆန္နေန၊ အလိုရှိလတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၍။ မံ ဇာနိဿန္တိတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိမာတိ၊ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ မံ၊ ငါကို။ ဇာနိဿန္တိ၊ သိကုန်လတ်။ အန္တရာဝါတိ၊ ကား။ ပရိစ္ဆန္ဒကာလဿ၊ ပိုင်းခြား အပ်သောကာလ၏။ အဗ္ဘန္တရေ ဝေ၊ အတွင်း၌သာလျှင်။ ပါဒကဗျာနန္တိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ပရိကမ္မကရဏာကာရဒဿနတ္ထံ၊ ပရိကံကို ပြုခြင်း၏အခြင်းအရာကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ဣတရံ ပန၊ ဤမှတစ်ပါး သော “ပုနသမာပဇ္ဇိတော ဝုဋ္ဌာယ” အစရှိသောစကားကိုမူကား။ အတိ-ဒေသေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဘာဝိတံ၊ ထင်ရှားပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဧဝံ အကရောန္တောတိ၊ ကား။ ဧကော ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အကရောန္တော၊ သော်။ ယထာပရိစ္ဆန္ဒ-ကာလဝသေနာတိ ဣမိနာ၊ ပါ၌ဖြင့်။ သတံ ဟောမိတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသောတန်ခိုးရှင်သည်။ ကာလပရိစ္ဆေဒဝသေ-နေဝ၊ ကာလအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာနဿ၊ ၍။ ပဋိပုဿဒ္ဓတ္တာ၊ ငြိမ်းပြီးသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုသာလျှင်။ ဧကော၊ တပါးတည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၍။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤတရာတထောင်စသည်ဖန်ဆင်းရာ၌။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုး ရှင်သည်။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ သယမေဝ၊ တိုင်သာလျှင်။ ပရိကမ္မာဓိဋ္ဌာန-စိတ္တာနံ၊ ပရိကံစိတ် အဓိဋ္ဌာန်စိတ်တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ တေသု၊ ထိုပရိကံစိတ် အဓိဋ္ဌာန်စိတ်တို့တွင်။ ပရိကမ္မစိတ္တာနံ၊ တို့သည်။ သန္တတိ-ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာနံ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိကုန်၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ သည်။ သမ္ပတိဝတ္တမာနာရမ္မဏံ၊ မျက်မှောက်၌ဖြစ်ဆဲတရားလျှင် အာရုံရှိ၏။ (ကသွာ၊ ကား။) အဓိဋ္ဌာနဿ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခြင်း၏။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကတ္တာ၊ တခုသော စိတ်၏ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

၃၇၇။ အာဝိဘာဝန္တိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (သမ္ပန္နော-၌ စပ်) ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တေန၊ ပြီးသော။ ဟောတိသဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ (ကသွာ၊ ကား။) ဥပယောဂဝစနေန၊ ဒုတိယာဝိဘာတ်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တထာ၊ တူ။ ဝက္ခမာနေန၊ ဆိုအပ်လတ်သော။ ဂစ္ဆတိသဒ္ဓေန စ၊ နှင့်လည်း။ (သမ္ပန္နော၊ သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကသွာ၊ ကား။) အတ္တနော စ၊

၎င်း။ ပရေသဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ အာဝိဘာဝဿ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏။ ဣစ္ဆိတတ္တာ၊
 ကြောင့်တည်း။ နာမပဒဉ္စ၊ နာမ်ပုဒ်သည်လည်း။ ကိရိယာပဒါပေက္ခံ၊ ကိရိယာ
 ပုဒ်ကို၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကိရိယာသာမညဝါစိနာ၊ ကိရိယာသာမန်ကို
 ဟောသော။ ကရောတိသဒ္ဓေန၊ နှင့်။ ယောဇေတွာ၊ ၍။ အာဝိဘာဝံ ကရော-
 တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ တိရောဘာဝန္တိ ဧတ္တာပိ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ ဧသေ
 နယော၊ တည်း။ [၂၄] ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော်။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။
 (ဝုတ္တံ၊ ကိ။) ကထံ၊ အဘယ်သို့မှတ်ဒပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။
 စောဒနံ၊ ကိ။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣဒမေဝ ဟိတိအာဒိ၊ ကိ။ အာဟ၊ ၎င်း။
 ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ အာဝိဘာဝန္တိ။ပ။ တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ကာမံ အာဂတံ၊ အကယ်
 ၍ကားလာ၏။ (ပန၊ ထိုသို့ပင်လာသော်လည်း။) တမ္ပိ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါ၌လာသော
 စကားကိုလည်း။ ဣဒမေဝ အာဝိဘာဝကရဏံ စ၊ ဤအာဝိဘာဝကိုပြုခြင်းကို
 ၎င်း။ ဣဒမေဝ တိရောဘာဝကရဏံ စ၊ ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
 သေသပဒါနိ၊ ကြွင်းသော အပုဒ်စွန့်-အစရှိသောပုဒ်တို့သည်။ တေသံယေဝ၊ ထို
 အနာဝဋ်-အစရှိသော ပုဒ်တို့၏သာလျှင်။ ဝေဝစနာနိ၊ တို့တည်း။ အန္ဓကာရန္တိ၊
 ကား။ ရတ္တန္ဓကာရံ၊ ညဉ့်အမှိုက်မှောင်ကို။ ဝါ၊ ကား။ ဒိဝါပိ၊ နေ၌လည်း။
 ဗိလဂုဟာဒိဂတံ၊ တွင်း လိုက်ခေါင်းစသည်၌ တည်သော။ အန္ဓကာရံ၊ ကိ။
 ပဋိစ္စန္ဒန္တိ၊ ကား။ ကုဋ္ဌကဝါဋ္ဌာဒိနာ၊ နံ ရံ၊ တံခါးရှက်စသည်တို့ဖြင့်။ ပဋိစ္စာဒိတံ၊
 ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ကို။ အနာပါထန္တိ၊ ကား။ ဒုရတာသုခမတရတာဒိနာ၊ ဝေး
 သည်၏အဖြစ်၊ အလွန်သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်အစရှိသည်ကြောင့်။ န အာပါထ-
 ဂတံ၊ တင်ခြင်းသို့မရောက်သည်ကို။ အယန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။
 ပဋိစ္စန္ဓောပိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော်လည်း။ ဒုရေ၊ ၌။ ဌိတောပိ၊ တည်သော်လည်း။
 အတ္တာ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပရော ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဒိဿတိ၊
 မြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘတ္တိံ၊ ဝိဘတ်ကို။ ပရိဏာမေတွာ၊ ပြောင်းလဲစေ၍။
 ယောဇေတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ အာလောကဇာတန္တိ၊ ကား။ အာလောကဘူတံ၊
 အလင်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကား။ ဇာတာလောကံ၊ ဖြစ်သောအလင်းရှိသည်။

၃၀၀။ ဧတံ ပန ပါဠိဟာရိယန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အာဝိဘာဝ-
 ပါဠိဟာရိယံ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကိုပြုသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို။ အာဟ၊ ၎င်း။
 ကေန ကတပုဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုထိုထင်စွာဖြစ်ခြင်းကို
 ပြုသောတန်ခိုး၌။ ကာယသက္ခံ၊ ကိုယ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသောသက်သေကို။
 ဝါ၊ ကိုယ်တွေ့သက်သေကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ တာဝ၊ စွာ။ သတ္တာ၊ သည်။
 ကာယသက္ခံ၊ ပြုသောသက်သေတည်း။ ဝါ၊ ကိုယ်တွေ့သက်သေတည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒသေန္တေန၊ ဖြစ်၍။ ဘဂဝတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဖြေဆိုပြီး၍။ တမတ္ထံ၊
 ထိုဖြေဆိုပြီးသောအနက်ကို။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ဌာ။ ဘဂဝါ ဟိတိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ

၏။ သာဝတ္ထိဝါသိကေ၊ ပြည်၌နေသောသူတို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာနေတော၊ ရှိ။ သမ္ပန္နော၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ယာဝ အဝိစိ၊ အဝိစိ တိုင်အောင်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာနေတော၊ ရှိ။ သမ္ပန္နော၊ ၏။) အာကာသဂတေသု၊ ကောင်းကင်၌တည်ကုန်သော။ ဥပရူပရိဝိမာနံ၊ အထက် အထက်ဖြစ်သောဗိမာန်ကို။ ဗျဝဓာယကေသု၊ ကွယ်တတ်ကုန်သော။ ဟေဋ္ဌိမ-ဟေဋ္ဌိမဝိမာနေသု၊ အောက်အောက်ဖြစ်ကုန်သောဗိမာန်တို့ကို။ ဗျူဟိယ-မာနေသု၊ ပယ်ခွါအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တဂ္ဂတံ၊ ထိုအောက်အောက်ဗိမာန်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သော။ အာကာသံ၊ သည်။ ဗျူဇံ နာမ၊ ပယ်ရှားအပ် - ခွဲအပ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာကာသဉ္စ ဒိဓာ ဝိယူဟိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အယမတ္ထောတိ၊ ကား။ အာဝိဘာဝပါဠိဟာရိယဿ၊ အာဝိဘာဝပြာဋိဟာ ၏။ ဝါ၊ ကို။ သတ္တာရာ၊ သည်။ ကတဘာဝေါ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝ။ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကို။ ။ပုရိမဗုဒ္ဓါနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဘုရားရှင်တို့၏။ ပဋိပတ္တိအာဝဇ္ဇနံ၊ အလေ့အကျင့်ကိုဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓပုဝေဏိယာ၊ မြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ ကျင့်ရိုးကျင့်စဉ်ကို။ အနုပါလနတ္ထံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဝါ၊ ခြင်းငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဧကေန ပါဒေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကား သည်။ တိဝိက္ကမဒဿနံ၊ သုံးခုသော ဖါးတော်တို့ဖြင့် နတ်ပြည်သို့ ထူးခြားစွာ ကြွသွားတော်မူခြင်းကိုပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ (တိဝိက္ကမဒဿနံ-ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်။ ထိုသို့ရှိလျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွသွား ခြင်းကို ပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း-ဟု ပေး) နယံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ ယဿ နယဿ၊ ယင်းနည်းသို့။ အနုသာရေန၊ သဖြင့်။ ဝါစနာမဂ္ဂံ၊ ပို့ချရိုး အစဉ်ကို။ ဌပေသိ၊ ထားတော်မူ၏။

စူဠအနာထပိဏ္ဍိကော နာမ၊ ပိဏ်မည်သည်ကား။ အနာထပိဏ္ဍိကမဟာ-သေဋ္ဌိဿ၊ ၏။ ကနိဋ္ဌဘာတာ၊ ညှိငယ်တည်း။

သိနေရုပဗ္ဗတံ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတောတိ၊ ကား။ တံ၊ ထိုမြင့်မိုရ်တောင်ကို။ ပရိသာယ၊ သည်။ ဒိဿမာနရူပံယေဝ၊ မြင်အပ်သောသဘောရှိသည်ကိုသာလျှင်။ ကတော၊ ရှိ။ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတော၊ ထွင်း၍။ နန္တိ၊ ကား။ သိနေရုပဗ္ဗတံ၊ ကို။

အနေကသတသဟဿသင်္ခဿ၊ သိန်းပေါင်းများစွာသော အရေအတွက် ရှိသော။ ဩကာသလောကဿ စ၊ ၏။ ၏။ သင်္ခဿ၊ တံနိဝါသိသတ္တလောကဿ စ၊ ထိုဩကာသလောက၌နေသော သတ္တလောက၏။ ဝိဝဋ္ဌဘာဝကရဏပါဠိ-ဟာရိယံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်၏အဖြစ်ကိုပြုသောပြာဋိဟာသည်။ လောကဝိဝရဏံ နာမ၊ မည်၏။ မဟာဗြဟ္မာတိ၊ ကား။ သဟမ္ပတိမဟာဗြဟ္မာ၊ သည်။

[၂၅] အပဏ္ဏကပဋိပဒါယ၊ မချွတ်မယွင်းသော အကျင့်၏။ ဖလံ၊ ကို။ တာဝပဿထ၊ ကြည့်ရှုကြကုန်ဦးလော့^၁။ ဣတိ၊ သို့။ နိရယဘယေန၊ ငရဲဘေးဖြင့်။ တဇ္ဇေတွာ၊ ခြိမ်းချောက်၍။ သတ္ထု၊ ၏။ အနုပုဗ္ဗိကထာနယေန၊ အစဉ်အတိုင်း ဟောတော်မူသောတရားစကားနည်းဖြင့်။ သဂ္ဂသုခေန၊ နတ်ပြည်ချမ်းသာဖြင့်။ ပလောဘေတွာ၊ ဖြားယောင်း၍။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိယံ၊ နတ်ပြည်စည်းစိမ်၌။ နိန္ဒဘာဝါပါဒနေန၊ ညွတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသဖြင့်။ န၊ မဟုတ်။

၃၈၉။ အာဝိဘာဝကရဏေ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကိုပြုရာ၌။ အာလောကနိမ္မာနာယ၊ အရောင်အလင်းကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ။ အာလောကကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ယထာ၊ ဝင်စားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တိရောဘာဝကရဏေ၊ မျက်ကွယ်အဖြစ်ကိုပြုရာ၌။ အန္ဓကာရနိမ္မာနာယ၊ အမှိုက်မှောင်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ။ နိလကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤအာလောကကသိဏံသည်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ကာမံ နာဂတံ၊ အကယ်၍ကား မလာပေ။ ပန၊ ထိုသို့ မလာသော်လည်း။ ဝိဝဋ္ဌံ အာဝဋ္ဌန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော၊ ကျရောက်သော အနက်အားဖြင့်။ အာဂတမေဝ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အာလောကကသိဏံ၊ သည်။ သြဒါတကသိဏန္တောဂမံ၊ သြဒါတကသိဏံ၌ အတွင်းဝင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္ထောဝ၊ (ဤဋီကာ ပ-နာ ၁၉၈၊ ဒု-နာ ၂-တို့၌) ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ အန္ဓကာရန္တိ၊ ကား။ အန္ဓကာရဝန္တံ၊ အမှိုက်မှောင်ရှိသည်။ ဝါ၊ အမှိုက်မှောင်ကျသည်။

၃၉၀။ ဣဒ္ဓိယတ္ထေရာဒိကေ၊ ထေရ်အစရှိကုန်သော။ အဝသေသေ၊ ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။

၃၉၁။ တေဿ၊ ဤပြာဋိဟာအား။ ပါကဋော၊ ထင်ရှားသော။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါကဋံ၊ မည်၏။ ပါကဋ္ဌ၊ ထင်ရှားသော တန်ခိုးရှင်ရှိသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုသည်။ ပါဋိဟာရိယဉ္စ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့ကို ပယ်ရှားတတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါကဋ္ဌပါဋိဟာရိယံ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤပြာဋိဟာ၌။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ န ပါကဋော၊ မထင်ရှား။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပါကဋံ၊ မည်၏။ အပါကဋ္ဌ၊ တန်ခိုးရှင် မထင်ရှားသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုသည်။ ပါဋိဟာရိယဉ္စ၊ လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပါကဋ္ဌပါဋိဟာရိယံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ

၁-ဤ၌ မိမိ၏ ဝိဝရဏတန်ခိုးကိုပင် ဖလ-ဟု ဆိုလိုသလော၊ သို့မဟုတ် အပါယ်ဘေးမှ လွတ်ခြင်းကိုပင် ဆိုလိုသလော-တိကျပြတ်သားစွာ မသိသာချေ။

ဘေဒေါ၊ ဤပါကဋ္ဌ အပါကဋ္ဌပြာဋိဟာအပြားသည်။ ဣဒ္ဓိမတော ဝေ၊ တန်ခိုး ရှင်၏သာလျှင်။ ပါကဋ္ဌာပါကဋ္ဌဘာဝေန၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ် မထင်ရှား သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ပါဠိဟာရိယဿ၊ ဟာ၏။ (ပါကဋ္ဌာ- ပါကဋ္ဌဘာဝေန၊ ဖြင့်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုပြာဋိဟာသည်။ အပါကဋ္ဌ၊ မထင်ရှားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာတိ၊ ကား။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ကုသလကမ္မပထဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားတို့ကို။ မနုဿဓမ္မာတိ၊ လူတို့၏တရားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ တတော မနုဿဓမ္မတော၊ ထိုလူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားမှ၊ ဝါ၊ ထက်။ ဥတ္တရိ၊ လွန်မြတ်သော။ ဣဒ္ဓိသင်္ခါတံ၊ တန်ခိုးဟုဆိုအပ်သော။ ပါဠိဟာရိယံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့ကိုပယ်ရှားခြင်းသဘောသည်။ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ၊ ယမည် ၎င်း။ အာဠိန္ဒေတိ၊ ကား။ ပမုခေ၊ ကျောင်းရှေ့မျက်နှာစာ၌။ ဩကာသေဟိတိ၊ ကား။ ပကိရ၊ ဖြန့်ကြဲလော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိပယောဂံ၊ တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းဟူသော ပယောဂကို။ အဘိသင်္ခါသိတိ၊ ကား။ အဘိသင်္ခရိ၊ ပြုပြီ။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တာလစ္ဆိဂ္ဂဠေနာတိ၊ ကား။ ကုဠိကစ္ဆိဒ္ဓေန၊ သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ အဂ္ဂဠန္တရိကာယာတိ၊ ကား။ ပိဋ္ဌသင်္ခာ- တာနံ၊ တံခါးတိုင်တို့၏။ အန္တရေန၊ အကြားဖြင့်။

အန္တရဟိတောတိ၊ ကား။ အန္တရဓာယိတုကာမော၊ ကွယ်ခြင်းငှါအလိုရှိသော။ (ဤ၌ ပုဒ်မ ပိုသည်) ဗကော၊ ဗကအမည်ရှိသော။ ဗြဟ္မာ၊ သည်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ အန္တရဓာယိတံ၊ ကွယ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတု၊ ပြုတော်မူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ တဿ စ၊ ထိုဗကဗြဟ္မာအား၎င်း။ ဗြဟ္မဂဏဿ စ၊ ဗြဟ္မာအပေါင်းအား၎င်း။ အနာ- ပါထဘာဝဂမနေန၊ မထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ အန္တရဟိ- တော၊ ကွယ်သည်။ ဟုတု၊ ၍။ (အဘာသိ-၌ စပ်) သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ ၎င်း။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။ အတ္ထိဘာဝေါ ဝါ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည် ၎င်း။ နတ္ထိဘာဝေါ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဇာနိတံ၊ သိခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဗြဟ္မဂဏဿ၊ ၎င်း။ ဝစနောကာသော၊ ဆိုခြင်း၏အခွင့်သည်။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့လုံးသွင်း၍။ ဘဝေဝါဟန္တိ၊ ဟူ သော။ ဣမံ ဂါယံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ၎င်း။

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဘဝေဝါဟံ ဘယံ ဒိသ္မာတိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။ ဘဝေ သံသာရေ၊ ဘဝသံသရာ၌။ ဇာတိဇရာဒိဘေဒံ၊ ဇာတိဇရာစသည်အပြား ရှိသော။ ဘယံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ ဝေ၊ မြင်၍သာလျှင်။ ဘဝဂ္ဂ ဝိဘဝေသိနန္တိ၊ ကား။ ကာမဘဝါဒိံ၊ ကာမဘဝ အစရှိသော။ တိဝိခမ္ပိ၊ သုံးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ [၂၆] ဣမဉ္ဇ သတ္တဘဝံ၊ သတ္တဝါဟု ဆိုအပ်သော ဤဥပပတ္တိဘဝကို

လည်း။ (ဒိသ္မာ၊ ရှိ။) ဝိဘဝေသိနံ၊ ဘဝကင်းရာကို ရှာမှီးသော သူအပေါင်းကို။
 ဝိဘဝံ၊ ဘဝကင်းရာကို။ ဂဝေသမာနမ္ပိ ပရိယေသမာနမ္ပိ၊ ရှာမှီးသောသူ
 အပေါင်းကိုလည်း။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲလဲ။ ဘဝေ ဝေ၊ ခွဲသာလျှင်။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။
 (ဤကား အဋ္ဌကထာမှအဖွင့်ဖြစ်သည်၊ ပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာ၌ တနည်းအဖွင့်က
 သာ၍ ကောင်းသည်) ဘဝံ နာဘိဝဒိန္တိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန၊ အား
 ဖြင့်။ ကိဉ္စိ ဘဝံ၊ တစုံတခုသောဘဝကို။ န အဘိဝဒိံ၊ မချီးမွမ်းပြီ။ န ဂဟေ-
 သိံ၊ မယူပြီ။ နန္ဒိဉ္စ န ဥပါဒိယိန္တိ၊ ကား။ ဘဝတဏှံ၊ ကို။ န ဥပဂစ္ဆိံ၊ မကပ်
 ရောက်ပြီ။ န အဂ္ဂဟေသိံ၊ မစွဲယူပြီ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၃၉၂။ အလဂ္ဂမာနောတိ၊ ကား။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတော၊ ထုတ်ချင်းထွင်း၍။ ဂမနေန၊
 ဖြင့်။ ကုဋ္ဌာဒိသု၊ နံရံစသည်တို့၌။ (သာမညာဓာရ) ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော
 အရပ်၌။ (ဝိသေသာဓာရ) နလဂ္ဂမာနော၊ မငြိမတယ်သည်ဖြစ်၍။ အာဝဇ္ဇိ-
 တော ကတပရိကမ္မေနာတိ၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင်နံရံစသည်၏။ ပရတော၊
 တဖက်သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သွားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ တံ၊ ထိုနံရံစသည်ကို။
 အာဝဇ္ဇိတော၊ ဆင်ခြင်၍။ အာကာသော ဟောတု အာကာသော ဟောတူတိ၊
 ကောင်းကင်ဖြစ်စေ၊ ကောင်းကင် ဖြစ်စေဟု။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ကတပရိကမ္မေန၊
 ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကံရှိသော။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ ပါကာရပဗ္ဗတာ-
 ပေက္ခာယ၊ တံတိုင်းတောင်တို့ကို ငဲ့သဖြင့်။ သုသိရောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဆိဒ္ဓေါတိ
 စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပုလ္လိဂံဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥဗ္ဗေခဝသေန၊ အစောက်
 ၏အစမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဝိဝရံ၊ အပေါက်အကြားသည်။ သုသိရံ၊
 အခေါင်းမည်၏။ တိရိယံ၊ ဖိလော၊ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သောအပေါက် အကြားသည်။
 ဆိဒ္ဓံ၊ အပေါက်မည်၏။

ယတ္ထ ကတ္တစိပ။ ကတာတိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏာဒိသု၊ တို့တွင်။ ယတ္ထ
 ကတ္တစိ၊ အမှတ်မရှိတပါးပါးသော။ ကသိဏေ ၌။ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတော၊ ဈာန်
 ဂိုဝင်စား၍။ ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကတာ၊ ရှိ။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ကောင်း
 ကင်ဖြစ်စေဟု။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ အမှတ်မရှိတပါးပါးသောကသိုဏ်း
 ၌ဈာန်ဝင်စားသင့်သည်ဟူသော ထိုစကားရပ်၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ အဋ္ဌသမာပတ္တိ။ ပ။
 ပမာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင်ကြင်အမှုကို။
 ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထိုအမှုသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတေန၊
 ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ပထဝီယာ၊ မြေ၌။ ဥမ္မုဇေနနိမုဇေန၊ ပေါ်ခြင်း ငုပ်ခြင်း
 ၌။ အာပေါကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ အာပေါကသိုဏ်းဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းကို၎င်း။
 ဥဒကာဒိသု၊ တို့၌။ ပထဝီနိမ္မာနေ၊ မြေကိုဖန်ဆင်းရာ၌။ ပထဝီကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊
 ကို၎င်း။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်ကေနအားဖြင့်။ န ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတန္တိ၊ ကား။ တိရောကုဋ္ဌာဒိဂမနပါဠိဟာရိယ-

ကရဏေ၊ နံရံတဖက်စသည်သို့ သွားခြင်းဟူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုပြုရာ၌။ ဧတံ အာကာသကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ ကိ။ အနုစ္ဆဝိကဘာဝတော၊ သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ ဝေဉ္စ ကတု၊ ဤသို့ သော အကြောင်းကြောင့်။ အာကာသကသိဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဋိစ္ဆန္နာနံ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်တို့ကို။ ဝိဝဋ္ဌကရဏံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်ကို ပြုခြင်းသည်။ (ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။) ဣတိအာဒိဝစနံ၊ ကိ။ (သမတ္ထိတံ) ဝိယ၊ ပြီးစေ အပ်သကဲ့သို့။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဧကောပိ၊ တပါးတည်းသည် လည်း။ ဟုတု၊ လျက်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိဘာဝေါ၊ ဤသို့စသည်ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ အာကာသေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဥဒကေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ပထဝီ၊ ကိ။ နိမ္မိနိတု၊ ဖန်ဆင်း၍။ ပဒသာ၊ ခြေဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်၎င်း။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပကိဏ္ဍကနယေ၊ သေသ- ကသိဏနိဒ္ဒေသ ပကိဏ္ဍက ကထာနည်း၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုစကားသည်လည်း။ သမတ္ထိတံ၊ ပြီးစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်။ ဗဒ္ဒံ၊ ဖွဲ့အပ်သည်ရှိသော်။ သုဗဒ္ဒံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒဠိကရဏံ နာမ၊ မြဲမြံသည်ကိုပြုခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဒေါသော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတု၊ ဆိုပြီး၍။ တေန၊ ထိုတဖန်ဝင်စား၍ အဓိဋ္ဌာန် ခြင်းဖြင့်။ ပယောဇနာဘာဝံ၊ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ ပုန သမာပဇ္ဇိတုတိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌိတတ္တာ အာကာသော ဟောတိ- ယေဝါတိ၊ ကား။ ကိဉ္စိ၊ တစ်ခုတခုသော။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဥဋ္ဌိတံ၊ ပေါက်သော။ (ဥပဋ္ဌိတံ-ကားမသင့်) ပဗ္ဗတာဒိ၊ သည်။ (သီဟိဋ္ဌမုဋ္ဌိ - ဥဋ္ဌိတပဗ္ဗတာဒိ - ဟု သမာသ်ပုဒ်ဖြင့်ရှိ၏) သစေပိ သိယာ၊ အကယ်၍မူလည်းဖြစ်ငြားအံ့။ တမ္ပိ၊ ထို တောင် စသည်သည်လည်း။ အာကာသော ဟောတုတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု။ အဓိဋ္ဌိတတ္တာ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာကာသော၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤအရာသည်လည်း။ အဋ္ဌာနပရိကပ္ပန- မတ္တံ၊ အရာမဟုတ်သည်၌ ကြံခြင်းမျှသာလျှင်တည်း။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသောတောင် စသည်၏။ ဥဋ္ဌာနမေဝ၊ ပေါက်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ (သီမူ နှင့်အညီပင်) နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ အန္တရာတိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၃၉၃။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတုတိ၊ ကား။ ယထိစ္စိတဋ္ဌာနံ၊ အလိုရှိအပ်တိုင်းသောအရပ် ကို။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတု၊ ပိုင်ခြား၍။ တကြာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ပထဝီယာ ဥဒကဘာဝါဓိဋ္ဌာနေ၊ ထိုမြေကို ရေအဖြစ် အဓိဋ္ဌာန်ရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလဟံသည်ကား။ ယထာဝုတ္တပဋိပတ္တိဝိဘာဝိနိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဓိဋ္ဌာန်

၁-စာကိုယ်၌ ဣဇ္ဈတိ-ရှိ၏။

အစီအရင်ဟူသောအကျင့်ကို ထင်ရှားပြသော။ [၂၇] ပါဠိ၊ တည်း။ ပရတော၊ ဌ။ တကြာယံ ပါဠိတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတဋ္ဌာနေသုပိ၊ တံ၌လည်း။ ဣမိနာ န ယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကံ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။

သောတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ အဓိဋ္ဌာနကာလေ၊ ဌ။ ကာလ- ပရိစ္ဆေဒံ၊ ကံ။ ကတော၊ ရှိ။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိစ္ဆိန္နကာလံ ပန အတိက္ကမိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပကတိယာ ဥဒကံ၊ ပကတိအားဖြင့် ရေဟူ သည်။ အနိမ္မာနဥဒကံ၊ မဖန်ဆင်းအပ်သော ရေတည်း။

၃၉၄။ ဝိပရိတန္တိ၊ ကား။ ယံ ဥဒကံ၊ ကံ။ အက္ကမိတာ အက္ကမန္တော၊ နင်းသည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ နင်းသောသူသည်။ န သံသိဒတိ၊ မနစ်ကျ။ (တံ၊ ထိုရေကို။) ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုမနစ်ကျသောရေကို။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ပထဝီနိမ္မာနဝသေန၊ မြေဖန်ဆင်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ပထဝီကသိဏန္တိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနံ၊ ကံ။

၃၉၅။ ပလ္လကန္တိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဥရုဗဒ္ဓါသနံ၊ ပေါင်တို့ဖြင့်ဖွဲ့အပ်သောထိုင်ခြင်းတည်း။ ဆိန္နပက္ခော ဝါ၊ ပြတ်သောအတောင် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အသဉ္ဇာတပက္ခော ဝါ၊ မပေါက်သေးသောအတောင် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သကုဏော၊ ငှက်သည်။ ညေတံ၊ ပျံတက်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ပက္ခိ သကုဏောတိ၊ ဟူ၍။ ပက္ခိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ ရှိ။ သကုဏော၊ ကံ။ ဝုတ္တော၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပက္ခေဟိ ယုတ္တသကုဏောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ပရိကမ္ပိ ကတောတိ၊ ကား။ ပထဝီ ဟောတူတိ၊ မြေဖြစ်စေဟူ၍။ ပရိကမ္ပံ၊ ကံ။ ကတော၊ ရှိ။

အာကာသေ အန္တလိက္ခေတိ၊ ကား။ အန္တလိက္ခသည်တေ၊ ထိုထိုဝတ္ထုတို့၏ ထူးခြားခြင်းကို မြင်ရာအရပ်ဟုဆိုအပ်သော ၊ ဝါ၊ အထက်ကောင်းကင်ဟု ဆိုအပ်သော။ အာကာသေ၊ ဌ။ ဟိ၊ မှန်။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ အာဝရဏံ၊ အပိတ်အပင်အဆီးအတားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ တံ၊ ထိုထိုအရပ်ကို။ အာကာသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ အယဉ္ဇ ဣဒ္ဓိမာ၊ ဤတန်ခိုးရှင် ရဟန်းသည် လည်း။ ပထဝီယာ မှ၊ ဝါ၊ နှင့်။ အာသန္နေ၊ အနီးဖြစ်သော။ အာကာသေ၊ ဟင်းလင်းပြင်အရပ်၌။ န ဂစ္ဆတိ၊ သွားသည်မဟုတ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌၊ ဝါ၊ သည်။ ပက္ခိနံ၊ တို့၏။ အဂေါစရော၊ ကျက်စားခြင်း

၁-တေသံ တေသံ ဝတ္ထုနံ အန္တရံ နာနတ္ထံ ဣက္ခတေ လောကော ဧတ္ထ တေတနာတိ ဝါ အန္တလိက္ခံ။ ရဿ လော။ အဘိဓာန် ဋီ ၄၅-ဂါတာအပွင့်။

မရှိသည်။ ဝါ။ ကျက်စားရာမဟုတ်သည်။ (ဟောတိ။ ၎င်း။) တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဂစ္ဆတိ။ ၎င်း။ တာဒိသဉ္စ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ကောင်းကင်အရပ်ကိုလည်း။ လောကေ၊ ၌။ အန္တလိက္ခန္ဓိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ။ ၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အန္တလိက္ခ- သညိတေ အာကာသေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

ထေရောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တတိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော၊ တည်း။ သမာ- ပတ္တိသမာပဇ္ဇနန္တိ၊ ကား။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ ပါဒက ဈာန်သမာပတ်ကိုဝင်စားခြင်းသည်။ နနု သမာဟိတမေဝဿ စိတ္တန္တိ၊ ကား။ ပါဠိဟာရိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ဣဒ္ဓိမေတော၊ တန်ခိုးရှင် ရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ အစူဠံ၊ စင်စစ်။ သမာဟိတမေဝ၊ တည်ကြည်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အညဒါ ဝိယ၊ တပါးသောအခါ၌ကဲ့သို့။ အသမာ- ဟိတံ၊ မတည်ကြည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ (သမာဟိတဖြစ်သောကြောင့် ပါဒကဈာန် မဝင်စားပဲ လိုရာအဓိဋ္ဌာန်နိုင်သည်ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တိပိဋကစူဠာဘယမထေရ်၏အလိုတည်း။ တံ ပန၊ ထိုစကားသည်ကား။ ထေရဿ၊ ၎င်း။ မတိမတ္တံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီ ကသိုဏ်းဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပထဝီ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဣဒါနိ ပန၊ ဤယခုအခါ၌မူကား။ အာကာသော၊ ကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာကာသကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ကိဉ္စာပိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ တိရောက္ခန္ဓုပ။ ပဋိပဇ္ဇိ- တဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုတိရောက္ခန္ဓုပြာဋိဟာ၌။ ကုဋ္ဌာဒိ၊ နံရံ စသည်သည်။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ဖြင့်။ အာကာသော၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤအဆု၌ လည်း။ ပဗ္ဗတရက္ခာဒိ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု အဓိဋ္ဌာန် ခြင်းဖြင့်။ အာကာသံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ တိရောက္ခန္ဓုပ။ ဝုတ္တနယေနောဝိတိ၊ ကား။ သစေ ပနဿ။ ပ။ တိအာဒိနာ၊ သော၊ ဝါ/ ဖြင့်။ [၂၀] တတ္ထ၊ ထိုတိရောက္ခန္ဓုပြာဋိဟာ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတေန၊ တိရောက္ခန္ဓုပ။ ဝုတ္တနယေနော-ဟူသော ဤစကား ဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်) အဿ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်ရဟန်း၏။ (စ-ပိုသည်၊ သိမ္မနှင့် အညီ ဗလေနောဿ-ဟု ရှိစေရမည်) ပုရိမာဓိဋ္ဌာနဗလေနော၊ ရှေးဖြစ်သော အဓိဋ္ဌာန်၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အန္တရာ၊ ၌။ အညော၊ တပါးသော။ ဥတုမယော၊ ဥတုဖြင့်ပြီးသော။ ပဗ္ဗတော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ရုက္ခော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဥဋ္ဌဟိဿတိ၊ တက်လတံ၊ ဝါ၊ ပေါ်လတံ။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့ သောအကြောင်းသည်။ အဋ္ဌာနမေဝ၊ ဖြစ်သင့်သော အကြောင်းမဟုတ်သည် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်၊ ဝါ၊ ဤသို့မိန့်ဆိုထားခြင်းကြောင့်။

နာဂါဒီဟိ၊ နဂါးစသည်တို့သည်။ ကရိယမာနော၊ ပြုအပ်သော။ ဝိဗန္ဓော၊ အနှောက်အယှက်သည်။ ဂမနန္တရာယံ၊ သွားခြင်း၏အန္တရာယ်ကို။ န ကရောတိ၊ မပြုနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

ဩကာသေတိ၊ ကား။ ဇနဝိဝိတ္ထေ၊ လူတို့မှဆိတ်သော။ ယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ သင့်လျော်သောအရပ်၌။ အယံ သမဏော၊ ဤရဟန်းသည်။ အာကာသ-စာရီ၊ ကောင်းကင်ဖြင့်သွားလေ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါကဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၉၆။ ဒွါစတ္တာလီသယောဇနသဟဿဂ္ဂဟဏံ၊ ယူဇနာ လေးသောင်းနှစ်ထောင်ကိုယူခြင်း-ဆိုခြင်းကို။ ပဌမကပ္ပဝသေန၊ ကမ္ဘာဦးကာလ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကတံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုကမ္ဘာဦးကာလမှ။ ပရံ ပန၊ နောက်ကာလ၌မူကား။ အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဥဿိတဘာဝေန၊ တက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တတော၊ ထိုယူဇနာလေးသောင်းနှစ်ထောင်မှ။ ကတိ-ပယယောဇနနတော၊ ယူဇနာအနည်းငယ် ယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ အပ္ပကံ၊ အနည်းငယ်သော။ အဓိကံ ဝါ၊ အလွန်သည်၎င်း။ ဦနံ ဝါ၊ အယုတ်သည်၎င်း။ ဂဏန္တပဂံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့ရောက်သည်။ ဝါ၊ ရေတွက်လောက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာ၊ ထိုသို့ ဒွါစတ္တာလီသယောဇနသဟဿ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တီသု၊ ပ။ ကရဏေနာတိ၊ ကား။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ယသ္မိ ဒီပေ၊ ၌။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ တတော၊ ထိုကျွန်းမှ။ ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သောကျွန်း၌။ အတ္ထံ၊ ဝင်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ ရောက်ကုန်သည်။ (ဟုတော၊ ဖြစ်ကုန်၍။) ပစ္ဆိမေ၊ နောက်ဖြစ်သောကျွန်း၌။ ဥဒေန္တော၊ ထွက်ကုန်သည်။ ဟုတော၊ ၌။ အာလောကကရဏေန၊ အရောင်အလင်းကိုပြုသဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ အညဇောတီနံ၊ တပါးသော အရောင်အလင်းတို့ကို။ အဘိဘဝနေန စ၊ လွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဒုဒ္ဒသတာယ စ၊ ကြည့်ရှုနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မဟိဒ္ဓိကေ၊ ကြီးမားသော တန်ခိုးရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သီတပရိဋ္ဌာဟဝုပသမနေန၊ အအေးနှင့် ပူအိုက်ခြင်းကိုငြိမ်းစေခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတီနံ၊ ငှက်ပျော ကောက် ဂျုံစသော တသီးပင်၊ မြက်ပင်၊ တောစိုးသစ်ပင်တို့ကို။ ပရိဗြူဟနေန စ၊ ပွားစေခြင်းကြောင့်၎င်း။ မဟာနုဘာဝေ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ဆုပတိတိ၊ ကား။ ဖုသတိ၊ ထိ၏။ ပရိမဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှဤမှလည်း။ သဉ္ဇောရေန္တော၊ ရွှေရှားစေလျက်။ ခံသေတိ၊ ပွတ်တိုက်၏။ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနဝသေနောတိ၊ ကား။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော။ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနဿ၊ ၏။ (သီမုနှင့်အညီပင်) ဝသေန၊

အားဖြင့်။ ဝေကာရေန၊ ဖြင့်။ ပါဒကဗျာနဝိသေသံ၊ ပါဒကဗျာန်အထူးကို။
 နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေ၏။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ န (နိဝတ္တေတိ) နှစ်စေသည်မဟုတ်။
 တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ နတ္ထေတ္ထ ကသိဏသမာပတ္တိနိယမောတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ တိရောကုဋ္ဌပါဠိဟာရိယာဒိသု ဝိယ၊ ပြာဠိဟာစသည်တို့၌ကဲ့သို့။
 ဣမသ္မိ နာမ ကသိဏေ၊ ဤမည်သော ကသိဏ်း၌။ ဗျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ-
 တာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ လှ နေတို့ကို သုံးသပ်
 ခြင်းစသည်ကိုပြုရာ၌။ ကောစိ၊ သော။ နိယမော၊ ကသိဏ်းဗျာန်ကို သတ်မှတ်
 ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တထာ ဟိ၊
 ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ကဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။
 အပရာမသိတာ၊ မှု၍။ ဣဓ သော လူဒိမာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စန္ဒိမ-
 သူရိယေတိ၊ တို့ကိုဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီးသော။ စန္ဒိမသူရိယမဏ္ဍလံ၊
 လ နေအဝန်းသည်။ (ကတ္တားထည့်ဖွင့်သည်) ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ဟောတိ၊
 ၏။ ရူပဂတံ ဟတ္ထပါသေတိ၊ ကား။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။
 ရူပဂတံ၊ ရုပ်ဝတ္ထုကို။ ဝါ၊ ကား။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ရူပဂတံ၊ ကို။ ။ဟတ္ထံ၊ ကို။
 ဝဇေတာ ဝါ၊ ပွားစေမှု၍လည်း။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊
 ကို။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။)

ဥပါဒိန္နကံ၊ ဥပါဒိန္နကရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အနုပါဒိန္နကဿ၊ အနုပါဒိန္နက
 ရုပ်၏။ ဝဇနံ၊ ပွားခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ဆိုရာ၌။ ယုတ္တိယာ ပန၊
 အသင့်အားဖြင့်မူကား။ ဥပါဒိန္နကဿပိ၊ ၏လည်း။ ဝဇနန္တယာ၊ ပွားခြင်း
 အရိပ်အရောင်သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ အဏုမဟန္တဘာဝါပါဒနေ၊ ငယ်သည်၏
 အဖြစ် ကြီးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေရာ၌။ ဥပါဒိန္နကဿ၊ ကို။ ဟာပနံ ဝိယ၊
 ယုတ်လျော့စေခြင်းကဲ့သို့။ ဝဇနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ လဗ္ဘတေဝ၊ တည်း။ အာယသ္မု-
 တော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ ၏။ နန္ဒောပနန္ဒဒမနေ၊ ဆုံးမရာ၌ကဲ့သို့တည်း။
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဝတ္ထုနာ၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ထေရဝါဒံ၊ ကို။
 အာဟရိတာ၊ ၍။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ တိပိဋက။ပ။ တိအာဒိ၊
 ကို။ အာရဒ္ဒံ၊ အပ်၏။ ကိ ပန န ဟောတိ၊ အဘယ်ကြောင့် မဖြစ်အံ့နည်း။
 ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊
 မှန်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ [၂၉] ပဋိသေဓာ၊ တားမြစ်တတ်သော ပုဒ်တို့သည်။
 ပကတိံ၊ ပကတိအနက်ကို။ ဂမေန္တိ၊ ရောက်စေကုန်၏။ ဝါ၊ သိစေကုန်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တဒါ မဟန္တံ။ပ။ ဝိယာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။
 ယထာဓိကတတ္ထဒဿနဝသေန၊ အကြင်အကြင် စပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဝါ၊ စပ်ဆိုင်
 သော အရာဖြစ်သောအနက်ကို ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊
 ဤအရာ၌။ ခုဒ္ဒကဘာဝါပါဒနမ္ပိ၊ ငယ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းကိုလည်း။
 လဗ္ဘတေဝ၊ တည်း။

နန္ဒောပနန္ဒနာဂဒမနကထာဝဏ္ဏနာ

ဗုဒ္ဓါစိန္တဝသေန၊ ဘုရားရှင်တို့၏ အလေ့အကျက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုနဂါးမင်းအား။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ အတ္ထိ နု ခေါ်၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ သြလောကေသိ၊ ကြည့်ရှုတော်မူလေ၏။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ရတနတ္ထယေ၊ ၌။ ပသာဒလက္ခဏံ၊ ကြည်ညိုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ သာသနာဝတာရံ၊ သာသနာတော်သို့ သက်ဝင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အပ္ပသန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ မှားသောအယူမှ။ ဝိဝေစေတော၊ ကင်းလွတ်စေ၍။ ပသာဒေတဗ္ဗော၊ ကြည်ညိုစေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ကော နု ခေါ်။ပ။ ဝိဝေစေယျာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

တံ ဒိဝသန္တိ၊ ကား။ ယဒါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော၊ ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ တာဝတိံသဘဝနာဘိမုခေါ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ရှေးရှု။ ဂစ္ဆတိ၊ မူ၏။ တံ ဒိဝသဘာဂံ၊ ထိုနေ့အဖို့ ပတ်လုံး။ အာပါနဘူမိံသဇ္ဇယံ သူတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သော၊ ထိုနဂါးမင်းသည်။ နိသိန္ဒော၊ ထိုင်နေလျက်။ ဘောဇနကိစ္စံ၊ စားခြင်းကိစ္စကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တံ ပရိဝေသနဋ္ဌာနံ၊ ထိုကျေးမွေးရာဌာနကို။ သိတ္တသမ္ပဋ္ဌံ၊ ရေသွန်းဖြန်းအပ် တံမြက်လှည်းအပ်သည်ကို။ (ကတွာ၊ ရှိ။) ဘောဇနပကရဏပနယနာဒိနာ၊ ဘောဇနနှင့် အသုံးအဆောင်တို့ကို ဆောင်ပို့ခြင်း အစရှိသည် ဖြင့်။ သဇ္ဇယံ သု ပဋိယာဒေသံ၊ စီရင်လေကုန်၏။ တိဝိဓနာဋ္ဌကေဟိတိ၊ ကား။ ဝဇ္ဇကုမာရိကညာဝတ္ထာဟိ၊ အိမ်ထောင်သည်၊ အပျို၊ သတို့သမီးအရွယ် ရှိကုန်သော။ တိဝိဓဟိ၊ သုံးပါးအပြားရှိကုန်သော။ နာဋကိတ္တိဟိ၊ ကချေသည် မိန်းမတို့သည်။ သြလောကယမာနောတိ၊ ကား။ ပေက္ခန္ဓော၊ ကြည့်ရှုလျက်။ ဝါ၊ ကား။ ဝိစာရေန္တော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လျက်။

ဥပရူပရိတိ၊ ကား။ မတ္တကမတ္တကေ၊ အထက်ထက်၌၊ ဝါ၊ ထိပ်တည့်တည့်အရပ်၌။ ဘဝနေနာတိ၊ ကား။ ဘဝနပဒေသေန၊ ဘုံ၏အရပ်ဖြင့်။ ဘောဂေဟိတိ၊ ကား။ သရိရဘောဂေဟိ၊ ကိုယ်အခွေတို့ဖြင့်။ အဝကုဇ္ဇေနာတိ၊ ကား။ နိကုဇ္ဇိတေန၊ မှောက်အပ်သော။ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ တာဝတိံသဘဝနဿ၊ တာဝတိံသာနတ်ဘုံ၏။ ပဒေသောပိ၊ တစိတ်တဒေသသည်သော်လည်း။ နာဝသိဿတိ၊ မကြွင်းလတ်။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ပရိယာဒါယ၊ ထက်ဝန်းကျင်သိမ်းယူ၍။

သိနေရူပရိဘဏ္ဍန္တိ၊ ကား။ သိနေရူမေခလံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်၏ခါးပန်းကို။ သိနေရူဿ၊ ၏။ သမန္တတော၊ ၌။ ဗဟလတော စ၊ အထူအားဖြင့်၎င်း။ ပုထုလတော စ၊ အကျယ်အပြန့်အားဖြင့်၎င်း။ ပဉ္စယောဇနသဟဿပရိမာဏာနိ၊ ယူဇနာငါးထောင်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးခုကုန်သော။ ပရိ-

ဘဏ္ဍာနိ၊ တောင်ခါးပန်းတို့ကို။ တာဝတိံသဘဝနဿ၊ ကို။ အာရက္ခာယ၊ အစောင့်အရှောက်အလို့ငှါ။ နာဂေဟိ စ၊ နဂါးတို့သည်၎င်း။ ဂရုဋ္ဌေဟိ စ၊ ဂဠုန်တို့သည်၎င်း။ ကုမ္ဘဏ္ဍေဟိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ယက္ခေဟိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ အဓိဋ္ဌိတာနိ၊ စိုးအုပ်အပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ကိရ၊ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ တာနိ၊ ထိုလေးခုသောတောင်ခါးပန်းတို့ကို။ ပရိဘဏ္ဍာဘာဝသာမညေန၊ တောင်ခါးပန်း၏ အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကေဇ္ဈံ၊ တည်း။ ကတော၊ ရှိ။ ပရိဘဏ္ဍန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေဟိ၊ ထိုလေးခုသော တောင်ခါးပန်းတို့သည်။ သိနေရဿ၊ ၏။ ဥပဗ္ဗံ၊ ထက်ဝက်ကို။ ပရိယာဒိန္နံ၊ ထက်ဝန်းကျင်သိမ်းယူအပ်သည်။ ဝါ၊ နေရာယူအပ်သည်။ (ဟောတိ) ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။

အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတောတိ၊ ကား။ မနုဿရူပံ၊ လူ၏အသွင်ကို။ အန္တရဓာပေတော၊ ကွယ်စေ၍။ ဗာဓာတိ၊ ကား။ ခေဒမတ္တံ၊ ပင်ပန်းခြင်းမျှကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။

အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတောတိ၊ ကား။ သုခမတ္တဘာဝနိမ္မာနေန၊ သိမ်မွေ့သော အတ္တဘောကိုဖန်ဆင်းခြင်းဖြင့်။ နာဂရူပံ၊ နဂါး၏အသွင်ကို။ ဝိဇဟိတော၊ စွန့်၍။ ။ မုခဂတံ၊ ခံတွင်း၌တည်သော။ သမဏံ၊ ရဟန်းကို။ သံခါဒိဿာမိ၊ ဝါးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးလုံးသွင်း၍။ မုခံ၊ ခံတွင်းကို။ ဝိဝရိ၊ ဖွင့်လေ၏။ ပါစိနေန စ ပစ္ဆိမေန စာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ နာဂဿ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ နိပန္နတ္တာ၊ လျောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုဠ၊ စွာ။ သတိယာ၊ ကို။ ပစ္စုပ္ပန်ပနတ္တံ၊ ရှေးရှုထင်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ မနသိ ကရောဟိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[၃၀] အာဒိတော။ပ။ယာနီတိ၊ ဟူသောဤစကားကို။ တဒါ၊ ၌။ ထေရေန၊ သည်။ ကတပါဠိဟာရိယာနိ၊ ပြုအပ်ပြီးသောပြာဠိဟာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣမံ ပန ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဣမံ နာသာဝါတဝိဿဇ္ဇနကာရဏံ၊ ဤနာခေါင်းလေကိုလွှတ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းသို့။

အနုဗန္ဓိတိ၊ ကား။ ဧဝံ သို့။ မဟိဒ္ဓိကဿ၊ ကြီးမားသောတန်ခိုးရှိသော။ ဣမဿ သမဏဿ၊ အား။ ပဋိပဟရိတံ၊ တုံပြန်၍ပုတ်ခတ်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ပြုခြင်းငှါ။ (ပဋိပုရိတံ-ဟူသောမူကွဲပါဌ်အရ တုံပြန်၍ ချေပခြင်းငှါ-ဟုပေး) န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးလုံးသွင်း၍။ ဘယေန၊ ဖြင့်။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးသောနဂါးကို။ အနုဗန္ဓိ၊ အစဉ်လိုက်လေ၏။

ကေပဋိပါဠိယာဘိ၊ ကား။ ကောယ၊ တခုတည်းသော။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်ဖြင့်။ နိရန္တရံ၊ အခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ကား။ အဘော၊ တည်း။ အယမေဝါတိ၊ ကား။ ဥပါဒိန္နကံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ အနုပါဒိန္နကဿ၊ ၏။ ယာ ဝစီ၊ အကြင်ပွားခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) အယမေဝ၊ ဤပွားခြင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ

ဒေဝိသေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဟတ္ထဝဇ္ဇနာဒိပါဋိဟာရိယေ၊ လက်ကိုပွားစေခြင်းအစရှိသော ပြာဋိဟာဉ်။ ယုတ္တိ ယုတ္တရူပါ၊ သင့်သော သဘောရှိ၏။ (ကသ္မာ။ ကား။) စိတ္တတော ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဥတုတော ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဥပါဒိန္နကရူပါနံ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့၏။ အနုပုဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဥပါဒိန္နန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သကလမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သောရုပ်ကို။ ဝါ၊ ကိုယ်တွင်းရုပ်အပေါင်းကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့ပင်အလိုရှိအပ်သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုဥပါဒိန္နကမည်သောကိုယ်တွင်းရုပ်၏။ တထာ၊ ထိုစိတ်ဥတုကြောင့်ဖြစ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝစို၊ သည်။ န ယုဇ္ဇတိ ဝေ၊ မသင့်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝစို၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဧကသန္တာနေ၊ တခုတည်းသော သန္တာန်၌။ ဥပါဒိန္နံ စ၊ သည်၎င်း။ အနုပါဒိန္နံ စ၊ သည်၎င်း။ သမ္ဘန္တံ ဝိယ၊ ရောစပ်ဘိသကဲ့သို့။ ပဝတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ အတ္တတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ အသမ္ဘန္တမေဝ၊ မရောစပ်သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုသို့မရောစပ်ရာ၌။ (ဒဠဗ္ဗံ-၌ စပ်) အာဠကမတ္ထေ၊ တပြည်မျှသော။ ခီရေ၊ နို့ရည်ကို။ အနေကာဠကေ၊ ပြည်များစွာရှိသော။ ဥဒကေ၊ ၌။ အာသိတ္ထေ၊ သွန်းထည့်အပ်သည်ရှိသော်။ ခီရံ၊ သည်။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော ရေနှင့်။ သမ္ဘန္တံ၊ ရောစပ်လျက်။ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ၊ အလုံးစုံသောအရပ်၌တည်လျက်သာလျှင်။ လဗ္ဗမာနံ၊ ရအပ်သည်။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဟုတွာ၊ ၍။ ယဒိပိ တိဠတိ၊ အကယ်၍ကား တည်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုရေနှင့် နို့ရည်ရောရာ၌။ ခီရံ၊ နို့ရည်သည်။ န ဝစုတိ၊ တိုးပွားသည်မဟုတ်။ ဥဒကမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဝစုတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဥပါဒိန္နံ စ၊ သည်၎င်း။ အနုပါဒိန္နံ စ၊ သည်၎င်း။ သမ္ဘန္တံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယဒိပိ ပဝတ္တတိ၊ ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဥပါဒိန္နံ၊ သည်။ န ဝစုတိ၊ တိုးပွားသည်မဟုတ်။ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဇံ စ၊ သည်၎င်း။ တဒနုသာရေန၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်သို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဥတုဇံ စ၊ သည်၎င်း။ ဝစုတိ၊ တိုးပွား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

သောတိ၊ ကား။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ ဝေ ကတွာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္တံ၊ ကို။ ဝစေတုာ ဝါ၊ ပွားစေ၍၎င်း။ တေ၊ ထိုလနေတို့ကို။ အာဂန္တာ၊ မိမိထံသို့လာ၍။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ဌိတေ၊ တည်သည်တို့ကို။ ကတွာ ဝါ၊ ပြု၍၎င်း။ ။ပါဒဠပနာဒိပိ၊ ခြေကိုထားခြင်းအစရှိသည်ကိုလည်း။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အပရောပိ၊ သော။ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ တထေဝါတိ၊ ကား။ ပါဋိဟာရိယကရဏတော၊ ပြာဋိဟာကိုပြုသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တထူပမမေတန္တိ၊ ကား။ ဥဒကပုဏ္ဏာသု၊ ရေဖြင့်ပြည့်ကုန်

သော။ နာနာပါတီသု၊ အသီးအသီးသောခွက်တို့၌။ ဗဟူဟိ၊ များစွာသော
 လူတို့သည်။ နာနာစန္ဒမဏ္ဍလေသု၊ အသီးအသီးသောလဝန်းတို့ကို။ ဒိဿ-
 မာနေသု၊ မြင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ (ဝါ၊ ထင်ကုန်သည်ရှိသော်။) တေန၊ ထိုသို့
 မြင်ရသောကြောင့်၊ (ဝါ၊ ထိုသို့ထင်ခြင်းကြောင့်။) စန္ဒမဏ္ဍလဿ၊ ပကတိ
 လဝန်း၏။ ဂမနာဒိဥပရောဓော၊ သွားခြင်း စသည်ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း
 သည်၊ ဝါ၊ သွားခြင်း စသည်၏ အန္တရာယ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဗဟူနံ စ၊
 များစွာသောလူတို့၏လည်း။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဒဿနံ၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ
 ယထာ၊ ပြီးစီးသကဲ့သို့။ ဧတံ ပါဠိဟာရိယံ၊ ဤပြာဠိဟာသည်။ တထူပမံ၊
 ထိုလဝန်း၏အသွားမပျက်ခြင်း၊ များစွာသောလူတို့၏မြင်မှုပြီးစီးခြင်းလျှင် ဥပမာ
 ရှိ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စန္ဒိမသုရိယာနံ၊ တို့၏။ ဂမနာဒိဥပရောဓာဘာဝတော စ၊
 သွားခြင်း စသည်ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ သွားခြင်း
 စသည်၏ အန္တရာယ်မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ၊
 တန်ခိုးရှင်တို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုလနေတို့၌။ ဣဒ္ဓိပယောဂဿ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း
 ပယောဂ၏။ ယထိစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ သမိဇ္ဈနတော စ၊ ကြောင့်၎င်းတည်း။
 ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

၃၉၇။ ပန၊ အဋ္ဌကထာ၌ မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ (သိမ္မုဉ္ဇ
 ဤ ပန-ပုဒ် မရှိ၊ အပိုပင်) ပရိစ္ဆေဒံ ကတုာတိ၊ ကား။ အဘိဝိဓိဝသေန၊
 အဘိဝိဓိ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ အပိုင်းအခြားကို။ ကတုာ၊ ၍။
 မရိယာဒဝသေန၊ မရိယာဒ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န၊ မဟုတ်။ တထာ-တံ ဝစနံ၊
 ထိုစကားသည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၎င်း။ သေ၊ ဤတန်ခိုးရှင်သည်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။
 အတ္တနော၊ ၎င်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုကို။ ဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။
 ပါဠိတိ၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိ၊ တည်း။

ယာဝ။ ပ။ ဝတ္တေတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဗြဟ္မလောကဿေဝ၊ သို့သာလျှင်။ ဂမနံ၊ ကို။ န အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်
 သည်မဟုတ်။ ဗြဟ္မလောကဿ၊ သို့။ ဂမနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ နာပိ
 (အဓိပ္ပေတံ)၊ အလိုရှိအပ်သည်လည်းမဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စစ်စစ်သော်ကား။
 [၃၁] အညထာပိ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ အညမ္ပိ၊ တပါးသော
 အပြုအမူကိုလည်း။ (အဓိပ္ပေတံ၊ ၎င်း။) ပန၊ ဆက်။ ယာဝဗြဟ္မလောကာတိ
 ဧတံ၊ ဟူသော ဤစကားရပ်သည်။ ဒုရာဝဓိနိဒဿနံ၊ ဝေးသော အပိုင်း
 အခြားကို ပုံစံအဖြစ်ဖြင့် ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့
 အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သစေ။ ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတုာပိ၊
 မိန့်ဆိုပြီး၍လည်း။ ဣတရမ္ပိ၊ ဤမှတပါးသော အပြုအမူကိုလည်း။ ဒဿေတံ၊
 ငှါ။ သန္တိကေပိ ဒုရေ အဓိဋ္ဌာတိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။

ပိ-သဒ္ဓေါ၊ သည် သမုစ္စယတ္ထော၊ ရှိ၏။ တေန၊ ထိုပိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တာဝ-
 သေသဿ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းသော။ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိယာ၊ အဓိဋ္ဌာန်တန်ခိုး
 ဖြင့်။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဿ၊ ပြီးစေအပ်သော။ သဗ္ဗဿာပိ၊ အလုံးစုံကိုလည်း။
 သင်္ဂဟော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝုတ္တဿေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်ကို
 သာလျှင်။ (သင်္ဂဟော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ယမကပါဋီဟာရိယာဝသာနေတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တိဝိက္ကမဿ၊ သုံးခုသော
 ဖဝါးတို့ဖြင့် ထူးခြားစွာ နတ်ပြည်သို့ ကြွသွားခြင်း၏။ (တိဝိက္ကမဿ-ဟု ရှိလျှင်
 တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွသွားခြင်း၏-ဟုပေး) အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိနိပ္ပန္နတ္တာ၊
 အဓိဋ္ဌာန်တန်ခိုးဖြင့် ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အညတ္ထ ပန၊ တပါး
 သော။ (ဒီသနိကာယ် ပါထိကဝဂ် လက္ခဏသုတ်အဖွင့်) အဋ္ဌကထာဌ်ကား။
 လက္ခဏာနိသံသတာ၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒလက္ခဏာ၏အကျိုးအာနိသင်၏အဖြစ်ကို။
 (ဝုတ္တာ၊ ၏။) တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးသောစကားသည်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ အည-
 မညံ၊ ချင်း။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝိစာရေတွာ၊ စိစစ်၍။
 ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

နီလမာတိကန္တိ၊ ကား။ နီလဝဏ္ဏောဒကမာတိကံ၊ ညိုသောအဆင်းရှိသော
 ရေရှိသော မြောင်းငယ်ကို။

မဟာဗောဓိန္ဒိ၊ ကား။ အပရာဇိတပလ္လင်္ဂံ၊ အပရာဇိတပလ္လင်ရှိသော၊ ဝါ၊
 ပလ္လင်၏တည်ရာဖြစ်သော။ မဟာဗောဓိံ၊ ဓိကို။ စိတ္တေ၊ ပ။ အကာသိတိ၊
 ကား။ တထာ၊ ဖြင့်။ စိတ္တုပ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝ၊ စိတ်ဖြစ်သည်၏အခြားမဲ့၌
 သာလျှင်။ ပထဝိံ စ၊ ကို၎င်း။ သမုဒ္ဒံ စ၊ ကို၎င်း။ သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။
 မဟာဗောဓိသန္တိကေ၊ မဟာဗောဓိ၏အနီး၌။ အကာသိ၊ ပြုလေပြီ။

နက္ခတ္တဒိဝသေတိ၊ ကား။ မဟဒိဝသေ၊ ပူဇော်ပွဲနေ့၌။ စန္ဒပူဝေတိ၊
 ကား။ စန္ဒသဒိသေ၊ လနှင့်တူကုန်သော။ စန္ဒမဏ္ဍလာကာရေ၊ လဝန်းအခြင်း
 အရာရှိကုန်သော။ ပူဝေ၊ မို့တို့ကို။ ဧပတ္တပူရမတ္တမကာသိတိ၊ ကား။
 ယထာ၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုလမို့ တို့သည်။ ပမာဏတော၊ ဣအားဖြင့်။ သဏ္ဍပေ-
 နေဝ၊ မိမိ၏အသွင်သဏ္ဍာန်ဖြင့်သာလျှင်။ အန္တောပတ္တပရိယာပန္နာ၊ သပိတ်
 ၏အတွင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။
 အကာသိ၊ ပြီ။

ကာကဝလိယဝတ္ထုသ္မိဉ္ဇ၊ ဌ်လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ထောကံ၊ အနည်း
 ငယ်ကို။ ဗဟံ၊ များသည်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အာနေတွာ၊

၁-သာသနာပ အခါကာလ၌ ပြုရိုးဖြစ်သော ပူဇော်ပွဲဖြစ်သောကြောင့် နတ်တို့ကို
 ပူဇော်သောပွဲဟု မှတ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ပြည်မှု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ “နက္ခတ္တဒိဝသေ၊
 နတ်ပူဇော်သောနေ့၌”ဟု အနက်ပြန်ထားပေသည်။

၍။ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၎်။ တံ ပန ဝတ္ထု၊ ထိုဝတ္ထုကိုကား။ သင်္ခေပတောဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဒသေတံ၊ ငှါ။ မဟာကဿပတ္ထေရော ကိရာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ သမာပတ္တိယာတိ၊ ကား။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။

ဂင်္ဂါတီရေတိ၊ ကား။ တမ္ဗပဏ္ဍိဒိပေ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ ဂင်္ဂါနဒိယာ၊ မဟာ ဝေလိဂင်္ဂါမြစ်၏။ တီရေ၊ ကမ်း၌။ သညံ အဒါသိတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုသာ၎င်းတို့သည်။ ယထာဓိဋ္ဌိတံ၊ အဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသော။ သပ္ပံ၊ ထောပတ်ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ သညံ၊ အမှတ်ကို။ အဒါသိ ပေးလေ၏။

တဿာတိ၊ ကား။ ယဿ ဗြဟ္မုနော၊ အကြင်ဗြဟ္မာ၏။ ရူပံ၊ ကို။ ဒဠု- ကာမော၊ မြင်ခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ တဿ ဗြဟ္မုနော၊ ၎်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၎်။ သဒ္ဓံ သုဏာတိတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိ- ညာဉ်ဖြင့်။ ဗြဟ္မုနော၊ ၎်။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ ၎်။ စိတ္တံ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မုနော၊ ၎်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ကရဇကာယဿ ဝသေနာတိ၊ ကား။ စာတုမဟာဘူတိကရူပကာယဿ၊ ဓာတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသောရုပ်ကိုယ်၏။ ဝါ၊ ဓာတ်လေးပါးကို မှီသောရုပ်ကိုယ် ၎်။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ။စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ ဣတိ ထော၊ ဤစကားရပ်၌။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုညွတ်စေအပ်သောစိတ်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်စိတ်နည်း။ ကထံ ဝါ၊ အဘယ်သို့မူလည်း။ ပရိဏာမနံ၊ ညွတ်စေခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ သနည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ပါဒ- ကဇ္ဈာန။ပ။ အာရောပေတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့ လျှင်။ ကာယေ၊ ၎်။ အာရောပေတိ၊ တင်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ သောကြောင့်။ ကာယာနုဂတိကံ ကရောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ ဝေမ္ဗိ၊ ဤသို့ ပင် မိန့်ဆိုငြားသော်လည်း။ အယံ၊ ဤ ကာယာနုဂတိကံ ကရောတိ-ဟူသော အဖွင့်သည်။ သဒ္ဓဒန္တရောဝ၊ သဒ္ဓဒန္တရနှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနပထံ၊ ဆိုခြင်း၏

၁-ဤပုဒ်၌ ဆီလျော်သောအနက်ကို စဉ်းစား၍မရသေး။ အောက်၌ ပြထားသော သီဟိုဠ်မှအရအားဖြင့် သဒ္ဓဒန္တရောဝ၊ ဒဒ္ဓရဟူသော အသံနှင့် ဒဒ္ဓရမည်သော စည်ပုတ်ကဲ့ သို့တည်း။ ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဒဒ္ဓရ-ဟူသော အသံကို ကြားရ၍ ဘာသံလဲ-ဟု မေး သူအား ဒဒ္ဓရ-သံပါဟု ဖြေလျှင် ၎င်းကို နားမလည်နိုင်သကဲ့သို့ပင်-ဟု ဆိုလိုဟန်ရှိ၏။ ရှင်းပြ ဦးအံ့-ကာယေ အာရောပေတိ ကို ကာယာနုဂတိကံ ကရောတိ-ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် ထူးမခြား နားကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ကြားရသည့်အသံမှာလည်း ဒဒ္ဓရပင်၊ ၎င်းစည်၏ အမည်မှာလည်း ဒဒ္ဓရ ပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဒဒ္ဓရ-ဟူသော သဒ္ဓ နှင့် ဒဒ္ဓရစည်ကဲ့သို့ပင် ထူးမခြားနားဖြစ်နေ သည်ဟု ဆိုလို၏။ ဤကား မိမိထင်မြင်ချက်မျှသာတည်း။ အခြားသော မူကွဲများမှာမူ ဆီလျော်သော အနက်ကို မရနိုင်။

အကြောင်းကို။ ပစ္စိန္ဒန္တော၊ ဖြတ်တော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ ဒန္တဂမနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ [၃၂] (ဒန္တဂမနံ၊ နှေးသောသွားခြင်းရှိသည်ကို။) ကရောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္တော၊ ဧ။ ဟိ၊ မှန်။ ဒန္တမဟာဘူတပစ္စယတ္တာ၊ နှေးသော မဟာဘူတလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဂမနံ၊ ရုပ်ကိုယ်၏ သွားခြင်းသည်။ ဒန္တံ၊ နှေး၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဒိဿမာနေန၊ မြင်ရသော၊ ဝါ၊ ထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တုကာမတာယ၊ သွားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေန္တော၊ ညွှတ်စေသော။ ယောဂီ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို၊ သမာပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝုဠာယ၊ ၍။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ကာယော ဝိယ၊ ကိုယ်ကဲ့သို့။ ဒန္တဂမနံ၊ နှေးသောသွားခြင်းရှိသည်။ ဟောတူတိ၊ ဖြစ်စေ ဟူ၍။ ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ မှန်။ တထာ ပရိကမ္ပကရဏံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပရိကံပြုခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပါဒကဇ္ဈာန- စိတ္တံ ဂဟေတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပန၊ ဆက်။ ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ပါဒကဇ္ဈာန်ကို ဝင်စား၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌဟန္တော၊ အဓိဋ္ဌာန်လတ်သော်၊ ဝါ၊ အဓိဋ္ဌာန်သည်ဖြစ်၍။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုပါဒကဇ္ဈာန်စိတ်ကို။ ကာယေ၊ ၌။ အာရောပေတိ၊ တင်သည်မည်၏။ ဝါ၊ တင်၏။ ကာယာနုဂတိကံ၊ ကိုယ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်ကို။ ဒန္တဂမနံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ပြုသည်မည်၏။ ဝါ၊ ပြု၏။

သုခသညန္တိ၊ ကား။ သုခသဟဂတံ၊ သုခနှင့်တကွဖြစ်သော။ သညံ၊ သို့။ သညာသီသေန၊ သညာကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြသောစကား တည်း။ လဟုဘာဝေန၊ ပေါ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သညာတံ၊ မှတ်သိအပ်သည် တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လဟုသညံ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တေန၊ အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သုခသညာယ၊ သုခနှင့်တကွဖြစ်သော သညာ၏။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ပါနည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခသညာ နာမ။ပ။ သညာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဝါ၊ ကား။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ သညာတံ၊ မှတ်သိအပ်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခ- သညံ၊ မည်၏။ တေနော၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဥပေက္ခာ။ပ။ ဝုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဧကန္တဂရုဏေဟိ၊ စင်စစ် လေးသောသဘောရှိကုန်သော။ နိဝရ- ဏေဟိ၊ တို့နှင့်၎င်း။ သြဋ္ဌာရိဏေဟိ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ ဝါ၊ ရုန့် ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနုပသန္တသဘာဝေဟိ၊ မငြိမ်သက်သော သဘောရှိကုန်သော။ ဝိတက္ကာဒိဟိ စ၊ တို့နှင့်၎င်း။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ မယှဉ်ခြင်း သည်။ ဝါ၊ ကင်းကွာခြင်းသည်။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ လဟုဘာဝဿ၊

ပေါ့ပါးသည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော၊ ရှိ။ သာယေဝ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ တံ ဩက္ကန္တဿာတိ၊ ကား။ တံ သုခလဟုသညံ၊ ထို သုခသညာ လဟုသညာသို့။ အနုပုတ္တဿ၊ ရောက်သော။ အဿာတိ၊ ကား။ ယောဂိနော၊ ၎င်း။ ဂန္တုကာမတာ။ပ။ ပမာဏန္တိ၊ ကား။ စေတု ကေသိံ ဒိဿမာနေန ကာယေန ဂမနေ၊ ဤထင်ရှားသောကိုယ်ဖြင့် သွားရာ၌။ (စေတု-အစွဲကို ပြသည်) ယံ ဌာနံ၊ အကြင်အရပ်သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သွားခြင်းငှါအလိုရှိ၏။ တံ ထိုအရပ်ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်စူး၍။ ဂန္တုကာမတာဝသေန၊ သွားလိုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တပရိကမ္မာဓိဋ္ဌာနာနိ ဝေ၊ ဖြစ်သောပရိကံနှင့် အဓိဋ္ဌာန်တို့သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ ဇာတည်း။ တာဝတာ၊ ထိုမျှလောက်ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂနိမ္မာနဝါယုအဓိဋ္ဌာနေဟိ၊ လမ်းကိုဖန်ဆင်းခြင်း၊ လေကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းတို့နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ဣစ္ဆိတဒေသပုတ္တိ၊ အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကား အနက်တည်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တမေဝတ္တံ၊ ကိုပင်လျှင်။ ပါကဋတရံ၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှားသည်ကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ သတိ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

ကာယံ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ ကရဇကာယံ၊ ယကို။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပရိကမ္မစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ စိတ္တေ အာရောပေတိတိ၊ ကား။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ ဣဒံ စိတ္တံ ဝိယ၊ ဤစိတ်ကဲ့သို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တေ၊ စိတ်၌။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ တဂ္ဂတိကံ၊ ထိုပါဒကဇ္ဈာန်စိတ်ကဲ့သို့ အလားရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ စိတ္တာနုဂတိကံ ကရောတိ သိသဂမနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ စိတ္တဂမနန္တိ၊ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ စိတ္တပုဝတ္တိံ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဣဒံ ပန စိတ္တဝသေန ကာယပရိကာမနပါဠိဟာရိယံ၊ စိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကိုယ်ကို ညွတ်စေသော ဤပြာဠိဟာသည်။ (ဣဒံ-အစွဲကို ပြသည်) စိတ္တဂမနမေဝါတိ၊ ကား။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သမာနဂမနမေဝ၊ တူညီသော သွားခြင်းရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ မေးခွန်းထုတ်၍ရှင်းဦးအံ့။ ဒန္တပုဝတ္တိကော၊ နှေးသောဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ လဟုပရိဝတ္တိနာ၊ လျှင်သောအပြန်ရှိသော။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သမာနဂတိကော၊ တူညီသောအလားရှိသည်။ ဝါ၊ တူညီသောဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ မေးငြားအံ့။ သဗ္ဗထာ၊ ဖြင့်။ သမာနဂတိကော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ကာယဝသေန၊ ကရဇကာယ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စိတ္တပရိကာမနေ၊ စိတ်ကိုညွတ်စေရာ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ သဗ္ဗထာ၊ ဖြင့်။ ကာယေန၊ နှင့်။ သမာနဂတိကံ၊ သည်။

န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ တဒါ၊ ထိုကရဇကယ၏ အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်ကို ညွတ်စေသောအခါ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ သဘာဝသိဒ္ဓေန၊ သဘောအားဖြင့်ပြီးသော။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ခဏေန၊ ဥပါဒ်ဌာန်ဟူသော ခဏငယ်သုံးချက်ရှိသော ခဏအား ဖြင့်။ အဝတ္တိတော၊ မဖြစ်မူ၍။ ဂရုတုတ္တိကဿ၊ လေးသောဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ရူပဓမ္မဿ၊ ရုပ်တရား၏။ ခဏေန၊ စိတ္တက္ခဏ ၁၇-ချက် (ခဏငယ် ၅၁-ချက်) ရှိသော ခဏအားဖြင့်။ န ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ အယံ ကာယော ဝိယ၊ ဤကရဇကယကဲ့သို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ [၃၃] အဓိဋ္ဌာနေန၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းကြောင့်။ ဒန္ဓဂတိကဿ၊ နှေးသောအလားရှိသော၊ ဝါ၊ နှေးသောဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ကာယဿ၊ ကရဇကယသို့။ အနုဝတ္တနတော၊ အစဉ်လိုက်ခြင်းကြောင့်။ (အနုလောမေနော ဟုတု-၌စပ်) ယာဝ၊ လောက်။ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနပုတ္တိ၊ အလိုရှိအပ်သောအရပ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) တာဝ၊ လောက်။ ကာယဂတိအနုလောမေနော၊ ကိုယ်၏သွားခြင်းအားလျော်သည်သာလျှင်။ ဟုတု၊ ၎င်း။ သန္တာနဝသေန၊ သန္တာန်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကာယဂတိယာ၊ ကိုယ်၏အလားဖြင့်။ ပရိဏာမိတံ နာမ၊ ညွတ်စေအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ ယထေဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့သာလျှင်။ ဧဝံ၊ တူ။ အယံ ကာယော၊ သည်။ ဣဒံ စိတ္တံ ဝိယ၊ ဤစိတ်ကဲ့သို့။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ကြောင့်။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ သုခလဟုသညာယ၊ သုခသညာ လဟုသညာ၏။ သမ္မာဒိတတ္တာ၊ ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဘာဝိတိဒ္ဓိပါဒါနံ ဝိယ၊ ပူးစေအပ်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားကဲ့သို့။ ဒန္ဓံ၊ နှေးစွာ။ အဝတ္တိတော၊ ၎င်း။ ယထာ၊ ဖြင့် (ဖြစ်လတ်သော်)။ လဟု၊ စွာ။ ကတိပယစိတ္တဝါရေဟေဝ၊ အနည်းငယ်သော စိတ်အကြိမ်တို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ လေးငါးခုသောစိတ်အကြိမ်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနပုတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနော၊ သော။ ကာယော၊ သည်။ စိတ္တဂတိယာ၊ စိတ်၏အလားဖြင့်၊ ဝါ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပရိဏာမိတော နာမ၊ ညွတ်စေအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဧကစိတ္တက္ခဏေနော၊ တခုသောစိတ်၏ ခဏဖြင့်သာလျှင်။ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနပုတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ (ပရိဏာမိတော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။

ဝေဉ္စ ကတော၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်ပင်လျှင်။ သေယျထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ သမိဋ္ဌိတံ ဝါ ဗာဟံ၊ ကျေးထားသောလက်ကိုမူလည်း။ ပသာရေယျ ယဇာ၊ ဆန့်ရာသကဲ့သို့ ၎င်း။ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ၊ ကိုမူလည်း။ သမိဉ္စေယျ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဣတိ ဣဒမ္ပိ ဥပမာဝစနံ၊ ဤဥပမာစကားကိုလည်း။ ဝါ၊ သည်လည်း။ နိပ္ပရိယာယေနော၊ မုချအားဖြင့်သာလျှင်။ သမတ္တိတံ၊ ပြီးစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

စ၊ ဆက်။ တေံ၊ ဤငါဆိုအပ်ခဲ့သောစကားကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ငါဆိုခဲ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ၊ လက်ခံအပ်၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ သော်။) သုတ္တာဘိဓမ္မပါဠိဟိ စ၊ သုတ်အဘိဓမ္မာပါဠိတို့နှင့်၎င်း။ ဝိနယအဋ္ဌကထာယ စ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာနှင့်၎င်း။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ ဓမ္မတာ စ၊ ဖြစ်မြဲရိုးရာ ဓမ္မတာသဘောကိုလည်း။ ဝိလောမိတာ၊ ဆန့်ကျင်စေအပ်သည်။ (သိယာ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်။ လဟုပရိဝတ္တံ၊ လျင်သော အပြန်ရှိသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ လဟုပရိဝတ္တံ၊ လျင်သော အပြန်ရှိသော။ အညံ၊ စိတ်မှတပါးသော။ ဧကဓမ္မဗ္ဗိ၊ တခု သော တရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ သည်။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ (ဤ၌ထင်ရှားစေခြင်းငှါ အံ ၁-၉-မှ ပါဠိကို အပြည့်အစုံဖော်၍ သမ္ပုဋ္ဌိလိက် သည်) ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အညဂ္ဂဟဏေန၊ အည-သဒ္ဓါဖြင့်။ ရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရားတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အလဟုပရိဝတ္တိ- တာယ၊ မပေါ့ပါးသော အပြန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အဘိဓမ္မေ စ၊ ၌လည်း။ ပုရောဇာတပစ္စယော၊ ကို။ ရူပမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ ပစ္စာဇာတပစ္စယော စ၊ ကိုလည်း။ တဿေဝ၊ ထိုရုပ်အားသာလျှင်။ (ဝုတ္တော၊ ၎င်း။) စ၊ ထိုမှတပါး။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထိုအရပ်၌သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန် ၎င်း။ (ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။) ဒေသန္တရသင်္ကမနံ၊ အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ထိုမှတပါး။ သဘာဝေါ၊ ပရမတ္ထသဘောသည်။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဤ၌ ဣတိ-ပိုဟန် ရှိ၏) ဟိ၊ မှန်။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုး၏အစွမ်းဖြင့်။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထ သဘောတရားတို့၏။ လက္ခဏညထတ္တံ၊ လက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသောအပြား ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ လက္ခဏာအားဖြင့် တမျိုးတမည်ဖြစ်ခြင်းကို။ (သီမုနှင့် အညီပင်) ဧကနစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ ကာတံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဘာဝညထတ္တမေဝ။ ဖြစ်ခြင်း-ဖြစ်ပုံ အားဖြင့် တပါးသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း-ဖြစ်ပုံ အားဖြင့် တမျိုးတမည်ဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ကာတံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်၏။ တီသုပိ ခဏေသုတိ၊ ဟူသော။ ဣဒ္ဓိဗ္ဗိ၊ ဤစကားကိုလည်း။ ဂမနာရမ္ဘံ၊ သွားခြင်းငှါအားထုတ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဂမနနိဋ္ဌာနံ၊ သွားခြင်း ၎င်း ပြီးဆုံးခြင်းကို။ (သန္ဓာယ၊ ၍။) န(ဝုတ္တံ)၊ ဆုံးအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေရေတိ၊ ကား။ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့တွင်။ အန္တရေ၊ အတွင်း၌။ ဧကော၊ သော။ ယေရေ၊ တည်း။ ဣဓာတိ၊ ကား။ ဣဒံ ပါဠိဟာရိယံ၊ ကို။ ဝိဘဇိတာ၊ ဝေဘန်၍။ ဝုတ္တပါဠော

ဟောအပ်သောပါဠိ၌။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂမနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာဂတံ၊ ၎င်း။ (ကသွာ၊ ကား။) ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။

စက္ခုသောတာဒီနန္တံ၊ ကား။ စက္ခုသောတာဒီနံ၊ မျက်စိနားအစရှိကုန်သော။ အင်္ဂါနံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ကန္တံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗအင်္ဂပစ္စင်္ကန္တံ၊ အလုံးစုံသော ကြီးသောအင်္ဂါငယ်သော အင်္ဂါ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပသာဒေါ နာမ နတ္ထိတိ ဣမိနာဝ၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်ပင်လျှင်။ ဘာဝဇီဝိတိန္ဒြိယာနမ္ပိ၊ ဘာဝရုပ်နှင့် ဇီဝိတိန္ဒြေရုပ်တို့ ၎င်းလည်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ရုစိဝသေနာတိ၊ ကား။ ဣစ္ဆာဝသေန၊ အလို၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အညမ္ပိတိ၊ ကား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကရိယမာနတော၊ ပြုအပ်ဆဲဖြစ်သော အမှုအရာမှ။ အညမ္ပိ၊ သော။ ကိရိယံ၊ အမှုအရာကို။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ စ-သစ္စံ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဣတ္ထိ၊ ထိုထိုအမှုကိုပြုခြင်း၊ တပါးသောအမှုကို ပြုခြင်းတို့တွင်။ အယံ၊ ဤတပါးသောအမှုကိုပြုခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေါ၊ တည်း။ သာဝက- နိမ္မိတေသု၊ သာဝကသည် ဖန်ဆင်းအပ်သော နိမ္မိတရုပ်တို့၌။ နာနပ္ပကာရတာ၊ ထူးခြားသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ ငြားအံ့။ သစေပန။ပ။ တိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ တံ၊ ထိုအောက်၌ဆိုသောစကားကို။ တထာ တထာ၊ ဖြင့်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတု၊ ၎င်း။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ အဓိဋ္ဌာန်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေတေဝဏ္ဏဝယာဒိဝိသေသာ၊ ထိုထိုအဆင်းအရွယ်အစရှိသော အထူးတို့သည်။ ပရိကမ္မာနုရူပံ၊ စွာ။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ ဣတိ ကတု၊ ဤသို့လုံးသွင်းခြင်းကို ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣမ ပန၊ ဤပါဠိ၌ကား။ ယထာဓိဋ္ဌိတေ၊ အကြင်အကြင် အဓိဋ္ဌာန်အပ်သော။ နိမ္မိတရူပေ၊ ၎င်း။ သာဝကော၊ သည်။ ဣမေ ဝိသေသာ၊ တို့သည်။ [၃၄] ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန၊ တို့အားမူကား။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောစိ၊ သော။ ဝိရောဓော၊ သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။

ဣဒါနိ၊ ၎င်း။ ယာဝဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္ထေတိတိ ပါဠိယာ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ အတ္ထဒဿနဝသေန၊ အနက်ကိုပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

၁ နိမ္မိတရုပ်အဖြစ်တူ၍ ကေဝုစံဖြင့်ဆိုသည်ဟု ယူရာ၏။ တနည်းကား ယထာဓိဋ္ဌိတေ၊ ကုန်သော။ နိမ္မိတရူပေ၊ တို့ကို-ဟု အနက်ပေးရာ၏။

ဝိဘတ္တနိ၊ ကုန်သော။ ဒုရေပိ။ပ။ တိအာဒီနိ၊ ကုန်သော။ စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။
ယာနိ တာနိ ပါဠိဟာရိယာနိ၊ အကြင်အကြင် ပြာဠိဟာတို့သည်။ (သန္တိ၊
ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုတဆယ့်လေးပါးသော ပြာဠိဟာတို့တွင်။ သိခါပုတ္တံ၊ ခေါင်
ထိပ်သို့ရောက်သော။ ကာယေန ဝသဝတ္တနပါဠိဟာရိယံ၊ ကိုယ်ဖြင့် အလိုလိုက်
စေခြင်း ပြာဠိဟာကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဧတ္ထ စာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဇ္ဇံ၊ ၎င်း။
တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ယန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ကိရိယာပရာမသနံ၊ ကိရိယာကို
သုံးသပ်ကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ တေန၊ ဖြင့်။ ရူပံ ပဿတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။
ယဒေတံ ရူပဒဿနံ၊ အကြင်အဆင်းကို မြင်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) သဒ္ဓံ
သုဏာတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ယဒေတံ သဒ္ဓသဝနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) စိတ္တံ
ပဇာနာတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ယဒေတံ စိတ္တဇာနနံ၊ အကြင်စိတ်ကို သိခြင်းသည်။
(အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဒိဗ္ဗစက္ခသောတစေတောပရိယဉာဏကတ္ထုကံ၊
ဒိဗ္ဗစက္ခ ဒိဗ္ဗသောတ စေတောပရိယဉာဏ်လျှင် ကတ္တားရှိသော။ (တန်ခိုးရှင်ကို
မင်္ဂုရ်ဆိုသည်ဟု ယူရာ၏)ဝါ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခ ဒိဗ္ဗသောတ စေတောပရိယဉာဏ်ရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်လျှင် ကတ္တားရှိသော။ ဒဿနသဝနဇာနနကိရိယံ၊ မြင်ခြင်း ကြားခြင်း
သိခြင်း ကြိယာကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဣတော၊
ဤမှ။ ပရေသု၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ သန္တိဗ္ဗတိတိအာဒိသုပိ၊ ဤသို့အစရှိ
သော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ ပင်တည်း။ ယမိဿာတိ၊ ကား။ အဿ
ယောဂိနော၊ ဂီ၏။ (ယမိ အဿ-၏ နောက်၌ ပုဒ်မပိုသည်) ယမိ အဓိဋ္ဌာနံ၊
သည်လည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၎င်း။ ယဉ္ဇ ခေါတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ခေါ-သဒ္ဓေါ၊
သည်။ အဝဓာရဏတ္ထော၊ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသေသတ္ထော၊ ရှိ၏။ တေန၊
ထိုခေါ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အယမေဝ၊ ဤပြာဠိဟာသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ ကာယေန
ဝသဝတ္တနပါဠိဟာရိယေသု၊ ဤကိုယ်ဖြင့် အလိုလိုက်စေသော ပြာဠိဟာတို့
တွင်။ ဥက္ကဋ္ဌတရံ၊ အထူးသဖြင့် လွန်ကဲ၏။ ဝါ၊ အလွန်ကဲဆုံးဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒီပေတိ၊ ၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ အယံ န ခေါ၊ ဤသူ
လေလော။ နိမိတော၊ နိမိတရုပ်သည်။ အယံ န ခေါ၊ ဤသူလေလော။ ဣတိ၊
သို့။ ကေစ္စဿ၊ အချိုသော။ ဗြဟ္မုနော၊ အား။ အာသကံပုဒ်ဒနတော၊ ယုံမှား
ကိုဖြစ်စေခြင်းကြောင့်တည်း။ ယဒဂ္ဂေန စ၊ အကြင်အဖို့ဖြင့်လည်း။ အဓိဋ္ဌိတံ၊
အပ်သော။ ဧတံ၊ ဤနိမိတရုပ်ကို။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ မနောမယန္တိ၊
အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်ပြီးသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ တဒဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ကဋ္ဌတရန္တံ၊
အထူးသဖြင့် လွန်ကဲသည်ဟူ၍။ ပေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတ္တာဝတာ။ပ။
နာမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပြာဠိဟာပါဠိ၌။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသော ပြာဠိဟာတို့ကို။
ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။
သေသံ။ပ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

၃၉၈။ ဣဒ္ဓိ နာနာကရဏန္တိ၊ ကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမာပိ ဣဒ္ဓိယော၊ ဤဝိကုဗ္ဗနနှင့် မနောမယဣဒ္ဓိတို့သည်လည်း။ အဓိဋ္ဌာနဝသေနေဝ၊ အားဖြင့် သာလျှင်။ ကာမံ ဣဇ္ဈန္တိ၊ အကယ်၍ကား ပြီးစီးကုန်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်လတံသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ဤသည်ကား။ ဣမာသံ၊ ဤ နှစ်ပါးသော ဣဒ္ဓိတို့ကို။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအသီးကွဲပြားသည်ကိုပြုကြောင်း ဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတောတိ၊ ကား။ အတ္တနော ၏။ ပကတိရူပံ၊ ပကတိအဆင်းကို။ ဝိဇဟိတော၊ စွန့်၍။ အပနေတော၊ ပယ်၍။ ပရေသံ၊ တို့အား။ အဒယေတော၊ မူ၍။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ ကုမာရကဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ ကုမာရကသဏ္ဍာနံ၊ လုလင်ပျို၏ အသွင်သဏ္ဍာန်ကို။ ဒယေတိတိ၊ ကား။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝိကုဗ္ဗန္တော၊ အထူးပြုလျက်၊ ဝါ၊ အထူး ဖန်ဆင်းလျက်။ အတ္တနိ၊ ဤ။ ဒယေတိ၊ ၏။ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါတိအာဒိသုပိ၊ ပုဒ်တို့ ဌ်လည်း။ ဒေသဝ နယော၊ ပင်လျှင်တည်း။ ဟတ္ထိမ္ပိ ဒယေတိတိ၊ ကား။ အတ္တာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ ဒယေတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ဌ်လည်း။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ ဒယေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေဒတ္ထမေဝ၊ အပြင်ပဌ် ဆင်ကို ပြုသည်ဟူသော ဤအနက်အကျိုးငှါသာလျှင်။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ဟတ္ထိဝဏ္ဏံ ဝါ ဒယေတိတိ၊ ဟူ၍။ အတော၊ ၍။ ဟတ္ထိမ္ပိ ဒယေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဝါဒအထူးဆိုဦးအံ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌ်။ ဟတ္ထိအာဒိဒယန- ဝစနံ၊ ဆင်အစရှိသည်ကို ပြခြင်းကို ဆိုသောစကားသည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိ- တောတိ ဝစနေန၊ ဟူသောစကားနှင့်၎င်း။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဘာဝေန၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ အဖြစ် နှင့်၎င်း။ (တနည်း) ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတောတိ ဝစနေန၊ တောဟု ဟောအပ် သော။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဘာဝေန၊ နှင့်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင် စကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ သည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇဟနံ နာမ၊ ပကတိ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို စွန့်ခြင်းမည်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပကတိရူပဿ၊ ပကတိအဆင်းကို။ အညေသံ၊ တပါးသော သူတို့အား။ အဒယနံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ တဿ၊ ထိုပကတိအဆင်း ကို။ နိရောဓနံ-နိရောဓနံ ဝေ၊ ချုပ်စေခြင်းသည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်ပေတည်း။) ဝေ၊ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသောအနက်သည်။ သတိ၊ သော်။ “အတ္တာနံ၊ ကို။ အဒယေတော၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌ်။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ ဒယေန္တော၊ ပြသောသူသည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဝိဇဟိတော၊ စွန့်၍။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ [၃၅] ဒယေ- တိ၊ ပြသည်မည်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စမာနေ၊ သော်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ ကော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ပန၊ ထိုမှတပါး၊ ဝါ၊ ဆက်။ အတ္တနာ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ ဟတ္ထိဝဏ္ဏော၊ ဆင်အသွင်သဏ္ဍာန်ရှိသည်။ (ဆိုလတံ သော ဒယေန္တေ-ဟူသောပါဌ်နှင့်အညီ ဟတ္ထိဝဏ္ဏေ-ဟု ရှိသင့်၏) ဟုတော၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ဌ်လည်း။ ဟတ္ထိံ၊ ကို။ ဒယေန္တေ၊ သော်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုဖွယ်သည်

ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရိ၊ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဗဟိဒ္ဓါပိ။ပ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝေဉ္ဇ ကတော၊ ကြောင့်။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဘာဝေန စ၊ နှင့်လည်း။ ကောစိ၊ သော။ ဝိရောဓော၊ သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။

ပါဠိယဉ္ဇ၊ ခွဲလည်း။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါတိအာဒိသ၊ တို့၌။ အနိယမတ္ထော၊ ကိန်းသေမမှတ်အပ်သောအနက်ရှိသော။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ကို။ တေသု၊ ထိုကုမာရကဝဏ္ဏံ စသည်တို့တွင်။ ဧကေကသေဝ၊ တပါးတပါးကိုသာလျှင်။ ကရဏဒဿနတ္ထံ၊ ပြုခြင်းကိုပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟတ္ထိမ္မိတိအာဒိသု ပန၊ ပုဒ်တို့၌ ကား။ ဟတ္ထိအာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ဗဟူနံ၊ တို့ကို။ ဧကဇ္ဈံ၊ တည်း။ ကာတဗ္ဗဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ (ကာတဗ္ဗာနံ ဘာဝေါ ကာတဗ္ဗဘာဝေါ၊ တဿ ဒဿနံ၊ တဒတ္ထံ ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ကာတဗ္ဗဘာဝဒဿနတ္ထံ-ဟူ၍သာ ရှိသင့်၏) သမုစ္စယတ္ထော၊ ရှိသော။ ပိသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဟတ္ထိမ္မိ ဒသေတိတိအာဒိသ၊ ပါဠိတို့၌။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယနည်း၌။ (ဧဝံ သတိ အတ္တာနံ အဒသေတော ဗဟိဒ္ဓါ ဟတ္ထိ ဒသေန္တော-ဟု ပြခဲ့သည်ကို ရည်ဟန်ရှိ၏) ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှင်၏။ (ဒဿနံ-၌ သမ္ပန် သမ္ပန္နိ အဖြစ်ဖြင့်စပ်) အတ္တနော၊ ကို။ (ဒဿနံ-၌ ကံ ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်) ကုမာရကာကာရေန၊ လုလင်ပျိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပရေသံ၊ တို့ကို။ ဒဿနံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ကုမာရကဝဏ္ဏနိမ္မာနံ၊ လုလင်ပျိုအသွင်ကိုဖန်ဆင်းခြင်းမည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ဖန်ဆင်းရာ၌။ ကိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသော။ အပုဗ္ဗံ၊ အသစ်ဖြစ်သော။ ပထဝီအာဒိဝတ္ထု၊ ပထဝီအစရှိသောဝတ္ထုကို။ န နိပ္ပာဒိယတိ၊ မပြီးစေအပ်၊ ဝါ၊ ပြီးစေအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသိဏနိယမေန၊ ကသိုဏ်းကိုသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့်။ ပယောဇနာဘာဝတော၊ အကျိုး၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ပထဝီကသိဏာဒိသု အညတရာရမ္မဏတောတိ၊ တော-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဝတ္ထုနိပ္ပာဒနေ၊ အသစ်ဖြစ်သောဝတ္ထုကိုပြီးစေခြင်းသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ တံ၊ ထိုပြီးစေအပ်သောဝတ္ထုသည်။ ပထဝီကသိဏာဒိဝသေနော၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤကုမာရကဝဏ္ဏအစရှိသည်ကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ ဝေမ္မိ၊ ဤသို့အသစ်ဖြစ်သောဝတ္ထုကို ပြီးစေသည်ရှိသော်လည်း။ ကသိဏနိယမေန၊ ကိုသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့်။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးသည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဒသေန္တေန၊ ပြသော တန်ခိုးရှင်သည်။ နိလဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒသေတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပိတာဒိသု၊ ရှေ့သောအဆင်းအစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ (ဒသေတဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။) တထာ၊ ထိုသို့ ပြအပ်သည်။ သတိ၊

သော်။ နီလာဒိကသိကာနိ၊ နီလအစရှိသော ကသိုဏ်းတို့ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊
 ဝင်စားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကသိကာနိယမော၊ ကသိုဏ်းကို သတ်မှတ်
 ခြင်းသည်။ အာပန္နောဝ၊ ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်း
 သော နာဂဝဏ္ဏစသည်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ဝေ၊ သို့။
 အဓိဋ္ဌိတေ၊ တည်သည်ရှိသော်။ (အဝဋ္ဌိတေ-ဟူသော မူကွဲက သာ၍ကောင်း၏။
 အနောကာသောဝ - ၌ စပ်) ဧကေ၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။ ပထဝီကသိကာ
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကောပိ၊ တပါးတည်းသည်လည်း။ ဟုတု၊ ၍။ ဗဟုစာ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဒိဘာဝေါ၊ ဤသို့ အစရှိသည်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 (ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဝတ္တေန၊ သော။ ကသိကာနိဒ္ဓေသေန၊
 ကသိကာနိဒ္ဓေသ၌ လာသောစကားနှင့်။ ဣဓ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဓေသ၌။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ-
 နိဒ္ဓေသေ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိကို ညွှန်ပြရာ၌။ ပထဝီကသိကာဒိသု အညတရာရမ္မဏတော-
 တိအာဒိဝစနဿ၊ ဤသို့အစရှိသောစကား၏။ ဝိရောဓံ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို။ ယံ
 အာသကံန္တိ၊ အကြင်ယုံမှားကုန်၏။ သော၊ ထိုယုံမှားခြင်းသည်။ အနောကာ-
 သောဝ၊ ဖြစ်ခွင့်မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ နိမ္မိနိတဗ္ဗ-
 ဘာဝေန၊ ဖန်ဆင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဣစ္ဆိတော၊ အလို
 ရှိအပ်သော အသွင်သဏ္ဍာန်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုမာရက-
 ဝဏ္ဏော၊ လုလင်ပျို၏ အသွင်သဏ္ဍာန်မည်၏။ (မိမိအလိုရှိအပ်သော ဝဏ္ဏဖြစ်
 သောကြောင့် မိမိ၏ ကုမာရကဝဏ္ဏ - ဟု သမ္ပန် သမ္ပန္နိပြု၍ ဆိုသည်ဟု သိစေ
 ၏) အတ္တနော၊ ၏။ ဒဟရကာလေ၊ ၌။ ကုမာရကဝဏ္ဏော ပန၊ သည်ကား။
 န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ နာဂါဒိဝဏ္ဏသုပိ၊ နဂါးအစရှိသည်တို့၏
 အသွင်သဏ္ဍာန်တို့၌လည်း။ အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ ဗျာပိ ဝေ၊ ပျံ့နှံ့
 သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကေ၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။
 နာဂါဒိနိမ္မာနေ၊ နဂါးအစရှိသည်ကို ဖန်ဆင်းရာ၌။ န ယုဇ္ဇတိ ဝိယ၊ မသင့်သကဲ့
 သို့ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကား
 ကို။ အပေါဟတံ-အပဉ္စိဟတံ၊ ပယ်ထုတ်အပ်ပြီဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ဗဟိဒ္ဓါပီတိ၊ ၌။ ပိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကို။ သမ္ပိဏ္ဏေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။
 ဧတ္ထ၊ ပါ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟတ္ထိမ္ပိ
 ဒဿေတိတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အဇ္ဈတ္တံပိ၊ ၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ၌၎င်း။ ဟတ္ထိ-
 အာဒိဒဿနဝသေန၊ ကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ
 ဝါတိအာဒိ ဝိယ၊ အစရှိသည်ကိုကဲ့သို့။ အဇ္ဈတ္တမေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ကုမာရက-
 ဝဏ္ဏာဒိနံ၊ တို့ကို။ ဒဿနဝသေန၊ ဖြင့်။ န (ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။
 ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ အဓိဋ္ဌာနဝိဓာနံ၊ အကြင် အဓိဋ္ဌာန်
 အစီအရင်ကို။ ငတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ တံ၊ ထိုအစီအရင်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။
 ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။

[၃၆] ၃၉၉။ ကာယန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၎်။ ကရဇကောယံ၊ ကို။
 ဝုတ္တနယေနဝါတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ အယံ ကာယော၊ သည်။ သုသိရော၊ အခေါင်း
 ရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကဘ္ဘာ၊ ရှိ။ ပုန၊ ဖန်။
 ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ ဝုဠာယ၊ ရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဟေဠာ၊ ဤ။
 ဝုတ္တနယာနုသာရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းသို့ အစဉ်လျှောက်သော၊ ဝါ၊ နည်းကို
 အစဉ်မှီးသော။ ဣမံ၊ ဤအနက်ကို။ အာဟ၊ ၎်။ အညံ ကာယန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။
 မနောမယံ၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ ယံ ကာယံ၊ အကြင်ကိုယ်ကို။ နိမ္မိတုကာမော၊
 ဖန်ဆင်းခြင်းငှါအလို့ရှိ၏။ တံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ (အာဟ၊ ၎်။) မုဉ္ဇမ္ဘာတိ၊ ကား။
 မုဉ္ဇတိဏတော၊ ဖြူဆံမြက်မှ။ ဤသိကန္တိ၊ ကား။ တဿ၊ ထိုဖြူဆံမြက်၏။ ကဏ္ဍံ၊
 အူတိုင် အူတန်ကို။ ကောသိယာတိ၊ ကား။ အသိကောသတော၊ သန်လျက်
 အိမ်မှ။ ကရဏ္ဍာယာတိ၊ ကား။ ပေဠာယ၊ ပြုစုမှု။ နိမ္မောကတော၊ မြေရေခံ့မှ။
 ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အဗ္ဗာဟတိတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓရတိ၊
 ထုတ်ဆောင်၏။ ပဝါဟေယျာတိ၊ ကား။ အာကဇေယျ၊ ငင်ထုတ်ရာ၏။

ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သ၏ အဖွင့်သည်။ နိဠိတာ၊ ပြီးပြီ။
 ဣတိ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဒွါဒသမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ၊
 တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်အပိုင်း၏ အဖွင့်တည်း။

၁၃-အဘိညာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (၃၇၁)

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ

[၃၇] ၄၀၀။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဓာတ်၏။ နိဒ္ဒေသေ ဤ။ ဟိ၊ မှန်။ အဘိညာပါဠိယာ၊ ပါဠိ၏။ နိဒ္ဒေသမုခေန၊ သင်္က (မုက်နာ) ပဓာနပြုသဖြင့်။ အဘိညာနံ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တနဝိမိ၊ ဖြစ်စေခြင်း အစီအရင်ကို။ ဝိဓိယတိ၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌) စီရင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိညာသီသေန၊ အဘိညာဉ်ကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဘိညာပါဠိကို။ ဝုတ္တာ၊ ။ တေန၊ ကြောင့်။ တတော။ပ။ အဘိညာသုတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ စ၊ ဆက်။ တတော ပရာသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သတ္ထုနော၊ ။ ဒေသနာက္ကမံ စ၊ ဒေသနာအစဉ်ကို၎င်း။ အတ္တနော၊ ။ ဥဒ္ဓေသက္ကမံ စ၊ သအစဉ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ။ ဝုတ္တံ၊ ။ ပဋိပတ္တိက္ကမံ၊ ပတ်အစဉ်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ။) န (ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋိပဇ္ဇန္တာ၊ ကျင့်သော သူတို့သည်။ ဣမိနာဝကမေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ န ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကျင့်ကုန်သည်မဟုတ်။ သဗ္ဗတ္ထာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပါဠိယံ စ၊ ဓာတ်ပါဠိ၌၎င်း။ သေသာဘိညာပါဠိယံ စ၊ ကြွင်းသောအဘိညာဉ်ပါဠိ၌၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော လေးပါးသောအဘိညာဉ်ပါဠိတို့၌။ တတြာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဝါကျောပညာသေ၊ ဝါကျပညာသအနက်၌။ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ နိဒ္ဒေသက္ကမော-ဟူသော ရှေ့ဝါကျကိုကပ်၍ သိစေခြင်းဟူသော အနက်၌။ (ပြည်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ ဖော်ပြသောအနက်) ဝါ၊ ဝါကျအသစ်ကိုကပ်၍ ထည့်သွင်း

၁-ဤနိဒ္ဒေသပုဒ် ပိုဟန်ရှိ၏။ ၎င်းပုဒ်မရှိလျှင် ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ-ဟူသော ရှေးပုဒ်ကို “ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၌” ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဤအနက်၌ “ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်” ဟု ဆိုသော်လည်း ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ပါဠိကိုပင် ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် “အဘိညာပါဠိယာ ဟိ” စသည်ဖြင့် “ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်စသော အဘိညာဉ်ကို ခေါင်းတပ်သဖြင့် အဘိညာပါဠိကို ဆိုကြောင်း” ထောက်ခံလျက် ပြထားပေသည်။ ထို့ပြင် နိဒ္ဒေသေ-ပုဒ် မပါပဲ “ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဓာတ်၌” ဟု ပေးသော ဤအနက်သည် “သဗ္ဗတ္ထာတိ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပါဠိယံ” ဟူသော အဖွင့်နှင့်လည်း တထပ်တည်းညီညွတ်ပေ၏။ အထူးသတိပြုပါကုန်။
၂-သီမုနှင့်အညီ ဝိဓိယတိ-ဟု ပါဠိမှန်ရှိစေရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အဘိညာပါဠိကို အကျယ်ဖွင့်ပြသောအားဖြင့် အဘိညာတို့ကို ဖြစ်စေသော အစီအရင်ကို ပြသွားသည်။ ထို့ကြောင့်-ဟု ဆိုလို၏။
၃-ဆိုလိုသည်မှာ ဤနိဒ္ဒေသတွင် ပါဠိအဖွင့်ဆိုင်ရာ အစပိုင်း၌ အဘိညာပါဠိကို ဆိုလိုလျက် အဘိညာကို ပြဆိုထားသည်-ဟု ဆိုလို၏။

ခြင်းဟူသောအနက်၌။ နိပါတမတ္တံ၊ မျှသာတည်း။ ဝါ၊ ကား။ တတြ ယထာ-
 ဝုတ္တပါဌေ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော (သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ
 အစရှိသော) ထိုပါဌ၌။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာတိ၊ ကား။ ဒိဝိ၊ နတ်ပြည်၌။ (သိမ္မနှင့်
 အညီပင်) ဘဝါ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ မည်၏။ ဒေဝါနံ၊
 တို့၏။ သောတဓာတု၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တာယ ဒိဗ္ဗာယ သဒိသတ္တာ၊ ထိုဒိဗ္ဗ
 သောတဓာတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ဣဒါနိ၊ ၌။ တံ ဒိဗ္ဗသဒိသတံ၊
 ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘာဝေတံ၊ ငှါ။ ဒေဝါနံ ဟိတိ-
 အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တာတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါ-
 ဗဟုလတာ။ပ။ သမ္ပတ္တိယာ၊ သဒ္ဓါများသည်၏အဖြစ်၊ စင်ကြယ်သောအယူရှိ
 သည်၏အဖြစ်၊ အကျိုးအာနိသင်ကို ရှုမြင်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသော
 ဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံသဖြင့်။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ စရိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုစရိတေန၊
 မည်သော။ ဒေဝုပပတ္တိဇနကေန၊ နတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ၊
 နတ်ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ပုညကမ္မေန၊ ကောင်းမှုကံကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊
 ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှရဟိရာဒိဟိတိ (ဧတ္ထ) ဤပါဌ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။
 ဝါတရောဂါဒိနံ၊ လေရောဂါ အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ၏။)အပလိဗုဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အနုပဒ္ဓုတတာ၊ မနှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပိတ္တာဒိဟိ၊
 သည်းခြေအစရှိသည်တို့သည်။ အနုပဒ္ဓုတတ္တာ စ၊ မနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဥဋ္ဌာရတာယ စ၊ ကြီးမြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တိ၊ တို့မှလွတ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။
 ဥပက္ကိလေသဒေါသရဟိတံ၊ ညစ်ညူးကြောင်း အပြစ်ဒေါသမှကင်းသော။ ကမ္မံ၊
 ကံသည်။ တိဏာဒိဒေါသရဟိတံ၊ မြက်စသော အပြစ်ဒေါသမှကင်းသော။ သဿံ
 ဝိယ၊ ကောက်စပါးပင်ကဲ့သို့။ ဥဋ္ဌာရဖလံ၊ ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိသည်ဖြစ်၍။
 အနုပက္ကိလိဋ္ဌံ၊ မနှိပ်စက်အပ် မညစ်ညူးစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။
 အဿ၊ ထိုကံ၏။ ဖလံ၊ ကို။ ကဒရဏူပစာရေန၊ အားဖြင့်။ တထာ၊ ထိုအခြင်း
 အရာအားဖြင့် ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တဟူ၍။ ဝေါဟရီယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။
 (ယထာ ကိံ၊ ကား။) သုက္ကံ၊ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ သုက္ကဝိပါကံ၊ ဖြစ်သော
 အကျိုးရှိသောကံ။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဝေါဟာရကဲ့သို့တည်း။ ဒုရေပိတိ(ဧတ္ထ)
 ၌။ ပိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ သုခမဿာပိ၊ သော။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆန-
 သမတ္တတံ၊ ခံယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။
 ပသာဒသောတဓာတုတိ၊ ကား။ စတုမဟာဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒလက္ခဏာ၊
 ကြည်စေခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ သောတဓာတု၊ သည်။

၁-ဆိုလိုသည်မှာ “သုက္ကော ဝိပါကော ယဿ”ဟူသော ဝစနတ္ထ အခိုက်အတန့်၌ ကံ၏
 အမည်ရင်းဖြစ်သော သုက္က-ပုဒ်ကို ဝိပါက-နှင့် အရတူပြု၍ ကာရဏူပစာအားဖြင့် ခေါ်ဆိုအပ်
 သကဲ့သို့ပင်-ဟု ဆိုလို၏။

ဝီရိယာရမ္ဘဝသေနော၊ ဝီရိယဖြင့် အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ
လျှင်။ ဣဇ္ဈနတော၊ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။ ကုသလဘာဝနာ၊
နာသည်။ ဝီရိယဘာဝနာ၊ နာမည်၏။ ဝ။ ကား။ ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတာ၊
မြတ်သောအားထုတ်မှုသင်္ခါရနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာပိ၊ နာသည်
လည်း။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဝီရိယဘာဝနာ၊ နာမည်၏။ တဿာ၊ ထို
ဝီရိယဖြင့် ပွားစေအပ်သော ဘာဝနာ၏။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊
ဖြစ်သည်တည်း။ ဝီရိယဘာဝနာဗလနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဝီရိယဖြင့် ပွားစေအပ်သော
ဘာဝနာ၏အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဉာဏမယာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပြီးသော။ သောတ-
ဓာတု၊ သည်။ ဉာဏသောတဓာတု၊ မည်၏။ တာဒိသာယေဝါတိ၊ ကား။
ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တတာယ စ၊ ဥပက္ကိလေသမှလွတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဒုရေပိ၊
ဦးလည်း။ (အာရမ္မဏဿ၊ ကိ။) သုခုမဿာပိ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော။
အာရမ္မဏဿ၊ ကိ။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နသမတ္တတာယ စ၊ ခံယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ တံသဒိသာ ဝေ၊ ထိုဒိဗ္ဗပသာဒသောတဓာတ်နှင့် တူသည်သာ
လျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန ပဋိလဒ္ဓတ္တာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ-
သင်္ခါတာနံ၊ ရဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘူမိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊
အားဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမိနာ၊ ဤဟိတ်ပါဌ်ဖြင့်။
ကာရဏဝသေန၊ အကြောင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဿာ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်
၏။ ဒိဗ္ဗဘာဝံ၊ ဒိဗ္ဗမည်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ
အရာ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။
ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်(ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒု၊ နှာ ၁၃။ ဤဋီကာ ဒု၊ နှာ ၁၇)၌။
ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။ [၃၈] ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိတတ္တာတိ၊ ကား။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာ-
ဂမေန၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသဖြင့်။ ဥက္ကံသဂတံ၊ အလွန်အကဲ ခေါင်ထိပ်
သို့ရောက်သော။ ပါဒကဇ္ဈာနသင်္ခါတံ၊ ပါဒကဇ္ဈာန်ဟုဆိုအပ်သော။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရံ၊
ရကို။ သန္နိဿာယ၊ ရှိ။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရပရိယာပန္နံ၊
ရ၌ အကျုံးဝင်သော။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ နိဿယပစ္စယ-
ဘူတံ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ ကိ။ သန္နိဿိတတ္တာ၊
မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဣ၊ ဤပုဒ်၌။ အတ္ထော၊
ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ သဝနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ သဒ္ဓဂဟဏဋ္ဌေန၊ အသံကိုယူတတ်
သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သော
အားဖြင့်။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်မှန်ကန်စွာ။ သဒ္ဓုပလဒ္ဓိ၊ အသံကို ရခြင်းသည်။
သဒ္ဓသဘာဝါဝဗောဓော၊ အသံ၏သဘာဝကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ သဝနံ၊
သဝနမည်၏။ အညေသု၊ ကုန်သော။ သဘာဝဓာရဏာဒိသု၊ သဘောကိုဆောင်
ခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဓာတုအတ္ထေသု၊ ဓာတု-သဒ္ဓါ၏အနက်တို့သည်။ သန္တေ-
သုပိ၊ ရှိကုန်သော်လည်း။ သတ္ထု၊ ၏။ ဓာတုဒေသနာ၊ ဓာတ်ကို ဟောသော

ဒေသနာသည်။ အတ္တသုညတာသန္ဓေသနတ္တာ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဇ္ဇိဝဋ္ဌေန စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သဒ္ဓသမ္ပုဋ္ဌိစွနံ စ၊ အသံကိုခံယူခြင်းသည်၎င်း။ သဒ္ဓသန္နိဋ္ဌာန-ပစ္စယတာ စ၊ အသံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်၎င်း။ သောတ-ဓာတုကိစ္စံ၊ သောတဓာတ်၏ကိစ္စမည်၏။

ဉာဏဿ၊ ၏။ ပရိသုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဥပက္ကိလေသဝိဂမေနေဝ၊ ဥပက္ကိလေသ၏ကင်းခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရုပက္ကိလေသာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မနုဿသန္တကာ၊ လူတို့၏ဥစ္စာ သည်။ မာနုသိကာ၊ မည်၏။ မံသသောတဓာတု၊ တဓာတ်ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တောယ၊ ဤဒိဗ္ဗသောတဓာတ်သည်။ မာနုသိကာ၊ လူ၏ဥစ္စာဖြစ်သော မံသ သောတဓာတ်ကို။ (သီမုန့်အညီပင်) ဒိဗ္ဗဝိဒ္ဓရာဒိဝိသယဂ္ဂဟဏသင်္ခါတေန၊ နတ်ပြည်၌ဖြစ်သောအသံ၊ အလွန်ဝေးသောအသံ အစရှိသော အာရုံတို့ကို ယူခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ကိစ္စဝိသေသေန၊ အထူးဖြင့်။ အတိက္ကန္တာ၊ ကျော်လွန်အပ်၏။ ဝါ၊ ကျော်လွန်အပ်သော။ မာနုသိကာ၊ ဓာတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ မနုဿပစာရံ အတိက္ကမိတ္တာ သဒ္ဓသဝနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ မနုဿပစာရန္တိ၊ ကား။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့သည်။ ဥပစရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ကပ်၍ကျက်စားအပ်-ကျက်စားနိုင်သောအရပ်ကို။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ သောတဒ္ဓါရေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်ယူနိုင်သော။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓ-သဝနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ဒေဝလောကပရိယာပန္နော နတ်လောက၌အကျိုးဝင်သောအသံတို့ကို။ တေ ပန၊ ထိုဒိဗ္ဗသဒ္ဓတို့သည်ကား။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ ကထာသဒ္ဓါ၊ စကားအသံတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝါနံ သဒ္ဓေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတေ၊ ဤအသံတို့သည်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာတို့တည်း။ (တနည်း) မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဧတေ၊ ဤဥစ္စာတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာနုသ၊ မည်ကုန်၏။ တေ မာနုသေ၊ ထိုလူတို့၏ဥစ္စာတို့ကို။ ဧဝံ သို့။ ဒေဝမနုဿ-သဒ္ဓါနံယေဝ၊ နတ်နှင့်လူတို့၏ အသံတို့၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဒေသပရိယာဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧကဒေသဂ္ဂဟဏံ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့် ယူခြင်းကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အတ္တနော၊ ၏။ သရိဓရ၊ ကိုယ်၌။ သန္နိဿိတာ၊ မှီသောပိုးတို့သည်။ သဒေဟသန္နိဿိတာ၊ မည် ကုန်၏။ ဌာနဘေဒဂ္ဂဟဏမုခေန၊ ဌာနအပြားကို ယူခြင်းကို ပခာနပြုသဖြင့်။ သဝိညာဏကာဒိဘေဒဘိန္နဿ၊ သဝိညာဏကအသံစသည် အပြားအားဖြင့်

ကွဲပြားသော။ သဒ္ဓဿ၊ ကို။ အနဝသေသေန၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ သင်္ကတနတော၊ သိမ်းယူခြင်းကြောင့်။ နိပ္ပဒေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။)

အယံ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ ဤဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို။ (အယံ-အစွဲပြုသည်) ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တေနာတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မဘူတာဝေဏိကသမာဓိစိတ္တေန၊ ပရိကံ ဖြစ်သော သီးသန့်သမာဓိစိတ်ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ ပရိကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တကမ္မကသမာဓိနာ၊ ဖြစ်သောခဏိကသမာဓိဖြင့်။ သမာဟိတစိတ္တေန၊ တည်ကြည်သောစိတ်ဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပရိကမ္မသမာဓိ နာမ၊ မည်သည် ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဓာတ်၏။ ဥပစာရာဝတ္ထာ၊ ဥပစာအခိုက်အတန့် တည်း။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။ သာ ပန၊ ထိုဥပစာအခိုက် အတန့်ကိုကား။ နာနာဝဇ္ဇနဝသေန၊ ကွဲသောအာဝဇ္ဇန်းရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ။ သဗ္ဗောဠာရိကသဒ္ဓဒဿနတ္ထံ၊ အလုံးစုံ သော အသံတို့ထက် ရုန့်ရင်းသောအသံကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သီဟာဒီနံ၊ ခြင်္သေ့ စသည်တို့၏။ သဒ္ဓေါ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဂဟိတော၊ ။ တိယောဇန-မတ္ထကေပိ၊ သုံးယူဇနာထက်၌သော်လည်း။ ကေသရသီဟဿ၊ ကေသရခြင်္သေ့ ။ သီဟနာဒသဒ္ဓေါ၊ ခြင်္သေ့ ဟောက်သံကို။ သုယုတိ ကိရ၊ ကြားရသတတ်။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ မေဃသဒ္ဓဗျဂ္ဂသဒ္ဓါဒီနံ၊ မိုးသံ ကျားသံ အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယထာဩဠာ-ရိကသဒ္ဓါဝဇ္ဇနံ၊ ရုန့်ရင်းသော အစဉ်အတိုင်း အသံတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ (ယထာဩဠာရိက-သဒ္ဓါသည် ယထာဝရံ-ကဲ့သို့ပင် ပြီး၏) ယာဝဒေဝ။ပ။ ဒဿနတ္ထံ၊ သိမ်မွေ့သောအသံကို ဆင်ခြင်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြခြင်း အကျိုးရှိသည်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အကျိုးငှါသာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ။ ကသ္မာ၊ ကား။) တထာ၊ ထိုယထာဩဠာရိက အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဒ္ဓဂ္ဂဟဏ-ဘာဝနာဗလေန၊ အသံကိုယူသော အလေ့အကျင့် ဘာဝနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုခုမတရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏသံသိဒ္ဓိတော၊ အထူးသဖြင့် သိမ်မွေ့သောအသံကို ယူခြင်း၏ ကောင်းစွာ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း။

[၃၉] ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သည်နှင့်အတူ။ အာသန္နသဒ္ဓဂ္ဂဟဏာနုသာရေန၊ နီးသောအသံကို ယူခြင်းကိုအစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဒုရဒုရတရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏမ္ပိ၊ ဝေးသောအသံ၊ သာ၍ဝေးသောအသံတို့ကို ယူခြင်းသည်လည်း။ သမိဇ္ဈတိ၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာတိအာဒီနာ၊ ဖြင့်။ ဒိသာသမ္ပန္နဝသေန၊ အရပ်မျက်နှာနှင့် စပ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဒ္ဓါနံ၊ အသံတို့ကို။ မနသိကာရဝိဓိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း အစီအရင်ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ ။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ သဒ္ဓနိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ ဉာဏုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝတော၊ ဉာဏ်ဖြစ်

ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓေါ ဝေ၊ အသံသည်သာလျှင်။ သဒ္ဓ-
 နိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တော၊ ပြီးသော။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊
 ထောက်ဆ၍ ထောက်ဆ၍။ လဗ္ဘမာနော၊ ရအပ်သော။ သဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ယော
 သြဠာရိကသုခမာကာရော၊ အကြင် ရုန့်ရင်းသောအခြင်းအရာ သိမ်မွေ့သော
 အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရုန့်ရင်းသော အခြင်းအရာ သိမ်မွေ့
 သော အခြင်းအရာသည်။ သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။
 သဒ္ဓါနံ သဒ္ဓနိမိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဘေဒပြု၍ မိန့်ဆို၏။ ပန၊ ဆက်။ သြဠာ-
 ရိကာနုပ္ပိ၊ ပ။ ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ သော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 တံ၊ ထိုစကားသည်။ သြဠာရိကသုခမသမ္ပတေသုပ္ပိ၊ မ-ဟု သမုတ်အပ်သော
 အသံတို့၌လည်း။ သြဠာရိကသုခမသဗ္ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ရုန့်ရင်းသောအသံ သိမ်မွေ့
 သောအသံတို့၏ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသည်၏အဖြစ် သိမ်မွေ့သည်၏
 အဖြစ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဝါ၊ အကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊
 ၏။) စ၊ ဆက်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ သုခမေ၊ သိမ်မွေ့သောအသံ၌။
 ဉာဏပရိစယဒဿနတ္ထံ၊ ဉာဏ်၏ အလေ့အကျက်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်ဟူ၍။
 ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ သဒ္ဓနိမိတ္တဿ၊ ၏။ အပစ္စုပ္ပန်သဘာဝတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘော မရှိသည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်သဘော မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သဒ္ဓေါ၊ ကြားရသော အသံသည်သာလျှင်။ သဒ္ဓနိမိတ္တန္တိ၊ မိတ်မည်သည်
 ဟူသော။ အယမေဝ ပက္ခော၊ ဤအဖို့သည်သာလျှင်။ ဉာယာဂတော၊ အသင့်
 အားဖြင့်လာရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တံ၊
 ထိုစကားသည်။ န၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သြဠာရိကသုခမာနံ၊ ကုန်သော။
 သဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ (ဂဟေတဗ္ဗတော-၌ ကြေလေသော ဘာဝ-နှင့် စပ်)

၁-သြဠာရိကအသံတို့၌လည်း အချင်းချင်းထောက်ဆ၍ သုခမအသံ သြဠာရိကအသံ၊ ဝါ၊
 သုခမအဖြစ် သြဠာရိကအဖြစ် ရှိသည်ကို၎င်း၊ သုခမအသံတို့၌လည်း နည်းတူပင် သြဠာရိက
 အသံ သုခမအသံ၊ ဝါ၊ သြဠာရိကအဖြစ် သုခမအဖြစ် ရှိသည်ကို၎င်း ပြခြင်းငှါ ထိုစကားကို
 တဖန် ထပ်၍ မိန့်ဆိုသည်ဟု ဆိုလို၏။ သိမ္မုဉ္ဇကား သြဠာရိကသုခမသဘာဝဒဿနတ္ထံ-ဟု
 ရှိ၏။ သြဠာရိကသဘော သုခမသဘောကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဝါ၊ ငှါ-ဟု အနက်ပေး။
 သဘာဝအရာ၌ သမ္ပဝ-ဟူ၍ သိမ္မုကွဲတခုလည်း ရှိသေး၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် သြဠာရိက
 သုခမအသံတို့၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဝါ၊ ငှါ-ဟု အနက်ပေးရာ၏။

၂-ဤကား ရှိရင်းအတိုင်း အနက်တည်း။ သို့သော် သင့်လျော်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုကား
 မရနိုင်၊ ထိုကြောင့် ပဋိသေမေပါပဲ ပစ္စုပ္ပန်သဘာဝတ္တာ-ဟူသော ပါဌ်သာသင့်သည်။
 အကြောင်းမူကား ဤကေစိဝါဒ၌ သဒ္ဓေါ သဒ္ဓနိမိတ္တံ-ဟူသည်နှင့်အညီ ကြားရသော
 အသံကိုသာလျှင် သဒ္ဓနိမိတ်ဟု ဆိုလိုသောကြောင့်၎င်း၊ ထိုအသံကို ပစ္စုပ္ပန်မဟုတ်ဟု မဆို
 သင့်သောကြောင့်၎င်း ဖြစ်ပေသည်။ သိမ္မုဉ္ဇကား ဤဟိတ်ပါဌ်ကို ရှေးဝါကျ၏ ဟိတ်အဖြစ်
 ဖြင့် ပြထား၏။ သဒ္ဓနိမိတ်၏ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း သုခမ ဉာဏ-
 ပရိစယဒဿနတ္ထံ ဒဠဗ္ဗံ-၏ အကြောင်းဖြစ်ဖွယ်မရှိပေ။

နီလပီတာဒိဝဏ္ဏာနံ၊ အညိ အရွှေအစရှိသော အဆင်းတို့ကို။ ဝဏ္ဏာရမ္မဏေန၊ အဆင်းလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏေန၊ (မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော) ဝိစာရဏဉာဏ် ဖြင့်။ (ဂဟဏံ) ဝိယ၊ ယူခြင်း သိခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကဲ့သို့ ။ တထေဝ၊ တူသာ လျှင် ။ (သဒ္ဓါရမ္မဏေန၊ အသံလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။) ဂဟေ- တဗ္ဗတော၊ ယူအပ် သိအပ် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ။ စ၊ ဆက်၊ ဝါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ (ဩဠာရိကာနမ္ပိ။ ပ။ ကာတဗ္ဗ ဟူသော) ပါဠိ၌။ ဩဠာရိကသုခုမဘာဝေါ၊ ရုန့်ရင်းသည်၏အဖြစ် သိမ်မွေ့ သည်၏အဖြစ်သည်။ သဒ္ဓနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ (ပြခဲ့ပြီးသော ဩဠာရိကသုခုမာကာ- ရနှင့် အတူတူပင်ဟု မှတ်အပ်၏) ဣတိ၊ သို့။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၎်။ ဣတိ၊ တရပ် ပြီး၏။ တဿာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေန၊ ပြီးသော။ ဝိဓိနာ၊ ဖြင့်။ ပဋိ- ပဇ္ဇန္တဿ၊ သော။ ယောဂီနော၊ ၎်။ တေ သဒ္ဓါတိ၊ ကား။ သဗ္ဗောဠာရိ- ကတော၊ အလုံးစုံထက် ရုန့်ရင်းသောအသံမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော ယောဂီ၏၊ ဝါ၊ သည်။ (အာဝဇ္ဇိတာ-၌ စပ်) အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ သုခုမသုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန် သိမ်မွေ့ကုန်သော။ ယေ သဒ္ဓါ၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇိတာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအလုံးစုံသော အသံတို့ထက် ရုန့်ရင်းသော အသံမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း သိမ်မွေ့ကုန် သိမ်မွေ့ကုန်သော အသံတို့သည်။ ပါက-

၁-ပစ္စုပ္ပန်အဆင်းရုပ်ကို စက္ခုဒွါရဖြင့် မြင်ပြီးနောက် ထိုမြင်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်အဆင်း ကို မနောဒွါရိကဝိစာရဏဉာဏ်ဖြင့် “ညီသည် ရှေ့သည်” ဤသို့စသည်ဖြင့် ယူခြင်း သိခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကဲ့သို့ပင်ဟု ဥပမာပြ၏။

၂-သိမှုနှင့် အညီပင်၊ ဤတထေဝ-ဖြင့် သဒ္ဓါရမ္မဏေန ဉာဏေန-ပုဒ်တို့ကို ငင်ပြသည်။ တထေဝ-ဟူသောပါဠိ၌ကား သင့်လျော်သောအနက်ကို မရနိုင်။

၃-ဤ၌ ဆိုလိုသည်မှာ ရုန့်ရင်းသောအသံ သိမ်မွေ့သောအသံဟု ယူခြင်း သိခြင်း ဆုံးဖြတ် ခြင်းကို ပစ္စုပ္ပန်အသံကို အာရုံပြုသော သောတဒွါရိကစိတ်ဖြင့် မပြုနိုင်၊ မနောဒွါရိက ဝိစာရ ဏဉာဏ်ဖြင့်သာ ပြုနိုင်သည်။ ဥပမာ အညိ အရွှေစသော အဆင်းကို မနောဒွါရိက ဝိစာရဏ ဉာဏ်ဖြင့်သာ ယူနိုင် သိနိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သကဲ့သို့ပင်တည်း။ ထိုမနောဒွါရိက ဝိစာရဏဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော အသံသည်ကား ပစ္စုပ္ပန်မဟုတ်၊ အတိတ်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကေစိ- ဝါဒ၌ ပစ္စုပ္ပန်သဘာဝတ္တာ-ဟူသော အကြောင်းပြစကား မသင့်။ ထို့ကြောင့်ပင် သဒ္ဓေါဝ သဒ္ဓနိမိတ္တန္တိ-စသည်ဖြင့်ဆိုသော ကေစိဝါဒလည်း မသင့်ဟု ဆိုလို၏။ ဤအရာတွင် ဋီကာ၌ ပြဆိုထားသော ဉာဏေန-ဟူသော ကရိုဏ်းပုဒ်ကို အထူးသတိပြုအပ်၏။ ၎င်းဖြင့် ဝိစာရဏ ဉာဏ်ကို ယူအပ်၏။ ထိုဝိစာရဏဉာဏ်သည် ပဉ္စဒွါရ၌ မဖြစ်၊ မနောဒွါရ၌သာ ဖြစ်သည်။ မနောဒွါရိက ဝိစာရဏဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်လျှင်လည်း ကြားရဆဲပစ္စုပ္ပန်အသံ မဟုတ်၊ အတိတ် အသံသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာဆရာ၏ ဝါဒ၌ အတိတ်သဒ္ဓကို ဆိုသည်၊ ကေစိဝါဒ၌ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဓကို ဆိုသည်ဟု သိရ၏။ ထို့ကြောင့် ကေစိဝါဒ၌ ပဋိသေခနှင့်တကွရှိသော အပစ္စုပ္ပန်သဘာဝတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်ပါဠိကား မသင့်၊ ပဋိသေခ မပါသော ပစ္စုပ္ပန်သဘာ- ဝတ္တာ-ဟူသော ပါဠိသာလျှင် သင့်ပေသည်။ အထူးသတိပြု၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပါကုန်။

တိကစိတ္တဿာပီတိ၊ ကား။ ပါဒကဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနတော၊ ဈာန်ကိုဝင်စားသည် မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ ပဝတ္တစိတ္တဿာပိ၊ ဖြစ်သောစိတ်အားလည်း။ ပရိကမ္မသမာဓိ- စိတ္တဿာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ဖြစ်စေခြင်းအကျိုး ငှါ။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (စိတ္တဿ-ဌစပ်) သဒ္ဓံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘံ၊ ရှိ။ ပရိကမ္မကရဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တကုဏိကသမာဓိစိတ္တဿ၊ ဖြစ်သောခဏိကသမာဓိစိတ်အား။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး ဘဝ ရှေးကာလ၌လည်း။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရိမဒ္ဓိတတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် နှိပ် နယ်ခြေမျှန်းအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။

တေသု သဒ္ဓေသုတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသယဒဿနတ္ထံ၊ အာရုံကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ယေ သဒ္ဓါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသု သဒ္ဓေသု၊ ပရိကံ၏အာရုံဖြစ်သော များစွာကုန်သော ထိုအသံတို့တွင်။ အညတရန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အသံ၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရိကမ္မကရဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ မနသိကာရော၊ သည်။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်၏။ တံ ဧကံ သဒ္ဓံ၊ ထိုတခုသော အသံကို။ တတော ပရန္တိ၊ ကား။ တတော အပ္ပနုပ္ပတ္တိတော၊ ထိုအပ္ပနာဖြစ်သည်မှ။ (သီမ္မ၌ တတော အပ္ပနုပ္ပတ္တိတော-ဟူရှိ၏။ ထိုအပ္ပနာသို့ရောက်သည်မှ-ဟု ပေး) ပရံ၊ နောက်၌။ တသ္မိံ သောတေတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ဉာဏသောတေ၊ ထိုဉာဏ်အယဉ်၌။ ပတိ- တော ဟောတိတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ သည်။ အန္တောဂဓာ၊ အတွင်း ဝင်သည်။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကိုထောက်လျှင် ထိလိင်နှင့် ပတိတာ-သင့်သည်) ဟော- တိ၊ ၏။ အပ္ပနာစိတ္တဿ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ဒိဗ္ဗသောတ- ဉာဏလာဘီ နာမ၊ တ ဉာဏ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒါနိ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား။ တဒတ္ထံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် အကျိုးငှါ။ ဘာဝ- နာဘိယောဂေါ၊ နာကို အားထုတ်ခြင်းကို။ န ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တန္တိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ ကို။ ထာမဇာတန္တိ၊ ကား။ ဇာတထာမံ၊ ဖြစ်သောအားအစွမ်းရှိသည်ကို။ ဒဠဘာဝပ္ပတ္တံ၊ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်ကို။ ပါဒကဇ္ဈာနာရမ္မဏံ၊ ၏ အာရုံကို။ ဝဇေတဗ္ဗံ၊ ပွားစေ အပ်၏။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့ပွားစေအပ်သနည်း။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှပွားစေအပ် သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ဧတ္ထန္တရေ ။ပ။ ပရိစ္ဆိန္နိတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပါဒကဇ္ဈာနဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏဘူတံ၊ သော။ ကသိဏနိမိတ္တံ၊ ကို။ ဧတ္တကံ ဌာနံ၊ ဤမျှလောက်သောအရပ်သို့။ ဖရတု၊ ပျံ့နှံ့စေ သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိ ကရိတော၊ ရှိ။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ၏။ ကသိဏနိမိတ္တံ၊ သည်။ တတ္တကံ ဌာနံ၊

အရပ်ကို။ ဖရိတွာ၊ ပျံ့နှံ့၍။ [၄၀] တိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုကသိုဏ်းနိမိတ် ပျံ့နှံ့ရာအရပ်၌။ ဂတေ၊ ဖြစ်ကုန် တည်ကုန်သော။ သဒ္ဓေ၊ အသံတို့ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ သုဘာဝိတဘာဝနတ္တာ၊ ကောင်းစွာပျိုးစေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအသံတို့တွင်။ အညတရံ၊ သော။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ဖြစ်သောအာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ စတ္တာရိ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဇေနာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုလေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သောဇောသည်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်တည်း။ ဣတရဿ၊ သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုနပိ၊ လည်း။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗမေဝ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတော ဝေ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပါဒကဇ္ဈာနာရမ္မဏေန ။ပ။ သုဏာတိယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ သာသကံ ၊ ယုံမှားခြင်းနှင့်တကွ။ ဝဒတိ၊ ၎င်း။ (ဝေ-သဒ္ဓါနှင့် ကန်သတ်၍ ဆိုသည်ဟု ဆိုလို၏) စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကေဂုံလဒ္ဓဂုံလာဒိဂ္ဂဟဏံ၊ လက်တစ်လက်နှစ်သစ်စသည်ကို ယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ သုခမသဒ္ဓါပေက္ခာယ၊ သိမ်မွေ့သော အသံကိုသဖြင့်။ ကတံ၊ ၎င်း။

ဧဝံ သုဏန္ဓောဝါတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍ ပိုင်းခြား၍။ သဝနေန၊ ဖြင့်။ ဝသိကတာဘိညော၊ အလိုကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသော ဝါ၊ နိုင်နင်းစွာပြုအပ်ပြီးသော အဘိညာဉ်ရှိသည်။ ဝါ၊ လေ့လာပြုမ်းတီးနိုင်နင်းပြီးသော အဘိညာဉ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ယထာဝဇ္ဇိတေ၊ အကြင်အကြင် ဆင်ခြင်အပ်ကုန်သော ဝါ၊ ဆင်ခြင်အပ်တိုင်းကုန်သော။ သဒ္ဓေ၊ တို့ကို။ သုဏန္ဓော ဝေ၊ ကြားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင်။ ပါဠိယေက္ကန္တိ၊ ကား။ ကေဇ္ဈံ၊ တည်း။ ပဝတ္တမာနေပိ၊ ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း။ တေ သဒ္ဓေ၊ တို့ကို။ ပစေကံ၊ အသီးအသီး။ ဝတ္ထုဘေဒေန၊ တည်ရာဝတ္ထုအပြားအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထုပေတုကာမတာယ၊ ပိုင်းခြားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

စေတောပရိယညာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၄၀၁။ ပရိယာတီတိ၊ ကား။ သရာဂါဒိဝိဘာဂေန၊ သရာဂစသည်ကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ သရာဂအစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇေ၊ ၍။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတီတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယေသံ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ ဂတိ၊ သွားခြင်းဟူသော။ အတ္ထော၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။) တေသံ၊ ထိုဓာတ်တို့၏။ ဗုဒ္ဓိပိ အတ္ထော၊ သိခြင်းဟူသောအနက်

ကိုလည်း။ (လဗ္ဗတိ၊ ဧ။) ပရသတ္တာနန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ပရသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အညတ္ထော၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တာနံ။ ပ။ သတ္တာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ (တထာ ဟိ-ဟု ရှိသော မူကဲ့လည်း သင့်၏၊ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏-ဟုပေး) ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရော၊ တပါးသောသူသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ သော၊ သည်။ အတ္တာ၊ မိမိသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ သော၊ သည်။ ပရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ သတ္တာနန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ရူပါဒီသု၊ ရုပ်တရားစသည်တို့၌၊ ဝါ၊ ရုပ်အစရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌။ သတ္တာ၊ ငြိကပ် တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ မည်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ပညတ္တိယာ၊ ထိုသတ္တဟူသောပညတ်၏။ သဝိညာဏကသန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ နိရုဇ္ဈတ္တာ၊ တက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိစ္ဆန္ဒရာဂါပိ၊ ဆန္ဒရာဂကင်းသော ရဟန္တာတို့ကိုလည်း။ သတ္တာတွေဝ၊ တို့ဟူ၍သာ လျှင်။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘူတပဗ္ဗဂတိယာ၊ ဂတိကနည်းဖြင့်။ (ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။) နရကံ၊ ငရဲကို။ ပုန္နိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဧ။) တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ ဂလန္တိ၊ ပပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဂ္ဂလာ၊ မည်ကုန်၏။ ပါပကာရိနော၊ မကောင်းမှုကိုပြုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ (လဗ္ဗန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတရေပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သံသာရေ၊ ၌။ သံသာရိနော၊ ကျင်လည်လေ့ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို။ တံသဘာဝါနာတိဝတ္တနတော၊ ထိုငရဲ၌ ကျခြင်းသဘောကို မကျော်လွန်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလာတွေဝ၊ တို့ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံတံသတ္တနိကာယဿ၊ ထိုထိုသတ္တဝါအပေါင်းကို။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို သတ္တဝါအပေါင်း၌။ ဥပပတ္တိယာ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပူရဏတော စ၊ ပြည့်စေခြင်းကြောင့်၎င်း။ အနိစ္စတာဝသေန၊ တာ-၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သေခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂလနတော စ၊ လျော့ကျခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပုဂ္ဂလာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နေရုတ္တာ၊ သဒ္ဓါဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

တေဉ္စိတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ဟိ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟေတုအတ္ထော၊ ရှိ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ သည်။ တေဿ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒနေ၊ ဖြစ်စေရာ၌။ ပရိကမ္ပံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတုကာမေန၊ သော။ အဓိဂတဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန၊ ရအပ်ပြီးသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ရှိသော။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ [၄၁] ကာတဗ္ဗာ၊ ဧ။ ဟဒယ-ရူပန္တိ၊ ကား။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။

ဟဒယမံသပေသိ၊ နှလုံးအသားတစ်တည်း၊ ဝါ၊ နှလုံးသားရုပ်တည်း။ ယံ၊ ယင်း
 နှလုံးသားရုပ်ကို။ ဗဟိ၊ ဌ။ ကမလမက္ခဏသဏ္ဍာနံ၊ ကြောင့်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ အန္တော၊
 ဌ။ ကောသာတကီဖလသဒိသန္တိ၊ သပွတ်ခါးသီးနှင့်တူ၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊
 မှန်။ တံ၊ ထိုနှလုံးသားရုပ်ကို။ နိဿယ၊ ၍။ ဒါနိ၊ ဌ။ ဝုစ္စမာနံ၊ သော။
 လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ပန၊ သည်ကား။ ဣမံ
 လောဟိတံ၊ ဤသွေးကို။ နိဿယ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။
 ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ လောဟိတဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏဒဿနေန၊ အဆင်းကို ကြည့်ရှုခြင်း
 ဖြင့်။ အရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ပရိ-
 ယေသတိ၊ ရှာမှီးသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ယဒါ ဟိတိ-
 အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သောမနဿသဟဂတာဒိစိတ္တဝုတ္တိယာ၊ ဂုတ်အစရှိသော
 စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မဇဿ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ လောဟိတဿ၊ ၏။
 ကထံ ပန၊ သို့လျှင်။ ဝိဝိဓဝဏ္ဏဘာဝါပတ္တိ၊ အထူးထူး အပြားပြားသော အဆင်း
 ရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြား
 အံ။ တံ လောဟိတံ၊ ထိုနှလုံးသွေးသည်။ ကမ္မဇမေဝါတိ၊ ကမ္မဇသာလျှင်ဟူ၍။
 ဝေံ၊ သို့။ ကော ဝါ၊ အဘယ်သူသည်မူလည်း။ အာဟ၊ နည်း။ (ကသွာ၊ ကား။)
 စတုသန္တတိရူပဿာပိ၊ တိရုပ်၏လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှလုံးသွေး၌။ လဗ္ဘမာနတ္တာ၊
 ကြောင့်တည်း။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ဣဒံ ရူပံ သောမနဿိန္ဒြိယ-
 သမုဋ္ဌာနန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့ပင်ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ တတ္ထ၊
 ထိုနှလုံးသွေးတို့တွင်။ အစိတ္တဇံ၊ မဟုတ်သော။ ယံ၊ အကြင်သွေးသည်။ (အတ္ထိ၊
 ၏။) တဿ၊ ထိုစိတ္တဇမဟုတ်သော နှလုံးသွေး၏။ ယထာဝုတ္တဝဏ္ဏဘေဒေန၊
 ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော အဆင်း၏ကွဲပြားခြင်းသည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်သင့်။
 ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ကသွာ၊ ကား။ သေသတိသန္တတိ-
 ရူပါနံ၊ ကြွင်းသောတိသန္တတိရုပ်တို့၏။ တဒနုဝတ္တနတော၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်သို့အစဉ်
 လိုက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ။ ဂမနာဒိသု၊ တို့၌။ စိတ္တဇရူပါနိ၊
 တို့သို့။ ဥတုကမ္မာဟာရသမုဋ္ဌာနရူပေဟိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန် ကမ္မသမုဋ္ဌာန် အာဟာရ-
 သမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့သည်။ အနုဝတ္တိယန္တိ ယထာ၊ အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဝေ-
 ဌ်စပ်) အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဒေသန္တ-
 ရူပုတ္တိယေဝ၊ အရပ်တပါး၌ ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဝေံ၊
 တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ သေသတိသန္တတိရူပါနိ၊ တို့သည်။ စိတ္တဇရူပံ၊ သို့။
 အနုဝတ္တမာနာနိ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။
 ပသာဒကောဓဝေလာသု၊ ကြည်လင်သောအခါ အမျက်ထွက်သောအခါတို့၌။
 စက္ခုဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏဘေဒါပတ္တိယေဝ၊ အဆင်း၏ကွဲပြားခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို
 သာလျှင်။ တဒတ္ထဿ၊ ထိုအနက်ကို။ နိဒဿနံ၊ ပြကြောင်းပုံတူ ဥပမာဟူ၍။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ပရိယေသန္တေနာတိ၊ ကား။ တာဝ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ အနုမာန-
 တော၊ မှန်းဆသောအားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ကို။ ပေသေတွာ၊ စေ၍။ ဂဝေသန္တေန၊
 ၍။ ဟိ၊ ခဲ့။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတုကာမေန၊ သော။
 ယောဂိနာ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊
 ကို။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံသည်ကို။ အဘိနိဟာရက္ခမံ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်း
 ငှါ ခံသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဿ၊ ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။
 သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ (လာဘိနာ ဟုတွာ-ဟု ရှိသင့်၏။ လာဘိနာ၊ သည်။
 ဟုတွာ၊ လျက်။) အာလောကံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊ ပွားစေ၍။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊
 ဖြင့်။ ပရဿ၊ ၍။ ဟဒယမံသပေသိံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနဿ၊
 သော။ လောဟိတဿ၊ ၍။ ဝဏ္ဏဒဿနေန၊ အားဖြင့်။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ဣမဿ၊
 ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သောမနဿသဟဂတန္တိ ဝါ၊ သောမနဿနှင့်တကွ
 ဖြစ်သည်ဟူ၍၎င်း။ ဒေါမနဿသဟဂတန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတန္တိ
 ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ နယဂ္ဂါဟဝသေနပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ (သိမ္မုဋ္ဌံ ပိ-သဒ္ဓါ မပါ)
 ဝဝတ္တပေတွာ၊ ၍။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣမဿ၊
 ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာမိ၊ သိလို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊
 ၍။ ကာလသတမ္ပိ၊ ကာလတရာသော်လည်း။ ကာလသဟဿမ္ပိ၊ ကာလတထောင်
 သော်လည်း။ ပုနပုနံ၊ လဲလဲ။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊
 ၍။ တထေဝ၊ လျှင်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊
 ဖြင့်။ ဟဒယလောဟိတဝဏ္ဏဒဿနာဒိဝိဓိနာ၊ နှလုံးသွေး၏ အဆင်းကို ကြည့်ရှု
 ခြင်းအစရှိသော အစီအရင်ဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ၊ သော။ တဿ၊ ဂီအား။ ဣဒါနိ၊
 ဌ။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ လတံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆိုသင့်
 သောခဏ၌။ (မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၌စပ်) တဒါ၊ ဌ။ ပဝတ္တတိတံ၊ ဖြစ်ဆဲ
 ဟူ၍။ ဝဝတ္တာပိတံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၍။)
 တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။
 တသ္မိံ၊ ထိုမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံစိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ စတ္တာရိ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန်
 သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ တို့သည်။ ဇဝန္တိ၊ စောကုန်၏။ ယေသံ၊
 ယင်း လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဒိဗ္ဗသောတကထာ၊
 သိမ္မုဋ္ဌိကာတို့နှင့် အညီပင်) ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ ဝါ၊ သုံးကြိမ်တို့သည်
 ၎င်း။ စတ္တာရိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ပရိကမ္မာဒိသမညာနိ၊ ပရိကံစသော အမည်
 ရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရာနိ၊ ဇောတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) စတုတ္ထံ ဝါ၊
 သည်၎င်း။ ပဉ္စမံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ၊ နှင့် ယှဉ်သော။
 အပ္ပနာစိတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) တတ္ထ၊ ထိုလေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော
 ဇောတို့တွင်။ အန္တေန၊ ဖြစ်သော။ အပ္ပနာစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဥပ္ပန္နံ၊
 သော။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၍။) ဣဒံ၊ ဤဉာဏ်သည်။ စေတောပရိယ-

ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်သည်။ (ဝိဘာဝေန္တ-
 မေဝ ဟုတော ပဝတ္တတိ-၌ စပ်) အနေန၊ ဤယောဂီရဟန်းသည်။ ယတ္ထ၊ အကြင်
 စိတ်၌။ ပရိကမ္ပံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။
 ပဋိဝိဇ္ဈန္တံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသည်။ ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ ထင်လင်းစေသည်သာလျှင်။
 [၄၂] ဟုတော၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၍။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ သည်။
 ရူပံ၊ အဆင်းကို။ (ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ လျှင်။ ဟုတော၊ ၍။ ပဝတ္တတိ) ဝိယ စ၊
 ကဲ့သို့၎င်း။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ၊ သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ (ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ လျှင်။
 ဟုတော၊ ၍။ ပဝတ္တတိ) ဝိယ စ၊ ကဲ့သို့၎င်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။ တတော ပရံ၊
 ၌။ ကာမာဝစရစိတ္တဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သရာဂါဒိဝဝတ္ထာပနံ၊ သရာဂစိတ်အစရှိသည်
 ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၍။ (ကိမိဝ၊ ကား။) နီလာဒိဝဝတ္ထာပနံ
 ဝိယ၊ အညိုအစရှိသည်ကို ပိုင်းခြားခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ ပါး။ ဧဝံ၊ သို့။
 အဓိဂတဿ၊ ရအပ်ပြီးသော။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၍။ ထာမဂမနဝိဓာ-
 နမ္ပိ၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်ကြောင်းအစီအရင်သည်လည်း။ အဓိဂမနဝိဓာန-
 သဒိသမေဝ၊ ရကြောင်းအစီအရင်နှင့် တူသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအားအစွမ်းသို့ ရောက်ကြောင်းအစီအရင်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။
 တဿှာ တေန ။ပ။ ထာမဂတံ ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။

ဧဝံ ထာမဂတေဟိတိအာဒိ၊ သည်။ ထာမဂတာနိသံသဒဿနံ၊ အား အစွမ်း
 သို့ရောက်သော ဉာဏ်၏အာနိသင်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ သဗ္ဗမ္ပိ
 ကာမာဝစရစိတ္တန္တိ၊ ကား။ စတုပဏ္ဏာသဝိဓမ္ပိ၊ ငါးဆယ့်လေးပါးအပြားရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရစိတ္တံ၊ ကို။ သဗ္ဗမ္ပိတိ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ရူပါဝစရာ-
 ရူပါဝစရစိတ္တန္တိ ဧတ္တာပိ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ အာနေတော၊ ၍။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။
 တေန၊ ထိုသို့ဆောင်၍ စပ်အပ်သောကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ပဉ္စဒသဝိဓမ္ပိ၊
 သော။ ရူပါဝစရစိတ္တံ၊ ကို၎င်း။ ဒွါဒသဝိဓမ္ပိ၊ သော။ အရူပါဝစရစိတ္တံ၊ ကို၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ သရာဂါဒိပကာ-
 ဇေဟိ၊ သရာဂအစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၍။ ပစ္စက္ခတော၊
 အားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ အယံ အဘိ-
 ဉာကထာ၊ ဤအဘိညာကထာကို။ ပုထုဇနဝသေန၊ ပုထုဇန၏အစွမ်းအားဖြင့်။
 (ဝုတ္တာ၊ ၍။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ စိတ္တံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အနု-
 ဒ္ဒန္တံ၊ မထုတ်ပြအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပရိမော ဝါ၊ အထက်၌မူလည်းဖြစ်သော။ သဒိ-
 သော ဝါ၊ တန်းတူမူလည်းဖြစ်သော။ အရိယော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေဋ္ဌိ-
 မဿ စ၊ အောက်၌ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သဒိသဿ စ၊ တန်းတူ
 ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုလောကုတ္တရာစိတ်ကိုလည်း။
 (သိမ္မန္တံအညိ စိတ္တံ-နောင် ပိ-သဒ္ဓါမရှိသင့်) ပဇာနာတိ ဧဝ၊ သိသည်သာလျှင်

တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တန္တိအာဒိ၊ ကိ။ အာဟ၊ ဧ။ သင်္ကမန္တောတိ၊ ကား။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဥပသင်္ကမန္တော၊ ချဉ်းကပ်သည်ဖြစ်၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကစ္စံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဥ တွာ၊ ၍။ ပရိကမ္မေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ တဒညံ၊ ထိုစိတ်မှတစ်ပါးသော။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဇာနန္တော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ စိတ္တာ စိတ္တံ သင်္ကမန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဧ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိနာပိ ဟဒယရူပဒဿနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဟိ၊ မှန်။ ဟဒယရူပဒဿနာဒိဝိဓာနံ၊ ဟဒယရုပ်ကို ကြည့်ရှုခြင်း အစရှိသောအစီအရင်ကို။ အာဒိကမ္မိကဝသေန၊ ကပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတန္တိအာဒိ၊ ကိ။ အာဟ၊ ဧ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိတိ၊ ကား။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ဝါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ သော်၎င်း။ စတုဝေါကာရဘဝေပိ ဝါ၊ စတုဝေါကာရဘုံ၌သော်၎င်း။ ။ စေတေန၊ ဤယောဂီရဟန်းသည်။ အဘိညာနုယောဂသင်္ခါတော၊ အဘိညာဉ်ကို အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အဘိနိဝေသော၊ ရှေးရှုလုံးသွင်းခြင်းကို။ နကတော၊ မပြုအပ်ဘူး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကတာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။ တဿ၊ အဘိနိဝေသကို မပြုဘူးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ ပြုအပ်ဘူးသော အဘိနိဝေသမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာဒိကမ္မိကဿ၊ အစအမှုနှင့်ယှဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ အယံ ကထာတိ၊ ကား။ အာလောကံ ဝဇေတွာတိ-အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တပရိကမ္မကထာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိကမ္မကထာကို၊ ဝါ၊ သည်။

အဝသေသန္တိ၊ ကား။ ဝုတ္တာဝသေသံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လောဘမူစိတ် ရှစ်ခုမှကြွင်းသော။ ဧဝံ၊ သို့။ အဝိဘာဂေန၊ ဝေဘန်ခြင်း မရှိသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သောစိတ်ကို။ ဝိဘာဂတော၊ ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ စတုဘူမကံ။ ပ။ ဝိတရာဂန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုကုသိုလ် အဗျာကတစိတ်သည်။ ယောနိသောမနသိကာရပုစ္စယတံဟေတုကတာဟိ၊ ယောနိသောမနသိကာရလျှင် အကြောင်းရှိသော ကုသိုလ်၏အဖြစ်၊ ထိုကုသိုလ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏အဖြစ်တို့ကြောင့်။ ။ ရာဂေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂါသင်္ကာဘာဝတော၊ ယှဉ်ခြင်း၌ ယုံမှားစွယ်မရှိသောကြောင့်။ ဝိတရာဂန္တိ၊ ဝိတရာဂစိတ် ဟူ၍။ ဝုတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ဧ။ သေသာကုသလစိတ္တာနံ၊ ကြွင်းသောအကုသိုလ်စိတ်တို့၏။ ရာဂေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂါဘာဝတော၊ ယှဉ်

၁-ဤအကြောင်းပြ စကားသည် အကုသလဝိပါက်စိတ် အာဝဇ္ဇန်းစိတ်တို့နှင့် မသက်ဆိုင်သကဲ့သို့ရှိ၏။ ယေဘုယျနည်းဟူ၍သော်လည်း ယူသင့်၏။ တံဟေတုကတာဒိဟိ-ဟု အာဒိ-သဒ္ဓါနှင့်သော်လည်း ပါဠိရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် အာဒိ-ဖြင့် အဝိပါကမ္မတာကို ယူအပ်၏။ တံဟေတုကတာ-အရာ၌ အတံဟေတုကတာ-မှ အ-ကြေနေသည်ဟု ယူပြီးလျှင် “ထိုရာဂလျှင် အကြောင်းပရှိသည်၏အဖြစ်”ဟူ၍သော်လည်း အနက်ပြန်ရာ၏။ အထူးသင်ခြင်ပါကုန်။

ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ သရာဂတာ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။
 နုတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ တံနိမိတ္တကတာယ၊ ထိုရာဂလျှင်
 အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံသဟိတတာလေသော၊ ထိုရာဂနှင့်တကွ
 ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အရိပ်အမြှောက်သည်။ သိယာ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဝိတရာဂတာပိ၊ ရာဂကင်းသောစိတ်၏အဖြစ်သည်လည်း။ နုတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုကဝိနိမိတ္တတာဝ၊ ဒုက္ခမှလွတ်သည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။
 ယုတ္တာ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ ။ပ။ န ဂစ္ဆန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။
 ယဒိဝေ၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော်။ ပဒေသိကံ၊ တစိတ်တဒေသကိုသိသော။ စေတော-
 ပရိယဉာဏံ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာဌားအံ။
 နာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုလေးပါးသောစိတ်တို့၏။
 ဒုကန္တရပရိယာပန္နတ္တာ၊ ဒုက္ခတပါး၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ပဋိပက္ခဘာဝေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်
 သည်။ အသတိပိ၊ ဌားသော်လည်း။ ဧကစ္စအပ္ပာကတာနံ ဝိယ၊ အချို့သော
 အပ္ပာကတစိတ်တို့၏ကဲ့သို့။ (အကုသလဝိပါက်စိတ်နှင့် ပဉ္စဒ္ဓါရ မနောဒ္ဓါရ အာ-
 ဝဇ္ဇန်းတို့ကို ရည်သည်ဟု ယူရာ၏) သမ္ပယောဂါဘာဝေါ ဝေ၊ ယှဉ်ခြင်း၏
 မရှိခြင်းသည်သာလျှင်။ ဣတ္ထိ၊ ဤအရာ၌။ ပမာဏံ၊ ဣတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 သေသာကုသလစိတ္တာနုမ္မိ၊ တို့၏လည်း။ ဝိတရာဂတံ၊ ဂ၏အဖြစ်ကို။ [၄၃]
 ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကုန်၏။ တေ၊ ထိုဆရာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧကစိ ပန ။ပ။
 သင်္ဂဏ္ဍန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ သဒေါသဒုကေပိ၊ ၍လည်း။ ဣမိနာဝ နယေန၊
 ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။

ပါဠိပုဂ္ဂလိကနယေနာတိ၊ ကား။ အာဝေဏိကနယေန၊ သီးသန့်နည်းဖြင့်။
 တဒညာကုသလစိတ္တေသု ဝိယ၊ ထိုမောဟမုဒ္ဓေးမှ တပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌
 ကဲ့သို့။ လောဘဒေါသဟိ၊ တို့နှင့်။ အမိသိတဿ၊ မရောသော။ မောဟ-
 သေဝ၊ ။သာလျှင်။ သဗ္ဗာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ ကည်း။ အကုသလမူလသင်္ခါတေသု၊ အကုသိုလ်မူလဟု ဆိုအပ်သော
 တရားတို့တွင်။ ပဌမနယေ၊ ၍။ မောဟေနော၊ နှင့်သာလျှင်။ သဟ၊ က။
 (ဝုတ္တတိ၊ ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမောဟံ၊ မည်၏။ ဒုတိယနယေ ပန၊
 ၍ကား။ မောဟေန၊ နှင့်။ သဟေဝ၊ တကွသာလျှင်။ (ဝုတ္တတိ၊ ။) ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သမောဟံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဥတ္တရပုရိမပဒါဝဓာရဏတော၊
 နောက်ပုဒ် ရှေးပုဒ်တို့၌ ပိုင်းခြားကန့်သတ်သောအားဖြင့်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။
 နယေသု၊ တို့၌။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။ အတ္တနာ၊ နှင့်။

၁-ဤအဆိုကိုထောက်လျှင် ရှေးတံဟေတုကတာဟိ-အရာ၌ အတံဟေတုကတာဟိ-
 ဟူသော ပုဒ်၏အနက်သာ သင့်သကဲ့သို့ရှိ၏။

သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ဒ္ဓသ္မိ။ အနုဝတ္တနဝသေန၊ အစဉ်လိုက်သည်၏အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဂတံ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်လတ်၍။ ထိနမိဒ္ဓါနုဂတံ၊ ထိနမိဒ္ဓါနုဂတမည်သော၊
ဝါ၊ ထိနမိဒ္ဓသ္မိ အစဉ်လိုက်သော။ ပဉ္စဝိခံ၊ သော။ သသင်္ခါရိကာကုသလဇိတ္တံ၊
သသင်္ခါရိကအကုသိုလ်စိတ်သည်။ သံခိတ္တံ၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အာရမ္မဏေ၊
ဉ္စ။ သင်္ကောစနဝသေန၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊
ကြောင့်တည်း။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စာနုဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသ္မိအစဉ်လိုက်သော
စိတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စာနုဂတစိတ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟ-
ဂတံ၊ သဟဂုတ်မည်သော။ စိတ္တံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်စိတ်၌။
ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ပစ္စယဝိသေသေန၊ အကြောင်းထူးဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ထာမ-
ဇာတံ၊ ဖြစ်သောအားအစွမ်းရှိသည်။ ဟုတု၊ ၍။ ပဝတ္တတံ၊ ၏။ (တံ စိတ္တံ၊ ထို
စိတ်ပင်တည်း။) ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနုသမတ္တတာယ စ၊ ကိလေသာကိုပယ်ခွါခြင်း၌
စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝိပုလဖလတာယ စ၊ ပြန်ပြောသောအကျိုး
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒီသသန္တာနတာယ စ၊ ရှည်သော အစဉ်သန္တာန်ရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မဟန္တဘာဝံ၊ ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတံ၊
ရောက်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥဋ္ဌာရ ။ပ။ ပညေဟိ၊ ကြီးမားမြင့်မြတ်သော ဆန္ဒ
ဝီရိယ စိတ် ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ မဟန္တဟိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သည်။
ဂတံ ပဋိပန္နံ၊ သွားရောက်အပ်၏။ ဝါ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတံ၊
မည်၏။ အဝသေသန္တိ၊ ကား။ ပရိတ္တအပ္ပမာဏံ၊ သေးသိမ်သော ကာမာဝစရ
စိတ်နှင့် အတိုင်းအရှည်မရှိသော လောကုတ္တရာစိတ်တည်း။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ဥတ္တ-
ရိတံ၊ ကျော်လွန်ခြင်းငှါ။ သမတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဥတ္တရေဟိ၊ ကျော်လွန်သော
စိတ်တို့နှင့်။ သဟ၊ က။ (ဝတ္တတံ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဥတ္တရံ၊ မည်၏။
ဥတ္တိဏ္ဏံ၊ လွန်မြောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တရံ၊ မည်၏။ လောကေ၊ ၌။
အပရိယာပန္နဘာဝေန၊ အကျိုးမဝင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လောကတော၊ မှ။
ဥတ္တရံ၊ လွန်မြောက်သောစိတ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ မည်၏။
တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ တေဿ၊ ဤစိတ်အား။ ဥတ္တရံ၊ ကျော်လွန်သောစိတ်
သည်။ ဝါ၊ သးလွန်မြင့်မြတ်သောစိတ်သည်။ နတ္ထံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
အနုတ္တရံ၊ မည်၏။ ဥပနိဇ္ဈာနလက္ခဏပုတ္တေန၊ ကပ်၍ရှုခြင်း လက္ခဏာသို့
ရောက်သော။ သမာဓိနာ၊ သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ သမ္ပဒေဝ၊ သာလျှင်။ အာဟိတံ၊
ထားအပ်၏။ ဝါ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဟိတံ၊ မည်၏။ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ-
ပုတ္တံ၊ တဒင်္ဂအားဖြင့် လွတ်ခြင်းသို့ရောက်သောစိတ်သည်။ ကာမာဝစရကုသလ-
စိတ္တံ၊ တည်း။ ဝိက္ခမ္ဘနုဝိမုတ္တိပုတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မဟဂ္ဂတစိတ္တံ၊ ဂုဏ်စိတ်တည်း။ သမု-
ဇ္ဈဒဝိမုတ္တိပုတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ တည်း။ ပဋိပုဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိပုတ္တံ၊ စိတ်သည်။
ဖလစိတ္တံ၊ တည်း။ နိဿရဏဝိမုတ္တိပုတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော နိဿရဏဝိမုတ္တိသို့
ရောက်သောစိတ်သည်လည်း။ တဒုဘယမေဝ၊ ထိုနှစ်ပါးသောမဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်

သာလျှင်တည်း။ ကာနိစိ၊ အချိုကုန်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏစိတ္တာဒီနိ၊ စိတ်အစ
 ရှိသည်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနိ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သည်။ ကာမံ
 ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ နိဿရဏဝိမုတ္တိပု-
 တ္တာနိ၊ ဝိမုတ္တိသို့ရောက်သည် မည်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။)
 တာဒိသကိစ္စာယောဂတော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ဝိမုတ္တိကိစ္စနှင့် မယှဉ်ခြင်း
 ကြောင့်တည်း။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ အာဂတသရာဂါဒိဘေဒဝသေန စေ၊ လာသော
 သရာဂစိတ် အစရှိသောအပြား၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုသရာဂစိတ်
 အစရှိသည်တို့၏။ အန္တရဘေဒဝသေန စ၊ အတွင်း၌ဝင်သော အသေးစိတ်
 အပြား၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗပုကာရမ္ပ၊ အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်
 လည်း ဖြစ်သော။

စေတောပရိယဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ ကထာ၏ အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၄၀၂။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေးအတိတ်ဘဝတို့၌ နေဘူး မှီဝဲအပ်ဘူးသော ခန္ဓာ
 အစဉ်ကို။ အနုဿရတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ အောက်မေ့တတ်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။
 တဿ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရဏံ၊ အစဉ်လိုက်၍ အောက်မေ့
 ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ မည်၏။ နိဿယာဒိပစ္စယဘူတံ၊ အစရှိသော
 ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဥပုဇ္ဇနတော၊
 ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ ။ပ။ တဒတ္ထာယာတိ၊ ဟူ၍။ သခေပေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တမတ္တံ၊ ကို။
 [၄၄] ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်လိုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ လိုသောဆရာသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊
 သကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ၌။ သတိဉာဏာနိ၊
 တို့ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသောတိအာဒိံ၊ အစရှိသောပါဌ်ကို။ အာဟ၊
 ၍။ တတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ ပုဗ္ဗေတိ ဣဒံ ပဒံ၊ ဤပုဒ်ကို။ ဧကမ္ပိ ။ပ။ ဝစနတော၊
 ကြောင့်။ အတိတဘဝဝိသယံ၊ အတိတ်ဘဝလျှင် အရာရှိသည်ကို။ ဝါ၊ အရာရှိ၏
 ဟူ၍။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပေတံ၊ ၍။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတဇာတိသုတံ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၍။ နိဝါသသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကမ္မသာဓနော၊ နတည်း။ ခန္ဓဝိနိ-
 မုတ္တော၊ ခန္ဓာမှ လွတ်သော။ နိဝသိတဓမ္မော စ၊ နေအပ်မှီဝဲအပ်သောတရားသည်
 လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဝုတ္တက္ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၍။ စ၊
 ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နိဝုတ္တတာ၊ နေဘူး မှီဝဲအပ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည်။
 သသန္တာနေ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ပဝတ္တတာ၊ ဖြစ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်တည်း။ တထာ-
 ဘူတာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ထိုသို့သဘော
 ရှိကုန်သော။ တေ စ၊ ထိုခန္ဓာတို့သည်လည်း။ အနု အနု၊ အဖန်တလဲလဲ။

ဘူတာ ဇာတာ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌။ ဥပုဇ္ဈိတာ၊ ရှိ။ ဝိဂတာဝ၊ ကင်းကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဝုတ္တာ။ ပ။ နိရုဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဝေ၊ သို့။ သသန္တတိပရိယာပန္နဓမ္မဝသေန၊ မိမိ၏သန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သော တရားတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိဝါသ-သဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝတော၊ ရှိ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အဝိသေသေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ဝတ္ထံ၊ ငှါ။ ဂေါစရဝသေနာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဂေါစရဘူတာပိ၊ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်း။ ဂေါစရာသေဝနာယ၊ အာရုံပြုခြင်းဟူသော မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ အာသေဝိတာ၊ မှီဝဲအပ် ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ မှီဝဲအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အာရုံ ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုဘူတာ၊ ခံစားအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ခံစားအပ် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဝုတ္တာ နာမ၊ နေအပ်သည်မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုနိဝုတ္တတရားတို့သည်။ သပရ- ဝိညာဏဂေါစရတာယ၊ မိမိဝိညာဏ်၏ ကျက်စားရာအာရုံ၏အဖြစ် သူတပါး ဝိညာဏ်၏ ကျက်စားရာအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယေပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထို နိဝုတ္တတရားတို့ကို။ ဒသေတံ၊ ငှါ။ အတ္တနောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အတ္တနော ဝိညာဏေန ဝိညာတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ရှိ။ ပရိစ္ဆိန္နာတိ ဝစနံ၊ ပရိစ္ဆိန္နာ-ဟူသောစကားကို။ (ဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ - ၌ စပ်) ဂေါစရနိဝါသေန၊ ကျက်စားခြင်း အာရုံပြုခြင်းဟူသော နေခြင်းဖြင့်။ ယေ တေ နိဝုတ္တဓမ္မာ၊ အကြင်နေအပ်ဘူး သိအပ်ဘူးသော တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန် ၎င်း။) တေ၊ ထိုဂေါစရနိဝါသဖြင့် နေအပ်ဘူး သိအပ်ဘူးသော တရားတို့သည်။ ဧဝံ၊ သက်သက်။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာတမတ္တာ၊ သိအပ်ကာမျှတို့ သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ဇာတိနာမ။ ပ။ ဝိသေသေဟိ၊ အမျိုးအမည် အနွယ် အဆင်းသဏ္ဍာန် အာဟာရ အစရှိသောအထူးတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒကာရိကာယ၊ ပိုင်းခြားခြင်းကိုပြုလေ့ရှိသော၊ ဝါ၊ ပြုတတ်သော။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နော ပိုင်းခြား၍။ ဂဟိတာ ယထာ၊ ယူအပ် ခဲ့ကုန်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ တူသာလျှင်။ ဧတံ ဉာဏံ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည်။ ပရိစ္ဆိန္နော ရှိ။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ကို။ ဒီပနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပရဝိညာဏဝိညာတာပိ၊ သူတပါးတို့၏လည်း ဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သောတရားတို့သည်။ နိဝုတ္တာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္ပန္နော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧဝံ၊ သက်။ အတ္တနောဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ (ဝိညာတာ၊ ကုန်သည်။) န၊ မဟုတ်ကုန်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာတာပိ၊ သိအပ်

ကုန်သော တရားတို့သည်လည်း။ (နိဝုတ္တာ၊ မည်ကုန်၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။
 ဣဓာပိ၊ ဤပါဌ်၌လည်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒာတံ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အာနေတွာ၊ ရှိ။
 “ဝါ၊ တနည်း။ ပရေသမ္ပိ၊ သတပါးတို့၏လည်း။ ဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာတာ၊
 ကုန်သော။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ (နိဝုတ္တာ၊ မည်
 ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ အကျိုးကား၊ ဝါ၊ ဆက်။ တဿ၊
 ထိုပရိစ္ဆိန္ဒာ-ဟူသောပုဒ်ကို။ ဂဟဏော၊ ၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တေ စ ခေါ၊ ထိုတရားတို့သည်လည်း။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အတိတာသု ဝေ ဇာတိသု၊ အတိတ်ဘဝတို့၌သာလျှင်။ အညေဟိ၊
 တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝိညာတာ၊ သိအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။
 ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော တရားတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ စ၊
 ထိုတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ပရိနိဗ္ဗုတာပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သည်
 လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေဟိ၊ အကြင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်။ တေ၊ ထိုနိဝုတ္တတရားတို့ကို။ ဝိညာတာ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာန်
 ပြုပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တဒါ၊ ၌။ ဝတ္တမာနသန္တာနာနုသာရေန၊ ဖြစ်ဆဲ
 သန္တာန်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုဝိညာတတရားတို့၏လည်း။
 အတိတေ၊ ၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဉာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သိခါပုတ္တံ၊ ခေါင်ထိပ်သို့
 ရောက်သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ ၏။ ဝိသယဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်
 သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေးဘဝ၌ နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငါ။
 ဆိန္ဒုဝဋ္ဋမကာနုဿရဏာဒိသုတိ၊ သု-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဆိန္ဒုဝဋ္ဋမကာ၊ ပြတ်ပြီး
 သော သံသရာခရီးရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ မြတ်စွာဘုရား
 တို့တည်း။ တေသံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့ကို။ အနုဿရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။
 ဆိန္ဒုဝဋ္ဋမကာနုဿရဏံ၊ ဏမည်၏။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓဗ္ဗုဒ္ဓ-
 သာဝကာနုဿရဏာနိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနှင့် ဘုရားတပည့်သာဝကတို့ကို ဆင်ခြင်
 ခြင်းတို့ကို။ ဂယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။
 ဆိန္ဒုဝဋ္ဋမကာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သဗ္ဗေဝ၊ ကုန်သော။ အနုပါဒိသေသာယ
 နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ဓာတ်ဖြင့်။ [၄၅] ပရိနိဗ္ဗုတာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့တည်း။ (ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာ အလုံးစုံပင် ဆိန္ဒု-
 ဝဋ္ဋမကမည်၏ဟု ဆိုလို၏) တေသံ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝါ၊
 ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုဿရဏံ နာမ၊ အောက်မေ့
 ခြင်းမည်သည်ကား။ တေသံ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိပတ္တိယာ၊
 ကို။ အနုဿရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းတည်း။ သာ ပန ပဋိပတ္တိ၊ သည်ကား။
 သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏာ၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံ
 ကိုယူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုအာရုံခြောက်ပါးကိုယူခြင်း
 တို့ကို။ ဝါ၊ ယူအပ်သောအာရုံခြောက်ပါးတို့ကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ပရဝိညာဏ-

ဝိညာတဂူဟဏေန၊ တ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တေ ဇေတ၊
 ထိုပရဝိညာဏဝိညာတတရားတို့သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနိယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။
 ဝိသယာ၊ အရာတို့ပေတည်း။ အညေသံ၊ တပါ-သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ န(ဝိသယာ)၊
 အရာမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ ဗုဒ္ဓါနိယေဝ လဗ္ဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၏။ ဟိ၊ မှန်။ “အတိတေ၊ ဌ။ ဘဂဝန္တော၊ ဘုန်းတော်ကြီးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ၊
 တို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိပဿံ သု၊ ဝိပဿနာရှုလေကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မဂ္ဂံ၊
 ကို။ ဘာဝေသံ၊ ပူးစေလေကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဖလနိဗ္ဗာနာနိ၊ တို့ကို။ သစ္စာ-
 ကံသု၊ မျက်မှောက်ပြုလေကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေနေယျ၊ တို့ကို။ ဝိနေသံ၊
 ဆုံးမလေကုန်ပြီ။” ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သဗ္ဗထာ၊
 ခပ်သိမ်းသောအပြားအားဖြင့်။ (သီမ္မနှင့်အညီပင်) အညေသံ၊ ဘုရားမှတစ်ပါး
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝါ၊ အား။ ဉာဏဿ၊ ၏။ ဂတိ၊ သွားခြင်း သိခြင်းသည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ယာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊
 ကို။ အနုဿရတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုသတိသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ မည်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ အာနေတော၊ ၍။ သမ္ဗန္တိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ယခုလက်ရှိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ကား
 အပြည့်အစုံပင်ရှိနေသောကြောင့် ဆောင်၍ စပ်ရန်မလိုပြီ)

အနေကဝိဓန္တိ၊ ကား။ နာနာဘဝ။ပ။ ဝသေန၊ အထူးထူးသော ဘဝ
 ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဌိတိ သတ္တာဝါသ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗဟုဝိဓံ၊
 များသောအပြားရှိသော။ ပကာရေဟိတိ၊ ကား။ နာမဂေါတ္တာဒိအာကာ-
 ရေဟိ၊ အမည် အနွယ် အစရှိသော အခြင်းအရာတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ စ-သစ္စံ၊ ၏။
 ဧတံ၊ ပကာရေဟိ-ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ သဟယောဂေ၊ ဂ အနက်၌။ ကရဏ-
 ဝစနံ၊ တတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ။ ဒေသနာဝသေန၊ ဟော
 သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ တေန၊ ကြောင့်။
 သံဝဏ္ဏိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိတ္တာရိတံ၊ ချဲ့အပ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ နိဝါသန္တိ ဧတံ၊ ဤပုဒ်သည်။ အန္တောဂဓဘေဒသာမညဝစနံ၊ အတွင်း
 ဝင်သော အပြားရှိသော သာမညစကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ ဘေဒေ၊
 ထိုအပြားတို့ကို။ ဗျာပနိစ္ဆာဝသေန၊ ပျံ့နှံ့ စေလိုခြင်းကိုပြသော ဝိစ္ဆာ၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဒယေန္တော၊ ဖြစ်၍။ တတ္ထ တတ္ထ နိဝုတ္တသန္တာ-
 နန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတံ အနုဿရဏံ၊ ဤအောက်မေ့ခြင်းသည်။
 သာဝကဿေဝ၊ က၏သာလျှင်။ (အနုဿရဏံ၊ တည်း။) သတ္ထုနော၊ ရား၏။
 (အနုဿရဏံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်ပေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓ။ပ။ သန္တိဝသေန
 ဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အနုက္ကမော၊ အစဉ်သည်။ ခန္ဓပဋိပါဋိ၊
 မည်၏။ သာ စ ခေါ၊ ထိုခန္ဓာအစဉ်ကိုလည်း။ စုတိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။
 ဥပုဋ္ဌိပါဋိဝသေန၊ နောက်ပြန်အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။)

ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ရာဉ္ဇံ။ ဣရိယာပထပဋိပါဋိ၊ ပုထ်တို့၏ အစဉ်
 သည်။ ခန္ဓပဋိပါဋိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အနုဂန္ဓာ အနုဂန္ဓာတိ၊
 ကား။ ဉာဏဂတိယာ၊ ဉာဏ်၏သွားခြင်းဖြင့်။ အနုဂန္ဓာ အနုဂန္ဓာ၊ ရှိ။
 တိတ္ထိယာတိ၊ ကား။ အညတိတ္ထိယာ၊ တပါးသောအယူရှိသော တိတ္ထိတို့သည်။
 တေ ပန၊ ထိုတိတ္ထိတို့သည်ကား။ ကမ္မဝါဒိနော၊ ကံဝါဒရှိကုန်သော။ ကိရိယ-
 ဝါဒိနော၊ ကုသိုလ်ကိုပြုအပ်သည်ဟုဆိုသော ဝါဒရှိကုန်သော။ တာပသာဒယော၊
 ရသေ့အစရှိသောသူတို့တည်း။ အဂ္ဂသာဝကမဟာသာဝကော၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊
 ချန်ထား၍။ ဣတရော၊ ကုန်သော။ သတ္ထုသာဝကော၊ ဘုရား၏တပည့်တို့သည်။
 ပကတိသာဝကော၊ မည်ကုန်၏။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ ဗြဟ္မဇာလာဒီသု၊ သုတ်အစရှိသည်
 တို့၌။ စတ္တာလီသာယ ဧဝ သံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇာနံ၊ သံဝဇ္ဇကပ် ဝိဝဇ္ဇကပ် လေးဆယ်တို့ကို
 သာလျှင်။ အနုဿရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ အာဂတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ န တတော ပရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ရှိ။ တံ ကာရဏံ၊ ထို(ကမ္ဘာလေးဆယ်
 ထက်အလွန် မအောက်မေ့နိုင်ခြင်း)၏ အကြောင်းကို။ ဝဒန္တော၊ ရှိ။ ဒုဗ္ဗလ-
 ပညတ္တာတိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ ဝိပဿနာဘိယောဂေါ၊
 ဝိပဿနာအားထုတ်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ ၏။ ဝိသေသ-
 ကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗလဝ-
 ပညတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒါဒိယေဝ၊ ပရိစ္ဆေဒအစရှိသည်ကိုသာ
 လျှင်။ ပညာယ၊ ၏။ ဗလဝကာရဏံ၊ အားကြီးသောအကြောင်းဟူ၍။ ဝါ၊
 အားကြီးခြင်း၏အကြောင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုနာမရူပပရိစ္ဆေဒ-
 အစရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နေသံ၊ ထိုဒုဗ္ဗလပညတ္တ၊
 ဗလဝပညတ္တ နှစ်ပါးတို့အား။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝါ၊ တို့၏။ သာဓာရဏကာရဏံ၊
 ဆက်ဆံသောအကြောင်းပေတည်း။ ဧတ္ထကောတိ၊ ကား။ တေသံ မဟာသာဝက-
 အဂ္ဂသာဝကပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ပုညဉာဏာဘိနိဟာရော၊ ကောင်းမှုနှင့်ဉာဏ်
 တို့ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်း ဆည်းပူးခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆောင်ရာ ဆည်းပူးရာကာလ
 သည်။ သာဝကပစ္စေကဗောဓိပါရမိတာသမ္ဘာရော၊ သာဝကဗောဓိပါရမိ ပစ္စေက
 ဗောဓိပါရမိတို့ကို ဆည်းပူးခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆည်းပူးရာကာလသည်။ (သီမုနှင့်
 အညီပင်၊ ပုညဉာဏာဘိနိဟာရော-ပုဒ်ကို ထပ်၍ဖွင့်သည်။ ပါရမိတာ သမိတာ-ဟု
 ရှိသောပါဌ်ကား သင့်အံ့မထင်) ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ကပ္ပိနံ၊ တို့၏။ လက္ခံ၊
 တသိန်း၎င်း။ တဒဓိကံ၊ ထိုတသိန်းအလွန်ရှိသော။ ဧကံ စ (အသင်္ချေယျံ)၊
 တသင်္ချေ၎င်း။ (တဒဓိကာနိ၊ ကုန်သော။) ဒွေ စ အသင်္ချေယျာနိ၊ နှစ်သင်္ချေ
 တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာလဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံပရိမာဏော၊ ဤမျှ အတိုင်း
 အရှည်ရှိ၏။ တေသံ တေသံ အရိယာနံ၊ တို့၏။ အဘိညာဉာဏဝိဘာဂေါ၊ ဉာဏ်

ကို ဝေဖန်ခဲ့ခြားခြင်းသည်။ ဗောဓိ။ပ။ ပရိစ္ဆိန္ဒော၊ ဗောဓိဉာဏ်၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ပါရမီကို ဆည်းပူးရာကာလဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ ဝေ သန္တေ၊ သော်။ [၄၆] ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဝိသယပရိစ္ဆေဒတာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ဖြင့် သိရာနယ်ပယ်၌ အပိုင်းအခြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပန္နာ၊ ရောက်ခဲ့၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ။ပ။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယာဝတကံ၊ လောက်သော။ ဧယံ၊ သိသင့်သောတရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝတကံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ဝိယ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ကဲ့သို့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ အဘိညာဉာဏာနမ္ပိ၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့၏လည်း။ ဝိသယေ၊ သိရာနယ်ပယ်၌။ ပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ အပိုင်းအခြားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ၌။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်ဌာနကို။ ဉာတံ၊ ငှါ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုဌာနကို။ ဇာနန္တိ ဝေ၊ သိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ ပါရမီဖြည့်ရာကာလအပိုင်းအခြားသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ မဟာဗောဓိသမ္ဘာရာနံ၊ မဟာဗောဓိဉာဏ်၏အဆောက်အဦဖြစ်ကုန်သော ပါရမီတော်တို့၏။ ကာရဏုပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟာဒိနာ၊ ကာရဏကောသလ္လဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ဥပါယကောသလ္လဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ သာတိသယတ္တာ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာပါရမီတာယ၊ ပညာပါရမီတော်၏။ ပဝတ္ထိအာနုဘာဝဿ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအာနုဘော်၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ အပိုင်းအခြားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တန္တိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ထိုပညာပါရမီတော်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ အဘိညာဉာဏာနံ၊ ဉာဏ်တို့၏။ (ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။) ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ။ပ။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အတိတေ၊ အတိတ်ကာလ၌။ ဧတ္ထကာနိ၊ ဤမျှလောက်ကုန်သော။ ကပ္ပိနံ၊ တို့၏။ အသင်္ချေယျာနိ၊ အသင်္ချေတို့ကို။ (အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ ကာလအပိုင်းအခြားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကဿ ဝိယ၊ အဘယ်၏ကဲ့သို့ နည်းဟူမူကား။) အနာဂတေ၊ ၌။ အနာဂတံသဉာဏဿ၊ ၏။ (ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ နတ္ထိ) ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့ တည်း။

ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သော အပြားအားဖြင့်။ ဆန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဇနာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အစဉ်အောက်မေ့ခြင်းကို။ ကာလဝိဘာဂတော၊ ကာလကို ဝေဖန်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကာလအပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏတော စ၊ အာရုံကိုယူခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ အာနုဘာဝဝိသေသတော စ၊ အစွမ်းအာနုဘော်အထူးအားဖြင့်

၎င်း။ ပဝတ္တိအာကာရတော စ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ ဒသေတုံ၊ ငှါ။
 တိတ္ထိယာ စာတိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနာတိ၊ ကား။
 အတ္တနော ဝါ၊ ၎်၎င်း။ ပရဿ ဝါ၊ ၎်၎င်း။ တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ထိုထို
 အတ္တဘော၌။ စုတိံ၊ ကိ။ ဒိသ္မာ၊ ၎်။ အန္တရာ၊ ၎်။ ကိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုကို။
 အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မှု၍။ ပဋိသန္ဓိယာ ဝေ၊ ကိုသာလျှင်။ ဂဟဏဝသေန၊
 ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တံ၊
 ကိ။ ဗျတိရေကတော စ၊ ကအားဖြင့်၎င်း။ အန္ဓယတော စ၊ ယအားဖြင့်၎င်း။
 ဝိဘာဝေတုံ၊ ငှါ။ တေသဉ္စိတိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ပကတိသာဝကာ၊ တို့
 သည်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ၊ ၎်အစွမ်းဖြင့်လည်း။ သင်္ကမန္တိ၊ ပြောင်းရွှေ့ ကုန်
 ၎်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ အယံ အတ္ထော၊ ကိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၎်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။
 ဗလဝပညတ္တာတိ ဟေတုနာ၊ တွာ-ဟူသောဟိတ်ဖြင့်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ထင်စွာ
 ပြုအပ်၏။ ဝေမဇ္ဈဒဿနေ၊ အလယ်ပိုင်းကို ရှုခြင်း၌။ ပယောဇနာဘာဝတော၊
 အကျိုးမရှိခြင်းကြောင့်။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ သင်္ကမနံ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း
 ကိ။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎်။) ပန၊ ဆက်။ ဉာဏဗလဒဿနတ္ထံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်
 ၎် အားအစွမ်းကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ (ဧတံ-ဟု ရှိလျှင် သာ၍
 ကောင်းသည်။ ဧတံ၊ ဤစုတိပဋိသန္ဓိ၏အစွမ်းဖြင့် ပြောင်းရွှေ့၍သိခြင်းကို။
 ဟု အနက်ပေး) ဝုတ္တံ၊ ၎်။

တံ တံ ပါကဋ္ဌမေဝါတိ၊ ကား။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဝါ၊ ဥပမာ
 အားဖြင့်။ သရဒသမယေ၊ သရဒအခါ၌။ ဌိတမဇ္ဈနိကဝေလာယံ၊ တည်သော
 နေ့မှန်းတည့်အချိန်၌။ စတုရတနိကေ၊ လေးတောင်ပမာဏရှိသော။ ဂေဟေ၊ ၎်။
 စက္ခုမတော၊ မျက်စိကောင်းသော။ ပုရိသဿ၊ အား။ ရူပဂတံ၊ အဆင်း
 အပေါင်းသည်။ သုပါကဋ္ဌမေဝ၊ ကောင်းစွာထင်ရှားသည်သာလျှင်။ ဟောတီတိ၊
 ဖြစ်သည်ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအရာသည်။ လောကသိဒ္ဓံ၊ လောက၌ ပြီးစီးထင်
 ရှား၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ဝါ၊ အား။ သုခုမတရ-
 တိရောဟိတာဒိဘေဒဿ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သောအဆင်း၊ တဖက်၌တည်သော (ဝါ)
 ဖုံးကွယ်အပ်သောအဆင်းစသည် အပြားရှိသော။ ရူပဂတဿ၊ ၎်။ အဂေါစရ-
 တာ၊ ကျက်စားရာမဟုတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ မထင် မမြင်သည်၏အဖြစ်
 သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်သေး၏။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ ဉာတုံ၊ ငှါ။
 ဣစ္ဆိတဿ၊ သော။ ဧ ယုဿ၊ သိသင့်သောတရား၏။ အဂေါစရတာ၊ သည်။
 နတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ အထ ခေါ်၊ ကား။ တံ၊ ထိုဧ ယုတရားသည်။
 ဉာဏာလောကေန၊ ဉာဏ်၏အရောင်ဖြင့်။ ဩဘာသိတံ၊ လင်းစေအပ်၊ ထင်စေ
 အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဟတ္ထတလေ၊ လက်ဝါးအပြင်၌။ အာမလကံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 သုပါကဋ္ဌံ သုဝိဘူတမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎်။ (ကသ္မာ၊ ကား။)

တထာ၊ ထိုသို့ ထင်ရှားစေနိုင်သောအခြင်းအရာဖြင့်။ ဥေ ယျာဝရဏဿ၊ ဥေ ယျ
တရားကို ပိတ်ပင်ဖုံးကွယ်တတ်သော အဝိဇ္ဇာ၏။ သုပ္ပဟိနတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။
ပေယျာလပါဠိ၊ ဝိယ သဒ္ဓိပိတုတိ၊ ကား။ ပေယျာလပါဠိ၊ ကို။ ပဌန္တာ၊
ရွတ်သောသူတို့သည်။ ပဌမံ ဈာနံ။ပ။ ပဉ္စမံ ဈာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဒိပရိ-
ယောသာနမေဝ၊ အစနှင့် အဆုံးကိုသာလျှင်။ ဂဏန္တာ၊ ယူကုန်လျက်။
သဒ္ဓိပိတု၊ ၍။ သဇ္ဈာယန္တိ၊ ကုန်၏။ အနုပဒံ၊ ပုဒ်စဉ်အတိုင်း။ န
(သဇ္ဈာယန္တိ) ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အနေကပိ၊ ကုန်သော။
ကပ္ပကောဋိယော၊ တို့ကို။ သဒ္ဓိပိတု၊ ၍။ ယံ ယံ ဣစ္ဆန္တိတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ
ကပ္ပေ၊ ဌ။ ယသ္မိံ ဘဝေ၊ ဌ။ [၄၇] ယံ ယံ၊ အရာကို။ ဇာနိတုံ၊ ငါ။ ဣစ္ဆန္တိ၊
ကုန်၏။ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဉာတုံ ဣစ္ဆိတေ ဝေ၊ ထိုထိုသို့ခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော
အရာ၌သာလျှင်။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဩက္ကမန္တာ၊ သက်ရောက်ကုန်လျက်။
သီဟောက္ကန္တဝသေန သီဟဂတိပတနဝသေန၊ ခြင်္သေ့ ၏အလားကဲ့သို့ ကျရောက်
သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဉာဏဂတိယာ၊ ဉာဏ်၏သွားခြင်းဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။
သတခာ၊ အစိတ်တရာအပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နဿ၊ ကဲ့ပြားသော။ ဝါလဿ၊
သားမြီး၏။ ကောဋိယာ၊ အဖျားဖြင့်။ ကောဋိပဋိပါဒနဝသေန၊ သားမြီးဖျား
ကို ထိမှန်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကတဝါလဝေပရိစယဿ၊ သားမြီးဖျား
ကို မှန်အောင်ပစ်သော လေးအတတ်၌ ပြုအပ်ပြီးသော အလေ့အကျက်ရှိသော။
သရဘင်္ဂသဒိသဿာတိ၊ ကား။ သရဘင်္ဂဗောဓိသတ္တသဒိသဿ၊ သရဘင်္ဂ မည်
သော ဘုရားအလောင်းတော်နှင့်တူသော။ ။လက္ခဋ္ဌာနဿ၊ မှတ်တိုင်စက်ခွက်
ဌာနသို့။ အပ္ပတ္တဝသေန၊ မရောက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န သဇ္ဇတိ၊ မကပ်ငြိ။
(မှတ်တိုင်သို့ မရောက်ပဲ ကြားထဲ၌ တစုံတခုနှင့် တိုက်ခိုက် ထိငြိ၍ ရပ်နေလျှင်
ကပ်ငြိသည်မည်၏။ ထိုသို့ ကပ်ငြိခြင်းမရှိဟု ဆိုလို၏) အတိက္ကမနုပဿဂမန-
ဝသေန၊ မှတ်တိုင်ကို ကျော်သွားခြင်း ဘေးသို့သွားခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။
န ဝိရဇ္ဈတိ၊ မချွတ်ယွင်း မလွဲမှချော်။

ခဇ္ဇု။ပ။ ဥပဋ္ဌာတိတိ၊ ကား။ ဉာဏဿ၊ ၏။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ အပ္ပါနု-
ဘာဝတာယ၊ နည်းသောအစွမ်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ခဇ္ဇောတောဘာသ-
သမံ၊ ပိုးစုန်းကြူးအရောင်နှင့် တူသည်။ ဟုတု၊ ၍။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ၊
သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ဉာဏ်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ တည်း။
ဒီပပ္ပဘာသဒိသန္တိ၊ ကား။ ပါကတိကဒီပါလောကသဒိသံ၊ ပကတိအတိုင်း
သော ဆီမီးရောင်နှင့်တူသည်။ ဥက္ကာပဘာ၊ မီးရှူးရောင်ဟူသည်။ မဟာ-
ဥမ္မုကာလောကော၊ ကြီးစွာသောမီးရှူး၏အရောင်တည်း။ (မဟာဥက္ကာလော-
ကော-သီမူ) ဩသဓိတာရကပ္ပဘာတိ၊ ကား။ တောယ၊ ဤသောကြာကြယ်
သည်။ ဥဿန္တာ၊ များသော။ ပဘာ၊ ကို။ ဓိယတိ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊

ကြောင့်။ သြသဓိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သြသဓိနံ၊ တသီးပင်တို့အား။
 (စပါး ဝါး မြက်စသော တသီးသာသီး၍ သေသောအပင်မျိုးတို့ကို ခေါ်သည်)
 အနုဗလပုဒါယိကတ္တာ၊ အဆင့်ဆင့်အားပေးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြသ-
 ဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ လဒ္ဓနာမာယ၊ ရအပ်သောအမည်ရှိသော။
 တာရကာယ၊ ကြယ်၏။ ပဘာ၊ အရောင်တည်း။ သဝိသယေ၊ မိမိအရာနယ်ပယ်၌။
 သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အန္ဓကာရဝိဓမနတော၊ (ကန်းသည်ကိုပြုတတ်သော)
 အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သရဒသုရိယမဏ္ဍလသ-
 ဒိသံ၊ သရဒအခါ၌ထွက်သော နေဝန်းနှင့် တူ၏။

ခန္ဓပဋိပါဋိယာ၊ ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အမုဉ္ဇနတော၊ မလွတ်ခြင်းကြောင့်။ ယဋ္ဌိ-
 ကောဋိဂမနံ ဝိယ၊ တောင်ဝှေးစွန်းဖြင့် သွားခြင်းနှင့်တူ၏။ ကုန္ဒဒီနံ၊ မြစ်ငယ်
 မည်သော ချောင်းမြောင်းတို့ကို။ အတိက္ကမနာယ၊ ကူးခြင်းငှါ။ ဧကေနဝ၊
 တချောင်းတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ရုက္ခဒဏ္ဍေန၊ သစ်တုံးဖြင့်။ ကတသင်္ကမော၊
 ပြုအပ်သောတံတားသည်။ ဒဏ္ဍကသေတု၊ မည်၏။ စတုဟိ ဝါ၊ လေးယောက်
 သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဇနေဟိ၊ လူတို့သည်။ ဂန္တု၊
 ငှါ။ သက္ကုဏေယျော၊ သော။ (ကတသင်္ကမော-၌စပ်) ဖလကေ၊ ပျဉ်ချပ်တို့ကို။
 အတ္ထရိတွာ၊ ခင်း၍။ အာဏိယော၊ စို့ - မယ်န - သံတို့ကို။ ကောဇ္ဇေတွာ၊ ရိုက်
 သွင်း၍။ ကတသင်္ကမော၊ ပြုအပ်သောတံတားသည်။ ဇဗ်သေတု၊ မည်၏။
 ဇဗ်သတ္ထဿ၊ ခြေလျင်ကုန်သည်အပေါင်း၏။ ဂမနယောဂေါ၊ သွားခြင်းငှါ
 လျှောက်ပတ်သော။ ဝါ၊ သွားလောက်သော။ သင်္ကမော၊ တံတားသည်။ ဇဗ်-
 သေတု၊ မည်၏။ ဇဗ်မဂ္ဂေါ ဝိယ၊ ဇဗ်မဂ္ဂေါ-ဟူသော ပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။ သကဋ္ဌဿ၊
 လှည်း၏။ ဂမနယောဂေါ၊ သွားခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်သော။ သင်္ကမော၊ သည်။
 သကဋ္ဌသေတု၊ မည်၏။ သကဋ္ဌမဂ္ဂေါ ဝိယ၊ သကဋ္ဌမဂ္ဂေါ-ဟူသော ပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။
 မဟတာ၊ များစွာသော။ ဇဗ်သတ္ထေန၊ သည်။ ဂန္တဗ္ဗမဂ္ဂေါ၊ သွားအပ်-သွားနိုင်
 သော ခရီးသည်။ မဟာဇဗ်မဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ဗဟူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိသာယ ဝါ၊
 နှစ်ဆယ်မူလည်းဖြစ်သော။ တိံသာယ ဝါ၊ သုံးဆယ်မူလည်းဖြစ်သော။ သက-
 ဇ္ဇေဟိ၊ တို့သည်။ ကေဇ္ဈံ၊ တပေါင်းကည်း။ ဂန္တဗ္ဗမဂ္ဂေါ၊ သည်။ မဟာသကဋ္ဌ-
 မဂ္ဂေါ၊ မည်၏။

ဣမသ္မိံ ပန အဓိကာရေတိ၊ ကား။ စိတ္တံ ပညဉ္ဇ ဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌ-၌
 စပ်) စိတ္တသီသေန၊ စိတ်ကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ သာဝကဿ၊ အား။ နိဒ္ဒိဋ္ဌသမာဓိ-
 ဘာဝနာဓိကာရေ၊ ညွှန်ပြအပ်သော သမာဓိဘာဝနာအရာ၌။

၄၀၃။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာဝကာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေ-
 နိဝါသာနုဿရဏံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ၌။ အဓိပေတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေန္တိ၊
 ကား။ တေ၊ ထိုအညတိတ္ထိယ ပကတိသာဝက အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အနု-

ဿရန္တိ ယထာ၊ အောက်မေ့ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ အနုဿရိတုကာမေန၊
 အောက်မေ့ခြင်းငှါ အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ တိသု၊ ကုန်သော။
 စျာနေသု၊ တို့၌။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ပီတိသုခေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာယစိတ္တာနံ၊
 ကိုယ်နှင့်စိတ်တို့ကို။ သမ္မိဏနာယ၊ နှစ်သိမ့်စေခြင်း - စုံပါပြည့်ဖြိုးစေခြင်းငှါ။
 စတ္တာရိ စျာနာနိ သမာပဇ္ဇိတဘာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော
 အပြားအားဖြင့်။ ပါဒကဇ္ဈာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သမာပဇ္ဇိတဗျံ၊ ဝင်စားအပ်
 သည်။ သိယာ၊ ၏။ ယာယ နိသဇ္ဇာယ၊ အကြင်ထိုင်ခြင်းဖြင့်။ နိသိန္ဓဿ၊ ထိုင်
 နေပြီးသော ရဟန်း၏။ အနုဿရဏာရမ္ဘော၊ အောက်မေ့ခြင်းငှါ အားထုတ်
 ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုထိုင်ခြင်းသည်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ သဗ္ဗ-
 ပစ္ဆိမာ၊ သော။ နိသဇ္ဇာ၊ မည်၏။ တတော အာသနပညာပနန္တိ၊ ကား။ တတော
 နိသဇ္ဇာယ၊ ထိုနောက်ဆုံးထိုင်ခြင်းမှ။ ပုရိမကံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ အာသန-
 ပညာပနံ၊ နေရာခင်းခြင်းကို။ အာဝဇ္ဇိတဗျံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္ဓော၊ ၏။
 သေသေသုပိ၊ ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ [၄၇] ဘောဇနကာ-
 လောတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ကာလသိသေန၊ ကာလကို ခေါင်းတပ်သဖြင့်။ တသ္မိံ
 တသ္မိံ ကာလေ၊ ဌ။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ စေတိယဂံဏ၊ ပ။ ကာလော-
 တိ၊ ကား။ စေတိယဂံဏ ဗောဓိယဂံဏေသု၊ တို့၌။ စေတိယဗောဓိနံ၊ စေတီနှင့်
 ဗောဓိပင်တို့ကို။ ဝန္တနကာလော၊ ရှိခိုးသောအခါကို။ သကလံ ရတ္တိန္ဒိဝန္တိ၊
 ဟူသောပုဒ်သည်။ အစ္စန္တသယောဂေ၊ ဌ။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာ ဝိဘတ်
 အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။

ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ကိစ္စံ၊ ကို။ (ကိဉ္စိ-၏အစွဲကိုပြသည်) ဧတ္တကေနာတိ၊
 ကား။ ပါဒကဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနေန၊ ပါဒကဇ္ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။
 နိသာနသိလာ၊ ဓားသွေးကျောက်သည်။ သတ္တကဿ၊ ဓား၏။ (နိသိတဘာဝါ-
 ဝဟာ) ဝိယ၊ သွေးအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ် - ထက်သည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်
 သကဲ့သို့။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ သည်။ သတိပညာနမ္ပိ၊ သတိနှင့် ပညာတို့၏လည်း။
 နိသိတဘာဝါဝဟံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ယတော၊ ယင်းသို့ သတိပညာတို့၏
 ထက်သည်၏အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီ
 ရဟန်းအား။ တာ၊ ထိုသတိနှင့် ပညာတို့သည် ။ တံသမာပဇ္ဇနေန၊ ထိုပါဒက
 ဇ္ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းဖြင့်။ ပရမနေပက္ကပ္ပတ္တာ၊ အလွန်ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်

၁-ယံ တဿ၊ တာ-ဟု ရှိရာ၌ သိမ့်နှင့်အညီ ယတဿ တာ-ဟု ပါဌ်မှန်ရှိစေရမည်။
 ယတဿ-ကို ယတော+အဿ ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ယံ တဿ၊ တာ-ဟူသော ပါဌ်ကား “တဿ၊
 ထိုယောဂီရဟန်း၏။ ယံ၊ အကြင်ပါဒကဇ္ဈာန်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာ၊ ထိုသတိနှင့် ပညာ
 တို့သည်လည်း-ဟု အနက်ပေးနိုင်သော်လည်း ငရှားဝါကျနှင့် မစပ်မိသောကြောင့်၎င်း ရှေး၌
 ပြုပြီးဖြစ်၍ ယံ တဿ-ဟု သမ္ပန်နှင့်တကွ အနိယတ်ဖြင့် မပြသင့်သောကြောင့်၎င်း မသင့်။

ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒီပေ။ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အန္ဓကာရဋ္ဌာနေ၊ အမှိုက်တိုက်အရပ်၌။ (ဒီပေ၊ ကို။ ဇလိတေ၊ သော်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ပုရိမဘဝေတိ၊ ကား။ ဣမဿ ဘဝဿ၊ ၏။ (သိမ္ဗ၌ ဣမသ္မာ ဘဝါ-ဟု ရှိ၏။ သင့်၏) အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ် သော။ ပုရိမသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမရူပန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရုပ်ကို။ တဉ္စ ခေါ်၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကိုလည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတုာ၊ ၍။ နာမံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အပရေ၊ တပါးသောဆရာတို့သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ နာမံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတုာ၊ ၍။ ပစ္စာ၊ မှ။ ရူပံ၊ ကို။ (အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုကုန်၏။ ပဟောတိတိ၊ ကား။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ပဏ္ဍိတော နာမ၊ ပညာရှိမည်သည် ကား။ ဣမိဿ၊ အဘိညာဘာဝနာယ၊ ၌။ ကတာဓိကာရော၊ ပြုအပ်ဘူးသော အဓိကာရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။

အညံ ဥပ္ပန္နန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အညသ္မာ၊ သော။ ကမ္မဘဝါ၊ ကြောင့်။ အညော၊ သော။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဣတိ ကတုာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ မှ။) အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နန္တရဘာဝတော၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် တပါး၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အညထာ၊ ဖြင့် (ယူအပ်သည်ရှိသော်)။ ဧကဘဝေပိ၊ တခုတည်းသော ဘဝ၌သော်လည်း။ အညမညမေဝ၊ တပါးတပါး အသစ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိရုဒ္ဓဉ္စ၊ ချုပ်လေပြီး သော နာမ်ရုပ်သည်လည်း။ အပ္ပဋ္ဌိသန္ဓိကံ၊ တဖန်ပြန်၍စပ်ခြင်း - ဖြစ်ခြင်းမရှိ ပေ။ တေနော၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ယေ။ပ။ သန္ဓိကာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[မရန္တဿ၊ သေဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်လေကုန်သော။ ယေ (ခန္ဓာ ဝါ)၊ အကြင်စုတိခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ တိဋ္ဌမာနဿ၊ တည်ဆဲ - အသက်ရှင်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိရုဒ္ဓါ၊ ကုန်သော။ (ယေ ခန္ဓာ ဝါ) တို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (တေ) ခန္ဓာ၊ ထိုချုပ်လေပြီးသော သေဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏ခန္ဓာနှင့် ရှင်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် ၏ ခန္ဓာတို့သည်။ ဝါ၊ ထိုနှစ်မျိုးသော ခန္ဓာတို့သည်။ သဒ္ဓိသာ၊ တူကုန် ၏။ ဂတာ၊ ချုပ်သွားလေသော ခန္ဓာတို့သည်။ အပ္ပဋ္ဌိသန္ဓိကာ၊ တဖန် ပြန်၍စပ်ခြင်း - ဖြစ်ခြင်းမရှိကုန်။]

တံ ဌာနန္တိ၊ ကား။ တံ နိက္ခေပဋ္ဌာနံ၊ ထိုအတ္တဘောကို ပစ်ချရာဌာနသည်။ ဝါ၊ စုတိဌာနသည်။ အာဟန္တရိကန္တိ၊ ကား။ သမန္တတော စ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ၎င်း။ ဥပရိ စ၊ အထက်၌၎င်း။ သနသဉ္စန္တိ၊ တခဲနက်ဖုံးလွှမ်းအပ်၏။ သမ္မာဓဋ္ဌာနံ၊ ကျဉ်းမြောင်းသောဌာနတည်း။ အန္တတမမိဝါတိ၊ ကား။ အန္ဓကာရတံမိသာ ဝိယ၊ ကန်းသည်ကို ပြုတတ်သော အမှိုက်မှောင်အတိကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။

ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဍိကတ္ထာယာတိ၊ ကား။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ အထွတ်တပ်သော အဆောင်၏။ ကုဋ္ဌတ္ထာယ၊ အထွတ်အလိင်္ဂါ။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ ၏။ ကဏ္ဍိကာ ဝိယ၊ အထွတ် - အဖူး - အချက်ကဲ့သို့။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) မဟာရုက္ခော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပုရိမဘဝေ၊ ရှေးဘဝ၌။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တနာမရူပံ၊ ဖြစ်သောနာမ်ရုပ်ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) သာခါပလာသာ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ တေန၊ ထိုစုတိနာမ်ရုပ်နှင့်။ သမ္ပန္နံ၊ သော။ ဣမသ္မိံ* ဘဝေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) ကမ္မာရသာလာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနံ၊ ဥပမာ ဥပမေယျ နှီးနှောခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကဋ္ဌဖာလကောပမာပိ၊ ထင်းခွဲသုဉ္ဇပမာကိုလည်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ-၌ စပ်) ယထာ နာမ၊ ကား။ ဗလဝ။ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ သြဒနပစနာဒိအတ္ထံ၊ ထမင်းချက်ခြင်းအစရှိသောအကျိုးငှါ။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဒါရုံ၊ သစ်တုံးကို။ ဖာလေန္တော၊ ခွဲလတ်သော်။ တဿ၊ ထိုသစ်တုံး၏။ တစဖေဂ္ဂုမတ္တဖာလနေ၊ အခွန်အကာမျှကိုခွဲရာ၌။ ဖရသုခာရာယ၊ ပေါက်ဆိန်အသွားသည်။ ဝိပန္နာယ၊ ပျက်လတ် - ပဲ့လတ်သော်။ မဟန္တံ၊ သော။ ဒါရုံ၊ ကို။ ဖာလေတုံ၊ ငှါ။ အသက္ခောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ ဝန်ချခြင်း - လက်လျှော့ခြင်းကို။ အကတွာ၊ ၍။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ကေသောဟာရကူပမာ၊ ဆံပင်ချသူ - ခေါင်းရိပ်သူဥပမာသည်။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။ (ထိုအတူဟု ဆိုသော်လည်း ဤ၌ကား သင်စုန်းမပြတ်လျှင် သွေးခြင်း - ခတ်ခြင်းကို ယူအပ်၏။ ဤကား အထူးတည်း။)

[၄၉] အတိတာသု၊ ကုန်သော။ ဇာတိသု၊ ဘဝတို့၌။ နိဝုတ္တဓမ္မာရမ္မဏတ္တာဘာဝါ၊ နေခဲ့ဘူး - မှီဝဲခဲ့ဘူးသောတရားလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တန္တိ၊ ကား။ ပစ္စိမနိသဇ္ဇတော၊ နောက်ဆုံးအထိုင်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။) ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ တည်း။ ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ ၏။ ပရိကမ္မဘာဝေန၊ ပရိကံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တသမာဓိနာ၊ ဖြစ်သောသမာဓိနှင့်။ သမ္ပယုတ္တဉာဏံ၊ ယှဉ်သောဉာဏ်သည်။ ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏံ၊ မည်၏။ တံ ရူပါဝစရံ သန္ဓာယ န ယုဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုကေဆရာတို့၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ (န ယုဇ္ဇတိ-၌ စပ်) အတိတံသဉာဏံ၊ ကို။ ရူပါဝစရံ၊ ဟူ၍။ စေ အဓိပ္ပေတံ၊ အကယ်၍ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား) ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏဿ၊ ပရိကမ္မသမာဓိနှင့်ယှဉ်သောဉာဏ်၏။ ကာမာဝစရဘာဝတော၊ ကာမာဝစရ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အနန္တရစုတိဿ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သောစုတိ၏။ သြရတော၊

အတွင်းဖက် ဤမှာဖက်၌။ ပဝတ္တက္ခန္ဓေ၊ ဖြစ်သောခန္ဓာတို့ကို။ (သီမုနှင့်အညီပင်) အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ရူပါဝစရံ၊ ရဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဠိယံ ဝါ၊ ပါဠိ၌သော်၎င်း။ အဋ္ဌကထာယံ ဝါ၊ ၌သော်၎င်း။ အာဂတံ၊ လာသောစကား သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ။ ယေသံ ဇဝနာနံ၊ အကြင် လေးကြိမ် ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော ၃-ကြိမ် ၄-ကြိမ်သော ဇောတို့ သည်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) ယဒါ ပန၊ အကြင် အခါ၌ကား။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုယောဂီ ရဟန်း၏။ ဝါ၊ အား။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။ ဣဒံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ- ဉာဏံ နာမာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အနန္တရဿ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဘဝဿ၊ အတိတ်ဘဝ၏။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တနာမရူပံ၊ ဖြစ်ခဲ့သောနာမ်ရုပ်ကို။ (သီမုနှင့် အညီပင်) အာရမ္မဏံ ကတော၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ ကာမံ ဒဿိတံ၊ အကယ်၍ကား ပြအပ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုစကားကို။ နိဒဿနမတ္တံ၊ ပုံစံပြစကားဟူ၍။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဉာဏသာမညဿ၊ ဉာဏ်သာမည၏။ ဇောတိတဘာဝတော၊ ထွန်းပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာ။ တတော နာမရူပတော၊ ထိုစုတိနာမ်ရုပ်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အတိတာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓါ စ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော တရားတို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသောတရားသည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသော၊ မည်သည်။ ဟောတိ ယထေဝ၊ ကဲ့သို့သာလျှင်။ ဧဝံ၊ တူ။ တဿ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသမည်သော တရားအပေါင်းကို။ ပဋိဝိဇ္ဈနစသေန၊ ထိုးထွင်း ၍ သိခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ- နုဿတိဉာဏံ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တေန၊ပ။ အနုဿရတိတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၀၄။ ဧကမ္ပိ ဇာတိန္နိ၊ ကား။ ဧကမ္ပိ ဘဝံ၊ တခုသောဘဝကိုလည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကမ္ပိဗ္ဗုတ္တော၊ တခုသောကံကြောင့်ဖြစ်သော။ အာဒါနနိက္ခေပ- ပရိစ္ဆိန္နော၊ ပဋိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ အန္တောဂဓမ္မပဘေဒေါ၊ အတွင်းဝင်သောတရားတို့၏ အပြားရှိသော။ သော ခန္ဓပုဗ္ဗန္တော၊ ထိုခန္ဓာအစဉ် ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဇာတိတံ၊ ဟူ၍။ အဓိပေတော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧကမ္ပိ၊ပ။ ခန္ဓသန္တာနန္နိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပရိဟာယမာနောတိ၊ ကား။ ခိယမာနော၊ ကုန်ဆဲသော။ ဝိနဿမာနော၊ ပျက်ဆဲသော။ ကပ္ပေတိ၊ ကား။ အသင်္ချေယျကပ္ပေါ၊ သည်။ သော ပန၊ ထိုကပ်သည်ကား။ အတ္ထတော၊ သရုပ် တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ကာလော၊ တည်း။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ပဝတ္တမာနသင်္ချေ- ဝသေန၊ ဖြစ်ဆဲသောသင်္ချေ၏အစွမ်းဖြင့်။ အဿ၊ ထိုကပ်၏။ ပရိဟာနိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝစုမာနော ဝိဝဇ္ဇကပ္ပေတိ တောပိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။

ဧဝေဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ “ကလံ၊ ကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်စေ၏။”
 ဣတိ၊ စ၊ ဤသို့၎င်း။ “ကလော၊ သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။ သဟ၊ က။
 သဗ္ဗာနေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ သသတိ၊
 စား၏။” ဣတိ၊ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဣတိအာဒိသ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိတို့၌။
 ကာလဿာပိ၊ ၎င်းလည်း။ ယော ခယော၊ ကုန်ခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ သော၊
 ထိုကာလ၏ကုန်ခြင်းကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ နာဓိပေတော၊ အလိမ္မာရုံအပ်။
 (ကသ္မာ၊ ကား။) အနိဋ္ဌပုသင်္ဂတော၊ အလိမ္မာရုံအပ်သောအနက်ရောက်ခြင်း
 ကြောင့်တည်း။ သံဝဋ္ဋနံ ဝိနဿနံ၊ ပျက်ခြင်းသည်။ သံဝဋ္ဋော၊ မည်၏။
 သံဝဋ္ဋတော၊ ပျက်သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ တထာ၊
 ထိုပျက်ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဌာယိ၊ တည်သောကပ်သည်။ သံဝဋ္ဋ-
 ဌာယိ၊ မည်၏။ တံမုလကတ္တာတိ၊ ကား။ တံပုဗ္ဗကတ္တာ၊ ထိုသံဝဋ္ဋကပ်လျှင်
 ရှေ့သွားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ။ဝိဝဋ္ဋနံ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊
 တနည်း။ ဝဇ္ဇနံ၊ ပွားခြင်းသည်။ ဝိဝဋ္ဋော၊ မည်၏။

တေဇော။ပ။ သံဝဋ္ဋောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သံဝဋ္ဋသီမာနုက္ကမေန၊
 ကမ္ဘာပျက်ရာအပိုင်းအခြား နယ်ပယ်အစဉ်အားဖြင့်။ သံဝဋ္ဋေသု၊ ကမ္ဘာပျက်
 ခြင်းတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗေသု၊ ဆိုသင့်ကုန်လျက်။ တထာ၊ ဖြင့်။ အဝတော၊ မူ၍။
 အာပေါ။ပ။ သံဝဋ္ဋောတိ၊ ဟူ၍။ [၅၀] ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ သံဝဋ္ဋကမဟာ-
 ဘူတဒေသနာနုပုဗ္ဗိယာ၊ ပျက်စေတတ်သော မဟာဘုတ်တို့ကို ဟောသော
 ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။) ဘာဝိသံဝဋ္ဋာနုပုဗ္ဗိယာ၊ ဖြစ်လတ်သော ကမ္ဘာပျက်ခြင်းအစဉ်အား
 ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)
 အာပေန၊ ရေဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သံဝဋ္ဋော၊ ပျက်ခြင်းသည်။ အာပေါသံဝဋ္ဋော၊
 မည်၏။ သံဝဋ္ဋသီမာတိ၊ ကား။ သံဝဋ္ဋမရိယာဒါ၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်း၏ အပိုင်း
 အခြား ဘောင်သတ်နယ်ပယ်တို့တည်း။

သံဝဋ္ဋတိတိ၊ ကား။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ သဒါတိ၊ ကား။ သဗ္ဗကာလံ၊
 အခါခပ်သိမ်း။ တီသုပိ၊ ကုန်သော။ သံဝဋ္ဋကာလေသု၊ တို့၌။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။

ကေ ဗုဒ္ဓခေတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသောစကားကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊
 အကြင်ဗုဒ္ဓခေတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုဗုဒ္ဓခေတ်ကို။ နိယ-

၁-သိမ္မနှင့်အညီပင်၊ ယခုကမ္ဘာသည် ရေဖြင့်ပျက်မည်၊ နောက်ကမ္ဘာသည် မီးဖြင့်
 ပျက်မည် ဤသို့သောဖြစ်မည့် သံဝဋ္ဋအစဉ်အားဖြင့်-ဟု ဆိုလို၏။ ဘာဝိ-ပပါသော လက်ရှိ
 မူအရာအားဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူရန်ခက်၏။

မေတွာ၊ သတ်မှတ်၍။ ဒသေတံ၊ ငှါ။ ဗုဒ္ဓခေတ္တံ နာမ တိဝိဓန္တိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ယတ္တကေ၊ အကြင်မျှလောက်သော။ ငှာနေ၊ ဌ။ တထာဂတဿ၊ ၎်။ ပဋိသန္ဓိဉာဏာနုဘာဝေါ၊ ပဋိသန္ဓေဉာဏ်၏အစွမ်းအာနုဘော်သည်။ ပုညဖလသမုတ္တေဇိတော၊ ကောင်းမှုကံ၏အကျိုးသည် ကောင်းစွာထက်စေအပ်သည် ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ထက်စေအပ်သော။ ပဋိသန္ဓိဉာဏာနုဘာဝေါ၊ သည်။ သရသေနေဝ၊ မိမိသဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ ပဝိဇ္ဇတ္တိ၊ အလွန်အကဲ ကုန်မြူးစမှယ်၏ ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ထို(ဉာဏာနုဘာဝ၏ ကုန်မြူးရာ) အလုံးစုံသော အရပ်သည်လည်း။ ဗုဒ္ဓကံရဿ၊ ဘုရားအလောင်း၏။ နိဗ္ဗတ္တနုခေတ္တံ နာမ၊ ဖြစ်ရာခေတ်မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိခေတ္တံ။ပ။ ပရိယန္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ အာနုဘာဝေါဝတ္တတိတိ၊ ကား။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဏာခေတ္တပရိယာပန္နော၊ အာဏာခေတ်၌ အကျိုးဝင်သော။ ယတ္ထ ကတ္တစိ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော။ စက္ကဝါဠေ၊ ဌ။ ငှာတွာ၊ ၎်။ အတ္တနော၊ ၎်။ အတ္တာယ၊ ငှါ။ ပရိတ္တံ၊ ကိ။ ကတွာ၊ ၎်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအာဏာခေတ်၌သာလျှင်။ အညံ၊ တပါးသော။ စက္ကဝါဠေ၊ သို့။ ဂတောပိ၊ သွားရောက်သော်လည်း။ ကတပရိတ္တော ဧဝ၊ ပြုအပ်သောပရိတ်အကာအကွယ် ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎်။ (ပရိတ်၏တန်ခိုးပျံ့နှံ့ ရာအရပ်ကို ဆိုလိုသည်) အထ ဝါ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုအာဏာခေတ်၌။ ဧကစက္ကဝါဠေ၊ တခုတည်းသော စကြာဝဠာ၌။ ငှာတွာ၊ ၎်။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှါ။ ပရိတ္တေ၊ ကိ။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ အာဏာခေတ္တေ၊ ဌ။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့အား။ ပရိတ္တာနုဘာဝေါ၊ ပရိတ်၏အစွမ်းအာနုဘော်သည်။ အဘိသမ္ဘုဏာတံ ဧဝ၊ ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတ္ထ၊ ထိုအာဏာခေတ်၌။ ဒေဝတာဟိ၊ နတ်တို့သည်။ ပရိတ္တာဏာယ၊ ပရိတ်၏ အာဏာကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစိ-တဗ္ဗတော၊ ခံယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယံ ဝိသယခေတ္တံ၊ အကြင် ဝိသယခေတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၎်။ ဧကသ္မိယေဝ ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌ သာလျှင်၊ ဝါ၊ တခဏချင်းသာလျှင်။ သရေန၊ အသံဖြင့်။ အဘိဝိညာပနံ စ၊ သိစေနိုင်ခြင်း၊ ကြားစေနိုင်ခြင်းကို၎င်း။ အတ္တနော၊ မိမိဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်တော်မြတ်၏။ ရူပဒဿနဉ္စ၊ အဆင်းရုပ်ကို ပြနိုင်ခြင်း၊ မြင်စေနိုင်ခြင်း ကို၎င်း။ ပဋိဇာနန္တေန၊ ဝန်ခံသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယာဝတာ ဝါ ပန အာကခေယျာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ယတ္တာတိ၊ ကား။ အနန္တာပရိမာဏေ၊ အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော။ ယသ္မိ ဝိသယခေတ္တေ၊

၁-သိမ္မနှင့်အညီပင်၊ အပ္ပမာဏဉ္စာရဩဘာသပါတုဘာဝစသော အစ္စရိယအပ္ပုတ အပေါင်းဖြစ်သည်ကို ဆိုသည်။ ပထဝီ ဝိဇ္ဇတ္တိ-ဟူသော ပါဌ်အရဖြင့် ဉာဏာနုဘာဝေါ-နှင့် ပထဝီ-ဟူသော ကတ္တားနှစ်ခု ဖြစ်နေသောကြောင့် သင့်အံ့မထင်။

၌။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်အရာကို။ တထာဂတော၊ သည်၊ အာကခံတိ၊ ၏။
တံ တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ (ကသွာ၊ ကား။) ဗုဒ္ဓဉာဏဿ၊ ၏။ အာကခါ-
မတ္တပဋိဗဒ္ဓဝတ္တိတာယ၊ အလိုမျှနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ သဏ္ဌဟန္တန္တိ၊ ကား။ ဝိဝဇ္ဇမာနံ၊ ပွားလတ်သော်။ ဇာယမာနံ၊ ဖြစ်
လတ်သော်။

၄၀၅။ ဂေါခါယိတကမတ္တေသုတိ၊ ကား။ ဂေါဟိ၊ နွားတို့သည်။ ခါဒိ-
တဗ္ဗပုမာဏေသု၊ စားအပ်၊ စားလောက်သော ပမာဏရှိကုန်သည်။ ယန္တိ၊ ကား။
ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ပုပ္ဖလူပဇီဝိနိယော၊ အပွင့်အသီးကိုမိ၍ အသက်မွေးကုန်
သော။ ဒေဝတာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။

ဧတေသန္တိ၊ ကား။ ဝဿုပဇီဝိနောတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တသတ္တာနံ၊ ဆိုအပ်
ခဲ့ပြီးသော သတ္တဝါတို့တွင်။ တတ္တာတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ သော စ
ခေါ၊ ထိုဗြဟ္မလောကကိုလည်း။ ပရိတ္တာဘာဒိဗြဟ္မလောကော၊ ကဟူ၍။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပဋိလဒ္ဓဇ္ဈာနဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတှာ၊ ၍။ စျာနုပုဋ္ဌိ-
လာဘဿ၊ ၏။ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ ဒသေတံ၊ ငါ။ တဒါ ဟိတိအာဒိ၊
ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ ဗျူဟေန္တိ သမ္ပိဏ္ဏေန္တိ၊ ပေါင်းစု
ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကဗျူဟာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုလောက
ဗျူဟာနတ်တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။
ဌိတာပိ၊ ရပ်တည်ကုန်လျက်လည်း။ နိသိန္နာပိ၊ ထိုင်ကုန်လျက်လည်း။ သံဝေဂ-
ဇာတာ စ၊ ဖြစ်သောထိတ်လန့်ခြင်းရှိကုန်သည်၎င်း။ [၅၁] သမ္ဘမပုတ္တာ စ၊
စိတ်၏ချာချာလည်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၎င်း၊ ဝါ၊ အံ့အားသင့်ခြင်းသို့ရောက်
ကုန်သည်၎င်း။ ဟုတှာ၊ ၍။ တေသံ၊ ထိုလောကဗျူဟာနတ်တို့၏။ အာသန္ဓေ၊
အနီးဖြစ်သော။ ဌာနေ၊ ၌။ သန္နိပတန္တိ ကိရ၊ စုဝေးကုန်သတတ်။ သိခါဗန္ဓဿ၊
သျှောင်ထုံးအဖွဲ့၏။ မုတ္တတာယ၊ ဖြေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တသိရာ၊
ဖြေအပ်သော သျှောင်ထုံးရှိကုန်၏။ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှ ဤမှလည်း။
ဝိဓူယမာနကေသတာယ၊ လှုပ်ရှားသောဆံပင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိကိဏ္ဏ-
ကေသာ၊ မည်ကုန်၏။ လောကဝိနာသဘယေန၊ လောက၏ပျက်စီးအံ့သည်မှ
ကြောက်သဖြင့်။ သောကဝန္တစိတ္တတာယ၊ စိုးရိမ်ခြင်းရှိသောစိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ဝိရူပဝေသဓာရိနော၊ ဖောက်ပြန်သောအသွင်ကို
ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မာရိသာတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။
ပိယသမုဒါစာရော၊ ချစ်သဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သော စကားတည်း။ ဝါ၊ ချစ်အပ်သော
သူကို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသောစကားတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတေ၊ ဤလောက
ဗျူဟာနတ်တို့သည်။ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္ဘာ၏ ထခြင်းပျက်ခြင်းကို။ ကထံ၊

အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနန္ဒိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ မေးဌားအံ့။ ဓမ္မတာယ၊ သည်။ သဉ္ဇောဒိတာ၊ နှိုးဆော်တိုက်တုန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဇာနန္ဒိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တာဒိသနိမိတ္တဒဿနေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသောနိမိတ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ (ဇာနန္ဒိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဗြဟ္မဒေဝတာဟိ၊ တို့သည်။ ဥယျောဇိတာ၊ နှိုးဆော်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဇာနန္ဒိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

မေတ္တာဒီနီတိ၊ ကား။ မေတ္တာမနုဿိကာရာဒီနိ၊ မေတ္တာကို နှလုံးသွင်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရပုညာနိ၊ ကာမာဝစရကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ကို။ ဒေဝလောကေတိ၊ ကား။ ကာမဒေဝလောကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည်လောက ဌံ။ ဒေဝါနံ၊ တို့အား။ သုခသမ္ဘယဝါတဂ္ဂဟဏပရိစယေန၊ ချမ်းသာသော အတွေ့ရှိသော လေကိုယူခြင်း၌ အလေ့အကျက်ဖြင့်။ ဝါယောကသိဏေ၊ ဌံ။ ဈာနာနိ၊ တို့သည်။ သုခေနေဝ၊ ချမ်းသာလွယ်ကူသဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ ကိရ၊ ပြည့်စုံကုန်သတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝါယောကသိဏေ။ပ။ ပဋိလဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဒညေ ပနာတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အာပါယိကေ၊ အပါယ် သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဒေဝလောကေ နတ်ပြည်၌။

ဒုတိယော သူရိယောတိ၊ ကား။ ဒုတိယံ၊ သော။ သူရိယမဏ္ဍလံ၊ နေဝန်း သည်။ သတ္တသူရိယန္တိ၊ ကား။ သတ္တသူရိယပါတဘာဝသုတ္တံ၊ ခုနစ်စင်းသော နေတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ဟောသောသုတ်ကို။ (ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ-၌ စပ်) ပကတိသူရိယေတိ၊ ကား။ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနကာလတော၊ ကမ္ဘာပျက်သောအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နသူရိယဝိမာနေ၊ ဖြစ်ခဲ့သော နေဗိမာန်၌။ ပန၊ ဆက်။ ကပ္ပ- ဝုဋ္ဌာနကာလေ၊ ကမ္ဘာပျက်သောအခါ၌။ အညေ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစ- ဒေဝါ၊ တို့သည်။ (ဗြဟ္မလောကံ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ) ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တူ။ သူရိယဒေဝပုတ္တောပိ၊ နေနတ်သားသည်လည်း။ ဈာနံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကံ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သူရိယမဏ္ဍလံ ပန၊ နေဝန်းသည်ကား။ ပဘဿရတရဉ္စေ၊ သာလွန်၍တောက်ပသည်၎င်း။ တေဇဝန္တတရဉ္စေ၊ သာလွန်၍ တန်ခိုးရှိသည်ပူသည်၎င်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ အပရေ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုပကတိနေဝန်းသည်။ အန္တရဓာယိတွာ၊ ၍။ အညမေဝ၊ တပါးသောနေဝန်း အသစ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဂင်္ဂါ၊ မြစ်၎င်း။ ယမုနာ၊ ၎င်း။ သရဘူ၊ ၎င်း။ အစိရဝတိ၊ ၎င်း။ မဟိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာ၊ ဤသည်တို့ကား။ ပဉ္စ မဟာနဒိယော၊ မြစ်ကြီးငါးသွယ်တို့တည်း။

ပဘဝါတိ၊ ကား။ ဥပုတ္တိဋ္ဌာနဘူတာ၊ ဖြစ်ရာဋ္ဌာနဖြစ်ကုန်သော။ ဟံသပါတ-
နောတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ မန္တာကိနိ၊ မန္တာကိနိအိုင်ကို။ အာဟ၊ ၏။

န သဏ္ဍာတိတိ၊ ကား။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။

ပရိယာဒိန္နသိနေဟန္တိ၊ ကား။ ပရိက္ခိဏသိနေဟံ၊ ကုန်ပြီးသောအစေးဓာတ်
အစိုဓာတ်ရှိ၏။ ယာယ အာပေါဓာတုယာ၊ အကြင်အာပေါဓာတ်ဖြင့်၊ ဝါ၊
သည်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ အာဗန္ဓုတ္တာ၊ ဖွဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ပထဝီဓာတု၊ သည်။ သမ္ပိန္နိတော၊ ပေါင်းအပ်သည်။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်)
ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအာပေါဓာတ်သည်။ ဆဋ္ဌသုရိယပါတုဘာ-
ဝေန၊ ဆဋ္ဌနေ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (သိမ္မနှင့်အညီ ဆဋ္ဌ-သင့်၏)
ပရိက္ခယံ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ယထာ စိဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ စ၊ ဆက်။ ဣဒံ စက္ကဝါဠိ၊
ဤစကြာဝဠာသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ ကောဋိသတ-
သဟဿစက္ကဝါဠာနိပီတိ၊ ကား။ ဝိပတ္တိမဟာမေဃပုတ္တိတော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုး
ရွာသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကပ္ပ-
ဝုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်းကို။ (ဤမှနောက်၌ သိမ္မနှင့်အညီ တံ-ဟူသောပုဒ်
မရှိသင့်၊ ပိုသည်) တတ္ထ၊ ထိုကုဋေတသိန်းသော စကြာဝဠာတို့၌။ အတိဒိသတိ၊
ညွှန်း၏။

ပလုဠိတောတိ၊ ကား။ ဆိဠိတော၊ ပြတ်၍။ သင်္ခါရဂတန္တိ၊ ကား။ ဘူတု-
ပါဒါယပုဘောဒံ၊ ဘူတရုပ်ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော။ (ဤဖြင့် နာမ်မပါဟု သိစေ
၏) သင်္ခါရဇာတံ၊ သင်္ခါရတရားအပေါင်းသည်။ သဗ္ဗသင်္ခါရပရိက္ခယာတိ၊
ကား။ ဈာပေတဗ္ဗသင်္ခါရပရိက္ခယာ၊ လောင်ကြမ်းစေအပ်သော အလုံးစုံသော
သင်္ခါရတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ သယမ္ပိ၊ မိမိသည်လည်း။ သင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ
တရားအပေါင်းသည်။ သမာနံ၊ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သောမီးလျှံသည်။
ဣန္ဒနာဘာဝတော၊ လောင်စာ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဆာရိကမ္ပိ၊ ပြာကိုသော်
လည်း။ အသေသေတော၊ မကြွင်းစေမှု၍။ နိဗ္ဗဟိတော၊ အကြွင်းမဲ့လောင်၍။
ဝူပသမ္ပတိ၊ ငြိမ်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပ္ပံ၊ ပ။ နိဗ္ဗာယတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[၅၂] ၄၀၆။ ဒိဃဿ အဗ္ဗုနောတိ၊ ကား။ သံဝနုဋ္ဌာယိအသင်္ချေယျ-
ကပ္ပသင်္ခါတဿ၊ သံဝနုဋ္ဌာယိအသင်္ချေယျကပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒိဃဿ၊ သော။
ကာလဿ၊ ၏။ အစုယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ တာလက္ခန္ဓာဒီတိ၊ ဟူသော
ပါဌ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ သာကသာလာဒိရုက္ခေ၊ ကျွန်း အင်ကြင်း အစရှိ
သော သစ်ပင်တို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ သနံ ကရောတိတိ၊ ကား။
ဝိသရိတံ၊ ပျံသွားခြင်းငှါ။ အဒတော၊ ရှိ။ ပိဏ္ဍိတံ၊ ပေါင်းစုအပ်သည်ကို။
ကရောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပရိဝဋ္ဌမန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝနုဘာဝေန၊
လုံးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္တံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်ကို။ (ကရောတိ၊ ၏။)

တန္တိ၊ ကား။ ဥဒကံ၊ သည်။ အဿာတိ၊ ကား။ ဝါတဿ၊ လေအား။ ဝိဝရံ
 ဒေတိတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ သနံ၊ တခဲနက်တစပ်တည်းကို။ ကရောတိ၊ ၏။
 သမ္ပိဏ္ဍေတိ၊ ပေါင်းစု၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ အန္တရံ၊ အကြားကို။
 ဒေတိ၊ ၏။ (အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူရန်ခက်၏) ပရိက္ခယမာနန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။
 ယာဝ ဗြဟ္မလောကော၊ တိုင်အောင်။ ဧကောသဘူတေန၊ တခုတည်းသော
 အယဉ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝါတေန၊ လေသည်။ ပရိသောသိယမာနတာယ၊
 ခြောက်ခန်းစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိက္ခယံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်လတ်
 သော်။ ဗြဟ္မလောကော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊
 ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ဗြဟ္မလောကောတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာန-
 ဘူမိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဥပရိစတုကာမာဝစရဒေဝလောကဋ္ဌာနေတိ၊ ကား။
 ယာမဒေဝလောကာဒိနံ၊ ယာမာနတ်ပြည်အစရှိကုန်သော။ စတုန္တံ၊ လေးခုသော
 နတ်ပြည်တို့၏။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌာနေ၊ တည်ရာဖြစ်သောအရပ်၌။ စတုမဟာရာဇိက-
 တာဝတိံသဘဝနာနံ၊ စတုမဟာရာဇိတာဝတိံသာနတ်ဘုံတို့၏။ ပတိဋ္ဌာန-
 ဋ္ဌာနာနိ၊ တည်ရာအရပ်တို့သည်။ ပထဝီသမ္ပန္နတာယ၊ လူ့လောကမြေကြီးနှင့်
 စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာဝ၊ စွာ။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်သေး။

ရုန္ဒန္တိတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။ န ဘဿတိ၊
 မလျောကျ။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ နိရောဓေန္တိ၊ ချုပ်စေကုန်၏။

ပဌမတရာဘိနိဗ္ဗတ္တာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ အာယုက္ခယဿ၊
 အသက်တမ်းကုန်ခြင်း၏။ သမ္ဘဝဒဿနံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကိုပြသောပုဒ်တည်း။
 တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ဒိန္တံ ဝါ ကပ္ပိနံ၊ မဟာကပ်နှစ်ကပ်တို့၏၎င်း။ စတုန္တံ ဝါ
 ကပ္ပိနံ၊ တို့၏၎င်း။ အဋ္ဌန္တံ ဝါ ကပ္ပိနံ၊ တို့၏၎င်း။ အာဒိမ္ပိ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တာ၊
 ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတောတိ၊ ကား။
 အာဘဿရဗြဟ္မလောကတော၊ အာဘဿရာဗြဟ္မာ့ပြည်မှ။ ဟိ၊ မှန်။ ပရိတ္တာဘ-
 အပ္ပမာဏာဘာပိ၊ ပရိတ္တာဘာ အပ္ပမာဏာဘာဗြဟ္မာတို့ကိုလည်း။ အာဘဿ-
 ရဂ္ဂဟဇဏနေဝ၊ အာဘဿရ-သဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အာဘဿရဗြဟ္မာကို ယူခြင်း
 ဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ဟောန္တိ။ပ။ စရာတိ ဣဒံ၊
 စကားကို။ ဥပစာရဇ္ဈာနပုညဿ၊ ဥပစာရဇ္ဈာန်ကောင်းမှု၏။ မဟာနုဘာဝ-
 တာယ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာလုပ္ပကာ-
 ရကန္တိ၊ ကား။ အာလောပံ၊ အလုပ်အလေးကို။ ကတုာ ကတုာ၊ ပြုကုန်ပြုကုန်၍။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ အာလုပ္ပနံ ဝိလောပံ၊ လုယက်ခြင်းကို။ ကတုာ၊
 ၍။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့မူလည်း ။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)

၁-ဤ၌ ဝါ-သဒ္ဓါရှိသင့်၏။ သို့မှ အာစရိယဝါဒနှင့် အဖွင့်ကွဲကြောင်း ထင်ရှားမည်။

ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာတိ၊ ကား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဟဋ္ဌာ၊ ရှင်လန်းကုန်သည်။ ဥပ္ပိလာဝိတစိတ္တာ၊ တက်ကြွသောစိတ်ရှိကုန်သည်။ နာမံ ကရောန္တိတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။

သိနေရုစက္ကဝါဠဟိမဝန္တပဗ္ဗတာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ ဒီပသမုဒ္ဒါပိ၊ ကျွန်းသမုဒ္ဒရာတို့သည်လည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်သေး၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ နိန္ဒနိန္ဒဋ္ဌာနေ သမုဒ္ဒါ သမသမဋ္ဌာနေ ဒီပါတိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ တံ။ ထူပထူပါတိ၊ ကား။ ဥန္တတုန္တတာ၊ မြင့်မောက်ကုန်မြင့်မောက်ကုန်သည်။

အတိမညန္တိတိ၊ ကား။ အတိက္ကမိတ္တာ၊ ကျော်လွန်၍။ မညန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။ ဟိဋ္ဌေန္တိ၊ ရှုတ်ချကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေနော နယေနာတိ၊ ကား။ ကေစ္စေ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေန၊ သော။ နယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပဒါလတာတိ၊ ကား။ ဧဝံနာမိကာ၊ ဤသို့ ပဒါအမည်ရှိသော။ လတာဇာတိ၊ နွယ်မျိုးသည်။ တဿာ၊ ထိုနွယ်မျိုး၏။ ပါရာသဝဇာတိ၊ ပါရာသဝမျိုးသည်။ ဝါ၊ နောက်ကာလ၌ ဖြစ်ပွားလာသော နွယ်မျိုးသည် ။ ဂဠောစိ ကိရ၊ ဆင်သမနွယ်မည်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အကဠော ဝေ၊ မထွန်မယက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဘူမိပုဒေသေ၊ မြေအရပ်၌။ ပစ္စနကော၊ ရင့်ကျက်၍ မှည့်သော သလေးသည်။ အကဠပါကော၊ မည်၏။ အကဏောတိ၊ ကား။ ကုဏ္ဍကရဟိတော၊ ဆန်ကဲ့မှကင်းသော၊ ဝါ၊ ဖွဲ့နုမှကင်းသော။

[၅၃] သုမနသင်္ခါတဇာတိပုပ္ဖသဒိသော၊ သုမနဟုဆိုအပ်သော မြတ်လေးပန်းနှင့်တူသောထမင်းသည်။ သုမနဇာတိပုပ္ဖသဒိသော၊ မည်၏။ တေဿ၊ ဤထမင်းအား။ ယော ယော ရသော၊ အကြင် အကြင် အရသာသည်။ (အတ္ထိ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယံယံရံသော၊ မည်၏။ သြဒနော၊ ထမင်းကို ရ၏။ တံ ယံယံရံသံ၊ ထိုအကြင်အကြင်/အရသာရှိသော ထမင်းကို။ ယာဒိသရသဝန္တံ၊ အကြင်သို့သော အရသာရှိသော ထမင်းကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ရသပထဝီ စ၊ ရသပထဝီသည်၎င်း။ ဘူမိပုပ္ဖကော စ၊ မြေလွှာသည်၎င်း။ ပဒါလတာ စ၊ ပဒါနွယ်သည်၎င်း။ ပရိဘုတ္တာ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သုဓာဟာရော ဝိယ၊ သုဓာအာဟာရကဲ့သို့။ ခုဒ္ဒံ၊ ဆာလောင်ခြင်းကို။ ဝိနောဒေတွာ၊ ဖျောက်၍။ ရသဟရဏီဟိ၊ ရသဓာတ်ကို ဆောင်သော အကြောတို့ဖြင့်။ ရသမေဝ၊ ရသ

၁-မရတော အာသဝတိတိ ပရာသဝါ၊ သာ ဝေ ပါရာသဝါ၊ သာ ဝေ ဇာတိ ပါရာသဝဇာတိ-ဟု ဝစနတ္ထကြံရာ၏။ ပါရမ္ပရိယဇာတိ-ဟူ၍သော်လည်း ပါဌ်ရင်းဖြစ်ရာ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပွားလာသော နွယ်မျိုးသည်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။

ဓာတ်ကိုသာလျှင်။ ပြုဟေန္တာ၊ ပျားစေကုန်လျက်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝတ္ထုနော၊
 ၏။ သုခုမဘာဝေန၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿန္တာ၊ အကျိုးဆက်
 ဖြစ်သော ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တို့သည်။ န(ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ သုခုမဘာဝေ-
 နေဝ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဂဟဏိန္ဒနမေဝ စ၊ ပါစကဓာတ်
 မီး၏လောင်စာသည်သာလျှင်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိဘုတ္တော၊ သုံးဆောင်
 အပ်သော။ သြဒနော ပန၊ သလေးထမင်းသည်ကား။ ရသံ၊ ရသဓာတ်ကို။
 ဝဇေန္တာပိ၊ တိုးပွားစေသော်လည်း။ ဝတ္ထုနော ၏။ သြဋ္ဌာရိကဘာဝေန၊ ရုန့်
 ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿန္တိ၊ အကျိုးဆက်ကို။ ဝိဿဇေန္တာ၊
 စွန့်လွှတ်လတ်သော်။ ပဿာဝံ စ၊ ကျင်ငယ်ရေကို၎င်း။ ကသဋ္ဌဉ္စ၊ ကျင်ကြီးဟူ
 သော အဖတ်ကြမ်းကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော။ ပ။
 သဉ္ဇာယတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပုရိမတ္တဘာဝေသု၊ ရှေး၌ဖြစ်သော
 အတ္တဘောတို့၌။ ပဝတ္ထုဥပစာရဇ္ဈာနာနုဘာဝေန၊ ဖြစ်သော ဥပစာရဈာန်၏
 အာနုဘော်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ သတ္တသန္တာနေ၊ သတ္တဝါတို့၏
 သန္တာန်၌။ ကာမရာဂဝိက္ခမ္ဘနဝေဂေါ၊ ကာမရာဂကို ခွါခြင်း၏အဟုန်သည်။
 န သမိတော၊ မငြိမ်းသေး။ တာဝ၊ လောက်။ ဗလဝကာမရာဂုပနိဿယာနိ၊
 အားကြီးသော ကာမရာဂ၏ ဥပနိဿယဖြစ်ကုန်သော။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနိ၊
 ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့သည်။ န ပါတုရဟေသံ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်သေး။ ယဒါ
 ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ အဿ၊ ထိုကာမရာဂကို ခွါခြင်းအဟုန်၏။ ဝိစ္ဆိန္ဒ-
 တာယ၊ ပြတ်စဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလဝကာမရာဂေါ၊ အားကြီးသော
 ကာမရာဂသည်။ လဒ္ဓါဝသရော၊ ရအပ်သောအခွင့်ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။
 တဒါ၊ ၌။ တဒုပနိဿယာနိ၊ ထိုအားကြီးသော ကာမရာဂ၏ ဥပနိဿယ ဖြစ်
 ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အတ္တ-
 ဘာဝေသု၊ တို့၌။ သဉ္ဇာယံ သု၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေန၊ ကြောင့်။ ပုရိသဿ။ ပ။
 ပါတုဘဝတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေနော၊ ပင်လျှင်။ တတြ သုဒန္တိအာဒိ၊
 ကို။ အာဟ၊ ၏။

အလသဇာတိကဿာတိ၊ ကား။ သဇ္ဈကမေဝ၊ တနေ့ခြင်းအတွက်သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ တဏှုလံ၊ ဆန်ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ပရဒိဝသဿ၊ တပါး
 သောနေ-နောက်နေ၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဂဟဏေန၊ ယူခြင်းဖြင့်။
 အလသပကတိကဿ၊ ပျင်းရိသောသဘောရှိသော။

အနုတ္တုနန္တိတိ၊ ကား။ အနုသောစန္တိ၊ တဖန်စိုးရိမ်ပူဆွေးကုန်၏။ ဝါ၊ လွမ်း
 ဆွတ်တမ်းတကုန်၏။ သမ္မန္ဓေယျာမာတိ၊ ကား။ သမနုဇာနေယျာမ၊ ကောင်း
 စွာ ခွင့်ပြုကုန်ရာ၏။ ဝါ၊ အသိအမှတ်ပြုကုန်ရာ၏။ နောတိ၊ ကား။ အမေသု၊
 ငါတို့တွင်။ သမ္မာတိ၊ ကား။ သမ္မဒေဝ၊ သာလျှင်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ခိယိ-

တဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ခီယနာရဟံ၊ ရှုတ်ချခြင်းကိုထိုက်သောသူကို။ နိန္ဒနိယံ၊ ရှုတ်ချ ထိုက်သောသူကို။ ဂရဟိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဟိဋ္ဌေတဗ္ဗံ၊ ရှုတ်ချထိုက်သောသူကို ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောသူကို။

အယမေဝ ဘဂဝါ၊ ဤငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင်။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း နှိမ့်ချခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ ပဋိဗလော၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) ရဉ္ဇေတိတိ၊ ကား။ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ၊ သင်္ဂဟဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ သမ္ပဒေဝ၊ သာလျှင်။ ရမေတိ၊ မွေ့လျော်စေ၏။ ပီဏေတိ၊ နှစ်သိမ့်ရောင်းရစေ၏။

ဝိဝဋ္ဋဌာယိအသင်္ချေယျံ၊ ယျကပ်ကို။ စတုသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပသင်္ဂဟံ၊ ၆၄-ခု သော အန္တရကပ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ “ဝိသတိအန္တရကပ္ပသင်္ဂဟံ၊ ၂၀-သော အန္တရကပ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) သေသာသင်္ချေယျာနိ၊ ကြွင်းသော အသင်္ချေယျကပ် တို့သည်။ ကာလတော၊ အားဖြင့်။ တေန၊ ထိုဝိဝဋ္ဋဌာယိအသင်္ချေယျကပ်နှင့်။ သမပ္ပ မာဏာနေဝ၊ ညီမျှသောပမာဏရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

၄၀၇။ မဟာဓာရာဟိတိ၊ ကား။ တာလသာလကန္ဓပ္ပမာဏာဟိ၊ ထန်းလုံး ပမာဏ၊ အင်ကြင်းပင်လုံးပမာဏရှိကုန်သော။ မဟတိဟိ၊ ကြီးစွာကုန်သော။ ခါရုဒကဓာရာဟိ၊ ငန်ခါးသော မိုးရေအယဉ်တို့ဖြင့်။ သမန္တတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသောအဖို့အားဖြင့်။ ပထဝိတောတိ၊ ကား။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌိမန္တတော၊ အောက်အစွန်းမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဟိ၊ မှန်။ တေန ခါရုဒကေန၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌာ၊ ထိအပ်ကုန် ထိအပ်ကုန်သော။ ပထဝိပဗ္ဗတာဒယော၊ မြေ တောင်အစရှိသည်ဟို့သည်။ [၅၄] ဥဒကေ၊ ဌ။ ပက္ခိတ္တလောဏသက္ခရာ ဝိယ၊ ထည့်အပ်သော ဆားသကြားတို့ကဲ့သို့။ ဝိလီယန္တေဝ၊ ကြေမှုကုန်သည်သာလျှင် တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပထဝိသန္ဓာရုဒကေန၊ မြေကိုဆောင်တတ်၊ ခံတတ် သောရေနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ တံ(ခါရုဒကံ)၊ ထိုငန်ခါးသောရေသည်။ ကေဒက- မေဝ၊ တခုတည်း တစပ်တည်းသော ရေသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အပရေ၊ တို့သည်။ ပထဝိသန္ဓာရကံ၊ သော။ ဥဒကက္ခန္ဓေ၊ ရေအစုကို၎င်း။ ဥဒကသန္ဓာရကံ၊ ရေထုကို ဆောင်တတ် ခံတတ်သော။ ဝါယုက္ခန္ဓေ၊ လေအစုကို၎င်း။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမရှိ သောအားဖြင့်။ ဝိနာသေတွာ၊ ပျက်စီးစေ၍၊ ဝါ၊ ဖျက်ဆီး၍။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအရပ်၌။ သယမေဝ၊ ငန်ခါးသောရေတည်းဟူသော မိမိသည် သာလျှင်။ ဧကောသဘူတံ၊ တခုတည်းသော ရေအယဉ်ဖြစ်လျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုအပရေတို့၏စကားသည်။ ယုတ္တံ၊ ၏။

တယောပိ ဗြဟ္မလောကေတိ၊ ကား။ ပရိတ္တာဘာအပ္ပမာဏာဘာအာဘဿရ-
 ဗြဟ္မလောကေ၊ ပရိတ္တာဘာဘုံ အပ္ပမာဏာဘာဘုံ အာဘဿရာဘုံ ဟူ
 သော ဗြဟ္မာပြည်တို့ကို။ တယံဒံ၊ ထို တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ-ဟူသော
 စကားကို။ အယံ ပန ဝိသေသောတိ၊ ဟူ၍။ အာရဒ္ဓတ္တာ၊ စ၍ အားထုတ်
 အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 အညထာ၊ အားဖြင့်။ ဆပိ ဗြဟ္မလောကေတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊
 ၏။ သုဘကိဏှေတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသေန၊ ဖြင့်။ တတိယဇ္ဈာန-
 ဘူမိယာ၊ တတိယဈာန်ဘုံ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဥပလက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော
 ပုဒ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ပရိတ္တာသုဘအပ္ပမာဏာသုဘေပိ၊ ပရိတ္တာသုဘဘုံ
 အပ္ပမာဏာသုဘဘုံတို့ကိုလည်း။ အာဟစ္စ၊ ထိဆိုက်၍။ ဥဒကံ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊
 ၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ်။ အာဘဿရေ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတီတိ ဧတ္တာပိ၊ ဟူသော ဤပါဌ
 ဌ်လည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။ တန္တိ၊ ကား။ တံ ကပ္ပဝိနာသကဥဒကံ၊
 ထိုကမ္ဘာပျက်ခိုးရေသည်။ ဥဒကေနုဂတန္တိ၊ ကား။ ဥဒကေန၊ သည်။ အနုဂတံ၊
 အစဉ်လိုက်အပ်သော။ ဖုဋ္ဌံ၊ ထိအပ်သော။ အဘိဘဝိတုာတိ၊ ကား။ ဝိလီယာ-
 ပေတွာ၊ ကြေမှုစေ၍။

ဣဒမေကံ အသင်္ချေယျန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကာလအပိုင်း
 အခြားသည်။ သံဝဇ္ဇသင်္ခါတံ၊ သံဝဇ္ဇဟု ဆိုအပ်သော။ ကပ္ပဿ၊ ၏။ ဧကံ၊
 သော။ အသင်္ချေယျံ၊ အသင်္ချေယျတည်း။

၄၀၈။ ထူလရဇေ၊ ကြမ်းတမ်းသောမြူသည်။ အပဂတေ ဝေ၊ ကင်းကွာပြီး
 သော်သာလျှင်။ ပထဝီနိဿိတံ၊ မြေကိုမှီသော။ သဏှရဇံ၊ သိမ်မွေ့သောမြူသည်။
 အပဂစ္ဆတိ၊ ကင်းကွာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော သဏှရဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ တက်စေ၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဥဋ္ဌာပေတိ - ဟုသာ ရှိ၏) ဣတိ၊
 သို့။ သမုဋ္ဌော၊ ၏။ ဝိသမုဋ္ဌာနေ ဌိတမဟာရုက္ခေတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ပဌမံ၊
 စွာ။ သမုဋ္ဌာပေတဗ္ဗတံ၊ တက်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

စက္ကဝါဠပဗ္ဗတမ္ပိ သိနေရုပဗ္ဗတမ္ပိတိ၊ ကား။ မဟာပထဝိယာ၊ ကို။ ဝိပရိ-
 ဝတ္တဒနနေဝ၊ ပြန်လှန်ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝိပရိဝတ္တိတံ၊ ပြန်လှန်အပ်ပြီးသော။
 စက္ကဝါဠပဗ္ဗတမ္ပိ၊ စကြာဝဠာတောင်ကိုလည်း။ သိနေရုပဗ္ဗတမ္ပိ၊ ကိုလည်း။
 ဝါတော၊ သည်။ ဥက္ခိပိတွာ၊ ပင့်မြောက်၍။ အာကာသေ၊ ဌ်။ ခိပတိ၊ ပစ်၏။
 တေ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတာဒယော၊ ထိုစကြာဝဠာတောင် စသည်တို့သည်။ (တေ - ၏
 အစွဲကိုပြသည်) အဘိဟန္တာတိ၊ ကား။ သဇ္ဇေတွာ၊ တိုက်ခိုက်ကုန်၍။ အည-
 မညန္တိ၊ ကား။ ဧကိဿာ၊ သော။ လောကဓာတုယာ၊ ဌ်။ စက္ကဝါဠဟိမဝန္တာ-
 သိနေရုံ၊ စကြာဝဠာတောင် ဟိမဝန္တာတောင် မြင့်မိုင့်တောင်ကို။ အညိဿာ၊
 တပါးသော။ လောကဓာတုယာ၊ ၏။ စက္ကဝါဠာဒီဟိ၊ စကြာဝဠာတောင်

စသည်တို့နှင့်။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အညမညံ၊ ချင်း။ သမာဂမဝသေန၊ တွေ့ဆုံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သန္ဓေတော၊ ရှိ။ သဗ္ဗသင်္ခါရဂတန္တိ၊ ကား။ ပထဝီသန္ဓာရကဉဒကံ၊ မြေကို ဆောင်တတ်ခံတတ်သောရေကို၎င်း။ တံသန္ဓာရကဝါတံ၊ ထိုရေထုကို ဆောင်တတ်ခံတတ်သောလေကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သင်္ခါရဂတံ၊ ကို။ ဝိနာသေတော၊ ရှိ။ သယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝိနာသတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝဋ္ဌာနုဿ၊ တည်ဘုံခြင်း၏။ ကာရဏာဘာဝတော၊ အကြောင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

၄၀၉။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ သရသနိရောဓော၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဘင်ခဏဖြင့် ချုပ်ခြင်းကိုဆိုသည်) ဝိနာသကာဘာဝတော၊ ပျက်စေတတ်သော တရား၏မရှိခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကော၊ အကြောင်းမရှိသည်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သန္ဓာနုနိရောဓော၊ သင်္ခါရအစဉ်သန္ဓာန်၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟေတုဝိရဟိတော၊ အကြောင်းကင်းသည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (တံ-ကား နိပါတ်မျှသာ) သတ္တကာယေသု၊ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ကာယတို့၌။ (သန္ဓာနုနိရောဓော၊ သည်။ ဟေတုဝိရဟိတော၊ သည်။ နတ္ထိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ မရှိသင့်) ဘာဇနလောကဿာပိ၊ ဩကာသ လောက၏လည်း။ ဝိနာသေန၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ သဟေတုကေန၊ အကြောင်းရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတု၊ ကို။ ကိံ ကာရဏာ ဝေံလောကော ဝိနာသဘိတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣဘရော၊ ပရိဟာရ(အဋ္ဌကထာ)ဆရာသည်။ တတ္ထ၊ ထိုဩကာသလောက၌။ နိဗ္ဗတ္တနုကသတ္တာနံ၊ ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့၏။ ပုညဗလေန၊ ကောင်းမှု၏အစွမ်းကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ လောကော၊ သည်။ ဝိဝဇ္ဇတိ ယထာ၊ ဖြစ်ပွားသကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ပါပဗလေန၊ မကောင်းမှု၏အစွမ်းကြောင့်။ သံဝဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော၊ ရှိ။ အကုသလမူလကာရဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊ တို့၏။ အဓိကဘာဝေန၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ရောဂန္တရကပေ၊ ရောဂန္တရကပ်သည်၎င်း။ သတ္တန္တရကပေ၊ သည်၎င်း။ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပေ၊ သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ [၅၅] တိဝိဓာ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အန္တရကပေ၊ ဤအန္တရကပ်တို့သည်။ ဝိဝဇ္ဇဋ္ဌာယိမ္ပိ၊ ယိမည်သော။ အသင်္ချေယျကပေ၊ ၌။ ဇာယန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ယထာဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ တယော၊ ကုန်သော။ ဧတေ သံဝဇ္ဇာ၊ ဤကမ္ဘာပျက်ခြင်းတို့သည်။ ရာဂါဒိနံ၊ ရာဂအစရှိသည်တို့၏။ အဓိကဘာဝေနော၊ လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော၊ ရှိ။ အကုသလမူလေသု ဟိတိအာဒိံ ၊

ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဥဿန္နတရေတိ၊ ကား။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ဥဿန္နေ၊ များလတ်သော်။ ဒေါသေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သာလွန်၍ များလတ်သော်။ အဓိကတရဒေါသေန၊ သာ၍လွန်ကဲသော ဒေါသဖြင့်။ (သီမုဋ္ဌိ - အဓိကတရေန ဒေါသေန-ဟု ဝိသေသန ဝိသေသျှအဖြစ်ဖြင့် ရှိ၏) (ဝိနာသော) ဝိယ၊ ပျက်စီးခြင်းကဲ့သို့။ တိက္ခတရေန၊ သာလွန်၍ထက်သော။ ခါရုဒကေန၊ ငန်ခါးသော ရေဖြင့်။ ဝိနာသော၊ သည်။ ယုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေါသေ။ပ။ ဝိနဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပါကဋ္ဌသတ္တုသဒိသဿ၊ ထင်ရှားသော ရန်သူနှင့်တူသော။ ဒေါသဿ၊ ၏။ အဂ္ဂိသဒိသတာ စ၊ မီးနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်သည် ၎င်း။ အပါကဋ္ဌသတ္တုသဒိသဿ၊ မထင်ရှားသောရန်သူနှင့်တူသော။ ရာဂဿ၊ ၏။ ခါရုဒကသဒိသတာ စ၊ ငန်ခါးသောရေနှင့်တူသည်၏အဖြစ်သည် ၎င်း။ ယုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့သော။ အဓိပ္ပာယေန၊ ဖြင့်။ ဒေါသေ။ပ။ ဥဒကေနာတိ၊ ဟူ၍။ ကေစိဝါဒဿ၊ ၏။ အဓိပ္ပာယော၊ အလိုကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ရာဂေါ၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရာဂဝသေန၊ ဖြင့်။ ဗဟုသော၊ များသောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အကြိမ်များစွာ။ လောကဝိနာသော၊ လောက၏ပျက်စီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

၄၁၀။ ဝေံ၊ သို့။ ပသဂေန်န၊ စပ်လျဉ်းသဖြင့်။ သံဝဋ္ဌာဒိကေ၊ သံဝဋ္ဌ အစရှိသော အသင်္ချေယျကပ်တို့ကို။ ပကာသေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယထာဓိကတံ၊ အကြင်အကြင် စပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဝါ၊ စပ်ဆိုင်သော။ (အနုဿရဏာကာရံ-၌ စပ်) နေသံ၊ ထိုသံဝဋ္ဌကပ်စသည်တို့ကို။ အနုဿရဏာကာရံ၊ အောက်မေ့သော အခြင်းအရာကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တောပီတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်၏။

အမုမ္ပိ သံဝဋ္ဌကပေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သံဝဋ္ဌကပ္ပဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ (ဂဟိတတ္တာ-၌ စပ်) အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ် ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝါ၊ အကြောင်းကား။ တတ္တာပိ၊ ထိုသံဝဋ္ဌကပ်၌လည်း။ ဣမဿ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့သောရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။ ကတိပယံ၊ အနည်းငယ်သော။ ကာလံ၊ ပတ်လုံး။ ဘဝါဒိသု၊ တို့၌။ သံသရဏံ၊ ပြောင်းရွှေ့ ကျင်လည်ခြင်းကို။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သံဝဋ္ဌကပေ၊ ၌။ ဝတ္တမာနေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘဝါဒိသု၊ တို့၌။ (ဤကား ရှိရင်းပါဌ်အတိုင်း အနက်တည်း) သံဝဋ္ဌကပေ၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ယေသု ဘဝါဒိသု၊ အကြင်ဘဝအစရှိသည်တို့၌။ (ဤကား 'သီမု သာရတ္ထဋီတို့နှင့် အညီပင်တည်း၊ ၎င်းသည် ဆိုလတုံသော တံ ဒဿနံ-နှင့် ညီ၍

သင့်ပေ၏။ ဝဋ္ဋမာနေသု-ဟု ရှိသောပါဌ်ကား မသင့်) ဣမဿ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသ
ကို အောက်မေ့သော ရဟန်း၏။ ဥပပတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကပ်ရောက်၍ဖြစ်
ခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ တေံ၊ ဤ အမုမိ သံဝဋ္ဋကပေ-ဟူသော
စကားကို။ တံဒဿနံ၊ ထိုဘဝသည်ကိုပြသောစကားဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အထ
ဝါ၊ ကား။ အမုမိ သံဝဋ္ဋကပေတိ ဣတ္ထံ၊ ဤ။ ဝါ-သဒ္ဓေါ၊ ကို။ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော၊
ချေ၍ ညွှန်ပြအပ်သည်ဟု။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ အနိယမတ္ထေန၊ အနိယမ
အနက်ရှိသော။ တေန၊ ထိုဝါ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ဣတရာသင်္ချေယျာနမ္ပိ၊ ဤမှတစ်ပါး
သော အသင်္ချေယျကပ်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဘဝေ ဝါတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ကာမာဒိဘဝေ ဝါ၊ ကာမဘဝအစ
ရှိသောဘဝ၌သော်၎င်း။ အဏ္ဏဇာဒိယောနိယာ ဝါ၊ အဏ္ဏဇာအစရှိသော ယောနိ
၌သော်၎င်း။ ဒေဝါဒိဂတိယာ ဝါ၊ ဒေဝအစရှိသော ဂတိ၌သော်၎င်း။ နာနတ္ထ-
ကာယနာနတ္ထသညိတိအာဒိဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ ဝါ၊ ဋ္ဌိတိ၌သော်၎င်း။ သတ္တာဝါသေ
ဝါ၊ နာနတ္ထကာယနာနတ္ထသညိ အစရှိသောသတ္တာဝါသ၌သော်၎င်း။ ခတ္တိယာဒိ-
သတ္တနိကာယေ ဝါ၊ ခတ္တိယအစရှိသော သတ္တဝါအပေါင်း၌သော်၎င်း။ အာသိန္နိ၊
ကား။ အဟောသိံ၊ ပြီ။ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ ဝါတိ၊ ပါဌ်၌။ ဝါ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။
ဝဏ္ဏဝိပတ္တိံ ဝါ၊ အဆင်း၏မပြည့်စုံခြင်းကိုသော်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။

ဂိဟိကာလေ၊ လူဖြစ်စဉ်ကာလ၌။ သာလိမံသောဒနာဟာရော ဝါ၊ သလေး
ထမင်း၊ အသားနှင့်ရောသော ထမင်းလျှင် အစာရှိသည်၎င်း။ တာပသာဒိ-
ကာလေ၊ ရသေ့စသည်ဖြစ်စဉ်ကာလ၌။ ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဝါ၊ အလိုလို
ဖြစ်သော (ဝါ) အလိုလိုကြွေကျသော သစ်သီးလျှင် အစာရှိသည်၎င်း။ ဂေဟ-
သိတာ၊ ကာမဂုဏ်ကို မှီကုန်သော။ သောမနဿာဒယော၊ အစရှိသည်တို့သည်။
သာမိသာ၊ မည်ကုန်၏။ နေက္ခမ္မသိတာ၊ ဈာန်စသည်ကို မှီကုန်သော။ (သော-
မနဿာဒယော၊ တို့သည်။) နိရာမိသာ၊ မည်ကုန်၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။
ဝိဝေကဇသမာဓိဇသုခါဒိနံ၊ ဝိဝေကကြောင့်ဖြစ်သောသုခ၊ သမာဓိကြောင့်ဖြစ်
သောသုခစသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။)

အမုတြာသိန္နိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်း။
အနုဿရဏံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၎င်း။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ အညထာ၊ တစ်ပါးသောအပြား
အားဖြင့်။ အတ္တံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ အမုတြာသိန္နိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤစကားရပ်သည်။
သာမညနိဒ္ဓေသော၊ သာမညအားဖြင့်ညွှန်ပြသောစကားတည်း။ ဝါ၊ ကား။
ဗျာပနိစ္ဆာလောပေါ၊ ဝိစ္ဆာပုဒ်ကြေခြင်းရှိသော စကားတည်း။ အမုတြ အမုတြ၊
ဤမည် ဤမည်သောဘဝ၌။ အာသိံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
(အမုမိ သံဝဋ္ဋကပေ - အရာ၌ ဖွင့်သင့်သည်ကို ဤ၌ဆိုသည်) အနုပုဗ္ဗေန။ ပ။

အနုဿရဏန္တိ ဧတ္ထိ ဌ။ [၅၆] အာရောဟန္တဿာတိ၊ ကား။ ပဋိလောမတော၊
 အားဖြင့်။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနဝါသံ၊ သို့။ အာရောဟန္တဿ၊ တက်သော
 ရဟန်း၏။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကား။ အနုဿရိတာနုဿရိတဿ၊ အောက်မေ့အပ်
 ပြီး အောက်မေ့အပ်ပြီးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တံ၊ ပြန်လည်၍ ဆင်ခြင်
 ခြင်းတည်း။ အနုဿရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိတိ၊ ဟူ
 သောပုဒ်သည်။ ဝုတ္တတ္တနိဒဿနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို ညွှန်ပြသော ပုဒ်
 တည်း။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုသို့ ညွှန်ပြခြင်းကိုလည်း။ ယထာရဟတော၊ စွာ။ (ဝေဒိ-
 တဗ္ဗံ၊ ၏။) ယထာနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်ရှိတိုင်းအားဖြင့်။ န(ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ မသိအပ်။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ နာမဂေါတ္တဝသေနာတိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။
 ဝဏ္ဏာဒီဟိတိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏာဟာရဝေဒယိတာယုပရိစ္ဆေဒေဟိ၊ အဆင်း အစာ
 ခံစားခြင်း အသက်အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့်။ ဩဒါတောတိတိ ဧတ္ထိ၊ တိ-ဟူသော
 ပါဠိ၌။ ဣတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာဒိအတ္ထော၊ အာဒိအနက်ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။
 ပကာရတ္ထော၊ ပကာရအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ဝေမာဒိ ဝေ
 ပကာရနာနတ္ထတော၊ ဤသို့ အစရှိသော ဤသို့ အပြားရှိသော ထူးသည်၏အဖြစ်
 အားဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပုဗ္ဗေနဝါသာနုဿတိညာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ ထာ၏အဖွင့်သည်။

နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

စုတူပပါတညာဏကထာဝဏ္ဏနာ

၎ာ။ စုတိယာတိ၊ ကား။ စဝနေ၊ စုတေခြင်း၌။ ဥပပါတေတိ၊ ကား။
 ဥပပဇ္ဇနေ၊ ကပ်၍ဖြစ်ခြင်း၌။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေ၌။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ စုတိယာ၊
 ဥပပါတေ-ဟူသောပုဒ်တို့၌ ဤဝိဘတ်သည်။ သမိပတ္ထေ၊ အနီးဟူသောအနက်၌။
 (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဘုမ္မဝစနံ၊ တည်း။ စုတိက္ခဏသမန္တာ စ၊ စုတိခဏ၏အနီး
 ၌၎င်း။ ဥပပတ္တိက္ခဏသမန္တာ စ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၏အနီး၌၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ (တနည်း) တထာ - တံ
 ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယေ ပန အာသန္နစုတိကာတိအာဒိံ၊ ကို။
 ဝက္ခတိ၊ တံ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စုတိ စ၊
 ကို၎င်း။ ဥပပတ္တိ စ၊ ကို၎င်း။ ဉာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗ။ပ။
 ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင်
 စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဒိဗ္ဗ-
 သောတဓာတုကထာ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။
 ဝိသေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ၌။ သောတဓာတုတိ-

ပဒါ သောတဓာတု-ဟူသောပုဒ်ကို။ အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။ ဣတ္ထိလိင်္ဂဝသေန၊ ဖြင့်။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဓ၊ ဤစုတူပပါတဉာဏကထာ၌။ နပုံသကလိင်္ဂဝသေန၊ ဖြင့်။
 ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ် ဆိုသင့်၏။ (နပုလ္လင်ဖြင့် ပြင်ဆိုရမည်ဟု ဆိုလို၏) စ၊ ဆက်။
 တတ္ထ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ၌။ အာလောကပရိဂ္ဂဟေန၊ အရောင်အလင်းကို
 သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့်။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣဓ၊ ဤစုတူပ-
 ပါတဉာဏကထာ၌။ (ပယောဇနံ၊ သည်။) အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အာလောက။ပ။ ဒိဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသိကာလောကာနဂ္ဂဟေန၊ ကသိဏ်း
 အလင်းရောင်၏ အထောက်အပံ့ဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗတ္တာ စ၊ ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ ဉာဏာလောကဖရဏဘာဝေန၊ ဉာဏ်တည်း
 ဟူသောအလင်းရောင်ကို ဖြန့်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ မဟာဇုတိကဘာဝတော
 စ၊ ကြီးကျယ်သောအရောင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊
 မဟာဇုတိကတ္တာ-ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဒိဗ္ဗမိဒံ ဗျမ္မန္တိအာဒိသု၊
 တို့၌။ မဟာဇုတိကမ္ပိ၊ ကြီးကျယ်သောအလင်းရောင်ရှိသောအရာဝတ္ထုကိုလည်း။
 ဒိဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မဟာဂတိကတ္တာတိ၊ ကား။ မဟာနိယဂမနတ္တာ၊
 ပူဇော်ထိုက်သော သွားခြင်းဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိမ္မယနိယပဝတ္ထိ-
 ကတ္တာ၊ အံ့ဩသင့် အံ့ဩထိုက်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊
 ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်း
 သည်။ တိရောကုန္တာဒိဂတရူပဒဿနတော၊ နံရံတဖက် စသည်၌ တည်သော
 အဆင်းကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ ဝိမ္မယနိယာ၊ အံ့ဩသင့် အံ့ဩထိုက်ပေ၏။ စ၊
 ဆက်။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဟိန္ဒုပမာဒဿနံ၊ ယုတ်ညံ့သော
 ဥပမာကို ပြသောစကားတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခု-
 တောပိ၊ နတ်မျက်စိထက်လည်း။ ဣမဿ၊ ဤအဘိညာဉ်စက္ခု၏။ မဟာနုဘာ-
 ဝတ္တာ၊ ကြီးသောအစွမ်းအာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေန၊ ထိုသို့
 ဟိန္ဒုပမာကို ပြသောစကားဖြစ်သောကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘာယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု
 အဘိညာဉ်ကို ရခြင်းငှါ။ ယောဂိနော၊ ၏။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ပရိကံကို ပြုခြင်း
 သည်။ အတ္ထတော၊ ကျရောက်သောအနက်အားဖြင့်။ တပုဋိပက္ခာဘိဘဝဿ၊
 ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို လွှမ်းမိုးအောင်နိုင်သော။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗ
 စက္ခုဉာဏ်၏။ ဝိဇယိစ္ဆာ နာမ၊ အောင်လိုခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရသော။ ဣဒ္ဓိမာ စ၊ တန်ခိုးရှင်သည်
 လည်း။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဝစနဂ္ဂဟဏဓမ္မဒါနဝသေန၊ စကားကို ယူခြင်း၊
 တရားကို ပေးခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (သိမ္မန္တံ အညီပင်၊ လက်ရှိမူ၌ ကမ္မန-ပို
 နေသည်) မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရာဒယော ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဒါနဂ္ဂဟဏ-
 လက္ခဏေ၊ ပေးခြင်း ယူခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဝေါဟာရေ စ၊ ရောင်းဝယ်ခြင်း
 အနက်၌လည်း။ ပဝတ္ထေယျ၊ ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဝိဟာရဝိဇယိစ္ဆာဝေါဟာရ-

ဇုတိဂတိသင်္ခါတာနံ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၊ အောင်လို့ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်း၊ တောက်ပခြင်း၊ သွားခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣမဿ အဘိညာဉာဏဿ၊ ဤအဘိညာဉာဏ်၏။ [၅၇] ဒိဗ္ဗစက္ခုဘာဝသိဒ္ဓိတော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်၎င်း။ သဒ္ဓဝိဒ္ဓ စ၊ သဒ္ဓါတတ်သိ ပညာရှိ တို့သည်လည်း။ တေသု ဝေ အတ္ထေသု၊ ထိုဝိဟာရဝိဇယိစ္ဆာ အစရှိသော အနက် တို့၌သာလျှင်။ ဒိဝုသဒ္ဓံ၊ ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤအကြောင်းကြောင့် ၎င်း။ တံ သဗ္ဗံ။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

ဒဿနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ရူပဒဿနဘာဝေန၊ အဆင်းကိုမြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မြင်သောသဘောကြောင့်။ (ဘာဝ-ကို သဘာဝအနက်ယူ) ဟိ၊ မှန်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ မံသစက္ခု၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဝါ၊ ပကတိမျက်စိသည်။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌိတံ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာဖြစ်လတ်သော်၊ ဝါ၊ လတ်၍။ သမဝိသမံ၊ ညီညွတ်ရာ မညီညွတ်ရာ အရပ်ကို။ အာစိက္ခန္တံ ဝိယ၊ ပြောကြားသကဲ့သို့။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤဒိဗ္ဗစက္ခုသည်။ တထာ၊ တူ။ န (ပဝတ္တတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ စင်စစ် သော်ကား။ ဣဒံ၊ ဤဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သည်။ သယမေဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်သာ လျှင်။ တတော၊ ထိုမံသစက္ခုထက်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ စက္ခုကိစ္စကာချိ၊ မျက်စိ၏ကိစ္စကို ပြုလေ့ရှိ၏။ ဝါ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုကိစ္စ။ ပ။ စက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္တံ၊ ကို။ ဝိဝရိတံ၊ ငှါ။ ယော ဟိတိ- အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပရတော၊ စုတိမှနောက်၌၊ ဝါ၊ နောက်ဘဝ၌။ ဥပပတ္တိယာ၊ ကပ်ရောက်၍ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ အဒဿနတော၊ မမြင်ခြင်းကြောင့်။ အယံ သတ္တော၊ သည်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဘဝ၌သာလျှင်။ ဥစ္ဆန္နော၊ ပြတ်လေ၏။ ဣတရေပိ၊ ဤမှတစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ဝေ၊ ဤအတူပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။ လာဘီ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကိုရသော။ အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိကော ဝိယ၊ အကြောင်းမရှိဘဲ အလိုလိုဖြစ်သည်ဟု အယူရှိသောသကဲ့သို့။ နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိံ၊ သတ္တဝါသစ် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟူသော မိစ္ဆာအယူကို။ ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ၊ တို့သည်။ ပဿန္တိယေဝ၊ ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရပဒါဝဓာရဏံ၊ နောက်ပုဒ်၌ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ (ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) ပုရိမပဒါဝဓာရဏံ၊ ရှေ့ပုဒ်၌ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ န၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ နောက်ပုဒ်၌ ပိုင်းခြားကန့်သတ်သည်ရှိသော်။ ဇယဒ္ဓိသဇာတကာဒိဟိ၊

၁-ဝုတ္တံ-၌ စပ်၊ သိဒ္ဓိ ဟောတိ-ဟူရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် နောက်၌ ဣတိ-ကို “ဤနှစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့်”ဟု အနက်ပေးရာ၏။

ဇယဒ္ဓိသဇာတ် အစရှိသည်တို့နှင့်။ အဝိရောဓော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဣဒံ၊ ဤဥစ္စာတည်း။ (တနည်း) ဣဒံ၊ ဤဥစ္စာသည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ (သန္တကံ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာနုသကံ၊ မည်၏။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဂေါစရဘူတံ၊ ကျက်စားရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ တဒညဿ၊ ထိုလူတို့၏ကျက်စားရာဖြစ်သောရူပါရုံမှ တပါးသော။ ဒိဗ္ဗတိရောဟိတာတိသုခုမာဒိဘောဒဿ၊ နတ်၌ဖြစ်သောအဆင်း၊ တဖက်၌တည်သောအဆင်း၊ (ဝါ) ဖုံးကွယ်အပ်သောအဆင်း၊ အလွန်သိမ်မွေ့သောအဆင်း စသည် အပြားရှိသော။ ရူပဿ၊ အဆင်းကို။ ဒဿနတော၊ ကြောင့်။ အတိက္ကန္တမာနုသကံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘော ရှိသော ဉာဏ်မျက်စိသည်။ မနုဿုပစာရံ၊ လူတို့၏ ကျက်စားရာအာရုံကို။ အတိက္ကန္တံ နာမ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနုဿုပစာရံ။ပ။ ရူပဒဿနေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝေ၊ သို့။ ဝိသယမုခေန၊ အာရုံကို ပစာနပြုသဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝိသယိမုခေန၊ အာရုံရှိသော မံသစက္ခုကို ပစာနပြုသဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ မာနုသကံ ဝါတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္တာပိ၊ ထိုပါဌ၌လည်း။ မံသစက္ခာတိက္ကမော၊ မံသစက္ခုကို ကျော်လွန်ခြင်းကို။ တဿ၊ ထိုမံသစက္ခု၏။ ကိစ္စာတိက္ကမေနော၊ ကိစ္စကို ကျော်လွန်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဒိဗ္ဗစက္ခုနာတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေနပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့်သော်လည်း။ (သိမ္မုဉ္စိ ပိ-မပါ) ခဏဿ၊ စုတိ၏ ဘင်ခဏနှင့် ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒိခဏ၏။ အတိက္ကတ္တရတာယ၊ အလွန်တို့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကေသဉ္စိ၊ အချိုသော သတ္တဝါတို့၏။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အတိသုခုမတာယ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ ဒဋ္ဌ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ အပိစ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ဉာဏ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပွန်ဖြစ်သော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဉ္စ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံသည်လည်း။ ပုရေဇာတပစ္စယဘူတံ၊ ပုရေဇာတပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ စ၊ ကင်း၍လည်း။ မဟဂ္ဂတဿ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရား၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမေဝ၊ ဖြစ်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပံ ဝါ၊ အဆင်းရုပ်သည်၎င်း။ ဘိဇ္ဇမာနံ (ဝေ)၊ ပျက်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော။ ရူပံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ သည်။ ဘဝိတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ တဿ၊ ကြောင့်။ “စုတူပပါတက္ခဏေ၊ ၌။ ရူပံ၊ ကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဒဋ္ဌ၊ ငှါ။ န သက္ကာ”တိ၊ နိုင်ဟူသော။ ဝေ၊ ဤစကားသည်။ သုဝုတ္တံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားပေတည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဉာဏံ၊ သည်။ ရူပါရမ္မဏမေဝ၊ အဆင်းလျှင်အာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ယဒိ

(သိယာ)၊ အံ။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တေ ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ သတ္တသန္တာနဂတရူပဒဿနတော၊ သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ တည်သောအဆင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သတ္တဂူဟဏဿ၊ သတ္တဝါဟု ယူခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေါဟာရ-ဝသေန၊ လောကဝေါဟာရ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ကေစိ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုစုတေခါနီးဖြစ်သောသတ္တဝါတို့ကို။ စဝမာနာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။ ဝေရူပေတိ၊ ကား။ စုတူပပါတက္ခဏသမဂ်ိနော၊ စုတိခဏ ပဋိသန္ဓေခဏနှင့် ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပိယော၊ တည်း။

မောဟူပနိဿယံ၊ မောဟလျှင် ဥပနိဿယရှိသော။ ကမ္မံ နာမ၊ ကား။ နိဟီနံ၊ ယုတ်ညံ့သည်ဖြစ်၍။ နိဟီနဖလံ၊ ယုတ်ညံ့သောအကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တဗ္ဗိ-ပရိတေတိ၊ ကား။ တဿ ဟိဋ္ဌိတာဒိဘာဝဿ၊ ထိုဟိဋ္ဌိတ စသည်အဖြစ်၏။ ဝါ၊ စသောသဘော၏။ [၅၇] ဝိပရိတေ၊ အပြန်ဖြစ်ကုန်သော။ အဟိဋ္ဌိတေ အနောဟိဋ္ဌိတေ၊ မရှုတ်ချအပ်ကုန်သော။ အနာညာတေ အနဝညာတေ၊ အယုတ်အားဖြင့် မသိအပ်ကုန်သော။ စိတ္တိကတေ၊ စိတ်ကဲ့သို့ပြုအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အရိုအသေအလေးအမြတ်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သုဝဏ္ဏေတိ၊ ကား။ သုန္ဒရဝဏ္ဏေ၊ ကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေတိ၊ ကား။ အသုန္ဒရဝဏ္ဏေ၊ မကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏတာ၊ ထိုကောင်းသောအဆင်း မကောင်းသော အဆင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ကမ္မဿ၊ ၏။ အဒေါသ-ဒေါသပူပနိဿယတာယ၊ အဒေါသပူပနိဿယရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဒေါသပူပနိဿယ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဒေါသနိဿန္ဒ-ယုတ္တတ္တာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သုန္ဒရံ၊ ကောင်းသော။ ဂတိံ၊ ဂတိသို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်၏။ သုဂတာ၊ ကောင်းသောဂတိသို့ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြီးသောကြောင့်။ သုဂတိဂတေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သုဂတိံ၊ ကောင်းသောဂတိသို့၊ ဝါ၊ ၌။ ဥပပန္နော၊ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အလောဘဇ္ဈာသယာ၊ အလောဘ လျှင် အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝဒည၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စကားကို သိနားလည်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဂတမစ္စေရာ၊ ကင်းသောဝန်တိုခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အလောဘူပနိဿယေန၊ အလောဘလျှင် ဥပနိဿယရှိသော။

ကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ သုဘဂါ၊ ကံကောင်းကုန်သည်။ ဝါ၊ အကျိုးပေးကောင်းကုန်သည်။ သမိဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အလောဘ။ပ။မဟဒ္ဓနေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ဂတိံ၊ သို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။ ဒုဂ္ဂတာ၊ ဆင်းရဲသောဂတိသို့ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြီးသောကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိဂတေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ လောဘဇ္ဈာသယာ၊ လောဘလျှင် အဇ္ဈာသယရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ လုဒ္ဓါ၊ မက်မောကုန်သည်ဖြစ်၍။ မစ္ဆရိနော၊ ဝန်တိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ လောဘူပနိဿယေန၊ လောဘလျှင် ဥပနိဿယရှိသော။ ကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတာ၊ ဥစ္စာရှားမဲ့ဆင်းရဲကုန်သည်။ ဒုရုပေတာ၊ မပြည့်စုံကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောဘနိဿန္တ။ပ။အပ္ပန္နုပါနေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

ဥပစိတန္တိ၊ ကား။ ဖလာဝဟဘာဝေန၊ အကျိုးကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဟိ၊ ထင်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည် ရှိသော်၊ ဝါ၊ သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဖလဒါနသမတ္တံ၊ အကျိုးပေးခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သောကံသည်။ ဥပစိတံ၊ တမည်၏။ စဝမာနေတိအာဒိဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခကိစ္စံ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသောစကား ဖြင့်။ ဝိသယမုခေန၊ အာရုံကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ဝိသယိဗျာပါရံ၊ အာရုံရှိသော ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏ်၏ဗျာပါရကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမေဟိတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခနာတိအာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အာဒိဟိတိတ္ထေ၊ ပါဠိ၌။ စ-သဒ္ဓေါ၊ ကို။ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ချေ၍ ညွှန်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗေန။ ပ။ ပဿတိတိ၊ ဟူသော။ ဣမေဟိ စ၊ ဤပုဒ်တို့ဖြင့်၎င်း။ စဝမာနေတိအာဒိဟိ စ၊ ဤသို့ အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဣမိနာ ပန ပဒေနာတိ၊ ကား။ ယထာကမ္မုပဂေ သတ္ထေ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ဝါကျေန၊ ဖြင့်။ ဣစ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏလာဘိ၊ ဉာဏ်ကိုရသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခဉာဏလာဘိ စ၊ ဉာဏ်ကိုလည်းရသော။ နေရယိ-ကော၊ ငရဲ၌ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ ကို။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဌိတော စ၊ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။ သော စ၊ ထိုရဟန်းသည်လည်း။ (သော-အရကို ဖွင့်ပြသည်) ဧဝံ မနသိ ကရောတိတိ၊ ကား။ တေသံ နေရယိ-ကနံ၊ ထိုငရဲ၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏။ နိရယသံဝတ္တနိယဿ၊ ငရဲ၌ဖြစ်စေ တတ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကို။ ဉာတုကာမတာဝသေန၊ သိခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပရိ-ကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၎င်း။ ကိံ နု ခေါ်တိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော

စကားသည်။ မနသိကာရဝိဓိဒဿနံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း အစီအရင်ကို ပြုကြောင်း ဖြစ်သောစကားတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ သို့။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ပါဒ- ကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ ဝုဠိတဿ၊ ထပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုင်ရဲ၌ဖြစ်စေတတ်သောကံကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ရှိ။ အာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းသည်။ နိရုဒ္ဓော၊ သော်။ စတ္တာရိ ဝါ၊ လေးကြိမ် သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဇေနာနိ၊ တို့သည်။ ဇေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။ ပန၊ တပါး။ (ဋီ-ကို ငဲ့သည်) ဝါ၊ ဆက်။ (ဋ္ဌ-ကို ငဲ့သည်) ဝိသံ ပရိကမ္မံ နာမ နတ္ထိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏဿ၊ ဉာဏ်အား။ ဝိသံ၊ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ လိုဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့သာလျှင်။ တေ၊ ဤစကားကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ (အတ္ထေ ဂယုမာနေ၊ သော်။) ယထာကမ္မုပဂဉာဏဿ၊ ၎င်း။ မဟဂ္ဂတဘာဝေါ ဝေ၊ မဟဂ္ဂုတ်၏အဖြစ်သည်ပင်လျှင်။ န သိယာ၊ မဖြစ်လေရာ။ ဒေဝါနံ၊ တို့ကို။ ဒဿနေပိ၊ ၎်လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နေရယိကဒေဝဂ္ဂဟဏံ၊ နေရယိကနှင့် ဒေဝတို့ကိုယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ နိဒဿနမတ္ထံ၊ ပုံစံပြစကားမျှဟူ၍။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ အာကင်္ခမာနော၊ အလိုရှိလတ်သော်။ [၅၉]ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘီ၊ ညာဉ်ကိုရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညဂတိကေသုပိ၊ နိရယ- ဒေဝဂတိတို့မှတပါးသောဂတိတို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဋိပဇ္ဇတိယေဝ၊ ပြုကျင့်သည် သာလျှင်တည်း။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၎င်း။ အပါယဂ္ဂဟဏေန တိရစ္ဆာနယောနိံ ဒီပေတီတိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန မနုဿဂတိပိ သင်္ဂယု- တီတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝက္ခတိ၊ တံ။ တေဿ၊ ဤဉာဏ်အား။ တံ နိရယသံဝတ္တနိ- ယံ ကမ္မံ၊ ထိုင်ရဲ၌ဖြစ်စေတတ်သောကံဟူသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံကမ္မာရမ္မဏံ၊ မည်၏။ ဖာရုသကဝနာဒိသုတိ (ဧတ္ထ)၊ ၎်။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တလတာဝနာဒိနံ၊ စိတ္တလတာဥယျာဉ်အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ (ဒဗ္ဗဗ္ဗော၊ ၎င်း။)

ယထာ စိမဿာတိ၊ ဖြင့်။ ဣမဿ ယထာကမ္မုပဂဉာဏဿ၊ အား။ ဝိသံ၊ အခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ အနာဂတံသ- ဉာဏဿပိ၊ အားလည်း။ (ဝိသံ၊ ခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝိသံ၊ ခြား။ ပရိကမ္မာဘာဝံ၊ ပရိကံ၏မရှိခြင်းကို။ နိဒဿေတိ၊ ပုံတူအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရိကံမရှိဟုဆိုရာ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ပါဒကာနေဝ ဟိ ဣမာနိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ တတြ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘီ၊ ညာဉ်ကိုရသော

ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိရယာဒိအဘိမုခံ၊ ငရဲစသည်သို့ ရှေးရှု။ အာလောကံ၊ ကို။ ဝဇေ-
 တွာ၊ ရှိ။ နေရယိကာဒိကေ၊ ငရဲသားအစရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊
 ကြည့်ပြီးမြင်ပြီး၍။ ဘေဟိ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အာယုဟိတံ၊
 အားထုတ်အပ်သော။ နိရယသံဝတ္တနိယာဒိကံ၊ ငရဲ၌ဖြစ်စေတတ်သော ကံအစရှိ
 သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ (ဇာနာတိ-၌ စပ်) တာဒိသေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။
 သမာဓာနေန စ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ တည်ကြည်ခြင်း
 (သမာဓိ)ဖြင့်၎င်း ။ တဇ္ဇေန၊ ထိုကံကို သိခြင်းအားလျောက်ပတ်သော။ မန-
 သိကာရေန စ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်၎င်း ။ စိတ္တေ၊ (အဘိညာဉ်) စိတ်ကို။
 ပရိက္ခတေ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြုပြင်အပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ယာထာဝတော၊ မှန်စွာ။
 ဇာနာတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယဿ ယဿ သတ္တဿ၊ ၎င်း။ သမနန္တရာ-
 အနာဂတံ၊ အခြားမဲ့၌ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ဉာတုကာမော၊
 သိခြင်းငှါ အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ တံ၊ ထိုထိုသတ္တဝါကို။ သြဒိဿ၊ ရှိ။
 အာလောကံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊ ရှိ။ တေန တေန၊ ထိုထိုသတ္တဝါသည်။ အတိတေ ဝါ၊
 အတိတ်ဘဝ၌သော်၎င်း။ တေရဟိ ဝါ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သော်၎င်း။ အာယုဟိ-
 တံ၊ သော။ တဿ၊ ထိုအနာဂတ်အတ္တဘောကို။ နိဗ္ဗတ္တကံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကို။
 ယထာကမ္မုပဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ တေန၊ ထိုကံသည်။ နိဗ္ဗတ္တေတမ္ပံ၊
 ဖြစ်စေအပ်လတံသော။ အနာဂတံ၊ သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ဉာတုကာမော၊
 သော်။ တာဒိသေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ သမာဓာနေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။
 တဇ္ဇေန၊ ထိုအတ္တဘောကို သိခြင်းအားလျောက်ပတ်သော။ မနသိကာရေန စ၊
 ဖြင့်၎င်း။ စိတ္တေ၊ ကို။ ပရိက္ခတေ၊ သော်။ ယာထာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဇာ-
 နာတိ၊ ၎င်း။ တတော၊ ထိုသမနန္တရာအနာဂတ်ဘဝမှ။ ပရေသု၊ တပါးကုန်သော။
 အတ္တဘာဝေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဧတံ၊ ဤအနာ-
 ဂတ်အတ္တဘောကို သိသောဉာဏ်သည်။ အနာဂတံသဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ ဒွယံ၊ ယထာကမ္မုပဂနှင့် အနာဂတံသဟူသော
 ဤဉာဏ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေ၊ သည်။ သတိယေဝ၊ သာလျှင်။
 သိဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ အသတိ၊ သော်။ န (သိဇ္ဈတိ)၊ မပြီး။ တေန၊ ကြောင့်။
 ဣမာနိ။ ပ။ ဣဇ္ဈန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဒုဋ္ဌ၊ မကောင်းစွာ။ စရိတံ၊ ကျင့်အပ်သည်တည်း။
 ဝါ၊ ကား။ ကာယတော၊ မှ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ကိလေသပူတိကတ္တာ၊ ကိလေ

၁-သမာဓာနေန-ဟူသော သိမှုနှင့်အညီ စတုတ္ထကမ္မနှင့်ရှိစေရမည်၊ ဤပါဌ်ဖြင့်
 ပါဒကုဗ္ဗာနံ သမာပဋိတွာ-ဟု ရှေး၌ ဆိုအပ်ခဲ့သော သမာဓိကို ပြသည်။
 ၂-ဤပါဌ်ဖြင့် ပရိက္ခမ္မဝသေန မနသိ ကရေတိ-ဟု ရှေး၌ဆိုခဲ့သော မနသိကာရကို
 ပြသည်။

သာဟူသော အပုပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ ဝါ၊ ပျက်စီးသော၊ ဝါ၊ မကောင်းသော။ စရိတံ၊ အကျင့်တည်း။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ကိုယ်ဖြင့် မကောင်းစွာပြုအပ်သောအကျင့်၊ ဝါ၊ ကိုယ်မှဖြစ်သော မကောင်းသောအကျင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယဒုစ္စရိတံ-ဟူသောပုဒ်၌။ စောပနကာယော၊ လှုပ်ရှားစေသော ကာယကို။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၎င်း။ ကာယဝိညတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အကုသလံ၊ သော။ ကာယကမ္မံ၊ သည်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဣတရေသုတိ၊ ကား။ ဝစီမနောဒုစ္စရိတေသု၊ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံတို့၌။ ။ယသ္မိံ သန္တာနေ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်အစဉ်သန္တာန်၌။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတူပစိတံ၊ ပြုအပ်ဆည်းပူးအပ်၏။ အဿ၊ ထိုသန္တာန်၏။ အန္တရုပစ္ဆေဒေ၊ အကြား၌ပြတ်စဲခြင်းသည်။ ဝါ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော ပြတ်စဲခြင်းသည် ။ အသတိ၊ မရှိခဲ့သော်။ ဝိပါကာရဟဘာဝဿ၊ အကျိုးပေးထိုက်သည်၏အဖြစ်၏။ အဝိဂစ္ဆနတော၊ မကင်းခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထိုနာမ်ရုပ်အစဉ်သန္တာန်သည်။ တေန၊ ထိုကံနှင့်။ သဟိတောယေဝ၊ တကွဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုအပ်-ဆိုသင့်-ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမန္နာဂတာတိ သမဂီဘူတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ အနတ္ထကာမာ ဟုတွာတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ ပုတ္တာနံ၊ သားသမီးတို့ကို။ ဂရဟကာ၊ ကဲ့ရဲ့ကုန်သော။ မာတာပိတရော ဝိယ စ၊ မိဘတို့ကဲ့သို့၎င်း။ နိဿိတကာနံ၊ မှီ၍နေသောတပည့်တို့ကို။ ဂရဟကာ၊ ကုန်သော။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ဝိယ စ၊ တို့ကဲ့သို့၎င်း။ အတ္ထကာမာ၊ အကျိုးစီးပွားကို အလိုရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဂရဟကာ၊ ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ၊ သောသုတို့သည်။ ဥပဝါဒကာ၊ စွပ်စွဲသည်မည်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။ ဂုဏပရိဓံသနေနာတိ၊ ကား။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ ဂုဏာနံ၊ တို့ကို။ ဝိဒ္ဓံသနေန၊ ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်။ ဝိနာသနေန၊ ပျက်စီးစေခြင်းဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ [၆၀]

၁-အန္တရာ+ဥပစ္ဆေဒေ-ပုဒ်ဖြတ်၍ ရအပ်သောအနက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤအနက်အရ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရန် ခဲယဉ်း၏။

၂-အန္တ+ဥပစ္ဆေဒေ-ပုဒ်ဖြတ်၊ ရ-အာဂုံ-ဟု ယူ၍ ပြန်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှနောက်၌ ပြတ်စဲခြင်းကိုယူအပ်၏။ အန္တ-နောက်ဆုံးဟူသောပုဒ်ဖြင့် တခုတခုသောဘဝ၌ ဝိပါကီနာမ်ရုပ်ခန္ဓာအစဉ်၏ ပြတ်စဲခြင်းမှ အထူးပြုသည်ဟု ယူရ၏။ အန္တိ-မူပစ္ဆေဒေ-ဟူ၍သော်လည်း ပါဌ်ရင်းဖြစ်ရာ၏။ အန္တုပစ္ဆေဒေ-ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်။ စင်စစ် ပြတ်စဲခြင်းသည်ဟု အနက်ပေးရ၏။ အောက်၌ပြထားသော အသဟာရုပစ္ဆေဒေ-ဟူသော မူကဲ့အရ အဝိဇ္ဇာတဏှာစသော ကိလေသာအကြောင်း၏ ပြတ်စဲခြင်းကို ယူလျှင် အတော်အသင့် အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ မကောင်းလှ၊ အထူးသတိပြုပါကုန်။

စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ အန္တိမဝတ္ထုနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဥပဝါဒေါ၊ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲခြင်းသည်။ ဂုဏပရိဓံသနမေဝ၊ ဂုဏ်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ) နန၊ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အံ့။ ဧတံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဈာနာဒိဝိသေသာ၊ ဈာန်အစရှိသော ဂုဏ်အထူးတို့ကို။ ဂုဏာတိ၊ တို့ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလပရိဓံသနံ၊ သီလကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို။ ဝိသုံ၊ ခြား။ ဂဟိတံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ ဣမေသံ သမဏဓမ္မောတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ သမဏဓမ္မောတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ သီလသံယမံ၊ သီလဖြင့်စောင့်စည်းခြင်းကို။ ဝါ၊ သီလဟူသော စောင့်စည်းခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဇာနံ ဝါတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပဝဒတိ၊ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အရိယဘာဝံ၊ အရိယာ၏အဖြစ်ကို။ ဇာနန္ဓော ဝါ၊ သိလျက်မူလည်းဖြစ်စေ။ အဇာနံ ဝါတိ၊ ကား။ အဇာနန္ဓော ဝါ၊ မသိ၍မူလည်းဖြစ်စေ။ ဇာနနံ စ၊ သိခြင်းသည်၎င်း။ အဇာနနံ စ၊ မသိခြင်းသည်၎င်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အပ္ပမာဏံ၊ ပမာဏမဟုတ်။ အရိယဘာဝေါ ဝေ၊ အရိယာ၏အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဥဘယထာ။ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဝါဒအထူးကိုဆိုဦးအံ့။ အရိယောတိ၊ အရိယာဟူ၍။ အဇာနတော၊ မသိသည်ဖြစ်၍။ အဒုဋ္ဌစိတ္တဿေဝ၊ ပြစ်မှားလိုသောစိတ်မရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်လျက်။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်၌။ အရိယဂုဏာဘာဝံ၊ အရိယာဂုဏ်၏မရှိခြင်းကို။ ပဝေဒန္တဿ၊ ပြောကြားသော သူအား။ ဂုဏပရိဓံသနံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပြောကြားသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အရိယူပဝါဒေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ခမာပနေန၊ သည်းခံစေခြင်းဖြင့်။ သတေကိစ္ဆံ၊ ကုစားကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာနန္တရိယံ ဝိယ၊ အာနန္တရိယကံကဲ့သို့။ အတေကိစ္ဆံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။

ရူဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ တုဒတိ၊ ထိုးကျင့်၏။ ဒုက္ခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တန္တိ၊ ကား။ တံ ထေရံ၊ ထိုမထေရ်ကို။ ဝါ၊ ကား။ တံ ကိရိယံ၊ ထိုအပြုအမူကို။ ။ ဇာနန္ဓော ဝေ၊ သိလျက်သာလျှင်။ ထေရော၊ မထေရ်သည်။ အတ္ထိ တေ အာဝုသော ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဣတရောပိ၊ ရဟန်းငယ်သည်လည်း။ သစ္စာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိခြင်းသည်။ သာသနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာ၊ ထောက်တည်ရာ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။ သောတာပန္နော အဟန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ တံ၊ ထိုရဟန်းငယ်ကို။ ကရုဏာယမာနော၊ သနားကြင်နာသည်ဖြစ်၍။ ခိဏာသဝေါ တယာ ဥပဝဒိတောတိ၊ ဟူ၍။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာဝိကာသိ၊ ထင်ရှားပြု၏။ ဝါ၊ ဖော်ပြ၏။

တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဌ။ (ဝသန္တာ ကုန်သော။) ဘိက္ခု။ တို့သည်။ နဝက-
 တရာ၊ သီတင်းငယ်တို့သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ။ သမ္မုခါ အခမာပေန္တေ-
 ပီတိ၊ ကား။ ပုရတော၊ ရှေ့မျက်မှောက်၌။ ခမာပနေ၊ သည်းခံစေခြင်းသည်။
 အသမ္ဘဝန္တေပိ၊ မဖြစ်သင့် မဖြစ်နိုင်သော်လည်း။ ဝါ၊ ကား။ အခမန္တေတိ၊
 အခမန္တေ-ဟူသော ပုဒ်သည်။ ပါဠော၊ မူလပါဠိရင်းတည်း။ ။ တံ၊ ထို
 အခမန္တေ-ဟူသောစကားကို။ သောတာပန္နဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ပရိနိဗ္ဗုတမဉ္ဇောနန္တိ၊ ကို။ ပူဇောကရဏဌာနံ၊ ပူဇော်ခြင်းကိုပြုရာအရပ်ကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

သမာဒါတဗ္ဗဌေန၊ ဆောက်တည်အပ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ သမာ-
 ဒါနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သမာဒါနာနိ၊ ဆောက်
 တည်အပ်ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်။ ကမ္မသမာဒါနာ၊ မည်ကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မသမာဒါနာ၊
 ဆောက်တည်အပ်သောကံ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊
 မည်ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဟေတုအတ္ထံ၊ ဟိတ်(ကာရိတ်) အနက်ကို။ အန္တော-
 ဂမံ၊ အတွင်းဝင်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရေ၊ တပါး
 သောသူတို့ကို။ ကမ္မေသု၊ တို့၌။ သမာဒါပကာ၊ ဆောက်တည်စေတတ်သော
 သူတို့သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မည်ကုန်၏။ တံ ဣမံ အတ္ထံ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့
 ပြီးသော ဤအနက်ကို။ ဒဿန္တော၊ ၍။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေနာတိအာဒိံ၊ ကို။
 အာဟ၊ ၎င်း။ သီလသမ္ပန္နောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ပရိပက္ခိန္ဒြိယဿ၊
 ရင့်ကျက်ပြီးသော ဣန္ဒြိယရှိသော။ (ဤဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်လောက်
 အောင် ရင့်ကျက်ပြီးသည်ကို ပြ၏) မဂ္ဂသမဂ္ဂိနော၊ မဂ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပန၊ ထူး။ အဂ္ဂမဂ္ဂဌေ၊ အရဟတ္တမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊
 ဆိုဖွယ်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အညန္တိ၊ ကား။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 ကို။ ဝေသမ္ပဒန္တိ၊ ကား။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အဝဿမ္ဘာဝီ၊ မချွတ်ဖြစ်
 လေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဥပမေယျအနက်သည်
 လည်း။ ဝေ၊ ဤအတူတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တံ ဝါစံ
 အပ္ပဟာယာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အရိယူပဝါဒံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဝဒန္တော
 စသည်-၌စပ်) ပုန၊ တဖန်။ ဝေရူပိံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဝါစံ၊ ကို။ န
 ဝက္ခာမံ၊ မဆိုတော့အံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါစံ၊ ကို။
 ပဇဟတိ နာမ၊ မည်၏။ ပုန၊ ဖန်။ ဝေရူပံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေဿာမံ၊
 မဖြစ်စေအံ။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေန္တော၊ ကြံသောသူသည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဇဟတိ
 နာမ၊ မည်၏။ ပုန၊ တဖန်။ ဝေရူပိံ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ န ဂဏှိဿာမံ၊ မယူ

တော့အံ့။ ဣတိ။ သို့။ ပဇဟန္တော၊ စွန့်သောသူသည်။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ
 နာမ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုသုံးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အကရောန္တော၊
 မပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နေဝ ပဇဟတိ၊ မပယ်သည်မည်၏။ န ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊
 မစွန့်သည်မည်၏။ [၆၁] ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေတိ၊ ကား။ နိရယ-
 ပါလေဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ အာဟရိတော၊ ရှိ။ နိရယေ၊ ချွံ။ ဌပိတော ယထာ၊
 ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နိရယေ၊ ချွံ။ ဌပိတောယေဝ၊ ထားအပ်သည်သာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဖြင့်။ အကတ္တဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်
 သော။ ပါပံ နာမ၊ မကောင်းမှုမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယတော၊ ယင်းမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
 ကြောင့်။ သံသာရခါဏုဘာဝေါပိ နာမ၊ သံသရာသစ်ငုတ်အဖြစ်မည်သည်
 လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တုံသေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ ဘိက္ခဝေ
 ဝဇ္ဇာနီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ကာယော၊ ဥပါဒိန္နခန္ဓာငါးပါးဟူသော
 ကိုယ်သည်။ ဥစ္ဆိန္နဘဝနေတ္တိကော၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဘဝနှောင်ကြီး
 ရှိသည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ (ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။) အယဉ္ဇေဝ ကာယော၊ ဤ
 အဗျတ္တကာယသည်၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ချွံ။ နာမရူပံ စ၊ သည်၎င်း။ (သံ ၁ - ၂၆၂)
 ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ (သီမူ သာရတ္ထဋီတိနှင့်အညီ စ-သဒ္ဓါနှင့်တကွ ရှိစေရမည်)
 ဣတိ ဝေမာဒိသု ဝိယ၊ ပါဌိတိဉ္စကဲ့သို့။ ဣဓ၊ ကာယဿ ဘေဒါ-ဟူသော ဤပါဌ
 ချွံ။ ကာယ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ခန္ဓပဉ္စကဝိသယော၊ ခန္ဓာငါးပါးလျှင် အရာရှိ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယဿ။ပ။ ပရိစ္စာဂါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝီတရာဂဿ၊
 မကင်းသေးသောရာဂရှိသောသူ၏။ မရဏတော၊ သေသည်မှ။ ပရံ နာမ၊
 နောက်အဖို့မည်သည်ကား။ ဘဝန္တရူပါဒါနမေဝ၊ ဘဝတပါးကို စွဲယူခြင်းသာ
 လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရံ။ပ။ ဂဟဏေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယေန၊
 အကြင်ဇီဝိတိန္ဒြေဖြင့်။ (ကာယော၊ သည်။) တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ
 ၏။ ဥပစ္စေဒေနေဝ၊ ပြတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ကာယော၊ သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယဿ။ပ။/ ဥပစ္စေဒါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣမသ္မာ၊ ဤကောင်းမှုမှ။ သုခံ၊ သည်။ ဧတိ၊ လာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အယော၊ မည်၏။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကိုရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညသမ္မတာ
 အယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေသ္မာ၊ ဤကောင်းမှုကံ စသည်မှ။ သုခါနိ၊
 တို့သည်။ အာယန္တိ၊ လာကုန်၏။ (သီမူနှင့်အညီပင်) ဣတိ၊ ဤသို့ ချမ်းသာတို့
 လာခဲ့ရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ အာယော၊ မည်၏။ ပုညကမ္မာဒိသုခသာဓနံ၊
 ကောင်းမှုကံ အစရှိသော ချမ်းသာကို ပြီးစေတတ်သောတရားအပေါင်းကိုရ၏။
 (ဤ၌ အာဒိ-ဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံစသည်ကို ယူအပ်၏) တေန၊ ကြောင့်။ သုခါနံ ဝါ
 အာယဿ အဘာဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣယတိ အဿာဒိယတိ၊ သာယာ

အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယော၊ မည်၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာအပ်သော သုခကိုရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿာဒသညိတော အယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

နာဂရာဇာဒိနန္ဒိ (ဧတ္ထ)၊ ဤ။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ သုပဏ္ဏာဒိနံ၊ ဂဠုန် အစ ရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) အသုရသဒိသန္တိ၊ ကား။ ပေတာသုရသဒိသံ၊ ပြိတ္တာအသုရာနှင့်တူစွာ။ သောတိ၊ ကား။ အသုရ- ကာယော၊ အသုရကာယ်ဘုံသည်။ သဗ္ဗသမုဿယေဟိတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေဟိ၊ ကုန်သော။ သမ္ပတ္တိသမုဿယေဟိ၊ ပြည့်စုံသောဂုဏ်အပေါင်းတို့မှ။ ဝုတ္တဝိပရိ- ယာယေနာတိ၊ ကား။ သုဠု၊ စွာ။ စရိတံ၊ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇတ္တာ၊ အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သော။ စရိတံ၊ တည်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်၊ ဝါ၊ သော။ (ဝုတ္တဝိပရိယာယေန-ဥစပ) ကာယဒုစရိတေနာတိအာဒိနံ၊ န-အစရှိကုန်သော။ ပဒါနံ၊ ပုဒ်တို့၏။ ဝုတ္တဿ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ အတ္တဿ၊ ၏။ ဝိပရိယာယေန၊ အပြန်အားဖြင့်။

ဝုတ္တဿေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တဿ၊ ကို။ ပုနဝစနံ၊ တဖန် ဆိုအပ်သောစကားတည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ နိဂမနဝစနံ၊ နိဂုံးစကားမည်၏။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပတ္တောတိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ပ။ ပဿတီတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ ယထာဝုတ္တော၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ အယံ၊ ဤအနက်သည်။ သင်္ခေပတ္တော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။

၄၁၂။ ကသိဏာရမ္မဏန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌန္နမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ကသိဏာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ ကသိဏ်းလျှင်အာရုံရှိသော။ သဗ္ဗာကာရေနာတိ၊ ကား။ စုဒ္ဓသဝိဓေန၊ သော။ စိတ္တပရိဒမနေန၊ စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းဖြင့်၎င်း။ အဋ္ဌင်္ဂ- သမန္နာဂမေန၊ ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဘူမိပါဒပဒမူလ- သမ္ပာဒနေန၊ ဘူမိ ပါဒ ပဒ မူလ တို့ကို ပြည့်စုံစေခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ သဗ္ဗပ္ပကာရေန၊ ဤအလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ အဘိနိဟာရက္ခမံ၊ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှါ ခံသည်ကို။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာဘိမုခံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သို့ ရှေးရှု။ ပေသနာရဟံ၊ စေလွတ်ခြင်းငှါ ထိုက်သည်ကို။ ပေသနယောဂံ၊ စေလွတ်ခြင်းငှါ လျောက်ပတ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အာသန္နံ ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခု- ဉာဏုပ္ပတ္တိယာ၊ ဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏။ သမိပဘူတံ၊ အနီးဖြစ်၍ဖြစ်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ကသိဏ်းတို့၌။ ဥပစာရဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ပဂုဏတရံ၊ အထူး သဖြင့် လေ့လာကျေပြန်သည်ကို။ [၆၂] ကတွာ၊ ၍။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဝဇေတဗ္ဗံ၊ ပွားစေအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဥပစာရဇ္ဈာနံ။ပ။ ဌပေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝဇိတေ၊ သော။ တသ္မိံ ကသိဏာရမ္မဏေ၊ ဤ။ အပ္ပနာတိ၊ ကား။ ဈာနဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပနာ၊ ပြီးဆုံးခြင်းအပ္ပနာတည်း။

ဟိ၊ မှန်။ အကတပရိကမ္မဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကံမရှိသေးသော၊ ဝါ၊ ပရိကံ ကိုမပြုရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဘိညာဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပနာ၊ သည်။ န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ တေန၊ ကြောင့်။ ပါဒကဇ္ဈာနနိဿယံ ဟောတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ပါဒကဇ္ဈာနာရမ္မဏံ၊ ပါဒကဇ္ဈာန်လျှင် အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ န ပရိကမ္မနိဿယန္တိ၊ ကား။ တံ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ ထိုကသိဏ်းအာရုံသည်။ ပရိကမ္မဿ၊ ဧ။ အပဿယော၊ မှီရာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ထိုသို့ ပရိကံ၏ မှီရာမဟုတ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ရူပဒဿနံ၊ အဆင်းရူပါရုံကို မြင်ခြင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣမေသုတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ တေဇောကသိဏာဒီသု၊ တေဇောကသိဏ်း အစရှိကုန်သော။ တီသု ကသိဏေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပါဒေတွာတိ၊ ကား။ ဥပစာရဇ္ဈာနုပ္ပါဒနေန၊ ဥပစာရဇ္ဈာန်ကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပစာရဇ္ဈာနပဝတ္တိယာ၊ ဥပစာရဇ္ဈာန်ဖြစ်သည်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တပြိုင်နက်။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တုပ္ပတ္တိံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တတ္ထာတိ၊ ကား။ ကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။

အန္တောယေဝ၊ အတွင်း၌သာလျှင်။ ရူပဂတံ၊ အဆင်းအပေါင်းကို။ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ရှုအပ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ န (ပဿိတဗ္ဗံ)၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိက္ခေပါပတ္တိဟေတုဘာဝတော၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ပရိကမ္မဿ ဝါရော အတိက္ကမတိတိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ပရိကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ယထာဝုတ္တကသိဏာရမ္မဏံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသောကသိဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော။ ဥပစာရဇ္ဈာနံ၊ တည်း။ တံ၊ ထိုဥပစာရဇ္ဈာန်သည်။ ရူပဂတံ၊ အဆင်းအပေါင်းကို။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ရှုစဉ်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ကသိဏာလောကဝသေန စ၊ ကသိဏ်းအလင်း အရောင်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ရူပဂတဒဿနံ၊ အဆင်းအပေါင်းကို မြင်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ကသိဏာလောကော စ၊ ကသိဏ်းအလင်းရောင် သည်လည်း။ ပရိကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယမ္ပိ၊ အလင်းရောင်နှင့် အဆင်းအပေါင်းကို မြင်ခြင်းဟူသော ထိုနှစ်ပါး စုံသည်လည်း။ ပရိကမ္မဿ၊ ဧ။ အပ္ပဝတ္တိယာ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တေန၊ ကြောင့်။ တတော၊ ပ။ န ဒိဿတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ရူပဂတံ၊ ကို။ ပဿတော၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပရိကမ္မဿ၊ ဧ။ ဝါရော၊ အလှည့်သည်။ အတိက္ကမတိ၊ လွန်သွား၏။ (ဤမှနေောက်၌ ပရိကမ္မပသုတဿ ကသိဏာရမ္မဏံ ဉာဏံ ဟောတီတိ-ဟူသော အောက်ခြေပြုမှုကဲ့ပါ၌ သာလျှင်သင့်သည်) ပရိကမ္မပသုတဿ၊ ပရိကံ၌ လေ့ကျက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ ရှိသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပ-

ဂတံ၊ သညံ။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။ ကထံ ပန၊ အသို့လျှင်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ အထာနေနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊
 ၎င်း။ ဝေ အနုက္ကမေနာတိ၊ ကား။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ-
 တ္တာ၊ ရှိ။ တတော တတော၊ ထိုထိုဝင်စားတိုင်း ဝင်စားတိုင်းသော ပါဒက
 ဈာန်မှ။ ဝုဠာယ၊ ရှိ။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ အာလောကဿ၊ ကို။ ဖရဏဝသေန၊
 ဖြင့်။ အာလောကော၊ သည်။ ထာမဂတော၊ အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံသည်။
 စိရဋ္ဌာယီ၊ ကြာမြင့်စွာတည်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စ၊ အကျိုးကား။
 တထာ သတိ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်လတ်သော်။ တတ္ထ၊
 ထိုအလင်းရောင်ပျံ့နှံ့ရာ အရပ်၌။ သုစိရမ္ပိ၊ အလွန်ကြာမြင့်စွာလည်း။ ရူပ-
 ဂတံ၊ ကို။ ပဿတေဝ၊ ရှုနိုင် မြင်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။
 ဧတ္ထ အာလောကော။ ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

သွာယမတ္ထော၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဤအနက်ကို။ တိဏုက္ကပမာယ၊
 မြက်မီးရှူးဥပမာဖြင့်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ထင်စွာပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿန္တော၊ ရှိ။ ရတ္တိံ တိဏုက္ကာယာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊
 ထိုပါဌ၌။ ပုနပုနံ ပဝေသနန္တိ၊ ကား။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ပါဒကဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနံ၊
 ပါဒကဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းတည်း။ ထာမဂတာလောကဿ ယထာပရိစ္ဆေဒေန
 ဌာနန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထကံ ဌာနံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတော၊ ရှိ။ ကသိဏံ၊ ကို။ ဝစိတံ၊ ၎င်း။
 ထာမဂတဿ၊ သော။ အာလောကဿ၊ ၎င်း။ တတ္ထကံ၊ ထိုမျှလောက်သော
 အရပ်ကို။ ဖရိတော၊ ရှိ။ အဝဠာနံ၊ တည်ခြင်းတည်း။

အနာပါထဂတန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာပါထဂမနယောဂျဿ၊ ထင်ခြင်း
 သို့ရောက်ခြင်းငှါ လျော်သောအဆင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။
 အန္တောကုစ္ဆိဂတာဒိ၊ ဝမ်းတွင်း၌တည်သော အဆင်းအစရှိသည်ကို။ တဒဘာ-
 ဝတော၊ ထိုထင်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထိုအနာပါထ-
 ဂတံဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဝိသေသိတဗ္ဗမေဝ၊ အထူးပြုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။
 တဒေဝါတိ၊ ကား။ [၆၃] ဒိဗ္ဗစက္ခုမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ရူပံ၊
 ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ရှိ။ ဧတေသု ပဝတ္တစိတ္တေသု၊ ဤဖြစ်သောစိတ်တို့တွင်။ ရူပဒဿန-
 သမတ္တန္တိ၊ ကား။ ရူပံ၊ ကို။ သဘာဝတော၊ မှန်ကန်သော သဘောအားဖြင့်။
 ဝိဘာဝနသမတ္တံ၊ ထင်လင်းစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) စက္ခု-
 ဝိညာဏံ ဝိယ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကဲ့သို့တည်း။ (စက္ခုဒွါရဝီထိ၌ စက္ခုဝိညာဉ်သည်သာ
 အဆင်းကိုမြင်သကဲ့သို့ အဘိညာဉ်စိတ်သည်သာ အဆင်းကိုမြင်သည်ဟု ဆိုလို

၁-အဆင်းကိုကြည့်နေလျှင် ပရိကံမပြုနိုင်၊ ပရိကံပြုနေလျှင်လည်း ကသိဏ်းကိုအာရုံပြု
 နေရသောကြောင့် အဆင်းကို မကြည့်နိုင်၊ ဤနှစ်မျိုးလုံးကို တပြိုင်နက်မပြုနိုင်သော
 ကြောင့် အဘယ်သို့ ပြုသင့်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုမေးခွန်းကို ထုတ်ပြသည်။

၏) ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနီတိ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မသင်္ခါတာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းပရိကံဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းနှင့် ပရိကံစိတ်တို့သည်။ (ရူပံ၊ ကိ။) အာရမ္မဏံ ကရောန္တာနိပိ၊ အာရုံပြုကုန်သော်လည်း။ ယထာဝတော၊ စွာ။ တံ၊ ထိုရူပါရုံကို။ ဝိဘာဝေတွာ၊ ထင်လင်းစေ၍။ န ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကာနိ ဝိယ၊ ကား။) အာဝဇ္ဇနသမ္ပုဋ္ဌိန္ဒနစိတ္တာနိ ဝိယ၊ အာဝဇ္ဇန်းသမ္ပုဋ္ဌိန်းစိတ်တို့ကဲ့သို့တည်း။ (စက္ခုဒွါရဝိထိဉ္စိ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပုဋ္ဌိစိတ်တို့သည် ရူပါရုံကို အာရုံပြုကြသော်လည်း ၎င်းကို မမြင်ကြသကဲ့သို့ပင်ဟု ဆိုလို၏) တံ ပနေတံ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ (တံ တေ-၏အစွဲကိုပြသည်) ပရိပန္နောတိ၊ ကား။ အန္တရာယိကော၊ အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်၏။ ဈာနဝိဗ္ဗန္တကောတိ၊ ကား။ ဈာနုမ္ပတ္တကော၊ ဈာန်ဖြင့်ရူးသူတည်း။ ဈာနဘာဝနာမုခေန၊ ဈာန်ကိုပွားစေခြင်းကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ ဥမ္မာဒပုတ္တော၊ ရူးခြင်းသို့ရောက်သူတည်း။ အပုမတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ မယာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ကိ။ အဓိဂတန္တိ၊ ရအပ်ပြီဟူ၍။ သန္တောသံ၊ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်းသို့။ အနာပဇ္ဇိတာ၊ မရောက်မူ၍။ ဝိပဿနာနုယောဂဝသေန ဝါ၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ သစ္စာဘိသမယဝသေန ဝါ၊ သစ္စာကိုသိခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ အပုမတ္တေန၊ မမေ့မလျော့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။

ဧဝံ ပဿိတုကာမေနာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ၊ ၏။ နာနာဝဇ္ဇနပရိကမ္မဉ္စေ၊ အထူးထူးသော အာဝဇ္ဇန်းရှိသော ပရိကံကို၎င်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉ္စေ၊ ကို၎င်း။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉ္စေ၏။ ဥပတ္တိကမော၊ ဖြစ်စဉ်ကို။ န (ဒဿိတော)၊ မပြအပ်သေး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဖြစ်စဉ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ တတြာယန္တိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ်။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလွယ်သည်သာလျှင်တည်း။

စုတူပပါတဉ္စေကထာဝဏ္ဏနာ၊ ကထာ၏အဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ပကိဏ္ဍကကထာဝဏ္ဏနာ

၄၁၃။ ဣတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဧဝံ ဝုတ္တပုကာရေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ တေန၊ ထိုဣတိ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယထာဒဿိတပါဠိဂတိံ စ၊ ပြအပ်ခဲ့တိုင်းသော ပါဠိအသွားကို၎င်း။ တဿာ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထဝိဝရဏနယဉ္စ၊ အနက်ကိုဖွင့်ပြသောနည်းကို၎င်း။ ပစ္စာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ သစ္စေသု၊ သာမညသစ္စာတို့၌။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့သည်။ (အန္တောဂဓာနိ)

ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ခန္ဓေသု၊ သာမညခန္ဓာတို့၌။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အန္တော-
 ဂဓာ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ တဒုဘယေ စ၊ ထိုခန္ဓာနှင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ နှစ်မျိုးတို့
 ကိုလည်း။ သဘာဝတော စ၊ သဘောအားဖြင့်၎င်း။ သမုဒယတော စ၊
 ဖြစ်ခြင်း-ဖြစ်ကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ အတ္တဂံမတော စ၊ ချုပ်ခြင်း-ချုပ်ကြောင်း
 အားဖြင့်၎င်း။ အဿာဒတော စ၊ သာယာဖွယ်အားဖြင့်၎င်း။ အာဒိနဝတော စ၊
 အပြစ်အားဖြင့်၎င်း။ နိဿရဏတော စ၊ ထွက်မြောက်ခြင်း-ထွက်မြောက်ရာ
 အားဖြင့်၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ သယမ္ဘုဉာဏေန၊ မိမိအလိုလိုဖြစ်သော
 ဉာဏ်ဖြင့်။ အဝေဒိ အညာသိ၊ သိပြီ။ ပဋိဝိဇ္ဇိ၊ ထိုးထွင်း၍သိပြီ။ ပဝေဒေသိ ဝါ၊
 ဟောလည်း ဟောကြားတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာတိသယေန၊ အလွန်
 အကဲနှင့်တကွသော။ ပဉ္စက္ခန္ဓာဝဗောဓေန၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကိုထိုးထွင်း၍သိခြင်း
 ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ ကိုသာလျှင်။ ထောမေတဗ္ဗော၊ ချီးမွမ်းအပ်ချီးမွမ်းထိုက်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓဝိဒ္ဓတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥ တွာ၊ သိပြီး၍။ ဝိညေယျာ၊ သိအပ်
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။ တာသုတိ၊ ကား။ ပဉ္စသု အဘိညာသု၊ တို့၌။ စ၊
 ဆက်။ တဂ္ဂဟဏေနော၊ ထိုငါးပါးသော အဘိညာဉ်ကို ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်။
 ပရိဘဏ္ဍဉာဏာနံ၊ အခြံအရံဖြစ်သောဉာဏ်တို့ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီး
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တောသု
 ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ပရိဘဏ္ဍဉာဏာနိတိ၊ ကား။ ပရိဝါရဉာဏာနိ၊ အခြံအရံ
 ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့တည်း။ ဟိ၊ ထင်။ သိနေရဿ၊ ၏။ ပရိဝါရဋ္ဌာနာနိ၊ အခြံ
 အရံဖြစ်သော အရပ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တံသိဒ္ဓိယာ၊ ထိုမြင့်မိုရ်
 တောင်၏ ပြီးခြင်းဖြင့်။ သိဒ္ဓါနိ၊ ပြီးကုန်သော။ ယာနိ မေခလဋ္ဌာနာနိ၊
 ယင်း တောင်ခါးပန်းဌာနတို့ကို။ ပရိဘဏ္ဍာနိတိ၊ တောင်အခြံအရံတို့ဟူ၍။
 ဝုစ္စန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒိဗ္ဗစက္ခန္ဓသိဒ္ဓိယာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခန္ဓာဉာဏ်၏ ပြီးခြင်းဖြင့်။
 သိဒ္ဓါနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိပိ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့ကိုလည်း။ တဿာ၊
 ထိုဒိဗ္ဗစက္ခန္ဓာဉာဏ်၏။ ပရိဘဏ္ဍာနိတိ၊ အခြံအရံတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။
 ဣဓာဂတာနိတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ ဣဓာတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ယထာဒဿိတာနိ၊
 အကြင်အကြင် ပြုအပ်ခဲ့ကုန်သော။ သုတ္တပဒါနိ၊ သုတ်ပုဒ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ [၆၄] တတော၊ ထိုသုတ်ပုဒ်တို့မှ။ အညေသု၊ ကုန်သော။ သာမည-
 ဖလဒိသု ပန၊ သာမညဖလသုတ် အစရှိသည်တို့၌ကား။ မနောမယဉာဏမ္ပိ၊
 မနောမယဉာဏ်သည်လည်း။ ဝိသု၊ ခြား။ အဘိညာဉာဏဘာဝေန၊ ၏အဖြစ်ဖြင့်။
 အာဂတံ၊ ၏။

တေသုတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ ဣဒံ ပစ္စာမသနံ၊ ဤသုံးသပ်ခြင်း
 သည်။ တိကာနံ၊ တိက်တို့ကို။ ပစ္စာမသနံ ကိံ၊ သုံးသပ်ခြင်းလော။ ဥဒါဟု၊

ထိုသို့မဟုတ်။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ (ပစ္စာမသနံ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအမေးစကားရပ်၌။ ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ဖွယ် ရှိသေး၏။ တိကာနံ၊ တို့ကို။ ပစ္စာမသနံ၊ သည်။ ယဒိ (သိယာ) အံ။ တံ၊ ထိုတိုက်တို့ကို သုံးသပ်ခြင်းသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိကေသု၊ တို့၌။ အဘိညာဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ န ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မှု၍။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ (ပစ္စာမသနံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။) တမ္ပိ၊ ထိုအာရုံတို့ကို သုံးသပ်ခြင်း သည်လည်း။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညံ၊ တပါးကို။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ ညွှန်း၍၊ ဝါ၊ အနိယတ်ဖြင့် သုံးသပ်ပြီး၍။ အညဿ၊ ကို။ ပစ္စာမသနံ၊ သည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ (တသ္မာ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ဤသည်ကား ဖြည့်စွက်ဖွယ်အနည်းငယ်တည်း။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်း အရာအားဖြင့်။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဘဝတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ တာဝ၊ စွာ။ တိကာနံ၊ တို့ကို။ (ပစ္စာမသနံ၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေလော့။) န ဟိ တိကေ- သု အဘိညာဉာဏာနိ ပဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နနု၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာဌားအံ။ အယံ ဝိရောဓော၊ ဤဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တိကဝေါဟာရေန၊ တိုက်ဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ အာရမ္မဏာနံယေဝ၊ အာရုံတို့ကိုသာလျှင်။ ဂယုမာနတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ အထ ဝါ ပန၊ တနည်းအားဖြင့်သော်ကား။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ (ပရာမသနံ၊ သည်။) ဟောတု၊ လော့။ န ဟိ အညံ ဥဒ္ဓိသိတွာ အညဿ ပစ္စာမသနံ ယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာ ဌားအံ။ အယမ္ပိ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယထာဝုတ္တကာရဏေနော၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

၄၁၄။ ဝတ္ထုဘေဒေါ ဝတ္ထု၏ကွဲပြားခြင်းသည်။ အသတိပိ၊ သော်လည်း။ ဘူမိကာလသန္တာနဘေဒဝသေန၊ ဘုံ ကာလ သန္တာန်တို့၏ အကွဲအပြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘိန္နေသု၊ ကုန်သော။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ဟိ၊ မှန်။ သေ ဘေဒေါ၊ ဤအကွဲအပြားကို။ တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ၏။ ဣဒ္ဓိဝိဓညဏဿ၊ ၏။ မဂ္ဂါရမ္မဏတာယ၊ မဂ်လျှင် အာရုံရှိ သည်၏အဖြစ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဣမ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓညဏ်၌။ မဂ္ဂါရမ္မဏတိကော၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ တန္တိ၊ ကား။ ယုဒ္ဓိဝိဓညဏံ၊ သည်။ ကာယံ စိတ္တသန္တိသ္မိတံ ကတာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင် စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ လျှင်တည်း။ ဥပယောဂလဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ လဒ္ဓဥပယောဂဝစနံ၊ ရအပ်သော ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိ

သောကာယသည်။ ကာယံ ပရိဏာမေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဒုတိယာဝိဘတ္တိဝသေန၊
ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော ကာယသည်။ တေန၊ ကြောင့်။ ရူပကာယာရမ္မဏ-
တောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ ။ ရူပကာယဿ၊ ။ ။ ဝဏ္ဏာရမ္မဏတော၊ အဆင်း
လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

တဒေဝ စိတ္တန္တိ၊ ကား။ ကာယဝသေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တပရိဏာမနေ၊ စိတ်ကို
ညွတ်စေခြင်း၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ယဒေဝ ပါဒကဏ္ဍာနစိတ္တံ၊ အကြင်ပါဒကဏ္ဍာန်
စိတ်သည်။ (အတ္တံ၊ ။ ။) တဒေဝ၊ ထိုပါဒကဏ္ဍာန်စိတ်ကိုသာလျှင်။ ရာမဂါမေ၊
၌။ စေတိယံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသေသု၊ ကုန်သော။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။
စေတိယေသု၊ တို့၌။ ဓာတုဒယာ၊ တို့ကို။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ အာဟရိတွာ၊ ၍။
ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ဘူမိသရမဏ္ဍပေ၊ မဏ္ဍပ်အသွင်ရှိသော မြေတိုက်၌။ ကတံ၊
သော။ မဟာဓာတုနိဓာနံ၊ မြတ်သောဓာတ်တော်ဌာပနာခြင်းကို၊ ဝါ၊ ဓာတ်
တော်တို့ကို အကြီးအကျယ်ဌာပနာခြင်းကို။ ဣမေ ဂန္ဓာတိအာဒိနာ၊ ပြင့်။
ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဂန္ဓာဒိကေ၊ နံသာအစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟေတွာပိ၊
၍လည်း။ အသုဿနာဒိဝိသေသယုတ္တံ၊ မခြောက်သွေ့ခြင်းအစရှိသောအထူးနှင့်
ယှဉ်သော။ အနာဂတမေဝ၊ အနာဂတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နေသံ၊ ထိုနံသာ
စသည်တို့၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တဿ၊ အဓိဋ္ဌာန်စိတ်၏။ အာရမ္မဏံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနာဂတာဓိဋ္ဌာနတ္တာ၊ အနာဂတ်ကို အ
ဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝတ္တနိယသေနာသနံ နာမ၊ မည်သည်ကား။
ဝိဇ္ဇု၍ဝိယံ၊ ဝိဇ္ဇုတော၌။ ဝိဟာရော၊ ကျောင်းတည်း။ ဒဓိရသန္တိ၊ ကား။ ဒဓိ-
မဏ္ဍော၊ နို့၊ ဓမ်းကြည်တည်း။ တံ၊ ထိုနို့၊ ဓမ်းကြည်ကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ အဓိဋ္ဌာန်
သော အဿဂုတ္တမထေရ်အား။ အနာဂတံ၊ သော။ ဒဓိဝဏ္ဏံ၊ နို့၊ ဓမ်း၏
အဆင်းသည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။
ရူပကာယဿ၊ ကို။ အာရမ္မဏကရဏတော၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။
ဟောတိ၊ ။ ။

သကာယစိတ္တာနန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ။ ။ ကာယဿ စ၊ ကိုယ်ကို၎င်း။
စိတ္တဿ စ၊ စိတ်ကို၎င်း။

၄၁၅။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ ရူပဿ၊ ရုပ်တရား၏။ ကာမာဝစရဘာဝတော၊
ကြောင့်။ သဒ္ဓေါ စ၊ သည်လည်း။ ပရိတ္တော၊ ကာမတရားတည်း။ ဝိဇ္ဇမာန-
မေဝါတိ၊ ကား။ ဝတ္တမာနယေဝ၊ ဖြစ်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော။

[၆၅] ၄၁၆။ သောတာပန္နဿ စိတ္တန္တိ၊ ကား။ သောတာပန္နဿ၊ ။ ။
အာဝေဏိကံ၊ သီးသန့်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်ကို။ သကဒါဂါမိဿာ-
တိအာဒိသုပိ၊ ပါဌ်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ယာဝ အရဟတော

နေဟဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနာဂါမိနော၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကိ။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ အနာဂါမိ၊ သည်။ အရဟတော၊ ၎င်း။ (စိတ္တံ၊ ကိ။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ နေတဗ္ဗံ၊ ဆောင်အပ်၏။ သဗ္ဗေသန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ (စိတ္တံ၊ ကိ။) ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အနရိယာနံ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (စိတ္တဿ၊ ကိ။ ဇာနနေ၊ ဌ။) ကော ပန ဝါဒေါ၊ နည်း။ စ၊ ဆက်။ အညောပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပရိမော၊ အထက်ဖြစ်သော။ အနာဂါမိအာဒိ၊ အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေဋ္ဌိမဿ၊ သော။ သကဒါဂါမိအာဒိကဿ၊ သကဒါဂါမ်အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၎င်း။

အတိတဿ စ၊ အတိတ်လည်းဖြစ်သော။ အနာဂတဿ စ၊ ဖြစ်သော။ (စိတ္တဿ-ဌ စပ်) ပရဿ၊ တပါးသောသူ၏။ စိတ္တဿ၊ ကိ။ ဇာနနံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နဿ ပန၊ စိတ်ကိုမူကား။ (ဇာနနံ၊ သည်။) န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ကထံ ပစ္စုပ္ပန္နံ အာရမ္မဏံ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဣတရော၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ယတ္ထ၊ အကြင် ပစ္စုပ္ပန်၌။ (ဇာနနံ၊ သည်။) သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။ တံ ဒဿနတ္ထံ၊ ထိုဖြစ်သင့်သောပစ္စုပ္ပန် ကို ပြခြင်းငှါ။ တာဝ၊ စွာ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ကိ။ ဝိဘဇိတော၊ ၍။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ တိဝိဓန္တိအာဒိ*၊ ကိ။ အာဟ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိ-ဘဂ်ပုစ္ဆန္တိ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒံ စ၊ သို့၎င်း။ ဌိတိ* စ၊ သို့၎င်း။ ဘဂ်ဉ္စ၊ သို့၎င်း။ ပတ္တံ၊ ရောက်သော။ ခဏတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ခဏသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတ္တန္တရေ၊ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ကား။ ဧတ္တန္တရေ၊ ဤမျှ သောကာလအတွင်း၌။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ရူပသန္တတိဝါရာ၊ ရုပ်သန္တတိဝါရ တို့သည်။ ကေဒေသန္တတိဝါရာ နာမ၊ တခုသော သန္တတိဝါရ နှစ်ခုသောသန္တတိ ဝါရတို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ အာလောကဋ္ဌာနတော၊ အလင်းရောင်ရှိရာအရပ်မှ။ သြဝရကံ၊ တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်သောသူအား။ တတ္ထ၊ ထိုတိုက်ခန်း၌။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွဲကပင်လျှင်။ နိသိန္နဿ ဝိယ၊ နေသောသူအားကဲ့သို့။ ယာဝ၊ လောက်။ ရူပဂတံ၊ ရုပ်တရား အပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ရူပါရုံသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ ထင်ရှားရာ၌။ ဥပခုဝေလာ၊ ထက်ဝက်သောအချိန်ကာလသည်။ အဝိဘူတပ္ပါယာ၊ မထင်ရှားခြင်းများ၏။ (သိမ္မုနှင့် အညီပင်၊ အဝိဘူတဝါရာ-ကား မသင့်၊ နောက်ပုဒ်လည်း နည်းတူပင်) ဥပခုဝေလာ၊ သည်။ ဝိဘူတပ္ပါယာ၊ ထင်ရှား ခြင်းများ၏။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဒေသန္တတိ-

၁-မူလဋီကာ ၁-၁၉၄-၌ ရူပသန္တတိအရူပသန္တတိဝါရာ-ဟု ရှိ၏။ သိမ္မု မဟာဋီကာ၌ ရူပသန္တတိ အရူပသန္တတိ ဝါ-ဟုရှိ၏။

ဝါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ ပါကဋီဘဝနံ၊ ထိုသို့သောထင်ရှားခြင်း
 သည်။ သဗ္ဗသာဓာရဏံ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား (ဝါ)တို့နှင့် ဆက်ဆံ
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သီသမ္ပိ၊
 လျင်စွာလည်း။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကဒ္ဒေသန္တတိ-
 ဝါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဂ္ဂဟဏမ္ပိ၊ ဧက-သဒ္ဓါကိုလည်း။ ကတံ၊ ၎်။ ဝါ၊ ကား။ အတိ-
 ပရိတ္တသဘာဂဥတုအာဒိသမုဋ္ဌာနာ၊ အလွန်တိုတောင်းသော သဘောတူသော
 ဥတုစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ရုပ်တရားတို့ကို။ (သဘာဂ-ဟူ၍သော သီမူ
 သာ သင့်သည်။ သဘာဝ-ဟု ရှိသောပါဌ်ကား မသင့်၊ အာဒိ-ဖြင့် စိတ်အာဟာ
 ရတို့ကိုယူ) ဧကဒ္ဒေသန္တတိဝါရာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

တီရေ၊ ဌ။ အက္ကန္တဥဒကလေခါ နာမ၊ နင်းအပ်သောရေအရေးမည်သည်
 ကား။ ကာလုသိယံ၊ နောက်ကျသည်၏အဖြစ်သို့။ (ကာလုသဿ ဘာဝေါ ကာလု-
 သိယံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ သဒ္ဓေဘော် မရောက်သင့်၊) ဂတာ၊ ရောက်သော။ တီရသမိပေ၊
 ဌ။ ဥဒကရာဇိ၊ ရေ၏အရေးတည်း။ ယာဝ န ဝိပ္ပသိဒတိတိ၊ ကား။ ကာလုသိယ-
 ဝိဂမေန၊ နောက်ကျသည်၏အဖြစ်ကင်းသဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ ဝိပ္ပသန္နာ၊
 ကြည်လင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ဧကစိ ပန၊ ကား။ အတိန္တေ၊ မစိုစွတ်
 သော၊ ဝါ၊ ခြောက်သော။ တီရေ၊ ကမ်းအရပ်ကို။ အလ္လုပါဒေန၊ စိုစွတ်သောခြေ
 ဖြင့်။ အက္ကန္တေ၊ နင်းအပ်သည်ရှိသော်။ ယာဝ၊ လောက်။ ပါဒေ၊ ခြေ၌၊ ဝါ၊ ခြေရာ
 ၌။ ဥဒကလေခါ၊ သည်။ န ဝိပ္ပသိဒတိ၊ မကြည်သေး။ န သံသိဒတိ၊ မနစ်ကျသေး။
 န ဝုပသမ္ပတိ၊ မငြိမ်းမခြောက်သေး။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ အတ္ထံ၊ ကို။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တေ ဧတေ ကာလဝိသေသာ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
 ဤကာလအထူးတို့ကို။ ကိရိယာဘေဒေန၊ ကိရိယာအကွဲအပြားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊
 ကုန်၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ သမသမာ၊ ညီတူညီမျှတို့သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။
 ဥနာမိကဘာဂဝန္တောဝ၊ ယုတ်သောအဖို့ လွန်သောအဖို့ ရှိကုန်သည်ဟူ၍သာ
 လျှင်။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဒေ တယော ဇဝနဝါရာ၊ တို့ကို။ ကာမာဝစရဇဝနဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတရဇဝနဝသေန၊ ဤမှတစ်ပါးသော မဟဂ္ဂုတ်
 လောကုတ္တရာဇောတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ န (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊
 ထိုမဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာဇောတို့သည်။ ပရိမိတကာလာ၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်သော
 ကာလရှိကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ အနန္တရာ၊ ဇော၏အခြားမဲ့၌။
 ပဝတ္တဘဝဂံ၊ ဒယောပိ၊ ဖြစ်သောဘဝင်အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ တဒန္တောဂဓာဝ၊
 ထိုဇောဝါရ၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏ဟူ၍သာလျှင်။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တဒုဘယန္တိ၊
 ကား။ ရူပါရူပသန္တတိဒ္ဓယံ၊ ရုပ်သန္တတိ နာမ်သန္တတိနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။

ဧကဘဝပရိစ္ဆိန္နန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓေစုတိပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပဋိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြား
 အပ်သောတရားအပေါင်းသည်။ ဧကဘဝပရိယာပန္နံ၊ တခုသောဘဝ၌ အကျိုး

ဝင်သော။ တေရဟိတိ၊ ယခုအခါ၌ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သော။ ဓမ္မဇာတံ၊ နာမ်ရုပ်တရားအပေါင်းသည်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် နာမ၊ မည်၏။ မနောတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သသမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ်တရားအပေါင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကိ။ အာဟ၊ ၏။ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏဓမ္မာ၊ အာရုံတရားတို့တည်း။ ဝါ၊ ကား။ မနောတိ၊ ကား။ မနာယတနံ၊ တည်း။ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ [၆၆] ဝေဒနာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာ၊ နာမ်တရားတို့တည်း။ ဥဘယမေတံ ပစ္စုပ္ပန်၊ ကား။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၊ သည်။ ဟောန္တံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ နိက္ခန္တိဝိညာဏံ၊ နှစ်သက်တပ်မက်သော နိက္ခန္တိဝိညာဉ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုနိက္ခန္တိဝိညာဉ်သည်။ တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန်၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သည်။ ဝါ၊ စပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိနန္ဒတိတိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာဟိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော နှစ်သက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ တထာဘူတော စ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ဝတ္ထုပရိညာယ၊ ဝတ္ထုကိုပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တေသု ပစ္စုပ္ပန်သု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သံဟိရတိ၊ ဆွဲဆောင်အပ်၏။ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာကဗ္ဗိယတိ၊ ဆွဲငင်အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဒွါဒသာယတနာနံ၊ တို့၏။ (အာဂတတ္တာ-၌ စပ်) ဧတံ ပစ္စုပ္ပန်၊ ဟူ၍။ အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုတဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌။ ပဝတ္ထော၊ သော။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ သည်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ရမ္မဏော၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိ၏။ ခဏပစ္စုပ္ပန်ရမ္မဏော၊ လျှင် အာရုံရှိသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ယံ သန္ဓာယ။ ပ။ ဝတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဥယော ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤဂါထာ၌လည်း။ ဝိပဿနာစိတ္တံ၊ ဝိပဿနာရှုသောစိတ်သည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန်၊ တည်း။ ဝိပဿိတဗ္ဗဓမ္မာ၊ ဝိပဿနာရှုအပ်သောတရားတို့သည်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့် (ယူအပ်သည်ရှိသော်)။ ဝိပဿနာဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ န သမ္ဘဝေယျ၊ မဖြစ်နိုင်လေရာ ၂။ ခဏပစ္စုပ္ပန်၊

၁-ယော စာဝုသော မနော ယေ စ ဓမ္မာတိ ဝိသယိဝိသယဘူတာ ကေဘာဝဘူတာ စ ကေသန္တတိပရိယာပနာ ဓမ္မာ ဝိဘာဂံ အကတွာ ဂယုမာနာ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် ဟောတိ၊ သတိ ပန ဝိဘာဂကရဏေ ခဏသန္တတိပစ္စုပ္ပန်တာ လဗ္ဘတိတိ အာဟ “အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် ဟောန္တံ ဧတံ ဥဘယံ ဟောတိ” တိ။ အနုဋ္ဌိ ၁၊ ၂၁၃။

၂-ဤ၌ ခဏပစ္စုပ္ပန်အစစ်ကိုဆိုသည်။ အထက်မှာ ၄၁၅-၆-စသည်တို့၌မူကား ယောဂီ၏ ဉာဏ်၌ ခဏပစ္စုပ္ပန်အနေအားဖြင့် ထင်သည်ကို ယူ၍ ဆိုသည်-ဟု ရှေးနောက် မဆန့်ကျင်အောင် ယူအပ်၏။

သည်။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ အာဂတံ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ (ကသ္မာ ကား။) တဿ၊ ထိုခဏပစ္စုပ္ပန်တရား၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏကရ-
ဏဿ၊ အာရုံပြုခြင်း၏။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌံ။ အနာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။

ကေစိတိ၊ ကား။ အဘယဂိရိဝါသိနော၊ အဘယဂိရိဝါသိဂိုဏ်းသားတို့သည်။
ကေက္ခဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ စကားသည်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တဿ၊ အဘိညာဉ်စိတ်၏။
ဥပ္ပတ္တိသမကာလမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းနှင့်ညီမျှသော ကာလ၌သာလျှင်။ ပရစိတ္တဿပိ၊
တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်၏လည်း။ ဥပ္ပတ္တိသမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်
သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယုတ္တိဒဿနံ၊ အသင့်ယုတ္တိကိုပြုသော စကား
တည်း။ ယထာ အာကာသေတံအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ သဒိသုဒါဟ-
ရဏံ၊ တူသောဥဒါဟရဏ်တည်း။ ဝါ၊ ပုံတူကိုထုတ်ဆောင်ခြင်းတည်း။ တေသံ၊
ထိုကေစိဆရာတို့၏။ တံ ပန ဝစနံ၊ သည်ကား။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ
ကား။ မဂ္ဂဖလဝိထိတော၊ မှ။ အညတ္ထ၊ သော။ အနိဋ္ဌေ၊ အလိမရှိအပ်သော။
ဌာနေ၊ ဌံ။ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဇောတို့၏။ နာနာရမ္မဏ-
ဘာဝပ္ပတ္တိဒေါသတော၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် (ကွဲပြားသော
အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်) သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အပြစ်ရှိသောကြောင့်တည်း။
ဣတိ၊ ကား။ ယုတ္တိဝစနံ၊ အယုတ္တ၏ယုတ္တိကို ပြကြောင်းစကားတည်း။

ယဒိ ဝေံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ကထံ၊
လျှင်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသော
ကြောင့်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ ပန၊
ကိုကား။ ဇဝနဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ဧ။ သကလေန၊ သော။ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓါနာ၊
ပစ္စုပ္ပန်အခွန်ကာလဖြင့်။ န (ဒီပေတဗ္ဗံ)၊ မပြအပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊
တည်း။

တကြာယံ ဒီပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ဇဝနဝါရဿ၊ ဧ။
အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နဘာဝဒီပနမုခေန၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းကိုအရင်းခံ
ပြုသဖြင့်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တဿ၊ အဘိညာဉ်စိတ်၏။ ပဝတ္တိအာကာရဒီပနံ၊ ဖြစ်သော
အခြင်းအရာကို ပြသောစကားတည်း။ ဣတရာနိတိ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မ-
စိတ္တာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ပရိကံစိတ်တို့သည်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
ကေစိတိ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ အဘယဂိရိဝါသိနော၊ အဘယဂိရိဝါသိဂိုဏ်းသား
ဆရာတို့ကို။ ယဒိပိ အဓိပ္ပေတော၊ အကယ်၍ကား အလိမရှိအပ်ကုန်၏။ ပန၊
သော်လည်း။ တေ၊ ထိုအဘယဂိရိဝါသိဂိုဏ်းသားတို့သည်။ စိတ္တဿ၊ ဧ။
ဌိတိက္ခဏံ၊ ဌိခဏကို။ န ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိမရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတိက္ခဏေ
ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တထာ၊

တူ။ ယေ၊ အကြင်အဘယဂိဝါသိဂိုဏ်းသားတို့သည်။ ဣဒ္ဓိမဿ စ ပရဿ စ
 ဧကက္ခဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။
 ဌိတိက္ခဏေ ဝါ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ၊ ဟူသော။ ဝစနံ၊ သည်။ န သမေတိ၊
 မညီ။ ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ ခဏဒုယေ၊ ထိုဌိခဏ ဘင်္ဂဏနှစ်ပါးအပေါင်း၌။
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သောစိတ်သည်။ ပရစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဧကက္ခဏေ၊
 တခုတည်းသောခဏ၌၊ ဝါ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ၊ ဖြစ်သည်
 မမည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအပ်၏။ (ဤ ဣတိ - သဒ္ဓါ ပိုပိုရ၏) ဌိတိဘင်္ဂက္ခဏေသု စ၊
 ဌိခဏ ဘင်္ဂဏတို့၌လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော အဘိညာဉ်စိတ်သည်။ ဧကဒေသံ၊
 တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသည်။ ဧကဒေသံ၊
 ဖြင့်။ အတိတာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရဿ စိတ္တံ ဇာနိဿာမိတိ
 ရာသိဝသေန [၆၇] မဟာဇနဿ စိတ္တေ အာဝဇ္ဇိတေတိ၊ ဟူသော။ ယဉ္စ၊
 အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတ္ထ စ၊ ဤစကား၌လည်း။ မဟာဇနော၊
 မဟာဇန - ဟူသည်။ အတ္ထတော၊ ကျရောက်သောအနက်အားဖြင့်။ (မူလဋီ၌
 အတ္တနာ - ဟု ရှိ၏) ပရေ၊ တပါးကုန်သော။ အနေကပုဂ္ဂလာ၊ များစွာသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊
 ကို။ ဇာနိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇနပုဝတ္တိ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ဖြစ်ခြင်းကို။
 ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုသင့်သည်။ သိယာ၊ ၏။ အထာပိ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍လည်း။ ပရဿာ-
 တိ၊ ပရဿ-ဟူသောပုဒ်၏။ မဟာဇနဿာတိ အတ္ထော၊ သည်။ (ယဒိ) သမ္ဘ-
 ဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်သင့်ငြားအံ့။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ တဿ ဝါ၊
 ထိုများစွာသောသူအပေါင်း၏သော်၎င်း။ ဧကပုဂ္ဂလဿေဝ ဝါ၊ တဦးသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏သာလျှင်သော်၎င်း။ စိတ္တရာသိံ၊ စိတ်အစုကို။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။
 ဧကဿ၊ တခုသောစိတ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈနံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အယုတ္တံ၊
 မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ - ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာသိအာဝဇ္ဇနံ၊ အပေါင်း
 အစုကို ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ဧကဒေသာဝဇ္ဇနံ၊ တစိတ်တဒေသကို ဆင်ခြင်ခြင်း
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ - တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုအဘယဂိဝါသိဂိုဏ်းသားတို့သည်။ မဟာဇနဿ စိတ္တေ
 အာဝဇ္ဇိတေတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်။

ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုကေစိဆရာတို့သည်။ ယသ္မာ။ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍၊
 ဝါ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။
 အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ဤဆိုလတံ့သောအဓိပ္ပါယ်သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်သည်။
 သိယာ၊ ၏။ စေတောပရိယဉာဏလာဘိ၊ ဉာဏ်ကိုရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရဿ၊
 ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဉာတုကမော၊ သိလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သိလိုလတ်သော်။ ပါဒ-
 ကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အတိတာဒိဝိဘာဂံ၊ အတိတ်

အစရှိသည်ကို ဝေဘန်ခွဲခြားခြင်းကို။ အကတော၊ ရှိ။ စိတ္တသာမညေန၊ စိတ်ဟူ
 သော သာမညအားဖြင့်။ ဣမဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာမိ၊ သိလို၏။
 ဣမဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။
 ပုန၊ တဖန်။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ ဝုဠာယ၊ ရှိ။ သာမညေ-
 နေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ တိဏ္ဏံ ဝါ၊ သုံးခုလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္နံ ဝါ၊ လေးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပရိကမ္မာနံ၊ တို့၏။
 အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရစိတ္တံ၊ သူတပါး၏
 စိတ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝိဘာဝေတိ၊
 ထင်လင်းစေ၏။ ပန၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်ဖြစ်ပြီးသည်မှ။
 ပရံ၊ ၌။ ကာမာဝစရစိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိလာဒိဝဝတ္ထာနံ ဝိယ၊ အညို့ အစရှိသော
 အဆင်းကို ပိုင်းခြားခြင်းကဲ့သို့။ သရာဂါဒိဝဝတ္ထာနံ၊ သရာဂ အစရှိသောစိတ်ကို
 ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိညာဉ်ဝီထိ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။
 ဒိဋ္ဌဟဒယဝတ္ထုရူပဿ၊ မြင်အပ်ပြီးသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ရှိသော။ အဘိမုခိဘူ-
 တဿ၊ ရှေးရှုဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ သတ္တဿ၊ ၏။
 (စိတ္တံ - ၌ စပ်) စိတ္တသာမညေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇယမာနံ၊ ဆင်ခြင်လျက်။
 အာဝဇ္ဇနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ အဘိမုခိဘူတံ၊ သော။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။
 စိတ္တံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ရှိ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝါ၊ စိတ်ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ဆင်ခြင်
 ၏။ ပရိကမ္မာနိ စ၊ ပရိကံဇောတို့သည်လည်း။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ သော။ တံ တံ စိတ္တံ၊ ထိုထို
 စိတ်ကို။ စိတ္တသာမညေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ရှိ။ စိတ္တ-
 ဇာနနပရိကမ္မာနိ၊ စိတ်ဟုသိသော ပရိကံဇောတို့သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ပဝတ္တန္တံ၊
 ကုန်၏။ ပန၊ အထူး။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊
 ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တံ၊ ထိုးထွင်းသိလျက်။ ဝိဘာဝေန္တံ၊ ထင်လင်းစေလျက်။ တေန၊
 ထိုသိအပ်သောအာရုံစိတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဧကက္ခဏေ ဝေ၊ တခုတည်းသော
 ခဏ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသို့သိရာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တာနဿ၊ စိတ်အစဉ်သန္တာန်ကို။
 သန္တာနဂ္ဂဟဏတော၊ စိတ်အစဉ်သန္တာန်ဟု ယူခြင်းကြောင့်။ ဧကတ္တဝသေန၊
 တခုတည်းအဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ တစိတ်တည်းအဖြစ်၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ အာဝဇ္ဇနာဒိနိ၊ အာဝဇ္ဇန်း အစရှိသောစိတ်ဘို့သည်။ စိတ္တန္တေဝ၊ စိတ်ဟူ၍
 သာလျှင်။ (သိမ္မု၌ စိတ္တံ စိတ္တံတေဝ - ဟု ရှိ၏။ စိတ် စိတ်ဟူ၍သာလျှင်ဟု
 အနက်ပေး) ပဝတ္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယံ၊ အကြင်စိတ်ကို။ စေတောပရိယ-
 ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဝိတံ၊ ထင်လင်းစေအပ်၏။ တဉ္စ၊ ထိုစိတ်သည်လည်း။
 စိတ္တမေဝ၊ စိတ်သည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ သမာနာကာရပုဝတ္တိတော၊ ထိုသို့
 တူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနိဋ္ဌေ၊ အလိုမရှိအပ်သော။

မဂ္ဂဖလဝိထိတော၊ မဂ်ဝိထိ ဖိုလ်ဝိထိမှ။ အညသ္မိ* ၊ သော။ ဌာနေ၊ ဌ။ အာဝဇ္ဇန-
 ဇဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဇောတို့၏။ နာနာရမ္မဏတာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသော။ ပရိကမ္ပံ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-
 ရမ္မဏဿ၊ ရှိသော။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ အား၊ အာသေဝနပစ္စယေန၊
 ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝါ၊ ဤအနက်
 စကားသည်လည်း။ သိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတိတတ္ထိကော စ၊ တိက်
 သည်လည်း။ ဝေ၊ တူ။ ဥပပန္နော၊ သင့်လျော်ပြည့်စုံသည်။ (သိမ္မနှင့် မူလ
 ဋီတိ၌ အဘိန္ဒော-ဟု ရှိ၏။ အဘိန္ဒော၊ မပျက်သည်။ ဝါ၊ မကွဲပြားသည်-
 နှီးနှောမိသည်-ဟု အနက်ပေး) ဟောတိ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ သန္တတိ-
 ပစ္စုပ္ပန္နော စ၊ ကို၎င်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နော စ၊ ကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဣဓ၊
 ဤစေတောပရိယဉာဏ်အရာ၌။ ဝုစ္စမာနေ၊ ရှိသော်။ အတိတာနာဂတာနဉ္စ၊
 အတိတ်အနာဂတ်တို့၏လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နတာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇေယျ၊
 ဖြစ်လေရာ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သည်။ သတိ၊
 သော်။ ပစ္စုပ္ပန္နော ဓမ္မော။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောသင့်ဟောထိုက်
 သည်။ သိယာ၊ ၏။ တံ စ၊ ထိုစကားကိုလည်း။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်ခဲ့။
 [၆၈] ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အတိတော ဓမ္မော။ပ။ ဂေါတြဘုဿာတိ
 အာဒိဝစနတော၊ ဂေါတြဘုဿ ဤသို့အစရှိသည်ကို ဟောခြင်းကြောင့်။ အဒ္ဓါ-
 သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နောသေဝ စ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်တို့၌သာလျှင်လည်း။ ။
 အနန္တရာတိတာ၊ အခြားမဲ့၌ လွန်လေကုန်ပြီးသော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 ခန္ဓာ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ အတိတာတိ၊ အတိတ်တရားတို့ဟူ၍။ ဝိညာယန္တိ၊
 ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဝါ၊ သည်မျှသာမကသေး။ အဘိဓမ္မမာတိကာယံ၊ ဌ။
 အာဂတဿ၊ သော။ ပစ္စုပ္ပန္နပဒဿ၊ ပစ္စုပ္ပန္န-ဟူသော ပုဒ်၏။ အဒ္ဓါသန္တတိ-
 ပစ္စုပ္ပန္နပဒတ္တတာ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ဟူသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်
 ကို။ ကတ္ထစိ ပါဠိယံ၊ တစုံတခုသောပါဠိ၌။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ တသ္မာ၊
 ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုကေစိဆရာတို့သည်။ ဣဒ္ဓိမဿ စ၊ တန်ခိုး
 ရှင်၏၎င်း။ ပရဿ စ၊ တပါးသောသူ၏၎င်း။ ဧကက္ခဏေ၊ တခုတည်းသော
 ခဏ၌၊ ဝါ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ စိတ္တုပ္ပတ္တိယာ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊
 စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတာ၊ ကို။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ဝါ၊ ဆက်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဣမဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ယံ စိတ္တံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ တံ၊ ထိုဖြစ်ခဲ့ပြီးသောစိတ်ကို။
 ဇာနာမိ၊ သိလို၏။ ဣတိ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊

၁-ဤ၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် အဒ္ဓါသန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်မဟုတ်သော စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေတို့ကဲ့သို့သော တရားကိုဆိုသည်။

တံ။ တံ၊ ထိုစိတ်ကို။ ဇာနာမိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ အာဘောဂံ၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ပါဒကဏ္ဍာနသမာပဇ္ဇနာဒိနိ၊ ဝင်စားခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဤ။ အာဝဇ္ဇနပရိကမ္မာနိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ စေတောပရိယဉာဏဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အတိတာနာဂတာရမ္မဏာနေဝ၊ အတိတ်အနာဂတ်လျှင် အာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အာဝဇ္ဇနေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဘာဂဿ၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပန၊ တပါး။ ယေ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ-ဥ ဝပ) ဣဒ္ဓိမာ။ပ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တာတိ၊ တွာ-ဟူသော။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤအဋ္ဌကထာစကားကို။ နိဿယာ၊ ရှိ။ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဇောတို့၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာတိတာရမ္မဏဘာဝေ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ အတိတ်အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ နာနာရမ္မဏတာဘာဝေ၊ ဝိယ၊ အထူးထူးသောအာရုံ (ကွဲပြားသောအာရုံ)ရှိသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကဲ့သို့။ ဧကဒ္ဓိတိစတုပဉ္စမိတ္တက္ခဏာနာဂတေသပိ၊ တခု နှစ်ခု သုံးခု လေးခု ငါးခုသော စိတ္တက္ခဏဖြင့် မလာသေးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ငါးခုသော စိတ္တက္ခဏဖြင့် အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တေသု၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇိတေသု၊ ဆင်ခြင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ တို့၏။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ ။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာတိတာရမ္မဏဘာဝေ၊ အနာဂတ်အာရုံ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ အတိတ်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ နာနာရမ္မဏတာ၊ အထူးထူးသောအာရုံ (ကွဲပြားသောအာရုံ) ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တေန၊ ကြောင့်။ စတုပဉ္စမိတ္တက္ခဏာနာဂတေ၊ လေးခု ငါးခုသော စိတ္တက္ခဏဖြင့် မလာသေးသောစိတ်ကို။ အာဝဇ္ဇိတေ၊ သော်။ အနာဂတာရမ္မဏပရိကမ္မာနန္တရံ၊ အနာဂတ်လျှင် အာရုံရှိသော ပရိကံ၏အခြားမဲ့၌။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ အာရုံရှိသော။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ ဝါဒေါ၊ သည်။ (န သိဇ္ဈတိ-ဥ ဝပ) အနာဂတာရမ္မဏော။ပ။ အာသေဝနပစ္စယောတိ၊ ယော ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဣမေသံ ပဉ္စာနံ၊ တို့၏။ အနုဒ္ဓုတ္တာ စ၊ မထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဂဏနာယ၊ အရေအတွက်သင်္ချာဝါရ၌။ အာသေဝနေ တီဏိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်

၁-အာဝဇ္ဇန်းသည် ဧကစိတ္တက္ခဏာနာဂတစိတ်ကို အာရုံပြုလျှင် ပရိကံသည် ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏ၊ ဥပစာရ စသည်သည် အတိတာရမ္မဏ ဖြစ်၏။ အာဝဇ္ဇန်းသည် ဒွိစိတ္တက္ခဏာနာဂတစိတ်ကို အာရုံပြုလျှင် ပရိကံလည်း အနာဂတာရမ္မဏ၊ ဥပစာရသည် ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏ၊ အနုလုံ စသည်သည် အတိတာရမ္မဏဖြစ်၏—ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ ဟု ဆိုလို၏။

၎င်း။ န သိဇ္ဈတိ၊ မပြီး။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ-ယသ္မံ၊ ကြောင့်။ ကုသလ-
 ကိရိယာမဟဂ္ဂတံ၊ ကုသိုလ်မဟဂ္ဂုတ် ကိရိယာမဟဂ္ဂုတ်သည်။ အနာသေဝနံ၊
 အာသေဝနပစ္စည်း မရှိသည်-မရသည်မည်သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊
 ထိုကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ဧတဿ ဝါဒဿ၊ (အာဝဇ္ဇန-
 ဇဝနာနံ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္ထေပိ စေတောပရိယဉာဏံ သိဒ္ဓံ-ဟူသော)
 ဤဝါဒ၏။ (နိဿယ-၏သမ္ပန်) အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဇောတို့၏။
 ခဏပစ္စုပ္ပန်ရုဒ္ဓါရမ္မဏတာဝစနဿ၊ ခဏပစ္စုပ္ပန်စိတ်အာရုံ၊ ချုပ်လေပြီးသော
 စိတ်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကိုဆိုသော အဋ္ဌကထာစကား၏။ (ဘာဝ-၏သမ္ပန်)
 နိဿယဘာဝေါ၊ (ဝုတ္တနယကိုပြသောအားဖြင့်) မှီရာ၏အဖြစ်သည်။ န သိဇ္ဈတိ၊
 မပြီး။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ (ဣတိ စ၊
 သို့၎င်း။) ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ ပဝတ္တိဿတိ၊ လတံ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။
 ဝိသေသံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ရှိ။ ဂဟဏော၊ ယူရာ၌၊ ဝါ၊ ယူခြင်းသည်။ (သတိ၊
 သော်။) အာဝဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အနာဂတဂ္ဂဟဏာဘာဝံ စ၊ အနာဂတ်စိတ်ကို
 ယူခြင်း၏ မရှိခြင်းကို၎င်း။ တဒဘာဝါ၊ ထိုအနာဂတ်စိတ်ကိုယူခြင်း၏ မရှိခြင်း
 ကြောင့်။ ဇဝနာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဝတ္တမာနဂ္ဂဟဏာဘာဝဉ္စ၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်
 စိတ်ကိုယူခြင်း၏ မရှိခြင်းကို၎င်း။ သန္ဓာယေဝ၊ ရှိသာလျှင်။ တဿ၊ ထို
 အဋ္ဌကထာစကား၏။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တဒါ၊ ၌။ ဘဝဂ်-
 စလနာနန္တရံ၊ ၌။ အဘိမုခိဘူတမေဝ၊ ရှေးရှုဖြစ်၍ဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။
 စိတ္တံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဇာနနစိတ္တဿပိ၊ သိသောစိတ်၏လည်း။ ဝတ္တမာနာရမ္မဏဘာဝေ၊ ဖြစ်ဆဲစိတ်
 လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) အာဝဇ္ဇနဇာနန-
 စိတ္တာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်သိသော ဇောစိတ်တို့၏။ သဟဋ္ဌာနဒေါသာပတ္တိယာ၊
 တက္ခတည်ခြင်း (ပြိုင်တူဖြစ်ခြင်း) ဟူသော အပြစ်သို့ရောက်ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊
 ကြောင့်၎င်း။ (ပဋိကိပ္ပိတုာ-၌ စပ်) [၆၉] ရာသိဧကဒေသာဝဇ္ဇနပဋိဝေဓေ စ၊
 အပေါင်းအစုကို ဆင်ခြင်ခြင်း ဖတ်စိတ်တဒေသကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်၎င်း။
 သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာဝဇ္ဇနဇာနနေ စ၊ ရောက်လာဆဲစိတ်ကိုဆင်ခြင်ခြင်း ရောက်လာဆဲ
 စိတ်ကိုသိခြင်းသည်၎င်း။ (သတိ၊ သော်။) အနိဋ္ဌေ၊ သော။ ဌာနေ၊ ၌။
 အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ တို့၏။ နာနာရမ္မဏဘာဝဒေါသာပတ္တိယာ စ၊ အထူးထူး
 သောအာရုံ(ကွဲပြားသောအာရုံ)ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြစ်သို့ရောက်ခြင်း
 ဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ခဏပစ္စုပ္ပန်။ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူ
 သော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (ကေဟိစိ၊ တို့သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကား
 ကို။ အယုတ္တန္တိ၊ မသင့်ဟူ၍။ ပဋိကိပ္ပိတုာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ယထာဝုတ္တဒေါသာပတ္တိ
 စ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြစ်ဒေါသသို့ရောက်ခြင်းကို၎င်း။ ကာလ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဒ္ဓါသန္တတိပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တာ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန် သန္တတိပစ္စုပ္ပန်လျှင်

အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာရမ္မဏတာဘာဝံ စ၊ အထူးထူးသောအာရုံ
 ရှိသည်၏ အဖြစ်၏မရှိခြင်းကို၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္တ-
 မာနတံနိရုဒ္ဓါရမ္မဏဘာဝေါ၊ ဖြစ်ဆဲစိတ်နှင့် ထိုစိတ်ဟူသော ချုပ်ပြီးသောစိတ်
 လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (အာစရိယေန၊ သည်။) ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ သိအပ်၏။ တမ္ပိ ဝစနံ၊ ထိုအဋ္ဌကထာစကားကိုလည်း။ ပုရိမဝါဒိနော၊
 ရှေးဖြစ်သော ကေစိဝါဒရှင် ဆရာတို့သည်။ နာနုဇာနေယျံ၊ ခွင့်မပြုကုန်ရာ။
 (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဇောတို့၏
 ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါရမ္မဏဘာဝသည်။ သတိ၊ သော်။ အာဝဇ္ဇနာ ကုသလာနန္တိ-
 အာဒိသု ဝိယ၊ ပါဠိတို့၌ကဲ့သို့။ အညပဒသင်္ဂဟိတဿ၊ တပါးသောပုဒ်ဖြင့်ရေတွက်
 အပ်သောတရား၏။ အနန္တရပစ္စယဝိဓာနတော၊ အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို
 စီရင်သောအားဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏအာဝဇ္ဇနာ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသော
 အာဝဇ္ဇန်းသည်။ အတိတာရမ္မဏာနံ၊ ရှိကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့အား။ အနန္တရ-
 ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ စ၊ လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊
 သည်။ သိယာ၊ ၏။ န စ ဝုတ္တံ၊ ဟောကား မဟောအပ်ခဲ့။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်
 တည်း။) ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ် ပြီး၏။

ပန၊ ဆက်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတာ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင်
 အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်း
 အရာအားဖြင့်။ ဝိစာရိတာ၊ စိစစ်အပ်သနည်း။ အတိတော ဓမ္မော။ ပ။
 ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူကုန်သော။ ဧတေသံ၊ ဤပြဿနာတို့၏။ ဝိဘင်္ဂေသု၊
 ဝိဘင်းတို့၌။ အတိတာ ခန္ဓာ။ ပ။ ပစ္စယောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ၌။
 အနုပ္ပန္နာ ခန္ဓာ။ ပ။ ပစ္စယောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ စေတောပရိယဉာဏဂုဟဏံ၊
 ဉာဏ်ကိုယူခြင်းကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ပစ္စုပ္ပန္နော ဓမ္မော ပစ္စုပ္ပန္နဿ ဓမ္မဿာတိ၊ ဟူ၍၊
 ဝါ၊ ဟူသော။ ဧတဿ၊ ဤပြဿနာ၏။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာ ခန္ဓာ။ ပ။
 ပစ္စယောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နာ ခန္ဓာ။ ပ။ ပစ္စယောတိ စ၊
 ဟူ၍၎င်း။ ဧတ္တကဿေဝ၊ ဤမျှ၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နော သော၊ စိတ္တော၊ ၌။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ နပ္ပဝတ္တတိ၊
 မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ နနု၊ သိအပ်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဟိ၊ မှန်။
 ယဒိ ပဝတ္တေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ ပုရိမေသု ဝိယ၊ ရှေးသုံးပါးသော ဝိဘင်း
 တို့၌ကဲ့သို့။ ဣတရေသု စ၊ ဤမှတပါးသော နောက်နှစ်ပါးသောဝိဘင်းတို့၌
 လည်း။ စေတောပရိယဉာဏဂုဟဏံ၊ ကို။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။

၁-တံ ဧဝ နိရုဒ္ဓံ တံနိရုဒ္ဓံ၊ ဝတ္တမာနဉ္စ တံနိရုဒ္ဓဉ္စ ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါနိ၊ တာနိ အာရမ္မဏံ
 ဧတေသန္တိ ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါရမ္မဏာနိ၊ တေသံ ဘာဝေါ ဝတ္တမာနတံနိရုဒ္ဓါရမ္မဏဘာဝေါ-
 ဟု ဝစနတ္ထပြု။

ဝါ၊ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ ၎င်း။ ပန၊ သော်လည်း။ နယဒဿနဝသေန၊ နည်းကိုပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ တံ၊ ထိုဝိဘင်းစကားကို။ သံခိတ္တံ၊ ချုံးအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သော အနက်ကို။ အညာယ၊ တပါးသော။ ပါဠိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။

ဟိ၊ ချဲ့၊ ဝါ၊ မှန်။ အတိတာရမ္မဏော ဓမ္မော။ပ။ [၇၀] ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏဿာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူကုန်သော။ ဧတေသံ၊ တို့၏။ ဝိဘဂေသု၊ တို့၌။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အတိတာရမ္မဏပစ္စုပ္ပန္နစိတ္တသမဂီဿ၊ အတိတ်တရားလျှင်အာရုံ ရှိသော ပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အတိတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်တရားလျှင်အာရုံရှိကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ အား၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အာဝဇ္ဇန်း အား၎င်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ပြု၏။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အနာဂတာရမ္မဏပစ္စုပ္ပန္နစိတ္တသမဂီဿ၊ အနာဂတ်လျှင် အာရုံရှိသော ပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ အနာဂတာရမ္မဏာ၊ ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ အား၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အား၎င်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၎င်း။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏပစ္စုပ္ပန္နစိတ္တသမဂီဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသော ပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ အား၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အား၎င်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏော၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ အပ် ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ တေနော၊ ပင်လျှင်။ အယံ ဝိစာရဏာ၊ ဤစိစစ်ခြင်း ကို။ (အဋ္ဌကထာစရိယေန၊ သည်။) ကတာ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

၄၁၇။ တေသန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ တေသု ဒ္ဓိသု ဉာဏေသု၊ ထိုနှစ်ပါး သော ဉာဏ်တို့တွင်။ ဣတိ၊ သို့။ နိဒ္ဒါရဏော ၌။ သာမိဝစနံ၊ တည်း။ ။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ စိတ္တမေဝ၊ စိတ်သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စေတောပရိယဉာဏတ္တာ၊ ဉာဏ်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အညံ ခန္ဓံ ဝါ။ပ။ န ဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါး၌။ ခန္ဓုပ္ပဋိဗဒ္ဓံ နာမ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သောအရာမည်သည်ကား။ ဂေါတ္တာဒိ၊ အနွယ်အစရှိသည်တည်း။ (စိတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။) ယဒိ(သိယာ)၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ ဝေ(သတိ)၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိ သော်။ ကထံ၊ လျှင်။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ မဂ်လျှင်အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။)

ဣတိ၊ ကြောင့်၊ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ္တာရမ္မဏတ္တာ။ပ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 စေတနာမတ္တမေဝ၊ စေတနာမျသညသလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊
 ၏။) တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ တံ၊ ထိုဉာဏ်ကို။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ခန္ဓပ္ပဋိဗဒ္ဓေသုတိ
 ဣတ္ထ၊ ဌှိ။ နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ခန္ဓပ္ပဋိဗဒ္ဓမေဝ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သည်သလျှင်
 တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဝိသယိကတတ္တာ၊
 အာရုံပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ-တံ
 ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ ဌှိ။ အတိတေ။ပ။ အပ္ပမာဏာ-
 ရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [အတိတေ၊ ဌှိ။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။
 ဘာဝယိံသု၊ ပွားစေကုန်ပြီ။ ဖလံ၊ ကို။ သစ္စာကံသု၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်ပြီ။
 အနုပါဒိသေသာယ၊ ဥပါဒိမည်သောခန္ဓာအကြွင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊
 ဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယိံသု၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဆိန္ဒုဝဋ္ဌုမကာနုဿရဏဝသေန၊
 ပြတ်ပြီးသော သံသရာဝဋ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အောက်မေ့ခြင်း၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏတောပိ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်
 လည်း။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ ဏတရားလျှင် အာရုံရှိ၏။] တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂဖလပစ္စ-
 ဝေက္ခဏတော-ဟူသောပါဌ်၌။ တာဝ၊ စွာ။ မဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ မဂ်ကို
 ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းတို့သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေန၊
 ဖြင့်။ မဂ္ဂဖလေသု၊ တို့ကို။ ဉာတေသု၊ သိအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ (မူလဋီကာ
 သိမ္မတို့နှင့်အညီပင်) ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုဆင်ခြင်
 ခြင်းသည်လည်း။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေသု၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ အပ္ပမာဏ-
 ဓမ္မေသု၊ ဏတရားတို့ကို၊ ဝါ၊ မဂ်ဖိုလ်တရားတို့ကို။ ဉာတေသု၊ သော်။ (ပဝတ္တတိ၊
 ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂါဒိပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ မဂ်အစရှိသည်တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်း
 တို့သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ ၏။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတံ၊ အပ္ပမာဏ
 ခန္ဓာလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သာဓေန္တိ၊ ပြီးစေကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အပ္ပမာဏာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ မဂ်ဖိုလ်ခန္ဓာ
 တို့သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
 ပစ္စယော၊ ၏။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဣတိ၊ သို့။
 န ဝုတ္တံ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် မဟောအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်
 ၏ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ပြသောပါဌ် တစုံတခုမျှ မရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေန ဝေ၊ ဖြင့်သလျှင်။ မဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏကိစ္စေ၊
 မဂ်ဖိုလ်တို့ကို အသီးအသီး သက်ဝင်၍ ရှုခြင်း- အောက်မေ့ခြင်းကိစ္စကို။ ဝုစ္စ-

၁-မဂ်ဖိုလ်ကို ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ဖြင့် အောက်မေ့ပြီးသောအခါ ထိုမဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံ
 ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း ပစ္စဝေက္ခဏာဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလို၏။

မာနေပိ၊ သော်လည်း။ နိဗ္ဗာနပစ္စုပ္ပန်တော၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသက်ဝင်၍ ရှုသည်
 အောက်မေ့သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင် - မဖြစ်
 နိုင်။ ပန၊ သော်လည်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ တဿာပိ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏
 လည်း။ (ဤပုဒ် မူလဋီကာ၌သာ ရှိသည်) နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ၊ ကို။ နိဒဿိတာ၊
 ၏။ (သိမ္မံ၌ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာပိ ဒဿိတာဟု ရှိ၏။ မူလဋီကာ၌ တဿာပိ
 နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတာ အနုညာတာတိ ဒိဿတိဟု ရှိ၏)

[၇၁] ကုသလာ ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊
 ဗဟုဝစဖြစ်၍ ညွှန်ပြသော စကားသည်။ ဣဒ္ဓိဝိပုဗ္ဗေနိဝါသာနာဂတံသဉာဏာ-
 ပေက္ခော၊ ဉာဏ်ကိုင့်၏။ စေတောပရိယယထာကမ္မုပဂဉာဏာပေက္ခော၊ ဉာဏ်
 တို့ကိုင့်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုစေတောပရိယ
 ဉာဏ်နှင့် ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်တို့၏။ စတုက္ခန္ဓာရမ္မဏဘာဝဿ၊ လေးပါးသော
 နာမက္ခန္ဓာလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အသာဓကော၊ မပြီးစေတတ်သည်။
 (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။) ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ။
 (အသာဓကော၊ မပြီးစေတတ်သည်။) န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အညတ္ထ၊
 တပါးသောဝိဘင်းတို့၌။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ၊ ဝိတက်ကားမရှိ ဝိစာရမ္ပသာ
 ရှိကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဝိစာရော စ၊ သည်၎င်း။ စေတောပရိယ-
 ဉာဏဿ၊ အား၎င်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ အား၎င်း။ အနာဂတံသ-
 ဉာဏဿ၊ အား၎င်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၏။ ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။
 သဝိတက္ကသဝိစာရာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဝိတက္ကော စ၊
 သည်၎င်း။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ အား၎င်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊
 အား၎င်း။ အနာဂတံသဉာဏဿ၊ အား၎င်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။
 ပစ္စယော၊ ၏။ ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊
 သည်။ စေတောပရိယဉာဏာပေက္ခောပိ၊ ငဲ့သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊
 သို့။ ဣမဿ အတ္ထဿ၊ ၏။ သိဒ္ဓိတော၊ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့ပင်
 ဆိုဌားသော်လည်း။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏဿ၊ ၏။ “အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ
 ခန္ဓာ စ ဝိစာရော စ”တိအာဒိယ၊ တို့၌။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ စတုက္ခန္ဓာ-
 ရမ္မဏတာ၊ လေးပါးသောခန္ဓာလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န သိဇ္ဈတိ၊
 မပြီးသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ။ န၊ မပြီးသည်ကား
 မဟုတ် ပြီး၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတ္ထ၊ ထိုဝိဘင်းပါဌ်တို့၌။ အဝစနဿ၊
 ယထာကမ္မုပဂဉာဏ်ကို မဟောခြင်း၏။ အညကာရဏတ္တာ၊ တပါးသော
 အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏေန၊
 ဖြင့်။ ကမ္မသံသဋ္ဌာ၊ ကံနှင့် နှိုးနှောကုန် ယှဉ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
 ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ကမ္မမုခေန၊ ကံကိုပခာနပြုသဖြင့်။ ဂယန္တိ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊

မှန်။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ပုရိမပရိကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ အဝိတက္ကာဒိ-
 ဝိဘာဂံ စ၊ အဝိတက္ကစိတ် စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခွဲခြမ်းခြင်းလည်းရှိသော။
 သရာဂါဒိဝိဘာဂဉ္စ၊ သရာဂစိတ် စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခွဲခြမ်းခြင်းလည်းရှိသော။
 စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတိ ယထာ၊ ထင်လင်းစေသကဲ့သို့။ တံ၊ ထိုယထာကမ္မပုဂ-
 ဉာဏ်သည်။ ဧဝံ၊ တူ။ သဝိဘာဂံ၊ ဝေဘန်ခြင်းရှိသောကံကို။ (မူလဋီကာ
 သီမုတိနှင့်အညီပင်) န ဝိဘာဝေတိ၊ မထင်လင်းစေတတ်။ ပန၊ စင်စစ်။ ကမ္မ-
 ဝသေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သမုဒါယံ၊ အပေါင်းကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ခန္ဓာ စ ဝိစာရော စာတိအာဒိကော၊ ရှိသော။
 ဝိဘာဂကရဏော၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းကိုပြုရာ၌။ တံ၊ ထိုယထာကမ္မပုဂဉာဏ်ကို။
 န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ စတုက္ခန္ဓာနာရမ္မဏတော၊ လေးပါးသောနာမက္ခန္ဓာလျှင် အာရုံ
 မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊
 ဤသို့ သိအပ်၏။ ဣဒံ ပန၊ ဤအကြောင်းသည်ကား။ အဿ၊ ထိုယထာ
 ကမ္မပုဂဉာဏ်ကို မဟောခြင်း၏။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။
 ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ။ တတ္တာပိ၊ ထိုဝိဘင်း၌လည်း။ ပုဗ္ဗေ-
 နိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ ယထာကမ္မပုဂဉာဏဿ အနာဂတံသဉာဏဿာတိ၊
 ဟူ၍။ ပဌန္တိ ဝေ၊ ရှုတ်ဆိုကြကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဟိ၊ ထိုသို့ ရှုတ်ဆိုသင့်စွာ။
 တံ၊ ထိုယထာကမ္မပုဂဉာဏ်သည်။ ကုသလာကုသလဝိဘာဂံ ဝိယ၊ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်အားဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းရှိသောကံကိုကဲ့သို့။ သဝိတက္ကာဒိဝိဘာဂံ၊
 သဝိတက္ကကံ စသည်ဖြင့် ခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတုံ၊
 ငှါ။ အသမတ္တံ၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုစရိတသုစရိတ-
 ဝိဘာဝနမ္ပိ၊ ဒုစရိုက် သုစရိုက်ကို ထင်လင်းစေခြင်းသည်လည်း။ လောဘာဒိ။ပ။
 ဝိဘာဝနံ၊ လောဘ စသည် အလောဘ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းဖြင့် ခွဲခြမ်း
 ဝေဘန်ခြင်းအထူးကို ထင်လင်းစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပြီး၏။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ၊ သည်။ နာမဂေါတ္တာနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ န-
 ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဧတ္တကမေဝ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။ အဋ္ဌကထာယံ၊
 ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ နာမဂေါတ္တံ၊ သည်။ ခန္ဓုပနိဗန္ဓော၊
 သော။ သမ္မုတိသိဒ္ဓေါ၊ သော။ ဗျဉ္ဇနတ္ထော၊ တည်း။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဓါသည်။ န၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အမှာကံ၊

၁-ဤအရာ၌ မူလဋီကာတွင် ဣဒံ ပန အဝစနဿ ကာရဏန္တိ။ ကေစိ တတ္တာပိ-
 စသည်ဖြင့် ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ဣဒံ ပန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ အဝစနဿ၊
 ယထာကမ္မပုဂဉာဏ်ကို မဟောခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းပေတည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင်
 တရပ်ပြီး၏။ ကေစိ၊ တို့သည်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ၎င်းကတ္တာကို ပဌန္တိ-၌ စပ်။
 သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။

တို့၏။ ခန္တိ၊ အလိုတည်း။ ဣတိ၊ ဤစကားဖြင့်။ အယံ၊ ဤစကားသည်။ အာစရိယဿ၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏။ အတ္တနော မတိ၊ တည်း။ (ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ န ဗျဉ္ဇနန္တိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဗျဉ္ဇနဉ္စိတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားသည်။ တဿ၊ ထိုစကားကို။ သမတ္တနံ၊ ပြီးစေကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။

၄၁၉။ ကာမာဝစရေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိက္ခန္ဓဇာနနံ၊ ဖြစ်သောခန္ဓာတို့ကို သိခြင်းကို၊ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေခန္ဓာတို့ကို သိခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။

၄၂၀။ တောတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတ္တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ အဘိညာဉာဏာနံ၊ တို့၏။ တေသ္မိံ အာရမ္မဏဝိစာရေ၊ ဤအာရုံကိုစိစစ်ရာ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဉ္စေ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏဉ္စေတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ [၇၂] ဂဟေတွာ၊ ၍။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ပေါရာဏဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ပ။ ဟောတိယေဝ၊ တည်း။ ဣတိ ဣမိနာဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ နာမ၊ မည်သော။ ဝိသံ၊ အသီးအခြား။ ဧကံ၊ တခုသောတရားသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓတရားကို။ ဧကဇ္ဈံ၊ တည်း။ နာပိ အာရမ္မဏံ ကရိယတိ၊ အာရုံလည်းမပြုအပ် - မပြုနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ ရှိသော်။ ပဒဒ္ဓယာသင်္ဂဟိတဿ၊ ပဌမ ဒုတိယ ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့် မရေတွက်အပ် မသိမ်းယူအပ်သော။ တတိယဿ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အတ္ထန္တရဿ၊ အနက် အထူး၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တံကော ဧဝ၊ တိက်သည်ပင်လျှင်။ န ပူရတိ၊ မပြည့်။ (ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ့။) န၊ မပြည့်သည်မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တိကနိဒ္ဒေသဿ၊ တိက်ကိုညွှန်ပြခြင်း၏။ ပကာရဘောဒဝိသယတ္တာ၊ ပကာရအပြားလျှင် အရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တထာ ဟိ - တတော ဧဝ၊ လျှင်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ တိပုကာရေပိ၊ သုံးပါးသောအဖို့ အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဧဝ ဓမ္မေ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓတရားတို့ကိုသာလျှင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓေပိ၊ သုံးပါးသောအဖို့ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုံးပါးသောအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဧဝ ဓမ္မေ၊ ထိုတရားတို့ကိုသာလျှင်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တော၊ ဤအဋ္ဌကထာပါဠိ၌။ တေ ဧဝ ဓမ္မေတိ၊ ဓမ္မေ-ဟူ၍ (သာလျှင်)။ အဝတွာ၊ ၍။ တိပုကာရေတိ ဝစနံ၊ တိပုကာရေ-ဟု ဆိုခြင်းသည်။ (ဒဿနတ္ထံ-၌ စပ်) အယံ တိကဒေသနာ၊ ဤတိက် ဒေသနာသည်။ ပကာရဘောဒနိဗ္ဗနာ၊ ပကာရအပြားလျှင်အကြောင်းရှိ၏။ ဟိ၊ ထင်။ ကုသလတ္တိကာဒိနံ၊ ကုသလတိက် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်း သည်။ (ဘောဒနိဗ္ဗနာ-၌ စပ်) ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဇာတိ။ ပ။

ဘေဒနိဗ္ဗနာ၊ ဇာတ် သမ္ပယုတ် ပဟာန် သိက္ခာ ဘုံ အာရုံ အဆင့်အတန်းအထူး
 နိဿမ ကာလ စသည်တို့၏အပြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အယံ၊ ဤအဇ္ဈတ္တတိက်ကိုဟောခြင်းသည်။ ဇာတ်-
 အာဒိဘေဒနိဗ္ဗနာ၊ ဇာတ် စသည်တို့၏အပြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်။ န
 (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ သနိဒဿနတ္ထိကဟေတုဒုကာဒိဒေသနာ ဝိယ၊ သနိဒဿန
 တိက် ဟေတုဒုက် အစရှိသည်တို့ကို ဟောသောဒေသနာကဲ့သို့။ သဘာဝါဒိ-
 ဘေဒနိဗ္ဗနာပိ၊ သဘောတရား စသည်တို့၏အပြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်
 လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ ကား။ ပကာရဘေဒနိဗ္ဗနာ၊
 ပကာရအပြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ ပဉ္စေ
 ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသောခန္ဓာတို့ကိုသာလျှင်။ သသန္တတိပရိယာပန္နတံ၊ မိမိသန္တာန်၌
 အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ အဇ္ဈတ္တတိ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊
 ကုန်၏။ ပရသန္တတိပရိယာပန္နတံ၊ သူတပါးသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်
 ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တဒုဘယံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊
 ၍။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) တေန၊ ကြောင့်။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ-
 ရူပဉ္စ။ ပ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ [အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပဉ္စ
 ကို၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 သိယာ၊ ရံခါ။ အဇ္ဈတ္တာ၊ အဇ္ဈတ္တတရားတို့တည်း။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊
 တို့တည်း။ သိယာ၊ ရံခါ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ တို့တည်း။] စ၊ စောဒနာဦးအံ။ ထွေ၊
 ဤသုံးပါးသောအဖို့တို့တွင်။ အတ္တန္တရာဘာဝတော စ၊ အနက် တရားကိုယ်
 အထူး၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ပကာရန္တရဿ၊ အဖို့အပြားအထူး၏။ အနာ-
 မဋ္ဌတ္တာ စ၊ မသုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်
 ဖြစ်သော။ ရာသိ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါတရားအစသည်။ နတ္ထိ နန၊ မရှိသည်မဟုတ်
 လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ။ ဣဒံ၊ ဤအနက်ကို။ ဝေ၊ ဤသို့
 စောဒကဆိုသည့်အတိုင်း။ န (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဝါ၊ ချဲ့။ ပဌမ-
 ပဒေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတသင်္ဂဏှနဝသေန၊ မရေတွက်အပ်သေးသည်ကို ရေတွက်
 ခြင်း - မသိမ်းယူအပ်သေးသည်ကို သိမ်းယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုတိယ-
 ပဒဿ၊ ၎င်း။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ သဘာဝဓမ္မာ၊ တို့ကို။

၁-ကုသလတိက် ဝိပါကတိက် ဥပါဒိန္ဒ-သံကိလိဋ္ဌ-အာစယဂါမိတိက်တို့ကို ဇာတ်ဘေဒဖြင့်
 ဟောသည်။ ဝေဒနတိက် ဝိတက္ကတိက် ပီတိတိက်တို့ကို သမ္ပယောဂဘေဒဖြင့်၊ ဒဿနတိက်ကို
 ပဟာနဘေဒဖြင့်၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုတိက်ကို ပဟာန-သမ္ပယောဂဘေဒဖြင့်၊ သေက္ခ
 တိက်ကို သိက္ခာဘေဒဖြင့်၊ ပရိတ္တတိက်ကို ဘူမိဘေဒဖြင့်၊ ပရိတ္တာရမ္မဏတိက် အတိတာ-
 ရမ္မဏတိက်တို့ကို အာရမ္မဏဘေဒဖြင့်၊ ဟိနတိက်ကို ပဘေဒဘေဒဖြင့်၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတိက်ကို
 နိဿမဘေဒဖြင့်၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတိက်ကို အာရမ္မဏာဒိဘေဒဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နတိက် အတိတတိက်တို့ကို
 ကာလဘေဒဖြင့် ဟောသည်ဟု ဆိုလို၏။

ပဒဒ္ဒယေနဝ၊ ပဌမ ဒုတိယ ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့်သာလျှင်။ ယဒိပိ ပရိဂ္ဂဟိတာ၊ အကယ်၍ကား သိမ်းယူအပ်ကုန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တေဟိ၊ ထိုပဌမ ဒုတိယ နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဝိသံ၊ ဝိသံ၊ သီး။ ဂဟိတဓမ္မေ၊ ယူအပ်သောတရားတို့ကို။ ဧကဇ္ဈံ ဂဟဏဝသေန၊ တပေါင်းတည်းယူသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တတိယပဒံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတိယော ရာသိ၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ လျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဒါယော၊ အပေါင်းသည်။ အဝယငေါ၊ အစိတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ၊ တည်း။) ပန၊ ဆက်။ ဘိန္နဝတ္ထုကေ၊ ပြားသောတည်ရာဝတ္ထုရှိကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဓိဋ္ဌာနဘေဒံ၊ တည်ရာအကွဲအပြားကို။ အမုဉ္ဇိတော၊ မလွတ်မူ၍။ ဧကဇ္ဈံ၊ တည်း။ ဂဟဏံ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကို။ ဇာနနကာလေ၊ သိသောအခါ၌။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

အဘိညာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဣတိ၊ သည်ကား။ တေရသမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁၄-ခန္တီဒေသဝဏ္ဏနာ (၇၃-၁)

ပညာကထာဝဏ္ဏနာ

[၇၃] ၄၂၁။ သဗ္ဗာကာရေနာတိ၊ ကား။ ဥပစာရာကာရော၊ ဥပစာရ၏ အခြင်းအရာ၎င်း။ အပ္ပနာကာရော၊ အပ္ပနာ၏အခြင်းအရာ၎င်း။ ဝသီဘာဝါ- ကာရော၊ ဝသီဘော်၏ အခြင်းအရာ၎င်း။ ဝိတက္ကာဒိသမတိက္ကမာကာရော၊ ဝိတက်စသည်ကို ကျော်လွန်ခြင်း၏ အခြင်းအရာ၎င်း။ ရူပါဒီဟိ၊ ရုပ်စသည်တို့မှ။ ငိရဇ္ဇနာကာရော၊ တပ်မက်ကင်းခြင်း - စက်ဆုပ်လွန်မြောက်ခြင်း၏ အခြင်းအရာ ၎င်း။ စုဒ္ဒသဓာ၊ ၁၄-ပါး အပြားအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ပရိဒမနာကာရော၊ ဆုံးမ ခြင်း - လေ့လာစေခြင်း၏ အခြင်းအရာ၎င်း။ ပဉ္စဝိဓအာနိသံသာဓိဂမာကာရော၊ ငါးပါးသော အဘိညာအာနိသံတို့ကို ရခြင်း၏ အခြင်းအရာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒိနာ၊ သော။ သဗ္ဗေန၊ သော။ ဘာဝနာကာရေန၊ ဘာဝနာ၏ အခြင်း အရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ပွားစေပုံ အခြင်းအရာအားဖြင့်။

တဒနန္တရာတိ၊ ကား။ စိတ္တံ ပညန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေသနာက္ကမေန စ၊ ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ပဋိပတ္တိက္ကမေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ တဿ သမာဓိဿ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပညာ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ ပညဉ္စ ဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အတိသခေပဒေသိတတ္တာ၊ အလွန်အကျဉ်းအား ဖြင့် ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဂါထာဝဏ္ဏနာယံ၊ ဂါထာ၏အဖွင့်၌။ သမာဓိပ။ သတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အတိဝိယ၊ အလွန် လျှင်။ သခေပေန၊ ဖြင့်။ ဘာသိတတ္တာ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ ပညာ၊ သည်။ အယန္တိ၊ ဤသည်ပင်တည်းဟူ၍။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဝိညာတုမ္မိ၊ ငှါလည်း။ တာဝ၊ စွာ။ န သုကရာ၊ မလွယ်လှသေး။ ဘာဝနာ- ဝိဓာနဿ၊ ဘာဝနာအစီအရင်၏။ အဒသိတတ္တာ၊ မပြုအပ်သေးသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဘာဝေတုံ ပန၊ ငှါမူကား။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးကပင်လျှင်။ န သုကရာ၊ မလွယ်သည်သာတည်း။ ဣတိ သမ္ဗန္ဓော၊ ၏။ ပုစ္ဆနဋ္ဌေန၊ မေးခြင်းအနက် ကြောင့်။ ပဉ္စာ၊ မည်၏။ ကမ္မံ၊ ကမ္မဟူသည်။ ကိရိယာ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းတည်း။ ပဉ္စာဝ၊ မေးခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ကမ္မံ၊ ပြုခြင်းအမှုတည်း။ ပဉ္စာကမ္မံ၊ မေးခြင်း အမှု။ ပုစ္ဆနပယောဂေါ၊ မေးခြင်းပယောဂတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ကာ ပညာတိ၊ ကား။ သရူပပုစ္ဆာ၊ သရုပ်ကိုမေးခြင်းတည်း။ ကေနဋ္ဌေန ပညာတိ၊ ကား။ ကေန အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ ပညာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။

ပညာတိ ပဒံ၊ ပုဒ်သည်။ ကံ အဘိဓေယျတ္ထံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ပဝတ္တံ၊ နည်း။
 ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ တပါး။ သာ အယံ ပညာ၊ ကို။ သဘာဝတော စ၊
 သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ကိစ္စတော စ၊ ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနာကာရတော စ၊ ထင်
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ အာသန္နကာရဏတော စ၊ နီးသောအကြောင်း
 အားဖြင့်၎င်း။ ကထံ ဇာနိတဗျာ၊ အဘယ်သို့သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မေးရန်ရှိသောကြောင့်။ ကာနဿာ။ပ။ ဋ္ဌာနာနိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ကတိ-
 ဝိဓာတိ၊ ကား။ ပဘေဒပုစ္ဆာ၊ အပြားကိုမေးခြင်းတည်း။ ပန၊ စောဒနာအံ။
 ဣတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သံကိလေသဝေါဒါနပုစ္ဆာ၊ ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဂဟိတာ၊
 မယူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဝုစ္စတေ၊ အဖြေကို
 ဆိုအပ်၏။ တာဝ၊ စွာ။ လောကုတ္တရာယ ပညာယ၊ ၎င်း။ သံကိလေသော၊ ညစ်ညူး
 ကြောင်းသည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာတည်း။ စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ၊ ထိုသံကိလေသ
 သည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဝေါဒါနပုစ္ဆာ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာ
 ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယံ၊ ကို။ န ဂဟိတံ၊ မယူအပ်။ ပန၊ ပါး။
 လောကီယာယ၊ လောကီပညာ၏။ တာနိ၊ ထိုသံကိလေသ ဝေါဒါနတို့သည်။
 မဂ္ဂါမဂ္ဂ။ပ။ ဂဓတ္တာ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌ အတွင်းဝင် ကုန်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဘာဝနာဝိဓာနေ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။ အန္တောဂဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ
 ကတွာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ န ဂဟိတာနိ၊ ကုန်။ ဝါ၊
 တနည်း။ သမာဓိဘာဝနာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို
 အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗျာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဂဟိတာနိ၊
 ကုန်။ ပဋိပတ္တိ နာမ၊ အကျင့်ပဋိပတ်မည်သည်ကား။ ဒိဋ္ဌာနိသံသေ ဝေ၊ မြင်အပ်
 ပြီးသော အာနိသင်ရှိသော်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အာနိသင်ရှိသောအမှု၌သာလျှင်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပညာ။ပ။ နိသံသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

၄၂၂။ တတြာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ပညာကမ္မေ၊ ထိုမေးခွန်း အမှု၌။
 ဝါ၊ တနည်း။ တဿ ပညာဗ္ဗာမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝိဿဇ္ဇနန္တိ၊ ကား။ ဝိဝရဏံ၊
 အဖွင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပုစ္ဆိတော၊ သော။ အတ္ထော၊ သည်။
 အဝိဘာဝိတတ္တာ၊ ထင်စွာ မပြုအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုဋ္ဌိယံ
 ကတော ဝိယ၊ လက်ဆုပ်၌ ပြုထားအပ်သောအရာကဲ့သို့။ နိဂုဇ္ဇော၊ တိမ်မြုပ်
 ကွယ်ဝှက်သည် ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ [၇၄] တဿ၊ ထိုအနက်ကို။
 ဝိဝရဏံ၊ ဖွင့်ခြင်းသည်။ ဝိဘူတဘာဝကရဏတော၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကို
 ပြုခြင်းကြောင့်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း- ဖြေခြင်းမည်၏။ ကာ ပညာတိ၊
 ဟူသော။ အယံ၊ ဤပုစ္ဆာသည်။ သရူပပုစ္ဆာ၊ သရုပ်ကိုမေးသောပုစ္ဆာသည်။
 ကာမဉ္စ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိဘာဂဝန္တာနံ၊
 ဝေဘန်ခြင်းရှိကုန်သော တရားတို့၏။ သဘာဝဝိဘာဝနံ၊ သဘောကို ထင်စွာပြု

ခြင်းသည်။ ဝိဘာဂဒဿနမုခေနေဝ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို ပြခြင်းကို အရင်းခံပဓာန ပြုသဖြင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ တာဝ၊ စွာ။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ ဒဿေတဗ္ဗော၊ ပြသင့်၏။ တံဒဿနေ စ၊ ထိုကိုပြရာ၌လည်း၊ ဝါ၊ ပြခြင်းသည်လည်း။ (သတိ၊ သော်။) အယံ၊ ဤသည်ကား။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ပညာ ဗဟုဝိဓာတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ ဗဟုဝိဓာတိ၊ ကား။ ကုသလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓာ၊ များသောအပြားရှိ၏။ နာနပ္ပကာရာတိ၊ ကား။ အတ္ထဇာပိကာဒိဘေဒေန စ၊ အတ္ထဇာပိကာပညာ အစ ရှိသောအပြားအားဖြင့် ၎င်း။ သုတမယဉာဏာဒိဘေဒေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ နာနာဝိဓာ၊ အထူးအထူးအပြားပြားရှိ၏။ တံ သဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့ အလုံးစုံသော။ တံ ပညာဝိဘာဂံ၊ ထိုပညာကိုဝေဘန်ခြင်းကို။ န သာဓေယျာတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာဘာဝနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတတ္ထော၊ အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တာယ၊ ထိုမဂ္ဂဘာဝနာဖြင့်။ တဏှာဇဋ္ဌာဝိဇဋ္ဌနံ၊ တဏှာအရုပ်ကို ဖြေရှင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဉ္စ၊ ထိုအနက်ကိုလည်း။ န သာဓေယျ၊ မပြီးစေနိုင်ရာ။ ဟိ၊ မှန်၏။ အနဝသေသတော၊ ဖြင့်။ ပညာပဘေဒေ၊ ပညာအပြားကို။ ဝိဿဇ္ဇိယမာနေ၊ ဖြေရှင်းအပ်သည်ရှိသော်။ ဧကဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထုတိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗော၊ သော။ ဉာဏာတ္ထုဝိဘဂေံ စ၊ ၌၎င်း။ သုတ္တန္တေသု စ၊ သုတ္တန်တို့၌၎င်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရာ၌။ အာဂတော၊ သော။ ပညာပဘေဒေါ၊ ကို၎င်း။ သကလောပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ အဘိဓမ္မနယော ဝါ၊ ကို၎င်း။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဧ။ တထာ စ သတိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ယွာယံ ပညာဘာဝနာဝိဓိ၊ အကြင်ဘာပနာအစီအရင်ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ တဿ၊ ထိုဘာဝနာအစီအရင်ကို။ ဝိဿဇ္ဇနာယ၊ ငှါ။ ဩကာသောဝ၊ အခွင့်သည်ပင်လျှင်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်လေရာ။ ကိဉ္စ၊ ထိုပိုင်လည်း။ ဌာနာပ၊ ဒိဝိသယေ၊ အကြောင်းဟုတ် မဟုတ် ကံအထူး ဝိပါက်အထူးစသည်တို့၏အရာ၌။ ပညာယ၊ ဧ။ ယွာယံ ပဝတ္ထိဘေဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်ခြင်း၏ အပြားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သောပိ၊ အပြားကိုလည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဖလာဖလဘေဒေန၊ အကျိုး ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်တို့၏ အပြားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဝိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ သည်။ သိယာ၊ ဧ။ ပန၊ ဆက်။ သော စ၊ ထိုအပြားကိုကား။ ဝိဿဇ္ဇိယမာနော၊ သော်။ အညဒတ္ထု၊ စင်စစ်။ ဝိက္ခေပါယ၊ ပျံလွင့်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိံ ယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။) အဝိသယေ၊ အရာ မဟုတ်သည်၌။ ဝိဿဇ္ဇိတော ယ သာ၊ ဖြေအပ်သောအနက်ကဲ့သို့တည်း။ (တံ ကား အနက်မရှိ) တေန၊ ကြောင့်။ ဥတ္တရိံ စ ဝိက္ခေပါယ သံဝတ္တေယျာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊

၏။ ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တံ ဝိပဿနာဉာဏန္တိ ဧတ္ထိ ဌ။ ကုသလဂ္ဂဟဏေန၊ ကုသလ
 သဒ္ဓါဖြင့်။ ဒုဝိဓေ၊ သော။ အဗျာကတံ၊ ဝိပါက်ကြိယာအဗျာကတပညာကို။
 နိဝဇ္ဇတိ၊ နစ်စေ၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အတ္တိ သံကိလိဋ္ဌပညာတိ၊ ညစ်ညူး
 သောပညာရှိသည်ဟု။ ဧဝံပဝတ္တံ၊ သော။ မိစ္ဆာဝါဒံ၊ ကို။ ပဋိသေဓေတိ၊
 တားမြစ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ သေသကုသလပညာ၊ ကြွင်းသော
 ကုသိုလ်ပညာကို။ (နိဝဇ္ဇတိ၊ နစ်စေ၏။)

၄၂၃။ သဉ္ဇာနနဝိဇာနနာကဏ္ဍရဝိသိဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ သဉ္ဇာ။ပ။ ကာရေဟိ၊
 အမှတ်ပြု၍ သိသောအခြင်းအရာ၊ အထူးသိသောအခြင်းအရာတို့မှ။ သာတိသယံ၊
 အလွန်အကဲနှင့်တကွဖြစ်သော။ ယတော၊ ယင်းသို့အလွန်အကဲနှင့်တကွဖြစ်သော
 ကြောင့်။ နာနပွကာရတော၊ အားဖြင့်။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
 ဇာနနဘာဝေါ၊ သိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝိသယဂ္ဂဟဏာကာရော၊ အာရုံကိုယူသော
 အခြင်းအရာတည်း။ (သမာနေပိ ဇာနနဘာဝေ-ပါဠိ၏ အဖွင့် ဖြစ်သည်၊
 ထို့ကြောင့် ဇာနနဘာဝေတိ ဝိသယဂ္ဂဟဏာကာရေ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ
 ဖြစ်သည်) ဟိ၊ မှန်၏။ နေသံ၊ ထိုသညာ ဝိညာဉ် ပညာတို့၏။ သော ဝိသယဂ္ဂဟ-
 ဏာကာရော၊ သည်။ သမာနော၊ တူညီ၏။ သဉ္ဇာနနာဒိအာကာရော၊ အမှတ်
 ပြု၍ သိခြင်းစသော အခြင်းအရာသည်။ န သမာနော၊ မတူညီပေ။ ပီတကန္တိ
 ဧတ္ထိ ဌ။ ဣတိ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာဒိအတ္ထော၊ အာဒိအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထို
 ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ လောဟိတကံ၊ နိသည်။ သြဒါတံ၊ ဖြူသည်။ ဒီဃံ၊ ရှည်သည်။ ရသံ၊
 တိုသည်။ ဣတိအာဒိကေ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ သညာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ဖြင့်။
 ဂဟေတဗျာကာရေ၊ ယူအပ်သော အခြင်းအရာတို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ သဉ္ဇာ-
 နနမတ္တမေဝါတိ ဧတ္ထိ ဌ။ သဉ္ဇာနနံ နာမ၊ သဉ္ဇာနနမည်သည်ကား။ နိလံ
 ပီတန္တိအာဒိကံ၊ အညို့ အရွေ့အစရှိသော။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ။ ဝိဇ္ဇမာနံ ဝါ၊
 ရှိသည်ကို၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနံ ဝါ၊ မရှိသည်ကို၎င်း။ သညာနိမိတ္တံ၊ မှတ်မိခြင်း၏
 အကြောင်းနိမိတ်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းတည်း။ တထာ ဟိ၊ မှန်၏။
 သော၊ ဤသညာသည်။ ပုန သဉ္ဇာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏရသာ၊ တဖန် မှတ်မိ
 ခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝိသေသနိဝတ္တိအတ္ထေန၊ အထူးကို
 နစ်စေခြင်းအနက်ရှိသော။ မတ္တသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနနပဇာနနာကာရော၊
 အထူးသိခြင်းအပြားအားဖြင့်သိခြင်း၏အခြင်းအရာတို့ကို။ နိဝဇ္ဇတိ၊ နစ်စေ၏။
 ဝေသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဣမိဿာ၊ ဤသညာအား။ တေ ဝိသေသာ၊ ထိုအထူးသိခြင်း
 အပြားအားဖြင့်သိခြင်းဟူသော အထူးတို့သည်။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါမျှလည်း။
 နတ္ထေဝ၊ မရှိကုန်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝဓာရေတိ၊ ပိုင်းခြားကန့်
 သတ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ ဒုက္ခန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ [၇၅] တတ္ထ၊
 ပါဠိ၌။ ဝိညာဏကိစ္စမ္ပိ၊ ဝိညာဉ်၏ကိစ္စကိုသော်လည်း။ ကာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တိ၊

မစွမ်းနိုင်သော။ သညာ၊ သည်။ ပညာကိစ္စံ၊ ပညာ၏ ကိစ္စကို။ ကုတော
ကရေယျ၊ အဘယ်မှာပြုနိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏပဋိဝေဓံ ပါပေတုံ
န သက္ကောတိစ္စေဝ၊ န သက္ကောတိဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ မဂ္ဂပါတုဘာဝန္တိ၊
ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊
သည်။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ သညာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ နိလပိတာဒိကဿ၊ အညိုအရွှေ
စသည်ကို။ သဗ္ဗာနနဝသေနေဝ၊ အမှတ်ပြု၍ သိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။
န ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အမှန်အားဖြင့်သော်ကား။ တတ္ထ၊
ထိုအာရုံ၌။ အညံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော။ ဝိသေသဉ္စ၊ အထူးကိုလည်း။ ဇာနန္တမေဝ၊
သိလျက်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏန္တိအာဒိ၊ စသည်
ကို။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ မေးဦးအံ့။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ လက္ခဏပဋိဝေဓံ၊ လက္ခဏာ
ကို ဖောက်ထွင်း၍သိခြင်းသို့။ ကထံ ပါပေတိ၊ အဘယ်သို့ရောက်စေသနည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ပညာယ၊ သည်။ ဒဿိတမဂ္ဂေန၊ ပြအပ်သောလမ်း
ဖြင့်။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာယ၊ လက္ခဏာ
လျှင်အာရုံရှိသော ဝိပဿနာသည်။ အနေကဝါရံ၊ အကြိမ်များစွာ။ လက္ခဏာနိ၊
တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတာ ပဋိဝိဇ္ဈိတာ၊ ဖောက်ထွင်းသိမြင်၍ ဖောက်ထွင်းသိမြင်၍။
ပဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ပဂုဏဘာဝတော၊ ကျေပြန်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ပရိစယဝသေန၊ အလေ့အကျက်ရသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဉာဏ-
ဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိပဿနာ၊ ရှုခြင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်
၏။ ကိ ယထာ၊ ဟူမူ။ ပဂုဏဿ၊ ကျေပြန်သော။ ဂန္ဓဿ၊ ကို။ သဇ္ဈာယနေ၊
ပြန်လှန်ရှုတ်ဆိုရာ၌။ ဉာယာဂတာပိ၊ အသင့်အမှန်အားဖြင့် လာရောက်သည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါရာ၊ ဝါရတို့ကို။ န ဝိညာယန္တိ ယထာ၊ မသိအပ်ကုန်
သကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ လက္ခဏပဋိဝေဓန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ လက္ခဏာနံ၊
တို့ကို။ အာရမ္မဏကရဏမတ္တံ၊ အာရုံပြုခြင်းမျှကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ပဋိဝိဇ္ဈနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဥဿက္ကိတာတိ၊
ကား။ ဥဒယဗ္ဗယာဒိဉာဏပဋိပါဋိယာ၊ ဥဒယဗ္ဗယ အစရှိသော ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့်။
အာယုဟိတာ၊ အားထုတ်၍။ အသမ္မောဓသဘာဝတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်း
သဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မဂ္ဂပါတုဘာဝံ၊ သို့။ ပါပေတုံ န သက္ကောတိ၊
နိုင်။ ဝုတ္တနယဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝိညာဏေ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယဝသေန၊ ဖြင့်။
အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ လက္ခဏပဋိဝေဓဉ္စ၊ သို့လည်း။
ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ပန၊ အထူးကား။ အတ္တနော၊ ၏။ အနညသာဓာရဏ-
ဝသေန၊ တစ်ပါးသော သညာ ဝိညာဏ်တို့နှင့် မဆက်ဆံသော။ အာနုဘာဝေန၊
အစွမ်းဖြင့်။ ဥဿက္ကိတာ၊ ၍။ မဂ္ဂပါတုဘာဝဉ္စ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။

ဣဒါနိ၊ ဌ။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္တံ၊ ကို။ ဥပမာယ၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာ-
ပေတုံ၊ တည်စေခြင်းငှါ။ ယထာ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ဌ။

အဇာတဗုဒ္ဓိတိ၊ ကား။ အသဉ္စာတဗျဝဟာရဗုဒ္ဓိ၊ မဖြစ်သေးသော ရောင်းဝယ်
 ရေး၌ အသိဉာဏ်ရှိသောသူတည်း။ ဝါ၊ ရောင်းဝယ်ရေး၌ အသိဉာဏ်မဖြစ်သေး
 သောသူတည်း။ ဥပဘောဂပရိဘောဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဘောဂပရိဘော-
 ဂါရဟံ၊ အတွင်းအသုံးအဆောင် အပအသုံးအဆောင်ကို ထိုက်တန်သော။
 ဥပဘောဂပရိဘောဂဝတ္ထုနံ၊ အဆောင်ဝတ္ထုတို့ကို။ ပဋိလာဘယောဂံ၊ ရခြင်း
 ငှါ သင့်လျော်ထိုက်တန်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဆေကောတိ၊ ကား။
 မဟာသာရော၊ များသောအနှစ်ငွေသားရှိသောအသပြာတည်း။ ကုဋေတိ၊
 ကား။ တမ္ဗကံသာဒိမယော၊ ကြေးနီ ကြေးဖြူစသည်ဖြင့် ပြီးသော။ ကဟာပဏ၊
 ပတိရူပကော၊ ငွေအသပြာတုတည်း။ အဒ္ဓသာရောတိ၊ ကား။ ဥပဗုဒ္ဓနကော၊
 ထက်ဝက်ထိုက်တန်သော အသပြာတည်း။ ဣတိသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာဒိ အတ္ထော၊
 ရှိ၏။ တေန၊ ဖြင့်။ ပါဒသာရသမသာရပရောပါဒသာရာဒိနံ၊ တမတ်(၄-ပုံတပုံ)
 အနှစ်ရှိသောအသပြာ၊ အမျှအပြည့်အနှစ်ရှိသောအသပြာ၊ တမတ်ကျော်အနှစ်ရှိ
 သောအသပြာ စသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်သိမ်းယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ၏။ တေ ပကာရေတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြေလာလာဇာတိပုပ္ဖုဒိပုကာရေ စေဝ၊ ဣန္ဒြေ-
 လာမည်သော အဇ္ဈန၏ လက်နက်သဏ္ဌာန်၊ မြတ်လေးပန်းသဏ္ဌာန် အစရှိသော
 အပြားတို့ကို၎င်း။ ဆေကာဒိပုကာရေ စ၊ ငွေစစ်ငွေကောင်း အစရှိသော
 အပြားတို့ကို၎င်း။ (ဤ၌ ဣန္ဒြေလာလာလက်နက်သဏ္ဌာန်စသည်မှာ အသပြာ၌
 ထုရိုက်ပုံသွင်းထားသော ပုံသဏ္ဌာန်ဟု ယူသင့်၏)

သညာ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ဥပမာသံသန္ဓနံ၊ ဥပမာနှင့်
 နှီးနှောပြသောစကားတည်း။ ဝိဘာဂံ၊ ခွဲခြားခြင်းကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။
 ပိဏ္ဏဝသေနေဝ၊ အပေါင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အပေါင်းလိုက်အား
 ဖြင့်သာလျှင်။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ ဂဟဏဒတာ၊ ယူခြင်းကြောင့်။ သညာ၊ ကို။
 ဒါရကဿ၊ သူငယ်၏။ ကဟာပဏဒဿနသဒိသိ၊ အသပြာတို့ကို မြင်ခြင်းနှင့်တူ
 သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုသညာကို။ ယထာဥပဋ္ဌိတ-
 ဝိသယပဒဋ္ဌာနာ၊ ထင်တိုင်းသောအာရုံလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိသည်ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ဧကစ္စဝိသေသဂဟဏသမတ္တတာယ၊
 အချို့သောအထူးဝိသေသကို ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမိက-
 ပုရိသဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနသဒိသိ၊ တူသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပညာ၊ ကို။
 အာရမ္မဏော၊ ၌။ အနဝသေသဝိသေသာဝဗောဓတော၊ အကြွင်းမဲ့အလုံးစုံသော
 အထူးဝိသေသကိုသိခြင်းကြောင့်။ ဟေရညိကဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနသဒိသိ၊
 တူသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ [၇၆] နာနုပုကာရတော ဇာနုနန္တိ
 ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဧ ယျဓမ္မော၊ သိဆိုက်သောဘုရားတို့သည်။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ နာနုပု-
 ကာရာ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသိထိုက်သော

တရားတို့ကို။ ယာထာဝတော၊ ဖြင့်။ အဝဗောဓော၊ သိခြင်းသည်။ ဝါ၊ သိသော
 သဘောသည်။ ပညာ၊ ပညာပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။
 တထာ ဟိ၊ မှန်၏။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့သည်။ သဗ္ဗာကာ-
 ရေန၊ ခပ်သိမ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ သော။ ဗုဒ္ဓဿ၊
 ၏။ ဉာဏမုခေ၊ ဉာဏ်ဝ၌။ အာပါထံ၊ ထင်ပေါ်ခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ယတ္ထာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ အကြင်စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ န တတ္ထ ကေ-
 သေန ဟောတီတိ၊ ကား။ တသ္မိံ စိတ္တုပ္ပါဒေ ၌။ ပညာ၊ သည်။ ဧကန္တေန၊
 စင်စစ်အားဖြင့်။ န ဟောတိ၊ ရှိသည်မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဒုဟေတုကအဟေ-
 တုကစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ ဒွိဟိတ် အဟိတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ ပညာ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 မဖြစ်။ အဝိနိဗ္ဗုတ္တာတိ၊ ကား။ အဝိယုတ္တာ၊ မကွဲမကွဲကုန်သည်။ တေဟိတိ၊
 ကား။ သညာဝိညာဏေဟိ၊ တို့မှ။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ သုခံ၊ သည်။ ပီတိယာ၊
 နှင့်။ နိယမတော၊ ကိန်းသေအားဖြင့်။ အဝိယုတ္တံ၊ မကွဲမကွဲ အမြဲယှဉ်သည်။
 န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သညာဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။
 ပညာယ၊ နှင့်။ နိယမတော၊ ဖြင့်။ အဝိယုတ္တာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။
 ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ ပြန်လှန်၍ပြအံ့။ ပီတိ၊ သည်။ သုခေန၊ နှင့်။ နိယမတော၊
 ဖြင့်။ အဝိယုတ္တာ ယထာ၊ အမြဲယှဉ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပညာ၊ သည်။ သညာ-
 ဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ နိယမတော၊ ဖြင့်။ အဝိယုတ္တာ၊ မကွဲမကွဲ အမြဲယှဉ်၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသု တီသု ဓမ္မေသု၊ ဤသုံးပါးသောတရားတို့သည်။ ဧဝံ၊
 ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း။ အဝိနိဗ္ဗုတ္တေသု၊ မကွဲမကွဲ တလုံးတည်းယှဉ်ကုန်လတ်
 သော်။ တေသံ၊ ထို ၃-ပါးသော တရားတို့၏။ ဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအခြား
 ခွဲခြားခြင်းကို။ ဒုက္ခရော၊ ပြုနိုင်ခဲ့၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ၊ တို့၏။
 ကဟာပဏဒဿနံ၊ ကို။ နိဒဿိတံ၊ ဥပမာတင်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။
 တေသံ၊ တို့၏။ ဒုဝိညေယျနာနတ္တတံယေဝ၊ သိနိုင်ခဲ့သော ထူးခြားခြင်း ရှိသည်
 ၏ အဖြစ်ကိုပင်လျှင်။ ဝစနန္တရေနပိ၊ အခြားသောစကားဖြင့်လည်း။ ဒဿေတံ၊
 ငှါ။ တေနာဟာတိအာဒိ၊ စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ၌။ ရူပဓမ္မေသုပိ၊ ရူပ
 တရားတို့၌သော်လည်း။ တာဝ၊ စွာ။ နာနာနဒိနံ၊ အမျိုးမျိုးသောဖြစ်တို့၏။
 ဥဒကဿ ဝါ၊ ရေကိုသော်၎င်း။ နာနာတေလဿ ဝါ၊ အမျိုးမျိုးသောဆီကို
 သော်၎င်း။ ဧကသ္မိံ ဘာဇနေ၊ တခုသောခွက်၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။
 မထိတဿ၊ မှေ့အပ်သည်ရှိသော်။ ဣဒံ၊ ဤရေသည်။ အသုကာယ နဒိယာ၊
 ဤမည်သောမြစ်၏။ ဥဒကံ၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ဤဆီသည်။ အသုကတေလံ၊ ဤ
 မည်သော ဆီတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိဒ္ဒါရေတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ သရူပတော၊

ဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲယဉ်းလှသေး၏။ အရူပဓမ္မေသု၊ နာမ်
တရားတို့၌။ ကိမင်္ဂံ၊ ပန၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော
၍။ ယံ အရူပီနံ စိတ္တစေတသိကာနန္တိအာဒိ၊ စသည်ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။

၄၂၄။ ဓမ္မာနံ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ သကော၊ မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော။
ဘာဝေါ စ၊ သဘောသည်၎င်း။ သမာနော၊ တူညီသော။ ဘာဝေါ စ၊ သည်၎င်း။
ဓမ္မသဘာဝေါ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သဘာဝတို့တွင်။ ပဌမေန၊
ပဌမသဘာဝဖြင့်။ ကက္ခဠုဖုသနာဒိသလက္ခဏံ၊ ဖုသနအစရှိသော မိမိ၏
လက္ခဏာကို။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်၏။ ဒုတိယေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စဒုက္ခတာဒိသာမည-
လက္ခဏံ၊ ဒုက္ခတာအစရှိသော သာမညလက္ခဏာကို။ (ဂဟိတံ၊ ၎င်း။) စ၊ ဆက်။
ပညာ၊ သည်။ တဒုဘယဿ၊ ထိုလက္ခဏာနှစ်ပါးကို။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်း
မှန်စွာ။ ပဋိဝိဇ္ဇနလက္ခဏာ၊ ဖောက်ထွင်းသိမြင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏာ ပညာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။
သဋ္ဌပဋ္ဌာဒိပဋိစ္စာဒကဿ၊ အိုး၊ ပုဆိုး စသည်ကို ဖုံးကွယ်တတ်သော။ ဗာဟိရန္ဓ-
ကာရဿ၊ အပြင်ပအမှိုက်မှောင်ကို။ (ဝိဒ္ဓံသနရသော၊ ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိ
သော။) ဒီပါလောကာဒိ ဝိယ၊ ဆီမီးရောင်စသည်ကဲ့သို့။ ယထာဝုတ္တဓမ္မသဘာဝ-
ပဋိစ္စာဒကဿ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသောတရားတို့၏ သဘောကို ဖုံးကွယ်တတ်သော။
မောဟန္ဓကာရဿ၊ မောဟဟူသောအမှိုက်မှောင်ကို။ ဝိဒ္ဓံသနရသော၊ ဖျက်ဆီး
ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပညာလောကော၊ ပညာတည်းဟူသော အလင်းရောင်
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဝေ၊ ဖြစ်ပေါ်လတ်သော်ပင်လျှင်။ ဟဒယန္ဓကာရံ၊ နှလုံး၌
အမှိုက်မှောင်ကို။ ဝိဓမေန္တော၊ မှုတ်လွင့်ပယ်ဖျောက်လျက်။ ဝေ၊ ဤသို့ ဖျက်ဆီး
သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တတော ဝေ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။
ဓမ္မသဘာဝေသု၊ တို့၌။ အသမ္ပယုနာကာရေန၊ မတွေ့ဝေသော အခြင်းအရာ
ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာရဏဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သောပညာသည်။
သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဖလဘူတံ၊ သော။ အသမ္မောဟံ၊ မတွေ့ဝေခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌာ-
ပေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ ဣတိ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်လည်း။
အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ကို။
အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိ တဿာ ပဒဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
တထာ ဟိ၊ မှန်၏။ သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူသော။
သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်သည်။ နိဗန္ဓနဘာဝေန၊ သာဓကအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။
အာဂတံ၊ လာ၏။

ပညာပဘေဒကထာငဏ္ဍနာ

[၇၇] ၄၂၅။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓော နာမ၊ တရားတို့၏ သဘောကိုဖောက်
ထွင်းသိမြင်ခြင်းမည်သည်ကား။ ပညာယ၊ ၏။ အာဝေဏိကော၊ သီးသန့်ဖြစ်
သော။ သဘာဝေါ၊ တည်း။ တေန၊ ထိုသဘောဖြင့်။ အဿာ၊ ထိုပညာ၏။
ကောစိ၊ သော။ ဝိဘာဂေါ၊ ခွဲခြားဝေခွဲခြင်းကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မပ၊ ဧကဝိဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန၊
ခဏဘင်အားဖြင့် ပျက်စီးတတ်၊ မရဏဘင်အားဖြင့် အကြီးအကျယ် ပျက်စီး
တတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဝဇ္ဇံ၊ ဝဋ်တရားအပေါင်းကို။ လောကော၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တပုရိယာပန္နတယ၊ ထိုဝဋ်၌ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
လောကေ၊ ၌။ နိယုတ္တာ၊ ယှဉ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ၊ ထိုလောက၌။ ဝိဒိတာ၊
ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကိယာ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ၌။ အပရိယာ-
ပန္နတယ၊ ကြောင့်။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တရာ ဥတ္တိဏ္ဍာ၊ လွန်မြောက်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။
လောကုတ္တရာပိ၊ လောကုတ္တရာပညာကိုလည်း။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ၏။ တဿာ၊
ထိုလောကုတ္တရာပညာ၏။ ဝိပဿနာပရိယာယောပိ၊ ဝိပဿနာဟူသောပရိယာယ်
အမည်ကိုလည်း။ လဗ္ဘတေဝ၊ ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
လောကုတ္တရဂ္ဂဟဏံ၊ လောကုတ္တရာကိုယူခြင်းသည်။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။
အတ္တာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတုာ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ အာသ-
ဝေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ က။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာသဝါ၊ မည်၏။
ဧတိဿာ၊ ဤပညာအား။ အာရမ္မဏကရဏဝသေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အာသဝါ၊
တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနာသဝါ၊ မည်၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊
ဖြင့်။ အာသဝဝိပုယုတ္တသာသဝဒုကာဒိနံ၊ စသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ နာမရူပဝတ္ထာနဝသေနာတိ၊ ကား။ နာမဝတ္ထာနဝသေန စ၊
နာမ်ကိုပိုင်းခြားသောပညာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ရူပဝတ္ထာနဝသေန စ၊ ဖြင့်
၎င်း။ ။ပဌမံ၊ စွာ။ နိဗ္ဗာနဒဿနတော၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒဿနဉ္စ၊
ဒဿနလည်း မည်၏။ နိဿယဘာဝတော၊ မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊
တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤမဂ်၌။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သယမ္ပိ၊ မိမိကိုယ်တိုင်
လည်း။ ဘဝတိ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အပါတုဘာဝံ၊
ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘူမိ စ၊ ဘူမိလည်း မည်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ဒဿနဘူမိ၊ မည်၏။ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ ပဌမမဂ်ကိုရ၏။ သေသမဂ္ဂတ္ထယံ
ပန၊ ကြွင်းသောမဂ်သုံးခုအပေါင်းသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမမဂ္ဂေန၊
ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌသ္မိ ယေဝ၊ မြင်အပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။
ဘာဝနာဝသေန၊ ပွားစေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဒိဋ္ဌပုပ္ဖံ၊ မမြင်

ဘူးသေးသော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကိုမျှ။ န ပဿတိ၊ မြင်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဘာဝနာ စ၊ လည်းမည်၏။ ယထာဝုတ္တေနုတ္တေန၊ ကြောင့်။
 ဘူမိ စ၊ လည်းမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာဘူမိ၊ မည်၏။
 တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောဘူမိတို့၌။ ပညာ၊ ကို။ ဒဿနဘူမိ ဘာဝနာဘူမိဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဒုဝိဓာတိ။ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သုတာဒိနိရပေက္ခာယ၊ သုတ
 စသည်ကို မငဲ့သော။ စိန္တာယ၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။
 စိန္တာမယာ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သုတမယာ စ၊ သုတမယလည်းမည်၏။
 ဘာဝနာမယာ စ၊ လည်းမည်၏။ မယသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော၊
 စပ်အပ်၏။ အာယေ ဝဇိုယံ၊ ကြီးပွားခြင်း၌။ ကောသလ္လံ၊ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်၏
 အဖြစ်သည်။ အာယကောသလ္လံ၊ မည်၏။ အပါယေ အဝဇိုယံ၊ မကြီးပွားခြင်း
 ပျက်စီးခြင်း၌။ ကောသလ္လံ၊ သည်။ အပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ဥပါယေ၊
 ဥပါယ်တမည်ဟု ဆိုအပ်သော။ တဿ တဿ အတ္ထဿ၊ ထိုထိုအကျိုးစီးပွား၏။
 နိဗ္ဗတ္တိကာရဏေ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၌။ ကောသလ္လံ၊ သည်။ ဥပါယ-
 ကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသံ ဝိသံ၊ သီး။ ကောသလ္လပဒံ၊ ပုဒ်ကို။
 သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတိဿာ၊ ဤပညာအား။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိကိုယ်၌၊ ဝါ၊ အတိုင်း၌။
 အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော။ ပဋိပဇ္ဇနံ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဗဟိဒ္ဓါဘိနိဝေ-
 သာ စ၊ ကိုင်း။ ဥဘယာဘိနိဝေသာ စ၊ ကိုင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၂၆။ လောကီယမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာတိ၊ ကား။ လောကီယကုသလစိတ္တုပ္ပါ-
 ဒေသု၊ လောကီကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော။
 ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိံ။ပ။မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအစရှိသော ဝိသုဒ္ဓိ
 ၄-ပါးအပေါင်းနှင့် ယှဉ်သောပညာတည်း။ သမုဒါယေ၊ အပေါင်း၌။ (စာမူတို့၌
 သမုဒါယေသု-ဟု ဗဟုဝုဋ်နှင့်ရှိ၏၊ ဗဟုဝုဋ်မလိုပါ) ပဝတ္တာ၊ သော။ သမညာ၊
 အမည်သည်။ တဒေကဒေသေသပိ၊ ထိုအပေါင်း၏ အစိတ်တို့၌လည်း။ ဝတ္တတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။
 ပစ္စေကမ္ပိ၊ အသီးအသီးလည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။ မဂ္ဂသမညာ၊
 မဂ်ဟူသောအမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကတော၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍။
 ဧဝံ၊ ဤသို့မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[၇၈] ဓမ္မနာနတ္တာဘာဝေပိ၊ သဘောတရားတို့၏ ကွဲပြားခြင်း မရှိငြား
 သော်လည်း။ ပဒတ္တနာနတ္တမတ္တေန၊ ပုဒ်အနက်တို့၏ ကွဲပြားခြင်းမျှဖြင့်။ ဒုကန္တရ-
 ဝစနံ၊ ဒုက်အထူးကိုဟောခြင်းသည်။ (သိမ္မုနှင့်အညီပင်) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အတ္ထတော ပနေသာ လောကီယလောကုတ္တရာ ဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ဆိုအပ်၏။ အာသဝဝိပယုတ္တသာသဝဒုကာဒိသပိ၊ သာသဝဒုက် စသည်တို့

၌လည်း။ ဝိပုယုတ္တတာဒိဂ္ဂဟဏမေဝ၊ ဝိပုယုတ်အဖြစ်စသည်ကို ယူခြင်းသည် သာလျှင်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ လောကီယလောကုတ္တရာဝ ပညာ၊ လောကီ လောကုတ္တရာပညာသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝေ နယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဩဃနိယ ဩဃဝိပုယုတ္တဩဃနိယာဒိဒုကာနံ၊ ဩဃနိယဒုက် ဩဃဝိပုယုတ္တ-ဩဃနိယဒုက်အစရှိသောဒုက်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ပဌမဇ္ဈာ-နိကာနိ၊ ပဌမဈာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဂ္ဂစိတ္တာနိ၊ မဂ်စိတ်တို့၎င်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ၄-ပါးစီကုန်သော။ ဒုတိယာဒိဇ္ဈာနိကာနိ စ၊ ဒုတိယစသောဈာန်နှင့်ယှဉ်သောမဂ်စိတ်တို့၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ သောဠသသု မဂ္ဂစိတ္တေသု၊ ၁၆-ပါးသောမဂ်စိတ်တို့၌။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတပညာ၊ မဟဂ္ဂုတ်ပညာကို။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်။

၄၂၇။ အတ္တနော စိန္တာဝသေနာတိ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇဿ၊ အပြစ်မရှိသော။ တဿ တဿ အတ္တဿ၊ ထိုထိုအကျိုးကို။ သာဓနေ၊ ပြီးစေရာ၌။ ပရောပဒေ-သေန၊ သူတပါး၏ ညွှန်ကြားခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ဥပါယ-စိန္တာဝသေနော၊ အကြောင်းဥပါယ်ကို ကြံစည်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ သုတဝသေနာတိ၊ ကား။ ယထာသုတဿ၊ ကြားနာအပ်တိုင်းသော။ ပရောပ-ဒေသဿ၊ သူတပါး၏ ညွှန်ကြားချက်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယထာ တထာဝါတိ၊ ကား။ ပရတော၊ မှ။ ဥပဒေသံ၊ ကို။ သုတွာ ဝါ၊ ကြား၍သော်၎င်း။ အဿုတွာ ဝါ၊ မကြားမူ၍သော်၎င်း။ သယမေဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်။ ဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုဉ္ဇန္တဿ၊ အားထုတ်သောသူ၏။ အပ္ပနာပုတ္တာတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ သိခါပုတ္တဘာဝနာမယံ၊ ခေါင်ထိပ်သို့ ရောက်သော ဘာဝနာမယပညာကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အပ္ပနာပုတ္တာဝ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သောပညာသည် သာလျှင်။ ဘာဝနာမယာ၊ မည်၏။ ဣတိ သို့။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ န ပန ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်ကား မဟုတ်ပေ။

ယောဂဝိဟိတေသုတိ၊ ကား။ ပညာဝိဟိတေသု၊ ပညာဖြင့်စီရင်အပ်ကုန် သော။ ပညာပရိဏာမိတေသု၊ ပညာဖြင့်ရင့်ကျက်စေအပ်ကုန်သော။ ဥပါယ-သမ္ပာဒိတေသု၊ သင့်သောအကြောင်းမှန်ဖြင့် ပြီးစေအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာယတ-နေသုတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ ကမ္မမေဝ၊ အမှုသည်ပင်လျှင်။ ကမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဉ္စ၊ အမှုလည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုအမှုသည်။ အာဇီဝါနံ၊ အသက်မွေးမှုတို့၏။ အာယတနဉ္စ၊ အကြောင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ သိပ္ပာယတနေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မ သိပ္ပတို့တွင်။ ကမ္မံ၊ အမှုသည်။ ဝဇုကီကမ္မာဒိ၊ လက်သမားအလုပ်

အစရှိသော။ ဟိနဉ္စ၊ ယုတ်ညံ့သောအမှု၎င်း။ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိ၊ လယ်လုပ်
 ကုန်သွယ် အစရှိသော။ ဥက္ကဋ္ဌဉ္စ၊ မြတ်သောအမှု၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါး
 အပြားရှိ၏။ သိပ္ပမ္ပိ၊ အတတ်သည်လည်း။ နဋ္ဌကာရသိပ္ပာဒိ၊ ကျူးထရံသည်
 အတတ် အစရှိသော။ ဟိနဉ္စ၊ ယုတ်ညံ့သောအတတ်၎င်း။ မုဒ္ဒါဂဏနာဒိ၊ လက်
 ချိုး၍ ရေတွက်သောအတတ်၊ ၉-ကြောင်း၊ ၉-လီဖြင့် ရေတွက်သော ဂဏန်း
 အတတ် အစရှိသော။ ဥက္ကဋ္ဌဉ္စ၊ မြတ်သောအတတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ။ ။
 ဝိဇ္ဇာဝ၊ အသိပညာသည်ပင်လျှင်။ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအသိပညာကို။
 နာဂမဏ္ဍလပရိတ္တဖုမနကမန္တသဒိသံ၊ နာဂမဏ္ဍလမည်သော မြေအရံတား
 မန္တာန်ပရိတ်၊ ဖု-ဟု မန်းမှုတ်အပ်သော မန္တာန်တို့နှင့်တူသော။ ဓမ္မိကမေဝ၊
 တရားနှင့်လျော်သော အသိပညာကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ပန၊
 ဆက်။ တာနိ တောနိ၊ ထိုအမှု၊ အတတ်၊ အသိပညာတို့ကို။ (ကရောန္တိ-၌ စပ်)
 ဗောဓိသတ္တသဒိသာ၊ ဘုရားအလောင်းနှင့်တူကုန်သော။ ဧကစ္စေ ပဏ္ဍိတာ၊
 အချို့သောပညာရှိတို့သည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဖာသုဝိဟာရံ၊ ချမ်းသာစွာ
 နေရခြင်းကို။ အာကခန္ဓာ၊ လိုလားတောင့်တကုန်လျက်။ (ကရောန္တိ-၌ စပ်)
 အညေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ကရိယမာနာနိ၊ ပြုအပ်သည်တို့ကို။ နေဝ ပဿန္တိ၊
 မမြင်ကုန်။ ကတာနိ ဝါ၊ ပြုထားသောနည်းတို့ကိုလည်း။ န ဥဂ္ဂဏန္တိ၊ မသင်ယူ
 ကုန်။ ကထေန္တာနံ၊ ပြောသောသူတို့၏(စကားကိုလည်း။) န သုဏန္တိ၊ မကြား
 ကုန်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အတ္တနော၊ ။ ။ ဓမ္မတာယ၊ သဘော
 အားဖြင့်သာလျှင်။ စိန္တာယ၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပညဝန္တေဟိ၊
 ပညာရှိတို့သည်။ အတ္တနော ဓမ္မတာယ စိန္တာယ၊ ဖြင့်။ ကတာနိပိ၊ ပြုအပ်ကုန်
 သော်လည်း။ (တာနိ၊ ထိုအမှုတို့သည်။) ဥဂ္ဂဏိတော၊ သင်ယူ၍။ ကရောန္တေဟိ၊
 ပြုကုန်သော။ အညေဟိ၊ အခြားသူတို့သည်။ ကတသဒိသာနေဝ၊ ပြုအပ်သည်နှင့်
 တူကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ကမ္မဿကတန္တိ၊ ကား။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ ဤကံသည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သကံ၊
 ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာတည်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ နောသကံ၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။
 ဇာနနဉ္စ၊ သိသောဉာဏ်တည်း။ သစ္စာနုလောမိကန္တိ၊ ကား။ ဝိပဿနာ-
 ဉာဏံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ သစ္စပဋိဝေဓယ၊ သစ္စာကို
 သိသောမဂ်ဉာဏ်အား။ အနုလောမနတော၊ လျော်စေသောကြောင့်။ သစ္စာနု-
 လောမိကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ။ ။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုဉာဏ်၏။
 ပဝတ္တနာကာရံ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ရူပံ အနိစ္စန္တိ ဝါတိအာဒိ၊
 စသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ အနိယမတ္တေန၊ အနိယမအနက်
 ရှိသော။ ဝါ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ [၇၉] ဒုက္ခာနုတ္တလက္ခဏာနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။
 နာနန္တရိယကဘာဝတော၊ အသီးအခြားဖြစ်လျက် အတွင်းဝင်ခြင်းကြောင့်။

ဝါ၊ မကင်းရာမကင်းကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဂဟိတာနေဝ၊ ယူအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲပင်တည်း။ ယံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ တံ၊ သည်။ အနတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ယံ ဝေရူပိန္နဲ၊ ကား။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ နိဒ္ဓိဋ္ဌသဘာဝံ၊ ညွှန်ပြအပ်ပြီးသောသဘောရှိသော။ ယံ၊ အကြင်ပညာကို။ ။ အနုလောမိကံ ခန္တိန္တိအာဒိနိ၊ စသည်တို့သည်။ ပညာဝေဝစနာနိ၊ ပညာ၏ ဝေဝစပရိယာယ်တို့ပေတည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုပညာသည်။ ဟေဋ္ဌာဝုတ္တာနံ၊ အောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ကမ္မာယတနာဒိနံ၊ ကမ္မာယတန စသည်တို့အား။ အပစ္စနိကဒဿနေန၊ မဆန့်ကျင်သော ရှုမြင်ခြင်းဖြင့်။ အနုလောမနတော စ၊ လျော်စေသောကြောင့် ၎င်း။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟိတစရိယာယ စ၊ အစီးအပွားကို ပြုကျင့်ခြင်းအား၎င်း။ မဂ္ဂသစ္စဿ စ၊ မဂ္ဂသစ္စာအား၎င်း။ ပရမတ္ထသစ္စဿ၊ ပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ စ၊ နိဗ္ဗာန်အား၎င်း။ အဝိလောမနတော စ၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုလောမိကာ၊ မည်၏။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တောနိ ကာရဏာနိ၊ ဤ ကမ္မာယတန စသောအကြောင်းတို့ကို။ ဒဋ္ဌံ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ စမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခန္တိ၊ မည်၏။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ ရောစေတိ၊ နှစ်သက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရုစိ၊ မည်၏။ မုနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မုတိ၊ မည်၏။ ပေက္ခတိ၊ ရှုကြည့်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပေက္ခာ၊ မည်၏။ ကမ္မာယတနာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ တေ စ ဓမ္မာ၊ ထိုတရား ထိုဝတ္ထုတို့သည်လည်း။ တောယ၊ ဤပညာဖြင့်။ နိဇ္ဈာယမာနာ၊ ရှုအပ်ကုန်လတ်သော်။ နိဇ္ဈာနံ၊ ရှုခြင်းကို။ ခမန္တိ၊ နှစ်သက်လက်ခံကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ၊ မည်၏။ ပရတော အဿုတွာ ပဋိလဘတိတိ၊ ကား။ အညဿ၊ သူတစ်ပါး၏။ ဥပဒေသဝစနံ၊ ညွှန်ပြသောစကားကို။ အဿုတွာ၊ မကြားရမူ၍။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ စိန္တေန္တော၊ ကြံလျက်။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အယံ၊ ဤပညာကို။ စိန္တာမယာ ပညာ နာမ၊ စိန္တမယပညာမည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ သာ သော၊ ထိုပညာသည်။ အဘိညာတာနံ၊ ထင်ရှားကုန်သော။ ဗောဓိသတ္တာနမေဝ၊ သာဝကဗောဓိသတ္တစသော သုံးမျိုးသော အလောင်းအလျာတို့အားသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တတ္တာပိ၊ ထိုအလောင်းလျာ

၁-မှန်ဘီလူးကောင်းကောင်းနှင့်ကြည့်မှ မြင်နိုင်သော အရာကဲ့သို့ ဤပညာဖြင့် ကြည့်မှ မြင်နိုင်သည်။ အခြားတရားဖြင့်ကြည့်လျှင် မမြင်နိုင်၊ ထိုကြောင့် ၎င်းသည် ကမ္မာယတန စသည်တို့၏ အရှုခံကြောင်း ပညာမည်ပေသည်။

သုံးမျိုးတို့တွင်လည်း။ သစ္စာနုလောမိကဉာဏံ၊ သည်။ အန္တိမဘဝိကာနံ၊ ကုန်
 သော။ ဒိန္နိယေဝ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်း၊ ဘုရားအလောင်းဟူ
 သော နှစ်ပါးသော အလောင်းလျာတို့အားသာလျှင်။ (ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။) သေသ-
 ပညာ၊ ကြွင်းသောပညာသည်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ပုရိတပါရမီနံ၊ ဖြည့်အပ်
 ပြီးသော ပါရမီရှိကုန်သော။ မဟာပညာနံ၊ ပညာကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။
 ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ပရတော သုတော ပဋိလဘတိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ကမ္မာယတနာဒိနိ၊
 တို့ကို။ ပရေန၊ သည်။ ကရိယမာနာနိ ဝါ၊ ပြုအပ်သည်တို့ကို၎င်း။ ကတာနိ ဝါ၊
 ပြုအပ်ပြီးသည်တို့ကို၎င်း။ ဒိသာပိ၊ မြင်၍လည်း။ ကထယမာနဿ၊ ပြောဆိုနေ
 သော။ ပရဿ၊ ၎င်း။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတောပိ၊ ကြား၍လည်း။ အာစရိယဿ၊ ၎င်း။
 သန္တိကေ၊ ၎င်း။ ဥဂ္ဂဟေတောပိ၊ သင်ယူ၍လည်း။ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်သော၊ သဗ္ဗာ၊
 အလုံးစုံသောပညာသည်။ ပရတော၊ မှ။ သုတောဝါ၊ ကြား၍သာလျှင်။ ပဋိလဒ္ဓါ
 နာမ၊ ရအပ်သောပညာ မည်၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ သမာပန္နဿာတိ၊ ကား။
 သမာပတ္တိသမဂီဿ၊ သမာပတ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ စ၊ ဆက်။ တေ၊
 ဤသမာပန္နဿ-ဟူသောစကားသည်။ နိဒဿနမတ္တံ၊ ပုံစံပြစကားမျှသာတည်း။
 ဝိပဿနာမဂ္ဂပညာ၊ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ဘာဝနာ-
 မယာ ပညာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပေတော၊ ၎င်း။

သာတိ၊ ကား။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာတိ၊ ပရိတ္တရမ္မဏပညာ
 မဟဂ္ဂတာရမ္မဏပညာဟူ၍။ ဝုတ္တပညာ၊ ဆိုအပ်သောပညာတည်း။ လောကီယ-
 ဝိပဿနာတိ၊ ကား။ လောကီယဝိပဿနာပညာ၊ နာပညာတည်း။ သာ လော-
 ကုတ္တရဝိပဿနာတိ၊ ကား။ ယာ၊ အကြင်ပညာကို။ နိဗ္ဗာနံ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တာ
 အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ ပညာ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောပညာသည် အပ္ပမာဏာ-
 ရမ္မဏပညာမည်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ (တနည်း) နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၎င်း။ ပဝတ္တာ၊
 သော။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ ရမ္မဏမည်သော။ ယာ ပညာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။
 သာ၊ သည်။ လောကုတ္တရဝိပဿနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂပညံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊
 ၎င်း။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုမဂ်ပညာကို။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ အနိစ္စ-
 တာဒိံ၊ အနိစ္စတာစသည်ကို။ အဂ္ဂဏန္တိပိ၊ မယူသော်လည်း။ ဝိပဿနာကိစ္စပါရိ-
 ပုရိယာ၊ ဝိပဿနာကိစ္စ၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၎င်း။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၎င်း။
 တထလက္ခဏံ၊ မချွတ်မယွင်း မှန်ကန်သောလက္ခဏာကို။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။
 ပဿတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်၎င်း။ ဝိပဿနာတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ဂေါတြဘုဉာဏံ၊ သည်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ သည်။
 ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။
 အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနိယတ္တာ၊ အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပဿနာ-
 ဝေါဟာရံ၊ ဝိပဿနာဟူသော အမည်ဝေါဟာရကို။ န လဘတိ၊ မရ။

တောယ၊ ဤကြီးပွားခြင်းဖြင့်။ သမ္ပတ္တိယော၊ ပြည့်စုံခြင်း စည်းစိမ်တို့သည်။ အာယန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယော၊ မည်၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ ကြီးပွားခြင်းကို ရ၏။ တတ္ထ ကောသလ္လန္တိ၊ ကား။ အနတ္တဟာနိအတ္ထုပ္ပတ္တိလက္ခဏေ၊ အကျိုးမဲ့၏ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကျိုးစီးပွား၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ တသ္မိံ အာယေ၊ ထိုကြီးပွားခြင်း၌။ ကောသလ္လံ ကုသလတာ၊ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်တည်း။ နိပုဏတာ၊ ကျွမ်းကျင်သည်၏အဖြစ်တည်း။

[၈၀] ပန၊ ဆက်။ ဧကန္တိကံ၊ စင်စစ်ကေန်ဖြစ်သော။ တံ အာယကောသလ္လံ၊ ကို။ ပါဠိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဣမေ ဓမ္မေတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ဣဒံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဣမေသံ အကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိပဟာနေသု စ၊ မဖြစ်ခြင်း ပယ်ခြင်းတို့၌၎င်း။ ကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဌတိသု စ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်ခြင်းတို့၌၎င်း၊ ယာ ပညာ၊ သည်။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ကို။ အာယကောသလ္လံ နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဝုဒ္ဓိလက္ခဏာ၊ ကြီးပွားခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ အာယတော၊ အာယမ္ပ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော၊ မည်၏။ အဝုဒ္ဓိ၊ မကြီးပွားခြင်းကိုရ၏။ တတ္ထ ကောသလ္လန္တိ၊ ကား။ အတ္တဟာနိအနတ္ထုပ္ပတ္တိလက္ခဏေ၊ အကျိုး၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကျိုးမဲ့၏ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ တသ္မိံ အပါယေ၊ ထိုပျက်စီးခြင်း၌။ ကောသလ္လံ ကုသလတာ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ အပါယ ကောသလ္လံ၊ မည်၏။ တမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ပါဠိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဣမေ ဓမ္မေတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ၌။ ဣဒံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဣမေသံ ကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိနိရုဇ္ဈနေသု ဝါ၊ မဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းတို့၌၎င်း။ အကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဌတိသု ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်ခြင်းတို့၌၎င်း။ ယာ ပညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ကို။ အပါယကောသလ္လံ နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အာယ ကောသလ္လံ၊ သည်။ ပညာ၊ ပညာမည်သည်။ တာဝ ဟောတု၊ ဖြစ်စေဦး။ အပါယ ကောသလ္လံ၊ သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ပညာ နာမ၊ မည်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဌားအံ့။ အပါယုပ္ပါဒနသမတ္ထတာ၊ ပျက်စီးခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ အပါယ ကောသလ္လံ နာမ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (စောဒကော၊ သည်။) မညတိ၊ ထင်မှတ်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ တံ၊ ထိုအထင်သည်။ တဿ၊ ထိုစောဒက၏။ မတိမတ္ထံ၊ ထင်မြင်ခြင်းမျှသာတည်း။ ကသ္မာ၊ မှ။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညဝါ ဧဝ၊ ပညာရှိသည်သာလျှင်။ (ပဇာနာတိ-၌ စပ်) ဧဝံ၊ သို့။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော။ မယံ၊ ငါအား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နုပ္ပန္နိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊

တို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ အနုပုဗ္ဗန္တ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပပုဇ္ဈန္တိ၊ ဥပပုဗ္ဗန္တ၊ ပဝုဇ္ဈန္တိ၊ တိုးပွားကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော၊ ထိုပညာ ရှိသည်။ ဧဝံ ဥ တွာ၊ ရှိ။ အနုပုဗ္ဗန္တေ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ အကုသလေ၊ တို့ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဥပပုဗ္ဗန္တေ၊ ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ပဇာ ဟတိ၊ ပယ်၏။ အနုပုဗ္ဗန္တေ ကုသလေ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပပုဗ္ဗန္တေ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ အပါယကောသလ္လမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပညာ ဝေ၊ ပညာသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ၏။

သဗ္ဗတ္တာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာ- နန္တိ၊ ကား။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ တံတံ ဟိတသုခဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုစီးပွားချမ်းသာတရား တို့၏။ တခံဏပုဝတ္တန္တိ၊ ကား။ အစွာယိကေ၊ အဆောတလျှင်ပြုအပ်သော။ ကိစ္စေ ဝါ၊ အမှုကိစ္စသည်၎င်း။ ဘယေ ဝါ၊ ဘေးသည်၎င်း။ ဥပပုဗ္ဗန္တေ၊ ဖြစ်လတ် သော။ တဿ၊ ထိုဘေးကို။ တိကိစ္စနတ္တံ၊ ကုစားခြင်းငှါ။ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ တေဿ၊ ဤဉာဏ်အား။ ဌာနေန၊ ဌာနအားဖြင့်။ ဝါ၊ ခဏခြင်းအားဖြင့်။ (မူလဋီ သိမ္မတိ၌ ဌာနေ-ဟု ရှိ၏။ အကြောင်း၌-ဟု အနက်ပေးရာ၏) ဥပပုဗ္ဗန္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနပုတ္တိကံ၊ မည်၏။ ဌာနသော ဝေ၊ ဌာနအားဖြင့် ပင်လျှင်။ ဝါ၊ ချက်ခြင်းပင်လျှင်။ ဥပပုဗ္ဗန္တကံ၊ ဖြစ်တတ်သောဉာဏ်ကို ရ၏။ (ထိုအကြောင်းပေါ်လာရာဌာနမှပင် ချက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏) တတြု- ပါယာတိ၊ ကား။ တတြု တတြု ကရဏိယေ၊ ထိုထို ပြုဖွယ်ကိစ္စ၌။ ဥပါယ- ဘူတာ၊ သင့်သောအကြောင်း နည်းလမ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။

ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှလောက်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂန္တုနဝ- သေန၊ သိမ်းဆည်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဥဘယံ ဂဟေတွာ- တိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တံ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ အတွင်းအပဟူသော။ ဥဘယံ၊ ကို။ အနု- ပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်း။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အထ ဝါ၊ တနည်း။ သမု- ဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်အားဖြင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အဝိဘာဂေန၊ ခွဲခြားခြင်းမရှိသဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အယံ ပန၊ ဤသိမ်းဆည်းခြင်းသည်ကား။ တိက္ခဝိပဿကဿ၊ ထက်သော ဝိပဿနာယောဂီဖြစ်သော။ မဟာပညဿ၊ ပညာကြီးသော။ (သိမ္မန္တံ အညီ

ပင်) ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ ဝိပဿနာဘိနိဝေသော၊ ဝိပဿနာ နှလုံးသွင်းပုံ ပေတည်း။

၄၂၈။ ဒုက္ခသစ္စံ အာရဗ္ဗာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗာတိ၊ ကတော စ၊ အာရုံပြု၍၎င်း။ တပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသမ္မောဟဝိဓံသနဝသေန စ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကို ဖျက်ဆီးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခေဉာဏံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယံ [၈၁] အာရဗ္ဗာတိ တောပိ၊ ခွဲလည်း။ ဝေဝ နယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။ သေသပဒဒယေပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းခွဲလည်း။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ဧ။ စတုတ္ထသစ္စံ၊ စတုတ္ထဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို။ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တဉာဏံ နာမ၊ အာရုံပြု၍ဖြစ်သောဉာဏ်မည်သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ နာမ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ပေတည်း။ ပန၊ တပါး။ တတိယံ၊ တတိယဖြစ်သောနိရောဓသစ္စာကို။ (အာရဗ္ဗ ပဝတ္တဉာဏံ၊ သည်။) မဂ္ဂဉာဏံ၊ ဉာဏ်ပေတည်း။ (သီမုဉ္ဇိ မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ-ဟု ရှိ၏။ မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဟု အနက်ပေး။ ပိသဒ္ဓါဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကိုယူရာ၏) ဣတရသစ္စာနိ၊ ဤမှတပါးသော ဒုက္ခနှင့် သမုဒယသစ္စာတို့ကို။ (အာရဗ္ဗ ပဝတ္တဉာဏံ၊ သည်။) ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဉာဏ်ပေတည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ပါကဋမေဝ၊ တည်း။

အတ္ထာဒိသု ပဘေဒဂတာနိ ဉာဏာနိတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခေပေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တမတ္တံ၊ ကို။ ပါဠိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝိဝရိတံ၊ ဖွင့်ခြင်းငှါ။ ဝုတ္တဉ္ဇေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ အတ္ထေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ပိဒါတိ၊ ကား။ အတ္ထပုဘေဒဿ၊ အကျိုးအထူးအပြားကို။ သလ္လက္ခဏံ။ပ။သမတ္တံ၊ ကောင်းစွာ မှတ်ခြင်း ထင်လင်းစေခြင်း ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော။ အတ္ထေ၊ ၌။ ပဘေဒဂတံ၊ အထူးအပြားကိုသိသော၊ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့သိသော။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) အယံ၊ ဤဉာဏ်ပညာသည်။ အတ္ထပဋိသမ္ပိဒါ နာမ၊ မည်၏။

၁-ဤ၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် “အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ဆည်းသည်၊ ပုဒ်ရင်းဖြင့် မဂ်ဉာဏ်ကို ပြသည်”ဟု ယူရာ၏။ သို့သော်နောက်၌ ပြုလတ်စကားနှင့် နှီးနှောကြည့်လျှင်၎င်း ဉာဏဝိဘင်းပါဠိ၌ အာရဗ္ဗ-ဟု ဟောသည်နှင့် နှီးနှောကြည့်လျှင်၎င်း အာရုံပြု၍ သိသောဉာဏ်ကိုသာ ဆိုလိုသည်ဟု ထင်ရှားသောကြောင့် ဤအရာ၌ စ-သဒ္ဓါ လိုမည် မထင်၊ သီမုဉ္ဇိကား ဤ စ-သဒ္ဓါ မရှိပေ။

၂-မဂ္ဂသစ္စာကို ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့တွင် အဘယ်ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံပြု၍ သိပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ ဤစကားကိုဆိုသည်။ ထိုကြောင့် အောက်ခြေ၌ ပြထားသော စတုတ္ထသစ္စံ—ဟူသော သိမှုကဲ့သို့သင့်သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာငါးမျိုးတို့တွင် ဒုက္ခနှင့် သမုဒယကို ဆင်ခြင်သောပစ္စဝေက္ခဏာဟု မရှိသောကြောင့် စတုတ္ထသစ္စံ—ဟူသော ရှိရင်းပါဠိကား မသင့်။

သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဓမ္မပုဘေဒဿ၊
 အကြောင်း အထူး အပြားကို။ သလ္လက္ခဏ။ပ။သမတ္တံ၊ သော။ ဓမ္မေ၊ ၌။
 ပဘေဒဂတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ နိရုတ္တိပဘေဒဿ၊
 သဘာဝနိရုတ္တိ (သဒ္ဓါမှန်) အထူးအပြားကို။ သလ္လက္ခဏ ။ပ။ သမတ္တံ၊ သော။
 နိရုတ္တိဘိလာပေ၊ သဘာဝနိရုတ္တိကို ရှုတ်ဆုံးခြင်း၌။ ပဘေဒဂတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊
 သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ပဋိဘာနပုဘေဒဿ၊ ဉာဏ်အထူးအပြားကို။
 သလ္လက္ခဏ ။ပ။ သမတ္တံ၊ သော။ ပဋိဘာနေ၊ ၌။ ပဘေဒဂတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊
 သည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ နိရုတ္တိပဋိဘာနပုဘေဒါ၊ နိရုတ္တိအထူး
 အပြား ဉာဏ်အထူးအပြားတို့ကို။ တဗ္ဗိသယာနံ၊ ထိုနိရုတ္တိနှင့်ဉာဏ်တို့၏အရာ
 ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္ထာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နတဒိဘေဒေဟိ၊ ပစ္စယုပ္ပန်
 အဖြစ် အစရှိသောအပြားတို့ဖြင့်။ ဘိန္ဒိတော၊ ခွဲခြမ်း၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သမ္မာပကဟေတုအနုသာရေန၊
 ရောက်စေတတ်သော (မဂ်ဟူသော) အကြောင်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။
 အရိယတိ အဓိဂမ္မတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထော၊ အတ္ထမည်၏။
 ယံ ကိဉ္စိ ပစ္စယသမ္ဘူတန္တိ ဧတေန၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ သစ္စ။ပ။ဝါရေသု၊ သစ္စဝါရ
 ဟေတုဝါရ ဓမ္မဝါရ ပစ္စယာကာရဝါရတို့၌။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်သော။
 ဒုက္ခာဒိနိ၊ ဒုက္ခစသည်တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ သစ္စပစ္စယာကာရဝါရေသု၊ တို့
 ၌။ နိဗ္ဗာနံ စ၊ သည်၎င်း။ ပရိယတ္တိဝါရေ၊ ၌။ ဘာသိတတ္ထော စ၊ ပြောဆိုအပ်သော
 စကား၏အနက်သည်၎င်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ ၌။ ဝိပါကော စ၊ သည်၎င်း။ ကိ
 ရိယာ စ၊ သည်၎င်း (အာဂတာ၊ လာ၏။) ဣတိ ဝေံ သို့။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တာနံ ဝေ၊
 ဟောအပ်သောအတ္ထတို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အတ္ထာ၊ တို့ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဒဟတိတိ၊ ကား။ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်တတ်၏။ ဧတံ၊ ဤပုဒ်
 သည်။ နိဗ္ဗတ္တကဟေတုအာဒိနံ၊ တုအစရှိသည်တို့အား။ သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံ
 သော။ နိဗ္ဗစနံ၊ ဝစနတ္ထတည်း။ ပန၊ ဆက်။ တဒတ္တံ၊ ထိုပုဒ်၏အနက်ကို။
 ဝိဘာဝေတံ၊ ငှါ။ ပဝတ္ထေတိ။ပ။ ဒေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ တေသု၊ ထို
 အနက်တို့တွင်။ ပုရိမော၊ သော။ အတ္ထော၊ ဖြစ်စေ၏ဟူသောအနက်ကို။ မဂ္ဂ-
 ဝဇ္ဇေသု၊ မဂ်ကိုကြဉ်သော(မဂ်မှတပါးသော) ဓမ္မတို့၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎်။ ဟိ၊ မှန်။
 ဘာသိတမ္ပိ၊ စကားသည်လည်း။ အဝဗောဓနဝသေန၊ သိစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။
 အတ္တံ၊ အနက်ကို။ ပဝတ္ထေတိ၊ ၎်။ ပန၊ တပါး။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။
 ပါပေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုမဂ်၌။ ပစ္ဆိမော၊

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂၊ ၇၁-၌ ထုတ်ပြသော ဝိဘင်းပါဠိတွင် ဒုက္ခေ ဉာဏံ-စသည်ကို သစ္စဝါရ၊
 ဟေတုမ္ပိ ဉာဏံ-စသည်ကို ဟေတုဝါရ၊ ယေ ဓမ္မာ ဇာတာ-စသည်ကို ဓမ္မဝါရ၊ ဇရာမရဏေ
 ဉာဏံ-စသည်ကို ပစ္စယာကာရဝါရ-ဟု ဆိုသည်။

သော။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎်။) ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပတ္တဗ္ဗော၊ ရောက်အပ်သော။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဘာသိတတ္ထော၊ စကား၏အနက်သည်။ ဉပတဗ္ဗော၊ သိစေအပ်သော။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတရော၊ သော (ဖလ၊ ဝိပါက၊ ကြိယာဟူသော) အတ္ထသည်။ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။

ယောကောစိ။ပ။ ဟေတုတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ သစ္စ။ပ။ ဝါရေသု၊ တို့၌။ အာဂတာနိ၊ ကုန်သော။ သမုဒယာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ သစ္စပစ္စယာကာရဝါရေသု၊ တို့၌။ မဂ္ဂေါ၊ သည်၎င်း။ ပရိယတ္တိဝါရေ၊ ၌။ ဘာသိတံ၊ သည်၎င်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ၌။ ကုသလာကုသလံ၊ သည်၎င်း။ (အာဂတံ၊ လာ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တာနံ ဧဝ၊ ဟောအပ်သော ဓမ္မတို့၏သာလျှင်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ [၈၂] တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသောဓမ္မတို့တွင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သမ္မာပကော၊ ရောက်စေတတ်သော ဟေတုတည်း။ ဘာသိတံ၊ စကားဟူသောဓမ္မသည်။ ဉပကော၊ သိစေတတ်သော ဟေတုတည်း။ ဣတရံ၊ သော ဓမ္မ သုံးပါးသည်။ နိဗ္ဗတ္တကော၊ ဖြစ်စေတတ်သော ဟေတုတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သော။ ဟေတု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကိရိယာနံ၊ တို့၏။ အဝိပါကတာယ၊ အကျိုးဝိပါကကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ ဓမ္မအဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ ယဒိ ဧဝံ၊ ရှိသော်။ ဝိပါကာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္ထဘာဝေါပိ၊ ကိုလည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ မဟောသင့်သည်မဟုတ်ပါလော။ (ဣတိ၊ ငြားအံ့။) န၊ မဟောသင့်သည်မဟုတ်၊ ဟောသင့်ပေ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပစ္စယုပ္ပန္နဘာဝတော၊ ပွန်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ကုသလာကုသလာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ အတ္ထဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎်။ ဣတိ စေ၊ အံ့။ အပ္ပဋ္ဌိသိဒ္ဓတ္တာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အတ္ထအဖြစ်ကို မမြစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ဒေါသော၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝါ၊ ဆက်။ ဝိပါကဿ၊ ၎်။ ပဓာနဟေတုတာယ၊ ပြဓာန်းသောအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပါကဋ္ဌဘာဝတော၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ ဓမ္မဘာဝေါ ဧဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ၎်။ ကိရိယာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎်။ ဣတိ စေ၊ အံ့။ အပ္ပဋ္ဌိသိဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဒေါသော၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝါ၊ ဆက်။ ကမ္မဖလသမ္ပန္နဿ၊ ကံ၏အကျိုးနှင့်စပ်သော။ ဟေတုဘာဝဿ၊ အကြောင်းအဖြစ်၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ အပိစ၊ တနည်းသော်ကား။ အယံ၊ ဤတရားသည်။ ဣမဿ၊

ဤတရားအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သောပစ္စည်းတည်း။ အယံ၊ သည်။ ပစ္စယုပ္ပန္နော၊ ပွန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ ဘေဒံ၊ ဤအထူးကို။ အကတွာ၊ ရှိ။ ဧဝလံ၊ သက်။ ကုသလာကုသလေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝိပါကကိရိယာဓမ္မေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဓမ္မတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် ဝိပါကကြိယာတို့၏။ အတ္ထဓမ္မတာ၊ အတ္ထအဖြစ်၊ ဓမ္မအဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

အယမေဝ ဟိ အတ္ထောတိ၊ ကား။ အတ္ထဓမ္မာနံ၊ အတ္ထနှင့်ဓမ္မတို့ကို။ ပဉ္စော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇနဝသေန၊ ဝေဘန်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ယှာယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ အယမေဝ၊ ဤအနက်ကိုသာလျှင်။ အဘိဓမ္မေ၊ ဤဝိဘဇိတွာ၊ ရှိ။ ဒဿိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ စပ်အပ်၏။

ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေတိ တွေ၊ ဤပါ၌။ ဓမ္မသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သဘာဝဝါစကော၊ သဘောရင်း(အမှန်)ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ရှိ။ သဘာဝနိရုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝိပရိတနိရုတ္တိ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သော သဒ္ဓါတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ကြောင့်။ အဗျဘိစာရိ ဝေါဟာရေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တဿ တဿ အတ္ထဿ၊ ထိုထိုအနက်ကို။ ဗောဓနေ၊ သိစေရာ၌။ ပဋိနိယတသမ္ပန္နော၊ အသီးအသီး ကိန်းသေအမြဲစပ်သော။ သဒ္ဓ-ဝေါဟာရော၊ ဝေါဟာရသဒ္ဓါတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တဒဘိလာပေတိ၊ ကား။ သဘာဝနိရုတ္တိသည်တဿ၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ တဿ အဗျဘိစာရိ-ဝေါဟာရဿ၊ ထိုကေန်ဝေါဟာရကို။ အဘိလာပနေ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း ပြောဆိုခြင်း ၌။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သည်။ မာဂဓဘာသ၊ တည်း။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ နာမပညတ္တိ၊ ညတ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည် ။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အပရေ ပန၊ တို့သည် ကား။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သည်။ ပညတ္တိသဘာဝါ၊ (နာမ)ပညတ်သဘောရှိသည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ပညတ္တိ၊ ညတ်ကို။ အဘိလပိတဗ္ဗာ၊ ရွတ်ဆိုအပ်ရွတ်ဆိုနိုင်၏။ ဝစနံ၊ သဒ္ဓါ-အသံစကားကို။ န(အဘိလပိတဗ္ဗံ)၊ မရွတ်ဆိုအပ် မရွတ်ဆိုနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝစနတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။ အဘိလပိတဗ္ဗံ ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ စ၊ ရွတ်ဆိုအပ် ရွတ်ဆိုနိုင်ကောင်းသော အရာသည်လည်း။ န အတ္တိ၊ မရှိချေ။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ဖဿာဒိဝစနေ-ဟိ၊ ဖဿအစရှိသောသဒ္ဓါတို့ဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်သောအရာသည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သည်မည်သည်။ (ယဒိ သိယာ၊ အံ။) ဝေဉ္စ သတိ၊

၁-မူလဒီကာ၌ ဤအရာတွင် ကေစိ-ဟု ရှိ၏။ ဤ၌လည်း အလားတူပင် ရှိသင့်၏။
 ဝိသုဒ္ဓိ နိဒ္ဒေသ ၃-၁၂-ပ-မ-ဗ-သ-၈

ဤသို့လည်း ဖြစ်လတ်သော်။ အတ္တဓမ္မာနမ္ပိ၊ အတ္တနှင့် ဓမ္မတို့၏လည်း။ ဗောဓေ-
 တဗ္ဗတ္တာ၊ သိစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုအတ္တနှင့် ဓမ္မတို့၏
 လည်း။ နိရုတ္တိဘာဝေါ၊ နိရုတ္တိမည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။
 စ၊ ဆက်။ ဖဿောတိ၊ ဖဿော-ဟူသောစကားသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ တည်း။
 ဖဿံ ဖဿာတိ၊ ဖဿံ ဖဿာ-ဟူသော စကားသည်။ န သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သဘာဝ
 နိရုတ္တိ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကိ။ ဒဿိတောဝ၊ သမ္မောဟဝိနော-
 ဒနိဉ္စိပြုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ အဝစနံ၊ သဒ္ဓါ
 မဟုတ်သောအရာသည်။ ဧဝံပကာရံ၊ ဤသို့ လိင်မှန် လိင်မှားသော သဘော
 ရှိသည်။ ဝါ၊ ဤသို့ နိယတလိင်အထူးကိုပြုခြင်းသဘောရှိသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိချေ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝစနဘူတာယ ဧဝ၊ သဒ္ဓါဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တဿာ
 သဘာဝနိရုတ္တိယာ၊ တွိကိ။ အဘိလာပေ ဥစ္စာရဏော၊ ရွတ်ဆိုခြင်း၌။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ကိ။ ဒဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ စ၊ သည်သာမကသေး။ “တံ သဘာဝနိရုတ္တိသဒ္ဓါ၊ ကိ။
 အာရမ္မဏံ ကတာ၊ ရှိ။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿ၊ အား။ တသ္မိံ သဘာဝနိရုတ္တိဘိလာပေ၊
 တွိကိ ရွတ်ဆိုခြင်း၌။ ပဘေဒဂတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။
 ဧဝံ၊ သို့။ အယံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ [၈၃] သဒ္ဓါရမ္မဏာ နာမ၊ အသံလျှင်
 အာရုံရှိသည်မည်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်၏။ ပညတ္တိအာရမ္မဏာ၊ ရှိသည်။ န၊
 မဖြစ်။” ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ နိရုတ္တိသဒ္ဓါရမ္မ-
 ဏာယ၊ နိရုတ္တိအသံလျှင်အာရုံရှိသော။ သောတဝိညာဏဝိထိယာ၊ ထိမှ။
 ပရတော၊ ၌။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မ-
 ဏာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝစနသဒ္ဓါ၊ ပြောဆိုသောစကားသံကို။ ဂဟေတွာ၊
 ရှိ ။ ပစ္စာ ဇာနနံ၊ နောက်ကာလ၌သိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 သို့လည်း။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝါ၊ အပြစ်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့
 (အသံကို ယူပြီးသည်မှနောက်ကာလ၌ အမည်သဒ္ဓါကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော
 ဉာဏ်ကို နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ-ဟု) ယူအပ်သည်ရှိသော်။ အညသ္မိံ၊ သော။
 ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏော၊ ရှိသောတရားသည်။ (ဟောန္တေ၊ သော်။) အညံ၊ တပါးသော

၁-ထိုသို့ဖြစ်လျှင် အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့် နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ထပ်တူဖြစ်နေရာ
 သည်ဟု ဆိုလို၏။

၂-သိမ္ပိ ၀စနံ ပစ္စုပ္ပန္နံ သဒ္ဓါ ဂဟေတွာ-ဟူရှိ၏။ နိရုတ္တိ။ပ။ရမ္မဏာတိ ၀စနံ၊ ဏာ
 ဟူသောစကားကို။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ အသံကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ-ဟု အနက်ပေး၊
 သာ၍ကောင်းပေ၏။

၃-ဤတိုင်အောင် မူလဋီကာ၌ သကဝါဒအဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသော စကားဖြစ်သည်။ ထို
 ကြောင့် အပရေ-ဟူသော ပါဠိဖြင့် မူလဋီကာဆရာကိုပင် ဆိုသည်ဖြစ်ရာ၏။

ဉာဏ်ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။
 ပန၊ အလျော်ကား။ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ၊ သည်။ မနုဿာဒိသဒ္ဓဘောဒနိစ္ဆယဿ၊
 လူ စသည်တို့၏ အသံအထူးအပြားကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်း
 ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဖြစ်လျက်။ တံတံသဒ္ဓဝိဘာဝကံ၊ ထိုထိုအသံကိုထင်လင်း
 စေတတ်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သဘာဝါသဘာဝနိရုတ္တိ-
 နိစ္ဆယဿ၊ သဒ္ဓါမှန် သဒ္ဓါမှားကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ သော။
 သဘာဝနိရုတ္တိသဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ တွိအသံလျှင်အာရုံရှိသော။ တံဝိဘာဝကံ၊ ထို
 သဘာဝနိရုတ္တိကို ထင်လင်းစေတတ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စမာနေ၊ သော်။ ကောစိ၊ သော။ ပါဠိဝိရောဓော၊
 ပါဠိ၏ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တံ သဘာဝနိရုတ္တိသဒ္ဓိ
 အာရမ္မဏံ ကတော ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿာတိ စ၊ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿဟူရာ၌လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္န-
 သဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အသံလျှင်အာရုံရှိသော။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓံ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းကို။
 ပဝတ္တေန္တဿ၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤသို့သောအနက်
 ကို။ ဝတ္တံ၊ ငါ။ န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ န၊ မဟုတ်။ (တနည်း) န န သက္ကာ၊
 စွမ်းနိုင်ပေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ ဉာဏံ၊ ထိုနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သည်။ သဘာဝ-
 နိရုတ္တိံ၊ တွိကို။ ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ ထင်လင်းစေလျက်သာလျှင်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ-
 စပံ) တံတံသဒ္ဓပစ္စဝေက္ခန္ဓာနန္တရံ၊ ထိုထိုအသံကို ဆင်ခြင်သည်၏အခြားမဲ့၌။
 တံတံပဘောဒနိစ္ဆယဟေတုဘာဝတော၊ ထိုထိုအထူးအပြားကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏
 အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရုတ္တိံ၊ သဘာဝနိရုတ္တိကို။ ဝါ၊ သဒ္ဓါမှန်ကို။
 ဘိန္ဒန္တံ(ဝေ)၊ ခွဲခြမ်းလျက်သာလျှင်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တမေဝ၊ ထိုးထွင်းသိလျက်သာလျှင်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဘောဒဂတမ္ပိ၊ အထူးအပြားကိုသိသည်လည်း။
 ဝါ၊ ကဲ့ပြားစွာသိခြင်းသို့ရောက်သည်လည်း။ ဝါ၊ သဒ္ဓါအထူးအပြားကို အကြွင်းမဲ့
 သိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ပြီး၏။ (ပဘောဒဂမနုဇ္ဇေတ္ထ အနဝသေသ-
 တော နိရုတ္တိဝိဘာဝဇာနနံ။ တထာ သေသေသု-အနုဋီ ၂၊ ၁၉၃)

သဗ္ဗတ္ထ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ ဝိသယေ၊ အရာ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။
 သဗ္ဗမ္ပိ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်အလုံးစုံသည်လည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊
 ကြောင့်။ ဉာဏာရမ္မဏံ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗတ္တာတိ၊
 ကား။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ အတ္တာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ တိသု ဝါ၊ သုံးပါး
 တို့၌သော်၎င်း။ စတုသုပိ ဝါ၊ ငါးပါးလုံးတို့၌သော်၎င်း။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။
 (သဗ္ဗတ္ထ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုတ္တံ၊ ၎င်း။) ကုသလကိရိယဘူတာယ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။
 ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဓမ္မတ္ထဘာဝတော ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။
 တိသု ဝေ၊ တို့၌သာလျှင်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
 တေန၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တေသု ဝါတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။

သဂေါစရကိစ္စာဒိဝသေနာတိ၊ ကား။ သဂေါစရဿ စ၊ မိမိအာရုံ၏၎င်း။
 ကိစ္စာဒိကဿ စ၊ ကိစ္စစသည်၏၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဣဒံ
 နာမ၊ ဤမည်သောတရားကို။ အာရမ္မဏံ ကတုာ၊ ရှိ။ ဣမိနာ နာမ ကိစ္စေန၊
 ဤမည်သောကိစ္စဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းတည်း။
 အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ လက္ခဏပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနဘူမိအာဒိနံ၊ ဘုံစသည်တို့ကို။
 သင်္ဂဟော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေနော၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဣမာနိ
 ဉာဏာနိ ဣဒမတ္ထဇောတကာနိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၄၂၉။ ပဘောဒံ ဂစ္ဆန္တိတိ၊ ကား။ အနေကဘောဒဘိန္ဓေသု၊ များစွာသော
 အပြားတို့ဖြင့် ကွဲပြားကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ (ဥပဂစ္ဆန္တိ-၌ စပ်)
 တေသံ၊ ထိုအာရုံတို့၏။ (တံတံပဘောဒ-၌ စပ်) ယာထာဝတော၊ မှန်သော
 သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ တံတံပဘောဒါဝဗောနေသမတ္တတံ၊
 ထိုထိုအပြားကိုသိခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

မဟာသာဝကာနဉ္စ အသေက္ခဘူမိယံ ပဘောဒံ ဂတာတိ၊ ဟူသော။ သာမည-
 ဝိမိနာ၊ သာမညအစီအရင်ဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ အပဝါဒေန၊
 ပယ်မြစ်သောစကားဖြင့်။ နိဝတ္ထတုံ၊ နစ်စေခြင်းငှါ။ အာနန္ဒတ္ထေရဂ္ဂဟဏံ၊
 ထေရ်ကို ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။

တော ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ (တေ-အစွဲကို ပြသည်) သေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။
 ပဘောဒဂမနံ၊ ခွဲခြမ်းသိခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည်။ အပ္ပဝိသယံ၊ နည်းသောအရာ
 နယ်ပယ်ရှိ၏။ အသေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ (ပဘောဒဂမနံ၊ သည်။) ဗဟုဝိသယံ၊
 များသောအရာနယ်ပယ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိဂမော နာမ အရဟတ္တပ္ပတ္တိတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သာတိသယံ၊ သော။ အဓိဂမံ၊ ရခြင်း
 ရောက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အဓိဂမော နာမ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ-
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သေက္ခေန၊ သည်။ ပတ္တာနုမ္မိ၊ ရောက်အပ်ကုန်
 သော်လည်း။ ဣမာသံ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ [၈၄]
 ဝိသဒဘာဝါဓိဂမော၊ သန့်ရှင်းသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊
 ၏။) ပန၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ ဝိယ၊ ရှေးဘဝ၌အားထုတ်ခဲ့ဘူးခြင်းကဲ့သို့။
 အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အရဟတောပိ၊ ၏လည်း။
 ပဋိသမ္ဘိဒါဝိသဒတာယ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ သန့်ရှင်းသည်အဖြစ်၏။ ဝါ၊ သန့်ရှင်း
 ခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ န န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စန္ဒမ္မိ၊ အကြောင်းငါးပါးလုံးတို့၏လည်း။ ယထာ-
 ယောဂံ၊ စွာ။ သေက္ခာပ။ ဝိသဒတာယ၊ သေက္ခ၏ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အသေက္ခ၏
 ပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏ သန့်ရှင်းခြင်း၏။ ကာရဏတာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ယော-

ဇေတဗျာ၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ အတ္ထဓမ္မာဒိနံ၊ အစရိုကုန်သော ဝိသယတို့ကို။ အနဝ-
 သေသသင်္ကဏနတော၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူနိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဗုဒ္ဓဝစနဝိသယာ ဝေ၊
 ဘုရားစကားတော်လျှင် အစရိုကုန်သော။ ပရိယတ္တိအာဒယော၊ သင်ယူခြင်း
 အစရိုသည်တို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ကုန်၏။ ပါဠိယာ၊ ကို။ သဇ္ဈာယော၊ သရဇ္ဈာယ်
 ခြင်းသည်။ ပရိယာပုဏနံ၊ သင်ယူခြင်းမည်၏။ တဒတ္ထသဝနံ၊ ထိုပါဠိအနက်ကို
 ကြားနာခြင်းသည်။ သဝနံ၊ မည်၏။ ပရိတော သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။
 ဉာတံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာ၊ အလိုရှိခြင်းသည်။ ဝါ၊ အလိုရှိ၍မေးမြန်းလေ့လာ
 ခြင်းသည်။ ပရိပုစ္ဆာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါဠိ။ပ။ ဝိနိစ္ဆယကထာတံ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပဒတ္တတော စ၊ ပုဒ်၏ အနက်အားဖြင့်၎င်း။
 အဓိပ္ပါယတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိညေယျဋ္ဌာနာနံ၊ သိနိုင်ခဲသော အရာဋ္ဌာနတို့
 ကို။ ဝိတ္တာရတော၊ ဖြင့်။ သန္နိဋ္ဌာနကထာ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကား
 တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ယဿ ပဒဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ ကို။
 ဒုဝိညေယျော၊ သိနိုင်ခဲ၏။ တံ၊ ထိုပုဒ်သည်။ ဂဏ္ဍိပဒံ၊ မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်
 ပုဒ်၏။ အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဒုဝိညေယျော၊ ၏။ တံ၊ ထိုပုဒ်သည်။ အတ္ထပဒံ၊
 မည်၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓာဒိပဋိသံယုတ္တေ၊ ခန္ဓာစသည်တို့နှင့် စပ်ကုန်
 သော။ ကထာမဂ္ဂေ၊ စကားအစဉ်တို့ကို။ သင်္ကဏာတံ၊ ၏။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်
 အား။ ဘာဝနာနုယောဂသဟိတံ၊ ဘာဝနာကိုအားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။
 ဂတဉ္စ၊ သွားခြင်းသည်၎င်း။ ပစ္စာဂတဉ္စ၊ ပြန်လာခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂတပစ္စာဂတိကော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုဘာဝနာအားထုတ်
 ခြင်းနှင့်တကွ အသွားအပြန်ရှိသော။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဝါ၊
 အဖြစ်တည်း။ (ဝစနတ္ထမျှကိုသာ ပြသည်) တေန ဂတပစ္စာဂတိကဘာဝေန၊ ထို
 ဘာဝနာအားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွ အသွားအပြန်ရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝသနဋ္ဌာန-
 တော၊ နေရာအရပ်မှ။ ယာဝ ဂေါစရဂါမော၊ ဆွမ်းခံရွာတိုင်အောင်၎င်း။
 (အတ္ထိ တာဝ-ပုဒ်တို့ကိုမထည့်ရအောင် အတိုချုပ်အဓိပ္ပါယတ္ထပြန်သည်) တတော၊
 ထိုဆွမ်းခံရွာမှ။ ယာဝ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်တိုင်အောင်၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနာနု-
 ယုတ္တော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုမပြတ်အားထုတ်လျက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ယာဝ အနု-
 လောမဂေါတြဘုသမိပန္နိ၊ ပံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံ၊ ကို။
 အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏံသည်။ တေသံ၊ ထိုအနုလောမ
 ဉာဏံ ဂေါတြဘုဉာဏံတို့၏။ သမိပပွဝတ္တံ၊ အနီး၌ဖြစ်၏။

၁-ဒုဝိညေယျဋ္ဌာနံ-ဟူသော ရှိရင်းပါဌ်ကား သန္နိဋ္ဌာနပုဒ်နှင့် စပ်ရန် မလျော်သော
 ကြောင့် နာ-တလုံး ကျနေသည်ဟု ယူဆ၍ ပြင်လိုက်သည်။ သိမ္မုဉ္ဇကား ဒုဝိညေယျတ္ထာနံ-
 ဟု ရှိ၏။ ဆဋ္ဌိကံပုဒ်ဖြစ်၍ သဒ္ဓါအနေအားဖြင့် သင့်၏။ သို့သော် အတ္ထတော အဓိပ္ပါယ-
 တော-တို့နှင့် စပ်ယှဉ်ကြည့်လျှင် အနက်အားဖြင့် မကောင်းလှ။

သတ္တေသုတိ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇေသု၊ အပြစ်ကင်းကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။
 ဟိတသုခါဝဟေသု၊ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်တတ်ကုန်သော။ ဂန္ဓေသု၊ တို့၌။
 သိပ္ပိယတနေသုတိ၊ တွေ့ပုံ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူပင်တည်း။
 ပုဗ္ဗကာလေ၊ ရှေးကာလ၌။ ဧကသတရာဇ္ဇနံ၊ တရားတပါးသောမင်းတို့၏။
 ဒေသဘာသ၊ အရပ်သုံးစကားသည်။ ဧကသတဝေါဟာရာ၊ တရားတပါးသော
 ဘာသာစကားတို့ မည်ကုန်၏။ ဓမ္မပဒေ၊ ၌။ ယမကဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ သြပမ္မ-
 ဝဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မူလံပဏ္ဍာသေ၊ ၌။ ယမကဝဂ္ဂေါ၊
 သည်။ သြပမ္မဝဂ္ဂေါ ဧဝ၊ ဝဂ်မည်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တပါး
 သောဆရာတို့က ဆိုကုန်၏။ သုတပဋိဘာနုပဟုလာနန္တိ၊ ကား။ ဗဟုသုတာနံ၊
 များသောအကြားအမြင်ရှိကုန်သော။ ပဋိဘာနဝန္တာနံ၊ ထင်မြင်လွယ် သဘော
 ပေါက်လွယ်သော ဉာဏ်ပညာရှိကုန်သော။

သဗ္ဗာနီတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီးသော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။
 ဝါ၊ တနည်း။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌပိ၊ ရှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်
 သော။ ။ သေက္ခမ္မလဝိမောက္ခပရိယောသာနေ၊ သေက္ခမ္မိလ်ဟူသောဝိမောက္ခ-
 ၏အဆုံး၌။ ဘဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သည်တို့တည်း။ သေက္ခမ္မလဝိမောက္ခန္တိကာ၊ ၏အဆုံး၌
 ဖြစ်ကုန်သည်တို့။ ဌာနာဌာနဉာဏဗလာဒီနိ၊ ဗလအစရှိသည်တို့သည်။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓ-
 ဂုဏေသု၊ တို့တွင်။ သကိစ္စတော၊ မိမိ၏ကိစ္စအားဖြင့်။ ပါကဋတရာနိ၊ သာလွန်
 ၍ထင်ရှားကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒသဗလာနိ ဝိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။
 ဝါ၊ တနည်း။ အညေ၊ ဒသဗလဉာဏ်တော်တို့မှ တပါးကုန်သော။ သဗ္ဗညုတ-
 ဉာဏာဒယောပိ၊ ဉာဏ်အစရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
 ဘဂဝတော၊ ၏။ ဂုဏဝိသေသာ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးတို့သည်။ အသေက္ခမ္မလ-
 ဝိမောက္ခန္တိကာ ဧဝ၊ နန္တိကမည်ကုန်သည်ချည်းသာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 ဟူသော ဝိမောက္ခ၏ အဆုံး၌ဖြစ်သောဂုဏ်ကျေးဇူးမည်ကုန်သည်ချည်းသာလျှင်
 တည်း။

ပညာဘူမိ-မူလ-သရီရဝတ္ထာနဝဏ္ဏနာ

၄၃၀။ ဣမာယ ပညာယာတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပညာယ၊ ၏။ သလက္ခဏာ-
 ဒိဂ္ဂဟဏဝသေန၊ မိမိ၏သဘာဝလက္ခဏာစသည်ကို ယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။
 (သီမုနှင့်၎င်း၊ မြန်မာရှေးမူဟောင်းနှင့်၎င်း အညီပင်။ အာဒိ-ဖြင့် သာမည-
 လက္ခဏာကိုယူ။ သလ္လက္ခဏာဒိ-ဟူ၍သောပါဌ်ကား မသင့်။) ပဝတ္တိဋ္ဌာန-
 ဘာဝတော၊ ဖြစ်ရာဌာန၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူမိ၊ ဘုံမည်၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိ-ဟူသောပါဌ်၌ အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အာဟာရာဒီနံ၊ တို့ကို။
 သဂ်ဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗေ၊ ၏။ ပန၊ စောဒနာကိုထုတ်၍ ရှင်းပြဦးအံ့။ ဧဝံ၊
 ဤသို့။ ဧတေ ဗဟူ ဓမ္မာ၊ ဤများစွာသော တရားတို့ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဘူမိဘာဝေန၊ ဝိပဿနာ၏ ဘုံအဖြစ်ဖြင့်။ ဂယုန္တိ၊ ယူအပ်ကုန်သနည်း။ ခန္ဓာ-
ဒီသု၊ တို့တွင်။ [၇၅] ဧကေနပိ၊ တပါးတည်းဖြင့်သော်လည်း၊ ဝါ၊ တမျိုးတည်းဖြင့်
သော်လည်း။ အတ္ထသိဒ္ဓိ၊ အကျိုး၏ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊
ဤသို့မေးငြားအံ့။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။)
တိဝိဓသတ္တာနုဂဟတ္ထံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော သတ္တဝါတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်း
အကျိုးငှါ။ ခန္ဓာဒိတ္တယဂုဟဏံ၊ ခန္ဓာအစရှိသော သုံးပါးအပေါင်းကို ယူခြင်းကို။
ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်၏။ အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ (ဂယု-
မာနေ၊ သော်။) သဗ္ဗသာဓာရဏော၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား ဆက်ဆံ
သော။ အနုဂဟော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်။ န သိယာ၊
ရာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရူပသမ္မုဇ္ဈာ၊ ရုပ်၌တွေ့ဝေသော သတ္တဝါတို့
၎င်း။ အရူပသမ္မုဇ္ဈာ၊ နာမ်၌တွေ့ဝေသောသတ္တဝါတို့၎င်း။ ဥဘယသမ္မုဇ္ဈာ၊ ရုပ်
နာမ်နှစ်ပါးစုံ၌ တွေ့ဝေသော သတ္တဝါတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ ကုန်၏။
တေသု၊ ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော သတ္တဝါတို့တွင်။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့
သည်။ အရူပသမ္မုဇ္ဈာ၊ နာမ်၌တွေ့ဝေကုန်၏။ တဒတ္ထံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏အကျိုးငှါ။
ခန္ဓာနံ၊ တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ
ခန္ဓာတို့၌။) အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့ကို။ စတုဓာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘတ္တတ္တာ၊
ကြောင့်တည်း။ ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ ရူပသမ္မုဇ္ဈာ၊ ရုပ်၌တွေ့ဝေ
ကုန်၏။ တဒတ္ထံ၊ ငှါ။ အာယတနာနံ၊ တို့ကို။ (ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။
ကသ္မာ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတနတို့၌။) ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အဒ္ဓေကာ-
ဒသဓာ၊ အခွဲနှင့်တကွ တဆဲ့တပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝိဘတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။
ယေ ပန၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်ကား။ ဥဘယသမ္မုဇ္ဈာ၊ ကုန်၏။ တဒတ္ထံ၊ ငှါ။
ဓာတုနံ၊ တို့ကို။ (ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။)
ဥဘယေသမ္ပိ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံတို့ကိုလည်း။ ဝိဘတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။
တထာ၊ တူ။ ဣန္ဒြိယဘေဒေန၊ ဖြင့်။ တိက္ခိန္ဒြိယာ၊ ထက်သော ဣန္ဒြေရှိသော
သတ္တဝါတို့၎င်း။ မဇ္ဈိမိန္ဒြိယာ၊ တို့၎င်း။ မုဒိန္ဒြိယာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။
သံခိတ္တရုစိ၊ အကျဉ်းကိုနှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၎င်း။ မဇ္ဈိမရုစိ၊ အလယ်အလတ်
ကို နှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၎င်း။ ဝိတ္ထာရရုစိ၊ အကျယ်ကို နှစ်သက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၎င်း။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တိဝိဓာ၊ ကုန်၏။ တေသမ္ပိ၊
ထိုသုံးမျိုးသော သတ္တဝါတို့၏လည်း။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။
ခန္ဓာဒိဂုဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။
ဣန္ဒြိယဂုဟဏံ၊ ဣန္ဒြေတို့ကိုယူခြင်းဆိုခြင်းသည်။ (သုခဂုဟဏတ္ထံ-၌စပ်) ဝါ၊ ဣန္ဒြေ
တို့ကိုယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ (ပါဌသေသကတံ-၌စပ်) ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤဣန္ဒြေ
တရားတို့သည်။ ဣဿရာ ဝိယ၊ အစိုးရသော မင်းတို့ကဲ့သို့။ သဟဇာတဓမ္မေသု၊
တို့၌။ ဣဿရိယံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ အာဓိပတံ၊ အကြီးအမှူး၏အဖြစ်ကို။

ကာမံ ပဝတ္တေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုအစိုးရသည်၏အဖြစ်
 အကြီးအမှူး၏အဖြစ်သည်။ နေသံ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏။ ဓမ္မသဘာဝသိဒ္ဓံ၊ တရား
 တို့၏ ပင်ကိုရင်းသဘောအားဖြင့် ပြီး၏။ ဧတ္ထ၊ ဤတရားတို့၌။ ကဿစိ၊ တစ်
 တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသီဘာဝေါ၊ အလိုကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အလို
 ရှိတိုင်း အစိုးရနိုင်ခြင်းသည်။ န၊ မရှိ။ ဧတေ၊ ဤတရားတို့သည်။ သုညာ၊
 အစိုးရသည်၏အဖြစ်မှ ဆိတ်ကုန်၏။ အဝသဝတ္တိနော၊ မိမိအလိုသို့ မလိုက်
 တတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အနတ္တလက္ခဏဿ၊ ကို။ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ၊ လွယ်ကူစွာ
 ယူခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဝါ၊ အကျိုးငှါ။ (ကတံ၊ ၏။) ပန၊ ပါး။ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ၊ လေးပါး
 အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ ဧတံ၊ ထိုခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ဣန္ဒြေ
 ဟူသော တရားအပေါင်းသည်။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတုဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း၊
 ဆုတ်နစ်ခြင်း၊ ထိုနှစ်ပါးစုံ၏ အကြောင်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌမေဝ၊ မြင်
 အပ်သော်သာလျှင်။ ဥပကာရာဝဟံ၊ ကျေးဇူးကိုဆောင်တတ်သည်။ (ဟောတိ၊
 ၏။) အညထာ၊ ဖြင့်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သစ္စာဒိဒ္ဓယံ၊
 သစ္စာအစရှိသော နှစ်မျိုးအပေါင်းကို။ ဂဟိတံ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဧကေန အတ္ထသိဒ္ဓိ န ဟောတိ-ဟု ပြန်စပ်။) အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတ-
 ဓမ္မေသုပိ၊ ယူအပ်သော တရားတို့၌လည်း။ အယံ နယော၊ ကို။ နေတဗ္ဗော၊
 ဆောင်အပ်၏။ ပတိဋ္ဌာဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ မူလံ၊ အမြစ်
 အခြေမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သီလဝိသုဒ္ဓိယံ စ၊ သည်၎င်း။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိယံ စ၊ သည်
 ၎င်း။ သတိ၊ သော်။ အယံ ပညာ၊ သည်။ မူလဇောတာ၊ ဖြစ်သော အမြစ်
 အခြေရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသတိ၊ သော်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊
 ဤသို့သိအပ်၏။ ပရိပြုဟေတဗ္ဗတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပွားစေအပ်သော
 ကြောင့်။ သရီရံ၊ ကိုယ်မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သန္တာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တ-
 မာနာယ၊ မပြတ်ဖြစ်လတ်သော ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ ဣမိဿာ ပညာယ၊ ၏။
 ပါဒပါဏိသီသဋ္ဌာနိယာ၊ ခြေလက်ခေါင်း၏အရာ၌ တည်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ-
 အာဒိကာ၊ ကုန်သော။ ဣမာ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ အဝယဝေန၊ အစိတ်
 ဖြင့်။ သမုဒါယူပလက္ခဏနယေန၊ အပေါင်းကို မှတ်သောနည်းဖြင့်။ သရီရန္တိ၊
 ကိုယ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၃၁။ ပဉ္စ ခန္ဓာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပဉ္စာတိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊
 အရေအတွက်ကို ပိုင်းခြားကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါတည်း။ တေန၊ ထိုပဉ္စသဒ္ဓါ
 ဖြင့်။ တတော၊ ထိုငါးပါးမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ န၊ မဟုတ်။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ န၊ မဟုတ်။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ခန္ဓာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မနိဒဿနံ၊
 ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ စ၊
 ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဉ္စက္ခန္ဓာဟူသောပုဒ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓသဒ္ဓေါ၊ သည်။
 မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌ကဲ့သို့။ ရာသဋ္ဌော၊

အစုဟူသောအနက်ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာဒိ-
 ဝိဘာဂဘိန္နံ၊ အတိတ်စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်းအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ သဗ္ဗံ၊
 သော။ ရူပံ၊ ကို။ ရာသိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓိယာ၊ အသိဉာဏ်ဖြင့်။ ဧကဇ္ဈံ၊ တည်း။
 ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည်သာလျှင်။ ခန္ဓော၊ အစုတည်း။ ရူပက္ခန္ဓော။
 ရုပ်အစု။ ဣတိ၊ သို့။ သမာနာဓိကရဏသမာသော၊ တူသောတည်ရာရှိသော
 ကမ္မဓာရည်းသမာသံကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ဧ။ ပန၊ စောဒနာထုတ်၍ရှင်းပြဦးအံ့။ တိဟိ၊
 ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ အဖို့အပုံတို့ဖြင့်။ ဣဏံ၊ မြီကို။ ဒဿာမ၊ ပေးဆပ်ကုန်အံ့။
 ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ခန္ဓသဒ္ဓော၊ သည်။ ကောဠာသဠော၊ အဖို့ဟူသော
 အနက်ရှိလတ်သော်။ နိဗ္ဗာနဿာပိ၊ ဧလည်း။ ခန္ဓန္တရဘာဝေါ၊ ခန္ဓာတပါး၏
 အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။
 (ကသ္မာ၊ ကား။) အတိတာဒိဝိဘာဂါဘာဝတော၊ အတိတ်စသည်ဖြင့် ဝေဘန်
 ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကဿ၊ တပါးတည်းသော။ နိစ္စဿ၊
 မြဲသည်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ဧ။ အတိတာဒိဝိဘာဂေါ၊ အတိတ်
 စသည်ဖြင့်ဝေဘန်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ပဌမေန၊
 ရှေးဦးစွာသော။ အတ္ထေန၊ ရာသိအနက်ဖြင့်။ ရူပရာသိ၊ ရုပ်တရားအစုတည်း။
 ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဒုတိယေန၊ သော။ (အတ္ထေန၊ ကောဠာသအနက်
 ဖြင့်။) ရူပကောဠာသော၊ ရုပ်အဖို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော-
 တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊ စောဒနာ
 ထုတ်၍ ရှင်းပြဦးအံ့။ ဧတေ ခန္ဓော၊ တို့ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စေဝ၊ ငါးပါး
 တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ဣမိနာ ဧဝ
 ကမေန၊ ဤအစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ ဘာဇနဘောဇနဗျဉ္ဇနဘတ္တကာရကဘုဉ္ဇကဝိကပ္ပ-
 ဒဿနတော စ၊ စားခွက် ဘောဇဉ်ဟင်းလျာ ထမင်းချက်သောသူ စားသုံး
 သောသူတို့ကဲ့သို့ အထူးကြံဆခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ စားသုံးသော
 သူတို့ကဲ့သို့ ကွဲပြားခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်၎င်း။ [၈၆] ယထောဠာရိကယထာ-
 သံကိလေသုပဒေသတော စ၊ အစဉ်အတိုင်း ရုန့်ရင်းသည်၏အဖြစ် အစဉ်အတိုင်း
 ညစ်ညူးကြောင်း၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းကြောင့်၎င်း။ (တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဝိဝါဒမူလဟေတု-
 ဘာဝံ စ၊ ငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းရင်း၏အဖြစ်ကို၎င်း။ သံသာရဟေတုတံ စ၊
 သံသရာ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ကမ္မဟေတုတဉ္စ၊ ကံ၏အကြောင်း၏
 အဖြစ်ကို၎င်း။ စိန္တေတွာ၊ ရှိ။ ဝေဒနာသညာ၊ တို့ကို။ သင်္ခါရက္ခန္ဓတော၊ မှ။
 နိဟရိတွာ၊ ရှိ။ ဝိသံ၊ ခြား။ ခန္ဓဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဒေသိတာ၊ ကုန်၏။ (ဝေဒနာ
 သညာနှစ်ပါးလုံးပင် ဝိဝါဒမူလဟေတုလည်း ဖြစ်၏။ သံသာရဟေတုလည်းဖြစ်၏။
 အနုဋီ ၂၊ ၇-၌ကြည့်၊ ထိုအတူ ကမ္မဟေတုလည်း ဖြစ်သည်ဟု ယူအပ်၏)

ရူပက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၃၂။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ တေသု ပဉ္စသု ခန္ဓေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စိတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ အနဝသေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ရူပုနုလက္ခဏန္တိ၊ ပုဒ်သည်။ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနံ၊ အလွန်ရောက်ခြင်း အလွန်လျဉ်းပါးခြင်းကို သတ်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ-သဒ္ဓေန စ၊ ယံ-သဒ္ဓါသည်၎င်း။ သနိပါတေန၊ စိ-နိပါတ်နှင့်တကွသော။ ကိ-သဒ္ဓေန စ၊ သည်၎င်း။ ဂဟိတေန၊ ယူအပ်သောအနက်ဖြင့် ။ အနိယမတ္ထတာယ၊ ကိန်းသေမသတ်မှတ်အပ်သောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂေ၊ အလွန်ရောက်ခြင်း အလွန်လျဉ်းပါးခြင်းသည်။ အာပန္နော၊ သော်။ တံ၊ ထိုအလွန်ရောက်ခြင်း လျဉ်းပါးခြင်းကို။ ရူပုနုသဒ္ဓေါ၊ သည်။ နိဝတ္ထေတိ၊ နှစ်စေ၏။ တေန၊ (ယံ ကိဉ္စိ ရူပုနုလက္ခဏံ ဟူသော) ထိုပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းဖြင့်။ ရူပဿ၊ ရုပ်ကို။ အနဝသေသပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ကတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သိတာဒိဟိတိ၊ ကား။ သိတုဏ္ဍဇိသစ္စာပိပါသာဒိဟိ၊ အအေး၊ အပူ၊ အစာဆာခြင်း၊ ရေငတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤသိတာဒိဟိ-ဟူသောပုဒ်သည်။ ဟေတုအတ္ထေ၊ ဟိတ်အနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ် တတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ တေဿ၊ ဤတရားအား။ ရူပုနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာသည်။ ဝါ၊ မှတ်အပ်သောလက္ခဏာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပုနုလက္ခဏံ၊ မည်၏။ ဓမ္မော ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ ဓမ္မဇာတံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤရူပုနုလက္ခဏံ-ဟူသောပုဒ်၌။ ရူပုနံ၊ န ဟူသည်။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသည်။ သိတာဒိဝိရောဓိပစ္စယသန္နိပါတေ၊ သိတအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ၊ ရှေးရုပ်အစဉ်နှင့်မတူသော နောက်ရုပ်အစဉ်၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ အရူပဓမ္မာနုမ္မိ၊ နာမ်တရားတို့၏လည်း။ ဝိရောဓိပစ္စယသမာဂမေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းတို့နှင့် တွေ့ဆုံခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ၊ ရှေးအစဉ်နှင့်မတူသော နောက်အစဉ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ လဗ္ဘတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ငြားအံ့။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်သည်ကား။ သစ္စံ၊ ၎င်း။ ပန၊ သော်လည်း။ (တံ၊ ထိုသို့ နာမ်တရားတို့၏ ရှေးအစဉ်နှင့်မတူသော နောက်အစဉ်၏ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။) ဝိဘူတတရံ၊ အထူးသဖြင့် ထင်ရှား

၁-ဂဟိတေန၊ ယူအပ် ဆိုအပ်ပြီးသော။ ယံ သဒ္ဓေန စ၊ ယံ-သဒ္ဓါဖြင့်၎င်း။ သနိပါတေန၊ သော။ ကိ သဒ္ဓေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဤသို့ အနက်ပေး၍ ထိုကရိုဏ်းပုဒ် ၂-ခုကို အတိပ္ပသင်္ဂေ အာပန္နော-နှင့်စပ်လျှင် သာ၍ အနက်ချောမော၏။

သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝိဘူတတရံ၊
 သော။ ရပုနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ အဓိပေတံ၊ ၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကား။
 သီတာဒိဂ္ဂဟဏတော၊ သီတာ အစရှိသည်ကို (သီတေနပိ ရပုတိ-စသည်ဖြင့် သုတ်
 ပါဠိ၌) ယူခြင်းဟောခြင်းကြောင့်တည်း။ (ဝိဘူတတရံ၊ သော။ ရပုနံ၊ ကံ။) ယဒိ
 (အဓိပေတံ)၊ အကယ်၍ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝေ၊ သော်။ ဗြဟ္မလောကေ၊
 ၌။ ကထံ၊ လျှင်။ ရူပသမညာ၊ ရုပ်ဟူသောအမည်သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။)
 တတ္ထာပိ၊ ထိုဗြဟ္မပြည်၌လည်း။ တံသဘာဝါနာတိဝတ္တနတော၊ ထိုဖောက်ပြန်
 ခြင်းသဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့်။ ရူပသမညာ၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊
 လျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အနုဂ္ဂါဟကပစ္စယဝသေန၊ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့တတ်
 သော အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (တတ္ထာပိ၊ ထိုဗြဟ္မပြည်၌လည်း။ ရူပသမညာ၊
 သည်။ ဟောတိယေဝ၊ လျှင်တည်း။) ဝိဒရာဓိပစ္စယသန္နိပါတေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်
 အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဆုံလတ်သော်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဘိန္ဒေ၊ ပျက်စီးသော။
 သန္တာနေ၊ ၌။ ဘိဇ္ဇမာနဿေဝ၊ ပျက်စီးဆဲသာလျှင်ဖြစ်သောရုပ်၏။ ယော
 ဝိသဒိသပုတ္တိဟေတုဘာဝေါ၊ အကြင် ရှေးရုပ်အစဉ်နှင့်မတူသော နောက်ရုပ်
 အစဉ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုအကြောင်း၏
 အဖြစ်သည်။ ရပုနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အညေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)
 ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ၌။ ရူပယတိ၊ ဖောက်ပြန်စေတတ်၏။ ဝိကာရံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း
 သို့။ အာပါဒေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ မည်၏။ ပုရိမပက္ခေ
 ပန၊ ဝိသဒိသပုတ္တိဟုဆိုသော ရှေးအဖို့၌ကား။ ရပုတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ရူပံ၊ မည်၏။) သံဃာနုနေန၊ ထိုခိုက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိကာ-
 ရပုတ္တိယံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း၌။ ရပုနသဒ္ဓေါ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈော၊
 ထင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကမိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ၌။
 အရူပဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ရူပသမညာယ၊ ၎င်း။ ပသဂေါ ဝေ၊ ရောက်ခြင်းသည်
 ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ စပ်လျဉ်းခြင်းသည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။)
 သင်္ခန္ဓာဘာဝတော၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ပဋိဿာတော၊
 တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ ရပုနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။) ။ သဗ္ဗံ တံ ဧကတော ကတူတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသောစကားကို။
 (ဝဒတိ-၌ စပ်) ရာသဋ္ဌံ၊ အစုဟူသောအနက်ကို။ ဟဒယေ၊ ၌။ ဌပေတွာ၊ ၍။
 ဝဒတိ၊ ၎င်း။

ဘူတောပါဒါယဘေဒတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ (ဝစနတ္ထော ဝေ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော) ဧတ္ထ၊ ဤဘူတရုပ်၌။ တဒဓိနုတ္တိတာယ၊ ထိုဘူတရုပ်နှင့်စပ်သော

၁-သိမ္မိံ အတ္တနော သန္တာနေ ဝိဇ္ဇမာနဿေဝ-ဟု ရှိ၏။ ဘိန္ဒေ-ပုဒ်မရှိ၊ ထိုပုဒ်ပိုဟန်
 ရှိ၏။ ထိုမှအရအားဖြင့် အတ္တနော၊ ၎င်း။ သန္တာနေ၊ ၌။ ဝိဇ္ဇမာနဿေဝ၊ ရှိဆဲရုပ်၏
 သာလျှင်-ဟု အနက်ပေးသင့်၏။

ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒါယရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်သည်။ ဘဝတံ၊
 ဖြစ်တတ်၏။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ ဘူတံ၊ မည်၏။ ဘူတာနိ၊ ဘူတရုပ်တို့ကို။
 ဥပါဒိယတေဝ၊ စွဲမှီတတ်သည်သာလျှင်တည်း။ သယံ ပန၊ မိမိကိုယ်တိုင်ကိုမူ
 ကား။ တေဟိ ဝါ၊ ထိုဘူတရုပ်တို့သည်၎င်း။ အညေဟိ ဝါ၊ တပါးသောရုပ်တို့
 သည်၎င်း။ န ဥပါဒိယတံ၊ မစွဲမှီအပ်။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါယံ၊ မည်၏။
 (ဥပ+အာ+ဒါ-ဓာတ်+ဏပစ္စည်း၊ အာကို အာယပြု၍ ပြီးစေအပ်၏)

စတုဓာတုဝဝတ္ထာနေ၊ ထွာန်အရာ၌။ ဝစနတ္ထာဒိတောပိ၊ ထွ စသည်အားဖြင့်
 လည်း။ ဘူတာနိ၊ ဘူတရုပ်တို့ကို။ ဝိဘာဝိတာနေဝ၊ ထင်ရှားပြအပ်ခဲ့ကုန်ပြီး
 သည်သာလျှင်။ ကာမံ (ဟောန္တိ)၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သဘာဝဓမ္မာနံ၊
 တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ လက္ခဏာဒိဝိဘာဝနာ၊ လက္ခဏာ စသည်ကို (ဝါ) စသည်ဖြင့်
 ထင်ရှားပြခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) (တနည်းကား—လက္ခဏာဒိတပုဒ်
 ဝိဘာဝနာတပုဒ်ခွဲလျက်ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင်) လက္ခဏာဒိ၊ ဏာ စသည်သည်
 သာလျှင်။ သဘာဝဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဝနာ၊ ထင်ရှားပြကြောင်းပေတည်း။
 ဣတိ ကတော၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ လက္ခဏာ။ပ။ဝုတ္တာနိတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 တတ္ထ၊ ထိုစတုဓာတုဝဝတ္ထာန်အရာ၌။ ပဒဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။
 ပဒဋ္ဌာနတော ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပဒဋ္ဌာန်ကို။ အဝစနဉ္စ
 ထို၌ မဆိုခြင်းသည်လည်း။ (ဟောတိ-၌ စပ်) ပစ္စယတောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 ဤအာကာရ၌။ တဿ အတ္တဿ၊ ထိုပဒဋ္ဌာန်ဟူသောအနက်၏။ ပကာရန္တေန၊
 ပစ္စယဟူသော အပြားအထူးအားဖြင့်။ ဝိဘာဝိတတ္တာ၊ ပြအပ်ပြီးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သဗ္ဗာပီတံ၊ ကား။
 စတသောပိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ။အာပေါသင်္ဂဟိတာယ၊
 အာပေါဓာတ်သည် ပေါင်းစုအပ်သည်ဖြစ်၍။ တေဇောနုပါလိတာယ၊ တေဇော
 ဓာတ်သည် လျော်စွာစောင့်ရှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ [ကု] ဝါယောဝိတ္ထမ္ဘိတာယ
 ဝေ၊ ဝါယောဓာတ်သည် ထောက်ကန်အပ်သော်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အပ်သည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ ပဝတ္ထိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အည-
 ထာ၊ ဖြင့်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုပထဝီဓာတ်
 သည်။ သေသဘူတတ္ထယပဒဋ္ဌာနာ၊ ကြွင်းသော ဘူတရုပ်သုံးခုအပေါင်းလျှင်
 နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဣတရာပိ၊ ဤမှတပါးသော ဓာတ်တို့သည်လည်း။
 ဝေံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝသေသဓာတုတ္ထယပဒဋ္ဌာနာ-
 တံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

စတုဝိသတိဝိဓန္တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဝိဓဟူသော အရေအတွက်ကို ပိုင်းခြား
 ကြောင်းပါ၌သည်။ ဗလရူပါဒိနံ၊ ဗလရုပ်စသည်တို့ကို။ ပဋိသေဓနတ္ထော၊
 မြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗလရုပ်စသည်၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။

ဝတ္ထုဗျူဟာ။ ၎င်း။ တံ။ သည်း။ ပရတော၊ ဌ။ အာဝိဘဝိယတိ၊ လတံ။ စက္ခုတိ၊ သာယာတတ်၏။ ဝါ၊ သာယာသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌိတံ၊ ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။) ရူပံ၊ ကို။ အဿာဒေန္တံ ဝိယ၊ သာယာသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ စက္ခုတိ-ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုတိတိ၊ တိဟူသောပုဒ်၌။ အယံ စက္ခုတိ-သဒ္ဒေါ၊ ဤစက္ခုတိ-သဒ္ဒါသည်။ ဝါ၊ ဤစက္ခုဓာတ်သည်။ မဇုံ၊ ပျားကို။ စက္ခုတိ၊ သာယာ၏။ ဗျူဟံ၊ ဟင်းလျာကို။ စက္ခုတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ-အာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသောပါဌ်တို့၌ကဲ့သို့။ အဿာဒေန္တော၊ သာယာခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ “မာဂဏ္ဍိယ၊ ယပရိဗိဇ်။ စက္ခု၊ မျက်စိသည်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ရူပါရာမံ၊ အဆင်းလျှင် မွေ့လျော်ရာရှိ၏။ ရူပရတံ၊ အဆင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ရူပသမ္ပဒိတံ၊ အဆင်းဖြင့် ဝမ်းမြောက်၏။” ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ ရူပေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္စနရသံ၊ ဆွဲဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ သောတာဒီနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓါရမ္မဏာဒိဘာဝေ၊ အသံလျှင် အာရုံရှိသည် စသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အသံစသည် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ နိရုဋ္ဌတ္တာ၊ ထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿနေ ဝေ၊ မြင်ကြောင်းဖြစ်သော မျက်စိ၌သာလျှင်။ (သီမုဉ် နယနေ ဝေ-ဟု ရှိ၏။ ကောင်း၏။) စက္ခုသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ (ကိမိဝ၊ မူကား။) ပဒုမာဒိသု၊ ပဒုမ္မာကြာစသည်တို့၌။ ပကံဇာဒိသဒ္ဓါ ဝိယ၊ ပကံဇစသော သဒ္ဓါတို့ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗျူဟာ၊ ၎င်း။ အထ ဝါ၊ တနည်း။ စက္ခုတိတိ၊ ကား။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌိတံ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာသည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။) သမဝိသမံ၊ ညီညွတ်သည် မညီညွတ်သည်ကို။ အာစိက္ခန္တံ ဝိယ၊ ပြောကြားဘိသကဲ့သို့။ အဘိဗျတ္တံ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဝဒန္တံ ဝိယ၊ ပြောဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ၌ကား။ ဝိဘာဝေတိ စ၊ ထင်စွာလည်းပြတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဓာတုနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ အနေကတ္ထတ္တာ၊ များသောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုတိ-သဒ္ဓဿ၊ စက္ခုတိသဒ္ဓါ၏။ ဝါ၊ စက္ခုဓာတ်၏။ (တိ-ကား ဓာတုနိဒ္ဓိဋ္ဌ ပစ္စည်းတည်း) ဝိဘာဝနတ္ထတာပိ၊ ထင်စွာပြခြင်းအနက် ရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သောစကားပေတည်း။ ဧတေန၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ သုဏာတိ၊ ကြားတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌိတံ၊ ရာဖြစ်၍။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ သုဏာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတံ၊ မည်၏။ ဧတေန၊

၁-ရှေးဟောင်းသီလ၌ စက္ခုတိတိ ဟာယံ သဒ္ဓေါ-ဟု ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုတိတိ အယံ သဒ္ဓေါ၊ သည်-ဟု အနက်ပေး သင့်သကဲ့သို့ရှိ၏။

ဖြင့်။ သာယတိ၊ နံတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ (ဝိညာဏာဓိဋ္ဌိတံ၊ ရှိ။) သယံ၊ တိုင်။ သာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာနံ၊ မည်၏။ အဇ္ဈောဟရဏဿ၊ စားမျှ ခြင်း၏။ ရသဂ္ဂဟဏမူလကတ္တာ၊ အရသာကိုယူခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇီဝိတနိမိတ္တံ၊ အသက်၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အာဟာရ ရသော၊ အာဟာရ၏အရသာသည်။ ဇီဝိတံ၊ မည်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုဇီဝိတ မည်သောအရသာ၌။ နိန္ဒတယ၊ ညွတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံ၊ ထိုဇီဝိတ မည်သောအရသာကို။ အဝါယတိ၊ ခေါ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရုတ္တိ- နယေန၊ ဖြင့်။ ဇိဝါ၊ မည်၏။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ သာသဝ- ဓမ္မာနံ၊ အာသဝေါ၏အာရုံဖြစ်သောတရားတို့၏။ (ကုစ္ဆိတဖြစ်သော သာသဝကို ဆိုသဖြင့် အကုသိုလ်တရားတို့ကိုသာ ယူရမည်) အာယော ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုတ္တရိယ- ဟေတုဘာဝံ၊ အနုတ္တရိယဂုဏ်၏အကြောင်း၏အဖြစ်သို့။ အနာဂစ္ဆန္တေသု စ၊ မရောက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကာမရာဂနိဒါနကမ္မဇနိတေသု စ၊ ကာမ ရာဂလျှင် အကြောင်းရှိသောကံသည် ဖြစ်စေအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမရာဂဿ၊ ၏။ ဝိသေသပစ္စယေသု စ၊ ထူးသောအကြောင်းလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ သာနဇိဝါကာယေသု၊ တို့တွင်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သာသဝပစ္စယတ္တာ၊ (စက်ဆုပ်အပ်သော) သာသဝတရား၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုကာယဖြင့်။ ဖောဠဗ္ဗ- သုခံ၊ ဖောဠဗ္ဗကိုမှီ၍ဖြစ်သောချမ်းသာကို။ အဿာဒေန္တာ၊ သာယာကုန်လျက်၊ ဝါ၊ သာယာကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ မေထုနမ္ပိ၊ မေထုန်အမှုကိုလည်း။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာယိန္ဒြိယဝတ္ထုကာ၊ ကာယိန္ဒြေလျှင် တည်ရာ ဝတ္ထုရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဗလဝကာမာသဝါဒိ- ဟေတုဘာဝတော၊ အားကြီးသောကာမာသဝ စသည်၏ အကြောင်း၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ သာသဝါ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ သာသဝဓမ္မာနံ၊ (ကာယဝတ္ထုက) သာသဝတရားတို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ ကာယမည်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဝဏ္ဏဝိကာရံ၊ အဆင်း၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇမာနံ၊ ရောက် လတ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ရောက်လတ်သည်ဖြစ်၍။ ဟဒယဂံတဘာဝံ၊ နှလုံး၌ တည်သောအလိုကို။ ရူပယတိ၊ ရုပ်လုံးပေါ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ မည်၏။ ရူပမိဝ၊ ကိုယ်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ အရုပ်ကိုကဲ့သို့။ ပကာသံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သဝိဂ္ဂဟမိဝ၊ အထည်ကိုယ်ရှိသောအရာဝတ္ထုကို ကဲ့သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ အနေကတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ရူပသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ပကာသနတ္တော ဝေ၊ ပြခြင်း အနက်ရှိသည်သာလျှင်ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ သပ္ပတိ၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊

သောတဝိညေယျအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊ မည်၏။ ဥဒါဟရိယတိ၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သကေဟိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ သပ္ပိယတိ၊ ရောက်စေအပ်၏။ သောတဝိညေယျဘာဝံ၊ နားဖြင့် ကြားအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဥပနိယတိ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ သပ္ပတိ-ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဂန္ဓယတိ၊ ပြတတ်၏။ ဝါ၊ ဂုံးတိုက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓော၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာကို။ သူဝယတိ၊ ပြတတ်၏။ အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှားသောဝတ္ထုကို။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိ၏။ ဒုဂန္ဓံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ [၈၈] ပကာသေတိ၊ ပြတတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပဋိစ္ဆန္ဓံ၊ သော။ ပုပ္ဖလောဒိံ၊ အပွင့်အသီး စသည်ကို။ ဣဒံ၊ ဤအပွင့်အသီးသည်။ ဧတ္ထ၊ ဌ။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသညံ၊ ဂုံးတိုက်ခြင်းကို။ ကရေန္တံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ဂန္ဓယတိ-ပုဒ်၏အနက်တည်း။ တံ၊ ထိုအရသာကို။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရသန္တံ၊ သာယာတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သာယာအပ်သောသတ္တိကြောင့်။ ရသော၊ မည်၏။ (အဝုတ္တကမ္မသာဓနဖြစ်သည်) အဿာဒေန္တိ၊ သာယာကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ရသန္တံ-ပုဒ်၏အနက်တည်း။

ဣတ္ထိယာဝ၊ မိန်းမ၏သာလျှင်။ ဣန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ တထာ၊ တူ။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုတရားသဘောဖြင့်။ သဟဇာတ-ဓမ္မာ၊ သဟဇာတ်တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တကွဖြစ်သောတရားတို့သည်။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်ရှင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇီဝိတံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုဇီဝိတသည်ပင်လျှင်။ ဣန္ဒြိယံ၊ တည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတသည်ပင်လျှင် ဣန္ဒြေ။ ဝါ၊ ဇီဝိတဟူသောဣန္ဒြေ။ ဟဒယဉ္စ၊ နှလုံးလည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုနှလုံးဟူသည်။ ဝတ္ထု စ၊ တည်ရာလည်းဟုတ်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟဒယဝတ္ထု၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဟဒယဿ မနောဝိညာဏဿ၊ မနောဝိညာဉ်၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာတည်း။ ဟဒယဝတ္ထု၊ မနောဝိညာဉ်၏ တည်ရာဝတ္ထု။ စောပနကာယဘာဝတော၊ လှုပ်ရှားစေသော ကာယ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယော စ၊ ကိုယ်လည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုကာယဟူသည်။ အဓိပ္ပာယ်ဝိညာပနတော၊ အလိုကိုသိစေတတ်သော ကြောင့်။ ဝိညတ္တိ စ၊ ဝိညတ်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ စောပနဝါစာဘာဝတော စ၊ လှုပ်ရှားစေတတ်သော ဝါစာ၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ အဓိပ္ပာယ်ဝိညာပနတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဝစီ စ၊ ဝစီလည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုဝစီဟူသည်။ ဝိညတ္တိ စ၊ ဝိညတ်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ ဝိဂ္ဂဟာဘာဝတော၊ အထည်ခြပ်၏ မရှိခြင်း ကြောင့်။ န ကဿတိ၊ မရေးခြစ်အပ်။ ကသိတုံ၊ ရေးခြစ်ခြင်းငှါ။ သိန္နိတုံ၊ ဖြတ်ခြင်း ထွင်းခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ ကောင်း။ ဝါ၊ တနည်း။ န ကာသတိ ဒိဗ္ဗတိ၊

မထွန်းပ မထင်ရှားတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကာသံ၊ မည်၏။ အကာသ-
 မေဝ၊ သသည်ပင်လျှင်။ အာကာသံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုအာကာသသည်
 ပင်လျှင်။ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝဋ္ဌေန၊ သတ္တမဟုတ် ဇီဝမဟုတ်သောအနက်သဘော
 ကြောင့်။ အာကာသဓာတု၊ မည်၏။ ရူပဿာတိ၊ ကား။ နိပ္ပန္နရူပဿ၊ န
 ရုပ်၏။ လဟုဘာဝေါ၊ ပေါသည်၏အဖြစ်သည်။ လဟုတာ၊ မည်၏။ သယံ၊ မိမိ
 ကိုယ်တိုင်။ အနိပ္ပန္နတာယ၊ သဘာဝလက္ခဏာအားဖြင့် မပြီးသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဝါ၊ နိပ္ပန္နရုပ် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပဿာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊
 ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဝိသေသိတံ၊ အထူးပြုအပ်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောမုဒု
 တာစသည်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ တည်း။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။
 ဝိသေသော၊ တည်း။ ကမ္မနိ၊ အမှု၌။ သာဓု၊ ကောင်းသည်တည်း။ ကမ္မညံ၊
 အမှု၌ကောင်းသည်။ တဿ၊ ထိုအမှု၌ကောင်းသည်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။
 ကမ္မညတာ၊ မည်၏။ ပဌမံ စ၊ ရှေးဦးစွာ၎င်း။ ဥပရိ စ၊ အထက်ကာလ၌၎င်း။
 စယော ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဥပစယော၊ မည်၏။ ပုဗ္ဗာပရဝသေန၊ ရှေးနောက်
 ၏အစမ်းအားဖြင့်။ သမ္ပန္နာ၊ စပ်လျက်။ တတိ၊ ကျယ်ပြန့်ခြင်းသည်။ ပဝတ္တိ၊
 မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ အနိစ္စဿ၊ မမြဲသည်၏။ ဝိနာသိနော၊
 ပျက်စီးလေ့ရှိသည်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ အနိစ္စတာ၊ မည်၏။ ကဗလံ၊
 အလုပ်အလေ့ ကို။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကဗဠိကာရော၊
 မည်၏။ (ဠ-ကြီး ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းရှာအပ်၏။ သိမ္မုဒ္ဓိကား လ-ငယ်နှင့်ပင်ရှိ၏။)
 အာဟရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ ဧဝံ သို့။
 တာဝ၊ စွာ။ ဥပါဒါယရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သဒ္ဓတ္တတော၊ သဒ္ဓါ၏အနက်အားဖြင့်။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကမတော ပန၊ အစဉ်အားဖြင့်ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ရူပဓမ္မာနံ၊
 တို့၏။ နိဿယဘာဝေန၊ မှီရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ မူလဘူတတ္တာ၊ အရင်းခံ၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဘူတရူပါနိ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ အကျဉ်းပြုအပ်ကုန်၏။
 ဣတရေသု၊ ဤမှတစ်ပါးသော ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ အဇ္ဈတ္တိကဘာဝေန၊ ကတရား၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တဘာဝသမညာယ၊ အတ္တဘောဟူသော အမည်၏။ မူလဘာဝ-
 တော၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒီနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသောရုပ်တို့ကို။ အာဒိ-
 တော၊ ၌။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်၏။ ဝိသယီနံ၊ ဝိသယီဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ယူအပ်သော
 အာရုံရှိကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပသာဒရုပ်တို့၏။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား။ ဝိသ-
 ယာ၊ အာရုံတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသောတံ၊ ငှါ။ ရူပါဒီနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာ-
 ရိ၊ သောရုပ်တို့ကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဖောဠဗ္ဗံ၊ ရုံကို။ အနုပါဒါ-
 ရူပတ္တာ စ၊ ဥပါဒါရုပ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘူတဂ္ဂဟဏေန၊ ဘူတ
 ရုပ်ကို ယူခြင်းဖြင့် (ပင်လျှင်)။ ဂဟိတတ္တာ စ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်

၎င်း။ ဣမံ ဤအရာ၌။ န ဂဟိတံ၊ မယူအပ်။ သွာယံ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။
 ဣမေဟိ၊ ဤဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။ ဣတ္ထိတိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပုရိသောတိ ဝါ၊
 ဟူ၍၎င်း။ သဒ္ဓံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။
 တဒနန္တရံ၊ ထိုဝိသယရုပ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယဒွယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ
 နှစ်ပါးအပေါင်းကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ၎င်း။ ဣမိနာ၊ ဤဣန္ဒြေဖြင့်။ ဇိဝတိတိ ဝေါဟာရံ၊
 အသက်ရှင်သည်ဟူသော ဝေါဟာရကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။
 တဘော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ၎င်း။) တဿ၊ ထိုအတ္တဘော၏။
 ဣမံ၊ ဤနှလုံးရုပ်ကို။ နိဿယာ၊ ၎င်း။ ဝိညာဏပုဝတ္တိယံ၊ ဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။
 (သတိ၊ သော်။) အတ္တဟိတာဒိသိဒ္ဓိ၊ မိမိအစီးအပွားစသည်၏ ပြီးခြင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ကို။ (ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ၎င်း။) တဿ၊
 ထိုအတ္တဘော၏။ ဣမာသံ၊ ဤဝိညာဉ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
 ကာယဝစီပယောဂါ၊ ကိုယ်လုံ့လနှုတ်သုံ့လတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ ကို။ (ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ကုန်၏။) ဣမာယ၊ ဤအာကာသဓာတ်
 ဖြင့်။ ရူပကာယဿ၊ ၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒေါ စ၊ သည်၎င်း။ အဉ္ဇသော စ၊ လမ်းသည်၎င်း။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အာကာသဓာတု၊ ကို။ (ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ၎င်း။)
 ဣမေဟိ၊ ဤလဟုတာစသောရုပ်တို့ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုအတ္တဘော၏။ သုခပုဝတ္တိ စ၊
 ချမ်းသာစွာဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥပုတ္တိအာဒယော စ၊ ဖြစ်ခြင်းစသည်တို့သည်၎င်း။
 (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ လဟုတာဒယော၊ တို့ကို။ (ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊
 ကုန်၏။) စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗော၊ သော။ အယံ စတုသန္တတိရူပသန္တာနော၊ ဤစတု
 သမုဋ္ဌာန် အစဉ်ဖြစ်သော ရုပ်အစဉ်သည်။ ဣမိနာ၊ ဤအာဟာရဖြင့်။ ဥပတ္တမ္ဘိ-
 ယတိ၊ ထောက်ပံ့အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ကဗဠိ-
 ကာရော၊ သော။ အာဟာရော၊ ကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။

[၇၉] ၄၃၃။ ဣဒါနိ၊ ၎င်း။ ယထာဥဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ အကြင်အကြင် အကျဉ်းပြုအပ်
 ကုန်ပြီးသော။ ဥပါဒါရူပါနိ၊ တို့ကို။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ နိဒ္ဓိသိတံ၊
 အကျယ်ပြုခြင်းငှါ။ တတ္ထံ။ပ။ ပသာဒလက္ခဏန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၎င်း။ တတ္ထံ၊
 ထိုပါ၌။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ တေသု ဥပါဒါရူပေသု၊ တို့တင်။ ။ရူပေ၊ အဆင်း၌။
 ဝါ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ၎င်း။ အဘိသာတော၊ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းသည်။ ရူပါဘိသာ-
 တော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအဆင်း၌ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အဆင်း၏ ရှေးရှု
 ထိခိုက်ခြင်းကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဘိသာတာရဟော၊
 မည်၏။ ရူပါဘိသာတော၊ အဆင်း၌ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အဆင်း၏
 ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းသည်။ ဟောတု ဝါ၊ ဖြစ်မူလည်း ဖြစ်စေ။ မာ ဝါ ဟောတု၊
 မဖြစ်မူလည်းမဖြစ်စေ။ ဝေသဘာဝေါ၊ ဤသို့အဆင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းသဘော
 ရှိသော ဝါ၊ အဆင်း၏ ထိခိုက်ခြင်းသဘောရှိသော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။

ဘူတာနံ၊ ဘူတရုပ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်လင်စေခြင်းသည်။ ရူပါဘိဿာတာ-
 ရဟဘူတပွသာဒေါ၊ မည်၏။ စက္ခု၊ သည်။ ဧဝံလက္ခဏံ၊ ဤသို့အဆင်း၌ ထိခိုက်
 ခြင်းကို ထိုက်သောဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊
 ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယန္တရသဟံတော ဝေ၊
 အကြောင်းတပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တကွဖြစ်သည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ စက္ခုပသာဒေါ၊ သည်။ ရူပါဘိဟနနဝသေန၊ အဆင်း၌ထိခိုက်
 ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကေဝလော၊ သက်သက်သော စက္ခု-
 ပသာဒသည်။ န၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံသဘာဝတာဝ၊ ထိုအဆင်း၌
 ထိခိုက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ရူပါဘိ-
 ဿတော၊ အဆင်း၌ထိခိုက်ခြင်းသည်၊ န(ပမာဏံ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ရူပါဘိဿာတာရဟတာ၊ အဆင်း၌ ထိခိုက်ခြင်းကို ထိုက်
 သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ကုသလာကုသလံ၊
 သည်။ ဝိပါကာရဟံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကိုထိုက်၏။ (တနည်း) ဝိပါကာရဟံ၊
 အကျိုးဝိပါက်ကို ထိုက်သောတရားသည်။ ကုသလာကုသလံ၊ မည်၏။ ဣတိ
 ယထာ၊ ဤစကားကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ အဘိဿာတော၊ ထိခိုက်ခြင်း
 ဟူသည်။ ဝိသယဝိသယိနံ၊ ဝိသယနှင့်ဝိသယီတို့၏၊ ဝါ၊ အာရုံနှင့်ဒွါရတို့၏။
 အညမညံ၊ ချင်း။ အဘိမုခိဘာဝေါ၊ ရှေးရှုတော်လျော်သည်၏အဖြစ်ကို။
 ယောဂျဒေသာဝဋ္ဌာနံ၊ သင့်လျော်သောအရပ်၌ တည်ခြင်းကို။ အဘိဿာတော
 ဝိယ၊ နှင့်တူ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။
 (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) သော၊ ထိုထိခိုက်ခြင်းသည်။ ရူပေ၊ အဆင်း၌။ စက္ခုဿ၊ ၏။
 ဝါ၊ ကား။ စက္ခုမိ၊ ၌။ ရူပဿ၊ ၏။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ယံ
 စက္ခုပ။ ပဋိဟညံ ဝါတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ယမိ။ပ။ ပဋိဟညတိ ဝါတိ စ၊ ဟူ၍
 ၎င်း။ (ဣတိ)အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

[အနိဒဿနံ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်မရှိသော။ သပ္ပုဋ္ဌိဿံ၊ ထိပါးခြင်းနှင့်တကွ
 ဖြစ်သော။ ယံ စက္ခု၊ အကြင်စက္ခုပသာဒသည်၊ ဝါ၊ အကြင်မျက်စိသည်။
 သနိဒဿနမိ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သပ္ပုဋ္ဌိဿမိ၊ ထိပါးခြင်း
 နှင့်တကွဖြစ်သော။ ရူပမိ၊ အဆင်း၌။ ပဋိဟညံ ဝါ၊ တိုက်ခိုက်မှုလည်း တိုက်
 ခိုက်ခဲ့ပြီ။]

[အနိဒဿနမိ၊ သော။ သပ္ပုဋ္ဌိဿမိ၊ သော။ ယမိ စက္ခုမိ၊ ၌။ သနိဒဿနံ၊
 သော။ သပ္ပုဋ္ဌိဿံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပဋိဟညံ ဝါ၊ ခဲ့ပြီ။ ပဋိဟညတိ ဝါ၊ ဆဲ။]
 ပရိပုဏ္ဏာပရိပုဏ္ဏာယတနတ္တဘာဝနိဗ္ဗတ္တကဿ၊ ပြည့်စုံသောအာယတန မပြည့်စုံ
 သော အာယတနရှိသော အတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ နိဒါန-
 ဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကာမတဏှာ စ၊ သည်၎င်း။ ရူပတဏှာ စ၊

သည်၎င်း။ (နိဒ္ဒေသနနည်းဟု ယူအပ်၏) တဒါယတနိကဘဝပတ္တနာဘာဝတော၊ ထိုစက္ခုစသော အာယတနရှိသောဘဝကို တောင့်တခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဠုကာမတာဒိဝေါဟာရံ၊ ဒဠုကာမတာအစရှိသောဝေါဟာရကို။ အရဟတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုတိယနယော၊ ကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပသာဒရုပ်တို့၌။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဒုတိယလက္ခဏာကိုပြသောပုဒ်၌။ ဧတေသံ၊ ထိုဘူတရုပ်တို့အား။ ဒဠုကာမတာနိဒါနကမ္မံ၊ မြင်ခြင်းငှါအလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသောကံဟူသော။ သမုဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒဠုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဧဝံဝိဓာနံ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံဟူသောအကြောင်းရှိကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်လင်စေခြင်းသည်။ ဒဠုကာမတာ။ပ။ ပသာဒေါ၊ မည်၏။ စက္ခု၊ သည်။ ဧဝံလက္ခဏံ၊ ဤသို့သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ဤသို့မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော ဘူတရုပ်တို့ကို ကြည်လင်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တဿ တဿ ဘဝဿ၊ ၏။ မူလကာရဏဘူတာ၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝေါ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာယတနဝိသယာပိ နာမ၊ ဖြစ်ထိုက်သော အာယတနလျှင် အာရုံရှိသည်လည်း မည်သည်၊ ဝါ၊ အရာရှိသည်လည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမတဏှာဒီနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ ဒဠုကာမတာဒိဝေါဟာရာရဟတာ၊ အစရှိသော ဝေါဟာရကို ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ ဒဠုကာမတာစသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဒဠုကာမတာတိ၊ တာ ဟူသည်ကား။ ဒဠု၊ ငှါ။ ဣစ္ဆာ၊ အလိုတည်း။ ရူပတဏှာ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဒဠုကာမတာယ စ၊ မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာ၏၎င်း။ သေသာနဉ္စ၊ ကြွင်းသော သောတုကာမတာ(သဒ္ဒတဏှာ)အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ (ပုရိမနိဗ္ဗတ္တိယံ-၌ စပ်) တံတံအတ္တံ။ပ။ က္ခဏတော၊ ထိုထိုအတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သောကံကိုအားထုတ်သောခဏမှ။ ပုရိမနိဗ္ဗတ္တိယံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသတိ ပန၊ ရှေး၌ဖြစ်ခြင်းမရှိခဲ့သော်မူကား။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အသမုဋ္ဌာတိတဘာဝေါယေဝ၊ အကြွင်းမဲ့မသတ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ ဒဠုဗ္ဗံ၊ ၏။ ယတော၊ ယင်းသို့ မဂ်ဖြင့် မသတ်အပ်သေးသည်၏အဖြစ်သည် အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အသမုဋ္ဌိနံ၊ အကြွင်းမဲ့မဖြတ်အပ်သေးသော ကိလေသာအပေါင်းသည်။ (ဝိဇ္ဇမာနမေဝ-၌ စပ်) ဝါ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်)

ကာရဏလာဘော၊ သင့်လျော်သောအကြောင်းကိုရသည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ ပစ္စယဘာဝပဂမန-
 တော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သို့ (ဝါ) ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်
 ခြင်းကြောင့်။ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပန္နတာအတ္တိတာပရိယာယေဟိ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်၊ ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော
 ပရိယာယ်တို့ဖြင့်။ အရိယံ၊ ပ။ အန္တရဓာပေတီတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ သန္တံ ဝါ၊ ပ။
 ပဇာနာတီတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝေမာဒီသု၊ ဒေသနာတို့၌။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

[အရိယံ၊ မြတ်သော၊ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။
 ဘာဝေန္တော၊ သော်။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဗဟုလိ-
 ကရောန္တော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုသည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ပြုသောသူသည်။ [၉၀]
 ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်သော။ ပါပကော၊ ကုန်သော။ အကုသလေ၊ ကုန်
 သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အန္တရာယေဝ၊ အကြား၌သာလျှင်။ အန္တရဓာပေတိ၊
 ကွယ်ပျောက်စေ၏။]

[အဗျတ္တံ၊ ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌။ သန္တံ၊ တင်ရှားရှိသော။ ကာမစ္ဆန္တံ ဝါ၊
 ကိုမူလည်း။ မေ၊ ငါ၏။ အဗျတ္တံ၊ ၌။ ကာမစ္ဆန္တော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ၏။]

ရူပေသု၊ တို့၌၊ ဝါ၊ တို့သို့။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိညာဏဿ၊ ကို။
 အာဝိဉ္ဇနရသံ၊ ဆွဲဆောင်ပို့ခြင်းကိုစွဲရှိ၏။ နိဿယပစ္စယဘာဝတော၊ နိဿယ
 ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပ္ပန်၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်
 အား ရှေးရှုထင်၏။ ယေသံ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်လင်စေခြင်း
 သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေဝ၊ ထိုဘူတရုပ်တို့သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုစက္ခု
 ပသာဒ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့
 နှလုံးသွင်း၍။ ဒဠုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်
 ၏အဖြစ်ဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသောကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော
 ဘူတရုပ်တို့လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ (ဣတိ ဝုစ္စတိ) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 အရာ၌၊ ဝါ၊ ဤနှစ်ပါးသော လက္ခဏာတို့တွင်။ တံတံအတ္တဘာဝနိပ္ပေါဒက-
 သာဓာရဏကမ္မဝဒေန၊ ထိုထိုအတ္တဘောကို ဖြစ်စေတတ်သော ဆက်ဆံသော
 ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုရိမံ၊ သော။ စက္ခုလက္ခဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊
 မူကား။) ကာရဏဝိသေသဿ၊ အကြောင်းအထူး၏။ အနာမဋ္ဌတ္တာ၊ မသုံးသပ်
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ မေ၊ အား။ ဝေရူပံ နာမ၊ ဤသို့သဘော
 ရှိသည်မည်သော။ စက္ခု၊ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။
 နိပ္ပတ္တိတအာဝေဏိကကမ္မဝဒေန၊ ဖြစ်စေအပ်သော သီးသန့်ကံ၏အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော စက္ခုလက္ခဏာကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။

ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အာစရိယဝါဒမှတပါး သကဝါဒကိုဆိုဦးအံ့။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါး ကုန်သော ပသာဒတို့၏။ ပသာဒဘာဝသာမညေ၊ ပသာဒအဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ သဝိသယာဝဘာသနသင်္ခါတဿ၊ မိမိ၏အာရုံကို လင်းစေခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ပသာဒဗျာပါရဿ၊ ကြည်လင်စေခြင်းဟူသော ဗျာပါရ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သော စက္ခုလက္ခဏာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပသာဒကာရဏဿ၊ ပသာဒရုပ်၏(သာမည)အကြောင်း၏။ ကမ္မဘာဝသာမညေ၊ ကံ၏အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ အတ္တနော၊ ပသာဒအသီးအသီးဟူသော မိမိ၏။ ကာရဏဘေဒေန၊ (ဝိသေသ)အကြောင်း၏အကွဲအပြားအားဖြင့်။ ဘေဒဒဿနဝသေန၊ အကွဲအပြားကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယလက္ခဏာကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ သောတာဒီနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏာဒီသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

တ္ထေ၊ ဤအရာ၌။ (ဌတော၊ ၍။ ကောစိ၊ သည်။ ပဉ္စံ၊ ကို။) အာဟ၊ ၏။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခု အစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ သည်။ ဧကမ္မုနာ၊ တပါးတည်းသောကံကြောင့်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။ ဥဒါဟု၊ မဟုတ်။ နာနာကမ္မုနာ၊ အသီးသီးသောကံကြောင့်။ (ဟောတိ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။) ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ (အာဟု၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအပြားတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ နာနာကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိယံ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခု အစရှိသောဣန္ဒြေတို့၏။ ဝိသေသေ၊ ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ နတ္ထိံ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကာရဏဿ၊ ၏။ ဘိန္နတ္တာ၊ ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ ဧကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိယံ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) နေသံ၊ ထိုစက္ခု စသောဣန္ဒြေတို့၏။ ဝိသေသော၊ သည်။ ကထံ၊ လျှင်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ကာရဏဿ၊ ၏။ ဘိန္နတ္တာ ဝေ၊ လျှင်။ (ဝိသေသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ တံတံဘဝပတ္တနာဘူတာ၊ ထိုထိုဘဝကိုတောင့်တသော သဘောဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ တံတံဘဝပရိယာပန္နာယတနာဘိလာသတာယ၊ ထိုထိုဘဝ၌အကျုံးဝင်သော အာယတနတို့၌ နှစ်သက်လိုချင်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သယံ၊ တိုင်။ ဝိစိတ္တရူပါ၊ ဆန်းကြယ်သောသဘော ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပနိဿယဘာဝေန၊ အကြောင်းဥပနိဿယ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံတံဘဝနိဗ္ဗတ္တကမ္မဿ၊ ထိုထိုဘဝကိုဖြစ်စေတတ်သောကံ၏။ ဝိစိတ္တဘေဒတံ၊ ဆန်းကြယ်သောအထူးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်၏။ ယတော၊

ယင်းသို့စီရင်ခြင်းကြောင့်။ တဒါဟိတဝိသေသံ၊ ထိုတဏှာသည် စီရင်အပ်သော အထူးရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သော။ တံ၊ ထိုကံသည်။ တထာရူပသမတ္တတယောဂေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသော စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အနေကရူပါပန္နံ ဝိယ၊ များသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သကဲ့သို့။ အနေကံ၊ များသော။ ဝိသိဋ္ဌသဘာဝံ၊ ထူးသောသဘောရှိသော။ ဖလံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤအရာ၌။ သမတ္တတာ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သမတ္တဘာဝတော၊ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်မှ။ အညာ၊ တပါးဟူ၍။ န ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကာရဏဝိသေသေန၊ အကြောင်းအထူးသည်။ အာဟိတဝိသေသဿ၊ စီရင်အပ်သောအထူးရှိသောကံ၏။ ဝိသိဋ္ဌဖလနိပ္ပာဒနယောဂျတမတ္တတော၊ ထူးသောအကျိုးကိုပြီးစေခြင်း၌ (ဝါ) ပြီးစေခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်မျှ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧကဿပိ၊ တခုတည်းသော်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ အယဉ္ဇ အနေကံနိဗ္ဗယဟေတုတာဝိသေသယောဂေါ၊ ဤများစွာသောဣန္ဒြေတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော အထူးနှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်။ ယုတ္တိတော စ၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်၎င်း။ အာဂမနတော စ၊ အာဂုံပါဠိအားဖြင့်၎င်း။ ပရတော၊ ၌။ အာဂမိဿတိ၊ တံ။ အပိ စ၊ ကား။ ဧကဿေဝ၊ ဖြစ်သော။ ကုသလစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ သောဋ္ဌသာဒိဝိပါကစိတ္တနိဗ္ဗတ္တိဟေတုတာ၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အစရှိသော ဝိပါကစိတ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ လောကေပိ၊ ၌လည်း။ ဧကဿေဝ၊ ဖြစ်သော။ သာလိဗီဇဿ၊ သလေးမျိုးစေ့၏။ ပရိပုဏ္ဏာပရိပုဏ္ဏတဏှုလာတဏှုလဖလနိဗ္ဗတ္တိဟေတုတာ၊ ပြည့်စုံ မပြည့်စုံသော ဆန်ဟူသောအကျိုးဖြစ်ခြင်း၊ ဆန်မဟုတ်သော အကျိုးဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဒိဿတေဝ၊ ထင်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တောယ ယုတ္တိစိန္တာယ၊ ဤအသင့်ယုတ္တိကို ကြံခြင်းဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ စက္ခာဒိနိ၊ စက္ခု အစရှိသောဣန္ဒြေတို့သည်။ ကမ္မဖလံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ကမ္မဝိပါကော စ၊ ကံ၏အကျိုးသည်လည်း။ သဗ္ဗသော၊ ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ဉာဏဿ၊ ၎င်း။ ဝိသယော၊ အရာသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တောယ ယုတ္တိစိန္တာယ၊ ဖြင့်။ ကိံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ပြီး၏။

[၉၁] ၄၃၄။ ဧကစိတိ၊ ကား။ မဟာသံသိကေသု၊ ကဂိုဏ်းသားတို့တွင်။ ဧကစ္စေ၊ တို့သည်။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုမဟာသံသိကဂိုဏ်းသားတို့တွင်။ ဝသုဓမ္မော၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၎င်း။ စက္ခုမှိ၊ ၌။ တေဇော၊ သည်။ အဓိကံ၊ လွန်ကဲ၏။ သောတေ၊ ၌။ ဝါယု၊ သည်။ သာနေ၊ ၌။ ပထဝီ၊ သည်။ ဇိဝှိယ၊ ၌။ အာပေါ၊ သည်။ (အဓိကံ၊ ၎င်း။) ကာယေ၊ ၌။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံ

သောဘူတရုပ်တို့သည်လည်း။ သမာ၊ ညီမျှကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒတိ၊ ၏။) စက္ခာဒိယ၊ တို့၌။ တေဇာဒိအဓိကတာ နာမ၊ တေဇာစသည်၏လွန်ကဲသည် ၏အဖြစ် မည်သည်။ တန္ဒိယယဘူတာနံ၊ ထိုစက္ခာစသည်တို့၏ မှီရာဘူတရုပ်တို့ တွင်။ တဒဓိကတာယ၊ ထိုတေဇာစသည်၏ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ တေဇာဓိကာနံ ဘူတာနံ ပသာဒေါ စက္ခူတိ- အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ကာယော သဗ္ဗေသန္တိ ဣ၊ ဟူသောစကားရပ်၌။ ဝိသေသော၊ အထူးကား။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ တေဇာဒိအဓိကာနံ၊ တေဇာ စသည်လွန်ကဲကုန်သော။ ဘူတာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ ပသာဒါ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေသံ- ယေဝ၊ အလုံးစုံသောဘူတရုပ်တို့၏သာလျှင်။ (ပသာဒါ၊ ကြည်လင်ခြင်းတို့ သည်။ ဟောန္တိ) နန၊ ကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာငြားအံ့။ တေ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ သဗ္ဗေသန္တိ ဣဒိ ဝစနံ၊ သည်။ သမာနာနံ၊ ညီမျှကုန်သော ဘူတရုပ်တို့၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) အနုဝတ္တမာနဿ၊ အစဉ်လိုက်သော။ ဧကဒေသာဓိကဘာဝဿ၊ တစိတ်တဒေသလွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ နိဝါရဏ- ဝသေန၊ တားမြစ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေဇာဒိနံ၊ တို့၏။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ အဓိကဘာဝေ ဝိယ၊ လွန်ကဲ သည်၏အဖြစ်၌ကဲ့သို့။ ဒိန္တံ ဝါ၊ နှစ်ပါးတို့၏၎င်း။ တိဏ္ဏံ ဝါ၊ တို့၏၎င်း။ အဓိက- ဘာဝေပိ၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်၌လည်း။ ယထာဝုတ္တာဓိကဘာဝေနေဝ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သုံးပါး နှစ်ပါးတို့၏ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ် ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဧကကာဒိဝသေန၊ တခုချင်းစသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဧကက ဒုကတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ လဗ္ဘမာနာယ၊ သော။ ဩမတ္တတာယပိ၊ ယုတ်လျော့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ကာယပ္ပသာဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ အယမတ္ထော၊ သည်။ ပါကဇ္ဇော၊ ထင်ရှား၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတုန္ဒမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘူတရုပ်တို့၏။ သမဘာဝေန၊ ညီမျှ သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကာယပ္ပသာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ သမဘာဝဒီပကော၊ ညီမျှသည်၏အဖြစ်ကို ပြသည်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တေဇာဒိနန္တိ၊ ကား။ ပဒီပသင်္ခါတဿ၊ ဆီမီးဟုဆို အပ်သော။ တေဇဿ၊ ၏။ ဩဘာသရူပေန၊ အရောင်အလင်း၏ အဆင်းရုပ် သည်၎င်း။ ဝါယုဿ၊ လေ၏။ သဒ္ဓေန၊ အသံသည်၎င်း။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဂန္ဓေန၊ အနံ့သည်၎င်း။ ခေဋ္ဌသင်္ခါတဿ၊ တံတွေးဟုဆိုအပ်သော။ ဥဒကဿ၊ ၏။ ရသေန၊ သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိမဝါဒေ စ၊ ၌၎င်း။ ပစ္ဆိမဝါဒေ စ၊

၁-သုံးပါးလွန်ကဲရာ၌ ဧကက ၄-ဝါရ၊ နှစ်ပါးလွန်ကဲရာ၌ ဒုက ၆-ဝါရ ရနိုင်သည်ကို ဆိုသည်။

၌၎င်း။ ယထာယောဂံ၊ စွဒါ။ တံတံဘူတဂုဏေဟိ၊ ထိုထိုဘူတရုပ်တို့၏ဂုဏ်တို့
 သည်။ အနုဂ္ဂယုဘာဝတော၊ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ရူပါဒီနံ၊ အဆင်းစသည်တို့ကို။ ဂဟဏေ၊ ယူရာ၌။ ဥပကာရိတဗ္ဗတော၊
 ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အာလော-
 ကာဒိသဟကာရိကာရဏသဟိတာနံယေဝ၊ အရောင်အလင်း အစရှိကုန်သော
 တကွပြုဖော်ပြဖက် အကြောင်းတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော်သာလျှင်၊ ဝါ၊
 တကွဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ရူပါဒိအဝ-
 ဘာသနသမတ္တတာ စ၊ အဆင်းစသည်ကို ထင်လင်းစေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
 သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝိဝရဿ၊ အပေါက်အကြား၏။ သောတဝိညာဏု-
 ပနိဿယဘာဝေါစ၊ သောတဝိညာဉ်၏ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဂုဏော၊
 ဂုဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုကေစံ၊ အပရေဆရာတို့၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူတည်း။
 ပန၊ ဆက်။ တေဇာဒီနံ ဝိယ၊ တေဇောစသည်တို့၏ကဲ့သို့။ ဝိဝရဿ၊ ၏။
 ဘူတဘာဝါဘာဝတော၊ ဘူတရုပ်အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ယထာယောဂ-ဂု-
 ဟဏံ၊ ယောဂ-သဒ္ဓါကိုယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။) အထ ဝါ၊ ကား။ ရူပါဒိ-
 ယောဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဝိဝရမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဘူတဂုဏော၊ ဘူတရုပ်၏ဂုဏ်တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ပရာဓိပ္ပါယေ၊ တပါးသောဆရာတို့၏အလိုသည်။ (သတိ၊ သော်။)
 တေဇဿ၊ ၏။ အာလောကရူပေန၊ အရောင်အလင်းဟူသော အဆင်းရုပ်သည်။
 အာကာသသင်္ခါတဿ၊ သော။ ဝိဝရဿ၊ ၏။ သဒ္ဓေန၊ သည်။ ဝါယုဿ၊ ၏။
 ဂန္ဓေန၊ သည်။ ဥဒကဿ၊ ၏။ ရသေန၊ သည်။ ပထဝိယာ၊ ၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေန၊
 သည်။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ယထာယောဂံ၊ စွဒါ။ တံတံဘူတဂုဏေဟိ၊ ထိုထိုဘူတ
 ရုပ်တို့၏ ဂုဏ်တို့သည်။ (အနုဂ္ဂယုဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။) ဣတိ၊ သို့။
 ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။)

ရူပါဒီနံ အဓိကဘာဝဒဿနတောတိ၊ ကား။ အဂ္ဂိမ္ပိ၊ မီး၌။ ပဘဿရဿ၊
 တောက်ပသော။ ရူပဿ၊ အဆင်းကို၎င်း။ ဝါယုမ္ပိ၊ လေ၌။ သဘာဝေန၊
 ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်။ သုယုမာနဿ၊ ကြားအပ်သော။ သဒ္ဓဿ၊ ကို၎င်း။
 ပထဝိယာ၊ မြေ၌။ သုရဘိအာဒိနော၊ ကောင်းသောရနံ အစရှိသော။ ဂန္ဓဿ၊
 အနံ့ ကို၎င်း။ အာပေ၊ ရေ၌။ မဓုရဿ၊ ချိုမြိန်သော။ ရဿ စ၊ အရသာကို
 ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသေသယုတ္တာနံ၊ အထူးနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဣမေသံ၊
 ဤအဆင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿနတော၊ မြင်တွေ့ရခြင်းကြောင့်။ ရူပါဒိယော၊
 တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုတေဇောဓာတ်စသည်တို့၏။ ဂုဏာ၊ တို့ပေတည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ပဌမဝါဒီ၊ ပဌမဝါဒရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်
 ၏။ တဿေဝ၊ ထိုပဌမဝါဒရှင်၏သာလျှင်။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေကို၊ ဝါ၊ ချေပခြင်းကို။
 ဣစ္ဆေယျာမာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာဟ၊ ၏။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ဤနည်း

ဥပါယ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဒုတိယဝါဒိနောပိ၊ ဒုတိယဝါဒရှင်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤတိုင်တရပ်ပြီး၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ရူပါဒိဝိသေသဂုဏေဟိ၊ အဆင်းအစရှိသော ထူးသောဂုဏ်ရှိကုန်သော။ တေဇအာကာသပထဝီအာပဝါယုဟိ၊ တေဇော အာကာသ ပထဝီ အာပေါဝါယောဓာတ်တို့သည်။ စက္ခာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ကတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တဿ၊ သော။ ကဏာဒဿ၊ ကဏာဒဆရာ၏။ ဝါဒံ၊ ကို။ [၉၂] ဥဒ္ဓရိတော၊ ထုတ်ဆောင်၍။ တံ၊ ထိုဝါဒကို။ နိဂ္ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ အထာပိ ဝဒေယျန္တိ-အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အာသဝေ၊ အရက်၌။ ဥပလဗ္ဘမာနောပိ၊ ရအပ်သော်လည်း။ အာပေါသံယုတ္တာယ၊ အာပေါနှင့်ယှဉ်သော။ ကပ္ပိသတော၊ ဝါဂွမ်းမှ။ ဝိသဒိသာယ၊ မတူသော ဝါ၊ ထူးသော။ ပထဝိယာ၊ ၎င်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ ပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကပ္ပိသဂန္ဓဿ၊ ဝါဂွမ်း၌ အနံ့၏။ အဓိကဘာဝါပတ္တိ၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဟောတိ ဝေ၊ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။ ဥဒကေန၊ သည်။) အနဘိဘူတတ္တာ၊ မလွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာသဝေ၊ ၌။ ဥဒကသံယုတ္တာ၊ သော။ ပထဝီ၊ ဓာတ်ကို။ ဥဒကေန၊ သည်။ အဘိဘူတာ၊ လွှမ်းမိုးအပ်၏။ ကပ္ပိသပထဝီ၊ ဝါဂွမ်း၌ ပထဝီဓာတ်ကို။ န(အဘိဘူတာ)၊ အပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ ဝေ၊ ထိုဝါဂွမ်း၏သာလျှင်။ ဂန္ဓေန၊ သည်။ အဓိကေန၊ လွန်ကဲသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သင့်၏။ ဥဏှောဒကသံယုတ္တော၊ ရေပူနှင့်စပ်ယှဉ်သော။ အဂ္ဂိ စ၊ ကိုလည်း။ ဝါ၊ တေဇောဓာတ်ကိုလည်း။ မဟန္ဓော၊ ကြီးကျယ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပလဗ္ဘနိယော၊ ရအပ်၏။ ဣတိ ကတာ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုရေပူ၏။ ဖသော ဝိယ၊ အတွေ့ကဲ့သို့။ ဝဏှောပိ၊ ကိုလည်း။ ပဘဿရော၊ တောက်ပသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ တောက်ပသော။ ဝဏှောပိ၊ ကိုလည်း။ ဥပလဗ္ဗေယျ၊ ရအပ်ရာ၏။ ဝါ၊ ရသင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဏှောဒကေ၊ ၌။ ဝဏှတော၊ အဆင်းအောက်။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးနှင့်။ ဝါ၊ တေဇောဓာတ်နှင့်။ အနဘိသမ္ပန္ဓဿ၊ မစပ်သော။ သီတောဒကဿ၊ ၎င်း။ ဝဏှော၊ သည်။ ပရိဟာယေထ၊ ယုတ်လျော့ရာ၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ တေဿ ဥဘယဿ၊ ဤနှစ်ပါးစုံ၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တဒဘာဝေန၊ ထိုနှစ်ပါးစုံတို့၏ မရှိခြင်းဖြင့်။ ရူပါဒိနံ၊ အဆင်းအစရှိသည်တို့၏။ တေဇာဒိဝိသေသဂုဏတာ၊ တေဇောစသည်တို့၏ ထူးသောဂုဏ်၏အဖြစ်ကို။ နိဝတ္တိတာ၊ နှစ်စေအပ်၏။ ဝါ၊ ပယ်အပ်၏။ တန္တိဝတ္တနေန၊ ထိုထူးသောဂုဏ်၏အဖြစ်ကို နှစ်စေခြင်းဖြင့်။ တေဇာဒိနံ။ ပ။ အနုဂ္ဂယုဘာဝတောတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကို။ နိဝတ္တိတံ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပရမ္ပရာယ၊ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့်။ ဥဘယာဘာဝေါ၊ နှစ်ပါးစုံ၏မရှိခြင်းသည်။ ဝိသေသပရိကပ္ပနပဟာနဿ၊ အထူးကို ကြံခြင်းကိုပယ်ခြင်း

၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မာ ပဟာယေတန္တိ-
 အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဧကကလာပေပိ၊ တခုသောကလာပ်၌သော်လည်း။
 ရူပရသာဒယော၊ ရူပရသစသည်တို့သည်။ ဝိသဒိသာ၊ မတူကုန်သည်။ ဝါ၊ ထူး
 ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်သေး၏။) နာနာကလာပေ ၌။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။
 ဘူတဝိသေသာဘာဝေပိ၊ ဘူတရုပ်တို့၏ ထူးသည်၏အဖြစ် မရှိငြားသော်လည်း။
 (ဝိသဒိသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗဘာဝေ၊
 ယူအပ်သည်၏အဖြစ်၌။) ဝါဒေါ၊ သည်။ ဧကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ရူပရသာဒိနိဒဿနံ၊ ရူပရသအစရှိသော ပုံတူပမာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဘူတဝိသေသော၊ ဘူတရုပ်တို့၏အထူးသည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ အံ။ စက္ခာဒိ-
 ဝိသေသဿ၊ စက္ခုစသည်တို့၏ ထူးခြားခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။
 ကိံ ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ တံ၊ ထို
 အကြောင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ယံ အညမညဿာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 ပဉ္စာယတနိကတ္တဘာဝဘဝပတ္ထနာနိပ္ပန္နံ၊ ငါးပါးသော အာယတနရှိသော
 အတ္တဘောဟူသောဘဝကို တောင့်တသော တဏှာကြောင့်ပြီးသော။ ဧကမ္ပိ၊
 တခုသော်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်) စက္ခာဒိဝိသေသဟေတု-
 တာယ၊ စက္ခုစသော ရုပ်ထူးတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညဿ
 အသာဓာရဏန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ကမ္မဝိသေသောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုကံသည်။ ယေန ဝိသေသေန၊ ဖြင့်။
 စက္ခုဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေနော၊
 ထိုအထူးဖြင့်သာလျှင်။ သောတဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ (န)ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ဣန္ဒြိယန္တရာဘာဝပုတ္တိတော၊ ဣန္ဒြေတပါးမဟုတ်
 သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ၌။ မဟဂ္ဂတာ၊
 ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့အား။ ကမ္မပစ္စယေန၊
 ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနေန၊ ဟောတော်
 မူခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဟောသောစကားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ၌။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊
 ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ တို့၏။ ဧကော၊ သော။
 စေတနာ၊ သည်။ ကမ္မပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာ-
 ယတိ၊ အပ်၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ
 အခါ၌။ နာနာစေတနာယ၊ အထူးထူးသော စေတနာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယပုတ္တိယံ၊
 ဣန္ဒြေတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ကဋ္ဌတ္တာရူပံ၊ ကို။ ပရိတ္တေန ကမ္မုနာ
 စ၊ ကာမကုသိုလ်ကံသည်၎င်း။ မဟဂ္ဂတေန ကမ္မုနာ စ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကံ
 သည်၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့သောအနက်သည်။)
 အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ၊ အပ်၏။)

ကော ပဋိသန္ဓိ စ၊ တခုသောပဋိသန္ဓေသည်လည်း။ အနေကကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ များ
သောကံကြောင့်ဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေန
ကမ္မေန၊ တခုသောကံကြောင့်။ အနေကိန္ဒိယပုတ္တိ၊ များစွာသော ဣန္ဒြေတို့၏
ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။

၄၃၅။ တေဿ၊ ဤတရားသဘောအား။ အနုလ္လိနော၊ မငြိမရောက်သော။
နိဿယော၊ မှီရာသည်။ (အတ္တိ၊ ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုလ္လိနိဿယော၊
မည်၏။ ရူပသဒ္ဓသင်္ခါတော၊ အဆင်း အသံဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိသယော၊ အာရုံကို
ရ၏။ ဂန္ဓရသာနံ၊ တို့၏။ နိဿယာ၊ တို့သည်။ သာနဇိဝှိနံ၊ တို့၏။ နိဿယေ၊
မှီရာမဟာဘုတ်တို့ကို။ [၉၃] အလ္လိယန္တိ၊ ငြိကုန် ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
တေ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့သည်။ နိဿယဝသေန၊ မှီရာဘူတရုပ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။
အလ္လိနာ၊ ငြိကုန် ရောက်ကုန်၏။ ဖောဠဗ္ဗံ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံသည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။
ကာယနိဿယအလ္လိနံ၊ ကာယပသာဒ၏မှီရာဖြစ်သောဘူတရုပ်ကို ငြိ၏ ရောက်၏။
(ကသ္မာ၊ ကား။) ဘူတတ္တာ၊ ဘူတရုပ်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (သိမ္မအရ
အားဖြင့် ဘူတတ္တယတ္တာ၊ ဘူတရုပ်သုံးပါးအပေါင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
သာရိ ရှင်းပေ၏) အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊
အံ။) ဝါ၊ အပရော နယော၊ နည်းတပါးကား။ စက္ခုသောတာနိ၊ စက္ခုနှင့်
သောတတို့သည်။ အပုတ္တဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ၊ မိမိသို့မရောက်သောအာရုံကို
ယူတတ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သန္တရေ စ၊ ဖလ်မှန်အခြားရှိသည်လည်း
ဖြစ်သော။ အဓိကေ စ၊ တောင် စသည် လွန်ကဲကြီးကျယ်သည်လည်းဖြစ်သော။
ဝိသယေ၊ အဆင်း အသံ အာရုံ၌။ ဝိညာဏပုတ္တိဟေတုဘာဝတော၊ ဝိညာဉ်
ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သောတမ္ပိ၊ သောတပသာဒရုပ်
သည်လည်း။ သမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂါဟံ၊ မိမိသို့ရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်၏။ ဣတိ၊
သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) သောတံ၊ သည်။ သမ္ပတ္တဂ္ဂါဟံ၊ သည်။
ယဒိ (သိယာ)၊ အံ။ စိတ္တဇော၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ သောတ-
ဝိညာဏဿ၊ ။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ န သိယာ၊ ရာ။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။
ဗဟိဒ္ဓါ၊ ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့၏။ ဥပုတ္တိ၊ သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။
(တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) ပါဠိယဉ္ဇ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌လည်း။ အဝိသေသေန၊
ဖြင့်။ သဒ္ဓါရမ္မဏဿ၊ ။ သောတဝိညာဏာရမ္မဏဘာဝေါ၊ သောတဝိညာဉ်၏
အာရုံ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ။ ကိဉ္ဇ၊ အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ သဒ္ဓဿ၊
၏။ ဒိသာဒေသဝဝတ္တာနဉ္ဇ၊ အရပ်မျက်နှာနှင့် ဖြစ်ရာအရပ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း
သည်လည်း။ န သိယာ၊ ရာ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္တနော၊ သဒ္ဓါရုံဟူသော
မိမိ၏။ ဝိသယိပဒေသဿ ဝေ၊ ဝိသယိဖြစ်သော သောတပသာဒ၏တည်ရာ
အရပ်ကိုသာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ် ယူထိုက် ယူနိုင်သည်၏အဖြစ်

ကြောင့်တည်း။ (ကဿ ဝိယ၊ အဘယ်၏ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။) ဂန္ဓဿ၊ အနံ၏။
 (ဒိသာဒေသဝဝတ္ထာနံ၊ သည်။ န သိယာ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊
 ထိုအရပ်၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်လျက်။^၂။ သောတပထေ၊ နား၏လမ်း၌၊
 ဝါ၊ သောတဒွါရ၌။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ၌သာ
 လျှင်။ ဌိတော၊ လျက်။ သောတပထေ၊ ၌။ အာပါထံ၊ သို့။ သစေ အာဂစ္ဆတိ၊
 အံ။ ဒုရေ၊ ၌။ ဌိတေဟိ၊ တည်သောသူတို့သည်။ ရဇကာဒိသဒ္ဓါ၊ ခဝါသည်
 စသည်တို့၏ အသံတို့ကို။ စိရေန၊ ကြာမြင့်မှ။ သုယျန္တိ နန၊ ကြားအပ်
 ကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့ စောဒနာဌားအံ။ (စိရေန၊ မှ။ သုယျန္တိ၊
 ကုန်သည်။) န၊ မဟုတ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဒုရာသန္ဓာနံ၊ အဝေး၌
 တည်သော သူ အနီး၌တည်သောသူတို့၏။ (ဂဟဏ-၌ စပ်) ဝါ၊ တို့အား။
 ယထာပါကဋေ၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားသော ဝါ၊ ထင်ရှားတိုင်း ထင်ရှား
 တိုင်းသော ဝါ၊ အမှန်အတိုင်း ထင်ရှားသော။ သဒ္ဓေ၊ အသံ၌။ ဂဟဏ-
 ဝိသေသတော၊ (မနောဝိညာဉ်ဟူသော) ယူခြင်း၏ ထူးခြင်းကြောင့်တည်း။^၃။
 ဟိ၊ ချဲ့။ ဒုရာသန္ဓာနံ၊ သူတို့၏ ဝါ၊ သူတို့အား။ ယထာပါကဋေ၊ သော။
 ဝစနသဒ္ဓေ၊ စကားသံ၌။ ဂဟဏဝိသေသတော၊ ကြောင့်။ အာကာရဝိသေ-
 သာနံ၊ အခြင်းအရာအထူးတို့ကို။ အဂ္ဂဟဏံ စ၊ မယူခြင်းသည်၎င်း။ ဂဟဏဉ္စ၊
 ယူခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ရဇကာဒိသဒ္ဓေပိ၊ ၌လည်း။ ဝါ၊
 သည်လည်း။ (ပါကဋီဘူတေ-၌ စပ်) အာသန္ဓဿ၊ နီးသောသူအား။ အာဒိ-
 တော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ယာဝ အဝသာနာ၊ တိုင်အောင်။ ကမေန၊ ဖြင့်။
 ပါကဋီဘူတေ စ၊ ထင်ရှားစွာဖြစ်လတ်သော်၎င်း။ ဒုရဿ၊ ဝေးသောသူအား။

၁-ဂန္ဓော ဝိယ-ကား ဥပမေယျဖြစ်သော သဒ္ဓဿ-ပုဒ်နှင့် ဝိဘတ်မတူသောကြောင့်
 မသင့်၊ အဘိဓမ္မာငတာရဋီသစ် ဒု ၁၃၀-၌ကဲ့သို့ ဂန္ဓဿ ဝိယ-သာ သင့်သည်။

၂-ဤပုဒ်မှနောက်၌ သီမ္မနှင့်အညီ သောတပထေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။ သစေ တတ္ထေဝ
 ဌိတော သောတပထေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ-ဟု အပြည့်အစုံ ရှိစေရမည်။

၃-သစေ တတ္ထေဝ။ပ။စိရေန သုယျန္တိတိ၊ န-ဟူသော ဤအရာ၌ အဘိဓမ္မာငတာရ
 ဋီသစ် ဒု ၁၃၀-၌ ယဒိ ဧဝံ ကထံ ဒုရေ ဌိတေဟိ ရဇကာဒိသဒ္ဓါ စိရေန သုယျန္တိ။
 အသမ္ပတ္တဂါဟကတ္ထေ ဟိ ဒုရာသန္ဓဒေသငတ္တိနံ သမကမေဝ သဝနေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။
 နယိဒမေဝ-ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဌ်က သာ၍ကောင်းပေ၏။

၄-ဤပါဌ်နှင့် အလားတူဖြစ်သော မူလဋီကာပါဌ်ကို အနုဋီ ဒု ၁၆၂-၌ “န၊ ဒုရာသန္ဓာနံ
 ယထာပါကဋေ သဒ္ဓေ ဂဟဏဝိသေသတောတိ န ဒုရေ ဌိတေဟိ ရဇကာဒိသဒ္ဓါ စိရေန
 သောတဝိညာဏေန သုယျန္တိ၊ သစေ သဝန္တပစာရေ သော သဒ္ဓေါ၊ ဒုရေ၊ အာသန္ဓေ စ
 ဌိတာနံ ယထာဘူတေ အာပါထဂတေ သဒ္ဓေ မနောဝိညာဏသင်္ခါတတော ဂဟဏဝိသေ-
 သတော “စိရေန သုတော၊ သိသံ သုတောတိ” အဘိမာနောတိ အတ္ထော-ဟု ဖွင့်ပြထား၏။

အဝသာနေ ဝါ၊ အဆုံး၌သော်၎င်း။ မဇ္ဈေ ဝါ၊ ၌သော်၎င်း။ ပိဏ္ဏဝသေန၊ အပေါင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိပါကဋိဘူတေ စ၊ မပြတ်ဖြစ်သောအားဖြင့် ထင်ရှားစွာဖြစ်လတ်သော်၎င်း။ သောတဝိညာဏဝိထိယာ၊ ၏၊ ဝါ၊ မှ။ ပရတော၊ ၌။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ နိစ္ဆယဂ္ဂဟဏာနံ၊ မနောဒွါရိကဝိညာဉ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း မှတ်ယူခြင်းတို့၏။ ဝိသေသတော၊ ကြောင့်။ လဟုကံ၊ လျင်စွာ။ သုတော၊ ကြားအပ်၏။ စိရေန၊ မှ။ သုတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိမာနော၊ ထင်မှတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သော သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘူတရုပ်အပေါင်း၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ၏။ တန္နိဿိတောဝိ၊ ထိုဘူတရုပ် အပေါင်းကို မှီလျက်သာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိဇ္ဇမာနက္ခဏေ၊ ထင်ရှားရှိဆဲ ခဏ၌။ သောတဿ၊ အား။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သဒ္ဓဿ၊ အသံ၏။ ဘူတပရမ္ပရာယ၊ ဘုတ်အဆက်ဆက်ဖြင့်။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်အရပ်၌။ ပဝတ္တိ၊ ဆက်၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ အံ့။ ကထံ၊ သို့လျှင်။ ပဋိသောသုပ္ပတ္တိ၊ ပဲ့တင်သံ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ငြားအံ့။ ဒုရော၊ ၌။ ဌိတောပိ၊ တည်သော်လည်း။ ဝါ၊ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ (ပစ္စယော ဟောတိ-၌ စပ်) အညတ္ထ၊ တပါးသောအရပ်၌။ ပဋိသောသုပ္ပတ္တိယာ စ၊ ၏၎င်း။ ဘာဇနာဒိစလနဿ စ၊ အိုးခွက်စသည် လှုပ်ခြင်း၏၎င်း။ (ပစ္စယော-၌ စပ်) အယောကန္တော၊ သံလိုက်ဓာတ်သည်။ အယောစလနဿ၊ သံတုံးသံချောင်းတို့ လှုပ်ခြင်း၏။ (ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၃၆။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ လက္ခဏာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဝိတမ္ပိ၊ ထင်စွာပြုအပ်ခဲ့သော် လည်း။ ဝါ၊ ပြုအပ်ခဲ့ပြီးလည်းဖြစ်သော။ စက္ခု၊ ကို။ ဌိတဋ္ဌာနာဒိတော၊ တည်ရာ ဌာနအစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိဘာဝေတံ၊ ငှါ။ စက္ခု စေတ္တာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ စက္ခု၊ သည်။ သာဓယမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ၏။ စ-ကာရော၊ စ-သဒ္ဓါသည်။ ဗျတိရေကတ္ထော၊ ဗျတိရိက် အနက်ရှိ၏။ ဝါ၊ အထူးအပိုအလွန်ဟူသောအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုစ-သဒ္ဓါဖြင့်။

၁-အာသန္နပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆုံးဖြတ်မှတ်ယူခြင်းနှင့် ဒုရပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆုံးဖြတ်မှတ်ယူခြင်းတို့၏ ထူးခြင်းကြောင့်-ဟုဆိုလို၏။ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု ၃၀-၌ကား “ဝေရဇကာဒိသဒ္ဓေပိ။ ပ။ ပဝတ္တိပါကဋိဘူတေ ယထာပါကဋိ နိစ္ဆယဂ္ဂါဟကာနံ သောတဝိညာဏဝိထိယာ ပရတော ပဝတ္တာနံ မနောဒွါရိကဇဝနာနံ ဂဟဏဝိသေသတော” ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဌ်အရအားဖြင့် ပဝတ္တိ- ပါကဋိဘူတေ စ၊ သော်၎င်း။ ယထာပါကဋိ၊ ထင်ရှားသည့်အတိုင်း၊ နိစ္ဆယဂ္ဂါဟကာနံ၊ ဆုံးဖြတ် ခြင်းကို ယူတတ်ပြုတတ်ကုန်သော။ သောတဝိညာဏဝိထိယာ၊ မှ။ ပရတော၊ ၌။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ မနောဒွါရိကဇဝနာနံ၊ ဇောတို့၏။ ဂဟဏဝိသေသတော၊ ကြောင့်-ဟု အနက် ပြန်ရာ၏။

အဿ၊ ထိုစက္ခုပသာဒ၏။ ဝုစ္စမာနမေဝ၊ ဆိုအပ်လတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိသေ-
သံ၊ ကို။ ဇောတေတိ၊ ထွန်းပြ၏။ ဧတ္တာတိ၊ ကား။ ယထာနိဒ္ဓိဋ္ဌေသု၊ ကုန်သော။
ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဧတေသု ဥပါဒါရူပေသု၊ ဤဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ သရီရသဏ္ဍာ-
နုပ္ပတ္တိဒေသေတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ အဝသေသံ၊ သော။ ကဏှမဏ္ဍလံ၊
မျက်နှာဝန်းကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ သွေဟမိဝ၊ ဆီကဲ့သို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။
အက္ခိပဋ္ဌလာနိ၊ မျက်လွှာတို့ကို။ ဗျာပေတော၊ နှံ့ စေ၍။ ဌိတာဟေဝ၊ တည်သည်
သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဘူတာဟိ၊ မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်
သော။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့သည်။ ကတုပကာရံ၊ ပြုအပ်သော
ကျေးဇူးရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကျေးဇူးပြုအပ်သည်ဖြစ်၍။ တန္တိဿိတေဟေဝ၊
ထိုဓာတ်လေးပါးကိုမှီသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အာယုဝဏ္ဏာဒိဟိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ
အဆင်းစသည်တို့သည်။ အနုပါလိတံ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရိ-
ဝါရိတံ၊ ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ တိသန္တိတိရူပသမုဋ္ဌာပကေဟိ၊ တိသန္တိတိရုပ်ကို
ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ [၉၄] ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပတ္တမ္ဘိယမာနံ၊
ထောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ သတ္တအက္ခိပဋ္ဌလာဗျာပနဝစနေနေဝ၊
ခုနစ်ခုသော မျက်လွှာတို့ကို ပျံ့နှံ့ စေခြင်းကို ဆိုခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ စက္ခုဿ၊
စက္ခုပသာဒရုပ်၏။ အနေကကလာပဂတဘာဝံ၊ များစွာသောကလာပ်တို့၌
တည်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ပမာဏတော ဥိကာသိရမတ္တန္တိ၊ ဟူသော
စကားကို။ ဥိကာသိရမတ္တော၊ သန်းဦးခေါင်းမျှသော။ ပဒေသေ၊ ၌။ ပဝတ္တန-
တော၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ နိဿယဘာဝတော၊ မှီရာ၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ နိဿယပစ္စည်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္တုဘာဝံ၊ တည်ရာ၏
အဖြစ်ကို။ အာဝဇ္ဇနသမုဋ္ဌိစ္ဆနာဒိနံ၊ ရှိကုန်သော။ တဒါရမ္မဏာဝသာနာနံ၊
တဒါရုံအဆုံးရှိကုန်သော စိတ်တို့၏။ သမဝသရဋ္ဌာနတော၊ ကောင်းစွာသက်
ရောက်ရာဋ္ဌာန၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သမဝသရဒါနတော၊ ကောင်းစွာသက်ရောက်
ခြင်းကိုပေးခြင်းကြောင့်။ သိမ္မ ယုတ္တတရပေတည်း။) ဒွါရဘာဝံ၊ ဒွါရ၏အဖြစ်ကို။
ပန၊ ဆက်။ တံ ဧတံ စက္ခု၊ ထိုစက္ခုပသာဒရုပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) အဓိဋ္ဌာနဘေ-
ဒတော၊ မျက်လုံးနှစ်ဖက်ဟူသော တည်ရာအပြားအားဖြင့်၎င်း။ (အနေကမ္မိ
သမာနံ-၌ စပ်) တတ္တာပိ၊ ထိုတည်ရာတို့၌လည်း။ ပစေကံ၊ သီး။ အနေကက-
လာပဂတဘာဝတော၊ များစွာသော ကလာပ်တို့၌ တည်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်
၎င်း။ အနေကံ၊ များသည်။ သမာနမ္ပိ၊ သော်လည်း။ သာမညနိဒ္ဓေသေန၊
အားဖြင့်။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဝဇ္ဇန်း၏၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၏။ ဧကတ္တာ စ၊ တခု
တည်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧကသ္မိံ ခဏေ ၌။ ဧကသေဝ၊ တခုသောစက္ခု၏
သာလျှင်။ ကိစ္စကရတ္တာ စ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏တည်ရာ၏ကိစ္စကို ပြုတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧကံ၊ တခုတည်းကို။ ကတော၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့
ပင်ဆိုငြားသော်လည်း။ ဗဟူသု၊ များစွာသောစက္ခုပသာဒတို့တွင်။ ဧကသေဝ၊

တခု၏သာလျှင်။ ကိစ္စကရတ္တံ၊ ကိစ္စကိုပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ကထံ၊ လျှင်။
 (ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) တတ္ထ၊ ထိုများစွာသော စက္ခုပသာဒတို့တွင်။ ယံ၊
 အကြင်စက္ခုပသာဒသည်။ ဝိသဒံ၊ သန့်ရှင်းသည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ရူပါဘိသာတာ-
 ရဟံ၊ အဆင်း၌ (ဝါ) အဆင်း၏ထိခိုက်ခြင်းကိုထိုက်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တံ၊
 ထိုစက္ခုပသာဒသည်။ ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ နိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ (ကော ဝိယ၊ နည်းမူကား။) ကာယဝိညာဏဿ၊
 ၎င်း။ အာရမ္မဏဘာဝေ၊ ၌။ ဖောဠဗ္ဗဝိသေသော ဝိယ၊ ရုံထူးကဲ့သို့တည်း။

မနုပဿတီတိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မ-ကာရော၊ သည်။ ပဒသန္နိကရော၊ ပုဒ်စပ်
 ခြင်းကိုပြု၏။ အထ ဝါ၊ တနည်းသော်ကား။ မနုတိ၊ ကား။ မစ္စော၊ လူသည်။

အင်္ဂုလိဝေဓကံ၊ ဟူသည်။ အင်္ဂုလိယကံ၊ လက်စွပ်တည်း။

စက္ခု၊ ကို။ ဝိသမဇ္ဈာသယတာယ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုအဇ္ဈာသယ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝမ္မိကဆိဒ္ဓါဘိရတသပေါ ဝိယ၊ တောင်ပို့ခေါင်း၌
 မွေ့လျော်သော မြေကဲ့သို့။ (ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) သောတံ၊ ကို။ ဗိလဇ္ဈာသယ-
 တာယ၊ နားပေါက်အခေါင်း၌ အလိုအဇ္ဈာသယရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဥဒကဗိလာဘိရတကုမ္ဘီလော ဝိယ၊ ရေနက်ထဲ၌ မွေ့လျော်သော မိကျောင်း
 ကဲ့သို့။ (ပဿိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) သာနံ၊ ကို။ အာကာသဇ္ဈာသယတာယ၊ ဟင်းလင်း
 ပြင်၌ အလိုအဇ္ဈာသယရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဇဇ္ဇာကာသာဘိရတပက္ခိ
 ဝိယ၊ အရှုပ်အထွေးမရှိသော ကောင်းကင်၌ မွေ့လျော်သောငှက်ကဲ့သို့။ (ပဿိ-
 တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) ဇိဝှါ၊ ကို။ ဂါမဇ္ဈာသယတာယ၊ ရွာ၌ အလိုအဇ္ဈာသယရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမာဘိရတကုက္ကုရော ဝိယ၊ ရွာ၌မွေ့လျော်သော ခွေးကဲ့သို့။
 (ဒဠဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) ကာယော၊ ကို။ ဥပါဒိန္နကဇ္ဈာသယတာယ၊ ဥပါဒိန္နကကိုယ်၌
 အလိုအဇ္ဈာသယရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာမကသုသာနာဘိရတသိင်္ဂါလော
 ဝိယ၊ သူကောင်စိမ်းပစ်ရာ သုသာန်၌ မွေ့လျော်သော မြေခွေးကဲ့သို့။ ပဿိ-
 တဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ ဝမ္မိက။ပ။ဒဠဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ စက္ခုဿ၊ ၎င်း။ ဝိသမဇ္ဈာသယတာ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုအဇ္ဈာ-
 သယရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝုတ္တာ-၌ စပ်) ဝိသမဇ္ဈာသယံ ဝိယ၊ မညီညွတ်သည်၌
 အလိုအဇ္ဈာသယရှိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ကတော၊ ရှိ။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ဝါ၊
 ကား။ စက္ခုမတော၊ မျက်စိရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း။ အဇ္ဈာသယဝသေန၊ ဖြင့်။
 စက္ခု၊ ကို။ ဝိသမဇ္ဈာသယံ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုအဇ္ဈာသယရှိသည်ဟူ၍။
 ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပသာဒရုပ်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊
 တည်း။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗောပိ၊ သော။ ယထာဝုတ္တော၊ စက္ခုပသာဒအရာ၌
 အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ ပပဉ္စော၊ အကျယ်ကို။ သောတာဒိသုပိ၊
 တို့၌လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။

၄၃၇။ စက္ခုမှိ၊ စက္ခုပသာဒဉ္စ။ ဝါ၊ ကား။ စက္ခုဿ၊ ၎င်း။ ပဋိဟနနံ၊ ထိခိုက်ခြင်းသည်။ စက္ခုပဋိဟနနံ၊ မည်၏။ တေဿ၊ ဤတရားသဘောအား။ တံ၊ ထိုစက္ခု၌ ထိခိုက်ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုပဋိဟနနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ရာဉ္စ။ ပဋိဟနနံ၊ ထိခိုက်ခြင်းဟူသည်။ ယထာဝုတ္တော၊ သော။ အဘိဿာတောဝ၊ ရှေးရှုထိခိုက်ခြင်းသာလျှင်တည်း။ ဝိသယဘာဝေါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဟူသည်။ အာရမ္မဏပစ္စယတာ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏အဖြစ်တည်း။ သာ ဝေ၊ ထိုအာရမ္မဏပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်ပင်လျှင်။ ဂေါစရတာ၊ ရ၏အဖြစ်သည်။ ကာမံ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဝိသယဂေါစရနံ၊ ဝိသယနှင့် ဂေါစရတို့၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ အနညတ္တဘာဝေါ၊ ရူပါရုံမှ တပါးသောအာရုံ၌ မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဝိသယဘာဝေါ၊ မည်၏။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ တဗ္ဗဟုလစာရိတာ စ၊ ထိုရူပါရုံ၌ များစွာဖြစ်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ (ဂေါစရတာ၊ မည်၏။) စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုရူပါရုံ၏။ ဝိသယဘာဝေါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ပရတော၊ နောက်(နှာ-၁၂၄)၌။ အာဝိဘဝိဿတံ၊ တံ။ ယတ္ထ ပန ကာယဝိညတ္တိအာဒိကေ၊ အကြင်ကာယဝိညတ်အစရှိသော ရုပ်၌ကား။ (ယတ္ထ-အစွဲကိုပြသည်)

[၉၅] ၄၃၈။ ဣတ္ထိယာ၊ ၎င်း။ ဘာဝေါ၊ သည်။ (ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဣတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ စိတ္တံ စ၊ သည်၎င်း။ အဘိဓာနဉ္စ၊ အမည်သည်၎င်း။ ဘဝတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့စိတ်နှင့် အမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ မည်၏။ တေဿ၊ အား။ တံ၊ ထိုမိန်းမ၏ ဖြစ်ကြောင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိဘာဝလက္ခဏံ၊ မည်၏။ တတော ဝေ၊ ထိုသို့ ဣတ္ထိဘာဝလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ တံသဟိတံ၊ ထိုဣတ္ထိဘာဝရုပ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သန္တာနံ၊ ကို။ ဣတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ပကာသေန္တံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိတိ ပကာသနရသန္တံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဝဋ္ဋသတာ စ၊ လုံးသောပခုံးရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အဝိသဒဟတ္ထပါဒါဒိတာ စ၊ မသန်ရှင်း မထွားကြိုင်းသော လက်ခြေစသည် ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတ္ထိလိဂံ၊ မည်၏။ ထနမံသာဝိသဒတာ စ၊ သားမြတ်သား၏ (ဝါ) သားမြတ်သားဖြင့် မသန်ရှင်းသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ နိမ္မဿဒါဒိတာ စ၊ မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်မရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဧကသဗန္ဓနံ စ၊ ဆံကိုဖွဲ့ထုံးခြင်းသည်၎င်း။ ဝတ္ထဂ္ဂဟဏဉ္စ၊ အဝတ်ကိုဝတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဣတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ သဉ္ဇာနနဿ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်း၏။ ဝါ၊ မှတ်သိခြင်း၏။ ပစ္စယဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ၊

မည်၏။ ဒဟရကာလေပိ၊ ဌိလည်း။ သုပ္ပကမုသလကာဒီဟိ၊ မန်းငယ် ကျည်ပွေ
 ငယ် စသည်တို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဗန်းအတု ကျည်ပွေအတု စသည်တို့ဖြင့်။ ကိဋ္ဌာ စ၊
 ကစားခြင်းသည်၎င်း။ မတ္တိကတက္ကေန၊ မြေညက်ယောက်လုံးဖြင့်။ သုတ္တကန္တ-
 နာဒိ စ၊ ချည်ငင်ခြင်းအစရှိသည်သည်၎င်း။ ဣတ္ထိကုတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတ္ထိကိရိယာ၊
 မိန်းမ၏အပြုအမူတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဝိသဒဋ္ဌာနဂမနာ-
 ဒိကော၊ မသန့်ရှင်းသော ရပ်ခြင်း သွားခြင်း အစရှိသော။ အာကာရော၊ သည်။
 ဣတ္ထာကပေါ၊ မည်၏။ အပရော နယော၊ ကား။ ဣတ္ထိနံ၊ တို့၏။ မုတ္တကရဏံ၊
 ကျင်ငယ်စွန့်ကြောင်းဖြစ်သော အင်္ဂါသည်။ ဣတ္ထိလိဂံ၊ မည်၏။ သရာဓိပ္ပယာ၊
 အသံနှင့်အလိုတို့သည်။ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ အဝိသဒဋ္ဌာနဂမနနိသဇ္ဇာခါဒန-
 တောဇနာဒိကာ၊ မသန့်ရှင်းသောရပ်ခြင်း သွားခြင်း ထိုင်ခြင်း ခဲခြင်း စားခြင်း
 အစရှိသည်တို့သည်။ ဣတ္ထိကုတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနံ၊ သည်။ ဣတ္ထာကပေါ၊
 မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣမာနိ ဣတ္ထိလိဂံဒိနိ၊ ဤဣတ္ထိလိင်စသည်တို့သည်။
 ယထာသကံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မိမိမိနှင့်ဆိုင်သော။ ကမ္မာ-
 ဒိနာ၊ ကံအစရှိသော။ ပစ္စယေန၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနိပိ၊ ကုန်သော်လည်း။
 ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ဣတ္ထိန္ဒြိယသဟိတေ၊ တကွဖြစ်သော။ သန္တာနေ ဝေ၊
 ဌိသာလျှင်။ တံတဒါကာရာနိ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုဣတ္ထိလိဂံ
 စသည်တို့၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ရှိ။ ဣတ္ထိလိဂံ။ပ။ ပစ္စုပ္ပန်နန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထိလိဂံဒိသု ဝေ၊ တို့ဌိသာလျှင်။ ကာရဏ-
 ဘာဝသခါတေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဓိပတိဘာဝေန၊
 အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဣတ္ထိဘာဝရုပ်၏။ ဣန္ဒြိယတာ၊ ဣန္ဒြေ၏
 အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဣတ္ထိန္ဒြိယသဟိတေ၊ တကွဖြစ်သော။
 (သိမ္မနှင့်အညီပင်) သန္တာနေ၊ ဌိ။ ဣတ္ထိလိဂံဒိအာကာရရူပပစ္စယာနံ၊ ဣတ္ထိ-
 လိဂံ အစရှိသော အခြင်းအရာရှိသောရုပ်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သော ကံစိတ် ဥတု
 အာဟာရတို့၏၊ ဝါ၊ တို့သည်။ အညထာ၊ ဣတ္ထိလိဂံစသည်မှ တပါးသောအခြင်း
 အရာအားဖြင့်။ အနုပ္ပါဒနတော စ၊ မဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဣတ္ထိဂ္ဂဟဏဿ၊
 မိန်းမဟု ယူခြင်း သိခြင်း၏။ (ပစ္စယ-၏ သမ္ပုနံ၊ ဣတ္ထိတိ ဂဟဏဿ-ဟု ရှိလျှင်
 သာ၍ကောင်း၏) တေသံ ရူပါနံ၊ ထိုဣတ္ထိလိဂံစသော အခြင်းအရာရှိသော ရုပ်
 တို့၏။ (ဘာဝသမ္ပုနံ) ပစ္စယဘာဝတော စ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း
 တည်း။

ပန၊ သော်လည်း။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘာဝဒသကေပိ၊
 ဌိသော်လည်း။ ရူပါနံ၊ တို့ကို။ န ဇနကံ၊ မဖြစ်စေတတ်။ နာပိ အနုပါလကံ၊
 စောင့်လည်း မစောင့်ရှောက်တတ်။ ဥပတ္တမ္ဘကံ ဝါ၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်မူလည်း။
 နာပိ(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အညကလာပရူပါနံ စ၊ တပါးသောကလာပံဌိ ရုပ်တို့

ကိုလည်း။ (သီမုနှင့်အညီ သမာသ်သာ သင့်သည်) (ဥပတ္တမ္ဘကံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေကို။ ဇီဝိတိန္ဒြေယံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သကလာပရူပါနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ အာဟာရော ဝိယ ဝါ၊ ကဲ့သို့မူလည်း။ ကလာပန္တရရူပါနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ “ဣန္ဒြေယ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယော” တံ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်းဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ခြံ။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ စ၊ ဆက်။ လိင်္ဂါဒီနိ၊ တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယန္တရာဓိနာနိ၊ အကြောင်းတပါးနှင့် စပ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်မိန်းမ၏အသွင်သဏ္ဍာန် ခြံ။ အဿ၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ၏။ အာဓိပစ္စံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံသဒိသေသု၊ ထိုမိန်းမ၏အသွင်သဏ္ဍာန်နှင့် တူကုန်သော။ မတစိတ္တ- ကတရူပေသုပိ၊ အသေကောင်ရုပ် ပန်းချီဆေးရေးရုပ်တို့၌လည်း။ တံသဏ္ဍာ- နတာ၊ ထိုမိန်းမ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ပုရိသိန္ဒြေယေပိ၊ ခြံလည်း။ သေ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပုရိသိန္ဒြေအရာ၌။ ဝိသဒိသံ၊ မတူသော။ ယံ၊ အကြင်လိင်အစရှိသည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုလိင်အစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး သောနည်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ ဒွယံ၊ ထိုဘာဝရုပ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကသ္မိံ၊ သော။ သန္တာ- နော၊ ခြံ။ သဟ၊ က။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) “ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဣတ္ထိန္ဒြေယံ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန် ၌။ ပုရိသိန္ဒြေယံ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလတ်သော်။ နော၊ မဖြစ်။” ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့တကွမဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿာပိ၊ ဥဘ- တောဗျည်း၏လည်း။ ဧကသ္မိံ ခဏော၊ ခြံ။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းသောဣန္ဒြေ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယေပန၊ အကြင်ဆရာ တို့သည်ကား။ ဘာဝရူပံ၊ သည်။ သရီရေကဒေသဝုတ္တိ၊ ကိုယ်၏တစိတ်တဒေသ သောအရပ်၌ ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ (သီမုနှင့်အညီပင်၊ ပေါင်းဆည်းဖွယ်မရှိသောကြောင့် ပိ-သဒ္ဓါအပိုပင်) တံ၊ ထိုစကားသည်။ မိစ္ဆာ၊ မှား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ပ။ ဗျာပကမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝတှာ၊ ရှိ။ (နိဝတ္တေန္တော အာဟ-တို့၌စပ်) ယဒိ ဝေံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လတ်သော်။ ကာယပ္ပသာဒေန၊ နှင့်။ သင်္ကရော၊ ရောယုက်ခြင်း သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာသင်္ကံ၊ တေးတောယုံမှားခြင်းကို။ နိဝတ္တေန္တော၊ ရှိ။ န စ ကာယပ္ပသာဒေနာတိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပါဌ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။ [၉၆] သကလသရီရဗျာပိတာယ၊ တကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယပ္ပသာဒေန၊ သည်။ အဋ္ဌိတောကာသေ၊ မတည်ရာအရပ်၌။ ဌိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။

ယဒိပိ နာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ကား မရောက်ပေ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဘိန္နနိဿ-
 ယတ္တာ၊ ပြားသောမိရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုကာယပသာဒ
 သည်။ ဌိတောကာသေ၊ ဌှိ။ ဌိတံ၊ ၏။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ သို့။ နာ-
 ပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ သို့။ အယမေဝ၊ ဤစကားသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊
 ဤပါ၌။ (စ-ကား ပဒါလင်္ကာရတည်း) နိပ္ပရိယာယကထာ၊ မသွယ်မဝိုက်
 တိုက်ရိုက်ဖြစ်သောစကားတည်း။ ဝါ၊ မုချစကားတည်း။ (အဓိပ္ပါယ်ထွေအဖွင့်ဟု
 ယူရာ၏) ရူပရသာဒယော ဝိယာတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ သမာနနိဿယေသပိ၊
 တူသောမိရာရှိသောရုပ်တို့၌သော်လည်း။ လက္ခဏဘေဒတော၊ လက္ခဏာအပြား
 အားဖြင့်။ ဝါ၊ လက္ခဏာ၏ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ သင်္ကရော၊ သည်။ နတ္ထိ နာမ၊
 မရှိတုံသေး၏။ ဘိန္နနိဿယသဘာဝေသ၊ ကဲ့သောမိရာရှိသောသဘောတရားတို့
 ၌။ ကိမင်္ဂံ ပန၊ အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။

၄၃၉။ သဟဇရူပါနုပါလနုလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဟဇာတ-
 ရူပါနံ၊ တကွဖြစ်သောရုပ်တို့ကို။ အနုပါလနုလက္ခဏံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းလက္ခ
 ဏာရှိ၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ကေန္တကမ္မဇတ္တာ၊ စင်စစ် ကမ္မဇရုပ်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ သဟဇဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ သဟဇ-သဒ္ဓါဖြင့်ပင်လျှင်။ အနုပါလေတဗ္ဗာနမ္ပိ၊
 စောင့်ရှောက်အပ်သောရုပ်တို့၏လည်း။ ကမ္မဇဘာဝေါ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဇဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ န ကတံ၊ မပြုအပ်။ ယထာသကံ ခဏမတ္တ-
 ဌာယိနောပိ၊ အကြင်အကြင်မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော (ဝါ) မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သော
 ခဏမျှတည်လေ့ရှိသော်လည်း။ ဝါ၊ တည်လေ့ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္မဇ-
 ရူပဿ၊ ကို။ (အနုပါလကာ-၌စပ်) ဝါ၊ ၏။ ပဝတ္ထိဟေတုဘာဝေန၊ မပြတ်
 ဖြစ်ခြင်း-မျှခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ အနုပါလ-
 ကံ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဟဇရူပါနုပါလနုလက္ခဏံ၊
 တကွဖြစ်သောရုပ်တို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အာ-
 ဟာရာဒိ၊ အာဟာရအစရှိသည်သည်။ အာဟာရဇာဒိနံ၊ အာဟာရဇရုပ်စသည်
 တို့၏။ ဌိတိဟေတု၊ တည်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 ကမ္မံယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ကမ္မဇာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိဟေတု၊ သည်။ ဘဝိတုံ၊
 ငှါ။ န အရဟတိ၊ မထိုက်။ ကိံ ကာရဏာ၊ ကား။ တင်္ခဏာဘာဝတော၊
 ထိုခဏ၌ ကံ၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တေသန္တိ၊ ကား။ သဟဇရူပါနံ၊
 သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကို။ ပဝတ္တနာ၊ မပြတ်ဖြစ်စေခြင်းဟူသည်။ ယာပနံ၊ မျှစေခြင်း
 ပင်တည်း။ ဌပနံ၊ တည်စေခြင်း - ထားခြင်းဟူသည်။ ဌိတိဟေတုတ၊
 တည်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်တည်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ အနုပါလနုဝသေန၊
 အစဉ်စောင့်ရှောက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယာပေတဗ္ဗာနံ၊ မျှစေအပ်
 ကုန်သော။ ပဝတ္တေတဗ္ဗာနံ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ တို့သည်။ တေဿ၊

ဤဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ယာပယိတဗ္ဗဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အနုပါလနုလက္ခဏာဒိမ္ပိတိ (တ္ထေ)၊ ဌံ။
အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တနရသာဒိမေဝ၊ ရသစသည်ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂဏှာတိ၊
သိမ်းယူ၏။ အတ္ထိက္ခဏေယေဝါတိ၊ ကား။ အနုပါလေတဗ္ဗာနံ၊ စောင့်ရှောက်
အပ်ကုန်သောရုပ်တို့၏။ အတ္ထိက္ခဏေယေဝ၊ ရှိဆဲခဏ၌သာလျှင်။ ဟိ၊ မှန်။
အနုပါလေတဗ္ဗေ၊ အပ်သော။ ဥပ္ပလာဒိမ္ပိ၊ ကြာစသည်သည်။ အသတိ၊ သော်။
ဥဒကံ၊ သည်။ ကိံ၊ ကို။ အနုပါလေယျ၊ စောင့်ရှောက်နိုင်ရာအံ့နည်း။ ။ကမ္မ-
ဇာနံ၊ ဇရုပ်တို့၏။ ဌိတိဟေတု၊ တည်ခြင်း၏အကြောင်းကို။ အန္တရေန၊ ကြည့်၍။
ဌိတိ၊ တည်ခြင်းသည်။ ယဒိ န ဟောတိ၊ မဖြစ်ငြားအံ့။ ဇီဝိတိန္ဒြေယဿ၊ ။
ဌိတိဟေတု၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။
သယန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ။ ကမ္မဇာနံ၊ တို့၏။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။
ဇီဝိတိန္ဒြေယပဋိဗဒ္ဓံ၊ နြွေနှင့်စပ်သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်
သော်။ သဗ္ဗကာလံ၊ သိမ်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဌပေတိ၊ မထားသနည်း။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဘင်္ဂတောတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ။ တဿ တဿ အနု-
ပါလနာဒိကဿ၊ ထိုထိုအနုပါလနု အစရှိသောကိစ္စကို။ သာဓနတော၊ ပြီးစေခြင်း
ကြောင့်။ တံသာဓနဉ္စ၊ ထိုအနုပါလနု အစရှိသောကိစ္စကိုပြီးစေခြင်းသည်လည်း။
ဇီဝမာနတာဝိသေသဿ၊ အသက်ရှင်ဆဲအဖြစ်ဟူသောအထူး၏။ ပစ္စယဘာဝ-
တော၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပဿ၊ ။ မတရူပတော စ၊ သူသေ
၏ရုပ်မှိုင်း။ (ဝိသေသော - ဌံ စပ်) ကမ္မဇာဿ စ၊ ။ ။ တဒနုဗန္ဓာဘူတဿ
စ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်ကို အစဉ်လိုက်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သောရုပ်၏ရင်း။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာဒိ-
တော စ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ အစရှိသောရုပ်မှိုင်း။ ဝိသေသော၊ ကို။ ဇီဝိတိန္ဒြေယ-
ကတော၊ နြွေသည်ပြုအပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ။) ဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊ သည်။ ကေဝလံ၊
သက်သက်။ ခဏဌိတိယာ ဝေ၊ ခဏဌိ၏သာလျှင်၊ ဝါ၊ ခဏမျှတည်ခြင်း၏သာ
လျှင်။ (ကာရဏံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်သေး။ ပဗန္ဓာနုပစ္စေဒဿာပိ၊ ကမ္မဇရုပ်
အစဉ်မပြတ်ခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။ ဣတ-
ရထာ၊ ဖြင့်။ (အတ္ထေ ဂယုမာနေ) အာယုက္ခယတော၊ အသက်၏ကုန်ခြင်း
ကြောင့်။ မရဏံ၊ သည်။ န ယုဇ္ဇေယျ၊ မသင့်လေရာ။ ဣတိ၊ ပြီး၏။

၄၄၀။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့၏။
နိဿယလက္ခဏံ၊ မှီရာဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုသော။ တေံ၊
ဤလက္ခဏာကို၊ ဝါ၊ ဤစကားကို။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိအပ်ပါသနည်း။
ဣတိ၊ အံ့။ အာဂမတော စ၊ အာဂုံပါဠိအားဖြင့်ရင်း။ ယုတ္တိတော စ၊
အကြောင်းယုတ္တိအားဖြင့်ရင်း။ (ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ။) (ဟိ၊ ချဲ့။) ယံ ရူပံ နိဿယ။ ပ။
နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ [၉၇] ဝေမာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော

ပါဠိသည်။ အာဂမော၊ ပေတည်း။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ရူပကဏ္ဍော၊ ဌ။ တံ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပကဏ္ဍ၌။ အဝစနံ၊ မဟောခြင်းသည်။ အညကာရဏံ၊ တပါးသော အကြောင်းရှိ၏။ တံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကိံပန၊ ပါနည်း။ ဣတိ၊ အံ။ ဒေသနာဘေဒေါ၊ ဒေသနာတော်၏ ကွဲပြားခြင်းပေတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခု-ဝိညာဏာဒီနိ၊ တို့သည်။ ဧကန္တတော၊ ဖြင့်။ စက္ခာဒီနိဿယာနိ၊ စက္ခုစသည် လျှင် မှီရာရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ ဧကန္တေန၊ ဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုနိဿယံ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်။ ဝါ၊ သည်မျှသာမကသေး၊ ဝတ္ထုဒုကာဒိဒေသနာ၊ သည်။ အတ္ထိ ရူပံ ။ပ။ န ဝတ္ထုတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ ယမ္ပိ၊ အကြင်မနော ဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဧကန္တတော၊ အားဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုနိဿယံ၊ ဟဒယ ဝတ္ထုလျှင်မှီရာရှိ၏။ တဿ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်လျှင် ဧကန်မှီရာရှိသော မနော ဝိညာဏ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထိ ရူပံ မနောဝိညာဏဿ ဝတ္ထုတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒုကာဒိသု၊ ဒုက်စသည်တို့ကို။ ဝုစ္စမာနေသုပိ၊ ဟောအပ်ကုန်သော်လည်း။ တဒနုဂုဏာ၊ ထို ဝတ္ထုဒုက်စသည်တို့အားလျော်ကုန်သော။ အာရမ္မဏဒုကာ-ဒယော၊ စသည်တို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်။ ဟိ၊ ချဲ့။ အတ္ထိ ရူပံ ။ပ။ အာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဟောခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မဖြစ်နိုင်-မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထာရမ္မဏဒုကာ၊ ဝတ္ထုဒုက်နှင့် အာရမ္မဒုက်တို့သည်။ ဘိန္ဒု-ဂတိကာ၊ ကွဲပြားသောအလားရှိကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေသနာ၊ သည်။ ဧကရသာ၊ တူသောကိစ္စရှိသည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ ဆက်။ ဧကရသံ၊ တူသောကိစ္စရှိသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတံ၊ ငှါ။ ဣဓ၊ ဌ။ သတ္ထု၊ ၏။ အဇ္ဈာသယော၊ အလိုတော်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုရူပကဏ္ဍ၌။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ကို။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ အလဗ္ဘမာနတ္တာ၊ မရအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (န ဝုတ္တံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။

ယုတ္တိ ပန၊ ကိုကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ဌ။ ဓာတုဒွယံ၊ မနောဓာတ်နှင့် မနောဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်း သည်။ နိပ္ပန္နဉ္စပါဒါယရူပနိဿယံ၊ နှစ်ဖြစ်သောဉ္စပါဒါရုပ်လျှင် မှီရာရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနိပ္ပန္နဉ္စပါဒါရုပ်တို့တွင်။ ရူပါယတနာဒီနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ သြဇာယ စ၊ ၏၎င်း။ (ပဝတ္တိ-၌၎င်း၊ တံနိဿယတာ-၌၎င်း စပ်) ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒတော၊ ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သော သတ္တဝါသန္တာန်မှ။ ဗဟိပိ၊ ပြင်ပသန္တာန်၌လည်း။ ပဝတ္တိဒဿနတော၊ ဖြစ်ခြင်း ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ တံနိဿယတာ၊ ထိုဓာတ်နှစ်ပါး၏ မှီရာ၏အဖြစ်သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ (တံနိဿယတာ-၌စပ်)

တဒုဘယရဟိတေ၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါးစုံမှကင်းသော။ သန္တာနေပိ၊
 ခွံလည်း။ ဓာတုဒွယဒဿနတော၊ မနောဓာတ်နှင့် မနောဝိညာဏဓာတ်နှစ်ပါး
 အပေါင်းကို မြင်ရခြင်းကြောင့်။ တံနိဿယတာ၊ ထိုဓာတ်နှစ်ပါး၏ မှီရာ၏
 အဖြစ်သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြေယဿာပိ၊ ၎င်းလည်း။ (တံနိဿယတာ-
 ခွံစပ်) ဝါ၊ အားလည်း။ အညကိစ္စံ၊ တပါးသောပဝတ္တနကိစ္စသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊
 ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံနိဿယတာ၊ သည်။ န ယုဇ္ဇတိ ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါရိသေသတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကြွင်းကျန်သောအားဖြင့်။
 ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏။
 နိဿယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဓာတုဒွယံ၊ မနော
 ဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ နိပ္ပန္နဥပါဒါယရူပ-
 နိဿယံ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ ၎င်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊
 ခွံ။ ရူပပဋိဗဒ္ဓဝတ္ထိဘာဝတော၊ ရုပ်နှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်ဝိညာဏ်သည်။ ရူပပဋိဗဒ္ဓဝတ္ထိ၊ ရုပ်နှင့်
 စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တံ တံ၊ ထိုထိုဝိညာဏ်ကို။ နိပ္ပန္နဥပါ-
 ဒါယရူပနိဿယံ၊ ရှိသည်ကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ ၎င်း။ (ကိယထာ၊ နည်းဟူမူကား။)
 စက္ခုဝိညာဏဓာတု ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေတိ၊
 ဟူသော။ ဝိသေသနံ၊ ကို။ မနောဝိညာဏဓာတုဝသေန၊ ဖြင့်။ ကတံ၊ ၎င်း။
 မနောဓာတု ပန၊ သည်ကား။ စတုဝေါကာရဘဝေ၊ ခွံ။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်
 သာလျှင်တည်း။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ ဣန္ဒြိယနိဿယတာယပိ၊ ဣန္ဒြေရုပ်ဟူသော
 မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ သာဓနတော၊ ပြီးစေခြင်းကြောင့်။ ဝိရုဒ္ဓေါ
 ဟေတု၊ ဆန့်ကျင်သောကြောင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ နန၊ ဖြစ်ရာသည်
 မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ န၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား။)
 ဒိဋ္ဌဗာဓနတော၊ ဣန္ဒြိယအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို မြင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ (မန္တတိက္ခာဒိ-ခွံစပ်) ဝါ၊ အား။
 (ဝတ္ထုနော၊ စက္ခုဝတ္ထု၏၊ ဝါ၊ သည်။ မန္တတိက္ခာဒိအနုပိဓာနံ) ဝိယ၊ နဲ့ သည်
 ၎င်းအဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ် စသည်ကို စီရင်ခြင်းကဲ့သို့။ ဓာတုဒွယဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊
 အား။ ဝတ္ထုနော၊ ဟဒယဝတ္ထု၏၊ ဝါ၊ သည်။ မန္တတိက္ခာဒိအနုပိဓာနံ၊ စသည်
 ကို မစီရင်ခြင်းဟူသော။ ဧတံ-ဗာဓနံ၊ ဤဣန္ဒြိယ၏အဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌံ၊
 ၎င်း။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ အဿ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထု၏။ ဣန္ဒြိယပစ္စယတာ၊ ကို။
 ပါဠိယံ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ န ဝုတ္တာ၊ အပ်။ တေန၊ ထိုသို့မဟောအပ်သော
 ကြောင့်။ ဝါ၊ မဟောခြင်းဖြင့်။ တဒနုဝိဓာနသင်္ခါတာ၊ ထိုဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်း
 ၎င်း နဲ့ သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ်ကို စီရင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒြိယ-
 နိဿယတာ၊ ဣန္ဒြေဖြစ်သောမှီရာ၏အဖြစ်ကို။ ဗာဓိယတိ၊ တားမြစ်အပ်၏။
 ဓာတုဒွယနိဿယော၊ ၎င်းမှီရာသည်။ ဟဒယဝတ္ထု စ၊ သည်၎င်း။ ဥပါဒါယ-

ရူပဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧတံ၊ ဤဟဒယဝတ္ထု
 သည်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ပဋိနိယတကိစ္စံ၊ သီးခြား
 ကိန်းသေမြဲသောကိစ္စရှိ၏။ ဟဒယပဒေသေ ဝေ၊ နှလုံးသားအရပ်၌သာလျှင်။
 ဌိတံ၊ တည်၏။ ဣတံ၊ သို့။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာယတံ၊ နည်း။ ဣတံ၊ ဤသို့
 မေးငြားအံ့။ (ဝိဿဇ္ဇနာ၊ ကိ။ မယာ၊ သည်။) ဝုစ္စတေ၊ အပ်၏။ ဝတ္ထုရူပဘာ-
 ဝတော၊ ဝိညာဉ်၏တည်ရာရပ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကမ္မသမု-
 ဋ္ဌာနံ၊ ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ တတော ဝေ၊ လျှင်။ [၉၈] ပဋိနိယတကိစ္စံ၊
 ကိန်းသေမြဲသောကိစ္စရှိ၏။ စ၊ ဆက်။ ဝတ္ထုရူပဘာဝတောတံ၊ ဟူသောပုဒ်၏
 ဝါ၊ ၌။ ဝိညာဏနိဿယဘာဝတော၊ ဝိညာဉ်၏မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတံ၊
 ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဋ္ဌိံ၊ ကတု၊ အလိုရှိသည်ကိုပြု၍၊ ဝါ၊ စီးပွားသဖွယ်
 ပြု၍။ မနသိ ကတု၊ ၍။ သဗ္ဗစေတသ၊ ဖြင့်။ သမန္နာဟရိတု၊ ကောင်းစွာ
 အဖန်တလဲလဲဆောင်၍၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်၍။ ကိဉ္စိ၊ ကိ။ စိန္တေန္တဿ၊ အား၊ ဝါ၊
 ၏။ ဟဒယဿ၊ ၏။ ခိဇ္ဇနတော၊ ပင်ပန်းခြင်းကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤဟဒယဝတ္ထု
 သည်။ တတ္ထ၊ ထိုနှလုံးသားအရပ်၌။ အဝဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။ ဣတံ၊ သို့။ ဝိညာ-
 ယတံ၊ ၏။ တာသညေဝ ဓာတုနန္တိ၊ ကား။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုနိ-
 ယေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ။နိဿယဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပရိ၊ ၌။ အာရော-
 ပေတု၊ ၍။ ဝဟန္တိ ဝိယ၊ ဆောင်ဘိသကဲ့သို့။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတံ၊ ရှေးရှုထင်တတ်
 ၏။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ ဥဗ္ဗဟနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ သေသံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။
 ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

၄၄၁။ ယေသံ၊ အကြင် ကိုယ်အမှုအရာဟူသော သဘောတရားတို့၏။
 အာဒိ၊ အစကား။ အဘိက္ကမော၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်းတည်း။ (တနည်း) ယေသံ၊
 တို့အား။ အဘိက္ကမော၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်းဟူသော။ အာဒိ၊ အစသည်။ (အတ္ထိ၊
 ၏။ ဣတံ၊ ကြောင့်။) တေ၊ တို့သည်။ အဘိက္ကမာဒိ၊ မည်ကုန်၏။ အာဒိ-
 သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပဋိက္ကမ။ ပ။ အဝက္ခေပနာဒိကာ၊ နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်း ကွေးခြင်း
 ဆန့်ခြင်း ကြွခြင်း ချခြင်းအစရှိသော။ သဗ္ဗာ၊ သော။ ကိရိယာ၊ ကိုယ်အမှုအရာ
 ကို။ ပရိဂ္ဂယုတံ၊ သိမ်းယူအပ်၏။ ယဿ၊ အကြင်ဝါယောဓာတ်အား။ တေသံ
 အဘိက္ကမာဒိနံ၊ တို့ကို။ ပဝတ္တကံ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ဟူသော။
 သမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတံ၊ ကြောင့်။) သာ၊ ထိုဝါယောဓာတ်သည်။
 အဘိက္ကမာဒိပုဝတ္တကစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဝါယောဓာတု၊ ကို။ (လဗ္ဘတံ၊
 ၏။) တဿ၊ ထိုဝါယောဓာတ်၏။ သဟဇရူပကာယဿ၊ တကွဖြစ်သော
 ရုပ်အပေါင်းကိုယ်ကို။ ထမ္ဘနသန္တာရဏစလနသင်္ခါတံ၊ တောင့်စေခြင်း ဆောင်
 ထားခြင်း လှုပ်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ ကိစ္စံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿ၊
 ထိုကိစ္စကို။ သဟကာရိကာရဏဘူတော၊ တကွပြုလေ့ရှိသော အကြောင်းဖြစ်၍

ဖြစ်သော။ အာကာရဝိသေသော၊ အခြင်းအရာအထူးသည်။ ကာယဝိညတ္တိ
နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ အဘိက္ကမာဒိ။ ပ။ ကာယဝိညတ္တိတိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ ကဿ၊ အဘယ်၏။ အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်း
အရာအထူးနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ သာမတ္ထိယတော၊ ဖြစ်စွမ်း
နိုင်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါယောဓာတု-
အဓိကာနံ၊ ဝါယောဓာတ်လွန်ကဲကုန်သော။ စိတ္တဇမဟာဘူတာနံ၊ တို့၏။
အာကာရဝိကာရော၊ တည်း။ တံ သာမတ္ထိယံ၊ ထိုဖြစ်စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။
ကိံ ၊ နည်း။ စိတ္တဇတာ စ၊ စိတ္တဇရုပ်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဥပါဒါယရူပတာ စ၊
ဥပါဒါရုပ်၏အဖြစ်သည်၎င်းပင်တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝါယောဓာတုယာ၊
၏။ အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာထူးဟူသော။ သဟဇ။ ပ။ စလနဿ၊
၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗိ၊
၏။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ အာကာရဝိကာရော၊ သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊
အံ့။ ဧဝံ (သတိ)၊ သော်။ ဝိညတ္တိယာ၊ ၏။ ဥပါဒါယရူပဘာဝေါ၊ သည်။
န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဧကဘူတသန္ဓိဿယံ၊ တခုသော
ဘူတရုပ်လျှင်မှီရာရှိသော။ ဥပါဒါယရူပံ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။
စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့
စောဒနာငြားအံ့။) အယံ ဒေါသော၊ ဤအဖြစ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။
(ကသ္မာ၊ မူကား) စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော မဟာဘုတ်တို့၏။ ဝိကာရော၊
အမှုအရာအထူးသည်။ စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော မဟာဘုတ်တို့တွင်။ ဧက-
ဿပိ၊ တပါးသော မဟာဘုတ်၏လည်း။ (ဝိကာရော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။
(ကိံ ဝိယ၊ ကား။) စတုသာဓာရဏဓနံ ဝိယ၊ လေးဦးသောသူတို့နှင့် ဆက်ဆံ
သော ဥစ္စာကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ ကလာပဿ၊ စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်၏။
ဝါယောဓာတုအဓိကတာယ၊ ကြောင့်။ ဝါယောဓာတုယာတံ ဝစနံ၊ သည်။ န
ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ ဧဝံ သို့။ အဓိကတာ စ၊ လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။
သာမတ္ထိယတော၊ အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ပမာဏတော၊
အားဖြင့်။ န (ဝေဒိတဗ္ဗာ)၊ မသိအပ်။ ဟိ၊ အပြစ်ကား။ အညထာ၊ ဖြင့်။
(အတ္ထေ ဂယုမာနေ၊ သော်။) အဝိနိဗ္ဗောဂဝုတ္တိတာ၊ အသီးအသီး မခွဲခြား
အပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န ယုဇ္ဇေယျ၊ မသင့်ရာ။ ဝါယော-
ဓာတုယာ ဝေ၊ ၏သာလျှင်။ (အာကာရဝိကာရော၊ တည်း။) ဣတိ၊ သို့။
ဧကစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုဧကစိဆရာတို့၏။ မတေန၊
ဖြင့်။ ဝိညတ္တိယာ၊ ၏။ ဥပါဒါယရူပတာ၊ ဥပါဒါရုပ်၏အဖြစ်သည်။ ဒုရူပပါဒါ၊
ပြီးစေနိုင်ခဲ့သည်။ ဝါ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြီးစေအပ်သည်။ (သိယာ၊ ၏။) ဟိ၊

မှန်။ ကေသာ၊ တခုသော မဟာဘုတ်၏။ ဝိကာရော၊ အမူအရာအထူးသည်။ စတုန္ဒ၊ တို့၏။ (ဝိကာရော၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ (ကာယဝိညတ္တိ)၊ ထိုကာယဝိညတ်ကို။ (ဂယုတိ - ဌိ စပ်) ဟတ္ထစလနာဒီသု၊ လက်လှုပ်ရှားခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဝါ၊ တို့ကို။ (ဒိဿမာနေသု၊ သော်။) ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဂုဟဏာနန္တရံ၊ လှုပ်ရှားသောအဆင်းကို ယူသည်၏ အခြားမဲ့၌။ အဝိညာယမာနန္တရေန၊ မသိအပ်သောအကြားရှိသော။ မနောဒွါရဇဝနေန၊ မနောဒွါရ၌ဖြစ်သောဇောဖြင့်။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်သိအပ်၏။ ။

ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဝိနိမုတ္တော၊ လှုပ်ရှားသောအဆင်းမှလွတ်သော။ ကောစိ၊ သော။ ဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ စ၊ ထိုအခြင်းအရာအထူးကိုလည်း။ တဂုဟဏာနန္တရံ၊ ထိုလှုပ်ရှားသောအဆင်းကို ယူသည်၏အခြားမဲ့၌။ ဂဟဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာဌားအံ့။ အဓိပ္ပါယဂုဟဏတော၊ လှုပ်ရှားသူ၏အလိုကို ယူခြင်းသိခြင်းကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝိညတ္တိ-ဝိကာရရဟိတေသု၊ ဝိညတ်ဟူသော အမူအရာအထူးမှကင်းကုန်သော။ ရုက္ခစလနာဒီသု၊ သစ်ပင်၏လှုပ်ရှားခြင်း စသည်တို့၌။ သေ၊ ဤသစ်ပင်သည်။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ကာရေတိ မညေ၊ ပြုစေလိုယောင်တကား၊ ဝါ၊ ပြုစေလိုသည်ဟုထင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ [၉၉] အဓိပ္ပါယဂုဟဏံ၊ ကို။ န ဒိဌံ၊ မမြင်အပ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဟတ္ထစလနာဒီသု၊ လက်လှုပ်ခြင်းစသည်တို့၌။ ဒိဌံ၊ ၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဝိနိမုတ္တော၊ သော။ အဓိပ္ပါယဿ၊ ကို။ ဉပကော၊ သိစေတတ်သော။ ကောစိ၊ သော။ ဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဉပကော၊ သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ သယံ၊ မိမိကို။ ဂဟိတော ဝေ၊ ယူအပ်-သိအပ်ပြီးသော်သာလျှင်။ ဉပေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဉပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဝိဇ္ဇမာနတာမတ္တေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်။ န ဉပေတိ၊ သိစေတတ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏဂုဟဏာနန္တရံ၊ ၌။ ဝိကာရဂုဟဏမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ အနုမာနတော၊ မှန်းဆသော အားဖြင့်။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိသယတ္ထံ၊ ပ။ ပကာသကာတိ၊ ဟူ၍။ (အာစရိယာ၊ တို့သည်။) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

[ဝိသယတ္တံ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ အနာပန္နာ၊ မရောက်ကုန်သော။ သဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ အတ္ထဗောဓကော၊ အနက်ကို သိစေတတ်ကုန်သည်။ နေဝ(ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ တေ၊ ထိုသဒ္ဓါတို့သည်။ အညာတာ၊ မသိအပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ မသိအပ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသဒ္ဓါတို့သည်။ သတ္တာမတ္တတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်။ အတ္ထေ၊

အနက်တို့ကို။ ပကာသကာ၊ ထင်ရှားပြတ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။]

ဝိကာရဂ္ဂဟဏမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အဓိပ္ပါယဂ္ဂဟဏဿ၊ လှုပ်ရှားသော သူ၏အလိုကို ယူခြင်း-သိခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ။ အဂ္ဂ-ဟိတသင်္ကေတနံ၊ မယူဘူး မမှတ်ဘူးသော သင်္ကေတရှိသောသူတို့အား။ အဓိပ္ပါယဂ္ဂဟဏံ၊ အလိုကို ယူခြင်း သိခြင်းသည်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာဌားအံ။ ဧဝံ၊ သက်။ ဝိကာရဂ္ဂဟဏ-မေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အဓိပ္ပါယဂ္ဂဟဏဿ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပုရိမသိဒ္ဓသမ္ပန္နဂ္ဂဟဏဉ္စ၊ ရှေးကာလ၌ ပြီးသော အဆက်အစပ်ကို ယူခြင်းသည်လည်း။ ဣမဿ၊ ဤအလိုကိုသိခြင်း၏။ ဥပ-နိဿယေ၊ အားကြီးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ။ထမ္ဘန-သန္ဓာရဏစလနာနံ၊ တို့သည်။ ဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတာယ၊ ဝိညတ်ဟူသော အမှုအရာအထူးနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါယောဓာတုယ၊ ၏။ (ကိစ္စာနိ၊ တို့ သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ အရှင်ဆရာ ဆိုအပ်၏။ သဗ္ဗာဝ၊ ကုန်သော။ ဝါယောဓာတု၊ တို့သည်။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုထမ္ဘန အစရှိသော ကိစ္စတို့ကို။ ကရောန္တိ ကိံ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဌားအံ။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧဝံ၊ ဤစောဒကဆရာမေးသည့်အတိုင်း။ န(ဒဠဗ္ဗံ)၊ အပ်။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝါ၊ မှန်။ သတ္တမဇဝနသမ္ဘူတာ၊ သတ္တမဇောကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ ပုရိမဇဝနသမ္ဘူတာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဇောခြောက်ခု တို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါယောဓာတုယော၊ ဝါယောဓာတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန် သော။ ဥပထမ္ဘကပစ္စယေ၊ အထောက်အပံ့အကြောင်းတို့ကို။ လဘိတုာ၊ ရှိ။ ဒေသန္တရူပုတ္တိဟေတုဘာဝေန၊ အရပ်တပါး၌ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ် ဖြင့်။ စိတ္တဇရူပံ၊ ကို။ စလယတိ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ဤမှတပါးသော ဝါယော ဓာတ်တို့သည်။ န (စလယန္တိ)၊ မလှုပ်စေတတ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ ဝါ၊ သော်လည်း။ ဣတရာ၊ ဤမှတပါးသော ဝါယောဓာတ်တို့သည်။ သန္တမ္ဘနသန္ဓာရဏမတ္တံ၊ ကောင်းစွာတောင့်ခိုင်စေခြင်း၊ ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း (ဝါ) တည်စေခြင်းမျှ ကို။ ကရောန္တိယော၊ ကုန်လျက်။ တဿ၊ ထိုသတ္တမဇောကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်အား။ ဥပကာရာယ၊ ငှါ။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဒေသန္တ-ရူပုတ္တိ ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ စလနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိမိတ္တေ၊ ၌။ ကတ္တုဘာဝေါ၊ ကို။ သမာရောပိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့် ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၏။ အဗျာပါရတာ စ၊ ကြောင့်ကြမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ခဏိကတာ စ၊ ခဏမျှတည်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ န သိယာ၊ ရာ။ ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ သတ္တဟိ၊

ကုန်သော။ ယုဂေဟိ၊ ထမ်းပိုးတို့ဖြင့်။ အာကခိုတဗ္ဗသကဋ္ဌံ၊ ဆွဲငင်အပ်သော
လှည်းကို။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌသာလိနိအဋ္ဌကထာ၌။ နိဒဿိတံ၊ ပုံတူပြအပ်၏။
ပန၊ ဆက်။ စိတ္တဇရူပေ၊ သည်။ စလန္တေ၊ သော်။ တံသမ္ပန္နတာယ၊ ထိုစိတ္တဇ
ရုပ်နှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတုကမ္မာဟာရဇရူပမ္ပိ၊ သည်လည်း။
စလတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) နဒိသောတေ၊ မြစ်ရေယဉ်၌။ ပက္ခိတ္တသုက္ခ-
ဂေါမယပိဏ္ဍံ ဝိယ၊ ပစ်ချအပ်သော နွားချေးခြောက်စိုက်ကဲ့သို့တည်း။ ။
ဖန္ဒမာနဝဏ္ဏဂုဟဏာနန္တရံ၊ ၌။ ဝိညတ္တိဂုဟဏဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ
ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မပိုသည်) စလနကရာ ဝေ၊ လှုပ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်သာ
လျှင်ဖြစ်သော။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ ဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတာ၊ ဝိညတ်ဟူသော
ဝိကာရနှင့် တကွဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)ကံ၊ လော။ ဣတိ၊ အံ။ ဣဒံ၊ ကို။
ဧဝံ၊ တိုင်း။ န(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ အပ်။ (ပန၊ စင်။) တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ စလယိတံ၊ လှုပ်စေခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏန္တိယောပိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်
သော်လည်း။ ဝါ၊ နိုင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ထမ္ပနသန္ဓာရဏမတ္တကရာ၊
တောင့်ခိုင်ခြင်း ကောင်းစွာဆောင်ခြင်းမျှကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ပဌမဇဝနာဒိ-
သမ္ပုတာ၊ ပဌမဇောစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါယောဓာတုယောပိ၊
တို့သည်လည်း။ ဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတာ ဝေ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်
တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အယံ၊ ဤလှုပ်ရှား
သောသူသည်။ ယေန ဒိသာဘာဂေန၊ ဖြင့်။ အဘိက္ကမာဒိံ၊ ကို။ ပဝတ္တေတု-
ကာမော၊ အလိုရှိ၏။ တဒဘိမုခဝိကာရသဗ္ဗာဝတော၊ ထိုအရပ်မျက်နှာအဖို့သို့
ရှေးရှုဖြစ်သော ဝိကာရ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။
အဓိပ္ပါယသဟဘာဝိ၊ အလိုနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝိကာရော၊ သည်။ ဝိညတ္တိ၊
ဝိညတ်ပေတည်း။ ဧဝှ ကတာ၊ ကြောင့်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနဿာပိ၊ ကိုလည်း။
ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကဝစနံ၊ ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်ဟု ဆိုခြင်းသည်။ သုဋ္ဌ၊
စွာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်ပေ၏။ ။ယထာဝုတ္တဝိကာရဂုဟဏမုခေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်း
သော ဝိကာရကို ယူခြင်းကို ရှေ့သွားပြုသဖြင့်။ တံသမဂီနော၊ ထိုဝိကာရ
ရှိသောသူ၏။ အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ (ပရေဟိ၊ တို့သည်။) ဝိညာယတိ၊ သိအပ်
၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိပ္ပါယပုကာသနရသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[၁၀၀] ကာယဝိပ္ပန္နနဿ၊ ကိုယ်လှုပ်ခြင်း၏။ ဟေတုဘူတာယ၊ သော။
ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ ဝိကာရဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။
ဝိညတ္တိ၊ ကို။ ကာယဝိပ္ပန္နနဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သိမ္ပန္နံအညီ
ဣတိ-နှင့်တကွ ပါဌ်ရှိစေရမည်) ဝုတ္တာ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ပ။ ပဒဋ္ဌာနာတိ စ၊ ဟူသော
စကားကိုလည်း။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ ကိစ္စာဓိကတာယ၊ ကိစ္စလွန်ကဲသည်
၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကာယ။ ပ။ ဟေတုတ္တာတိ၊ ကား။ ကရဏဘူတေန၊

ကရိုဏ်းဖြစ်သော။ (ဝိဘတ်၏အနက်ကို ပြသည်) ကာယဝိပူဇနာ၊ ကိုယ်၏ လှုပ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ လှုပ်သောကိုယ်ဖြင့်။ အဓိပ္ပါယ်၊ ကို။ ဝိညာပနဟေတု- ဘာဝတော၊ သိစေခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဤတွင် အဖွင့်တရပ်) ကာယဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၎င်း။ (ဟေတုတ္တာ- ဟူသော ဟိတ်ပါဌ်ကို ဝုစ္စတိ-နှင့် စပ်ရန်ပြသည်) ဟိ၊ ထင်စွာ။ အယံ၊ ကား။ ဣ၊ ပါဌ်၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိညာပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ ကိ၊ အဘယ်ကို။ ဝိညာပေတိ၊ သနည်း။ အဓိပ္ပါယ်၊ ကို။ (ဝိညာပေတိ၊ ၎င်း။) ကေန၊ ဖြင့် သိစေသနည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့် သိစေ၏။ ကိဒိသေန၊ အဘယ်သို့သောကိုယ်ဖြင့် သိစေသနည်း။ ဝိပူဇနာ၊ လှုပ်သော ကိုယ်ဖြင့် သိစေ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်။ ဒုတိယနယေ ပန၊ ၌ကား။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်သောကြောင့်။ (သာ၊ ထိုအမှုအရာအထူးသည်။) ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ သေသံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။

အတ္တာဝဗောဓနသမတ္ထော၊ အနက်ကို သိစေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ ဝါ၊ ငှါစွမ်းနိုင်သော။ ဝစီဝိသေသော၊ ပြောဆိုအပ်သော စကားသံအထူးသည်။ ဝစီဘေဒေါ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုဝစီဘေဒဟူသော သဒ္ဓါဖြင့်။ ဝါယုဝနပုတိနဒိ- ဘောသာဒိံ၊ လေသံ တောစိုးသစ်ပင်၏အသံ မြစ်ရေယဉ်၏အသံ စသည်ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ ယဿ၊ အကြင်ပထဝီဓာတ်အား။ တဿ၊ ထိုနှုတ်မြက် ခြင်း အထူးကို။ ပဝတ္တကံ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ ဟူသော။ သမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။) သာ၊ ထိုပထဝီဓာတ်သည်။ ဝစီဘေဒ- ပဝတ္တကစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ပထဝီဓာတု၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။) တဿ၊ ထိုစိတ္တပထဝီဓာတ်၏။ ဥပါဒိန္နသင်္ခါတဿ၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ အက္ခရပုတ္တိ- ဋ္ဌာနဿ၊ အက္ခရာဖြစ်ခြင်း၏တည်ရာအရပ်ကို။ ဝါ၊ အက္ခရာဖြစ်ရာအရပ်၌ရှိသော ပထဝီဓာတ်ကို။ ဃဋ္ဌနသညိတံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ ကိစ္စံ၊ အကြင် ကိစ္စသည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုကိစ္စကို။ သဟကာရီကာရဏဘူတော၊ သော။ အာကာရဝိသေသော၊ သည်။ ဝစီဝိညတ္တိံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဝစီဘေဒ။ ပ။ ဝိညတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ကဿ ပန အာကာရဝိကာရေတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စိစစ် ချက်ကို။ ကာယဝိညတ္တိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အယံ ပန၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုကာယဝိညတ်အရာ၌။ ဖန္ဒမာန- ဝဏ္ဏဂဟဏာနန္တရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဣမ၊ ဤဝစီဝိညတ် အရာ၌။ သုယုမာနသဒ္ဓသဝနာနန္တရန္တိ၊ ကြားအပ်သော အသံကိုကြားသည်၏

အခြားမဲ့၌ဟူ၍ ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၎်။ စ၊ ဆက်။ ဣမ၊ ဤဝစီဝိညတ်အရာ၌။
ထမ္ဘနာဒီနံ၊ တောင့်ခိုင်စေခြင်းအစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။
သတ္တမဇဝနသမ္ဘူတာတိအာဒိနယော၊ အစရှိသောနည်းကို။ နုလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။
ဟိ၊ မှန်။ သန္ဓုနေန၊ တိုက်ခိုက်သည်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎်။
သန္ဓုနဉ္စ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းကိုလည်း။ ပဌမဇဝနာဒီသုပိ၊ ပဌမဇော စသည်တို့၌လည်း။
လဗ္ဗတေဝ၊ တည်း။ သန္ဓုနံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းဟူသည်။ ပစ္စယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဘူတ-
ကလာပါနံ၊ ဘူတရုပ်ကလာပ်တို့၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ အာသန္နတရူပိဒေါ၊ အလွန်
နီးကပ်သောအရပ်၌ ဖြစ်ခြင်းပင်တည်း။ ဝါ၊ အလွန်နီးကပ်စွာဖြစ်ခြင်းပင်တည်း။
စလနံ၊ လှုပ်ခြင်းဟူသည်။ ဧကဿာပိ၊ တခုသော ဘူတရုပ်ကလာပ်၏လည်း။
ဒေသန္တရူပိဒပရမ္ပရတော၊ အရပ်တပါး၌ ဖြစ်ခြင်းအဆက်ဆက်၏အဖြစ်တည်း။
ဣတိအယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤသန္ဓုနှင့် စလနတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ စ၊
ဆက်။ စလနံ၊ လှုပ်ခြင်းသည်။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၎်။ ကိစ္စံ၊ သည်။ ဟောတိ
ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သန္ဓုနံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၎်။ ကိစ္စံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ ပထဝီဓာတုယာ ဥပါဒိန္နသန္ဓုနဿ
ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ သေသံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။ ယထာ
ဟိတိအာဒိ၊ စကားသည်။ ကာယဝစီဝိညတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ အနုမာန-
ဝသေန၊ မှန်းဆသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗဘာဝဝိဘာဝနံ၊ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကို ထင်စွာပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာ။ ဥဿာ-
ပေတွာ၊ စိုက်ထူ၍။ ဗဒ္ဓဂေါသီသာဒိရူပါနိ၊ ဖွဲ့အပ်သော နွားဦးခေါင်း အစ
ရှိသော အဆင်းရုပ်တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၎်။ တဒနန္တရပဝတ္တာယ၊ ထိုမြင်သည်၏ အခြား
မဲ့၌ဖြစ်သော။ အဝိညာယမာနန္တရာယ၊ မသိအပ်သောအကြားရှိသော၊ မနော-
ဒ္ဓါရဝီထိယာ၊ ဖြင့်။ ဂေါသီသာဒီနံ၊ တို့၏။ ဥဒကသဟစာရိပုကာရသညာဏာ-
ကာရံ၊ ရေနှင့်တကွဖြစ်သောအပြားကို မှတ်သားကြောင်း အထိမ်းအမှတ်အခြင်း
အရာကို။ ဂဟေတွာ၊ ၎်။ ဥဒကဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
ဝိပ္ပန္နမာနသမုစ္စာရိယမာနဝဏ္ဏသဒ္ဓေါ၊ လှုပ်ရှားသောအဆင်း၊ ကောင်းစွာရွတ်ဆို
အပ်သောအသံတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၎်။ တဒနန္တရပဝတ္တာယ၊ ထိုယူသည်၏အခြား
မဲ့၌ ဖြစ်သော။ အဝိညာယမာနန္တရာယ၊ သော။ ပုရိမ။ပ။ သဟိတာယ၊ ရှေး
ကာလ၌ပြီးခဲ့သော အဆက်အစပ်ကို ယူခြင်းဟူသောအကြောင်း ဥပနိဿယ-
ရှိသော။ မနောဒ္ဓါရဝီထိယာ၊ သုဒ္ဓမနောဒ္ဓါရဝီထိဖြင့်။ သာဓိပ္ပာယဝိကာရဂ္ဂဟဏံ၊
အလိန့်တကွသော အမှုအရာအထူးကိုယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎်။

၁-နောက်၌ သမုစ္စာရိယမာနသဒ္ဓေ-ဟု ရှိသည်နှင့်အညီ ဤအရာ၌လည်း သမုစ္စာရိယ-
မာနသဒ္ဓသဝနာနန္တရန္တိ-ဟု ပါဠိရင်းဖြစ်ရာ၏။ “ကောင်းစွာရွတ်ဆိုအပ်ဆဲအသံကို ကြား
သည်၏အခြားမဲ့၌-ဟူ၍”ဟု အနက်ပေး။

[၁၀၁] ၄၄၂။ ရူပါနိ၊ နိပ္ပန္နရုပ်တို့ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပိုင်းခြားတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သယံ၊ အာကာသဓာတ်ဟူသော မိမိကို။ တေဟိ၊ ထိုနိပ္ပန္နရုပ်တို့သည်။ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒမတ္တံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းမျှတည်း။ ဝါ၊ အပိုင်းအခြားမျှတည်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။) ရူပပရိစ္ဆေဒေါ၊ မည်၏။ ဧတိဿာ၊ ဓာတ်အား။ တံ၊ ထိုနိပ္ပန္နရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သော၊ ဝါ၊ တို့သည် ပိုင်းခြားအပ်သော၊ ဝါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ အာကာသဓာတု၊ သည်။ တံ တံ ရူပကလာပံ၊ ထိုထိုရုပ်ကလာပ်ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒန္တိ ဝိယ၊ ပိုင်းခြားသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ရူပပရိယန္တပ္ပကာသနုရသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အတ္တတော ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါနိ၊ တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒမတ္တံ၊ အပိုင်းအခြားမျှသည်။ ဟုတု၊ ၍။ ဂယုတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပမရိယာဒပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မိံ ကလာပေ၊ လာပ်၌။ ဘူတာနံ၊ ဘုတ်ဘို့ကို။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေဟေဝ၊ ထိုဘုတ်တို့နှင့်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ တို့သည်ပင်လျှင်။ အသမ္ပုဋ္ဌဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မထိအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကလာပန္တရဘူတာနံ၊ ကလာပ်တပါး၌တည်သောဘုတ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကလာပန္တရဘူတေဟိ၊ တို့နှင့်၊ ဝါ၊ တို့သည်။ သမ္ပုဋ္ဌဘာဝေ၊ ထိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ထိအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ သော်လည်း။ တံတံ ဘူတဝိဝိတ္တတာ၊ ထိုထိုဘုတ်တို့၏ ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ထိုထိုဘုတ်တို့(၏အဖြစ်)မှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အဖြစ်ဟူသော။ ရူပပရိယန္တော၊ ရုပ်တို့၏အဆုံးအပိုင်းအခြားသည်။ အာကာသော၊ သပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယေသံ၊ အကြင်ဘုတ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သော၊ ထိုအာကာသသည်။ (မူလဋီ၌ ယော-ဟုရှိ၏။ ယော ပရိစ္ဆေဒေါ-ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေး) ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဝါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေဟိ၊ တို့နှင့်၊ ဝါ၊ တို့သည်။ သော၊ ထိုအာကာသကို။ အသမ္ပုဋ္ဌဘာဝ၊ မထိအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ အညထာ၊ ဖြင့် ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ပရိစ္ဆိန္ဒတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ န သိယာ၊ ရာ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ ဘူတာနံ၊ ထိုကလာပန္တရဘုတ်တို့၏။ ဗျာပိဘာဝါပတ္တိတော၊ ပျံ့နှံ့သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဗျာပိတာ၊ မပျံ့နှံ့ သည်၏အဖြစ်သည် ။ အသမ္ပုဋ္ဌတာ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အသမ္ပုဋ္ဌံ စတူဟိ မဟာဘူ-

၁-ဗျာပိနံ ဘာဝေါ ဗျာပိတာ၊ န ဗျာပိတာ အဗျာပိတာ-ဟု ဝစနတ္ထ-ပြု။ အဘိဓမ္မာ-ဝတာရဋီသစ် ဒု ၁၅၁-၌ မူ အဗျာပိဘာဝေါ-ဟူ၍ပင် ရှိ၏။

တေဟိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဝါ၊ တနည်း။ ကဏ္ဍိဒ္ဓမုခဝိဝရာဒိဝသေန စ၊
 နားပေါက် ပါးစပ်ပေါက်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဆိဒ္ဓဝိဝရာဘာဝ-
 ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အပေါက်အကြား၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဝါ၊ အဖြစ်
 ကို ရှေးရှုထင်စေတတ် ဖြစ်စေတတ်၏။ ယေသံ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊
 သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တတ္ထေဝ၊ ထိုရုပ်တို့၌သာလျှင်။ တေသံ၊ ထိုရုပ်တို့၏။
 ပရိစ္ဆေဒဘာဝေန၊ အပိုင်းအခြား၏အဖြစ်ဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ပရိစ္ဆိန္နရူပပဒဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ယာယ ပရိစ္ဆိန္နသုတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။
 အာကာသဓာတုယာ၊ ဧ။ (တာ-သမ္ပန်) တံတံကလာပါနံ၊ တို့၏။ ကလာပန္န-
 ရေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသင်္ကရကာရဏတံ၊ မရောယှက်ခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ကို။
 ဒသေတိ၊ ဧ။

၄၄၃။ အဒန္ဓတာတိ၊ ကား။ အဂရုတာ၊ မလေးသည်၏အဖြစ်တည်း။
 ဝိနောဒနံ၊ န-ဟူသည်။ ဝိက္ခိပနံ၊ ပစ်လွှင့်ခြင်းတည်း။ အပနယနံ၊ ပယ်ရှားခြင်း
 တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အထဒ္ဓတာတိ၊ ကား။ အကထိနတာ၊ မခက်
 မာ မကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်တည်း။ အတ္တနော၊ ဧ။ မုဒုဘာဝေနော၊ နူးညံ့
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗကိရိယာသု၊ အလုံးစုံသော အပြုအမူအရာ
 တို့၌။ အဝိရောမိတာ၊ မဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧ။) ဟိ၊
 မှန်။ မုဒု၊ နူးညံ့သောရုပ်သည်။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော အပြုအမူအရာ၌။ န
 ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ တီသုပိ၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အဒန္ဓတာ အစရှိသော
 အရာတို့၌။ အကာရော၊ သည်။ ပဋိပက္ခေ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အနက်၌။ (ပဝတ္တတိ၊
 ဧ။ ကသ္မာ၊ ကား။) လဟုတာဒိနံ၊ တို့၏။ (တ္တ - သမ္ပန်) ဒန္ဓတာဒိဟေတုနံ၊
 တာ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းတို့၏။ ပဋိပက္ခသမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်
 လျှင် သမုဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ သတ္တာပဋိသေဓေ၊ ထင်ရှား
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်မြစ်ခြင်းအနက်၌။ (ပဝတ္တတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဧတိဿာ၊ ဤတရားသဘောအား။ သရီရေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗကိရိ-
 ယာနံ၊ ပြုအပ်သောအမူအရာ ကိရိယာတို့အား။ အနုကုလတာသခါတသာ-
 မညဘာဝေါ၊ လျော်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သောအမှု၌ ခံသည်၏အဖြစ်
 ဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သရီရကိရိယာ-
 နုကုလသာမညဘာဝလက္ခဏာ၊ မည်၏။ အကမ္မညံ၊ ည-ဟူသည်။ ဒုဗ္ဗလံ နာမ၊
 အားနည်းသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မညတာ၊ ကို။
 အဒုဗ္ဗလဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အားမနည်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေ့ရှုထင်၏
 ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဧ။

လဟုတာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။ အညမညာဝိဇဟနေန၊ အချင်းချင်းကို မစွန့်ခြင်း
 ကြောင့်။ ဒုဝိညေယျနာနတ္တတာ၊ သိနိုင်ခဲ့သော ထူးခြားခြင်းရှိသည်အဖြစ်ကို။

ဝုတ္တာ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံတံဝိကာရာဓိကရူပေဟိ၊ ထိုထိုအမှုအရာ အထူး လွန်ကဲသောရုပ်တို့ဖြင့်။ တံနာနတ္ထပ္ပကာသနတ္ထံ၊ ထိုထူးခြားခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧဝံ သန္တေပီတိ၊ စသောစကားကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဓာတုက္ခော-
 ဘော၊ ဓာတ်ချောက်ချားခြင်းမည်သည်။ ဝါတပိတ္တသေမှပကောပေါ၊ လေ သည်းခြေ သလိပ်တို့၏ ပျက်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ရသာဒိဓာတုနံ၊ ရသ အစရှိသောဓာတ်တို့၏။ (အာဒိ-ဖြင့် ရုဓိရ မံသ မေဒ စသည်ကို ယူ၊ ဤဋီ ပ-
 ၄၃၀ ၌ ကြည့်) ဝိကာရာဝုတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သောအခိုက်အတန့်တည်း။ ဒိဓာ၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တာပိ၊ သော်လည်း။ (ဓာတုက္ခောဘော၊ သည်၊ ဝါ၊ ကို။) ပထဝီဓာတုအာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ဓာတုနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝိကာရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ပဋိပက္ခပစ္စယာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်း တို့ဟူသည်။ သပ္ပါယဉတုအာဟာရာဝိက္ခိတ္တစိတ္တတာ၊ လျှောက်ပတ်သောဉတု ရှိသည်၏အဖြစ်၊ လျှောက်ပတ်သောအာဟာရ ရှိသည်၏အဖြစ်၊ မပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်တို့တည်း။ တေ စ၊ ထိုဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့ကိုလည်း။ တံတံဝိကာရဿ၊ ၏။ ဝိသေသပစ္စယာဘာဝတော၊ ထူးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဝိသေသေန ပန၊ သာမညအားဖြင့်ကား။ [၁၀၂] သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော (၃-ပါးသော) ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့ သည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော (သုံးပါးသော) အမှုအရာအထူးတို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ယတော၊ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့်။ နေသံ၊ ထိုသုံးပါးသော အမှုအရာအထူးတို့၏။ အညမညာဝိဇဟနံ၊ အချင်းချင်း မစွန့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဣဒ္ဓိဝဠုနာဒိသု ဝိယ၊ တန်ခိုးကို အသုံးပြု သောအရာ စသည်တို့၌ကဲ့သို့။ ဝသဝတ္တနံ၊ အလိမ္မာဖြစ်ခြင်း - အလိမ္မာလိမ္မာခြင်း သည်။ မဒ္ဒဝပ္ပကာရော၊ ရ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သုပရိမဒ္ဒိတ- စမ္ပ သုဓန္တသုဝဏ္ဏဂဟဏံ၊ ကောင်းစွာနယ်အပ်ပြီးသောသားရေနှင့် ကောင်းစွာ ဦးပြီးသောရွှေတို့ကို ယူခြင်း- ဆိုခြင်းသည်။ မုဒုကမ္မညသဒိသရူပနိဒဿနမတ္တံ၊ နူးညံ့ခြင်း အမှု၌ခံခြင်းအားဖြင့် တူသောရုပ်ကို ပုံတူပြခြင်းမျှသာတည်း။ တံ၊ ထိုသားရေနှင့်ရွှေကို။ ဣဓ၊ ထာ၌။ န အဓိပ္ပေတံ၊ အပ်။ (ကသွာ၊ ကား။) မုဒုတာကမ္မညတာသဗ္ဗာဝတော၊ မုဒုတာ ကမ္မညတာရုပ်တို့၏ မရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ။ ဟိ၊ မှန်။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒဂ္ဂပသန္တာနေ၊ ဣန္ဒြေနှင့်မစပ်သောရုပ်

၁-ဤကား ပါဠိရှိရင်းအတိုင်း လျော်အောင်ပြန်အပ်သောအနက် ဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာ ဝတာရဋီသစ် ဒု ၁၅၃-၌ ဤအရာတွင် “န ပန တတ္ထ ဣဓာဓိပ္ပေတမုဒုတာကမ္မညတာ- သဘာဝတော (သဗ္ဗာဝတော) ဟု ရှိ၏။ ထိုနှင့်အညီ ဤ၌လည်း န တတ္ထ ဣဓာဓိပ္ပေတ- မုဒုတာကမ္မညတာသဗ္ဗာဝတော- ဟူ၍ပင် ရှိသင့်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသားရေနှင့်ရွှေတို့၌။ ဣဓာ။ပ။ ဗ္ဗာဝတော၊ ဤအရာ၌အလိမ္မာအပ်သော မုဒုတာ ကမ္မညတာတို့၏ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န၊ ထိုသားရေနှင့် ရွှေတို့ကို ဆိုသည်မဟုတ်ပေ”ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။

အစဉ်-သန္တာန်၌။ လဟုတာဒီနိ၊ တို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ဤတွင် စကားတရပ်ဆုံးသည်) ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓေပိ၊ ဒွသန္တာန်၌လည်း။ ရူပဘဝေ၊ ၌။ (လဟုတာဒီနိ၊ တို့သည်။) န သန္တိ၊ ကုန်။ (ကသွာ၊ ကား။) ဒန္တတ္တကရာဒိ- ဓာတုက္ခောဘာဘာဝတော၊ နံ၊ လေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သည်စသောဓာတ် ချောက်ချားခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တာဒိသေ၊ ထိုသို့သဘော ရှိသော။ ဓာတုက္ခောဘော၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တပုဋ္ဌိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနာဟိ၊ ထိုဓာတ်ချောက်ချားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းလျှင် သမုဋ္ဌာန်ရှိကုန် သော။ လဟုတာဒီဟိ၊ စသည်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) တံ၊ ထိုကေစိတို့ဆိုသောအကြောင်းသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်လျော်သောအကြောင်းမဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ တဗ္ဗိရောဓိဓမ္မ- သမုပ္ပါဒေါ၊ ထိုငြိမ်းစေအပ်သော ဓာတုက္ခောဘနှင့် ဆန့်ကျင်သောတရား၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝူပသမေတဗ္ဗပစ္စနိကာပေက္ခော၊ ငြိမ်းစေအပ်သော ဆန့်ကျင် ဖက်ကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ တထာ သတိ၊ ထိုသို့ငဲ့ခြင်းရှိလတ်သော်။ သဟေတုကကိရိယစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ သဟိတ်ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌။ ကာယလဟု- တာဒီနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါဝ၊ မရှိခြင်းသည်သလျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်လေရာ၏။ ။ ပန၊ ဆက်။ ကမ္မဇရူပေသု၊ တို့၌။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ လဟုတာဒယော၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ။ (တေသံ၊ ထိုလဟုတာစသည်တို့၏။) ပစ္စုပ္ပန္နပစ္စယာပေက္ခတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကို ငဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အညထာ၊ ဖြင့်။ (ဟောန္တေ၊ သော်။) လဟုတာဒီဟိ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗဒါဘာဝိဟိ၊ အခါခပ်သိမ်း ဖြစ်လေ့ရှိကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

၄၄၄။ အာဒိ၊ ရှေးဦးစွာသော။ စယော၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဤသံ၊ အနည်းငယ်။ စယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယော၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ တတော တတော၊ ထိုထိုအရပ်မှ။ အာဂတဿ ဝိယ၊ လာသောအရာ၏ ကဲ့သို့။ ဝါ၊ လာ၍ကဲ့သို့။ စယော၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယော၊ မည်၏။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအနက်ကို။ ကေဗ္ဗိ ဂဟေတွာ၊ တပေါင်းတည်းယူ၍။ တေဿ၊ ဤတရားသဘောအား။ အာစယော၊ ရှေးဦးဖြစ်ခြင်း- အနည်းငယ်ဖြစ်ခြင်း ဟူသော၊ ဝါ၊ ထိုထိုအရပ်မှ လာ၍ကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယလက္ခဏော၊ မည်၏။ ရူပဿ ဥပစယော၊ ယ-ဟူသည်။ ပဌမုပ္ပါဒေါ စ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဝဗ္ဗိ စ၊ ပွားခြင်း သည်၎င်းပင်တည်း။ (ကသွာ၊ ကား။) ဥပညတ္တံ၊ ရှေးဦးစွာသိမှတ်ပညတ် အပ်၏။ (အံ ၁-၁၄၉) ဥပသိတ္တံ၊ အထက်၌ သွန်းဖြန်းအပ်၏။ ဣတိအာဒိသု

ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိတို့၌ကဲ့သို့။ ဥပသဒ္ဓဿ၊ ဧ။ ပဌမူပရိအတ္ထဿ၊ ပဌမဟူသောအနက် ဥပရိ-ဟူသော အနက်ကို။ ဒဿနတော။ ပြခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်တည်း။ (သိမ္မနှင့် အညီပင်၊ မြန်မာမူ၌ နိ-ပိုသည်) ပုဗ္ဗန္တတောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌာသတော၊ ရှေးအဖို့မှ။ အနာဂတဘာဝတော၊ အနာဂတ်၏အဖြစ်မှ။ (မဖြစ်သေးမီအခြေအနေမှ-ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မော၊ ရုပ်တရားတို့ကို။ အနာဂတက္ခဏတော၊ အနာဂတ်ခဏမှ။ (မဖြစ်သေးမီအခိုက်မှ-ဟု ဆိုလို၏) ဥမ္မုဇ္ဇာပေန္တော ဝိယ၊ ပေါ်စေဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇာပနရသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တထာ၊ တူ။ သော၊ ထိုဥပါဒ်ကို။ (ဂယုတိ-၌ စပ်) ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား။ ရူပဓမ္မော၊ ရုပ်တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိယျာတေန္တော ဝိယ၊ အပ်နှင်းနေသကဲ့သို့။ ဂယုတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိယျာတနပစ္စုပဋ္ဌာနောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ပရိပုဏ္ဏဘာဝ-ပစ္စုပဋ္ဌာနတော၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ “ဥပရိ၊ ဌ။ စယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဥပစယော၊ မည်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဣမဿ အတ္ထဿ၊ ဤအနက်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧ။ ပဝတ္တိလက္ခဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရူပါနံ၊ နိပ္ပန္နရုပ်တို့၏။ ပဝတ္တနန္တိ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗာ၊ ဧ။ အနုပ္ပဗန္ဓရသာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗာပရဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနု အနု၊ အဖန်အဖန်၊ ဝါ၊ အစဉ်မပြတ်။ ပဗန္ဓနကိစ္စာ၊ ဖွဲ့စပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တတော ဝေ၊ ထိုသို့ဖွဲ့စပ်ခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အနုပစ္စေဒဝသေန၊ မပြတ်စဲသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပစ္စေဒပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မပြတ်စဲသောသဘောအားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်၏။

ဥဘယမ္ပိတိ၊ ကား။ ဥပစယော၊ ဥပစယရုပ်၎င်း။ သန္တတိ၊ သန္တတိရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသောရုပ်သည်လည်း။ ဇာတိရူပဿေဝါတိ၊ ကား။ ရူပုပ္ပါဒဿေဝ၊ ရုပ်၏ဥပါဒ်၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ယဒိ ဝေံ၊ သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဘဠ၊ ခွဲခြမ်း၍။ ဝုတ္တာ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာကာရနာနတ္ထတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဇာတိရူပဿ၊ ဧ။ ပဝတ္တိအာကာရဘေဒတော၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ၏ကွဲပြားခြင်း ထူးခြင်းကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝေနေယျဝသေန၊ တို့၏အလိုကြောင့်။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဝိဘဠ၊ ခွဲခြမ်း၍။ ကထနေ၊ ဟောခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ သည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဝိ၊ ထင်စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ပန၊ ဆက်။ ပဝတ္တိအာကာရနာနတ္ထတော၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာထူးခြားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိရူပဿ၊ ဧ။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သဘာဝတော၊

အားဖြင့်။ ဘေဒေါ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ဣတိ) တေ၊ ဤအနက်ကို။
 ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သနည်း။ [၁၀၃] ဣတိ၊ ဤသို့မေးဖွယ်ရှိ
 သောကြောင့်။ နိဒ္ဒေသတော၊ အကျယ်ဟောသောပါဠိအားဖြင့်။ (ဝိညာယတိ၊
 အပ်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ ယသ္မာ ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။
 တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ ယော အာယတနာနန္တိ၊ ကား။ အဗျေကာဒသန္တံ၊ အခွဲနှင့်
 တက္ခ တဆယံတပါးကုန်သော။ မူပါယတနာနံ၊ ရုပ် အာယတနတို့၏။ အာဒိ-
 စယတ္တာ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယော၊ အကြင်ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း
 ကို။ အာစယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော ဝေ၊ ထိုအာစယသည်ပင်လျှင်။
 ပဌမပ္ပါဒဘာဝတော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဥပစယော-၌စပ်)
 ဥပသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ပဌမတ္ထော၊ ပဌမဟူသော အနက်ရှိ၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့
 နှလုံးသွင်း၍။ ဥပစယော၊ မည်၏။ (ဣတိ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ပန၊ ထိုမှတပါး။
 (ပုန-ဟု ရှိလျှင် သာ၍ချော၏။) တတ္ထေဝ၊ ထိုသန္တာန်၌သာလျှင်။ ဥပဇမာနာ-
 နံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ရုပ်တို့၏။ (ပန-အရာ၌ ပုန-ဟု ရှိလျှင် ပုန ဥပဇမာနာနံ၊
 တဖန်ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ရုပ်တို့၏-ဟု အနက်ပေး။ ယော-နှင့် စပ်) ဥပရိ-
 စယတ္တာ၊ အထက်၌ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယော၊ အကြင် တဖန်ဖြစ်ခြင်း
 သဘောကို၊ ဝါ၊ ဖြစ်ပွားခြင်းသဘောကို။ ဥပစယော (ဣတိ)၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊
 ၏။) သာ ဝေ၊ ထိုဥပစယဟု ဟောအပ်သော တဖန်ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပွားခြင်းသည်
 ပင်လျှင်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုပဗန္ဓဝသေန၊ အစဉ်မပြတ်
 ဖွဲ့စပ်အပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အာစယော၊ ယ ဟု ဆိုအပ်သော။
 ပဌမဘာဝေန၊ ရှေးဦး၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတော၊ သော။ ယော ဥပ္ပါဒေါ၊
 အကြင်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပန-ကား
 ဤ၌ မလို ပုန-ဟူ၍သာ ရှိသင့်သည်) တတ္ထေဝ၊ ထိုသန္တာန်၌သာလျှင်။ ပုန
 ဥပဇမာနာနံ၊ တဖန်ထပ်၍ဖြစ်ကုန်သောရုပ် (အာယတန)တို့၏။ (ဥပ္ပါဒေါ
 ဟောန္တော၊ ဥပါဒ် ဖြစ်လတ်သော်။) ဥပရိ စယတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပစယော၊
 မည်၏။ ဝခိ၊ ပွားခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (ဤမှနောက်၌ ယော
 ဥပစယော-ဟု ရှိသင့်၏) ဥပစယော၊ ယ ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝခိဘာဝေန၊
 ပွားခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတော၊ သော။ ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊
 ၏။) သာ ဝေ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ပဗန္ဓာကာရေန၊ မပြတ်ဖွဲ့စပ်သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တတိ၊
 မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကထာယမ္ပိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ဝေ ကိံ ကထိတန္တိ၊ ကား။ ယော အာယတနာနံ
 အာစယောတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နိဒ္ဒေသေန၊ အကျယ်ပြသော

စကားဖြင့်။ ကိံ အတ္ထဇာတ်၊ အဘယ်သို့သော အနက်သဘောကို။ ကထိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အာယတနေ၊ ဖြင့်။ အာစယော၊ ကို။ ကထိတော၊ ဟောအပ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာစယပစယသန္တတိယော၊ အာစယ ဥပစယ သန္တတိ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိဘာဝေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာစယော ဝေ၊ အာစယ မည်သည်ချည်းသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပကာသိတ-၌ စပ်) အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာစယာဒိနံ၊ တို့၏။ ပကာသိတတ္တာ၊ ပြအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုအာယတနတို့ဖြင့်။ အာစယော၊ ဖြစ်ခြင်း သာမန် ဟူသော အာစယကို။ ကထိတော၊ ဟောအပ်၏။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အာစယာဒိဝစနေနေဝ၊ အာစယ စသည်တို့ကို ဟောခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ အာစယ- သဘာဝါနိ ဥပ္ပါဒဓမ္မာနိ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ (ပကာသိတာနိ၊ ပြအပ်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာစယေန၊ ဖြင့်။ တံပကတိကံ၊ ထိုအာစယသဘောရှိသော။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်သည်။ လက္ခဏံ၊ ရူပရုပ်တို့၏ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ပေတည်း။ န ရူပရူပံ၊ ရူပရုပ်မဟုတ်ပေ။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး။

ရူပပရိပါကော၊ က-ဟူသည်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇိဏ္ဏတာ၊ အိုမင်း ရင့်ယော်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဥပနယနရသာတိ၊ ကား။ ဘင်္ဂုပနယနကိစ္စာ၊ ဘင်္ဂုဆောင်ပို့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သဘာဝါနပကမေပိတိ၊ ကား။ ကက္ခဋတာဒိ- သဘာဝဿ၊ ခက်မာသည်၏အဖြစ် အစရှိသော သဘော၏။ အဝိဂမေ၊ မကင်း ခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဇရာ၊ ကို။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ၌။ (ဥပလဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။) တဒါ စ၊ ၌လည်း။ ဓမ္မော၊ သည်။ သဘာဝံ၊ မိမိ၏ သဘောကို။ န ဝိဇဟတိ နာမ၊ မစွန့်သေးသည်မည်၏။ ဝါ၊ စွန့်သည်မမည်သေး။ နဝဘာဝေါ၊ အသစ်၏အဖြစ်ဟူသည်။ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ဆဲအခိုက်အတန့်တည်း။ တဿ၊ ထိုအသစ်အဖြစ်၏။ အပဂမဘာဝေန၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယုတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝဘာဝါပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ အရူပဓမ္မာနန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ တေသံ၊ ထိုနာမ်တရားတို့၏။ ဇရာယ၊ ဇရာ၏။ ဝါ၊ ကို။ သုဠု၊ လွန်စွာ။ ပဋိစ္ဆန္ဒတာယ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ရူပဓမ္မာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ခဏိကဇရာ၊ ကို။ ပဋိစ္ဆန္ဒာ ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။ ယာ၊ ယင်း ခဏိကဇရာကို။ အဝိစိဇရာတိပိ၊ အခြားမရှိသော အိုရင့်ခြင်းဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ သေ ဝိကာဇရာတိ၊ ဇရာ-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ခဏိစ္စာဒိဝိကာရံ၊ သွားကျိုးခြင်း စသော ဖောက်ပြန် ခြင်းကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုသွားကျိုးခြင်း စသော ဖောက်ပြန် ခြင်းကို။ အရူပဓမ္မေသု၊ တို့၌။ န လဗ္ဘတိ၊ အပ်။ ယာ အဝိစိဇရာ နာမ၊ အကြင်အဝိစိဇရာမည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဿာပိ၊ ထိုအဝိစိဇရာအားလည်း။

သေ ဝိကာရော၊ ဤသွားကျိုးခြင်း စသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ (ဤဖြင့် ပါဌသေသ ၄-ပုဒ် ထည့်၍ စပ်ရန်
 ပြသည်) တေဿာ ဇရာယ၊ ဤဇရာအား။ ဝိစိ၊ အကြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိစိဇရာ၊ မည်၏။ နဝဘာဝတော၊ အသစ်အဖြစ်မှ။
 ဒုဝိညေယျန္တရဇရာ၊ သိနိုင်ခဲ့သောအကြားရှိသောအိုခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။

ပရိတော သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ကိဇ္ဇနန္တိ၊ ပျက်ခြင်းဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဘေဒလက္ခဏာ၊ မည်၏။ နိစ္စံ နာမ၊ မည်သည်။ စုဝံ၊
 မြဲသောတရားတည်း။ ရူပံ ပန၊ ရုပ်သည်ကား။ ခဏဘင်္ဂိတာယ၊ ခဏဘင်
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယေန ဘင်္ဂေန၊ အကြင်ပျက်ခြင်းဘင်ဖြင့်။ နိစ္စံ၊
 သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုဘင်သည်။
 အနိစ္စဿ၊ မမြဲသည်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အနိစ္စတာ၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ သာ၊ ထိုအနိစ္စတာသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဌိတိပုတ္တံ၊ ဌိသိုရောက်ပြီးသော။ ရူပံ၊ ကို။ [၁၀၄] ဝိနာသဘာဝေန၊ ပျက်စီး
 သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သံသာဒေန္တိ ဝိယ၊ နှစ်စေတီသကဲ့သို့။ (သီမုနှင့်အညီပင်၊
 သံ+သဒ+ဏေ+အန္တ+ဤ-တို့ဖြင့် သံသာဒေန္တိ-ဟု ပြီးသည်) ဟောတိ၊
 ၎င်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ရှေး၌ ယသ္မာ-ဟု အနိယတ်ဟိတ်ရှိခဲ့သော
 ကြောင့် ဤ၌ ဟောတိ တသ္မာ-ဟု ရှိသင့်၏) သံသိဒနရသာတိ၊ ဟူ၍။
 (သီမု၌ သံသာဒနရသာတိ-ဟု ရှိ၏၊ ယုတ္တတရပေတည်း) ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ စ၊
 ပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုအနိစ္စတာသည်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရား
 တို့၏။ ဘင်္ဂဘာဝတော၊ ပျက်ခြင်းဘင်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ခယဝယာကာရေနော၊
 ကုန်သောအခြင်းအရာ ပျက်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။ ဂယတိ၊ ၎င်း။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

၄၄၅။ သြဇာလက္ခဏောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော၊ အင်္ဂါ
 ကြီးငယ်သို့ အစဉ်လျှောက်သော။ ရသဿ၊ ရသဓာတ်၏။ သာရော၊ အနှစ်
 ဖြစ်သော။ ဥပတ္တမ္ဘဗလကရော၊ ထောက်ပံ့သောခွန်အားကို ပြုတတ် ဖြစ်စေ
 တတ်သော။ ဘူတနိဿိတော၊ ဘူတရုပ်တို့ကိုမှီသော။ ဧကော၊ တခုသော။
 ဝိသေသော၊ အဆီအစေးရုပ်အထူးသည်။ သြဇာ၊ မည်၏။ ကဗဠံ၊ အလုပ်
 အလွေကို။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကဗဠိကာရော၊ မည်၏။
 အာဟာရိယတိ၊ ဆောင်အပ်-စားမျှအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဟာရော၊
 မည်၏။ ကဗဠံ၊ အလုပ်အလွေကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဇ္ဈောဟရိယတိ၊ စားမျှ
 အပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤကဗဠိကာရော
 အာဟာရော-ဟူသောပုဒ်ကို။ သဝတ္ထုကံ၊ ဝတ္ထုနှင့်တကွသော။ သြဇံ၊ ကို။

ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဗာဟိရံ၊ အပဖြစ်သော။ အာဟာရံ၊ အာဟာရ
 ဟူသော။ ပစ္စယံ၊ ကံ။ လဘိတွာ ဝေ၊ သာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကာဟာရော၊ သည်။
 ရူပံ၊ သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧ။ သော ပန၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိကအာဟာရရုပ်
 သည်ကား။ ရူပံ၊ သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို။ အာဟာရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ရူပါဟရဏာရသောတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ သြဇဋ္ဌမကရူပုပ္ပါဒနေန၊
 သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကိုဖြစ်စေခြင်းဖြင့်။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤစတုသန္တတိရုပ်အပေါင်း
 ဟူသောကိုယ်အား။ ဥပတ္တန္တနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ထောက်ပံ့သောအားဖြင့် ဉာဏ်အား
 ရှေးရှုထင်၏။ သြဇောယ၊ ဧ။ ရူပါဟရဏကိစ္စံ၊ သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကို ဆောင်ခြင်း
 ကိစ္စသည်။ ဗာဟိရာဓိနံ၊ ဗာဟိရသြဇာနှင့်စပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဟရိတဗ္ဗ-
 ဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ (သဝတ္ထုကအာဟာရကို ရည်သည်ဟု
 ဆိုလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏)

၄၄၆။ ဗလရူပန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ၌။
 ဗလံ နာမ၊ ခွန်အားမည်သည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ သမ္ဘဝေါ နာမ၊ သုက်မည်သည်။
 အတ္တိ၊ ဧ။ ရောဂေါ နာမ၊ မည်သည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်း။
 သဉ္ဇာတိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဇာတိ နာမ၊
 မည်သည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ တေဟိပိ၊ ထိုဗလရုပ်စသည်တို့သည်လည်း။ စတုဟိ မဟာ-
 ဘူတေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါယ-
 ရူပေဟိ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊
 တည်း။ ဧကစ္စာနန္တိ၊ ကား။ အဘယဂိရိဝါသိနံ၊ တို့၏။ ပဋိက္ခိတ္တန္တိ ဣတ္ထိ၊
 ပါဌ်၌။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကို။ ဝေံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ မိဒ္ဓံ၊ မိဒ္ဓသည်။ ရူပမေဝ၊
 ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။ တဿ၊ ထိုမိဒ္ဓ၏။)
 နိဝရဏေသု၊ တို့၌။ ဒေသိတက္ကာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင်
 တရားကို။ နိဝရဏေသု၊ တို့၌။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။)
 တံ၊ ထိုတရားသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ကာမစ္ဆန္ဒော ယထာ၊
 ကဲ့သို့ပင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်မိဒ္ဓုရင်း။ အရူပဉ္စ၊ နာမ်မိဒ္ဓ
 ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အရူပံ၊ နာမ်ဖြစ်သော။ ယံ၊
 အကြင်မိဒ္ဓသည်။ (အတ္တိ၊ ဧ။) တံ၊ ထိုနာမ်မိဒ္ဓကို။ နိဝရဏေသု၊ တို့၌။ ဒေသိ-
 တံ၊ ဧ။ ရူပံ၊ ရုပ်မိဒ္ဓကို။ န၊ နိဝရဏတို့၌ မဟောအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။
 တေ၊ ဤစကားသည်။ သိယာ၊ ဧ။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ န၊ မဖြစ်သင့်။
 (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိသေသဝစနာဘာဝတော၊ အထူးပြု၍ ဆိုခြင်း၏မရှိခြင်း
 ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ မိဒ္ဓံ၊ ကို။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ နိဝရဏေသု၊
 တို့၌။ န ဒေသိတံ၊ မဟောအပ်ပေ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိဒ္ဓဿ၊ ဧ။ ဒုဝိဓတံ၊

နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပရိကပ္ပေတွာပိ၊ ကြံဆ၍သော်လည်း။ နိဝရ-
 ဏဘာဝံ၊ ကို။ နိဝတ္တေတံ၊ နှစ်စေခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ ဟိ၊ အလျော်ကား။
 အရူပတော၊ နာမ်မိဒ္ဓမ္၊ အညံ၊ သော။ ယံ တံ မိဒ္ဓံ၊ ကို။ ပရိကပ္ပိတံ၊ ကြံဆ
 အပ်၏။ တမ္၊ ထိုမိဒ္ဓသည်လည်း။ မိဒ္ဓသဘာဝတ္တာ၊ မိဒ္ဓသဘောရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဣတရံ မိဒ္ဓံ ဝိယ၊ နာမ်မိဒ္ဓကဲ့သို့။ နိဝရဏံ၊ ဏသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)
 ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်ပေ၏။

နိဝရဏံ၊ သည်။ ဘဝတု၊ ဖြစ်စေ။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းကား။ ကော၊
 အဘယ်နည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ။ နိဝရဏဉ္စ၊ ဏသည်ကား။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်
 သောတရားပေတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပဉ္စနိဝရဏေ ပဟာယ (ဣတိ)၊ ဟူ၍
 ၎င်း။ အဒ္ဓါ၊ ပ။ တဝါတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝစနတော၊ ကြောင့်တည်း။ ရူပံ စ၊ ရုပ်
 သည်ကား။ အပ္ပဟာတဗ္ဗံ၊ မပယ်အပ်သောတရားပေတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။)
 ကတမေ ဓမ္မာ။ ပ။ န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်
 တည်း။ [၁၀၅] ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမှာကံ၊ တံ ပဇာထာတိ-
 အာဒိသု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တဒါရမ္မဏကိလေသပ္ပဟာနံ စ၊ ထိုမိဒ္ဓရုပ်လျှင် အာရုံ
 ရှိသောကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကိုလည်း။ န အဓိပ္ပေတံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။)
 ကာမစ္ဆန္ဒာဒိနံ၊ တို့ကို။ တထာ၊ ထိုသို့ အာရမ္မဏိက ကိလေသာကို ပယ်သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဟာနဿ၊ ပယ်ခြင်း၏။ အနဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုမရှိ
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ န ရူပံ၊ ရုပ်
 မဟုတ်။ ။ မိဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ရူပဘာဝံ၊ ရုပ်၏အဖြစ်ကို။ ယဒိ န သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆထ၊
 အကယ်၍ လက်မခံကုန်ငြားအံ့။ ကထံ၊ သို့လျှင်။ ဘဂဝတော၊ အား၊ ဝါ၊ ၎င်း။
 နိဒ္ဓါ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ မေးသင့်စွ။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။
 နိဒ္ဓါ ပစလာယိကာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝိဘတ္တတ္တာ၊ ဝေဖန်
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဒ္ဓါ၊ အိပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့ဆိုငြားအံ့။
 မိဒ္ဓံ၊ သည်။ နိဒ္ဓါ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ပန၊ သော်လည်း။ နိဒ္ဓါ-
 ဟေတုဘာဝတော၊ အိပ်ငိုက်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမိဒ္ဓ-
 ကို။ နိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဖန်အပ်၏။ ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိ ယထာ၊ လိင်္ဂစသည်
 ကဲ့သို့တည်း။ ။ ဝေမ္၊ သော်လည်း။ နိဒ္ဓါဟေတုနော၊ အိပ်ခြင်း၏အကြောင်း
 ဖြစ်သော။ မိဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ အဘာဝတော၊ (မြတ်စွာဘုရား၏သန္တာန်၌) မရှိခြင်း
 ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ နိဒ္ဓါ၊ အိပ်ခြင်း - ကျိန်းစက်ခြင်းသည်။ ကထံ
 (ဟောတိ)၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ နိဒ္ဓါ၊ သည်။ သရီရဂီလာနိယာ၊

၁-ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော် ၁၆၈-၌ ကတမံ တံ ရူပံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ယံ ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ
 ဣတ္ထိနိမိတ္တံ။ ပ။ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ ဣဒံ တံ ရူပံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ-ဟု ဣတ္ထိန္ဒြေကြောင့်ဖြစ်သော
 ဣတ္ထိလိင်္ဂစသည်ကို ဝေဘန်သကဲ့သို့ပင်ဟု ဆိုလို၏။

ကိုယ်၏မကျန်းခန့်ခြင်း - ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) မိဒ္ဓေန၊ ကြောင့်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ သာ စ၊ ထိုကိုယ်၏ မကျန်းခန့်ခြင်း - ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းသည်လည်း။ (ဘဂဝတော၊ အား။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသွာ၊ ကား။) မေ၊ ၎င်း။ ပိဋ္ဌ၊ ကျောက်ကုန်းသည်။ အာဂိလာယတိ၊ ညောင်းညာပင်ပန်း၏။ အဟံ၊ သည်။ တံ၊ ထိုကျောက်ကုန်းကို။ အာယမိဿာမိ၊ ဆန့်ဦးအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နိဒ္ဓါဟေတု၊ အိပ်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ မိဒ္ဓမေဝ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အဝဓာရဏံ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ န (ကာတဗ္ဗံ)၊ မပြုအပ်။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ နိဒ္ဓါဟေတု ဝေ၊ အိပ်ခြင်း၏အကြောင်းသာလျှင်တည်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အဝဓာရဏံ၊ ကို။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညောပိ၊ မိဒ္ဓမှတပါးလည်းဖြစ်သော။ နိဒ္ဓါဟေတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ သရိရဂိလာနိ၊ ကိုယ်၏ မကျန်းခန့်ခြင်းပင်တည်း။ ဝါ၊ ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းပင်တည်း။ (သိမ္မနှင့် အညီပင်။ သက္ကတအဘိဓာန်၌လည်း ဂ္ဂါနိ-ဟု ရှိ၏) တေန၊ ကြောင့်။ နိဒ္ဓါ။ ပ။ မိဒ္ဓေနာတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

စ၊ ဆက်။ ဘဂဝတော၊ အား။ နိဒ္ဓါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသွာ၊ ကား။) အဂ္ဂိဝေဿန၊ အဂ္ဂိဝေဿနအနွယ် ဖြစ်သော သစ္စကပရိမိဇ်၊ အဟံ၊ သည်။ ဒိဝါ၊ ၌။ သုပိတာ၊ အိပ်ဘူးသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အိပ်ဘူးသည်ကို။ အဘိဇာနာမိ ခေါ် ပန၊ အမှတ်ရပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ဣတောပိ၊ ဤဆိုလတံ့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ န ရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်။ (ကသွာ၊ ကား။) သမ္ပယောဂဝစနတော၊ ယှဉ်ခြင်းကို ဟောခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏေန၊ ဖြင့်။ နိဝရဏဉ္စေဝ၊ လည်းမည်၏။ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဉ္စ၊ နှင့်လည်းယှဉ်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ သက္ခရကထလိကမ္ပိ၊ ကျောက်စရစ်ခဲနှင့် အိုးခြမ်းကွဲကိုလည်း။ မစ္ဆဂုဗ္ဗမိ၊ ငါးအပေါင်းကိုလည်း။ စရန္တမ္ပိ၊ သွားနေသည်ကိုလည်း။ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ၊ ရုပ်တည်နေသည်ကိုလည်း။ (ပဿေယျ၊ ၎င်း။) ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်) ယထာလာဘဘဝနံ၊ ရသင့်သည်အားလျော်စွာဖြစ်ခြင်းကို။ ပစ္စေတံ၊ ယုံကြည်မှတ်သားခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသွာ၊ ကား။) ရူပဘာဝဿ၊ ရုပ်အဖြစ်၏။ အပ္ပသိဒ္ဓတာယ၊ မပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ တဿ၊ ထိုမိဒ္ဓ၏။ ရူပဘာဝေ၊ သည်။ သိဒ္ဓေ၊ သော်။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောအားဖြင့်။ ယထာလာဘပစ္စယော၊ ရသင့်သည်အားလျော်စွာ

ယုံကြည်မှတ်ယူခြင်းသည်။ ယုဇ္ဈေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။
 ဣတောပိ၊ ဤဆိုလတံသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ န ရူပံ၊
 ရုပ်မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အာရုပ္ပေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ တည်း။ စ၊
 မှန်၏။ တေ၊ ဤဆိုလတံသောစကားကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ
 လျှင်တည်း။ နိဝရဏံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၍။ နိဝရဏော၊ ဖြစ်သော။
 ဓမ္မော၊ သည်။ န ပုရေဇာတပစ္စယာ၊ ပုရေဇာတပစ္စည်းကြောင့်မဟုတ်မူ၍။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ ဣမဿ၊ ဤပြဿနာ၏။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ အာရုပ္ပေ
 ၌။ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏံ၊ ကို။ ပဋိစ္စံ၊ ၍။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ၊ သည်၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စနိဝရဏံ၊
 သည်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏံ၊ သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့ စသည်ကို။
 ဝိတ္တာဓော၊ ချဲ့အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ န ရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်။
 ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ယံ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အကြင်ပယ်အပ်၏။
 တံ၊ ထိုပယ်ခြင်းသည်။ သုပဋိက္ခိတ္တမေဝ၊ ကောင်းစွာပယ်ခြင်းသာလျှင်တည်း။

ဣတရေသုတိ၊ ကား။ ဗလရူပါဒိသု၊ ဗလရုပ် စသည်တို့တွင်။ ကမ္မ-
 သမုဋ္ဌာနဿ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ရောဂဿာပိ၊ ရောဂါ၏လည်း။ ဝိသဘာဂ-
 ပစ္စယသမုပ္ပန္နော၊ သဘာမတူသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဓာတုက္ခော-
 ဘော၊ သည်။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎်။)
 ဣတရဿ၊ ဤမှတစ်ပါးသော စိတ္တဇ ဥတုဇ အာဟာရဇဖြစ်သောရောဂါ၏။
 (အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။) ပဂေဝ၊ ရှေးဦးစွာပင်ပြီး၏။ ဝါ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ
 ရှိအံ့နည်း။ သော စ၊ ထိုဓာတ်ချောက်ချားခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထတော၊
 သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိကာရာဝတ္ထာဋ္ဌိတိဘင်္ဂက္ခဏေသု
 ဝေ၊ ဖောက်ပြန်သော အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော ဌီခဏ ဘင်ခဏတို့၌သာလျှင်။
 သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရောဂရူပံ။ပ။ဂဟိတမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၎်။ ။ဥပစယသန္တတိဂဟဏေန၊ တို့ကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟိတမေဝ၊ သာလျှင်
 တည်း။ (သိမ္မုန္ဒအညီပင်၊ ဣတိ-ပိုသည်) (ကသ္မာ၊ နည်း။) တဗ္ဗိနိမုတ္တဿ၊
 ထိုဥပစယသန္တတိတို့မှလွတ်သော။ ရူပပုပ္ပါဒဿ၊ ရုပ်၏ဥပါဒ်၏။ အဘာဝတော၊
 ကြောင့်တည်း။ [၁၀၆] စ၊ ဆက်။ ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာယ၊ ဥပါဒ်အခိုက်အတန့်မှ။
 အညာ၊ သော။ ဇာတိ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာတည်း။
 သမ္ဘဝေါ၊ သက်သည်။ ကာမဓာတုယံ၊ ကာမဓာတ်၌။ ကေစ္စိယသတ္တာနံ၊
 အချို့သောသတ္တဝါတို့အား။ ဣန္ဒြိယပရိပါကပစ္စယော၊ ဣန္ဒြေ၏ရင့်ကျက်ခြင်း
 လျှင် အကြောင်းရှိသော။ အာပေါဓာတုယာ၊ ၎်။ ပဝတ္ထိအာကာရဝိသေသော၊
 ဖြစ်သောအခြင်းအရာအထူးတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘဝရူပံ။ပ။ဂဟိတ-
 မေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ ကာယဗလံ နာမ၊ ကိုယ်၏ခွန်အားမည်သည်။
 အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၎်။ ပဝတ္ထိအာကာရဝိသေသော၊

တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တဿာ၊ ထိုဝါယောဓာတ်၏။ ဝိပ္ပိရဘာဝတော၊ ပြန်ကားလှုပ်ရှားခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယတော၊ ယင်းသို့ ဝါယောဓာတ်၏ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသ၏အဖြစ်ကြောင့်။ နံ၊ ထိုဝါယောဓာတ်ကို။ ပါဏဗလန္တိ၊ လ-ဟူ၍၊ ဝါ၊ သတ္တဝါ၏ခွန်အားဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဗလရူပံ။ပ။ဂဟိတမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ နေသံ၊ ထိုဗလရုပ်စသည်တို့ကို။ အယထာက္ကမတော၊ အစဉ်အတိုင်းမဟုတ်သော အားဖြင့်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ ဣတိ၊ အံ။ ဝိသံ၊ အသီး။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ကတော၊ ၍။ အနုပလဗ္ဗမာနတ္တာ၊ အသီးအခြား မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဒရဒဿနတ္ထံ၊ မရှိသေခြင်းကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (ကတော၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ မိဒ္ဓပဋိက္ခေပေါ၊ သည်။ မဟာ-ပဉ္စော၊ ကြီးကျယ်သောပြဿနာတည်း။ (သီမူအလိုအားဖြင့်-မဟာပပဉ္စော၊ များစွာကျယ်ဝန်း၏-ဟုပေး၊ ယုတ္တတရပင်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ (တဿ၊ ထိုမိဒ္ဓရုပ်ကို။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကို။) ကတော၊ ၏။ တဒနုသာရေန၊ ထိုမိဒ္ဓပယ်ခြင်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ပဋိလောမနယေန၊ ဖြင့်။ ဣတရေသမ္ပိ၊ ဤမှတစ်ပါးသော ရောဂါရုပ် စသည်တို့၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဣတိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓန္တိ ဣမိနာ၊ ပုဒ်နှင့်။ “ဣမိနာ ဝုတ္တက္ကမေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။” ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နတဗ္ဗံ၊ ၏။ သော စ ခေါ၊ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ရုပ်၏အပြား သည်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ အာဂတနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုနတာ၊ မယုတ်လျော့သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အနုဓိကဘာဝေါ ပန၊ မလွန်သည်၏အဖြစ်ကိုကား။ ဒဿိတော ဝေ၊ တိုက်ရိုက် ပြအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ (အဋ္ဌကထာယံ ပန-စသည်ဖြင့် ပြသည်ကိုရည်သည်)

၄၄၇။ တေန၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မရာသိ၊ သမ္ပယုတ် တရားအစုသည်။ ဟိနောတိ ပတိဋ္ဌဟတိ၊ မြဲမြံစွာတည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတု၊ မည်၏။ မူလဋ္ဌေန၊ အမြစ်အရင်းဟူသော အနက်သဘော ကြောင့်။ လောဘာဒိကော စ၊ လောဘ အစရှိသော တရားသုံးပါးသည်၎င်း။ အလောဘာဒိကော စ၊ သည်၎င်း။ (ဟေတု၊ မည်၏။) တာဒိသော၊ သော။ ဟေတု၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဟေတု၊ မည်၏။ အဿ၊ ထိုရုပ်အား။ ဟေတု၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဟေတုကံ၊ မည်၏။ သဟေတုကပဋိယောဂိဘာဝတော၊ သဟိတ်တရား၏ အပြိုင်ယှဉ်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုနာ၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ န ဥပ္ပဋ္ဌတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဟေတုကမေဝ၊ အဟိတ်တရားသည်ပင်လျှင်။ ဟေတုနာ၊

နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တတာယ၊ မယုဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဓမ္မနာနတ္တာဘာဝေပိ၊ သဘောတရား၏ ထူးခြားသည်၏အဖြစ် မရှိ ငြားသော်လည်း။ သဒ္ဓတ္တနာနတ္တေန၊ သဒ္ဓါနက်ထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေနေယျဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဒုကန္တရဒေသနာ၊ ဒုက်တပါးကိုဟောခြင်းသည်။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုကပဒဝသေန၊ ဒုက်ပုဒ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤဟေတုဝိပ္ပယုတ္တဟူသောအမည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပစ္စယာဓိနုဝုတ္တိတာယ၊ အကြောင်းတရားနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယေန၊ အကြောင်းနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝုတ္တတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပစ္စယံ၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ လောကေ ဌံ။ နိယုတ္တံ၊ အမြဲယှဉ်စေအပ်၏။ ဝါ၊ ချထားအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ (လောကေ ဌံ။) ဝိဒိတံ၊ ထင်ရှားသိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကိယံ၊ မည်၏။ အဘဝဂ္ဂံ ဝါ၊ တိုင်အောင်၎င်း။ အာဂေါတြဘုံ ဝါ၊ တိုင်အောင်၎င်း။ သဝန္တိ၊ စီးသွားတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာသဝါ၊ မည်၏။ အာသဝေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝုတ္တတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာသဝံ၊ မည်၏။ အာသဝေဟိ၊ တို့သည်။ အာလမ္ပိတဗ္ဗံ၊ အာရုံပြုအပ်သောတရားတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ သံယောဇနိယံ၊ ဇဉ်၏အာရုံဖြစ်သော တရား။ ဩသနိယံ၊ ဩသ၏အာရုံဖြစ်သောတရား။ ယောဂနိယံ၊ သောတရား။ နိဝရဏိယံ၊ သောတရား။ သံကိလေသိကံ၊ သံကိလေသ၏အာရုံဖြစ်သောတရား။ ပရာမဋ္ဌံ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောတရား။ အစေတသိကံ၊ စိတ်၌ မဖြစ်သောတရား။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သောတရား။ န ရူပါဝစရံ၊ ရမဟုတ်သောတရား။ န အရူပါဝစရံ၊ မဟုတ်သောတရား။ န အပရိယာပန္နံ၊ နှမဟုတ်သောတရား။ အနိယတံ၊ နိယတမဟုတ်သောတရား။ အနိယျာနိကံ၊ နိယျာနိက မဟုတ်သောတရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသောတရား။ ဣတိ ဝေမာဒိနံ၊ ဤသို့အစရှိသောအမည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

တ္ထေ၊ ဤတရားသဘော၌။ အဟံမာနော၊ ငါဟုဖြစ်သောမာနကို၊ ဝါ၊ ငါဟု ထောင်လွှားသောမာနကို၊ ဝါ၊ သည်။ အာဟိတော၊ ထားအပ်၏။ ဝါ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တာ၊ မည်၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော အတ္တဘောကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။) တံ အတ္တာနံ၊ ကို။ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်ရွယ်၍။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သောတရားတို့သည်။ အဇ္ဈတ္တာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဓမ္မာ၊ ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သောတရားတို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) ဧတသု၊ ထိုအဇ္ဈတ္တတရား တို့၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ ဖြစ်သည်။ စက္ခာဒိ၊ စက္ခုစသည်ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။) ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တမေ၊ တွသည်ပင်လျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ မည်၏။ ဝေနေယိကော ယထာ၊ ဝေနေယိ-

ကောပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။ (ဝိနယတိ ဝိနာသေတိတိ ဝိနယော၊ သော ဝေ ဝေနယိ-
 ကော-ဟု ပြီးသကဲ့သို့ဟု ဆိုလို၏) [၁၀၇] ဣတိ၊ သို့။ ဣမမတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာ-
 ယ၊ ရှိ။ အတ္တဘာဝံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတ္တာ အဇ္ဈတ္တိကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 သေသံ၊ ကြွင်းသော။ တေဝိသတိဝိဓံ၊ သော ရုပ်သည်။ ။တတော ဗာဟိ-
 ရတ္တာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ အဇ္ဈတ္တိကလက္ခဏာဘာဝတော၊ အဇ္ဈတ္တိ-
 ကတရား၏ လက္ခဏာမရှိခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သန္ဓနဝသေနာတိ၊ ကား။
 ဝိသယိ စ၊ ယိသည်၎င်း၊ ဝါ၊ ဒွါရသည်၎င်း။ ဝိသယော စ၊ အာရုံသည်၎င်း။
 ဟုတော၊ ရှိ။ သံသန္ဓနဝသေန၊ တကွ တိုက်ခိုက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ။
 သေသံ၊ သော။ သောဠသဝိဓံ၊ သော ရုပ်သည်။ ဝိပရိတတ္တာတိ၊ ကား။
 သန္ဓနဝသေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော၊ မယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုပ္ပုဋ္ဌိ-
 ဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာတိ၊ ကား။ သုခမသာဝေန၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဒုဝိညေယျသဘာဝတ္တာ၊ သိန့်ခဲသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဉာဏဿ၊ ၏။ အာသန္ဓေ၊ အနီး၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဒုရေ၊ မည်၏။ ဟဒယဝတ္ထုပရိယောသာနာနိ၊ ဟဒယဝတ္ထုအဆုံးရှိကုန်သော။
 တေရသ၊ သောရုပ်တို့၎င်း။ သဘာဝေနေဝါတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ နိပ္ပန္နရုပ်၏။
 ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြား။ ရူပဿ၊ ၏။ ဝိကာရော၊ ဖောက်ပြန်သောအမှု
 အရာ။ ရူပဿ၊ ၏။ ဥပစယော၊ ဖြစ်ပွားခြင်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂ-
 ဟေတော၊ ရှိ။ အတ္တနော၊ ၏။ ကက္ခဠတ္တာဒိနာ၊ ခက်မာသည်၏အဖြစ်အစ
 ရှိသော။ သဘာဝေနေဝါ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇေ၊
 ပိုင်းခြား၍။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။သေသံ၊
 သော။ ဒသဝိဓံ၊ သောရုပ်သည်။ တဗ္ဗိပရိတတာယာတိ၊ ကား။ သဘာဝေန၊
 ဖြင့်။ အပရိဂ္ဂဟိတဗ္ဗတော၊ ပိုင်းခြား၍မယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောတာ-
 ဒိနမ္ပိ၊ သောတပသာဒစသည်တို့၏လည်း။ စက္ခုနော ဝိယ၊ ၏ကဲ့သို့။ ပသန္ဓ-
 သဘာဝတ္တာ ဝေ၊ ကြည်လင်သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။
 ယထာသကံ ဝိသယဂ္ဂဟဏပစ္စယတာ၊ အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော (ဝါ)
 မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သောအာရုံကို ယူခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊
 ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿန္ဓော၊ ရှိ။ စက္ခာဒိ။ ပ။ ပသာဒရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၏။ ဝိပရိတတ္တာတိ၊ ကား။ တဗ္ဗိဓရသဘာဝတ္တာ၊ ထိုပသာဒရုပ်ငါးပါးနှင့်
 မတူပဲ ကွဲလွဲထူးခြားသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိပတိယဋ္ဌေ-
 နာတိ ဣ၊ ပါဌ်၌။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ငါးပါးသော
 ရုပ်တို့၏။ စက္ခုဝိညာဏာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အာဓိပတေယျံ၊ အစိုးရသည်၏
 အဖြစ်သည်။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်တို့၏။ ပဋ္ဌမန္တဘာဝါနုဝတ္တနတော၊
 ထက်သည်၏အဖြစ် နဲ့ သည်၏အဖြစ်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းကြောင့်။ (ဟောတိ၊
 ၏။) ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယဒ္ဓယဿ၊ နှစ်ပါး၏။ သကိစ္စေ၊ မိမိကိစ္စ၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊

၏။ သဟဇရူပါနုပါလနေ၊ သဟဇာတ်ရုပ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၌။ (အာဓိ-
 ပတေယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) တဒုဘယံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။
 ဥပါဒိန္နတ္တာတိ၊ ကား။ ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊
 ကံကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ကို။ ဧတံ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မုနာ၊ သည်။ ဂဟိတံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ကသွာ၊
 ကား။) အပ္ပဋိက္ခေပတော၊ မပယ်မစွန့်ခြင်းကြောင့်တည်း။

၄၄၈။ သနိဒဿနကမ္မဇာဒိနံ တိကာနန္တိ၊ ကား။ သနိဒဿနတ္တိကဿ စ၊
 ၎င်း။ ကမ္မဇာဒိတ္တိကာနန္တိ၊ အစရှိသောတိက်တို့၏၎င်း။ သြဋ္ဌာရိကေတိ၊
 ကား။ ဒွါဒသဝိစေ၊ သော။ သြဋ္ဌာရိကရူပေ၊ ရုပ်၌၊ ဝါ၊ တွင်။ ရူပန္တိ၊ ကား။
 ရူပါယတနံ၊ သည်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝသင်္ခါတေန၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
 သော။ နိဒဿနေ၊ မြင်အပ်ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သနိဒဿနံ၊ မည်၏။ ပဋိဟနနဘာဝသင်္ခါတေန၊ ထိပါးတတ်သည်၏
 အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ပဋိသေန၊ ထိပါးခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တတိ၊
 ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သပ္ပဋိသံ၊ မည်၏။ သနိဒဿနန္တိ၊ လည်းမည်၏။ တံ၊
 ထိုသနိဒဿနဟူသည်။ သပ္ပဋိသန္တိ၊ လည်းမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သနိဒဿန-
 သပ္ပဋိသံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ယဿ၊ အကြင်ရူပါယတနအား။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝေါ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုရူပါယတန
 သည်။ သနိဒဿနံ၊ မည်၏။ စက္ခုဝိညာဏဂေါစရဘာဝေါ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏
 ကျက်စားရာအာရုံ၏အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝေါ၊ မည်၏။ တဿ၊
 ထိုမြင်အပ်သည်၏အဖြစ်၏။ ရူပါယတနတော၊ မှ။ အနညတ္တေပိ၊ တခြား
 တပါး၏အဖြစ်မဟုတ်ငြားသော်လည်း။ အညေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 ရူပါယတနံ၊ ကို။ ဝိသေသေတံ၊ ငှါ၊ အညံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ၌။ သဟနိ-
 ဒဿနေ၊ သနိဒဿနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မဘာဝသမညေန၊
 တရားအဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကေဘူတေသု၊ တခုတည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ နာနတ္ထကရော၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်
 သော။ ယော ဝိသေသော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) သော (ဝိသေသော)၊ သည်။
 အညော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ၌။ ဥပစရိတံ၊ တင်စား၍ ပြောဆိုခြင်းငှါ။
 ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တင်စား၍ ပြောဆိုသည်
 ရှိသော်။ အတ္ထဝိသေသာဝဗောဓော၊ အနက်ထူးကို သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၁-မူလ ဇီ ၁-၄၈-၌၎င်း အဘိဓမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု ၂-၌၎င်း ဓမ္မသဘာဝ-
 သာမညေန- ဟူရှိ၏။ တရားသဘော တရားကိုယ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်-ဟု ပေး။
 သာ၍ကောင်း၏။

ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။ သယံ စ၊ ကိုယ်တိုင်အားဖြင့်၎င်း။ နိဿယဝသေန စ၊ မှီရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ သမ္ပတ္တာနံ စ၊ ရောက်သောရုပ်တို့၏၎င်း။ အသမ္ပတ္တာနံ စ၊ မရောက်သောရုပ်တို့၏၎င်း။ ယော ပဋိမုခဘာဝေါ၊ အကြင်ရှေးရှုတော်လျော်သည်၏အဖြစ်သည်။ အညမညံ၊ ချင်းသို့။ (ယံ) ပတနံ၊ အကြင်ကျခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုရှေးရှုတော်လျော်သည်၏အဖြစ်သည်။ ပဋိဟနနဘာဝေါ၊ မည်၏။ ယေန၊ ယင်းသို့ ထိခိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗျာပါရာဒိဝိကာရပစ္စယန္တရသဟိတေသု၊ (မျက်လွှာစသည်တို့၏ ကျခြင်း တက်ခြင်းစသော) ကြောင့်ကြဗျာပါရ အစရှိသော ဖောက်ပြန်သော အမှုအရာ၏ အကြောင်းထူးနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ။ [၁၀၈] စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ နိဿယေသု၊ မှီရာဖြစ်သော သသမ္ဘာရစက္ခစသည်တို့၌ ။ ဝိကာရပုပ္ဖတ္တိ၊ ဖောက်ပြန်သော အမှုအရာ၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏ ။) သေသံ၊ သော။ ကောဒသဝိဓံ၊ သော။ သြဋ္ဌာရိကရူပံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုတဆယ့်တပါးသော သြဋ္ဌာရိကရုပ်သည်။ သနိဒဿနတ္တာဘာဝတော၊ သနိဒဿနအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနိဒဿနံ၊ မည်၏။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သပ္ပဋိသံ၊ မည်၏။ ဥဘယ-ပဋိက္ခေပေန၊ နှစ်ပါးစုံကို ပယ်သောအားဖြင့်။ အနိဒဿနအပ္ပဋိသံ၊ မည်၏။ ကမ္မတော ဇာတန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ၌။ ကေန္တကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ စင်စစ် ကံကြောင့် ဖြစ်သော။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ စ၊ ရှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်၎င်း။ ဟဒယဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဣတံ၊ သို့။ နဝဝိဓံ၊ သော။ ယံ ရူပဉ္စ၊ အကြင်ရုပ်သည်၎င်း။ နဝဝိဓေသော၊ စတုသမုဋ္ဌာနေ၊ စတုသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၌။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံကြောင့် ဖြစ်သော။ နဝဝိဓမေဝ၊ ကိုးပါးအပြားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ယဉ္စ ရူပံ၊ သည်၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌာရသဝိဓမ္မိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးအပြားရှိသော ရုပ်သည်လည်း။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ ဥပ္ပဇနတော၊ ကြောင့်။ ကမ္မဇံ၊

၁-ဖောဋ္ဌဗ္ဗ-သည် ကိုယ်တိုင်ရောက်၏။ ဂန္ဓ ရသ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ-တို့သည် မှီရာဘူတရုပ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ရောက်ကုန်၏။ ရူပ သဒ္ဓ စက္ခ၊ သောတ-တို့သည် ကိုယ်တိုင်လည်းမရောက် မှီရာ၏အစွမ်းဖြင့်လည်း မရောက်။ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီသစ် ဒု-၂။

၂-ဗျာပါရာဒိတိ၊ ဒိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ စိတ္တကိရိယာဝါယော-ဓာတုပိပ္ပါရဝသေန၊ ဖြင့်။ အက္ခိပဋ္ဌလာဒိနံ၊ မျက်လွှာစသည်တို့၏။ ဥပရိ၊ ၌၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ စ၊ ၌၎င်း။ သံသိဒနလသံနာဒိပုဝတ္တိ၊ ကျခြင်းတက်ခြင်း စသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အာဟ၊ ဆို၏။ အနုဋီ ၁-၅၂။

၃-သိမ္မနှင့်၎င်း၊ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ဒု နှာ ၂-နှင့်၎င်း အညီပင်၊ မြန်မာမူဤဋီကာ၌၎င်း၊ မူလဋီ ၁-၄၉-၌၎င်း ရှိသော ဝိသယေသု-ဟူသောပါဌ်ကား ဗျာပါရာဒိ။ပ။ သဟိတေသု-ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်၏ ဝိသေသျှ မဖြစ်ထိုက်သောကြောင့် မသင့်။

၄-ဝိကာရပုပ္ဖတ္တိ၊ တွိ-ဟူသည်။ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ၊ မတူသော အမှုအရာ၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အနုဂ္ဂဟော စ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥပယာတော စ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်၎င်း။ (ဝိကာရပုပ္ဖတ္တိ၊ ပေတည်း။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အနုဋီ ၁-၅၂-ပင်။

မည်၏။ ဟိ၊ မုနံ။ ယံ စ၊ အကြင်ရုပ်သည်လည်း။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ယဉ္ဇ၊
 အကြင်ရုပ်သည်လည်း။ ဇာယတိ၊ ဆဲ။ ယဉ္ဇ၊ သည်လည်း။ ဇာယံဿတိ၊ တံ။
 သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တံ၊ ထိုဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ်သော ရုပ်ကို။ ကမ္မဇန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ နည်း။) ဒုဒ္ဒန္တိ ယထာ၊ ညှစ်အပ်သော နို့ရည်
 ဟူသော ဝေါဟာရကဲ့သို့တည်း။ တဒညပစ္စယဇာတန္တိ၊ ကား။ ကမ္မတော၊ မှ။
 အညပစ္စယတော၊ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတံ၊ သော။ ဥတုစိတ္တာ-
 ဟာရဇံ၊ ဥတုစိတ်အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တည်း။ နကုတောစိဇာတန္တိ၊
 ပါဠိဖြင့်။ လက္ခဏရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အာဟာ၊ ၏။ ဝိညတ္တိဒ္ဓယံ၊ ဝိညတ်ဒွေး၎င်း။
 သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓရုပ်၎င်း။ အာကာသဓာတု၊ ဓာတ်၎င်း။ လဟုတာဒိတ္တယံ၊ သုံးစွဲ
 တို့၏အပေါင်း၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိနိဗ္ဗောဂရူပါနိ၊
 ရှစ်ပါးသော အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဒသဝိဓံ၊ တဆယ့်ငါးပါး
 အပြားရှိသော။ ဧတံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ စိတ္တဇံ၊ မည်၏။ အာကာသဓာတု၊
 ဓာတ်၎င်း။ လဟုတာဒိတ္တယံ၊ ၎င်း။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ကြောင့်ဖြစ်ကုန်
 သော။ အဝိနိဗ္ဗောဂရူပါနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ သော။ ဧတံ ရူပံ၊
 သည်။ အာဟာရဇံ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအာဟာရဇရုပ်တဆယ့်နှစ်ပါး၌။ သဒ္ဓါ၊
 ရုပ်ကို။ ပက္ခိပိတ္တာ၊ ထည့်၍။ တေရသဝိဓံ၊ တဆယ့်သုံးပါးအပြားရှိသော။
 ဥတုတော၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဥတုဇံ၊ မည်၏။
 သေသံ၊ ကို။ ကမ္မဇတိကော၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေနော၊ သာလျှင်။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၄၉။ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဒိဋ္ဌအစရှိသော စတုက္က၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။
 ရူပရူပါဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝတ္ထာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ပါဠေက္ကံ၊ သီး။ စတုက္ကသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ရူပါယတနံ၊
 ကို။ အဒက္ခိ၊ မြင်ခဲ့ပြီ။ ယံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ မြင်ဆဲ။ ယံ၊ ကို။ ဒက္ခိဿတိ၊ လတ်။
 ယံ၊ ကို။ ပဿေယျ၊ မြင်နိုင်၏။ (ဤပုဒ်ဖြင့် တကယ်မြင်ပြီး မြင်ဆဲ မြင်လတ်
 မဟုတ်သော အဆင်းကို သိမ်းယူ၏) သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုရူပါယတနသည်။
 ဒိဋ္ဌသဘာဝါနာတိဝတ္တနတော၊ မြင်အပ်သော သဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့်။
 ဒိဋ္ဌံ နာမ၊ မည်၏။ (ကိံ ယထာ၊ နည်း။) ဒုဒ္ဒန္တိ ယထာ၊ ညှစ်အပ်သောနို့ရည်
 ဟူသော ဝေါဟာရကဲ့သို့တည်း။ (ဒုဒ္ဓ-သဒ္ဓါ နို့ရည်သာမန်ကို ဟောသကဲ့သို့ပင်
 ဟု ဆိုလို၏) သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော သုတစသည်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊
 တည်း။ ဒဿနဝိသယတ္တာတိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏဝိညေယျတ္တာ၊ စက္ခု
 ဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဝနဝိသယတ္တာတိ၊ ကား။
 သောတဝိညာဏဝိညေယျတ္တာ၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္တယန္တိ၊ ကား။ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓ၎င်း။ ရသော၊ ၎င်း။

ဖောဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဣတိ တေ တယံ၊ ဤသုံးပါးအပေါင်းသည်။ မုတုာ ပတုာ၊ ရောက်၍။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ကြောင့်။ မုတံ နာမ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သမ္ပတ္တဂါဟကဏ္ဍိယဝိသယတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

ဣဒံ ဖောဠဗ္ဗံ နာမ၊ မည်သည်။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ပထဝိတေဇောဝါယောဓာတုတ္တယံ၊ ပထဝီဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်တို့၏ သုံးခုအပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဟူသော ဓာတ် သုံးပါးအပေါင်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤဖောဠဗ္ဗာရုံ၌။ အာပေါဓာတု၊ ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂဟိတံ၊ မယူအပ်သနည်း။ သိတတာ၊ အေးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဖုသိတုာ၊ ၍။ ဂယုတိ နန၊ လော။ သာ စ၊ ထိုအေးသည်၏အဖြစ် သည်လည်း။ အာပေါဓာတု နန၊ အာပေါဓာတ်ပင် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ မေးငြားအံ့။ (သိတတာ၊ ကို။ ဖုသိတုာ၊ ၍။) ဂယုတိ၊ ယူအပ်သည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သာ၊ ထိုအေးသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ စရဟိ၊ သို့ဖြစ်လျှင်။ (သာ၊ ထိုအေးသည်၏ အဖြစ်သည်။) ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ မေးငြားအံ့။ တေဇောဓာတု ဝေ၊ သာလျှင် တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဏှဘာဝေ၊ ပူသည်၏အဖြစ်သည်။ မန္ဓေ၊ နံ့လတ်သော်။ (တနည်း) မန္ဓေ၊ နံ့သော။ ဥဏှဘာဝေ၊ ၌။ သိတဗုဒ္ဓိ၊ အေးသည်ဟုသိခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ သိတံ နာမ၊ မည်သော။ ကောစိ၊ သော။ ဂုဏော၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဥဏှဘာဝဿ၊ ပူသည်၏အဖြစ်၏။ မန္ဓတယ၊ နံ့သည်၏အဖြစ်၌။ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) သိတတာဘိမာနော၊ အေးသည်၏အဖြစ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တေ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ကထံ၊ လျှင်။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ့။ သိတဗုဒ္ဓိယာ၊ အေးသည်ဟုသိခြင်း၏။ ပါရာပါရေ ယထာ၊ ဤမှာဖက်ကမ်းနှင့် ဟိုမှာဖက်ကမ်း၌(သိခြင်း)ကဲ့သို့။ အနဝဠိတတ္တာ၊ မတည်တံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ သမ္ပကာလေ၊ နွေကာလ၌။ အာတပေ၊ နေပူ၌။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သည်။ (ဟုတုာ၊ ၍။) ဆာယံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ ဝင်ကုန်သောသူတို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ သိတဗုဒ္ဓိ၊ အေးသည်ဟုသိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ သော်လည်း။ ပထဝိ-ဂဗ္ဘတော၊ မြေတိုက်မှ။ ဥဌိတာနံ၊ တက်လာကုန်သောသူတို့၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရိပ်အရပ်၌ပင်လျှင်။ ဥဏှဗုဒ္ဓိ၊ ပူသည်ဟု သိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ အပြစ်ကား။ သိတတာ၊ သည်။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ကေသ္မိံ ကလာပေ၊ တခုတည်းသော ကလာပ်၌။ ဥဏှဘာဝေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဥပလဗ္ဗေယျ၊ ရအပ်လေရာ၏။ န စ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရကား မရအပ်ပေ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သိတတာ၊ သည်။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊

သို့။ ဝိညာယတိ၊ အပ်၏။ [၁၀၉] ဣဒဉ္စ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစကားရပ်သည် လည်း။ ဘူတာနံ၊ တို့၏။ အဝိနိဗ္ဗောဂဝုတ္တိတံ၊ အသီးအခြား မခွဲခြားအပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဣစ္ဆန္တာနံ၊ အလိုရှိကုန်သော - လက်ခံကုန်သော သူတို့အလိုငှါ။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေတည်း။ ပန၊ သော်လည်း။ အနိစ္ဆန္တာနမ္ပိ၊ အလို မရှိကုန်သော သူတို့အလိုငှါလည်း။ (ဥတ္တရံ-၌ စပ်) စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့၏။ ဧကသ္မိံ ကလာပေ၊ ၌။ ကိစ္စဒဿနေန၊ ကိစ္စကိုမြင်သဖြင့်။ သဘာဂ- ဝုတ္တိတယ၊ သဘောတူသောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သာဓိတောယ၊ ပြီးစေ အပ်သည်ရှိသော်။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေသည်။ (ဟောတိ) ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ သိတတာ၊ သည်။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသမ္ပိ၊ ထိုဆရာတို့ အလိုငှါလည်း။ ဣဒမေဝ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောစကားသည်သာလျှင်။ ဥတ္တရံ၊ အဖြေ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ သိတတာ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဧကသ္မိံ ကလာပေ၊ ၌။ ဥဏှဘာဝေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သိတတာ၊ ကို။ ဥပလဗ္ဗေယျ၊ ရအပ်လေရာ၏။ န စ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရကား မရအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သိတတာ၊ သည်။ ဝါယောဓာတု၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ တပါး။ ဒြဝတာ၊ အရည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အရည်သဘောသည်။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။ သာ စ၊ ထိုအရည်ကိုလည်း။ ဖုသိတွာ၊ ရှိ။ ဂယုတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ဆရာတို့၏။ ဒဿနံ၊ အယူသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေ၊ ထိုဆရာတို့ကို။ ဒြဝဘာဝေါပိ၊ အရည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဖုသိယတိ၊ ထိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သောအယူသည်။ သဏှာနံ၊ သဏှာန်ကို။ (ဖုသိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိမာနံ ဝိယ၊ ထင်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့။) အာယသ္မန္တာနံ၊ တို့၏။ အဓိမာနမတ္တံ၊ ထင်မှတ်ခြင်း မျှတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပုရာတနေဟိ၊ ရှေးဆရာ တို့သည်။ ဒြဝတာ။ပ။တထာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဒြဝတာသဟဝုတ္တိနိ၊ အရည်၏အဖြစ် - အရည်သဘောနှင့်တကွ ဖြစ် ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော မဟာဘုတ်တို့၏။ သမ္ပုသံ - သမ္ပုသန္ဓော၊ တွေထိသည် ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ တွေထိသော။ အယံ လောကော၊ သည်။ ဒြဝတံ၊ အရည်၏ အဖြစ် - အရည်သဘောကို။ သမ္ပုသာမိ၊ တွေထိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိမညတိ၊ မှတ်ထင်၏။]

[(ကိံ ယထာ၊ ကား။) ဘူတာနိ၊ တို့ကို။ ဖုသံ - ဖုသန္ဓော၊ တွေထိလျက်၊ ဝါ၊ တွေထိသောသူသည်။ သဏှာနံ၊ ပုံသဏှာန်ကို။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ဖုသာမိ၊ တွေထိ၏။ ဣတိ၊ သို့။

မနုဿာ၊ ဖြင့်။ ဂဏှတေ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဒြဝတာ၊ အရည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ အရည်သဘောကို။ ဉတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။]

သေသန္တိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော။ ရူပါဒိသတ္တဝိဝံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ၇ ပါး အပြားရှိသော။ ရူပံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသိဋ္ဌံ၊ ကြွင်းသော။ ဧကဝိသတိဝိဝံ၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဝိညာဏဿေဝါတိ၊ ကား။ မနောဝိညာဏဿေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ အဝဓာရဏေန၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ အဝဓာရဏအနက်ရှိသော ဝေ-သဒ္ဓါဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်) ရူပါယတနာဒိနံ၊ တို့၏။ မနောဝိညာဏဝိညေယျတ္တေ၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ် သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ နိယမာဘာဝတော၊ ကိန်းသေမြဲခြင်း၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာတရူပတာ၊ ဝိညာတရုပ်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သကရာဘာဝံ၊ ရောယှက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။

နိပ္ပန္နရူပံ ပနေတ္ထ ရူပရူပံ နာမာတိ၊ ကား။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဝေ၊ သော။ တေ ရူပေ၊ ၍။ ဝါ၊ တွင်။ နိပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဒေဝ၊ ထိုရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ရူပလက္ခဏယောဂတော၊ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ (ရူပံ၊ မည်၏။) ရူပနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း။ ရူပံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း။ တေဿ၊ ဤရုပ်အား။ တံ၊ ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိသသောတိ ယထာ၊ အရိသသောဟူသောပုဒ်ကဲ့သို့။ ရူပံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိလဂုဏယောဂတော၊ ညိုသောဂုဏ်နှင့် ယှဉ်ခြင်း ကြောင့်။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ နိလန္တိ၊ ညိုသည်ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ရူပဂုဏယောဂတော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းဂုဏ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ (ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။) ၂ သွာယံ ရူပသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ရုဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ အတံသဘာဝေပိ၊ ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမရှိသောတရား၌လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်သေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရေန၊ သော။ ရူပသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ ၍။ ရူပရူပန္တိ၊

၁-အရိသံ တေဿ အတ္ထိတိ အရိသသော။ တေဿ၊ ဤသုအား။ အရိသံ၊ မြင်းသရိုက်နာသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိသသော၊ မည်၏။ အရိသ + အပစ္စည်း + သ-အာဂုံတို့ဖြင့် အရိသသော-ဟု ပြီးသည်။ အရိသ-သဒ္ဓါသည် သက္ကတ၌ အင်္ဂိသ်-ဟု သ်-ကာရန္တနှင့်ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ အရိသနောင် အပစ္စည်းသက်သောအခါ သ်-အာဂုံ လာရသည်။ ဤပုဒ်ပြီးပုံကို မုဒ္ဒဗေဓ ၄၄၆-၇-သုတ်တို့၌ ပြဆိုထားသည်။ ဤပုဒ်ပြီးပုံ ဥပမာဖြင့် ဋီကာဆရာ ပြုလိုရင်းမှာ အရိသ နောင် အာဏတ္ထိ အနက်၌ အ-ပစ္စည်းဖြင့် အစသရကို ဝုဒ္ဓိမပြုရပဲ ပြီးသကဲ့သို့ပင် ဤ၌လည်း ရူပနောင် အပစ္စည်းဖြင့် အစသရကို ဝုဒ္ဓိမပြုရပဲ ပြီးသည်ဟု ပြုလိုရင်းဖြစ်သည်။

၂-ဤဒုတိယဝိကပ်ဖြင့် ဂုဏပစာဟူ၍လည်း ခေါ်သင့်သော ဌာနျူပစာကို ပြသည်။

ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ကိံ ယထာ၊ ကား။ တိလတေလန္တိ ယထာ စ၊ နှမ်း၏ ဆီဟူသောအမည်ကဲ့သို့၎င်း။ ဒုက္ခဒုက္ခန္တိ ယထာ စ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော ဒုက္ခဟူသော အမည်ကဲ့သို့၎င်းတည်း။ ရူပနသဘာဝံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ယဒိ ဝေံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ အာကာသဓာတုအာဒိနံ၊ တို့၏။ ရူပဘာဝေါ၊ သည်။ ကထံ (ဟောတိ)၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ နိပ္ပန္နရူပဿ၊ ၎်။ ပရိစ္ဆေဒဝိကာရလက္ခဏဘာဝတော၊ အပိုင်းအခြား၊ ဖောက်ပြန်သောအခြင်းအရာ၊ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဂ္ဂတိကမေဝ၊ ထိုနိပ္ပန္နရုပ်၏အလား ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပန္ဓေဝ၊ ရုပ်ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။

တ္ထော၊ ဤတရားသဘော၌။ စိတ္တစေတသိကာ၊ တို့သည်။ ဝသန္တိ၊ နေကုန်၏။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ မည်၏။ စိတ္တတံသမ္ပယုတ္တာနံ၊ စိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သောတရားတို့၏။ ဝါ၊ စိတ်နှင့်စေတသိက်တို့၏။ အာဓာရ- ဘူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၎်။) တံ ပန၊ ထိုဝတ္ထုရုပ် သည်ကား။ ဆဗ္ဗိဓံ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ပါးတို့တွင်။ ဟဒယရူပံ၊ ရုပ်သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့၏။ နိဿယ- ဘာဝတော၊ မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္ထု ဝေ၊ ဝတ္ထုသာလျှင်မည်၏။ စက္ခာဒိ ဝိယ၊ စက္ခု စသည်ကဲ့သို့။ အညနိဿယာနံ၊ တပါးသောမှီရာရှိသော စိတ် စေတသိက်တို့၏။ ဒွါရံ၊ ဖြစ်ကြောင်းဒွါရသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခာဒိနိ၊ တို့သည်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒနာဒိနံ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်း စသည်တို့၏။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဒွါရံ၊ သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ [၁၁၀] ဝေံ၊ တူ။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ (ဒွါရံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ယံ။ပ။ဒွါရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ ဝိညတ်ဒွေးသည်။ ကမ္မဒွါရ- ဘာဝတော၊ ကံ၏ ဒွါရ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွါရံ၊ မည်၏။ တန္နိဿိတဿ၊ ထိုဝိညတ်ဒွေးကိုမှီသော။ စိတ္တုပ္ပါဒဿ၊ ၎်။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမမည်။ ပသာဒရူပံ၊ သည်။ အတ္တသန္နိဿိတဿ၊ မိမိကိုယ်ကိုမှီသော။ စက္ခု- ဝိညာဏာဒိကဿ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်၏။ ဝတ္ထုစေဝ၊ တည်ရာဝတ္ထုလည်း မည်၏။ အညနိဿိတဿ၊ တပါးသော ဟဒယဝတ္ထုမှီသော။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒနာဒိကဿ၊ ၎်။ ဒွါရဉ္စ၊ ဒွါရလည်း မည်၏။ သေသံ၊ သော။ ဧကဝိသတိဝိဓံ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယတော၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ နေဝ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုလည်း မမည်။ န စ ဒွါရံ၊ ဒွါရလည်း မမည်။

၄၅၀။ ဧကတော ဝေ၊ တခုသောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဧကဇံ၊ မည်၏။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။ ဧကတော ဝေ ပစ္စယတော၊ တခုသောအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စယုပ္ပန်

တရား၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ နန၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အံ။ နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ (ပန၊ သော်လည်း။) ရူပဇနက-ပစ္စယေသု၊ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတို့တွင်။ ဧကတော၊ တခုသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣတံ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ရူပပ္ပတ္တိ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ရူပဇနကတော၊ ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းမှ။ အညံ၊ သော။ ပစ္စယံ၊ ကို။ န အပေက္ခတိ၊ မငဲ့။ ဒွိဇန္တိအာဒိသုပိ၊ ဒွိဇံအစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဣမေသန္တိ၊ ကား။ ဣမေသံ ပဘေဒါနံ၊ ဤအပြားတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မဇ-မေဝါတိ၊ ကား။ ကမ္မတော ဝေ၊ သာလျှင်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သောရုပ်တည်း။ စိတ္တဇ-မေဝါတိ ဧတ္တာပိ၊ ပါဌ်၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ စိတ္တတော စ ဥတုတော စ ဇာတန္တိ၊ ကား။ ကာလေန၊ ရံခါ။ စိတ္တတော၊ စိတ်ကြောင့်။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဥတုတော၊ ဥတုကြောင့်။ ဣတံ ဝေံ၊ သို့။ စိတ္တတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဥတုတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစိတ်ဥတုကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဒွိဟိ၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒွိဇံ၊ မည်၏။ ပရတော၊ ၌။ ဒွိသုပိ၊ နှစ်ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ သဒ္ဓါယတနမေဝါတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ စိတ္တဇံ၊ သော။ ယံ သဒ္ဓါယတနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုသဒ္ဓါယတနသည်။ သဝိညတ္တိကမေဝ၊ ဝိညတ်နှင့်တကွသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ အချို့သောဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အဝိညတ္တိကောပိ၊ ဝိညတ်မရှိသည်လည်းဖြစ်သော ဝါ၊ ဝိညတ် မပါသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိတက္ကဝိပ္ပာရသဒ္ဓေါ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့လှုပ်ရှားခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သောအသံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်၏။

ဟိ၊ မှန်။ ဝိတက္ကဝိပ္ပာရသဒ္ဓေါ၊ ကို။ န သောတဝိညေယျော၊ သောတ ဝိညာဉ်ဖြင့်မသိအပ်။ ဣတံ ဝေံ၊ သို့။ ပဝတ္တမဟာအဋ္ဌကထာဝါဒံ၊ ကို။ နိဿာ-ယ၊ ရှိ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ၊ သော။ သဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဝိညတ္တိယာ၊ နှင့်။ ဝိနာသိ၊ ရှိလည်း။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိညတ္တိ၊ သည်။ တာယ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ (ယာ တာယ ဝါစာယ-ဟု ရှိသင့်၏) ယာ ဝိညတ္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိာစနတော၊ ဤသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ အသောတ-ဝိညေယျေန၊ ဖြင့် မသိအပ်သော ဝါ၊ မကြားအပ်သော ဝါ၊ မကြားနိုင်သော။ သဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဝေံ သန္တ၊ သော်။ စိတ္တဇ-နာပိ၊ စိတ္တဇကလာပ်သည်လည်း။ သဒ္ဓနဝကေန၊ သဒ္ဓနဝက ကလာပ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ စ၊ ဆက်။ ဝါ၊ သော်လည်း။ သော ဝါဒေါ၊ ကို။ သဒ္ဓေါစ၊ အသံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ န သောတဝိညေယျော စ၊ သောတဝိညာဉ်

ဖြင့် မသိအပ်သည်လည်း၊ ဝါ၊ မကြားနိုင်သည်လည်း။ (ဟောတံ၊ ဖြစ်၏။) ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့သောစကားနှစ်ရပ်သည်။ ဝိရုဒ္ဓမေဝ၊ ဆန့်ကျင်သည်သာ လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနေဟိ၊ ကုန်သော။ သင်္ဂဟကာရေဟိ၊ အဋ္ဌကထာအကျဉ်းကို ပြုကုန်သောဆရာတို့သည်။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်အပ်လေ၏။ အပရေ ပန၊ တပါးသောဆရာတို့သည်ကား။ မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒံ၊ ကို။ အပ္ပဋိက္ခိပိတော၊ မပယ်မချ်။ တဿ၊ ထိုမဟာအဋ္ဌကထာဝါဒ၏။ အဓိပ္ပါယ်၊ ကို။ ဝဏ္ဏန္တိ၊ ဖွင့်ကုန်၏။ ကထံ၊ သို့။ (ဝဏ္ဏန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) ဇိဝှိတာလုစလနာဒိ-ကရဝိတက္ကသမုဋ္ဌိတံ၊ လျှာ၏လှုပ်ခြင်း၊ အာစောက်၏လှုပ်ခြင်းစသည်ကို ပြုတတ်သော ဝိတက်ကြောင့်ဖြစ်သော ။ ဝိညတ္တိသဟဇ မေဝ၊ ဝိညတ်နှင့်တကွသာလျှင် ဖြစ်သော။ သုခုမသဒ္ဓါ၊ သိမ်မွေ့သောအသံကို။ ဒိဗ္ဗသောတေန၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့်။ သုတော၊ ရှိ။ အာဒိသတိ၊ အတပ်ဟောကြား၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တော၊ ဤ။ ဝုတ္တော၊ ။ ပဋ္ဌာနေ စ၊ ဤလည်း။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ သော။ သဒ္ဓါ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ သောတဝိညာဏဿ၊ ။ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓဿ၊ ။ အသောတဝိညေယျတာ၊ နားဖြင့်မကြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဏ္ဏန္တိ၊ ကုန်၏။) တံ စတုဇံ၊ သည်။ (တံ-၏ အစွဲကိုပြသည်) အဝသေသန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂရူပေန၊ အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ရှစ်ခုနှင့်။ သဒ္ဓိံ ၊ တကွ။ အာကာသဓာတု၊ ကို။ အာဟ၊ ။

[၁၁၁] လက္ခဏရူပံ ပန နကုတောစိ ဇာတန္တိ၊ ကား။ ကုတောစိပိ ပစ္စယတော၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဇာတံ၊ မဖြစ်။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ နာပိ ဇာတံ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပစ္စယေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ သယမေဝ၊ သာလျှင်။ ဇာတဿ၊ ဖြစ်သော တရား၏။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ လက္ခဏရူပံ၊ သည်။ န ဇာယတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤသို့သောအနက်သဘောကို။ ကထံ၊ သို့။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ (တဿ၊ ထိုလက္ခဏရုပ်၏။) လက္ခဏာဘာဝတော၊ ဥပါဒ် ဌိ ဘင်ဟူသော လက္ခဏာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဥပ္ပတ္တိမန္တာနံ၊ ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ရူပါယတနာဒိနံ၊ တို့အား။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့အား။ (ဇာတိအာဒိနံ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့သည်။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

၁-သိမ္မနှင့်အညီပြန်သော ပါဠိအနက်ဖြစ်သည်။ ဇိဝှိတာလုစလနာဒိကံ ဝိတက္ကသမုဋ္ဌိတံ-ဟု ရှိသောပါဠိကား မကောင်း။ အကြောင်းမူကား စလနာဒိက-နှင့် သဒ္ဓိ-သည် အရ မတူသင့်သောကြောင့် ပေတည်း။

ဣတိ တေ၊ ကိ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ပန၊ ဆက်။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ရုပ်တို့အား။
 ဇာတိအာဒိနိ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တေ၊
 ဤသို့သောစကားသည်။ သိယာ၊ ဧ။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ န၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊
 နည်း။ တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။
 အနဝဠာနာပတ္တိတော၊ မတည်တန့်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။
 ဇာတိအာဒိနိ၊ တို့သည်။ ဇာတိအာဒိမန္တာနိ၊ ဇာတိအစရှိသည် ရှိကုန်သည်။
 ယဒိ သိယံ၊ အံ။ တာနိပိ၊ ထိုဒုတိယဇာတိ စသည်တို့သည်လည်း။ ဇာတိအာဒိ-
 မန္တာနိ၊ ရှိကုန်သည် (သိယံ၊ ကုန်ရာ၏။) တာနိပိ၊ ထိုဒုတိယဇာတိ စသည်တို့
 သည်လည်း။ ဇာတိအာဒိမန္တာနိ၊ ရှိကုန်သည်။ (သိယံ၊ ကုန်ရာ၏။) ဣတိ၊
 ဤသို့စသည်ဖြင့်။ အနဝဠာနမေဝ၊ မတည်တန့်ခြင်းသို့သာလျှင်။ အာပဇ္ဇတိ၊
 ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိအာဒိနိ န ဇာယန္တိတိ၊ ဟူသောစကားသည်။
 သုဠ၊ ဝုတ္တံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ န ဟိ။ ပ။
 ဣတရဒယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊
 ဣတရဒယံ ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ဥပ္ပါဒေါ နတ္ထိတိ တေေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒဿ၊ ဧ၊ ဝါ၊ အား။
 ဇရာမရဏာဘာဝံ၊ ဇာတိ မရှိခြင်းကို။ အာဟ၊ ဧ။ ဥပ္ပါဒေါ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။
 ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။ မတ္တဂ္ဂဟဏေန၊ (ပရိပါကဘေဒမတ္တံ ၌) မတ္တသဒ္ဓါ
 ဖြင့်။ ဇရာမရဏဿ၊ ဧ။ ဥပ္ပါဒဘာဝမ္ပိ၊ ဥပါဒ်မရှိခြင်းကိုလည်း။ (အာဟ၊ ဧ။)
 ယဒိ ဝေ၊ သော်။ ဇာတိယာ၊ ဧ။ ကုတောစိ၊ တစ်ခုခုသောအကြောင်း
 ကြောင့်။ ဇာတတာဝစနံ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကိုဟောခြင်းသည်။ ကထံ၊ သို့။
 (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယမ္ပိတိအာဒိ၊ ကိ။ အာဟ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထို
 ပါဌ၌။ ကိစ္စာနုဘာဝက္ခဏေ ဒိဋ္ဌတ္တာတိ၊ ကား။ စိတ္တာဒယော၊ စိတ်အစရှိကုန်
 သော။ ရူပါယတနာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ယေ တေ
 ဇနကပစ္စယာ၊ အကြင် ဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။)
 တဒုပ္ပါဒနံ ပတိ၊ ထိုရုပ်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းကိုစွဲ၍၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်း၌။ အနုပရတ-
 ဗျာပါရာနံ၊ မကင်းသေး-မပြတ်စဲသေးသော ဗျာပါရရှိကုန်သော။ တောံ၊
 ထိုဇနကအကြောင်းတို့၏။ ပစ္စယဘာဝုပလက္ခဏိယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏
 အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းဖြင့် မှတ်အပ်သော။ ယော သော ကိစ္စာနုဘာ-
 ဝက္ခဏော၊ အကြင်ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၏အစွမ်းအာနုဘော်ရှိဆဲခဏသည်။ (အတ္ထိ၊
 ဧ။) တဒါ၊ ထိုကိစ္စအာနုဘော်ရှိဆဲခဏ၌။ ဇာယမာနာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါ-
 ယတနာဒိနံ၊ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိကာရဘာဝေန၊ ဖောက်ပြန်သော
 အမှုအရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဘမာနတံ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။

ဝေနေယျပုဂ္ဂလဝသေန၊ ဖြင့်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိရုပ်၏။ ကုတောစိ ပစ္စယတော၊
 ကြောင့်။ ဇာတတ္တံ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ အနုညာတံ၊ ၏။
 (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ဝိညတ္တိအာဒိနံ၊ တို့၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနတာဒိ ယထာ၊
 စိတ္တသမုဋ္ဌာန်အဖြစ်ကို (ခွင့်ပြုအပ်သ)ကဲ့သို့ ပင်တည်း။ (တံ-ကား အနက်မရှိ)
 ဟိ၊ ထင်စွာ။ ဣ၊ ဤစကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ သင်္ခေပတ္တော၊ တည်း။
 ယေဟိ ပစ္စယဓမ္မေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ရူပါဒယော၊ ရူပါယတန အစရှိသောတရား
 တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေသံ၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့၏။ ပစ္စယ-
 ဘာဝုပဂမနက္ခန္ဓော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ဆဲခဏ၌။
 ဥပလဗ္ဘမာနာ၊ ကုန်သော။ တတော၊ ထိုပစ္စယဘာဝုပဂမနက္ခန္ဓာမှ။ ပုရေ စ၊
 ၌၎င်း။ ပစ္စာစ၊ ၌၎င်း။ အနုပလဗ္ဘမာနာ၊ မရအပ်ကုန်သော။ ရူပါဒယော၊ တို့ကို။
 တတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ထိုအကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည်ဟူ၍။ ဝိညာယန္တိ၊
 သိအပ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ ဇာတိပိ၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ယဒိ ဧဝံ
 သော်။ နိပ္ပရိယာယတော၊ မုချအားဖြင့်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံ
 တခုသောအကြောင်းကြောင့်။ ဇာတတာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊
 ပြီးစီး၏။ အထ၊ လျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေနေယျပုဂ္ဂလဝသေနာတိ၊
 အစွမ်းအားဖြင့် ခွင့်ပြုအပ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့ စောဒနာဌားအံ။
 ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧဝံ၊ ဤစောဒကဆရာဆိုတိုင်း။ န (ဒဠဗ္ဗံ)၊ အပ်။
 (ကသ္မာ၊ ကား။) ဇာယမာနဓမ္မဝိကာရဘာဝေန၊ ဖြစ်ဆဲတရားတို့၏ ဖောက်ပြန်
 သောအမှုအရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလဗ္ဘမာနတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဇာတိ၊ ကို။ ဓမ္မော ဝိယ၊ ပရမတ္ထသဘောတရားကဲ့သို့။ ယဒိ
 ဥပလဗ္ဘေယျ၊ အကယ်၍ ရအပ်ဌားအံ။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ တဿာ၊ ထို
 ဇာတိ၏။ ကုတောစိ၊ ကြောင့်။ ဇာတဘာဝေါ၊ သည်။ နိပ္ပရိယာယောဝ၊
 မုချသည်သာလျှင်။ (ဘဝေယျ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။) ဧဝံ၊ ဤပရမတ္ထ
 သဘောတရားကဲ့သို့။ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။
 ဝိကာရဘာဝေန၊ ပရမတ္ထသဘောတရား၏ ဝိကာရ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဥပလဗ္ဘတိ၊
 ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေနေယျပုဂ္ဂလဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တဒါ၊ ၌။ သောတူနံ၊ နာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဧဝံ၊ သို့သော။ စိတ္တံ၊
 သည်။ ဥပ္ပန္နံ ကိရ၊ သတတ်။ “အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ သဗ္ဗေသံ၊
 ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဘဝေါ၊ အမှန်အစပေတည်း။ သယံ စ၊ သည်ကား။
 ပကတိဝါဒိနံ၊ ပကတိဝါဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပကတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ (တံ-ကား
 အနက်မရှိ) ကုတောစိ၊ ကြောင့်။ န ဇာယတိ၊ မဖြစ်။” ဣတိ၊ သို့ စိတ်အကြံ
 ဖြစ်သတတ်။ [၁၁၂] နေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တံ မိစ္ဆာဂါဟံ၊ ထိုမှားသော
 အယူကို။ ဝိခမေန္တော၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူလျက်။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။

ဥပစယော သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဒွိဓာ၊ ဖြင့်။ ဘိန္နိတော စ၊ ခဲ့ခြမ်း၍၎င်း။ ကုတောစိ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ကတော စ၊ ၎င်း။ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ (ကုတောစိ ပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။) န (ဒေသေသိ)၊ မမူ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပစ္စယဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စာနုဘာဝက္ခဏေ၊ ကိစ္စ၏အာနုဘော်ခဏ၌။ အဒဿနတော၊ ကြောင့် တည်း။ ယဒိ ဝေ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကထံ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပရိပါကဘဂ်တာယ၊ ရင့်ကျက်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘော၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသု၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားတို့သည်။ သန္တေသု၊ ရှိကုန်လတ်သော်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အသန္တေသု၊ မရှိကုန်လတ် သော်။ န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သောတရားသည်။ န ပရိပစ္စတိ ဝါ၊ ရင့်ကျက်လည်း မရင့်ကျက်။ န ဘိဇ္ဇတိ ဝါ၊ ပျက်လည်း မပျက်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တံ ဇာတိပစ္စယတံ၊ ထိုဇာတိလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ဇရာမရဏံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကာမဘဝါဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ကမ္မာဒိနာ၊ ကံ အစရှိသော။ ပစ္စယေန၊ ကြောင့်။ ယောနိ- ဝိဘာဂတော၊ ယောနိကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယံစ၊ နွေကာလ၌၎င်း။ ပဝတ္တိယံ စ၊ ၌၎င်း။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ယော ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ အကြင်ဖြစ်ခြင်း အပြားကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်၏။ သော၊ ထိုဖြစ်ခြင်းအပြားသည်။ ပရတော၊ ၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာယံ၊ ၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဤ၌ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၍။

ဣတိ၊ ကား။ ရူပက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကသာမုဒဝဏ္ဏနာ၊ မုခ၏ အဖွင့် တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၅၁။ အနဝသေသပရိယာဒါနဒိပကေန၊ အကြွင်းမဲ့ သိမ်းယူခြင်းကို ပြ သော။ ယံ ကိဉ္စိတိ ပဒဒ္ဓယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒယိတဿ၊ ခံစားခြင်းသဘော၏။ ဗဟုဘေဒတံ၊ များသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ လျက်။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ်သော။ ဗုဒ္ဓံ၊ အစုဟူသောအနက်ကို။ ဥလ္လိဂေတိ၊ ဖော်ပြ၏။ တေဿ၊ ဤတရားသဘော၏။ လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ကား။ ဝေဒယိတံ အာရမ္မဏရသာနုဘဝနံ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်း တည်း။ (တနည်း) တေဿ၊ အား။ ဝေဒယိတံ အာရမ္မဏရသာနုဘဝနံ၊ ခြင်း ဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၍။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။)

ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ ကို။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ ရူပက္ခန္ဓကထာယံ၊ ဌ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောဓမ္မဇာတံဟူသောပုဒ်ကို။ အဓိကာရတော၊ စပ်ဆိုင်သောအရာအားဖြင့်၊ ဝါ၊ လိုက်၍စပ်ယှဉ်သောအားဖြင့်။ အာနေတော၊ ၍။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၍။ ဧကတော ကတောတိ၊ ကား။ အတိတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ အတိတ်အစရှိသော ၁၁-ပါးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုတရားသဘောကို။ ဗုဒ္ဓိယာ၊ အသိဉာဏ်ဖြင့်။ ဧကတော ကတော၊ ၍။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ အသိဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြုသည်ရှိသော်။ ရာသဋ္ဌဿ၊ အစုဟူသောအနက်၏။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၍။) တေဿ၊ အား။ နိလာဒိဘေဒဿ၊ ညှိသောအဆင်းစသည် အပြားရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ သဇ္ဇာနနံ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းဟူသော။ (လက္ခဏံ-ဌ စပ်) နိလန္တိ စ၊ ညှိသည်ဟူ၍၎င်း။ ပီတန္တိ စ၊ ၎င်း။ ဒိဗန္တိ စ၊ ၎င်း။ ရဿန္တိ စ၊ ၎င်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ သညုပ္ပါဒဝသေန၊ အမှတ်သညာဖြစ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းဟူသော။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၍။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဇ္ဇာနနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ အဘိသင်္ခရဏံ၊ ဏ ဟူသည်။ အာယုဟနံ၊ ပေါင်းစုခြင်းတည်း။ ဝါ၊ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ဗျာပါရာပတ္တိ၊ ကြောင့်ကြပြုခြင်းသို့ရောက်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ အဘိသန္ဓဟနံ၊ ဆက်စပ်ပေးခြင်း-စေ့ဆော်ခြင်းတည်း။ ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါးသောအပြားအားဖြင့်လည်း။ (ဝုတ္တံ-ဌစပ်) သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ၊ ၍။ စေတနာပဓာနတာယ၊ စေတနာပြုစားနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ သုတ္တန္တဘာဇနိယေ၊ ဌ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ဝိဘဇန္တေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ စက္ခုသမ္ဗဿဇာ စေတနာတိအာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ စေတနာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝိဘတ္တာ၊ ၍။ ။ မိနိတဗ္ဗဝတ္ထု၊ ချင့်အပ်သောဝတ္ထုကို။ နာဠိယာ၊ ကွမ်းစားခွက်ဖြင့်။ မိနမာနော၊ ချင့်သော။ ပုရိသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သဇ္ဇာနနာကာရဝိသိဋ္ဌေန၊ အမှတ်ပြု၍သိသောအခြင်းအရာမှထူးသော။ ယေန အာကာရေန၊ အကြင်အထူးသိသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ ဂဏှာတိ၊ ၍။ တေဿ၊ အား။ အာရမ္မဏပလဒ္ဓိသင်္ခါတံ၊ အာရုံကိုရခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ တံ ဝိဇာနနံ၊ ထိုအထူးသိခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၍။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ ဣတရေ၊ ဤဝိညာဏက္ခန္ဓာမှတစ်ပါးကုန်သော။ ဝေဒနက္ခန္ဓာဒယော၊ စသည်တို့သည်။ သုဝိညေယျာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ-ပိုသည်) (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ ဧကပ္ပပါဒါဒိဘာဝတော၊ ဧကပ္ပပါဒစသည် အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သမာနဇာတိအာဒိဝိဘာဂတော စ၊ ဇာတ်စသည်တို့ဖြင့် တူသောဝေဘန်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။

[၁၁၃] ဝိဇာနနလက္ခဏန္တိ၊ ရှိသည်ဟူ၍။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဝတ္တံ၊ သော။ အတ္တံ၊ ကို။ သုတ္တေန၊ ဖြင့်။ သမတ္ထေတံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ ယံ ကိစ္ဆိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝတ္တံ၊ ၎င်း။ ယဒိဒံ-ယော အယံ သဘာဝဓမ္မော၊ သည်။ (အတ္တံ၊ ၎င်း။) တေ၊ သည်။ ယထာပစ္စယံ၊ စွာ။ ပဝတ္တိမတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဝိဇာနနလက္ခဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဘာဝသာဓနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဓမ္မသဘာဝါ၊ မှ။ ဝိနိမုတ္တော၊ လွတ်သော။ ကောစိ၊ သော။ ကတ္တာ နာမ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿေဝ၊ ထိုတရားသဘော ၎င်းသာလျှင်။ ကတ္တုဘာဝံ၊ ကတ္တာ၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဝိဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ၎င်း။ ယံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။ ဝိဇာနနဋ္ဌေန၊ အထူး သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုဝိညာဉ် သည်သာလျှင်။ စိန္တနာဒိအတ္တေန၊ ကြံခြင်းစသော အနက်သဘောကြောင့်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ မနနဋ္ဌေန၊ သိခြင်းအနက်သဘောကြောင့်။ မနော၊ မနမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိယာယတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ နံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ ဗောဓေတိ၊ သိစေ၏။ စ၊ ဆက်။ တောဝတာ၊ ဖြင့်။ ခန္ဓတော စ၊ ခန္ဓာအားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒတော စ၊ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော) အထူးအားဖြင့်၎င်း ။ ပရိယာယတော စ၊ ယာယ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ ကို ဝါ၊ သည်။ ဝိဘာဝိတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

တ္ထေ၊ ဤအခြင်းအရာ၌။ ဝိသဒိသာပိ၊ မတူသောအရာတို့သည်လည်း။ သဒိသာကာရာ၊ တူသောအခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ သမာနာကာရော၊ တူသောအခြင်းအရာကိုရ၏။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ အနေကဝိဓာ၊ ရှိသည်။ နာနပ္ပကာရာ၊ ရှိသည်။ ကာမံ (ဟောတိ)၊ ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ၌။ အဓိပ္ပေ- တမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုဇာတိကို။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ ကုသလံ အကုသလံ အဗျာကတဉ္စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ပါဌ၌။ ကုသလဋ္ဌေန၊ ကောင်းသောအနက်သဘောကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ အယံ ကုသလ- ဋ္ဌော နာမ၊ မည်သည်။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ အာရောဂျဋ္ဌော၊ အနာကင်း ခြင်း - ကျန်းမာခြင်းအနက်သည်၎င်း။ အနဝဇ္ဇဋ္ဌော၊ အပြစ်ကင်းခြင်း အနက် သည်၎င်း။ သုခဝိပါကဋ္ဌော၊ ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းအနက်သည် ၎င်း။ (ကုသလဋ္ဌော၊ မည်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကစ္စံ၊ အသို့နည်း။ ဘောတော၊ အရှင်အား။ ကုသလံ န၊ ကျန်းမာပါ၏လော။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အာရော-

၁-အပြားဟူသော အနက်ကား ဤအရာ၌ သင့်အောင် ယူရန်ခဲယဉ်း၏။ ဝိဇာနန- ဟူသော ဘာဝအနက်နှင့် ဝိဇာနာတိ-ဟူသော ကတ္တာအနက်ကိုပင် ဘေဒဟုဆိုသည်ဟူ၍ သော်လည်း ယူသင့်၏။ ထိုသို့ယူလျှင်လည်း ပဒတ္တတော-ဟု ရှိသင့်၏။

ဂျဠေဒ္ဓနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကုသလံ၊ ကောင်းသည်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ဘန္တေ၊ အရှင်အာနန္ဒာဘုရား။ ကုသလော၊ ကောင်းသော။ ကာယသမာစာရော၊ ကိုယ်အကျင့်သည်။ ကတမော ပန၊ နည်း။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ အနဝဇ္ဇော၊ အပြစ်ကင်းသော။ ယော ခေါ် ကာယသမာစာရော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုအကျင့်ပေတည်း။) ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အနဝဇ္ဇေဒ္ဓနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ကုသလံ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ သမာဒါနဟေတု၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ သုခဝိပါကဠေဒ္ဓနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ကုသလံ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ရာဂါဒိနံ၊ ကုန်သော။ စေတသိကရောဂါနံ၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော ရောဂါတို့၏၎င်း။ အဝဇ္ဇသဘာဝါနံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော သဘောရှိသော အပြစ်တို့၏၎င်း။ (ဤပုဒ်၌ အ-ကား အနက်မရှိ) ပဋိပက္ခဘာဝတော စ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သုခဝိပါကဝိပစ္စနတော စ၊ ကို ရင့်ကျက်စေခြင်း - ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၎င်း။ အရောဂံ စ၊ ရောဂါကင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကျန်းမာသည်၎င်း။ အနဝဇ္ဇံ စ၊ အပြစ်ကင်းသည်၎င်း။ သုခဝိပါကဉ္စ၊ ချမ်းသာသောအကျိုး၊ ကောင်းသောအကျိုးရှိသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

ပန၊ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တစ်ပါး သဒ္ဓတ္ထကို ဆိုဦးအံ့။ သဒ္ဓတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ကုစ္ဆိတေ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ ပါပဓမ္မော၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သလယတိ စလယတိ ကမ္မေတိ၊ တုန်လှုပ်စေတတ်၏။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတေန၊ သော။ အာကာရေန၊ ဖြင့်။ သယန္တိ၊ ကိန်းတတ် ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသော၊ မည်၏။ ပါပဓမ္မော၊ တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ ကုသေ၊ ထိုကုသမည်သောတရားတို့ကို။ လုနာတိ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သာနတော တနုကရဏတော၊ ခေါင်းပါးသည်ကို ပြုဘတ်သောကြောင့်။ ဉာဏံ၊ သည်။ ကုသံ နာမ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုကုသမည်သောဉာဏ်ဖြင့်။ လာတဗ္ဗံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ပဝတ္ထေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုသော၊ သမန်းမြက်သည်။ ဉာယဘာဂဂတံ၊ ၂-ပါးသောအဖို့၌တည်သော။ ဟတ္ထပဒေသံ၊ လက်အရပ်ကို။ လုနာတိ ယထာ၊ ဖြတ်တတ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နာနုပ္ပန္နဝသေန၊

၁-စလယတိ-စသော နောက်နောက်ပုဒ်သည် သလယတိ-စသော ရှေးရှေးပုဒ်၏အဖွင့် ဖြစ်သည်။ တနည်းကား စလယတိ-စသော ၃-ပုဒ်တို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း တဒဂ်၊ ဝိက္ခမ္ဘန၊ သမုဇ္ဈေဒပဟာန်တို့ကိုပြသည်။

ဥပ္ပန္န အနုပ္ပန္န၏ အစွမ်းအားဖြင့် ။ ဥဘယဘာဂဂတံ၊ သော။ သံကိလေသပက္ခံ၊
 ကိ။ လုနာတိ ဆိန္ဒတိ၊ ၎်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ လုနာတိ၊
 ၎်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏ ။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။
 သာဝဇ္ဇဓမ္မာနံ၊ အပြစ်ရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ သလနတော သံဝရဏ-
 တော၊ ပိတ်ဆို့တတ်သောကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလဓမ္မ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ (ပိဟိတာ ဟောန္တိ-
 စပ်) ပဝတ္တိနိဝါရဏေန စ၊ ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သောအားဖြင့်၎င်း။ အပ္ပဝတ္တိ-
 ဘာဝါပါဒနေန စ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသောအားဖြင့်၎င်း။
 မနစ္ဆဋ္ဌေသု၊ မနလျင် ၆-ခုမြောက်ရှိကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ အပ္ပဝတ္တိယာ၊
 မဖြစ်သောအားဖြင့်။ သံဝုတာ ပိဟိတာ၊ ဆို ပိတ်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်
 ၎်။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတေ၊ ကုန်သော။ ပါပဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သလယတိ ကမ္မေတိ၊
 တုန်လှုပ်စေတတ်၏။ အပနေတိ၊ ပယ်ရှားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊
 မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိနံ၊ ရှိကုန်
 သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ [၁၁၄] သာနတော နိသာနတော၊ သွေးတတ်သော
 ကြောင့်။ တေဇနတော၊ ထက်စေတတ်သောကြောင့်။ ကုသာ၊ မည်ကုန်၏။
 ဒေါသလောဘာဒယော၊ အစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။)
 ဟိ၊ မှန်။ ဒေါသာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စေတနာယ၊ ၎်။ တိက္ခာဘာဝပ္ပတ္တိ-
 ယာ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ပါဏာတိပါတာဒိနံ၊ တို့၏။
 မဟာသာဝဇ္ဇတာ၊ ကြီးသောအပြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎်။) တေ
 ကုသေ၊ ထိုကုသမည်သော ဒေါသအစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ လုနာတိ
 ဆိန္ဒတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ တို့ကို။
 သာနတော အန္တကရဏတော၊ အဆုံးကိုပြုတတ်သောကြောင့်။ ဝိနာသနတော၊
 ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်။ ကုသာနိ၊ ကုသ မည်ကုန်၏။ ပုညကိရိယဝသေန၊
 ဖြင့်။ ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။
 (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) တေဟိ၊ ထိုကုသမည်သောသဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။
 လာဟဗ္ဗံ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဝါ၊
 ကား။ ဘူမိ၊ မြေကို။ ကုဣတိ၊ ကု-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန၊
 တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံသဒိသဿ၊ ထိုကုသမည်သော မြေနှင့်တူသော။ အတ္တနော၊
 ၎်။ နိဿယဘူတဿ၊ သော။ ရူပါရူပပုဗ္ဗဿ၊ ရုပ်နာမ်အစဉ်ကို။ သမ္ပတိ စ၊

၁-ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ ပဟာနာယ အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အနုပ္ပါဒါယ-ဟူ၍ သမ္ပပ္ပဓာန်
 အရာ၌ ဟောအပ်သော အကုသိုလ်အဖို့ ၂-မျိုးကို ယူအပ်၏။

၂-ဤတိုင်အောင် ဝစနတ္ထတို့သည် အဋ္ဌသာလိနိမ္မုဖြစ်သည်၊ ဤမှနောက် ဝစနတ္ထတို့သည်
 ကား ရှိကာဆရာ၏ လက်ထုများဖြစ်သည်။

မျက်မှောက်၌၎င်း။ အာယတိံ စ၊ နောက်အခါ၌၎င်း။ အနုဒဟနေန၊ အစဉ်
 မပြတ် ပူလောင်စေသောအားဖြင့်။ ဝိနာသနတော၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော
 ကြောင့်။ ကံ၊ မှီရာဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ်ကို။ သိယန္တိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသ၊ မည်ကုန်၏။ ရာဂါဒယော၊ တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။)
 တေ ဝိယ၊ ထိုမှီရာကိုဖျက်ဆီးတတ်သောရာဂ စသည်တို့ကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၎င်း။
 နိဿယဿ၊ ကို။ လဝနတော ဆိန္ဒနတော၊ ဖြတ်တတ်သောကြောင့်။ ကုသလံ၊
 မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပဒယာဂသမ္ပာဒိတာ၊ သင့်လျော်သောလုံ့လဖြင့် ပြီးစေအပ်
 ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အစူန္တမေဝ၊
 စင်စစ်သာလျှင်။ ရူပါရူပဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန၊ မဖြစ်သည်ကို
 ပြုသောအားဖြင့်။ သမုစ္ဆန္တိ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်
 တရပ်ပြီး၏။

ကုသလံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလံ၊ မည်၏။
 ကုသလပဋိပက္ခံ၊ ကုသိုလ်၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောတရားတည်း။ ဣတိ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကုသလံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ကုသလ-
 ပဋိပက္ခေပေန၊ ကုသိုလ်ကိုပယ်သဖြင့်။ အကုသလပဒဿ၊ လ-ဟူသောပုဒ်၏။
 အဝယဝဘေဒေန၊ အသေးစိတ်အပြားအားဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုစ္စမာနေ၊
 သော်။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ အရောဂံ စ၊ အနာကင်းသည်လည်း။ န
 (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အနဝဇ္ဇံ စ၊ အပြစ်ကင်းသည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။
 သုခဝိပါကံ စ၊ ကောင်းသောအကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊
 မဖြစ်။ ကောသလ္လသမ္ဘူတံ စ၊ လိမ်မာသောသူ၏အဖြစ်ဟူသောဉာဏ်ကြောင့်
 ဖြစ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။
 အကုသလံ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဿိတော၊ သည်။ ဟောတိ
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ယံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ တို့ကို။
 သလနသဘာဝံ စ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘောရှိသည်လည်း။ ဝါ၊ ပယ်ရှား
 တတ်သောသဘောရှိသည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ကုသာနံ၊ ဒေါသ
 စသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ လဝနသဘာဝံ စ၊ ဖြတ်တတ်သောသဘော
 ရှိသည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ကုသေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။
 ကုသေဟိ၊ ဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ စ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်လည်း။ န
 (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ကုသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ လဝနကံ စ၊ ဖြတ်တတ်သည်လည်း။
 န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ အကုသလံ နာမ၊ မည်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ အယမ္ပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ ဒဿိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ သည်။ အကုသလဿ၊
 ၎င်း။ ဥဇုဝိပစ္စနိကဘူတံ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၏။ ယတော၊ ယင်းသို့
 ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စေတသိကရောဂပဋိပက္ခာဒိဘာဝ-

တော၊ စိတ်၌ဖြစ်သောရောဂါ၏ဆန့်ကျင်ဖက် စသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရောဂါဒိပရိယာယေနပိ၊ အရောဂ အစရှိသော ပရိယာယ်ဖြင့်လည်း။ ဗောဓိတံ၊ သိစေအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်၏ ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့်။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း ။ ကုသလဿ၊ ၎င်း။ ဥဒုဝိပစ္စနိကဘူတံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကုသလပဋိပက္ခန္တိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ ပန၊ ထိုဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်သည်ကား။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ပဟာယကပဟာတဗ္ဗဘာဝေနော၊ ပယ်တတ်သောတရား ပယ်အပ်သောတရား၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ဗျာကတံ၊ ဟောကြားအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတမည်၏။ ကုသလာကုသလဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ အကထိတံ၊ မဟောကြားအပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ကုသလဘာဝေါ၊ ဟူသည်။ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကဋ္ဌော၊ အပြစ်မရှိသော သဘော ကောင်းသော အကျိုးကို ပေးတတ်သောသဘောတည်း။ အကုသလဘာဝေါ၊ ဟူသည်။ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကဋ္ဌော၊ အပြစ်ရှိသောသဘော မကောင်းသော အကျိုးကိုပေးတတ်သော သဘောတည်း။ တဒုဘယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဧတေနော၊ ဤစကား ဖြင့်ပင်လျှင်။ အရောဂသရောဂါဒိဘာဝေန စ၊ အနာကင်းသည်၊ အနာရှိသည် စသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ အဝုတ္တတာ၊ ကို။ ဝဏ္ဏိတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကုသလန္တိ စ၊ လံဟူ၍၎င်း။ အကုသလန္တိ စ၊ လံဟူ၍၎င်း။ ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ အဗျာကတန္တိ၊ တံဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာကုသလဘာဝေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဝုတ္တတာ၊ ကို။ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။ ပကာရန္တရေန၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ (အဝုတ္တတာ၊ ကို။) န (ဝိညာယတိ)၊ အပ်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဝုတ္တတာ၊ သည်။ တထာ၊ ထို ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝတ္တဗ္ဗတာမတ္တေန၊ မဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုအဗျာကတတရားတို့၏။ တဒုဘယဝိနိမုတ္တသဘာဝတာယ၊ ထိုနှစ်ပါး စုံမှလွတ်သော သဘော(ရှိသည်)၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (ပိ-ကျေသည်ဟုယူ ရ၏) (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ တေ၊ ဤ အဗျာကတစိတ်ကို။ အဝိပါကလက္ခဏန္တိ၊ အကျိုးမပေးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

၁-အကုသလံ ပန-ဟု ရှိသည်ကား မသင့်၊ သိမဟောင်း၌ အကုသလန္တိ-ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဌ်လည်း မသင့်၊ သမ္ပိဏ္ဍနအနက်ရှိသော ပိ-သဒ္ဓါနှင့်သာ သင့်သည်။

၄၅၂။ ဘူမိဘေဒတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘူမိ၊ မည်၏။ ဌာနံ စ၊ ကိုင်း။ အဝတ္ထာ စ၊ အခိုက်အတန့်ကိုင်း။ (လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ အဝတ္ထာပိ၊ ကိုလည်း။ အဝတ္ထာဝန္တာနံ၊ အခိုက်အတန့်ရှိသော တရားတို့၏။ ပဝတ္တိဌာနံ ဝိယ၊ ဖြစ်ရာ ဌာနကဲ့သို့။ ဂယုတိ၊ ၎င်း။ (ဟိ၊ အကျိုးကား။) ဧဝံ၊ ဤသို့ယူသည်ရှိသော်။ နေသံ၊ ထိုအခိုက်အတန့်ရှိသော တရားတို့ကို။ သုခဂ္ဂဟဏံ၊ လွယ်ကူစွာယူနိုင်ခြင်းသည်။ [၁၁၅] ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ပြီး၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဘုံတို့တွင်။ လောကီယာ၊ သော။ ဘူမိ၊ ကို။ ဌာနဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ လောကုတ္တရာ၊ ရာဘုံကို။ အဝတ္ထာဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) ဝါ၊ တနည်း။ လောကီယာ၊ လောကီဘုံကို။ ဌာနာဝတ္ထာဝသေန၊ ဌာနနှင့် အဝတ္ထာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) လောကုတ္တရာ၊ ကို။ အဝတ္ထာဝသေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) ကာမာဝစရန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ၌။ ကာမာ၊ တို့သည်။ ဝတ္ထုကာမော၊ မင်း။ ကိလေသကာမော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသု၊ တို့တွင်။ ဝတ္ထုကာမော၊ မသည်။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ တို့ပေတည်း။ ကာမိယန္တိတိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်သောကြောင့်။ (ကာမော၊ မည်၏။) ကိလေသကာမော၊ သည်။ တဏှာ၊ ပေတည်း။ ကာမေတိတိ၊ အလိုရှိတတ်သောကြောင့်။ (ကာမော၊ မည်၏။) ဒွေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုကာမတို့သည်။ သဟိတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘဝ၌။ အဝစရန္တိ၊ သက်ဝင်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုဘဝသည်။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဘဝသည်။ ကိ ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ။ ကောဒသဝိဓော၊ သော။ ကာမဘဝေါ၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ဤစိတ်သည်။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုကာမာဝစရဘဝ၌။ အဝစရတိ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သော။ အဝစရသဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ လောပံ၊ ကြေခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏။ ရူပါရူပါဝစရာနိပိ၊ ရစိတ်တို့ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ရူပတဏှာ၊ သည်။ ရူပံ၊ မည်၏။ အရူပတဏှာ၊ သည်။ အရူပံ၊ မည်၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့ပြု၍ သိအပ်ကုန်၏ ။ အထ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမတဏှာ၊ သည်။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ ဖြင့်။ ကာမော၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤစိတ်၌။ (ကာမော၊ ကာမတဏှာသည်။) အဝစရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝစရံ၊ မည်၏။ ကာမဿ၊ ကာမတဏှာ၏။ အဝစရံ၊ ဖြစ်ရာစိတ်သည်။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရာနိပိ၊ ရစိတ်တို့ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တရတိ၊

၁-ရူပံ အဝစရတိ ဧတ္ထာတိ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရေ အဝစရတိတိ ရူပါဝစရံ ဧဝံ အဝစရသဒ္ဓဿ လောပံ ကတော-စသည်ကို နည်းတူသိရန် ညွှန်းသည်။

ကျော်လွန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ မည်၏။ (ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် ဆိုသနည်းဟူမူ။) ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သောမဂ်စိတ်၏။ အဓိပေတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဣတရံ ပန၊ ဖိုလ်စိတ်သည်ကား။ လောက-တော၊ မှ။ ဥတ္တိဏံ၊ ကျော်လွန်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ မည်၏။

သောမနဿုပေက္ခာဉာဏသင်္ခါရဘေဒတောတိ ဣတ္ထိ၊ ပါဌ်၌။ တာဝ၊ စာ။ သောမနဿုပေက္ခာဘေဒေါ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုသောမနဿနှင့် ဥပေက္ခာတို့၏။ ဘိန္နသဘာဝတ္တာ၊ ကွဲပြားသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယုတ္တော၊ သင့်ပေ၏။ ဉာဏသင်္ခါရဘေဒေါ ပန၊ သည်ကား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သင့်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ။ အယံ ဒေါသော၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်ပေ။ (ကသွာ၊ ကား။) ဉာဏသင်္ခါရကတော၊ ဉာဏ်နှင့် သင်္ခါရတို့သည်ပြုအပ်သော။ ဘေဒေါ၊ သည်။ ဉာဏသင်္ခါရဘေဒေါ၊ မည်၏။ သော စ၊ ထိုအပြားကိုလည်း။ တေသံ၊ ထိုဉာဏ်နှင့် သင်္ခါရတို့၏။ ဘာဝါဘာဝာတော၊ ရှိခြင်းနှင့် မရှိခြင်းသည် ပြုအပ်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့လုံးလုံးသွင်း၍ ဆိုခြင်းကြောင့်တည်း။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းသော။ မနော၊ စိတ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုန္တရံ၊ သော။ မနော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုမနော၊ မည်၏။ သုမနဿ၊ တင့်တယ်သောစိတ်၏။ ဝါ၊ ကောင်းသောစိတ်ရှိသောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဝါ၊ အဖြစ်သည်။ သော-မနဿံ၊ မည်၏။ ရုဠိယာ၊ အထင်ရုဠိအားဖြင့်။ မာနသိကသုခဝေဒနာ၊ စိတ်၌ ဖြစ်သောသုခဝေဒနာကို။ (သိမ္မနှင့်အညီ သမာသံသာ ယုတ္တတရဖြစ်သည်) (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) ဥပ္ပါဒတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ဘင်္ဂါ၊ ဘင်တိုင်အောင်။ သောမနဿေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဂတံ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ သံသဋ္ဌံ၊ နှီးနှောသော။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုစိတ်၏။ သောမနဿသဟဂတတာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ သောမနဿသဟဂတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ စောဒနာအံ။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ၊ သည်။ လောဘဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ) နန၊ လော။ ကထံ၊ လျင်။ တတ္ထ၊ ထိုဣဋ္ဌာရံ၌။ ကုသလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ။ ဣဒံ၊ ဤဣဋ္ဌာရံ၌ လောဘဖြစ်ခြင်းသည်။ န ကေန္တိကံ၊ ကေန်မဟုတ်။ (ကသွာ၊ ကား။) ဣဋ္ဌေပိ၊ ၌လည်း။ အာဘောဂါဒိဝသေန၊ နှလုံးသွင်းခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလဿ၊ ၏။ ဥပ္ပဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ စတုသမ္ပတ္တိစက္ကသမာယောဂါဒိဝသေန၊ လေးပါးသော သမ္ပတ္တိစက်နှင့်

၁-ဤဝစနတ္ထတို့၌ သောဘနံ သုန္တရံ-ဟူသောဝိသေသနပုဒ်တို့ကိုထောက်၍ မနော-ကို နပုံလင်ဟု မှတ်အပ်၏။

ယှဉ်ခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယောနိသောဝ၊ သင့်သောအကြောင်း အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ရန် နည်းမှန် လမ်းမှန် အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဘောဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မယာ၊ သည်။ ကုသလမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကုသလကရဏေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိယမိတံ စ၊ ကန့် သတ်အပ်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) အကုသလပွေတိတော၊ အကုသိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းမှ။ နိဝတ္တေတော၊ နှစ်စေ၍။ ကုသလကရဏေ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။ ပရိဏာမိတံ စ၊ ညွတ်စေအပ်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) အဘိဏ္ဍကရဏဝသေန၊ မပြတ်ပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သမုဒါစရိတံ စ၊ မပြတ်ဖြစ်စေအပ်သည် လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တဿ၊ ထိုသူအား။ ဣဋ္ဌေပိ အာရမ္မဏေ၊ ၌သော်လည်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ အလောဘာဒိသမ္ပယုတ္တမေဝ၊ အလောဘ စသည်နှင့်ယှဉ်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ လောဘာဒိသမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။

[၁၁၆] ဉာဏေန၊ နှင့်။ သမံ၊ အညီအမျှ။ ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ ၌။ ကျေပျာဒါဒယော ဝေ၊ ဒစသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ပကာရတိ၊ အပြားတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ကမ္မုပပတ္တိံ၊ ပ။ ဒုရိဘာဝါ၊ ကံ ပဋိသန္ဓေ ဣန္ဒြေ၏ ရင့်ကျက်ခြင်း ကိလေသာတို့၏ ဝေးစွာ ဖြစ်ခြင်းတို့သည်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တတာယ၊ ယုတ်အဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၎င်း။ အနဝဇ္ဇာနိ၊ ကုန်သော။ သိပ္ပါယတနကမ္မာယတနဝိဇ္ဇဋ္ဌာနာနိ၊ အသက်မွေးကြောင်းဖြစ် သော အတတ်၊ အသက်မွေးကြောင်းဖြစ်သော အမှု၊ အသက်မွေးကြောင်း ဖြစ်သော ပညာရပ်တို့ကို။ သိက္ခာပေတိ၊ သင်ကြားပို့ချပေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒိကံ၊ သော။ ပညာသံဝတ္တနိယံ၊ ပညာကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံကို။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကမ္မုပနိဿယဝသေန၊ ကံဟူသော ဥပနိဿယ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ လတ်သော်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တပါး။ အဗျာပဇ္ဈေ၊ ဗျာဗာဓဒုက္ခကင်းသော။ (ဤနိဿယ ဒု-၃၃၄-၌ ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိသည်) လောကေ၊ ဒေဝလောက၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိ- သန္ဓေကို။ နိဿယ၊ ၍။ (ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော်။) ဉာဏသမ္ပ- ယုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ တဿ၊ ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ [တတ္ထ၊ ထိုဒေဝလောက၌။ သုခိနော၊ ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံသော။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဓမ္မပဒါ၊ တရားအစုတို့သည်။ ပ္ပဝန္တိ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတုပ္ပါဒေါ၊ သတိ၏ဖြစ်ခြင်း-သတိရ ခြင်းသည်။ ဒန္ဓော၊ နှေးသေး၏။ အထ ခေါ်၊ သော်ကား။ သော သတ္တော၊

သည်။ ခိပ္ပံယေဝ၊ လျှင်။ ဝိသေသဘာဂံ၊ ထူးသော တရားအဖို့ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။] တထာ၊ တပါး။ ပညာဒသကပ္ပတ္တဿ၊ သို့ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်
 အား။ ဣန္ဒြိယပရိပါကံ၊ ပညိန္ဒြေ၏ရင့်ကျက်ခြင်းကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ ကုသလံ၊
 စိတ်သည်။ ဥပုဇ္ဇမာနံ၊ သော်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပန၊
 တပါး။ ယေန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ ဘာဝ
 နာဖြင့် ခွါအပ်ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကိလေသဒ္ဓရိဘာဝံ၊ ကိလေသာ
 တို့၏ ဝေးစွာဖြစ်ခြင်းကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ (ကုသလံ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇမာနံ၊ သော်။)
 ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စ-သစ္စံ၊ ၎င်း။ ယောဂါ၊ ပ။ ဘူရိသင်္ခ-
 ယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ သည်သာလျှင်တည်း။
 [ယောဂါ၊ ဘာဝနာအလုပ်ကိုအားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘူရိ၊
 ပညာသည်။ ဇာယတေ၊ ၎င်း။ အယောဂါ၊ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားမထုတ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ဘူရိသင်္ခယော၊ ပညာ၏ပျက်စီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)]
 အတ္တနော ဝါ၊ ၎င်းသော်၎င်း။ ပရဿ ဝါ၊ ၎င်းသော်၎င်း။ သမုဿာဟဇနိတံ၊
 တိုက်တွန်းခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ စိတ္တပ္ပယောဂသင်္ခါတံ၊ စိတ်လုံ့လဟုဆို
 အပ်သော။ သင်္ခရဏံ၊ ပြုခြင်း-အားထုတ်ခြင်းသည်။ သင်္ခါရော၊ ရမည်၏။
 ဧတဿ၊ ဤစိတ်အား။ သော၊ ထိုသင်္ခါရသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အသင်္ခါရံ၊ ရမည်၏။ ပန၊ တပါး။ တေန သင်္ခါရေန၊ ရနှင့်။ သဟ၊ တကွ။
 ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသင်္ခါရံ၊ မည်၏။ ဉာဏေန၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊
 မယှဉ်။ ဝိရဟိတံ၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မည်၏။
 စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ ဝိပ္ပယောဂေါတိ၊ ကား။ ဉာဏဿ၊ ၎င်း။ အဘာဝေါ-
 (ယေဝ)၊ မရှိခြင်းသာလျှင်တည်း။ အပ္ပဝတ္တိယေဝ၊ မဖြစ်ခြင်းသာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဥပေက္ခတိ၊ လျစ်လျူရှုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။ ဝေဒယမာနာပိ၊ ခံစားငြားသော်လည်း။ မဇ္ဈတ္တတာ-
 ကာရသဏ္ဍိတတ္တာ၊ အလယ်အလတ် သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်း
 အရာအားဖြင့် တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အဇ္ဈပေက္ခတိ၊
 လျစ်လျူရှုတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဥပေတာ၊
 သင့်လျော်သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ အဝိရုဒ္ဓါ၊ မဆန့်ကျင်
 သော။ ဣက္ခာ အနုဘဝနံ၊ ခံစားခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊
 မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဣဋ္ဌေ စ (အာရမ္မဏေ)၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ အနိဋ္ဌေ စ
 အာရမ္မဏေ၊ ၌၎င်း။ ပက္ခပိတာဘာဝေန၊ တဖက်သတ်လိုက်ခြင်း မရှိသဖြင့်။
 ဥပပတ္တိတော ယုတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။ ဣက္ခတိ အနုဘဝတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။ တာယ၊ ထိုဥပေက္ခာနှင့်။ သဟဂတံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ မည်၏။ သေသံ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊
 ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

ဝေ၊ သို့။ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဓိသိတော၊ ရှိ။ ဣဒါနိ၊
 ဤ။ တေသံ၊ ထိုရှစ်ပါးသော ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရံ၊
 ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ယဒါ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်၏။
 တတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ ပဋိဂ္ဂါဟကာဒိသမ္ပတ္တိန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အာဒိ - သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဒေသ-
 ကာလကလျာဏမိတ္တာဒိသမ္ပတ္တိံ ၊ စသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ သင်္ကဏာတိ၊ ၏။
 အညံ ဝါ သောမနဿဟေတုန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အညဂ္ဂဟဏေန၊ အည-သဒ္ဓါဖြင့်။
 သဒ္ဓါဗဟုလတာ၊ သဒ္ဓါများသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဝိသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိတာ၊ စင်ကြယ်သော
 အယူရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ကုသလကိရိယာယံ၊ ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၌။ အာနိသံသ-
 ဒဿာဝိတာ၊ အာနိသင်ကို မြင်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ သောမနဿပဋိသန္ဓိ-
 ကတာ၊ နွေရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ကောဒေသ၊ ကုန်သော။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိ-
 ယာ၊ ဇွင်၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိနံ၊ ကုန်သော
 အကြောင်းတို့ကို။ သင်္ကဟော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အာဒိနယပဝတ္တန္တိ ဧတ္ထ၊
 ၌။ အာဒိ - သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အတ္ထိ ယိဋ္ဌန္တိအာဒိနံ၊ အစရှိကုန်
 သော။ နဝန္တံယေဝ၊ ကိုးပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝတ္ထုနံ၊ တို့ကို။
 ဂဟဏံ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ [၁၁၇]
 ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂဋ္ဌာနိယာဒိနမ္ပိ၊ ဇွင်၏ဖြစ်ကြောင်း စသည်တို့ကိုလည်း။
 သင်္ကဟော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပုရက္ခတောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတာ၊ ရှေ့သွား
 ပြု၍။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုရှေ့သွားပြုခြင်းကိုလည်း။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိအာဒိသု
 ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ သမ္ပယောဂဿ၊ ယှဉ်ခြင်း၏။ အဓိပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သဟ-
 ဇာဘပုဗ္ဗင်္ဂမဝသေန၊ တကွဖြစ်သော ရှေ့သွားခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝေဒိ-
 တဗ္ဗံ၊ ၏။) အသံသိဒန္တောတိ၊ ကား။ သိလောကမစ္ဆရိယာဒိဝသေန၊ ကျော်စော
 လိုခြင်း ဝန်တိုခြင်း စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုညကိရိယာယံ၊ ကောင်းမှုကို
 ပြုခြင်း၌။ သံသိဒံ သင်္ကောစံ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသို့။ အနာပဇ္ဇန္တော၊ မရောက်မူ၍။
 တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ မုတ္တစာဂတာဒိ ၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်
 စသည်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အနုဿာဟိတောတိ၊ ကား။ ကေနစိပိ၊ တစုံ
 တယောက်သည်သော်လည်း။ န ဥဿာဟိတော၊ မတိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍။
 ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ သရသတော၊ မိမိသဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မိမိအလိုလို
 ပင်လျှင်။ ပုညပဋိပတ္တိဒဿနံ၊ ကောင်းမှုကို ပြုကျင့်ခြင်းကို ပြသောပုဒ်တည်း။
 ပန၊ ဆက်။ ပရေဟိတိ၊ ပရေဟိ-ဟူသောပုဒ်သည်။ ပါကဋျဿာဟနဒဿနံ၊ ထင်
 ရှားသောတိုက်တွန်းခြင်းကို ပြသောပုဒ်တည်း။

၁-ဤပြပုံကိုထောက်လျှင် သိလောကမစ္ဆရိယာဒိဝသေန-အရာ၌ သာပေက္ခမစ္ဆ-
 ရိယာဒိဝသေန-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။

ဒါနာဒိနိတိ၊ ကား။ ဒါနံ၊ ပေးလှူခြင်း၎င်း။ သီလံ၊ သီလ၎င်း။ ယာဝ
ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပံ၊ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္ပတိုင်အောင်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါနာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ
ဒသ ပုညာနိ၊ ဤဆယ်ပါးသောကောင်းမှုတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒါနာဒိနိတိ၊
ကား။ ဒါနသီလဘာဝနာမယာနိ၊ ဒါနမယ သီလမယ ဘာဝနာမယ ကောင်းမှု
တို့တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဣတရေသမ္ပိ သတ္တန္တံ၊ ဤမှတပါးသော ခုနစ်ပါး
တို့၏လည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဒါနမယ စသည်တို့၌သာလျှင်။ အန္တောဂဓတ္တာ၊
အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်သန္တာန်၌။
သယံ၊ မိမိတို့သည်။ ဝါ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ သန္တာနံ၊
ထိုသန္တာန်ကို။ ပုနန္တိ၊ စင်ကြယ်စေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုဇ္ဇံ၊ ပုဇ္ဇော်အပ်
ချီးမွမ်းအပ် မြင့်မြတ်သော။ ဘဝဖလံ၊ ဘဝဟူသောအကျိုးကို။ နိဗ္ဗုတ္တန္တိ၊
ဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညာနိ၊ မည်ကုန်၏။ အဿ ပုညစေတနာ-
သမဂ္ဂိနော၊ ထို ကောင်းမှုစေတနာနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ၎င်း။
(အဿ-၏အစွဲကို ပြသည်) အမုတ္တစာဂတာ၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲခြင်းမရှိသည်၏
အဖြစ်ဟူသည်။ ဒေယျဓမ္မေ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထု၌။ သာပေက္ခစိတ္တတာ၊ ငဲ့ကွက်သော
စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ အာဒိ - သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ သီလသမာဒါနာဒိသု၊ သီလ
ဆောက်တည်ခြင်း စသည်တို့၌။ အနဓိမုတ္တတာဒိ*၊ မညွတ်ကိုင်းသည်၏အဖြစ်
စသည်ကို။ သဂ်ဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ တဒေဝါတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌
စပ်) သောမနဿသဟဂတတာဒိနာ၊ သောမနဿသဟဂုတ်အဖြစ် အစရှိသည်
ဖြင့်။ (သီမုနှင့်အညီပင်) သဒိသတာယ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။
သဒိသမ္ပိ၊ တူသောဝတ္ထုကိုလည်း။ တဒေဝါတိ၊ ထိုဝတ္ထုပင်ဟူ၍။ ဝေါဟရိယတိ၊
ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) သာ ဝေ တိတ္တိရိ၊ ထိုခါမသည်ပင်
လျှင်တည်း။ တာနိယေဝ သြသဓာနိ၊ ထိုဆေးတို့ပင်လျှင်တည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုပင်
လျှင်တည်း။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဝေါဟာရတို့ကဲ့သို့တည်း။ ဣမသ္မိဉ္စိ အတ္ထေတိ၊
ဟူသည်ကား။ လီနဿ၊ တွန့်သော။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ဥဿာဟနပယောဂသင်္ခါတေ၊
တိုက်တွန်းခြင်းလုံလဟုဆိုအပ်သော။ အတ္ထေ၊ အနက်၌။ ဝါ၊ အရာ၌။ တေန္တိ၊
ကား။ သင်္ခါရေတိ တေံ ပဒံ၊ ပုဒ်သည်။ ပုဗ္ဗပယောဂဿာတိ၊ ကား။
ပုညကိရိယာယံ၊ ၌။ သင်္ကောစေ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသည်။ ဇာယမာနေ၊ ဖြစ်လတ်
သော်။ တတော၊ မှ။ ဝိဝေစေတွာ၊ ကင်းစေ၍။ သမုဿာဟနဝသေန၊
အားထုတ်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ တိုက်တွန်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။
ပဝတ္တဿ၊ သော။ စိတ္တပုယောဂဿ၊ စိတ်လုံ့လ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ၌။
ပုဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ၊ သဒ္ဓါကို။ တထာပဝတ္တပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ထိုသို့သောအခြင်း
အရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ရှေး၌အားထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သော သင်္ခါရေ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တဿ သင်္ခါရဿ၊ ၎င်း။
ပုဗ္ဗကာလိကတ္တာ၊ ရှေးကာလ၌ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) န၊

မဟုတ်။ အတ္တိ ဒိန္နန္တိအာဒိနယပုဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ၎င်း။ အသမ္ဘဝဒဿနတ္ထံ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဗာလ-ဂုဟဏံ၊ ဗာလ သဒ္ဓါကို။ (ကတံ၊ ၎င်း။) သံသိဒနုဿာဟနာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်း တိုက်တွန်းခြင်းတို့၏မရှိခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သဟသာ-ဂဟဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၎င်း။) ပုညံ၊ ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုသောသူတို့သည်။ သောမနဿရဟိတာ၊ ကင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ သောမနဿဟေတုနံ အဘာဝံ အာဂမ္မာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ နိဒဿနမတ္ထံ၊ မျှဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတထာရူပစေတော- သင်္ခါရာဒယောပိ၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသောအာရုံနှင့် ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်ကို ပြုပြင်ခြင်း စသည်တို့သည်လည်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတတာယ၊ ဂုတ် ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိယေဝ၊ ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

ဝေန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ နိဂမနံ၊ တည်း။ အဋ္ဌဝိဓမ္မိ၊ သော။ ကာမာဝစရံ၊ သော။ တယိဒံ ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၌ စပ်) ရူပါရမ္မဏံ၊ ၎င်း။ ယာဝ ဓမ္မာရမ္မဏံ၊ ဓမ္မာရုံတိုင်အောင်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ဝါ တံ ဝါ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသောအာရုံကို (မူလည်း)။ အာလမ္ဘိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ- မနောဝိညာဏဓာတာနန္တရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်ကိရိယာ မနောဝိညာဏ ဓာတ်၏အခြားမဲ့၌၊ ဝါ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌။ ကာယဒွါရာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ တိဟိ ဒွါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာယကမ္မာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [၁၁၈] တတ္ထ၊ ထိုရှစ်ပါးသောစိတ်တို့တွင်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနိ၊ စိတ်တို့သည်။ ယဒါ၊ ၌။ တိဟေတုက- ပဋိသန္ဓိံ ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ သောဋ္ဌဿ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဖလန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ယဒါ ပန၊ ၌ကား။ ဒုဟေတုကံ၊ ဖြစ်သော။ (ပဋိသန္ဓိံ ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ကုန်၏။) တဒါ၊ ၌။ တိဟေတုကဝဇ္ဇာနိ၊ တိဟိတ်ဝိပါကံသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဒွါဒဿ၊ ၁၂-ပါးသော ဝိပါကစိတ်တို့ ကို။ (ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ဆက်။ ဝါ၊ အထူးကို ဆိုဦးအံ့၊ တိဟေတုကာနိ၊ တိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ အဟေတုကံ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိံ ၊ ကို။ န ဥပ္ပါ- ဒေန္တေဝ၊ မဖြစ်စေကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ တပါး။ ဒုဟေတုကာနိ၊ ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိဒါနကာလေ၊ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကို ပေးသောအခါ၌။ ဒွါဒဿ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော ဝိပါကစိတ်တို့ကို။ (ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။) အဟေတုကပဋိသန္ဓိဒါနကာလေ၊ ၌။ (သီမုနှင့်အညီပင်) အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသော ဝိပါကစိတ်တို့ကို။ ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝါ၊ အထူးကို ဆို

ဦးအံ့။ ဒုဟေတုကေဟိ၊ ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်တို့ကြောင့်။ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိ၊
 သည်။ န ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ “အဋ္ဌ၊ တို့ကို။ ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။”
 ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ပဋိသန္ဓိဇနကကမ္မဝသေန၊ ကို ဖြစ်စေသော ကံ၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညေန ပန ကမ္မုနာ၊ တပါးသောကံကြောင့်မူ
 ကား။ “သဟေတုကံ၊ သော။ ဘဝင်္ဂံ၊ တဒါရုံတည်းဟူသော ဘဝင်သည်။
 အဟေတုကဿ၊ သော။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ဘဝင်အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ သတ္တိဖြင့်။
 ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)” ဣတိ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အဟေ-
 တုကပဋိသန္ဓိကဿ၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဟေတုကမ္မိ၊ သော။
 ဝိပါကစိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊
 ဤအဖို့၌။ ဗလဝတံ၊ အားကြီးသော။ ပစ္စယေန၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊
 ဖြစ်သောစိတ်သည်။ အသင်္ခါရံ၊ မည်၏။ ဒုပ္ပလေန၊ သော။ (ပစ္စယေန၊ ကြောင့်။
 ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။) သသင်္ခါရံ၊ မည်၏။ ဣတိ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယေ ပန၊ အကြင်
 မောရဝါပိ ဝါသိဆရာတို့သည်ကား။ အာဂမနတော စ၊ လာခဲ့ရာအကြောင်းကံ
 ကြောင့်လည်း။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ အသင်္ခါရ သသင်္ခါရဘာဝံ၊ ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်
 ၏။ ဧတသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ မတေန၊ အားဖြင့်။ ဒွါဒသ စ၊ သော စိတ်တို့ကို
 ၎င်း။ ဒသ စ၊ သော စိတ်တို့ကို၎င်း။ (ဤ ဒသ-ပုဒ် ဋီကာ၌ ကျနေသည်) အဋ္ဌ စ၊
 သော စိတ်တို့ကို၎င်း။ ဖလန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။
 ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း။ တိဓာ၊ ဖြင့်။ ဖလံ၊ ကို။ ဒဒန္တံ၊ ပေးတတ်သော။
 ဧတံ-ဤကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ကာမာဝစရသုဂတိယံ၊ ဘုံ၌။ ဥပပတ္တိံ
 စ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ ဝါ၊ ကင်၍ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ သုဂတိဒုဂ္ဂတိသု၊ ဘုံတို့၌။
 ဘောဂသမ္ပဒဉ္စ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အသုံးအဆောင်၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း။ ကရေတိ၊
 တတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ နာဂသုပဏ္ဏာဒိနမ္ပိ၊ နဂါး ဂဠုန် စသည်တို့၏လည်း။ ဒေဝ-
 ဘောဂသမ္ပတ္တိသဒိသံ၊ နတ်တို့၏အသုံးအဆောင် စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့်တူသော။ ယံ
 ဘောဂဇာတံ၊ အကြင်အသုံးအဆောင်အပေါင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထို
 အသုံးအဆောင်အပေါင်းသည်လည်း။ ကာမာဝစရကုသလသေဝ၊ ၏သာလျှင်။
 ဖလံ၊ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကုသလဿ၊ ၏။
 ဣဋ္ဌံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ဖလံ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်
 တည်း။) ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

ရူပါဝစရံ ပနာတိ၊ ပန-ဟူသောပါဌ်၌။ ပန-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝိသေသတ္ထု-
 ဇောတကော၊ အထူးဟူသောအနက်ကိုထွန်းပြ၏။ ဧတေန၊ ထို ပန-သဒ္ဓါဖြင့်။

၁-ဤဝါဒ၌ အသင်္ခါရကုသိုလ်ကြောင့် သသင်္ခါရဝိပါကမဖြစ်၊ သသင်္ခါရကုသိုလ်
 ကြောင့်လည်း အသင်္ခါရဝိပါကမဖြစ်ဟု ယူသည်။ ထိုကြောင့် ပဌမဝါဒအရ သောဋ္ဌသာအရာ
 တွင် ဤဝါဒ၌ ဒွါဒသဖြစ်သည်။ ဒွါဒသအရာတွင်လည်း ဤ၌ ဒသ-ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍
 ဒသ-ဟူသောပုဒ်လည်း မုချပင်ရှိရမည်။ အဋ္ဌသာလိနိ ၃၂၃-နှင့် အညီပင်တည်း။

ကာမာဝစရံ၊ ရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ တဒဂ်ပုဟာနမတ္ထကရံ၊ တဒဂ်အားဖြင့် ပယ်ခြင်းမျှကို ပြုတတ်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါဝစရစိတ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣဒံ၊ ဤရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဝိက္ခမ္ဘနပုဟာနကရံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဝါ၊ ကား။ တံ၊ ထိုကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဝေဒနာဉာဏသင်္ခါရဘေဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဓာ၊ အားဖြင့်။ ဘိဇ္ဇတိ ယထာ၊ ကဲ့ပြားသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်သည်။ န (ဘိဇ္ဇတိ)၊ ကဲ့ပြားသည်မဟုတ်။ ဣဒံ ပန၊ ဤရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်သည်ကား။ တတော၊ ထိုဝေဒနာ ဉာဏ် သင်္ခါရတို့၏အပြားမှ။ အညထာဝ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်သာလျှင်။ (ဘိဇ္ဇတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခမာနံ၊ လတံ့သော။ ဝိသေသံ၊ ကို။ ဇောတေတိ၊ ထွန်းပြ၏။ (အဋ္ဌကထာဆရာအလိုအားဖြင့် ပက္ခန္ဓရဇောတက ဖြစ်ဟန်ရှိ၏) ပန၊ ဆက်။ တံ တေ ရူပါဝစရံ၊ ထိုရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ သဝတ္ထုကံ စ၊ မှီရာ ဝတ္ထုရှိသည်၎င်း။ သာသဝံ စ၊ အာသဝေါတရား၏အာရုံသည်၎င်း။ ဝိနိဝရဏဉ္စ၊ နိဝရဏကင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ သဝတ္ထုကံ ဝေါတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ အရူပါဝစရံ၊ ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နစ်စေ၏။ သာသဝန္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ပဌမမဂ္ဂစိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ (ဤ၌ ပဌမ ပါသင့် မပါသင့် စဉ်းစား ထိုက်၏) ဝိနိဝရဏန္တိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ပဋိသသဟိတဒ္ဓယံ၊ ဒေါသနှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ်နှစ်ခုအပေါင်းကို။ (နိပတ္တေတိ၊ ဧ။) ကတ္တစိ၊ အချို့သော ဈာန်စိတ်၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဈာန်ဂါနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ကတ္တစိ၊ ၌။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သောဈာန်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ကတ္တစိ၊ ၌။ တိဏိ၊ တို့သည်။ ကတ္တစိ၊ ၌။ ဒွေ၊ တို့သည်။ ကတ္တစိ၊ ၌။ အပရာနိ၊ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သောဈာန်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဈာန်ဂါယောဂဘေဒတော၊ ဈာန်အင်္ဂါတို့နှင့်ယှဉ်ခြင်း၏အပြား အားဖြင့်။ ပဉ္စဝိခံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္တံ၊ ကို။ ဝိဝရိတံ၊ ဖွင့်ခြင်းငှါ။ သေယျထိဒန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့် ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဈာန်ကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တယိဒံ၊ ထိုရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဘာဝနာမယမေဝ၊ ဘာဝနာမယသည်သာလျှင်။ ဟုတော၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပထဝီ-

၁-နိဝရဏမမည်သော (ဗျာပါဒ) ပဋိသမရှိသောကြောင့်၎င်း ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၊ ဗြဟ္မသန္တာန်တို့၌ ပဋိသမရှိသောကြောင့်၎င်း ဤသို့ဆိုသည် ဖြစ်ရာ၏။

ကသိကာဒိကံ၊ အစရှိသောအာရုံကို။ အာလမ္ပိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တကုသလာနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ဟိနာဒိဘေဒတိန္နံ၊ ဟိန အစရှိသောအပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ တေ၊ ဤရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ ယတာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ သောဠသသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဗြဟ္မလောကေသု၊ ဘုံတို့၌။ ဥပပတ္တိနိပ္ပါဒကံ၊ ကပ်၍ဖြစ်ခြင်းကို ပြီးစေတတ်၏။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

[၁၁၉] ရူပသညာသမတိက္ကမာဒိနာ၊ ရူပသညာကိုလွန်မြောက်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ သမဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ ကောင်းစွာရအပ်-ရောက်အပ်သော။ အရူပါဝစရံ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်သည်။ စတုန္နံ အရူပါနန္တိ၊ ကား။ ဥပေက္ခာသမာဓိသင်္ခါတေဟိ၊ ကုန်သော။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ အရူပဇ္ဈာနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ဤ စတုန္နံ အရူပါနံ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းသည်။ ကရဏေ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်၏အနက်၌။ ဘာမိဝစနံ၊ ပုဒ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အာရူပပါနံ၊ ဈာန်တို့၏။ အာရမ္မဏာဒိကတော၊ အာရုံ စသည်သည် ပြုအပ်သော။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယော ယောဂေါ ယောဂဘေဒေါ၊ အကြင်ယှဉ်ခြင်း၏အပြားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဿ၊ ထိုယှဉ်ခြင်းအပြား၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တပ္ပကာရေနာတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ အာရူပကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဌမန္တိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ သော။ အရူပါဝစရကုသလစိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဒုတိယ တတိယ-စတုတ္တာနိတိ ဧတ္ထာပိ၊ ပါဌ၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ တာနိ ဣမာနိ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော ဤအရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ဘာဝနာမယာနေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၌။ ယထာနုပ္ပံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ကသိကာဂ္ဂါဒိမာကာသံ၊ သကို၎င်း။ ပဌမာရူပဝိညာဏံ၊ ကို၎င်း။ နတ္ထိဘာဝံ၊ ကို၎င်း။ အာကိဉ္ဇညာယတနံ၊ ဈာန်စိတ်ကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ၊ ဤလေးပါးသော အာရုံတို့ကို။ အာလမ္ပိတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပေက္ခာသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တကုသလာနန္တရံ၊ ၎င်းအခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အရူပိဗြဟ္မလောကေသု၊ ဘုံတို့၌။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိဝိပါကဒါယိနိ၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုး၊ ပဝတ္တိအကျိုးကို ပေးလေ့ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သေသံ၊ သော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ တံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ဆဝိသုဒ္ဓိပရမ္မဗယ၊ ခြောက်ပါးသော ဝိသုဒ္ဓိတို့၏ အစဉ်ဖြင့်။ သမဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ ကောင်းစွာရအပ်-ရောက်အပ်သော။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာစိတ်သည်။ ။တတ္ထံ၊ ထိုလောကုတ္တရာကုသိုလ်စိတ်၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်သောစကားသည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဂမိဿတိ၊ တံ။ စတုမဂ္ဂသမ္ပယောဂတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ ၎င်း။

ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ မဂ်တိုင်အောင်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ စတုဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယောဂတော၊ ယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်။ စ၊ ဆက်။ စတုဗ္ဗိ-ဓမ္မံ၊ လည်းဖြစ်သော။ တေ၊ ဤလောကုတ္တရာစိတ်သည်။ ဘာဝနာမယမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာလမ္ဗိတွာ၊ ရှိ။ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ ကွ၎င်း။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ ကွ၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော၊ ကွ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ နာမေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ သတ္တဘဝါဒိဘဝုပပတ္တိနိဝတ္တကံ၊ ခုနစ်ဘဝ အစရှိသော ဘဝတို့၌ဖြစ်ခြင်းကို နှစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ နာတိသင်္ခေပဝိတ္တာရနယေန၊ အလွန် မကျဉ်းမကျယ်သောနည်းဖြင့်။ ဧကဝိသတိဝိခံ၊ ၂-ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

၄၅၃။ ကာမာဝစရမေဝါတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ နိကာယန္တရိယာ၊ ဂိုဏ်းတပါး သားတို့သည်။ ရူပါရူပါဝစရမ္ပိ၊ ရလည်းဖြစ်သော။ အကုသလံ၊ ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုဂိုဏ်းတပါးသားတို့၏။ မတိနိသေဓနတ္ထံ၊ အယူကိုမြစ်ခြင်းငှါ။ ကာမာဝစရဂ္ဂဟဏံ၊ ရကိုယူခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၎င်း။) မဟဂ္ဂတ-ဘူမိယံ၊ ဂုဏ်တံ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တမ္ပိ၊ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမဟဂ္ဂုတ်တံ၌။ (သာမညအာဓာရဖြစ်သည်) ရူပဓာတုယံ၊ ဓာတ်၌။ ပဝတ္တိဝိပါကံ၊ ပဝတ္တိအကျိုး ကို။ ဒေန္တမ္ပိ၊ ပေးငြားသော်လည်း။ (လူ့ဘုံသို့လာသောအခါ အနိဋ္ဌာရုံကို မြင်ခြင်းကြားခြင်းတို့ကို ရည်သည်) ဧကန္တေန၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရမေဝ၊ လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အဝဓာရဏံ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၎င်း။) ယဒိ ဝေံ၊ သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရမေဝ၊ သည် သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အံ။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ လျှင်တည်း။ ကထံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ကာမတဏှာ ကာမော။ပ။ ကာမာဝစရန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ခဲ့ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝစနတ္ထံ။ ကာမတဏှာ-ဝိသယတာ၊ ဏှာ၏အာရုံ၏အဖြစ်ကို။ ကာမာဝစရဘာဝဿ၊ ရအဖြစ်၏။ ကာရ-ဏံ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ (ကိံ ယထာ၊ မူ။) ရူပါရူပတဏှာဝိသယ-

၁-သီမ္ပ၌ သတ္တမဘဝါဒိဘဝုပပတ္တိနိဝတ္တကံ-ဟု ရှိ၏။ ခုနစ်ခုမြောက်သော ဘဝအစရှိသော ဘဝတို့၌ဖြစ်ခြင်းကို နှစ်စေတတ်၏-ဟု အနက်ပေး။ ဤ၌ သတ္တဘဝါဒိ၊ သတ္တမဘဝါဒိ-ဟု သော ပုဒ်တို့ကို အတဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ဟု ယူလျှင် သင့်ရာ၏။ အဋ္ဌမဘဝါဒိ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ သောတာပတ္တိမဂ်သည် အဋ္ဌမဘဝ စသည်၌ ဖြစ်ခြင်းကိုပယ်၏။ သကဒါဂါမိမဂ်သည် တတိယဘဝ စသည်၌ ဖြစ်ခြင်းကိုပယ်၏။ အနာဂါမိ မဂ်သည် ဒုတိယဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းကိုပယ်၏။ ဤ၌ ဒုတိယဘဝဟူသည်မှာ ရူပဘဝ၌ဖြစ်လျှင် အရူပဘဝကို ဆိုလို၏။ အရဟတ္တမဂ်သည် တခုသော ရူပဘဝ၌သော်၎င်း၊ အရူပဘဝ၌သော် ၎င်း ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်၏ဟု ဆိုလို၏။

တာ၊ တဏှာ၏အာရုံ၏အဖြစ်ကို။ ရူပါရူပါဝစရဘာဝဿ၊ ရူပါဝစရအဖြစ် အရူပါဝစရအဖြစ်၏။ (ကာရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ) ယထာ၊ ကဲ့သို့ပင်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧကံသေန၊ ဖြင့်။ ဧဝံ၊ တိုင်း။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ အညထာ၊ ဖြင့်ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဗျာပိလက္ခဏံ၊ ပျံ့နှံ့သော လက္ခဏာသည်။ န သိယာ၊ ရာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာလမ္ဗိတဗ္ဗဓမ္မဝသေန၊ အာရုံ ပြုအပ်သော (နှစ်ပါးသောကာမ)တရား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘူမိဝတ္ထာနံ၊ ဘုံကို ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ယဒိ ကရေယျ၊ ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ အနာရမ္မဏာနံ၊ အာရုံမရှိသော (ဝါ) အာရုံမပြုတတ်သော ရုပ်တရားတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ န သိယာ၊ ရာ။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ဝိပါကဒါနဝသေန၊ (ပဋိသန္ဓေ) အကျိုးကို ပေးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဘူမိဝတ္ထာနံ၊ ကို။ ယဒိ ကရေယျ၊ ငြားအံ့။) ဧဝံ၊ ဤသို့ပင် ပြုသော်လည်း။ အဝိပါကာနံ၊ အကျိုးမပေးတတ်သော ဝိပါက ကြိယာနှင့် ရုပ်တရားတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သည်။ န သိယာ၊ ရာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာလမ္ဗကဓမ္မဝသေန၊ အာရုံပြုတတ်သောတဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (သိမ္မ မဏိသာရစသည်တို့နှင့် အညီပင်) ပရိယာပနာနံ၊ အကျိုးဝင်သောတရားတို့၏၊ ဝါ၊ တဏှာသည်

၁-အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဒုဝိဓေပိ ကာမေ ဧတံ အဝစရတိတိ ကာမာဝစရံ။ ။ ဧတံ၊ ဤတရားသဘောသည်။ ဒုဝိဓေပိ၊ သော။ ကာမေ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသကာမ၌။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝစရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ယူလျှင် အာရုံပြုအပ်သောတရားအလိုအားဖြင့် ဘုံကို ပိုင်းခြားခြင်းမည်၏။ ထို့ကြောင့် မဏိသာရမဉ္ဇူသဋီကာ ပ ၁၄၃-၌ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ကာမေ အဝစရတိတိ ကာမာဝစရန္တိ အယံ အာလမ္ဗိတဗ္ဗဓမ္မဝသေန ဘူမိပရိစ္ဆေဒေါ နာမ-ဟု ပြဆို၏။ ထိုသို့ပိုင်းခြားလျှင် ဒုဝိဓကာမကို အာရုံပြုတတ်သော စိတ် စေတသိက်တို့သာ ကာမာဝစရမည်၍ ရုပ်တရားတို့ကား ကာမာဝစရမမည်ရာသော ကြောင့် အဗျာပိတဒေါသရောက်ရာသည်ဟု ဆိုလို၏။

၂-ပဋိသန္ဓိဒါနဝသေန ကာမေ အဝစရတိ၊ ကာမဘဝသင်္ခါတေ ဝါ ကာမေ ပဋိသန္ဓိ အဝစာရေတိတိ ကာမာဝစရံ။ ပဋိသန္ဓိဒါနဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေကိုပေးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာမေ ကာမဘုံ၌။ အဝစရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမဘဝသင်္ခါတေ၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ ကာမေ ကာမဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ အဝစာရေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရံ၊ မည်၏-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ယူလျှင် ဝိပါကဒါနအလိုအားဖြင့် ဘုံကို ပိုင်းခြားခြင်းမည်၏။ ထို့ကြောင့် မဏိသာရ ပ ၁၄၃-၌ ပဋိသန္ဓိဒါနဝသေန ကာမေ အဝစရတိတိ ကာမာဝစရန္တိ အယံ ဝိပါကဒါနဝသေန ဘူမိပရိစ္ဆေဒေါ နာမ-ဟူ၍၎င်း အဋ္ဌသာလိနိ ၁၀၅-၌ ကာမဘဝသင်္ခါတေ ကာမေ ပဋိသန္ဓိ အဝစာရေတိတိပိ ကာမာဝစရံ-ဟူ၍၎င်း ပြဆိုတော်မူကြ၏။ ထိုတွင် ဒုတိယဝစနတ္ထအရပြီးသော ကာမာဝစာရံ၌ စာ-မှ အာကိုရဿပြုထားသည်ဟု မူလဋီ ၁-၆၄-၌ ဆို၏။ ထိုသို့ ဝိပါကဒါနအလိုအားဖြင့် ဘူမိပရိစ္ဆေဒပြုလျှင်လည်း အကျိုးမပေးတတ်သော ဝိပါကကြိယာနှင့် ရုပ်တရားတို့သည် ကာမာဝစရမမည်ရာသောကြောင့် ထိုအပြစ်ဒေါသရောက်ရာသည်ဟု ဆိုလို၏။

ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သော တရားတို့၏။ သာ(ဘူမိ)၊ ထိုဘုံဟူသော အမည်ကို။ (တနည်း) သာ (ကာမာဝစရဒိတာ)၊ ထိုကာမာဝစရစသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ဝါ၊ တပါး။ အပရိယာပနာနံ၊ တို့၏။ လောကတော၊ မှ။ ဥတ္တိဏ္ဏတာယ၊ ကူးမြောက်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လောကုတ္တရတာ စ၊ ရာ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဥတ္တရိတရာဘာဝတော၊ လွန်မြတ်သောတရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနုတ္တရတာ စ၊ ရအဖြစ်ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

[၁၂၀] စ၊ ဆက်။ ပရိယာပနာတိ၊ ကား။ ပရိစ္ဆေဒကာရိကာယ၊ ပိုင်းခြားခြင်းကိုပြုတတ်သော။ တဏှာယ၊ သည်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ၊ ပိုင်းခြား၍။ အာပနာ၊ ရောက်အပ် - ယူအပ်ကုန်၏။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ စောဒနာအံ။ ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ ကာမတဏှာ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ကာမာဝစရဓမ္မာရမ္မဏာ၊ ကာမာဝစရတရားလျှင် အာရုံရှိသော။ တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ ကာမာဝစရ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ နည်း။ ကာမတဏှာဝိသယာ၊ ကာမတဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သောတရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတရေတရသန္တိ-ဿယတာဒေါသော၊ တပါးသည် တပါး၏ မှီရာ၏အဖြစ်ဟူသော (ဝါ) အချင်းချင်း အပြန်အလှန် မှီရာ၏အဖြစ်ဟူသော အပြစ်ဒေါသသည်။ (ဟောတိ) နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အံ။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဝေ၊ ဤသို့ စောဒကဆရာဆိုသည့်အတိုင်း။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝီစိ-အာဒိ ကောဒသောကာသနိန္ဒတာယ၊ အဝီစိအစရှိသော တဆယ့်တပါးသော ဘုံအရပ်၌ ညွတ်ကိုင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ တဏှံ၊ ကို။ ကာမတဏှာဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တံသဘာဝါယ၊ ထိုသို့သော သဘောရှိသော။ တဏှာယ၊ ၎င်း။ ဝိသယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဥပလက္ခိတဗ္ဗတ္တာ၊ မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိက္ခေပကဏ္ဍေပိ၊ ၌လည်း။ ဧတ္တာဝစရာတိ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝီစိပရ-နိမ္မိတပရိစ္ဆိန္ဒောကာသယ၊ အဝီစိနှင့်ပရနိမ္မိတဘုံတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော (၁၁-ပါးသောဘုံ) အရပ်ရှိသော။ ကာမတဏှာယ၊ ၎င်း။ ဝိသယဘာဝံ၊ ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ တဏှာယ၊ ၎င်း။ တဒေါကာသတာ၊ ထိုတဆယ့်တပါးသော ဘုံအရပ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ တန္တိန္ဒ-တာယ၊ ထိုတဆယ့်တပါးသောဘုံတို့၌ ညွတ်ကိုင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

မူလတော တိဝိဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ လောဘာဒိနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ အကုသလမူလာနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တံသဟိတမ္ပိ၊ ထိုလောဘအစရှိသော မူလတို့နှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်သည်လည်း။ တိဝိဓံ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို

သုံးပါးသော လောဘစသည်တို့သည်။ သုပုတိဋ္ဌိတဘာဝကာရဏတ္တာ၊ ကောင်းစွာတည်တံ့သည်၏ အဖြစ်၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာ တည်တံ့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ မူလမိဝ၊ သစ်ပင်၏အမြစ်နှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မူလာနိ၊ မည်ကုန်၏။ တေဿ၊ ဤစိတ်အား။ လောဘော၊ ဟူသော။ မူလံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောဘမူလံ၊ မည်၏။ ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်သံ။ ယဝကံရော၊ မယောညောကံ။ ဣတိ ယထာ၊ ဤပုဒ်တို့ကဲ့သို့။ အသာခာရဏေန၊ မဆက်ဆံသောတရားဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြသော စကားတည်း။ ဒေါသမူလံ၊ သည်။ တထာ၊ ပင်တည်း။ ဣမဿ၊ ဤစိတ်၏။ မူလံ၊ ကား။ မောဟော ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။ (တနည်း) ဣမဿ၊ အား။ မောဟော ဝေ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ မူလံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အညံ၊ တပါးသောမူလသည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟမူလံ၊ မည်၏။

သောမနဿပေက္ခာဒိဋ္ဌိဂတသင်္ခါရဘေဒတောတိ(ဧတ္ထ)၊ ပါဌ်၌။ (ဘေဒ-သဒ္ဓေါ-၌ စပ်) သောမနဿပေက္ခာဘေဒတော၊ တို့၏အပြားအားဖြင့်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဂတဘေဒတော၊ ဖြင့်၎င်း။ သင်္ခါရဘေဒတော၊ ဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဘေဒသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယ-မေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂုထဂတံ၊ မစင်။ မုတ္တဂတံ၊ ကျင်ငယ်။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဝေါဟာရတို့ကဲ့သို့။ ဒိဋ္ဌိယေဝ၊ သာလျှင်။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟတာယ၊ ဖောက်ပြန် မှားယွင်းသောအားဖြင့် ယူခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဂတမေဝ၊ သွားရောက်ခြင်း၊ သိခြင်းမျှသာလျှင်တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဒိဋ္ဌိသွားရောက်ရာ၌။ တထာ သဘာဝံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဂန္တဗ္ဗဝတ္ထု၊ သွားရောက်အပ်၊ သိအပ်သော ဝတ္ထုသည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မည်၏။ တယိဒံ၊ ထိုမှားသောအယူသည်။ ဣဒမေဝ၊ ဤ ငါ၏ အယူသည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညံ၊ တပါးသော အယူသည်။ မောသံ၊ အချည်းနှီးသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝေသဘာဝတော၊ ရှေးရှုသက်ဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာသုံးသွင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လောဘေနော၊ နှင့်သာလျှင်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဒေါသေန၊ နှင့်။ (သဒ္ဓိံ၊ ကွ။) န (ပဝတ္တတိ)၊ မဖြစ်။

ယဒါ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ လောဘမူလစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရဒဿနံ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာကိုပြသောစကားတည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိန္တိ၊ ကား။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအာဒိမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ဌိ အစရှိသောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ ဟိ၊ မှန်။ တာယ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဝိပလ္လတ္တစိတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သောစိတ်ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဇီဝိသယော၊ သတ္တဝါ၏ တည်ရှိရာနယ်ပယ်ကာလသည်။ ယာဝ၊

လောကံ။ ဣန္ဒြိယဂေါစရော၊ စက္ခု စသော ဣန္ဒြေတို့၏ကျက်စားခြင်းသည်။
 (အတ္ထိ၊ ဇာ။) တောဝကော၊ ဤမျှသာလျှင်တည်း ။ ဣတိ၊ သို့။ ပရလောကံ၊
 တမလွန်လောကကို။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်၍။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အာဒိနဝေါ၊
 သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာ တထာ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ပါတဗျတံ၊ သုံးဆောင်အပ်သည်၏
 အဖြစ်သို့၊ ဝါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့် ။
 (သင်္ကာတိ-၌ စပ်)

ယေန၊ (သားသွီး၏မျက်နှာကိုမြင်ရခြင်းဟူသော) အကြင်လမ်း
 ဖြင့် ။ ပုတ္တဝန္တော၊ သားသမီးရသောသူတို့သည်။ ဝိသောကာ၊ စိုးရိမ်
 ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယန္တိ၊ နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရောက်ကုန်၏။
 (ဝိသောကံ-ဟုရိုလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ စိုးရိမ်ကင်းခြင်းသို့ ရောက်
 ကုန်၏၊ ဝါ၊ စိုးရိမ်ကင်းသောနတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကုန်၏-ဟု အနက်
 ပြန်ရာ၏) သေ ပန္နော၊ (သားသွီး၏မျက်နှာကိုမြင်ရခြင်းဟူသော)
 ဤလမ်းသည်။ ဒေဝယာနေ၊ နတ်ပြည်သို့သွားရာ၌၊ ဝါ၊ နတ်ပြည်သို့
 သွားရန်အလို့ငှါ ။ အဝိတထော၊ မချွတ်မယွင်း ဖြောင့်စင်းမှန်ကန်

၁-ဤတောဝကော-ပုဒ်ပြီးပုံကို ဗျာကရုဏ်းကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရ။ မောဂ္ဂလ္လာန် ၄-ကဏ္ဍ
 ၄၂-သုတ်၌ ယ-တ-တို့နောင် အာဝတကပစ္စည်းဖြင့် ယာဝတကော တာဝတကော-ဟု
 ပြီးစေသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း တေနောင် အာဝကပစ္စည်းဖြင့် ပြီးစေရာ၏။ တာဝတကော-ဟူ၍
 သော်လည်း ပါဠိရင်းဖြစ်ရာ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ မျက်စိ စသည်တို့ဖြင့် မြင်နိုင် ကြားနိုင်
 တွေ့သိနိုင်တုန်း မသေမီအတွင်းသာလျှင် သတ္တဝါသည် တည်ရှိ၏။ သေပြီးသည့် နောက်
 ကာလ၌ သတ္တဝါသည် မရှိတော့ပြီ-ဟု ဥစ္ဆေဒအယူ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏။

၂-ဤပုဒ်မှနောက်၌ အောက်ပါအတိုင်း ဂါထာအနေဖြင့် ပါဠိရှိစေရမည်။

“သေ ပန္နော’ဝိတထော ဒေဝယာနေ၊
 ယေန ယန္တိ ပုတ္တဝန္တော ဝိသောကာ။
 တံ ပဿန္တိ ပသဝေါ ဟက္ခိနော စ၊
 တေန တေ မာတရိပိ မိထုနံ စရန္တိ” တိ—

အာဒိနာ နယေန-(စသည် တူပြီ) အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ၁-၂၅၁-၌၎င်း၊ မဏိသာရမဉ္ဇူ
 သာဋီကာ ၁-၁၆၈-၌၎င်း ဤဂါထာရှိ၏။

၃-အကြင်မေထုန်လမ်းဖြင့်-ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်ကြ၏။ ပုတ္တမုဒဿနံ သဂ္ဂမောက္ခ-
 မဂ္ဂေါ-ဟူသော ဆိုလတံစကားနှင့် နှီးနှောသင့်၏။

၄-ဤနောက်အနက်အလိုအားဖြင့် တဒတ္တံ သတ္တမိကေဝုစဟု မှတ်ရာ၏။ သက္ကတ၌
 ပုံ-နပုံ-အကာရန္တနောင် တတိယာဗဟုဝုစကို ခဲ (အိုက်)ပြု၍ ပြီး၏။ ၎င်းကို ဆန်းဂိုဏ်း
 မပျက်စေပဲ ပါဠိပြန်သောအခါ ဇ-ကာရန္တနှင့် ပြန်ရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤဒေဝယာနေ-ဟူသော
 ပုဒ်သည် ဒေဝယာနဲ(နိုက်)ဟူသောသက္ကတမှ ပြန်ထားသောပုဒ်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ ထိုသို့
 ဖြစ်လျှင် ဒေဝယာနေဟိ၊ နတ်ယာဉ်တို့နှင့်တကွ။ အဝိတထော၊ တည်း-ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။

သော^၁။ ပန္နော၊ လမ်းပေတည်း။ တံ၊ ထိုပုတ္တမုခဒဿနလမ်းကို။
 ပသဝေါ စ၊ သားတိရစ္ဆာန်တို့သည်၎င်း။ ပက္ခိနော စ၊ ငှက်တို့သည်
 ၎င်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်သိကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့မြင်သိခြင်းကြောင့်။ တေ၊
 ထိုသားငှက်တို့သည်။ မာတရိပိ၊ အမိ၌သော်လည်း။ မိထုနံ၊ မေထုန်
 အကျင့်ကို။ စရန္တိ၊ ပြုကျင့်ကုန်၏။

ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပုတ္တမုခဒဿနံ၊ သား၏မျက်နှာကို
 မြင်ခြင်းသည်။ (မျက်နှာမြင်သည်ဟူသောစကားသည် ဤအဆိုမှ ဖြစ်လာဟန်
 လက္ခဏာရှိ၏) သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂေါ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်၏ လမ်းပေတည်း။ ဣတိ ဝေ-
 မာဒိကံ၊ ဤသို့အစရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ^၁၊ မှားသောအယူကို။ သင်္ဂဏာတိ၊ ၎င်း။

[၁၂၁] ကာမေ ဝါတိ ဣတ္ထ၊ ၌။ ဝါ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အနိယမတ္ထော၊
 အနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဝါ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ တို့၏။ (မိစ္ဆာဂါဟေ-၌
 စပ်) အဒိန္နာဒါနေ။ ၌။ သုဝဏ္ဏဟရဏမေဝ၊ ရွှေကိုခိုးခြင်းသည်သာလျှင်။
 သာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ရှိ၏။ ဣတရံ၊ ဤမှတစ်ပါးသော ခိုးခြင်းသည်။ အနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်
 မရှိ။ ဂရုနံ စ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့၏၎င်း။ ဂုန္တံ စ၊ နွားတို့၏၎င်း။ အတ္တနော စ၊
 ၎င်း၎င်း။ ဇိဝိတဿ စ၊ ၎င်း၎င်း။ ဝိဝါဟဿ စ၊ သွီးကို ထိမ်းမြားခြင်း မင်္ဂလာ
 ကိစ္စ၏၎င်း။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ အနဝဇ္ဇော၊ မရှိ။ ဣတရော၊
 သည်။ သာဝဇ္ဇော၊ ရှိ၏။ ဂရုအာဒိနံ၊ ဆရာစသည်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။
 ပေသုညဟရဏံ၊ ဂုံးတိုက်စကားကိုဆောင်ခြင်း - ဂုံးချောခြင်းသည်။ အနဝဇ္ဇံ၊
 ရှိ။ ဣတရံ၊ သည်။ သာဝဇ္ဇံ၊ ၎င်း။ ဘာရတယုဒ္ဓသိတာဟရဏာဒိကထာ၊ ဘာရ
 တမင်းတို့၏ စစ်တိုက်ခြင်း၊ သိတာဒေဝီကို ဆောင်ခြင်းစသည်ကို ဆိုသောစကား
 သည်။ ပါပဝူပသမာယ၊ မကောင်းမှုကို ငြိမ်းစေခြင်းငှါ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝေမာဒိကေ၊ ကုန်သော။ မိစ္ဆာဂါဟေ၊ မှားသောအယူတို့ကို။ သင်္ဂဏာတိ၊
 ၎င်း။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒိနီတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလာနိ၊ တို့ကို။ သဘာဝတိက္ခေ-

၁-သိမ္မိ၌ သေ ပန္နော ပဂေဝ ဝိဂတော ဒေဝယာနေ-ဟုရှိ၏။ သေ ပန္နော၊ သည်။
 ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ ဒေဝယာနေ၊ နတ်ယာဉ်တို့နှင့်။ အဝိဂတော၊ မကင်းမဆိတ်
 သော လမ်းပေတည်း-ဟု အနက်ပေးရ၏။ မြန်မာမူ၌ သေ ပန္နော ပဂေဝ ဝိဟိတော
 ဒေဝယာနေ-ဟုရှိ၏။ သေ ပန္နော၊ ကို။ ဒေဝယာနေ၊ နတ်ပြည်သို့သွားရောက်ရန်အလို့ငှါ၊
 ဝါ၊ နတ်ယာဉ်တို့နှင့်တကွ။ ပဂေဝ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ ဝိဟိတော၊ ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်း
 အပ်လေပြီ-ဟု အနက်ပေးရ၏။ မုဏ္ဍကဥပနိသင်္ဂ ၃၊ ၁၆-၌ “သတျေန ပန္နော ဝိတတော
 ဒေဝယာနး” ဟု ရေးထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း “သေ ပန္နော ဝိတတော
 ဒေဝယာနေ” ဟု ပါဠိရင်းဖြစ်ရ၏။ ဝိတတော၊ ကျယ်ပြန့်သော။ ဒေဝယာနေ၊
 နတ်ပြည်သို့ သွားကြောင်းလမ်းပေတည်း-ဟု အနက်ပေးရ၏။

နာတိ၊ ကား။ လောဘဿ ဝါ၊ ဇာတိ။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသဿ ဝါ၊ မှားသော
 နှလုံးသွင်းခြင်း၏ဇာတိ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သရသေနေဝ၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်
 သာလျှင်။ တိခိဏေန၊ ထက်သော။ ကုရုရေန၊ သန်စွမ်းသော။ မန္တေနာတိ၊
 ကား။ ဒန္တေန၊ နံ့ နှေးသော။ အတိခိဏေန၊ မထက်မြက်သော။ ပန၊ ဆက်။
 တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော နံ့ နှေးသောစိတ်သည်။ အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏
 ဇာတိ။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏ဇာတိ။ သမုဿာဟနေန၊ တိုက်တွန်းခြင်းကြောင့်။
 ပဝတ္တတိ၊ ဇာတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုဿာဟိတေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဇာတိ။
 ပရဘဏ္ဍံ ဝါ ဟရတိတိ (တ္ထေ)၊ ပါဠိ၌။ ဝါ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ တထာပဝတ္တနကမု-
 သာဝါဒါဒိနမ္ပိ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မုသာဝါဒအစရှိသည်
 တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ဇာတိ။ အနုဘုယျမာနာနံ၊ ခံစားအပ်ဆဲဖြစ်
 ကုန်သော။ ကာမာနံ ဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့၏မူလည်း။ (ဝိသေသန-ထည့်၍ဖွင့်သည်)
 ဝါ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပရသန္တကဿ ဝါ၊ သူတပါး၏ ဥစ္စာ၏မူလည်း။ အယထာ-
 ဓိပေတတာယ၊ အလိုအတိုင်း မဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်ဥစ္စာကို။
 လဒ္ဓံ၊ ရအပ်၏။ တံ၊ ထိုဥစ္စာကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟဏာ-
 ဒိကံ၊ ယူခြင်းစသည်ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ ဇာတိ။

သမ္ပယုတ္တဓမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ ဘေဒါဘာဝတော၊ ကွဲပြားခြင်း၏မရှိခြင်း
 ကြောင့်။ ဒုဝိဓမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဇာတိ။ ယဒိ ဝေံ၊ သော်။ ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဒေါမနဿသဟဂတံ ပဋိသသမ္ပယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊
 အံ။ အသာဓာရဏဓမ္မဟိ၊ မဆက်ဆံသောတရားတို့ဖြင့်။ တဿ စိတ္တဿ၊
 ထိုဒေါသမူစိတ်ကို။ ဥပလက္ခဏတ္ထံ၊ မှတ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ဇာတိ။) ပါဏာတိ-
 ပါတာဒိသတိ၊ ကား။ ပါဏာတိပါတနာဒိသ၊ သတ္တဝါ၏အသက်ကိုလျှင်စွာ
 ကျစေခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အဒိန္နာဒိနမုသာဝါဒပေသု-
 ညဖရသသမ္ပပ္ပလာပဗျာပါဒေ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ သဘာဝတိက္ခံ၊
 သဘောအားဖြင့်ထက်သည်။ ဟုတုာ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။
 အသင်္ခါရမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဇာတိ။ ဣတရံ၊ ဤမှတပါးသော
 စိတ်သည်။ သသင်္ခါရံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဇာတိ။) ဣတိ၊ သော။ အဓိပ္ပါယေန၊
 ဖြင့်။ တိက္ခမန္တပဝတ္တိကာလေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဇာတိ။ ပန၊ သော်လည်း။ မန္တံ၊
 နံ့ သည်။ ဟုတုာ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သောစိတ်သည်။ ကေသေန၊ အားဖြင့်။
 သသင်္ခါရမေဝ၊ သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ဇာတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာတံ၊ ငှါ။
 န သက္ကာ၊ မဖြစ်နိုင်။ ယံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ သသင်္ခါရေန၊ ပြုပြင်ခြင်းနှင့်
 တက္ကာ၊ သပ္ပယောဂေန၊ အားထုတ်ခြင်းနှင့်တက္ကာ။ ပဝတ္တတိ၊ ဇာတိ။ တံ၊ ထိုစိတ်
 သည်။ မန္တမေဝ၊ နံ့ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဇာတိ။ ဣတိ ကတုာ၊ ၍။ တထာ၊
 ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဇာတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ဇာတိ။

မောဟေကဟေတုကံ၊ မောဟဟူသော တခုသောဟိတ်ရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ မူလန္တရဝိရဟတော၊ မူလတပါးမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ အတိမ္မဉ္စံ စ၊ အလွန် တွေဝေသည်၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စယောဂတော၊ ကြောင့်။ စဉ္ဇလဉ္ဇ၊ အလွန် လှုပ် ရှားသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသဟဂတမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဿ၊ ထိုမောဟမူစိတ်၏။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါ၌ သော်လည်း။ သဘာဝတိက္ခတာ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ အာရမ္မဏော ၌။ သံသပုနဝသေန စ၊ ယုံမှားလျက် ရွှေရှားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိက္ခိပနဝသေန စ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တမာနဿ၊ သော။ စိတ္တဒ္ဓယဿ၊ ဧ။ ကိဒိသေ၊ သော။ ကိစ္စေ၊ ၌။ သဘာဝတိက္ခတာယ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဥဿာဟေတဗ္ဗတာယ ဝါ၊ တိုက်တွန်းအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်အံ့နည်း။ တဿ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို မောဟမူစိတ်၌။ သင်္ခါရဘေဒေါ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အညေသု၊ ကုန်သော။ အကုသလစိတ္တေသု၊ ၁၁-ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌။ လဗ္ဘမာနမ္ပိ၊ သော် လည်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤနောက်ဆုံး အကုသိုလ်စိတ်၌သာလျှင်။ ဗလဝံ၊ အားကြီး၏။ တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ပဓာနံ၊ ပြဓာန်းသည်။ ဟုတု၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒမေဝ၊ ဤနောက်ဆုံးအကုသိုလ်စိတ်ကိုသာလျှင်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ နှင့်။ ဝိသေသေတု၊ ၌။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဣဓ၊ ဤနောက်ဆုံးအကုသိုလ်စိတ်၌။ [၁၂၂] ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ အာဂတံ၊ ဧ။ ဝေ၊ သို့။ အသာဓာရဏ- ပဓာနဓမ္မဝသေန၊ မဆက်ဆံသော (ဝိစိကိစ္ဆာ)တရား၊ ပြဓာန်းသော (ဥဒ္ဓစ္စ) တရားတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ မောဟမူလံ၊ ကို။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ဧ။ အသန္နိဋ္ဌာနံ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းဟူသည်။ သံသယော၊ ယုံမှားခြင်း တည်း။ ဝိက္ခေပေါ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းဟူသည်။ အဝူပသမော၊ မငြိမ်သက်ခြင်းတည်း။ ဘန္တတာ၊ လှုပ်ရှားသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဒွါဒသဝိဓမ္ပိ၊ သော။ တယိဒံ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ဝါ တံ ဝါ၊ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော အာရုံကိုမူ လည်း။ အာလမ္ပိတု၊ ၌။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ မနော- ဝိညာဏဓာတာနန္တရံ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝါ၊ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ ကာယဒွါရာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ တိဟိ ဒွါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာယကမ္မာဒိဝသေန၊ အားဖြင့်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ပါဏာတိပါတာဒိကမ္မ- ပထဝသေန စေဝ၊ အစရှိသော ကမ္မပထ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မဝသေန စ၊

(ကမ္မပထ မဟုတ်သော) ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ဧ။

တတ္ထ၊ ထို ၁၂-ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့တွင်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဂုတ်စိတ်ကို။ ဌပေတော၊ ထား၍။ သေသံ၊ သော။ ကောဒသဝိဓမ္မိ၊ ၁၁-ပါးလည်း ဖြစ်သောစိတ်သည်။ စတုသုပ္ပိ၊ ကုန်သော။ အပါယေသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ဧ။ ပဝတ္တိဝိပါကံ၊ ကို။ သုဂတိယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ (ဒေတိ၊ ဧ။) ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ ပန၊ ဂုတ်စိတ်သည်ကား။ ပဝတ္တိဝိပါကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (ဒေတိ၊ ဧ။) ဧတ္ထ၊ ရာ၌။ (ဌတော ကောစိ စောဒနံ၊ ကို။) အာဟ၊ ဧ။ သဗ္ဗဒုပ္ပလံ၊ အလုံးစုံတို့အောက်အားနည်းသော။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တံ၊ ယုတ်စိတ်သည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ဧ။ အဓိမောက္ခသဗ္ဗာဝတော၊ ကွ၏ရှိခြင်းကြောင့်။ တတော၊ ထိုစိတ်ထက်။ ဗလဝန္တမ္ပိ၊ အားကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဂုတ်စိတ်သည်။ (ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။) န ဒေတိ၊ မပေး။ ဣတိ-ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။ ကံ ပန၊ နည်း။ ဒဿနေန ပဟာ-တဗ္ဗေသု၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သောတရားတို့၌။ အဝုတ္တတ္တာ၊ (ဓမ္မသင်္ဂဏီ ၂၆၉-၌) မဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်သည်လည်း။ (သီမုန့်နှင့်အညီပင်။ ပိ-သဒ္ဓါဖြင့် သေသ အကုသိုလ်စိတ်ကို ပေါင်းသည်) ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဒေန္တံ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ အပါယေသု၊ တို့၌။ ဒဒေယျ၊ ရာ၏။ အပါယဂမနိယဉ္ဇ၊ အပါယ်လားကြောင်း တရားသည်လည်း။ ဒဿနပဟာတဗျံ၊ တဗ္ဗတရားသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဒဿနပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောအပ် ရာ၏။ န စ ဝုတ္တံ၊ ဟောကား မဟောခဲ့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ န ဒေတိ၊ မပေး။ ပန၊ ဆက်။ ဝါ၊ သော်လည်း။ အဿ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ ပဝတ္တိဝိပါကဒါနံ၊ ပဝတ္တိအကျိုးပေးခြင်းကို။ ပဋိက္ခိပိတံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပဋိသမ္ပိဒါဝိဘဂေါ၊ ၌။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ၊ ဂုတ်စိတ်၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ပိဒါ၊ မည်၏။ တဿ၊ ဂုတ်စိတ်၏။ ဝိပါကေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ပိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်း ကြောင့်တည်း။

အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ အာဟု၊ ကုန်၏။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ စိတ်သည်။ ဒဿနပဟာတဗ္ဗသဟာယ-သဗ္ဗာဝတော၊ တဗ္ဗတရားဟူသော အဖော်သဟဲ၏ ရှိခြင်းကြောင့်။ ဥဘယ-ဝိပါကမ္ပိ၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နှစ်ထွေသောအကျိုးကိုလည်း။ ဒေတိ၊ ဧ။ သေက္ခဿ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ သည်။) တဒဘာဝတော၊ ထိုအဖော်သဟဲ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ န(ဒေတိ)၊ မပေး။ ဣတိ၊ သို့ဆိုကုန်၏။ ဧတ္ထ၊

ဤအရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်သင့်၏။ ယဿ၊ အကြင်ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ ဝိပါကဒါနံ၊ အကျိုးပေးခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်သောတရားသည်။ (ဟောတိ) ကံ၊ ဖြစ်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ နော၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆင်ခြင်သင့်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဆင်ခြင်သောစကားရပ်၌။ ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ဖွယ်ရှိသေး၏။ တာဝ၊ စွာ။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗံ၊ သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ။ ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဿ၊ ဗုတရား၏။ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ ပစ္စည်းအဖြစ်ကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟောအပ်သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗံ၊ သည်။ (ယဒိ) န (သိယာ)၊ အံ။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတ္တိကော၊ တိက်၌။ နေဝဒဿနေန န- ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗံ ဣတိ၊ ဗ္ဗံ-ဟူသော။ အဿ၊ ထိုပုဒ်၏။ ဝိဘဂေါ၊ ၌။ (တံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို၊ ဝါ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောအပ်သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ တဗ္ဗိရုဒ္ဓသဘာဝတာယ၊ ထိုနှစ်ပါးလုံးနှင့် ဆန့်ကျင်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပုဒ်တို့၌။ ယဒိ န ဝုစ္စေယျ၊ အံ။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့မဟောအပ် မဟောသင့်လျှင်လည်း။ တသ္မိံ၊ တိကော၊ ၌။ တဿ၊ ထိုစိတ်၏။ နဝတ္တဗ္ဗတာ၊ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤကား အနည်းငယ်ဖြည့်စွက်ဖွယ်ပေ တည်း။ နာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်၊ ဝါ၊ မဖြစ်။ ကိံ၊ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်နည်း။ (ဤနောက်အနက်အလို ဟိတ်အနက်၌ ပဌမာ သက်သည်ဟု ယူအပ်၏) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍော၊ ၌။ အာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ဒွါဒသန္တံ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒွိဟိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိ- တတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဘဇိတော၊ ရှိ။ နိယောဂတော၊ အမြဲယှဉ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သီးခြားကိန်းသေအားဖြင့်။ ဒဿေတဗ္ဗဿ၊ ပြုအပ်- ပြသင့်သော။ ကဿစိ၊ သော။ စိတ္တုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကော၊ ၌။ အတိတာနံ၊ တို့၏ ။ နဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ကို။ န ဝုတ္တာ ယထာ၊ မဟောအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ တေဿာပိ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏လည်း။ (န ဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ကို။ န ဝုတ္တာ၊ အပ်။) အထ ဝါ၊ ကား။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။

၁-သိမ္မနှင့် အညီပင်၊ အတိတာဒိနံ-ဟု ရှိသောပါဌ်သည် အာဒိ-သဒ္ဓါအရ ယူရန်မရှိသော ကြောင့် မသင့်။ မှန်ပေ၏။ ဥပ္ပန္နတိက်၌ ပစ္စုပ္ပန် နာမ် ရုပ်ဟူသမျှကို ဥပ္ပန္နာ ဓမ္မာ-ဟု ဟော၏။ အနာဂတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကိရိယာဟူသမျှနှင့် အနာဂတ်ဖြစ်သော စိတ္တဇ ဥတုဇ အာဟာရဇရုပ်ဟူသမျှကို အနုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ-ဟု ဟော၏။ အနာဂတ်ဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသမျှကို ဥပ္ပါဒိနော ဓမ္မာ-ဟု ဟော၏။ နိဗ္ဗာန်ကို န ဝတ္တဗ္ဗံ-ဟု ဟော၏။ ထိုကြောင့် ထိုတိက်၌ မဟောအပ်ပဲ ကြွင်းကျန်သည်မှာ အတိတ်တရားမျှသာဖြစ်သည်။ ထိုအတိတ်တရားတို့မှတစ်ပါး အကြွင်းအကျန်ဟူ၍ မရှိပေ။ ထိုကြောင့် ဤ၌ အာဒိ-ဖြင့် ယူရန်မရှိ၊ ထိုကြောင့် အာဒိ-မပါသော အတိတာနံ-ဟူသော ပါဌ်သာ သင့်သည်။

ပဟာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကုဏေယျဿာပိ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။
 ပုထုဇ္ဇနေ၊ ဇဉ်သန္တာန်၌။ ဝတ္တမာနဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်
 စိတ်၏။ [၁၂၃] ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗသဘာဝသာမညတော စ၊ ဖြင့်ပယ်အပ်
 သော သဘောဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သာဝဇ္ဇတော စ၊ အပြစ်ရှိ
 သောကြောင့်၎င်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗပရိယာယော၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝတ္တဗ္ဗတာပသင်္ဂဒေါသော၊ သို့ရောက်ခြင်းအဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ နိပ္ပရိယာယေန စ၊ မုချအားဖြင့်လည်း။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ ပဟာတဗ္ဗံ၊
 ပယ်အပ်သောတရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပုထုဇ္ဇ၏
 သန္တာန်၌ရှိသောဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ နာနာက္ခန္ဓကိကမ္မပစ္စယ-
 ဘာဝေါပိ၊ ကိုလည်း။ န ဝုတ္တော၊ ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်၌ မဟောအပ်။ ဒဿန-
 ပဟာတဗ္ဗပစ္စယဿာပိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော (ဒိဋ္ဌိစသော)
 အကြောင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ ၎င်း။ သဟာယဝေကလ္လ-
 မတ္တမေဝ၊ အဖော်သဟဲ၏ ချိုတဲ့ခြင်းမျှကိုသာလျှင်။ ဒဿနေန၊ သောတာပတ္တိ
 မဂ်သည်။ ကတံ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၏။ ကောစိပိ၊ လည်းဖြစ်
 သော။ ဘာဝေါ၊ သဘောကို။ အနုပ္ပါဒဓမ္မတံ၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏
 အဖြစ်သို့။ န အာပါဒိတော၊ ရောက်စေအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ကေန္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတာ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ အထ ဝါ၊
 ကား။ ဒဿနပ္ပဟာတဗ္ဗဝစနံ၊ ဒဿနပ္ပဟာတဗ္ဗတရားကို ဟောခြင်းသည်။
 အပါယဂမနိယဘာဝါပေက္ခံ၊ နိယအဖြစ်ကို ဝဲ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သောကြောင့်
 ၎င်း။ တဒဘာဝတော၊ ထိုအပါယဂမနိယအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ တံ၊
 ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝေဘန်၍။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဣတိ၊ ပြီး၏။ ။

၄၅၄။ ဝိညာဏန္တိ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ဝဲ၍။ အဗျာကတံ
 ဝိပါကန္တိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ နပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ (ကတော၊ ၎င်း။)
 တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ အဓိကတာဗျာကတာပေက္ခာယ၊ ဝိညာဏ်-ပုဒ်နှင့် စပ်ယှဉ်
 အပ်သော အဗျာကတံ-ပုဒ်ကို ဝဲသဖြင့်။ ဝါ၊ ဝိညာဉ်၏အရာဖြစ်သော အဗျာကတ
 ကို ဝဲသဖြင့်။ ဒုဝိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အညထာ၊ ဖြင့် ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။
 ရူပနိဗ္ဗာနာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ အဗျာကတဘာဝတော၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအဗျာ
 ကတကို။ စတုဗ္ဗိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ ဝိပါကဿ၊ ၎င်း။

၁-သီမုနှင့်အညီပင်၊ ပုထုဇ္ဇ၏ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို ဒဿနပ္ပဟာတဗ္ဗ သေက္ခတို့၏
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗ-ဟု ဝေဘန်၍ မဟော-ဟု ဆိုလို၏။ ရှိရင်းအတိုင်း
 အနက်ပေးလိုမှ တံ ဝိဘဇ္ဇနံ၊ ထိုဝေဘန်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ပြီး၏-ဟု အနက်ပေး။
 ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိ၌ ဝေဘန်ဟောသည်ကို ယူအပ်၏။ သို့သော် ၎င်းမှာ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို
 ဝေဘန်ဟောခြင်းမဟုတ်သောကြောင့် ရှေ့စကားနှင့်လည်း မစပ်မီ၊ သင့်အံ့လည်းမထင်။

ကာမာဝစရာဒိဘာဝေါ၊ ရ-စသည်၏အဖြစ်ကို။ ကုသလေ၊ ခွဲ။ ဝုတ္တနယေနော၊
 ဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ အဟေတုကတာ၊ အဟိတ်၏အဖြစ်ကို။
 သဟေတုကတာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သမ္ပယုတ္တဟေတုဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ၎င်း။) နိဗ္ဗတ္တကဟေတုဝသေန၊ ဖြစ်စေတတ်သော ဟိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န
 (ဝေဒိတဗ္ဗော)၊ အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိပါကဿ၊ ၎င်း။ သဟေတုကတာ၊ သဟိတ်
 အဖြစ်ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်) သဟေတုကကမ္မဝသေန၊ သဟိတ်ကံ၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ သိဇ္ဈမာနာပိ၊ ပြီးငြားသော်သည်။ သမ္ပယုတ္တဟေတုဝသေနော၊
 ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ အညထာ၊ ဖြင့် ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ အဟေတုကာ-
 နမ္မိ၊ အဟိတ်ဝိပါက်တို့၏လည်း။ သဟေတုကတာ၊ သည်။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ရပ်ပြီး၏။ ပန၊ ဆက်။ သဟေတုကဿ၊ သဟိတ်ကံ၏။ အဟေတုကော၊
 ဖြစ်သော။ ဝိပါကော၊ သည်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ။
 တတ္ထ၊ ထိုအမေးပြဿနာ၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။
 ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးရှိသေး၏။ အာရမ္မဏာဘိနိပါတမတ္တေသု၊ အာရုံ
 ၌ကျကာမျှဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စသု ဝိညာဏေသု၊ တို့၌။ အလောဘာဒိသမ္ပယော-
 ဂေါ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ မန္တတရမန္တကိစ္စေသု၊ အထူး
 သဖြင့် နဲ့ သောကိစ္စ သာမန်နဲ့ သောကိစ္စရှိကုန်သော။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယသန္တိရဏေသု၊
 တို့၌။ (အလောဘာဒိသမ္ပယောဂေါ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်။) ဣတိ၊ သို့။
 ဟေတုနံ၊ တို့၏။ ဥပုတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ အသမ္ဘဝတောပိ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်း
 ကြောင့်လည်း။ နေသံ၊ ထိုအဟိတ်ဝိပါက်တို့၏။ အဟေတုကတာ၊ ကို။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

မနောဝိညာဏတော ဥပုဋ္ဌနဝိသိဋ္ဌမနနကိစ္စာနံ၊ မနောဝိညာဉ်မှဖြစ်ခြင်းကိစ္စ
 ထူးသောသိခြင်းကိစ္စတို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ မနောမတ္တာ၊
 သိခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဓာတု၊ သည်။ မနောဓာတု၊ မည်၏။ (သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံသည်
 ပဉ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌သာဖြစ်သောကြောင့် မနောဝိညာဉ်မှဖြစ်ခြင်းကိစ္စမရှိဟု
 ဆိုသည်)

တေဿ၊ အား။ စက္ခုသန္နိဿိတံ၊ စက္ခုပသာဒကို မှီသည်။ ဟုတော၊ ၎်။
 ရူပဿ၊ အဆင်းကို။ ဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။)
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ ပ။ လက္ခဏံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပုဒ်၌။ စက္ခုသန္နိဿိတ-
 ဝစနေန၊ တ-ဟူသောစကားဖြင့်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ အဆင်းလျှင်အာရုံရှိသော။

၁-ကျိဋီကာ ၃ ၁၁၈-၌ ဆိုခဲ့သည်ကို ရည်ဟန်ရှိ၏။ သို့သော် ထို၌ ပြခဲ့သောစကားထဲတွင်
 အဟိတ်ဝိပါက် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြဆိုချက် မပြည့်စုံသေးဟု ထင်၏။ ဗုဒ္ဓဟေတုက-
 မောမကံ ပန ကုသလံ အဟေတုကမေဝ ပဋိသန္နိံ ဒေတိ-စသော အဘိဓမ္မက္ခသင်္ဂဟကျမ်း
 စကားနှင့်အညီ ဗုဒ္ဓဟိက်ဩမကဖြစ်သောကြောင့်ဟု အကြောင်းပြုပြည့်စုံမည်။ သတိပြုရန်။

အညံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်မှတစ်ပါးသော။ ဝိညာဏံ၊ ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း သမ္ပုဒ်စွဲနှိုးစသော
 ဝိညာဏ်ကို။ နိဝတ္တတိ၊ နစ်စေ၏။ ဝိဇာနနဂ္ဂဟဏေ၊ န-သဒ္ဓါဖြင့်။ စက္ခု-
 သန္ဓိသိတေ၊ ကုန်သော။ ဖဿာဒိကေ၊ တို့ကို။ နိဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ စက္ခုရူပဂ္ဂ-
 ဟဏေ၊ စက္ခု-ဟူသော ရူပ-ဟူသောသဒ္ဓါ နှစ်ခုဖြင့်။ ဥဘယာဓိနဝုတ္တိကတ္တာ၊
 စက္ခုနှင့် ရူပနှစ်ပါးကို မှီသောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။
 နိဿယတော စ၊ မှီရာအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝိဘာဝေတိ၊
 ၎င်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခု နာမ၊ မည်သည်။ ယဒိ န သိယာ၊ အကယ်၍မရှိငြားအံ့။
 (စက္ခု-မရှိပဲ မြင်နိုင်သည်ဆိုလျှင်-ဟု ဆိုလို၏) အနာပိ၊ သူကန်းတို့သည်လည်း။
 ရူပံ၊ ကို။ ပဿေယျ၊ မြင်ကုန်ရာ၏။ န စပဿန္တိ၊ မြင်ကား မမြင်ကုန်။ စ၊
 ပရိကပ္ပတပါးကား။ နိလာဒိရူပံ နာမ၊ အညိုအစရှိသော အဆင်းမည်သည်။
 ယဒိ န သိယာ၊ အံ့။ (အဆင်းမရှိပဲ မြင်နိုင်သည်ဆိုလျှင်-ဟု ဆိုလို၏) ဒေသာ-
 ဒိနိယမေန၊ အရပ်စသည်ကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အရပ်စသည်ဖြင့်သတ်မှတ်
 ခြင်းသည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မရှိလေရာ။ နိယမော စ၊ သတ်မှတ်ခြင်းသည်လည်း။
 အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဧကန္တသာရမ္မဏတာ စ၊ စင်စစ်
 သာရမ္မဏအဖြစ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အာရမ္မဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ နိလာဒိအာဘာသံ၊ အညိုစသည်ကို ထင်လင်းစေ
 နိုင်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ [၁၂၄] ပဝတ္တော၊
 သော။ ဝါဒေါ၊ သည်။ မိစ္ဆာဝါဒေါ၊ မှားသောအယူဝါဒတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စက္ခုဉ္စ၊ ပ။ ဝိညာဏန္တိအာဒိ၊
 ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။

ပန၊ ဆက်။ ဣတ္ထိ၊ ဤပါ၌။ ဝစနဘေဒေါ၊ ဝစ်၏အကွဲအပြားကို။ ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ကတော၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ဧကမ္ပိ၊ တခုဖြစ်သော်လည်း။ ဝါ၊
 ဖြစ်သော။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒရုပ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ အား။ ဝါ၊ ၎င်း။
 ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကြောင်းအထောက်အပံ့သည်။ ဟောတိ၊
 ၎င်း။ ရူပံ ပန၊ အဆင်းရုပ်သည်ကား။ အနေကမေဝ၊ များစွာသည်သာလျှင်။
 သံဟတံ၊ ပေါင်းစပ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ (စက္ခုဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဣမဿ ဝိသေသဿ၊ ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။
 (ဝစနဘေဒေါ၊ ကို။ ကတော၊ ၎င်း။) ဧကမ္ပိ၊ သော။ စက္ခု၊ သည်။ ဝိညာ-
 ဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ရူပံ ပန၊ သည်ကား။ အနေက-
 မေဝ၊ သာလျှင်။ (ဟုတော့၊ ၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ-
 ဣတ္ထိ၊ ၌။ ကာရဏံ၊ ကား။ ကိံ ပန၊ နည်း။ ပစ္စယဘာဝဝိသေသတော၊
 ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်၏ထူးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခု၊
 သည်။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ အား။ နိဿယပုရေဇာတဣန္ဒြိယဝိပုယုတ္တပစ္စယေဟိ၊

တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောန္တံ၊ သော်၊ ဝါ၊ သော။ (စက္ခု၊ သည်။) အတ္ထိဘာဝေနော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ (ပစ္စယော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တသ္မိံ၊ ထိုစက္ခုပသာဒသည်။ သတိ၊ သော်။ တဿ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်၏။ ဘာဝတော၊ ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အသတိ၊ သော်။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ ယတော၊ ယင်းသို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောကြောင့်။ တံ၊ ထိုစက္ခုပသာဒသည်။ အတ္ထိ- အဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၏။ တန္နိဿယတာ၊ ထိုစက္ခုပသာဒလျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အဂ္ဂပဘာဝတော၊ နာမ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကဒေသေန၊ တစ်စိတ်တဒေသ အားဖြင့်။ အလ္လိယနဝသေန၊ ကပ်ငြိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ အလိုမရှိအပ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ငရုရာဇာဒိသု၊ ဆရာနှင့် မင်း စသည်တို့၌။ သိဿရာဇပုရိသာဒီနံ၊ တပည့်နှင့် မင်းချင်းယောက်ျားစသည် တို့၏။ (နိဿယနံ) ဝိယ၊ မှီခြင်းကဲ့သို့။ တပုဂ္ဂိုဗဒ္ဓုဝုတ္တိတာယ၊ ထိုစက္ခုပသာဒ နှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ ဣတရေ၊ နိဿယပစ္စည်းမှတစ်ပါးကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ တေန တေန ဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သွာယံ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ထိုမှီရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်သည်။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသောစက္ခုပသာဒ၌။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကမ္ပိ၊ သော။ စက္ခု၊ သည်။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဝစနေန၊ ဧကဝုစ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒေ- သော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ရူပံ၊ အဆင်းရုပ်သည်။ ပုရေတရံ၊ စွာ။ ဟုတုာ၊ ၍။ ဝိဇ္ဇ- မာနက္ခဏေယေဝ၊ ထင်ရှားရှိသော ခဏ၌သာလျှင်။ ဥပကာရကတ္တာ၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခု ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပုရေဇာတအတ္ထိအဝိဂတပစ္စ- ယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ အနေကမေဝ၊ များစွာသည်သာလျှင်။ သံဟတံ၊ ပေါင်းစပ်အပ်သည်။ ဟုတုာ၊ ၍။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အာရမ္မဏဘာဝတော၊ အာရုံဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ သဘာဝဘူတံ ဝါ၊ သဘောတရားဖြစ်၍မူလည်းဖြစ်သော။ ပရိကပ္ပိတာကာရမတ္တံ ဝါ၊ ကြံဆအပ်သောအခြင်းအရာမျှမူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ပစ္စယဓမ္မံ၊ အကြင်အာရုံအကြောင်းတရားကို။ (သိမ္မုန္တံ ယဉ္စိ ပစ္စယံ သဘာဝ- ဓမ္မဘူတံ ပရိကပ္ပိတာကာရမတ္တံ ဝါ-ဟု ရှိ၏) ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဘာဝေန္တံ၊

ထင်လင်းစေလျက်။ ပဝတ္တတိ၊ ဧ။ တဒညေသဉ္စ၊ ထိုမှတပါးသော တရား
 တို့၏လည်း။ (ဤ၌ စ-ပိုဟန် ရှိသည်) ပစ္စယဘာဝေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော
 အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ သော (ပစ္စယဓမ္မော)၊
 ထိုထင်လင်းစေအပ်သော ပစ္စည်းတရားသည်။ သာရမ္မဏသဘာဝတာယ၊
 အာရုံရှိသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော
 အာရုံကို။ အနာလမ္ဘိတွာ၊ မစွဲကိုင်မှု၍၊ ဝါ၊ အာရုံမပြုမှု၍။ ပဝတ္တိတံ၊ ငှါ။
 အသမတ္တဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ ဩလုမ္မ၊ ထောက်မဲ့၍။ ပဝတ္တိ-
 ကာရဏတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာလမ္ဘနိယတော၊
 စွဲကိုင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏံ နာမ၊ မည်၏။ တဿ၊
 ထိုဝိညာဉ်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ တထာ၊ အမှတ်မထား တပါးပါး
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သဘာဝနှင့် ပရိကပ္ပိတ နှစ်ပါးတွင် တပါးပါး
 ဖြင့်-ဟုဆိုလို၏) သဘာဝပလဒ္ဒိဝသေန၊ သဘောကိုရသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။
 အာရမ္မဏပစ္စယလာဘော၊ ပစ္စည်းကိုရခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပံ၊ အဆင်းရုပ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနံ၊
 သော်။ တဿ၊ ထိုအဆင်းရုပ်၏။ သဘာဝံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေန္တမေဝ၊ ထင်လင်း
 စေလျက်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ဧ။ စ၊ ဆက်။ ဣန္ဒြိယာဓိနဝုတ္တိကဿ၊ ဣန္ဒြေနှင့်
 စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ အဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ သာ အာရမ္မဏသဘာဝပ-
 လဒ္ဒိ၊ ထိုအာရုံသဘောကို ရခြင်းသည်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ ပိုသည်) ဧကဒ္ဒိကလာပ-
 ဂတဝဏ္ဏဝသေန၊ ကလာပ်တခု နှစ်ခု၌ တည်သော အဆင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။
 (သီမ္မ၌ ဒွိ-မရှိ) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကတိပယကလာပဂတဝဏ္ဏဝသေနာပိ၊
 ကလာပ်အနည်းငယ်၌တည်သော အဆင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဝါ၊ ကလာပ်
 သုံးလေးငါးခု၌တည်သော အဆင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာဘောဂါနုရူပံ၊ စွာ။ အာပါထဂတဝဏ္ဏ-
 ဝသေန၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်သော အဆင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ဧ။)
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနေကမေဝ၊ သာလျှင် ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ အဆင်းရုပ်သည်။
 သံဟစ္စကာရိတာယ၊ ပေါင်းစပ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိညာဏဿ၊
 အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဘဂဝါ၊
 သည်။ ရူပေ စာတိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသိ၊ ပြီ။

[၁၂၅] ပန၊ ဆက်။ ရူပါယတနံ။ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ယံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
 ၍။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ကထံ၊ သို့။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အံ။ တမ္ပိ၊
 ကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) ယာဒိသံ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသော။ ရူပါယတနံ၊

၁-ဤပါဌ်ဖြင့် အာလမ္ဘန-မှ အာရမ္မဏ-ဖြစ်သည်။ အာရှေးရှိသော ရမု-ဓာတ်ဖြင့် ပြီး
 သည်မဟုတ်ဟု သိစေ၏။

သည်။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။
(သိမ္ပန္တိ အာရမ္မဏပစ္စယော-ဟု ရှိ၏) ဟောတိ၊ ၏။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုသို့
သဘောရှိသော ရူပါယတနကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထို
ရူပါယတနသည်။ ကိဒိသံ ပန၊ အဘယ်သဘောရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ အံ။
သမုဒိတံ၊ အပေါင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ သည်။ ပါကဠော၊
ထင်ရှား၏။ ဝေဉ္စ ကတော၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒယော၊ ညာဉ်စသည်တို့
သည်။ အာယတနသလ္လက္ခဏဝသေန၊ အာယတနကို မှတ်သည်၏ အစွမ်းအား
ဖြင့်။ သလ္လက္ခဏာရမ္မဏာ၊ မှတ်အပ်သော အာရုံရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ဝိပဿနာ၏အာရုံ
ရှိကုန်၏။ ဒဗ္ဗသလ္လက္ခဏဝသေန၊ ဒြပ်ကိုမှတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (သလ္လက္ခ-
ဏာရမ္မဏာ၊ ကုန်သည်။) န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။
ဧကေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုစကားသည်လည်း။ ယုတ္တမေဝ၊
သင့်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထ၊ ရာ၌။ သမုဒါယာရမ္မဏတာ၊
အပေါင်းလျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ န အာသကိတဗျာ၊ မယုံမှားအပ်။
(ကသ္မာ၊ ကား။) သမုဒါယာဘောဂဿေဝ၊ အပေါင်းကိုနှလုံးသွင်းခြင်း၏
ပင်လျှင်။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ သော်လည်း။ သမုဒိတာ၊
ပေါင်းအပ်ကုန်သော။ ဝဏ္ဏဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏပစ္စယာ၊ တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပစ္စေကံ၊ သီး၊ ဝါ၊ တခုချင်း။ အသမတ္တာ၊
မစွမ်းနိုင်ကုန်သော အဆင်းတို့သည်။ သမုဒိတာ၊ ပေါင်းစုအပ်ကုန်သည်
ရှိသော်။ အာရမ္မဏာ ပစ္စယာ၊ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့သည်။
(ရှေးဝါကျ၌ကဲ့သို့ အာရမ္မဏပစ္စယာ-ဟူ၍သာ ရှိသင့်၏) ကထံ၊ သို့။ ဟောန္တိ၊
ကုန်သနည်း။ ဟိ၊ မေးသင့်စွ။ ပစ္စေကံ၊ သီး၊ ဝါ၊ တယောက်ချင်း။ ဒဠှ၊ ငှါ။
အသက္ကောန္တာ၊ ကုန်သော။ အန္ဓာ၊ သူကန်းတို့သည်။ သမုဒိတာ၊ ပေါင်းစုအပ်
ကုန်သော်လည်း။ (ပိ-ကြေ) န ပဿန္တိ၊ မမြင်ကုန်။ ဣတိ၊ အံ။ ဣဒံ၊
(တခုချင်း မစွမ်းနိုင်သောအရာတို့ကို ပေါင်းစုအပ်သော်လည်း မစွမ်းနိုင်
ဟူသော) ဤအနက်သဘောသည်။ န ဧကန္တိကံ၊ ဧကန် ကိန်းသေမဟုတ်။
(ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိသု ဝိသု၊ သီး။ အသမတ္တာနံ၊ ကုန်သောသူတို့၏။ သိဝိကာ-
ဝဟနာဒိသု၊ ထမ်းစင်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်း စသော အမှုတို့၌။ သမတ္တတာယ၊
စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿနတော၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာ
မကသေး။ ယသ္မိံ ဌာနေ၊ ၌။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ ဌိတာနံ၊ ကုန်သော။ ဧကသာဒိနံ၊
ဆံပင် စသည်တို့၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်း-မြင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။
တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ၊ ၌သာလျှင်။ သမုဒိတာနံ၊ ပေါင်းစုအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
(ဌိတာနံ၊ ကုန်သော။ ဧကသာဒိနံ၊ တို့၏။) ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊
၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုအဆင်းရုပ်တို့၏။ သံဟစ္စကာရိတာ၊
ပေါင်းစပ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဘိယျောပိ၊ လွန်စွာလည်း။

ပရိပျတ္တာ၊ ထင်ပေါ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တေန၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သောစကား ဖြင့်။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ဧ။ ပရမာဏုရူပံ၊ ဣ၏အဆင်းသည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဥဒါဟု၊ ဟုတ်။ တံသမုဒါယော၊ ထို ပရမာဏု၏အဆင်းအပေါင်းသည်။ (အာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ- အာဒိကာ၊ အစရှိသော။ စောဒနာ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧ။ သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဓေ စာတိအာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဘယာဓိနဝုတ္တိကတာယ၊ ကြောင့်။ စက္ခု- ဝိညာဏဿ၊ ကို။ နိဿယတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ (စက္ခုရူပဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။) ဝိဘာဝနံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သောတဝိညာဏာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။

ရူပမတ္တာရမ္မဏရသန္တိ၊ ကား။ ရူပါယတနမတ္တဿေဝ၊ ရူပါယတနမ္ပကိုသာ လျှင်။ အာရမ္မဏကရဏရသံ၊ အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မတ္တသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာ- ရမ္မဏန္တရံ၊ အာရုံတပါးကို။ နိဝတ္တေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ရူပါယတနေပိ၊ န-၌လည်း။ လဗ္ဘမာနေ၊ ရအပ်ကုန်သော။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဝိသေသေ၊ အထူးတို့ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏမတ္တတော၊ အဆင်းမျှမှ။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္စိ၊ သော။ တတ္ထ၊ ထိုအဆင်း၌။ ဝိသေသံ၊ အညံ အစရှိသော အထူးကို။ ဂဟေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတံ၊ မစွမ်းနိုင် ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိနိပါတမတ္တာ၊ ရူပါရုံ စသည်တို့၌ ရှေးရှုကျခြင်းကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကဉ္စိ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကုသိုလ် စသော တရားကို။ (ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာဖွင့်အနက်) ဝါ၊ အညံ အရှေ့ စသော သဘောအထူးကို။ (ဝိဘင်းမူလအနုဋီကာဖွင့်အနက်) န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိတတ်၊ ဝါ၊ ခဲ့ခြား၍မသိတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ဧ။ ၂။ စက္ခု-

၁-ညီသည် ဝါသည် စသည်ဖြင့် ခွဲခြား၍ မသိနိုင်ဟု ဆိုလို၏။ ထိုသို့ ခွဲခြားသိခြင်းသည် မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့်သာ ဖြစ်သည်။ ဤဋီကာ ဒု ၃၉-၌ ဝဏ္ဏာရမ္မဏေန ဉာဏေန နိလ- ပိတာဒိဝတ္တာနံ ဝိယ-ဟူသောစကား၊ နှာ ၄၂-၌ နိလာဒိဝတ္တာပနံ ဝိယ-ဟူသောစကား တို့ဖြင့် ဤဆိုခဲ့သောအနက်ကို သိအပ်၏။

၂-န ကဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ဧကမ္ပိ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ န ပဋိဝိဇာနာတိ။ အညတြ အဘိနိပါတမတ္တာတိ ဌပေတွာ ရူပါဒိနံ အဘိ- နိပါတမတ္တံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သုပဏ္ဍိတောပိ ပရိသော ဌပေတွာ အာပါထဂတာနိ ရူပါဒိနိ အညံ ကုသလာကုသလေသု ဧကမ္ပမ္ပိ ပဉ္စဟိ ဝိညာဏေဟိ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ ပနေတ္ထ ဒဿနမတ္တမေဝ ဟောတိ။ သောတဝိညာဏာဒိနိ သဝနဿယန- သာယနဖုသနမတ္တာနေဝ။ ဒဿနာဒိတော ပန မုတ္တာ အညာ ဧတေသံ ကုသလာဒိပဋိ- ဝိညတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ (အဘိ ဌ ၂-၃၇၇-၃၇၉) ထိုအရာတွင် မူလဋီကာ ၂-၂၀-၌ ဤသို့ အထူးဖွင့်၏— ယာ ပနာယံ ပါဠိ “ပဉ္စဟိ ဝိညာဏေဟိ န ကဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိ အညတြ

ဝိညာဏံ၊ ကိ၊ (ဂယုတိ-၌ စပ်) ဝါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ရူပါရမ္မဏေ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ တဒဘိမုခဘာဝေန၊ ထို ရူပါရုံသို့ ရှေးရူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါ-ဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ (ဥပကာရကာ-၌ စပ်) သမနန္တရဝိဂတာ၊ ကောင်းစွာအခြားမဲ့၌ ချုပ်ကင်းကုန်သော။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (အာသန္နကာရဏံ ဟောန္တိ-၌ စပ်) ပဝတ္တိဩကာသဒါနော၊ ဖြစ်ခွင့် ပေးသောအားဖြင့်။ အနန္တရသမနန္တရနတ္ထိဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပကာ-ရကာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဿယာရမ္မဏဓမ္မာ ဝိယ၊ မှီရာနှင့်အာရုံတရားတို့ကဲ့သို့။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းသည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ရူပါရမ္မဏာယ ကိရိယ-မနောဓာတုယာ အပဂမပဒဋ္ဌာနန္တိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ သောတဝိညာဏာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။

[၁၂၆] စက္ခုဝိညာဏာဒိဂဟိတံ၊ စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့သည် ယူအပ်ပြီး သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ အဆင်းစသော အာရုံကို။ တဒနန္တရမေဝ၊ ထိုစက္ခု ဝိညာဉ်စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ (ဂဏှန္တိ-၌ စပ်) အပရိပတန္တံ၊ မကျ

အဘိနိပါတမတ္တာ”တိ။ တဿာ ရူပါဒိနံ အာပါထမတ္တံ မုဉ္ဇိတော အညံ ကဉ္စိ ဓမ္မသဘာဝံ န ပဋိဝိဇာနာတိတိ အယမတ္ထော ဒိဿတိ။ န ဟိ ရူပံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တမ္ပိ စက္ခုဝိညာဏံ ရူပန္တိ စ ဂဏှာတိတိ။ သမ္ပုဋ္ဌန္တနဿပိ (ဂဏှာတိ၊ သမ္ပုဋ္ဌန္တနဿပိ-ဟု ရှိသင့်၏) ရူပနိလာဒိအာကာရ-ပဋိဝိဇာနနံ နတ္ထိတိ ကိဉ္စိ ဓမ္မဿ ပဋိဝိဇာနနံ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ။ပန၊ ဆက်။ ပဉ္စဟိ။ ပ ။ အဘိနိပါတမတ္တာတိ၊ ဟူသော။ ယာ အယံ ပါဠိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဿာ၊ ထိုပါဠိ ၎င်း။ (အယမတ္ထော-၌ စပ်) ရူပါဒိနံ၊ အဆင်းစသည်တို့၏။ အာပါထမတ္တံ၊ ထင်ခြင်းမျှကို၊ ဝါ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းအဖြစ်မျှကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွတ်၍၊ ဝါ၊ ဖယ်ထား၍၊ အညံ၊ သော။ ကဉ္စိ၊ သော။ ဓမ္မသဘာဝံ၊ (ညီသောအဆင်း ဤသို့စသော) သဘောတရားအထူးကို။ (အညန္တိ ရူပံ နိလန္တိ ဝေပာဒိဓမ္မဝိသေသံ။ တေနာဟ ဓမ္မသဘာဝန္တိ-အနုဋီ။) န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိတတ်။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပံ၊ ကိ။ ပဋိဂ္ဂဏှန္တမ္ပိ၊ ခံယူသော်လည်း။ ဝါ၊ အာရုံပြုသော်လည်း။ ရူပန္တိ စ၊ အဆင်းဟူ၍လည်း။ န ဂဏှာတိ၊ မယူတတ် မသိတတ်။ (ရူပန္တိ စ န ဂဏှာတိတိ ရူပါရမ္မဏမ္ပိ သမာနံ “ရူပံ နာမေတ”န္တိ န ဂဏှာတိ။ တထာ စာဟု ဧကေ “စက္ခုဝိညာဏသမဂ် နိလံ ဝိဇာနာတိ၊ နော တု နိလ”န္တိ။ အနုဋီ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပိဟန်ရုံ၏) သမ္ပုဋ္ဌန္တနဿပိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွန့်၏ လည်း။ (ဤပါဠိအနက် လိုမည်မထင်) သမ္ပုဋ္ဌန္တနဿပိ၊ အဆင်းကို ခံယူငြားသော်လည်း။ ရူပနိလာဒိအာကာရပဋိဝိဇာနနံ၊ အဆင်း၏ ညီသော အခြင်းအရာစသည်ကို သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကဉ္စိ၊ သော။ (ပဋိဝိဇာနနံ-၌ စပ်၊ ကဿစိ-ဟု ရှိ၍ ဓမ္မဿ-နှင့် စပ်လျှင် သာ၍ကောင်း၏) ဓမ္မဿ၊ ကိ။ ပဋိဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ယ်အပ်လေ၏။ မူလဋီကာအနက်။

သည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆန္တိ ဂဏန္တိ ဝိယ၊ ခံယုဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဒိသမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆန္တနာသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တထာဘာဝေန
သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆန္တနာဝေန၊ ထိုသို့ သဘောရှိသည်၏အဖြစ်၊ လက်ခံသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
မည်၏။

ဆယ့် ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ပဉ္စန္ဒါ၊
ငါးပါးသောအာရုံတို့ကို။ (သန္တိရဏကိစ္စတပ်သော စိတ်ကိုရည်၏)တတော ဝါ၊
ထိုငါးပါးသောအာရုံမှလည်း။ ကတိပယာနံ၊ အနည်းငယ်သော အာရုံတို့ကို။
(စက္ခုစသည်တို့တွင် ၁-ပါး ၂-ပါး ၃-ပါး ချိုသောသူတို့၏ သန္တိရဏ ကိစ္စတပ်
သည်ကို ရည်၏) ဝိဇာနနသဘာဝိပိ၊ သိခြင်းသဘောရှိသော်လည်း။ ဆဋ္ဌာ-
ရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ငဲသဘာ-
ဝါနတိဝတ္တနတော၊ ထိုခြောက်ပါးသောအာရုံကို သိခြင်းသဘောကို မလွန်ခြင်း
ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဆသ္မေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဣတရေသံ၊ ကုန်သော။
အာရမ္မဏာနံ၊ ငါးပါး လေးပါး အစရှိသော အာရုံတို့၏။ အန္တောဂဓတ္တာ၊
ကြောင့်တည်း။ သန္တိရဏကိစ္စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သန္တိရဏတဒါရမ္မဏကိစ္စာ
ဝါ၊ ကိစ္စရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော။ သန္တိရဏတဒါရမ္မဏပဋိသန္တိဘဝဂ်စုတိကိစ္စာ
ဝါ၊ စုတိကိစ္စရှိသည်မှလည်း ဖြစ်သော။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။
ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ
မနောဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့၏။ ဧကန္တေနော၊ သာလျှင်။ ဟဒယဝတ္ထုသန္တိ-
ဿယတာယ၊ ဝတ္ထုလျှင် မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်၊
ဝါ၊ သော်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တံတံအနန္တရာတိတဝိညာ-
ဏာပဂမပဒဋ္ဌာနာတိပိ၊ ထိုထိုအခြားမဲ့အတိတ်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏ကင်းခြင်း
လျှင် ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟူ၍လည်း။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ ဝနုတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။
တဿာ ဘေဒေါတိ၊ ကား။ ဒုဝိဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာယ၊ သော။ တဿာ
ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ ၎င်း။ ဒုဝိဓတာသခါတော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ
သည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဘေဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဧကန္တမိဋ္ဌာ-
ရမ္မဏေတိ၊ ကား။ ဧကန္တေနော၊ သာလျှင်။ ဣဋ္ဌေ၊ သော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။
အတိဝိယ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ အလွန်အလှိုရှိအပ်သောအာရုံ၌။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊
တည်း။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ စေဝ ဇေနာဝညာနေ စာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ၊ ၌။
သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆန္တဂေါဋ္ဌဗ္ဗနာနံ၊ တို့၏။ အန္တရာဋ္ဌံ၊ အကြားဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ ၎င်း။
ဣတရတြ၊ ဤမှတပါးသောဇော၏အဆုံး၌။ ဇေနဘဝဂ်ါနံ၊ တို့၏။ (အန္တရာဋ္ဌံ၊
သော။ ဌာနံ၊ ၎င်း။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌာနာ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
ဣတရာယပိ၊ ဤမှတပါးသော မနောဝိညာဏဓာတ်၏လည်း။ သန္တိရဏတဒါ-

ရမ္မဏကာလေ၊ ရုံဖြစ်ခိုက်ကာလ၌။ ယထာဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျံ၊ ၎င်း။) ပဋိသန္ဓိအာဒိကာလေ ပန၊ ပဋိသန္ဓေ စသည်ဖြစ်ခိုက်ကာလ၌မူကား။ စုတိဘဝင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ အန္တရာဋ္ဌံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၎င်း။ (ဌာနံ၊ တည်း။) ပဋိသန္ဓိအာဝဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ တဒါ- ရမ္မဏာဝဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ ဇဝနာဝဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ ဝေါဠုဗ္ဗနာဝဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ အန္တရာဋ္ဌံ၊ သည်။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ၎င်း။ (ဌာနံ၊ တည်း။) တဒါရမ္မဏ- ပဋိသန္ဓိနံ ဝါ၊ တို့၏သော်၎င်း။ ဇဝနပဋိသန္ဓိနံ ဝါ၊ တို့၏သော်၎င်း။ (ဘဝင်္ဂ- ပဋိသန္ဓိနံ ဝါ-ဟူ၍လည်း ရှိသင့်၏) အန္တရာဋ္ဌံ၊ သည်။ စုတိယာ၊ ၎င်း။ ဌာနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၎င်း။

ဆသုတိ ဣတ္ထိ၊ ပုဒ်၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၎င်း။ ကာယဿ၊ ကာယပသာဒ၏။ နိဿယဘူတာနံ၊ မှီရာ ဘူတရုပ်တို့၏၎င်း။ နာတိဣဋ္ဌဖောဠုဗ္ဗဘူတာနံ၊ အတိဣဋ္ဌမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ ဣဋ္ဌ- မဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ဖောဠုဗ္ဗရုံဘူတရုပ်တို့၏၎င်း။ ပဋိသန္ဓိနာနိဿယဿ၊ ထိပါး တိုက်ခိုက်ခြင်း၏။ ဗလဝဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ သုခ- သမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဥပါဒါရူပါနံယေဝ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့၏သာလျှင်။ သန္နာ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေန၊ ကြောင့်။ သေသံ ဥပေက္ခာယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ သေသံ၊ သော။ ဆဗ္ဗမ္ပိ၊ ခြောက်ပါး အပြားရှိသော ဝိညာဉ်သည်လည်း။ (သေသ-အရကို ပြသည်)

အလောဘာဒေါသာမောဟာ စေဝ၊ အမောဟတို့သည်၎င်း။ အလောဘာ- ဒေါသာ စ၊ အလောဘနှင့် အဒေါသတို့သည်၎င်း။ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ စသည်တို့ မည်ကုန်၏။ တေဟိ အလောဘာဒိဟိ၊ ထိုအလောဘ အစရှိကုန်သော။ ဝိပါကဟေတုဟိ၊ ဝိပါကဟိတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော စိတ်သည်။ အလောဘာဒိဝိပါကဟေတုသမ္ပယုတ္တံ၊ မည်၏။ ကာမာဝစရပ။ ဘေဒတောတိ၊ ကား။ ကာမာဝစရံ ကုသလံ၊ သိုလ်စိတ်သည်။ သောမနဿု- ပေက္ခာဉာဏသင်္ခါရဘေဒတော၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤသဟိတ်ကာမာဝစရကုသလဝိပါကစိတ်သည်လည်း။ ဝေ၊ ဤအတူပင် ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓတာယ၊ ရှစ်ပါးအပြား ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဒိသတံ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿတိ၊ ၎င်း။ ကာမာ- ဝစရဘာဝတော စ၊ ရအဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဟိနာဒိတော စ၊ ဟိန စသည် အားဖြင့်၎င်း။ ယောနိသု၊ လေးပါးသောယောနိတို့၌။ ဥပ္ပတ္တိတော စ၊ ဖြင့်၎င်း ။

၁-ဤ၌ စာပိ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်၊ စ-ဖြင့် အချင်းချင်း ဆည်းသည်၊ အပိ-ဖြင့် အဋ္ဌဝိဓတာယ သဒိသဘာဝကို ပေါင်းသည်ဟု ယူအပ်၏။

သဒိသမေဝ၊ လျှင်တည်း။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတော စ၊ (ယေဝါပနက-၌လာသော) သမ္ပယုတ်တရားအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တိအာကာရတော စ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ ဝိသဒိသံ၊ မတူသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) [၁၂၇] တထာ-တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ-ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ့။ ကုသလံ၊ သည်။ ကမ္မဒွါရဝသေန၊ ရ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဧ။ ဣဒံ၊ ဤဝိပါက်စိတ်သည်။ (ကမ္မဒွါရဝသေန၊ ဖြင့်။) န၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိပါကာနံ၊ တို့၏။ အဝိညတ္တိဇနကတ္တာ၊ ဝိညတ်ရုပ်ကို မဖြစ်စေ တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ ဥပ္ပတ္တိ-ဒွါရဝသေန၊ ဝိထိစိတ်ဖြစ်ကြောင်း (ဖဿဒွါရ)၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣမဿာပိ၊ ဤဝိပါက်စိတ်၏လည်း။ ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းအထူးအပြားသည်။ အတ္ထေဝ၊ လျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပဉ္စဒွါရမနောဒွါရေသု၊ တို့၌။ မဟာဝိပါကာနံ၊ တို့၏။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိသမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်း ကြောင့်တည်း။ ပန၊ တပါး။ ကုသလံ၊ သည်။ ဂတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ရှိသည်၎င်း။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဝိဓဉ္စ၊ ရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤဝိပါက်စိတ်သည်။ ဧဝံ၊ တူ။ န၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တဒေကဒေသေ ဝေ၊ ထိုဂတိနှင့် ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့၏ တစိတ်၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအခြင်းအရာတို့တွင်။ အာရမ္မဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဧကစ္စပဝတ္တိအာကာရတော စ၊ အချို့သောဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့် ၎င်း။ ဝိသဒိသတံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ယထာ ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဆသု အာရမ္မဏေသုတိ၊ ကား။ ပရိတ္တာဒိအတိတာဒိအဇ္ဈတ္တာဒိပုဘေဒေသု၊ ပရိတ္တ စသောအပြား၊ အတိတ စသောအပြား၊ အဇ္ဈတ္တ စသောအပြား ရှိကုန် သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌ ။

အာဂမနာဒိဝသေနာတိ၊ ကား။ အာဂမနပစ္စယဝသေန၊ လာခဲ့ရာကံနှင့် အကြောင်းတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဧကစ္စာနံ အာစရိ-ယာနံ၊ တို့၏။ မတေန၊ အလိုအားဖြင့်။ မုခေ၊ မျက်နှာသည်။ စလိတေ၊ လှုပ်လတ်သော်။ အာဒါသတလေ၊ မှန်အပြင်၌။ မုခနိမိတ္တစလနံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်၏လှုပ်ခြင်းကဲ့သို့။ အသင်္ခါရဿ ကုသလဿ၊ ဧ။ ဝိပါကော၊ သည်။ အသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) သသင်္ခါရဿ ကုသလဿ၊ ဧ။ ဝိပါကော၊ သည်။ သသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂမနဝသေန၊

၁-ဤ၌ ပရိတ္တာဒိ-ဖြင့် မဟဂ္ဂုတ် အပ္ပမာဏဓမ္မာရုံတို့ ပါဝင်သည်ကို၎င်း၊ အတိတာဒိ-ဖြင့် ကာမဟုတ်သောတရားတို့ ပါဝင်သည်ကို၎င်း၊ အဇ္ဈတ္တာဒိ-ဖြင့် ကာမဝိပါက်၏ အာရုံမဖြစ် သော အချို့သော အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတရားတို့ ပါဝင်သည်ကို၎င်း ပြသည်။

ဖြင့်။ ကေစွာနံ အာစရိယာနံ၊ တို့၏။ မတေန ပန၊ ပြင့်မှုကား။ ဗလဝန္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိဘူတေဟိ၊ ထင်ရှားကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့် ၎င်း ။ ကမ္မာဒိဟိ၊ ကံ စသည်တို့ကြောင့်၎င်း ။ (တနည်းကား) ကမ္မာဒိဟိ၊ ကံ အစရှိကုန်သော ။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဝိပါကော၊ သည်။ အသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎်။) ဒုဗ္ဗလေဟိ၊ ကုန်သော။ (ကမ္မာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ ဝိပါကော၊ သည်။) သသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎်။) ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပစ္စယဝသေန၊ ပြင့် ။

၁-ဤပုဒ်ဖြင့် တဒါရုံ၏အကြောင်းဖြစ်သော ပဏိတ ဥတု ဘောဇဉ် စသည်နှင့် အနန္တရ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စောအကြောင်းတို့ကို ယူအပ်၏။

၂-ဤပုဒ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေဘဝင်စုတိ၏အာရုံဖြစ်သော ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့ကို ယူအပ်၏။

၃-အာဒိ-ဖြင့် ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့နှင့်တကွ ပဏိတ ဥတု ဘောဇဉ် စသော အကြောင်း၊ အတိတာနန္တရ ကုသိုလ် အကုသိုလ်အကြောင်းတို့ကို ယူအပ်၏။

၄-ဤဋီကာဆိုပြပုံမှာ မရှင်းလင်းလှပေ၊ မူလဋီကာ ၁-၁၂၇-၌ ဤသို့ ပြဆိုထား၏။ ။ အသင်္ခါရိကာဒိသု ဟိ ယေန ကေနစိ စိတ္တေန ကမ္မေ အာယူဟိတေ အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနေ ပဋိသန္ဓိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အသင်္ခါရိကာ ဟောတိ၊ သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန ကမ္မာဒိပစ္စုပဋ္ဌာနေ သသင်္ခါရိကာ။ ဘဝင်စုတိယော ပန ပဋိသန္ဓိသဒိသာဝ၊ တဒါရမ္မဏဉ္စ ကုသလာကုသလာနိ ဝိယ အသင်္ခါရိကံ သသင်္ခါရိကဉ္စ ဒဠဗ္ဗန္တိ။ ။ဟိ၊ ချဲ့။ အသင်္ခါရိကာဒိသု၊ ကစိတ်စသည်တို့တွင်။ ယေန ကေနစိ၊ တပါးပါး သောစိတ်ဖြင့်။ (အသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ သသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ-ဟု ဆိုလို၏) ကမ္မေ ကိ။ အာယူဟိတေ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးလတ်သော်။ (အားထုတ်ပြီးသည်မှနောက်ကာလ ၌-ဟု ဆိုလို၏) အသင်္ခါရေန၊ ပြုပြင်မှုမရှိပဲ။ အပ္ပယောဂေန၊ အားထုတ်မှုမရှိပဲ။ ကမ္မ- ကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့၏ ထင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ အသင်္ခါရိကာ၊ ကသည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ သသင်္ခါရေန၊ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ။ သပ္ပယောဂေန၊ နှင့်တကွ။ ကမ္မာဒိပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့၏ ထင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။) သသင်္ခါရိကာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎်။) ပန၊ ဆက်။ ဘဝင်စုတိယော၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိသဒိသာဝ၊ နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ (မိမိလုံလ သူတပါးလုံလဖြင့် ကြောင့်ကြမပြုရပဲ ထင်သောကံ စသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့သည် အသင်္ခါရိက ဖြစ်ကုန်၏။ ကြောင့်ကြပြု၍ ထင်သောကံ စသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့သည် သသင်္ခါရိက ဖြစ်ကုန်၏-ဟု ဆိုလို၏) တဒါရမ္မဏဉ္စ၊ ရုံကိုလည်း။ ကုသလာကုသလာနိ ဝိယ၊ တို့ကိုကဲ့သို့။ အသင်္ခါရိကဉ္စ၊ ကမည်၏ဟူ၍၎င်း။ သသင်္ခါရိကဉ္စ၊ ကမည်၏ဟူ၍၎င်း။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎်။ (အတိတာနန္တရ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စောက အသင်္ခါရိက ဖြစ်လျှင် တဒါရုံသည်လည်း အသင်္ခါရိက ဖြစ်၏၊ ၎င်းစောက သသင်္ခါရိက ဖြစ်လျှင် တဒါရုံသည်လည်း သသင်္ခါရိက ဖြစ်၏-ဟု ဆိုလို၏)

အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ပဌမ ၂၆၂-၌လည်း ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့၏ အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ဖြစ်ပုံကို နည်းတူပင် ပြဆိုပြီးလျှင် တဒါရုံ၏ ဖြစ်ပုံကိုမူ ဤသို့ ပြဆိုထား၏။ ။

သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ အာဂတ-
 သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထိုပါဠိတော်၌ သရုပ်အားဖြင့်
 လာသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလတော၊ မှ။ ဝိပါ-
 ကဿ၊ ၏။ ဝိသေသာဘာဝေါ၊ အထူး၏မရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
 နိရုဿာဟန္တိ ဣ၊ ပါဠိ၌။ ဥဿာဟော နာမ၊ မည်သည်ကား။ အနုပစ္စိန္နာ-
 ဝိဇ္ဇာတဏှာမာနသန္တာနေ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မဖြတ်အပ်သေးသောကြောင့်
 မပြတ်စဲသေးသောအဝိဇ္ဇာ တဏှာ မာနရှိသော သန္တာန်၌။ ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္ထ-
 တာသင်္ခါတော၊ အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်း၌ (ဝါ) ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
 သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဗျာပါရော၊ ရတည်း။ သော၊ ထိုဗျာပါရသည်။
 ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဝိပါက်စိတ်သည်။
 နိရုဿာဟံ၊ မည်၏။ ကုသလေသု ပန၊ တို့၌မူကား။ အဘိညာဝသပဝတ္ထေသုပိ၊
 အဘိညာဉ်၏အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်တို့၌လည်း။ (သော၊ ထိုဗျာပါရ
 သည်။) အတ္ထေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်သည်။
 သဥဿာဟံ၊ မည်၏။

ကေန္တသာဝဇ္ဇတာယ၊ စင်စစ်သာဝဇ္ဇ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယောနိသော-
 မနသိကာရဟေတုကာနံ၊ ရလျှင်အကြောင်းရှိကုန်သော။ လောဘာဒိနံ၊ စသည်
 တို့၏။ ဝါ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟတို့၏။ ဝိပါကဘာဝေါ၊ ဝိပါက်အဖြစ်သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကေန္တအနဝဇ္ဇသဘာဝါနံ၊ ရှိကုန်သော။ အလောဘာဒိနမ္ပိ၊ တို့၏
 လည်း။ (အကုသလဝိပါကဘာဝေါ-၌ စပ်) ကာရဏဿ၊ အကြောင်းဖြစ်သော
 အကုသိုလ်ကံ၏။ တဗ္ဗိဓုရတာယ၊ ထိုအလောဘစသည်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲ
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကဘာဝေါ၊ သည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်
 သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကံ အဟေတုကမေဝါတိ၊

တဒါရမ္မဏဉ္စ ပဏိတပဏိတဉ္စတုဘောဇနာဒိပစ္စယဝသေန အနန္တရနိရုဒ္ဓကုသလာကုသလဿ
 ဝသေန ဝါ အသင်္ခါရသသင်္ခါရန္တိ ဝေံ ပစ္စယတော အသင်္ခါရိကာဒိဝိဓာနတမာဟ။ ။
 တဒါရမ္မဏဉ္စ၊ ရံသည်လည်း။ ပဏိတပဏိတဉ္စတုဘောဇနာဒိပစ္စယဝသေန ဝါ၊ မြတ်သော
 ဉ္စတုဘောဇဉ် ယုတ်ညံ့သော ဉ္စတုဘောဇဉ် အစရှိသော အထောက်အပံ့အကြောင်းတို့၏
 အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ အနန္တရနိရုဒ္ဓကုသလာကုသလဿ ဝသေန ဝါ၊ အခြားမဲ့၌
 ချုပ်လေသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်လော၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ အသင်္ခါရသသင်္ခါရံ၊
 ရသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ အသင်္ခါရိကာဒိဝိဓာနတံ၊
 အသင်္ခါရိကအဖြစ် စသည်ကို စီရင်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ (ဒုတိယထေရ်က) ဆို၏။
 ဤဒီကာသစ်အလိုအားဖြင့် ပဏိတဉ္စတုဘောဇဉ်စသော ပစ္စယကြောင့်လည်း အသင်္ခါ-
 ရိကတဒါရံ ဖြစ်သည်။ အခြားမဲ့၌ ချုပ်လေသော အသင်္ခါရိကကုသိုလ် အကုသိုလ်လော-
 ဟူသော ပစ္စယကြောင့်လည်း အသင်္ခါရိကတဒါရံ ဖြစ်သည်။ အပုဏိတဉ္စတုဘောဇဉ်စသည်
 နှင့် သသင်္ခါရိကလောကြောင့် သသင်္ခါရိကတဒါရံဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရာ၏။

ဟူ၍။ အာဟ၊ ဇ။ အတိဏ္ဍဋ္ဌေ စ၊ ဋ္ဌ-လည်းဖြစ်သော။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ စ၊ ဣလည်း
 ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ။ ဝေဒနာဘေဒသဗ္ဗာဝတော၊ ဝေဒနာအပြား၏
 ရှိခြင်းကြောင့်။ ကုသလဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတု၊ ဓာတ်သည်။ သောမနဿ-
 သဟဂတာ၊ ဂုတ်၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဂုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓာ
 သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ အတိအနိဋ္ဌေ စ၊ ဋ္ဌ-လည်းဖြစ်သော။
 အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ စ၊ ဣ-လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ။ ဝေဒနာဘေဒေါ၊
 သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတု၊
 သည်။ ဧကမေဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင်တည်း။ (သီမုဋ်၊ ဧကရူပါဝါတိ-ဟုဂ္ဂိ၏၊
 ဧကရူပါဝ၊ တပါးတည်းသော သဘောရှိသည်သာလျှင်တည်း-ဟု အနက်ပေး)
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတ္တဝိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဇ။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ တတ္ထ၊
 ထိုအကုသလဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတ်၌။ ဝေဒနာဘေဒေါ၊ သည်။ သတိ၊
 သော်။ အတိအနိဋ္ဌေ၊ ဌ။ ဒေါမနဿေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရု၏။ ပဋိသေန၊
 နှင့်။ ဝိနာ စ၊ ကင်း၍လည်း။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊
 ဤအကြောင်းကြောင့်တည်း။

ကာယဝိညာဏဿ၊ ဇ။ ဒုက္ခသဟဂတတာ၊ ဂုတ်၏အဖြစ်ကို။ ကုသလ-
 ဝိပါကေ၊ ဌ။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဇ။ ဥပေက္ခာ ဟိနာတိ၊
 ကား။ ဧကန္တနိဟိနဿ၊ စင်စစ်ယုတ်ညံ့သော။ အကုသလဿ၊ ဇ။ ဝိပါကဘာ-
 ဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ သမာနာပိ၊ သော်လည်း။ ဒုက္ခသဘာ-
 ဝတ္တာ၊ ဒုက္ခသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိနာ ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။
 တေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ ဝိယ နာတိတိခိဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဇ။ [၁၂၈] ဒုက္ခံ၊
 ကွသည်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ တိခိဏံ၊ ထက်သည်။ ကဋျကံ၊ ခါးစပ်သည်။ ဝါ၊
 မခံသာသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ အယံ၊ ဤအကုသလဝိပါကဥပေက္ခာ
 သည်။ ဝေံ၊ တူ။ (တိခိဏာ၊ သည်။ ကဋျကာ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။
 တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဒုက္ခသဘာဝေနေဝ၊ ဒုက္ခသဘောဖြင့်သာလျှင်။
 ပဝတ္တတိ၊ ဇ။ ဟိ၊ မှန်။ အကုသလဿ၊ ဇ။ ဝိပါကော၊ သည်။ အဒုက္ခော၊
 မဆင်းရဲသည်။ ဝါ၊ ဆင်းရဲကင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊
 ထိုအကုသလဝိပါက၏။ ဥပေက္ခာဘာဝေါ၊ အဖြစ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၌ စပ်) ဝါ၊
 သည်။ ဗလဝတာ၊ အားကြီးသောသူသည်။ ဗာဓိယမာနဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်
 ဖြစ်၍။ ပဋိပ္ပဟရိတုံ၊ ပြန်လှန်၍ ပုတ်ခတ်ခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တဿ၊ မစွမ်းနိုင်
 သော။ ဒုဗ္ဗလဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ဇ။ တေန၊ ထိုအားကြီးသောသူသည်။
 ကရိယမာနဗာဓာယ၊ ပြုအပ်သော နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ဥပေက္ခာနာ ဝိယ၊ လျစ်လျူ
 ရှုခြင်းကဲ့သို့။ (ဟောတိ၊ ဇ။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဇ။ ဣတရေသုတိ၊
 ကား။ ကုသလဝိပါကေသု၊ တို့၌။

ရူပါဝစရန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရဝိပါကဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။
 သော၊ ဤစကားသည်။ ဝိပါကကထာ၊ ဝိပါကကို ဆိုသောစကားတည်း။ ဣတိ၊
 သိအပ်၏။ ကုသလံ ဝိယာတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရကုသလံ ဝိယ၊ ကုသိုလ်ကဲ့သို့။
 ဟိ၊ မှန်။ ရူပါဝစရဝိပါကော၊ ရဝိပါကသည်။ တဒညကုသလသဒိသော၊ ထိုရူပါ-
 ဝစရကုသိုလ်မှ တပါးသောကုသိုလ်နှင့်တူသည်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်။ အပိ စ၊
 တနည်းကား။ ကုသလန္တိ စ၊ လဟူ၍၎င်း။ ဝိပါကောတိ စ၊ ကဟူ၍၎င်း။
 ယဒိဒံ-ယေ ဣမေ သဒ္ဓါ၊ အကြင်သဒ္ဓါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဧတေ၊ ဤသဒ္ဓါ
 တို့သည်။ သမ္ဗန္ဓိသဒ္ဓါ၊ အချင်းချင်း စပ်ခြင်းရှိသောသဒ္ဓါတို့တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ မာတရံ၊ ကို။ ပယိရူပါသတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊
 သော်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ မာတရံ၊ ကို။ (ပယိရူပါသတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ ဧတံ၊
 ဤအနက်သဘောသည်။ အဝုတ္တမ္ပိ၊ ထုတ်ဖော်၍ မဆိုအပ်သော်လည်း။ သိဒ္ဓ-
 မေဝ၊ ပြီးသည်သာလျှင်။ (သိမ္မုဉ္ဇိ အဝုတ္တသိဒ္ဓမေတံ-ဟု ရှိ၏) (ဟောတိ)
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ (ဧတံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
 သော အနက်သဘောသည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။
 ကုသလံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
 ကုသလသဒိသတာ၊ ကုသိုလ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဓမ္မတော စ၊ သမ္မယုတ်
 တရားအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။
 တထာ-တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ယေ ဖဿာဒယော၊ အကြင်ဖဿအစရှိသော
 သမ္မယုတ်တရားတို့ကို။ ကုသလေ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတေ၊
 ထိုဖဿအစရှိသော သမ္မယုတ်တရားတို့ကို။ ဝိပါကေပိ၊ ဝိပါက၌လည်း။ လဗ္ဘန္တိ၊
 ကုန်၏။ စ၊ တပါး။ ယသ္မိ အာရမ္မဏေ၊ အကြင်ကသိုဏ်းစသော အာရုံ၌။
 ကုသလံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုကသိုဏ်းစသော အာရုံ၌သာလျှင်။
 အယံ ဝိပါကောပိ၊ ဤရူပါဝစရဝိပါကသည်လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။
 ဧတ္ထ၊ ဤရူပါဝစရဈာန်စိတ်တို့တွင်။ ယံ ပဉ္စမဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ အကြင်ပဉ္စမဈာန်စိတ်
 သည်။ အဘိညာပုတ္တံ၊ အဘိညာဉ်အဖြစ်သို့ရောက်၏။ တဿ၊ ထိုအဘိညာဉ်
 အဖြစ်သို့ရောက်သော ပဉ္စမဈာန်စိတ်၏။ ဝိပါကော ဧဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ (ဝိပါကံ) မရှိသနည်း။ အသမ္ဘဝတော စ၊
 မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အာနိသံသဘူတတ္တာ စ၊ အကျိုးဆက်အာနိသင်
 ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်သည်။
 ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါကကို။ ဒေန္တိ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ ရူပါဝစရမေဝ၊ ရူပါ-

၁-ဤစကားဖြင့် အဘိညာဉ်၏ဝိပါကသည် အဘိညာဉ်နှင့် အာရုံကဲ့သည်မဟုတ်လော
 ဟူသော စောဒနာကို ဖြေရှင်း၏။ အဘိညာဉ်မှာ ဝိပါကပင်မရှိသောကြောင့် ထိုသို့ စောဒ
 နာရန် အခွင့်မရှိပါ-ဟု ဆိုလို၏။

ဝစရဝိပါက်ကိုသာလျှင်။ ဒဒေယျ၊ ပေးရာ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ အညဘူမိကံ၊ တပါးသောဘုံ၌ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အညဘူမိကံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါက်ကို။ န ဒေတိ၊ မပေးတတ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) စ၊ ဆက်။ ရူပါဝစရဝိပါကဿ၊ ၏။ ကမ္မနိမိတ္တာရမ္မဏတာ၊ ကမ္မနိမိတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်သည်။ အညံ၊ ကမ္မနိမိတ်မှတပါးသောအာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ တဉ္စ၊ ထိုရူပါဝစရဝိပါက်စိတ်သည်လည်း။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိ-အာရမ္မဏံ၊ ကာမအာရုံ အစရှိသော အာရုံရှိသည် ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အသမ္ဘဝေါ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းတည်း ။ စ၊ အာနိသင်ဖြစ်ပုံ

၁-ရှေးဟောင်းသီမူ၌ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏတံ-ဟုရှိ၏။ ထိုပါဌ်လည်းမကောင်း၊ ပရိတ္တာဒိ-အာရမ္မဏဉ္စ တံ-ဟုရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏံ၊ ကာမ အစရှိသောအာရုံရှိသည်-ဟု အနက်ပေး။

၂-အဘိညာစေတနာ၏ အကျိုးဝိပါက် မဖြစ်သင့်ပုံကို မူလဋီကာ ၂-၉၅-၌ ဤသို့ ပြဆို၏။ ။သာ ပန ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒယန္တိ ရူပါဝစရမေဝ ဥပ္ပါဒေယျ။ န ဟိ အညဘူမိကံ ကမ္မံ အညဘူမိကံ ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒေတိတိ။ အတ္တနာ သဒိသာရမ္မဏဉ္စ တိဋ္ဌာနိကံ တံ ဥပ္ပါဒေယျ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ ရူပါဝစရဝိပါကဿ ကမ္မသဒိသာရမ္မဏဿေဝ ဝုတ္တတ္တာ၊ န စ ရူပါဝစရဝိပါကော ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏော အတ္ထိ၊ အဘိညာစေတနာ စ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏာဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝိပါကံ န ဥပ္ပါဒေတိတိ ဝိညာယတိ။ ။သာ ပန၊ ထိုအဘိညာစေတနာ သည်ကား။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒယန္တိ၊ ဖြစ်စေလတ်သော်။ ရူပါဝစရမေဝ၊ ရဝိပါက်ကိုသာ လျှင်။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ အညဘူမိကံ ကမ္မံ၊ သည်။ အညဘူမိကံ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒိသာရမ္မဏံ၊ တူသောအာရုံရှိသော။ တိဋ္ဌာနိကံ၊ (ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိဟူသော) သုံးဌာနရှိသော။ တံ၊ ထိုဝိပါက်ကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ ၌။ ရူပါဝစရဝိပါကဿ၊ ၏။ ကမ္မသဒိသာရမ္မဏဿေဝ၊ ကံနှင့်တူသောအာရုံရှိသည်ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ပရိတ္တာဒိ-အာရမ္မဏော၊ ကာမ စသည်အာရုံရှိသော။ ရူပါဝစရဝိပါကော၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အဘိညာစေတနာ စ၊ သည်လည်း။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏာဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိတိ၊ မဖြစ်စေတတ်ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ။ဆိုလိုသည်မှာ အဘိညာဉ်ကိစ္စတပ်သော ပဉ္စမဈာန်သည် အကျိုးကို ဖြစ်စေလျှင် ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်ဝိပါက်ကိုသာလျှင် ဖြစ်စေရာ၏။ ထိုဝိပါက်သည် ကုသိုလ်နှင့် အာရုံတူမြဲဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ကသိုဏ်းပညတ် စသော နဝတ္တဗ္ဗအာရုံကို အာရုံပြုသည်ဟု စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ဟောထားသောကြောင့်၎င်း၊ ကသိုဏ်းပညတ် စသော နဝတ္တဗ္ဗကမ္မနိမိတ်ကိုသာ အာရုံပြု၍ ဖြစ်သင့်၏။ ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ မဖြစ်သင့်၊ အဘိညာဉ်သည်ကား ထိုကာမ စသည်တို့ကိုလည်း အာရုံပြု၍ ဖြစ်၏။ ဤသို့ အကြောင်းနှင့် အကျိုး အာရုံချင်း မတူကြသောကြောင့် မဖြစ်သင့်ဟု ဆိုလို၏။ ဤထက်အကျယ်ကို သိလိုလျှင် အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ဒု နှာ ၉၀-၌ ကြည့်ပါ။

အကျယ်ကား။ တံ၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်သည်။ စျာနဿ၊ ၎င်း။ အာနိသံသဘူတံ၊ အကျိုးဆက်အာနိသင် ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ (ကိမိဝ၊ ဟူမူ။) ဒါနာဒိနံ၊ တို့၏။ (အာနိသံသဘူတော၊ သော။) တသ္မိံ အတ္တဘာဝေါ ဌံ။ ပစ္စယလာဘော ဝိယ၊ ပစ္စည်းတို့ကို ရခြင်းကဲ့သို့တည်း။ (ဒါန သီလ စသည်ကို မှီ၍ ပစ္စည်းတို့ကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ရခြင်းဟူသော အာနိသင်ကဲ့သို့ပင်-ဟု ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ပြီး၏။

ပန၊ အဋ္ဌကထာ၌ မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်ပုံအားဖြင့်။ ဝိပါကဿ စ၊ ၎င်း။ ကုသလဿ စ၊ ၎င်း။ ဘေဒေါ၊ အထူးအပြားသည်။ အတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအထူးအပြားကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ကုသလံ ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ငုတ္တံ၊ ၎င်း။ ကုသလံ ဝိယ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ကသိဏ္ဍဂ္ဂါဋီမာကာသာဒိအာရမ္မဏဘေဒတော၊ မာကာသ အစရှိသော အာရုံ အပြားအားဖြင့်။ (ဤဝိသေသန ဖြည့်စွက်၍ ဖွင့်ပြသည်) စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၎င်း။ ပဝတ္တိဘေဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းအပြားသည်။ ဇဝနဝသေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပဋိသန္ဓိ-အာဒိဝသေန စ၊ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (ဤဟိတ်ထည့်၍ ဖွင့်သည်) ဝုတ္တနယောဝ၊ နည်းရှိသည် သာလျှင်တည်း။

စတုမဂ္ဂယုတ္တစိတ္တဖလတ္တာတိ၊ ကား။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တကုသလစိတ္တဿ၊ ယှဉ်သောကုသိုလ်စိတ်၏။ ဖလတ္တာ၊ အကျိုး ၎င်း အဖြစ်ကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓောမညဖလသမ္ပယုတ္တဘာဝတော၊ လေးပါးအပြား ရှိသော သာမညဖိုလ်တို့နှင့်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ မဂ္ဂဝိထိယံ၊ မဂ္ဂဝိထိ၌။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ဝါ၊ သော်၎င်း။ တိက္ခတ္တံ၊ ဝါ၊ သော် ၎င်း။ ဖလသမာပတ္တိဝိထိယံ၊ ဖလသမာပတ်ဝိထိ၌။ (သိမ္မနှင့် အညီပင်) အပရိစ္ဆန္နပရိမာဏံ၊ မပိုင်းခြားအပ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တ-မာနမ္ပိ၊ သော်လည်း။ ဒွိသု ငှာနေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ ဒွိဓာ ပဝတ္တ-တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗမ္ပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေဝိသတိဝိဓံ၊ ရှိသော။ ကာမာဝစရဝိပါကံ၊ ၎င်း။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ရှိသော။ ရူပါဝစရဝိပါကံ၊ ၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ရှိသော။ အရူပါဝစရဝိပါကံ၊ ၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ လောကုတ္တရဝိပါကံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ ဝိပါကဝိညာဉ်သည်။ နာတိသင်္ခေပဝိတ္တာရနယေန၊ မကျဉ်းလွန်း မကျယ်လွန်း သောနည်းဖြင့်။ ဆတ္တိံ သဝိဓံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

[၁၂၉] လောကုတ္တရဿ၊ လောကုတ္တရာကြိယာ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိ ခြင်းကြောင့်။ ဘူမိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ဟိ၊

မှန်။ လောကုတ္တရံ၊ ဖြစ်သော။ ကိရိယာစိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား) ကေန္တေန၊ အားဖြင့်။ အနန္တရဝိပါကဒါယိဘာဝတော၊ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ သမာဓိံ၊ အကြင် အရိယာမဂ်သမာဓိကို။ အနန္တရိကံ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးတတ်၏ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ဆိုကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။တာဝ၊ စွာ။ သေက္ခာနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ အနုတ္တရံ ကုသလံ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်သည်။ ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝုပနယနတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏အဖြစ်ကို ဆောင်ပေးခြင်းကြောင့်။ သဖလံ၊ အကျိုးရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်တန်စေ။ ပန၊ သော်လည်း။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော်လည်း။ ဝါ၊ သော။ (အနုတ္တရကုသလံ၊ သည်။) ပုဂ္ဂလန္တရဘာဝါနုပနယနတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအဖြစ်ကို မဆောင်ပေးခြင်းကြောင့်။ (သီမုန္တံ အညီပင်) နိပ္ပလံ၊ အကျိုးမရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုရဟန္တာသန္တာန်၌ဖြစ်သော လောကုတ္တရာကုသိုလ်၏။ ကိရိယဘာဝေါ၊ အဖြစ်ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဣစ္ဆိတော၊ အလိုမရှိ အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ တဿ၊ ထိုလောကုတ္တရာကုသိုလ်၏။ ပုနပုနံ၊ လဲလဲ။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ လောကုတ္တရာကုသလံ၊ သည်။ သကိံ ယေဝ၊ သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ပုနပုနံ၊ လဲလဲ။ ယဒိ ပဝတ္တေယျ၊ ငြားအံ့။ အရဟတောပိ၊ အားလည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာကိရိယစိတ္တံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ စ၊ သော်လည်း။ ပယောဇနာဘာဝတော၊ အကျိုး၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ တေ၊ ဤမဂ်စိတ်၏ အထပ်ထပ် ဖြစ်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ ကိရိယဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ ကိရိယဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ ကိရိယာမတ္တံ၊ ပြုခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ကုသလာကုသလံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ အနုပ္ပါဒေတွာ၊ မဖြစ်စေ မှု၍။ ကိရိယာမတ္တမေဝ၊ ပြုခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တနကဝိညာဏံ၊ ဖြစ်တတ်သော စိတ်ဝိညာဉ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပန၊ မေးဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤကြိယာ စိတ်သည်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ (ဝိသုဇ္ဇနာ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။) ဝုစ္စတော၊ အံ့။ ဟိ၊ အဖြေကား။ ဧတ္ထ၊ ဤကြိယာ စိတ်တို့တွင်။ ယဒေတံ အာဝဇ္ဇနဒ္ဓယံ၊ အကြင်အာဝဇ္ဇနံ စိတ်နှစ်ခု အပေါင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇနံစိတ်နှစ်ခုသည်။ အနုပစ္ဆိန္နဘဝမူလေပိ သန္တာနေ ပဝတ္တံ၊ မပြတ်စဲသေးသော ဘဝ၏အမြစ် အဝိဇ္ဇာ တဏှာရှိသော သန္တာန်၌ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ အနာသေဝနတာယ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို မရသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလဘာဝတော၊ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဗိဇ္ဇာ-
 မတ္တိယံ၊ မျိုးစေ့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်မရှိသော၊ ဝါ၊ မျိုးစေ့ကို
 ဖြစ်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော။ ပုပ္ဖံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အဖလမေဇ၊ အကျိုးမရှိသည်
 သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ တပါး။ ဥစ္ဆန္ဒဘဝမူလယံ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ပြီး
 သောဘဝ၏အမြစ်ရှိသော။ သန္တတိယံ၊ ရုပ် နာမ်အစဉ်သန္တာန်၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။
 အဋ္ဌာရသဝိဓံ၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ အကြင်ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။)
 တံ၊ ထိုကြိယာဝိညာဉ်သည်။ သမုစ္ဆန္ဒမူလယ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသောအမြစ်ရှိသော။
 လတာယ၊ နှယ်၏။ ပုပ္ဖံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဖလဒါယံ၊ အကျိုးကိုပေးလေ့ရှိသည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အညဿ၊ အလောဘစသည်မှ
 တပါးသောဟိတ်၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ကိရိယာ-
 ဟေတုနာ နာမ၊ ဟိတ်မည်သည်ကား။ အလောဘာဒိနာဝ၊ အလောဘ အစရှိ
 သော ဟိတ်သည်သာလျှင်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အလော-
 ဘာဒိကိရိယာဟေတုဝိရဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။ ပုရေစရာ၊ ရွှေသွားသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ရူပါဒိ-
 အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ ဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော မနောဓာတ်
 သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိ။ပ။ လက္ခဏာ၊ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤမနော
 ဓာတ်သည်။ မနောဝိညာဏတော၊ မှ။ ဥပ္ပန္နာပိ၊ သော်လည်း။ ဝိသိဋ္ဌမနန-
 ကိစ္စာဘာဝေန၊ ထူးသောသိခြင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ မနောမတ္တာ၊ သိခြင်း
 မျှဖြစ်သော။ ဓာတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနောဓာတု၊ မည်၏။ တထာ
 ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ သော၊ ဤမနောဓာတ်သည်။ မနောဝိညာဏဿ၊ အား။
 ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊
 ဤအရာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။ ဝိတ္တာရော ပန၊ သည်ကား။ ဓာတုနိဒ္ဒေသေ၊
 ၌။ အာဂမိယတိ၊ တံ။ အာဇဇနရသာတိ၊ ကား။ အာဘောဂရသာ၊ နှလုံးသွင်း
 ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ စိတ္တသန္တာနဿ၊ စိတ်အစဉ်ကို။ ပုရိမာကာရတော၊
 ရှေး၌ဖြစ်သောအခြင်းအရာမှ။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ သြနောဇနရသာ၊ စွန့်
 လွှတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဘဝဂံဝိစ္ဆေဒပဒဋ္ဌာနာတိ၊ ကား။ ဘဝဂံသန္တာနဝိစ္ဆေဒပဒ-
 ဋ္ဌာနာ၊ ဘဝင်အစဉ်၏ ပြတ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ အပုဗ္ဗာရမ္မဏာ၊
 အသစ်ဖြစ်သော အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍။ သကိဒေဝ၊ သာလျှင်။ ပဝတ္တမာနာ၊
 ဖြစ်လတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗထာ၊ သိမ်း။ ဝိသယရသံ၊ အာရုံ၏
 အရသာကို။ အနုဘဝိတံ၊ ခံစားခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဣဋ္ဌာဒိသု၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အာရုံတို့၌။ ဥပေက္ခာ-
 ယုတ္တာဝ၊ ဥပေက္ခာနှင့်သာလျှင် ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

သာဓာရဏာတိ၊ ကား။ သေက္ခာသေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ သာဓာရဏာ၊ ဆက်ဆံသောဓာတ်၎င်း။ အသာဓာရဏာတိ၊ ကား။ အသေက္ခာနံယေဝ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သာလျှင်။ အာဝေဏိကာ၊ သီးသန့်ဖြစ်သောဓာတ်တည်း။ ဝေါဠုပ္ပနာဝဇ္ဇနရသာတိ၊ ကား။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ ဌံ။ သန္တိရဏေန၊ သည်။ ဂဟိတာရမ္မဏံ၊ ယူအပ်ပြီးသောအာရုံကို။ ဝဝတ္ထပေန္တိ ဝိယ၊ ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ဘိသကဲ့သို့။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဝေါဠုပ္ပနရသာ၊ ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ [၁၃၀] မနောဒ္ဓါရေ ပန၊ ဌိမ္မကား။ ဝုတ္တနယေန၊ နည်းဖြင့်။ အာဝဇ္ဇနရသာ၊ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တထာဘာဝေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စဒ္ဓါရမနောဒ္ဓါရေသု၊ တို့၌။ ယထာဏ္ဏမံ၊ တိုင်း။ ဝေါဠုပ္ပနာဝဇ္ဇနဘာဝေန၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းနှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဝေါဠုပ္ပနကာလေ၊ ဝုဠောဖြစ်ခိုက်ကာလ၌။ သန္တိရဏကိစ္စာနံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စရှိကုန်သော။ တိဿန္တံ၊ ကုန်သော။ အဟေတုကဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုနံ၊ တို့၏၎င်း။ အာဝဇ္ဇနကာလေ၊ အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်ခိုက်ကာလ၌။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဘဝဂံဿ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ၊ ဤနှစ်ပါးတို့တွင်။ အညတရာပဂမော၊ တပါးပါး၏ ကင်းခြင်းသည်။ ဧတိဿ၊ ဤမနောဝိညာဏဓာတ်၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ နိုးသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဟေတုက။ပ။ ပဒဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

အရဟတန္တိ၊ ကား။ အရဟတံယေဝ၊ ရဟန္တာတို့အားသာလျှင်။ (ကသ္မာ၊ အဘယံကြောင့် အဝဓာရဏဖြင့် ကန့်သတ်၍ ဖွင့်ဆိုသနည်း။) အသာဓာရဏဘာဝတော၊ သေက္ခပုထုဇ္ဇနတို့နှင့်ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အနုဋ္ဌာရေသုတိ၊ ကား။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကပေတရူပါဒိသု၊ အရိုးစု ပြိတ္တာ၏ အဆင်းအစရှိသည်တို့၌။ ဝါ၊ ကား။ အညေသု၊ ကုန်သော။ အပ္ပဏိတေသု၊ မမြတ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုသု၊ တို့၌။ ဟသိတုပ္ပါဒနရသာတိ၊ ကား။ ဟသိတထေဝ၊

၁-အဋ္ဌသာလိနိ ၃၃၂-၃-တို့၌ ပဓာနသာရပုဋ္ဌာနကိုမြင်၍ ဤစိတ်ဖြင့် သောမနဿ ဖြစ်ခြင်းစသည်ကို၎င်း၊ ဇောတိပါလလုလင်ဖြစ်စဉ်ကာလ စသည်၌ ပြုခဲ့ဘူးသောအကြောင်းကို ဆင်ခြင်၍ ဤစိတ်ဖြင့် ပြုံးတော်မူသည်ကို၎င်း ပြဆိုထား၏။ ထိုသို့ပြဆိုရာ၌ ဤစိတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအာရုံတို့သည် အပ္ပဏိတ-အယုတ်အညံ့တို့မဟုတ်ကုန်၊ ထိုပြင် အရိုးစုပြိတ္တာကို မြင်၍ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် ပြုံးရာ၌လည်း မိမိ၏သမ္ပတ္တိကို၎င်း၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်၏သမ္ပတ္တိကို၎င်း အောက်မေ့ဆင်ခြင်၍ ပြုံးတော်မူသည်ဟု သံဋ္ဌ ၂-၁၉၉၊ ဝိဋ္ဌ ၂-၉၆-တို့၌ ပြဆိုထား၏။ ထိုကြောင့် ဤ၌ အနုဋ္ဌာရေသု-ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို အနောဋ္ဌာရိကေသု သုခုမေသု၊ မရန်၎င်းကုန်-သိမ်မွေ့ကုန်သော-ဟူသော အနက်သာ သင့်သကဲ့သို့ ထင်၏။ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

ပြုံးရွှင်ခြင်းကိုသာလျှင် ။ ဥပ္ပါဒနရသာ၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တထာ ဟိ၊
 ကြောင့်ပင်လျှင်။ တံ စိတ္တံ၊ ကိ။ ဟသိတုပ္ပါဒနန္ဒေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊
 ။ အညေသံ၊ ကုန်သော။ ဟသိတုပ္ပါဒကစိတ္တာနံ၊ ပြုံးရွှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေ
 တတ်သောစိတ်တို့၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ န (ဝုစ္စတိ)၊ ဆိုအပ်သည်
 မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ပုထုဇ္ဇနာဒိနံ၊ တို့၏။ ဟသိတုပ္ပါဒကာနိ၊
 ပြုံးရွှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ အညာနိပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။
 ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ သောမနဿသဟဂတာနိ၊ နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ပရိတ္တ-
 ကုသလာကုသလကိရိယစိတ္တာနိ၊ ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာစိတ်တို့သည်။
 ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤဟသိတုပ္ပါဒစိတ်သည်။
 ဝိစာရဏပညာဝိရဟိတံ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်သောပညာကင်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိတ္တေသု၊
 ကာမတရားဖြစ်ကုန်သော။ အပ္ပဏိတေသု၊ မမှန်မြတ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊
 တို့၌။ အရဟန္တာနံ၊ တို့၏။ သောမနဿမတ္တံ၊ ရှင်လန်းခြင်းမျှကို။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊
 လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ။ ဘဂဝတောပိ၊ အားလည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ။ ဣတိ၊ သို့။
 အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ။ တံ၊ ထိုဘုရားအားလည်း ဖြစ်သည်ဟူသောစကား
 ကို။ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ-၌ စပ်) အတိတ်သာဒိသု၊ အတိတ်အဖို့ အစရှိသည်တို့၌။
 အပ္ပဋ္ဌိဟတဉာဏံ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားကင်းသောဉာဏ်ကို။ ဝတော၊ ၍။
 တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊
 ပြည့်စုံသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။
 ဗုဒ္ဓဿ၊ ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကာယကမ္ပံ၊ ကိုယ်အမှု ကာယကံသည်။ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊
 ဉာဏ်ရှေ့သွားရှိ၏။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ၊ ဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊
 အချို့သော (မူလဒီကာ) ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ သော်လည်း။
 တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဟသိတုပ္ပါဒစိတ္တေန၊ သည်။ ပဝတ္တိယမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်စေ
 အပ်သော်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ။ သိတကရဏံ၊ ပြုံးတော်မူခြင်းသည်။
 ပုဗ္ဗေနိဝါသာနာဂတံသ သဗ္ဗညုတညာဏာနံ၊ တို့သို့။ အနုဝတ္တကတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိယေဝ၊ ဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်သာ
 လျှင်တည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိဘာဝေ၊ ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။
 ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပါဠိအဋ္ဌကထာနံ၊ တို့၏။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်း
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧဝေ ကတော၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ တေသံ
 ဉာဏာနံ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်အနာဂတံသဉာဏ် သဗ္ဗညုတညာဏ်တို့၏။ စိဏ္ဏပရိ-

၁-ဤ၌ သိတံ ပါတောကာသိ-ဟူသော ပါဠိတော်တို့နှင့်အညီ သိတ-ပြုံးခြင်းကိုပင်
 ဟသိတ-ဆိုသည်ဟု ယူအပ်၏။ ထို့ပြင် ဤ၌ ဝေ-ဖြင့် ဤစိတ်သည် ပြုံးရွှင်ခြင်းမှ တပါး
 သော ကိစ္စကိုမဖြစ်စေတတ်-ဟု ပြ၏။

ယန္တေ၊ ကျက်စားပြီးသည်၏အဆုံး၌။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ယူခဲ့သည်ရှိသော်။ အညဿပိ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်မှတပါးလည်းဖြစ်သော။ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကဿ၊ ဝိညတ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော။ အဟေတုကစိတ္တဿ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဟူသောအဟိတ်စိတ်၏။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဥပ္ပုတ္တိ၊ သည်။ န ယုဇ္ဇေယျ၊ မသင့်ပဲ ရှိလေရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကဿ၊ ဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ (ကာယကမ္မာဒိဘာဝံ-၌ စပ်) တံသမုဋ္ဌိတာယ၊ ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ဝါ၊ ပွါဒ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိညတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ကာယကမ္မာဒိဘာဝံ၊ ကံစသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇနဘာဝေါ၊ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ န ဝိဗန္ဓတိ၊ မနှောင့်ယှက် မတားမြစ်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ အနှောင့်အယှက်မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ (ကမ္မဝါစက ယပစ္စည်း ကြေနေသည်ဟု ယူအပ်၏) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ဝေ၊ ဘဝ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပုဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နိုးသောအကြောင်းရှိ၏။

အယမေတ္ထ ဝိသေသောတိ၊ ကား။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပုတ္တိယာ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်။ ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္တတာ၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ အရဟတံ၊ တို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပုတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ တဒဘာဝေါ၊ ထိုဝိပါက်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း၏မရှိခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘယေသံ၊ သေက္ခပုထုဇ္ဇနံနှင့် ရဟန္တာဟူသော နှစ်မျိုးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ ဥပ္ပုတ္တိသမုပလက္ခိတော၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့် မှတ်အပ်သော။ အယံ (ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း မဖြစ်စေနိုင်ခြင်းဟူသော) ဤသဘောသည်။ ဧတ္ထ ကုသလကိရိယဝိညာဏေသု၊ ဤကုသိုလ်ကြိယာစိတ်တို့၌။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဝေဉ္စ ကတော၊ ကြောင့်။ ပစ္စယဝေကလ္လေန၊ အကြောင်း၏ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့်။ အဝိပါကဿာပိ၊ အကျိုးဝိပါက် မရှိငြားသော်လည်း။ ဝါ၊ အကျိုးမပေးငြားသော်လည်း။ ကုသလာကုသလဿ၊ ၎င်း။ [၁၃၁] ကိရိယဘာဝပုသင်္ဂေါ၊ ကြိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ကြိယာအဖြစ်နှင့် ကပ်ငြိခြင်း စပ်လျဉ်းခြင်းကို။ နိဝတ္တိတော၊ နှစ်စေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပရတော၊ နောက်၌။ ကုသလတော ဝိသေသောတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပါဌ၌လည်း။ သေဝနယော၊ တည်း။

၄၅၅။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာကုသလာဗျာကတာနိ၊ တို့သည်။ နာတိသင်္ခေပဝိတ္ထာရနယေန၊ ဖြင့်။ ဧကေနနုဝုတိဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊

ကုန်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။
 ကိစ္စံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဘဝန္တရပဋိသန္ဓာနာဒိနာ၊ ဘဝတပါးနှင့်စပ်ခြင်း
 အစရှိသော။ အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းသာလျှင်တည်း။ တဗ္ဗိ-
 နိမိတ္တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှလွတ်သော။ အညံ၊ သော။ စိတ္တဿ ကိစ္စံ စ၊ စိတ်၏
 ကိစ္စသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စုဒ္ဒသဟိ အာကာရေဟိ
 ပဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အာနုဘာဝေနာတိ၊ ကား။ သာမတ္ထိယေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။
 ကတူပစိတံ၊ ပြုအပ် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဝသေသပစ္စယ-
 သမဝါယေ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းတို့၏ညီညွတ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သေခံ။)
 ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါကံကို။ ဒေန္တံ၊ ပေးလတ်သော်။ အတ္တနော၊ ၏။ အာနုဘာဝံ၊
 အစွမ်းအာနုဘော်ကို။ ဝိဿဇ္ဇန္တံ ဝိယ၊ စွန့်လွှတ်ဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဒေဝမနုဿေသုတိ၊ ကား။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဒေဝေသု ဝေဝ၊
 ကာမာဝစရနတ်ပြည်တို့၌၎င်း။ မနုဿေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တ-
 ဂတိနိမိတ္တာနန္တိ ဣ၊ ပုဒ်၌။ ကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ကတူပစိတံ၊
 ပြီးသော။ ကာမာဝစရကုသလကမ္မံ၊ တည်း။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုကာမာဝစရ-
 ကုသိုလ်ကံသည်လည်း။ ဝိပါကဒါနာယ၊ အကျိုးပေးခြင်းငှါ။ လဒ္ဒေါကာသံ၊
 ရအပ်သောအခွင့်ရှိသောကံတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပဋိတန္တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ မိတ်ဟူသည်။ ကမ္မာယုဟနက္ခဏေ၊ ကံကိုအားထုတ်
 သောခဏ၌။ စေတနာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော။ ဒေယျဓမ္မာဒိ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထု အစရှိသည်တည်း။ ဂတိနိမိတ္တံ၊ မိတ်
 ဟူသည်။ ယံ ဂတိံ ၊ အကြင်ဂတိသို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍ဖြစ်၏။ (တနည်းကား)
 ယံ ဂတိံ ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဥပ-ဟူသော ကမ္မပဝစနိယနှင့်ယှဉ်ရာတွင်
 အာဓာရအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်သည်ဟု ယူအပ်၏) တပုရိယာပန္နံ၊ ထို
 ဂတိ၌ အကျိုးဝင်သော။ ရူပါယတနံ၊ နတည်း။ ပဏ္ဍကာဒိဘာဝန္တိ၊ ကား။ ပဏ္ဍက-
 မူဂမ္မနာဒိဘာဝံ၊ ပဏ္ဍုက် ဆွံ့အသောသူ မမ်းစွဲသောသူ စသည်အဖြစ်သို့ ။

၁-မမ္မနန္တိ ခလိတဝစနံ၊ ယော ဧကမေဝ အက္ခရံ စတုပဉ္စက္ခတ္တံ ဝဒတိ၊ တဿေတံ
 အဓိဝစနံ။ (သာရတ္ထဒီပနီ ဒီ ၃-၂၆၅) မမ္မနန္တိ၊ ကား။ ခလိတဝစနံ၊ ချွတ်ချော်သောစကား
 ရှိသောသူကို။ ဝါ၊ စကားထစ်သောသူကို။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဧကမေဝ အက္ခရံ၊
 အက္ခရာတလုံးတည်းကိုပင်လျှင်။ စတုပဉ္စက္ခတ္တံ၊ လေးငါးကြိမ်တိုင်တိုင်။ ဝဒတိ၊ ထပ်၍
 ပြောဆို၏။ တေ၊ ဤမမ္မန-ဟူသောအမည်သည်။ တဿ၊ ထိုစကားထစ်သောသူ၏။
 အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ ။ ဤဋီကာအလိုအားဖြင့် မမ္မန-သဒ္ဒါ စကားထစ်သူဟော
 ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ မမ္မနတိတိ မမ္မနော။ မမ္မနတိ၊ အထပ်ထပ်ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊
 စကားထစ်လျက် ပြောတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မမ္မနော၊ မည်၏-ဟု ဝစနတ္ထ ကြံရာ၏။
 မန အဘျာသေ-ဟူသော ဓာတ်နက်ကို မှီသည်။ ရုပ်ပြီးပုံကား—မနဓာတ်နောင် အပစ္စည်း

ဒုဗ္ဗလဿ၊ အားနည်းသော။ ဒွိဟေတုကကုသလဿ၊ ၎င်း။ ဝိပါကဘူတာ၊ အကျိုး
 ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။
 ဒုဗ္ဗလ။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ မည်၏။ နေသန္တိ၊ ကား။ ဘာဝိတရူပါ-
 ရူပါဝစရကုသလာနံ၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရကုသိုလ်ရှိကုန်
 သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝါတိ၊ ကား။ ပထဝီကသိဏာဒိကံ၊
 ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသော။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ကမ္မာရမ္မဏမေဝ၊ ကံ၏
 အာရုံကိုသာလျှင်။

ဧဝံ တာဝေတ္ထာတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ သ၌။ (ဧကေန-
 နုဝုတိဝိညာဏေသု-ဟူသော နိဒ္ဒါရဏအနက်လည်း သင့်၏) ဧဝံ၊ သို့။ သခေ-

တိ-ဝိဘတ်ဖြင့် မန် မန်-ဟု အဗ္ဘာသပြေ အဗ္ဘာသန္တကို (မိ)ပြု၍ မမ္မနုတိ-ဟူ၍၎င်း
 ကိတ် အ-ပစ္စည်းဖြင့် မမ္မနော-ဟူ၍၎င်း ပြီးစေအပ်၏။

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိ ၂-၁၂၈-၌ကား—မမ္မနန္တိ ဌာနကရဏဝိသုဒ္ဓိယာ အဘာဝေန
 အယုတ္တက္ခရာဝစနံ၊ ဝစနာနုကရဏေန ဟိ သော မမ္မနော ဝုတ္တော။ ယော စ ကရဏ-
 သမ္ပန္နောပိ ကေမေဝက္ခရံ ဟိက္ကာရဗဟုလော ဝဒတိ၊ သောပိ ဣဓေဝ သင်္ကယုတိ-ဟု ဖွင့်ပြ
 ထား၏။ ။မမ္မနန္တိ၊ ကား။ ဌာနကရဏဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဌာန် ကရိုဏ်းတို့၏ သန့်ရှင်းခြင်း၏။
 အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အယုတ္တက္ခရာဝစနံ၊ မသင့်လျော်သောအက္ခရာစကားရှိသော
 သူကို။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဝစနာနုကရဏေန၊ စကားလုံးကို အထပ်ထပ်ပြုခြင်း ပြောဆိုခြင်း
 ကြောင့်။ (သာရတ္ထဋီအဆိုနှင့် ညီစေလိုသောကြောင့်၎င်း အနုကရဏဝစနေန-ဟု မဆို
 သောကြောင့်၎င်း ဤသို့ အနက်ပြန်သည်) ဝါ၊ မန်မန်-ဟူသောစကားသံကို အတုပြုခြင်း
 ကြောင့်။ (ဤအလိုအားဖြင့် မန်မန်ဣတိ အနုကရဏသန္တံ ဝဒတိတိ မမ္မနော-ဟု ဝစနတ္ထ
 ကြံ၍ စကားပြောသောအခါ မန်-မန်-ဟု ဝါး၍ပြောတတ်သောသူကို မမ္မန-ခေါ်သည်ဟု
 ယူသင့်၏) သော၊ ထိုသူကို။ မမ္မနော၊ မမ္မနဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ ယော စ၊
 အကြင်သူသည်လည်း။ ကေမေဝ အက္ခရာ၊ အက္ခရာတလုံးတည်းကိုပင်လျှင်။ ဟိက္ကာရ-
 ဗဟုလော၊ ဟိတ် ဟိတ်-ဟု ပြုခြင်း မြည်စေခြင်းများသည်ဖြစ်၍။ ဝဒတိ၊ ပြောဆို၏။
 သောပိ၊ ထိုသူကိုလည်း။ ဣဓေဝ၊ ဤ မမ္မနပုဂ္ဂိုလ်၌သာလျှင်။ သင်္ကယုတိ၊ ရေတွက်
 သိမ်းယူအပ်၏။ ။ဤဝိမတိအလိုအားဖြင့် စကားပြောသောအခါ မန် မန်-ဟု ဖြစ်စေ
 ဟင်း ဟင်း-ဟု ဖြစ်စေ ဟဲ ဟဲ-ဟု ဖြစ်စေ အသံပိုတို့ပါမြည်လျက် ဝါး၍ပြောတတ်သော
 သူကိုလည်း မမ္မန-မမ်းစဲသောသူဟု ယူသင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။

ဆာမိနိယာ၏ သက္ကတ-အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ကြီး၌ကား မမ္မနတု-စကားပြောခြင်း၏ အင်္ဂါ
 ဌာန်ကရိုဏ်းချို့တဲ့ခြင်းဟု ထုတ်ပြထား၏။ ထို မမ္မနတု-ဟူသော သက္ကတပုဒ်သည် မမ္မနတ္ထ-
 ဟူသော ပါဠိပုဒ်နှင့် မိတ္တူပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအလိုအားဖြင့် မမ္မန-စကားအင်္ဂါ ဌာန်ကရိုဏ်း
 ချို့တဲ့သောသူ-ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ ပြန်ရာ၏။ ၎င်းသည်ကား (၁) စကားမပီသောသူ၊ (၂)
 စကားထစ်သောသူ-ဟူသော ဤ ၂-ဦးလုံးနှင့် သက်ဆိုင်၏။ “မူဂေါတိ ယဿ ဝစိဘေဒေါ
 နပုဝတ္တတိ။ ယဿာပိ ပဝတ္တတိ၊ သရဏကမနံ ပန ပရိပုဏ္ဏံ ဘာသိတုံ န သက္ကောတိ၊ တာဒိသံ
 မမ္မနမ္ပိ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဇ္ဇတိ”ဟူသော ဝိ ဋ္ဌ ၃-၃၁၃-နှင့်လည်း လျော်ရာ၏။ ထို့ကြောင့်
 မမ္မန-မမ်းစဲသောသူ-ဟူသည်မှာ စကားထစ်သောသူ၊ စကားမပီသောသူ-ဟု မှတ်ယူသင့်၏။

ပတော၊ အားဖြင့်။ သရူပဒဿနမတ္တေနော၊ သရုပ်ကိုပြခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။
 ကျေနုဝိသတိယာ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ-
 ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ဘဝါ-
 လမ္ပနာဒိဝိဘာဂေန၊ ဘဝအာရုံ စသည်တို့ကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဣ-
 ဤအရာ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ တံ၊
 ထိုစကားသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာယံ၊ ၌။ အာဂမိယတံ၊ တံ။ ဣတံ၊ ဤတွင်
 တရပ်ပြီး၏။

တံ တန္တိ၊ ကား။ ကျေနုဝိသတိယာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေသု၊ တို့တွင်။
 ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓံ၊
 ချုပ်လေပြီ။ တံ တံ၊ ထိုထိုချုပ်လေပြီးသောစိတ်သို့။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။
 ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်။ အနုဗန္ဓမာနံ၊ အစဉ်လိုက်လျက်။ တဿ
 တဿေဝါတံ၊ ကား။ ယဿ ယဿ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝိပါကဘူတံ၊ အကျိုးဝိပါက
 ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဟောတံ၊ ၎င်း။) တဿ တဿေဝ၊
 ထိုထိုကံ၏သာလျှင်။ တသ္မိညေဝါတံ၊ ကား။ ကမ္မာဒိကေဝ၊ ကံ စသည်၌
 သာလျှင်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ စေ
 (ဟောတံ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ တသ္မိံ ကမ္မေ၊ ၌။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။
 ကမ္မနိမိတ္တံ စ၊ နိမိတ်သည်၎င်း။ ဂတိနိမိတ္တံ စ၊ သည်၎င်း။ (ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊
 ၎င်း။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ စေ ဟောတံ၊ အံ့။) တသ္မိံ ကမ္မနိမိတ္တေ၊ ၌။ တသ္မိံ
 ဂတိနိမိတ္တေ၊ ၌။ ဣတံ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ တာဒိသမေဝါတံ၊ ကား။
 ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟေတုတော စ၊ ဟိတ်အားဖြင့်၎င်း။ သေသသမ္ပယုတ္တ-
 မ္မေတော စ၊ ဟိတ်မှကြွင်းသော သမ္ပယုတ်တရားအားဖြင့်၎င်း။ ယာဒိသံ၊
 အကြင်သို့သဘောရှိသည်။ (ဟောတံ၊ ၎င်း။) တာဒိသမေဝ၊ ထိုသို့သဘော
 ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သန္တာနဝိနိဝတ္တကေတံ၊ ကား။ ဘဝင်္ဂသန္တာနဿ၊
 ဘဝင်အစဉ်ကို။ ဝိနိဝတ္တနကေ၊ နှစ်စေတတ်သော။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော။
 အာဝဇ္ဇနသင်္ခါတေ၊ အာဝဇ္ဇန်းဟု ဆိုအပ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်
 သည်။ ။ကိရိယမယစိတ္တေနော၊ ကြံယာကို ပြီးစေတတ်သော စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။
 [၁၃၂] သုပိနဒဿနံ၊ အိပ်မက်ကို မြင်မက်ခြင်းသည်။ ဟောတံ၊ ၎င်း။ ဣတံ၊
 ကြောင့်။ သုပိနံ အပဿတောတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ အပရိမာဏသင်္ချေမ္ပိ၊
 မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော အရေအတွက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဘဝင်္ဂဝိညာဏံ၊
 သည်။) ပဝတ္တတိယေဝ၊ သွာလျှင်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ ဣဒံ၊
 ဤစိတ်ကို။ ဥပပတ္တိဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အစိတ်အပိုင်းအင်္ဂါ၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဘဝင်္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတံ၊ ဆိုအပ်၏။
 တေသညေဝါတံ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဘူတာနံယေဝ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်၍ ဖြစ်သော
 စိတ်တို့၏သာလျှင်။

ဣန္ဒြိယာနိတိ၊ ကား။ စက္ခာဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့တည်း။ အာရမ္မဏဂုဟဏက္ခမာနိတိ၊ ကား။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ အဆင်းအစရှိသော အာရုံကို။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ သမတ္တာနိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ ဟိ၊ မှန်။ မာတုကုစ္ဆိ- ဂတကာလေ ဝိယ၊ အမိဝမ်း၌ တည်ဆဲကာလ၌ကဲ့သို့။ ဗဟိနိက္ခန္ဓကာလေပိ၊ အပသို့ ထွက်ပြီးသောကာလ၌လည်း။ ဝါ၊ ဖွားမြင်ပြီးသော ကာလ၌လည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သကိစ္စကာနိ၊ မိမိကိစ္စရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ မိမိကိစ္စကို ပြုတတ်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သေး။ ပန၊ စင်စစ်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိသဒဘာဝံ၊ သန့်ရှင်းထက်မြက်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တကာလေ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။ သကိစ္စကာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဣဓ၊ ဤမျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ (အာယတနာနံ၊ တို့၏။) ပရိပက္ကတ္တာ၊ ရင့်ကျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ အာပါထဂတေတိ၊ ကား။ ယောဂျဒေသာဝဋ္ဌိတေ၊ သင့်လျော်သောအရပ်၌ တည်လတ်သော်။ ယောဂျဒေသာဝဋ္ဌိတံ၊ သော။ တမေဝ ရူပံ၊ ထိုအဆင်းကို ပင်လျှင်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သန္ဓနာပစ္စယံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ လဒ္ဓါ၊ ရ၍။ (ပဋိစ္စ-၏ အနက်ကိုပြုသည်) သန္ဓနာတိ၊ ကား။ ပဋိဗ္ဗာတော၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ ယေန၊ ယင်းသို့ တိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့်။ ဗျာပါရာဒိဝိသေသ-ပစ္စယန္တရသဟိတေ၊ ဗျာပါရ အစရှိသော ထူးသော အကြောင်းတပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော ။ စက္ခုသန္ဓိဿယေ၊ စက္ခုပသာဒ၏ မှီရာဖြစ်သော သသမ္ဘာရ-စက္ခု၌။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဘာဝေန၊ ဣဋ္ဌ-အဖြစ် အနိဋ္ဌ-အဖြစ်ဖြင့်။ အနုဂ္ဂဟော စ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥပသာတော စ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိကာရုပ္ပတ္တိံ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိံ-ပုဒ်တို့၏ အနက်တည်း။ တတောတိ၊ ကား။ သန္ဓနာနန္တရံ၊ တိုက်ခိုက်သည်၏အခြားမဲ့၌။

၁-ဤဋီကာ ဒု-နာ ၁၀၇-၌၎င်း မူလဋီကာ ၁-၄၉-၌၎င်း ဗျာပါရာဒိဝိသေသ-အရာ၌ ဗျာပါရာဒိဝိကာရ-ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဌ်သာ ယုတ္တကရဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ဗျာပါရာဒိဝိကာရ-ပစ္စယန္တရသဟိတေ၊ (မျက်လွှာစသည်တို့၏ ကျခြင်း တက်ခြင်းစသော) ကြောင့်ကြ ဗျာပါရအစရှိသော ဖောက်ပြန်သော အမှုအရာ၏ အကြောင်းထူးနှင့်တကွဖြစ်သော-ဟု အနက် ပေးရာ၏။

၂-သိမ္မနှင့်အညီပင်၊ မြန်မာမူ၌ရှိသော စက္ခုဿ ဝိသယေ-ကား မသင့်။ အကြောင်း မူကား ဗျာပါရာဒိဝိကာရပစ္စယန္တရသဟိတေ-ဟူသော ဝိသေသာနုပုဒ်သည် ဝိသယ၏ ဝိသေသန မဖြစ်ထိုက်၊ စက္ခုပသာဒ၏ မှီရာ သသမ္ဘာရစက္ခု၏သာလျှင် ဝိသေသန ဖြစ်ထိုက်သောကြောင့်တည်း။ ဤပုဒ်၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ဤနိဿယ တတိယတွဲ ၄၁ ၂၃၈-၌လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ဝိကာရုပ္ပတ္တိံ၊ ဖောက်ပြန်သော အမှုအရာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိံ၊ ရှေးနှင့် မတူသော အမှုအရာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ၎င်းကိုပင် ဝိသယဿ-စသည်ဖြင့် ထပ်၍ဖွင့်ပြသည်။)

သန္ဓနာနုဘာဝေနာတိ၊ ကား။ သန္ဓနာဗလေန၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်။
 ဘဝင်္ဂစလနန္တိ၊ ကား။ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ပကမ္ပနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။ တထာ၊
 ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ကြိမ်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်သောအားဖြင့်။
 ဝိသဒိသဿ၊ ဘဝင်္ဂအစဉ်နှင့်မတူသော ဝီထိစိတ်၏။ ကာရဏဘာဝုပဂမနံ၊
 အကြောင်း၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
 ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုဘဝင်္ဂစိတ်သည်။ စိတ္တသန္တာနဿ၊ ၎င်း။ ပုရိမာဝတ္ထာယ၊
 ရှေးအခိုက်အတန့်မှ။ ဘိန္နာဝတ္ထာဟေတုတာယ၊ ကွဲပြားသော ဝီထိစိတ် အခိုက်
 အတန့်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စလနံ ဝိယ၊ လှုပ်ခြင်းကဲ့သို့။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စလနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဝိသယဝိသယံ-
 ဘာဝသိဒ္ဓါယ၊ အာရုံနှင့် ဒွါရတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်ပြီးသော။ ဓမ္မတာယ၊ အားဖြင့်။
 အာရမ္မဏဿ၊ ၎င်း။ အဘိမုခိဘာဝေန၊ ရှေးရှုတော်လျော်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ပသာဒဿ၊ ကို။ သန္ဓနာ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ တာဝ ဟောတု၊
 ဖြစ်တန်စေ။ ပန၊ သော်လည်း။ အညသန္တိဿိတဿ၊ ပသာဒမှတစ်ပါးသော
 ဟဒယဝတ္ထုကိုမှီသော။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ၎င်း။ စလနံ၊ သည်။ ကထံ၊ သို့။ ဟောတိ၊
 သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ့။ တံသမ္ပန္နဘာဝတော၊ ထိုပသာဒရုပ်
 နှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဘေရိ-
 တလေ၊ စည်၏မျက်နှာပြင်၌။ ဌပိတာသု၊ ထားအပ်ကုန်သော။ သက္ခရာသု၊
 သကာခဲတို့တွင်။ ဧကိဿာ၊ တခုသော။ သက္ခရာယ၊ သကာခဲကို။ သန္တိတာယ၊
 တိုက်ခိုက်အပ်သည်ရှိသော်။ တဒညသက္ခရာယံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော သကာခဲ၌။
 ဌိတမက္ခိကာစလနံ၊ တည်သောယင်ကောင်၏ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ
 ၌။ ဥဒါဟရဏံ၊ ပုံတူဥဒါဟရဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ တဒေဝ ရူပန္တိ၊
 ကား။ ဘဝင်္ဂစလနဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ အာပါထဂတံ၊ ရောက်
 သော။ တဒေဝ ရူပါယတနံ၊ ထိုရူပါယတနကိုပင်လျှင်။ ဘဝင်္ဂံ ဝိစ္ဆိန္ဒမာနာ
 ဝိယာတိ၊ ကား။ ဘဝင်္ဂသန္တာနံ၊ ကို။ ဝိစ္ဆိန္ဒန္တိ ဝိယ၊ ဖြတ်ဘိသကဲ့သို့။ တဒါ-
 ရမ္မဏုပ္ပတ္တိယာ၊ တဒါရုံဖြစ်သည်မှ။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ၎င်း။
 ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ တဖန်ဖြစ်ပြန်သောကြောင့်။ ဝိယဂ္ဂဟဏံ၊ (ဥပမာ ဇောတက)
 ဝိယ-သဒ္ဓါကို ယူခြင်း-ဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၎င်း။) ၁ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ ဇွန်းကို။
 ဝတော၊ ၍။ တဒနန္တရံ၊ ထိုစကား၏ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနာဒိသု၊ စသည်တို့ကို။
 ဝတ္တဗ္ဗေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်လျက်။ တာနိ၊ ထိုဒဿန စသည်တို့ကို။ အဝတော၊ မူ၍။

၁-လုံးဝပြတ်စဲခြင်းမဟုတ်သောကြောင့် ဝိစ္ဆိန္ဒမာနာ-ဟူ၍ ယတိပြတ်မဆိုပဲ ဝိစ္ဆိန္ဒမာနာ
 ဝိယ-ဟု ဝိယ-နှင့်တကွဆိုသည်ဟု ဆိုလို၏။ ဝိသယဂ္ဂဟဏံ-ဟူသောပါဌ်ကား သင့်လျော်သော
 အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မရနိုင်သောကြောင့်၎င်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇနတော-ဟူသော ဟိတ်ပါဌ်စပ်ရန်
 ပဓာနပုဒ် မရှိသောကြောင့်၎င်း မသင့်။

မနောဒွါရာဝဇ္ဇနဿ၊ ဝဇ္ဇန်းကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းဆိုခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓေသေ၊
 (ကိစ္စ ၁၄-ပါးကို) အကျဉ်းပြရာ၌။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ အာဝဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊
 တို့ကို။ အာဝဇ္ဇနသာမညေန၊ အာဝဇ္ဇန်းဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိ-
 တတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဟောတံ၊ ၎င်း။)

အာဝဇ္ဇနာနန္တရန္တိ၊ ကား။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ဇွန်း၏အခြားမဲ့၌။ ။
 ယေ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဝိယ၊ ကိုကဲ့သို့။ သမ္ပုဋ္ဌိစန္ဒနာဒိဝိထိ-
 စိတ္တာနိပိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနုန်းအစရှိသော ဝိထိစိတ်တို့ကိုလည်း။ နာနုဇာနန္တိ၊ ခွင့်မပြု
 ကုန်၊ ဝါ၊ လက်မခံကုန်။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ သမ္ပုဋ္ဌိစန္ဒနာယ၊ လက်ခံခြင်း
 အကျိုးငှါ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ တတ္ထတတ္ထ၊
 (စက္ခုဝိညာဉ်၏အခြားမဲ့စသော) ထိုထိုအရာ၌။ ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ (အာစရိယေန၊
 အဋ္ဌကထာဆရာသည်။) အာဘတာ၊ ဆောင်အပ်၏။ (အာဂတာ-ကား မသင့်)
 ဟိ၊ မှန်။ ပါဠိ၊ ကို။ ပဋိသေဓေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။

[၁၃၃] သစေ မဟန္တံ ဟောတိတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဇဝနပရိယောသာ-
 နာယ၊ ဇောအဆုံးရှိသော။ စိတ္တပုဝတ္တိယာ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်း၏။ ဝုစ္စမာနတ္တာ၊
 ဆိုအပ်လာဘုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ စုဒ္ဒသစိတ္တက္ခဏာ-
 ယုကံ၊ စိတ္တက္ခဏ ၁၄-ချက် အသက်ရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။
 မဟန္တန္တိ၊ ကြီးသည်ဟူ၍၊ ဝါ၊ မဟန္တာရုံဟူ၍။ အဓိပေတံ၊ ၎င်း။ တဉ္စ၊ ထို
 မဟန္တာရုံကိုလည်း။ ဥပုဇ္ဇိတုာ၊ ၍။ ဒွိတိစိတ္တက္ခဏာတိတံ၊ လွန်ပြီးသော
 စိတ္တက္ခဏ ၂-ခု ၃-ခုရှိသည်။ ဝါ၊ ၂-ခု ၃-ခုသော စိတ္တက္ခဏလွန်ပြီးသည်။ ဟုတုာ၊
 ၍။ အာပါထဂမနဝသေန၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ယထာဝဝတ္တာပိတေတိ၊ ကား။ ဝေါဠုဗ္ဗနေန၊ သည်။ ဝုတ္တာကာရေန၊ ဆိုအပ်
 ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကတဝဝတ္တာပနေ၊ ပြုအပ်သော ပိုင်းခြား
 ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိလတ်သော်။ ။အာဝဇ္ဇနာယ စ၊ ဇွန်း၏၎င်း။ ဝေါဠုဗ္ဗနဿ စ၊
 ၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဝသေသ။ပ။ ကိရိယာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝသေသဂ္ဂ-
 ဟဏံ၊ အဝသေသ-သဒ္ဓါကိုယူခြင်းဆိုခြင်းကို။ ကတံ၊ ၎င်း။ ဆ သတ္တ ဝါတိ(ဧတ္ထ)၊
 ဤပါဌ၌။ ဝါ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ ဝါတိ ဣဒမ္ပိ၊ ပဉ္စ ဝါ-ဟူသော ဤစကားကို
 လည်း။ ဝုတ္တမေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠုဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တမုစ္ဆိတာဒိ-
 ကာလေ၊ အိပ်ပျော်ခါနီးကာလ တွေ့ခေမိန်းမောသောကာလ အစရှိသည်၌။
 ပဉ္စပိ၊ ငါးကြိမ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ တို့သည်။ ဇဝန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

တာနိယေဝါတိ၊ ကား။ အဠုန္တံ ဝါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊
 ကုန်သော။ ဧကေနတိ သကာမာဝစရဇဝနာနိယေဝ၊ တခုယုတ်သုံးဆယ်သော
 ကာမာဝစရဇောတို့သည်သာလျှင်။ ဣတေ၊ ဤတခုယုတ်သုံးဆယ်သော

ကာမာဝစရဇောမှ။ အညံ၊ တပါးသော။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကစိတ္တံ နာမ၊ ဖြစ်တတ်သောစိတ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝေကာရဂ္ဂဟဏံ၊ ဝေ-သဒ္ဓါကို ယူခြင်းဆိုင်ခြင်းကို။ (ကတံ၊ ဧ။) ဂေါတြဘုတောတိ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ ဂေါတြဘုဋ္ဌာနိယာနံ၊ ဂေါတြဘုအရာ၌ တည်ကုန်သော။ ပရိကမ္ပဝေါဒါနာနမ္ပိ၊ ပရိကံနှင့် ဝေါဒါနံတို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ဂေါတြဘုနော ဝေ၊ ကိုသာလျှင်။ (ဂဟဏံ၊ ယူကြောင်းစကားသည်။) န၊ မဟုတ်။ ဖလစိတ္တာနိတိ၊ ကား။ သမာပတ္တိ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တနကဖလစိတ္တာနိ၊ ဖြစ်သောဖိုလ်စိတ်တို့တည်း။ ယံ ယံ လဒ္ဒပစ္စယန္တိ၊ ကား။ ယံ ယံ ဇဝနံ၊ သည်။ ရူပါဝစရဇဝနာဒိဝသေန၊ အစရှိ သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ ဂေါတြဘု၏အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ၊ လဒ္ဒပစ္စယံ၊ ရအပ်သောအကြောင်းရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။)

အတိမဟန္တန္တိ၊ ကား။ သောဋ္ဌသစိတ္တက္ခန္ဓာယုကံ၊ စိတ္တက္ခန္ဓာ ၁၆-ချက် အသက်ရှိသော အာရုံတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ္တက္ခန္ဓာ ၁၆-ချက် အသက် ရှိသောအာရုံ၌။ တဒါရမ္မဏစိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ အညတ္ထ၊ တပါး သောအာရုံ၌။ န(ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ မဖြစ်။ ဝိဘူတန္တိ၊ ကား။ သုပါကဋံ၊ အလွန်ထင် ရှားသော အာရုံတည်း။ တဉ္စ၊ ထိုဝိဘူတာရုံသည်လည်း။ ကာမာဝစရမေဝ၊ ရသာလျှင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုကာမာဝစရအာရုံ၌။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ဧ။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ကာမာဝစရဇဝနာဝသာနတိ၊ ကား။ ကာမာဝစရဇဝနသေဝ၊ ဇော၏သာလျှင်။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဟိ၊ မှန်။ ကာမ-တဏှာဟေတုကမ္မနိမိတ္တံ၊ ကာမတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသောကံကြောင့် ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုတဒါရုံဝိပါက်စိတ်သည်။ မဟဂ္ဂတာနုတ္တရဇဝနံ၊ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာဇောသို့။ န အနုဗန္ဓတိ၊ အစဉ်မလိုက်တတ်။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) အဇနကတ္တာ စ၊ မိမိကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဇနကာသဒိ-သတ္တာ စ၊ ဖြစ်စေတတ်သောကံနှင့် မတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ (ဟိ၊ ထင်စွာ။) ဂေဟတော၊ အိမ်မှ။ ဗဟံ၊ အပြင်ပသို့။ ဂန္တုကာမော၊ သွားလို့ သော။ တရုဏဒါရကော၊ နုနယ်သော သူငယ်သည်။ ဇနကံ ဝါ၊ အဘသို့ သော်၎င်း။ ဇနကာသဒိသံ ဝါ၊ အဘနှင့်တူသော ဦးကြီး ဦးလေး စသော သူသို့သော်၎င်း။ အနုဗန္ဓတိ၊ လိုက်၏။ အညံ၊ တပါးသော သူစိမ်းနောက် သို့။ န (အနုဗန္ဓတိ) ယထာ၊ မလိုက်သကဲ့သို့။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤတဒါရုံသည် လည်း။ ဝေ၊ ဤအတူပင်တည်း။ တတ္ထာပိ၊ ထိုကာမာဝစရဇောတို့တွင်လည်း။ သဗ္ဗသ္မာ၊ သော။ ဇဝနာ၊ မှ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောတဒါရုံသည်။ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဇဝနေန၊ ဖြင့်။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ကို။ နိယမေတဗ္ဗတော စ၊ သတ်မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာရမ္မဏေန၊

ဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ကို။ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗတော စ၊ ပြောင်းလဲစေအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အယံ၊ ကား။ နိယမော၊ ဇောဖြင့်
 ကိန်းသေသတ်မှတ်ခြင်းတည်း။ ပရိတ္တကုသလလောဘမောဟမူလသောမနဿ-
 သဟဂတကိရိယဇဝနာနံ၊ ကာမကုသိုလ်ဇော လောဘမူမောဟမူဇော သော-
 မနဿသဟဂုတ်ကြိယာဇောတို့တွင်။ အညတရာနန္တရံ၊ တပါးပါး၏အခြားမဲ့၌။
 အတိမဟတိ ဝိသယေ၊ အတိမဟန္တာရုံ၌။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ သောမနဿ-
 သဟဂတာနံ၊ သောမနဿသဟဂုတ်တဒါရုံတို့တွင်။ အညတရံ၊ သော။ တဒါ-
 ရမ္မဏံ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တသ၊ တူ။ ပရိတ္တကုသလာကုသလဥပေက္ခာ-
 သဟဂတကိရိယဇဝနာနံ၊ ကာမကုသိုလ်အကုသိုလ်ဇော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်
 ကြိယာဇောတို့တွင်။ အညတရာနန္တရံ၊ ၌။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနံ၊ ဂုတ်ဖြစ်ကုန်
 သော။ ဆန္ဒ၊ ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏာနံ၊ ရုံတို့တွင်။ အညတရံ၊ တပါးပါးသည်။
 ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ (ရှေ့ဝါကျ၌ကဲ့သို့ ဥပုဇ္ဇတိ-ရုံသင့်၏) ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒိနန္တိ၊ ကား။
 ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တအနိဋ္ဌာရမ္မဏာနံ၊ ရုံတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊
 ၎င်း။ တယံဒံ၊ ထိုဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒိနံ-ဟူသောပုဒ်ကို။ အာရမ္မဏေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာ-
 ပရိဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ဝေဒနာ၏ပြောင်းလဲခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
 ပုရိမကမ္မဝသေနာတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ တဒါရမ္မဏဝိသေသဒဿနတ္ထံ၊ တဒါရုံ
 အထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။) [၁၃၄] ဟိ၊ မှန်။ ပဋိသန္ဓိဇနကမေဝ
 ကမ္ပံ၊ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သောကံသည်သာလျှင်။ တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။ န
 ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေသည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အညကမ္မမ္ပိ၊ တပါးသော
 ကံသည်လည်း။ (တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၎င်း။) ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုတပါး
 သောကံသည်။ ပဋိသန္ဓိဒါယိနာ၊ ပဋိသန္ဓေကိုပေးတတ်သော။ ကမ္မေန၊ ကံသည်။
 နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗတဒါရမ္မဏတော၊ ဖြစ်စေအပ်သောတဒါရုံမှ။ ဝိသဒိသမ္ပိ၊ မတူသော
 တဒါရုံကိုလည်း။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဇဝနစိတ္တဝသေနာတိ
 ဣဒံ၊ ပုဒ်ကို။ တဒါရမ္မဏနိယမဒဿနတ္ထံ၊ (ဇောဖြင့်) တဒါရုံကိုသတ်မှတ်ခြင်းကို
 ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ ဇဝနေန၊ ဖြင့်။ တဒါရမ္မဏံ၊ ရုံကို။
 နိယမေတဗ္ဗံ၊ သတ်မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ (ဤနိယမကို ရှေး၌

၁-ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်လျှင် သောမနဿတဒါရုံ ၅-ခုဖြစ်၏။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံဖြစ်လျှင် ကုသလ
 ဝိပါက် ဥပေက္ခာတဒါရုံ ၅-ခုဖြစ်၏။ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်လျှင် အကုသလဝိပါက် သန္တိရဏတဒါရုံ
 ဖြစ်၏-ဟု သိစေသည်။

၂-ပုရိမကမ္မဇဝနစိတ္တာဒိနဉ္စ-ပုဒ်မှ တစိတ်ကိုယူကာ ဝသေန-နှင့် ခပ်၍ပြသည်။ ၎င်းဖြင့်
 ပုဒ်တစိတ်ကိုထုတ်၍ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပြသောအရာလည်းရှိသည်ကို သတိပြုအပ်၏။

၃-ပဋိသန္ဓေကိုပေးသောကံကြောင့်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော တဒါရုံလည်းရှိ၏။
 အခြားကံကြောင့်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနှင့်မတူသော တဒါရုံလည်းရှိ၏-ဟူသော အနက်ကို
 ပုရိမကမ္မဝသေန-ဖြင့် ပြသည်-ဟု ဆိုလို၏။

ပြဲ(ပြဲ) အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ ကိ။ သင်္ကတံ၊ ရေတွက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုပဋိသန္ဓိစိတ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိထက်။ ဥက္ကဋ္ဌတရဿ၊ သာလွန်မြင့်မြတ်သော။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယော ယော။ပ။ဟောတိတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒိသု၊ ဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသောအကြောင်းတို့တွင်။ တဒါရမ္မဏဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ငှါ။ ယော ယော ပစ္စယော၊ အကြင်အကြင်အကြောင်းသည်။ သမဝေတော၊ တကွဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကိဉ္စိ အန္တရန္တိ၊ ကား။ ကိဉ္စိ ခဏန္တရံ၊ အနည်းငယ်သောခဏအတွင်း၌။ ဥဒကမိဝါတိ၊ ကား။ ပဋိသောတံ၊ ရေအယဉ်၏ရှေးရှု၊ ဝါ၊ ရေဆန်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသော။ ဥဒကမိဝ၊ ရေကဲ့သို့တည်း။

ဒွိက္ခတ္တံ သင်္ကတံ ဝါတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝစနသိလိဋ္ဌဝသေန၊ စကားပြေပြစ်ချောမောသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါတိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသောပါဌ်တို့ကဲ့သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပန၊ သော်လည်း။ ဒွိက္ခတ္တံယေဝ၊ နှစ်ကြိမ်ကိုသာလျှင်။ ဝဏ္ဏန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ ဝိပါကစိတ္တတ္တာ စ၊ ဝိပါကစိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဝဇ္ဇနဿ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏။ ဝိဒုရတ္တာ စ၊ ဝေးခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မူလဘဝင်္ဂါဒိဘဝင်္ဂသာမညသဗ္ဗာဝတော စ၊ မူလဘဝင် အစရှိသောဘဝင်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်၏ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဘဝင်ဿ၊ ၎င်း။

၁-နာ ၈၇-၌ ထုတ်ပြခဲ့သော အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာအလိုအားဖြင့် ယဏိတဉာဏတောဇဉ်စသည်ကိုလည်း ဤ၌ အာဒိ-ဖြင့် ယူသင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။

၂-အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ဒု ၄၁-၌ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယံ ပန သင်္ကမိ တဒါရမ္မဏဿ ပဝတ္တိ ဝုတ္တာ၊ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယေပိ စ တမေဝ ဝါဒံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတ္တာ “သင်္ကတံ ဒေ ဝါ တဒါလမ္မ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ ပန (အဘိ ဋ္ဌ ၂-၁၄၅) “စိတ္တပဝတ္တိဂဏနာယံ သဗ္ဗဝါရေသု ဒေ ဝေ စိတ္တဝါရာနိ အာဂတာနိ”တိ ဝတ္တာ တံ န သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတ်-ဟု ဆို၏။

၃-ပဋိသန္ဓိစိတ်နှင့် ဝေဒနာ ဉာဏ် သင်္ခါရ-အလုံးစုံတူသော တဒါရုံကို မူလဘဝင်ဟု ခေါ်သည်။ ဝေဒနာသာတူ၍ ဉာဏ် သင်္ခါရမတူသော တဒါရုံကို အာဂန္တုကဘဝင်ဟု ခေါ်သည်။ ဝေဒနာမတူသော တဒါရုံကို အာဂန္တုကဘဝင် ပိဋိဘဝင်ဟု အမည်နှစ်မျိုးဖြင့် ခေါ်သည်။ ဤကား အဋ္ဌကထာ၌ ပြဆိုသောအမည်များ ဖြစ်သည်။ သဟေတုကံ ဘဝင် အဟေတုကဿ ဘဝင်ဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော-စသော ပဋ္ဌာန်းတတိယ ၄၂-၄၃-၌ သဟိတ် အဟိတ် တဒါရုံဟူသမျှကို ဘဝင်ဟု ဟော၏။ ထို့ကြောင့် မူလဘဝင်္ဂါဒိ-၌ အာဒိဖြင့် အာဂန္တုကဘဝင် ပိဋိဘဝင်တို့ကို ယူရာ၏။ သိမ္ပုဋ္ဌိကား မူလဘဝင်္ဂသာမညသဗ္ဗာဝတော စ-ဟူရုံ၏။ မူလဘဝင်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်၏ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း-ဟု အနက်ပေး။ ဘဝင်ဿ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တနာရဟံ သမာနံ-ကို ထောက်လျှင် သင့်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ သို့သော် အာဂန္တုကဘဝင်-ပိဋိဘဝင်ဟူသော တဒါရုံတို့ ကျန်နေသောကြောင့် မပြည့်စုံပေ။ အထက်ပါအတိုင်းသာသင့်သည်။

အာရမ္မဏေ ဌ။ ပဝတ္တနာရဟံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သည်။ သမာနံ၊ ဖြစ်လျက်၊ ဝါ၊
 သော။ (ပါဌသေသ တံ- ဌှစ်) တေဿ၊ ဤစိတ်အား။ တဿ ဇဝနဿ၊
 (အခြားမဲ့၌ချုပ်လေပြီးသော) ထိုဇော၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံဟူသော။
 အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုစိတ်ကို။) ဧကဿ၊
 တခုသော။ အာရမ္မဏသဒ္ဓဿ၊ ၏။ လောပံ၊ ကြေခြင်းကို။ ကတော၊ ၍။
 တဒါရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ကာမာဝစရန္တိ စ၊
 ဟူ၍၎င်း။ သြဋ္ဌမုခန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ (ဝုစ္စတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဝါဒ
 အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဧကစိ၊ အချို့သော (မူလဋီကာ)ဆရာ
 တို့သည်။ (န ဣစ္ဆန္တိ-၌ စပ်) ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ကုသလာကုသလေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊
 ချုပ်လတ်သော်။ ဝိပါကော၊ သည်။ တဒါရမ္မဏတာ၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာနံ ဝေ၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မမည်သော ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်တရားတို့၏သာလျှင်။ အနန္တရံ၊ ၌။ တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ကိရိယာဇဝနာနန္တရံ၊ ၌။ (တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။) န ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊
 အလိမ္မရှိသင့်သည်မှန်၏။ ဝိပျါရဝန္တံ၊ ကြမ်းတမ်းသောလှုပ်ရှားခြင်းရှိသော။
 နာဝံ၊ လေ့သို့။ နဒိသောတော၊ မြစ်ရေအယဉ်သည်။ အနုဗန္ဓတိ ဝိယ၊ အစဉ်
 လိုက်သကဲ့သို့။ ဝိပျါရဝန္တံ၊ ရှိသော။ ဇဝနံ၊ ဇောသို့။ ဘဝံ၊ သည်။ အနုဗန္ဓတိ၊
 ၏။ ပဏ္ဍပုဋ္ဌံ၊ ဖက်ခွက်သို့။ နဒိသောတော၊ သည်။ (န အနုဗန္ဓတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာဝတော၊ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တဝုတ္တိ-
 ကိရိယဇဝနံ ပန၊ ငြိမ်သက်သောဖြစ်ခြင်းရှိသော ကြိယာဇောသို့မူကား။ န
 (အနုဗန္ဓတိ)၊ အစဉ်မလိုက်။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား အသင့်ယုတ္တိတည်း။ တယိဒံ၊
 ထိုမူလဋီကာဆရာ၏စကားကို။ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ-၌ စပ်) လဗ္ဘမာနဿာပိ၊ ရအပ်
 သည်ကိုလည်း။ ဧကနစိ၊ သော။ အဓိပ္ပာယ်နာ၊ ဖြင့်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သော
 အရာ၌။ အဝစနံ၊ မဟောခြင်းကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့ရ၏။ (ကိံ ယထာ၊ မူကား။)
 ဓမ္မသင်္ဂဟေ၊ ၌။ အကုသလနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ လဗ္ဘမာနောပိ၊ သော်လည်း။
 အဓိပတိ၊ ကို။ န ဝုတ္တော ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ (တံ-ကား အနက်မရှိ) စ၊
 သည်မျှသာမကသေး။ ယံ ပဏ္ဍပုဋ္ဌံ၊ အကြင်ဖက်ခွက်ကို။ နိဒဿိတံ၊ ပုံတူ
 အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဖက်ခွက်သည်လည်း။ နိဒဿိတဗ္ဗေန၊ ပုံတူ
 အဖြစ်ဖြင့်ပြအပ်သောကြိယာဇောနှင့်။ သမာနံ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။
 ဟိ၊ ချဲ့။ နာဝါပဏ္ဍပုဋ္ဌာနံ၊ လှေနှင့် ဖက်ခွက်တို့၏။ နဒိသောတဿ၊ ကို။

၁-ကာမာဝစရံ-ပုဒ်ပြီးပုံကို ဤဋီကာ ဒု-အုပ်၊ နှာ ၁၁၅-၌ ပြခဲ့ပြီ။ သြဋ္ဌမုခမိဝ
 မုခမဿာတိ သြဋ္ဌမုခေါ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ “ကုလားအုပ်၏မျက်နှာနှင့်တူသော မျက်နှာ
 ရှိသောသူ”ဟု အနက်ပေး၊ ဤဌ်ကား-ဒုတိယန္တပုဒ်ဟူ၍သော်၎င်း၊ နပုံလင်ဟူ၍သော်၎င်း
 ယူရာ၏။

အာဝဋ္ဌနာ စ၊ လည်စေခြင်းသည်၎င်း။ ဂတိ စ၊ သွားခြင်းသည်၎င်း။ ဝိသဒိသိ၊ အချင်းချင်းမတူသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာဝါယ၊ သို့။ နဒိသောတဿ၊ ဧ။ အနုဗန္ဓနံ စ၊ သည်၎င်း။ ပဏ္ဍပုဋ္ဌဿ၊ သို့။ အနုဗန္ဓနုဉ္စ သည်၎င်း။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤတဒါရုံအရာ၌။ ကိရိယဇဝနေတရဇဝနာနံ၊ ကြိယာဇောနှင့် ကြိယာမှတပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောတို့၏။ ဘဝင်္ဂသောတဿ၊ ဘဝင်္ဂအယဉ်ကို။ အာဝဋ္ဌနာ စ၊ သည်၎င်း။ ဂတိ စ၊ သည်၎င်း။ သဒိသိ၊ တူသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေဿ၊ ဤကြိယာဇောသို့။ အနုဗန္ဓနံ စ၊ (တဒါရုံ၏) အစဉ် မလိုက်ခြင်းသည်၎င်း။ ဣတရဿ၊ ဤမှတပါးသော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဇောသို့။ အနုဗန္ဓနုဉ္စ သည်၎င်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်သင့်၏။

ဘဝင်္ဂမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အဝဇာရဏံ၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းကို။ ဘဝ- ပရိယောသာနဿ၊ ဘဝ၏အဆုံးကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နအဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ကတံ၊ ဧ။) အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကိ။ ဂယုမာနေ၊ သော်။) တဒါရမ္မဏာဝသာနေ၊ ၌။ စုတိပိ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒဿနာဒိနိတိ၊ ကား။ ဒဿနသဝန- ဃာယနသာယနဖုသနာနိ၊ တို့သည်။ ဣတိ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာဒိအတ္ထော၊ အာဒိအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှနောက်၌။ ဘဝင်္ဂမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (ပဝတ္တတိ၊ ဧ။) ဘဝင်္ဂတော၊ ၌။ [၁၃၅] အာဝဇ္ဇနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (ပဝတ္တတိ၊ ဧ။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တစိတ္တနိယမဝသေနေဝ၊ ဖြစ်သောစိတ်ကိုသတ်မှတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ တမ္ပိတိ၊ ကား။ စုတိ- စိတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစိတ္တာနိ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဧကုနဝိသတိ- ဝိဓမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္ထတော၊ သရုပ် တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဘေဒါဘာဝတော၊ ကွဲပြားခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ဘဝဂတိဌိတိနိဝါသေသုတိ၊ ကား။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု စ၊ တို့၌ ၎င်း။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဂတီသု စ၊ တို့၌၎င်း။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဌိတိသု စ၊ တို့၌၎င်း။ နဝသု၊ ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကိုးပါးသောသတ္တာဝါသတို့တွင်။ ယော၊ အကြင် အသညသတ်ဟူသောသတ္တာဝါသသည်။ အစိတ္တကော၊ စိတ်မရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) သော၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအရာ၌။ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ အပ်။

၁-တဒါရမ္မဏာဝသာနေ ဘဝင်္ဂမေဝ-ဟူသောစကားကို ဘဝ၏အဆုံးပါ ကိန်းသေ ယူခဲ့လျှင် တဒါရုံနောင် စုတိကျ၍ သေခြင်းမရှိဟူသော အပြစ်ရောက်သည်ဟု ဆိုလို၏။

(ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိညာဏကထာဘာဝတော၊ ဝိညာဉ်ကိုဆိုရာစကား၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ ဧတ္ထာတိ ဣဒံ၊ ပုဒ်ကို။ သံသရမာနာနံ သတ္တာနန္တိ ဣမိနာ၊
 ပုဒ်နှင့်။ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၎်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သံသရမာနေသု၊ ကျင်လည်ကုန်
 သော။ ဧတ္ထ ဧတေသု သတ္တေသု၊ ဤသတ္တဝါတို့တွင်။ ယော ပန၊ အကြင်
 သတ္တဝါသည်ကား။ သမ္မာပဋိပတ္တိံ၊ မှန်ကန်ကောင်းမြတ်သောအကျင့်ကို။
 အနာယ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ ကျင့်သုံး၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၎်။ ဣတိ
 အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ တဿ အရဟတော၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။
 အပ္ပဋိသန္ဓိကဘာဝတော၊ ပဋိသန္ဓေမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ တဖန်စပ်ခြင်း
 မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရုဒ္ဓမေဝ၊ ချုပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎်။

ဣတိ၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ၊ ဌံ။ ဝိတ္တာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၅၆။ ဝေဒန အနုဘဝနာကာရေန၊ ခံစားသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။
 အယိတံ-ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားသောအခြင်းအရာ
 အားဖြင့်ဖြစ်သည်။ ဝေဒယိတန္တိ၊ ခံစားသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သည်
 ဟူ၍၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်းဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗမေဇာတံ၊ မှတ်အပ်သောတရားသဘော
 သည်။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ မည်၏။ တံ ပန၊ ထိုဝေဒယိတလက္ခဏာသည်ကား။
 အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဝေဒနာ ဝေ၊ နာသာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ ဝေဒနာဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။
 အထ ဝါ၊ ကား။ ဧတိဿ၊ ဤတရားသဘောအား။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်း
 လက္ခဏာသည်၊ ဝါ၊ မှတ်အပ်သောသဘောသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) ဣတိ၊ သို့။
 ကပ္ပနာသိဒ္ဓံ၊ ကြံဆခြင်းဖြင့်ပြီးသော။ ဘေဒံ၊ အကဲ့အပြားကို။ နိဿယ၊ ၎်။
 အညပဒတ္တသမာသဝသေနာပိ၊ အညပုဒ်၏အနက်ရှိသော သမာသ်၏အစွမ်း
 အားဖြင့်လည်း၊ ဝါ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဝေဒနာဝ၊
 ကိုသာလျှင်။ (ဝေဒယိတလက္ခဏာတိ၊ ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ ဝေဒနာဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ ဝေဒယတိ
 ဝေဒယတိတိ၊ ဟူ၍။ ဗျာပနိစ္ဆာဝသေန၊ ပျံ့နှံ့စေလိုသော ဝိစ္ဆာ၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ ဝေဒနာယ၊ ၎်။ သဝိသယေ၊ မိမိအရာ၌။
 အဘိဏ္ဍပုဝတ္တိဒဿနတ္တံ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ သဘာဝ-
 ဓမ္မတော၊ မှ။ အညော၊ သော။ ကတ္တာ၊ ခံစားတတ်သောကတ္တားသည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္တံ၊ အကျိုးငှါ။ ကတ္တုနိဒ္ဒေသော၊ ဝေဒယတိ-ဟူ၍
 ကတ္တားဖြင့်ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ကတော၊ ၎်။) ဣတိတိ၊ ဣတိ-ဟူသောသဒ္ဒါသည်။

အနိယမတော၊ ကိန်းသေမသတ်မှတ်သောအားဖြင့်။ ဟေတုအတ္ထော၊ ဟိတ်
 အနက်ရှိ၏။ (ယသ္မာ ဟူသော အနိယမနှင့်တူမျှသောအနက်ရှိသည်ဟု ဆိုလို၏)
 ခေါတိ၊ ပုဒ်သည်။ ဝစနာလင်္ကာရမတ္တံ၊ စကား၏အဆင်တန်းဆာမျှတည်း။
 တသ္မာတိ၊ ပုဒ်သည်။ တဿ၊ ထိုအနိယမဟိတ်အနက်ကို။ နိယမနံ၊ ကိန်းသေ
 မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။
 အာရမ္မဏရသံ၊ ကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။)

ကုသလဝိညာဏေန သမ္ပယုတ္တာတိ ဣဒံ၊ စကားကို။ (ဒဠဗ္ဗံ-၌ စပ်)
 ယာ ကာစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသော။ ကုသလာ ဝေဒနာ၊
 ကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ၊ ။) သဗ္ဗာ၊ သော။ သာ၊ ထိုကုသိုလ်
 ဝေဒနာသည်။ ကုသလေန ဝိညာဏေန၊ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ကုသလာယ ဝေဒနာယ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာကို။ ဥပလက္ခဏံ၊
 မှတ်ကြောင်းစကားဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ တဿ၊ ထို
 ကုသိုလ်ဝေဒနာ၏။ ကုသလဘာဝသံသိဒ္ဓိဒဿနတ္ထံ၊ ကုသိုလ်အဖြစ်၏ပြီးကြောင်း
 ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်ဟူ၍။ န (ဒဠဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလေန
 ဝိညာဏေန၊ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်။ သမ္ပယောဂတော၊ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ကုသလာယ
 ဝေဒနာယ၊ ။ ကုသလဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။
 [၁၃၆] အထ ခေါ၊ ကား။ (သော ကုသလဘာဝေါ၊ ထိုကုသိုလ်၏အဖြစ်ကို။)
 ယောနိသောမနသိကာရာဒိကတော၊ ကာရ-စသည်သည် ပြုအပ်၏။ တေန၊
 ကြောင့်။ ဇာတိဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ အကုသလာဒိသုပိ၊ အကုသိုလ်
 ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း။ ဧဝေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဇာတိ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာဒိဝိညာဏသမ္ပယုတ္တတာယ၊ ကုသိုလ်အစရှိသော ဝိညာဉ်
 နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တိဝိဓာ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ (ဟောတိ)
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ယာဝကေနနဝုတိဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်
 သော ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာတိုင်အောင်။ (တနည်းကား) ယာဝ၊ အကြင်
 မျှလောက်။ ကေနနဝုတိဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာသည်။
 (အတ္ထိ၊ ။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။) ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ကေနနဝုတိဝိဓာ၊ တခုယုတ်ကိုးဆယ်အပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ။ သဘာဝ-
 ဘေဒတောတိ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တဘူမိအာရမ္မဏာဒိဝသေန၊ သမ္ပယုတ်ဘုံအာရုံ
 စသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ လဗ္ဘမာနံ၊ သော။ ဘေဒံ၊ အပြားကို။ အဂ္ဂ-
 ဟေတုာ၊ မယူမူ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ သဘာဝကတဘေဒတော ဝေ၊
 ပင်ကိုယ်ရင်းသဘောသည် ပြုအပ်သော အပြားအားဖြင့်သာလျှင်။ ဣတိ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။

ပဉ္စဝိဓာတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝတု၊ ၍။ တံ ပဉ္စဝိဓာတံ၊ ထိုငါးပါးအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သုခန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။) သုခယတိ၊ ချမ်းသာစေတတ်၏။ ဣတိ-တဿ၊ ကြောင့်။ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။) သုခံ၊ မည်၏။ ကာယံ စ၊ ကိုယ်ကို၎င်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ လဒ္ဓဿာဒေ၊ ရအပ်သော သာယာ ဖွယ်ရှိသည်တို့ကို။ ကရောတိ၊ တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ သုခယတိ-ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ အာဗာဓံ၊ ကျင့်နာခံခက်နှိပ်စက်ခြင်းကို။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ခါဒတိ၊ စားတတ် ၎်။ ဝါ၊ ကား။ သုဠ၊ စွာ။ ခဏတိ၊ တူးဖြိုဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခံ၊ မည်၏။ တေဿ၊ ဤတရားသဘောအား။ သြကာသဒါနံ၊ အခွင့်ပေးခြင်း ကို။ သုကရံ၊ ပြုလွယ်၏။ (တနည်းကား) သုကရံ၊ ပြုလွယ်သော။ သြကာသ- ဒါနံ၊ အခွင့်ပေးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တပါးသောဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဒုက္ခယတိ၊ ဆင်းရဲစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ကာယံ စ၊ ကို၎င်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝိဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ဒုက္ခယတိ-ပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ အဿာဒံ၊ သာယာဖွယ်ကို။ ဒုဠ၊ စွာ။ ခါဒတိ၊ ၎်။ ဝါ၊ ကား။ ဒုဠ၊ စွာ။ ခဏတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တေဿ၊ အား။ သြကာသဒါနံ၊ ကို။ ဒုက္ခရံ၊ ပြုနိုင်ခဲ၏။ (တနည်းကား) ဒုက္ခရံ၊ ပြုနိုင်ခဲသော။ သြကာသဒါနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) သောမနဿုပေက္ခာနံ၊ ပုဒ်တို့၏။ သဒ္ဓတ္ထော၊ သဒ္ဓါနက်ကို။ ဟေဠာ၊ ၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒေါမနဿဿ၊ ပုဒ်၏။ (နိဗ္ဗစနံ၊ ဝစနတ္ထကို။) သောမနဿေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎်။ ပန၊ မေး၍ရှင်းဦးအံ့။ မာနသေတရသာတာသာတဝသေန၊ စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုခံ စ၊ ကို၎င်း။ ဒုက္ခံ စ၊ ကို၎င်း။ ဝိဘဇိတု၊ ၍။ သုခံ သောမနဿံ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ဥပေက္ခာ ပန၊ ကိုကား။ မာနသိ စ၊ စိတ်၌ဖြစ်သည်ကို၎င်း။ ဣတရ စ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သည်ကို၎င်း။ ကေဓာဝ၊ တပါးသောအဖို့အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အဖို့ရှိသည်ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၎်။ ဣတိ တေ၊ ဤသို့ဆိုရာ၌။ ကာရဏံ၊ ကား။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။) ဘေဒါဘာဝတော၊ အကဲ့အပြား၏ မရှိခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အနဂဟူပသာတကတာယ၊ ချီးမြှောက်တတ် နှိပ်စက် ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဒုက္ခာနိ၊ သုခနှင့် ဒုက္ခတို့သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်အား။ ဝါ၊ ကို။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။

အနုဂ္ဂဟံ စ၊ ချီးမြောက်ခြင်းကို၎င်း။ ဥပသာတဉ္စ၊ နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးခြင်းကို၎င်း။
 ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ မနသော၊ စိတ်အား၊ ဝါ၊ ကို။ အညထာ၊ ဖြင့်။ (အနုဂ္ဂဟံ
 စ၊ ကို၎င်း။ ဥပသာတဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ကရောန္တိ ယထာ၊ ပြုကုန်သကဲ့သို့။) ဝေံ၊ တူ။
 ဥပေက္ခာ၊ သည်။ န (ကရောတိ)၊ မပြုတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘေဒါ-
 ဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ ဧကောဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဟူ၍
 သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

တတ္ထ၊ ထို“သာ သဘာဝဘေဒတော ပဉ္စဝိဓာ ဟောတိ” အစရှိသော အဋ္ဌ
 ကထာစကားရပ်၌။ ယေန သဘာဝဘေဒေန၊ အကြင်သဘော၏အပြားအား
 ဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ငါးပါးအပြားရှိ၏။ သာ၊ ထိုငါးပါးအပြားရှိ
 သောဝေဒနာသည်။ (ဤ သာ-ဟူသော ပါဌ်သည် ယေန-ဟူသောအနိယတ်နှင့်
 မညီ၍ သင့်အံ့မထင်၊ သော-ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသဘာဝဘေဒသည်-ဟု အနက်
 ပေး) ပဝတ္တိဋ္ဌာနေ၊ ဖြစ်ရာဌာနကို။ ဒဿိတေ၊ သော်။ သုပါကဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာ
 ထင်ရှားသည်။ (ဤပုဒ်လည်း သုပါကဋ္ဌာ-ဟု ပုလ္လိင်နှင့်ရှိသင့်၏) ဟောတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ တတ္ထာတိအာဒိ၊
 အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၎င်း။ အကုသလဝိပါကေနာတိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပုဒ်၌
 လည်း။ ကာယဝိညာဏေန သမ္ပယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသောပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်း
 ကို။ အာနေတော၊ ဆောင်၍။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ အဓိကရဏီမတ္ထကေ၊ ပေထက်၌။
 ကပ္ပိသပိစုပိဏ္ဍံ၊ ဝါဂုမ်းစိုင့်ကို။ ဌပေတော၊ ထင်ထား၍။ အယောကုဋ္ဌေန၊ သံတူ
 ဖြင့်။ ပဟရန္တဿ၊ ထုသည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ထုသောသူ၏။ ကုဋံ၊ သံတူသည်။
 ပိစုပိဏ္ဍံ၊ ဂုမ်းစိုင့်ကို။ အတိက္ကမိတော၊ ကျော်လွန်၍။ အဓိကရဏီ၊ ပေကို။
 ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ဝါ၊ တိုက်ခိုက်၏။ နိဗ္ဗံသော၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်။ ဗလဝါ၊
 အားကြီးသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ပဋိသန္ဓနာနိဗ္ဗံသဿ၊
 ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်း၏။ ဗလဝဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဣဋ္ဌေ စ အာရမ္မဏေ၊
 ဣဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ စ အာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌၎င်း။ ကာယဝိညာဏံ၊
 သည်။ သုခသဟဂတံ၊ သုခနှင့်တကွဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အနိဋ္ဌေ စ၊ ၌၎င်း။
 အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ စ၊ ၌၎င်း။ ဒုက္ခသဟဂတံ၊ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ကုသလ။ပ။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကာမာ-
 ဝစရဝိပါကဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ကမ္မာရမ္မဏဝသေန၊ (ကုသိုလ်)ကံနှင့် ဣဋ္ဌာ
 ရုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သောမနဿသဟဂတာနိ၊ နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ကမ္မ-
 ဝသေန၊ အားဖြင့်။ (သောမနဿသဟဂတာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)
 သေသာနိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ တေရဿ၊ တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော။ ကာမာဝစရနိ၊
 စိတ်တို့သည်၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရနိ၊ စိတ်တို့သည်၎င်း။ ဒုတ္တိံ သ၊

သုံးဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ လောကုတ္တရာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ [၁၃၇] ယထာရဟံ၊ စွာ။ စေတောဘိသင်္ခါရာရမ္မဏပါဒကာဒိဝသေန၊ စိတ်ကိုပြုပြင်ခြင်း၊ အာရုံ၊ ပါဒကဗျာန်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သောမနဿသဟဂတာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောမနဿံ။ပ။ သမ္ပယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟာ၏။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာသည်။ စေတောဘိသင်္ခါရာရမ္မဏာဒိဝသေန၊ စိတ်ကို ပြုပြင်ခြင်း၊ အာရုံစသည်တို့၏ စွမ်းအားဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။

အဝသေသပဉ္စပညာသာယာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တာနိ၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ဆသဋ္ဌိ၊ ၆၆-ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊ စိတ်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာယ၊ သော။ ပဉ္စပညာသာယ၊ ၅၅-ပါးသော။ တတ္ထ၊ ထို ၅၅-ပါးသော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်တို့တွင်။ ကုသလာကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုသလဝိပါက အကုသလဝိပါကဖြစ်ကုန်သော။ (အဋ္ဌပိ ဝိညာဏာနိ-၌စပ်) ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗိကပ္ပကာနိ၊ အထူးကြံဆခြင်းကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဟေတုမန္တဝိသေသန) သုခဒုက္ခသမ္ပယုတ္တာနိ၊ သုခဒုက္ခတို့နှင့်ယှဉ်ကုန်သည်။ ဘဝိတံ၊ ငှါ။ ယုတ္တာနိပိသင့်ကုန်သော်လည်း၊ ဝါ၊ သင့်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဝိညာဏာနိ-၌ပင်စပ်) ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ပိစုပိဏ္ဍာနံ၊ တို့၏။ (သန္ဓနာနိသံသဿ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်း၏။ မန္ဒဘာဝေါ)ဝိယ၊ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဒွိန္နံ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါရူပါနံ၊ စက္ခုပသာဒနှင့် ရူပါရုံ စသော ဥပါဒါရုပ်တို့၏။ သန္ဓနာနိသံသဿ၊ ၏။ မန္ဒဘာဝတော၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒိသန္ဓိဿိတာနိ၊ စက္ခုပသာဒ စသည်ကို မှီကုန်သော။ အဋ္ဌပိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသောစိတ်တို့သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာနေဝ၊ နှင့်ယှဉ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့၏။ တထာ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဗလဝပစ္စယတာယ စ၊ အားကြီးသောအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ရှစ်ပါးသောစိတ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ တဒဘာဝတော စ၊ ထိုအားကြီးသောအကြောင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ အပုဗ္ဗာရမ္မဏနိဿယပုဝတ္တိနိ၊ အာရုံအသစ်နှင့် မှီရာအသစ်တို့၌ ဖြစ်လေ့ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ကုန်သောကြောင့်။

၁-ကုသိုလ် ၄၊ အကုသိုလ် ၄၊ ကြိယာ ၅ ဟူသော ကာမာဝစရစိတ် ၁၃-ခုတို့သည် စိတ်ကို ရှေးအဖို့က ပြုပြင်ခြင်း၊ ဣဋ္ဌာရုံနှင့် အာဒိအရ ဥတု ဘောဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ဌာနစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် သောမနဿနှင့် တကွဖြစ်ကုန်၏။ ရူပါဝစရစိတ်တို့သည် ပရိကံဟူသော အဘိသင်္ခါရ၏အစွမ်းဖြင့်သောမနဿသဟဂုတ်ဖြစ်ကုန်၏။ လောကုတ္တရာစိတ်တို့သည်ပါဒကဗျာန်၏အစွမ်းဖြင့် သောမနဿသဟဂုတ် ဖြစ်ကုန်၏-ဟု ဆိုလို၏။ ထိုကြောင့် ယထာရဟံ-ဟူ၍လည်း ဆိုထားပေသည်။

(ဟေတုမန္တဝိသေသန) အာဝဇ္ဇနသမ္ပုဋ္ဌိစွနဝိညာဏာနိ စ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပုဋ္ဌိစွန့်စိတ်တို့သည်၎င်း။ (ဥပေက္ခာသဟဂတာနိယေဝ ဟောန္တိ-၌ စပ်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ) အသဒိသာနန္တရပစ္စယံ၊ မတူသောစိတ်မှ အနန္တရ ပစ္စည်းရှိသော၊ ဝါ၊ ရှိသောကြောင့်။ ကိရိယာရမ္ဘဿ၊ ပြုမှုကြိယာကို အားထုတ်ခြင်း၏။ အာဒိဘူတံ၊ အစဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဝေါဠုပ္ပနံ စ၊ စိတ်သည်၎င်း။ အကုသလဖလဿ၊ အကုသိုလ်၏အကျိုး၏။ ကာယဒုက္ခ- ပဓာနတာယ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲလျှင် ပြခန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒုပ- နိဿယဘူတံ၊ ထိုကိုယ်ဆင်းရဲ၏ ဥပနိဿယဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကပဋိသန္ဓိအာဒိ စ၊ အကုသလဝိပါကပဋိသန္ဓေ အစရှိသောစိတ် သည်၎င်း။ (အာဒိ-ဖြင့် ဘဝင်စုတိကို ယူရာ၏) ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏပုဝတ္တိနိ၊ တ္တာရုံ၌ဖြစ်လေ့ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ရှိကုန်သောကြောင့်။ ကာမာဝစရကုသလ- ဝိပါကဝိညာဏာနိ စ၊ (ငါးပါးသော) ကာမာဝစရကုသလဝိပါကစိတ်တို့သည် ၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိယေဝ၊ နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကာနု- ဘဝနဿ၊ အကျိုးဝိပါကကိုခံစားခြင်း၏။ ဝါ၊ ခံစားသောဝေဒနာ၏။ ဣဋ္ဌာ- နိဋ္ဌာရမ္မဏေသု၊ ရုံတို့၌။ အဒုက္ခမသုခဘာဝေ။ ဥပေက္ခာ၏အဖြစ်သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ စ၊ ဆက်။ ဝိပါကဘူတာယ၊ ဖြစ်သော။ ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ သုခဒုက္ခမဇ္ဈတ္တဘာဝေ၊ သုခအဖြစ် ဒုက္ခအဖြစ် မဇ္ဈတ္တအဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ကမ္မာရမ္မဏဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလဝိပါကာယ၊ ကုသလ

၁-အကုသလဝိပါကပဋိသန္ဓေ စသည်သည် ကိုယ်ဆင်းရဲ၏ ဥပနိဿယဖြစ်သောကြောင့် သောမနဿသဟဂုတ် မဖြစ်သင့်၊ ဝိပါကသည် သောမနဿသဟဂုတ်နှင့် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သာ ရှိသောကြောင့် သောမနဿသဟဂုတ်မဖြစ်သင့်လျှင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြစ်သည် ဟူသောအနက်သည် ပြီး၏။ ထို့ကြောင့် တဒုပနိဿယဘူတံ-ဟူသော ဤ ဝိသေသနဟိတ် ပုဒ်ကို ဆိုပေသည်။

၂-ဤပုဒ် သင့်အံ့မထင်၊ သုခဒုက္ခဘာဝေါ-သုခ၏အဖြစ် ဒုက္ခ၏အဖြစ်သည်-ဟူ၍သာ သင့်အံ့ထင်ပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဣဋ္ဌာရုံ၌ဖြစ်သော ကုသလဝိပါကဝေဒနာသည် သုခ-ချမ်းသာသဘောရှိသည်သာဖြစ်သင့်၏။ အနိဋ္ဌာရုံ၌ဖြစ်သော အကုသလဝိပါကဝေဒနာ သည် ဒုက္ခ-ဆင်းရဲသဘောရှိသည်သာဖြစ်သင့်၏-ဟု ဆိုလိုသည် ဖြစ်ရာ၏။

၃-ဥပေက္ခာပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း ၎င်းကို အမြတ် အယုတ် အလတ်အားဖြင့် ခွဲခြား ခဲ့လျှင်-ဟု ဆိုလိုသည်ဖြစ်ရာ၏။ ဤ၌လည်း ဣဋ္ဌဘာဝေါ အနိဋ္ဌဘာဝေါ-ဟူသော နှစ်ပုဒ် တို့နှင့် စပ်၍ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် မဇ္ဈတ္တ-ပိုဟန်ရှိ၏။ သုခဒုက္ခဘာဝေ-ဟု ဤမျှသာ ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိမှ ရှေး၌ ပြင်ခဲ့သော သုခဒုက္ခဘာဝေါ-နှင့် ထပ်တူ ကျ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် အသွား ဖြောင့်မည်။ ဤအရာ၌ အကုသလဝိပါကဥပေက္ခာကို ဒုက္ခ၌ သွင်း၍ယူသင့် ကြောင်းမှာ ဤဒီကာ ၂-၁၂၇-၌ ဥပေက္ခာ ဟိနာတိ-စသော အဖွင့်ဖြင့် သိအပ်၏။

ဝိပါက်ဥပေက္ခာ၏။ ဣဋ္ဌဘာဝေါ စ၊ ဣဋ္ဌအဖြစ်ကို၎င်း။ အကုသလဝိပါကာယ၊
 ၏။ အနိဋ္ဌဘာဝေါ စ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ အဝသိဋ္ဌာနိ၊
 ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းကုန်သော။ သတ္တတိံ သ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊
 တို့သည်။ စေတောဘိသင်္ခါရာရမ္မဏပါဒကာဒိဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပေက္ခာ-
 သမ္ပယုတ္တာနိ၊ ယှဉ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဉ္စပညာသာယ၊
 သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ စိတ်တို့နှင့်။ ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ သမ္ပယုတ္တတာ၊ ယှဉ်သည်၏
 အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သလက္ခဏံ နာမ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော လက္ခဏာမည်သည်
 ကား။ အနုညသာဓာရဏော၊ တပါးသောတရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသော။
 သဘာဝေါ၊ တည်း။ အနုဘဝနဉ္စ၊ ခံစားခြင်းသည်လည်း။ သဗ္ဗဝေဒနာနံ၊ တို့နှင့်။
 သာဓာရဏလက္ခဏံ၊ ဆက်ဆံသောလက္ခဏာပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို
 သဘာဝလက္ခဏာကို။ ပဋိနိယတေန၊ သီးသန့်ကိန်းသေမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊
 ဝါ၊ သီးသန့်ကိန်းသေမြဲသော။ အာရမ္မဏေန၊ ဖြင့်။ နိယမေတွာ၊ ၍။
 ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 (ကသ္မာ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏာ၏။ ဗျဘိစာရာ-
 ဘာဝတော၊ အနေကန်အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဘုသံ၊ လွန်စွာ။ ဗြူဟနံ
 ဝစုနံ၊ ပွားစေခြင်းတည်း။ ဥပဗြူဟနံ၊ လွန်စွာပွားစေခြင်း။ တယံဒံ၊ ထိုလွန်စွာ
 ပွားစေခြင်းကို။ စေတသိကသုခေပိ၊ ဌ်လည်း။ ကာမဉ္စ လဗ္ဘတိ၊ အကယ်၍ကား
 ရအပ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုစေတသိကသုခဉ္စရသော ပွားစေခြင်း
 သည်။ သဝိကပ္ပကံ၊ ကြံဆခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ စေတောဘိသင်္ခါရဝသေနာပိ၊
 စိတ်ကိုပြုပြင်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒန္တု၊ ဤကာယိက
 သုခဉ္စရသော ပွားစေခြင်းသည်ကား။ နိဗ္ဗိကပ္ပကံ၊ ကြံဆခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍။
 သဘာဝသိဒ္ဓတ္တာ၊ သဘောအားဖြင့် ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထို
 စေတသိကသုခဉ္စရသော ပွားစေခြင်းထက်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။
 (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တာနံ ဥပဗြူဟနုရသန္တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ အဿာဒိယတိ၊ သာယာအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿာဒေါ၊
 မည်၏။ သုခဝေဒနာ၊ ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 ယံ ဘိက္ခဝေ။ပ။အဿာဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စပါဒါ-
 နက္ခန္ဓေ၊ ငါးပါးသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယံ သုခံ၊ သည်။ ယံ

ထိုပြင် မူလဋီကာ ၂-၁၂-ဤဋီကာ ၂-၃၂၆-တို့၌ ဥပေက္ခာ၊ ပန အကုသလဝိပါကာဘူတာ
 အနိဋ္ဌတ္တာ ဒုက္ခေ အဝရောစေတဗျော၊ ဣတဏ ဣဋ္ဌတ္တာ သုခေ-ဟူသောစ ကားဖြင့်လည်း
 သိအပ်ပေ၏။

သောမနဿံ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသုခသောမနဿကို။
 ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။]
 [၁၃၈] ကာယနိဿိတတ္တာ၊ ကိုယ်ကိုမှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယေ၊ ၌။
 ဘပေါ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ကာယိကော၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သည်။ သော ဝေ၊ ထိုကိုယ်၌
 ဖြစ်သောသဘောသည်သာလျှင်။ အဿာဒေါ၊ သာယာဖွယ်တည်း။ (ဤဖြင့်
 ကာယိကနှင့် အဿာဒကို ကမ္မဓာရည်းသမာသံတွဲရန် ပြသည်) တထာ၊ ထိုသို့
 ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာဖွယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သာယာဖွယ်ဟု။
 ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
 မည်၏။ အနုညဝတ္ထုကတ္တာ၊ ကာယိန္ဒြေမှတစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုမရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယိန္ဒြေပဒဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

ဒုက္ခဿ၊ ဧ။ လက္ခဏာဒီနိ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဖြင့်။
 ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

သဘာဝတော ဝါ၊ သဘောရင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ပရိကပ္ပတော ဝါ၊
 ကြံဆသောအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဣဋ္ဌဿ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အလိုရှိအပ်သော၊
 ဝါ၊ ကောင်းသော။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ အနုဘဝနလက္ခဏံ၊ ခံစားခြင်း
 လက္ခဏာရှိသောသဘောသည်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ မည်၏။ တေန၊
 ကြောင့်။ ယထာ တထာ ဝါ ဣဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရသန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ဧ။ ယထာဘူတေန ဝါ၊ ရှိမြဲတိုင်းမူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဟုတ်မှန်
 သည်မူလည်းဖြစ်သော။ အယထာဘူတေန ဝါ၊ ရှိမြဲတိုင်းမဟုတ်သည်မူလည်း
 ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မဟုတ်မှန်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဣဋ္ဌာကာရေန၊ ဖြင့်။
 အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ သံဘူဉနရသံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပစ္စုဘဝနကိစ္စံ၊
 ရှေးရှုခံစားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပဿဒ္ဓိပဒဋ္ဌာနန္တိ
 ဣဒံ၊ ပုဒ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) “ပဿဒ္ဓကာယော၊ ငြိမ်းသောကိုယ်ရှိသောသူသည်။
 သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။” ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တပဒံ၊ ကို။
 နိဿာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝါ၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုပဿဒ္ဓိပဒဋ္ဌာနံ
 ကို။ နိရာမိသသောမနဿဝသေန၊ အာမိသကင်းသော သောမနဿ၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။

သောမနဿေ၊ ၌။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအား
 ဖြင့်။ ဒေါမနဿဿ၊ ဧ။ လက္ခဏာဒီနိ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊
 ကုန်၏။ ဒေါမနဿဿ၊ ဧ။ ကာမဓာတုယံ (ဝေ)၊ ကာမဓာတ်၌သာလျှင်။
 ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ ဧကန္တေန၊ အားဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနတာ၊ ပဒဋ္ဌာနံ
 ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ တတော၊ ထိုသောမနဿမှ။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

တေိဿာ၊ ဤတရားသဘောအား။ မဇ္ဈတ္တဿ၊ သဘာဝပရိကပ္ပအားဖြင့် အလယ်အလတ်သဘောရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ ဝေဒယိတံ အနုဘဝနံ၊ ခံစားခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဝါ၊ ကား။ မဇ္ဈတ္တံ၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသော။ ဝေဒယိတံ အနုဘဝနံ၊ ဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဇ္ဈတ္တဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ မည်၏။ မဇ္ဈတ္တာနုဘဝနတော ဝေ၊ မဇ္ဈတ္တာရုံကို ခံစားခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသော ခံစားခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ နာတိဥပဗြူဟနမိလာပနရသာ၊ အလွန်မပျိုးစေခြင်း မညှိုးနွမ်းစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သန္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ ဣဒံ၊ စကားကို။ အနဝဇ္ဇာယ၊ အပြစ်ကင်းသော။ နိရာမိသာယ၊ အာမိသကင်းသော။ ဥပေက္ခာယ၊ ဧ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ သဗ္ဗာယ၊ သော။ (ဥပေက္ခာယ၊ ဧ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။) န ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အပ်။

ဣတိ၊ ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ၊ ဌ။ ဝိတ္တာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

သညာက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၅၇။ သညာနုလက္ခဏံ နာမ သညာဝါတိအာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။

ဝေဒနာယပိ၊ နှင့်လည်း။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်သော။ ဝိညာဏံ၊ စိတ်ဝိညာဉ်သည်။ ကာမံ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပေ။ ပန၊ သော်လည်း။ တဿာ၊ ထိုဝေဒနာ၏။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဘိန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာယစိ ဝေဒနာယ၊ အချို့သောဝေဒနာနှင့်။ သမ္ပယုတ္တမ္ပိ၊ ယှဉ်သောစိတ်သည်လည်း။ ကာယစိ၊ အချို့သောဝေဒနာနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သညာယ ပန၊ အားမူကား။ ဤဒိသံ၊ ဤသို့သဘောရှိသောဝိညာဉ်သည်။ ဝါ၊ ဤသို့ယှဉ်မယှဉ်သော စိတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဟိ တံ ဝိညာဏံ။ပ။ သညာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

သဗ္ဗာဝါတိ၊ ကား။ စတုဘူမိကာပိ၊ လေးပါးသောဘုံတို့၌လည်းဖြစ်သော။ အက ဝါ၊ ကား။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဘိန္နသဘာဝတ္တာ၊ ကွဲပြားသောသဘောရှိသည်

၁-အကုသိုလ်ဥပေက္ခာပင် ဖြစ်သော်လည်း အကုသိုလ်သောမနဿ ဒေါမနဿကိုထက် ငြိမ်သက်သည်ကိုယူလျှင်မူ အလုံးစုံသော ဥပေက္ခာ၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း သန္တဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာန် သင့်ရာသေး၏။

၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘေဒနလက္ခဏာဒိတော၊ ကွဲပြားစေသော လက္ခဏာအစရှိသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကွဲပြားကြောင်းလက္ခဏာအစရှိသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တာယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ အယံ၊ ဤသညာကို။ န ဝုတ္တာ၊ ပဆို့အပ်။ အယံ ပန၊ ဤသညာသည်ကား။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်။ [၁၃၉] သဗ္ဗာနနလက္ခဏာ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဧတိဿာ၊ ဤတရားသဘောအား။ နိလာဒိဘေဒဿ၊ အညီစသည်အပြားရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ သဗ္ဗာနနံ၊ အမှတ်ပြု၍သိခြင်းဟူသော။ သညံ ကတော၊ အမှတ်ပြု၍။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာနနလက္ခဏာ၊ မည်၏။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ သာ၊ ထိုသညာကို။ အဘိညာဏေန၊ မှတ်မိကြောင်းအမှတ်အသားဖြင့်။ သဗ္ဗာနနတော၊ မှတ်သိခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ မှတ်မိခြင်းကြောင့်၊ ပစ္စာဘိညာဏရသာတိ၊ တဖန်အမှတ်အသားဖြင့် မှတ်မိခြင်းကိစ္စရှိသည်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဟိ၊ မှန်။ နိမိတ္တေန၊ အမှတ်နိမိတ်ဖြင့်။ သဗ္ဗာနနကိစ္စာ၊ တဖန် မှတ်မိခြင်းကိစ္စရှိသော သညာသည်။ ပစ္စာဘိညာဏရသာ၊ မည်၏။ တဿာ၊ ထိုပစ္စာဘိညာဏရသရှိသောသညာ၏။ (ပဝတ္တိ-၌ စပ်) ဝစုကိဿ၊ လက်သွား၏။ ဒါရုမိ၊ သစ်သား၌။ အဘိညာဏံ၊ အမှတ်အသားကို။ ကတော၊ ၍။ တေန အဘိညာဏေန၊ ထိုအမှတ်အသားဖြင့်။ ပစ္စာဘိဇာနနကာလေ၊ တဖန်မှတ်မိသောကာလ၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎်။ တေန၊ ကြောင့်။ တဒေဝေတန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၎်။ ပုန သဗ္ဗာနနဿ၊ တဖန်မှတ်သိခြင်း၏၊ ဝါ၊ တဖန်မှတ်မိခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ပုနသဗ္ဗာနနပစ္စယော၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုတဖန်မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းသည်ပင်လျှင်။ နိမိတ္တံ၊ အမှတ်နိမိတ်တည်း။ ပုနသဗ္ဗာနနနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်။ တဿ၊ ထိုတဖန် မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကို။ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ပုနသဗ္ဗာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုနသဗ္ဗာနနပစ္စယဘူတံ၊ တဖန်မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိမိတ္တကရဏံ၊ အမှတ်နိမိတ်ပြုခြင်းသည်။ ပုနသဗ္ဗာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုတဖန်မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထိုတဖန်မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်နိမိတ်ကိုပြုခြင်းသည်။ အဿာ၊ ထိုသညာ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုနသဗ္ဗာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏရံသာ၊ မည်၏။ ပုနသဗ္ဗာနနနိမိတ္တကရဏံ၊ တဖန်မှတ်မိခြင်း၏အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုခြင်းကို။ နိမိတ္တကာရိကာယ၊ အမှတ်နိမိတ်

၁-ထိုသို့သောကာလ၌ ဖြစ်ပုံထင်ရှားသည်ကို ဆိုလို၏။ ထိုသို့သောကာလ၌သာဖြစ်သည်ဟူ၍ကား မယူအပ်။

ကို ပြုတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ဤဖြင့် ရှေးသညာ၏ ဂုဏ်ကိစ္စကိုပြသည်) နိမိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သညာနန္ဒိယာ စ၊ မှတ်သိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မှတ်မိသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဤဖြင့်နောက်သညာ၏ ဂုဏ်ကိစ္စကိုပြသည်) သဗ္ဗာယ၊ အလုံးစုံသော။ သညာယ၊ နှင့်။ (ယောဇေတဗ္ဗံ-၌ စပ်) သမာနံ၊ တူညီသည်ကိုပြု၍၊ ဝါ၊ တူညီအောင်၊ ဝါ၊ အညီအမျှ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ။ အဘိနိဝေသကရဏံ၊ မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းကို။ “ဣဒမေဝ၊ ဤအရာသည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ သညာဘိနိဝေသမတ္တေနဝ၊ သညာဟူသော မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း မျှဖြင့်သာလျှင်။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ။ အဝိကပ္ပသဘာဝတ္တာ၊ အထူးကြံခြင်းသဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အထူးမကြံတတ်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဥပဋ္ဌိတဝိသယပဒဋ္ဌာနာ၊ ထင်မြဲတိုင်းသော အာရုံလျှင်နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော။ သညာ၊ သည်။ ဉာဏမေဝ၊ ဉာဏ်သို့သာလျှင်။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ ထိုဉာဏသမ္ပယုတ်သညာသည်။) အဘိနိဝေသကာရိကာ စ၊ ထင်ပေါ်သည့်အတိုင်း မြဲမြံစွာနှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုတတ်သည်၎င်း။ ဝိပရီတဂ္ဂါဟိကာ စ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းစွာ ယူတတ်သည်၎င်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇေတေနဝ၊ ဤစကားဖြင့်ပင်လျှင်။ သမာဓိသမ္ပယုတ္တာယ၊ သမာဓိနှင့်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အစိရဋ္ဌာနတာ စ၊ ရှည်မြင့်စွာ မတည်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ရာဂဒိဋ္ဌိ-မာနာဒိသမ္ပယုတ္တာယ၊ ရာဂဒိဋ္ဌိမာနစသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော။ သညာယ၊ ။ ရာဂဒိအနုဝတ္တိကဘာဝေါ၊ ရာဂစသည်သို့ အစဉ်လိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိ-တဗ္ဗာ၊ ။) ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

ဣတိ၊ ကား။ သညာက္ခန္ဓေ၊ ။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ

၄၅၈။ ရာသိကရဏလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ သမ္ပိဏ္ဏနလက္ခဏံ၊ ပေါင်းစုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တတော၊ ထိုသို့ပေါင်းစုခြင်းလက္ခဏာရှိသောကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊

၁-ရှေးသညာလည်း တပန်မှတ်မိရန်အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုသည်။ နောက်သညာလည်း တပန်မှတ်မိရန် အကြောင်းနိမိတ်ကိုပြုသည်။ သညာဟူသမျှသည် တပန်မှတ်မိရန်အကြောင်းကို ပြုသည်ချည်းပင်ဟု ညီတူညီမျှ မှတ်ယူရမည်ဟု ဆိုလို၏။

၂-ဤစကားဖြင့် အဋ္ဌသာလိနိ ၁၅၄-၌ အစိရဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ-ဟု ဆိုသည်ကိုမှီ၍ ဖြစ်ခွင့်ရှိသော ယုံမှားကို ဖြေရှင်း၏။

ရတို့ကို။ အာယုဟနရသာ၊ ပေါင်းစုခြင်းကိစ္စရှိကုန်သည်ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ စေတနာပဓာနတာယ၊ စေတနာပြုခန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သင်္ခါရက္ခန္ဓဓမ္မာ၊ နွှာတရားတို့ကို။ ဝေံ၊ ဤသို့ (ရာသိကရဏလက္ခဏာ အာယု-
 ဟနရသာဟူ၍)။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကိံ ပန တန္တိ သင်္ခါရ-
 ယေဝါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ သင်္ခတ-
 မဘိသင်္ခရေန္တိတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ရာအားဖြင့်။ သင်္ခတံ၊ ပြုပြင်အပ်သည်ရှိ
 သော်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ သမ္ပဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။
 နိပ္ပန္နံ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေံ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊
 ပြုပြင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိပ္ပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ တ္ထော၊
 ပါဌ်၌။ ဝိပ္ပါရေ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဝိပ္ပါရဝန္တတာ၊ လှုပ်လှုပ်ရှုရှု ကြောင့်ကြ
 ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗျာပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
 ကြောင့်ကြဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်၏။ ဣတိ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။

တသ္မိံ တသ္မိံ စိတ္တော ထိုထိုစိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေ၊ သော်။ နိယမေန၊ အမြဲ
 တမ်း ကိန်းသေအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ နိယတာ၊ မည်ကုန်၏။
 သရူပေန အာဂတာတိ၊ ကား။ ဝေံ၊ ဤအတူပင်တည်းဟူ၍။ ပိဋ္ဌိဝတ္ထကေ၊
 ကျောဘက်၌ဖြစ်သည်-လည်သည်တို့ကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ ပါဠိယာ၊ ၌။
 သရူပေနော၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ။ကဒါစိဒေဝ၊ တရံ
 တခါ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ နိယတာ၊ မြဲကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်
 ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိယတာ၊ မည်ကုန်၏။ အနိယတာ၊ အနိယတ-
 သင်္ခါရတို့သည်။ [၁၄၀] ကေဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ ယဒိပိ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အကယ်
 ရှိကား မဖြစ်ကုန်။ ပန၊ သော်လည်း။ တသ္မိံ စိတ္တော ထိုပဋ္ဌမမဟာကုသိုလ်စိတ်
 ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနဓမ္မတာယ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆတ္တိံ သာတိ၊
 ၃၆-ပါးတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ စ န
 ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၅၉။ ဖုသတိတိ၊ ဖုသတိ-ဟူသော ဝစနတ္ထသည်။ ကတ္တုနိဒ္ဒေသော၊ ကတ္တား
 ကိုပြသော ဝစနတ္ထတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ပြရာ၌။ ယံ ကာရဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ၊
 ၏။)တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ လျှင်။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊
 ဖြင့်။ ဖုသန္တိ၊ တွေ့ထိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖဿော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။
 တံ၊ ထိုအာရုံကို။ ဖုသနလက္ခဏေန၊ တွေ့ထိခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဖဿေန၊
 ဖြင့်။ ဖုသန္တာ ဝိယ၊ တွေ့ထိကုန်ဘိသကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။

အာရမ္မဏဖုသနမတ္တံ၊ အာရုံကိုတွေ့ထိခြင်းမျှသည်။ ဖဿော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ သာဓနတ္တယမ္ပိ၊ သာဓနသုံးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ယုဇ္ဇတေဝ၊ သင့်သည်သာလျှင်တည်း။ သဘာဝဓမ္မေသု၊ သဘောတရားတို့၌။ ကတ္တုကရဏသာဓနဝစနံ၊ ကတ္တုသာဓန ကရဏသာဓနကိုဆိုခြင်းသည်။ တဒါကာရသမာရောပနတော၊ ထိုကတ္တားအခြင်းအရာ ကရိုဏ်းအခြင်းအရာကို တင်သောအားဖြင့်။ ပရိယာယကထာ၊ ပရိယာယ်စကားတည်း။ ဘာဝသာဓနဝစနမေဝ၊ ဘာဝသာဓနကိုဆိုခြင်းသည်သာလျှင်။ နိပ္ပရိယာယကထာ၊ မုချ ဖြစ်သောစကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖုသနလက္ခဏောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အယဉ္ဇိတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ ယထာဝုတ္တလက္ခဏာဒိသမတ္တနံ၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောလက္ခဏာ စသည်ကို ပြီးစေကြောင်းဖြစ်သော ဒဠိစကားတည်း။ အယံ ဓမ္မော၊ ဤဖဿတရားသည်။ စေတသိကော၊ စိတ်၌ ဖြစ်သောတရားသည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ။ သွာယံ၊ ထိုဖဿသည်။ အရူပဓမ္မော၊ နာမ်တရားသည်။ သမာနော၊ လျက်။ ကထံ၊ သို့လျှင်။ ဖုသနလက္ခဏော စ၊ တွေ့ထိခြင်းလက္ခဏာရှိသည်၎င်း။ သံသန္ဓနရသာဒိကော စ၊ သံသန္ဓနရသစသည် ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အန္တောသီနံ၊ အတွင်း၌ငုပ်နေသော။ စောဒနံ၊ ကို။ ဟဒယေ၊ နှလုံး၌။ ဌပေတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုစောဒနာကို။ သောဓနတ္တံ၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်းခြင်းအကျိုးငှါ။ အရူပဓမ္မောပိ သမာနောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌၌။ ဖုသနာကာရေနေဝ ပဝတ္တိတိ ဣမိနာ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ အရူပဿာပိ၊ နာမ်ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုဖဿတရား၏။ အယံ သဘာဝေါ၊ ဤတွေ့ထိခြင်းသဘောသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တဿ၊ ၏။ သ၊ ဖုသနာကာရပုဝတ္တိ၊ ထိုတွေ့ထိသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပရိဗျတ္တာ ဟောတိ-၌ စပ်) အမ္ပိလအပ္ပပက္ကာဒိံ၊ ချဉ်သောသရက်သီးမှည့် အစ ရှိသည်ကို။ ခါဒန္တံ၊ ခဲစားသောသူကို။ ပဿန္တဿ၊ တွေ့မြင်သော။ ပရဿ၊ တပါးသောသူ၏။ ခေဋ္ဌုပ္ပတ္တိ၊ တံတွေး၏ဖြစ်ခြင်း၎င်း။ ပရံ၊ တပါးသောသူကို။ ဝိဗာဓိယမာနံ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဒယာလုကဿ၊ သနားတတ် သောသူ၏။ သရီရကမ္ပနံ၊ ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်း၎င်း။ ရုက္ခသာခဂ္ဂေ၊ သစ်ပင် ကိုင်းဖျား၌။ ဒုဠိတံ၊ မကောင်းသဖြင့်တည်သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဘူမိယံ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဘိရုကပုရိသဿ၊ ကြောက်တတ်သော ယောက်ျား၏။ ဇဗ်စလနံ၊ ခြေသလုံး၏တုန်လှုပ်ခြင်း၎င်း။ ပိသာစာဒိဘာယိတဗ္ဗံ၊ တစ္ဆေ မြေဘုတ် အစရှိသော ကြောက်မက်ဖွယ်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဉိရုက္ခမ္ဘော၊ ပေါင်၏တောင်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ပရိဗျတ္တာ၊ အလွန် ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကေဒေသေနာတိ၊ ကား။ ကဋ္ဌဒ္ဓယာဒိ ဝိယ၊ သစ်သားနှစ်ခုအပေါင်း အစ
 ရှိသည်ကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ကေပသေန၊ တဖက်သောနံပါးဖြင့်။ အနုလ္လိယ-
 မာနောပီတိ၊ ကား။ အသံသိလိဿမာနောပိ၊ မကပ်ငြိငြားသော်လည်း။
 (သိမ္မနှင့်အညီပင်၊ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း - သိလိသဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်) ဖဿဿ၊ ၎င်း။
 အနုလ္လိယမာနသံသနုနမေဝ၊ မကပ်ငြိပဲတိုက်ခိုက်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ရူပ-
 သဒ္ဓေဟိ၊ အဆင်းအသံတို့နှင့်၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံတို့နှင့်။ သာမညံ၊ တူသည်၏
 အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဝိသယဘာဝေါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သည်။ (သာမညံ၊
 သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ စက္ခုသောတာနိ၊ တို့ကို။ အနုလ္လိယမာနာ ဝေ၊
 မကပ်ငြိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပသဒ္ဓါ၊ အဆင်းအသံတို့ကို၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ
 သဒ္ဓါရုံတို့ကို။ ဖုသိတန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊
 တူ။ (အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အနုလ္လိယမာနသေဝ၊ မကပ်ငြိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။)
 ဖဿဿာပိ၊ ၎င်းလည်း။ အာရမ္မဏဒုသနသံသနုနာနိ၊ အာရုံကိုတွေ့ထိခြင်း
 တိုက်ခိုက်ခြင်းတို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဖဿဿ၊ ၎င်း။
 သံသနုနဉ္စ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်လည်း။ စိတ္တာရမ္မဏာနံ၊ စိတ်နှင့် အာရုံတို့၏။
 သန္နိပတနဘာဝေါ ဝေ၊ ပေါင်းဆုံမိသည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊
 ကြောင့်။ စိတ္တမာရမ္မဏဉ္စ သံသနုတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ (ဧတေန၊ ဤစိတ္တ-
 မာရမ္မဏဉ္စ သံသနုတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။) ကိစ္စဋ္ဌေန၊ ကိစ္စဟူသောအနက်ရှိသော။
 ရသေန၊ ဖြင့်။ သံသနုနရသတာ၊ သံသနုနရသရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ဝါ၊
 ကား။ ဝတ္တာရမ္မဏသန္နိပါတေန၊ ဝတ္ထုနှင့် အာရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။
 သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသနုနသမ္ပတ္တိကော၊ ဝတ္ထုနှင့် အာရုံတို့၏
 တိုက်ခိုက်ခြင်းဟူသော ပြည့်စုံခြင်းရှိသော။ ဖဿော၊ ကို။ သံသနုနရသော၊
 သံသနုနရသရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ဒွေ၊ နှစ်ဖက်ကုန်သော။ ပါဏိ၊
 လက်တို့ကို။ ဝဇ္ဇေယျု၊ တီးကုန်ရာ၏။ ဣတိအာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသည်တို့၌။
 ပါဏိဿ၊ လက်တဖက်၏။ ပါဏိမှိ၊ လက်တဖက်၌။ သံသနုနံ၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း
 သည်။ တဗ္ဗိသေသဘူတာ၊ ထိုလက်နှစ်ဖက်တို့၏ အထူးဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။
 ရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။
 အာရမ္မဏော ၌။ သံသနုနံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗျော-၌ စပ်) တဗ္ဗိသေသဘူတော၊ ထိုစိတ်၏
 အထူးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဧကော၊ တခုသော။ စေတသိကဓမ္မော၊ စိတ်၌ဖြစ်သော

၁-ဋီကာပါဌ်တွင် အောက်ခြေ၌ပြထားသော ပဋိဟညိ ဝါတိအာဒိနာ-ဟူသောပါဌ်သာ
 လျှင် ယုတ္တတရဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းသည်သာလျှင် ဓမ္မသင်္ဂဟိဋ္ဌိ ၁၆၃-၌ ထင်ရှားရှိပေသည်။
 ဖုသိတိ-ဟူသောပါဌ်ကား မရှိပေ။

၂-လက်နှစ်ဖက်တို့၏ အလွန်နီးကပ်စွာဖြစ်သော ရုပ်အစူးများ ဖြစ်ကြသကဲ့သို့ပင်-ဟု
 ဆိုလို၏။

စေတသိက်တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဣ။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော ဒွါရအာရုံဝိညာဉ်
 တို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဖဿော၊ တည်း။ (တနည်း) သင်္ဂတိ၊
 ကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဣ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။
 [၁၄၁] စက္ခုရူပဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။ သင်္ဂတိဝသေန၊ ပေါင်းဆုံခြင်း၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ၊ ကြောင့်။ တိကသန္နိပါတသင်္ခါတဿာတိအာဒိ၊ အစ
 ရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ဣ။ တဿ ဖဿဿ၊ ဣ။ ကာရဏဘူတော၊
 အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဒနုရူပေါ၊ ထိုဖဿအားလျော်သော။ သမန္နာ-
 ဟာဓော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ တဇ္ဇာသမန္နာဟာဓော၊ ရမည်၏။ ဣန္ဒြိယဿ၊
 စက္ခု အစရှိသောဣန္ဒြေ၏။ တဒဘိမုခဘာဝေါ စ၊ ထိုအာရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏
 အဖြစ်သည်၎င်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဣ။ အာရမ္မဏကရဏံ စ၊ အာရုံပြုခြင်းသည်
 ၎င်း။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ ဝါ၊ ကို။ ပရိက္ခတတာ အဘိသင်္ခတတာ၊ အထူး
 ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်မည်၏။ ဝိညာဏဿ၊ ဣ။ ဝိသယဘာဝကရဏံ၊ အာရုံ
 အဖြစ်ကိုပြုခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ နိစ္စမ္မာ၊ အရေမရှိသော။
 ဂါဝိ၊ နွားမသည်။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အကြင်အကြင်အရပ်သို့။ ဥပဂတာ၊
 ကပ်ရောက်၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ဒုက္ခမေဝ၊ သို့သာလျှင်။ ပါပုဏာတိ
 ယတာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဖဿော သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝေဒနာ၊ သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဝေဒနာ စ၊ သည်လည်း။ ဒုက္ခသလ္လာဒိသဘာဝါ၊
 ဆင်းရဲ စူးဝင်သောငြောင့် စသည် သဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ-
 ဝိဋ္ဌာနံ။ ပ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဣ။

၄၆၀။ အဘိသန္နဟတိ ပဗန္ဓတိ၊ (အာရုံ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို) ပွဲစပ်
 တတ်၏။ ပဝတ္တေတိ၊ (၎င်းတို့ကို) ဖြစ်စေတတ်၏။ စေတနာဘာဝေါ၊ စေတနာ၏
 အဖြစ်ဟူသည်။ ဗျာပါရဘာဝေါ၊ ကြောင့်ကြံရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ အာယု-
 ဟနံ၊ န-ဟူသည်။ စေတယနံ၊ ဘေ့ဆော်ခြင်းတည်း။ ဤရိယနံ၊ ဖြစ်စေခြင်း
 တည်း။ သံဝိဒဟနံ၊ န-ဟူသည်။ ဂိဓာရဏံ၊ စီရင်ခြင်း - စီမံခြင်းတည်း။
 အာယုဟနရသာယ၊ ရသရှိသော။ စေတနာယ၊ နာသည်။ ပဝတ္တမာနာယ၊
 ဖြစ်လတ်သော်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တဗ္ဗော၊ တို့သည်။ ယထာ-
 သကံ ကိစ္စပုသုတာ၊ မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သောကိစ္စ၌ ကြောင့်ကြံစိုက်ထုတ် ပြုလုပ်
 ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုစေတနာကို။
 သကိစ္စပရကိစ္စသာဝိကာ၊ မိမိကိစ္စ သူတပါးကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊
 ဣ။ ဇေဋ္ဌသိဿော၊ တပည့်ကြီးသည်။ ပရေ၊ တပါးသောသညာသင်ဖက် တပည့်
 တို့ကို။ သဗ္ဗာယနေ၊ ရွတ်ဖတ်သရဋ္ဌာယ်ခြင်း၌။ ဥယျောဇေန္တော၊ နှိုးဆော်

-ယော သုခံ ဒုက္ခတော၊ အဘူ၊ ဒုက္ခဟုကို သလ္လတော၊ အဘူပသုခံ သန္တံ၊ အဘူကို နံ
 အနိစ္စတော-ဟူသော(သံ ၂-၁၅) ဘေသနာနှင့်အညီ အာပိ-ဖြင့် အနိစ္စကို ယူအပ်၏။

တိုက်တုန်းလျက်၊ ဝါ၊ တိုက်တုန်းလိုသည်ဖြစ်၍။ သယမ္ပိ၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ သဗ္ဗာယတိ၊ ၎င်း။ မဟာဝနုကိမ္ပိ၊ လက်သွားကြီးသည်။ ဝနုကိမ္ပိ၊ လက်သွားအမှုကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ အာရဒ္ဓေ၊ အားထုတ်လတ်သော်။ ဣတရေပိ၊ ဤမှတစ်ပါးသောလက်သွားငယ်တို့သည်လည်း။ ကရောန္တိယေဝ၊ ပြုလုပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဥဿဟနဘာဝေနာတိ၊ ကား။ အာဒရကရဏဘာဝေန၊ ရိုသေစွာပြုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ရိုသေစွာပြုစေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သာ၊ ထိုစေတနာသည်။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ အာဒရဘူတာ၊ ရိုသေစွာဖြစ်လတ်သော်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာဒရယတိ၊ ရိုသေစွာဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ရိုသေစွာပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဥဿဟနံ၊ အားထုတ်စေခြင်းကို။ အာယူဟနဝသေန၊ စေ့ဆော်တိုက်တုန်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဝီရိယုဿာဟဝသေန၊ ဝီရိယဟူသောအားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ န(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ အပ်။

၄၆၁။ ဝီရဘာဝေါတိ၊ ကား။ ယေန၊ အကြင်သဘောတရားဖြင့်။ ဝီရေနာမ၊ ရဲရင့်သောသူမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သော ဓမ္မော၊ ထိုသဘောတရားတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဝီရိနာ၊ အစီအရင်ဖြင့်။ ဤရေတဗ္ဗံ ပဝတ္ထေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝီရိယံ၊ မည်၏။ ဥဿဟော၊ ဥဿဟ-ဟူသည်။ (ဥဿဟနလက္ခဏံ-ပုဒ်မှ ဥဿဟန-ကို ပရိယာယ်ဖြင့်ထုတ်သည်) တံတံကိစ္စသမာရမ္ဘော ဝါ၊ ထိုထိုကိစ္စကိုအားထုတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပရက္ကမော ဝါ၊ အဆင့်ဆင့်အားထုတ်ခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဥပတ္တမ္ဘနံ၊ န-ဟူသည်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ကောသဇ္ဇပက္ခေ၊ ပျင်းရိခြင်းအဖို့၌။ ပတိတုံ၊ ကျခြင်းငှါ။ အဒတွာ၊ မပေးမှု၍။ ဓာရဏံ၊ ဆောင်ထားခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ အနုဗလပုဒါနံ၊ တဆင့်အားပေးခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ သမ္ပဂ္ဂဏ္ဍနံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းတည်း။ သံသီဒနပဋိပက္ခော၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ အသံသီဒနံ၊ မည်၏။ သံသီဒနာဘာဝမတ္တံ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏မရှိခြင်းမျှသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသံသီဒနဘာဝေန၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသံသီဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌသံဝေဂပုဗ္ဗိကာယ၊ ရှစ်ပါးသောသံဝေဂရွှေ့သွားရှိသော။ ကုသလကိရိယာယ၊ ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၌။ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊

၁-ဤအရာတွင် အဘိဓမ္မာဝင်္ဘာရဋီကာသစ် ၁-၂၉၉-၌ အသံဝေဂပုဗ္ဗိကာယ ပန-ဟု ပါရှိ၏။ ထိုပါဌ် ယုတ္တတရ ဖြစ်သကဲ့သို့ရှိ၏။ အကြောင်းမူကား သံဝေဂရွှေ့သွားရှိသော ကုသိုလ်၌ ဝီရိယသည် သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံရှိ၏။ သံဝေဂရွှေ့သွားမရှိသောကုသိုလ်၌ ဝီရိယသည် ကား ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံရှိ၏-ဟု ခွဲ၍ ယူသင့်သောကြောင့်ပေတည်း။ သို့သော် ဤဋီကာ

ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထုလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဂန္ထဗ္ဗော၊ သွားအပ်
 လတံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဂတော၊ သွားအပ်ပြီးသည်။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ကမ္ပံ၊ အမှုကို။ ကာတမ္ပံ၊ ပြုအပ်လတံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 ကမ္ပံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အပ္ပမတ္တကော၊ အနည်း
 ငယ်သော။ အာဗာဓော၊ အနာသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ၎င်း။ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော၊
 သူနာဖြစ်ပြီး၍ထခဲ့သည်။ ဝါ၊ အနာရောဂါမှထခဲ့ပြီး ကျန်းမာပြီးသည်။ ဂေလ-
 ညာ၊ အနာရောဂါမှ။ အစိရဝုဋ္ဌိတော၊ မကြာမြင့်မီ၍ထခဲ့သည်။ ဝါ၊ ထ၍
 မကြာသေးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဂါမံ ဝါ၊ ရွာသို့ဖြစ်စေ။ နိဂမံ ဝါ၊ နိဂုံးသို့
 ဖြစ်စေ။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ ဝိစရန္တော၊ သွားသည်လှည့်လည်သည်ရှိသော်။ လူဿ
 ဝါ၊ ခေါင်းပါးခြောက်သွေ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဏိတဿ ဝါ၊ ဖြစ်သော။
 ဘောဇနဿ၊ ကို။ ယာဝဒတ္တံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ပါရိပူရိံ ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံစွာ။
 န လဘတိ၊ မရ။ ပ။ ပါရိပူရိံ ၊ ပြည့်စုံစွာ။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။
 ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ အနုဇ္ဈပစ္စဝေက္ခကာသဟိတာနိ၊ သင့်လျော်သောဆင်ခြင်
 ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ တောနိ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်ပါးတို့သည်။ ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထု။ နိ၊
 မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံမူလကာနိ၊ ထိုရှစ်ပါးလျှင်အကြောင်းရင်းရှိကုန်
 သော။ ပစ္စဝေက္ခကာနိ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းတို့သည်။ (ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထု။ နိ၊ မည်ကုန်၏။)

[၁၄၂] ၄၆၂။ အတ္တနာ၊ သည်။ အနုပါလေတဗ္ဗာနံ၊ လျော်စွာစောင့်
 ရှောက်အပ်ကုန်သော။ သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အနုပါလနံ၊ လျော်စွာစောင့်
 ရှောက်ခြင်းသည်။ ဇီဝိတဿ၊ ၎င်း။ ဗျာပါဓော၊ ရတည်း။ တဉ္စ၊ ထိုဇီဝိတသည်
 လည်း။ နေသံ၊ ထိုသဟဇာတ်တရားတို့၏။ ဇီဝနံ၊ အသက်ရှင်ကြောင်းတည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဇီဝိတကို။ တဿ (ဇီဝနဿ)၊ ထိုသဟဇာတ်တရား
 တို့၏ အသက်ရှင်ခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ ပုရက္ခတ္တာ၊ ရှေ့ပြု၍။
 ဇီဝန္တိ တေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ တမ္ပိ၊ ထိုဇီဝိတသည်လည်း။
 အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုသဟဇာတ်တရားအပေါင်း
 ၎င်း။ (ဤပုဒ်ပိုဟန်ရှိ၏) ဇီဝနမေဝ၊ အသက်ရှင်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇီဝနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

နွံကာ၊ သံဝေပဒ္ဓာနန္တိ-ဟု သံဝေက္ခတဗ္ဗ ထုတ်၍ ဖွင့်ပြချက်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုပါဌ်မျိုး
 ဖြစ်ရန်လည်း ခဲယဉ်း၏။ သံဝေပဒ္ဓာနန္တိ အဋ္ဌသံဝေပုဋ္ဌိကာယ ကုသလကိရိယာယ
 သံဝေပဒ္ဓာနံ၊ သံဝေဂါတိစေတ္တ သံဝေဂမယံ ဉာဏံ။ အသံဝေပုဋ္ဌိကာယ ပန ကုသလ-
 ကိရိယာယ ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒ္ဓာနံ-ဟူသော နှစ်ရင်းပါဌ်မှ သံဝေက္ခာပါဌ်အချို့ ကျကျန်နေ
 သည်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ယခုရှုရင်းပါဌ်နွံကာ၊ သင့်သောအနက်ကိုမရနိုင်။ သံဝေ
 ဝတ္ထုရှစ်ပါးတို့ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ပဌမ ၁၃၁-၅လည်း တွေ့နိုင်၏။

၄၆၃။ အာဓိယတီတိ၊ ကား။ ဌပေတိ၊ ထားတတ်၏။ အဝိသာရော၊ ရ-ဟူသည်။ အတ္တနော ဝေ၊ ၎်သာလျှင်။ အဝိသရဏသဘာဝေါ၊ မပျံ့သွားခြင်း သဘောတည်း။ အဝိက္ခေပေါ၊ ပ-ဟူသည်။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဝိက္ခိတ္တတာ၊ မပျံ့လွင့်သည်၏ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ယေန၊ အကြင် သဘောတရားဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ တို့သည်။ အဝိက္ခိတ္တာ၊ မပစ်လွင့်အပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ မပျံ့လွင့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ဓမ္မော၊ သည်။ အဝိက္ခေပေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ အဝုပသမလက္ခဏဿ၊ မငြိမ်သက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော။ ဝိက္ခေပဿ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏။ ပဋိပက္ခတာယ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ် ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ ၎်။ ဥပသမနာကာရေန၊ ငြိမ်သက်သောအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပသမပစ္စုပဋ္ဌာ- နော၊ မည်၏။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ သုခဝိရဟိတောပိ၊ သုခမှကင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဒီပစိနိဒဿနေန၊ ဆီမီးလျှံဟူသော စံပြုဥပမာဖြင့်။ သမာဓိဿ၊ ၎်။ သန္တာနဋ္ဌိတိဘာဝံ၊ အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့် တည်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎်။

၄၆၄။ သဒ္ဓဟန္တိ တောယာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဒ္ဓဟနကိရိယာယ၊ ယုံကြည်ခြင်းကြိယာဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ (ပစ္စယ- ဌိ စပ်) တတ္ထ၊ ထိုယုံကြည်ခြင်းကြိယာ၌။ အာဓိပစ္စဘာဝေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါ၏။ ပစ္စယတံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎်။ ဟိ၊ မှန်။ တဿာ၊ ထိုသဒ္ဓါ၏။ (ဘာဝသမ္ပန်) ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ တထာပစ္စယဘာဝေ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဒ္ဓဟတီတိ၊ ယုံကြည်၏ဟူသော။ ဝေါဟာရော၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ သဒ္ဓဟနံ၊ န-ဟူသည်။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုနော၊ ယုံကြည်အပ် သောဝတ္ထုကို။ ပတ္တိယာယနံ၊ ယုံကြည်ခြင်းတည်း။ ဧတိဿာ၊ ဤတရားသဘော အား။ တံ (သဒ္ဓဟနံ)၊ ထိုယုံကြည်ခြင်းဟူသော။ လက္ခဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓဟနလက္ခဏာ၊ မည်၏။ ဩကပ္ပနလက္ခဏာတိ၊ ကား။ အနုပဝိသိတွာ၊ သက်ဝင်၍။ ဧတံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ ဧဝံ၊ ဤအတိုင်းပင် မှန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပနလက္ခဏာ၊ ကြံဆခြင်း-ယုံကြည်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကာလုဿိယမလံ၊ နောက်ကျသည်၏အဖြစ်ဟူသော အညစ်အကြေးကို။ ဝါ၊ နောက်ကျခြင်းအညစ်အကြေးကို။ ဝိဓမေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊

၁-ဤဝေါဟာရော ဟောတိ-အရာတွင် အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ပ-၂၉၈-၌ ဝေါဟရိ- ယတိ-ဟု ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် “ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သဒ္ဓဟတီတိ၊ ယုံကြည်သည်ဟူ၍။ ဝါဟရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။” ဟု အနက်ပေး၊ သာ၍ချောမောပေ၏။

တို့ကို။ ဝါ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလဿေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပသာဒနံ၊ ကြည်လင်စေခြင်း ဟူသော။ အနာဝိလဘာဝကရဏံ၊ မနောက်ကျသည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းဟူသော။ ရသော၊ ကိစ္စသည်။ တေိဿာ၊ ဤတရားသဘောအား။ (အတ္တိ၊ ဇ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပသာဒနရသာ၊ မည်၏။ ပက္ခန္ဓနံ၊ ပြေးဝင်ခြင်းဟူသည်။ အဓိမုစ္စနဝသေန၊ နှလုံးသွင်း ညွတ်ကိုင်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံသို့။ အနုပဝိသနံ၊ သက်ဝင်ခြင်းတည်း။ အကာလုသဘာဝေါ၊ မနောက်ကျသည်၏အဖြစ်သည်။ အကာလုဿိယံ၊ မည်၏။ အနာဝိလဘာဝေါ၊ မနောက်ကျသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ ပသာဒနိယဋ္ဌာနေသု၊ ကြည်ညိုအပ် - ကြည်ညိုထိုက်သော အရာတို့၌။ ပသာဒဝိပရိတံ၊ ကြည်ညိုခြင်းမှအပြန်ဖြစ်သော။ အကုသလံ၊ သည်။ အဿဒ္ဓိယံ စ၊ ဒ္ဓိယလည်းမည်၏။ မိစ္ဆာဓိမုတ္တိံ စ၊ မုတ္တိလည်းမည်၏။ တပ္ပစ္စန္ဓိကောဝ၊ ထိုအဿဒ္ဓိယံ၊ မိစ္ဆာဓိမုတ္တိ၏ဆန့်ကျင်ဖက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပသာဒဘူတော၊ ကြည်လင်ခြင်း - ယုံကြည်ခြင်းသဘောဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုဂတော၊ ယုံကြည်ထိုက် - ကြည်ညိုထိုက်သောဝတ္ထုတည်း။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အဓိမုတ္တိ၊ မည်၏။ ယေဝါပနကာဓိမောက္ခော၊ ယေဝါပန-ဖြင့် ဟောအပ်သော အဓိမောက္ခစေတသိက်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ရတနတ္တယံ စ၊ ရတနာသုံးပါးအပေါင်းသည်၎င်း။ ကမ္မံ စ၊ ကံသည်၎င်း။ ကမ္မပလဉ္စ၊ ကံ၏အကျိုးသည်၎င်း။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထု၊ ယုံကြည်ထိုက် - ကြည်ညိုထိုက်သောဝတ္ထုမည်၏။ သပ္ပရိသသံသေဝနသဒ္ဓမ္မသဝနယောနိသောပနသိကာရဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိယော၊ သူတော်ကောင်းကိုမှီဝဲခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကိုကြားနာခြင်း၊ အသင့်လမ်းမှန်ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအားလျော်သောအကျင့်ကိုကျင့်ခြင်းတို့သည်။ သောတာပတ္တိယဂါနိ၊ သောတာပတ္တိအင်္ဂါတို့မည်ကုန်၏။ ကသလဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အာဒါနေ၊ ယုဇ္ဈံ။ ဟတ္ထော ဝိယ၊ လက်ကဲ့သို့၎င်း။ (အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ်နှင့်အညီ ဩကာရန္တသာ သင့်သည်) သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသမ္မာဒနေ၊ အလုံးစုံသောပြည့်စုံခြင်း - စည်းစိမ်တို့ကိုပြီးစေရာ၌။ ဝိတ္တံ ဝိယ၊ ဥစ္စာရတနာကဲ့သို့၎င်း။ အမတကသိပလဖလနေ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်း၏အကျိုးကိုပြီးစေရာ၌။ ဝိဇံ ဝိယ၊ မျိုးစေ့ကဲ့သို့၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဇ။

၄၆၅။ သရန္တိ တောယာတိ၊ ပါဠိဖြင့်။ (အဋ္ဌသာလိနိနှင့်အညီ တောယ-သာ သင့်သည်) သရဏကိရိယာယ၊ အောက်ပေးခြင်းကြံယာဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုအောက်ပေးခြင်းကြံယာ၌။ အာဝိပစ္စ-

၁-ကလုသဿ ဘာဝေါ ကာလုဿိယံ၊ န ကာလုဿိယံ အကာလုဿိယံ-ဟူသော ဝေဒနာ အစစ်ကို သိစေရန် အကာလုသဘာဝေါ အကာလုဿိယံ-ဟု ပြခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၏။ ယခုရှိရင်း ပါဠိအတိုင်း အကာလုသမ္ပ အကာလုဿိယံ-ဟု ရုပ်ပြီးရန်အကြောင်းကား မထင်ပေ။

ဘာဝေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သတိယာ၊ ၎င်း။ ပစ္စယတံ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ တဿာ၊ ထိုသတိ၏။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ တထာပစ္စယဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ တံသမင်္ဂိပုဂ္ဂလော၊ ထိုသတိနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သရတိတိ၊ အောက်မေ့တတ်သည်ဟူသော။ ဝေါဟာရော၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် အလိုအားဖြင့် “တံသမင်္ဂိပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သရတိတိ၊ အောက်မေ့သည်ဟူ၍။ ဝေါဟရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏”ဟု အနက်ပေး) ဥဒကေ၊ ဌ။ အလာဗု ဝိယ၊ ဗူးကဲ့သို့။ ပိလဝိတွာ၊ ပေါ်မော့၍။ ဂန္တု၊ ငှါ။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ ပါသာဏဿ၊ ကျောက်ခဲကို။ (ဥဒကေ၊ ဌ။ ဌပနံ ဝိယ၊ ချထားခြင်းကဲ့သို့။) [၁၄၃] နိစ္စလဿ၊ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ ဌပနံ၊ ထားခြင်းဟူသော။ သရဏံ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ အသမ္ပုဋ္ဌတာကရဏံ၊ မမေ့သည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းသည်။ အပိလာပနံ၊ မည်၏။ သမ္မောသပစ္စနိကံ၊ မေ့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ကိစ္စံ၊ သည်။ အသမ္မောသော၊ မည်၏။ သမ္မောသာဘာဝမတ္တံ၊ မေ့ခြင်း၏ မရှိခြင်းမျှသည်။ န၊ မဟုတ်။ သတာရက္ခေန စေတသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မည်၏ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။) တောယ၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ အညတော၊ တပါးသော အာရုံမှ။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ စိတ္တံ၊ သည်။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်) ဝိသယေ၊ (ရှုသင့်သော)အာရုံ၌။ အဘိမုခေါ၊ ရှေးရှုသည်။ (အဘိမုခံ-ဟု ရှိသင့်၏) ဘဝတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသယာဘိမုခဘာဝေါ၊ မည်၏။ သတိ၊ သတိကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။) သတိယာ၊ ၎င်း။ ဝတ္ထုဘူတာ၊ တည်ရာအာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယာဒယောဝ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့သည်သာလျှင်။ ကာယာဒိသတိ-ပဋ္ဌာနာနိ၊ ပဋ္ဌာနတို့မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ သတိ ဝေ၊ သတိသည်ပင်လျှင်။ ပစ္စိမာယ၊ နောက်၌ဖြစ်သောသတိ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

၄၆၆။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဟေတုမ္ပိ၊ ဟိတ်အနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ (ကြောင့်-ဟု အနက်ပေးစေလို၏) ဟိရိယတိတိ၊ ကား။ လဇ္ဇာကာရေန၊ ရှက်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဇိဂုစ္ဆတိ၊ စက်ဆုပ်တတ်၏။ တေဟိယေဝါတိ၊ ကား။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိယေဝ၊ ကာယဒုစ္စရိတ် စသည်တို့မှသာလျှင်။ (ဘယ-အယုဉ်၌ မှ-ပင် သင့်သည်) သြတ္တပုတိတိ၊ ကား။ ဥပ္ပိဇ္ဇတိ၊ ထိတ်လန့်တတ်၏။ ဟိရိ၊ သည်။ ပါပဓမ္မေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဂုထံ ဝိယ၊ မစင်ကိုကဲ့သို့။ ပဿန္တိ၊ ရှုမြင်လျက်။ ဇိဂုစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါပတော ဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏာ ဟိရိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ သြတ္တပုံ၊ သည်။ တေ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဥက္ကံ ဝိယ၊ မီးပူကိုကဲ့သို့။ ပဿန္တိ၊ လျက်။ တတော၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့မှ။ ဥတ္တသတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တာသလက္ခဏံ သြတ္တပုဒ်၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။

ဝုတ္တပ္ပကာရေနာတိ၊ ကား။ လဇ္ဇာကာရေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥတ္တာသကာရေန စ၊ ထိတ်လန့်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ ။ဟိရိ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနတဘယ စ၊ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတ္တာဓိပတိတဘယ စ၊ မိမိကိုယ်လျှင် အကြီးအမှူးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတ္တဂါရဝပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိကိုယ်ကိုအလေးပြုခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ သြတ္တပုံ၊ သည်။ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနတဘယ စ၊ ဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ လောကာဓိပတိတဘယ စ၊ လောကလျှင် အကြီးအမှူးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပရဂါရဝပဒဋ္ဌာနံ၊ သူတပါးကိုအလေးပြုခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ တမေဝတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကိုပင်လျှင်။ ပါကဋ္ဌတရံ၊ အထူးသဖြင့်ထင်ရှားသည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ အတ္တာနံ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိတာ၊ ဋ္ဌာန်ရှိသည် စသည်၏အဖြစ်ကို။ ဟိရိသြတ္တပုဂ္ဂိုလ်၊ တို့၏။ တတ္ထတတ္ထံ၊ ထိုထိုအရာ၌။ ပါကဋ္ဌဘာဝေန၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ပန၊ သော်လည်း။ ဧတေသံ၊ ဤဟိရိနှင့် သြတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌သော်လည်း။ (ပိ-ကြေသည်) အညမညဝိပုယောဂါ၊ အချင်းချင်းမယှဉ်ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗယံ၊ ကြောက်ခြင်းကင်းသော။ လဇ္ဇနံ၊ ရှက်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အလဇ္ဇနံ၊ ရှက်ခြင်းမရှိသော။ ပါပဘယံဝါ၊ မကောင်းမှုမှ ကြောက်ခြင်းသည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ လောကပါလကာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုက္ကာ၊ ဖြူစင်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤဟိရိနှင့် သြတ္တပုဂ္ဂိုလ်တရားတို့သည်။ လောကံ၊ ကို။ ပါလေန္တိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ (အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) အတ္တာဓိပတိ လောကာဓိပတိဘာဝေ စ၊ အတ္တာဓိပတိအဖြစ် လောကာဓိပတိအဖြစ်၌လည်း။ “သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တာနံယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အဓိပတိံ၊ ကို။ ကရိတွာ၊ ၍။” (ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။) သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လောကံယေဝ၊ လူအပေါင်းကိုသာလျှင်။ အဓိပတိံ၊ ကို။ ကရိတွာ၊ ၍။” ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။) သုတ္တပဒါနိ၊ သုတ်ပုဒ်တို့ကို။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

၄၆၇။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န လုဗ္ဗန္တိ - န လုဗ္ဗတေဝ - ဟောတိ-တို့၌စပ်) အလောဘော၊ သည်။ လောဘပဋိပက္ခော၊ လောဘ၏ဆန့်ကျင်ဖက်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တေန၊ ထိုအလောဘနှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ (တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) ဝါ၊ ကား။ တံသမဂီနော၊ ထိုအလောဘနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (န လုဗ္ဗန္တိ-၏ ကတ္တာကို ပြသည်) တေန၊ ထိုအလောဘဖြင့်။ န လုဗ္ဗန္တိ၊ မလိုချင် မမက်မော့ကုန်။ သယံ၊ မိမိကိုယ်

တိုင်။ ကဒါစိပိ၊ ခွံသော်လည်း။ န လုပ္ပတေဝ၊ သာလျင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အတ္တတော၊ မုချအနက်အားဖြင့်။ အလုပ္ပနာကာရော ဝေ၊ မလိုချင်မမက်မောသော အခြင်းအရာသည်သာလျှင်။ ဟောတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ (စ-သဒ္ဓါဖြင့် န လုပ္ပန္နိ၊ န လုပ္ပတေ တို့ကို ဆည်းသည်) တသ္မာ၊ ထိုသုံးပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ န လုပ္ပန္နိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝေဝနယောတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ န ဒုဿန္တိ တေနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ကာရကတ္တယယောဇနံ၊ ကာရကသုံးပါးအပေါင်းကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ အတိဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။ အဂေဓော၊ ဓ-ဟူသည်။ အဂိဇ္ဈနံ၊ မမက်မောခြင်းတည်း။ အနဘိကခံနံ၊ အလိုမရှိခြင်းတည်း။ အလဂ္ဂဘာဝေါ၊ ဝ-ဟူသည်။ အနာသတ္တတာ၊ မကပ်ငြိသည်၏အဖြစ်တည်း။ အပရိဂ္ဂဟော၊ ဟ-ဟူသည်။ ကဿစိ၊ သောဝတ္ထုနော၊ ကို။ မမတ္တဝသေန၊ ငါ့ဥစ္စာအဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အသင်္ဂဟော၊ မသိမ်းယူခြင်းတည်း။ တေဿ၊ ဤတရားသဘောအား။ အနုလ္လိနော၊ မကပ်ငြိသော။ ဘာဝေါ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အလိုသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုလ္လိနဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ဘာဝ-၏ အနက်ကို အဓိပ္ပာယ်ဟု ယူသည်ရှိသော်။ ဥပမာယ၊ မစင်တွင်း၌ကျသော ယောက်ျား ဥပမာနှင့်။ သမေတိ၊ ညီ၏။

[၁၄၄] ၄၆ဂ။ စက္ခုကဿ၊ ကြမ်းတမ်းသောသူ၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ စက္ခုက္ကံ၊ မည်၏။ ကောပေါ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းကိုရ၏။ တပုဋ္ဌိပက္ခော၊ ထိုစက္ခုက္ကံ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်သည်။ အစက္ခုက္ကံ၊ မည်၏။ အဗျာပါဒေါ၊ အဗျာပါဒကို ရ၏။ အဝိရောဓော၊ ဓ-ဟူသည်။ အဝိဂ္ဂဟော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို မယူခြင်းတည်း။ အနုကုလမိတ္တော၊ လျော်သောမိတ်ဆွေဟူသည်။ အနုဝတ္တကော၊ လိုက်လျောသော မိတ်ဆွေတည်း။ ဝိနယရသောတိ၊ ကား။ ဝိနယနရသော၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သောမ္မဘာဝေါ၊ ဝ-ဟူသည်။ မေဇ္ဇနဝသေန၊ ချစ်ခြင်း၏အစွမ်း အားဖြင့်။ ဝါ၊ ချမ်းသာစေလိုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဟိလာဒနိယတာ၊ ချမ်းသာစေတတ်သည်၏အဖြစ်တည်း။

၄၆ဇ။ ဓမ္မာနံ၊ သဘောတရားတို့၏။ ယော ယော၊ အကြင်အကြင်သို့သော။ သဘာဝေါ၊ မိမိ၏သဘောသည်။ ယထာသဘာပေါ၊ မည်၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုမိမိ၏သဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဈနံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ယထာသဘာဝ- ပဋိဝေဓော၊ မည်၏။ အက္ခလိတံ အဝိရဇ္ဈိတော၊ မချွတ်ယွင်းမှု၍။ ဝါ၊ မလွဲချော် မှု၍။ ပဋိဝေဓော၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အက္ခလိတပဋိဝေဓော၊ မည်၏။ ဝိသယဿ၊ အာရုံကို။ ဩဘာသနံ၊ လင်းစေခြင်းသည်။ တပုဋ္ဌိစ္ဆာဒကသမ္မော- ဟန္တကာရဝိဓမနံ၊ ထိုအာရုံကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းသည်။ ဝိသယောဘာသနံ၊ န-မည်၏။

ကတ္ထစိပိ၊ တစုံတခုလည်းဖြစ်သော။ ဝိသယော ဌိ။ အသမ္ပယုနာကာရေနော၊ မတွေဝေသောအခြင်းအရာအားဖြင့် သာလျှင်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္မောဟပဋိပက္ခတာယ၊ ပြင်းစွာတွေဝေခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဘာဝံ၊ ထိုတွေဝေခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်၏။ ဣဘိ၊ ကြောင့်။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မည်၏။ သဗ္ဗကုသလာနံ မူလဘူတာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ စတုဘူမကကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနေန၊ ကောင်းစွာတည်တံ့သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေသောအားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာဘူတာ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုစတုဘူမကကုသိုလ်တရားတို့၏။ ကုသလဘာဝသာဓနေန၊ ကုသိုလ်၏အဖြစ်ကိုပြီးစေသောအားဖြင့်။ (ပတိဋ္ဌာဘူတာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။) န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဟိ၊ အပြစ်ကား။ တေသံ၊ ထိုစတုဘူမကကုသိုလ်တရားတို့၏။ ကုသလဘာဝေါ၊ သည်။ ကုသလမူလပဋိပဒ္ဓေါ၊ ကုသိုလ်မူလနှင့်စပ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ တံသမုဋ္ဌာနုရူပေသု၊ ထိုကုသိုလ်မူလကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့၌။ (တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်မူလတို့၏။) ဟေတုပစ္စယတာ၊ ဟေတုပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်လေရာ။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုကုသိုလ်မူလတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်မူလကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ န သာဓေန္တိ၊ မပြီးစေတတ်ကုန်။ ပစ္စယာ စ၊ တို့သည်လည်း။ န န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်ကုန်။ (ကေနိပင်ဖြစ်ကုန်၏) ဟိ၊ မှန်။ ဟေတု။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ကုသလဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ (ကုသလမူလပဋိပဒ္ဓေါ၊ စပ်သည်။) ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အပ္ပာကတဘာဝေါပိ၊ အဖြစ်သည်လည်း။ အပ္ပာကတမူလပဋိပဒ္ဓေါ၊ စပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအပ္ပာကတမူလနှင့်စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အဟေတုကစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပာကတဘာဝေါ ဧဝ၊ အဖြစ်သည်ပင်လျှင်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ အကုသလေသု စ၊ စိတ်တို့တွင်လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်မောဟမူစိတ်၌။ ကေယေဝ၊ တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ မူလံ၊ မောဟမူလသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမောဟမူစိတ်၌။) တဿ၊ ထိုမောဟမူလ၏။ အကုသလဘာဝေါ၊ သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်လေရာ။ ဥဘယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ မူလပဋိပဒ္ဓေါ၊ မူလနှင့်စပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ ယောနိသောမနသိကာရာဒိပဋိပဒ္ဓေါ၊ အစရှိသည်နှင့်စပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပန၊ ဆက်။ မူလာနိ၊

၁-အဟိတ်စိတ်တို့၏အပ္ပာကတအဖြစ်၊ မောဟမူစိတ်၌ မောဟ၏ အကုသိုလ်အဖြစ် ဟူသော ဤနှစ်မျိုးလုံးပင် ဟိတ်နှင့်ကင်း၍ ပြီးစီးသည်သာ ဟု ဆိုလို၏။

တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်စသည်တို့၏။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနာနိ၊ ကောင်းစွာတည်တံ့သည်၏အဖြစ်ကိုပြီးစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

၄၇၀။ ပဿမ္ဘနံ၊ န-ဟူသည်။ ဒရထဝူပသမော၊ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ပူပန်မှု၏ငြိမ်းခြင်းတည်း။ ကာယသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သမ္မဟဝါစိ၊ အပေါင်းကို ဟော၏။ သော စ ခေါ (သမ္မဟော)၊ ထိုအပေါင်းကိုလည်း။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယဝသေန၊ ဝေဒနာအစရှိသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယောတိ စေတ္ထ ဝေဒနာဒယော တယော ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ တေနော၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ တတ္ထ ကတမာ။ပ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဒရထော၊ ဒရထဟူသည်။ သာရမ္ဘော၊ လွန်စွာအားထုတ်ခြင်းတည်း။ (ဤကား သံ+အာရမ္မ-ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ရသောသဒ္ဓါနက်တည်း) ဝါ၊ ချုပ်ချယ်ခြင်းတည်း။ (ပေးရိုးအနက်၊ ဤအနုဋ္ဌိကား လျော်မည်မဟုတ်။) ဝါ၊ ပူပန်ခြင်းတည်း။ (လျော်သော အနက်) တေံ၊ ဤဒရထ-ဟူသောအမည်သည်။ ဒေါမနဿပစ္စယာနံ၊ ဒေါမနဿလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ (မူလဋီကာ၌ ဒုက္ခဒေါမနဿပစ္စယာနံ-ဟူရှိသည်၊ ပြည့်စုံ၍ သင့်မြတ်ပေ၏) ဥဒ္ဓစ္စာဓိကာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စလွန်ကဲကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ ကား။ တထာပဝတ္တာနံ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဒရထ-နိမ္မဒ္ဓနေန၊ ပူပန်ခြင်းကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်။ ပရိဋ္ဌာဟပရိပုန္ဒဝိရဟိ-တော၊ ပူပန်တုန်လှုပ်ခြင်းမှကင်းသော။ သိတိဘာဝေါ၊ အေးချမ်းသည်၏အဖြစ်သည်။ အပရိပုန္ဒသိတိဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စပုဓာနာ၊ ဥဒ္ဓစ္စပြဓာန်းကုန်သော။ [၁၄၅] ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေသာ၊ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကို။ အာဒိ ကတော၊ အစပြု၍။ သဗ္ဗကိလေသေ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ရေတွက်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။

ဂရုဘာဝေါ၊ လေးသည်၏အဖြစ်သည်။ ဒန္ဓတာ၊ နှေးသည်၏အဖြစ်တည်း။ တေံ၊ ဤဂရုဘာဝဟူသောအမည်သည်။ ထိနမိဒ္ဓါဓိကာနံ၊ ထိနမိဒ္ဓလွန်ကဲသော ကိလေသာတို့၏။ ဝါ၊ ကား။ တထာပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဒန္ဓတာယ၊ နှေးသည်အဖြစ်၏။ ပဋိပက္ခော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်သည်။ အဒန္ဓတာ၊ မည်၏။ ဒန္ဓတာယ၊ နှေးသည်အဖြစ်၏။ အဘာဝမတ္တံ၊ မရှိခြင်းမျှသည်။ န မဟုတ်။

ထဒ္ဓဘာဝေါ၊ ခက်ထန်တောင့်တင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ ထမ္ဘော၊ မည်၏။ တေံ၊ ဤထမ္ဘဟူသောအမည်သည်။ ဒိဋ္ဌိမာနာဓိကာနံ၊ ဒိဋ္ဌိမာနလွန်ကဲသော

ကိလေသာတို့၏။ ဝါ၊ ကား။ တပုဓာနာနံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိမာနပြဓာန်းကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ထဒ္ဓဘာဝနိမ္မဒ္ဓနတော ဝေ၊ ခက်ထန်တောင့်တင်းသည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ အပုဋ္ဌိဟတာကာရေန၊ မထိပါးမတိုက်ခိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌန္တိ၊ ရှေးရှုထင်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ အပုဋ္ဌိသာတံ၊ မထိပါးမတိုက်ခိုက်ခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌာပေန္တိ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပုဋ္ဌိသာတ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်ကုန်၏။

ကမ္မနိ၊ အမှု၌။ သာဓု၊ ကောင်းသည်တည်း။ ကမ္မညံ၊ အမှု၌ကောင်းသည်။ ဝါ၊ အမှု၌ခန့်သည်။ ကမ္မညံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ အကမ္မညံ၊ အမှု၌ခန့်သည် မဟုတ်။ ဝါ၊ အမှု၌မခန့်။ တဿ၊ ထိုအမှု၌မခန့်သည်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ အကမ္မညဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဒါနသီလာဒိပုညကိရိယာယံ၊ ဒါနသီလအစရှိသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၌။ အယောဂျတာ၊ မသင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ပေတည်း။ အတ္တတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒာဒိသံကိလေသဓမ္မာ၊ ကာမစ္ဆန္ဒအစရှိသောသံကိလေသတရားတို့ပေတည်း။ ဝါ၊ ကား။ တပုဓာနာ၊ ထို ကာမစ္ဆန္ဒစသည် ပြဓာန်းခြင်းရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အကုသ-လက္ခန္ဓာ၊ တို့ပေတည်း။ ကမ္မညဘာဝေနော၊ အမှု၌ခန့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သာလျှင်။ သမ္ပန္နာကာရေန၊ ပြည့်စုံကောင်းမြတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ ဂဟဏံ၊ သည်။ အာရမ္မဏကရဏသမ္ပတ္တိ၊ မည်၏။ ဝုတ္တာဝ-သေသာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စစသည်မှကြွင်းကုန်သော။ ကာမစ္ဆန္ဒာဒယော စ၊ ကာမစ္ဆန္ဒစသည်တို့သည်၎င်း။ (ကာမစ္ဆန္ဒ ဗျာပါဒ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ-တို့ကို ဆိုသည်) တဒေကဋ္ဌာ၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒစသည်တို့နှင့်တူသော တည်ရာရှိကုန်သော။ သံကိလေသဓမ္မာ စ၊ တရားတို့သည်၎င်း။ (ဤစကားဖြင့် အာဒိ-အရကိုပြုသည်) အဝသေသနီဝရဏာဒယော၊ ဏစသည်တို့ပေတည်း။ ဝိနိဗန္ဓနိမ္မဒ္ဓနေန၊ ကာမစ္ဆန္ဒ စသောအနှောင်အဖွဲ့ အနှောင့်အရှက်ကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးသဖြင့်။ သုခပုဝတ္တိ-ဟေတုတာယ၊ ချမ်းသာစွာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပသာဒ-နီယဝတ္ထု၊ သု၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဝတ္ထုတို့၌။ ပသာဒါဝဟာ၊ ကြည်ညိုဖွယ်ကိုဆောင် တတ်ကုန်၏။ သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ ဝိယာတိ၊ ကား။ အပဂတကာဋ္ဌကာ၊ ကင်းသော အမည်းအညစ်ရှိသော။ သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ၊ ရှေ့စင်သည်။ အလင်္ကာရဝိကတိဝိနိယော-ဂက္ခမာ၊ အဆင်တန်းဆာအထူးတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းငှါခန့်သည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အယမ္ပိ၊ ဤကမ္မညဘာသည်လည်း။ သံကိလေသဝိဂမေန၊ သံကိလေသတရားကင်းသဖြင့်။ ဟိတကိရိယာဝိနိယောဂက္ခမာ၊ အစီးအပွားကို ပြုခြင်းတို့၌ ယှဉ်ခြင်းငှါခန့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

အဿဒ္ဓိယာဒိ စ၊ အဿဒ္ဓိယအစရှိသော တရားသည်၎င်း။ တဒေကဋ္ဌာ၊ ထို အဿဒ္ဓိယ စသည်နှင့်တူသော တည်ရာရှိကုန်သော။ ပါပဓမ္မာ စ၊ အကုသိုလ် တရားတို့သည်၎င်း။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဂေလညံ၊ မခန့်ကျန်းသည်၏အဖြစ် မည်၏။ ဂေလညပဋိပက္ခော၊ ၎င်း ဆန့်ကျင်ဖက်သည်။ အဂေလညံ၊ မည်၏။ တောသံ၊ ဤပါဂုညတာတို့အား။ တဗ္ဘာဝေါ၊ ထိုအနာကင်းသည်၏အဖြစ်ဟူ သော၊ ဝါ၊ ခန့်ကျန်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော။ လက္ခဏံ၊ လက္ခဏာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊ မည်ကုန်၏။ ယထာဝုတ္တ- ဂေလညနိမ္မဒ္ဓနေနေဝ၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မခန့်ကျန်းသည်၏အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ တောသံ၊ ဤပါဂုညတာတို့အား။ အာဒိ- နဝေါ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ တော၊ ဤပါဂုညတာ တို့သည်။ အာဒိနံ၊ အလွန်ဆင်းရဲသည်ကို။ ကပဏံ၊ အထီးကျန်သည်ကို။ န ဝန္တိ ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်စေတတ်ကုန်။ (ပဝတ္တန္တိ-ဟု ကာရိတ်နှင့် ရှိသင့်၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရာဒိနဝါ၊ မည်ကုန်၏။ တေနာကာရေန၊ ထိုနိရာဒိနဝအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌန္တိ၊ ရှေးရှုထင်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ၊ ထိုနိရာဒိနဝအခြင်း အရာကို။ သမ္ပယုတ္တေသု၊ တို့၌။ ပစ္စုပဋ္ဌပေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရာဒိနဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်ကုန်၏။

ကာယသမ္ပန္နိ စ၊ စေတသိက်အပေါင်းဟူသော ကာယ၏ သမ္ပန္နိလည်း ဖြစ် သော။ စိတ္တသမ္ပန္နိ စ၊ စိတ်၏သမ္ပန္နိလည်း ဖြစ်သော။ ဥဇုဘာဝေါ၊ ဖြောင့်မတ် သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ လက္ခိတဗ္ဗတာယ၊ ကြောင့်။ ကာယစိတ္တ- အဇ္ဇဝလက္ခဏာ၊ မည်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ နဂ်လသီသစန္ဒကောဋီ (နဂ်လကောဋီစန္ဒလေခါ-သင့်)ဂေါမုတ္တဝက်တာသင်္ခါတာနံ၊ ထယ်ကိုင်း၏အဖျား ကောက် လရေးကောက် နွားကျင်ကောက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကုဋီလ- ဘာဝါနံ၊ ကောက်သည်၏အဖြစ်တို့ကို။ နိမ္မဒ္ဓနတော၊ နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးတတ် သောကြောင့်။ ကာယစိတ္တကုဋီလဘာဝနိမ္မဒ္ဓနရသာ၊ မည်ကုန်၏။ တတော ဝေ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ သဗ္ဗထာပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ အဇိမှဘာဝေန၊ ကောက် ကျစ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ အဇိမှတံ၊ မကောက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန် ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်ကုန်၏။ မာယာ၊ မာယာ သည်။ သန္တဒေါသပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာ၊ ထင်ရှားရှိသောအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သာဠေယျံ၊ ယျ-သည်။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနလက္ခဏံ၊ ထင်ရှား မရှိသောဂုဏ်ကို ချိုးမွမ်းဖော်ပြခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန် သော။ [၁၄၆] တဒါကာရပဝတ္တာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန် သော။ အကုသလာ ခန္ဓာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ တဒေကဋ္ဌာ၊ ထိုမာယာ သာဠေယျ

စသည်နှင့်တူသောတည်ရာရှိကုန်သော။ သံကိလေသဓမ္မာ စ၊ တို့သည်၎င်း။
 မာယာသာဓဋ္ဌေယျာဒိကာ၊ စသည် မည်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယ
 ပဿဒ္ဓိစသည်တို့တွင်။ စိတ္တပဿဒ္ဓိအာဒိဟိ၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ စိတ္တမေဝ၊ စိတ်
 သည်သာလျှင်။ ပဿဒ္ဓံ စ၊ ငြိမ်းအေးသည်၎င်း။ လဟု စ၊ ပေါ့သည်၎င်း။ မုဒု
 စ၊ နူးညံ့သည်၎င်း။ ကမ္မညံ စ၊ အမှု၌ခန့်သည်၎င်း။ ပဂုဏံ စ၊ လေ့လာခန့်ကျန်း
 သည်၎င်း။ ဥဇု စ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယပဿဒ္ဓိအာဒိဟိ
 ပန၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်မူကား။ ရူပကာယောပိ၊ ရူပကာယသည်လည်း။
 (ပဿဒ္ဓေါ စ၊ သည်၎င်း။ လဟု စ၊ သည်၎င်း။ မုဒု စ၊ သည်၎င်း။ ကမ္မညော
 စ၊ သည်၎င်း။ ပဂုဏော စ၊ သည်၎င်း။ ဥဇု စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။)
 တေနော၊ ပင်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဿဒ္ဓိစသည်တို့၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မာနံ၊
 တို့၏။ ဒုဝိတော၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ၌။ န (ဝုတ္တာ)၊ အပ်။

၄၇၁။ ဆန္ဒနံ၊ အလိုရှိခြင်း။ ဆန္ဒော၊ အလိုရှိခြင်း။ အာရမ္မဏေန၊ ဖြင့်။
 အတ္တိကတာ၊ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဆန္ဒော ကာမောတိ-
 အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ တဏှာပိ၊ ကိုလည်း။ (ဆန္ဒော ဟူ၍။) ဝုစ္စတိ၊
 ဟောအပ်၏။ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ဝီရိယမ္ပိ၊
 ကိုလည်း။ (ဆန္ဒော ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊
 ထိုတဏှာနှင့် ဝီရိယတို့မှ။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ နှစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ကတ္တုကာမတာ-
 ယေတံ အဓိဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကရဏိစ္ဆာ၊ ပြုခြင်းငှါအလိုကို၊ ဝါ၊
 ပြုလိုခြင်းကို။ ကတ္တုကာမတာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ စေတသိကဿ၊
 စေတသိက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ သာရမ္မဏတ္တာ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကရဏိစ္ဆာ နာမ၊ ပြုလိုခြင်း
 မည်သည်။ အာလမ္ပနဿ၊ ကို။ အာလမ္ပိတုကာမတာမုခေနေဝ၊ ဆွဲကိုင်ခြင်း
 အာရုံပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကို ရှေ့သွားပြုသဖြင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏကရဏိစ္ဆာလက္ခဏော၊ အာရုံပြုလိုခြင်း
 လက္ခဏာရှိသော။ ဆန္ဒော၊ ကို။ ကတ္တုကာမတာလက္ခဏော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊
 ၏။ တေနော၊ ပင်လျှင်။ အာရမ္မဏပရိယေသနရသောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။
 အာရမ္မဏေန အတ္တိကတာပစ္စုပဋ္ဌာနောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊
 ဆက်။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့အားဖြင့်။ အယံ၊ ဤဆန္ဒသည်။ အတ္တနော၊ ၏။
 ဝါ၊ မိမိအလိုငှါ။ အာရမ္မဏပရိယေသနရသော၊ အာရုံကိုရှာမှီးခြင်းကိစ္စရှိ၏။
 တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့အားဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဝါ၊ တို့အလိုငှါလည်း။
 (အာရမ္မဏပရိယေသနရသော၊ ကိစ္စရှိသည်။) ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။
 (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုသမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ တေန၊ ထိုဆန္ဒနှင့်။
 ကောရမ္မဏတာယ၊ တူသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေနော၊

ကြောင့်ပင်လျှင်။ အာရမ္မဏဂုဟဏေ။ပ။ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ သွာယံ၊ ထိုဆန္ဒကို။ ကုသလေသု၊ ကုသိုလ်စိတ္တပြုဒ်တို့၌။ ဥပ္ပန္နော၊ လတ်သော်။ ကုသလစ္ဆန္ဒောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယောနိသော- မနသိကာရသမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ ကာရလျှင်အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၄၇၂။ အဓိမုစ္စနံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ အာရမ္မဏော ဌံ။ သန္နိဋ္ဌာနဝသေန၊ ဆုံးဖြတ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ပသာဒနဝသေန၊ အားဖြင့်။ န (ဝေဒိတဗ္ဗံ)၊ အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာ တထာ ဝါ၊ အမှန်အမှား တပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ အာရမ္မဏော ဌံ။ နိစ္ဆယနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အဓိမုစ္စနံ၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနဓိမုစ္စန္ဓဿ၊ မဆုံးဖြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် အား။ ပါဏာတိပါတာဒီသု ဝါ၊ အစရှိသည်တို့၌သော်၎င်း။ ဒါနာဒီသု ဝါ၊ တို့၌သော်၎င်း။ ပဝတ္တိယာ၊ ဧ။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ သဒ္ဓါ ပန၊ သည်ကား။ ပသာဒနိယေသု၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သောအာရုံတို့၌။ ပသာဒါဓိ- မောက္ခော၊ ကြည်ညိုခြင်းဟူသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤအဓိမောက္ခနှင့် သဒ္ဓါတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ၊ ဝုဋ္ဌောသည်။ ယထာသန္နိရိတေ၊ အကြင်အကြင်စူးစမ်းအပ်ပြီးသော။ အတ္ထေ၊ အနက်၌။ နိစ္ဆယနာကာရေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တိတွာ၊ ၍။ ပရတော၊ နောက်၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်လတ်သောဇောတို့၏။ တထာပဝတ္တိယာ၊ ထိုသို့ သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်း၏ ဝါ၊ ငှါ။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ယဒိ ဧဝံ၊ သော်။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေသု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်ဇောတို့၌။ ကထံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ။ တေသမ္ပိ၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာ- သမ္ပယုတ်ဇောတို့၏လည်း။ ဧကံသေနော၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ သံသပ္ပနာ- ကာရဿ၊ သို့လော သို့လောဟု တွေးတောယုံမှား ရွှေရှားသောအခြင်း အရာ၏။ ပစ္စယတာယ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။) ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဒါရကဿ၊ ဧ။ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှဤမှလည်း။ သံသပ္ပနံ ဝိယ၊ ရွှေရှားခြင်းကဲ့သို့။ သံသပ္ပနဿ၊ ရွှေရှားသော ဝါ၊ လျက်။ ကရိဿာမိ န ကရိဿာမိတိ၊ ပြုအံ့ မပြုအံ့ဟူ၍။ အနိစ္ဆယဿ၊ မဆုံးဖြတ်ခြင်း၏။ ပဋိပက္ခ- ကိရိယာ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြိယာသည်။ အသံသပ္ပနံ၊ မည်၏။ ယေသု စိတ္တပြုဒေသု၊ တို့၌။ သန္နိဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ ဏာရှိသော။ အယံ အဓိမောက္ခော၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။) တေသံ၊ ထိုစိတ္တပြုဒ်တို့၏။ အာရမ္မဏဓမ္မော ဝေ၊ တရားသည်သာလျှင်။ သန္နိဋ္ဌေယုဓမ္မော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သောတရားမည်၏။

[၁၄၇] ၄၇၃။ ကိရိယာ / ကာရောတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ ကာရ-သဒ္ဓဿ၊ ဧ။ ဘာဝသာဓနတံ၊ နအဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ဧ။ မနမ္ပိ ကာရောတိ၊ ကား။ မနသိ၊ ၌။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ ကရဏံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယေန၊ အကြင်

မနသိကာရသည်။ မနော၊ ကို။ အာရမ္မဏော ဌံ။ ကရိယတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဿ၊ ထိုစိတ်ကို။ အာရမ္မဏေန၊ နှင့်။ သံယောဇနတော၊ ယှဉ်စေခြင်းကြောင့်တည်း။ တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ ဘေန၊ ထိုမနသိကာရသည်။ အာရမ္မဏံ၊ ကိုလည်း။ မနသိ၊ ဌံ။ ကရိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ပုရိမမနတောတိ၊ ကား။ ဘဝဂံမနတော၊ ဘဝင်စိတ်မှ။ ဝိသဒိသမနန္တိ၊ ကား။ ဝီထိဇဝနံ၊ ဝီထိစိတ်နှင့် ဇောဟူသော။ မနံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိကာရသာမညေန၊ ရဟူသောတူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝီထိဇဝနပဋိပါဒကေ၊ ဝီထိပဋိပါဒက ဇဝနပဋိပါဒကမနသိကာရတို့ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏာဘိမုခံ၊ အာရုံသို့ ရှေးရှု။ သာရေန္တော ဝိယ၊ ပြေးသွားစေဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနသိကာရော၊ ကို။ သာရဏလက္ခဏော၊ ဏာရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သတိယာ၊ ၏။ အသမ္ပုဿနဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိသယာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနတာ၊ ပဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) မနသိကာရဿ ပန၊ ရ၏မူကား။ သံယောဇနဝသေန၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ယှဉ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရမ္မဏာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနတာ၊ ပဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤသတိနှင့် မနသိကာရတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကဿ၊ အာရမ္မဏပဋိပါဒက မနသိကာရ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နတာဝစနံ၊ ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းသည်။ ဣတရမနသိကာရနံ၊ ဤမှတစ်ပါးသော မနသိကာရတို့၏။ တဒညက္ခန္ဓပရိယာပန္နတာမတ္တံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသောခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်မျှကို။ ဇောတေတိ၊ ထွန်းပြ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တထာဇောတိတံ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ထွန်းပြအပ်သော။ တံ၊ ထိုဝီထိပဋိပါဒက ဇဝနပဋိပါဒကမနသိကာရကို။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ၊ ဌံ။ ဩဘာရေတွာ၊ ချ၍၊ ဝါ၊ သွင်း၍။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဝီထိပဋိပါဒကောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၇၄။ တေသု ဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ ယေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ သယံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်၏။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ တေသု စိတ္တစေတသိကဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဟိ၊ မှန်။ (တေသံ၊ ထိုသမ္ပယုတ်တရားတို့၏။)

၁-သိမ္ပုဋ္ဌကား ဝိသဒိသန္တိ ဝီထိဇဝနံ။ မနံ ကရောတိတိ-ဤသို့စသည်ဖြင့် ပါဌ်ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ဝိသဒိသန္တိ၊ ကား။ ဝီထိဇဝနံ၊ ဝီထိစိတ်ဇောစိတ်ကို။ မနံ ကရောတိတိတိ-ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ မနသိကာရသာမညေန၊ ဖြင့်။ ဝီထိဇဝနပဋိပါဒကေ၊ တို့ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ၎င်းသည် အဋ္ဌသာလိနီနှင့် အဘိဓမ္မာဝတာရတို့၌ ရှိသော ဝိသဒိသံ မနံ-ဟူသောပါဌ်နှင့်ညီ၍ သင့်သကဲ့သို့ရှိပေ၏။

အနာရမ္မဏတ္ထေ၊ အာရုံမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ သမပ္ပဝတ္ထေသု၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ တေသု၊ ထိုသမ္ပယုတ်တရားတို့၌။ ဥဒါသိနဘာဝတော၊ လျစ်လျူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အလယ်အလတ်သဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတြမဇ္ဈတ္တတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ သမဝါဟိတ- လက္ခဏာတိ၊ ကား။ သံအဝိသမံ၊ အညီအမျှ။ ယထာသကကိစ္စေသု၊ အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သောကိစ္စတို့၌၊ ဝါ၊ မိမိမိမိနှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စတို့၌။ ပဝတ္တနုလက္ခဏာ၊ ဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ဤတတြမဇ္ဈတ္တဘာသည်။ ဥဒါ- သိနဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာပိ၊ သော်လည်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ယထာသကကိစ္စေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ (ကိံ ယထာ၊ ကား။) ရာဇာ၊ သည်။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ နိသိန္နောပိ၊ သော်လည်း။ အတ္တကရဏေ၊ တရားစီရင်ရာ၌။ ဓမ္မဋ္ဌေ၊ တရားသူကြီးတို့ကို။ ယထာသကကိစ္စေသု၊ တို့၌။ အပ္ပမတ္တေ၊ မမေ့မလျော့သည် တို့ကို။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့တည်း။ အလိနာနုဒ္ဒတပဝတ္တိပစ္စယတ္တာ၊ မတုန်ဆုတ်မပျံ့လွင့်မှု၌ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သိမ္မုနှင့်အညီ တွ-ပစ္စည်းနှင့် ဟိတ်သာသင့်သည်) ဥဒါဓိ- ကတာနိဝရဏရသာ၊ မည်၏။ စ၊ မှန်။ တေ၊ ဤဥဒါဓိကတာနိဝရဏရသာ ဟူသောစကားကို။ ကိစ္စဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ယဒိ ဝေံ၊ သော်။ သဟဇာတာဓိပတိနော၊ တ-အဓိပတိတရား၏။ (အဓိပတိဘာဝေါ၊ သည်။) ကထံ၊ သို့။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အံ။ သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ယံ-ယော အဓိပတိဘာဝေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တမ္ပိ၊ ထိုအဓိပတိအဖြစ်သည်လည်း။ တဿာ၊ ထိုတတြမဇ္ဈတ္တတာ၏။ ကိစ္စမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿာပိ၊ ထိုအဓိပတိတရားကိုလည်း။ တထာပဝတ္တနုမေဝ၊ ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်စေတတ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤဥဒါဓိ- ကတာနိဝရဏရသာ-ဟူသောစကားသည်။ န ဒေါသော၊ အပြစ်မဟုတ်၊ ဝါ၊ ဝါ၊ အပြစ်မရှိ။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။ နိဟိနကိစ္စံ၊ ယုတ်လျော့သောကိစ္စရှိ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ၊ ဣဒံ၊ သည်။ အတိရေကတရကိစ္စံ၊ လွန်ကဲသောကိစ္စ

၁-ဤအရာ၌ အဘိဓမ္မာဝတာရဋ္ဌိကာသစ် ပ-၃၀၈-၌ ယဒိ ဝေံ ကထံ သဟဇာတာ- ဓိပတိနံ အဓိပတိဘာဝေါတိ? နာယံ ဒေါသော။ တမ္ပိ တဿာ ကိစ္စမေဝ၊ ယံ သဟဇာတ- ဓမ္မာနံ အဓိပတိဘာဝေ ပဝတ္တာပနံ-စသည်ဖြင့်ရှိ၏။ ထိုပါဌ်ကိုထောက်၍ ဤ၌လည်း “ယဒိ ဝေံ သဟဇာတာဓိပတိနော အဓိပတိဘာဝေါ ကထန္တိ? တမ္ပိ တဿာ ကိစ္စမေဝ၊ ယံ သဟဇာတဓမ္မာနံ အဓိပတိဘာဝေ-တဿာပိ တထာ ပဝတ္တာပနန္တိ နာယံ ဒေါသော”ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဓိပတိဘာဝေါ ၌။ တဿာပိ၊ ထိုအဓိပတိတရားကိုလည်း။ တထာ၊ ထိုအဓိပတိအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ယံ ပဝတ္တာပနံ၊ အကြင်ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ တဿာ၊ ၎င်း။ ကိစ္စမေဝ၊ တည်း-စသည်ဖြင့် အနက်ပေး။

ရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပက္ခပါတဝသေန ဝိယ၊ တဖက်၌ ကျသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ကဲ့သို့။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ ပက္ခပါတော၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုတဖက်၌ကျသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဥပစ္ဆန္နန္တိ ဝိယ၊ ဖြတ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

အနိယတေသု ဣစ္ဆန္တိတိ ဣမိနာ၊ ဤစကားဖြင့်။ စေတသိကန္တရဘာဝေန၊ စေတသိက်တပါးအဖြစ်ဖြင့်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာသည်။ အဒေါသောယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ၊ မှန်။ သောယေဝ၊ ထိုအဒေါသကိုသာလျှင်။ မေတ္တာ မေတ္တာယနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌ မေတ္တိ မေတ္တာယနာ-ဟု ရှိ၏) နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်၏။ ဥပေက္ခာတိ၊ ကား။ ယံ ဥပေက္ခံ၊ ကို။ မေတ္တာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကဲ့။ ပရိကပေန္တိ၊ ကေစိဆရာ တို့က ကြံဆကုန်၏။ သာ၊ ထိုဥပေက္ခာသည်။ တဩမဇ္ဈတ္တပေက္ခာယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။

[၁၄၈] ၄၇၅။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုနန္တိ၊ ကား။ ပရပါဏပရဓနပရဏတ္တိ အာဒိနံ၊ သူတပါး၏အသက် သူတပါး၏ဥစ္စာ သူတပါး၏မိန်းမ အစရှိသည် တို့ကို။ အမဒ္ဒနံ၊ န-ဟူသည်။ မဒ္ဒနပဋိပက္ခဘာဝေါ၊ ကျော်နင်းခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်တည်း။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုတော၊ မှ။ သင်္ကောစန- ကိရိယာပဒေသေန၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းကြိယာကိုညွှန်ပြခြင်းဖြင့်။ ကာယဒုစ္စရိ- တာဒိတော ဝေ၊ ရိုက် အစရှိသည်မှသာလျှင်။ သင်္ကောစနကိရိယာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗပ္ပံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ ဒုစ္စရိတဝတ္ထုနော၊ ကို။ အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မပြုသော အားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ၊ ရှိ။) န ယုဇ္ဇန္တိ၊ မသင့်ကုန်။ အထ ခေါ၊ ကား။ ဒုစ္စရိတဿ၊ ကို။ (အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။) စ၊ ဆက်။ ဝိရတိနံ၊ တို့၏။ သောရစ္စဝသေန၊ ကောင်းမှု၌မေ့လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ကောစနံ စ၊ ကာယဒုစ္စရိက် စသည်မှ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသည်၎င်း။ အကိရိယာ စ၊ ကာယဒုစ္စရိက် စသည်ကို မပြုခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိရောတ္တပ္ပါနံ၊ တို့၏။

၁-ဟိရိသြတ္တပ္ပတို့အရာ၌လည်း အကရဏရသ၊ သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့ကို ဆိုခဲ့သော ကြောင့် ဤ၌ သင်္ကောစနရသနှင့် အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့သည် ၎င်းတို့နှင့် အဘယ်သို့ ထူးပါသနည်း? ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဝိရတိနုဉ္စ-စသည်ကို မိန့်ဆိုသည်။
၂-သိမ္မုနှင့်အညီပင်၊ ၎င်းဖြင့် အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ပြသည်။ အကိရိယာနုဉ္စ-ကား မကောင်း။

ဇိဂုစ္ဆနာဒိဝသေန၊ စက်ဆုပ်ခြင်း စသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် (သင်္ကောစနံ စ၊ မကောင်းမှုမှ တွန့်ဆုတ်ခြင်းသည်၎င်း။ အကိရိယာ စ၊ မကောင်းမှုကို မပြုခြင်း သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤဝိရတီနှင့် ဟိရိသြတ္တပုတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။

၄၇၆။ သင်္ခါရတိ၊ စကားကို။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာတရားတို့ကို။ ဣဓ၊ ဤ။ အဓိပေတော၊ ကုန်၏။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဋ္ဌတိ သာတိ၊ ၃၈-ပါးတို့ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ ယထာ၊ စိတ်ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ၊ ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သောတရားတို့သည်လည်း။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယမဟာကုသိုလ်စိတ်၌။ သသင်္ခါရ ဝေ၊ တို့သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသင်္ခါရဘာဝ။ပ။ဝိသေသောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ အဝသေသာ၊ ကုန်သော။ ပဌမေ၊ ပဌမစိတ်၌။ ဝုတ္တဓမ္မာ၊ ဆိုအပ်သော စေတသိက်တရားတို့သည်။ (အဝသေသ-၏အရကို ပြသည်)

အဝသေသာ။ပ။ဂစ္ဆန္တိတိ ဧတ္တ၊ ဤပါ၌။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတေ၊ ဂုတ်စိတ်၌။ ကထံ၊ သို့။ သမ္ဘဝန္တိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ။ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝတော၊ ရှေးအဖို့၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အပ္ပနာပတ္တာ ဝေ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဂုတ်တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ တတော၊ ထိုအပ္ပနာ-စိတ္တုပ္ပါဒ်မှ။ အညတ္ထ ပန၊ တပါးသော ကာမာဝစရစိတ္တုပ္ပါဒ်၌ကား။ ဥပေက္ခာ-သဟဂတာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

သုဝိသုဒ္ဓဿ၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်ပြီးသော။ ကာယကမ္မာဒိကဿ၊ ကံ စသည် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ (သုဝိသုဒ္ဓကာယကမ္မာဒိကဿ-ဟု ရှိသင့်၏။ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သောကာယကံ စသည် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား-ဟု ပေး) စိတ္တသမာဓာန-ဝသေန၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာထားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ရူပါရူပါဝစရ-ကုသလပုဝတ္တိ၊ ကုသိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ကာယကမ္မာဒိနံ၊ တို့ကို။ သောဓနဝသေန၊ သုတ်သင်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (မဟာကုသိုလ်ကဲ့သို့ မဖြစ်သည်ကို ပြ၏) ဒုစရိတဒုရာဇီဝါနံ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆိန္ဒနပဋိပုဿမ္ဘနဝသေနပိ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း တဖန်ငြိမ်းစေခြင်း၏အစွမ်း အားဖြင့်လည်း။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (မဂ်ဖိုလ်တို့ကဲ့သို့ မဖြစ်သည်ကိုပြ၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟဂုတစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တို့၌။ ဝိရတီနံ၊ တို့၏။ အသမ္ဘဝေ-ယေဝ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ

ဝိရတိတ္တယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ တတောတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရပဌမေ၊ ပဌမ
 ဈာန်စိတ်၌။ ဝုတ္တစေတသိကတော၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော စေတသိက်အပေါင်းမှ။ တေ-
 ယေဝါတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရပဉ္စမေ၊ မ-ဈာန်စိတ်၌။ ဝုတ္တစေတသိကာ ဝေ၊ သာ
 လျင်တည်း။ ယဒိ ဝေ၊ သော်။ ရူပါဝစရတော၊ မှ။ ဝိသေသော၊ အထူးကား။
 ကော၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ အရူပါဝစရ။ပ။ ဝိသေ-
 သောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

ပဌမဇ္ဈာနိကေတိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈာနဝတိ၊ ပဌမဈာန်ရှိသော။ မဂ္ဂ-
 ဝိညာဏေတိ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဓေပိ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂဝိညာဏေ၊
 မဂ်စိတ်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။
 သမ္ပန္နော၊ ဧ။ ဒုတိယဇ္ဈာနိကာဒိဘေဒေ မဂ္ဂဝိညာဏေတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ၌။ အာဒိ-
 သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ တတိယစတုတ္ထပဉ္စမဇ္ဈာနိကာနိ၊ ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော မဂ်စိတ်တို့
 ကို။ သင်္ကတောတိ၊ သိမ်းယူ၏။ ဝုတ္တနယေနာတိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်ဟူ
 ၍။ (အာစရိယေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ဧ။ အဝိသေသေန၊ အထူးမရှိသောအား
 ဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ကိံ၊ သိအပ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနာယ၊ သည်။
 (သတိ၊ သော်။) နော၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ (နောတိ-ဟူသော သီမုနှင့်အညီ
 ပင်) ဒဿေန္တော၊ ၍။ ကရုဏာမုဒိတာနန္တိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။ တတ္ထ၊
 ထိုပါဌ၌။ မဂ္ဂဝိညာဏာနံ၊ မဂ်စိတ်တို့၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတ္တာ စ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်
 အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကရုဏာမုဒိတာနံ၊ တို့၏။ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ
 စ၊ သတ္တဝါပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တာသံ၊ ထိုကရုဏာ
 မုဒိတာတို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ်စိတ်၌။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ န၊ မရှိ။ စ၊
 တပါး။ မဂ္ဂဓမ္မေသု၊ မဂ်တရားတို့တွင်။ ပါဒကာဒိနိယမေန၊ ပါဒကဈာန်အစရှိ
 သော ကိန်းသေမြဲစေသော နိယမအားဖြင့်။ ကဒါစိ၊ ၌။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဝိရဟော၊
 သမ္မာသင်္ကပ္ပ၏ ကင်းခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ [၁၄၉]ပန၊ သော်လည်း။
 ကာယဒုစ္စရိတာဒိနံ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆိန္ဒနဝသေနော၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သည်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်သာလျှင်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ဧ။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဝိရတိ-
 ဝိရဟော၊ ဝိရတိတို့၏ကင်းခြင်းသည်။ (ကဒါစိ၊ မှ။) န(သိယာ)၊ မဖြစ်နိုင်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိယတဝိရတိတာ၊ မြဲသော ဝိရတိရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊
 အမြဲတမ်း ဝိရတိရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။)

၄၇၈။ န ဟိရိယတိ န လဇ္ဇတိ၊ မရှက်တတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဟိရိကော၊
 မည်၏။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရ၏။ ဝါ၊ ကား။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကိုရ၏။ ဝါ၊ ကား။
 တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မသမုဒါယော၊ ထိုအဟိရိကနှင့်ယှဉ်သောတရားအပေါင်းကိုရ၏။
 အဟိရိက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ လျက်။ ဧကဿ၊ တခုသော။ ကကာရဿ၊
 က-အက္ခရာ၏။ လောပံ၊ ကြေခြင်းကို။ ကတော၊ ၍။ အဟိရိက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊

၏။ န ဩတ္တပ္ပန္နိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ ဩတ္တပ္ပဿ၊ ၏။ ပဋိပက္ခဘူတံ၊ ဖြစ်
 သော။ ဓမ္မံ၊ အကုသိုလ်တရားကို။ အာဟ၊ ၏။ အဇိဂုစ္ဆနံ၊ န ဟူသည်။ အဟိဋ္ဌနံ၊
 မရှုတ်ချခြင်းတည်း။ ဝါ၊ မစက်ဆုပ်ခြင်းတည်း။ အလဇ္ဇာ၊ ဇွာ-ဟူသည်။ အဝိရိဋ္ဌာ၊
 မရှက်ခြင်းတည်း။ တေဟောဂါတံ၊ ကား။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ ဝေ၊ စသည်တို့မှ
 သာလျှင်။ အသာရဇ္ဇံ၊ ဇွာ-ဟူသည်။ နိဗ္ဗယတာ၊ ကြောက်ခြင်းကင်းသည်၏
 အဖြစ်တည်း။ အနုတ္တာသော၊ သ-ဟူသည်။ အသမ္ဘမော၊ မတုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။
 ဝါ၊ မထိတ်လန့်ခြင်းတည်း။ ဝုတ္တပ္ပဋိပက္ခဝသေနာတံ၊ ကား။ အဟိရိကံ၊ သည်။
 အလဇ္ဇနာကာရေန၊ ဖြင့်။ ပါပါနံ၊ တို့ကို။ ကရဏရသံ၊ ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။
 အနောတ္တပ္ပံ၊ သည်။ အနုတ္တာသာကာရေန၊ မထိတ်လန့်သော အခြင်းအရာအား
 ဖြင့်။ (ပါပါနံ၊ တို့ကို။ ကရဏရသံ၊ ရှိ၏။) ဝုတ္တပ္ပကာရေနော၊ ဖြင့် သာလျှင်။
 ပါပတော၊ မှ။ အသင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ မတုန်ဆုတ်သောအားဖြင့် ဉာဏ်
 အားရှေးရှုထင်ကုန်၏။ အတ္တနိ စ၊ ဌ်၎င်း။ ပရေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ အဂါရဝပဒ-
 ဋ္ဌာနာနိ၊ မရိသေခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိကုန်၏။ ဂါမသုကရဿ၊
 ရှာဝက်၏။ အသုစိတော၊ မစင်မှ။ အဇိဂုစ္ဆနံ ဝိယ၊ မစက်ဆုပ်ခြင်းကဲ့သို့။ အဟိ-
 ရိကေန၊ ဖြင့်။ ကိလေသာသုစိတော၊ မှ။ အဇိဂုစ္ဆနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 သလဘဿ၊ ပိုးနှံကောင်၏။ ဝါ၊ ပိုးပရံ၏။ ဝါ၊ ပိုးဖလံ၏။ အဂ္ဂိတော၊ မှ။
 အနုတ္တာသော ဝိယ၊ မထိတ်လန့်ခြင်းကဲ့သို့။ အနောတ္တပ္ပေန၊ ဖြင့်။ ပါပတော၊
 မှ။ အနုတ္တာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တပ္ပဋိပက္ခဝသေန၊
 ဆိုအပ်ပြီးသောရသစသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိတ္တာရော၊
 ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

၄၇၉။ လုဗ္ဗန္တိ တေနာတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ယံ၊ ကို။ (မယာ၊
 သည်။) ဝတ္တပ္ပံ၊ ၏။ တံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတပ္ပံ၊
 ၏။ လုဗ္ဗန္တိတံ၊ ကား။ အဘိဂိဇ္ဈန္တိ၊ မက်မောကုန်၏။ မုယုန္တိတံ၊ ကား။ န ဗုဇ္ဈန္တိ၊
 မသိကုန်။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏံ၊ အာရုံကိုဖမ်းယူခြင်းသည်။ ဣဒံ၊ ဤဥစ္စာသည်။
 မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တဏှာဘိနိဝေသဝသေန၊ တဏှာတည်း
 ဟူသော မြဲမြံစွာလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနိဝိဿ၊ မြဲမြံစွာလုံး
 သွင်း၍။ အာရမ္မဏဿ၊ ကို။ အဝိဿဇ္ဇနံ၊ မစွန့်လွှတ်ခြင်းတည်း။ အာရမ္မဏကရဏ-
 မတ္တံ၊ အာရုံကိုယူခြင်းမျှသည်။ န၊ မဟုတ်။ အဘိသင်္ဂေ၊ ဂ-ဟူသည်။ အဘိမုခ-
 ဘာဝေန၊ ရှေးရှု၏အဖြစ်ဖြင့်။ အာသတ္တိ၊ ကပ်ငြိခြင်းတည်း။ အပရိစ္စာဂေါ၊
 ဂ-ဟူသည်။ အဝိဇဟနံ၊ မစွန့်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဒုမ္မောစနိယတာ၊ လွှတ်နိုင်
 ခဲ့သည်၏အဖြစ်တည်း။ အဿာဒဒဿနံ၊ န-ဟူသည်။ အဿာဒဒိဋ္ဌိ၊ သာယာဖွယ်
 ဟု ရှုမြင်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဿာဒါနုပဿိနော စ၊ သာယာဖွယ်ဟု
 ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၇၀။ ဓမ္မသဘာဝဿ၊ မှန်ကန်သောသဘောကို။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ အဒဿနံ၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ အန္ဓဘာဝေါ၊ ကန်းသည်၏အဖြစ်မည်၏။ အညာဏံ၊ ဇာတိသည်။ ဣဏပဋိပက္ခော၊ ဣဏ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဘည်း။ သမ္ပုဋ္ဌိဝိဇ္ဇိတံ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ အသမတ္တတာ၊ အဖြစ်သည်။ အသမ္ပုဋ္ဌိဝေဓော၊ မည်၏။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် (မောဟဖြစ်လတ်သော်)။ ဣဏံ၊ သည်။ အာရမ္မဏသဘာဝံ၊ အာရုံ၏မှန်ကန်သောသဘောကို။ ပဋိဝိဇ္ဇိတံ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ဝါ၊ မရနိုင်။ တထာ၊ အားဖြင့်။ မောဟဿ၊ ၎င်း။ ပဝတ္တံ၊ သည်။ အာရမ္မဏသဘာဝစွာဒနံ၊ မည်၏။ အသမ္မာပဋိပတ္တိံ၊ မှန်စွာမသွားခြင်း မသိခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (ဖလပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ပြသည်) ဝါ၊ ကား။ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ မှန်စွာသွားခြင်း သိခြင်း၏။ ပဋိပက္ခဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဂယုတိ၊ အပ်၏။ (အာကာရပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ပြသည်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသမ္မာပဋိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ အန္ဓကရဏံ၊ ဣဏံအမြင်ကန်းသည်ကိုပြုခြင်းသည်။ အန္ဓကာရော၊ မည်၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အန္ဓကာရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မည်၏။

၄၇၁။ မိစ္ဆာတိ၊ ကား။ ဓမ္မသဘာဝဿ၊ ၎င်း။ ဝိပရိတံ၊ ဖောက်ပြန်စွာ။ ဝါ၊ ပြောင်းပြန်။ နိစ္စာဒိတော၊ အစရှိသောအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယောနိယော အဘိနိဝေသော၊ သ-ဟူသည်။ အနုပါယာဘိနိဝေသော၊ အကြောင်းမှန်မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းမှန်မဟုတ်သောနှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ဥပုထာဘိနိဝေသော၊ လမ်းမှားအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ [၁၅၀] ဓမ္မသဘာဝံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ၎င်း။ ပရတော၊ မှားသောအားဖြင့်။ အာမသနံ၊ သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ပရာမာသော၊ မည်၏။ ဝိပရိတဂ္ဂါဟဝသေန၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းစွာယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဒမေဝ၊ ဤအယူသည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညံ၊ တပါးသောအယူသည်။ မောဿံ၊ အချည်းနှီးသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝိသနံ၊ မြဲမြံစွာနှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသော၊ မည်၏။

၄၇၂။ ယဿ ဓမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓတံ၊ တက်ကြွပျံ့လွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကား။ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ ထိုတရားနှင့်ယှဉ်သောတရားတို့သည်လည်း။ (ဥဒ္ဓတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သော ဓမ္မော၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ အဝုပသမောတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အသန္နိသိန္နအပသန္နဘာဝံ၊ မငြိမ်ဝပ်သည်၏အဖြစ် မကြည်လင်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ အနဝဋ္ဌာနရသန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ စလနကိစ္စံ၊ လှုပ်ရှားခြင်း

ကိစ္စကို။ (အာဟာ၊ ၎င်း။) ဘန္တတန္တိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ပရိဗ္ဗမနာကာရံ၊ ထက်ဝန်းကျင်
 လည်သောအခြင်းအရာကို။ (အာဟာ၊ ၎င်း။) စေတသော အဝူပသမေတိ၊ ပုဒ်သည်။
 နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ပယောဇနေ၊ အကျိုး၌။ ဘုမ္မံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်
 အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ ။ ဝါ၊ ကား။ အဝူပသမပစ္စယဘူတံ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၏
 အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အဝူပသမေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၎င်း။ အကုသလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဧကန္တနိဟိနတယ၊ စင်စစ် ယုတ်ညံ့သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အကုသလဘာဝေန စ လာမကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

၄၈၃။ ဣတ္ထိ၊ ဤဒုတိယစိတ်၌။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ အနိယတံ၊ တည်း။
 မာနာဒိ၊ မာန အစရှိသော စေတသိက်သည်။ (အနိယတံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ အနိယတတာ စ၊ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣ
 ဒုတိယစိတ္တေ၊ ၌။ ပဌမာကုသလတော၊ မှ။ ဝိသေသော၊ တည်း။

အနုဿာဟနာဝသီဒနဘာဝေန၊ အားထုတ်ခြင်းကင်း၍ ဆုတ်နစ်သည်၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ သံဟတဘာဝေါ၊ တွန့်သည်၏အဖြစ်သည်။ ထိနံ၊ မည်၏။ တေန၊
 ထိုထိနနှင့်။ ယောဂတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ထိနံ၊ မည်သည်။ ဝါ၊
 တွန့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တဿ၊ ထိုတွန့်သောစိတ်၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ထိနတာ၊ မည်၏။ အသမတ္တတာဝိသာတဝသေန၊ အစွမ်းသတ္တိ
 ကင်း၍ ပင်ပန်းခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အကမ္မညတာ၊ အမူ၌မခန့်သည်၏
 အဖြစ်သည်။ မိဒ္ဓံ၊ မည်၏။ တတော ဝေါ ပင်လျှင်။ တေန၊ ထိုမိဒ္ဓနှင့်။
 သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ မေဓိတာ၊ နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
 ဝိဟတသာမတ္ထိယာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော အစွမ်းသတ္တိရှိကုန်သည်။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိဒ္ဓနတာ မိဒ္ဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၎င်း။ အနုဿာဟလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဥဿာဟပဋိပက္ခလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်း၏
 ဆန့်ကျင်ဖက်လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ပျင်းရိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝီရိယဿ၊ ကို။ ဝိနော-
 ဒနံ ခိပနံ၊ ပစ်ပယ်ခြင်းသည်။ ဝီရိယဝိနောဒနံ၊ မည်၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာကိုယ်နှင့်
 ညီစေရန် သီမူနှင့်အညီ အနက်ပြန်သည်) သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သံသီဒနာ-
 ကာရေန၊ ဆုတ်နစ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကား။
 တေသံ၊ ထိုသမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ သံသီဒနံ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အကမ္မညတာလက္ခဏန္တိ ဣ
 ပါဌ၌။ ထိနမိ၊ သည်လည်း။ အကမ္မညသဘာဝမေဝ၊ သာလျှင်။ ကာမံ (ဟောတိ)၊

၁-အယောနိသောမနသိကာရကြောင့်ပြီးမည့် အကျိုးကိုပင် အာဓာရပြု၍ ဆိုထား
 သည်ဟု ဆိုလို၏။ ထိုကြောင့် အဝူပသမေ၊ မငြိမ်သက်ရန်အလို့ငှါ-ဟူ၍လည်း အနက်
 ပြန်သင့်၏။

အကယ်၍ကား ဖြစ်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုထိုနည်း။ စိတ္တဿ၊ ၏။
 (အကမ္မညဘာဝေါ၊ သဘောပေတည်း။) မိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယဿ၊
 ၏။ (အကမ္မညဘာဝေါ၊ ပေတည်း။) ဣတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤထိုနည်းတို့၌။
 ဝိသေသော၊ တည်း။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌။
 တတ္ထ ကတမံ ထိနံ? ယာ စိတ္တဿ အကလ္လတာ အကမ္မညတာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။
 တတ္ထ ကတမံ မိဒ္ဓံ? ယာ ကာယဿ အကလ္လတာ အကမ္မညတာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။
 (ဣတိ) အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣမေသံ၊ ဤထိုနည်းတို့၏။ နိဒ္ဒေသော၊
 အကျယ်ညွှန်ပြသောစကားသည်။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်၏။ ဩနဟနံ၊ န-ဟူသည်။
 ဝိညာဏဒ္ဓါရာနံ၊ ဝိညာဉ်ဖြစ်ကြောင်းဒ္ဓါရတို့ကို။ ပိဒဟနံ၊ ပိတ်ခြင်းတည်း။
 လီနတာ၊ ဟူသည်။ လီနာကာရော၊ တွန့်သောအခြင်းအရာတည်း။ အာရမ္မဏဂ္ဂ-
 ဟဏော ၌။ သင်္ကောစော၊ တွန့်ခြင်းတည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ထိနေန၊ ဖြင့်။
 စိတ္တဿေဝ၊ သာလျှင်။ သံဟနနံ၊ တွန့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မိဒ္ဓေန ပန၊
 မိဒ္ဓဖြင့်မူကား။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယဿ ဝိယ၊ ၏ကဲ့သို့။ ရူပကာယဿာပိ၊
 ၏လည်း။ (သံဟနနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမိဒ္ဓကို။
 (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) ဝါ၊ သည်။ ပစလာယိကာနိဒ္ဓံ၊ မျက်တောင်တလှုပ်လှုပ်နှင့် မှိတ်
 တုတ်မှိတ်တုတ်ဖြစ်လျက် အိပ်ငိုက်ခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ပစလာယိကာနိဒ္ဓံ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အရတိ၊ အရတိ-ဟူသည်။
 ပန္နသေနာသနေသု စ၊ အလွန်အစွန်အဖျားကျသော တောကျောင်းတို့၌၎င်း။
 အဓိကုသလဓမ္မေသု စ၊ လွန်မြတ်သော သမထဝိပဿနာဘာဝနာကုသိုလ်တရား
 တို့၌၎င်း။ အရောစနာ၊ မနှစ်သက်ခြင်းတည်း။ ဝိဇမ္ဘိကာ၊ ကာ-ဟူသည်။ ဝိဇမ္ဘန-
 သင်္ခါတဿ၊ ကိုယ်လက်တို့ကို ပစ်နှံ့ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ကာယဒုဠုလ္လဿ၊ ကိုယ်၏
 လေးလံသည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏဘူတာ၊ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သံကိလေသပုဝတ္တိ၊
 သံကိလေသတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ [၁၅၁] စ၊ ဆက်။ အရတိဝိဇမ္ဘိကာဒိ-
 သူတိ၊ ပါဠိ၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ တန္တိအာဒိနံ၊ ပျင်းခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။
 ဂဟဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤအရတိဝိဇမ္ဘိကာဒိသု-ဟူ
 သောပုဒ်သည်။ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗေ၊ သော။ ပယောဇနေ၊ ၌။ ဘုမ္မဝစနံ၊ တည်း။

အဝသေသာ၊ ကုန်သော။ သောဋ္ဌဿ၊ ၁၆-ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ ပန၊
 ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤတတိယစိတ်၌။ မာနော၊ သည်။ အနိယတော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ တေန၊ ထိုမာနနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ သတ္တရသေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မာန အနိယတဖြစ်သည်ဟူသော စကားသည် မှန်၏။
 ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ သညောဇနံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ သညောဇနော ဓမ္မော ဥပုဇ္ဇတိ ဟေတု-
 ပစ္စယာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ၌။ ကာမရာဂေန၊ နှင့်။ စတုက္ခတ္တံ၊ စ၊ လေးကြိမ်
 ၎င်း။ ပဋိသေန၊ နှင့်။ တိက္ခတ္တံ၊ စ၊ ၎င်း။ မာနော ဝိစိကိစ္ဆာ ဘဝရာဂေါတိ၊

ဂ-ဟူကုန်သော။ တယောပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤသံယောဇဉ်တို့
 သည်။ သ ဝိ* ၊ တကြိမ်စီ၎င်း။ အာဂါမိနော၊ (မူလပုဒ်အဖြစ်ဖြင့်) လာကုန်၏။
 (ဣတိ၊ သို့။) သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ သံယောဇနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဒသဝိဓာ၊
 အားဖြင့်၊ ဝါ၊ အပြားရှိသော။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းသည်။ (အာဂတာ၊
 လာ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒသိတာယ၊ သော။ ဒသဝိဓာယ၊ သော။ ယောဇနာယ၊
 ဌ။ ကာမရာဂသညောဇနံ ပဋိစ္စ မာနသညောဇနံ အဝိဇ္ဇာသညောဇနန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ ကာမရာဂသညောဇနံ ပဋိစ္စ အဝိဇ္ဇာသညောဇနန္တိ စ၊ ဟူ၍
 ၎င်း။ တထာ၊ တပါး။ မာနသညောဇနံ ပဋိစ္စ ဘဝရာဂသညောဇနံ အဝိဇ္ဇာ-
 သညောဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ၍။ ဘဝရာဂသညောဇနံ ပဋိစ္စ အဝိဇ္ဇာသညော-
 ဇနန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂတာဟိ၊ ကုန်သော။ ယောဇနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 မာနဿ၊ ၎်။ အနိယတဘာဝေါ၊ ကို။ ပကာသိတော၊ ၎်။ ဟိ၊ အပြစ်ကား။
 မာနော၊ သည်။ နိယတော၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ ကာမရာဂဿ၊ ၎်။
 မာနရဟိတာ၊ မှကင်းသော။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တထာ၊ တူ။
 ဘဝရာဂဿ၊ ၎်။ (မာနရဟိတာ၊ သော။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ န သိယာ၊ ရာ။) ဧဝံ၊
 ဤသို့မဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ဌ။ ကာမရာဂေန၊ နှင့်။ စတုက္ခတ္တံ၊
 ကြိမ်။ ယောဇနာ၊ သည်။ န သိယာ၊ ရာ။ တိက္ခတ္တံယေဝ၊ သာလျှင်။
 (ယောဇနာ၊ သည်။) သိယာ၊ ၎်။ ဘဝရာဂမူလိကာ၊ ဘဝရာဂလျှင် မူလ
 ရှိသော။ (ယောဇနာ) စ၊ သည်လည်း။ န သိယာ၊ ရာ။ စ၊ ဆက်။
 ဧဝံ၊ ဤသို့မဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ သံယော-
 ဇနေဟိ၊ တို့နှင့်။ အဋ္ဌဝိဓေန၊ အားဖြင့်။ ယောဇနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၎်။
 ဒသဝိဓေန၊ ဖြင့်။ (ယောဇနာ၊ သည်။) န(သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ သော်လည်း။
 ဝါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဒသဝိဓာဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ (ယောဇနာ၊ ကို။)
 ဒသိတာ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏* ၊ သေယျာဒိဝသေန၊ သာ၍မြတ်သည်
 စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥစ္စတော၊ မြင့်သောအားဖြင့်။ နမနံ၊ ညွတ်ခြင်းသည်။
 ဥန္နတိ၊ မည်၏။ ဥန္နမနဝသေနော၊ တက်ကြွသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။
 သမ္ပဂ္ဂဟရသော၊ ပင့်မြောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝိရိယံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တံတံကိစ္စ-
 သာဓနေ၊ ထိုထိုကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၌။ အပ္ပုဿဟနဝသေန၊ လွန်စွာအားထုတ်
 သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န(သမ္ပဂ္ဂဏှာတိ)၊ ချီးမြောက်သည်မဟုတ်။ ဩမာန-
 သာပိ၊ အယုတ်အညံ့အားဖြင့် နှိုင်းယှဉ်သော မာန၏လည်း။ အတ္တာနံ၊ မိမိ
 ကိုယ်ကို။ အဝံကတော၊ အောက်၌ပြု၍၊ ဝါ၊ အောက်သို့ချ၍။ ဂဟဏမ္ပိ၊ ယူခြင်း
 ပင်ဖြစ်သော်လည်း။ သမ္ပဂ္ဂဟဏဝသေနော၊ ပင့်မြောက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်

၁-ဤ၌ ပြဆိုချက်ကို ပဋ္ဌာန်းပါဠိတတိယ-နာ ၂၀၉-၌ ရှိသော ပါဠိရင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်၍
 ကြည့်မှ ရှင်းလင်းစွာသိနိုင်မည်။

သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဠ္ဗဗ္ဗံ၊ ဧ။ အစူဂ္ဂတဓဇော၊ အလွန်
 မြင့်တက်သော တံခွန်ကို။ ကေတု၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣဓ ပန၊ ဤအရာ၌ကား။
 ကေတု ဝိယ၊ အလွန်မြင့်တက်သော တံခွန်နှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေတု၊
 ကေတုမည်၏။ ဥဠာရတမာဒိဘာဝေါ၊ အမြတ်ဆုံးစသည်၏အဖြစ်ကို။ (လဗ္ဗတိ၊
 ဧ။) ကေတုဘာဝသင်္ခါတံ၊ အလွန်မြင့်တက်သော တံခွန်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ဟု
 ဆိုအပ်သော။ တံ ကေတု၊ ထိုမြင့်တက်ခြင်း သာလွန်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ အလွန်မြင့်
 တက်သော တံခွန်ကဲ့သို့ အမြတ်ဆုံးစသည်၏အဖြစ်ကို။ ကာမေတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ကေတုကမ္ပ၊ မည်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကိုရ၏။ ယဿ ဓမ္မဿ၊ အကြင်
 မာနတရား၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (တံ၊ ထိုစိတ်သည်။) ကေတုကမ္ပ၊ ကေတုကမ္ပ
 မည်သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) သာ (ဓမ္မဇာတိ)၊ ထိုမာနဟူသောတရားသဘော
 သည်။ ကေတုကမ္ပတာ၊ တာမည်၏။ ။ အဟန္တိ၊ ငါဟူ၍။ ပဝတ္တနတော၊
 ကြောင့်။ မာနဿ၊ ဧ။ ဒိဋ္ဌိသဒိသိ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်တူသော။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
 (အတ္တိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုမာနသည်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။
 ကေစိတ္တုပ္ပါဒေ၊ တခုတည်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ အတ္တသိနေဟ-
 သန္နိဿယော စ၊ မိမိကိုယ်ကို ချစ်ခြင်းလျှင် မှီရာရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။)
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တလောဘပဒဋ္ဌာနောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

တ္ထောပိ စာတိ၊ ပါဠိ၌။ စ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ကို။ အာကမ္ပတိ၊
 ဆွဲငင်၏။ (မာနော စ၊ မာနသည်လည်း-ဟူ၍ အနက်ပေးစေလို၏)

၄၇၅။ ဒုဿန္တိတိ၊ ကား။ ဗျာပဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်၏။ စက္ခုက္ကံ၊ ကွ-ဟူသည်။
 ကုဇ္ဈနံ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းတည်း။ (ဝစနတ္ထကို နှာ ၁၄၄-၌ ပြခဲ့ပြီ) အတ္တနော၊
 ဧ။ ပဝတ္တိအာကာရဝသေန စ၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။
 ဝိရူပသံသပ္ပနကအနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာပနဝသေန စ၊ ဖောက်ပြန်ရွေးရှားပြန်သွားတတ်
 ကုန်သော အနိဋ္ဌရူပတို့ကို ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။^၂ ဝိသပ္ပနရသော၊
 ဖောက်ပြန်စွာ ပြန်သွားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ အနိဋ္ဌရူပတို့ကို ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်း
 အားဖြင့် ကိုယ်ကို တုန်လှုပ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော
 ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏။ [၁၅၂] ကာယဿ၊ ဧ။ ဝိဇ္ဈတ္တဘာဝါပါဒနတော၊ လောင်အပ်

၁-ကေတုကမ္ပ၊ တဒေဝ ကေတုကမ္ပ-ဟုဆိုလိုလျက် အကျဉ်းနည်းအားဖြင့် ကေတု-
 ကမ္ပ-ဟု တခါတည်း နိပ္ပန္န ချသည်။
 ၂-ပူလဋီ ၁-၁၂၁၊ အနုဋီ ၁-၁၂၀- တို့၌ကား ဝိသပ္ပနအနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာပနဝသေန-ဟု ရှိ၏။
 အနက်ကား အတူတူပင် ဖြစ်ရာ၏။
 ၃-အတ္တနော ပဝတ္တိအာကာရဝသေန၊ အနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာပနဝသေန ဝါ ဝိရူပံ သပ္ပနံ
 ဝိသပ္ပနံ၊ အနိဋ္ဌရူပသမုဋ္ဌာပနဝသေနဝ ဝါ ဝိသပ္ပနံ သရီရကမ္ပနံ၊ တံ ရသော ကိစ္စံ၊ သမုတ္တိ
 ၇ အဿာတိ ဝိသပ္ပနရသော။ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ ပ-၃၂၃။

သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ညှိုးနွမ်းသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်စေခြင်းကြောင့်။ (မိလာတဘာဝါပါဒနတောတိ အတ္ထော-အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ) အတ္တနော၊ ၎င်း။ နိဿယဒဟနရသော၊ မှီရာ(ဟဒယဝတ္ထုကို၊ ဝါ၊ တကိုယ်လုံး)ကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အတ္တနော စ၊ မိမိကို၎င်း။ ပရဿ စ၊ သူတပါးကို၎င်း။ ဒုဿနံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းတည်း ။ ဥပယောဂဖလကာလေသု၊ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော ကာလ၊ ဒေါသ၏အကျိုးပြီးသောကာလတို့၌။ အနိဋ္ဌတ္တာ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသသံသဠပုတိမုတ္တံ ဝိယ၊ အဆိပ်နှင့်ရောသော ကျင်ငယ်ပုပ်ကဲ့သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤပမာစကားဖြင့်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ အဂ္ဂဟေတဗ္ဗတံ၊ မယူအပ် မယူသင့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။

၄၇၆။ ပရသမ္ပတ္တိသု၊ တို့၌။ ယံ ဣဿာကရဏံ၊ အကြင်ငြူစူခြင်းကိုပြုခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ သာ၊ ထိုငြူစူခြင်းသည်။ ဣဿာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ ဣဿာယနာ ဣဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဥဿယနံ၊ န-ဟူသည်။ အသဟနံ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်းတည်း။ တတ္ထေဝါတိ၊ ကား။ ပရ-

၁-ဤစကားရပ်ဖြင့် ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော-ဟူသောပုဒ်မှ ဒုဿန - ပုဒ်၏ အနက်ကို “အတ္တနော စ ပရဿ စ” ဟု ကံထည့်၍ဖွင့်ပြသည်။ ဒုဿန-ဟူသည်မှာ မိမိ၏၎င်း သူတပါး၏၎င်း အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်ဆီးခြင်းပင်-ဟု ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် “ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိမိအကျိုး သူတပါး၏အကျိုးကို ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏” ဟု အနက်ပြန်သင့်၏။ မှန်ပေ၏။ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာသစ် ပဌမ ၃၂၃-၌ “ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနောတိ အတ္တနော၊ ပရဿ စ ဒုဿနာကာရေန ပစ္စုပဋ္ဌာနော။ သော ဟိ ယဿ သန္တာနေ ဥပုန္တော၊ တံ ကေန္တေန အန္တမသော ဝိရူပဘာဝါပါဒနေနပိ ဒုဿေတိ၊ ပရံ ပန ဒုဿေတု ဝါ မာ ဝါ ဟတ္တေန ဂဟိတအသုစိ ဝိယ” ဟု ပြဆိုထား၏။ ထို့ကြောင့် ပရဿ စ-၏နောက်၌ ပုဒ်မ၊ ရှိစေရမည်။

၂-ဆိုလိုသည်မှာ ဒေါသသည် ဖြစ်ဆဲ၌လည်းမကောင်းသောကြောင့် အလိုမရှိအပ်၊ ဒေါသ၏အကျိုးပြီးသောအခါ၌လည်း မကောင်းကျိုးကို ခံစားရသောကြောင့် အလိုမရှိအပ်၊ ထို့ကြောင့် အဆိပ်ခပ်ထားသော ကျင်ငယ်ပုပ်ရေနှင့်တူသည်-ဟု ဆိုလို၏။ ဤအရာတွင် မူလဋီကာ ၁-၁၂၁-နှင့် အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ ပဌမ ၃၂၃-တို့၌လည်း သိသျှာမူခွဲနှင့်အညီ နည်းတူပင် ပါ၍ရှိ၏။ မြန်မာမူ ဋီကာ၌ကား ဥပယောဂ-အရာတွင် ဥပဘောဂ-ဟု ရှိ၏။ ဥပမာနဖြစ်သော ပုတိမုတ္တ-ကို ငဲ့၍ ပြင်မှားချက်မျှသာ ဖြစ်ရာ၏။ ဥပယောဂဖလကာလေသု အနိဋ္ဌတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်ပါ၍သည် ဥပမေယျဒေါသနှင့်သာ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သောကြောင့် အထက်ပါအတိုင်းသာသင့်သည်။

၃-ဣဿာယနာ-ပုဒ်၌ အာယ-ဟူသော ဓာတုနိဒ္ဒိဋ္ဌပစ္စည်းကို ကရဏတ္ထ ပြုခြင်းအနက်-ဟု ယူ၍ ဣဿာကရဏံ-ဟု ဖွင့်ပြသည်။ သို့သော် မြန်မာဝေါဟာရ၌ ထိုကရဏအနက်ကိုထည့်၍ ပြန်ခြင်းဖြင့် အကျိုးမများသောကြောင့် ငြူစူခြင်း-ဟု ဤမျှသာပြန်သည်။

သမ္ပတ္တိသု ဝေ၊ သူတပါးစည်းစိမ်တို့၌သာလျှင်။ ။ဣဿာယ၊ ၎င်း။ ကိစ္စံ၊ သည်။ အဘိရတိပဋိပက္ခဘူတံ၊ မွေ့လျော်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ အဘိရတိယာ၊ မွေ့လျော်ခြင်း၏။ အဘာဝမတ္တံ၊ မရှိခြင်းမျှသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနဘိရတိရသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

၄၈၇။ မစ္ဆရယောဂေန၊ ဝန်တိုခြင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ မစ္ဆရီတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဝန်တိုခြင်းရှိသူဟူ၍။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ မစ္ဆရိ-သဒ္ဓံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၎င်း။ မစ္ဆရဘာဝေါ မစ္ဆရိယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ နိရုတ္တိနယေန ပန၊ အားဖြင့် ကား။ ဣဒံ အစ္ဆရိယံ၊ ဤအံ့ဩဖွယ်သည်။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်စေသတည်း။ မယုမေဝ၊ ငါအားသာလျှင်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ဤသို့လုံးလုံးသွင်းသောသဘောသည်။ မစ္ဆရိယံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ တို့သည်။ (အာဟ၊ ကုန်ပြီ။) တံ မစ္ဆရိယံ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနာနံ၊ လဘံကုန်သော။ လက္ခဏာဒီနံ၊ စသည်တို့ကို။ ပရိယာဒါယ၊ ထက်ဝန်းကျင်ယူ၍။ ဝါ၊ အပြည့်အစုံယူ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ အတ္တသမ္ပတ္တိနံ၊ မိမိစည်းစိမ်တို့၏။ (ဘာဝသမ္ပန္နံ) ပရေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသာဓာရဏဘာဝကရဏေန၊ မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့်။ သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တွန့်တိုသောအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ကဠုကာကာရဂတိ၊ ခါးစပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သွားခြင်း-ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကဠုကဠုကတာ၊ မည်၏။ အာဝါသာဒိ၊ အာဝါသစသည်သည်။ အတ္တသမ္ပတ္တိ၊ မိမိပြည့်စုံခြင်း-စည်းစိမ်မည်၏။

၄၈၈။ ကုကတန္တိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ အကတမ္ပိ၊ မပြုအပ် မပြုမိသော အမှုသည်လည်း။ ကုကတမေဝ၊ တ-မည်သည်သာတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ မယာ၊ သည်။ န ကတံ၊ မပြုအပ်မိခဲ့။ တံ၊ ထိုမပြုခဲ့မိခြင်းသည်။ ကုကတံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ပြုမတည်း။ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ပြုခြင်းတည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဝတ္တာရော၊ ဆိုတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ ကတာကတာနုသောစနရသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ တံ။ ဝေ၊ သို့။ ကတာကတံ၊ ပြုအပ်မပြုအပ်သော ဝါ၊ ပြုမိမပြုမိသော။ ဒုစ္စရိတဉ္စ၊ သည်၎င်း။ သုစ္စရိတဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ကုကတံ၊ တ-မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုကုကတမည်သော ပြုမိမပြုမိသော ဒုစ္စရိက်သုစ္စရိက်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၎င်း။ ဝိပုဋ္ဌိသာရဝသေန၊ နှလုံးမသာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ တံသဟစရိတတာယ၊ ထိုကုကတမည်သော ဒုစ္စရိက်သုစ္စရိက်နှင့်တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ကုကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၎င်း။ တဿ ဘာဝေါ ကုက္ကုစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပစ္စာ၊ နောက်အခါ၌။ အနုတာပနံ၊ တဖန်ပူစေခြင်းသည်။ ဝိဗာဓနံ၊

နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ ပစ္စာနုတာပေါ၊ မည်၏။ ယထာပဝတ္တဿ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်ပြီးသော။ ကတာကတာကာရဝိသိဋ္ဌဿ၊ ပြုအပ်သောအခြင်းအရာ မပြုအပ် သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ထူးခြားသော။ ဒုစ္စရိတသုစရိတဿ၊ ကို။ အနုသော- စနဝသေန၊ တဖန်စိုးရိမ်ပူပန်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိရူပံ၊ ဖောက်ပြန်သော။ ပဋိသရဏံ၊ တဖန်အောက်မေ့ခြင်း-ပြန်လည်အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ဝိပုဋ္ဌိ- သာရော၊ မည်၏။ ပရာယတ္တတာဟေတုတာယ၊ သူတပါးနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒါသဗျမေဝ၊ ကျွန်အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဒါသဗျေ၊ ကျွန်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဒါသော၊ သည်။ ပရာယတ္တော၊ အရှင်သခင်ဟူသော သူတပါးနှင့်စပ်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ကုက္ကုစ္စေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တံသမင်္ဂီ၊ ထိုကုက္ကုစ္စနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပရာယတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ အကြောင်းကား။ သော၊ ထိုကုက္ကုစ္စနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ ကုသလေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရာယတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) အထ ဝါ၊ ကား။ ကတာကတာကုသလကုသလာနုသောစနေ၊ ပြုမိသောအကုသိုလ် မပြုမိသော ကုသိုလ်တို့ကို နောင်တဖန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) တဒုဘယ- ဝသေန၊ ထိုနှစ်ပါးသောပြုမိသောအကုသိုလ် မပြုမိသောကုသိုလ်တို့၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ (ပဝတ္တေန၊ ဖြစ်သော။) ကုက္ကုစ္စေန၊ နှင့်။ အာယတ္တတာယ၊ စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံသမင်္ဂီ၊ ထိုကုက္ကုစ္စနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပရာယတ္တော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (တနည်း) ကတာကတာကုသလကုသလာနုသော- စနေ၊ ၌။ အာယတ္တတာယ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပဝတ္တေန၊ သော။) ကုက္ကုစ္စေန၊ ဖြင့်။ (ပါဌသေသ-ပရာယတ္တော-၌ စပ်) တံသမင်္ဂီ၊ သည်။ (ပရာယတ္တော၊ သူတပါးနှင့်စပ်သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကုက္ကုစ္စသည်။ ဒါသဗျံ ဝိယ၊ ကျွန်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

အနိယတေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဿာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ ထိနမိဒ္ဓသမ္ဘဝေါဝ စ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်လည်း။ (ဝိသေသော၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ စ- သဒ္ဓံ၊ ကို။ အာနေတွာ၊ ၍။ သမ္မန္နိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၁၅၃] ၄၉၀။ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တောတိ၊ ကား။ ခဏဋ္ဌိတိမတ္တော၊ ဖြစ်ဆဲခဏ၌ တည်ခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဟိ၊ မှန်။ “နိဝါတေ၊ လေငြိမ်ရာအရပ်၌။ ဒီပစိနံ၊ ဆီမီးလျှံ တို့၏။ ဋ္ဌိတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။” ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တစိတ္တဋ္ဌိတိ ဝိယ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သော စိတ်၏တည်ခြင်းကဲ့သို့။ သန္တာနဋ္ဌိတိယာ၊ အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့် တည်ခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဘဝိတံ၊ ငှါ၊ အသမတ္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ နိစ္ဆယာ-

ဘာဝေန၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏မရှိသဖြင့်။ အသဏ္ဍဟနတော၊ ကောင်းစွာမတည်ခြင်းကြောင့်။ စေတသော၊ ၎င်း။ ပဝတ္တိပစ္စယမတ္တတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းမျှ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိဋ္ဌတိမတ္တော၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောတည်ကြည်ခြင်းမျှသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တေန၊ ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလော သမာဓိတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဝိဂတာ စိကိစ္ဆာတံ၊ ဟူသောစကားကို။ စိကိစ္ဆိတုံ၊ ကုစားခြင်းငှါ။ ဒုက္ကရတာယ၊ ခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗထာ၊ အားဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ၎င်း။ စိကိစ္ဆာဘာဝတော၊ ကုစားခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ တဒတ္ထမတ္တံ၊ ထိုအနက်မျှကို။ ဒသေတိ၊ ၎င်း။ ဧဝံ နုခေါ န နုခေါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သံသပ္ပနဝသေန၊ ရွှေရှားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သေတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသယော၊ မည်၏။ ကမ္မနရသာတံ၊ ကား။ နာနာရမ္မဏေ၊ ဌ။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ကမ္မနကိစ္ဆာ၊ လှုပ်ရှားစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝါ၊ အထူးကား။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဂဟိတာကာရေ ဝေ၊ ယူအပ်သောအခြင်းအရာ၌သာလျှင်။ ဌတု၊ ၍။ ဘမတိ၊ လည်၏။ ဝါ၊ လှုပ်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောရမ္မဏသ္မိံ ယေဝ၊ တခုတည်းသောအာရုံ၌သာလျှင်။ ဝိပ္ပန္နနဝသေန၊ တုန်လှုပ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ ပန၊ သည်ကား။ ရူပါဒိသု၊ စသည်တို့၌။ ကေသ္မိံ ယေဝ၊ တခုတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ။ ယဒိပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဧဝံ နုခေါ၊ ဤသို့ ဟုတ်လေသလော။ န နုခေါ၊ မဟုတ်လေသလော။ ဣဒံ နုခေါ၊ ဤအရာလေလော။ အညံ နုခေါ၊ တပါးသောအရာလေလော။ ဣတိ၊ သို့။ အညံ၊ တပါးသော။ ဂဟေတဗ္ဗာကာရံ၊ ယူအပ်သောအခြင်းအရာကို။ အပေက္ခတိ၊ ငဲ့၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာနာရမ္မဏေ၊ ဌ။ ကမ္မနံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤကား အထူးတည်း ။ အနိစ္စယံ၊ မဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဒေဠကံ၊ နှစ်သွယ်နှစ်ခွကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ အနေကံသဿ၊ တဖို့တည်းမဟုတ်သော၊ ဝါ၊ ကေနံမဟုတ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ဌ။ နာနာသဘာဝဿ၊ အထူးထူးသောသဘောကို။ ဂဟဏာကာရေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနေကံသဂါဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။

၄၉၁။ သတ္တာရမ္မဏတ္တာတိ၊ ကား။ သတ္တပညတ္တိအာရမ္မဏတ္တာ၊ သတ္တဝါပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စ၊ စောဒနာအံ။ ပညတ္တိအာရမ္မ-

၁-ဤခွဲခြားပုံသည် နက်နဲ၏ ဝိစိကိစ္ဆာ-က ဘုရားစသော အာရုံတခုတည်း၌သာလျှင် ဟုတ်မဟုတ်စသည် အခြင်းအရာအားဖြင့် လှုပ်ရှားသည်၊ ဥဒ္ဓစ္စ-က မည်သည့်အာရုံ၌မျှ ကောင်းစွာမတည်ဘဲ ထိုထိုအာရုံများစွာ၌ ပျံလွင့်လျက် လှုပ်ရှားသည်ဟုဆိုမှ နားလည်လွယ်မည်၊ ဆင်ခြင်ရန်။

ဏာပိ၊ ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိပါကာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ နန၊ ပါသလော။ ဣတိ စောဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ကေန္တပရိတ္တာရမ္မဏာ ဟိ ကာမာဝစရဝိပါကာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဝိရတိယောပိ ဝိပါကေသု န သန္တိတိ ဧတ္တာပိ၊ ဌလည်း။ ကေသုစိ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ ဝိရတိယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ သန္တိ နန၊ ပါသလော။ ဣတိ စောဒနံ၊ ကို။ မနသိ ကတွာ၊ ရှိ။ ပဉ္စသိက္ခာပဒါ ကုသလာယေဝါတိ ဟိ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ လောကီယဝိပါကေသု၊ တို့၌။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ ဒဿေတိ၊ ဧ။

တေသန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရာဒိဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ရ အစရှိသော ဝိပါကစိတ်တို့၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤပုဒ်သည်။ ဇနေတဗ္ဗဇနကသမ္ပန္နော၊ ဖြစ်စေအပ်သော ဝိပါကနှင့် ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ်တို့၏ စပ်ခြင်းဟူသော သမ္ပန်အနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။

၄၉၂။ တေတိ၊ ကား။ တေ အဟေတုကကိရိယသင်္ခါရာ၊ ရတို့သည်။ (တေ စ-မှ တေ-၏အစွဲကိုပြသည်) တတ္ထ၊ ထိုအဟိတ်ကြိယာသင်္ခါရတို့တွင်။ အဟေတုကကိရိယမနောဓာတုသမ္ပယုတ္တာ၊ မနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ကုသလဝိပါကမနောဓာတုသမ္ပယုတ္တေဟိ၊ ဓာတ်နှင့်ယှဉ်သောသင်္ခါရတို့နှင့်။ သမာနာ၊ တူညီကုန်၏။ ဟသိတုပ္ပါဒသမ္ပယုတ္တာ၊ ပွါဒ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ သောမနဿသဟဂတသန္တိရဏသမ္ပယုတ္တေဟိ၊ ဏနှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့နှင့်။ သမာနာ၊ တူညီကုန်၏။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနသမ္ပယုတ္တာ၊ ဝုဋ္ဌောနှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တိရဏသမ္ပယုတ္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမာနာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤသို့သောအနက်ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ဖြစ်၍။ ကုသလ။ပ။ သမာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဆိုပြီး၍။ တတော၊ ထိုဝိပါကသင်္ခါရတို့မှ။ လဗ္ဘမာနံ၊ သော။ ဝိသေသံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ မနောဝိညာဏဓာတုဒယေ ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဗလံ၊ ဗိုလ်သည်။ ဝိရိယန္တံ၊ ဝိရိယလျှင်အဆုံးရှိ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိရိယသဗ္ဗာဝတော၊ ဝိရိယရှိခြင်းကြောင့်။ ဗလပုတ္တော၊ ဗိုလ်အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ ဝါ၊ ခွန်အားရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

[၁၅၄] သမုစ္ဆေဒဝိရတိဟိ ဝေ၊ တီတို့ဖြင့်သာလျှင်။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့အား။ ဝါ၊ တို့၏။ ဝိရမနကိစ္စဿ၊ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ နိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ပြီးခဲ့ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကိရိယစိတ္တေသု၊ တို့၌။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ ဝိရတိယောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ကာမာဝစရသဟေတုကကိရိယသင်္ခါရာနံ၊ ရတို့၏။ (ဝိသေသော-၌ စပ်) ကာမာဝစရကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရတို့မှ။ (ဝိသေသော-၌ပင် စပ်)

ဝိရတိကတော၊ ဝိရတိတို့သည်ပြုအပ်သော။ ဝိသေသော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ မဟဂ္ဂတေသု ပန၊ မဟဂ္ဂုတ်သင်္ခါရတို့၌ကား။ တာဒိသောပိ၊ ထိုသို့သဘော ရှိသောအထူးသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာကာရေနပီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဓမ္မတော၊ သမ္မယုတ်တရားအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော၊ ရုံအားဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တိအာကာရတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗပကာရေနပိ၊ ခပ်သိမ်းသောအပြားအားဖြင့်လည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဣတိ၊ ကား။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

အဘိဓမ္မန္တောဂဓမ္မိ၊ အဘိဓမ္မာ၌ အကျုံးဝင်ငြားသော်လည်း။ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ၊ နည်းသည်။ သုတ္တန္တနယော ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။ ကေန္တအဘိဓမ္မနယော ပန၊ စင်စစ်အဘိဓမ္မာနည်းသည်ကား။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ နိနည်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိဓမ္မေ ပဒဘာဇနီယနယေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ဤစကားသည် ဆိုခဲ့ပြီးနှင့်သာဆိုင်သောကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးစကား ၏ နိဂုံးအဖွင့်ဖြစ်သည်)

အတိတာဒိဝိဘာဂကထာဝဏ္ဏနာ

၄၉၃။ ပန၊ သုတ္တန္တဘာဇနီ နည်းဖြင့် ဝေဘန်ပုံကိုပြဆိုဦးအံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝိတ္ထာရိတာ၊ ချဲ့၍ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္တော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာယပိ ပါဠိယာ၊ ၏လည်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သံဝဏ္ဏနံ၊ အဖွင့်ကို။ ကရိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ယံ ကိဉ္စိတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ ယန္တိ၊ ယံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ သာမညေန၊ ဖြင့်။ အနိယမဒဿနံ၊ ကိန်းသေမသတ်မှတ်အပ်သောအနက်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ကိဉ္စိတိ၊ ကား။ ပကာရဘေဒံ၊ (ကေစု-အချို့ ဟူသော) အပြားအထူးကို။ အာမသိတွာ၊ သုံးသပ်၍။ အနိယမဒဿနံ၊ ပုဒ်တည်း။ ဥဘယေနာပိ၊ ယံ-ဟူသော ကိဉ္စိ-ဟူသောနှစ်ပုဒ်ဖြင့်လည်း။ အတိတံ ဝါ၊ အတိတ်လည်းဖြစ်သော။ ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ အနီး၌မူလည်း ဖြစ်သော။ အပ္ပံ ဝါ၊ နည်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟံ ဝါ၊ များသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယာဒိသံ ဝါ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ တာဒိသံ ဝါ၊ ထိုသို့သဘောရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ နပုံသကနိဒ္ဒေသာရဟံ၊ နပုံလိင်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းငှါထိုက်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောတရားကို။ ဗျာပေတွာ၊ ပျံ့နှံ့စေ၍။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနဝသေသပရိယာဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ အပြားအားဖြင့်။ အညေသုပိ၊ ရုပ်မှတပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နပုံသကနိဒ္ဒေသာရဟေသု၊ ထိုက်သောတရားတို့၌။ ပသဂံ၊ ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ လျဉ်းပါးခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုယံ ကိဉ္စိ-ဟူသော

ပုဒ်၌။ အဓိပေတတ္ထံ၊ အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို။ အတိစ္စ၊ ကျော်လွန်၍။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂဿ၊ အလွန်ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ အလွန်လျဉ်းပါးခြင်းကို။ နိယမနတ္ထံ၊ ကိန်းသေသတ်မှတ်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ နစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေဒန္တော၊ ၍။ ရူပန္တိ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ စ၊ ဆက်။ ယံ ကိဉ္စိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ယံ-သဒ္ဓံ၊ ကိ။ ဧကံ ပဒံ (ဣတိ)၊ တခုသောပုဒ်ဟူ၍၎င်း။ သနိပါတံ၊ စိနိပါတ်နှင့်တကွ။ ကိံ-သဒ္ဓဉ္စ၊ ကိလည်း။ ဧကံ ပဒန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အနိယမေကတ္ထဒီပနတော၊ ကိန်းသေသတ်မှတ်အပ်သော တခုတည်းသောအနက်ကိုပြခြင်းကြောင့်။ ပဒဒ္ဓယေနာပီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ အဿာတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ကိ။ အတိတာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ကိ။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာရဘတိ၊ ၎်။

၄၉၄။ အဒ္ဓါသန္တတိသမယခဏဝသေနာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ စုတိပဋိသန္တိ-ပရိစ္ဆိန္နော၊ သန္ဓေတို့ဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော။ ကာလော၊ ၌။ အဒ္ဓါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ အဟောသိံန ခေါ အဟမတိတမဒ္ဓါနန္တိအာဒိ-သုတ္တဝသေန၊ ဤသို့အစရှိသောသုတ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်

၁-နိယမနတ္ထန္တိ နိဝတ္တနတ္ထံ။ အနုဋီကာ။ ။နိယမနတ္ထန္တိ နိဝါရဏတ္ထံ။ မခုဋီကာ။

၂-ဤကား ပါဌ်ရှိရင်းအတိုင်း ပြန်အပ်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ဤပါဌ်တွင် ယံ-သဒ္ဓံ-ပုဒ်၏နောက်၌ ဧကံ ပဒံ-ဟူသော ဤ ၂-ပုဒ်ပိုနေသည်။ ပိုနေသော ဤပါဌ်အရဆိုလျှင် ယံ-က တပုဒ် ကိဉ္စိ-က တပုဒ်-ဤ ၂-ပုဒ်ကိုပင် ပဒဒ္ဓယေန-အရ ပုဒ် ၂-ခုအပေါင်းဟုဆိုရာ ရောက်၏။ သို့သော် ထိုအနက်သည် ယံကိဉ္စိတိ အနဝသေသပရိယာဒါနံ။ ရူပန္တိ အတိပ္ပ-သင်္ဂနိယမနံ-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ရွှေစကားနှင့်၎င်း ရူပဿ အနဝသေသပရိဂ္ဂဟော-ဟူသော ပြဆိုအပ်ဆဲစကားနှင့်၎င်းမလျော်။ ထို့ပြင် အနိယမေကတ္ထဒီပနတော-ဟူသောဟိတ်ပါဌ် မှာလည်း စပ်ရန် ဟိတ်ဖိုလ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ထိုပုဒ်လည်း နေရာရွှေနေဟန်ရှိ၏။ ဤအရာ၌ သင့်လျော်သောအဖွင့်မှာ “ယံကိဉ္စိတိ သနိပါတံ ယံ သဒ္ဓံ၊ ကိံ-သဒ္ဓဉ္စ အနိယမေကတ္ထ-ဒီပနဝသေန ‘ဧကံ ပဒံ’န္တိ ဂဟေတွာ ပဒဒ္ဓယေနာပီတိ ဝုတ္တံ။” ဟူသော မူလဋီကာ ဒု-နာ ၄-ပါဌ်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုမူလဋီကာပါဌ်နှင့်အညီ ဤဋီကာ၌လည်း “ယံကိဉ္စိတိ စ ယံ-သဒ္ဓံ၊ သနိပါတံ ကိံ-သဒ္ဓဉ္စ အနိယမေကတ္ထဒီပနတော ‘ဧကံ ပဒံ’န္တိ ဂဟေတွာ ပဒဒ္ဓယေနာပီတိ ဝုတ္တံ။” ဟု မူလဒုင်းပါဌ်မှန်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ပါဌ်ရှိလျှင်-စ၊ ဆက်။ ယံကိဉ္စိတိ၊ ၌။ ယံ-သဒ္ဓံ စ၊ ကိလ်း။ သနိပါတံ၊ သော။ ကိံ-သဒ္ဓဉ္စ၊ ကိလ်း။ အနိယမေကတ္ထဒီပနတော၊ ကြောင့်။ ဧကံ ပဒန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပဒဒ္ဓယေနာပီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ဟု အနက်ပေးရာ၏။ သို့မှ အဋ္ဌကထာနှင့် ၎င်း မူလဋီကာနှင့်၎င်း ညီညွတ်၍ အသင့်ယုတ္တိလည်း ရှိပေမည်။ ဤအရာ၌ ပဒဒ္ဓယ-ဟူသည်မှာ ယံ ကိဉ္စိ-နှင့် ရူပံ-ပင် ဖြစ်သည်။ သတိပြုပါကုန်။

၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်ပေ၏။ ဝါ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တေပိ၊ ချွဲလည်း။ အတိတံ နာန္တာဂမေယျာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ အဒ္ဓါ-ဝသေနေဝ၊ အခွန်ကာလ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အတိတာဒိဘာဝေါ၊ အတိတ်စသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ [၁၅၅] ပန၊ တပါး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဒ္ဓါ၊ အခွန်ကာလတို့သည်။ ဣမေ တယော၊ တို့တည်း။ တယော၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ အတိတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ၎င်း။ အနာဂတော၊ ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသုတ်၌။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇမာနော၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ သော။ အဒ္ဓါ၊ သည်။ နိရုတ္တိပထသုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ ခဏပရိစ္ဆိန္နော၊ ခဏဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သည် ရှိသော်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ (မူလဋီကာနှင့်အညီပင်သင့်သည်၊ ဝုတ္တော-ဟူသော ပါဠိအရ အနက်ပြန်လျှင် အနက်အဓိပ္ပါယ် မချောမော) ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို နိရုတ္တိပထသုတ်၌။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ဆဲသော။ (ဤမှ နောက်၌ ပေယျလအပိုပင်၊ ပါဠိတော်၌ ဤပေယျလမရှိ) ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တဿ၊ ထိုဖြစ်ဆဲရုပ်၏။ အတ္ထိတိ၊ ရှိဆဲ ဖြစ်ဆဲဟူသော။ သင်္ခါ၊ အမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)” ဣတိ၊ သို့။ ဝိဇ္ဇမာနဿ၊ ထင်ရှားရှိဆဲတရား၏။ ပစ္စုပ္ပန္နတော၊ အဖြစ်ကို၎င်း။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်မှ။ ပုဗ္ဗေ စ၊ ၎င်း။ ပစ္စာ စ၊ ၎င်း။ အတိတာနာဂတတာ၊ ဂတ်အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ တဒညသုတ္တေသု ပန၊ ထိုမှတပါးသော သုတ်တို့၌ကား။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ စုတိပဋိသန္ဓိပရိစ္ဆိန္နော၊ တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ အတိတာဒိကော၊ အစရှိ သော။ အဒ္ဓါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော ဝေ၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေ တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အခွန်ကာလကိုသာလျှင်။ ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ အဒ္ဓါဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။

သီတံ၊ အအေးသည်။ သီတဿ၊ ၎င်း။ သဘာဂေါ၊ တူသောအဖို့ရှိသော ဥတုတည်း။ ဝါ၊ သဘောတူသောဥတုတည်း။ တထာ၊ တူ။ ဥဏှံ၊ သည်။ ဥဏှဿ၊ ၎င်း။ (သဘာဂေါ၊ တည်း။) ပန၊ ဆက်။ သရီရေ၊ ၎င်း။ သန္နိပတိတံ၊ စုဝေးသော။ ဝါ၊ အပေါင်းအစုဖြစ်သော။ သန္တာနဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တ-မာနံ၊ သော။ ယံ သီတံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ ယံ ဥဏှံ ဝါ၊ သည်၎င်း။ အနုနံ အနဓိကံ၊ မယုတ်မလွန်သည်ဖြစ်၍။ ကောကာရံ၊ တခုတည်းသော အခြင်းအရာရှိသည်။ ဝါ၊ တူသောအခြင်းအရာရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တံ၊ ထိုသို့သော အအေးအပူ ကို။ ဧကော၊ တခုသော။ ဝါ၊ တမျိုးတည်းသော။ ဥတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဘာဂဥတုနော၊ ဥတု၏။ အနေကတ္တာ၊ များသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ကေဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၎င်း။ အာဟာရေပိ၊ ၎င်းလည်း။ ဝေ၊ ဤအတူ ပင်တည်း။ ကေဝီထိကေဇဝနသမုဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပဉ္စဆဋ္ဌဒ္ဓါရ-

ဝသေန၊ ပဉ္စဒွါရနှင့် ခြောက်ခုမြောက် မနောဒွါရ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း ။ သန္တတိသမယကထာ၊ ကို။ ဝိပဿကာနံ၊ ဝိပဿနာရှုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဥပကာရတ္ထာယ၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းအကျိုးငှါ၊ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ကထိတာ ၎င်း။ ဇနကော၊ ဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းသည်။ ဟေတု၊ မည်၏။ ဥပထမ္ဘကော၊ ထောက်ပံ့တတ်သောအကြောင်းသည်။ ပစ္စယော၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒနံ စ၊ အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း။ ဥပတ္တမ္ဘနဉ္စ၊ ထောက်ပံ့ခြင်းသည်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုဟေတုနှင့် ပစ္စယတို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဝိဇယာ ၎င်း။ အကုရုပ္ပါဒနံ စ၊ အညောက်အညွန့်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း။ ပထဝီ-အာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ တဒုပထမ္ဘနဉ္စ၊ ထိုအညွန့်အညောက်အပင်ကို ထောက်ပံ့ခြင်းသည်၎င်း။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ကဋ္ဌတ္တာရူပဝိပါကုပ္ပါဒနံ စ၊ ကမ္မဇရုပ်နှင့် ဝိပါကံစိတ်စေတသိက်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း။ အာဟာရာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ တဒုပထမ္ဘနံ စ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်နှင့် ဝိပါကံစိတ်စေတသိက်တို့ကို ထောက်ပံ့ခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဧကေကဿ၊ သော။ ကလာပဿ စ၊ ရုပ်ကလာပ်၏၎င်း။ စိတ္တုပ္ပါဒဿ စ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်၏၎င်း။ ကမ္မာနန္တရာဒိပစ္စယဘူတာနံ၊ ကံ အစရှိသော၊ အနန္တရာ အစရှိသော ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနကာနံ စ၊ ဖြစ်စေတတ်သော ဇနကအကြောင်းတို့၏၎င်း။ သဟဇာတပုရေဇာတပစ္စာဇာတာနံ၊ ဇာတဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ တကွဖြစ် ရှေ့၌ဖြစ် နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပတ္တမ္ဘကာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း ။ ဝေ၊ သို့။ ဥတုအာဒိနံ၊ အစရှိသည်

၁-ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်းမှ တဒါရုံတိုင်းအောင်၊ ဇောတိုင်အောင်၊ ဝုဋ္ဌောတိုင်အောင်သော စိတ် အစဉ်သည် ပဉ္စဒွါရဝိထိမည်၏။ ၎င်းကို ကေဝိထိဟု ဆိုသည်။ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းမှ တဒါရုံ တိုင်အောင်၊ ဇောအဆုံးတိုင်အောင်ဝိထိကို ကေဇဝန-ဟု ဆိုသည်။ ထိုဝိထိ ဇောတို့၏အတွင်း ၌ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို ပစ္စုပ္ပန်ဟု ဆိုလို၏။ ထိုသို့ယူလျှင် ထိုဝိထိဇောတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည် ထိုအခိုက်အတွင်း၌ ချုပ်မည်လည်း မဟုတ်သေးသောကြောင့် ခဏပစ္စုပ္ပန်နှင့် ထပ်တူကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ ထိုကြောင့် အခြားဝိထိဇောမဖြစ်မီအတွင်း ပစ္စုပ္ပန်ဟု ယူလျှင် သင့်သကဲ့သို့ရှိ၏။

၂-ကမ္မာဒိ-ကံ အစရှိသော-ဟူရာ၌ အစရှိသည်ဖြင့် ပကတူပနိဿယပစ္စည်းနှင့် ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အာဟာရ ဥတု စိတ်တို့ကို ယူအပ်၏။ အနန္တရာဒိ-၌ အာဒိ-ဖြင့် သမနန္တရာ အနန္တရူပနိဿယ စသော ဇနကသတ္တိရှိသောပစ္စည်းတို့ကို ယူအပ်၏။ စိတ္တုပ္ပါဒ်အား ကမ္မာဒိ အနန္တရာဒိပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုလျက် ဖြစ်စေတတ်၏။ ရုပ်ကလာပ်အား ကမ္မာဒိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုလျက် ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုပြင် စိတ္တုပ္ပါဒ်အား ပုရေဇာတသတ္တိဖြင့် ထောက်ပံ့၏။ ရုပ်ကလာပ်အား ပစ္စာဇာတဖြင့် ထောက်ပံ့၏။ သဟဇာတဖြင့်မူကား စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် ရုပ် ကလာပ် ၂-ပါးလုံးအား ထောက်ပံ့၏။ ဤကို ရည်၍ ယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ-ဟု မိန့်ဆိုသည်။ အနုဋီကာ ၂-၁၂-၌ ကြည့်ပါ။

တို့၏။ သဘာဝဝိသဘာဝတာသမ္ဘဝတော၊ သဘာဝအဖြစ် ဝိသဘာဝအဖြစ်၏
 ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဥတု စသည်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။
 ရူပါနံ၊ တို့ကို။ သန္တတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ အတိတာဒိဝိဘာဂေါ၊ စသည်ဖြင့်
 ခွဲခြားဝေခွဲခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဧကဘဝနိဗ္ဗတ္တကဿ၊ တခုသောဘဝကို
 (ဝါ) တဘဝလုံးကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မဿ ပန၊ ကံ၏မူကား။ သဘာဝ-
 ဝိသဘာဝတာ၊ ဂ-အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊
 ထိုကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ တို့ကို။ သန္တတိဝသေန၊ အားဖြင့်။
 အတိတာဒိဝိဘာဂံ၊ ကို။ အဝတွာ၊ ၍။ ဥပတ္တမ္ဘကဝသေနော၊ က-၏အစွမ်း
 အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝါ၊ အထူးကား။ ယဒါ၊ ဌ။
 လိင်္ဂပရိဝတ္တနံ၊ လိင်္ဂပြန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဌ။ ဗလဝတာ၊
 အားကြီးသော။ အကုသလေန၊ ကြောင့်။ ပုရိသလိင်္ဂံ၊ သည်။ အန္တရဓာယတိ၊
 ကွယ်၏။ ဒုဗ္ဗလေန၊ သော။ ကုသလေန၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ၊ သည်။
 ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဒုဗ္ဗလေန၊ သော။ အကုသလေန စ၊ ကြောင့်လည်း။
 ဣတ္ထိလိင်္ဂံ၊ သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်၏။ ဗလဝတာ၊ သော။ ကုသလေန၊
 ကြောင့်။ ပုရိသလိင်္ဂံ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာန-
 ရူပါနမ္ပိ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့၏လည်း။ ဝိသဘာဝတာ၊ အဖြစ်သည်။ အတ္ထော၊ ရှိသေး
 သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်တို့ကိုလည်း။
 သန္တတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ အတိတာဒိဝိဘာဂေါ၊ အစရှိသည်ဖြင့် ဝေခွဲခြင်း
 သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊ ထိုဖြစ်သင့်သော ဝေခွဲခြင်း
 သည်။ န သဗ္ဗကာလိကော၊ အခါခပ်သိမ်းဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 န ဂဟိတော၊ မယူအပ်။

တံတံသမယန္တိ၊ ကား။ တေဿ၊ ဤရုပ်အား။ ဧကမုဟုတ္တာဒိကော၊ အစ
 ရှိသော။ သော သော သမယော၊ ထိုထိုအချိန်အခါသမယသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံတံသမယံ၊ မည်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကိုရ၏။ တံတံသမယန္တိ၊
 ထိုထိုသမယရှိသောရုပ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း ။

[၁၅၆] တတော ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ခဏတ္တယဿ၊ ခဏသုံးပါးအပေါင်းသို့။
 တတော ပရိယာပတ္တိတော၊ ထိုသို့ရောက်သည်မှ၊ ဝါ၊ ထိုသို့အကျုံးဝင်သည်မှ။
 ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ အနုပုဗ္ဗတ္တာ၊ မဖြစ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဂတံ၊ မည်၏။
 ပစ္စာတိ၊ ကား။ တတော၊ ထိုခဏသုံးပါးသို့ရောက်သည်မှ။ ပစ္စာ၊ ဌ။ ခဏတ္တယံ။

၁-ဤ တံ တံ သမယံ-ဟူသောပါဠိကို ဝါကျ ဟု ယူ၍ “ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။
 တံ တံ သမယံ၊ ထိုထိုမဟုတ် စသော အခါသမယ၌၊ ဝါ၊ အခါသမယပတ်လုံး။ ပစ္စုပ္ပန်၊
 မည်၏”ဟု ဤသို့ အာဓာရအနက်၊ အစ္စန္တသယောဂအနက်ပြန်လျှင်လည်း သင့်ရာ၏။

ကို။ အတိကန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတိတံ၊ မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်တရား၏။
 ဟေတုကိစ္စံ စ၊ ကိစ္စသည်၎င်း။ ပစ္စယကိစ္စံ သည်၎င်း။ နိဋ္ဌိဘတ္တာ၊ ပြီးဆုံးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အတိကန္တံ၊ လွန်သွားသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တံ၊ ထိုတရား
 သည်။ အတိတံ၊ မည်၏။ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ ဌံ။ ဟေတုကိစ္စံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)
 ဥပ္ပန္နဗလတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီးသောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဋ္ဌိတဉ္စ၊ ပြီးဆုံး
 ပြီးသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ (တနည်း) ဥပ္ပါဒက္ခဏေ
 ဌံ။ ဟေတုကိစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) ဥပ္ပန္နဗလတ္တာ၊ ကြောင့်။ နိဋ္ဌိတဉ္စာတိ၊ ပြီးဆုံး
 ပြီးသည်ဟူ၍လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ တိသုပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခဏေသု၊
 တို့၌။ ပစ္စယကိစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) ပထဝိအာဒိနံ၊ အစရှိသောရုပ်တို့၏။
 သန္တာရဏာဒိကံ စ၊ ဣ-စသည်လည်းဖြစ်သော။ ဖဿာဒိနံ၊ နာမ်တို့၏။
 ဖုသနာဒိကဉ္စ၊ ဖုသန-စသည်လည်း ဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ကိစ္စံ၊ သည်။
 သကိစ္စံ၊ သကိစ္စမည်၏။ သကိစ္စဿ၊ ကို။ ကရဏက္ခဏော၊ ပြုဆဲခဏသည်။
 သကိစ္စက္ခဏော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကိစ္စေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။) သကိစ္စံ၊ မည်၏။ ရူပံ ဝါ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ အရူပံ ဝါ၊ နာမ်
 သည်၎င်း။ ယသ္မိံ ခဏေ ဌံ။ သကိစ္စံ၊ မိမိကိစ္စနှင့်တကွဖြစ်သည်။ ဝါ၊ မိမိကိစ္စ
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုခဏသည်။ သကိစ္စက္ခဏော၊ မည်၏။ တသ္မိံ
 ခဏေ ဌံ။ ပစ္စုပ္ပန်၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောစကားရပ်တို့တွင်။
 ခဏာဒိကထာယံ၊ ခဏာဒိကထာ၌။ တတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတံ - ပစ္စာ အတိတန္တိ-
 ဝစနံ၊ အဘိဘိ-ဟူသောစကားသည်။ အဒ္ဓါဒိသု ဝိယ၊ အဒ္ဓါအတိတ် စသည်ဘုံ၌
 ကဲ့သို့။ ဘေဒါဘာဝတော၊ ကဲ့ပြားခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယံ၊ မုချ
 စကားသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ အဒ္ဓါဒိဝသေန၊ အဒ္ဓါ သန္တတိ သမယတို့၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ အညေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အတိတာ ဓမ္မာ၊
 အတိတ်တရားတို့ကို၎င်း။ အညေ(ဝေ)၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အနာဂတာ၊ ဂတ်တရား
 တို့ကို၎င်း။ အညေ(ဝေ)၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စုပ္ပန်၊ တို့ကို၎င်း။ လဗ္ဘန္တိ၊
 ရအပ်ကုန်၏။ ခဏာဒိဝသေန ပန၊ အားဖြင့်မူကား။ ဓမ္မတော၊ သဘောတရား
 အားဖြင့်။ ဘေဒေါ၊ ကဲ့ပြားခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကာလတော ဝေ၊ အားဖြင့်
 သာလျှင်။ ဘေဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဥပ္ပါဒတော၊ ဥပါဒ်မှ။ ပုဗ္ဗေ ဌံ။
 အနာဂတော၊ မည်၏။ ခဏတ္တယေ၊ အပေါင်း၌။ ဝတ္တမာနော၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်
 မည်၏။ တတော၊ ထိုခဏသုံးပါးမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အတိတော၊ မည်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ နိပ္ပရိယာယာ၊ မုချစကားမည်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ဒိ
 ဝိယ၊ ပွန်အစရှိသည်ကဲ့သို့။ (အာဒိ-အရ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် သမယပစ္စုပ္ပန်တို့ကို
 ယူအပ်၏) ကေနစိ၊ သော။ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ အတိတန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။
 အနာဂတန္တိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝတ္တဗ္ဗတာဘာဝတော၊ ဆိုသင့်သည်၏အဖြစ်၏မရှိ
 ခြင်းကြောင့်တည်း။

၄၉၅။ ဟေဋ္ဌာ၊ ခြံ။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရဘေဒံ၊ အပြားကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တနယော ဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ရှိ။ တေန၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အပရိတုဿမာနေန၊ အားမရ မရောင့်ရဲသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မရောင့်ရဲ သော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ (ဒဿေတံ ဝုတ္တံ ခြံ စပ်) တတ္ထ၊ ထိုထိုဆိုခဲ့ပြီးသော နည်း၌။ အဇ္ဈတ္တမေဝ၊ တရားသည်သာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဒ္ဓတ္ထော၊ ကို။ ယဒိပိ လဗ္ဘတိ၊ အကယ်၍ကား ရအပ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ အဇ္ဈတ္တအဇ္ဈတ္တိကသဒ္ဓါနံ စ၊ အဇ္ဈတ္တနှင့် အဇ္ဈတ္တိကသဒ္ဓါတို့၏၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါဗဟိရသဒ္ဓါနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ အညမညံ၊ ချင်း။ အတ္ထဘေဒေါ၊ အနက်၏ ကွဲပြားခြင်းသည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသေးသည်သာလျှင်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကား သည် မှန်၏။ ဝါ၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ အဇ္ဈတ္တိကသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သပရသန္တာနိ- ကေသု၊ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခု အစ ရှိသော ငါးပါးသောပသာဒရုပ်တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ် သဒ္ဓါကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။) ဗဟိဒ္ဓါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ (သပရသန္တာနိကေသု၊ ကုန်သော။) ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ၂၃-ပါးသောရုပ်တို့၌။ (ပဝတ္တတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ အဇ္ဈတ္တသဒ္ဓေါ ပန၊ သည်ကား။ တဿ တဿ သတ္တဿ၊ ထိုထိုသတ္တဝါ၏။ သသန္တာနိကေသေဝ၊ မိမိသန္တာန်၌သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခုရူပါဒိသု၊ စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ အစရှိသော တရားတို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ ကား။) ဗဟိဒ္ဓါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ တတော၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော တရားတို့မှ။ အညေသု၊ တပါးသောတရားတို့၌။ (ပဝတ္တတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအပိစ-အစရှိသောစကားရပ်၌။ ဣဓာတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သုတ္တန္တနယော ခြံ ။ နိယကဇ္ဈတ္တမိ၊ တွ-ရုပ်သည်လည်း။ (အဇ္ဈတ္တံ၊ မည်၏။) ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တအဇ္ဈတ္တိကမေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအဇ္ဈတ္တိက ရုပ်သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ ပရပုဂ္ဂလိကမိ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်သည်လည်း။ (ဗဟိဒ္ဓါ၊ မည်၏။) ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တဗဟိရမေဝ၊ ရ-ရုပ်သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အပိစ ဣဓ အစရှိသောစကားရပ်၏ အလိုတည်း။

၄၉၆။ ဟိနပဏိတဘေဒေါ၊ အပြားကို။ ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ နိပ္ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။

၁-ဤအဖွင့်ကို ထောက်သဖြင့်လည်း ရှေး၌ပြခဲ့သော ဝိတ္တာရကထာမုခကား အဘိဓမ္မာ- ဘာဇနီနည်း၊ ထိုမှနောက်၌ ဆက်၍ပြဆိုသော ယခုနည်းကား သုတ္တန်နည်းဟု သိအပ်၏။
 ၂-ဋီကာဆရာ ကြည့်ရှုသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဒုဝိဓော-ပုဒ် မရှိသောကြောင့် ဝေဒိတဗ္ဗော- ဟူသော ပါဌသေသနှင့်စပ်ရန် ဖြည့်စွက်၍ပြသည် ဖြစ်ရာ၏။

သုဒဿိနံ၊ သုဒဿိဗြဟ္မာတို့၏။ တဒေဝ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ယတ္ထာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏဘူတေ၊ ဖြစ်သော။ ယသ္မိံ၊ အကြင်ရုပ်၌။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ အကုသလဝိပါကဝိညာဏံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ အနိဋ္ဌဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဟိနံ၊ ဟိန မည်၏။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်ကို။ (အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။) ကုသလဝိပါကံ၊ ဝိပါကံစိတ်သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။) တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဣဋ္ဌဘာဝတော၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏီတံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ အကုသလဝိပါကော၊ ပါက်သည်။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်သည်ဖြစ်၍။ အနိဋ္ဌေ ဝေ၊ အလိုမရှိအပ်သော အာရုံ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဣဋ္ဌေ၊ ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ကုသလဝိပါကောပိ၊ သည်လည်း။ သယံ၊ တိုင်။ ဣဋ္ဌော၊ ဖြစ်၍။ ဣဋ္ဌေ ဝေ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ အနိဋ္ဌေ၊ ၌။ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ မဖြစ်။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိ၊ မှန်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။

[၁၅၇] အကုသလကမ္မဇဝသေန၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အနိဋ္ဌော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ တို့ကို။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကုသလကမ္မဇံ ပန၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်သည်ကား။ အနိဋ္ဌံ နာမ၊ ဋ္ဌမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဣဋ္ဌမေဝ၊ သာလျှင် တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ကုသလကမ္မဇဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ တို့ကို။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလကမ္မဇံ၊ ရုပ်သည်။ အနိဋ္ဌံ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဣဋ္ဌမေဝ၊ သာလျှင် တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝတ္ထိ၊ ၎င်း။

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အကုသလကမ္မနိဗ္ဗတ္တာနိ၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ မနာပါနိပိ၊ နှစ်သက်အပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကာနိစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ဟတ္ထိရူပါဒီနိ၊ ဆင်၏အဆင်း အစရှိသည်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တာနိ၊ ထိုဆင်၏အဆင်း အစရှိသည်တို့သည်။ တေသံယေဝ ဟတ္ထိအာဒိနံ၊ ထိုဆင် အစရှိသည်တို့၏ပင်လျှင်။ သုခဿ၊ ၎င်း။ ဟေတုဘာဝံ၊ သို့။ န ဝစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ တဿ တဿေဝ သတ္တဿ၊ ထိုထိုသတ္တဝါ၏သာလျှင်။ အတ္တနာ၊ သည်။ ကတေန၊ သော။ ကုသလေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ သုခဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အကုသလေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဇာနံ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့၏။

ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌတာ၊ ဣဋ္ဌအဖြစ် အနိဋ္ဌအဖြစ်သည်။ ကမ္မကာရကသတ္တဿ၊ ကံကို ပြုတတ်သောသတ္တဝါ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇနာရဟာ၊ ယှဉ်ခြင်းကိုထိုက်သည်။ ဝါ၊ ယှဉ်ခြင်းငှါထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုသာဓကအဋ္ဌကထာပါဌ်၌။ ကုသလကမ္မဇံ အနိဋ္ဌံ နာမ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ ယံ-ယေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ အကုသလကမ္မဇံ ဣဋ္ဌံ နာမ နတ္ထိတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ (ယံ-ယေန၊ ကြောင့်။) န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ တေန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်၊ မဆိုအပ်သော အကြောင်းကြောင့်။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သော။ ပရသတ္တာနံ၊ တို့အား၊ ဝါ၊ တို့သည်။ ဣဋ္ဌံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ အကုသလကမ္မဇမ္ပိ၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ (တနည်း) အကုသလကမ္မဇမ္ပိ၊ အကုသိုလ် ကံကြောင့် ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ သောဘနံ၊ တင့်တယ်သည်ဖြစ်၍။ ပရသတ္တာနံ၊ တို့အား။ ဣဋ္ဌံ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သောရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အနုညာဘံ၊ ခွင့်ပြုအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ။ ကုသလကမ္မဇံ ပန၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်သည်ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့အား၊ ဝါ၊ တို့သည်။ ဣဋ္ဌမေဝ၊ အလိုရှိအပ်သောဣဋ္ဌသာလျှင်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ကေသဉ္စိ၊ အချိုကုန်သော။ တိရစ္ဆာနဂတာနံ၊ စွာန်တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ မနုဿရူပံ၊ လူ၏အဆင်းရုပ်သည်။ အမနာပံ၊ မနှစ်သက်အပ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ယတော၊ ယင်းသို့ မနှစ်သက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်တို့သည်။ ဒိသ္မာဝ၊ မြင်ကုန်၍သာလျှင်၊ ဝါ၊ မြင်လျှင်မြင်ခြင်း။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးကုန်၏။ မနုဿာ စ၊ လူဘို့သည်ကား။ ဒေဝတာရူပံ၊ နတ်တို့၏ အဆင်းကို။ ပဿိတော၊ မြင်ကုန်၍။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။ တေသမ္ပိ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်နှင့် လူတို့၏လည်း။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ စိတ်သည်။ တံ ရူပံ၊ ထို လူ၏ အဆင်း နတ်၏အဆင်းကို။ အာရမ္ဘ၊ ၍။ ကုသလဝိပါကမေဝ၊ ပါက်သည် သာလျှင်။ (ဟုတော၊ ၍။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ သော်လည်း။ တာဒိသဿ၊ သော။ ပုညဿ၊ ကုသိုလ်ကံ၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်နှင့် လူတို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုလူ၏အဆင်း နတ်၏အဆင်း၌။ အဘိရတိ၊ မွေ့လျော်ခြင်း သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်။ ကုသလကမ္မဇဿ၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သော။ အနိဋ္ဌဿ၊ အနိဋ္ဌရုပ်၏။ အဘာဝေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အကုသလကမ္မဇဿ၊ သော။ ဣဋ္ဌဿ စ၊ ရုပ်၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဟတ္ထိအာဒိနမ္ပိ၊ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ အကုသလကမ္မဇံ၊ ရုပ်သည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အကုသလဝိပါကဿေဝ၊ ဝိပါက်၏သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ပန၊ သော်လည်း။ ပဝတ္ထော၊ ပဝတ္ထိကာလ၌။ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်သော။ (ဟတ္ထိ- အာဒိနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။) ကုသလကမ္မဇံ၊ ရုပ်သည်။ ကုသလဝိပါကဿ၊ ၎င်း။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ပန၊ ဆက်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေန၊ ရုံနှင့်။ ဝေါမိဿ-

ကတ္တာ၊ ရောနှောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပွက်၊ သော။ အကုသလကမ္မဇံ၊ ရုပ်သည်။ ဗဟုလံ၊ များစွာ၊ ဝါ၊ များသောအားဖြင့်။ အကုသလဝိပါကပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ န ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ နိုင်၏။ ပန၊ မုချအဆုံးအဖြတ်ကိုဆိုအံ့။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဝဉ္ဇေတုံ၊ လှည့်ပတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏဝတ္ထာနံ၊ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ ယုဋ္ဌတိ၊ ၏။ ပန၊ သာဓကအဋ္ဌကထာစကားရပ်၌ စောဒနာဖွယ် အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ အနိဋ္ဌာ ပဉ္စ ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ရူပါဒိဘာဝသာမည-တော၊ ရူပါရုံစသည်အဖြစ်ဟူသော ဟူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမဂုဏသဒိသာယ၊ ကာမဂုဏ်နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံသဒိသေသု၊ ထိုကာမဂုဏ်နှင့် တူသောရုပ်တို့၌။ တဗ္ဗောဟာရေန၊ ထိုကာမဂုဏ်ဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သောစကားတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဋ္ဌာနေဝ၊ ဣဋ္ဌသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့ကို။ ကာမဂုဏာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာမဂုဏဝိသဘာဂါ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် မတူသောအဖို့ရှိကုန်သော။ ရူပါဒယော၊ စသည်တို့ကို။ ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အသိဝေ၊ သိဝနတ်မဟုတ်သော နတ်ရုပ်၌။ သိဝေတိ၊ သိဝနတ်ဟူ၍။ ဝေါဟာ-ရော ဝိယ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာနိ၊ ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနိ၊ တို့သည်။ တဏှာဝတ္ထု-ဘာဝတော၊ တဏှာ၏တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဂုဏာ ဝေ၊ ဂုဏ်တို့မည်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်။ ရူပါ လောကေ ပိယရူပံ သာတ-ရူပန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သော်လည်း။ အတိသယေန၊ အလွန်အကဲအားဖြင့်။ ကမနိယတ္တာ၊ အလိမ္မိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ ဣဋ္ဌရူပါဒိနိ(ဝေ)၊ ရူပါရုံစသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

[၁၅၈] ဝုတ္တနယမေဝိတိ၊ ဟူသော။ အတိဒေသေန၊ ညွှန်းသောစကားဖြင့်။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ ဒုရသန္တိကံ၊ ဒုရရုပ် သန္တိကရုပ်ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဩကာသတော။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ကိတ္တကတော၊ အဘယ်မျှသောအရပ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ရူပံ၊ သည်။ ဩကာသဝသေန၊ တည်ရာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သန္တိကေ နာမ၊ နီးသည်မည်သနည်း။ ပန၊ တပါး။ ကိတ္တကတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ (ဩကာသ-ဝသေန၊ အားဖြင့်။) ဒုရေ နာမ၊ ဝေးသည်မည်သနည်း။ ပကတိကထာယ၊ ပကတိသောစကားဖြင့်။ ကထေန္တာနံ၊ ပြောဆိုသောသူတို့၏။ ဒွါဒသဟတ္ထာ၊

တဆယ့်နှစ်တောင်တို့သည်။ သဝနူပစာရော နာမ၊ သဝနူပစာ မည်၏။ တဿ၊
 ထိုသဝနူပစာ၏။ ဩရတော၊ အတွင်းဖက်၌။ သန္တိကေ၊ နီးသည်မည်၏။
 ပရတော၊ အပြင်ဖက်၌။ ဒုရေ၊ ဝေးသည်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဝေးအနီးနှစ်ပါး
 သော အရပ်တို့တွင်။ သုခမရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဒုရေ၊ သဝနူပစာမှအပြင်ဖက်-ဝေး
 သောအရပ်၌။ ဟောန္တံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ လက္ခဏတောပိ၊ ဣာအားဖြင့်၎င်း။
 ဩကာသတောပိ၊ သအားဖြင့်၎င်း။ ဒုရေ၊ ဝေးသောရုပ်မည်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ သန္တိကေ၊ သဝနူပစာဟူသောအနီး၌။ ဟောန္တံ ပန၊ သော်ကား။ ဩကာ-
 သတောဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ သန္တိကေ၊ နီးသောရုပ်မည်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဩဠာရိကရူပံ၊ သည်။
 သန္တိကေ၊ သဝနူပစာဟူသောအနီး၌။ ဟောန္တံ၊ သော်။ လက္ခဏတောပိ၊
 ဖြင့်၎င်း။ ဩကာသတောပိ၊ ၎င်း။ သန္တိကေ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုရေ၊ ၌။
 ဟောန္တံ၊ သော်။ ဩကာသတောဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ (ဒုရေ၊ သည်။) ဟောတိ၊
 ၏။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ပန၊ ဆက်။ ဥပါဒါယုပါဒါ-
 ယာတိ၊ ထောက်ဆ၍ ထောက်ဆ၍ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ရူပံ၊ သည်။ သန္တိကေ နာမ၊ နီးသည်မည်၏။ အန္တော-
 ကုစ္ဆိဂတဿာပိ၊ ဝမ်းတွင်း၌တည်ငြားသော်လည်း။ ပရဿ၊ ၏။ (ရူပံ၊ သည်။)
 ဒုရေ၊ မည်၏။ (အတ္တနော၊ ၏။) အန္တောကုစ္ဆိဂတဿ၊ ဝမ်းတွင်း၌တည်သော
 သူ၏။ (ရူပံ၊ သည်။) သန္တိကေ၊ မည်၏။ ဗဟိ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော
 သူ၏။ (ရူပံ၊ သည်။) ဒုရေ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဤသို့
 သောနည်းဖြင့်။ အန္တောဂဗ္ဗ-ပမုခ-ပရိဝေဏ-သံသာရာမသီမာ-ဂါမခေတ္တ-ဇနပဒ-
 ရဇ္ဇ-သမုဒ္ဒ-စက္ကဝါဠေသု၊ တိုက်ခန်းအတွင်းအရပ်၊ ကျောင်းဦးမျက်နှာစာအရပ်၊
 ပရိဝေဏံ၊ သံသာရာမခေါ်သော ကျောင်းတိုက် ဥပစာသိမ်၊ ရွာနယ်၊ ဇနပုဒ်၊ တိုင်း
 ပြည်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ စကြာဝဠာတို့တွင်။ တဒန္တောဂတဗဟိဂတာနံ၊ ထိုထိုအရပ်၏
 အတွင်း၌တည်သောရုပ်၊ အပ၌တည်သောရုပ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (တဒန္တော-
 ဂတ-အရာ၌ တံတဒန္တောဂတ-ဟု ရှိသင့်၏။ သို့မဟုတ်လျှင် တံ-တပုဒ်ကြောင့်
 သည်ဟူ၍သော်လည်း ယူအပ်၏) ဒုရသန္တိကတာ၊ ဒုရရုပ် သန္တိကရုပ်အဖြစ်ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၉၇။ တဒေကဇ္ဈန္တိ၊ ကား။ တံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ရုပ်ကို။ ကေဇ္ဈံ ကေ-
 တော၊ တပေါင်းတည်း။ အဘိသံယူဟိတောတိ၊ ကား။ သံဟရိတော၊ စု၍။ ဝါ၊
 တနည်း။ သမူဟံ၊ အပေါင်းကို။ ကတော၊ ၍။ အဘိသံခိပိတောတိ၊ ကား။
 သံခိပိတော၊ ချိုး၍။ သခေပံ၊ ချိုးခြင်းကို။ ကတော၊ ၍။ သဗ္ဗမ္ပိ ရူပံ။ပ။ ဒဿိတံ
 ဟောတိတိ ဣမိနာ၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ရူပခန္ဓသဒ္ဓါနံ၊ ရူပ-သဒ္ဓါနှင့် ခန္ဓ-သဒ္ဓါတို့
 ၏။ သမာနာဓိကရဏသမာသဘာဝံ၊ တူသောတည်ရာရှိသော ကမ္မဓာရည်း

သမာသ်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎်။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ န ဟိ ရူပ-
တော အညော ရူပက္ခန္ဓော နာမ အတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။

၄၉၈။ ဣသိဘာဝူပဂမနေန၊ အဇု၏အဖြစ်သို့ရောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ရောက်
ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော၊ နှာ စသည်တို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဿိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အာနေတွာ၊ ဤ ၄-ပုဒ်ကို
ဆောင်၍။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။

သန္တတိဝသေန ဣဒိဝသေန စာတိ ဣတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ အဒ္ဓါသမယဝသေန၊
အဒ္ဓါနှင့် သမယတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အတိတာဒိဝိဘာဂဿ၊ အတိတ်စသည်ကို
ဝေဖန်ခြင်းကို။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ သုခါဒိဝသေန၊ သုခ စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘိန္နာယ၊ ကွဲပြားသောဝေဒနာ၏။ အတိတာဒိဘာပဝစန-
တော၊ အတိတ်စသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ချဲ့။
သုခါ ဝေ၊ သုခဝေဒနာသည်သာလျှင်။ အဒ္ဓါဝသေန စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ သမယ-
ဝသေန စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ အတိတာဒိကာ၊ အတိတ်စသည် အပြားရှိသည်။ န
ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ တူ။ ကာယိကစေတသိကာဒိဘာဝေန၊ စေတသိက
စသည်အဖြစ်ဖြင့်။ (အာဒိ-ဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတ စသည်အဖြစ်ကို
ယထာရဟ ယူအပ်၏) ဘိန္နာ၊ ကွဲပြားသော။ ဒုက္ခာ ဝေ စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်သာ
လျှင်၎င်း။ အဒုက္ခမသုခါ ဝေ စ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်သာလျှင်၎င်း။ (အဒ္ဓါ-
ဝသေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ သမယဝသေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ အတိတာဒိကာ၊ ရှိသည်။ န
ဟောတိ၊ မဖြစ်။) တေန၊ ထိုသို့မဖြစ်သောကြောင့်။ ဝေဒနာသမုဒါယော၊ ဝေဒနာ
အပေါင်းကို။ အဒ္ဓါသမယဝသေန၊ အားဖြင့်။ အတိတာဒိဘာဝေန၊ စသည်၏
အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ (ကသ္မာ၊
ကား။) သမုဒါယဿ၊ ၎်။ တေဟိ၊ ထိုအဒ္ဓါသမယစသည်တို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိ-
တဗ္ဗတ္တာ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝေဒနေကဒေသာ ပန၊
ဝေဒနာ၏တစိတ်တပိုင်းတို့သည်ကား။ ဂယုမာနာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။
သန္တတိခဏေဟိ၊ ဣတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းကို။ အရဟန္တိ၊ ကုန်၏။
(ကသ္မာ၊ ကား။) တထာ၊ အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧကသန္တတိယံ၊ တခုသောသန္တတိ၌။ အနေက-
ဘေဒဘိန္နေသု၊ များသောအထူးအပြားအားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သော။ သုခါဒိသု၊

၁-ဝေဒနာ၏အစိတ်အပိုင်းတို့ကို ဤ၌ ယူအပ်သည်ရှိသော် ခဏဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်တို့
ကိုသာလျှင် ယူသင့်၏။ သန္တတိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်တို့ကိုကား မယူသင့်သည် မဟုတ်
လော့?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဧကသန္တတိ ယံ ပန-စသည်ကို မိန့်သည်။

အစရှိသည်တို့တွင်။ ယော ဘေဒေါ၊ အကြင်အထူးကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတော၊ အပ်၏။ [၁၅၉] ပါကဋ္ဌဿ၊ ထင်ရှားသော။ ဧကပကာရဿ၊ တခုတည်းသော အပြားရှိသော၊ ဝါ၊ တမျိုးတည်းဖြစ်သော။ တဿ (ဘေဒဿ)၊ ထိုသုခအစရှိသော အထူးကို။ (ပရိစ္ဆေဒိကာ-၌ စပ်) တံသဟိတဒ္ဓါရာလမ္ဗဏပုဝတ္တာ၊ ထိုသုခသောဝေဒနာအထူးနှင့်တကွဖြစ်သော ဒ္ဓါရအာရုံတို့၌ မပြတ်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိစ္ဆေဒေန၊ မပြတ်စဲသောအားဖြင့်။ တဒုပ္ပါဒကေကဝိဓဝိသယသမာယောဂပုဝတ္တာ စ၊ ထိုသုခသောဝေဒနာအထူးကိုဖြစ်စေတတ်သော တခုသော အဖို့ရှိသော အာရုံ၌ သဒ္ဓါစသည်တို့နှင့်တကွ ယှဉ်သောအားဖြင့် မပြတ်ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ (တဒုပ္ပါဒက-ကို ကေဝိဓဝိသယ-၌ စပ်) သန္တတိ၊ ဝေဒနာအစဉ်သန္တတိသည်။ ပရိစ္ဆေဒိကာ၊ ပိုင်းခြားတတ်သည်။ ဘဝိတံ၊ ငှါ။ အရဟတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသန္တတိ၏။ ဘေဒန္တရံ၊ အပြားအထူးကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ ပရိစ္ဆေဒကဘာဝေန၊ ပိုင်းခြားတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ (ဝေ-ကြေသည်) ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ လဟုပရိဝတ္တိနော၊ လျင်သော အပြန်ရှိကုန်သော။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပရိဝတ္တိနေနေဝ၊ လည်ခြင်း ပြန်ခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ ဖြင့်။ (မူလဒ္ဓိကာ-၌ ဤပုဒ်မရှိ) ပရိစ္ဆိန္ဒနံ၊ ကို။ အရဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သန္တတိဓဏဝသေနော၊ ဓဏတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကေဝိဓဝိသယသမာယောဂပုဝတ္တာ၊ တခုသော အဖို့ရှိသော အာရုံ၌ တကွယှဉ်သောအားဖြင့် မပြတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်။ (ဤကား သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ-ပုဒ်ဖြစ်သည်) ဒိဝသမ္ပိ၊ တနေပတ်လုံးသော်လည်း။ ဗုဒ္ဓရူပံ၊ ဘုရား၏အဆင်းတော်ကို။ ပဿန္တဿ၊ ဖူးမြင်သောသူအား၎င်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏန္တဿ၊ အား၎င်း။ (ဤဖြင့် ကေဝိဓဝိသယကို ဖွင့်ပြသည်) ပဝတ္တသဒ္ဓါဒိသဟိတဝေဒနာ၊ မပြတ်ဖြစ်သော သဒ္ဓါစသည်နှင့်တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသည်။ (ဤဖြင့် သမာယောဂပုဝတ္တာ-ကို ဖွင့်ပြသည်) ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ မည်၏။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တမဇ္ဈဂတာတိ ဧတေန၊ ပါဌ်ဖြင့်။ (မူလဒ္ဓိကာနှင့်အညီ တွ-သံယုတ်မပါသော မဇ္ဈဂတာ-သာ သင့်သည်) ဟေတုပစ္စယကိစ္စဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တနယံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၄၉၉။ သဗျာပါရသဉာဏာသဝိပါကတာ၊ က-အဖြစ်သည်။ ကုသလာဒီဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ တိဟိပိ၊ သုံးပါးသောဝေဒနာတို့နှင့်လည်း။ သာဓာရဏာ၊ ဆက်ဆံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသာဓာရဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သာဝဇ္ဇကိရိယဟေတုတောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ သာဝဇ္ဇကိရိယဟေတုတောတိ၊ ကား။ ပါဏာတိပါတာဒိဂါရယုကိရိယာနိမိတ္တတော၊ ပါဏာတိပါတအစရှိသော ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ပြုမှု၏ အကြောင်း၏

အဖြစ်ကြောင့်။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတောတိ၊ ကား။ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟေန၊
 ကိလေသာဟူသော ပူလောင်ခြင်းဖြင့်။ သဒရထဘာဝတော၊ ပူလောင်ခြင်းရှိ
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝူပသန္တသဘာဝါယ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောရှိသော။
 ကုသလာယ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ထက်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ရှုန့်ရင်း၏။ သဗျာပါ-
 ရတောတိ၊ ကား။ သဏ္ဍိဟတော၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ အဿာ၊
 ထိုဝေဒနာ၏။ ဝိပါကေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တိံ ၊
 ကို။ ဝဒန္တော၊ ဆိုလိုသည်ဖြစ်၍။ ဝိပါကပ္ပုဒနယောဂျတံ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေ
 ခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၏။ သဥဿာဟတောတိ၊ ကား။
 သသတ္တိတော၊ အစွမ်းသတ္တိရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။
 ဝိပါကပ္ပုဒနသမတ္တတံ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။
 (အာဟ၊ ၏။) သဝိပါကတောတိ၊ ကား။ ဝိပါကသဗ္ဗာဝတော၊ အကျိုး
 ဝိပါကရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုပုဒ်ဖြင့်။ ပစ္စယန္တရသမဝါယေန၊
 အကြောင်းတပါးတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုအကုသိုလ်ဝေဒနာ၏။
 ဝိပါကနိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဝိပါကကိုဖြစ်စေခြင်းကို။ (အာဟ၊ ၏။) တိဟိပိ၊ သုံးပါးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိပါကဓမ္မတံယေဝ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း
 သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာယ-
 ကမ္မာဒိဗျာပါရသဗ္ဗာဝတော၊ ကိုယ်အမှု စသည်၌ ဗျာပါရရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
 သဗျာပါရတော၊ ဗျာပါရရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇဝနုဿာဟဝသေန၊ ဇေး၏
 အားထုတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဥဿာဟတော၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကပ္ပုဒနသမတ္တတာဝသေန၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
 သည်၏အဖြစ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဝိပါကတော၊ အကျိုးဝိပါကရှိသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဣတိ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ (သီမုန့်အညီ ဝေမ္ပေတ္ထ-ဟု ရှိစေရမည်)
 ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။
 အနုပ္ပုဒေန္တိပိ၊ မဖြစ်စေတတ်သော်လည်း။ ကိရိယာ၊ သည်။ ကုသလာ ဝိယ၊
 ကုသိုလ်ဝေဒနာကဲ့သို့။ သဗျာပါရာ ဝေ စ၊ ရရှိသည်သာလျှင်၎င်း။ သဥဿာဟာ
 ဝေ စ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို။ အနာမသိတော၊ ၍။ ကိရိယာဗျာကတဝါရေ၊ ဝါရ၌။
 သဝိပါကတော ဣစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗျာပဗ္ဗတောတိ၊ ကား ။
 ကိလေသဒုက္ခေန၊ ကိလေသာဟူသောဆင်းရဲဖြင့်။ သဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယတောတိ၊ ကား။ အနဝဇ္ဇကိရိယဟေတုတော စ၊
 အပြစ်ကင်းသောပြုမှု၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကိလေသသန္တာပါဘာဝတော စ၊

၁-ဗျာပဗ္ဗ-အဆုံးအဖြတ်ကို ဤဋီကာ နိဿယ ဒုတိယတွဲ နှာ ၃၂၉-၌ ကြည့်ပါ။

ကိလေသာဟူသော ပူပန်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဗျာပဗ္ဗတော စ၊
 ကိလေသာဟူသော ဆင်းရဲ၏မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝုပသန္တဝုတ္တိ၊ ငြိမ်းအေး
 သောဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အကုသလာယ၊ ဌ။ ဝုတ္တဝိပလ္လာသတော၊
 ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ကား။ ယောဂါနုရူပံ၊
 ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ တီသု၊ ကုန်သော။ ကာရဏေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ယံ၊
 အကြင်အကြင်အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ယဿာ ယဿာ၊ အကြင်အကြင်
 ဝေဒနာအား။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဝါ၊ ယှဉ်သင့်၏။ တဒနုရူပံ၊ ထိုယှဉ်သင့်သော
 အကြောင်းနှင့် ဝေဒနာတို့အားလျော်စွာ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
 ဟိ၊ ချဲ့။ ကုသလာကုသလဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဝိပါကဗျာကတာယ၊ ထက်။
 တီဟိပိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏။
 ကိရိယာဗျာကတာယ၊ ဝေဒနာထက်။ သဝိပါကတော၊ အကျိုးဝိပါကရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ (သြဋ္ဌာရိကာ၊ ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ သဝိပါကတာဝိသိဋ္ဌ-
 သဗျာပါရသဉ္ဇာယာဟတော၊ သဝိပါက၏အဖြစ်ဖြင့် ထူးသောဗျာပါရဉ္ဇာယာဟ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သြဋ္ဌာရိကာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။
 ဝုတ္တပရိယာယေနာတိ၊ ကား။ ဝိပါကဗျာကတာ၊ ဝိပါကအဗျာကတဝေဒနာ
 သည်။ [၁၆၀] အဗျာပါရတော စ၊ ဗျာပါရမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 အနုဿာဟတော စ၊ အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိပါ-
 ကတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ တာဟိ ကုသလာကုသလဝေဒနာဟိ၊ ဝေဒနာတို့ထက်။
 သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့၏။ ကိရိယာဗျာကတာ၊ ဝေဒနာသည်။ အဝိပါကတော၊
 ဝိပါကမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သုခုမာ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ အဝိပါကတာ-
 ဝိသိဋ္ဌသဗျာပါရသဉ္ဇာယာဟတော၊ အဝိပါကအဖြစ်ဖြင့် ထူးခြားသောဗျာပါရ-
 ဉ္ဇာယာဟရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သုခုမာ၊ ၏။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ကုသလာ-
 ကုသလာယ၊ ဌ။ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန၊ အားဖြင့်။ ဟိ - သစ္စံ၊ ၏။ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တာ စ၊
 ကံ၏အဟုန်သည် ပစ်ချအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပစ်ချအပ်သောကြောင့်
 ၎င်း။ ကမ္မပဋိဗိမ္ဗဘူတာ စ၊ ကံ၏ပုံတူသဘောဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပုံတူ
 သဘောဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ (ဝိပါကာ-ပုဒ်၏ ဟေတုမန္တဝိသေသနပုဒ်များ
 ဖြစ်သည်၊ ဟိတ်အနက်ပေးသောအခါ ဗျာပါရဝိရဟ-၌ စပိ) ကာယကမ္မာဒိ-
 ဗျာပါရဝိရဟတော၊ ကိုယ်အမှု စသည်တို့၌ ကြောင့်ကြဗျာပါရကင်းခြင်းကြောင့်။
 နိရုဿာဟာ၊ အားထုတ်ခြင်းမရှိသော။ ဝိပါကာ စ၊ ဝိပါကဝေဒနာသည်၎င်း။
 သဉ္ဇာယာဟာ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသော်လည်း။
 ကိရိယာ စ၊ ကြိယာဝေဒနာသည်၎င်း။ အဝိပါကဓမ္မာ၊ အကျိုးပေးခြင်း
 သဘောမရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့၏။)
 ဟိ၊ အကျိုးပေးခြင်းသဘောမရှိ၍ သိမ်မွေ့သည်ဟူသောစကား မှန်ပေ၏။
 သဝိပါကဓမ္မာ၊ အကျိုးပေးခြင်းသဘောရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဝေဒနာ

တို့သည်။ သဂဗ္ဘာ ဝိယ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကုန်ဘိ သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍။ သြဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

၅၀၀။ နိရုဏာဒတောတိ၊ ကား။ အဿာဒါဘာဝတော၊ သာယာဖွယ်မရှိ ခြင်းကြောင့်။ သုခပဋိက္ခေပတော၊ သုခကို ပယ်ခြင်းကြောင့်။ သဝိပ္ပါရတောတိ၊ ကား။ သပရိပ္ပန္နတော၊ လှုပ်ရှားခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပသန္တတော၊ မငြိမ်သက်ခြင်းကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အဘိဘဝနတောတိ၊ ကား။

၁-ဤ၌ ပြန်အပ်သောအနက်များသည် ရှေ့စကားရပ်နှင့် ချင့်ချိန်၍ ပါဠိရှိရင်းအတိုင်း သင့်လျော်အောင် ပြန်ဆိုချက်မျှသာဖြစ်သည်။ ဤထက်ကောင်းသောအနက်ကိုလည်း ကြံသင့်သေး၏။ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တာ ဟိ-အစရှိသောပါဠိသည် မူလဋီကာမှ ယူခဲ့သောပါဠိ ဖြစ်သည်။ ထိုမူလဋီကာ၌ကား ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့် ကပ်၍ ပြဆိုထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုပြဆိုပုံကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်ရန် လိုရင်း ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့် တကွ ထုတ်ပြ ခိုးအံ့။ (က) အကုသလာ ဝေဒနာ သြဠာရိကာ၊ ကုသလာဗျာကတာ ဝေဒနာ သုခမာ။ (ခ) ကုသလာကုသလာ ဝေဒနာ သြဠာရိကာ၊ အဗျာကတာ ဝေဒနာ သုခမာ။ (ဝိဘင်္ဂပါဠိ ၄) ၎င်းပါဠိကို အဘိ ဋ္ဌ ၂-၁၃-၌ ဤသို့ ဖွင့်ပြ၏။ (က) အကုသလာ တာဝ သဒရထဋ္ဌေန ဒုက္ခဝိပါကဋ္ဌေန စ သြဠာရိကာ၊ ကုသလာ နိဒ္ဒရထဋ္ဌေန သုခဝိပါကဋ္ဌေန စ သုခမာ၊ အဗျာကတာ နိရုဏာဟဋ္ဌေန အဝိပါကဋ္ဌေန စ သုခမာ။ (ခ) ကုသလာကုသလာ သဥဏာဟဋ္ဌေန သဝိပါကဋ္ဌေန စ သြဠာရိကာ၊ အဗျာကတာ ဝုတ္တနယေနော သုခမာ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုလိုသည်မှာ (က) အပို၌ အကုသိုလ်ဝေဒနာ သြဠာရိကဟူသည်မှာ သဒရထသဘော၊ ဒုက္ခဝိပါကသဘောကြောင့် ကုသိုလ်အဗျာကတတို့ထက် သြဠာရိက ဖြစ်သည်။ ကုသိုလ်အဗျာကတဝေဒနာတို့ သုခမဖြစ်သည်ဟူရာ၌ ကုသိုလ်ဝေဒနာသည် နိဒ္ဒရထသဘော၊ သုခဝိပါကသဘောကြောင့် အကုသိုလ်ထက် သုခမ ဖြစ်သည်။ အဗျာကတ ဝေဒနာသည် နိရုဏာဟသဘော၊ အဝိပါကသဘောကြောင့် ကု-အကုဝေဒနာထက် သုခမ ဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလို၏။ (ခ) အပို၌ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဝေဒနာတို့ သြဠာရိက ဖြစ်သည်ဟူရာ၌ ၎င်းတို့ နှစ်မျိုးလုံးပင် သဥဏာဟသဘော၊ သဝိပါကသဘောကြောင့် သြဠာရိက ဖြစ်သည်။ အဗျာကတဝေဒနာ သုခမ ဖြစ်သည်ဟူရာ၌ကား (က) အပို၌အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့ပြီးနှင့် တူသောကြောင့် အဗျာကတာ ဝုတ္တနယေနော သုခမာ-ဟု ပြန်ညွှန်းလေသည်။ ထိုအဋ္ဌကထာကို မူလဋီကာ ၂-၁၂-၌ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တာ ကမ္မပဋိဗဒ္ဓဘူတာ စ ကာယကမ္မာဒိ- ဗျာပါရဝိရဟတော နိရုဏာဟာ ဝိပါကာ၊ သဥဏာဟာ စ ကိရိယာ အဝိပါကာ။ (ဋ္ဌ-က-အပို၌မှ အဗျာကတာ နိရုဏာဟဋ္ဌေန အဝိပါကဋ္ဌေန စ သုခမာ-ဟူသော ဝါကျကို ဖွင့်ပြသည်) သဝိပါကာ စ သဂဗ္ဘာ ဝိယ သြဠာရိကာတိ တဗ္ဗိပက္ခတော အဝိပါကာ သုခမာတိ ဝုတ္တာ။ (ဋ္ဌ-ခ-အပို၌မှ ဝါကျ ၂-ခုလုံးကို ဖွင့်ပြသည်။) ဤနောက်အဖွင့်ဖြင့် သဝိပါက ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဝေဒနာတို့သည် သြဠာရိက ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိပါက ဖြစ်သော ဝိပါက ကြိယာ ဝေဒနာတို့သည် သုခမ ဖြစ်ကုန်၏-ဟု ပြသည်။ ဤမူလဋီကာ ကိုပင် ယူ၍ အဘက်ပါအတိုင်း ဤမဟာဋီကာ၌ ပြဆိုထားသည်။ ဋီကာဆရာ၏ ရည်ရွယ်ချက် အလိုကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ကြံစည်အပ်၏။

အဇ္ဈောတ္တရဏတော၊ လွမ်းမိုးခြင်းကြောင့်။ သုခါယ၊ သုခဝေဒနာ၌။
 မဇ္ဈတ္တတော၊ အလယ်အလတ်သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဥပေက္ခာယ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌။ သာတတော၊ သာယာဖွယ်၏အဖြစ်သည်။
 (နတ္ထိ၊ မရှိ။) သန္တတာဒယော ပန၊ သန္တအဖြစ် အစရှိသော သုံးပါးတို့ကိုကား။
 သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သုခုပေက္ခာသု၊ ကွာတို့၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပါကဋတောတိ၊ ကား။
 သုခိတော၊ ဖြစ်သော ချမ်းသာရှိသောသူ၊ ဝါ၊ ချမ်းသာသောသူ။ ဒုက္ခိတော၊
 ဖြစ်သော ဆင်းရဲရှိသောသူ၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲသောသူ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသ္မာပိ၊
 မြင်၍လည်း။ ဇာနိတဗ္ဗတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဘူတဘာဝတော၊
 ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ သာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ၊ ထိုဥပေက္ခာ
 ဝေဒနာသည်။ (သာ-၏အစွဲကို ပြသည်)

၅၀၁။ စ၊ အဋ္ဌကထာ၌ မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 ပုဂ္ဂလဝသေန-အစရှိသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌။ အသမာပန္နသမာပန္နဂဟဏေန၊
 အသမာပန္န-သဒ္ဓါ သမာပန္န-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဝါ၊ ပန္နတို့ကို ယူခြင်း ဆိုခြင်းဖြင့်။ ဘူမိ-
 ဝသေနာပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ သြဋ္ဌာရိကသုခမတာ၊ အဖြစ်
 ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ဤမှတစ်ပါးသော။
 သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (ဣတရာ-၏
 အရကို ပြသည်)

ဩသနိယတောတိ၊ ကား။ ဩသေဟိ၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ အာရုံ
 ပြု၍။ အတိက္ကမိတဗ္ဗတော၊ ကျော်လွန်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တထာ၊ တူ။
 ယောဂနိယတော၊ ယောဂတရားတို့သည် အာရုံပြုလျက် ကျော်လွန်အပ်သော
 ကြောင့်။ ဂန္ထနိယတော စာတိ ဧတ္တာပိ၊ ပါဠိ၌လည်း။ (စ နှင့် အပိ-သဒ္ဓါ
 ပိုဟန်ရှိသည်) ဂန္ထော၊ ဂန္ထတရားသည်သာလျှင်။ ဂန္ထနံ၊ မည်၏။ အာရမ္မဏ-
 ဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပန္နနတော၊ ဆက်စပ်ခြင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဂန္ထ
 တရား၏။ ဟိတံ၊ အစီးအပွားတည်း။ ဝါ၊ အစီးအပွားကိုဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဂန္ထနိယံ၊ မည်၏။ နိဝရဏိယံ စ၊ ယ-ကို၎င်း။ ဥပါဒါနိယံ စ၊ ယ-ကို
 ၎င်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သံကိလေသေ၊ သံကိလေသတရား၌။ နိယုတ္တာ၊
 ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သံကိလေသံ၊ ကို။ အရဟန္တိ၊ ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သံကိလေသိကာ၊ မည်ကုန်၏။ သာ အနာသဝါ၊ ထိုအနာသဝ
 ဝေဒနာသည်။ (သာ-၏ အစွဲကိုပြသည်)

၅၀၂။ တတ္ထာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တာယ၊ သော။ သြဋ္ဌာရိကသုခမတာယ၊
 မ-အဖြစ်၌။ သမ္ပေဒေါတိ၊ ကား။ သက်ရော၊ ရောယှက်ခြင်းကို။ သြဋ္ဌာရိကာတိ
 စ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ သုခမာတိ စ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တာ-

နမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝေဒနာတို့၏လည်း။ ဇာတိအာဒိဝသေန၊ ဇာတ်စသည်တို့
 ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ သုခုမောဋ္ဌာရိကဘာဝါပတ္တိဒေါသော၊ သိမ်မွေ့
 ရန်ရင်းသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းအပြစ်ဒေါသသည်။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပရိဟရိတဗ္ဗော၊ ရှောင်လွှဲအပ်၏။ ဇာတိ-
 ဝသေန၊ အားဖြင့်။ သုခုမာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ သဘာဝပုဂ္ဂလ-
 လောကီယဝသေန၊ သဘောပုဂ္ဂိုလ်လောကီတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကတံ၊
 အဖြစ်ကို။ ပါဠိဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တဉ္ဇေတန္တိအာဒိ၊ ကို။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ သုခါဒယောပိတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ အကုသလာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဇာတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ သဘာဝဝသေန၊ အားဖြင့်။ သုခုမာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)
 ကုသလဇ္ဈာနသဟဂတာ၊ ဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သုခါဝေဒနာ၊ တို့သည်။
 ဇာတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)
 သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဤသို့
 သောအကြောင်းကြောင့်။ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ အားဖြင့်။ သုခုမာ၊ ကုန်သည်။
 (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ ဝေမာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗော၊
 ကုန်၏။ န ပရာမသိတဗ္ဗောတိ ဧတေန၊ ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်) [၁၆၁]
 ဇာတိအာဒိယော၊ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသ၊
 အဖို့တို့ကို။ အညမညံ၊ ချင်း။ အဝေါမိဿကာ ဝေ၊ မရောနှောသည်တို့ကိုသာ
 လျှင်။ (ကတော၊ ၍။) ဂဟေတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။
 ဝါ၊ ဤသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမ္မေဒဿ၊ ကို။ ပရိဟာရော၊ ရှောင်လွှဲ
 ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အညထာ၊ အားဖြင့်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အဗျာကတမုခေန၊ အဗျာကတဝေဒနာကို အရင်းခံပြု
 သဖြင့်။ (ဒဿိတံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကုသလာကုသလမုခေနပိ၊ သဖြင့်
 လည်း။ (ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ၏။) စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ဇာတိမုခေန၊ သဖြင့်။
 (ဒဿိတံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဘာဝါဒိမုခေနပိ၊ သဘောစသည်တို့ကို
 အရင်းခံပြုသဖြင့်လည်း။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ သေ
 နယော သဗ္ဗတ္တာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အတိဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ဇာတိအာဒိကောဋ္ဌာသေသုပိ၊ ဇာတိအစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့
 ၌လည်း။ မိထော၊ အချင်းချင်း။ အကုသလာဒိနံ၊ တို့၏။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊
 ထောက်ဆ၍ ထောက်ဆ၍။ သြဋ္ဌာရိကသုခုမတံ၊ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။
 အပိစာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ နိဿယဒဟနတောတိ
 ဣမိနာ၊ ပါဠိဖြင့်။ ဒေါသသဟဂတာယ၊ ဂုတ်ဝေဒနာ၏။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှား
 သော။ ကုရုရပ္ပဝတ္တိံ ၊ ကြမ်းကြုတ်သောဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ နိယတာတိ၊

ကား။ မိစ္ဆတ္တနိယာမေန၊ နိယာမအားဖြင့်။ နိယတာ၊ ကိန်းသေမြဲသော
 ဝေဒနာတည်း။ ။ အာနန္တရိယဘာဝပုတ္တာ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ရောက်သော
 ဝါ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ကပ္ပတိဋ္ဌနကဝိပါကတာယ၊ တကပ်ပတ်လုံးတည်သော
 အကျိုးဝိပါကရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေဝဒတ္တာဒီနံ ဝိယ၊ ဒေဝဒတ်စသည်တို့
 ၏ အာနန္တရိယကံဝေဒနာကဲ့သို့။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ တကပ်ပတ်လုံး အကျိုးဝိပါက၏
 တည်ခြင်းရှိသောဝေဒနာသည်။ ။ အသင်္ခါရိကာ၊ သည်။ သဘာဝတိဓိဏ-
 တာယ၊ သဘောအားဖြင့် ထက်မြက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ရုန့်
 ရင်း၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာ၊ ယုတ်ဝေဒနာသည်။ မဟာသာဝဇ္ဇတာယ၊ ကြီးသော
 အပြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ သာပိ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာ၊ ထို
 ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်ဝေဒနာသည်လည်း။ (သာ-၏ အစွဲကိုပြသည်) နိယတာ၊ လတ်သော်။
 သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနိယတဝေဒနာထက်။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ က-ဝေဒနာ
 သည်။ (သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။) တတော၊ ထိုကပ္ပဋ္ဌိတိကဝေဒနာထက်။ အသင်္ခါ-
 ရိကာ၊ က-ဝေဒနာသည်။ (သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာပိ၊ သုံးပါး
 အပြားရှိသော ဝေဒနာကိုလည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ်။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကေဠှ၊
 တပေါင်းတည်း။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ပန၊ သော်လည်း) ဝိသု ဝိသုယေဝ၊ သာလျှင်၊
 ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဣတရာ သုခမာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 အဝိသေသေနာတိ၊ ကား။ ဒေါသသဟဂတာ လောဘသဟဂဘာတိ၊ ဂုတ်ဟူ၍။
 အဘေဒေန၊ မခွဲခြမ်းသောအားဖြင့်။ အကုသလာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဗဟုဝိပါကာ၊
 များသောအကျိုးရှိလတ်သော်။ ဒေါသုဿန္နတာယ၊ အပြစ်ဒေါသများသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ကုသလာ၊ သည်။ အပ္ပဝိပါကာ၊
 နည်းသောအကျိုးရှိလတ်သော်။ (သြဋ္ဌာရိကာ၊ ၏။) မန္တဒေါသတ္တာ၊ နည်း
 သောအပြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဝိပါကာ၊ နည်းသောအကျိုးရှိသော။
 အကုသလာ၊ ဝေဒနာသည်။ သုခမာ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ကုသလာ၊ သည်။
 ဗဟုဝိပါကာ၊ သော်။ (သုခမာ၊ ၏။)

သြဋ္ဌာရိကသုခမနိကန္တိဝတ္ထုဘာဝဘော၊ သြဋ္ဌာရိကနိကန္တိ သုခမနိကန္တိ၏
 တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမာဝစရာဒီနံ၊ ရ-ဝေဒနာစသည်တို့၏။ သြဋ္ဌာရိက-
 သုခမတာ၊ အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) လောကုတ္တရာ ပန၊ လောကုတ္တရာ
 ဝေဒနာသည်ကား။ ကေန္တသုခမာဝ၊ စင်စစ်သိမ်မွေ့သည်သာလျှင်တည်း။ စ၊
 ဆက်။ တတ္တာပိ၊ ထိုလောကုတ္တရာဝေဒနာ၌လည်း။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ ပရတော၊ ဌ်။
 ဝက္ခတိ၊ တံ။ ဘာဝနာမယာပီတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ ဘာဝနာမယာယ၊ ဘာဝနာမယ
 ဝေဒနာကို။ ဘေဒနေန၊ ခွဲခြမ်းခြင်းဖြင့်။ ဒါနသီလမယာနမ္ပိ၊ မယဝေဒနာတို့
 ကိုလည်း။ ဘေဒနံ၊ ကို။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘာဝနာယ၊ ၏။ ပဂုဏဗလာကာလာဒီသု၊ လေ့လာကျေပြန်၍

အားကြီးသောကာလစသည်တို့၌။ ကဒါစိ။ ဌ။ ဉာဏဝိပုယုတ္တစိတ္တေနပိ။ စိတ်
 ဖြင့်လည်း။ မနသိကာရော။ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။။ ဣတိ။ ကြောင့်။ ဘာဝနာ-
 မယာပိ ဒုဟေဘူကာတိ။ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။ ဧ။။ တံတံဘူမိဝိပါကကိရိယာဝေဒနာ-
 သူတိ ဣ။ ပါဌ်၌။ ကာမာဝစရဝိပါကာ။ ပါကံဝေဒနာသည်။ သြဋ္ဌာရိကာ။ ဧ။။
 ရူပါဝစရာ။ ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ။ ဧ။။ ဣတိအာဒိနာ။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။
 ယာဝအရဟတ္တဖလာ။ ဖိုလ်တိုင်အောင်။ နေတဗ္ဗံ။ ဆောင်အပ်၏။ ကာမာ-
 ဝစရကိရိယာ။ ကြိယာဝေဒနာသည်။ သြဋ္ဌာရိကာ။ ဧ။။ ရူပါဝစရကိရိယာ။
 ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ။ ဧ။။ ဣတိအာဒိနာ။ အစရှိသည်ဖြင့်၎င်း။ ကာမာဝစရာ
 စ။ ဝေဒနာသည်လည်း။ ဒါနာကာရပုဝတ္တာ။ ဒါနအခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော
 ဝေဒနာသည်။ သြဋ္ဌာရိကာ။ ဧ။။ သီလာကာရပုဝတ္တာ။ သည်။ သုခုမာ။ ဧ။။
 ဣတိအာဒိနာ။ ဖြင့်၎င်း။ ယာဝနေဝသညာနာသညာယတနာ။ တိုင်အောင်။
 နေတဗ္ဗံ။ ဧ။။ စ။ ထို့ပြင်လည်း။ ဇာတိကောဋ္ဌာသေ။ ဌ။။ အယံ ဝိဘာဂေါ။ ကိ။
 (ယောဇိတော) ယထာ။ ကံသို့။ ဝေ။ တူ။ သဘာဝကောဋ္ဌာသာဒိသုပိ။ တို့၌
 လည်း။ (ဝိဘာဂေါ။ ကိ။ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဧ။။) ဣတိ။ သို့။ ဒဿေတုံ။ ငှါ။
 ဒုက္ခာဒိတိအာဒိ။ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ။ ဧ။။

[၁၆၂] စ။ ဆက်။ သဗ္ဗော။ သော။ အယံ ဝိဘာဂေါ။ ကိ။ လက္ခဏသန္နိ-
 သိတော။ လက္ခဏာကို မှီသည်ကို။ (ကတော။ ရှိ။) ဝုတ္တော။ ဧ။။ ဣတိ ကတော။
 ဤသို့လုံးသွင်း၍။ သြကာသဝသေန စာပိတိအာဒိ။ အစရှိသောစကားကို။
 အာဟာ။ ဧ။။ သုခါပိတိ(ဣတ္ထ)။ ပါဌ်၌။ ပိ-သဒ္ဓေန။ ဖြင့်။ အဒုက္ခမသုခံ။ ကိ။
 သမ္ဗိဒဏ္ဍတိ။ ဧ။။ သဗ္ဗတ္တာတိ။ ကား။ သဗ္ဗာသု။ ကုန်သော။ ဘူမိသု။ ဘုံတို့၌။
 ယထာနုရူပန္တိ။ ကား။ ယာ ယာ ဝေဒနာ။ ကိ။ ယတ္ထ ယတ္ထ။ အကြင်အကြင်
 ဘုံ၌။ လဗ္ဘတိ။ ဧ။။ တဒနုရူပံ။ ထိုထိုဘုံ၌ ရသင့်သော ထိုထိုဝေဒနာအားလျော်
 စွာ။ ဝတ္ထုဝသေနာတိ။ ကား။ ယံ ဝတ္ထု။ ကိ။ အာရဗ္ဘံ။ ရှိ။ ဝေဒနာ။ သည်။
 ပဝတ္တတိ။ ဧ။။ တဿ။ ထိုဝတ္ထု၏။ ဝသေနာပိ။ အားဖြင့်လည်း။ ဟိနဝတ္ထုကာတိ။
 ကား။ ဟိနံ။ ယုတ်ညံ့သော။ ဝတ္ထု။ ကိ။ အာရမ္မဏံ ကတော။ ရှိ။ ကဂုံဘတ္တံ။
 ဆပ်ထမင်းကို။ ဘုဉ္ဇန္တဿ။ စားသောသူ၏။ ဝေဒနာ။ သည်။ ဟိနဝတ္ထုကာတယ။
 ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကာ။ ဧ။။ သာလိမံသောဒနံ။ သလေး (ဖြင့်ပြီးသော) သားပြမ်း
 ထမင်းကို။ ဘုဉ္ဇန္တဿ။ သူ၏။ (ဝေဒနာ။ သည်။) ပဏိတဝတ္ထုကာတယ။
 ကြောင့်။ သုခုမာ။ ဧ။။ ဣတိ။ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

၅၀၃။ အာဒိနာ နယေနာတိ။ ပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗံ။ သော။ ပါဠိဂတိံ ၊ ပါဠိ
 အသွားကို။ အာမသတိ။ သုံးသပ်၏။ ဇာတိအာဒိဝသေန။ ဖြင့်။ အသမာန-
 ကောဋ္ဌာသဘာ။ မတူသောအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ။ တူသောအဖို့ မရှိသည်
 ၏အဖြစ်သည်။ ဝိသဘာဂတာ။ မည်၏။ ဒုက္ခဝိပါကဘာဒိဝသေန။ ဆင်းရဲသော

အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်စသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အသဒိသကိစ္စတာ၊ မတူသော
 ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အသံသဋ္ဌတာ၊ မည်၏။ အသမ္ပယောဂေါ၊ မယှဉ်ခြင်း
 သည်။ န၊ မဟုတ်။ (အသမ္ပယောဂေါ၊ သည်။) ယဒိ သိယာ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊
 သော်။) ဒုရဝိပရိယာယေန၊ ဒုရမပြုန်သောအားဖြင့်။ သန္တိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသဋ္ဌတာ၊ သမ္ပယောဂ-ဟူသော သံသဋ္ဌအဖြစ်သည်။ သန္တိ-
 ကတာ၊ က-အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ဆက်။ ဝေဒနာယ၊ ။
 ဝေဒနာသမ္ပယောဂေါ၊ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊
 သည်မျှသာမကသေး။ သန္တိကပဒဝဏ္ဏနာယ၊ ပုဒ်အဖွင့်၌။ သဘာဂတော စ
 သရိက္ခတော စာတိ၊ ဟူ၍။ (တ္ထေကမေဝ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။) ဝက္ခတိ၊ တံ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သံသဋ္ဌတော-ပုဒ်ပါ မဆိုသောကြောင့်-ဟု ဆိုလို၏) ဝုတ္တ-
 နယေနော၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။ အသဒိသ-
 သဘာဝတာ၊ မတူသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အသရိက္ခတာ၊ မည်၏။
 သဗ္ဗဝါရေသုတိ၊ ကား။ သြဋ္ဌာရိကသုခမဘေဒေ၊ အပြား၌။ ဝုတ္တနယာနုသာ-
 ရေန၊ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝုတ္တဗ္ဗေသု၊ ဆိုသင့်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသု၊
 ကုန်သော။ ဝါရေသု၊ တို့၌။ ဇာတိအာဒိဝသေန၊ အားဖြင့်။ သမာနကောဋ္ဌာ-
 သတာ၊ တူသောအဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သဘာဂတာ၊ မည်၏။ ပန၊ တပါး။
 ဒုက္ခဝိပါကတာဒိဝသေန၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ် စသည်တို့၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ သဒိသသဘာဝတာ၊ တူသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။
 သရိက္ခတာ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အကုသလာ ပန။ပ။ သန္တိကေတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ။

ဣတိ၊ ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ၊ ကို။ အတိတာဒိဝိဘာဂေါ၊ အတိတ်စသည်ဖြင့်
 ဝေဘန်ရာ၌။ ဝိတ္တာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ မုခ၏အဖွင့်တည်း။

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာဝဏ္ဏနာ

၅၀၄။ တေန္တိ၊ ကား။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တွင် ဤအရာ၌ ဧဝံ-မရှိ၊ ဧဝံ-သာရှိသည်)
 ဧဝံ၊ သို့။ အတိတာဒိဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်ခြင်း၌။ ဝိတ္တာရကထာမုခံ၊ ကို။
 ဉာဏဘေဒတ္တန္တိ၊ ကား။ နာနပ္ပကာရဉာဏပ္ပဘေဒတ္တံ၊ အမျိုးမျိုးသော ဉာဏ်

၁-သိမ္ပ၌ ဤသံဝဏ္ဏတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာမရှိ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ရှိသော ဧဝံ၏ အနက်
 အဖွင့်လည်း မဖြစ်သင့်၊ နောက်ကာလ၌ ရေးထည့်သားသော ပါဠိသော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။
 သို့မဟုတ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ “သညာဒိနမ္ပိ ဝေမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗ” ဟူသောပါဠိမှ ဝေမေဝ-ပုဒ်၏ အဖွင့်
 သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်လည်း ဋီကာတွင် ဣတိ ဝေဒနာက္ခန္ဓဿ အတိ-
 တာဒိဝိဘာဂေါ ဝိတ္တာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ-ဟူသော နိဂုံး၏ ရှေး၌ “ဧတေန-ဟ အကုသလာ
 ပန။ပ။ သန္တိကေတိ” ဟူသောပါဠိနှင့်ဆက်စပ်လျက် “ဝေမေဝါတိ ဧဝံ အတိတာဒိဝိဘာဂေါ

အထူးဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (သီမုနှင့်အညီ သမာသ်ပုဒ်သာ သင့်သည်) ကမ-
 တောတိ၊ ကား။ ဒေသနာက္ခမတော၊ ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့် ၊ဝါ၊ ဒေသနာ
 အစဉ်၏ အကြောင်းအားဖြင့်။ ယေန ကာရဏေန၊ ဖြင့်။ အယံ ဒေသနာက္ခမော
 ကို။ ကတော၊ ၎်။ တတော၊ ထိုအကြောင်းအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊
 တည်း။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ဘေဒတော၊ ခွဲခြားသောအားဖြင့်။ ခန္ဓုပါ-
 ဒါနက္ခန္ဓဝိဘာဂတော၊ ခန္ဓာနှင့်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို ခွဲခြားဝေဘန်သောအားဖြင့်။
 ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အနုနာဓိကတောတိ၊ ကား။ ပဉ္စဘာဝတော၊
 ငါးပါး၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဥပမာတောတိ၊ ကား။ ဥပမာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပမေ-
 တဗ္ဗတော၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်သောအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတော ဒွိဓာတိ၊ ကား။ ဒွိဟိ၊
 ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပဿိတဗ္ဗတော၊ ရှုအပ်သော
 အားဖြင့်။ [၁၆၃] ပဿန္တဿတ္ထသိဒ္ဓိတောတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုနှစ်ပါးသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သီမုနှင့်အညီ တထာ-သာသင့်သည်။ ဝေ-၏အဖွင့်ဖြစ်
 သည်။ ယထာ-ကား မသင့်) ပဿန္တဿ၊ ရှုသောသူအား။ ယထာဓိပေတတ္ထနိပု-
 တ္တိတော၊ အကြင် အကြင်အလိုရှိအပ်သော အကျိုး၏ပြီးခြင်းအားဖြင့်။ ဝိဘာ-
 ဝိနာတိ၊ ကား။ ပညဝတာ၊ ပညာရှိသည်။

ဥပုတ္တိက္ခမောတိ၊ ကား။ ယထာပစ္စယံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ဥပုဇ္ဇ-
 န္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ ဥပုဇ္ဇနပဋိပါဋိ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစဉ်တည်း။
 ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဌမံ ပဟာတဗ္ဗာ၊
 ရှေးဦးစွာ ပယ်အပ်သောတရားတို့ကို။ ပဌမံ စွာ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဒုတိယံ ပဟာ-
 တဗ္ဗာ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက် ပယ်အပ်သောတရားတို့ကို။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်။
 ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤအစဉ်သည်။ ပဟာနက္ခမော၊ မည်၏။
 သီလဝိသုဒ္ဓိံ ၊ ကို။ ပဋိပဇ္ဇ၊ ကျင့်ပြီး၍။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ၎်။
 တတော၊ ထိုစိတ္တဝိသုဒ္ဓိမှ။ အပရာပိ၊ နောက်ဖြစ်သောဝိသုဒ္ဓိတို့ကိုလည်း။ တထာ၊
 တူ။ (ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဝိသုဒ္ဓိံ၊ပ။ပဋိပတ္တိက္ခမောတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ အနုပုဗ္ဗပဏိတာ၊ အစဉ်အတိုင်းမှန်မြတ်ကုန်သော။ ဘူမိယော၊
 ဘုံတို့ကို။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထိဘာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အယံ၊ ဤအစဉ်သည်။ ဘူမိက္ခမော၊ ဘုံအစဉ်မည်၏။ စတ္တာရော
 သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိကော၊ ဤသို့အစရှိသောအစဉ်သည်။ ဧကက္ခဏေပိ၊ တခု
 တည်းသောခဏ၌သော်လည်း။ သတိပဋ္ဌာနာဒိသမ္ဘဝတော၊ သတိပဋ္ဌာန်စသည်

ဝိတ္ထာရကထာမုခံ” ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် “ဝေမေဝါတိ၊ ကား။ ဝေံ၊ ဤအတူ။
 အတိဘာဒိဝိဘာဂေ ဌံ။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ ကို။” ဟု အနက်ပေး၍ ယင်း ဝေမေဝ-ဖြင့်
 အတိဘာဒိဝိဘာဂေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ-ပုဒ်ကို ငင်ရန်ပြသည်-ဟု ယူဆ၏။

တို့၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ဒေသနာက္ကမောဝါ အစဉ်သာလျှင်တည်း။ (သီမူနှင့် အညီဝေသာသင့်သည်။ စကားမသင့်) ဒါနကထာဒယော၊ တို့ကို။ အနုပုဗ္ဗကြံသတော၊ အစဉ်အတိုင်းလွန်ကဲမြင့်မြတ်သောအားဖြင့်။ ကထိတော၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဥပ္ပတ္တိအာဒိဝတ္ထာနာဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်းအစရှိသော အပိုင်းအခြား၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒါနာဒိနံ၊ တို့ကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ဒေသနာက္ကမဝစနံ၊ မ-ဟုဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတံ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ ဥပ္ပတ္တိအာဒိဝတ္ထာနဟေတုကတောယ၊ ဖြစ်ခြင်းအစရှိသော အပိုင်းအခြားလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဌမံ ကလလံ ဟောတိတိအာဒိကာ၊ အစရှိသော ဒေသနာကို။ (ဝုတ္တာ-၌စပ်) ဒေသနာ၊ အစဉ်အားဖြင့် ဟောအပ်သော ဒေသနာသည်။ သမာနာပိ၊ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ဥပ္ပတ္တိအာဒိက္ကမဘာဝေနော၊ ဖြစ်ခြင်းအစရှိသော အစဉ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ပန၊ အထူးကား။ ယထာဝုတ္တဝတ္ထာနာဘာဝေန၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပိုင်းအခြား၏မရှိခြင်းကြောင့်။ (ယထာဝုတ္တဝတ္ထာနာဘာဝေ၊ ပြီးသောအပိုင်းအခြား မရှိလတ်သော်။ သီမူ-သင့်၏) အနေကေသံ၊ များစွာကုန်သော။ ဝစနာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသောစကားတို့၏။ သဟပဝတ္တိယာ၊ တကွဖြစ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းဟောခြင်း၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိတပါးပါးသော။ ပုဗ္ဗာပရိယေန၊ ရှေးနောက်၌ဖြစ်သောအစဉ်ဖြင့်။ ဒေသေတဗ္ဗတောယ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန တေန အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာမတ္တဿော၊ ဒေသနာမျှ၏လျှင်။ ကမော၊ ကို။ ဒေသနာက္ကမော၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ပုဗ္ဗာပရိယဝတ္ထာနေနာတိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။) တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ ဝေသ္မိ။ ပုဗ္ဗာပရိယဝတ္ထာနေန၊ ဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗိတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ကေစွာနံ၊ အချို့သောခန္ဓာတို့၏။ ဝါ၊ အချို့သောတရားတို့၏။ ပဟာတဗ္ဗတော၊ ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပဟာနက္ကမော၊ သည်။ ကုတော(အတ္ထိ)၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောခန္ဓာတို့၏။ ပဟာတဗ္ဗတောယ၊ အဖြစ်သည်။

၁-ဒါနကထာစသည်တို့ကို ဥက္ကံသအစဉ်အားဖြင့် ဟောအပ်သောကြောင့် ဥက္ကံသက္ကမဟု ဆိုသင့်သည်မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်ကြောင့်ဒေသနာက္ကမဟု ဆိုပါသနည်း ? ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ ဒါနကထာဒယော-စသည်ကို မိန့်သည်။

၂-ဤ၌ အာဒိ-ဖြင့် ပဟာနု၊ ပဋိပတ္တိ၊ ဘူမိက္ကမတို့ကို ယူအပ်၏။ ထိုကြောင့် အနုဋီ ၂-၃၂-၌ တတ္ထ အာဒိသဒ္ဓေန ပဟာနုပဋိပတ္တိဘူမိက္ကမေ သင်္ဂဏှာတိ-ဟု ပြဆို၏။ ထိုအနုဋီ-ကာ၌ ဘူမိက္ကမေ-ဟု ဝဝတ္ထာနု-အရာတွင် ကမ-သဒ္ဓါနှင့်ဆိုသောကြောင့် ဤ၌ ဝဝတ္ထာနု-အပိုင်းအခြားဟူသည်ကိုလည်း အသီးအခြားမရောမယှက်တည်သောအစဉ်ပင်ဟု ယူအပ်၏။

သတိ၊ သော်။ ပဟာနုက္ကမေန၊ ပယ်စဉ်အားဖြင့်။ နေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့ကို။
 ဒေသနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ အပ္ပဋိပဇ္ဇနီယတောတိ၊ ကား။ သမ္မာပဋိပတ္တိ-
 ဝသေန၊ အားဖြင့်။ နပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတော၊ မကျင့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 စတုဘူမိပရိယာပန္နတ္တာတိ ဣမိနာ၊ ပါဠိဖြင့်။ ဝေဒနာဒိနံ၊ တို့၏။ အနိယတဘူမိ-
 ကတံ၊ ကိန်းသေမြဲသော ဘုံမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။
 နိယတဘူမိကာနံ၊ ကိန်းသေမြဲသောဘုံရှိသောတရားတို့၏။ ဘူမိက္ကမော၊ သည်။
 သမ္ဘဝေယျ၊ ဖြစ်သင့်ရာ၏။

အဘေဒနာတိ၊ ကား။ ရူပါဒိနံ၊ တို့ကို။ ဘေဒံ၊ ခွဲခြားခြင်းကို။ ဝိဘာဂံ၊
 ဝေဒနာခြင်းကို။ အကတွာ၊ ၎င်း။ ဧကန္တံ၊ တည်း။ ပိဏ္ဏဂ္ဂဟဏေန၊ အပေါင်း
 အစုကိုယူခြင်းအားဖြင့်။ အတ္တဂါဟပတိတန္တိ၊ ကား။ အတ္တဂါဟသင်္ခါတေ၊ ဟုဆို
 အပ်သော။ ဒိဋ္ဌောသေ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသောအယဉ်၌။ နိပတိတံ၊ ကျသော။ သမ္မဟ-
 သနဝိနိဗ္ဗောဂဒဿနေနာတိ၊ ကား။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အရူပံ၊ နာမ်တရားကို။
 ဝိဝေဒစန္ဒော၊ ခွဲခြားတော်မူလျက်။ ရူပါရူပသမ္ပဟေ၊ ရုပ်နာမ်အပေါင်း၌။
 သနဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇနဒဿနေနာ၊ သနအစိုင်အခဲ၏ အသီးအသီးကွဲပြားခြင်းကိုပြသဖြင့်။
 စက္ခုအာဒိနမ္ပိ ဝိသယဘူတန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဧကဒေသေန၊ (ဝိသယရုပ်
 ဟူသော) အစိတ်ဖြင့်။ သမုဒါယဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၎င်း။
 ယာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤရုပ်တို့တွင်။ ဣဋ္ဌဉ္စ၊ ဣဋ္ဌလည်းဖြစ်သော။
 အနိဋ္ဌဉ္စ၊ လည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ သံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ အယံ၊ ဤဝေဒနာ
 သည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌရူပသံဝေဒနိကံ၊ ဣဋ္ဌရုပ်
 အနိဋ္ဌရုပ်ကို ခံစားတတ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ၎င်း။ ဣတံ၊ သို့။
 သမ္ပန္နော၊ ၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ သညာဝါရစသောအလုံးစုံတို့၌။ ဝေံ၊ ဤအတူပင်တည်း။
 (ဒေသေသိ-ပုဒ်ဆောင်၍ စပ်ရန်ပြသည်) ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာနမ္ပိ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ-
 ရုပ် အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တရုပ်တို့၏လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌသဘာဝတ္တာ၊
 ဣဋ္ဌသဘော အနိဋ္ဌသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဂ္ဂဟဏေနဝ၊
 ယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဝေန္တိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တ-
 နယေန၊ ဖြင့်။ သညာယ၊ သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ [၁၆၄] ဂဟိတာကာရေ၊ ယူအပ်ပြီး
 သောအခြင်းအရာရှိသော။ ဝိသယေ၊ အာရုံ၌။ အဘိသင်္ခါရပုဝတ္တိ၊ သည်။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဝသေန အဘိသင်္ခါရကေတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၎င်း။ ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ (ဘာဝ-သမ္ပန္နံ) သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ နိဿယ-
 ဘာဝေါ၊ မှီရာနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ပါကဋ္ဌော ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊
 တူ။ ဝေဒနာဒိနံ၊ တို့၏။ (နိဿယဘာဝေါ၊ သည်။) န(ပါကဋ္ဌော)၊ မထင်ရှား။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာဒိနံ နိဿယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဓမ္မာ၊ နာမ်တရား
 တို့သည်။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော၊

စိတ်သို့အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆဒ္ဓါရာဓိပတိ၊ ခြောက်ဒွါရကိုအစိုးရသောသူသည်။ ဝါ၊ စိတ်သည်။ ရာဇော၊ မင်းမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အဓိပတိ၊ အကြီးအမှူးမည်၏။

၅၀၅။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ဌံ။ သာသဝံ ဥပါဒါနိယန္တိ၊ ဟူသော။ ဝစနံ၊ သည်။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) အနာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ သဗ္ဗာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ တံသဘာဝတာနိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထိုအနာသဝသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သောစကားတည်း။) အနာသဝရူပနိဝတ္တနတ္ထံ၊ အာသဝ၏အာရုံမဟုတ်သောရုပ်ကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သောစကားသည်။) န၊ မဟုတ်။

အနာသဝါဝ ခန္ဓေသု ဝုတ္တာတိ ဣတ္ထိ၊ ဤပါဌ်၌။ ဝေ-သဒ္ဓေါ၊ ကို။ အဋ္ဌာနပ္ပယုတ္တော၊ အရာမဟုတ်သည်၌ ယှဉ်အပ်၏။ အနာသဝါ၊ အာသဝ၏အာရုံမဟုတ်သော ဝေဒနာစသည်တို့ကို။ ခန္ဓေသု ဝေ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣဓ ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ကား။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ ခန္ဓာပိ၊ ဤခန္ဓာတို့ကို၎င်း။ (ဧတေ) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပိ၊ တို့ကို၎င်း။

၅၀၆။ သဗ္ဗသင်္ခတာနံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို။ သဘာဂေန၊ တူသောအဖို့အားဖြင့်၊ ဝါ၊ သဘောတူသောအားဖြင့်။ ဧကဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းသည်။ သဗ္ဗသင်္ခတသဘာဂေကသင်္ဂဟော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဘာဂသဘာဝေန၊ တူသောအဖို့ဟူသောသဘောအားဖြင့်။ သင်္ဂယုမာနာ၊ ပေါင်းယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗသင်္ခတာ၊ အလုံးစုံသောသင်္ခတတရားတို့သည်။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထိ၊ ထိုရှေ့စကားရပ်၌။ ရူပနာဒိသာမညေန၊ ရူပနအစရှိသောတူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ရူပနအစရှိသောသာမညလက္ခဏာအားဖြင့်။ သမာနကောဋ္ဌာသ၊ တူသောအဖို့တို့ကို။ သဘာဂါတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုငါးပါးသောခန္ဓာတို့တွင်။ သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏကိစ္စံ၊ သင်္ခတတရားတို့ကိုပြုပြင်ခြင်းကိစ္စသည်။ အာယုဟနရသာယ၊ အားထုတ်ခြင်းကိစ္စရှိသော။ စေတနာယ၊ ၏။ ဗလဝံ၊ အားကြီးသောကိစ္စပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သ၊ ထိုစေတနာကို။ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အညေ၊ စေတနာမှတစ်ပါးကုန်သော။ ရူပနာဒိဝိသေသလက္ခဏရဟိတာ၊ ရူပနအစရှိသောဝိသေသလက္ခဏာမှကင်းကုန်သော။ ဖဿာဒယော စ၊ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏသာမညေန၊ သင်္ခတတရားကိုပြုပြင်ခြင်းဟူသောတူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။)

ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဖုသနာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ သဘာဝါ၊ သဘောတရားတို့သည်။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ ခန္ဓ-သဒ္ဓဝစနိယာ၊ ခန္ဓ-သဒ္ဓါဖြင့် ဟောအပ်သောတရားတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မသဘာဝညနာ၊ တရားသဘောတို့ကို သိတော်မူသော။ တထာဂ-တေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဖဿက္ခန္ဓာဒယော၊ တို့ကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မမူအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေကေစံ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော။ (ဟိ-အနက်မရှိ) သဿတဝါဒါ၊ သဿတအယူဝါဒရှိကုန်သော။ သမဏာ ဝါ၊ သမဏအမည်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏအမည်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ သဿတံ၊ အမြဲတမ်းတည်ရှိသော။ အတ္တာနဉ္စ၊ ကို၎င်း။ လောကဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ပညာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည်။ ဣမေ ဝေ ပညူပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (ပညာပေန္တိ၊ ကုန်၏။)” ဣတိ ဝေမာဒိသုတ္တာနံ၊ ဤသို့အစရှိသောသုတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္တတ္တနိယဂါဟဿ၊ အတ္တဟု အတ္တ၏ဥစ္စာဟုစွဲလမ်းခြင်း၏။ တေပုရမတာ၊ ဤရုပ်အစရှိသော ခန္ဓာငါးပါးလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ တေန စ၊ ဤဆိုခဲ့သောသုတ်ဖြင့်၎င်း။ ဝက္ခမာနသုတ္တဝသေန စ၊ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်၌ ဆိုလတံသောသုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ခန္ဓေ ဝေ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ နိဿာယ၊ ရှိ။ (ဥပုဇ္ဇတိ-၌ စပ်) ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိဝသေန၊ ကာမအာရုံရှိသည် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗာ စ၊ မဆိုအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား) ခန္ဓနိဗ္ဗာနဝဇ္ဇဿ၊ ခန္ဓာနှင့်နိဗ္ဗာန်သည် ကြင်္ခါအပ်သော။ သဘာဝဓမ္မဿ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပန္တိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ ရူပနသဘာဝံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားအပေါင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝေဒနန္တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဒေသဝ နယော၊ တည်း။ သီလက္ခန္ဓော၊ သီလဂုဏ်ကျေးဇူး။ သမာဓိက္ခန္ဓော၊ သမာဓိဂုဏ်ကျေးဇူး။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိ သည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အညေသံ၊ ရုပ်စသည်မှတစ်ပါးကုန်သော။ [၁၆၅] ခန္ဓ-သဒ္ဓဝစနိယာနံ၊ ခန္ဓ-သဒ္ဓါဖြင့်ဟောအပ်ကုန်သော။ သီလက္ခန္ဓာဒိနံ စ၊ က္ခန္ဓာစသည်တို့၏လည်း။ သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါးတို့သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ စောဒနံ၊ ကို။ နိဝတ္ထေတံ၊ ငှါ။ အညေသံ တဒဝရောဓတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၁-စ-သဒ္ဓါဖြင့် ဝတ္တဗ္ဗာ စ-ဟု ဆည်းသည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိဝသေန န ဝတ္တဗ္ဗာတိ တေန “နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာပိ ဒိဋ္ဌိ ခန္ဓေ ဝေ နိဿာယ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ပဂေဝ ခန္ဓာရမ္မဏာ” တိ ဒသေတိ- အနုဋီ ၂-၃၃။ ဤအလိုအားဖြင့် နဝတ္တဗ္ဗာပိ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရဖြစ်သည်။

၅၀၇။ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘူတံ၊ ဖြစ်ရာဋ္ဌာနဖြစ်၍ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝိယ၊
 နေရာအရပ်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဝါသဋ္ဌာနတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။
 ဒုက္ခဒုက္ခဝိပရိဏာမဒုက္ခသင်္ခါရဒုက္ခတာဝသေန၊ ဒုက္ခဒုက္ခတာ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ
 သင်္ခါရဒုက္ခတာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ အာဗာဓကတ္တံ၊ နိပိစက်
 ညှဉ်းဆဲတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တဿ၊ ရာဂစသည်နှင့်
 ယှဉ်သော။ ဝိပရိဏာမာဒိဒုက္ခဿ၊ ဝိပရိဏာမ အစရှိသောဒုက္ခ၏။ (သမုဋ္ဌာနံ-ဥ
 စပ်) ဣတ္ထိပုရိသာဒိအာကာရဂါဟိတာ၊ မိန်းမ ယောက်ျား အစရှိသော
 အခြင်းအရာကို စွဲယူတတ်သော။ တံတံသင်္ကပ္ပမူလဘူတာ၊ ထိုထိုကြံစည်မှု၏
 အကြောင်းရင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သညာ၊ သည်။ သမုဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။
 ရောဂဿ၊ ဧ။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသောအကြောင်းဖြစ်သော။ ပိတ္တာဒိ
 ဝိယ၊ သည်းခြေ စသည်ကဲ့သို့။ (ဒုက္ခဿ၊ ဧ။ အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။)
 သမုဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ (ရောဂဿ၊ ဧ။) နိဒါနံ၊ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော။
 ဥတုဘောဇနဝိသမတာဝိသမပရိဟာရာဒိ ဝိယ၊ ဥတုဘောဇနတို့၏ မညီမညွတ်
 သည်၏အဖြစ်၊ (အလွန်ကြာမြင့်စွာထိုင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို) မညီမမျှ
 ဆောင်ခြင်း စသည်ကဲ့သို့။ (ဒုက္ခဿ၊ ဧ။ မူလကာရဏံ၊ သည်။) နိဒါနံ၊
 မည်၏။ စေတသိကာ၊ တို့သည်။ စိတ္တဿ၊ ဧ။ အင်္ဂဘူတာ၊ အစိတ်အင်္ဂါဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဂိလာနုပမံ၊ သူနာနှင့်တူသည်ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ကုဋ္ဌရောဂဝတော၊ နှုနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သိမုဋ္ဌံ ကဖရောဂဝတော-ဟု
 ရှိ၏။ သလိပ်နှာရှိသောသူ၏-ဟု အနက်ပေး) သိနိယုနံ၊ စိုစေးစေခြင်းသည်။
 တဿ၊ ထိုနှုနာရောဂါ၏။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာဖြစ်ပွားခြင်းငှါ။ ဟောတိ
 ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဗာလဿ၊ ဗာလပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ဗာလပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။
 ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိဝသေန၊ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ သည်။
 ဝေဒနာဒုက္ခာဝဟာ၊ ဝေဒနာတည်းဟူသောဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်သည်ဖြစ်၍။
 အသပ္ပိယသေဝနသဒိသီ၊ မလျောက်ပတ်သောအစာ စသည်ကို မှီဝဲခြင်းနှင့်
 တူ၏။ ဝေဒနတ္တာယာတိ၊ ကား။ ဝေဒနာသဘာဝတ္ထံ၊ ဝေဒနာသဘော
 အကျိုးငှါ၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်းသဘောအကျိုးငှါ။ ဝေဒနတ္တလာဘာယ၊ ဝေဒနာ၏
 အဖြစ်ကိုရခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ခံစားခြင်းသဘောကိုရခြင်းငှါ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊
 တည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-ဥ စပ်) ကာရဏဋ္ဌာနတာယ စ၊ ညှဉ်းဆဲမှု၏
 တည်ရာဋ္ဌာန၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘောဇနာဓာရတာယ စ၊ ဘောဇနကို
 ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဘောဇန၏တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ စာရကူပမံ စ၊ နှောင်အိမ်နှင့်တူသည်ဟူ၍၎င်း။ ဘာဇနူပမဉ္ဇ၊ စားခွက်နှင့်

၁-ပိတ္တံ သေမုဋ္ဌ ဝါတော စ၊ သန္နိပါတာ ဥတုနိ စ။ ဝိသမံ သြပက္ကမိကံ၊ ကမ္မဝိပါကေန
 အဋ္ဌမိ။ ဝေဒနာဖြစ်ကြောင်း ဂ-ပါး၊ သံ ၂-၄၂၈။

တူသည်ဟူ၍၎င်း။ (ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။) သညာ၊ ကို။ သုဘသညာဒိဝသေန၊ သုဘသညာ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒနာကာရဏဿ၊ ဝေဒနာ ဟူသော ညှဉ်းဆဲမှု၏။ ဟေတုဘာဝတော စ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝေဒနာဘောဇနဿ၊ ဝေဒနာဟူသောဘောဇဉ်ကို။ ဆာဒါပနတော စ၊ မြန်ရှက် စေတတ်သောကြောင့်၎င်း။ အပရာဇူပမာ စ၊ ရာဇဝတ်အပြစ်နှင့်တူသည်ဟူ၍ ၎င်း။ ဗျဉ္ဇနူပမာ စ၊ ဟင်းလျာဟင်းကောင်းနှင့်တူသည်ဟူ၍၎င်း။ (ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။) သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝေဒနာဟေတုတော၊ ဝေဒနာ၏အကြောင်း၏အဖြစ် ကြောင့်။ ကာရဏကာရကူပမော စ၊ ညှဉ်းဆဲမှုကိုပြုသောသူနှင့်တူသည်ဟူ၍ ၎င်း။ ပရိဝေသကူပမော စ၊ ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးသူနှင့်တူသည်ဟူ၍၎င်း။ (ဝုတ္တော၊ ၎င်း။) ဘတ္တကာရော ဝေ၊ ထမင်းချက်သမားသည်သာလျှင်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ပရိဝိသတိ၊ ကျွေးမွေးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဝေသကဂ္ဂဟဏံ၊ ပရိဝေသကကို ယူခြင်းဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၎င်း။) ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ ဝိဗာဓိတဗ္ဗတော စ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော စ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အပရာဇိကူပမံ စ၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုရှိသူနှင့်တူသည်ဟူ၍၎င်း။ ဘုဉ္ဇကူပမဉ္စ စားသုံးသူနှင့်တူသည်ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

၅၀၈။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥက္ခိတ္တာသိကာ၊ ချီမိုးအပ်သောသန်လျက်ရှိကုန် သော။ ပစ္စတ္တိကာ၊ ရန်သူဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စဝကောတိ ခေါ၊ တေ၊ ငါးဦးသော သူသတ်သမားတို့ဟူသော ဤအမည်သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အာသိဝိသုပမေ၊ သုတ်၌။ ဝကောတိ၊ သူသတ်သမားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ကုန်၏။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာရောတိ ခေါ၊ တေ၊ လေးလံသောဝန်ထုပ်ဟူသော ဤအမည်သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ ပေတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဘာရသုတ္တေ၊ ၌။ ဘာရတိ၊ တို့ဟူ၍။ (ဝုတ္တော၊ ကုန်၏။) “တေရဟိ၊ ယခု အခါ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ခဲစားအပ်သကဲ့သို့၊ ဝါ၊ အခဲအစားခံရသကဲ့သို့။ အတိတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ် အခွန်ကာလ၌လည်း။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ခဇ္ဇံ၊ ခဲစားအပ်ခဲ့ပြီ။ ပ။ ခဇ္ဇာမိ သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌လည်း။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ အဟံ၊ ကို။ ရူပေန၊ သည်။ ခဇ္ဇေယျံ၊ ခဲစားအပ်လတံ။” ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ခဇ္ဇနိယပရိယာယေ၊ သုတ်၌။ ခါဒကောတိ၊ ခဲစားတတ်ကုန်သည်ဟူ၍။ (ဝုတ္တော၊ ကုန်၏။) “သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသော။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အနိစ္စံ ရူပန္တိ၊ မမြဲသောရုပ် ဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။” ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။

ယမကသုတ္တေ၊ ဌိ။ အနိစ္စာဒိကာတိ၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့ဟူ၍၊ ဝါ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သင်္ခတ ဝဓကဘို့ဟူ၍။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ဣခ ပန သဗ္ဗေပေတေ ကေဇ္ဈိ ကဘာ ခန္ဓာတိ အခံပေဘာတိ၊ ဟူ၍။ ယဒိပိ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဗာဟုလ္လေန၊ အားဖြင့်။ တဒန္တောဂဓာနံ၊ ထိုခန္ဓာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဒဠဗ္ဗတာ၊ ရှုအပ်သည် ၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဒေသော၊ ဤခန္ဓာနိဒ္ဒေသ သည်။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ ဘူမိဝိစာရော၊ ဖြစ်ရာဘုံကို စိစစ်သောစကားတည်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

[၁၆၆] ဖေဏပိဏ္ဍော ဝိယာတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ရူပါဒိနံ၊ တို့၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတံ့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဖေဏပိဏ္ဍောဒိသဒိသတာ၊ ရေမြှုပ်ခိုင်း စသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ ဖေဏပိဏ္ဍော၊ သည်။ နိဿာရော၊ အနှစ်မရှိသည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ပရိဒုဗ္ဗလော၊ အလွန်အားနည်းသည်ဖြစ်၍။ အဂယူပဂေါ၊ ယူအပ်ခြင်းသို့မရောက်သည်။ ဝါ၊ မယူအပ် မယူနိုင်ကောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဂဟိတောပိ၊ ယူအပ်သော် လည်း။ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ တစ်ခုတစ်ခုသောအကျိုးကို။ န သာဓေတိ ယထာ၊ မပြီးစေသကဲ့သို့၎င်း။ ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓေါ၊ အပေါက်အပေါက်ရှိသည်။ အနေက- သန္ဓိသံသဒ္ဓိတော၊ များစွာသောအစပ်တို့ဖြင့် ဆက်စပ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ ပါဏကာနံ၊ တို့၏။ အာဝါသော၊ နေရာသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ အနုပုဗ္ဗုပစိတော၊ အစဉ်အတိုင်းကြီးပွားလာခဲ့သည်။ သဗ္ဗာဝတ္ထနိပါတိ၊ ခပ်သိမ်းသောအခိုက်အတန့်၌ကျလေ့ရှိသည်။ အဝဿံဘေဒိ၊ နောက်ဆုံး၌ မချွတ်မယွင်းပျက်စီးသည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ရူပမ္ပိ၊ ရုပ်သည်သည်။ နိစ္စသာရာဒိဝိရဟတော၊ မြဲသောအနှစ် စသည်မှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဖေဂ္ဂ၊ ဝိယ၊ အကာကဲ့သို့။ နိဿာရံ၊ အနှစ်မရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သုခဘူနိယတော၊ ပျက်ဆီးလွယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလံ၊ အားနည်းသည်ဖြစ်၍။ နိစ္စန္တိ ဝါ၊ မြဲသည်ဟူ၍၎င်း။ ဓုဝန္တိ ဝါ၊ ခိုင်သည် ဟူ၍၎င်း။ အဟန္တိ ဝါ၊ ငါဟူ၍၎င်း။ မမန္တိ ဝါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍၎င်း။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ် မယူသင့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဂဟိတမ္ပိ၊ သော်လည်း။ တထာ၊ ထိုသို့ယူတိုင်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗဟုဆိဒ္ဓံ၊ များစွာသောအပေါက်ရှိသည်။ အသိတိသတသန္ဓိသံသဒ္ဓိဘံ၊ ၁၈၀-သောအစပ် တို့ဖြင့် ဆက်စပ်အပ်သည်။ အနေကကိမိကုလာဝါသံ၊ များစွာသောပိုးမျိုးတို့၏ နေရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကလလာဒိဝသေန၊ ကလလရေကြည် စသည်တို့၏

၁-ဤပုဒ်ဖြင့် လောကုတ္တရာခန္ဓာတို့၌ကား ဣဋ္ဌ ကန္တ မနာပ-ဟု စိတ်ညွတ်ရုံအနည်းငယ် (အပွကဖြင့်)သာ လိုသည်ကို သိစေ၏။

အစွမ်းအားဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗပစိတံ၊ အစဉ်အတိုင်းကြီးပွားလာသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ကလလကာလတော၊ ကလလရေကြည်တည်သောအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သဗ္ဗာသုပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝတ္ထာသု၊ အခိုက်အတန့်တို့၌။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ အဝဿမေဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇတိ စ၊ အသက်တမ်းကုန်သောကာလ၌လည်း ပျက်စီးတတ်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌။ ပရိမဒ္ဓနာသဟနမေဝ၊ အဆုပ်အနယ် မခံခြင်းကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ မခံခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥပမူပမေယျသမ္ပန္နော၊ ဥပမာနှင့် ဥပမေယျ၏ ဆက်စပ်နီးနှောခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။

ဗုဗ္ဗုဋ္ဌော၊ ရေပွက်-ရေပူဖောင်းသည်။ နိဿာရော၊ အနှစ်မရှိသည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ပရိဒုဗ္ဗလော၊ သည်ဖြစ်၍။ အဂယူပဂေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဂဟိတောပိ၊ သော်လည်း။ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ ကို။ န သာဓေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ နစိရဋ္ဌိတိကော၊ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းမရှိသည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ တထာ၊ တူ။ ဝေဒနာပိ၊ သည်လည်း။ (နိဿာရာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) ပရိဒုဗ္ဗလော၊ ၍။ အဂယူပဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဂဟိတောပိ၊ သော်လည်း။ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ ကို။ န သာဓေတိ၊ နိုင်။ နစိရဋ္ဌိတိကော၊ မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) စ၊ ထို့ပြင်လည်း။ ဗုဗ္ဗုဋ္ဌော၊ သည်။ ဥဒကတလဉ္စ၊ ရေမျက်နှာပြင်ကို ၎င်း။ ဥဒကဗိန္ဒုဉ္စ၊ ရေပေါက်ကို၎င်း။ ဥဒကဇလ္လိကဉ္စ၊ ရေ၏အစေးကို၎င်း။ သင်္ကခိတော၊ စုရုံး၍။ ပုဋ္ဌံ ကတော၊ ရေပူဖောင်းအုံကိုပြု၍။ ဂဟဏဝါတဉ္စ၊ ယူသောလေကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဇာယတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒနာပိ၊ သည်လည်း။ ဝတ္ထု စ၊ တည်ရာဝတ္ထုကို၎င်း။ အာရမ္မဏံ စ၊ ကို၎င်း။ ကိလေသဇလ္လံ စ၊ ကိလေသာဟူသောအစေးကို၎င်း။ ဖဿသံသန္ဓနဉ္စ၊ ဖဿ၏ထိခိုက်ခြင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ ဖဿဟူသောထိခိုက်ခြင်းကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဥဒကတလေ၊ ၌။ ဗိန္ဒုနိပါတဇနိတော၊ ရေပေါက်၏ကျခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝါတော၊ သည်။ ဥဒကဇလ္လိကသင်္ခါတံ၊ က-ဟုဆိုအပ်သော။ ဥဒကလသိကံ၊ ရေအစေးကို။ သင်္ကခိတော၊ စုရုံး၍။ ပုဋ္ဌံ ကတော၊ ပြု၍။ ဗုဗ္ဗုဋ္ဌံ နာမ၊ မည်သည်ကို။ ကရောတိ

၁-ဤတိုင်အောင်သောစကားသည် အဘိ ဋ္ဌ ၂-၃၀၊ သံ ဋ္ဌ ၂-၂၉၄-တို့မှ ယူ၍ ပြသော စကားဖြစ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လည်း ဤအတိုင်းပင် အကျယ်ပြပါသလော?ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ အဋ္ဌကထာယံ ပန-စသည်ကို မိန့်သည်။

၂-သက္ကတ၌ ဗုဒ္ဓုဒ-ဟု ရှိ၍ ဗုဒ-ဓာတ် ခွေးဘော်ပြုလျက် ဗုဒ် ဗုဒ်မှ ဗုဗ္ဗုဋ္ဌ-ဟု ပြီးသင့် သောကြောင့် ဗုဗ္ဗုဋ္ဌော-ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်။

ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဝတ္ထုမ္ပိ၊ စက္ခု အစရှိသောဝတ္ထု၌။ အာရမ္မဏာပါထ-
 ဂမနဇနိတော၊ အာရုံ၏ထင်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ ဖဿော၊
 သည်။ အနုပစ္စိန္နံ၊ မပြတ်စဲသေးသော။ ကိလေသဇလ္လံ၊ ကို။ သဟကာရီပစ္စယ-
 ဘာဝေန၊ တကွပြုဖက်အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ကခိုတွာ၊ ရှိ။ ဝေဒနံ နာမ၊
 မည်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ စ၊ ရွှေစကား၌ စောဒနာဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍
 ရှင်းဦးအံ့။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ မူလကာရဏဘူတေဟိ စ၊ မူလအကြောင်းရင်းဖြစ်
 ၍လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏသဘာဝဘူတေဟိ စ၊ အာရုံကိုသာယာသော
 သဘောဖြစ်၍လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ သော။
 ဝဇ္ဇဂတံ၊ ဝဋ်၌တည်သော၊ ဝါ၊ ဝဋ်၌အတွင်းဝင်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊
 ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန၊ စွေဒအားဖြင့်၊ ဝါ၊ အလွန်ဆုံး
 အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊
 ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဥိနေဟိပိ၊ လေးပါးအောက် ယုတ်လျော့သော
 အကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣမ၊ ဤဥပမာ၌။
 မုဟုတ္တရမဏိယတာ၊ တမုဟုတ် တဏှမယသ ခွေလျော်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
 ဝါ၊ အဖြစ်ဟူသော။ ဥပမောပမေယျသမ္ပန္နော၊ ဥပမာနှင့် ဥပမေယျ၏ ဆက်စပ်
 နှီးနှောခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

ပန၊ တပါး။ မရီစိကာ၊ တံလျှပ်သည်။ အသာရာ၊ အနှစ်မရှိ။ အဂယုပဂါ၊
 ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့မရောက်၊ ဝါ၊ မယူအပ် မယူနိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊
 ထိုတံလျှပ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ပါတံ ဝါ၊ သောက်ခြင်းငှါ၎င်း။ နှာယိတံ ဝါ၊
 ရေချိုးခြင်းငှါ၎င်း။ ဘာဇနံ၊ ခွက်ကို။ ပူရေတံ ဝါ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ၎င်း။ န
 သက္ကာ ယထာ၊ နိုင်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ သညာပိ၊ သည်လည်း။ အသာရာ၊ အနှစ်
 မရှိ။ အဂယုပဂါ၊ မရောက်။ စ၊ ထိုပြင်လည်း။ မရီစိကာ၊ သည်။ ဝိပ္ပန္နမာနာ၊
 လှုပ်ရှားလျက်။ သဉ္စာတုမိဝေဂါ ဝိယ၊ ဖြစ်သော လှိုင်းအဟုန်ရှိသကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊
 ထင်လျက်။ မဟာဇနံ၊ ကို။ ဝိပ္ပလမ္ဘေတိ ယထာ၊ လှည့်စားသကဲ့သို့။ (လဘိ-
 ဓာတ်ဖြင့်ပြီး၍ စတုတ္ထကွေရာနှင့်သာသင့်သည်) ဝေံ၊ တူ။ သညာပိ၊ သည်လည်း။
 နိလံ၊ ညို၏။ ပိတံ၊ ရွှေ၏။ ဒိဿံ၊ ရှည်၏။ ရဿံ၊ တို၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။
 အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လျက်။ သဘာဝမတ္တေ၊ သဘောတရားမျှ၌။
 အဋ္ဌတွာ၊ ရှိ။ သုဘံ၊ တင့်တယ်၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။ ဣတိအာဒိ-
 မိစ္ဆာဂါဟဿ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် မှားယွင်းစွာယူခြင်း၏။ ကာရဏဘာဝေန၊
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လောကံ၊ လူအပေါင်းကို။ ဝိပ္ပလမ္ဘေတိ၊ လှည့်စား
 တတ်၏။

[၁၆၇] ကဒလိက္ခန္ဓော၊ ငှက်ပျောတုံးသည်။ အသာရာ၊ မရှိ။ အဂယုပဂေါ၊
 မရောက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုငှက်ပျောတုံးကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဂေါပါနသိ-

အာဒိနံ၊ အခြင်စသည်တို့၏။ အတ္တယ၊ အကျိုးငှါ။ ဥပနေတုံ၊ ဆောင်ထည့်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ ဥပနိတမ္ပိ၊ ဆောင်ထည့်အပ်သော်လည်း။ တထာ၊ ထိုဆောင်ထည့်အပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗဟုသုဗ္ဗသမောဓာနော စ၊ များစွာသော ငှက်ပျော့ပတ်တို့၏ အပေါင်းအစုသည်လည်း။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာပိ၊ သည်လည်း။ အသာရာ၊ မရှိ။ အဂယုပဂါ၊ မရောက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ နိစ္စာဒိဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ ဂဟိတမ္ပိ၊ ယူအပ်သော်လည်း။ တထာ၊ ထိုယူအပ် တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗဟုဓမ္မသမောဓာနော စ၊ များစွာသော တရားတို့၏ အပေါင်းအစုသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ လက္ခဏံ၊ သည်။ အညဒေဝ၊ တပါးတခြားသာတည်း။ စေတနာဒိနံ၊ တို့၏။ (လက္ခဏံ၊ သည်။) အညံ (ဝေ)၊ တည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံသော တရားတို့ကို။ သမောဓာနေတော၊ ရှိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စ၊ တပါး။ မာယာ၊ လှည့်စား၍ ပြုအပ်သော မျက်လှည့်အမှုသည်။ အသာရာ၊ မရှိ။ အဂယုပဂါ၊ မရောက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုမျက်လှည့်အမှုကို။ ဂဟေတော၊ ရှိ။ ကိစ္ဆိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္တံ၊ အလိုရှိအပ်သော။ ကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတ္တရာ၊ တိုတောင်း၏။ လဟုပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လျင်စွာပျက်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ အမဏိအာဒိမေဝ၊ ကျောက်ပတ္တမြားမဟုတ်သော ဝတ္ထုစသည်ကိုသာလျှင်။ မဏိအာဒိရူပေန၊ ကျောက်ပတ္တမြားစသည်၏ အသွင်ဖြင့်။ ဒဿေန္တိ၊ ပြုလျက်။ မဟာဇနံ၊ ကို။ ဝဉ္ဇေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အသာရံ၊ မရှိ။ ဣတ္တရံ၊ တိုတောင်း၏။ လဟုပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထင်၏။ တေနေဝ စိတ္တေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာဂစ္ဆန္တံ ဝိယ စ၊ လာသကဲ့သို့၎င်း။ ဂစ္ဆန္တံ ဝိယ စ၊ သွားသကဲ့သို့၎င်း။ ဌိတံ ဝိယ စ၊ တည်သကဲ့သို့၎င်း။ နိသိန္တံ ဝိယ စ၊ ထိုင်သကဲ့သို့၎င်း။ ကတော၊ ရှိ။ ဂါဟာပေတိ၊ ယူစေတတ်၏။ (ပန၊ သော်လည်း။) အာဂမနေ၊ လာသော အခါ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ အညဒေဝ၊ တပါး တခြားသာလျှင်တည်း။ ဂမနာဒိသု၊ သွားခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ (စိတ္တံ၊ သည်။) အညံ (ဝေ)၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဝေံ၊ သို့။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ မာယာသဒိသံ၊ လှည့်စား၍ ပြုအပ်သော မျက်လှည့်အမှုနှင့်တူသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- ဌိစပ်) ဝါ၊ တို့သည်။ သံကိလေသာသုစိဝတ္ထုဘာဝါဒိတော၊ သံကိလေသ အညစ်အကြေး၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်စသည်ကြောင့်။ (အာဒိ-ဖြင့် သံကိလေသ၏ အာရုံ၊ သံကိလေသ သမ္ပယုတ်အဖြစ် စသည်ကိုယူအပ်၏) အသုဘာဒိသဘာဝါ ဝေ၊

အသုဘာသည် သဘောရှိကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊
ကြောင့်။ အသုဘာဒိတော၊ အစရှိသေအားဖြင့်။ (အာဒိ-ဖြင့် ဒုက္ခ အနတ္တ-
အနိစ္စတို့ကို ယူအပ်၏) ဒဠဗ္ဗာ ဝေ၊ ရှုအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ တထာပိ၊
ထိုသို့ ရှုအပ်ကုန်ငြားသော်လည်း။ ကတ္ထစိ၊ အချို့သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌။
ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သုဂ္ဂဟဏီယော၊ လွယ်ကူစွာ ယူအပ်သော။ ဝိသေ-
သော။ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။ ဝါ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေ-
သတော စာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။
(ဒဠဗ္ဗတာ ဝုတ္တာ-၌ စပ်) စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။
စတုဝိပလ္လာသပုဟာနကရာ၊ လေးပါးသော ဝိပလ္လာသတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကို
ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုလေးပါးသော ဝိပလ္လာသတရားတို့
၏။ ဂေါစရဘာဝေန၊ အာရုံ၏အဖြင့်ဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။
အသုဘာဒိဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဠဗ္ဗတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

၅၀၉။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ န ဝိဟညတိ၊ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်အပ်။ (ကသ္မာ၊
ကား။) ပရိဝိဒိတသဘာဝတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် အလုံးစုံထင်ရှား သိအပ်ပြီး
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိပဿကောပိ၊ ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
သော်လည်း။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ ဝိပတ္တိယံ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊
ဆင်းရဲသို့။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်ပဲ ရှိတုံသေး၏။ ခိဏာသဝေသု ပန၊
ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော ရဟန္တာတို့၌ကား။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ပင်လျှင်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အာယတိမ္ပိ၊ နောက်အခါ
၌လည်း။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ န ဗာဓိယန္တိ၊ မနှိပ်စက်အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤတွင်
တရပ်ပြီး၏။

ကဗဠိကာရာဟာရံ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ အာဟာရသမုဒယာ၊ အာဟာရ၏
ဖြစ်ခြင်း ရှိခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်း ရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊
၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တိကရူပေ ၌။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။
ပဇဟန္တော၊ ပယ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိကရုပ်၏။ သမုဒယ-
ဘူတေ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကဗဠိကာရာဟာရေပိ၊ ၌လည်း။ ဆန္ဒ-
ရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယံ၊
ဤပယ်ခြင်းသည်။ ပဟာနပရိညာ၊ မည်၏။ ပန၊ တပါး။ ဝါ၊ ဆက်။ အဇ္ဈတ္တိကရူပံ၊
ကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တော၊ သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍
ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိကရုပ်၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်း
ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကဗဠိကာရာဟာရံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ဝါ၊
ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတပရိညာ စ၊ ကို၎င်း။ (ယောဇေတဗ္ဗာ-
၌ စပ်) တဿ စ၊ ထိုကဗဠိကာရာဟာရ၏လည်း။ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိ၊

အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ဣတိ၊ သို့။ တိရဏပရိညာ စ၊
 ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ဧ၊ ဝေ၊ သို့။ ပရိညတ္တယေ၊ ပရိညာသုံးခု အပေါင်း
 သည်။ သိဇ္ဈန္တေ၊ ပြီးလတ်သော်။ ဣမေ ဝိပလ္လာသာဒယော၊ တို့ကို။ ဝိမေယန္တိ
 ဝေ၊ ပယ်ထုတ်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသုဘေ
 သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသံ ပဇဟတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ဧ၊ တတ္ထ၊
 ထိုပါ၌။ ကာမရာဂဘူတံ၊ သော။ အဘိဇ္ဈံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အဘိဇ္ဈာ-
 ကာယဂန္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ (ကာမရာဂကိုသာ ဆိုသည်။ ရူပရာဂ
 အရူပရာဂတို့ကို မဆိုလို-ဟု သိစေအပ်၏) ဟိ၊ မှန်။ အသုဘာနုပဿနာယ၊
 ဖြင့်။ ကာမရာဂပ္ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ [၁၆၈] ဟောတိ၊ ဧ။ ကာမရာဂ-
 မုခေန၊ ကာမရာဂကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ သဗ္ဗလောဘပ္ပဟာနံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊
 ဧ။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲယူ။ န ဂဏတိ၊ မယူ။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။

ဗဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ချွံ။
 ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿာ၊ ထိုဝေဒနာ၏။
 ပစ္စယဘူတေ၊ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဗဿဟာရေပိ၊ ချွံလည်း။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။
 ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အာဟာရပရိဇာနနေ၊ အာဟာရကို
 ပိုင်းခြား၍သိရာ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဗဿပရိဇာနနံ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊
 ဧ။ ဝေဒနာယ၊ ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟု။ ဒဿနေန၊ မြင်သဖြင့်၊ ဝါ၊
 ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာ၌။ သုခန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုခဟုဖြစ်သော ဝိပလ္လာသကို။
 ပဇဟတိ၊ ဧ။ သုခတ္ထမေဝ၊ သုခအကျိုးငှါသာလျှင်။ ဘဝပတ္တနာ၊ ဘဝကို
 တောင့်တခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ချွံ။ တဏှံ၊
 ကို။ ပဇဟန္တော၊ ပယ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ပယ်သောသူသည်။ ဘဝေါသံ၊ ကို။
 ဥတ္တရတိ၊ ဧ။ တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ ဘဝယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊
 မယှဉ်။ ဘဝါသဝေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ အနာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။
 သဗ္ဗဝေဒနံ၊ ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဟု။ ပဿန္တော၊ ရှိသော်၊ ဝါ၊ သူသည်။
 အတ္တနော၊ အား၊ ဝါ၊ ဧ။ (ဒုက္ခံ-သုခံ-၌ စပ်) အပုဗ္ဗံ၊ အသစ်ဖြစ်သော။
 ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရေန၊ သူတပါးသည်။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ (ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့
 ၎င်း။) သုခံ၊ ကို။ ဝိနာသိတံ၊ ပျက်စီးစေအပ်၏။ (ဣတိ) ဝါ၊ ၎င်း။ န
 စိန္တေတိ၊ မကြံစည်။ တတော၊ ထိုသို့ မကြံစည်သောကြောင့်။ “မေ၊ ငါ၏။
 အနတ္တံ၊ အကျိုးမဲ့ကို။ အစရိ၊ ပြုကျင့်ဘူးပြီ။” ဣတိအာဒိအာသာတဝတ္ထုပ္ပ-
 ဟာနတော၊ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်သော အာသာတဝတ္ထုကိုပယ်ခြင်းကြောင့်။
 ဗျာပါဒကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ သုခဗဟုလေ၊ ချမ်းသာများ
 သော။ သုဂတိဘဝေ၊ ချွံ။ သုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊
 ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ (န ဥပါဒိယတိ-၌ စပ်။

ရှေးဟောင်းသီမုဉ် ဂဟေတွာ-ဟု ရှိ၏။ ထိုမူအလို ဂဟေတွာ၊ ယူ၍-ဟု အနက် ပေး၊ ပရာမသန္ဓေ-၌ စပ်၊ သာ၍ကောင်းသည်။) ဂေါသီလဂေါဝတာဒီဟိ၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သုဒ္ဓိံ၊ သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်းကို။ ပရာမသန္ဓေ၊ မှားသော အားဖြင့် သုံးသပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ သူသည်။ သုခပတ္တနာဝသေနေဝ၊ သုခကို တောင်တသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရာမသတိ၊ ၎င်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ တဏှံ၊ ကို။ ပဇဟန္ဓောပိ၊ သူသည်လည်း။ သီလဗ္ဗတု-ပါဒါနံ၊ ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲယူ၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

မနောသဉ္ဇေတနာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ တည်း။ သညာ ပန၊ သည်ကား။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုမနောသဉ္ဇေတနာနှင့် ယှဉ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာသင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနတ္တတော၊ ဟု။ ပဿန္ဓော၊ ရှိသော်၊ ဝါ၊ သူသည်။ မနော-သဉ္ဇေတနာယ၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၎င်း၏။ တဉ္စ၊ ထိုမနောသဉ္ဇေတနာ ကိုလည်း။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူ၏။ တီရေတံ စ၊ စူးလည်းစူးစမ်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညံ သင်္ခါရေ။ပ။ ပရိဇာနာ-တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း၏။ သညာသင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အနတ္တတိ၊ ဟူ၍။ ပဿန္ဓော၊ သူသည်။ (န ဥပါဒိယတိ-၌ စပ်) သဗ္ဗဒိဋ္ဌိနံ၊ တို့၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိမူလကတ္တာ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိလျှင် အရင်းခံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တဒိဋ္ဌိံ ဝိယ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ထုတ်သကဲ့သို့။ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိယောပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝိမေတိ၊ ပယ်ထုတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္ဓော၊ ၍။ ဒိဋ္ဌောသံ ဥတ္တရတိ။ပ။ န ဥပါဒိယတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း၏။

ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ ဟု။ ပဿန္ဓော၊ သူသည်။ အနိစ္စာနုပဿနာ-မုခေန၊ အနိစ္စာနုပဿနာကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ တိဿောပိ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာ၊ တို့ကို။ ဥဿက္ခန္ဓော၊ အားထုတ်လျက်။ (ဥဿက္ခန္ဓော-ဟု ရှိလျှင် အဆင့်ဆင့်တက်လျက်-ဟု ပေး) တိဟိပိ၊ ကုန်သော။ ပရိညာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိညာဏာဟာရံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၎င်း၏။ ဝိသေသတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိညာဉ်၌။ အနိစ္စေ၊ ၌။ နိစ္စန္ဓိ ဝိပလ္လာသံ၊ နိစ္စဟုဖြစ်သော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ ၎င်း၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိညာဉ်၌။ နိစ္စဂ္ဂါဟဗာဟုလ္လတော၊ မြဲသည်ဟု ယူခြင်း ၎င်း၏ များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (စိတ်ဝိညာဉ်ကို တစိတ်တည်း တကောင် တည်းပင်ဟု ထင်၍ မြဲသည်ဟု အများအားဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းတတ်သည်၊ ထိုကြောင့်ဟု ဆိုလို၏) အဝိဇ္ဇာယ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဃနဂ္ဂဟဏံ၊ တလုံး တခဲတည်း တကိုယ်တည်း တယောက်တည်းဟု ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ (ရှေးနောက် ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်သော စိတ်အစဉ်ကို တယောက်တည်းဟု ထင်မှတ်လျက် ယူသည်ကို ဆိုလို၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဃနဝိနိဗ္ဗောဂံ၊ (သန္တတိ) ဃန၏ ကွဲပျက်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ အနိစ္စတော၊

မမြဲဟု။ ပဿန္တော၊ သူသည်။ အဝိဇ္ဇောစံ၊ ကို။ ဥတ္တရတိ၊ ၎င်း။ တတောဝေ၊ ပင်လျှင်။ အဝိဇ္ဇာယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုဒတ္တာ စ၊ မယှဉ်သည်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာသဝေန၊ ဖြင့်။ အနာသဝေ၊ စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မောဟဗလေ-
 နေဝ၊ မောဟ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ သိလဗ္ဗတပရာမသနံ၊ အလေ့အကျင့်ကို မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမောဟကို။ ပဗဟန္တော၊ သူသည်။ သိလဗ္ဗတပရာမသကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္တတိ၊ ၎င်း။

[၁၆၉။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဉ္ဇ ခေါ် ဣဒံ၊ အကြင်သို့သော ဤစိတ်ကိုကား။ စိတ္တံ ဣတိပိ၊ စိတ်ဟူ၍၎င်း။ မနော ဣတိပိ၊ နှလုံးဟူ၍၎င်း။ ဝိညာဏံ ဣတိပိ၊ ဝိညာဉ်ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ တတြ၊ ထိုစိတ်နှလုံး ဝိညာဉ်၌။ အဿုတဝါ၊ အကြားအမြင်နှင့် မပြည့်စုံသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ နိဗ္ဗိန္ဒိတံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဝိရဇ္ဇိတံ၊ တပ်မက်ကင်းခြင်းငှါ။ ဝါ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ နိုင်။ ဝိမုစ္စိတံ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ နိုင်။ တံ၊ ထိုသို့မစွမ်းနိုင်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ မူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿုတဝတော၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ သည်။ “တေ၊ ဤစိတ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ သော၊ ဤစိတ်သည်။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ ဝါ၊ ငါပင်တည်း။ သော၊ သည်။ မေ၊ ၎င်း။ အတ္တာ၊ အတ္တပင်တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဒီသရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော နေ့ ည၌ ကာလပတ်လုံး။ တေ၊ ဤစိတ်ကို။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈောသိတံ၊ မျိုး၍ ပြီးဆုံးစေအပ်၏။ ဝါ၊ မျိုးသိမ်း၍ ထားအပ်၏။ မမာယိတံ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုအပ်၏။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်၏။ ပရာမဋ္ဌံ၊ မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်အပ်၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။)

ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ နိစ္စတော၊ ဟု။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ ယသာ၊ စွဲယူသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ အနိစ္စတော၊ ဟု။ ပဿန္တော၊ သူသည်။ ဒိဋ္ဌု-ပါဒါနံ၊ ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲယူ။ ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

ဝေမဟာနိသံသန္တိ၊ ကား။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ အားဖြင့်။ ဝိပလ္လာသာဒိ-သကလသံကိလေသဝိမမနုပါဗာဘာဝတော၊ ဝိပလ္လာသအစရှိသော အလုံးစုံသော သံကိလေသတို့ကို ပယ်ထုတ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေ၊ သို့။ ဝိပုလုဒယံ၊ ပြန်ပြောကြီးမားသော အတိုးအပွား အမြတ်အစွန်းရှိသော။ ဝဓကာဒိဝသေနာတိ၊ ကား။ ဥက္ခိတ္တာသိကဝဓကာဒိဝသေန၊ ချီမှီး

အပ်သော သန်လျက်ရှိသော သူသတ်သွားစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ပဿေယျာတိ၊ ကား။ ဉာဏဒဿနေန၊ ဉာဏ်ဟူသော အမြင်ဖြင့်၊ ဝါ၊ မြင်တတ်
သောဉာဏ်ဖြင့်။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ပဿေယျ၊ ရှုရာ၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ စုဒ္ဒသမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁၅-အာယတန ဓာတုနိဒ္ဒေသ ဝဏ္ဏနာ (၁၇၀-၁၄)

အာယတနဝိတ္တာရကထာဝဏ္ဏနာ

[၁၇၀] ၅၁၀။ ခန္ဓာယတနာတိအာဒိနာ၊ ခန္ဓာ ယတန ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဤ။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ အကျဉ်းပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော အာယတနတို့ကို။ ပဒုဒ္ဓါရ-ဝသေန၊ ပုဒ်ကိုထုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာယတနာနိတိ၊ နိတိဟူ၍။ (ဣတိ-တခု ကြေသည်) ဝတွာ၊ ဆိုပြီး၍။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေန၊ အရေအတွက်ကို ပိုင်းခြားသောအားဖြင့်။ ဒွါဒသာယတနာနိတိ၊ နိ-ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်သောစကားကို။ ပရတော၊ ၌။ သယမေဝ၊ အဋ္ဌကထာဆရာကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်။ ဝက္ခတိ၊ တံ။ စက္ခာယတနန္တိအာဒိ၊ အစ ရှိသောစကားသည်။ နေသံ၊ ထို ၁၂-ပါးသောအာယတနတို့၏။ သရူပဒဿနံ၊ သရုပ်ကိုပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။

အတ္ထော နာမ၊ အနက်မည်သည်ကား။ သဒ္ဓတ္ထော၊ သဒ္ဓါ၏အနက်တည်း။ ဘာဝတ္ထော ပန၊ သဘောအနက်သည်ကား။ လက္ခဏမေဝ၊ အခြားမဲ့၌ဆိုအပ် သောလက္ခဏာသာလျှင်တည်း။ (ထိုကြောင့် ဤအတ္ထ-ပုဒ်၌ ယင်း သဘာဝတ္ထကို မဆိုလိုဟု သိစေ၏) ပန၊ ဆက်။ သော သဒ္ဓတ္ထော၊ သည်။ အသာဓာရဏော၊ မဆက်ဆံသောအနက်၎င်း။ သာဓာရဏော၊ ဆက်ဆံသောအနက်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓော၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အသာဓာရဏော၊ သည်။ စက္ခာဒိ- သဒ္ဓတ္ထော၊ စက္ခု-အစရှိသောသဒ္ဓါတို့၏အနက်တည်း။ သာဓာရဏော၊ သည်။ အာယတနသဒ္ဓတ္ထော၊ အနက်တည်း။ (ကဿော၊ ကား။) ဒွါဒသန္နမ္ပိ၊ ၁၂-ပါးသော အာယတနတို့၏လည်း။ သမာနတ္တာ၊ တူညီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးသောအနက်တို့တွင်။ အသာဓာရဏံ၊ ကို။ တာဝ၊ စွာ။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဝိသေသတော တာဝါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၎်။ တတ္ထ၊ ထိုပါး၌။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ဝိသေသတ္ထတော၊ ထူးသောသဒ္ဓါတို့၏ အနက်အားဖြင့်။ စက္ခာဒိသဒ္ဓတ္ထတော၊ စက္ခု-အစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏အနက်အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဿာဒေတိတိ၊ ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါး၌ဖြင့်။ (အတ္ထံ ဝဒတိ-၌စပ်) မဓံ၊ ပျားကို၊ ဝါ၊ အချိုကို။ စက္ခတိ၊ သာယာ၏။ ဗျဉ္ဇနံ၊ ဟင်းလျှာကို။ စက္ခတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။ ရသသာယ- နတ္ထော၊ အရသာကိုသာယာခြင်းအနက်ရှိသော။ (နှာ ဂဗ-၌ အဿာဒနတ္ထော- ဟု ရှိခဲ့၏) စက္ခတိ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ရသသာယနတ္ထ စက္ခတိ-သဒ္ဓါ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ဖွင့်ဆို၏။

စက္ခု ခေါ် ပန။ပ။ ရူပသမ္ပုဒိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ စက္ခု-
ပသာဒသည်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာတတ်၏။ သောတာဒိနံ၊
တို့၏။ သဒ္ဓါရာမတာဒိဘာဝေ၊ ရာမတာစသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊
သော်လည်း။ ယံ စက္ခု။ပ။ ပသာဒေါတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပါဠိယံ စ၊ ဌိဂင်း။
ရူပါဘိသာတာရဟဘူတပုသာဒလက္ခဏန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌကထာယဉ္ဇ
ဌိဂင်း။ ယော အတ္ထဝိသေသော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုစက္ခုပသာဒ
ဟူသောအနက်ထူး၌သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတာ၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုမှ
ဝေ၊ ဌိသာလျှင်။ စက္ခု-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကိံ ဝိယ၊ ကား။)
ဂဝါဒိယ၊ နှားစသည်တို့၌။ ဂေါသဒ္ဓါဒိ၊ ဂေါသဒ္ဓါစသည်သည်။ (ပဝတ္တတိ)
ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝိဘာဝေတိ စာတိ၊ ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်။ သဒ္ဓလက္ခဏသိဒ္ဓဿ၊ သဒ္ဓါ
လက္ခဏာဖြင့်ပြီးသော၊ ဝါ၊ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ထင်ရှားသော။ စက္ခုတိသဒ္ဓဿ၊
စက္ခုတိ-သဒ္ဓါ၏၊ ဝါ၊ စက္ခု-ဓာတ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဟိ၊
မှန်။ စက္ခုတိတိ၊ ကား။ အာစိက္ခတိ၊ ထင်ရှားပြောတတ်၏။ အဘိဗျတ္တံ၊
ထင်ရှားစွာ။ ဝဒတိ၊ ပြောကြားတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။
ဝဒန္တဿ ဝိယ၊ ပြောကြားသောသူ၏ကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ပြောကြားဘိသကဲ့သို့။ နေတ္တဿ၊
မျက်စိ၏။ သမဝိသမဝိဘာဝနမေဝ၊ ညီညွတ်သောအရပ် မညီညွတ်သောအရပ်ကို
ထင်ရှားပြခြင်းသည်သာလျှင်။ အာစိက္ခနံ၊ ပြောကြားခြင်းပေတည်း။ ဣတိ
ကတွာ၊ ဤသို့လုံးလုံးသွင်း၍။ ဝိဘာဝေတိ စာတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
ဝါ၊ ကား။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ အနေကတ္ထတ္တာ၊ များသောအနက်ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုတိသဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဝိဘာဝနတ္ထတာ စ၊ ဝိဘာဝနအနက်ရှိ
သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ရတ္ထဒဋ္ဌာဒိကာလေသု၊ တပ်မက်သော
ကာလ စိတ်ဆိုးသောကာလအစရှိသည်တို့၌။ ကကဏ္ဍကရူပံ ဝိယ၊ ပုတ်သင်၏
အဆင်းကဲ့သို့ဂင်း။ ဥဒ္ဓရူပံ ဝိယ စ၊ ဖုံး၏အဆင်းကဲ့သို့ဂင်း။ ဝဏ္ဏဝိကာရံ၊ အဆင်း၏
ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇမာနံ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သော်၊ ဝါ၊ သော။
ရူပံ၊ သည်။ ဟဒယဂံတဘာဝံ၊ နှလုံး၌တည်သောအလိုကို။ ရူပယတိ၊ ပြတတ်၏။
ဝါ၊ ရုပ်လုံးပေါ်စေတတ်၏။ ရူပမိဝ၊ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ရုပ်လုံးကို
ကဲ့သို့။ ပကာသံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သဝိဂ္ဂဟမိဝ၊ အထည်ကိုယ်
ရှိသကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ၍။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ရူပယတိ
ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဝိတ္ထာရဏံ၊ ချဲ့ခြင်းသည်။ [၁၇၁]

၁-ဤ၌ ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့ဖြင့် သသမ္ဘာရစက္ခုမှ ထူးသော ပသာဒစက္ခု-ဟူသော
အနက်ကို ဖော်ပြသည်။ နိရုဇ္ဈအဖြစ်ကို ထောက်ခံရန် သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြသည်ကား
မဟုတ်ပေ။

ရူပသဒ္ဒဿ၊ ဧ။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ ပကာသနမေဝ၊ ထင်ရှားပြခြင်းပင်လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပကာသေတိတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဝါ၊ ကား။ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ အနေကတ္ထတ္တာ၊ ကြောင့်။ ရူပသဒ္ဒေါ၊ ကို။ ပကာသနတ္ထော ဝေ၊ ပကာသနအနက်ရှိသည်ဟူ၍သာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။ ဝဏ္ဏဝါစကဿ၊ အဆင်းကိုဟောသော။ ရူပသဒ္ဒဿ၊ ဧ။ ရူပယတိတိ၊ ဟူသော။ နိဗ္ဗစနံ၊ ဝစနတ္ထကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။) ရူပက္ခန္ဓဝါစကဿ၊ သော။ ရူပသဒ္ဒဿ၊ ဧ။ ရူပတိတိ၊ ဟူသော။ (နိဗ္ဗစနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။) အယံ၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဥဒါဟရိယတိတိ၊ ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဌ်၏။ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော၊ ရှုတ်ဆိုအပ်၏ဟူသောအနက်သည်။ (သတိ၊ သော်။ တနည်း) ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ (ဂယုမာနေ၊ သော်။) ဝစနသဒ္ဒေါဝေ၊ ပြောဆိုသောစကားသံကိုသာလျှင်။ ဂဟိတော၊ သည်။ သိယာ၊ ဧ။ စ၊ ဆက်။ ဝစနသဒ္ဒေါ ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သဒ္ဒေါ၊ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ သောတဝိညေယျော၊ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားသိအပ်သော အသံဟူသမျှသည်။ (သဒ္ဒေါ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ မရှိသင့်၊ မူလဋီကာ၌လည်းမရှိ) သပုတိတိ၊ ကား။ သကေဟိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မိမိနှင့်စပ်ဆိုင်ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ သပ္ပိယတိ၊ ရောက်စေအပ်၏။ သောတဝိညေယျဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ ဂမိယတိ၊ ရောက်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ဥဒါဟရိယတိ-ဟူသောပုဒ်ကို သောတဝိညေယျအဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်၏-ဟု အနက်ပေးစေလို၏)

သုစယတိတိ၊ ကား။ အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှားသော။ အတ္တနော၊ ဧ။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာဝတ္ထုကို။ ဂန္ဓဝသေန၊ အနံ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိ၏။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပကာသေတိ၊ ဧ။ ဝါ၊ ကား။ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော။ ပုပ္ဖိဒိဝတ္ထု၊ ပန်းအစရှိသောဝတ္ထုကို။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ စမ္ပကာဒိ၊ စကားအစရှိသော။ ပုပ္ဖံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ အမ္ဘာဒိ၊ သရက်အစရှိသော။ ဖလံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသုညံ၊ ဂုံးတိုက်ခြင်းကို။ ကရောန္တံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အဇ္ဈောဟရဏဿ၊ စားမျိုးခြင်း၏။ ရသဂ္ဂဟဏမူလကတ္တာ၊ အရသာကိုယူခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇီဝိတဟေတုမှိ၊ အသက်၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အာဟာရရသေ၊ ၌။ နိန္ဒတယ၊ ညွတ်ကိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို၊ ဝါ၊ အသက်၏အကြောင်းဖြစ်သောအာဟာရအရသာကို။ အပ္ပယတိ၊ ခေါ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရုတ္တိလက္ခဏေန၊ ဖြင့်။ ဇီဝိ၊ မည်၏။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။

သာသဝဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ရာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ကာယော၊ ကာယပသာဒကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့် အထူးပြု၍ဆိုအပ်သနည်းဟူမူကား။) အနုတ္တရိယဟေတုဘာဝံ၊ အနုတ္တရိယ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်သို့။ အနာဂစ္ဆန္တေသု၊ မရောက်ကုန်သော။ ကာမရာဂနိဒါန-ကမ္မဇနိတေသု စ၊ ကာမရာဂလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသောကံသည် ဖြစ်စေအပ် သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကာမရာဂဿ၊ ၎င်း။ ဝိသေသပစ္စယေသု စ၊ ထူးသော အကြောင်းလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သာနဇိဝှိကာယေသု၊ တို့တွင်။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ ဝိသေသတရသာသဝပစ္စယတ္တာ၊ သာ၍ထူးသောအားဖြင့် သာသဝတရား တို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုကာယပသာဒဖြင့်။ (သေဝန္တိ-၌ စပ်) ဖောဠဗ္ဗသုခံ၊ ဖောဠဗ္ဗကိုမှီ၍ဖြစ်သောသုခကို။ အဿာဒေန္တော၊ သာယာကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ မေထုနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဥပ္ပတ္တိဒေသောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာအရပ်တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာယိန္ဒြိယဝတ္ထုကာ၊ ကာယိန္ဒြေ လျှင် တည်ရာဝတ္ထုရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ကာယဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ခန္ဓာတို့ကို။ (ဝုတ္တာ-၌ စပ်) ဗလဝကာမာသဝါဒိဟေတုဘာဝတော၊ အားကြီးသောကာမာသဝစသည်တို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေ- သေန၊ အားဖြင့်။ သာသဝါတိ၊ သာသဝတရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကာယိန္ဒြေလျှင်တည်ရာရှိသော ကာယဝိညာဉ်စိတ္တုပ္ပါဒ် တည်းဟူသော သာသဝတရားတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ တည်း။

မုနာတိတိ၊ ကား။ နာဠိယာ၊ စလယ်တောင်းဖြင့်။ မိနမာနော ဝိယ စ၊ ချင့်ဘိသကဲ့သို့၎င်း။ မဟာတုလာယ၊ ကြီးစွာသောချိန်ဖြင့်။ ဓာရယမာနော ဝိယ စ၊ ချိန်စက်ဘိသကဲ့သို့၎င်း။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဝိဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ မနတေ၊ သိတတ်၏။ (သီမုဉ် မနုတေ-ဟု ရှိ၏။ တနာဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ သင့်၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနော၊ မည်၏။ တံတံအာရမ္မဏံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ပိုင်းခြားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရေန္တိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့်။ (ဥပနေတွာ ဝုတ္တာ-၌ စပ်) ဝိသေသလက္ခဏေန၊ ဖြင့်။ အာယတန- သဒ္ဓပရာ၊ အာယတန-သဒ္ဓါနောက်၌ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ နောက်၌အာယတန- သဒ္ဓါရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ ဟောသင့်ဟောထိုက်ကုန်သော။ ယေ (စက္ခာ- ဒယော)၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ စက္ခာဒယော၊ တို့ကို။ တထာ၊ ထို ဟောသင့်ဟောထိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထို(စက္ခာယတနအစ မနာယတနအဆုံးရှိသော) တရား

တို့မှ။ အညေ၊ ကုန်သော။ မနောဂေါစရဘူတာ၊ စိတ်၏ကျက်စားရာအာရုံဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သာမညလက္ခဏေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။
 ကောယတနဘာဝံ၊ တပါးတည်းသော အာယတနအဖြစ်သို့။ ဥပနေတွာ၊
 ဆောင်၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ သြဠာရိကဝတ္ထာရမ္မဏ-
 မနနသင်္ခါတေဟိ၊ သြဠာရိကရုပ်ဖြစ်သော ဝတ္ထုအာရုံနှင့် သိခြင်းဟု ဆိုအပ်
 ကုန်သော။ ဝိသယဝိသယိဘာဝေဟိ၊ ဝိသယအဖြစ် ဝိသယိအဖြစ်တို့ဖြင့်။ ပုရိ-
 မာနိ၊ ရှေးဖြစ်သော အာယတနတို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။
 (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အပါကဋ္ဌာ၊ မထင်ရှားကုန်သော။
 အညေ စ၊ (စက္ခာယတနအစ မနာယတနအဆုံးရှိသောတရားတို့မှ) တပါးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ မနောဂေါစရာ၊ စိတ်၏ကျက်စားရာအာရုံတို့သည်။ အတ္တနော
 သဘာဝံ၊ မိမိ၏သဘောကို။ န ဓာရေန္တိ၊ မဆောင်တတ်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်
 ကုန်။ (ဓာရေန္တိ ဝေ၊ ဆောင်တတ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဓမ္မ-
 သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ကို။ ဒီပနတ္ထော၊ ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။
 သာမညရူပေန၊ သာမညသဘောအားဖြင့်။ ဓာရိယန္တိ အဝဓာရိယန္တိ၊ ပိုင်းခြား
 မှတ်သားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ၊ ထင်။ ရူပါ-
 ဒယော၊ ရူပါရုံစသည်တို့ကို။ စက္ခုဝိညာဏာဒီဟိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ အသာ-
 ဓာရဏတော ဝေ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ယထာသကံ သဘာဝတော၊ အကြင်
 အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော (ဝါ)မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သော သဘောအားဖြင့်။ [၁၇၂]
 ဝိညာယန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဧတေ၊ ဤဓမ္မာယတနတရားတို့ကို။
 န (ဝိညာယန္တိ)၊ မသိအပ်ကုန်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဧတေ၊ ဤဓမ္မာယတန
 မည်သောတရားတို့ကို။ အနေကဓမ္မဘာဝတော၊ များစွာသောတရား၏အဖြစ်
 အားဖြင့်၎င်း။ သာဓာရဏတော၊ ဆက်ဆံသောအားဖြင့်၎င်း။ (ဝေဒိယန-
 သဉ္ဇာနန စသော အသာဓာရဏအားဖြင့် မဟုတ်ပဲ သဘာဝဓာရဏဟူသော
 သာဓာရဏအားဖြင့် သိအပ်သည်ဟု ဆိုလို၏) သဘာဝသာမညတောပိ၊
 သဘောဟူသော တူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ မနသ၊ မနောဝိညာဏ်သည်။
 ဝါ၊ ဖြင့်။ ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်ပြီး၏။

၅၁၁။ သေန သေနာတိ၊ ကား။ သကေန သကေန၊ မိမိဥစ္စာ မိမိဥစ္စာ
 ဖြစ်သော။ ဥဋ္ဌဟန္တိတိ၊ ကား။ ဥဋ္ဌာနံ၊ ထကြွလှံလကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဝါယမန္တိတိ၊ ကား။ ဥဿဟန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ ကို။
 ကရောန္တိစ္စေဝ၊ ပြုကုန်၏ဟူ၍သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။)
 စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ အတ္ထော၊ ဌ။ အာယတန-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အာယတန္တိ
 တောတိ အာယတနာနီတိ၊ ဟူ၍။ အဓိကရဏတ္ထော၊ အဓိကရဏအနက်ရှိ၏။
 [တ္ထေ၊ ဤစက္ခုရူပ စသည်တို့၌။ အာယတန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့

အားထုတ်ရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုစက္ခုရူပ စသည်တို့သည်။ အာယတနာနိ၊ မည်ကုန်၏။] ဒုတိယတတိယေသု၊ အနက်တို့၌။ ကတ္တု၊ အတ္ထော၊ ကတ္တားအနက်ရှိ၏။ တေ စာတိ၊ ကား။ စိတ္တစေတသိကေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့သည်။ တံတံဒွါရာ- ရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ အယန္တိ၊ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားတတ်ကုန်၏။ (သိမ္မအလိအားဖြင့် အာယန္တိ၊ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာတတ်ကုန်၏-ဟု အနက်ပေး) ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယာ၊ အာယတိုမည်ကုန်၏။ ဝိတ္တာရေန္တိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနုပုန္ဒတ္တာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လီနာနိ၊ အပါကဋ္ဌာနိ၊ မထင်ရှားသည်တို့ကို။ ပုဗ္ဗန္တတော၊ (မရှိသေးသော) ရှေးအဖို့မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ပတ္တရေန္တိ၊ ပြန်တက်စေကုန်၏။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှားသည်တို့ကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒဉ္စ သံသာရဒုက္ခံ၊ ဤသံသာရာဆင်းရဲကိုလည်း။ န နိဝတ္တတိတိ၊ ကား။ အနုပ္ပါဒ- နိရောဓဝသေန၊ မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န နိရုဇ္ဈတိ၊ မချုပ်သေး။ အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူသော။ အာမေဋိတဝစနံ၊ အာမေဋိတ် စကားသည်။ ဝါ၊ ဝိတ္တာစကားသည်။ အဿာ သမညာယ၊ ထိုအာယတန ဟူသောအမည်၏။ စက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ နိရုဇ္ဈဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ တင်အပ်သည်၏ အဖြစ် - တက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၅၁၂။ ဝေံ၊ သို့။ အဝယဝဘေဒဝသေန၊ ပုဒ်အစိတ်၏အကွဲအပြား၏အစွမ်း အားဖြင့်။ ဝါ၊ အစိတ်အစိတ်ခွဲသောအားဖြင့်။ အာယတန - သဒ္ဓဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝတံ၊ ရှိ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တတ္ထ၊ ထိုအာယတန-သဒ္ဓါ၌။ ပရိယာယတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ သာဓုဖလဘရိတတာယ စ၊ ချိုမြိန်သောအသီးတို့ဖြင့်ပြည့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အပရိဿယတာယ စ၊ ဘေးရန်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ မနောရမ္မေ၊ (ငှက်တို့၏) နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ဖြစ်သော။

တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌကထာပါဌ၌။ နိဝသန္တိတိ၊ ကား။ နိဝသန္တာ ဝိယ၊ နေကုန်ဘိ သကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သုဝဏ္ဏရတနာဒိနိ၊ ရွှေရတနာ စသည် တို့သည်။ နိဝုတ္တာနိ ဝိယ၊ နေကုန်ဘိသကဲ့သို့။ အာကိဏ္ဏာနိ၊ ပြွမ်းကုန်သည် ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ သော ပဒေသော၊ ထိုအရပ်သည်။ တေသံ၊ ထိုရွှေရတနာ စသည်တို့၏။ အာကရော၊ ပြွမ်းရာမည်၏။ ဝါ၊ တည်ရာ - ထွက်ရာမည်၏။ ဝေံ၊ တူ။ စိတ္တစေတသိကာ၊ တို့သည်။ စက္ခာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ (နိဝုတ္တာနိ ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ အာကိဏ္ဏာနိ၊ ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုစက္ခု စသည်တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့၏။ အာကရော၊

မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ စက္ခာဒိသု စ။ပ။အာကရေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တန္နိသိတတ္တာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိ၌။ မနော၊ မနသည်။ မနော-ဝိညာဏာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ နိဿယပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုမန၏။ တေသံ၊ ထိုမနောဝိညာဏ် စသော စိတ်စေတသိက်တရားတို့၏။ ဒွါရဘာဝေါ၊ ဒွါရအဖြစ်ကို။ နိဿယဘာဝေါတိ၊ မှီရာအဖြစ်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အဟုတွာ ဝေ၊ မရှိကုန်သေးမူ၍သာလျှင်။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိဝသေန၊ အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ အနေကေ၊ များစွာကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ တို့သည်။ ဧကန္တံ၊ တပေါင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုရူပ စသည်တို့၌။ လဗ္ဘမာနာ၊ ရအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သမောသဋ္ဌာ ဝိယ၊ တပေါင်းတည်းသက်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ စုဝေးကုန်သကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုဒွါရာရမ္မဏဝသေန သမောသရဏတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနာဂတဒ္ဓေ၊ အနာဂတ်အခွင့်၌။ ဝါ၊ မဖြစ်သေးမီကာလ၌။ ဝိဇ္ဇမာနတာလေသောပိ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်၏ အရိပ်အမြွက်မျှသည်သော်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ “အနာဂတေ (မဖြစ်သေးမီကာလဟူသော) အနာဂတ်အဖို့၌။ ပုဇ္ဇော၊ (ဖြစ်မည့်တရားတို့၏) အပေါင်းအစုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။” ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထေဝ ဥပ္ပတ္တိတောတိ၊ ကား။ တေသု စက္ခာဒိသု ဝေ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒိဒေက၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ ဖြစ်ရာဋ္ဌာနကဲ့သို့။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဥပစာရ-ဝသေန၊ ဥပစာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ တင်စားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ နိပ္ပရိယာယာတော၊ မုချအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိ-ဒေသော နာမ၊ ဖြစ်ရာအရပ်မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့အားဖြင့်။ [၁၇၃] တေ၊ ထိုစက္ခုရူပ စသည်တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့၏။ နိဿယာရမ္မဏဘူတာ၊ မှီရာအာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့အားဖြင့်။ သဉ္ဇာတိဒေသော၊ ဖြစ်ရာအရပ်မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ အန္တရေန၊ ကြည်၍။ ရူပဓမ္မာနမ္ပိ၊ တို့၏ သော်လည်း။ အာဓာရာဓေယျဘာဝေါ၊ အာဓာရ၊ အာဓေယျ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်၊ ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်၊ တည်တတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ နိဿယာရမ္မဏဘာဝေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကာရဏလက္ခဏဿ၊ အကြောင်းလက္ခဏာ၏။ ဗျတိရေကပဓာနတာယ၊ ဗျတိရိက်လျှင် ပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ အဘာဝေ အဘာဝတောဣစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ အာဟ၊ ၏။ ဘာဝေ ဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ န (အာဟ)၊ မဆို။

ယထာဝုတ္တေနတ္ထေနာတိ၊ ကား။ စက္ခုတိတိအာဒိနာ စ၊ အစရှိသည်ဖြင့်၎င်း။ အာယတနတော အာယာနံ တနနတောတိအာဒိနာ စ၊ ဖြင့်၎င်း။ နိဝါသဋ္ဌာနန္တိ အာဒိနာ စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ရှိသော။ အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာ ယတနပရိယာပနာနံ၊ ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဗဟုဘာဝတော စ၊ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ယေဘုယျေန၊ များသော အားဖြင့်။ တေ၊ ထိုဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်ကုန်သောတရားတို့သည်။ ဗဟူ ဝေ၊ များစွာတို့သည်သာလျှင်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ကိစ္စကရာ၊ ကိစ္စကိုပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်၎င်း။ ဓမ္မာ စ တေ အာယတနဉာတိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသော၊ ပြခြင်းကို။ (ကတော၊ ၏။)

၅၁၃။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ လက္ခိတဗ္ဗတော၊ မှတ်အပ်သောကြောင့်။ (လက္ခဏံ၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤတရား သဘောဖြင့်။ လက္ခိယတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ကြောင့်။ လက္ခဏံ၊ မည်၏။ သဘာဝေါ၊ သဘောတရားကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။)

တာဝဘာဝတောတိ၊ ကား။ တတ္တကတော၊ ထိုမျှရှိသောအားဖြင့်။ တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ အနုနာဓိကဘာဝံ၊ မယုတ်မလွန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဒွါဒသာယတနဝိနိမုတ္တဿ၊ ၁၂-ပါးသောအာယတနတို့မှ လွတ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ အဓိကဘာဝတော၊ လွန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ စောဒနာ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ စောဒနာရှိသည်ကို ဆိုဦးအံ့။ သလက္ခဏဓာရဏံ၊ မိမိလက္ခဏာကို ဆောင်ခြင်းသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့၏။ သာမညလက္ခဏံ၊ ဏာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥိနစောဒနာ၊ အယုတ်(ယုတ်လျော့သော) အားဖြင့် စောဒနာခြင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဥိနစောဒနာကို။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ စက္ခာဒယောပိ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ဘဝဂံမနသင်္ခါတောတိ၊ ကား။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်။ စလိတော၊ လှုပ်ရှား၍။ ပဝတ္တဘဝဂံမနသင်္ခါတော၊ ဖြစ်သောဘဝင်စိတ်ဟုဆိုအပ် သော။ စလနဝသေန၊ လှုပ်ရှားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘဝဂံပဝတ္တိယာ၊ ဘဝင်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ ဝေ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ အာဝဇ္ဇနုပ္ပတ္တိ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အညထာ၊ တပါးသောအပြားအားဖြင့်။ (သီမုန့်အညီပင်၊ အာဝဇ္ဇနုပ္ပတ္တိ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဝဇ္ဇနဿာပိ၊ ၏လည်း။ ကာရဏဘူတံ၊ ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဣတိ ကတော၊ ရှိ။ ဘဝဂံမနသင်္ခါတော မနာယတနေကဒေသောဝ ဥပ္ပတ္တိဒွါရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အသာဓာရဏန္တိ၊ ကား။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့အား။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ (ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏အာရုံမဖြစ်သော ဓမ္မာယတန-ဟု

ဆိုလို၏။ ဗျဝဇ္ဇေဒက မဟုတ်၊ ဘူတကထာနသတည်း။) စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။
 (ဘာဝသမ္ပန်) အသာဓာရဏဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။
 ဒွါရဘာဝေန၊ ပဉ္စဒွါရ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ပဉ္စဒွါရဟူသော ပဉ္စာယတန၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မာယတနေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဟဏံ၊
 ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒွါရာရမ္မဏဘာဝေဟိ၊ အဖြစ်တို့ဖြင့်။
 အသာဓာရဏတံ၊ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အသာဓာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၁၄။ ယေဘုယျသဟပုတ္တိအာဒိဟိ၊ အများအားဖြင့် တပေါင်းတည်း
 ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့်။ ဥပုတ္တိက္ကမာဒိသု၊ ဖြစ်စဉ် စသည်တို့၌။ အယုတ္တိ၊ မသင့်
 ခြင်းကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ စက္ခာယတနာဒိနိ၊
 တို့သည်။ ကဿစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကဒါစိ၊ ၌။ ဧကတော၊ တည်း။
 ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ “ကမဓာတုယာ၊ ဓာတ်၌။
 ဥပပုတ္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ကဿစိ၊ အား။ ဧကာဒသ၊ ကုန်သော။
 အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။” ဣတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
 (ဝိဘင်းပါဠိ ၄၂၆-၌)ဟောအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။
 ဥပုတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်သည်။ တာဝ၊ စွာ။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကုသလာ-
 ဗျာကတာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော၊ မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်သည်။ န (ယုဇ္ဇတိ)၊ မသင့်။ အကုသလာနံ စ၊
 တို့၏၎င်း။ ဧကစွအဗျာကတာနဉ္စ၊ အချို့သောအဗျာကတတို့၏၎င်း။ အပ္ပဋိ-
 ပဇ္ဇနိယတော၊ မကျင့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပုတ္တိက္ကမော၊ ကျင့်စဉ်သည်။
 န၊ မသင့်။ [၁၇၄] အဓေကောဒသန္ဓံ၊ အခွဲနှင့်တကွ တဆယ့်တပါးကုန်သော၊ ဝါ၊
 အခွဲလျှင် ဆယ့်တခုမြောက်ရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ဆယ်ခုခွဲကုန်သော။ အာယတနာနံ၊
 တို့၏။ ဧကန္တကမာဝစရတ္တာ စ၊ စင်စစ် ကမာဝစရတရား၏အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ ဣတရေသံ၊ ဤမှတစ်ပါးသောအာယတနတို့၏။ စတုဘူမိပရိယာပန္နတ္တာ စ၊
 ဘုံလေးပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧကစုဿ၊ အချို့သော
 တရား၏။ လောကုတ္တရဘာဝတော စ၊ ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘူမိက္ကမော၊
 ဘုံအစဉ်သည်။ န(ယုဇ္ဇတိ)၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤတွင် ပြီး၏။ အဇ္ဈတ္တိကေသု
 ဟိတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တိကဘာဝေန စ၊ က၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝိသယိ-

၁-ဤဒုတိယသံဝဏ္ဏနာ အလိုအားဖြင့် စက္ခုဝိညာဏ် စသော ပဉ္စဝိညာဏ်တို့၏ ဒွါရ
 လည်းမဖြစ် အာရုံလည်းမဖြစ်၊ နှစ်ပါးလုံးမဖြစ်သော ဓမ္မာယတန-ဟု ဆိုလို၏။ ထိုအလို
 အားဖြင့် ပဉ္စပသာဒတို့ကို ဓမ္မာယတန၌ မသွင်းခြင်းအတွက် စောဒနာဖွယ်မရှိတော့ပေ၊
 အကြောင်းမူကား ၎င်းတို့သည် ပဉ္စဝိညာဏ်တို့နှင့် ဒွါရအဖြစ်ဖြင့် သာဓာရဏဖြစ်သော
 ကြောင့်တည်း။

ဘာဝေန စ၊ ယီ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနံ၊ အာယတနတို့၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသေတဗ္ဗတံ၊ ဟောအပ် ဟောထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသေတဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ တေသုပိ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့တွင်လည်း။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဌမတရံ၊ သာ၍ ရှေးဦးစွာ။ စက္ခာယတနံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

တတော ဘာနာယတနာဒီနီတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌိ၌။ ဗဟူပကာရတ္တာဘာဝေန၊ ကျေးဇူးများသည်၏အဖြစ်မရှိခြင်းကြောင့်။ စက္ခာသောတေဟိ၊ တို့ထက်။ ပုရိမတရံ၊ စွာ။ အဒေသေတဗ္ဗာနိ၊ မဟောသင့် မဟောထိုက်သော အာယတနတို့ကို။ သဟ ဝတ္ထု၊ တပေါင်းတည်း ဟောခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယုတ္တာ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကေန၊ တခုသော။ ကမေန၊ အစဉ်ဖြင့်။ ဒေသေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာနာဒီကမေန၊ ဖြင့်။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ အညထာပိ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဒေသိတေသု၊ ကုန်လတ်သော်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ န၊ မဟုတ်။ သက္ကာ ဝေ၊ သည်သာလျှင်တည်း။ ဗောဓေတဗ္ဗာနိ၊ သိစေသင့် သိစေထိုက်သောတရားတို့ကို။ န ဒေသေတုံ စ၊ ငှါလည်း။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝါ၊ (အဋ္ဌကထာ၌ မဆိုအပ်သေးသော) တနည်းကား။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ သုပါကဋ္ဌာနိ၊ အလွန်ထင်ရှားကုန်သော။ စက္ခာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ (ဤ ဣတိ-ပိုဟန်ရှိ၏) မနာယတနံ ပန၊ သည်ကား။ ကိဉ္စိ၊ အချို့သောမနာယတနသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ အာရုံရှိ၏။ ပ။ ကိဉ္စိ၊ သည်။ ယာဝနဝတ္ထဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ နဝတ္ထဗ္ဗတရားတိုင်အောင် အာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စာ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏေသုပိ၊ ပစ္စုပ္ပန်လျှင် အာရုံရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့တွင်လည်း။ ဥပါဒါရူပါရမ္မဏာနိ၊ ဥပါဒါရုပ်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော အာယတနတို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဘူတရူပါရမ္မဏံ၊ ဘူတရုပ်လျှင် အာရုံရှိသော ကာယာယတနကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဥပါဒါရူပါရမ္မဏေသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ ဒုရတရေ စ၊ သာ၍ဝေးသောအရပ်၌၎င်း။ ဒုရေ စ၊ ဝေးသောအရပ်၌၎င်း။ သီဃတရံ စ၊ သာ၍လျှင်စွာ၎င်း။ သီဃံ စ၊ လျှင်စွာ၎င်း။ အာရမ္မဏသမ္ပုဋ္ဌိန္နဒီပနတ္ထံ၊ အာရုံကို ခံယူခြင်းကိုပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ စက္ခာဒီနိ၊ တို့၏။ ဒေသနာက္ကမော၊ ကို။ (ကတော၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခာသောတဒ္ဓယံ၊ စက္ခာသောတနှစ်ခုအပေါင်းသည်။ ဒုရဂေါစရံ၊ ဝေးသောကျက်စားရာအာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်လည်း။ စက္ခာ၊ သည်။ ဒုရဘရဂေါစရံ၊

သာ၍ဝေးသော ကျက်စားရာအာရုံရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံ
 တို့၏ရှေးဦးစွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုရတရော သာလွန်၍ဝေးသောအရပ်၌။
 နဒိသေတံ၊ မြစ်ရေအယဉ်ကို။ ပဿန္တောပိ၊ မြင်သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုမြစ်
 ရေအယဉ်၏။ သောတပဋိသဘာဝသဒ္ဓါ၊ ရေအယဉ်၏ တိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်
 သောအသံကို။ န သုဏာတိ၊ မကြားနိုင်။ သာနဇိဝါသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ သာနံ၊
 သည်။ သီသတရဝုတ္တံ၊ သာ၍လျင်သော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊
 စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ (ကသွာ၊ ကား။) ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ဌပိတမတ္တဿပိ၊ ထားအပ်ကာ
 မျှသော်လည်း။ ဝါ၊ ထားအပ်ကာမျှလည်းဖြစ်သော။ ဘောဇနဿ၊ ၎င်း။ ဂန္ဓော၊
 ကို။ ဂယုတိ၊ ၎င်း။ (တသွာ၊ ကြောင့်တည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။
 ယထာဌာနံ၊ တည်ရာဌာနအားလျော်စွာ။ တေသံ၊ ထိုစက္ခာယတနစသည်တို့၏။
 ဒေသနာက္ကမော၊ ကို။ (ကတော၊ ၎င်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဣမသ္မိံ သရီရေ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗပရိ၊
 အလုံးစုံတို့၏အထက်၌။ စက္ခယ၊ ၎င်း။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်သည်။ (ဟောတိ၊
 ၎င်း။) တဿ၊ ထိုစက္ခ၏။ အဓော၊ အောက်၌။ သောတဿ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထို
 သောတ၏။ အဓော၊ အောက်၌။ သာနဿ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုသာန၏။ အဓော၊
 အောက်၌။ ဇိဝါယ၊ လျှာ၏။ (အဓိဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) ယေဘုယျေန၊
 အားဖြင့်။ ကာယဿ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တူ။ (အဓော၊ ၎င်း။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။) မနော ပန၊ ကိုကား။ အရူပိဘာဝတော၊ နာမ်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သဗ္ဗပစ္စာ၊ အလုံးစုံတို့၏နောက်၌။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ တံတံဂေါစရတ္တာ၊ ထိုထိုစက္ခာ
 ယတန စသည်၏ ကျက်စားရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုစက္ခာယတန
 စသည်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဗာဟိရာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တာဝ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သည်သာလျှင်
 တည်း။ ဣတိ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဣမေသံ၊ ဤအာယတနတို့၏။ ကမော၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ တေဿ၊ ဤမနာယတနအား။ ဂေါစရော၊ ကျက်စားရာဖြစ်
 သော။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂေါစရဝိသယော၊
 မည်၏။ မနော၊ စိတ်ကို။ (လဗ္ဗတိ၊ ၎င်း။) ကဿ၊ အဘယ်တရား၏။ ဂေါစရော၊
 သည်။ တေဿ၊ ဤမန၏။ ဝိသယော၊ သည်။ (ဟောတိ) ပန၊ ဖြစ်ပါသနည်း။
 ပဉ္စမ္မိ၊ ကုန်သော။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ (ဂေါစရော၊ သည်။ တေဿ၊ ဤမန၏။
 ဝိသယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဝိညာဏုပ္ပတ္တိကာရဏဝဝတ္ထာနတောတိ၊
 ကား။ စက္ခဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိကာရဏဿ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏။
 ဝါ၊ ဖြစ်ကြောင်း၏။ ဝဝတ္ထိတဘာဝတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဝါ၊ အသီးအခြား မရောမယှက်တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဝိဘတ္တိ-
 ဘာဝတော၊ ဝေဘန်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ စက္ခာဒိ-
 အနန္တရံ၊ စက္ခစသည်၏အခြားမဲ့၌။ ရူပါဒိဝစနဿ စ၊ ရူပါယတန စသည်ကို
 ဟောခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။

၅၁၅။ သင်္ဂဟိတတ္တာတိ၊ ကား။ ဂဏနသင်္ဂဟဝသေန၊ ရေတွက်ခြင်းဟူသော သိမ်းယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိဝသေနာတိ၊ ကား။ စက္ခုဘာဝသမာနတာဝသေန၊ စက္ခုအဖြစ်ဟူသော တူသည်၏ အဖြစ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပစ္စယဘေဒေါ၊ ဟူသည်။ ကမ္မာဒိဘေဒေါ၊ ကံစသည်တို့၏ အပြားတည်း။ [၁၇၅] ဟိ၊ ချဲ့။ ဒါနာဒိပါဏာတိပါတာဒိဘေဒဘိန္နဿ၊ စသည်အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော။ ကုသလာကုသလကမ္မဿ စ၊ ကံ၏ ၎င်း။ (ဘေဒေန-၌ စပ်)တဿ၊ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံ၏။ သဟကာရီကာရဏဘူတာနံ၊ တကွပြုဖော် ပြုဖက်အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အဗ္ဘန္တရာနဉ္စ၊ အတွင်း၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟိရာနဉ္စ၊ အပ၌လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ ဘေဒေန၊ ဖြင့်။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဘိန္နံ၊ ကွဲပြားသည်။ ဝိသဒိသံ၊ မတူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ နိရယာဒိကော စ၊ ငရဲစသည်သည်၎င်း။ အပဒါဒိဂတိနာနာကရဏဉ္စ၊ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အစရှိသော ဂတိတို့၌ ထူးခြားသည်ကို ပြုကြောင်းသည်၎င်း။ ဂတိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ ကား။ ဂတိယု၊ တို့၌။ ဘေဒေါ၊ အပြားတည်း။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ ဂတိဘေဒေါ၊ မည်၏။ ဟတ္ထိအဿာဒိကော စ၊ စသည်သည်၎င်း။ ခတ္ထိယာဒိကော စ၊ ခတ္ထိယအစရှိသည်သည်၎င်း။ နိကာယဘေဒေါ၊ မည်၏။ တံ-တံသတ္တသန္တာနဘေဒေါ၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏သန္တာန်အပြားသည်။ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ၊ မည်၏။ စက္ခာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ တို့၏။ ယာ အနန္တပုဘေဒတာ၊ အကြင် အနန္တအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝတ္ထု၊ ၏။ သော ဝေ၊ ထိုစက္ခုအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၏ အနန္တအပြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ ထိုသို့သော အနန္တဘေဒသည်ပင်လျှင်။ ဟဒယဝတ္ထုဿ၊ ၏။ ဘေဒေါ၊ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တာဒိသဘေဒါနတိဝတ္တနတော၊ ထိုသို့သဘောရှိသောအပြားကို မလွန်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တတော၊ ထိုကြောင့်။ မနာယတနဿ၊ ၏။ အနန္တပုဘေဒတာ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရံ၊ စိတ်သည်။ ဈာနဝိရဟိတံ နာမ၊ ဈာန်မှကင်းသည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌ လောကုတ္တရ-စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ စတ္တာလီသံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုလေးဆယ်သော လောကုတ္တရာစိတ်တို့ကို။ ဧကသီတိယာ၊ ဂ-ပါးသော။ လောကီယစိတ္တေသု၊ တို့၌။ ပက္ခိပိတ္တာ၊ ထည့်၍။ ဧကဝိသုတ္တရသတပု-ဘေဒဉ္စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝတ္ထုတိ၊ ကား။ စက္ခာဒိဝတ္ထု၊ စက္ခုအစရှိသော ဝတ္ထုတည်း။ တပုဘေဒေန၊ ထိုစက္ခုစသော ဝတ္ထုတို့၏အပြားအားဖြင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနန္တပုဘေဒံ၊ အနန္တအပြားရှိ၏။ ပဋိပဒါ၊ ဟူသည်။ ဒုက္ခာ-ပဋိပဒါဒိ၊ စသည်ပင်တည်း။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဈာနာဓိပတိဘူမိအာရမ္မဏာဒိနံ၊ အာရုံစသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ နိလံ၊ ညိုသော

အဆင်းသည်။ နီလဿ၊ ၎င်း။ သဘာဝံ၊ ဂ-တည်း၊ ဝါ၊ တူသောအဖို့ရှိ၏။ အညံ၊ တပါးသောအဆင်းသည်။ ဝိသဘာဝံ၊ ဂ-တည်း၊ ဝါ၊ မတူသောအဖို့ရှိ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းဟူသည်။ ကမ္မာဒိ၊ ကံအစရှိသည်ပင်တည်း။ တတ္ထာပိ၊ ထိုကံသည်တို့တွင်လည်း။ ကုသလသမုဋ္ဌာနာဒိတာ စ၊ ဋ္ဌာန်ရှိသောရုပ်စသည် အဖြစ်လည်းဟူသော။ သိတဉ္စတုသမုဋ္ဌာနာဒိတာ စ၊ လည်းဟူသော။ ဘေဒေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ အာဒိ-သဒ္ဓန္ဒာ၊ ဖြင့်။ ဂတိနိကာယဘေဒေါ၊ အပြားကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။) သဘာဝနာနတ္ထဘေဒတောတိ၊ ပါဌ်၌။ သုခါ၊ သုခဝေဒနာ ၎င်း။ ဒုက္ခာ၊ ၎င်း။ အဒုက္ခမသုခါ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိကော၊ ဤသို့အစရှိ သော။ သဘာဝဘေဒေါ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။) စက္ခုသမ္ပယဇာ၊ စက္ခု- သမ္ပယကြောင့်ဖြစ်သောဝေဒနာ၎င်း။ သောတသမ္ပယဇာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေ- မာဒိကံ၊ အစရှိသော။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။)

၅၁၆။ အနာဂမနတော အနိဂ္ဂမနတောတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခေပေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝိဝရိတံ၊ ငှါ။ န ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပုဗ္ဗန္ဓာ- ပရန္တေသု၊ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့တို့၌။ အဝိဇ္ဇမာနသရူပတ္တာ၊ ထင်ရှားမရှိသော သရုပ်အထည်ကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒယတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ ၌။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်မှ။ နာဂစ္ဆန္တိ၊ လာကြသည်မဟုတ်ကုန်။ ဝယတော၊ ပျက်သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ စ၊ နောက်ကာလ၌လည်း။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော အရပ်သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကြသည်မဟုတ်ကုန်။ ဝိဇ္ဇမာနက္ခဏေပိ၊ ထင်ရှားရှိ ဆဲ ခဏ၌လည်း။ ဣတ္ထရကာလတာယ၊ တိုတောင်းသော ကာလရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲတို့တည်း။ ဝိပရိဏာမ- ဓမ္မာ၊ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အထ ခေါတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ သပရိပ္ပန္နကိရိယာဝသေန၊ လှုပ်ရှားခြင်း ရှိသောပြုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဤဟနံ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဤဟာ၊ ဤဟာ မည်၏။ စိန္တနဝသေန၊ ကြံသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗျာပါရနံ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းသည်။ ဗျာပါရော၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဤဟာ၊ ဗျာပါရ နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဗျာပါရံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၎င်း။ “န ဟိ စက္ခုရူပါဒီနံ ဝေ ဟောဘိ”တိ။ ဤဟံ ဒဿေန္တော န စ တာနိတိအာဒိ၊ ကို။ (အာဟ၊ ၎င်း။) ပန၊ ဆက်။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ဣဟာ စ၊ အားထုတ်ခြင်း သည်၎င်း။ ဗျာပါရော စ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပဋိပါဋိဝစနံ၊ အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့် ဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဓမ္မတာဝါတိ၊ ကား။ သဘာဝေါ ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။ (ဓမ္မော ဝေ ဓမ္မတာ-ဟု ဝစနတ္ထပြုရာ၏။ ဖြစ်မြဲသဘော-ဟု ဆိုလို၏) ဝါ၊ ကား။ ကာရဏသမတ္ထတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော စွမ်းနိုင်သည်၏

အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ (ဒွါရာဒိ-
 ဘာဝေါ-၌ ဝိသေသနဝိသေသျှ စပ်၊ ကာရဏသမတ္တတာတိ ကာရဏဘူတာ
 သမတ္တတာ ပစ္စယဘာဝေါ။ အနုဋီ ၂-၄၁။) ဤဟာဗျာပါရရဟိတာနံ၊
 ဤဟာဗျာပါရမ္ပ ကင်းကုန်သော အာယတနတို့၏။ ဒွါရာဒိဘာဝေါ၊ ဒွါရစသည်
 အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဒွါရ ဝတ္ထု အာရုံ၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မတာ၊ မည်၏။ စ၊
 ဆက်။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤဒုတိယ ဝိကပ်အနက်၌။ ယန္တိ တေဿ၊ ယံ-ဟူသော
 ဤပုဒ်၏။ ယသ္မာတိ အတ္ထော၊ ယသ္မာဟူသော အနက်ကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။)
 ပုရိမသ္မိံ (အတ္ထေ)၊ ရှေးဝိကပ် အနက်၌။ ယံ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ သမ္ဘဝနဝိသေ-
 သနံ၊ သမ္ဘဝနကြိယာ၏ ဝိသေသနတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ခေါ-ကား
 အနက်ထူးမရှိ) သုညော ဂါမောတိ တေ၊ လူဆိတ်သုဉ်းသော ရွာဟူသော
 ဤအမည်သည်။ ဝါ၊ ရွာပျက်ကုန်းဟူသော ဤအမည်သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကုန်သော။
 အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အဝိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဣတိ ဝစနတော၊
 ကြောင့်။ သုညဂါမော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ [၁၇၆] ဒဗ္ဗဗ္ဗာနံ၊ ကုန်၏။ အန္ဓပါနသဟိ-
 တန္တိ၊ ထမင်းအဖျော်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဟူ၍။ ဂဟိတေ၊ မှတ်ယူအပ်သော။
 သုညဂါမေ ၌။ ယံ ယဒေဝ ဘာဇနံ၊ အကြင် အကြင်အိုးခွက်ကိုသာလျှင်။
 ပရာမသီယတိ၊ သုံးသပ်အပ်၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုအိုးခွက်ကို။ ရိတ္တကံယေဝ၊
 အချည်းနှီး ဖြစ်သည်ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ ဖြစ်လျက်သာလျှင်။ ပရာမသီယတိ၊
 အပ်၏။ ဝေ၊ တူ။ ဓုဝါဒိဘာဝေန၊ ခိုင်မြဲသည် စသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတာနိ၊
 ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤအဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့သည်။ ယောနိသော၊ သင့်သော
 အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ နည်းမှန် လမ်းမှန်အားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခိယမာနာနိ၊
 ကပ်၍ ထက်ဝန်းကျင် (အပြည့်အစုံ) ရှုအပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ၊ စူးစိုက်၍
 ရှုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ရိတ္တကာနေဝ၊ အချည်းနှီးတို့သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊
 ၍။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။။ တေန၊ ကြောင့်။ ဓုဝသုဘ-
 သုခတ္တဘာဝဝိရဟိတတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စက္ခာဒိဒွါရေသု၊ တို့၌။
 အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿုပ္ပါဒကဘာဝေန၊ သာကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ-၌ စပ်) စက္ခာဒိနိ၊ တို့ကို။ အဘိသာ-
 တကာနိတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ အဟိသုသုမာရ-

၁-ယံ ယသ္မာ ဒွါရာဒိဘာဝတော၊ ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ဤဒွါရစသည်၏
 အဖြစ်သည်။ ဓမ္မတာ၊ အကြောင်းဖြစ်သော စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊
 အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်း-ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အနက် ယောဇနာ စေလို၏။ ပစ္စယဓမ္မာနံ
 ဘာဝေါ ဓမ္မတာ-ဟု ဝစနတ္ထပြုရာ၏။

၂-ယံ သမ္ဘဝန္တိ၊ အကြင်ဖြစ်ကုန်၏။ သော၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မတာ၊ ဖြစ်မြဲ
 သဘောတည်း-ဟု ယောဇနာ စေလို၏။

ပက္ခိကုက္ကရသိင်္ဂါလမက္ကဋ္ဌာ၊ မြေ၊ မိကျောင်း၊ ငှက်၊ ခွေး၊ မြေခွေး၊ မျောက်၊ တို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်ကောင်ကုန်သော။ ပါဏကာ၊ သတ္တဝါတို့မည်ကုန်၏။ ဝိသမဗိလာကာသဂါမသုသာနဝနာနိ၊ မညီညွတ်သောအရပ်၊ (ရေနက်ထဲ၌ ရှိသော) ကျောက်ဆောင်ခေါင်း၊ ကောင်းကင်၊ ရွာ၊ သုသာန်၊ တော တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုခြောက်ကောင်သော သတ္တဝါတို့၏။ ဂေါဇရာ၊ ကျက်စားရာအရပ် တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌကထာစကား၌။ ဝိသမာဒိအဇ္ဈာသယေဟိ၊ မညီညွတ်ရာ စသည်၌ (စိတ်ညွတ်ခြင်း) အလိုရှိကုန်သော။ စက္ခာဒိဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတန ၆-ပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသမဘာဝဗိလာကာသဂါမသုသာန- သန္နိဿိတသဒိသုပါဒိန္နဓမ္မဝနဘာဝေဟိ၊ မညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်ကို (ဝါ) မညီညွတ်ရာကို မှီသောမြေ၊ ရေနက်ရာ ကျောက်ဆောင်ခေါင်းကို မှီသော မိကျောင်း၊ ကောင်းကင်ကို မှီသောငှက်၊ ရွာကိုမှီသောခွေး၊ သုသာန်ကိုမှီသော မြေခွေးတို့နှင့် တူကုန်သော ဥပါဒိန္နဓမ္မတို့နှင့် တော၌ အလိုရှိသော မျောက် တို့သည်။ ဝါ၊ မျောက်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ (စက္ခာဒိဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတနတို့သည်။) အဘိရမိတတ္တာ၊ အလွန်ပျော်မွေ့အပ်သည်၏အဖြစ်

၁-ဤအနက်ကား ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟိတိ ဝိသမဘာဝါဒိသန္နိဿိတအဟိ- အာဒိသဒိသုပါဒိန္နဓမ္မဟိ စက္ခာဒိဟိ၊ ဝနသန္နိဿိတမက္ကဋ္ဌသဒိသေန စိတ္တေန စ အဘိရမိ- တတ္တာ။ ဝနဘာဝေဟိတိ ဟိ ဝနဇ္ဈာသယောတိ အတ္ထော- ဟူသော အနုဋီ ၂-၄၁-ကို မှီ၍ ပြန်ဆိုအပ်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ဤအဖွင့်၌ ဝနဘာဝေ-ကို ဝနဇ္ဈာသယော-ဟု ဖွင့်သော ကြောင့် ရှေး၌ ဝိသမဘာဝ-ဟူရာတွင်လည်း ဝိသမဇ္ဈာသယ-ဟူသောအနက် ဖြစ်သင့်၏။ ထိုအနက်ဖြစ်ခဲ့လျှင် သန္နိဿိတနှင့် စပ်ယူရန်ခက်၏။ ထိုပြင် ဝနသန္နိဿိဟ-ဟူသော အနက်ကို ဝနဇ္ဈာသယ-ဟူသော အဖွင့်နှင့် နှီးနှောရန်လည်းလို၏။ ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ကား ဤမဟာဋီကာပါဌ်ကို ဤသို့အနက်ပြန်ဆိုထား၏။ ။တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌကထာစကား၌။ ဝိသမာဒိအဇ္ဈာသယေဟိ၊ ဝိသမစသည်တို့၌ အလိုရှိကုန်သော။ စက္ခာဒိဟိ၊ စက္ခာယတန။ပ။ မနာယတနဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေ- ဟိ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုရှိသောမြေ၊ တွင်းအခေါင်း၌ အလိုရှိသောမိကျောင်း၊ ကောင်းကင် ၌ အလိုရှိသောငှက်၊ ရွာ၌အလိုရှိသောအိမ်ခွေး၊ သုသာန်၌မှီသောသဒိသုပါဒိန္နဓမ္မ၌ အလို ရှိသောမြေခွေး၊ တော၌အလိုရှိသော မျောက်တို့သည်။ (ဤကား ရူပကအနက်တို့တည်း) ဝါ၊ တော၌အလိုရှိသောမျောက်နှင့် တူကုန်သော။ စက္ခာဒိဟိ၊ တို့သည်။ (သဒိသအနက်) ဝါ၊ တော၌အလိုရှိသောမျောက်ကဲ့သို့သော။ စက္ခာဒိဟိ၊ တို့သည်။ (ဥပမာအနက်) ဝါ၊ တော၌အလိုရှိသောမျောက်-စက္ခာယတန ။ပ။ မနာယတနတို့သည်။ (သမုပေက္ခာ ဟု) ဤသို့ အနက်ပြန်ထား၏။ ထိုအနက်သည် ယုတ္တတရဖြစ်သကဲ့သို့ရှိ၏။ အကြောင်းမူကား အဇ္ဈာသယအနက်ရှိသော ဘာဝ-ပုဒ်ကို ဝိသမဘာဝ-ဟု အစဉ်ငင်း၊ ဝနဘာဝ-ဟု အဆုံး ၌ငင်း ယှဉ်သကဲ့သို့ အလယ်ပုဒ်တို့၌လည်း ဗိလဘာဝ-အာကာသဘာဝ-ဂါမဘာဝ-သုသာန- သန္နိဿိတသဒိသုပါဒိန္နဘာဝ-ဟု ယှဉ်သင့်သောကြောင့်ငင်း ထိုသို့ယှဉ်ခြင်းဖြင့် အနက် သွားချောမောပြေပြစ်သောကြောင့်ငင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် သုသာန်၌မှီသော သဒိသ ပါဒိန္နဓမ္မ-ဟူရာ၌ “သုသာန်ကိုမှီသော သူသေကောင်နှင့် တူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဟူသော-

ကြောင့်၊ ဝါ၊ အလွန်ပျော်မွေ့ရာတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါဒီနံ၊ ရူပါယတန
စသည်တို့၏။ ဝိသမာဒိသဒိသတာ၊ မညီညွတ်သောအရပ်စသည်တို့နှင့် တူကြ
သည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေအပ်၏။
ဣတိ၊ သည်ကား။ အာယတနာနံ၊ တို့၏။ ဝိတ္ထာရကထာမုခဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဓာတုဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

၅၁၇။ စက္ခုဿ ဝိညာဏန္တိ၊ ကား။ ကာရဏဘူတဿ၊ ဝိသေသအကြောင်း
ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အသာဓာရဏအကြောင်း အတိသယအကြောင်းဖြစ်သော။
စက္ခုဿ၊ စက္ခု၏။ ဝါ၊ မျက်စိ၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်တည်း။ ဝါ၊ မြင်သိသော
စိတ်တည်း။ ရူပါလောကမနသိကာရာဒယောပိ၊ ရူပါရုံ အလင်း နှလုံးသွင်းမှု
အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ တဿ ဝိညာဏဿ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်၏။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းသည်။ (သီမုနှင့်အညီ ကေဝုဇာ သင့်သည်) ကာမံ (ဟောန္တိ)၊
ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တေ၊ ထိုရူပ အာလောက မနသိကာရ အစရှိသည်
တို့သည်။ သာဓာရဏကာရဏံ၊ ဆက်ဆံသောအကြောင်းတည်း။ စက္ခု၊ သည်။
အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသာ-
ဓာရဏကာရဏေန၊ ဖြင့်။ အယံ နိဒ္ဒေသော၊ (စက္ခုဿ ဝိညာဏံ-ဟူသော)
ဤနိဒ္ဒေသကို။ (ကတော၊ ၏။) ကော ဝိယ၊ ကား။) ဘေရိသဒ္ဓေါ၊ စည်ကြီးသံ။
ယဝကံရော၊ မယောညွန့်၊ ဝါ၊ မယောညွောက်-ဂျုံညွောက်။ ဣတိ ယထာ၊
ဤဝေါဟာရတို့ကဲ့သို့တည်း။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။
စက္ခု၊ သည်။ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါးနှင့် မဆက်ဆံသည်၎င်း။^၂

ဥပါဒိန္ဒဓမ္မ”ဟု ဆိုမှ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပေမည်။ သို့ဖြစ်၍ “ဝိသမာဒဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟိ၊
မညီညွတ်ရာ၌ အလိုရှိသောမြေ၊ ရေနက်ရာကျောက်ဆောင်ခေါင်း၌ အလိုရှိသောမိကျောင်း၊
ကောင်းကင်၌ အလိုရှိသောငှက်၊ ရွာ၌အလိုရှိသောခွေး၊ သုသာန်ကိုမှီသော သူသေကောင်
နှင့်တူသော ဖောဠဗ္ဗာရုံဟူသော ဥပါဒိန္ဒဓမ္မ၌ အလိုရှိသောမြေခွေး၊ တော၌အလိုရှိသော
မျောက်တို့သည်။ ဝါ၊ မျောက်တို့နှင့်တူသော အာယတနတို့သည်။”ဟု ဤသို့အနက်ပြန်
သင့်၏။ ဉာဏ်သက်၍ ကြံပါကုန်။

၁-ဤသို့အထူးဖွင့်ပြန်သောအနက်ကား- စက္ခုဿာတိ ဝိသေသကာရဏံ အသာဓာရဏ-
သာမိဘာဝေန နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ တဉ္စိ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စ-ဟူသော
မူလဋီ ၂-၄၅။ အာဝေဏိကတ္ထော၊ အတိသယတ္ထော စ ဝိသေသသဒ္ဓေါ ဟောတိတိ တဒုဘယံ
ဒဿေတံ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စာတိ ဝုတ္တံ-ဟူသော အနုဋီ
၂-၅၅တို့နှင့်၎င်း ဤဋီကာ၌ဆိုလတံသော တထာ ဟိ ပုဂ္ဂလန္တရာသာဓာရဏံ၊ နီလာဒိ-
သဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စာတိ-ဟူသောပါဌ်နှင့်၎င်း အညီပင် ဖြစ်သည်။

၂-ဤပုဒ်ဖြင့် အသာဓာရဏဝိသေသအကြောင်းဖြစ်သည်ကို ပြသည်။ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်
တပါးနှင့် မဆက်ဆံပုံကိုကား ကြံသင့်သေး၏။ ပြည်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ တဉ္စိ ပုဂ္ဂလန္တရာ-
သာဓာရဏံ-ဟူသော မူလဋီကာပါဌ်ကို ဆောင်၍ “တံ၊ ထိုစက္ခုသည်။ ပုဂ္ဂလန္တရာ-

နိလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စ၊ အညိ စသော အလုံးစုံသောရူပါရုံတို့နှင့် ဆက်ဆံ သည်၎င်း ။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုစက္ခုကို။) သာမိ- ဘာဝေန၊ သာမိအဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ သမ္ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌ၊ ဧ။

ဝိဒဟတိတိ၊ ကား။ ဧဝံ ဝေဉ္စ၊ ဤသို့ဤသို့လည်း၊ ဝါ၊ ဤသို့ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်လည်း။ တယာ၊ သင်သည်။ ပဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်လေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိနိယုဉ္စမာနံ ဝိယ၊ တိုက်တွန်းဘိ သကဲ့သို့။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဝိဒဟတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဥပသဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဝိသိဋ္ဌော၊ အထူးပြု အပ်သော၊ ဝါ၊ ထူးခြားသော။ ဓာတုတ္ထော ဝေ၊ ဓာတ်၏အနက်ကိုသာလျှင်။ ဒီပိယတိ၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပသဂ္ဂေန၊ နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ဓာတုတိ သေ-သဒ္ဓေါ၊ ဓာတု-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဝဒတိ၊ ဟောတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။ စ၊ ဆက်။ ကတ္တုကမ္မဘာဝ- ကရဏာဓိကရဏေသု၊ ကတ္တား ကံ ဘော ကရိုဏ်း အဓိကရဏ အနက်တို့၌။

သာဓာရဏံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏ စက္ခုတပါးအား မဆက်ဆံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ရူပံ ဟိ အညပုဂ္ဂလစက္ခုဝိညာဏဿ သာဓာရဏံ၊ န ဧဝံ စက္ခုတိ-ထုတ်”ဟူ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြထား၏။ ရူပဿ ဝိညာဏံ ရူပဝိညာဏံ-ဟု ဆိုခဲ့လျှင် တပါးသောသူ၏ စက္ခုဝိညာဏံ သည်လည်း ရူပဝိညာဏံ မည်နိုင်၏။ ထိုကြောင့် တပါးသောသူ၏ စက္ခုဝိညာဏံနှင့်လည်း သက်ဆိုင်၏။ စက္ခုကား ထိုကဲ့သို့ သူတပါး၏စက္ခုဝိညာဏံနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း ဆက်ဆံခြင်း မရှိ-ဟု ဆိုလို၏။ အသိခက်၏၊ နက်နဲလှ၏။ ပုဂ္ဂလန္တရသာဓာရဏံ-အရာ၌ ဝိညာဏန္တရ- သာဓာရဏံ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ဆူ၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် “ဝိညာဏန္တရသာဓာရဏံ စ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း သမ္ပုဒ်စွိုင်း စသော တပါးဝိညာဏံတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၎င်း”ဟု အနက် ပေးရာ၏။ ရူပဝိညာဏံ-ဟု ဆိုခဲ့လျှင် ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း သမ္ပုဒ်စွိုင်း စသော တပါးသော စက္ခုဒ္ဓါရိကစိတ်တို့နှင့်၎င်း၊ အဆင်းကို အာရုံပြုသော မနောဒ္ဓါရိကစိတ်တို့နှင့်၎င်း ဆက်ဆံ၏။ စက္ခုသည်ကား ထိုသို့သော ဝိညာဏံတပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်း မရှိ-ဟု ယူရာ၏။ သိလ္လယံ၏။ မနသိကာရသည် ပုဂ္ဂိုလ်တပါးနှင့် မဆက်ဆံ၊ ဝိညာဏံတပါးနှင့်သာလျှင် ဆက်ဆံသည်။ ဤအချက်ကိုထောက်လျှင်လည်း ဝိညာဏန္တရသာဓာရဏံ-သာ သင့်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

၁-ဤပုဒ်ဖြင့် အတိသယတ္ထ ဝိသေသကာရဏ ဖြစ်သည်ကို ပြ၏။ ရူပဝိညာဏ-အဆင်း၏ ဝိညာဏံ-ဟု ဆိုခဲ့လျှင် အာရုံပြုမိသောအဆင်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်၏။ အလုံးစုံသောအဆင်း တို့နှင့် မသက်ဆိုင်၊ စက္ခုဝိညာဏ-စက္ခု၏ဝိညာဏံဟု ဆိုရာ၌ကား ထိုဝိညာဏံသည် အဆင်း ဟူသမျှကို မြင်တတ်သောကြောင့် အဆင်းအလုံးစုံနှင့် သက်ဆိုင်၏။ ထိုကြောင့် စက္ခုသည် အလုံးစုံသောအဆင်းတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းဟူသော လွန်ကဲသောဂုဏ်လည်း ရှိသည်ဟု ယူရာ၏။ ပြည်မှ နိဿယ၌ကား-နိလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စ၊ အညိ စသော အလုံးစုံသော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော စက္ခုဝိညာဏံအား ဆက်ဆံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ရူပံ ပန ကိဉ္စ နိလာဒိသဗ္ဗရူပါရမ္ပဏဝိညာဏသာဓာရဏံ န ဟောတိ-ဗျတိရိက် ထုတ်-ဟု ပြဆိုတော် ၏။ ဉာဏ်သက်၍ ကြံစည်ပါကုန်။

ဓာတုသဒ္ဓသိဒ္ဓိ၊ ဓာတု-သဒ္ဓါ၏ ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ပဉ္စာပိ၊ ကုန်သော။ တေ အတ္တာ၊ ထိုအနက်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။
 လောကုတ္တရာ ဓာတုယော၊ လောကုတ္တရာဓာတ်တို့သည်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။
 န ဝိဒဟန္တိ၊ မစီရင်တတ်ကုန်။ အညဒတ္ထ၊ စင်စစ်။ ဝိဓိသေန္တိ၊ ဖျက်ဆီး
 တတ်ကုန်၏။ ဣတိ ကတာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ ဤသို့သောအကြောင်း
 ကြောင့်။ လောကိယာတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဝိသေသိတံ၊ အထူးပြုအပ်၏။
 ဝဝတ္ထိတာတိ၊ ကား။ အဝတ္ထိတာ၊ တည်ကုန်၏။ (သိမ္မံ အဝဋ္ဌိတာ-ဟု ရှိ၏)
 ဝါ၊ ကား။ အညမညံ၊ ချင်း။ အသံကိဏ္ဍာ၊ မရောနှောကုန်။ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိ-
 ဓာတုယော၊ ရွှေငွေအစရှိသော ဓာတ်တို့ဟူသည်။ သုဝဏ္ဏာဒိနံ၊ တို့၏။ ဗိဇ-
 ဘူတာ၊ မျိုးစေ့ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သေလာဒယော၊ ကျောက်အစရှိသည်တို့
 တည်း။ ယထာသမ္ဘဝန္တိ ဧတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ ကေစိ၊ တို့သည်။ လောကိယလောကုတ္တ-
 ရာယု၊ ကုန်သော။ ဓာတုယု၊ တို့၌။ ယော ယော အတ္ထော၊ အကြင်အကြင်
 အနက်သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။ တဒနုရူပံ၊ ထိုအနက်အားလျော်စွာ။ ဣတိ အတ္ထံ၊
 ဤသို့သောအနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏စကားသည်။
 အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) လောကိယာ ဟိ ဓာတုယောတိ၊ ဟူ၍။
 ဝိသေသေတာ၊ ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အတ္ထ-
 ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဧတံ ယထာသမ္ဘဝဂ္ဂဟဏံ၊ သဒ္ဓါကို။ ကတံ၊ ၎င်း။ [၁၇၇]
 ဓာတုဝသေန၊ အားဖြင့်။ န(ကတံ)၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ စက္ခာဒိနံ၊ အစရှိကုန်
 သော။ သဗ္ဗေသံ(ဓမ္မာနံ)၊ အလုံးစုံကုန်သောတရားတို့၏။ ပဉ္စာပိ၊ ကုန်သော။
 အတ္တာ၊ တို့ကို။ ကာမံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ အကယ်၍ကား အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တထာပိ၊
 သော်လည်း။ စက္ခာဒိယု၊ တို့တွင်။ ယဿ ယဿ ဓမ္မဿ၊ အကြင်အကြင်
 တရား၏။ ယဒါ၊ ၌။ ကတ္ထုဝစနိစ္ဆာ၊ ကတ္တားကိုဆိုခြင်းငှါအလိုသည်။ (ဟောတိ၊
 ၎င်း။) တဒါ၊ ၌။ ကမ္မဘာဝေါ၊ ကံအဖြစ်ကို။ န(လဗ္ဘတံ)၊ အပ်။ ယဒါ ပန၊
 ၌ကား။ ကမ္မဝစနိစ္ဆာ၊ ကံကိုဆိုခြင်းငှါအလိုသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တဒါ၊ ၌။
 ကတ္ထုဘာဝေါ၊ ကို။ န(လဗ္ဘတံ)၊ အပ်။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောဘော ကရိုဏ်း
 အဓိကရဏအနက်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာ-
 သမ္ဘဝဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၎င်း။) တေန၊ ကြောင့်။ ဣတိ စက္ခာဒိသုတိအာဒိ၊
 ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။

၅၁၈။ အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓာတုယောတိ ဧတ္တာပိ၊ ဤဝစနတ္ထ
 ၌လည်း။ ဓာတံ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ပဒသိဒ္ဓိ၊ ပုဒ်၏ပြီးခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ (ကသ္မာ၊ ကား) ဓာသဒ္ဓေါ၊ ဓာ-ဓာတ်
 သည်။ ဓာရဏတ္ထော၊ ဆောင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣတိ ကတာ၊ ဤသို့နှလုံးသွင်း
 ခြင်း ယူဆခြင်းကို ပြုခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဓာရေန္တိ-ဟူသော

ဝစနတ္ထသည်။ ကတ္တုအတ္ထောပိ၊ ကတ္တားအနက် ရှိငြားသော်လည်း။ ဝိဓာန-
 ဓာရဏတ္တာနံ၊ စီရင်ခြင်းနှင့် ဆောင်ခြင်းအနက်တို့၏။ ဘိန္နသဘာဝတ္တာ၊ ကွဲပြား
 သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရိမေန၊ ဝိဒဟတံ ဟူသော ရှေးဝစနတ္ထ
 နှင့်။ အသဒိသော၊ မတူပေ။ စ၊ ဆက်။ နိဿတ္တသဘာဝမတ္တဓာရဏံ၊ သတ္တဝါ
 မဟုတ်သော သဘောမျှကို ဆောင်ခြင်းသည်။ ဓာတုသဒ္ဒဿ၊ ။ ပဓာနော၊
 ပြဓာန်းသော။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသံ၊ အသီးအခြား။ ဝုတ္တော၊
 ။ ဓာတုဗယာ ဝိယ ဓာတုယောတိ ဧတ္ထ၊ ဤဝစနတ္ထ၌။ ကေသရိမ္ပိ၊ လည်ဆံ
 မွှေးရှိသော ကေသရခြင်္သေ့၌။ (ကေသရ-လည်ဆံမွှေးဟော၊ ၎င်းနောင် အဿတ္ထိ
 အနက်၌ ဤပစ္စည်းဖြင့် ကေသရိ-ဟု ပြီးသည်) နိရုဇ္ဇော၊ ထင်သော။ သိဟ-
 သဒ္ဒေါ၊ ကို။ ပုရိသော၊ ရဲရင့်သောယောက်ျား၌။ ဥပစာရိတော ဝိယ၊ တင်စား၍
 ခေါ်အပ်သကဲ့သို့။ သေလာဝယဝေသု၊ တောင်၏အစိတ်တို့၌။ နိရုဇ္ဇော၊ သော။
 ဓာတု-သဒ္ဒေါ၊ ကို။ စက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ ဥပစာရိတော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။ ဉာဏဉ္စ၊ ဉာဏ်၎င်း။ ဧ ယျဉ္စ၊ သိအပ်သောတရား၎င်း။ ဉာဏ-
 ဧ ယျာနိ၊ ဉာဏ်နှင့်သိအပ်သော တရားတို့။ တေသံ၊ ထိုဉာဏ်နှင့် ဧ ယျ
 တရားတို့၏။ အဝယဝါ၊ အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ တပုဘေဒဘူတာ၊ ထိုဉာဏ်
 နှင့် ဧ ယျတရားတို့၏ အထူးအပြားဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့
 သည်။ ဉာဏဧ ယျာဝယဝါ၊ မည်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတပုဘေဒဘူတာ-ဟူ
 သောစကားရပ်၌။ ဉာဏပုဘေဒေါ၊ ဉာဏ်၏အထူးအပြားသည်။ ဓမ္မဓာတု-
 ကေဒေသော၊ ဓမ္မဓာတ်၏အစိတ်ပေတည်း။ ဧ ယျပုဘေဒေါ၊ သည်။ အဋ္ဌာ-
 ရသာပိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ။ ပကတိ
 ကတ္တား ငဲ့သည်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဉာဏဧ ယျာဝယဝ-
 မတ္တာ၊ ဉာဏ်နှင့်ဧ ယျတို့၏အစိတ်မျှတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
 သိအပ်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗော၊ သိအပ်သော။ ဓာတု-
 သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနော၊ ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ဟောအပ်သော။
 အဝိပရိတော၊ မဖောက်ပြန်သော။ သဘာဝေါ၊ သည်။ ဉာဏဧ ယျာ၊ မည်၏။
 ဝိပရိတဂ္ဂါဟကေဟိ၊ ဖောက်ပြန်စွာယူတတ်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိအာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 ဧ ယျာ၊ သိအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စက္ခာ-
 ဒယော၊ တို့သည်။ တဿ ဉာဏဧ ယျဿ၊ ။ အဝယဝါ၊ အစိတ်တို့တည်း။
 ဝိသဘာဂလက္ခဏာဝယဝေသု၊ သဘောမတူသော လက္ခဏာရှိသော အစိတ်
 အပိုင်းဖြစ်ကုန်သော။ ရသာဒိသု၊ ရသအစရှိသည်တို့၌။ နိရုဇ္ဇော၊ သော။
 ဓာတု-သဒ္ဒေါ၊ ကို။ တာဒိသေသု၊ ကုန်သော။ အညာဝယဝေသု၊ တပါးသော

၁-ဤ၌ အာဒိ-ဖြင့် ရုဓိရ မံသ မေဒ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္စ သုက္ကဓာတ်တို့ကို ယူအပ်၏။ ဤ
 ဋီကာ ၁-၄၃၀ ၌ ရသာဒိဘာဝေန-၏ အဖွင့်ကိုကြည့်ပါ။

အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ ဥပစာရိတော၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ရသာဒိသု ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ စက္ခာဒိသုပိ၊ စသည် တို့၌လည်း။ နိရုဋ္ဌော ဝေ၊ ထင်သည်သာလျှင်တည်း။ နိဇ္ဇိဝမတ္တဿေတံ အဓိ-
ဝစနန္တိ ဧတေန၊ ပါဌ်ဖြင့်။ နိဇ္ဇိဝမတ္တပဒတ္ထေ၊ တွ-ပုဒ်၏အနက်၌။ ဓာတုသဒ္ဓဿ၊ ၏။ နိရုဋ္ဌတံ၊ ထင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆဓာတုရော၊ မည်၏။ ယော ဓမ္မသမုဒါယော၊ အကြင်တရားအပေါင်းကို။ လောကေ၊ ၌။ ပုရိသောတိ၊ ယောကျ်ားဟူ၍၊ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတရားအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ တရားအပေါင်းဖြစ်သောယောကျ်ားသည်။ ဆဓာတုရော၊ ခြောက်ပါးသောဓာတ်ရှိ၏။ ဆန္တံ၊ ကုန်သော။ ပထဝီအာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ နိဇ္ဇိဝမတ္တာနံ၊ ဇီဝမဟုတ်သောအရာမျှဖြစ်ကုန်သော။ သဘာ-
ဝါနံ၊ တို့၏။ သမုဒါယမတ္ထော၊ အပေါင်းမျှသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေ၊ ဤ တရားအပေါင်း၌။ ဇီဝေါ ဝါ၊ (အသက်ကောင်) ဇီဝသည်၎င်း။ ပုရိသော ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၅၁၉။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ ကမော၊ အစဉ်ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္ထော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤဓာတုဝိတ္တာရကထာ၌။ ဧကေကသ္မိံ တိကေ၊ တခုတခုသော တိက်၌။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ ကမံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဟေတုဖလာနုပုဗ္ဗဝတ္ထာနဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟေတုဖလာနံ၊ အကြောင်းနှင့် အကျိုးတို့ကို။ အနုပုဗ္ဗဝတ္ထာနံ၊ အစဉ်အတိုင်းပိုင်းခြားခြင်း သည်၊ ဝါ၊ အတိုင်းအသီးအသီးချထားခြင်းသည်။ ဟေတုဖလဘာဝေါ ဝေ၊ တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းသာလျှင်တည်း။ ၁။ (ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ-ဟူသော) အဋ္ဌကထာစကားရပ် ၌ စောဒနာဖူယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ မနောဓမ္မဓာတုနံ၊ တို့၏။ (ဘာဝ သမ္ပန်) မနောဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဟေတုဘာဝေါ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဟိ၊ ယှဉ်စေပုံကို ချဲ့၍ပြဦးအံ့။) ကိရိယာမနောဓာတု သည်။ မနောဝိညာဏဿ၊ အား။ ဥပနိဿယကောဋီယာ၊ ဥပနိဿယ၏အစွန်း (အဖို့-အမြက်) အားဖြင့်။ (ဤဋီကာ ၃၃၄-၌ အဖွင့်တွေ့လတံ) (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဝိပါကမနောဓာတု၊ သည်။ ဝိပါကမနောဝိညာဏဿ၊ အား။ အနန္တရာဒိနာပိ၊ အနန္တရ အစရှိသောသတ္တိဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတရဿ၊ ဤမှတစ်ပါးသော မနောဝိညာဏ်အား။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသော မနောဓာတ် ၃-ပါးလုံးသည်လည်း။ [၁၇၈] ဥပ-

၁-ဟေတုဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကို ရှေး၌ချထားခြင်း၊ ဖလဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကို နောက်၌ ချထားခြင်းသည် “ရှေးဓာတ်နှစ်ပါးက ဟေတု၊ နောက်ဓာတ်တစ်ပါးက ဖလ”ဟု သိကြောင်း ဖြစ်၏။ ထိုကိုပင် ဤ၌ ဘာဝ-ဟု ဆိုသည်။

နိဿယကောဋိယာဝါ ဖြင့်သာလျှင်။ (သိမ္မံ, အနုဋီကာတို့နှင့် အညီပင်) (ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။) ပန၊ ပါး။ ဝေဒနာဒိကာ၊ အစရှိသော။ သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်သော။ ဓမ္မဓာတု၊ သည်။ သဟဇာတာဒိနာ စ၊ သဟဇာတအစရှိသော သတ္တိဖြင့်၎င်း။ အသဟဇာတာ၊ တကွမဖြစ်သော။ (ဓမ္မဓာတု၊ သည်။) အနန္တရာဒိနာ စ၊ အနန္တရအစရှိသော သတ္တိဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏာဒိနာ စ၊ ဖြင့်၎င်း။ မနောဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ (ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဧ။) ၁ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဒွါရဘူတမနောဝသေန၊ ဒွါရဖြစ်သော မန၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဧ။) ဟိ၊ မှန်။ ဒွါရဘူတမနောပိ၊ ကိုလည်း။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ မနောဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿာ ဝါ မနောဓာတုယာ၊ ထိုဒွါရဖြစ်သော မနောဓာတ်၏မူလည်း။ (ဟေတုဘာဝေါ-၌ စပ်) မနောဝိညာဏဿ၊ ဧ။ ဟေတုဘာဝေါ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဧ။ ၂ တတ္ထ၊ ထိုဟေတုဖလာနုပုဗ္ဗဝတ္ထာနဝသေန-ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဝါ၊ ထိုဟေတုနှင့်ဖလတို့တွင်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းကို။ ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပေတော၊ ဧ။ ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ ကို။ ဖလန္တိ၊ ဟူ၍။ (အဓိပေတံ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဓာတုတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။

၅၂၀။ သဗ္ဗာသံ ဝသေနာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ အဘာဓာတုအာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စတိ သာယ၊ ၃၅-ပါးသော။ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ ။ အပရမတ္တသဘာဝဿ၊ ပရမတ်သဘောမဟုတ်သောတရား၏။ ပရမတ္တသဘာဝေသု၊ တို့၌။ ကဒါစိ၊ တရံတခါမျှ။ အန္တောဂဓတာ၊ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဘာဝတောဝိဇ္ဇမာနာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

၁-ယထာသမ္ဘဝန္တိ ကိရိယာမနောဓာတု ဥပနိဿယကောဋိယာ။ပ။ အာရမ္မဏာဒိနာ စ မနောဝိညာဏဿ ပစ္စယောတိ ဝေ မနောဓာတုဓမ္မဓာတုနံ မနောဝိညာဏဿ ပစ္စယဘာဝေါ ယထာသမ္ဘဝံ ယောဇေတဗ္ဗော-ဟူသော အနုဋီကာ ၂-၅၅-နှင့်အညီ ဆောင်၍ စပ်သည်။

၂-ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း သမ္ပုဋိစိုင်းဟူသော မနောဓာတ်၏ မနောဝိညာဏ်အား ပစ္စယအဖြစ် ယှဉ်ပုံကို ပြပြီး၍ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏ်-ဟူသော သုတ္တန်ဒေသနာအရ ယထာသမ္ဘဝယှဉ်ပုံကိုပြပြန်လို၍ဒွါရဘူတမနောဓာတုဝသေနဝါ-စသည်ကိုမိန့်ဆို၏။ ထိုသုတ္တန် ဒေသနာ၌ မနောဝိညာဏ်-အရ အာဝဇ္ဇန်း ဇော တဒါရုံတို့ကိုယူလျှင် မန-အရ ဘဝင်ကို ယူရ၏။ မနောဝိညာဏ်-အရ ဇော တဒါရုံတို့ကိုသာယူလျှင် မန-အရ ဘဝင်နှင့် အာဝဇ္ဇန်းကို ယူရ၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝင်မနောဓာတ်က ဟေတု၊ အာဝဇ္ဇန်းဇော တဒါရုံ မနောဝိညာဏ်က ဖလ-ဟူ၍၎င်း၊ ဘဝင်နှင့် အာဝဇ္ဇန်းက ဟေတု၊ ဇော တဒါရုံ မနောဝိညာဏ်က ဖလ-ဟူ၍ ၎င်း ယူရ၏။

စန္ဒာဘာသုရိယာဘာဒိကာ၊ လရောင် နေရောင် အစရှိသော အရောင်သည်။ ဝဏ္ဏနိဘာ ဝေ၊ အဆင်းရုပ်၏အရောင်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပဓာတုယေဝ ဟိ အာဘာဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ရူပါဒိပဋိဗဒ္ဓါတိ၊ ပါဠိ၌။ ရာဂဝတ္ထုဘာဝေန၊ ရာဂ၏ တည်ရာဝတ္ထု၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗာကာရော၊ ယူအပ်သောအခြင်းအရာသည်။ သုဘနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ ကတော၊ ၍။ ရူပါဒယော ဝေတိ၊ ဟူ၍။ အဝတော၊ ၍။ ပဋိဗဒ္ဓဝစနံ၊ ပဋိဗဒ္ဓ-ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရာဂဝတ္ထုဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ အသတိပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ ကုသလဝိပါကာရမ္မဏံ၊ ဝိပါက်၏အာရုံသည်။ သုဘဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ ကြောင့်။ ဒုတိယော ဝိကပ္ပေ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သေသာတိ၊ ကား။ မနောဝိညာဏဓာတုသမ္ပယုတ္တာ၊ ဓာတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်တို့တည်း။ ဓာတုဒွယနိရောဓမတ္တန္တိ၊ ကား။ မနောဝိညာဏဓမ္မဓာတုနံ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်ဓမ္မဓာတ်တို့၏။ (မြန်မာမူဟောင်း၊ သီမူတို့နှင့် အညီပင်၊ ဤသို့ရှိမှ ဆိုလတံ့သော ဟိတ်ပါဠိနှင့်လည်း ညီသည်) နိရောဓမတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းမျှတည်း။ (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့် ဓာတုဒွယ-ဟူသောပါဠိကို မနောဝိညာဏဓမ္မဓာတုနံ-ဟု ဖွင့်ရသနည်းဟူမူ) စတုတ္ထာရူပစိတ္တုပ္ပါဒနိရောဓဘာဝတော၊ စတုတ္ထအရူပစိတ္တုပ္ပါဒ၏ ချုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ဓာတုဒွယနိရောဓမတ္တံ-ဟု ဆိုသင့်စွာ ဝါ၊ ထိုသို့ဆိုခြင်း၏အကြောင်းကား^၁။ တဒညဝိညာဏနိရောဓော ဝိယ၊ ထိုစတုတ္ထာရူပမနောဝိညာဏံမှ တပါးသော မနောဝိညာဏံတို့၏ ချုပ်ခြင်းကဲ့သို့။ (တဒညမနောဝိညာဏနိရောဓော ဝိယ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်) ဝိညာဏဓာတုမနောဓာတုနံ၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်နှင့် မနောဓာတ်တို့၏^၂။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ သမာပတ္တိဗလသိဒ္ဓေါ၊ (ဓာတုဒွယ၏ ချုပ်ခြင်းဟူသော) သမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့် ပြီး၏။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြု၍၊ ဝါ၊ ပြုသောကြောင့်။ ဓာတုဒွယဂ္ဂဟဏံ၊ ဓာတုဒွယကိုသာ ယူခြင်း ဆိုခြင်းကို။ (ကတံ၊ ၏။)^၃

၁-နိရောဓသမာပတ် အခိုက်၌ မနောဓာတ်နှင့်တကွ ဝိညာဏဓာတ် ၆-ပါးလုံးပင် ချုပ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် ဓာတုဒွယကိုသာ ယူခြင်းသည် သင့်ပါ၏လော၊ သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် ဓာတုဒွယကိုသာ ယူပါသနည်း?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် တဒညဝိညာဏနိရောဓော ဝိယ ဟိ-စသည်ကို မိန့်သည်။
၂-ဝိညာဏဓာတ် ၆-ပါးရှိရာတွင် မနောနှင့် မတူသော ဝိညာဏဓာတ်ငါးပါးကို ဤ၌ ဝိညာဏဓာတု-ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် ပဉ္စဝိညာဏဓာတု-ဟု ပါဠိရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။
၃-ဤ၌ ဆိုလိုသည်ကား—သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတ် ဟူသည်မှာ ဓာတုဒွယ၏ ချုပ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုဓာတုဒွယ၏ ချုပ်ခြင်းဟူသော နိရောဓသမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့် နေဝသညာမှတပါးသော မနောဝိညာဏဓာတ်၏ ချုပ်ခြင်းသည်၎င်း ပဉ္စဝိညာဏဓာတ် မနောဓာတ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်၎င်း အလိုလိုပင် ပါဝင်ပြီးစီး၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ အလိုလို

ဓမ္မဓာတုမက္ခန္ဓန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ကာမဓာတုယာ၊ ၎်။ ဓမ္မဓာတုပရိယာ-
 ပန္နတ္တာ၊ ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ကာမ-
 ပဋိသံယုတ္တောတိ၊ ကား။ ကာမရာဂသမ္ပယုတ္တော၊ ဂ-နှင့် ယှဉ်သော။ ဝါ၊ ကား။
 အာရမ္မဏကရဏေန၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ ကာမဂုဏောပသံဟိတော၊
 ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်ဆိုင်သော။ ယံ ဘေသ္မိံ အန္တရေတိ၊ ကား။ အဝိစိပရနိမ္မိတ-
 ဝသဝတ္တိပရိစ္ဆိန္နော၊ အဝိစိနှင့် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဘုံတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။
 ဘေသ္မိံ ဩကာသေ၊ ဤ ၁၁ ဘုံအရပ်၌။ ယေ၊ အကြင်ခန္ဓာအာယတနဓာတ်
 တို့သည်။ ။ဩဂါဠာ စ၊ သက်ဝင်ကုန်သည်လည်း။ ဟုတော၊ ရှိ။ အဓော-
 ဘာဂေ၊ အောက်အဖို့ဖြစ်သော။ ဩကာသေ စ၊ ၌လည်း။ စရန္တိ၊ ဖြစ်တတ်
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တောဝစရာ၊ မည်၏။ အညတ္တ၊ တပါးသော ရူပ
 အရူပဘုံတို့၌။ စရန္တာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ယထာဝုတ္တေ ဝေ၊ အကြင်အကြင်
 ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဌာနေ၊ ၌။ ပရိယာပန္နာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တောပရိယာပန္နာ၊ မည်၏။

နေက္ခမ္မဓာတု၊ သည်။ ဝိတက္ကပက္ခေ၊ ဝိတက်အဖို့၌။ ဓမ္မဓာတု ဝေ၊ သာလျှင်
 တည်း။ သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ ဒါနမယပုညကိရိယတော စ၊
 ဒါနမယပုညကြိယာအားဖြင့်၎င်း။ သီလမယပုညကိရိယတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။
 ပဗ္ဗုဇတော၊ ရှင်ရဟန်းပြုသည်မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ယာဝအဂ္ဂမဂ္ဂါဂိမာ စ၊
 အရဟတ္တမဂ်ကိုရသည်တိုင်အောင်၎င်း။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။
 အနဝဇ္ဇဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ဝိဟိံ သာဓာတု၊ ဓာတ်သည်။ စေတနာ၊ တည်း။
 ဝါ၊ ကား။ ပရဝိဟေဌနုစ္ဆန္ဒော၊ သူတပါးကို နှိပ်စက်လိုသောဆန္ဒတည်း။
 (ဝိဟိံ သာ-ဓာတ်အဖွင့်နှစ်ပါးတွင် နောက်အဖွင့်ကို အရကောက်၍ ပြသည်)
 အဝိဟိံ သာ၊ သည်။ ကရုဏာ၊ တည်း။ (ဤဖြင့်လည်း နည်းတူပင် နောက်
 အဖွင့်ကို အရကောက်ပြသည်)

[၁၇၉] ဟိနာတိ၊ ကား။ ဟိဋ္ဌိတာ၊ ရှုတ်ချအပ်ကုန်သော။ ပဏီတာတိ၊
 ကား။ သမ္ဘာဝိတာ၊ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော။ နာတိဟိဋ္ဌိတာ၊ အလွန်မရှုတ်ချ
 အပ်ကုန်သော။ နာတိသမ္ဘာဝိတာ၊ အလွန်မချီးမွမ်းအပ်ကုန်သောတရားတို့
 သည်။ မဇ္ဈိမာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အာဂတဟိနဒုကတော
 ဝေ၊ လာသောဟိနဒုကမှသာလျှင်။ (သီမုနှင့်အညီ သမာသံသာ သင့်သည်)
 နိဟရိတော၊ ရှိ။ မဇ္ဈိမာ၊ ဖြစ်သော။ ဓာတု၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။

ပါဝင်ပြီးစီးသော အခြားဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့် မနောဓာတ်ကို မယူတော့ပဲ နေဝသညာ
 မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဤလိုရင်း ဓာတုဒွယကိုသာ ယူသည် ပြဆို
 သည်-ဟု ဆိုလို၏။

ဝေဒိတဗျာ၊ ၎်။ ဥဘောပီတိ၊ ကား။ ဓမ္မဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့တည်း။

ဝိညာဏဓာတု၊ ကို။ ဆဝိညာဏဓာတုဝသေန၊ အားဖြင့်။ ယဒိပိ ဝိဘတ္တာ၊ အကယ်၍ကား ဝေဘန်အပ်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဝိညာဏဓာတုဂ္ဂဟဏေန၊ (ငါးပါးသော)ဝိညာဏဓာတ်ကိုယူသဖြင့်။ တဿာ၊ ထိုဝိညာဏဓာတ်၏။ (မူလဋီ ၂-၄၆-နှင့်အညီ တဿာ-ဟုပင် ရှိသင့်၏) ပုရေစာရိကပစ္စာစာရိကတ္တာ၊ ရှေ့သွား နောက်လိုက်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဓာတု၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဓာတု စက္ခု-ဝိညာဏာဒိသတ္တဝိညာဏဓာတုသခေပေါယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။

အနေကေသံ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဓာတုအာဒိနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ တာသု၊ ထိုစက္ခုဓာတ် စသည်တို့တွင်။ ဧကေကိဿာ၊ တခုတခုသောဓာတ်၏။ နာနပ္ပ-ကာရတာယ၊ အထူးထူးသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာဓာတုနံ စ၊ တို့၏လည်း။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာရသဓာတုပုဘေဒမတ္တမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။

၅၂၁။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှိ ကာယ မနောဓာတု မနောဝိညာဏဓာတု-ဘေဒေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဗဟူသု ပေါတ္ထကေသု၊ တို့၌။ လိခိတံ၊ ရေးအပ်၏။ ကေသုစိ၊ အချို့သောပေတို့၌။ စက္ခု သောတ ဃာန ဇိဝှိ ကာယ မနော မနော-ဝိညာဏဓာတုဘေဒေနာတိ၊ ဟူ၍။ (လိခိတံ၊ ၎်။) တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခု စသော သဒ္ဓါတို့၏။ ဧကဝလေန၊ သက်သက်သော။ ဓာတုသဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ကို။ န အဓိပေတော၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိဇာနနသဘာဝဿ၊ အထူးသိခြင်းသဘော၏။ ပဘေဒဝစနတော၊ အထူးအပြားကိုဟောခြင်းကြောင့် တည်း။ (တနည်းကား) ဝိဇာနနသဘာဝဿ၊ ကို။ ပဘေဒဝစနတော၊ အပြား အားဖြင့် ဟောခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဝိညာဏဓာတုသဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းကို။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မနောဂဟဏာနိ၊ တို့ကို။ န ကာတဗျာနိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ မနော-ဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဝါ၊ ကား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ မနောဓာတုဂ္ဂဟဏံ၊ သဒ္ဓါကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ စက္ခု။ပ။ကာယ မနော-ဝိညာဏဓာတုမနောဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တပ္ပံ၊ ၎်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတုလျ-

၁-ပဉ္စဒ္ဓါရာဇဇန်းမနောဓာတ်သည် ပဉ္စဝိညာဏ်၏ ရှေ့သွားဖြစ်၏။ သမ္ပဒိစ္ဆိမ်းမနော ဓာတ်သည် ပဉ္စဝိညာဏ်၏ နောက်လိုက်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်ဟု ဆိုလို၏။ ဤဋီကာ ၁၇၃-၌ အထူးထင်ရှားလတ်။

ယောဂေ၊ မတူသောပုဒ်တို့၏ယှဉ်စပ်ရာ၌၊ ဝါ၊ ယှဉ်စပ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊
 သော်။) ဒွန္ဒုသမာသာဘာဝတော၊ ဒွန္ဒုသမာသ်၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။
 အယံ ပန၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ပါဠော၊ မူလပါဠိရင်းသည်။
 သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကထံ၊ အဘယ်သို့နည်းဟူမကား။) စက္ခု။ပ။ကာယ-
 ဝိညာဏမနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုဘေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ (သိယာ၊ ၎င်း။)
 တဿ ဝိညာဏဿ၊ ထိုဝိညာဏ်၏။ (တဿ-၏အစွဲကို ပြသည်။ ဤ၌ ပုဒ်မကြီး
 ရှိရမည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အနေကတံ-အနိစ္စတံ-တို့နှင့် စပ်သည်) ယေဘုယျေန၊
 အားဖြင့်။ အတ္တဝါဒိနော၊ အတ္တဝါဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဧကမေကဿ၊
 တယောက်တယောက်၏။ ဝါ၊ သော။ အတ္တဿ၊ အတ္တ၏။ အဒ္ဓယတံ စ၊ နှစ်ခု
 မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ နိစ္စတံ စ၊ နိစ္စ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ (ဤ၌ တ-တလုံး
 တည်းသာရှိမှ ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်) ပဝေဒေန္တိ၊ ပြောဟောကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဝိညာဏ်၏။ အနုကတာနိစ္စတာပကာသနံ၊ များသည်၏
 အဖြစ် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းသည်။ တေသံ၊ ထိုအတ္တဝါဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
 တို့၏။ ဇီဝသညာသမူဟနနာယ၊ ဇီဝသညာကို နှုတ်ပယ်ခြင်းအလို့ငှါ။ ဟောတိ၊
 ၎င်း။ ခန္ဓာယတနဒေသနာ၊ သည်။ သင်္ခေပဒေသနာ၊ မည်၏။ ဣန္ဒြိယဒေသနာ၊
 သည်။ ဝိတ္ထာရဒေသနာ၊ မည်၏။ တဒုဘယံ၊ ကို။ အပေက္ခိတော၊ ၍။ အယံ
 ဓာတုဒေသနာ၊ သည်။ အနုတိသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဘိဓမ္မေ၊
 အဘိဓမ္မာဝိဘင်းပါဠိ၌။ သုတ္တန္တဘာဇနိယေ၊ ၌။ ဝုတ္တာ၊ သော။ ဓာတုဒေသနာ၊
 ခြောက်ပါးသုံးလီ ဓာတုဒေသနာသည်။ အတိသင်္ခေပဒေသနာ၊ မည်၏။
 အဘာဓာတုအာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ အနေကဓာတုနာနာဓာတုအန္တာနံ၊
 အနေကဓာတ် နာနာဓာတ် အဆုံးရှိကုန်သော ၃၅-ပါးသောဓာတ်တို့၏။ ဝသေန၊
 အားဖြင့်။ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ဟောသင့်သော ဒေသနာသည်။ အတိဝိတ္ထာရ-
 ဒေသနာ၊ မည်၏။ တဒုဘယံ၊ ကို။ အပေက္ခိတော၊ ၍။ အယံ၊ ဤအဋ္ဌာရသဓာတု
 ဒေသနာသည်။ အနုတိသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ မည်၏။

အဿ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သဒ္ဓမ္မတေဇသာ၊ သူတော်ကောင်းတရားတည်း
 ဟူသော မီးရောင်ဖြင့်။ ဝိဟတံ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်သည်တည်း။ သဒ္ဓမ္မတေဇဝိဟတံ၊
 သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသော မီးရောင်ဖြင့် ပယ်ဖျောက်အပ်သည်။

[၁၈၀] ၅၂၂။ သင်္ခတောတိ၊ ကား။ ဂဏနတော၊ အရေအတွက် ဂဏန်း
 သင်္ချာအားဖြင့်။ ဇာတိတောတိ၊ ကား။ စက္ခုဘာဝသာမညတော၊ စက္ခု၏
 အဖြစ်ဟူသော သာမညအားဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခု၏အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ (ဇာတိ-သဒ္ဓါ သာမညတ္ထ-ဟု ဆိုလို၏) အထ ဝါ၊ ကား။ ဇာတိ-
 တောတိ၊ ကား။ စက္ခုသဘာဝတော၊ စက္ခု၏သဘောအားဖြင့်။ (ဇာတိ-သဒ္ဓါ
 သဘာဝတ္ထ-ဟု ဆိုလို၏) တေန၊ ကြောင့်။ စက္ခုပသာဒေတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊

၏။ ဝိသတိဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝေဒနာဒိနံ၊ တို့ကို။ အဘိန္ဒိတော၊ မခွဲမူ၍။ ဂဟဏတော၊ ကြောင့်တည်း။ သေသကုသလာကုသလာဗျာကတဝိညာဏဝေဒနာတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အဗျာကတ-ပေက္ခာယ၊ အဗျာကတ-ပုဒ်ကိုဲ့သဖြင့်။ သေသဂ္ဂဟဏံ၊ သဒ္ဓါကိုဲ့။ (ကတံ၊ ၏။) ကုသလာကုသလံ ပန၊ ကိုကား။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အဂ္ဂဟိတမေဝ၊ မယူအပ် မဆိုအပ်သေးသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤတိုင်တရပ်ပြီး၏။

၅၂၃။ ပဉ္စပိ၊ ကုန်သော။ တာ စ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒယော၊ ထိုစက္ခု ဝိညာဏဓာတ်အစရှိသော ဓာတ်တို့သည်လည်း။

ပုရိမေဟေဝါတိ၊ ကား။ အနန္တရာဒိဟိ ဝေ၊ အနန္တရအစရှိသော ပစ္စည်းတို့ ဖြင့်သာလျှင်။ ပန၊ ဆက်။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတု၊ ဇောမနောဝိညာဏဓာတ် သည်။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ အာသေဝနပစ္စယေနာပိ၊ ပစ္စည်း ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္ထော ဝေ၊ (ပဉ္စဒ္ဓါရနည်း၌) ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ တပါး။ သဟဇာတော၊ တကွဖြစ်သော။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာအစရှိသောခန္ဓာကိုဲ့။ ဓမ္မဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ သဟဇာတပ။ ပစ္စယော ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝိဂတာဒိဟိတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား၊ ဝါ၊ ၏။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဟေတုအဓိပတိကမ္မဝိပါကာဟာရိန္ဒြိယဈာနမဂ္ဂပစ္စယဘာဝေါ၊ ဟေတုပစ္စည်း။ပ။ မဂ္ဂပစ္စည်း၏အဖြစ်ကိုဲ့။ သင်္ဂယတိ၊ အပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဗဟုဓာ ပစ္စယော ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သုခုမရူပနိဗ္ဗာနပုကာရာ စ၊ သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (ကေစွာ ဓမ္မဓာတု-၌ စပ်) ယာ၊ အကြင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာအစရှိသောဓမ္မဓာတ်သည်။ သမ္ပယောဂါနန္တရဘာဝါဒိနံ၊ သမ္ပယုဂ် အနန္တရအဖြစ် စသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊ (မရှိခြင်း) မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ အာရမ္မဏကရဏေ၊ အာရုံပြုခြင်း၌။ ယောဂျာ၊ သင့်လျော်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သာ စ၊ ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာအစရှိသော ဓမ္မဓာတ်လည်းဖြစ်သော။ ကေစွာ၊ အချို့သော။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ဓာတ်သည်၎င်း။ ။ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိပါကဝဇ္ဇနတ္ထံ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ ဖြစ်သောဝိပါကကိုဲ့ကြည့်ခြင်းအကျိုးငှါ ။ ကေစွာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ မနောဒ္ဓါရိကာ၊ မနောဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော။ တဒါရမ္မဏ-

၁-ဤစကားသည် ဓမ္မဓာတ်ကို အာရုံမပြုနိုင်သည်ကို ရည်၍ဆိုသော စကားဖြစ်ရာ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောစိတ်တို့သည်လည်း ဓမ္မဓာတ်ကို အာရုံမပြုနိုင်သည်ချည်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဤပါဌ်ကို စဉ်းစားသင့်၏။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏဝဇ္ဇနတ္ထံ-ဟု ရှိသင့်သကဲ့သို့ ထင်၏။

ဘူတာ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပါကာပိ၊ ဝိပါက်သည်သော်လည်း။ ဧကစ္စံ၊ သော။
 ဓမ္မဓာတု၊ ကိ။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ပဝတ္တတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ အထ ဝါ၊
 ကား။ ဧကစ္စာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာတိ ဣဒံ၊ ပုဒ်ကို။ သဗ္ဗံ၊ သော။
 ကာမာဝစရကုသလံ၊ ကို၎င်း။ ကာမာဝစရကိရိယံ၊ ကို၎င်း။ အဘိညာဒ္ဓယံ၊
 အဘိညာဉ်ဒွေကို၎င်း။ အာရပ္ပဒ္ဓယံ၊ (ဒုတိယနှင့် စတုတ္ထ) အရူပစိတ်နှစ်ခု
 အပေါင်းကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ မနောဝိညာဏ-
 ဓာတု၊ ကိ။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပန၊ ခက်။ လောကုတ္တရမနောဝိညာဏ-
 ဓာတုယာ၊ အား။ ဧကစ္စာ၊ သော။ ဓမ္မဓာတု၊ သည်။ အာရမ္မဏပစ္စယော၊
 အာရမ္မဏပစ္စည်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ သည်။
 ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒိနံ၊ တို့၏။ (ပစ္စယဓမ္မေ-၌ စပံ)
 စက္ခာဒိယထာဝုတ္တပစ္စယဓမ္မဒတာ၊ စက္ခုဓာတ်အစရှိသော ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော
 ပစ္စည်းတရားတို့မှ။ (သိမ္မနှင့်အညီ သမာသ်သာသင့်သည်။ စက္ခာဒိနံ ယထာ-
 ဝုတ္တပစ္စယဓမ္မတော-ဟု ရှိသောပါဌ်ကား မသင့်) အတိရေကေပိ၊ အပိုအလွန်
 လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဒဿေတု၊ ငှါ။ န ကေဝလန္တိအာဒိ၊
 အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ အာလောကာဒယောတိ
 (တ္ထေ)၊ ဤပုဒ်၌။ အာလောကော နာမ၊ မည်သည်။ သူရိယာလောကာဒိ၊
 နေရောင်အလင်း စသည်ပင်တည်း။ တဿ၊ ထိုအရောင်အလင်း၏။ သုတ္တန္တ-
 နယေန၊ ဖြင့်။ ဥပနိဿယဘာဝေါ၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ သေသာနိပိ၊ ဝိဝရအစ
 ရှိသော ကြွင်းသောအကြောင်းတို့ကိုလည်း။ ဝေံ၊ တူ။ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။)

ဝိဝရံ နာမ၊ အပေါက်အကြား မည်သည်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။
 သောတဗိလံ၊ နားပေါက်တည်း။ ဝါယု၊ လေဟူသည်။ ဂန္ဓုပသံဟရဏကဝါတော၊

၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဤအနုတွင် အာရမ္မဏစသည်တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောဓာတ်တို့ကို “စက္ခု-
 ဓာတုအာဒယော ပန ဧကစ္စာ စ ဓမ္မဓာတု”ဟု ပြဆိုထား၏။ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုအာဒယော-
 ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဓမ္မဓာတ်မှ ကြွင်းသောဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ကို ဆိုသည်ဟု ယူအပ်၏။ ထိုသို့
 ယူပါမှ ၎င်းဓာတ်တို့က မနောဝိညာဏ်အား အာရမ္မဏာဒိပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို
 ပြဆိုခြင်း ပြည့်စုံပေမည်။ ထိုတွင် ရူပ သဒ္ဓ ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့သည် ပဉ္စဒွါရိကဝိပါက်
 မနောဝိညာဏ်၏လည်း အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဝိပါက်တို့ကို ကြည့်ခြင်း
 အကျိုးငှါ “ဧကစ္စာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ”ဟု ဆိုသည် ဟူသောဋီကာအဖွင့်ကိုဆင်ခြင်
 သင့်၏။ ထိုပြင် အထ ဝါ-စသည်ဖြင့် ပြဆိုသောဒုတိယဝိကပ်၌လည်း လောကီဓာတ်တို့ကို
 အာရုံပြုနိုင်သော အကုသိုလ်စိတ်နှင့် ကာမဓာတ်တို့ကို အာရုံပြုနိုင်သော ကာမဝိပါက်မနော-
 ဝိညာဏ်တို့ ကြွင်းကျန်နေသည်ကို ဆင်ခြင်သင့်၏။ ဤအရာ၌ အသင့်လျော်ဆုံးမှာ ပညတ်
 လျှင် အာရုံရှိသော မဟဂ္ဂုတ်မနောဝိညာဏ်တို့ကို ကြည့်ခြင်းအကျိုးငှါ “ဧကစ္စာယ မနော-
 ဝိညာဏဓာတုယာ”ဟု မိန့်ဆိုသည်ဟု ယူလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။ ပညာရှိတို့ အထူးညဏ်
 သက်၍ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

အနံ့ကို ဆောင်သောလေတည်း။ အာပေါ၊ ရေဟူသည်။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ပက္ခိတ္တအာဟာရဿ၊ ထည့်အပ်သောအာဟာရကို။ တေမနကဉဒကံ၊ စိုစေသော ရေတည်း။ ပထဝီ၊ ပထဝီဓာတ်ဟူသည်။ ကာယပ္ပသာဒဿ၊ ၎င်း။ နိဿယဘူတာ၊ မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်တည်း။ ဘဝဂံမနံ၊ ဘဝင်စိတ် ဟူသည်။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ နှစ်ကြိမ်။ စလိတံ၊ လှုပ်ရှားသော။ ဘဝဂံစိတ္တံ၊ တည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောစက္ခုဝိညာဏ်စသည်တို့၌။ ဝါ၊ အလုံးစုံသောဝါရတို့၌။ မနသိကာရော၊ ဟူသည်။ အာဝဇ္ဇနမနသိကာရော၊ အာဝဇ္ဇန်းဟူသော မနသိကာရတည်း။

[၁၈၀] ၅၂၄။ အဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဒဠဗ္ဗာကာရဿ၊ ရှုအပ်သော အခြင်းအရာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုစ္စမာနတ္တာ၊ ဆိုအပ်ဆဲ ဆိုအပ်လတံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗာ ဧဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဧသော၊ ဤအာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသသည်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဝိပဿနာယ၊ ၎င်း။ ဘူမိဝိစာရော၊ ဖြစ်ရာဘုံကို စိစစ် သောစကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသိတံ၊ အထူး ပြုအပ်၏။ ပုဗ္ဗန္ဓာပရန္တဝိဝိတ္တတောတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ ပုဗ္ဗန္ဓော နာမ၊ ရှေးအဖို့ မည်သည်ကား။ အတိတော၊ ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ အခွန်ကာလတည်း။ အပရန္တော နာမ၊ နောက်အဖို့မည်သည်ကား။ အနာဂတော၊ ဖြစ်သော။ (အဒ္ဓါ၊ တည်း။) စ၊ ဆက်။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံသောရှေးအဖို့နောက်အဖို့တို့၌။ ဝါ၊ အတိတ် အနာဂတ်တို့၌။ သင်္ခတ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ သဘာဝဝိဝိတ္တာ၊ သဘောအထည်ကိုယ်မှကင်းဆိတ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုပလဗ္ဗမာန- သဘာဝတ္တာ၊ မရအပ်သောသဘောအထည်ကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ပုဗ္ဗန္ဓော၊ ဟူသည်။ သဘာဝဓမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဥဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတော၊ ထိုဖြစ်ခိုက်ခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ထင်ရှားမရှိသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အပရန္တော၊ ဟူသည်။ ဝယော၊ ပျက်ခြင်းတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတော၊ ထိုပျက်ခိုက်ခဏမှ။ ပရံ၊ ၌။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗန္ဓာပရန္တဝိဝိတ္တ- တောတိ၊ ကား။ ပါဂဘာဝဝိဒ္ဓံသာဘာဝတော စ၊ မဖြစ်သေးမီ ရှေးမဆွ၌ မရှိ သေးခြင်း၊ ပျက်ခြင်းဟူသော မရှိခြင်း (ဝါ) ပျက်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ မရှိခြင်းအားဖြင့်။ (သီမူသာသင့်သည်၊ ဤဋီကာနိဿယ ဒု ၂၈၁-၌ အောက်ခြေ မှတ်ချက်ကိုလည်း ကြည့်ပါ) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

သဒ္ဓဿ၊ စည်သံ၏။ (နိဿယဘာဝေါ) ဝိယ၊ (စည်၏မျက်နှာပြင်သည်) မှီရာအဖြစ်ကဲ့သို့။ ဝိညာဏဿ၊ (စက္ခု) ဝိညာဏ်၏။ နိဿယဘာဝတော၊ မှီရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုဓာတု၊ ကို။ ဘေရိတလံ ဝိယ၊ စည်၏မျက်နှာပြင်ကဲ့သို့။ (ဒဠဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) အာဒါသတလာဒိသုပိ၊ မှန်အပြင်စသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းပင်လျှင်တည်း။ ယန္တံ နာမ၊ ယန္တားမည်သည်ကား။ ဥစ္ဆယန္တံ၊

ကြံညစ်စက်တည်း။ စက္ကယဋ္ဌိတိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ဟူ၍။ တိလမန္တံ၊ နှမ်းမွှေတံ
 ကို၊ ဝါ၊ ဆီကြိတ်ကျည်ပွေ့ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုဆီကြိတ်ကျည်ပွေ့
 ကို။ အစက္ကဗန္ဓောပိ၊ စက်ဝန်းဖြင့်မဖွဲ့အပ်ငြားသော်လည်း။ တံသဒိသတာယ၊ ထို
 စက်ဝန်းဖြင့် ဖွဲ့အပ်သောဆီကြိတ်ကျည်ပွေ့နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္က-
 ယဋ္ဌိတေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ စက္ကဗန္ဓမေဝ၊ စက်ဝန်းဖြင့်
 ဖွဲ့အပ်သော ဆီကြိတ်ကျည်ပွေ့ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တထာ၊ ထိုသို့စက္ကယဋ္ဌိ-
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣမာဟိ ဥပမာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ဒဿတံ-၌ စပ်)
 နိဇ္ဇိဝါနံ၊ ဇီဝမရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ ဇီဝမဟုတ်ကုန်သော။ ဘေရိတလဒဏ္ဍာဒိနံ၊
 စည်မျက်နှာပြင်နှင့် လက်ခတ်တုတ်စသည်တို့၏။ သမာယောဂေ၊ ယှဉ်စပ်ခြင်း
 ကြောင့်၊ ဝါ၊ စပ်ယှဉ်သောအခါ၌။ နိဇ္ဇိဝါနံ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနံ၊ တို့၏။
 (ပဝတ္တိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ နိဇ္ဇိဝါနံ၊ ကုန်သော။ စက္ခုရူပါဒိနံ၊ စက္ခုဓာတ်နှင့် ရူပဓာတ်
 စသည်တို့၏။ သမာယောဂေ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ၌။ နိဇ္ဇိဝါနံ၊ ကုန်သော။ စက္ခု-
 ဝိညာဏာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏဖလာနံ၊
 အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့၏။ ဓာတုမတ္တတံ စ၊ ဓာတ်မျှ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ကာရ-
 ကဝေဒကဝိရဟဉ္စ၊ ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ် ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှကင်းခြင်း
 ကို၎င်း။ ဒဿတိ၊ ၎င်း။

ပုရေစရာနုစရာ ဝိယာတိ၊ ကား။ နိဇ္ဇိဝိယ၊ ဇီဝမရှိသော၊ ဝါ၊ ဇီဝမဟုတ်
 သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထု၏။ နိဇ္ဇိဝါ၊ ကုန်သော။ ကေစိ ပုရေစရာနုစရာ
 ဝိယ၊ အချို့သောရှေ့သွားနောက်လိုက်တို့ကဲ့သို့။ (ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ခဏံ၊ ကို။ အနတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်မူ၍ဖြစ်သော။
 မနောဓာတုယေဝ၊ ဓာတ်ကိုသာလျှင်။ (ဒဗ္ဗဗ္ဗာ-၌ စပ်) အတ္တနော၊ ၎င်း။ ခဏံ၊ ကို။
 အနတိဝတ္တန္တာနံယေဝ၊ မလွန်မူ၍သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊
 တို့၏။ (ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ-၌ စပ်) ပုရေစရာနုစရာတိသန္ဓိယံ၊ ရှေ့သွားခြင်း
 နောက်လိုက်ခြင်း၌ အလိုသည်။ အဝိဇ္ဇမာနာယပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။
 အနန္တရပုဗ္ဗကာလာပရကာလတာယ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ရှေးကာလ နောက်ကာ
 လရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ရှေးကာလ နောက်ကာလ၌
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

ဟိ၊ ပုရေစရာအနုစရာဖြစ်ပုံကိုချဲ့၍ပြဦးအံ့။ ဆန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုနံ၊
 တို့၏။ ကေဗ္ဗိ အနေကာနန္တရပစ္စယာဘာဝတော၊ တပေါင်းတည်းများစွာသော
 အနန္တရပစ္စည်းတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကေဗ္ဗိ ဥပတ္တိအဘာဝေါ ဝိယ၊ တပေါင်း
 တည်းဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကဲ့သို့။ အညမညာနန္တရပစ္စယတာဘာဝတော၊ အချင်း
 ချင်း၏ အနန္တရပစ္စည်းအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနန္တရပုတ္တိပိ၊ အချင်းချင်း၏
 အခြားမဲ့ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယဒိ သိယာ၊ အချင်းချင်း၏ အခြား

မဲ့၌ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏသန္နိဓာနေ၊ ခြောက်ပါးသော အာရုံတို့၏ မျက်မှောက်၌ တည်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) မနသိကာရမန္တရေနာပိ၊ မနသိကာရကို ကြည့်၍လည်း၊ ဝါ၊ နှလုံးမသွင်းမူ၍လည်း၊ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇန်းမဖြစ် မူ၍လည်း။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏပလဒ္ဓိ၊ ခြောက်ပါးသော အာရုံကို ရခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ န စ ဟောတိ၊ ဖြစ်ကားမဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဿနာဒိအနန္တရံ၊ မြင်ခြင်းစသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌။ သဝနာဒိနံ၊ ကြားခြင်းစသည်တို့၏၊ ဝါ၊ သောတဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့၏။ အဘာဝေါ ဝိယ၊ မဖြစ်ခြင်း-မရှိခြင်းကဲ့သို့။ မနောဝိညာဏဓာတာနန္တရံ၊ ဘဝင် ဟူသော မနောဝိညာဏဓာတ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနာဒိနံ၊ မြင်ခြင်း စသည် တို့သည်။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်စသည်တို့သည်။ န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ဒဿ- နာဒိအနန္တရံ စ၊ ၌လည်း။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သန္တိရဏဟူသော မနောဝိညာဏ ဓာတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဘဝင်္ဂဿ စ၊ ၎င်း။ ဒဿနာဒိနန္တု၊ တို့၏၎င်း။ ဘိန္နာရမ္မဏတာယ၊ ကွဲပြားသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဝိညာဏဓာတာနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနာဒိနံ စ၊ စသည် တို့သည်၎င်း။ ဒဿနာဒိနံ၊ တို့၏။ အနန္တရံ ၌။ သဝနာဒိနံ စ၊ တို့သည်၎င်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဒဿနာဒိနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ သန္တိရဏဿ စ၊ ၎င်း။ အဘိန္နဝိသယ- တာယ၊ မကွဲပြားသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တူသော အာရုံရှိသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿနာဒိအနန္တရံ ၌။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သန္တိရဏ ဟူသော မနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ (ဧတံ)၊ ဤ စကားသည်။ [၁၈၂] အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာငြားအံ့။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သဘောကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့စောဒကဆရာ ဆိုသည့်အတိုင်း။ န ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိယတနိယတဝိသယာနံ၊ နိယတအာရုံရှိသော ဝိညာဏ်၊ အနိယတအာရုံရှိသော ဝိညာဏ်တို့၏။ ဘိန္နဝိသယဘာဝပပ္ပတ္တိတော၊ ကွဲပြားသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ အပြစ်ကို ပြဦးအံ့။ ဒဿနာဒိအနန္တရံ ၌။ ကာစိ၊ အချို့သော။ ဝိညာဏဓာတု၊ အထူး သိတတ်သော ဝိညာဏဓာတ်သည်။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ့။ (သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနန်းကဲ့သို့ မနနမတ္ထ-မဟုတ်ပဲ အထူးသိတတ်သော စိတ်ဖြစ်ငြားအံ့-ဟု ဆိုလို၏) သာပိ၊ ထို ဝိညာဏဓာတ်သည်လည်း။ ဒဿနာဒိဒွါရတာယ၊ ဒဿန စသည်လျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿနာဒိဝိညာဏဓာတု ဧဝ၊ သည်သာ လျှင်။ သိယာ၊ ၎င်း။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ န(သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊

၁-နိယတအာရုံရှိသော ပဉ္စဝိညာဏ်နှင့် အနိယတအာရုံရှိသော သန္တိရဏတို့သည် နိယတအာရုံ အနိယတအာရုံအားဖြင့် ကွဲပြားသောကြောင့်-ဟု ဆိုလို၏။

ဆက်။ တတော၊ ထိုဒဿနအစရှိသော ဝိညာဏဓာတ်သာလျှင် ဖြစ်ရာသော
 ကြောင့်။ (ဒဿနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ အာပဇ္ဇတိ-၌ စပ်) ဒဿနာဒိကိစ္စဝိဇရံ၊ ဒဿန
 အစရှိသောကိစ္စနှင့် မတူသော၊ ဝါ၊ ထူးခြား ခွဲပြားသော။ စိန္တနံ၊ ကြံသိခြင်း
 သည်။ မနနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (မနနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ ဝိယ-၌ စပ်)
 မနောဒွါရပဝတ္တာနံ၊ မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော ဝိညာဏဓာတ်တို့၏။ မနနကိစ္စာ-
 ပရိစ္စာဂေါ ဝိယ၊ ကြံသိခြင်းကိစ္စကို မစွန့်ခြင်းကဲ့သို့။ ဒဿနဝိညာဏဓာတုယာ၊
 ၏။ ဒဿနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တဒနန္တရဿ
 တဒနန္တရဿ၊ ထို၏အခြားမဲ့ ထို၏အခြားမဲ့ဖြစ်သောဝိညာဏ်၏။ (သီမူနှင့်အညီ
 ဝိတ္ထာသင့်သည်) တထာ၊ တူ။ (ဒဿနကိစ္စာပရိစ္စာဂေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။)
 ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာယပိ၊ အလုံးစုံသောဝိညာဏဓာတ်၏လည်း။ ဒဿနဝိညာဏ-
 ဘာဝတော၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏကာယာ၊ ဝိညာဏ
 ကာယတို့သည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။

ပန၊ စောဒနာတပါးကိုပြဦးအံ့။ မနောဝိညာဏဓာတာနန္တရံ၌။ မနောဓာတု၊
 သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမနောဓာတ်မှ အခြားမဲ့၌။ စက္ခုဝိညာဏာ-
 ဒီနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဒဿနဝိညာဏဓာတာ-
 နန္တရံ၊ ဓာတ်၏ အခြားမဲ့၌။ မနောဓာတု၊ အာပဇ္ဇန်းမနောဓာတ်သည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) တတော၊ ထိုမနောဓာတ်မှ အခြားမဲ့၌။ သောတဝိညာဏာဒီနိ၊
 တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။
 န(ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) မနောဓာတုယာ၊ ၏။ ဒဿန-
 ဓာတုဘာဝပုသင်္ဂတော၊ ဒဿနဓာတ်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။
 ဟိ၊ ချဲ့။ မနသော၊ စိတ်၏။ နိဗ္ဗိသေသာဝတ္ထာ၊ ထူးခြားခြင်း မရှိသော
 အခိုက်အတန့်သည်။ ဝါ၊ သာမည အခိုက်အတန့်သည်။ မနနမတ္တတာယ၊
 သိခြင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဓာတု၊ ဓာတ်မည်သည်။ (ဟောတိ)
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဒဿနဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗိသေသာဝတ္ထာ၊ သည်။ ဒဿန-
 မတ္တတာယ၊ မြင်ခြင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿနဓာတု၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။
 တဉ္စ၊ ထိုဒဿနဓာတ်သည်လည်း။ ရူပဝိသယံ၊ အဆင်းလျှင်အာရုံရှိသော။ စက္ခု-
 ဝိညာဏံ၊ မည်သည်။ (သိယာ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်။ သဒ္ဓါဒိ-
 ဝိသယာဘောဂါဘာဝတော၊ အသံ အစရှိသောအာရုံကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ မရှိ
 ခြင်းကြောင့်။ သဝနဝိညာဏာဒီနံ၊ သောတဝိညာဏ် စသည်တို့၏။ အသမ္ဘဝေါ၊
 မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော စ၊ ထိုဒဿနဝိညာဏဓာတ်မှ
 နောက်၌လည်း။ ရူပါရမ္မဏပသုတမေဝ၊ ရူပါရုံ၌ လေ့ကျက်သည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) မနောဝိညာဏာနံ၊
 တို့၏။ (သမာနဝတ္ထုဘာဝေါ) ဝိယ၊ တူသောတည်ရာဝတ္ထုရှိသည်၏အဖြစ်

ကဲ့သို့။ ဒဿနဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ သမာနာတ္ထုဘာဝပုသင်္ဂတော၊ တူသော တည်ရာဝတ္ထုရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း ။ အညဝတ္ထုသန္နိဿိ- တဉ္စ၊ စက္ခုဝတ္ထုမှတစ်ပါးသောဝတ္ထုကို မှီသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ ။ တေ၊ ဤအနက်သဘောသည်။ န စ ယုတ္တံ၊ သင့်လည်း မသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ ဗျဝဓာယိကာ၊ ခြားဖြတ်တတ် သော၊ ဝါ၊ ကွယ်ခြားတတ်သော။ ဥပေက္ခာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ စ၊ တို့ကို၎င်း။ မနောဝိညာဏဿ စ၊ ကို၎င်း။ ဗျဝဓာယိကာ၊ ခြားဖြတ်တတ် သော၊ ဝါ၊ ကွယ်ခြားတတ်သော။ မနောဓာတု၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဥပေက္ခာယ၊ ၏။ အဒုက္ခမသုခတာ ဝိယ၊ မသုခ၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ အဿာ၊ ထို မနောဓာတ်၏။ အဒဿနာဒိအမနနတာ၊ အမနန၏အဖြစ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ မနနကိစ္စာဝိသေသတော၊ မနနကိစ္စသာမည ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ သာမညမနနကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မနော- ဝိညာဏသဘာဂတာ၊ မနောဝိညာဏ်နှင့် တူသောအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ (မနောဝိညာဏသဘာဂအဖြစ်ကို) ချဲ့၍ပြအံ့။ ဟဒယ- ဝတ္ထုမှ၊ ဌ။ ဝတ္ထမာနော၊ ဖြစ်သော။ မနော၊ မနသည်။ အညဝတ္ထုသန္နိဿိ- တာနံ၊ စက္ခု စသော တစ်ပါးသောဝတ္ထုကို မှီကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ (ငါးပါး သော) ဝိညာဏ်တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ နိဝတ္တမာနော၊ နှစ်လတ်သော်-ရပ်တံလတ်သော်။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ဥသုမ- မတ္တေ၊ အငွေ့မျှ၌။ (ဌတွာ၊ ၍။ နိဝတ္တတိ)ဝိယ၊ နှစ်သကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ရပ်စဲလေ သကဲ့သို့။ မနနမတ္တေ၊ သိရုံမျှ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ နိဝတ္တတိ၊ ၏။ အညဝတ္ထုသန္နိဿိတ-

၁-ဤကား မြန်မာမှုရှိ၎င်းအတိုင်းပြန်သော အနက်ဖြစ်သည်။ သိမ္မိန္ဒကား ဝိညာဏံ သိယာ-၌ တဝါကျ ဖြတ်၍ ပုသင်္ဂတော-ဟူသော ဟိတ်ပါဌ်ကို န သိယာ-နှင့် စပ်လျက် ပြထား၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် “စ၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုသို့ သဝနဝိညာဏ် စသည်တို့၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ရူပါရမ္မဏပသုတမေဝ၊ လျင်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ မနောဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ (သမာနာတ္ထုဘာဝေါ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒဿနဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ သမာနာတ္ထုဘာဝပုသင်္ဂတော၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်” ဟု အနက်ပေး၍ ယင်းဟိတ်ပါဌ်ကို န သိယာ-၌ စပ်ရာ၏။

၂-သဒ္ဓါရုံ စသည်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့် သဝနဝိညာဏ် စသည်တို့ မဖြစ် သင့်၊ ထိုသို့မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရူပါရုံကိုသာ အာရုံပြုသောဝိညာဏ် ဖြစ်ရာ၏။ ဤမျှသာ မကသေး မနောဝိညာဏ်တို့သည် တည်ရာဝတ္ထု တူမြဲဖြစ်သကဲ့သို့ ဒဿနဝိညာဏ် စသည်တို့ သည်လည်း တည်ရာဝတ္ထု တူရာသောကြောင့် ထိုဒဿနဝိညာဏ်နောင် အဆက်ဆက် ဖြစ်သောဝိညာဏ်သည်လည်း စက္ခုဝတ္ထုကိုသာ မှီသည်ဖြစ်ရာ၏။ သောတဝတ္ထု စသည်ကို မှီသော ဝိညာဏ်သည်လည်း မဖြစ်နိုင်ရာ။ အတိုချုပ်ဆိုလိုသည်မှာ အာရုံရော ဝတ္ထုရော နှစ်မျိုးလုံးတူသော ဝိညာဏ်သာ ဖြစ်ရာသည်ဟု ဆိုလို၏။

ဝိညာဏနိရောဓေ စ၊ တပါးသောဝတ္ထုကိုမို့သော ပဉ္စဝိညာဏ်၏ချုပ်သော အခါ၌လည်း။ ဥဋ္ဌဟန္တော၊ တက်လတ် ဖြစ်ပေါ်လတ်သော်။ အဂ္ဂိ၊ သည်။ ဥသုမမတ္တော၊ ၌။ (ဋ္ဌတော၊ ၌။ ဥဋ္ဌဟတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မနနမတ္တော၊ ၌။ ဋ္ဌတော၊ ၌။ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ၏ ။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ ပစ္စယာနုရူပပဝတ္တိကာနိ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ မနနမတ္တာနိ၊ သိခြင်းမျှ ဖြစ်သောစိတ်တို့သည်။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ ၏။ အန္တာနိ၊ အဆုံးနှင့် အစ အပိုင်းအခြားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ အန္တဖြစ်ပုံကို ချဲ့၍ပြအံ့။ ပဋိသသညာသဟဂတာနံ၊ ပဋိသသညာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ (ကိစ္စံ-၌ စပ်) ဣန္ဒြိယာရမ္မဏ-ပဋိသတဇတောယ၊ ဣန္ဒြေနှင့် အာရုံတို့၏ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိနိပါတမတ္တံ၊ အာရုံ၌ရှေးရှုကျခြင်းမျှသည်။ ကိစ္စံ၊ တည်း။ မနနလက္ခဏိန္ဒြိယသမပ္ပန္နဿ၊ မနနလက္ခဏာ၌ အစိုးရသောအားဖြင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မနနလက္ခဏာ၌ ကောင်းစွာဖြစ်သောအစိုးရခြင်း ရှိသော။ မနောဝိညာဏဿ စ၊ ၏လည်း။ (ကိစ္စံ-၌ စပ်) ဝိသယဝိစိန္တနာ- သမ္ဘူတတောယ၊ အာရုံကို အထူးကြံစည်သောအားဖြင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သောအာရုံကို အထူးကြံစည်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒနုရူပါ၊ ထိုမနနလက္ခဏာ၌ အစိုးရခြင်းအားလျော်သော။ စိန္တနာ၊ ကြံစည်ခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ ကိစ္စပေတည်း။) တသ္မာ၊ ထိုသို့ပဉ္စဝိညာဏ် တို့၏ အဘိနိပါတမျှ ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်၊ မနောဝိညာဏ်၏ တဒနုရူပစိန္တနာကိစ္စ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဘိနိပါတပစ္စယပဋိသန္ဓနာနိသံသဗလေန၊ အာရုံ၌ ရှေးရှုကျခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်း၏ အားအစွမ်း ကြောင့်။ (နိဝတ္တမာနံ ဥပ္ပါဒေတိ-၌ စပ်) ဘဝင်္ဂလက္ခဏံ၊ ဘဝင်္ဂလက္ခဏာရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ စလနာဝတ္တံ၊ လှုပ်ရှားခြင်း၏ အခိုက်အတန့်ရှိသည်။ ဟုတော၊ ၌။ နိဝတ္တမာနံ၊ နှစ်လတ်သော်။ စိန္တနာဝိသေသဝိရဟတော၊ အထူးကြံစည်ခြင်းမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ အဘိနိပါတာနုဂုဏံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းအားလျော်သော။ စိန္တ- နာဝသာနံ၊ ကြံစည်ခြင်း၏အဆုံးဖြစ်သော။ မနနမတ္တံ၊ သိခြင်းမျှကို၊ ဝါ၊ သိရုံ မျှကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (ဤမှနောက်၌ စာပိုဒ်ဆက်လျက်ရှိရမည်၊ ဝါကျ မဆုံးသေး) [၁၇၃] ဒုတိယံ ခဏံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော ခဏကို။ အနတိဝတ္တမာနံ၊ မလွန်မူ၍ဖြစ်သော။ အဘိနိပါတမတ္တံ၊ အာရုံ၌ ရှေးရှုကျခြင်းမျှ ဖြစ်သော။ ဒဿနာဒိပိ၊ မြင်ခြင်းစသည်သည်လည်း၊ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်အစရှိသောစိတ်သည် လည်း။ အတ္တာနုဂုဏံ၊ မိမိအားလျော်သော။ (စိန္တနာဒိမနနမတ္တံ-၌ စပ်) စိန္တ-

၁-သီမူ၌ ဥသုမမတ္တေန ဥဋ္ဌဟတိ-ဟု ရှိ၏။ ဥသုမမတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဥဋ္ဌဟတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မနနမတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ၏-ဟု အနက်ပေး။

နာမနနသမညာဝိရဟတော၊ ကြံခြင်း သိခြင်းဟူသော အမည်မှ ကင်းခြင်း
 ကြောင့်။ ဒဿနာဒိအဘိနိပါတိဝိသေသဝိစိတ္တံ၊ မြင်ခြင်းအစရှိသော အာရုံ၌
 ရှေးရှုကျခြင်းဟူသော အထူးဖြင့် ဆန်းကြယ်သော။ စိတ္တဘာဝါဒိနာ၊ စိတ်အဖြစ်
 စသည်ဖြင့်။ သမာနံ၊ တူသော။ စိန္တနာဒိမနနမတ္တံ၊ ကြံခြင်းအစရှိသော သိခြင်း
 မျက်ကိုး (ကြံခြင်းမျှစသည်ကို-ဟု ဆိုလို၏) အညဝတ္ထုသ္မိံ၊ မိမိ၏မှီရာပသာဒ
 ဝတ္ထုမှတစ်ပါးသော ဟဒယဝတ္ထု၌။ နိဗ္ဗုတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဝတ္ထုကိစ္စေဟိ၊ ဝတ္ထုနှင့်ကိစ္စတို့ဖြင့်။ တံသဘာဂတာယ စ၊ ထိုမနောဝိညာဉ်နှင့်
 တူသောအဖို့ရှိသည်(သဘောတူသည်)၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တဒုပရမောဒယ-
 တာယ စ၊ ထိုမနောဝိညာဉ်၏ပြတ်ကင်းရာ ဖြစ်ပေါ် ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 တဒန္တာဒိတာယ စ၊ ထိုမနောဝိညာဉ်၏အဆုံးနှင့် အစ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 မနောဝိညာဉ်ကာယသင်္ဂဟိတာပိ၊ မနောဝိညာဉ်ကာယဖြင့်ရေတွက်အပ်သော်
 လည်း၊ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ မနောဓာတု၊ ကို။ (ဝုတ္တာ-
 စပ်) မနောဒွါရနိက္ခမပဝေသဘူတာ၊ မနောဒွါရ၏ ထွက်ရာ ဝင်ရာ ဖြစ်၍ဖြစ်
 သော။ (အာဝဇ္ဇန်းသည် ထွက်ရာ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွန်းသည် ဝင်ရာ ဖြစ်သည်) အာရမ္မ-
 ဏန္တရေ၊ အာရုံတစ်ပါး၌။ ဒွါရန္တရမနသိကာရတဗ္ဗိသယသမ္ပုဋ္ဌိစွနဘာဝေန၊ ဒွါရ
 တစ်ပါး၏ နှလုံးသွင်းမှု မနသိကာရ၏အဖြစ်၊ ထိုဒွါရတစ်ပါး၏အာရုံကို လက်ခံသော
 သမ္ပုဋ္ဌိစွန်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဉ်ဓာတုနံ၊ တို့၏။ ယထာက္ကမံ၊
 တိုင်း။ ပုရေစရာတိ စ၊ ရှေ့သွားဟူ၍၎င်း။ အနုစရာတိ စ၊ နောက်လိုက်ဟူ၍
 ၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ သာ အယံ၊ ထိုမနောဓာတ်ကို။ ဝိညာဉ်-
 ဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ မနသော၊ မနောဝိညာဉ်မှ။
 သမ္ဘူယ၊ ကောင်းစွာဖြစ်၍ ။ ဝိသိဋ္ဌမနနကိစ္စဘာဝတော၊ ထူးသောသိခြင်း
 ကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ (မနောမတ္တ-၏ ဟိတ်) ဓာတုဘာဝသာမညေန၊
 ဓာတ်အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဓာတု-၏ ဟိတ်) မနော-
 မတ္တာ၊ မနမျှဖြစ်သော၊ ဝါ၊ သိခြင်းမျှဖြစ်သော။ ဓာတု၊ ဓာတ်တည်း။ မနော-
 ဓာတု၊ မနောဓာတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

စ၊ မနောဝိညာဉ်မမည်သင့်ပြီလောဟု မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။
 ယထာဝုတ္တေနေဝ၊ လျင်ဖြစ်သော။ ဟေတုနာ၊ ကြောင့်။ မတ္တသဒ္ဓလောပံ၊ ၎င်း
 ကြေခြင်းကို။ ကတော၊ ၍။ ဝိညာဉ်ဓာတုယောဂတော၊ ဝိညာဉ်၏ (အထူးသိခြင်း)

၁-၏ဟူ၍၎င်း အားဟူ၍၎င်း ပေးလျှင် သမ္ဘူယ-ပုဒ်၏ အနက်နှင့် အဆက်အစပ် ပြတ်
 သွားသည်။ ထိုကြောင့် မှ-ဟု ပြန်သည်။ မနတော-ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။
 ၂-ဤပုဒ်လည်း အစပ်ခက်၏။ သမ္ပုဋ္ဌိ-ဟု ရှိလျက် နောက်ပုဒ်နှင့် တသမာသ်တည်းသော်
 လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် မနသော၊ ၎င်း။ သမ္ပုဋ္ဌိဝိသိဋ္ဌမနနကိစ္စဘာဝတော၊ စပ်ဆိုင်
 သော ထူးသောသိခြင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။

အနက်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ မနောမတ္တံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ဝစနတ္ထပြု၍။ အဿာ၊ ထိုမနောဓာတ်ကို^၁။ မနောဝိညာဏကာယသင်္ဂဟောပိ၊
 ကာယဖြင့် ရေတွက်ခြင်းသည်လည်း။ ယုဇ္ဇတိ ဝေ၊ လျှင်တည်း။ ပန၊ သော်လည်း။
 အညဝိညာဏေဟိ စ၊ တပါးသောဝိညာဏ်တို့မှ၎င်း။ ဒွါရာရမ္မဏေဟိ စ၊ (မနော)
 ဒွါရနှင့် (၎င်း၏) အာရုံတို့မှ၎င်း။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးပြုခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ ထူးခြား
 စေခြင်းငှါ။ မနောဓာတုတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သံအပ်၏။ ပန၊ မနော-
 ဝိညာဏဓာတ်ဟု အမည်ရပုံကို ဆိုအံ့၊ ဝါ၊ ဆက်။ မနောဝိညာဏဓာတုတံ ဧတ္ထ၊
 ဤပုဒ်၌။ မနောဂဟဏံ၊ မနော-သဒ္ဓါသည်။ ဝိညာဏဓာတုဝိသေသနံ၊ ဝိညာဏ-
 ဓာတု-သဒ္ဓါ၏ ဝိသေသနတည်း။ မနောဝိညာဏဂုဟဏေ၊ သဒ္ဓါသည်။ ဓာတု-
 ဝိသေသနတ္ထေ စ၊ ဓာတု-သဒ္ဓါကို အထူးပြုခြင်း အနက်ရှိလတ်မှုကား။ ဝိညာဏ-
 ဝိသေသနံ၊ ဝိညာဏ-သဒ္ဓါ၏ ဝိသေသနတည်း။ (တံ၊ ထိုနှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်
 ဝိသေသနဖြစ်သော မနော-သဒ္ဓါသည်။) ဒွါရဘူတမနောဒဿနမေဝ၊ ဒွါရဖြစ်၍
 ဖြစ်သောမနောကို ပြတတ်သည်သာလျှင်တည်း။ (နောက်၌ ပြလတ်သော
 ဝစနတ္ထ ၂-ခုကို မျှော်၍ ဤသို့ အနက်ပေးသည်။ တနည်းကား) ဒွါရဘူတ-
 မနောဒဿနမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ မနောဂဟဏံ၊ သည်။ ဝိညာဏဓာတု-
 ဝိသေသနံ၊ တည်း။ မနောဝိညာဏဂုဟဏေ၊ သည်။ ဓာတုဝိသေသနတ္ထေ စ၊
 အနက်ရှိလတ်မှုကား။ ဝိညာဏဝိသေသနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါရသမညာ-
 ရဟတ္တာ၊ ဒွါရဟူသောအမည်ကို ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရထိုက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ မနောဓာတုတံ၊ ဟူ၍။ န ဝုစ္စတိ၊ အပ်။ ဟိ၊ ဒွါရဟူသော
 အမည်ရထိုက်ပုံကို ချဲ့၍ပြဦးအံ့။ တံ၊ ထိုမနသည်၊ ငါ၊ မနောဝိညာဏ်သည်။
 မနောဒွါရန္တောဂဓံ၊ မနောဒွါရ၌ အတွင်းဝင်၏။ စ၊ သို့သော်လည်း။ ဒဿနာဒိ-
 ပုရေစရာနုစရံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် စသည်တို့၏ ရှေ့သွား နောက်လိုက်သည်။ န၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနသော၊ စိတ်၏၊ ဝါ၊ မနောဒွါရ၏၊ ဝါ၊ မနောဒွါရ
 မည်သော ရှေးစိတ် နောက်စိတ်၏ (သမ္ပန္နိဖြစ်သော)။ ဝိညာဏဓာတု၊
 ဓာတ်တည်း။ ဣတိ စ၊ ဤဝစနတ္ထကြောင့်၎င်း။ မနသော၊ စိတ်၏၊ ဝါ၊
 မနောဒွါရ၏၊ ဝါ၊ ရှေးစိတ် နောက်စိတ်၏ (သမ္ပန္နိဖြစ်သော)။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။
 ဣတိ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ မနောဒွါရသမညာရဟံ၊ မနောဒွါရဟူသောအမည်ကို
 ရထိုက်ပေ၏^၂။ စ၊ တနည်းကား၊ ဝါ၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုမနောဝိညာဏ်၏။

၁-စဿာ-၌ စ-ကား ဝစနာလင်္ကာရမျှဟု ယူအပ်၏။ သို့မဟုတ် ထယာဝုတ္တေနေဝ-နောင်
 စ-ကို ပိုသည်ဟု ယူ၍ ဤ စ-ကိုပင် ဝါကျာရမ္မဇောတကဟု ယူအပ်၏။

၂-သီမုနှင့်အညီ ဤတွင် ဝါကျတရပ် ပြီ ဆုံးစေရမည်။ မြန်မာမူရှိရင်းအတိုင်းဆိုလျှင်
 မနောဒွါရသမညာရဟံ၊ အမည်ကိုရထိုက်သောစိတ်ကို-ဟု အနက်ပေး၍ ဝုစ္စတိ-၌ စပ်ရာ၏။
 မချောငမာလှပေ။

မနုနကိစ္စံ စ၊ သိခြင်းကိစ္စသည်၎င်း။ ဝိညာဏကိစ္စဉ္စ၊ အထူးသိခြင်းကိစ္စသည်၎င်း။ သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ထူးခြားခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မတ္တသဒ္ဓလောပံ၊ ကို။ အန္တရေန၊ ကြည့်၍၊ ဝါ၊ မပြုမူ၍။ မနောဝိညာဏန္တိ စ၊ ညာဏ်ဟူ၍၎င်း ။ နိဇ္ဇိဝဘာဝဝိဘာဝနတ္ထံ၊ ဇီဝမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ မနောဝိညာဏဓာတုတိ စ၊ ဓာတ်ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

တိဝိဓဒုက္ခတာသမာယောဂတော၊ သုံးပါးအပြားရှိသောဒုက္ခတာတို့နှင့် အမြဲ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ သလ္လမိဝ၊ ငြောင့်ကဲ့သို့၎င်း။ သူလမိဝ၊ တံကျင်ကဲ့သို့၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဝေဒနာသလ္လသုလယောဂါတိ၊ ကား။ ဝေဒနာသင်္ခါတသလ္လ- သုလယောဂတော၊ ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ငြောင့်တံကျင်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်း ကြောင့်။ အာတုရာ ဝိယာတိ၊ ကား။ တေန၊ ထိုဝေဒနာဟူသော ငြောင့်တံကျင် ဖြင့်၊ ဝါ၊ တို့နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အာတုရိဘူတာ၊ နာကျင်သောသူနာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ။ အာသာယေဝ၊ လိုလားတောင့်တ ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ အာသာဒုက္ခံ၊ လိုလားတောင့်တခြင်း ဆင်းရဲ။ ဝါ၊ ကား။ အာသာဝိသာတံ၊ အလိုအာသာ၏ပျက်ခြင်းဟူသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အာသာဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သညာ၊ သည်။ အသုဘာဒိ- ကမ္မိ၊ မတင့်တယ်သောဝတ္ထု စသည်ကိုလည်း။ သုဘာဒိတော၊ တင့်တယ်သော ဝတ္ထု စသောအားဖြင့်။ သဉ္ဇာနန္တိ၊ မှတ်သားလျက်။ အာသံ စ၊ လိုလား တောင့်တခြင်းကို၎င်း။ အာသိသိတသုဘာဒိအသိဒ္ဓိယာ၊ လိုလားတောင့်တအပ် သော သုဘ အစရှိသည်၏ မပြီးခြင်းကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုအလိုအာသာ၏။ ဝိသာတံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းကို၎င်း။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဝနမိဂေါ၊ တောသမင်သည်။ တိဏပုရိသံ၊ မြက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ယောက်ျား ရုပ်ကို။ ပုရိသောတိ၊ ယောက်ျားစစ်ဟူ၍။ ဂဏှန္တော၊ ယူသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ယူသောကြောင့်။ အယထာဘူစုနိမိတ္တဂါဟကော၊ မဟုတ်မမှန်သောအာရုံ နိမိတ်ကို ယူတတ်သည်မည်၏။ သညာပိ၊ သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူပင် တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝနမိဂေါ ဝိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကမ္မပဓာနာ၊ ကံလျှင် ပြဓာန်းခြင်းရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိ- သန္ဓိယံ ပက္ခိပနတောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဇာတိဒုက္ခာနု- ဗန္ဓတောတိ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသော) မိမိသည်။ နိဗ္ဗတ္တိယ- မာနေန၊ ဖြစ်စေအပ်လတံသော။ ဇာတိဒုက္ခေန၊ သည်။ အနုဗန္ဓတ္တာ၊ အစဉ် လိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သီမုနှင့်အညီပင်) ဟိ၊ မှန်။ ဘဝပစ္စယာ၊

၁-မနော စ၊ ထူးသောသိခြင်းကိစ္စရှိသောစိတ်လည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ဝိညာဏဉ္စ စ၊ ထူးသောဝိဇာနနကိစ္စရှိသောဝိညာဏ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မနော- ဝိညာဏံ၊ မည်၏-ဟု ဤသို့ ဝေဒနာပြုရန် ညွှန်ပြ၏။

အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်သော။) ဇာတိ၊ သည်။ ဇာတိဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပဒုမံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒိဿမာနံ၊ ထင်သော။ ခုရစက္ကံ၊ သင်ဓုန်းစက်သည်။ (နာနာဝိဓုပဒ္ဒဝံ၊ ကို။ ဇနေတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ [၁၈၄] ရူပမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဣတ္ထိအာဒိဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒိဿမာနံ၊ ထင်လျက်။ နာနာဝိဓုပဒ္ဒဝံ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသောဥပဒ္ဒဝေါကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ ဝိသဘူတာ စ၊ အဆိပ်သဖွယ်ဖြစ်၍လည်းဖြစ်ကုန်သော ။ အနုပသန္တာ စ၊ မငြိမ်သက် မငြိမ်းအေးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (မူလဋီဋ္ဌိ အသန္တာ-ဟု ရှိ၏။ သန္တတော-၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပြ၏) သပ္ပုဋ္ဌိဘယာ စ၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးဘျမ်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ခေမတော-၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ကို ပြ၏) ဣဂါဒယော စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဇာတိအာဒယော စ၊ ဇာတိ အစ ဥပါယာသ အဆုံးရှိသောတရားတို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အနုတ္ထာ၊ အကျိုးမဲ့တို့တည်း။ ဝါ၊ တို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ မရှိသင့်၊ ဝါကျမဆုံးသေး) တပ္ပုဋ္ဌိပက္ခဘူတတ္တာ၊ ထိုအနုတ္ထတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သောကြောင့်။ အသင်္ခတဓာတု၊ ကို။ အမတာဒိတော၊ အစရှိသောအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏ ။

ဝဝတ္ထာနာဘာဝေါ၊ ဘာဝ-ဟူသည်။ ဣဒမေဝ၊ ဤအာရုံသည်သာလျှင်။ ဣမဿ၊ ဤဝိညာဏ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမာဘာဝေါ၊ ကိန်းသေမြဲခြင်း၏ မရှိခြင်းတည်း။ တေန၊ ထိုဝဝတ္ထာနာဘာဝေါ-ဟူသောပါဌ ဖြင့်။ အရညမက္ကဋ္ဌော၊ တောမျောက်သည်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ သည်။ အနိဝါရိတော၊ မတားမြစ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဂဟိတံ၊ ကိုင်အပ်ပြီးသော။ ဧကံ၊ တခုသော။ ရုက္ခသာခံ၊ သစ်ကိုင်းကို။ မုဋ္ဌိတွာ၊ လွှတ်၍။ အညံ၊ တပါးသော သစ်ကိုင်းကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုသစ်ကိုင်းကိုလည်း။ မုဋ္ဌိတွာ၊ လွှတ်၍။ အညံ၊ တပါးသောသစ်ကိုင်းကို။ (ဂဏှာတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်၌။ အနဝဋ္ဌိတော၊ မတည်တံ့သည်ဖြစ်၍။ ပရိဗ္ဗမတိ ယထာ၊ လှည့်လည်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဂဟိတံ၊ သော။ ဧကံ၊ တခုသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ မုဋ္ဌိတွာ၊ ၍။ အညံ၊ တပါးသောအာရုံကို။ (ဂဏှာတိ၊ ၏။) တမ္ပိ၊ ထိုအာရုံ ကိုလည်း။ မုဋ္ဌိတွာ၊ ၍။ အညံ၊ ကို။ (ဂဏှာတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤနည်းဖြင့်။ အနဝဋ္ဌိတတာ စ၊ မတည်တံ့သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အဂ္ဂ-

၁-မူလဋီ ၂-၄၈-နှင့် အညီပင်၊ ဤဖြင့် ဝိသရုက္ခနှင့်လည်း လျော်စေ၍ အမတာ-၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကိုလည်း ပေါ်စေ၏။
 ၂-ဝိသဘူတအနုတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့် အမတာအားဖြင့် ရှုအပ်၏။ အသန္တာ သပ္ပုဋ္ဌိဘယ အနုတ္တတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့် သန္တာ၊ ခေမအားဖြင့် ရှုအပ်၏-ဟု ပြသည်။

ဟေတုဒါ ဤ။ ပဝတ္တိတုံ၊ ငှါ။ အသမတ္တတာ စ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။
 မက္ကဋ္ဌသမာနတာ၊ မျောက်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။
 အဋ္ဌိဝေခဝိဒ္ဓေါပိ၊ အရိုးကိုဖောက်ထွင်းခြင်းဖြင့် ဖောက်ထွင်းအပ်သော်လည်း၊
 ဝါ၊ အရိုးကဲ့အောင်ရိုက်၍ ဆုံးမအပ်သော်လည်း။ ဒမထံ၊ ယဉ်ကျေးလိမ္မာခြင်း
 သို့။ အနုပဂစ္ဆန္တော၊ မရောက်သော။ (မူလဋီကာ၊ သီမူတို့နှင့်အညီပင်) ဒုဋ္ဌဿော၊
 ပျက်သောမြင်းသည်။ အဿခဋ္ဌုကော၊ မည်၏။ ယတ္ထကာမနိပါတိတောတိ၊
 ကား။ ယတ္ထ ကတ္တစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဣစ္ဆိတာရမ္မဏော ဌိ။ နိပါတိဘာဝတော၊
 ကျလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ နာနာဝေသခာရီ၊ အထူးထူးသောအသွင်
 ကို ဆောင်တတ်သော။ ရဂံ၊ တော၊ ပဲ့သဘင်အလယ်၌တည်သော။ နုဋ္ဌော၊
 ကချေသည်သည်။ ရဂံနုဋ္ဌော၊ မည်၏။ (မူလဋီကာနှင့် အညီပင်)

အာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဣတိ၊ ကား။ ပန္နရသမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁၆ - ဣန္ဒြိယသစ္စာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (၁၈၅-၁၄)

ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာဝဏ္ဏနာ

[၁၈၅] ၅၂၅။ ဗာဝိသဘိတိ၊ ပုဒ်သည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ ဣန္ဒြိယာ-
နိတိ၊ ပုဒ်သည်။ ပရိစ္ဆိန္ဒဓမ္မနိဒ္ဒေသနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သောတရားတို့ကို ညွှန်ပြသော
ပုဒ်တည်း။ စက္ခုန္ဒြိယန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ တေသံ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့
၏။ သရူပဒဿနံ၊ သရုပ်ကိုပြသောစကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြိယံ-အစရှိ
သော ပါဠိ၌။ စက္ခုဒွါရေ၊ ၌။ ဣန္ဒြိယံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ အစိုးရခြင်း
သဘောကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ စက္ခုဒွါရဘာဝေ၊ အဖြစ်၌။ တံဒွါရိ-
ကေဟိ၊ ထိုဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်စေတသိက်တို့ကို။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဣန္ဒြိယာဝံ၊
အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ ပရမိဿရဘာဝံ၊ အလွန်အက်အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။
ကာရယတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။
တံ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေသည်။ တေ၊ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်စေတသိက်တို့ကို။
ရူပဂုဟဏေ၊ အဆင်းကိုယူရာ၌။ အတ္တာနံ၊ သို့။ အနုဝတ္တေတိ၊ အစဉ်လိုက်စေ
တတ်၏။ တေ စ၊ ထိုစက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သောစိတ်စေတသိက်တို့သည်လည်း။ တံ၊
ထိုစက္ခုန္ဒြေသို့။ အနုဝတ္တန္တိ၊ လိုက်ကုန်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၌
လည်း။ ဒေသေ နယော၊ ပင်လျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောတဿာန-
ဇိဝှိကာယဒွါရေ၊ ၌။ ဣန္ဒြိယံ၊ အဖြစ်ကို။ ကာရေတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ကာယိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဝိဇာနနလက္ခဏေ၊ ၌။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကို။ ကာရေတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ မနိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဣတ္ထိဘာဝလက္ခဏေ၊ ၌။ ပုရိသဘာဝလက္ခဏေ၊
၌။ အနုပါလနလက္ခဏေ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ သုခလက္ခဏေ၊
ချမ်းသာခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဒုက္ခလက္ခဏေ၊ ဆင်းရဲခြင်းလက္ခဏာ၌။ သောမနဿ-
လက္ခဏေ၊ ဝမ်းသာခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဒေါမနဿလက္ခဏေ၊ နှလုံးမသာခြင်း
လက္ခဏာ၌။ ဥပေက္ခာလက္ခဏေ၊ အမျှရှုခြင်း (ဝါ) လျစ်လျူရှုခြင်းလက္ခဏာ၌။
အဓိမောက္ခလက္ခဏေ၊ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏေ၊ ချီး
မြှောက်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏေ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်ခြင်း-ထင်ခြင်း
လက္ခဏာ၌။ အဝိက္ခေပလက္ခဏေ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဒဿနလက္ခဏေ၊
မြင်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ အနညာတံ၊ မသိအပ်သေးသည်ကို။ ဥ သာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊
သို့။ ပဝတ္ထေ၊ ဖြစ်သော။ ဇာနနလက္ခဏေ၊ သိခြင်းလက္ခဏာ၌။ ဉာတာနံ ဝေ၊
သိအပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ အာဇာနနေ၊
သိပြီးသောအပိုင်းအခြားအားဖြင့် သိခြင်း၌။ အညာတာဝိဘာဝေ၊ သိပြီးသော

ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၌။ ဣန္ဒြိယံ ကို။ ကာရေတိ။ ၎င်း။ ဣတိ။ ကြောင့်။ အညတ-
ဝိန္ဒိယံ။ မည်၏။

ဝိဇာနိယာတိ။ ကား။ ဝိဇာနေယျ။ သိရာ၏။ ဘူမိတော စာတိ(တ္ထေ)။ ပါဌ၌။
စ-သဒ္ဓေါ။ သည်။ အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော။ မဆိုအပ်သေးသည်ကို ပေါင်းခြင်း
အနက်ရှိ၏။ တေန။ ထို စ-သဒ္ဓါဖြင့်။ တာဝတံ။ ထိုမျှရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သင်္ဂ-
ဏှာတိ။ သိမ်းယူ၏။ တံ ပန တာဝတံ။ ထိုတာဝတံကိုကား။ ပရတော။ နောက်
၌။ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ဖွင့်ဆိုကုန်အံ့။ အသမ္ပသနုပဂါနမ္ပိ။ သုံးသပ်ခြင်းသို့မရောက်
သော ဣန္ဒြေတို့၏လည်း။ ဝါ။ မသုံးသပ်ထိုက်သော ဣန္ဒြေတို့၏လည်း။ အတ္ထိ-
ဘာဝတော။ ကြောင့်။ ဣဓ။ ဤဣန္ဒြေတို့၌။ ဒဗ္ဗဗ္ဗတော။ ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။
န ဂဟိတာ။ အပ်။

ပုဗ္ဗဘာဂေတိ။ ကား။ အရိယမဂ္ဂတော။ မှ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ ၌။ အနညာတန္တိ။
ကား။ န အညာတံ။ မသိအပ်သေးသည်ကို။ န အဓိဂတံ။ မရအပ်သေးသည်
ကို။ ။ တေဿ။ ဤတရားအား။ နိစ္စတာယ။ မြဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မတံ
ဘင်္ဂေါ။ သေခြင်း ပျက်ခြင်းသည်။ ဝါ။ ပျက်ခြင်းဟူသောသေခြင်းသည်။ နတ္ထိ။
မရှိ။ ဝါ။ ကား။ တေသ္မိံ ၊ ဤတရားကို။ အဓိဂတေ။ သိအပ်-ရအပ်သည်ရှိသော်။
မရဏံ။ သည်။ န။ မရှိ။ ဣတိ။ ကြောင့်။ အမတံ။ မည်၏။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗတော။
ရောက်အပ်-ရောက်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဒဉ္စ။ ပဒလည်း မည်၏။ ဣတိ။
ကြောင့်။ အမတပဒံ။ ပဒမည်သော။ ပါ။ သေခြင်းကင်း၍ရောက်ထိုက်သော။
နိဗ္ဗာနံ။ ကို။ ဧဝံ ပဋိပန္နဿ ဥပုဇ္ဇနတောတိ ဧတေန။ ပါဌဖြင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂဝေသေန။
ရှေးအဖွဲ့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ တေ ဣန္ဒြိယံ။ ကို။ ဧဝံ။ ဤသို့ အနညာတညဿာ-
မိတိန္ဒြဟူ၍။ ဝေါဟရိယတိ။ ခေါ်အပ်၏။ ဣတိ။ သို့။ ဒဿေတိ။ ၎င်း။ အာဇာ-
နနတောတိ။ ကား။ ပဌမမဂ္ဂေန။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ဒိဋ္ဌမရိယာဒံ။ မြင်
အပ်ပြီးသောအပိုင်းအခြားကို။ အနတိက္ကမိတွာဝ။ မကျော်လွန်မူ၍သာလျှင်။
ဇာနနတော။ ကြောင့်။ ။ ယေန။ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဟူသောတရား
ဖြင့်။ တံသမဂီပုဂ္ဂလော။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
(အညာတာဝိ။ မည်သည်။ ဟောတိ။ ၎င်း။) ဝါ။ ကား။ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ။ ထို
အရဟတ္တဖိုလ်ပညာနှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်။ အညာတာဝိနော။ မည်ကုန်
သည်။ ဟောန္တိ။ ကုန်၏။ သော။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာဟူသောတရားသည်။
အညာတာဝိဘာဝေါ။ မည်၏။ (တနည်း) အညာတာဝိဘာဝေါ။ သိပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်
၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ။ သိပြီးသောတရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။
သော။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ပညာဟူသောတရားသည်။ ပရိနိဋ္ဌိတဇာနနကိစ္စခီဏာ-
သဝဿဘာဝဘူတော။ လုံးဝပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏

သဘောဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ ဟုတော့၊ ရှိ ။ ဥပုတ္တိတော၊ ကြောင့်။ (ဥပုဇ္ဇတိတိ-ဟု ရှိလျှင် စာစပ်ရန် ချောမော၏) ခိဏာသဝဿ ဥပုဇ္ဇနတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
 လိင်္ဂေတိ ဂမေတိ ဉာပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လိင်္ဂံ ၊ မည်၏။
 ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤတရားသဘောဖြင့်။ လိင်္ဂီယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ လိင်္ဂံ ၊ မည်၏။ ကိံ ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂေတိ၊ သိစေသနည်း။ ကိံ ၊ ဝါ၊
 အဘယ်ကိုမူလည်း။ လိင်္ဂီယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။
 ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယမည်သောကံကို။ (လိင်္ဂေတိ၊ သိစေတတ်၏။) ဣန္ဒြိယံ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယမည်သော
 ကံကိုမူလည်း။ (လိင်္ဂီယတိ၊ သိအပ်၏။) ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယမည်သောကံကို။ လိင်္ဂံ ၊
 သိစေတတ်သည်တည်း။ ဝါ၊ သိကြောင်းတည်း။ ဣန္ဒြိယံ ၊ ဣန္ဒြိယမည်သော ကံကို
 သိစေတတ်သည်။ ဝါ၊ သိကြောင်း။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယမည်သော ကံကို သိစေ
 တတ်သည်၏။ ဝါ၊ သိကြောင်း၏။ အတ္ထော၊ သဘောသည်။ တံသဘာဝေါ၊
 ထိုဣန္ဒြိယမည်သောကံကိုသိစေတတ်သောသဘောသည်။ ဝါ၊ သိကြောင်းသဘော
 သည်။ ဣန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယမည်သော
 လျှင်။ [၁၈၆] ဣန္ဒြိယသဒ္ဒါ၊ ၎င်း။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဣန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗိတံ၊ စီရင်အပ်၏။ ဥပုတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။

၁-သိမ္မိဒ္ဓိ ပရိနိဗ္ဗိတကိစ္စဇာနနံ-ဟု ရှိ၏။ လုံးဝပြီးပြီးသော ကိစ္စကိုသိခြင်း(ဝါ)သိသော
 ပစ္စုပ္ပန်ကာလက အနက်ရသောကြောင့် ရှေ့နောက်ညီမျှယူရန်ခက်၏။ ထိုအတူပင်
 ပရိနိဗ္ဗိတကိစ္စဇာနနံခိဏာသဝဿ ဘာဝဘူတော ဟုတော့-ဟု ရှိရင်းပါဌ်၌လည်း သင့်လျော်
 သောအနက်ကိုယူရန်ခက်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဉာဏကိစ္စနှင့် ဤဇာနနကိစ္စသည် အနက်တူပင်
 ဖြစ်သည်။ ခိဏာသဝဿဘာဝဘူတော-၌ ခိဏာသဝဿ ဘာဝဘူတော-ဟု ဝါကျနှင့်ရှိလျှင်
 လည်း အထက်ပါအတိုင်း ရဟန္တာ၏သဘောဟူသော အနက်ကိုသာ ပြန်ရမည်ဖြစ်သည်။
 သမာသံတွဲလျက်ရှိရာ၌ သဘောဟူသောအနက်လည်း ပေါ်လွင်၏။ “ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာ ဝိယ
 ခိဏာသဝဿေဝ ဓမ္မဘူတော” ဟု ဖွင့်သော အနုဋီ ၂-၈၂ နှင့်လည်း လျော်၏။ လျော်ပုံ
 ကား သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ-၌ ဘာဝဘူတော-ဟု ဘာဝနှင့်ရှိခဲ့လျှင် ဓမ္မ-ဟု ဖွင့်ပြဖွယ်မရှိ၊ သဘာဝ-
 ဟူ၍သာ ဖွင့်ပြဖွယ်ရှိပေ၏။ စင်စစ်သော်ကား သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌ သဘာဝ-ဟု ရှိသောကြောင့်
 ၎င်းနှင့်ထပ်တူမဖြစ်စေရန် ဓမ္မ-နှင့်လဲလှယ်၍ဖွင့်သည်ဟု ယူဆသင့်၏။ ဤသို့သင့်လျော်ပေ၏။
 ထို့ပြင် သဘာဝ-ဟူသောပါဌ်သည် သဘာဝ-ဟူသော သက္ကတနှင့် မိတ္တူပင်ဖြစ်၍ သ-၌
 ဒွေဘော်ရောက်လျက် ခိဏာသဝဿဘာဝဘူတော-ဟုရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသဒ္ဓေဘော်
 ကို သ-ဝိဘတ်ဟု မယူပဲလည်း သင့်သည်သာတည်း။ ပြည်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ကား ဤ
 အရာတွင် “ပရိနိဗ္ဗိတကိစ္စဇာနနံရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို ပဝတ္တနိမိတ်ပြု၍ အညာတာ-
 ဝိ-သဒ္ဓါသည် တံသမဂ်ပုဂ္ဂိုလ် တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မကို ဟော၏။ ထိုဉာဏ်သည် အညာတာဝိဘာဝ
 ဖြစ်၏။ ထိုပရိနိဗ္ဗိတကိစ္စဇာနန (ဇာနနကိစ္စ?) သည် ခိဏာသဝဿဘာဝဖြစ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်
 သောကြောင့် ခိဏာသဝဿ ဥပုဇ္ဇနတော-ဟူသည်” ဟု ပြဆိုထား၏။ ထို့ပြင် သော-ဟူသော
 ပဌမန္တပုဒ်၊ ဘူတော-ဟူသော ပဌမန္တပုဒ်တို့သည် ဟုတော့-၌ စပ်ပြီးလျှင် ပဓာနပုဒ်ဖြစ်သော
 ဥပုတ္တိတော-နှင့် စပ်ခြင်းကိုလည်း သဒ္ဓါအနေအားဖြင့် သင့်မသင့် ဆင်ခြင်ရာ၏။

ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိဋ္ဌ၊ သိဋ္ဌမည်၏။ ဣန္ဒေန၊ ဣန္ဒမည်သောကံသည်။ သိဋ္ဌ၊
 စီရင်အပ်၏။ ဣန္ဒသိဋ္ဌ၊ ဣန္ဒမည်သောကံသည် စီရင်အပ်၏။ ဇုဋ္ဌံ သေဝိတံ၊
 မှီဝဲအပ်၏။ ကမ္မသင်္ခါတဿ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒဿ၊ ကို။ လိင်္ဂါနိ၊
 သိစေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။ တေန စ၊ ထိုဣန္ဒမည်သော
 ကံသည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ စီရင်အပ်ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသော
 ဝစနတ္ထဖြင့်။ ကမ္မဇာနေဝ၊ ကမ္မဇဣန္ဒြေတို့ကို သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊
 ကုန်၏။ အညာနိ၊ တပါးသောဣန္ဒြေတို့ကို။ န (ယောဇေတဗ္ဗာနိ)၊ ကုန်။
 ဒွေ၊ ကုန်သော။ တေ စ အတ္ထာ၊ ထိုဣန္ဒလိင်္ဂအနက် ဣန္ဒသိဋ္ဌအနက်တို့
 ကိုလည်း။ ကမ္မေ ဝေ၊ ကံ၌သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတရေ စ၊
 ဤမှတပါးသော သုံးခုသော အနက်တို့ကိုကား။ ဘဂဝတိ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။
 (ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍၊ အာဟ၊
 ၏။ တေနာတိ၊ ကား။ ဘဂဝတော စ၊ ၏၎င်း။ ကမ္မဿ စ၊ ၏၎င်း။ ဣန္ဒတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ဧတေသု ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့တွင်။ ။ဥလ္လိဂေန္တိ
 ဉာပေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ ပကာသေန္တိ၊ ပြတတ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။)
 ဖလသမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဟိ၊ အကျိုး၏ပြည့်စုံခြင်း မပြည့်စုံခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ အကျိုး၏
 ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်း တို့ဖြင့်။ ကာရဏသမ္ပတ္တိဝိပတ္တိအဝဗောဓတော၊
 အကြောင်း၏ပြည့်စုံခြင်း မပြည့်စုံခြင်း(ဝါ)အကြောင်း၏ကောင်းခြင်း မကောင်း
 ခြင်းကို သိစေခြင်းကြောင့်တည်း။ သော တံ နိမိတ္တံ အာသေဝတီတိအာဒိသု၊
 တို့၌။ ဂေါစရကရဏမ္ပိ၊ အာရုံပြုခြင်းကိုလည်း။ အာသေဝနာ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာနိစိ ဂေါစရာသေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊
 ထိုပါ၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောဣန္ဒြေတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂေါစရိကာတဗ္ဗ-
 တ္တေပိ၊ အာရုံပြုအပ်သည်၏အဖြစ် ရှိငြားသော်လည်း။ ကာနိစိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေနံ၊
 ဆိုခြင်းသည်။ အဝိပဿိတဗ္ဗာနံ၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂအပ်သောတရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။
 ဗဟုလံ၊ များစွာ၊ ဝါ၊ များသောအားဖြင့်။ မနသိကရဏေန၊ နှလုံးသွင်း
 ခြင်းဖြင့်။ အနာသေဝနိယတ္တာ၊ မမှီဝဲအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုတရားတို့၌။ ပစ္စဝေက္ခဏမတ္တမေဝ၊ ပြန်လှည့်၍ဆင်ခြင်
 ခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝ-
 တောတိအာဒိသု၊ တို့၌။ ဘာဝနာ၊ ဖြစ်ပွားစေခြင်းကို။ အာသေဝနာတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော
 ဣန္ဒြေတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကာနိစိ ဘာဝနာသေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ။

၁-ဤဣန္ဒြိယ-ပုဒ်ပြီးပုံကို သဒ္ဓါနိတိသုတ္တမာလာ နှာ ၂၃၄၊ သုတ်နံပါတ် ၇၆၃-၌ ဣန္ဒတော
 လိင်္ဂသိဋ္ဌဒေသိတဒိဋ္ဌဇုဋ္ဌိယရိယတ္ထေ စ။ ။လိင်္ဂတ္ထေ သိဋ္ဌတ္ထေ ဒေသိတတ္ထေ ဒိဋ္ဌတ္ထေ ဇုဋ္ဌတ္ထေ
 ဣဿရိယတ္ထေ စ ဝတ္တဗ္ဗေ ဣန္ဒသဒ္ဓတော ဣယပစ္စယော ဟောတိ။ ဣန္ဒြိယာနိတိ တ္ထေ ဟိ

အာဓိပစ္စုံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဟူသည်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ ပစ္စည်း၏ အဖြစ်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ အသတိပိ၊ သော်လည်း။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ (အနုဝတ္တနိယဘာဝေါ၊ အာဓိပစ္စုံ-တို့၌ စပ်) အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (လိင်္ဂါဒိဟိ-၌ စပ်၊ ရှိရင်းပါဌ်အတိုင်း အနက်ပေးက ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သော-ဟုပေး၊ သန္တာန-၌ စပ်) တံသဟိတသန္တာနေ၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယတို့နှင့်တကွဖြစ်သောသန္တာန်၌။ အညာကာရေန၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အပူဝတ္တမာနေဟိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မဖြစ်ကုန်သော။ လိင်္ဂါဒိဟိ၊ သဏ္ဍာန် အစရှိသည်တို့သည်။ အနုဝတ္တနိယဘာဝေါ၊ အစဉ်လိုက် အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အာဓိပစ္စုံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအာဓိပစ္စုံအနက်၌။ ဣန္ဒြိယ၊ အစိုးရကုန်၏။ ပရမိဿရိယံ၊ အလွန်အကဲအစိုးရခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣစ္စေဝ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။ စက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ ဒဿိတေန နယေန၊ နည်းဖြင့်။ အညေသံ၊ ကုန်သော။ ဇီဝိတာဒိနံ စ၊ တို့၏လည်း။ တဒနုဝတ္တိသု၊ ထိုဇီဝိတ စသည်သို့ အစဉ်လိုက်သောတရားတို့၌။ အာဓိပစ္စုံ၊ ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

အမောဟောယေဝ၊ သည်သာလျှင်တည်း။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအမောဟ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာယံ၊ ၌။ ဝိဘာဝိတာနိ၊ ပြုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ လက္ခဏာဒိနိ၊ တို့ကို။ တေသဉ္စ၊ ထိုလေးပါးသောဣန္ဒြိယတို့၏လည်း။ (လက္ခဏာဒိနိ၊ တို့ဟူ၍။) ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသောဣန္ဒြိယတို့သည်။ တတ္ထ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ လက္ခဏာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သရူပေနေဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။

၅၂၆။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အရိယဘူမိပဋိလာဘော၊ အရိယာဘုံကိုရခြင်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒေသနာယ၊ ၏။ သာဓာရဏဉ္စ၊ ဆက်ဆံသည်လည်း

ဣန္ဒြေ ဝုစ္စတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပရမိဿရိယဘာဝတော၊ ကုသလာကုသလဉ္စ ကမ္မံ ကမ္မေသု ကဿစိ ဣဿရိယာဘာဝတော၊ တသ္မာ ကမ္မသဉ္စနိတာနိ စက္ခာဒိနိ ဣန္ဒြိယကုသလာကုသလံ ကမ္မံ ဥပလိင်္ဂေန္တိ၊ တေန စ သိဋ္ဌာနိတိဣန္ဒြိယာနိ၊ သဗ္ဗာနေဝ ပန ဗာဝိသတိန္ဒြိယာနိ ဣန္ဒြေန ဘဂဝတာ ယထာဘူတတော ဒေသိတာနိတိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တထာ ဣန္ဒြေန ဘဂဝတာ ဒိဋ္ဌာနိတိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တေနစ စ ဣန္ဒြေန ဘဂဝတာ ကာနိစိ ဂေါစရာသေဝနာယ ကာနိစိ ဘာဝနာသေဝနာယ ဇဋ္ဌာနိတိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ အာဓိပစ္စုံသင်္ခါတေန ဣန္ဒြိယဋ္ဌေနာပိ ဣန္ဒြိယာနိ။ အပိစ ဣန္ဒြိယတိ ဣန္ဒြိယာနိ၊ အတြ ပနိဒ္ဒမ္ပိ ဥပလက္ခဏိယံ ဣန္ဒြိယ ဘာဝေါ ဣန္ဒြိယန္တိ ဝိဂ္ဂဟေ ဣန္ဒြိယန္တိ ပဒံ သကတ္ထညေဝ ဝဒတိ၊ တဒေဝ ပဒံ ဒကာရဿ ဗြုကာရေ ကတေ စက္ခာဒိနိယေဝ ဝဒတိ။ သင်္ကေတနိရူဇော ဟိ သဒ္ဓေါ အတ္ထေသုတိ-ဟု ပြဆိုထားလေသည်။

ဖြစ်သော။ ပဓာနဉ္စ၊ ပြဓာန်းသည်လည်းဖြစ်သော။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေ ပရိညာယာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။
 အညေသမ္ပိ၊ စက္ခု စသည်တို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ
 စသော ဣန္ဒြေတို့၏။ အတ္တဘာဝပရိယာပနန္တာယ၊ အတ္တဘော၌ အကျိုးဝင်
 သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ အတ္တဘာဝပညာပနာယ၊ အတ္တဘော
 ကို ပညတ်ခြင်း၏။ မူလဘာဝတော၊ အရင်းခံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာဒိနံ၊
 တို့၏။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွသော။ အတ္တဘာဝပရိယာပနန္တာ၊
 အတ္တဘော၌ အကျိုးဝင်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သီမုနှင့်အညီပင်) (ဟောတိ၊
 ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တဘာဝပရိယာပနာနိ စက္ခုန္ဒြိယာဒိနိတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာယံ၊ ၎်။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ တို့၏အခြားမဲ့၌။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယဒေသနာက္ကမော၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ဟောခြင်း၏အစဉ်ကို။ [၁၈၇] ဝုတ္တော၊
 ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လည်း။ တတော ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တံ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဣန္ဒြိယယမကဒေသနာယ၊ နှင့်။ သမေတိ၊
 ညီ၏။ ဣန္ဒြိယဝိဘဂေ ပန၊ ၎်ကား။ မနိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊
 ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း ။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေကို။ ပုရိမပစ္စိမာနံ၊ ရှေ့နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။
 အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနံ၊ ဗာဟိရဣန္ဒြေတို့ကို။ အနုပါလကဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ အစဉ်
 စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ တေသံ၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိက-
 ဗာဟိရဣန္ဒြေတို့၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။
 ယံ ကိဉ္စ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားခြင်းသဘောဟူသော ဝေဒနာသည်။
 (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခချည်းသာတည်း။
 ယာဝ စ၊ အကြင်မျှလောက်လည်း။ ဒုဝိဓတ္တဘာဝါနုပါလကဿ၊ နှစ်ပါးအပြား
 ရှိသော အတ္တဘောကို စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ပဝတ္ထိ၊
 သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဒုက္ခဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်
 သော။ ဧတေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ ဤခံစားခြင်းသဘောဝေဒနာတို့၏။ အနိဝတ္ထံ၊
 မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ သိစေခြင်း
 အကျိုးငှါ။ (တတော၊ ၎်။ သုခိန္ဒြိယာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။)
 တေန စ၊ ထိုစကားရပ်ဖြင့်လည်း။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ ဒုက္ခာနုပနန္တာယ၊

၁-အနာကင်းခြင်း ဘေးရန်ကင်းခြင်း ဈာန်အဘိညာဉ်ကိုရခြင်း စသော အသာဓာရဏ ပယောဇဉ်၊ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ စသော အပွဓာနပယောဇဉ်များ ရှိသေးသည်ကို လည်း သိစေ၏။

၂-ယခုလက်ရှိ စာအုပ်တို့၌ကား အကွဲအပြားမရှိ၊ ပါဠိနှင့် အဋ္ဌကထာအဆို ညီလျက်ရှိ၏။

၃-ဤစကားရပ်ဖြင့် ရှေ့နောက်ပြန်၍ အနက်ယောဇနာရန်ပြသည်၊ သို့သော် ပါဠိရိုရင်း အတိုင်းလည်း အနက်ချောမောသည်သာ။

ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိညေယျတံ၊ ပိုင်းခြား၍သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဉာပေတိ၊ သိစေ၏။ ပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂ-ပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော အကျင့်ပဋိပတ်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ တဿေဝါတိ၊ ကား။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယဿေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ (တဿ-၏ အစွဲကို ပြသည်) တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ၊ စကားကို။ ဘာဝနာမဂ္ဂ-သံယုတ္တံ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မက်သုံးပါးနှင့်ယှဉ်သော။ အညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ဟိ၊ မှန်။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မက်သုံးပါးသည်။ ဒဿနာနန္တရာ၊ ဒဿနမည်သော သောတာပတ္တိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။

ဘေဒေါတိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာ၌။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဘေဒေါ၊ အကွဲအပြားကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။ ဘူမိပုဂ္ဂလာဒိ-ဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ဘေဒေါ၊ ကို။) န (အဓိပ္ပေတော)၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေသာနံ အဘေဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ စ၊ စောဒနာဦးအံ။ ဇိဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၎်။ အနုပါလနုလက္ခဏံ၊ လက္ခဏာသည်။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ တေန၊ ထိုအနုပါလနုလက္ခဏာဖြင့်။ ဒုဝိဿာပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုဇိဝိတိန္ဒြိယ၏။ အဘေဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ) နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ။ တေ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တဿ၊ ထိုဇိဝိတိန္ဒြိယ၏။ ရူပါရူပသဘာဝ-ကတော၊ ရုပ်သဘော နာမ်သဘောသည် ပြုအပ်သော။ ဘေဒေါ၊ ကို။ ဂဟိတော၊ အပ်၏။ ဝေ၊ တူ။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၏။ ကောစိ၊ သော။ ဘေဒေါ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၏။ အဘေဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။ ဘေဒေါဘာဝေါ၊ ကွဲပြားခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၎်။ စ၊ စောဒနာဦးအံ။ ဣန္ဒြိယန္တိ၊ ဤကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၌။ ဝေဒနာ စ၊ ကို၎င်း။ ပညာ စ၊ ကို၎င်း။ ဘိန္ဒိတော၊ ခွဲခြမ်း၍။ ဝုတ္တာ နန၊ ဟောအပ်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ အံ။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယထာဒေသိတေသု၊ အကြင်ဟောအပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဝါ၊ ဟောအပ်ပြီးတိုင်းကုန်သော။ ဗာဝိသတိယာ၊ သော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ ဘေဒေါဘေဒဿ၊ ၎်။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။

၅၂၇။ စက္ခုန္ဒြိယာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။ (ကိစ္စန္ဒြိယ-၌ ပဓာနအားဖြင့် စပ်) ပုရေဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေ၊ အစရှိသောပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်

၁-ဟောထားသော ၂၂-ပါးထဲမှ တပါးတပါး၏သာလျှင် ကွဲပြားခြင်း မကွဲပြားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ခွဲဟောပြီးသော အပြားကိုကား မဆိုလို၊ ထိုကြောင့်ဟု ဆိုလို၏။
ဝိသုဒ္ဓိ ၉ နိဿယ ၃-၂၈ -ပ-မ-ဗ-သ-၁

လည်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗမေဝ ကိစ္စံ၊ ပြီးစီးအပ်
သောကိစ္စကိုသာလျှင်။ ကိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တဿ၊
ထိုဣန္ဒြိယပစ္စည်းအဖြစ်၏။ အနညသဘာဝရဏတ္တာ စ၊ ဣန္ဒြေတို့မှတစ်ပါးသော
တရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယကထာယ၊ ၏။ အဓိ-
ကတတ္တာ စ၊ စွဲမှီအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ စပ်ယှဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ အရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ တိက္ခ-
မန္ဒာဒိအာကာရော၊ ထက်သည် နဲ့ သည် စသော အခြင်းအရာသည်။ အတ္တာ-
ကာရော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုအတ္တာကာရသို့။ အနုဝတ္တာပနံ၊ အစဉ်လိုက်စေခြင်း
သည်။ အတ္တာကာရနုဝတ္တာပနံ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တိက္ခမန္ဒာဒိသင်္ခါတ-
အတ္တာကာရနုဝတ္တာပနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ တိက္ခမန္ဒာဒိ-
သင်္ခါတဿ စ၊ စသည်ဟုဆိုအပ်သောအခြင်းအရာသို့၎င်း။ အတ္တာကာရဿ စ၊
မိမိ၏အခြင်းအရာသို့၎င်း။ အနုဝတ္တာပနံ၊ သည်။ တိက္ခ။ပ။ဝတ္တာပနံ၊ မည်၏။
စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤဒုတိယဝိကပ်အနက်၌။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ အတ္တာ-
ကာရဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ရူပါဝဘာသနာဒိကဿ၊ ရူပါရုံတို့ကို ထင်လင်းစေခြင်း
စသည်ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ရူပါဘိ-
ဟနနယောဂျတာသင်္ခါတေ၊ ရူပါရုံတို့၏ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်
သည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ရူပါဝဘာသနသမတ္ထိယေ၊ ရူပါရုံတို့ကို ထင်လင်း
စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ထင်လင်းစေနိုင်သော အစွမ်းသတ္တိ
သည်။ အသတိ၊ သော်။ ကဒါစိပိ၊ မျှ၌သော်လည်း။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။
ဒဿနကိစ္စံ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်-မဖြစ်နိုင်။ သောတိန္ဒြိယာဒိသုပိ၊
စသည်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ပင်တည်း။ ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝေန၊ ရှေ့သွား၏
အဖြစ်ဖြင့်။ မနိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ အလို၌ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊
အလိုသို့လိုက်စေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညေသံ၊ တစ်ပါးသောဣန္ဒြေတို့၏။
(ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။
တံသမ္ပယုတ္တာနိ၊ ထိုမနိန္ဒြေနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိပိ၊ ဇီဝိတ သုခ အစ
ရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်လည်း။ တဗ္ဗသေနေဝ၊ ထိုမနိန္ဒြေ၏အစွမ်းအားဖြင့်
သာလျှင်။ (တဗ္ဗသာနေဝ-ဟူသော သိ-သျှာမူ အရအားဖြင့် - ထိုမနိန္ဒြေ၏
အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင်-ဟု အနက်ပေး) ဟုတ္တာ၊ ကုန်၍။ အတ္တနော အတ္တနော၊
၏။ ဣန္ဒြိယကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုသမ္ပယုတ်
ဣန္ဒြေတို့၏။) စေတသိကဘာဝတော၊ စေတသိက်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

၁-အဓိကာရတ္တာ-ဟု ရှိသင့်၏။ မူလဋီ ၂-၈၀-၌ ပဝတ္တတ္တာ-ဟု ရှိ၏။ အနုဋီ ၂-၈၃-၌
ပကရဏတောပိ တံ ဒဿေတိ “ဣန္ဒြိယကထာယ စ ပဝတ္တတ္တာ”တိ-ဟု အနုသန္ဓေ
စပ်လျက် ဖွင့်၏။

တေသံ၊ ထိုသမ္ပယုတ်ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ မနိန္ဒြိယံ၊ သည်။ န၊
 ဖြစ်သည်မဟုတ်။ [၁၈၈] ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သောအခြင်းအရာသည်။
 အဿ၊ ထိုမနိန္ဒြေ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမတာ၊ ရှေ့သွား၏အဖြစ်တည်း။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသောဝါကျတို့၌၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသောဣန္ဒြေတို့၏ကိစ္စတို့၌။ (ဣတ္ထိန္ဒြေ-
 ပုရိသိန္ဒြေတို့မှကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့ကိုသာ ယူအပ်၏) ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန
 သာဓေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသော။ အဓိကာရော၊ လိုက်၍ယှဉ်စပ်အပ်သောပါဌ်သည်။
 အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၎င်း။ အနုပ္ပါဒနေ စ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂ
 စသည်တို့ကို မဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း။ အနုပတ္တမ္ဘနေ စ၊ မထောက်ပံ့ခြင်းသည်
 ၎င်း။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ တပုစ္စယာနံ၊ ထိုဣတ္ထိလိင်္ဂ စသည်တို့၏အကြောင်း
 ဖြစ်သောကံ စသည်တို့၏။ တပုဝတ္တနေ၊ ထိုဣတ္ထိလိင်္ဂ စသည်ကို ဖြစ်စေရာ၌။
 နိမိတ္တာဘာဝေါ၊ အကြောင်းနိမိတ်၏အဖြစ်သည်။ အနုဝိဓာနံ၊ လျော်စွာ
 စီရင်ခြင်းမည်၏။

ဆာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဖရိတွာ၊ ပျံ့နှံ့၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော။ သုခဒုက္ခ-
 ဝေဒနာ၊ သည်။ သဟဇာတဓမ္မော၊ တို့ကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ၊
 လွှမ်းမိုး၍။ သယမေဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်သည်သာလျှင်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ သဟဇာတဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။ တဿ၊ ထိုသုခဒုက္ခ
 ဝေဒနာ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခဒုက္ခဘာဝပုတ္တာ ဝိယ၊ သုခအဖြစ် ဒုက္ခအဖြစ်သို့
 ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာသကံ
 သြဠာရိကာကာရာနုပါပနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ အသန္တဿပိ၊ မငြိမ်သက်ငြား
 သော်လည်း။ ဝါ၊ မငြိမ်သက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အပုဏီတဿပိ၊ မမှန်မြတ်
 ငြားသော်လည်း။ ဝါ၊ မမှန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အကုသလတဗ္ဗိပါကာဒိ-
 သမ္ပယုတ္တဿ၊ အကုသိုလ် ထိုအကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက်စသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော
 ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ၊ အလယ်အလတ်
 သဘောရှိသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဝါ၊
 ကား။ သမာနဇာတိယေဟိ၊ တူသောဇာတ်ရှိကုန်သော။ သုခဒုက္ခေဟိ၊ တို့ထက်။
 သန္တပဏီတာကာရာနုပါပနံ၊ သန္တပဏီတဖြစ်သော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်း
 ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနန္တိ၊ ကား။ အဿဒ္ဓိယာဒိပဋိပက္ခာဘိဘဝနံ၊
 အဿဒ္ဓိယအစရှိသော ဆန့်ကျင်ဖက်တို့ကို လွှမ်းမိုးခြင်းသည်။ ပသန္နာကာရာ-
 ဒိတိ၊ ကား။ ပသန္နပဂ္ဂဟိတဥပဋ္ဌိတသမာဟိတဒဿနာကာရာနုပါပနံ၊ ကြည်လင်

၁-ဤ၌ အာဒိ-ဖြင့် ရူပါဝဗ္ဗရစသော အထက်အထက် ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့ကို ထောက်၍
 ကာမာဝစရကုသိုလ်စသော အောက်အောက်ဥပေက္ခိန္ဒြေကို ယူအပ်၏။
 ၂-သန္တပဏီတ မဟုတ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေကို မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ-နှင့်သာ စပ်ရမည်ဟု
 ဆိုလို၏။

သောအခြင်းအရာ ချီးမြောက်အပ်သောအခြင်းအရာ ထင်သောအခြင်းအရာ တည်ကြည်သောအခြင်းအရာ မြင်သောအခြင်းအရာတို့သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ယထာဏ္ဏမံ၊ တိုင်း။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ တို့၏။ (ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။) ဗျာပါဒါဒီတံ(တ္ထေ)၊ ဌံ။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂံယသံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ စ၊ အဋ္ဌကထာ၌မေးဖွယ်အချက်ကို ဆက်၍ရှင်းအံ့။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဿေဝ၊ မဂ်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တေနေဝ၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဖလသမ္ပယုတ္တဿ၊ ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သော ဣန္ဒြေ၏။ တံတံသံယောဇနပုဋ္ဌိပုဿဒ္ဓိပဟာနကိစ္စတာ၊ ထိုထိုသံယောဇနတို့ကို တဖန် ငြိမ်းစေသောအားဖြင့် ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ အဖြစ်သည်။ ဒဿိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ကတသဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ပြုအပ် ပြီးသော အလုံးစုံသော ကိစ္စရှိသော၊ ဝါ၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့ကို ပြုပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အညာတာဝိန္ဒိယံ၊ သည်။ အညဿ၊ သော။ ကာတဗ္ဗကိစ္စဿ၊ ပြုအပ်သောကိစ္စ၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ အမတာဘိမုခမေဝ စ၊ အမတသို့ ရှေးရှုသည်သာလျှင်၎င်း။ တဗ္ဘာဝပစ္စယော ဝေ စ၊ ထိုအမတာဘိမုခဘာဝ၏ အကြောင်း သည်သာလျှင်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရနိ ဝိယ၊ ဤမှတပါး သော ပညိန္ဒြေတို့ကဲ့သို့။ ကိစ္စန္တရပသုတံ၊ ကိစ္စတပါး၌ လေ့ကျက်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တေန၊ ကြောင့်။ အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၅၂၈။ ဘူမိတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထော ဝေ၊ ပေါ် လွင်ထင်ရှားသောအနက်ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣ၊ ဤအရာ၌။ (ဌတော ကောစိ စောဒနံ) အာဟ၊ ၏။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထကေနေဝ၊ ဤ၂၂-ပါး မှဖြင့်သာလျှင်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သနည်း။ တောနိ ဝေ စ၊ ဤစက္ခုန္ဒြေစသည်တို့ကိုသာလျှင်လည်း။ (စ - ကား ဝါကျသမ္ပစည်း) ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ အာဓိပစ္စေဝသေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘော၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်၏ ။ အာဓိပစ္စံ နာမ၊ မည်သည်။ ဣဿရိယံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေံ၊ ဤအနက် ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၂၃-၌ အပိစ အာဓိပစ္စသင်္ခါတေန ဣဿရိယဋ္ဌေနာပိ- ဟူသောစကားဖြင့်) ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ တယိဒံ အာဓိပစ္စံ၊ ထို အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ကိစ္စေ စ၊ ၌၎င်း။ ဖလေ စ၊ ၌၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညေသမ္ပိ၊ ဤ ၂၂-ပါးမှတပါး

၁-ရှေး၌ ပရိကပ္ပဝါစက ဣတိ-ပုဒ်ရှိခဲ့သည့်အလိုအားဖြင့် ဤတွင် အဖြေတရပ်-ဟု ယူ သင့်၏။ ရှေး၌ ဣတိ-မရှိလျှင်မူကား “ဝုတ္တာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော”-ပုစ္ဆာ အနက်ပြန်၍ နောက်ဆိုသတံစကားရပ်နှင့် တဆက်တည်းဟု ယူအပ်၏။

လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဘာဝဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ (အာဓိပစ္စံ၊ ကို။) ကသွာ၊ ကြောင့်။
 နုလတ္တတိ၊ မရအပ်သနည်း။ ဟိ၊ မေးသင့် စောဒနာသင့်စ။ ပစ္စယပုဗ္ဗာ၊ ပွန်တရား
 တို့သည်။ ပစ္စယာဓိနုဝုတ္တိကာ၊ အကြောင်းပစ္စည်းနှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလဟေတုဓမ္မေသု၊ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့၌။
 အနုဝတ္တနာနုဝတ္တနိယတာ၊ အစဉ်လိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် အစဉ်လိုက်အပ်
 သည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့စောဒနာ
 ငြားအံ့။ တေ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့မှန်သော်
 လည်း။ တေသံ၊ ထို ၂၂-ပါးသောတရားတို့၏။ ဝိသေသော၊ သည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိသေး၏။ သွာယံ (ဝိသေသော)၊ ထိုအထူးကို။ “စက္ခုဝိညာဏာဒိပုဝတ္တိယဉ္စိ
 စက္ခာဒိနံ သိဒ္ဓမာဓိပစ္စ”န္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဒသိတောယေဝ၊
 သာလျှင်တည်း။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ခန္ဓပဉ္စကေ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌။
 ယာယံ သတ္တပညတ္တိ၊ အကြင်သတ္တဝါဟု ပညတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်သတ္တဝါ
 ဟူသော အမည်ပညတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿာ၊ ထိုပညတ်ခြင်း၏ ဝါ၊ ထို
 ပညတ်၏။ ဝိသေသနိဿယော၊ ထူးသောမှီရာကား။ ဆ၊ ကုန်သော။
 အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဝ၊ စွာ။ တာနိ၊
 ထိုအာယတနတို့ကို။ အာဓိပစ္စတ္တံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၌။
 စက္ခုန္ဒြိယံ။ပ။ မနိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဒိတော၊ အစ၌။ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝုတ္တာနိ၊
 ဟောအပ်ကုန်၏။ သွာယံ အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ဣမေသံ၊ ဤတရားတို့၏။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ “ဣတ္ထိ ပုရိသော”တိ၊ ဟူသော။ သမညံ၊ အမည်ကို။ လဘတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ [၁၈၉] ဒဿနတ္တံ၊ ငှါ။ (အာဓိပစ္စတ္တံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၌။
 နောက်၌လည်း နည်းတူလိုက်) ဘာဝဒွယံ၊ ဘာဝရုပ်ဣန္ဒြေ ၂-ပါးကို။ (ဝုတ္တံ၊
 ၏။) တယိမေ-တေ ဣမေ ဥပါဒိန္နုဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ယေန ဓမ္မေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊
 ကြောင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ မပြတ်ဖြစ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဥပါဒိန္နုတရားတို့၏။ ဌိတိ-
 ဟေတု၊ တည်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော။ သော ဓမ္မော၊ ထိုတရားသည်။ အယံ၊
 ဤဇီဝိဘပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္တံ၊ ငှါ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။)
 သတ္တသညိတော၊ သတ္တဝါဟု မှတ်သိအပ်သော။ သွာယံ ဓမ္မပုဉ္ဇော၊ ထိုတရား
 အစုအပုံသည်။ ပဗန္ဓဝသေန၊ အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနော၊ ဖြစ်
 လတ်သော်။ ဣမာဟိ ဝေဒနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သံကိလိဿတိ၊ ညစ်နွမ်း၏။ (တနည်း)
 သွာယံ ဓမ္မပုဉ္ဇော၊ ကို။ ပဗန္ဓဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ ဣမာဟိ
 ဝေဒနာဟိ၊ တို့သည်။ သံကိလိဿတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္တံ၊ ငှါ။
 ဝေဒနာပဉ္စကံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ/ ၏။) တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) ဝါ၊
 ထိုဝေဒနာတို့မှ။ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
 ဝါ၊ တို့အား။ ဝေါဒါနသမ္ဘာရဒဿနတ္တံ၊ ဖြူစင်ခြင်း၏ အကြောင်း အဆောက်အဦ
 တို့ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သဒ္ဓါဒိပဉ္စကံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) သမ္ဘတဝေါဒါန-

သမ္ဘာရာ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော စင်ကြယ်ကြောင်းအဆောက်အဦရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်။ (သမ္ဘဝ-မသင့်၊ သီမ္မနှင့်အညီ သမ္ဘတ-သာ သင့်သည်) ဣမေဟိ၊
 ဤဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ စ၊ ကုန်၏။ ဝိသုဒ္ဓိပုတ္တာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်
 သည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗိတကိစ္စာ စ၊ ပြီးပြီးသောကိစ္စရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်
 ၏။ ဣတိ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယာဒိနိ၊ ကုန်သော။ တိဏိ၊
 ၃-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝါရတို့၌။
 “အာဓိပစ္စတ္တံ ဥပါဒါယာ”တိ ပဒံ၊ ယ-ဟူသောပုဒ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။
 တောဝတာ၊ ဤမျှဖြင့်။ အဓိပေတတ္ထသိဒ္ဓိ၊ အလိုရှိအပ်သောအကျိုး၏ပြီးခြင်း
 သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညေသံ၊ တပါးသောတရားတို့ကို။
 အဂ္ဂဟဏံ၊ ဣန္ဒြေ၏အဖြစ်ဖြင့် မယူခြင်း-မဟောခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။)

အထ ဝါ၊ ကား။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိနံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း ဆုတ်နစ်ခြင်း
 တို့၏။ နိဿယာဒိဒဿနတ္ထမ္ပိ၊ နိဿယစသည်ကိုပြုခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ တောနိ-
 ယေဝ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။
 ဆ၊ ကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏
 မပြတ်ဖြစ်ခြင်း၏။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ မူလနိဿယဘူတာနိ၊ အရင်းခံ
 မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ယထာဟ၊ မူကား။ ဆသု၊ ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိ-
 ကာယတနာတို့သည်။ (သန္ဓေသု၊ ရှိကုန်လတ်သော်။) လောကော၊ သတ္တဝါဟူ
 သော လောကသည်။ သမုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသည်ကို။
 (အာဟ၊ ၏။) တဿာ၊ ထိုပဝတ္တိ၏။ (အနုဋီကာ သီမ္မတို့နှင့်အညီပင်)
 ဥပ္ပတ္တိ၊ ဘဝသစ်၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ သတ္တကာယဿ၊ သတ္တဝါ
 အပေါင်း၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ ဘဝအသစ်၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝိသဘာဂ-
 ဝတ္ထုသံရာဂနိမိတ္တာ၊ ဝိသဘာဂဝတ္ထု၌ ပြင်းစွာတပ်မက်ခြင်းလျှင် အကြောင်း
 ရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တိဏ္ဏံ ခေါ် မဟာရာဇ။ပ။သန္နိပတိတာ ဟောန္တိတိအာဒိ၊
 ရှိသော။ တေ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ [မဟာရာဇ၊ ကြီး။ မာတာ စ၊ အမိသည်လည်း။
 ဥတုနိ၊ ဥတုပန်းပွင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂန္ဓဗ္ဗော စ၊ ဘဝသစ်သို့ရောက်ထိုက်
 သော သတ္တဝါသည်လည်း။ ပစ္စုပဋိတော၊ ရှေးရှုတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 မာတာပိတရော စ၊ တို့သည်လည်း။ သန္နိပတိတာ၊ ဆုံစည်းမိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးသောအကြောင်းတို့၏။ (ခေါ-ကား
 အနက်ထူးမရှိ) သန္နိပါတာ၊ ဆုံစည်းခြင်း-ညီညွတ်ခြင်းကြောင့်။ ဂဗ္ဘဿ၊

၁-သီမ္မ၌ သရာဂ-အရာ၌ သံရာဂ-ဟု ရှိ၏။ အနုဋီ၌ ဝိသဘာဂဝတ္ထုသရာဂနိမိတ္တာ ဟိ-ဟု
 ဝါကျဇောတကနိပါတ်နှင့်တကွ ဝါကျသစ်အဖြစ်ဖြင့် ရှိ၏။ ထိုမူနှစ်ခုကိုထောက်၍ ဝိသဘာဂ-
 ဝတ္ထုသံရာဂနိမိတ္တာ ဟိ-ဟူသော ပါဠိကိုသာ ပါဠိမှန်ဟု-ယူအပ်၏။

ကိုယ်ဝန်၏၊ ဝါ၊ သူငယ်၏။ အဝက္ကန္တိ၊ အခိဝမ်းသို့သက်ရောက်ခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။] (တဿာ၊ ထိုပဝတ္တိ၏။) အဝဋ္ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဇီဝိတိန္ဒြိ-
 ယေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကား။) တေန၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေသည်။
 အနုပါလဘဗ္ဗတော၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 တေန၊ ကြောင့်။ “အာယု၊ အသက်။ ဌိတိ၊ တည်ကြောင်း။ ယပနာ၊
 မျှကြောင်း။ ယာပနာ၊ မျှစေကြောင်း။” ဣတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။
 (တဿာ၊ ထိုပဝတ္တိ၏။) ဥပဘောဂေါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ဝေဒနာဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ ဝေဒနာဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌာဒိ-
 သဗ္ဗဝိသယူပဘောဂေါ၊ ဣဋ္ဌ အစရှိသော အလုံးစုံသောအာရုံတို့ကို သုံးဆောင်
 ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ယထာဟ၊ မူကား။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒယတိ
 ဝေဒယတိ၊ ခံစားတတ်၏ ခံစားတတ်၏။ ဣတိ ခေါ် တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။” ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၎င်း။) ဝေ၊ သို့။ ပဝတ္တိယာ၊
 ၎င်း။ နိဿယသမုပ္ပါဒဌိတိသမ္မောဂဒဿနတ္ထံ၊ မှီရာ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း
 သုံးဆောင်ခြင်းတို့ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ ကိုင်း။ ယာဝဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊
 တိုင်အောင်ကိုင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဒသိန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ဒေသိဘာနိ၊ ကုန်၏။ စ၊
 ထိုမှတစ်ပါး။ တောနိ၊ ဤဘဝသုံးလေးပါးသောဣန္ဒြေတို့ကို။ ပဝတ္တိယာ၊ ၎င်း။
 (နိဿယာဒိဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။) ဒေသိတာနိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။
 ဣတရာနိ၊ ဤမှတစ်ပါးသောဣန္ဒြေတို့ကို။ နိဝတ္တိယာ၊ ၎င်း။ (နိဿယာဒိဒဿနတ္ထံ၊
 ငှါ။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဝိဝဋ္ဌသန္ဓိဿိတေန၊ ဝဋ္ဌကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို
 မှီသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတာနိ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ အစရှိကုန်
 သော။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နိဝတ္တိယာ၊ ဝဋ္ဌဆင်းရဲ၏နစ်ခြင်း - ကင်းပြတ်
 ခြင်း၏။ နိဿယော၊ မှီရာတည်း။ (တဿာ၊ ထိုနိဝတ္တိ၏။) ဥပပါဒေါ၊ သည်။
 အနုညာတညဿာမိတိန္ဒြိယေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကား။) တဿ၊
 ထိုအနုညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၏။ နိဝတ္တိဝသေန၊ ဆုတ်နုတ်ခြင်း ၎င်းအစွမ်းအားဖြင့်။
 ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပုဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ တဿာ၊ ထိုနိဝတ္တိ၏။ အဝဋ္ဌာနံ၊
 သည်။ အညိန္ဒြိယေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဥပဘောဂေါ၊ သည်။ အညာတာ-
 ဝိန္ဒြိယေန၊ ဖြင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကား။) အဂ္ဂုလသမုပတောတော၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကောင်းစွာကပ်၍ သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။
 ခိဏာသဝါ၊ တို့သည်။ ဝိသဝိတာယ၊ အထူးထူးသောဂုဏ်တို့ကို ဖြစ်ပွားစေပြီး
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အထူးထူးသောဂုဏ်တို့ကို ပွင့်စေပြီးသည်၏အဖြစ်

၁-ဝိသဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါတိ နာနာဂုဏဝိသဝနတော ပဒုမမိဝ ဝိကသနဋ္ဌေန ဗုဒ္ဓေါ-
 ဤဒီကာ ပ-၂၅ဝ၊ ပဋိသံ ဋ္ဌ ဒု-၈၅-တို့ကို မှီ၍ ပြန်အပ်သောအနက် ဖြစ်သည်။ သို့သော်
 ဤအရာ၌ သင့်အံ့ မထင်။

ကြောင့် ၊ ဝါ၊ ထိုက်တန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်း ပြုနိုင် ဖြစ်စေ
 နိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ။ နိဗ္ဗတိသုခံ၊ ငြိမ်းအေးခြင်း ချမ်းသာကို၊ ဝါ၊
 နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို။ ပရိဘူဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေဓိ၊ ဤနည်းဖြင့်လည်း။ တောနိ ဝေ
 ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကိုသာလျှင်။ ဒေသိတာနိ၊ ဟောတော်
 မူအပ်ကုန်၏။ တောဝတာ၊ ဤမျှဖြင့်။ ယထာဓိပေတတ္ထသိဒ္ဓိတော၊ ကြောင့်။
 အညေသံ၊ တပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ အဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)
 ဣမိနာဝ၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ နေသံ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏။ ဒေသနာက္ခမောပိ၊
 ကိုလည်း။ သံဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ်ပြီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤတွင် တရပ်ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီ။

သစ္စဝိတ္တာရကထာဝဏ္ဏနာ

[၁၉၀] ၅၂၉။ အရိယသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝိသေသနံ၊ ထူးစေသည်ကို။ အကတော၊
 မပြုမူ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ သစ္စ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာနံပိ၊ အကျဉ်း
 ပြအပ်သော သစ္စာတို့သည်လည်း။ အရိယသစ္စာနိ ဝေ၊ တို့သာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော၊ ၍။ သစ္စာနိတိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ သာမညဇောတနာ၊ သာမညကိုထွန်းပြခြင်းသည်။ ဝါ၊
 သာမညကိုပြသောစကားသည်။ ဝိသေသေ၊ ဌ။ အဝတိဋ္ဌတိ၊ သက်ရောက်၍
 တည်၏။ ဝိသေသတ္တိနာ စ၊ အထူးဖြင့် အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။
 ဝိသေသော၊ ကို။ အနုပယုဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ (သိမ္မန္တံအညီ) ဣတိ၊
 သိအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အရိယသစ္စေသု၊ တို့ကို။ ဝိစာရိတေသု၊ စိစစ်အပ်ကုန်သည်

၁-ဝိသဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါတိ နာနာဂုဏဝိကသနတော ပဒုမမိဝ ဝိကသနဋ္ဌေန ဗုဒ္ဓေါ-
 မဟာနိဒ္ဒေသ ဋ္ဌ ၃၉၀-ကို မှီသည်။ ဤအနက်လည်း ဤအရာ၌ သင့်အံ့ မထင်။
 ၂-ဤနောက်ဆုံး အနက် ၂-ချက်သည် “ဝိသဝိတာယာတိ အရဟတာယ။ အနေ-
 ကတ္တတ္တာ ဟိ ဓာတုနံ အရဟတ္တော ဝိ-ပုဗ္ဗော သု-သဒ္ဓေါ။ ဝိသဝံ ဝါ ၃၉၀ ဝသိတာ
 ကာမကာရိတာ ဝိသဝိတာ” ဟူဘော မူလဋီ ၁-၇၆-နှင့် အညီ ပြန်အပ်သော အနက်
 ဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့်မူ အဋ္ဌသာလိနိ အဇ္ဈတ္တတိက်အဖွင့်၌ အဇ္ဈတ္တ ၄-မျိုးကို ထုတ်ပြ
 ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဝိသယဇ္ဈတ္တ-ဟု ပြဆိုထား၏။ ဒီကာသဝ-
 တို့၏ အရဟတ္တဖိုလ်သည်လည်း တစိတ်တဒေသအားဖြင့် အစိုးရသောဝိသယ ဖြစ်သင့်သော
 ကြောင့် ထိုအဋ္ဌသာလိနိ အဖွင့်မှ ယူ၍ ဤ၌ ဝိသယတာယ-ဟု ဋီကာဆရာ ရေးခဲ့သည်
 သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဝိသယတာယ၊ အစိုးရသောအရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်-ဟု
 အနက်ပေးရာ၏။ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

ရှိသော်။ ဣတရုနိပိ၊ ဤမှတပါးသော သာမညသစ္စာတို့သည်လည်း။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဝိစာရိတာနေဝ၊ အပ်ကုန်ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်၎င်း။ ဝိပဿနာယ စ၊ ၎င်းလည်း။ ဘူမိဘူတာနိ၊ ဘုံဖြစ်သောတရားတို့သည်။ အရိယသစ္စာနေဝ၊ တို့သာလျှင်တည်း။ ဣတိ စကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြုသောကြောင့်၎င်း။ သစ္စာနိတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဥဒ္ဓရိတွာပိ၊ သာမညအားဖြင့် ထုတ်ပြီး၍လည်း။ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

သာသနက္ကမောတိ၊ ကား၊ ဝါ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ မ-ဟူ၍။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အရိယသစ္စဒေသနာ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ဝစနံ၊ စကားတော်ဟူသော။ သကလံ၊ သော။ သာသနံ၊ သည်။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတုသန္ဓဿနဝသေန၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းနှင့် ထိနှင်ပါးစုံတို့၏အကြောင်းတို့ကို ပြသည်၏အစွမ်း အားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ သစ္စဝိနိမုတ္တံ၊ သစ္စာမှလွတ်သောတရား မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စေသု၊ တို့၌။ ကမတိ၊ ကျရောက်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သီလသမာဓိပညာသင်္ခါတံ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ သာသနံ၊ သည်။ ဧတေသု၊ ဤသစ္စာတရားတို့၌။ ကမတိ၊ ၎င်း။ ပရိညာဒိကိစ္စသာဓန- ဝသေန၊ ပရိညာ အစရှိသောကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထိ၊ ဤသစ္စာတရားတို့၌။ ကမတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမော၊ မည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်သည်။ ကမတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ သာသနံ၊ တော်သည်။ (ကမတိ၊ ၎င်း။) သာသနဿ၊ ၎င်း။ ကမော၊ ကျရောက်ရာ ဖြစ်ရာ တည်း။ သာသနက္ကမော၊ သာသနာတော်၏ ကျရောက်ရာ ဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ သာသနပုဝတ္တိဋ္ဌာနာနိ၊ သာသနာတော်၏ ဖြစ်ရာဋ္ဌာန ဖြစ်ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တံဒေသနာ စ၊ ထိုသစ္စာတို့ကို ဟောသောဒေသနာ ကိုလည်း။ တဗ္ဗောဟာရေန၊ ထိုသစ္စာတို့၏ (သာသနက္ကမဟူသော) ဝေါဟာရ ဖြင့်၊ ဝါ၊ အမည်ဖြင့်။ (ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သိအပ်၏။

တထာတိ၊ ကား။ တံသဘာဝါ၊ ထိုသို့သောသဘောရှိကုန်၏။ ဒုက္ခာဒိ- သဘာဝါ၊ ဒုက္ခ အစရှိသောသဘောရှိကုန်၏။ အဝိတထာတိ၊ ကား။ အမုသာ- သဘာဝါ၊ မချွတ်ယွင်းသောသဘောရှိကုန်၏။ ဗာဓနာဒိဘာဝေန၊ နှိပ်စက် တတ်သည် စသည်အဖြစ်ဖြင့်။ ဘူတသဘာဝါ၊ ဟုတ်မှန်သောသဘောရှိကုန်၏။ အနညထာတိ၊ ကား။ အညာကာရရဟိတာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာမှ ကင်းကုန်၏။ အဗာဓနာဒိအာကာရဝိဝိတ္တာ၊ အဗာဓန အစရှိသောအခြင်းအရာမှ ဆိတ်ကုန်၏။ ဒုက္ခဒုက္ခတာတန္နိမိတ္တတာဟိ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်တို့ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌိတတာ၊ လွှမ်းမိုး၍တည်သည်၏အဖြစ်သည်

(သိ-သျှာ-က-မူအလိုအားဖြင့် အနိဋ္ဌတာ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏အဖြစ်သည်-ဟု ပေး) ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ မည်၏။ သမေစ္စ သမ္ပယုယ၊ တကွဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ပေါင်းဆုံ၍။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်။ ကတဘာဝေါ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ် သည်။ သင်္ခတဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဒုက္ခဒုက္ခတာတန္နိမိတ္တတာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဒဟနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသဒါဟသမာယောဂေါ၊ ကိလေသာဟူသော အပူတို့နှင့်ယှဉ်စေခြင်းသည်။ သန္တာပဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဇရာယ စ၊ အိုခြင်းဖြင့်၎င်း။ မရဏေန စ၊ သေခြင်းဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ အားဖြင့်။ ပရိဏာမေတဗ္ဗတာ၊ ပြောင်းလဲစေအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤလေးပါးသောအနက်တို့တွင်။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော၊ သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။ သရသေနော၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ အာဝိဘဝနာကာရော၊ ထင်ရှား(ဖြစ်)သောအခြင်းအရာတည်း။ ဣတရေ၊ ဤမှ တပါးသော သင်္ခတဋ္ဌ သန္တာပဋ္ဌ ဝိပရိဏာမဋ္ဌတို့သည်။ ယထာဏ္ဏမံ၊ တိုင်း။ သမုဒယမဂ္ဂနိရောဓဒဿနေဟိ၊ သမုဒယသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ နိရောဓသစ္စာတို့ကို မြင်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရော၊ တို့တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စတုန္နမ္ပိ လေးပါးသောသဘောတို့၏လည်း။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတြ တတြ၊ ထိုထို ဘဝ ထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒနဝသေန၊ နှစ်သက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗျာပိတော၊ ပျံ့နှံ့၍။ ဥိဟနံ ရာသိကရဏံ၊ အစုကိုပြုခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယူဟနံ၊ မည်၏။ (ကသွာ၊ အဘယ့်ကြောင့် ဗျာပိတော-ဟု ဆိုသနည်းဟူမူကား) အာ-ကာရဿ၊ အာ-အက္ခရာ၏။ ဗျာပ- နတ္ထတာ၊ ပျံ့နှံ့ခြင်း အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ သမုဒယတော၊ မှ။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကိုရ၏။ တဿ-အာယဿ၊ ထိုအာယမည်သောဒုက္ခကို။ ဥိဟနံ-ပဝတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယူဟနံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤအာယူဟနု သဘောသည်။ သရသေနော၊ သာလျှင်။ အာဝိဘဝနာကာရော၊ တည်း။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိဒဒါတိ၊ အပ်နှင်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဒါနံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ကား။ တံ ဒုက္ခံ၊ သင်အလိုရှိသော ထိုဒုက္ခပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမုဒ္ဓိစ္ဆာပေန္တံ ဝိယ၊ လက်ခံစေဘိသကဲ့သို့။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယံ နိဒါနဋ္ဌော၊ သည်။ ဒုက္ခဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာ- ကာရော၊ တည်း။ သံသာရဒုက္ခေန၊ နှင့်။ သံယောဇနံ၊ ယှဉ်စေခြင်းသည်။ [၁၉၁] သံယောဂဋ္ဌော၊ မည်၏။ မဂ္ဂါဓိဂမနိဝါရဏံ၊ မဂ်ဟူသောအဓိဂမကို တားမြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မဂ်ကိုရခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းသည်။ ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣမေ စ သံယောဂပလိဗောဓဋ္ဌော၊ ဤသံယောဂဋ္ဌနှင့် ပလိဗောဓဋ္ဌတို့

၁-ဤ၌ ဝိ-မရှိသင့်၊ ဒွေဓာ-ဖြင့် ဝိ-၏အနက်ကို ပြသည်။ ဤဋီကာ ဒု-၃၉၇-၌ ကြည့်။

သည်ကား။ နိရောဓမဂ္ဂဒဿနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တို့တည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌၊ ဝါ၊ ဤနိဗ္ဗာန်အာရုံသည်။ (သတိ၊ သော်။ အနုဋီ) နိဿရန္တိ၊ ထွက်မြောက်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗပုပ္ဖိပဋိနိဿဂ္ဂဘာဝတော၊ ခပ်သိမ်းသောဥပဓိတို့ကို စွန့်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သယမေဝ၊ သာလျှင်။ နိဿဋ္ဌ၊ ထွက်မြောက်ကျွတ်လွတ်၏။ သဗ္ဗသင်္ခတေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိသံယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဿရဏံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤနိဿရဏဋ္ဌသည်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ၏။ သဘာဝေန၊ အားဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တည်း။ ဣတရေ၊ ကုန်သော။ ဝိဝေကာသင်္ခတာမတဋ္ဌာ၊ ဝိဝေကဋ္ဌအသင်္ခတဋ္ဌအမတဋ္ဌတို့သည်။ ဝါ၊ ကား။ သမုဒယက္ခယအပစ္စယအဝိနာသိတာ၊ သမုဒယ၏ကုန်ခြင်း၊ အကြောင်းကင်းသောသဘော၊ မပျက်စီးခြင်းသဘောတို့သည်။ သမုဒယမဂ္ဂဒုက္ခဒဿနေန၊ ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တို့တည်း။

သံသာရတော၊ မှ။ နိဂ္ဂမနံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤနိယျာနဋ္ဌသည်။ အဿ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၏။ သရသေန၊ အားဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တည်း။ ပလိဗောဓူပစ္စေဒနေန၊ ပလိဗောဓကိုဖြတ်သဖြင့်။ နိဗ္ဗာနာဓိဂမောဝ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်းသည်သာလျှင်။ နိဗ္ဗာနနိမိတ္တတာ၊ နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းအဖြစ်ဟူသော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဟေတုဋ္ဌော၊ မည်၏။ စ၊ တပါး။ အဿ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၏။ ပညာပဓာနတ္တာ၊ ပညာလျှင် ပြဇာန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဒဿနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကား။ စတုသစ္စဒဿနံ၊ သည်။ ဒဿနဋ္ဌော၊ မည်၏။ မဂ္ဂဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု၊ တို့၌။ စတုသစ္စဒဿနေ စ၊ မြင်ရာ၌၎င်း။ ကိလေသဒုက္ခသန္တာပဝူပသမနေ စ၊ ကိလေသာဆင်းရဲဟူသောအပူကို ငြိမ်းစေရာ၌၎င်း။ အာဓိပစ္စံ၊ အကြီးအမှူး၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုအာဓိပစ္စသဘောသည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အာဓိပတေယုဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိတရားတို့ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာလမ္ပနာဓိပတိဘူတာ၊ ဓိပတိပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုမဂ္ဂတရားတို့၏။ သော အာကာရာ၊ ထိုအာရမ္မဏာဓိပတိဖြစ်သောအခြင်းအရာသည်။ အာဓိပတေယုဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဧတေ ဟေတုဒဿနာဓိပတေယုဋ္ဌော၊ ဤ ဟေတုဋ္ဌဒဿနဋ္ဌ အာဓိပတေယုဋ္ဌတို့သည်။ သမုဒယနိရောဓဒုက္ခဒဿနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာဝိဘဝနာကာရာ၊ တို့တည်း။ ။ဝေမာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၏။ (ဝေမာဒိ-ပုဒ်ကို လိုက်ပုဒ် အာဟ-နှင့်စပ်ရန် ပြသည်) အဘိသမယဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အဘိသမေတဗ္ဗဋ္ဌော၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သောသဘောတည်း။ ဝါ၊ ကား။ အဘိသမယဿ၊ ထိုးထွင်း၍သိသော

ဉာဏ်၏။ ဝိသယဘူတော၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ သဘောသည်။ အဘိသမယဋ္ဌော၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဘိသမယဿ၊ ဉာဏ်၏။ ပဝတ္တိ- အာကာရော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာသည်။ အဘိသမယဋ္ဌော၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုအဘိသမယဋ္ဌကို။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဘိသမေတဗ္ဗေန၊ သော။ ပိဋ္ဌနာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဒဿိတော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

၅၃၀။ ကုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော။ ခံ၊ အချည်းနှီးအနှစ်မဲ့သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဂါရယံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်။ ဟုတု၊ ၍။ အသာရံ၊ အနှစ်မရှိသော အရာတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သမာဂမော သမေတန္တိအာဒိသ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ဧကဝလဿ၊ သက်သက်သော။ အာဂမသဒ္ဓဿ စ၊ ၎င်း။ တေသဒ္ဓဿ စ၊ ၎င်း။ ပယောဂေ ယှဉ်ရာ၌။ သံယောဂတ္ထဿ၊ ယှဉ်ခြင်းအနက်၏။ အနုပလဗ္ဘနတော စ၊ မရအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သံသဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ပယောဂေ ၌။ (အနုဋီ သိမ္မတို့နှင့် အညီ ပယောဂေ-ဟုရှိမှ ရှေးနှင့်ညီသည်) ဥပလဗ္ဘနတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သံယောဂံ ဒီပေတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုယတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဗျတိခရကတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ တဒတ္ထဇောတကတာသိဒ္ဓိတော၊ ထိုသံယောဂအနက်ကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဥပ္ပန္နံ ဥဒိတန္တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဤပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေ နယော၊ တည်း။ ဂတိ- အတ္ထော ၌။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးသော။ အယ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟေတု-သဒ္ဓေါ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒီပေတိ၊ ၎င်း။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဖလ- နိပ္ပါဒနော၊ အကျိုးကို ပြီးစေသောအားဖြင့်။ အယတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တေသ္မာ၊ မှ။ ဖလံ၊ သည်။ ဧတိ၊ လာ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံယောဂေ၊ ကြွင်းသော အကြောင်းတို့နှင့် ယှဉ်လတ်သော်။ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ သမု- ဒယော၊ ယ-မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ သမုဒယော-ဟုသောပုဒ်။ ဝိသု- (ဂမု-ပဒ-စသော ဓာတ် တို့နှင့် မယှဉ်မှ၍) အသီးအခြား။ ပယုဇ္ဇမာနာပိ၊ ယှဉ်အပ် - ရွတ်ဆိုအပ်ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥပသဂ္ဂ- သဒ္ဓါ၊ ဥပသာရပုဒ်တို့သည်။ သဓာတုကံ၊ (အတွင်း၌ ဆောင်အပ်သော၊ ဝါ၊ အတွင်း၌ ငုပ်သော) ဓာတ်နှင့်တကွသော။ သံယောဂတ္ထံ စ၊ ယှဉ်ခြင်းအနက် ကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒတ္ထဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဒီပေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကိရိယာ- ဝိသေသကတ္တာ၊ ဓာတ်၏ အနက်ဖြစ်သော ကြိယာကို အထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

[၁၉၂] အဘာဝေါ ဧတ္ထ ရောဿာတိ နိရောဓောတိ တေနေ၊ ဤဝစနတ္ထဖြင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခဝိဝိတ္တဘာဝံ၊ ဒုက္ခမှကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒေသေတိ၊

၏။ တသ္မိံ ၊ ထိနိဗ္ဗာန်ကို။ သမဓိဂတေ၊ ကောင်းစွာရအပ်သည်ရှိသော်။ တဒဓိ-
 ဂမဝတော၊ ထိနိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်းရှိသော။ (စာကိုယ်၌ ဝ-ကျနေ၏) ပုဂ္ဂလဿ၊
 အား။ ရောဓဘာဝေါ၊ ဒုက္ခဟူသော နှောင်အိမ်၏မရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊
 ၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကား။) ပဝတ္တိသင်္ခါ ဘဿ၊ ဆင်းရဲ၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။
 ရောဓဿ၊ နှောင်အိမ်၏။ ပဋိပက္ခဘူတာယ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။
 နိဝတ္တိယာ၊ နိဝတ္တိမည်သောနိဗ္ဗာန်၏။ အဓိဂတတ္တာ၊ ရအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ တေသ္မိံ ၊ အတ္ထေ၊ ဤအနက်၌၊
 ဝါ၊ ဤအနက်ကိုဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ “တေသ္မိံ ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ (သမဓိဂတေ၊
 သော်။) ရောဓဿ၊ ဒုက္ခဟူသောနှောင်အိမ်၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊
 ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရောဓော၊ မည်၏။” ဣစ္စေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ပဒသမာ-
 သော၊ ပုဒ်တို့ကိုချဉ်းခြင်းကို၊ ဝါ၊ တွဲစပ်ခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ၎င်း။) ပန၊ ဆက်။
 တ္ထေ၊ ဤဝစနတ္ထ၌။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)
 နိဗ္ဗာနဿေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ (ဒုက္ခဘာဝေါ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ အနုပ္ပါဒေါ
 ဝေ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ နိရောဓော၊ တည်း။ အနုပ္ပါဒနိရောဓော၊ မဖြစ်
 ခြင်းဟူသောချုပ်ခြင်း။ အာယတိံ ၊ ၌။ ဘဝါဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အပူဝတ္တိ၊
 ကို။ (လဗ္ဘတိ၊ အပ်၏။) ဘင်္ဂေါ၊ ဘင်ကို။ န ပန လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်သည်ကား
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဘင်္ဂဝါစကံ၊ ဘင်ကိုဟောသော။ နိရောဓသဒ္ဓါ၊ ကို။ နိဝတ္တေတွာ၊
 ၌။ အနုပ္ပါဒဝါစကံ၊ မဖြစ်ခြင်းကိုဟောသောနိရောဓ-သဒ္ဓါကို။ ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။
 တေသ္မိံ ၊ အတ္ထေ၊ ၌။ ကာရဏေ၊ ၌။ ဖလူပစာရံ၊ စာကို၊ ဝါ၊ အကျိုး၏အမည်ကို
 တင်စားခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၌။ နိရောဓပစ္စယော၊ နိရောဓ၏အကြောင်းဖြစ်သော
 နိဗ္ဗာန်ကို။ နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။

ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓပူတ္တိယာ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၏။
 ပဋိပဒါ စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စ၊ စောဒနာဦးအံ့။
 သာ ဝေ၊ ထိုအကျင့်ပဋိပဒါသည်သာလျှင်။ ဒုက္ခနိရောဓပူတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော အကျင့်
 သည်။ တဿာ ဝေ (ဒုက္ခနိရောဓပူတ္တိယာ)၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏
 သာလျှင်။ ပဋိပဒါ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊
 ဤသို့သောစကားသည်။ န ယုဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ စောဒနာဦးအံ့။
 (န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်။) န၊ မဟုတ်။ (ယုဇ္ဇတိ ဝေ၊ လျှင်တည်း။) (ကသ္မာ၊
 ကား။) ပုဂ္ဂလာဓိဂမဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ရခြင်း၏။ ပတ္တိဘာဝေန စ၊ ရောက်ခြင်း၏
 အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ (ဝုတ္တတ္တာ-၌ ‘စပ်’) ယေဟိ၊ အကြင်မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတို့ဖြင့်။

၁-နိဗ္ဗာန်မှာသာလျှင် ဒုက္ခကင်းသည် မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မှာလည်း ဒုက္ခကင်းသည်ဟူသော
 အနက်ကို ဝေ-ဖြင့် ပြ၏။

သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဝတ္တတိ၊ ဤ။ ကာရဏဘူတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။
 တေသံ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတို့၏။ ပဋိပဒါဘာဝေန စ၊ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊
 ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ သစ္စိကိရိယာသစ္စိကရဏဓမ္မာနံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း
 နှင့် မျက်မှောက်ပြုကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့၏။ အညတ္တာဘာဝေပိ၊ တပါး
 တခြား၏အဖြစ်မရှိငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ မဟုတ်ငြားသော်လည်း။ ပုဂ္ဂလသစ္စိ-
 ကိရိယာဓမ္မဘာဝေဟိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏သစ္စိကိရိယာဓမ္မအဖြစ်၊ မဂ္ဂင်တို့၏သစ္စိကရဏ-
 ဓမ္မအဖြစ်တို့ဖြင့်။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကို။ ကတော၊ ချဲ့။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။
 ကတော၊ ဤ။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ယံ ဖလံ၊ အကြင်အရိယာ
 ဖိုလ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ၊ မဂ်ဖြင့် ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်း၏။ နိဋ္ဌာနံ၊
 အပြီးအဆုံးသည်။ (ဟောတိ၊ ဤ။) သယဉ္ဇ၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ ဒုက္ခနိရော-
 ဓပုတ္တိဘူတံ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်းသဘောဖြစ်၍ဖြစ်၏။ တဿာ၊ ထိုနိဋ္ဌာန
 ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိ၏။ (ပဋိပဒ-၌ စပ်၊ တဿာတိ
 နိဋ္ဌာနဘူတာယ ဖလသင်္ခါတာယ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ။ အနုဋီ) အဘိသမယ-
 ဘူတာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသောမဂ် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ၊

၁-စောဒနာ၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော ပဋိပဒါသည်ပင် ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိ ဖြစ်သည်ဟု ယူ၍
 ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော ပဋိပဒါသည် ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိ၏ အကြောင်း ပဋိပဒါ ဖြစ်သည်ဟု
 မဆိုသင့်ဟူ၍ စောဒနာ၏။ ပရိဟာရ၌ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဓိဂမကို ပတ္တိ-ဟု ဆိုသည်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
 ဟူသောအကျင့်ကို ထိုပတ္တိဟူသောအဓိဂမ၏ ပြီးကြောင်း (ဝါ) နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်း
 ပဋိပဒါဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ကွဲပြားသောကြောင့် ထိုအဋ္ဌကထာစကားသင့်သည်ဟု ဆိုလို၏။

၂-ဤဋီကာနှင့် အလားတူ မူလဋီကာပါဌ်ကို အနုဋီကာ ၂-၆၂-၌ “ပုဂ္ဂလသစ္စိကိရိယာ-
 ဓမ္မဘာဝေဟံတိ ပုဂ္ဂလဓမ္မဘာဝေန၊ သစ္စိကရဏဓမ္မဘာဝေန စ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်၌
 ပုဂ္ဂလဓမ္မဘာဝေန-ဖြင့် ပုဂ္ဂလသစ္စိကိရိယာ-ကို ဖွင့်သည်။ သစ္စိကရဏဓမ္မဘာဝေန-ဖြင့်
 ဓမ္မဘာဝကို ဖွင့်သည်-ဟု ယူအပ်၏။ သို့မဟုတ် သစ္စိကရဏ-သဒ္ဓါ ကြေနေသည်ဟူ၍
 သော်လည်း ယူအပ်၏။ ဆိုလိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည် အရတရား
 ကိုယ်အားဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားပင် ဖြစ်သော်လည်း ယင်းကို ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟု
 သီးခြားယူ၍၎င်း ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုပင် မျက်မှောက်ပြုကြောင်းတရားအဖြစ်ဖြင့် သီးခြားယူ၍
 ၎င်း ခွဲခြား၍ ပြသည်ဟု ဆိုလို၏။

၃-ဖိုလ်သည် မဂ်ဟူသော နိရောဓပုတ္တိ၏ အဆုံးသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ မိဒိကိုယ်တိုင်
 ကလည်း နိရောဓပုတ္တိ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏။ ပြည်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ကား ဤဋီကာပါဌ်ကို
 ထုတ်ပြ၍ ဤသို့အနက်ပြန်ထား၏။ “အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့
 ရောက်ခြင်း၏။ ယံ နိဋ္ဌာနံ၊ အကြင်ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။
 သယဉ္ဇ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော အရိယမဂ်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိဘူတံ၊ အပြီးအဆုံးမဟုတ်
 သေးဘူး ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ဆဲမျှဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တဿာ၊ ထိုနိဋ္ဌာနဖြစ်၍
 ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော နိရောဓပုတ္တိ၏။ (ပဋိပဒ-တွင် စပ်) အဘိသမယဘူတာယ၊
 ယ-ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခနိရောဓပုတ္တိယာ၊ ဓ-သို့ ရောက်ဆဲရောက်စဖြစ်သော အရိယမဂ်၏။
 (ဇာ-၌ စပ်) ပဋိပဒတော၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဤ။”

စသို့ရောက်ခြင်း၏။ (တာ-သမ္ပန်) ပဋိပဒတာ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၃၁။ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိတိ ဣတ္ထိ၊ ပါဠိ၌။ ပဋိဝိဒ္ဓကာလေ၊ ထိုးထွင်း၍ ခြီးသောကာလ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓါဒဝေါဟာရံ၊ ဗုဒ္ဓအစ ရှိသော ဝေါဟာရကို။ (အာရောပေတွာ-၌ စပ်) အဂမာ ရာဇဂဟံ ဗုဒ္ဓေါတိ- အာဒိသု ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ ဘာဝိနိ၊ မချွတ်ဖြစ်လတ်သည်၌။ ဘူတေ ဝိယ၊ ဖြစ်ပြီး၌ကဲ့သို့။ ဥပစာရော၊ တင်စား၍ ပြောဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣဟိ၊ ကြောင့်။ ပုရိမကာလေပိ၊ ရှေးကာလ၌လည်း။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဗုဒ္ဓါဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ထိုဘုရားအစ ရှိသော အရိယာတို့သည်။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ တသ္မာ အရိယသစ္စာနိတိ ဝုစ္စန္တိတိ ဣတ္ထိ၊ ၌။ အရိယပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုရိမပဒေ၊ ၌။ ဥတ္တရ- ပဒလောပေါ၊ နောက်ပုဒ်၏ကြောခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ တထာ- ဂတဿ၊ ၏။ အရိယတ္တာ၊ အရိယာမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအရိယာ မည်သောမြတ်စွာဘုရား၏။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တထာဂတေန၊ သည်။ သယံ၊ တိုင်။ အဓိဂတတ္တာ စ၊ သိအပ်ရအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပဇေဒိတတ္တာ စ၊ ဟောကြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တတော ဝေ၊ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အညေဟိ၊ တပါးသော သာဝကတို့သည်။ အဓိဂမနိယတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုသစ္စာတို့သည်။ တဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ (သစ္စာနိ၊ တို့သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ အရိယဘာဝသိဒ္ဓိတောပီတိ ဣတ္ထိ၊ ၌။ အရိယသာဓကောနိ၊ အရိယာအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ (ဘာဝ-ကြေ သည်) သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ အရိယသစ္စာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဥတ္တရပဒလောပေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ အရိယာနိ သစ္စာနိတိပီတိ ဣတ္ထိ၊ ၌။ အဝိတထဘာဝေန၊ မမှားသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အရဏိယတ္တာ အဓိဂန္တုဗ္ဗတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယာနိ၊ ယ-မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အရိယ- သမညာ၊ အရိယဟူသောအမည်ကို၊ ဝါ၊ သဒ္ဓါကို။ အဝိသံဝါဒကေ၊ မချွတ်ယွင်း စေတတ်သော။ အဝိတထေ၊ မချွတ်မယွင်းမှန်ကန်သောအနက်၌။ နိရုဇ္ဇာ၊ ထင်၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

[၁၉၃] ၅၃၂။ ဗာနေလက္ခဏန္တိ ဣတ္ထိ၊ ၌။ ဒုက္ခဒုက္ခတန္တိမိတ္တာဘာဝေါ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (ဗာနေ၊ နှိပ်စက်

ခြင်း မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ဥဒယဝယပဋိပဋိတဘာဝေါ၊ အဖြစ်အပျက်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဗာဓနံ၊ မည်၏။ ဘဝါဒိသု၊ တို့၌။ ဇာတိ-အာဒိဝသေန စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ စက္ခုရောဂါဒိဝသေန စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ အနေကဓာ၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပဝတ္တနမေဝ၊ မပြတ်ဖြစ်စေခြင်းသည် ပင်လျှင်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ သန္တာပနံ၊ ပူလောင်စေခြင်းမည်၏။ အဿ၊ ထို ဒုက္ခသစ္စာအား။ တံ၊ ထိုပူလောင်စေခြင်းဟူသော။ ကိစ္စံ ရသော။ ကိစ္စရသ သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သန္တာပနရသံ၊ မည်၏။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိသု၊ ပဝတ္တိ နိဝတ္တိဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ သံသာရဝိမောက္ခေသု၊ သံသရာနှင့် လွတ် မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်တို့တွင်။ (မူလဋီကာ-၌ သံသာရမောက္ခေသု-ဟု ရှိ၏၊ ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေ၏) ပဝတ္တိ၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ ဂယုတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ တေသ္မာ၊ ဤအကြောင်းတရားမှ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပဘဝတိ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ ပုရိမဘဝေန၊ နှင့်။ ပစ္ဆိမဘဝေါ၊ သည်။ ဃဋ္ဌိတော၊ ဆက်စပ်သည်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဘဝေါ၊ မည်၏။ “ဝေမ္ပိ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ တဏှာနုသယေ၊ တဏှာဟူသောအနုသယကို။ အနုဟတေ၊ မပယ်မနုတ်အပ် သေးသည်ရှိသော်။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပုနပျုနံ၊ လဲ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၎င်း။” ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲကို။ ပုနပျုနံ၊ လဲ။ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်း သည်။ အနုပစ္စေဒကရဏံ၊ မပြတ်စဲသည်ကို ပြုခြင်းမည်၏။ ဘဝနိဿရဏနိဝါ-ရဏံ၊ ဘဝမှထွက်သွားခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းသည်။ ပလိဗောဓော၊ မည်၏။ တဏှက္ခယာဒိဘာဝေန၊ တဏှာ၏ကုန်ရာစသည်အဖြစ်ဖြင့်။ သဗ္ဗဒုက္ခသန္တတာ၊ အလုံးစုံသောဆင်းရဲတို့၏ ငြိမ်းသည်၏အဖြစ်သည်။ သန္တိ၊ မည်၏။ အစုတိ-ရသန္တိ၊ ကား။ အစုတိသမ္ပတ္တိကံ၊ မစုတေခြင်း-မရွေ့လျော့ခြင်း-မသေပျက်ခြင်း ဟူသော ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ဂုဏ်ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အစဝနကိစ္စံ၊ မစုတေခြင်း-မရွေ့လျော့ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ စ၊ ဆက်။ စဝနဘာဝံ၊ ရွေ့လျော့ခြင်း-ပျက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ ကိစ္စမိဝ၊ ကဲ့သို့။ ကတု၊ ရှိ။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ကိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုနိရောဓမည်သောနိဗ္ဗာန်၏။ သဘာဝါ-ပရိစ္စဇနံ၊ သဘောကိုမစွန့်ခြင်းဟူသော။ အဝိကာရိတာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိ သည်၏အဖြစ်ကို။ အစဝနံ၊ မစုတေခြင်း-မရွေ့လျော့ခြင်း-မပျက်ခြင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓနိမိတ္တသုညတာယ၊ ခန္ဓာငါးပါးဟူသောနိမိတ်မှ ဆိတ်သုဉ်း သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဂ္ဂဟံ၊ အထည်ကိုယ်ခြေမရှိသည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ ဂယုတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အနုသယ-သမုစ္ဆိန္ဒနေန၊ အနုသယကိုအကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောအားဖြင့်။ သံသာရစာရကတော၊ သံသရာဟူသောနှောင်အိမ်မှ။ နိဂ္ဂမနူပါယဘာဝေါ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ နိယျာနံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အနုပ္ပါဒနိရောဓနံ၊

မဖြစ်စေခြင်းဟူသော ချုပ်စေခြင်းသည်။ ကိလေသပုဟာနကရဏံ၊ မည်၏။
 နိမိတ္တတော စ၊ ရှုအပ်သောအာရုံဟူသော ဗဟိဒ္ဓသင်္ခါရနိမိတ်မှ၎င်း။ ပဝတ္တတော
 စ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ကိလေသကံဝိပါက်ခန္ဓာဟူသော အဇ္ဈတ္တပဝတ္တမှ၎င်း။
 စိတ္တဿ၊ (မဂ်)စိတ်၏။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသဘောသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဂယုတိ၊
 အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

၅၃၃။ သုဝဏ္ဏာဒိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒိဿမာနံ၊ ထင်သော၊ ဝါ၊ မြင်ရသော။
 အသုဝဏ္ဏာဒိ၊ ရှေ့စသည်မဟုတ်သောဝတ္ထုသည်။ မာယာ၊ မည်၏။ ဝါ၊ မျက်လှည့်
 ပြုအပ်သောဝတ္ထုမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုသဗ္ဗာဝါ၊ အထည်ဝတ္ထု၏
 ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုမျက်လှည့်ဝတ္ထု၏။ ဝိပရိတတာ၊
 ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ပန၊ တပါး။ ဥဒကံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 ဒိဿမာနာ၊ သော။ မရိစိ၊ တံလျှပ်သည်။ ဥပဂတာနံ၊ ချဉ်းကပ်လာကုန်သော
 သူတို့အား။ တုစ္ဆာ၊ အချဉ်းနီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တဿာ၊ ထိုတံလျှပ်၏။
 ဝတ္ထုမတ္တမ္ပိ၊ မျှသော်လည်း။ န ဒိဿတိ၊ မထင်၊ ဝါ၊ မမြင်ရ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (သာ၊ ထိုတံလျှပ်ကို။) ဝိသံဝါဒိကာ၊ ချွတ်ယွင်းစေတတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။
 မရိစိမာယာအတ္တဝိဓုရော၊ အတ္တတို့နှင့် မတူသော။ ဘာဝေါ၊ သဘောသည်။
 တစ္ဆာဝိပရိတဘူတဘာဝေါ၊ မည်၏။ အရိယဉာဏဿာတိ၊ ကား။ အရိယဿ
 အဝိတထဂ္ဂါဟကဿ၊ မချွတ်မယွင်း ယူတတ် သိတတ်သော။ ဉာဏဿ၊ ၎င်း။
 (အနုဋ္ဌိ၌ အရိယာနံ ဉာဏဿ-ဟု ဖွင့်၏) တေန၊ ထိုအရိယဉာဏဿ-ပုဒ်ဖြင့်။
 ပဋိဝေဓဉာဏံ ဝိယ၊ ဉာဏ်ကိုကဲ့သို့။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဂဟိတံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တေသံ၊ ထိုပဋိဝေဓဉာဏံ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့၏။ ပဋိ-
 ဝိဇ္ဇိတဗ္ဗတာ စ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အာရမ္မဏဘာဝေါ စ၊
 အာရုံ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဂေါစရဘာဝေါ၊ ကျက်စားရာ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
 ၎င်း။ အဂ္ဂိလက္ခဏံ၊ ဟူသည်။ ဥဏှတ္တံ၊ ပူသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊
 ထိုပူခြင်းလက္ခဏာသည်။ ကတ္တစိ၊ သော။ ကဋ္ဌာဒိဥပါဒါနဘေဒေ၊ ထင်းအစရှိ
 သော လောင်စာအထူးအပြား၌။ ဝိသံဝါဒကံ ဝါ၊ ချွတ်ယွင်းစေသည်သော်၎င်း။
 ဝိပရိတံ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သည်သော်၎င်း။ အဘူတံ ဝါ၊ မဟုတ်မမှန်သည်သော်
 ၎င်း။ ကဒါစိပိ၊ မျှ၌သော်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇာတိဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာ
 အထော မရဏဓမ္မိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိကာ၊
 တို့သည်။ လောကပကတိ၊ လောက၏ ဓမ္မတာသဘောမည်၏။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်
 သော။ တိရစ္ဆာနာနံ၊ တို့၏။ တိရိယံ၊ ဖီလာကန်လန်။ ဒိဗတော၊ ရှည်သည်၏
 အဖြစ်၎င်း။ မနုဿာဒိနံ၊ တို့၏။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဒိဗတော၊ ၎င်း။ ဝုဒ္ဓိနိဋ္ဌံ၊
 ကြီးပွားခြင်း၏အဆုံးသို့။ ပတ္တာနံ၊ ရောက်ကုန်သော သက်ရှိသက်မဲ့ဝတ္ထုတို့၏။
 အဝဗ္ဗနံ၊ မတိုးပွားခြင်း၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိကာ စ၊ အစရှိသောသဘောသည်

လည်း။ လောကပကတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တစ္ဆာဝိပရိတ-
 ဘူတဘာဝေသု၊ တစ္ဆဘာဝ အဝိပရိတဘာဝ ဘူတဘာဝတို့တွင်။ ပစ္ဆိမော၊
 နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဘူတဘာဝသည်။ တထတာ၊ မှန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။
 ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော တစ္ဆဘာဝသည်။ အဝိတထတာ၊ မချွတ်ယွင်းသည်၏
 အဖြစ်တည်း။ မဇ္ဈိမော၊ အလယ်ဖြစ်သော အဝိပရိတဘာဝသည်။ အနုည-
 ထတာ၊ တပါးသောအပြားမဟုတ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 ဧတေသံ၊ ဤသုံးပါးသောသဘောတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။

[၁၉၄] ဒုက္ခာ၊ မှ။ အညံ၊ သော။ ဗာဓကံ၊ နှိပ်စက်တတ်သောတရားသည်။
 န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ တဏှာပိ၊ သည်လည်း။
 ဇာတိ ဝိယ၊ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်း ဇာတိကဲ့သို့။ ဒုက္ခနိမိတ္တတာယ၊ ဒုက္ခ၏
 အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဗာဓိကာ၊ နှိပ်စက်တတ်သည်။ ဟောတိ နနု၊ လော။
 ဣတိ၊ အံ။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဗာဓကပ္ပဘဝဘာဝေန၊
 နှိပ်စက်တတ်သောဒုက္ခသစ္စာ၏ အမှန်အစအကြောင်းရင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသံ၊
 ခြား။ ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ယူသည်ရှိ
 သော်။ ပဝတ္ထိ စ၊ ကို၎င်း။ ပဝတ္ထိဟေတု စ၊ ကို၎င်း။ အသကံရတော၊ မရော
 ယက်သောအားဖြင့်။ ဗောဓိတာ၊ သိစေအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ
 ဝါ၊ ကား။ ဇာတိအာဒိနံ ဝိယ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့၏ကဲ့သို့။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။
 အဓိဋ္ဌာနဘာဝေါ စ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဒုက္ခဒုက္ခတာ စ၊ သည်၎င်း။
 ဗာဓကတာ၊ အဖြစ်မည်၏။ ဒုက္ခပ္ပဘဝဘာ၊ ဒုက္ခ၏အမှန်အစ၏အဖြစ်သည်။
 (ဗာဓကတာ၊ မည်သည်။) န၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဘဝဘာဝေန၊ ဖြင့်။
 ဝိသံ၊ ခြား။ ဂဟိတာယ၊ ယူအပ်ပြီးသော။ တဏှာယ၊ ၏။ ဗာဓကဘာဝပ္ပ-
 သင်္ဂေါ၊ ဗာဓကအဖြစ်နှင့် စပ်လျဉ်းခြင်းသည်။ ဝါ၊ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာ အညံ န ဗာဓကန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 ဗာဓကတ္တနိယာမေနာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဗာဓကမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။
 ဒုက္ခမေဝ၊ သာလျှင်။ ဗာဓကံ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွိဓာပိ၊ အား
 ဖြင့်လည်း။ ဗာဓကတ္တာဝဓာရဏေန၊ ဗာဓကအဖြစ်ကိုပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်း
 ဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဗာဓကတ္တနိယာမေနာတိ၊
 ပုဒ်၌။ ဗာဓကတ္တဿ စ၊ ဗာဓကအဖြစ်၏၎င်း။ (အနုဋီ သိမ္မုတို့နှင့်အညီ) ဗာဓ-
 ကတ္ထေ စ၊ အဖြစ်၌၎င်း။ နိယာမေန၊ ကိန်းသေမြဲသောအားဖြင့်။ (ဣတိ၊ သို့။
 သမာသော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။) ဗာဓကတ္တဿ၊ နှိပ်စက်တတ်သည်၏
 အဖြစ်၏။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ နိယတတာ၊ ကိန်းသေမြဲသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုက္ခဿ စ၊ ၏လည်း။ ဗာဓကတ္ထေ၊ ၌။ နိယတတာ၊
 အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သိအပ်၏။

တံ ဝိနာ နာညတောတိ၊ ကား။ အဝသေသကိလေသအဝသေသာကုသလ-
 သာသဝကုသလမူလာဝသေသသာသဝကုသလဓမ္မာနံ၊ တဏှာမှ ကြွင်းသော
 ကိလေသာ၊ ကြွင်းသော အကုသိုလ်တရား၊ သာသဝကုသိုလ်မူလတရား၊ ကြွင်းသော
 သာသဝကုသိုလ်တရားတို့၏။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်းပါဠိမှယူသည်) ဒုက္ခဟေတု-
 ဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ တဏှာယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။
 တေသံ၊ ထိုကြွင်းသော ကိလေသာစသည်တို့၏။ ဒုက္ခဟေတုဘာဝေ၊ အဖြစ်
 သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ အထူးကား။ တေဟိ၊ ကြွင်းသော ကိလေသာစသည်
 တို့နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ရှိလည်း။ တဏှာယ၊ ၏။ ဒုက္ခဟေတုဘာဝေ၊ ဒုက္ခ၏
 အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။
 ဝိနာ၊ ရှိ။ အကုသလေဟိ စ၊ တို့နှင့်တကွ၎င်း။ ရူပါဝစရာဒိကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။
 ဝိနာ၊ ရှိ။ ကာမာဝစရာဒိဟိ စ၊ တို့နှင့်တကွ၎င်း။ တဏှာယ၊ ၏။ ဒုက္ခနိဗ္ဗတ္တ-
 ကတ္တာ၊ ဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သန္တဘာဝဿ၊ ငြိမ်း
 သည်၏အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သန္တဘာဝေ၊ ဌ။ နိယာမော၊ သည်။ သန္တဘာဝ-
 နိယာမော၊ မည်၏။ တေန သန္တဘာဝနိယာမေန၊ အားဖြင့်။ တစ္ဆနိယျာန-
 ဘာဝတ္တာတိ၊ ကား။ တေဿ၊ ဤတရားအား။ ဒွိဓာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ နိယာမေန၊
 အားဖြင့်။ တစ္ဆော၊ မှန်ကန်သော၊ ဝါ၊ မချွတ်ယွင်းသော။ နိယျာနဘာဝေ၊
 နိယျာန၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ-ဌ စပ) မိစ္ဆာမဂ္ဂဿ ဝိယ၊ ၏ကဲ့သို့။
 ဝိပရိတတာယ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ (အတစ္ဆော၊ မမှန်ကန်သည်၊ ဝါ၊ ချွတ်ယွင်းသည်။
 န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ လောကိယမဂ္ဂဿ ဝိယ ဝါ၊ ၏ကဲ့သို့မူလည်း။ အနေကန္တိ-
 ကတာယ၊ ကေနမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အတစ္ဆော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ တစ္ဆနိယျာနဘာဝေ၊ မည်၏။ မဂ္ဂေါ၊ အရိယာမဂ်ကိုရ၏။
 တဿ(တစ္ဆနိယျာနဘာဝဿ)၊ ၏။ ဘာဝေ၊ သည်။ တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္ထံ၊
 မည်၏။ တသ္မာ တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တာ၊ ထိုသို့မချွတ်ယွင်းသော နိယျာနအဖြစ်
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝါရတို့၌၊ ဝါ၊ သစ္စာတို့၌။ ဒွိဓာပိ၊
 အားဖြင့်လည်း။ နိယာမေန၊ ဖြင့်။ တစ္ဆာဝိပရိတဘူတဘာဝေ၊ ဘူတအဖြစ်ကို
 ဝါ၊ ဘူတသဘောကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတိ တစ္ဆာဝိပလ္လာသာတိ-
 အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၅၃၄။ သစ္စသဒ္ဓဿ၊ ၏။ သမ္ဘဝန္တာနံ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သော။ အတ္တာနံ၊
 တို့ကို။ ဥဒ္ဓရဏံ၊ ထုတ်ပြခြင်းသည်။ (အတ္ထုဒ္ဓါရော၊ မည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။
 သမ္ဘဝန္တေ၊ ကုန်သော။ အတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဝတော၊ ရှိ။ အဓိပ္ပေတဿ၊ အလိုရှိ
 အပ်သော။ အတ္ထဿ၊ ကို။ ဥဒ္ဓရဏံ နိဒ္ဓါရဏံ၊ ရှေးထုတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထုဒ္ဓါရော၊
 မည်၏။ ဝိရတိသစ္စေတိ၊ ကား။ မုသာဝါဒဝိရတိယံ၊ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ရှောင်
 ခြင်း၌။ ဟိ၊ မှန်။ သစ္စသဒ္ဓေါ၊ သည်။ အညဝိရတီသု၊ တပါးသောဝိရတီတို့၌။

န နိရုဇ္ဈော၊ မထင်။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ဝိရတိသစ္စံ၊ သည်။ သမာဒါနဝိရတိ၊ တီ-တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (တနည်း) ဝိရတိသစ္စံ၊ ကို။ သမာဒါန-ဝိရတိတိ၊ တီ-ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသမ္ပိ၊ ထိုဆရာတို့၏လည်း။ (ဝါဒေ၊ ဌံ။) သမာဒါနမတ္တံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းမျှသည်။ ဝိရတိသစ္စံ၊ သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ အထခေါ၊ သော်ကား။ သမာဒါနာဝိသံဝါဒနံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းကို မချွတ်ယွင်းစေခြင်းသည်။ (ဝိရတိသစ္စံ၊ မည်၏။) ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုသမာဒါနာဝိသံဝါဒနသည်။ ပဋိညာသစ္စံ၊ ဝန်ခံချက်ကိုမှန်စေသော ပဋိညာသစ္စာ ဖြစ်၍။ မုသာဝါဒဝိရတိယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ဣဒမေဝ၊ ဤအယူသည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညံ၊ တပါးသောအယူသည်။ မောသံ၊ အချည်းနှီးသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မှားသောအယူသည်။ သစ္စန္တိ၊ မှန်သည်ဟူ၍။ အဘိနိဝိသနဝုတ္တိယာ၊ မြဲမြံစွာလုံးသွင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသစ္စံ၊ မည်၏။ အမောသမ္ပတ္တာ၊ မပျက်စီးသောသဘော တရား၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ မောသမ္ပ နဿနမ္ပံ ဟောတိ-ဟူသောသုတ္တန်နိဋ္ဌ ၃ ၂၂၅-ကို မှီသည်) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရမတ္ထသစ္စံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ “အမောသမ္ပံ၊ မပျက်စီးသောသဘောရှိသော။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အရိယာ၊ တို့သည်။ သစ္စတော၊ အမှန်တရားဟူ၍။ ဝိဒ္ဓါ၊ သိကုန်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ စ၊ ထိုပရမတ္ထသစ္စာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ [၁၉၅] တံသမ္မာပ-ကဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂဿ စ၊ ကို၎င်း။ ပဇာနနာ၊ အပြားအားဖြင့်သိခြင်းသည်။ ပဋိဝေဓော၊ သည်။ အဝိဝါဒကာရဏံ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ငြင်းခုံမှုကင်းခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုယမ္ပိ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်-ဟူသော တရားနှစ်ပါးအပေါင်းကိုလည်း။ ဧကံ ဟိ သစ္စံ။ပ။ ပဇာနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိဿာ ဂါထာယ၊ ဌံ။ သစ္စန္တိ၊ တပါးတည်း သောသစ္စာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ယသ္မိံ ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် အရိယာမဂ်ဟူသော အကြင် အမှန်တရားကြောင့်။ (နော ဝိဝဒေ-၌ စပံ) ဝါ၊ ဌံ။ ဝါ၊ ကို။ ပဇာနံ-ပဇာနန္တာ၊

၁-နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်-ဟူသော တရား ၂-ပါး၌ သစ္စ-သဒ္ဓါထင်လျှင် ဧကံ ဟိ သစ္စံ-ဟု အဘယ် ကြောင့်ဟောပါသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ တဿ ပန-စသည်ကို မိန့်သည်။ တနည်းကား- ဒုက္ခနှင့်သမုဒယကို သိခြင်းလည်းရှိသေးသည် မဟုတ်လော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ တဿ ပန-စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုကြောင့် အနုဋီ ၂-၆၃ ၌ “သတိပိ ဒုက္ခသမုဒယာဝဗောဓေ ယာဝဒေဝ နိရောဓမဂ္ဂါဓိဂမတ္တာ ပညာဘာဝနာတိ ပစ္ဆိမဒုယသေဝ သစ္စတ္ထံ သာတိသယံ၊ တဒဓိဂမဿ စ အဝိဝါဒဟေတုတံ သုတ္တေ ဝိဘာဝိတံ ဒဿေန္တော တဿ ပနာတိအာဒိမာဟ” ဟု ဆို၏။ (သာတိသယံ၊ သော။ သစ္စတ္ထံ စ၊ အဖြစ်ကို၎င်း။ သုတ္တေ၊ ဌံ။ ဝိဘာဝိတံ၊ သော။ တဒဓိဂမဿ၊ ထိုသစ္စာနှစ်ပါးကို ရခြင်း သိခြင်း၏။ အဝိဝါဒဟေတုတံ စ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်း အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဿေန္တော၊ ၍)။

အပြားအားဖြင့်သိသော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းသည်။ နော ဝိဝဒေ၊ မငြင်းခုံရာ။ (တံ) သစ္စံ၊ ထိုငြင်းခုံမှုကင်းကြောင်း ဖြစ်သော အမှန်တရားသည်။ ဧကံ ဟိ၊ တပါးသာတည်း။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက် သောသစ္စာသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။]

၅၃၅။ “တေံ၊ ဤဇာတိအစရှိသော တရားအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခံ အရိယ- သစ္စံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့ဆို၍။ အာဂစ္ဆေယျ၊ ဧ၊ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤသို့လာနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတီတိ၊ မရှိဟူသော။” ဧတေန၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့၏။ ဒုက္ခအရိယသစ္စဘာဝေ၊ အဖြစ်၌။ အဝိပရိတတံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဧကန္တေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဗာဓကဘာဝတော၊ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ “ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ အညံ၊ ဇာတိအစရှိသည်မှ တပါးတည်း။ ဣတိ၊ သို့ဆို၍။ အာဂစ္ဆေယျ၊ ဧ၊ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤလာနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတီတိ၊ မရှိဟူသော။” ဣမိနာ၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ ဒုက္ခအရိယသစ္စဘာဝဿ၊ ဧ။ ဇာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ နိယတတံ၊ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနညတ္တဘာဝတော၊ တပါးသောတရားတို့ ၌မဖြစ်ခြင်းမရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ကထဉ္စိ၊ တစုံတခုသောအကြောင်းကြောင့်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံစိတ္တော၊ ဤသို့သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ သစေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍မူလည်းလာရာ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပညာပနေ၊ ပညတ်ခြင်း၌။ သဟဓမ္မေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ ဉာပနေ၊ သိစေခြင်း၌။ အတ္တနော၊ ဧ။ ဝါဒဿ၊ ကိ။ ပတိဋ္ဌာပနေ၊ တည်စေခြင်း၌။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်သောသူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အဟမေတံ။ ပ။ ပညာပဿာမိတိ အာဂစ္ဆေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့၏။ အနညထတာ ဧဝ စ၊ တပါးသောအပြား အားဖြင့် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်၎င်း။ အညဿ၊ ဇာတိ စသည်မှ တပါးသော။ တထာဘူတဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသောတရား၏။ အဘာဝေါယေဝ စ၊ မရှိခြင်းသည်သာလျှင်၎င်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဌာနာဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ မရှိခြင်းပေတည်း။ ကောစိ၊ သူသည်။ သစေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အံ။ အာဂစ္ဆတု၊ လာပေစေ။ ပန၊ သော်လည်း။ ဌာနံ၊ ပညတ်နိုင်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သုတ္တတ္ထော၊ သုတ်၏အနက်တည်း။ ဒုတိယသုတ္တေပိ၊ ၌လည်း။ သေ နယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ တတ္ထ၊ ထိုဒုတိယသုတ်၌။ အတ္တဘာဝပဋိလာဘေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်လျှင်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့သို့။ ပတ္တိ စ၊ ရောက်ခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပုခိဘာဝေါ စ၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပတ္တတာ စ၊

ဤဒုက္ခသစ္စာနိဒ္ဒေသ၌။ ဂဟိတောဝါ ယူအပ်ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဓာတုက္ခောဘပစ္စယံ၊ ဓာတ်ချောက်ချားခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဗျာဓိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ၊ အပေါင်းကို။ ကေ၊ သော။ ကောဠာသံ၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဒွါဒသ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တဏှာဘာဝသာမညေန၊ တဏှာအဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ကေဠိ၊ တည်း။ ကတော၊ ရှိ။ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဂဟိတာ-၌ စပ်) အညေ၊ ကုန်သော။ အန္တောဂဓဘေဒေါ အတွင်းဝင်သောအပြားတို့ကို။ အနာမသိတော၊ မသုံးသပ်မှု၍။ ကေရူပေန၊ တခုတည်းသောသရုပ်သဘော အားဖြင့်။ ကာမံ ဂဟိတာပိ၊ အကယ်၍ ယူအပ်ငြားသော်လည်း။ တဏှာ၊ ကို။ (ဝုတ္တာ-၌ စပ်) သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတာ စ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာ၎င်း။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတာ စ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိရဟိတာ၊ ဒိဋ္ဌိမှကင်းသော။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ကာမဿာဒဘူတာ စ၊ ကာမ၌ သာယာသောသဘောဖြစ်၍ ဖြစ်သောတဏှာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဓာဝါ ဖြင့်သာလျှင်။ ဘိန္ဒိတော၊ ရှိ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်၏။ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ မဂ္ဂသစ္စ- ဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ကေဠိ၊ တည်း။ ကတော၊ ရှိ။ ဝုတ္တာပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဘိန္ဒာ ဝေ၊ ကွဲပြားကုန်သည် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

ဇာတိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

ဘဝေတိ၊ ကား။ အာဒါနနိက္ခေပပရိစ္ဆိန္နော၊ သော။ ဓမ္မပုဗန္ဓော၊ ရုပ်နာမ် တရားအစဉ်သည်။ ဘဝေါ၊ မည်၏။ တသ္မိံ ဘဝေါ ဌံ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုဘဝကို။ (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်) ဣတ္ထိ၊ ဤဘဝ၌။ ယောနိဂတိအာဒိဝိဘာဂေါ၊ ယောနိဂတိ စသည်ဖြင့် ဝေဘန်ခြင်းရှိသောတရားအပေါင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိတိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိ၊ ဤအပေါင်း၌။ သမာနန္ဓယာ၊ တူသောအနှယ်ရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ နိကာယော၊ အပေါင်းကို (ဝါ) ဂိုဏ်းကိုရ၏။

၁-ကာမတဏှာဘာဝသာမညေန-ဟူရာ၌ သိမှုနှင့်အညီ ကာမံ တဏှာဘာဝသာမညေန- ဟု ရှိစေရမည်။ ထိုသို့ရှိပါမှ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာတို့ကိုလည်း သိမ်းယူနိုင်မည်။
 ၂-ဤ ဂဟိတာပိ-အရာ၌ “ဂဟိတာ၊ တထာပိ” ဟုရှိလျှင် သာ၍ ကောင်းသည်။ ထိုသို့ ရှိလျှင် ကာမံ ဂဟိတာ၊ အပ်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း-ဟု အနက်ပေး။ ဝါကျအစ၌ ကာမံ-ပုဒ် (ဝါ) ကာမ-သဒ္ဒါ ပိုသည်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။

သင်္ခတလက္ခဏေတိ၊ ကား။ ယတ္ထ ကတ္တစိ၊ သော။ ဥပ္ပါဒေ၊ ဥပါဒ်၌၊ ဝါ၊
 ဖြစ်ခြင်း၌။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုဥပါဒ်သည်။ ဇနနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခြင်းအနက်ကြောင့်။
 ဇာတိ၊ မည်၏။ ပဋိသန္ဓိယန္တိ၊ ကား။ [၁၉၇] ပဋိသန္ဓိစိတ္တက္ခဏေ၊ ၌။ သမ္ပတိ-
 ဇာတောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (သမဘိနိဝိဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော။) ဇာတ-
 သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ (မြန်မာမူဟောင်းနှင့်အညီ ဇာတ-သာ သင့်သည်၊ ဇာတိ-ကား
 မသင့်။ သိမူအလိုအားဖြင့် ဇာတသဒ္ဓေ၊ ၌-ဟု အနက်ပေး၊ သင့်သည်ပင်)
 လဗ္ဘမာနံ၊ သော။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ မှ။ နိက္ခမနသင်္ခါတံ၊ သော။ ဇာယနတ္ထံ၊
 ဖွားမြင်ခြင်းအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၌။ ပဿတိယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။
 အဘိဇာတိယံ၊ ဖွားမြင်တော်မူခြင်း၌။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တောယ၊
 ဤအနက်သဘောဖြင့်။ ခတ္တိယာဒိသမညာ၊ ခတ္တိယ အစရှိသောအမည်သည်။
 ဇာယတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ကုလံ၊ အမျိုးအနွယ်ကိုရ၏။

၅၃၈။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ သယန္တိ၊ အိပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေယျာ၊
 မည်၏။ ဧတေသံ၊ ဤသတ္တဝါတို့၏။ သေယျာ၊ အိပ်ရာကား။ မာတုကုစ္ဆိ-
 သင်္ခါတော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ဂဗ္ဘော၊ တိုက်ခန်းတည်း။ (တနည်း) ဧတေသံ၊
 တို့အား။ မာတုကုစ္ဆိသင်္ခါတော၊ သော။ ဂဗ္ဘော၊ တိုက်ခန်းဟူသော။ သေယျာ၊
 သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဗ္ဘသေယျကာ၊ မည်ကုန်၏။ အဏ္ဏဇာ စ၊
 ဥမှပေါက်ဖွားသောသတ္တဝါတို့ကို၎င်း။ ဇလာဗုဇာ စ၊ သူငယ်အိမ်မှပေါက်ဖွား
 သောသတ္တဝါတို့ကို၎င်း။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတရေသန္တိ၊ ကား။ သံသေဒဇာနံ
 စ၊ အညိုကိုစွဲ၍ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့အား၎င်း။ ဩပပါတိကာနဉ္စ၊ အနီး၌ကျလာ
 သကဲ့သို့ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်သောသတ္တဝါတို့အား၎င်း။ အယမ္ပိ စာတိ၊ ကား။
 ပဋိသန္ဓိခန္ဓေသ္မေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဝုတ္တကထာပိ၊ သည်သော်လည်း။
 ပဋိသန္ဓိတော ပဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တကထာယံ၊ ၌။ ပဂေဝ၊ စောစောစီးစီး
 ရှေးဦးစွာပင်ပြီး၏။ ဝါ၊ အဘယ်မှာဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ
 တေသံ ပဋ္ဌမပါတုဘာဝေါ ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

ဥမ္မုဇနဝသေန၊ ပေါ်လာသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်-
 သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥမ္မုဇနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ဝက္ခမာနဝိဘာဂံ၊
 ဆိုအပ်လတံ့သော ဝေဘန်ခြင်း-ကွဲပြားခြင်းရှိသော။ ဒုက္ခဝိစိတ္တံ၊ ဒုက္ခ၏
 ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ဆန်းကြယ်သော ဒုက္ခအပေါင်းကို။ ပစ္စု-
 ပဋ္ဌပေတိ၊ ရှေးရှုဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဝိစိတ္တတာပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။

၅၃၉။ ကသ္မာ ပနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတော၊ သော။ စောဒကဿ၊ ၎င်း။ အယံ၊
 ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ဧကန္တဒုက္ခေ၊ စင်စစ်ဆင်းရဲသော။
 နိရယေ၊ ၌။ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်တန်စေ။ ဝါ၊

နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော အိပ်ရာအပြင်၌။ နာပိ(နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ လည်းမဟုတ်။ ရတနာ-
 မယကုဋိမမနောဟရေ၊ ရတနာဖြင့်ပြီးသော ထွင်းဖောက်အပ်သောပန်းတို့ဖြင့်
 စိတ်နှလုံးကို ဆွဲဆောင်တတ်သော။ ပါသာဒတလေ၊ ၌။ နာပိ(နိဗ္ဗတ္တတိ)၊
 မဟုတ်။ သိတ္တသမ္ပဋကုသုမောပဟာရဝတိ၊ တံမြက်လှည်း၍ ရေသွန်းဖြန်း
 အပ်သော ပန်းတို့ကို ဖြန့်ကြဲဆောင်ထည့်ပေးခြင်းရှိသော။ ပါသာဒပစာရေ၊
 ပြာသာဒ်၏အနီးပတ်ဝန်းကျင်ဥပစာ၌။ နာပိ (နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ မဟုတ်။ မုတ္တဇာလ-
 သဒိသဝါလိကာဝိကိဏ္ဏေ၊ ပုလဲကုန်ယက်နှင့် တူသော သဲဖြူတို့ဖြင့် ပြွမ်းသော။
 ဝိဝဋ္ဌင်္ဂဏေ၊ ဟင်းလင်းပြင် ဖြစ်သော (ပြာသာဒ်၏) မျက်နှာစာအရပ်၌။
 နာပိ(နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ မဟုတ်။ ဟရိတကမ္မလသဒိသမုဒုသဒ္ဓလသမတလေ၊ အစိမ်း
 ရောင်သကလပ် (ကတ္တိပါ)နှင့် တူသော နူးညံ့စိမ်းစို ညီညာသောမျက်နှာပြင်
 ရှိသော။ ဘူမိဘာဂေ၊ ၌။ နာပိ(နိဗ္ဗတ္တတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဝေမာဒီနံ၊ တို့ကို။
 သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပရမသမ္မာဓေတိ၊ ကား။ အတိဝိယ၊ လျှင်။
 သမ္မာဓေ၊ သော။ တိဗ္ဗန္ဓကာရေတိ၊ ကား။ ဗဟလန္ဓကာရေ၊ ထူထဲသော
 အမိုက်မှောင် ရှိသော။ ။ ပိတ္တသေမုပုဗ္ဗရူဟိရဂူထောဒရိယာဒိနာနာကုဏပ-
 သမ္မာဓေ၊ သည်းခြေ သလိပ် ပြည် သွေး ကျင်ကြီး အစာသစ်အစရှိသော အထူး
 ထူးသော အပုပ်တို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းလှစွာသော။ ။မာတာ၊ သည်။ ဝိသတိ-
 ဝဿာ၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်ရှိသည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ။ အထ၊ သို့မဟုတ်။
 တိသစတ္တာလီသာဒိဝဿာ၊ အနှစ်သုံးဆယ် လေးဆယ် စသည်ရှိသည်။ (ယဒိ
 သိယာ၊ အံ။) တတ္တကံ ကာလံ၊ ထိုမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး။ အဓော-
 တဝစ္စကုပသဒိသတာယ၊ မဆေးကြောဘူးသော ကျင်ကြီးတွင်းနှင့် တူသည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိမတ္တဇေဂုဏ္ဏေ၊ အတိုင်းထက်အလွန် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိ
 သော။ ။ ပူတိမစ္ဆာဒိ၊ ငါးပုပ်အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ဥပမာ

အဏ္ဏဇ-ဖြင့် ငှက်မွေးကို၎င်း၊ မေဏ္ဏဇ-ဖြင့် သိုးမွေးကို၎င်း၊ ဝါယ-ဖြင့် ယက်သည် ဖြန့်ခင်း
 သည်ကို၎င်း၊ ဇာတိ-ဖြင့် အမျိုးအစားကို၎င်းယူ၍ “အဏ္ဏဇ မေဏ္ဏဇ ဝါယဇာတိကေ။
 ငှက်မွေး သိုးမွေးတို့ဖြင့် ယက်အပ် ဖြန့်ခင်းအပ်သော အခင်းမျိုးရှိသော” ဟု အနက်ပေးရာ၏။
 သို့သော် ၎င်းမှာ လောက၌လည်း သုံးစွဲရိုးမရှိ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း မလာ၊
 ဂုဏ်လည်းမမြောက်သောကြောင့် မသင့်သည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ယင်းပါဠိကို ပါဠိပျက်
 ဟူ၍သာ ယူသင့်၏။

၁-ဤ၌ ကုဋိမ-၏ အနက်မှာ ကုဋု-ဓာတ်၏ ဆေဒန-အနက်အားလျော်စွာ ကြံ၍ပြန်အပ်
 သော အနက်မျှဖြစ်သည်။ ၎င်းပါဠိနှင့်တကွ အနက်ကို စိစစ်သင့်သေး၏။

၂-သမောတလေ-ကား သြ-ဖြစ်ရန်အကြောင်းမရှိသောကြောင့် မသင့်။ မြန်မာမူဟောင်း
 နှင့် သိမ္မတို့အရ သမောတတေ အရာ၌ သမောတ္တတေ-ဟု ပါဠိရင်းဖြစ်သင့်၏။ သို့ဖြစ်လျှင်
 “ဟရိတကမ္မလသဒိသမုဒုသဒ္ဓလသမောတ္တတေ၊ အစိမ်းရောင်သကလပ်(ကတ္တိပါ)နှင့်တူသော
 နူးညံ့စိမ်းစိုသောမြက်တို့ဖြင့် အညီအညွတ် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော” ဟု အနက်ပေးရာ၏။

သည်။ ဝါ၊ ဥပမာစကားသည်။ သဒိဿပမံ၊ ထပ်တူဥပမာသည်။ ဝါ၊ ထပ်တူဥပမာရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ကသွာ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုငါးပုပ်စသည်၏။ ဝါတဒိဝသေန၊ လေစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကေစ္စဒုဂ္ဂန္ဓာပဂမသဗ္ဗာဝတော၊ အချို့သော အနံ့ဆိုးကင်းခြင်း၏ ရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဒသမာသေတိ၊ ပုဒ်သည်။ အစုန္တသံယောဂေ၊ ဤ။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ယေဘုယျဝသေန၊ အများ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သောစကားပေတည်း။ (ကသွာ၊ ကား။) တတော၊ ထက်။ ဘိယျောပိ၊ အလွန်လည်း။ ကေစ္စာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုအမိဝမ်း၌။ အဝဠာနသမ္ပဝတော၊ တည်နေခြင်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ အဓောမုခံ၊ မျက်နှာ၏ အောက်၌။ ဌပိတသကံစိတဟတ္ထဒယဿ၊ ထားအပ်သော ကျေးသောလက်နှစ်ခု အပေါင်းရှိလျက်။ ဥက္ကုဋ္ဌိကဿေဝ၊ ဆောင့်ကြောင့်သာလျှင်။ နိသီဒတော၊ ထိုင်နေသော။ (အတ္တနော၊ ၏။) (သီမုဋ္ဌိ နိသီဒနတော-ဟု ရှိ၏။ ထိုင်နေခြင်းကြောင့်ဟု အနက်ပေး၊ သင့်ပေ၏။) သမိဉ္ဇနပ္ပသာရဏာဒိရဟိတော၊ ကျေးခြင်း ဆန့်ခြင်း စသည်မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။

အဘိမုခံ၊ မိမိသို့ရှေးရှု။ ကစုနံ၊ ဆွဲငင်ခြင်းသည်။ အာကစုနံ၊ မည်၏။ ပရိတော သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့်။ (သဗ္ဗတော ဘာဂေန-မူလဋီ) ကစုနံ၊ သည်။ ပရိကစုနံ၊ မည်၏။ ဟေဠာ၊ သို့။ ဓူနနံ၊ ခါတွက်ခြင်းသည်။ သြဓူနနံ၊ မည်၏။ နိဓာယ နိဓာယ၊ ထား၍ ထား၍။ ဓူနနံ၊ သည်။ နိဒ္ဓူနနံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အာကစုနာဒိသဒိသံ၊ ဆွဲငင်ခြင်းစသည်နှင့်တူသည်ကို။ အာကစုနာဒိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တရုဏဝဏသဒိသံ၊ နှုသောအမာနှင့်တူသော ဝါ၊ အမာ၏ အသားနှင့် တူသော။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ သုခမာလံ၊ နူးညံ့သော။ ဂဗ္ဘဂတံ၊ အမိဝမ်း၌တည်သော။ သရီရံ၊ သည်။ သီတာဒိအပ္ပကမ္ပိ၊ အအေးအစရှိသော အနည်းငယ်ကိုသော်လည်း။ န သဟတိ၊ သည်းမခံနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီတနရကူပပန္နတာဒိ၊ အလွန်အေးသောငရဲ၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ် စသည်ကို။ နိဒဿိတံ၊ ဥပမာပြအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအအေးအစရှိသည်သည်။ တဿ၊ ထိုသူငယ်၏ကိုယ်အား။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ သီတံ စ၊ အေးသည်၎င်း။ အတိဝိယ၊ လျှင်။ ဥက္ကုဋ္ဌ၊ ပူသည်၎င်း။ ဟုတော၊ ၍။ ဥပတိဠတိ၊ ကပ်၍တည်၏။ ဝါ၊ ထင်၏။ ။သရီရံ၊ ကို။ ဝါသိယာဒိဟိ၊ ပဲခုပ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ တစ္ဆေတော၊ ရွှေခတ်၍။ ခါရာဝသေစနကရဏံ၊ အငန်ရေသွန်းလောင်းထည့်ခြင်းကို ပြုခြင်း

၁-သီမုဋ္ဌိ အဓောစိပုကံ-ဟု ရှိ၏။ အမရကောသအဘိဓာန်၌ မေးစိဟော စိဗုက-သဒ္ဓါ ရှိ၏။ ထိုကြောင့် ဤအရာ၌ အဓောစိပုကံ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။ အဓောစိပုကံ-မေးစိ၏အောက်၌-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ပါဠိအဘိဓာန်၌ မေးစိဟော စုဗုကံ-ဟု ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် အဓောစုဗုကံ-ဟု ရှိသင့်၏။

သည်။ ဝါ။ သွန်းလောင်းထည့်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ ခါရာပဋိစ္စကံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခပုတ္တိဋ္ဌာနေတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဂဗ္ဘာသယသည်တံ၊ ကိုယ်ဝန်၏ တည်ရာ (သားအိမ်)ဟု ဆိုအပ်သော။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော။ အာဝဇ္ဇံ၊ အရစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ အာဟ၊ ၏။

ပရိဝတ္တေတွာတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓံပါဒအစောသိသဘာဝေန၊ အထက်၌ ခြေအောက်၌ဦးခေါင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ။ ဇောက်ထိုး၏အဖြစ် ဖြင့်။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လှည့်၍။ ။ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခသည်။ ဝိဇာယနမူလကံ၊ ဖွားမြင်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ယေန စ၊ အကြင်ဖွားမြင်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိသော ဒုက္ခဖြင့်၎င်း။ မရဏဒုက္ခေန စ၊ ဖြင့် ၎င်း။ အဋ္ဌိတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒနာပတ္တာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသို့ ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကတိပယမာသမတ္တာတိက္ကန္တမ္ပိ၊ လ-အနည်း ငယ်လွန်ရုံမျှသော်လည်း။ ဝါ။ လွန်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဝတ္တိံ ၊ ရှေးဘဝက

၁-ဤ၌ ဒုတိယအနက်အလိုအားဖြင့် ဟိ သာအနက်ရှိသော ကရ-ဓာတ်ဖြင့် ပြီးသည်ဟု ယူအပ်၏။ ကံကြမ္မာဟော ကမ္မကာရဏာ-ဟူသော ပုဒ်ကဲ့သို့ ခါရာဝေဒနကာရဏာ-ဟု ထိလိင်နှင့်လည်း သင့်၏။

၂-ဤ၌ တတိယအာဝဇ္ဇ-သုံးခုမြောက်အရစ် ဟူသော ဝေါဟာရကို ဘာဝပွကာသ ဆေးကျမ်း၊ ပုဗ္ဗခဏှ၊ ဒုတိယပွကရဏ ၃၂-၃၃-တို့၌ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရ၏။

ခနာဘျာကဌတိ ယောနိ၊ ဩာဝတ္တိာ သာ စ ကိတ္တိတာ။
တသျာသ္မုတိယေ တွာဝတ္တိ၊ ဂဘိရယျာ ပြတိဗ္ဗိတာ။
ယထာ ရောဟိတမတ္တယျ၊ မုခ ဘဝတိ ရူပတး။
တတ္ထိဿာနံ တထာရူပါ ၊ ဂဘိရယျာ ဝိဒုဗ္ဗိဓား။
၎င်းသက္ကတဂါထာတို့ကို ပါဠိပြန်လျှင် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သင့်၏။
သခံနာဘျာကာရာ ယောနိ၊ တျာဝဇ္ဇာ သာ စ ကိတ္တိတာ။
တဿာ တတိယေ တွာဝဇ္ဇော၊ ဂဗ္ဘာသယော ပတိဗ္ဗိတော။
ယထာ ရောဟိတမတ္တယ၊ မုခ ဘဝတိ ရူပတော။
တံသဏ္ဌာနံ တထာရူပံ၊ ဂဗ္ဘာသယံ ဝိဒု ဗုဓာ။

အထက်ပါဂါထာတို့ဖြင့် သန္ဓေတည်ရာမွေးဖွားရာဖြစ်သော ယောနိမှာ ခရုသင်းကဲ့သို့ အရစ်သုံးခုရှိကြောင်း၊ ထိုတွင် တတိယအရစ်ဖြစ်သော အတွင်းအကျဆုံး အရပ်သည် ဂဗ္ဘာသယဟုခေါ်သော သန္ဓေတည်ရာအရပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းယောနိ၏ ပုံသဏ္ဌာန်မှာလည်း ငါးကြင်း၏ ခံတွင်းကဲ့သို့ အဝကျဉ်း၍ (တတိယအာဝဇ္ဇဟုခေါ်သော) အတွင်းဖက်အရပ်မှာ ကျယ်ကြောင်းတို့ကို ပြဆို၏။ ထိုအဆိုမှ တတိယေ အာဝဇ္ဇော-ဟူသော စကားကိုယူ၍ အထက်ပါ တတိယံ အာဝဇ္ဇော-ဟူသောပါဌ်ကို ဋီကာဆရာ ဖော်ပြခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ ရှာရှာဖွေဖွေ တိတိကျကျ ထုတ်ပြရခြင်းမှာ ထိုဋီကာပါဌ်၏ အနက်၌ ယုံမှားသံသယကင်းစေ ရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအရာ၌ (ဆိုရေးရှိက ဆိုသင့်စွ-ဟူသော) ပရိဘာသာစကားကို သတိမူပါကုန်။

အကြောင်းအရာကို။ ဝိဿရန္တိ၊ မေကုန်၏။ ဝါ၊ အမှတ်မရကုန်။ မဟန္တကာရံ၊ ကြီးစွာသောအမိုက်တိုက်ရှိသော။ မဟာဝိဒ္ဓဂုံ၊ ကြီးစွာသောခရီးခဲသို့။ ပက္ခန္ဓာဝိယ၊ ပြေးဝင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

[၁၉၉] ဝဇ္ဇေဿာတိ၊ ကား။ သောစနပရိဒေဝနသီသပဋိဟနနာဒိနာ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းငို့ကြွေးခြင်းခေါင်းကိုထုရိုက်ခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်။ ဗာဇေဇ္ဇဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ခုပ္ပံပါသာဟိ စ၊ ဆာလောင်ခြင်း ရေငတ်ခြင်းတို့ဖြင့်၎င်း။ အာတပါဝဋ္ဌာနာဒိနာ စ၊ နေပူ၌တည်ခြင်းစသည်ဖြင့်၎င်း။ အာတာပနံ၊ ပူလောင်စေခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) ပဉ္စဂ္ဂိတာပနာဒိနာ၊ ငါးပါးသော မီးအပူတို့ဖြင့် လောင်စေခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ ပရိတာပနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်ပူလောင်စေခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ဣမဿာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တဿ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော။ သတ္တဝိဓဿ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော ဆင်းရဲ၏။ သဗ္ဗဿာပိတိ၊ ကား။ ဂဗ္ဘကာလာဒိသု၊ အမိဝမ်း၌ တည်သောကာလ စသည်တို့၌။ တာပနမဒ္ဒနာဒိနိရယဂ္ဂိဒါဟာဒိသဉ္စနိတဿ၊ ဝမ်းပိုက်ကိုပူစေခြင်း နှိပ်နယ်ခြင်းစသည်တို့နှင့် ငရဲမီးလောင်ခြင်း စသည်တို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော။ သကလဿာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ (ဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။) ။ တဒဘာဝေ၊ ထိုဇာတိမရှိလတ်သော်။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုမေဝ၊ တည်ရာအကြောင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ ဇာယေထနော စေ တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။

၅၄၁။ ဝိစိတ္တန္တိ၊ ကား။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူး အပြားပြားသော။ ဝါ၊ ကား။ အစ္ဆရိယံ၊ အံ့ဖွယ်ကောင်းသော။

ဣတိ၊ ကား။ ဇာတိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ။ တည်း။

ဇရာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၂။ သင်္ခတလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဝါ၊ ပုဒ်ကို။ “ဌိတဿ၊ တည်ဆဲတရား၏။ အညထတ္တံ၊ ဥပ္ပါဒ ဝယတို့မှ တပါးသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (ပညာယတိ၊ ထင်၏။)” ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ခဏိကဇရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အာဟ၊ ၎င်း။ ခဏ္ဍိစွာဒိသမ္မတောတိ၊ ကား။ ခဏ္ဍိစွပါလိစဝလိတ္တစတာဒိနာ၊ သွားကျိုးခြင်း ဆံဖြူခြင်း အရေတုန်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။

၁-အပါယဒုက္ခနှင့် ဂဗ္ဘကာလန္တိမူလက စသော ဒုက္ခတို့ကိုဆိုသည်၊ ထိုတွင် အတ္တပက္ခမနှင့် ပရူပက္ခမတို့ကို ဥပက္ခမမူလကအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တပါးတည်းဟု ပေါင်း၍ယူအပ်၏။

သမညာတော၊ သိမှတ်အပ်သော။ (သိမှုနှင့်အညီပင်) သာတိ၊ ကား။ ခန္ဓ-
ပုရာဏဘာဝသညိတာ၊ ခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းနွမ်းသည်၏အဖြစ်ဟု သိမှတ်အပ်
သော၊ ဝါ၊ ခန္ဓပုရာဏဘာဝဟုဆိုအပ်သော။ ပါကဋ္ဌဇရာ၊ ထင်ရှားသော ဇရာ
ကို။ ။ကောဘဝပရိယာပနာနံ၊ တခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊
တို့၏။ ပုရာဏဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ ခန္ဓပရိပါကော၊ မည်၏။

ဣတိ၊ ကား။ ဇရာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

မရဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၃။ သင်္ခတလက္ခဏန္တိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝယသညိတံ၊ ပျက်
ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ခဏိကမရဏံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ယံ သန္ဓာယာတိ၊ ကား။
ယံ ခဏိကမရဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဇရာမရဏံ ဒွိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဧတ္ထ၊
ပါဌ်၌။ မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
တန္တိ၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပစ္စေဒသညိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲခြင်းဟု ဆိုအပ်
သော။ ပါကဋ္ဌမရဏံ၊ ထင်ရှားသောမရဏကို။ ။စဝနန္တိ၊ ဟူ၍။ လက္ခိတဗ္ဗ-
တာယ၊ ကြောင့်။ စုတိလက္ခဏံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ရွှေလျှောခြင်းဟု မှတ်အပ်၏။
ဝိယောဂရသန္တိ၊ ကား။ ယထာဓိဂတေဟိ၊ အကြင်ရအပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဝါ၊ ရမြဲ
တိုင်းကုန်သော။ သတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ ဝိယောဇနရသံ၊
ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ယထူပပန္နာယ၊ အကြင်အကြင် ကပ်ရောက်၍ဖြစ်သော၊
ဝါ၊ ဖြစ်မြဲတိုင်းသော။ ဂတိယာ၊ နှင့်။ ဝိပွဝါသဝသေန၊ ကွေကွင်းသည်၏
အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂယုတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂတိဝိပွဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
မည်၏။

ပါပဿာတိ၊ ကား။ ပါပယောဂေန၊ မကောင်းမှုနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။
ပါပဿ၊ မကောင်းမှုရှိသောသူအား။ ဥပစိတပါပကမ္မဿ၊ ဆည်းပူးအပ်သော
မကောင်းမှုရှိသောသူအား။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပါပကမ္မာဒိ-
နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ ပါပကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တသင်္ခါတံ၊ မကောင်းမှုကံ မကောင်း
မှုကမ္မနိမိတ် မကောင်းသောဂတိနိမိတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မရဏကာလေ၊ ၌။
[၂၀၀] ဥပဋ္ဌိတံ၊ ထင်သော။ အကုသလဝိပါကာရမ္မဏံ၊ အကုသလဝိပါကစိတ်၏
အာရုံကို။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုမကောင်းမှုကံစသည်ကို။ ပဿန္တဿေဝ၊ မြင်စဉ်
ပင်လျှင်။ ကဿစိ၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အနုဘဝန္တဿ ဝိယ၊ ခံစားနေရဘိ
သကဲ့သို့။ မဟာဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဒ္ဒဿာတိ၊ ကား။ ဘဒ္ဒကမ္မဿ၊
ကောင်းမှုကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကတကုသလဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိ
သောသူအား။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှုကံ

ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣဋ္ဌမေဝ၊ အလိုရှိအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ကာမံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ကား ထင်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပိယ-ဝိပုယောဂဝတ္ထုကံ၊ ချစ်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ မဟန္တံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပုဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသဟန္တဿ ဝိယောကံ ပိယဝတ္ထုကန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဝိသေ-သတောတိ၊ ကား။ ပါပဿ စ၊ မကောင်းမှုရှိသောသူအား၎င်း။ ဘဒ္ဒဿ စ၊ ကောင်းမှုရှိသောသူအား၎င်း။ သာမညတော၊ အားဖြင့်။ ။ အဝိသေသ-တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတှာပိ၊ ဆိုပြီး၍လည်း။ သဗ္ဗေသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ သည်။ တံ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော ဣက္ခိယံဆင်းရဲသည်။ ပရိမဒ္ဒိတသင်္ခါရနံ၊ နင်းနယ် ချေမှုန်းအပ်ပြီးသော သင်္ခါရရှိကုန်သော။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ခိဏာသဝါနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ရှိ၏။ ဝါ၊ ငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝိတုဇ္ဇမာနမဗ္ဗာနန္တိ၊ ကား။ သန္တိဗန္ဓနာဝဇ္ဇေဒက-ဝါယုနာ၊ အစပ်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တတ်သောလေသည်။ ဝိဇ္ဈိယမာနမဗ္ဗဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုးဆွဲအပ်သော အသည်းနှလုံးအစရှိသော သေကွင်းအရပ်ရှိကုန်သော။ (မရတိ တေသ္မိံ ပဟတေတိ မမ္ပံ-ဟု ဝစနတ္ထ ပြု)

ဣတိ၊ ကား။ မရဏနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

သောကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၄။ သောတိ၊ ကား။ သောကော၊ တည်း။ စေတသိကန္တရာဘာဝတော၊ စေတသိက်တပါး၏မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အား ဖြင့်။ ဒေါမနဿမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိသယဝိသေသေ၊ အရာအထူး၌။ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသသဗ္ဗာဝတော၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာအထူး၏ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေါမနဿဝိသေသော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ဝိသေသံ၊ ကို။ လက္ခဏာဒိတော၊ အား ဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဧဝံ သန္တေပီတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စိတ္တသန္တာပေါ၊ စိတ်၏ပူလောင်ခြင်းသည်။ အန္တောနိဇ္ဈာနံ၊ မည်၏။ (အတွင်း၌ ပူလောင်ခြင်း ဟူသော်လည်း ကိုယ်၏ပူလောင်ခြင်းကား မဟုတ်၊ စိတ်၏ပူလောင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု သိစေ၏) ရာဂဒေါသပရိဋ္ဌာဟဝိသိဋ္ဌံ၊ ရာဂဟူသောအပူ ဒေါသဟူ သောအပူတို့မှ ထူးခြားသော၊ ဒဟနံ၊ သည်။ ပရိဇ္ဈာပနံ၊ မည်၏။ ကတာ-ကဘကုသလာကုသလဝိသယံ၊ ပြုအပ်ပြီး မပြုလိုက်မိသော ကုသိုလ်အကုသိုလ် ဟူသောအရာရှိသော။ ဝိပုဋ္ဌိသာရာကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အနုသော-စနံ၊ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ နောင်တတဖန် ပူပန်ခြင်းသည်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ မည်၏။ ဉာတိဗျသနာဒိဝိသယံ၊ စသည်လျှင်အရာရှိသော။ ဧကဝလံ၊

သက်သက်။ စိတ္တသန္တာပဘူတံ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အနုသောစနံ၊ အဖန်တလဲလဲ ပူဆွေးခြင်းသည်။ သောကော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနုသောစနုပစ္စုပဋ္ဌာနတ္ထေ၊ ဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သမာနေပိ၊ တူငြားသော်လည်း။) အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဧတေသံ၊ ဤကုက္ကုစွနှင့် သောကတို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ဝိသပီတံ၊ သောက်အပ်သောအဆိပ်ရှိသော၊ ဝါ၊ အဆိပ်လူးသော။ သလ္လံ၊ မြားသည်။ ဝိသသလ္လံ၊ မည်၏။ သောကဝသေန၊ အားဖြင့်။ အတိသာရာဒိ၊ ဝမ်းသွေးသွန်ခြင်းအစရှိသော။ ဗျာဓိပိ၊ ရောဂါသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ သောကဗဟုလဿ၊ သောကအဖြစ်များသောသူ၏။ သရီရံ၊ သည်။ နစိရသေဝ၊ သာလျှင်။ ဇီရတိ၊ အိုမင်းတတ်၏။ ဗလဝသောကာဘိဘူတော၊ အားကြီးသောသောကနှိပ်စက်အပ်သောသူသည်။ မရဏမ္ပိ၊ သေခြင်းသို့သော်လည်း။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဝဟတိ စ ဗျာဓိဇရာမရဏဘေဒနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣတိ၊ ကား။ သောကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၅။ ဝစီပလာပေါတိ၊ ကား။ ဝါစာဝိပူလာပေါ၊ စကားဟူသောယောင်ယမ်းပြောဆိုခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ယောင်ယမ်းပြောဆိုသော စကားတည်း။ သော၊ ထိုပရိဒေဝသည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓေါဝေ၊ သဒ္ဓရုပ်သာလျှင်တည်း။ ဘိယျောတိ၊ ကား။ သောကဒုက္ခတော၊ မှ။ ဥပရိ၊ ဌ။ ဟိ၊ မှန်။ ပရိဒေဝေါ၊ သည်။ သောကသမုဋ္ဌာနော၊ သောကလျှင် သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏။

ဣတိ၊ ကား။ ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

[၂၀၁] ၅၄၆။ ဇာတိအာဒိနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဒုက္ခဝတ္ထုဒုက္ခဒုက္ခတာဟိ၊ ဒုက္ခဝတ္ထုအဖြစ် ဒုက္ခဒုက္ခအဖြစ်တို့ဖြင့်၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ ဒုက္ခဘာဝေ၊ ဒုက္ခမည်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ကာယဿ၊ ကို။ ပိဋ္ဌနဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤကာယိကဒုက္ခကို။ သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွ။ ဒုက္ခမံ၊ သည်းခံနိုင်ခဲ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တိ ဝိသေသတော ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣတိ၊ ကား။ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဒေါမနဿနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၇။ မနောဝိသာတရသန္တိ၊ ကား။ ဗျာပါဒသမ္ပယောဂဝသေန၊ ဗျာပါဒ
 ဒေါသနှင့်ယှဉ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ မနသော၊ စိတ်ကို။ ဝိဟညနကိစ္စံ၊
 ညည်းဆဲခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာတံ၊ ကား။ စေတသိကဒုက္ခ-
 သမဂီနော၊ စိတ်၌ဖြစ်သောဆင်းရဲနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အာဝဋ္ဌန္တိတံ၊
 ကား။ အာ မုခံ၊ ရှေးရှု။ ဝဋ္ဌန္တိ၊ လိမ့်ကုန်၏။ ယံဒိသာဘိမုခံ၊ အကြင်အရပ်
 မျက်နှာသို့ရှေးရှု။ ပတိတာ၊ လဲကျကုန်၏။ တံဒိသာဘိမုခါ ဝေ၊ ထိုအရပ်
 မျက်နှာသို့ ရှေးရှုဖြစ်ကုန်လျက်သာလျှင်။ ဝဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိဝဋ္ဌန္တိတံ၊ ကား။
 ဝိပရိဝတ္တနဝသေန၊ ပြန်လှန်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒ္ဓံပါဒံ
 ပပတန္တိတံ၊ ကား။ ဥဒ္ဓံမုခပါဒါ၊ အထက်သို့မျက်နှာမှသောခြေရှိကုန်သည်။
 ဟုတော၊ ရှိ။ ပတန္တိ၊ ကုန်၏။ သတ္ထံ အာဟရန္တိတံ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၎င်း။
 သရီရဿ၊ ကို။ ဝိဇ္ဈနဘေဒနဝသေန၊ ထိုးဖောက်ခြင်း ခုတ်ဖြတ်ခြင်း၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ သတ္ထံ၊ ဓားလက်နက်ကို။ ဥပနေန္တိ၊ ကပ်၍ဆောင်ကုန်၏။ ဝါ၊
 ဆောင်ထည့်ကုန်၏။

ဣတိ၊ ကား။ ဒေါမနဿနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ဥပါယာသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၄၈။ ဒေါသောယေဝါတိ၊ ကား။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာယာသန-
 ဝသေန၊ ပင်ပန်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒေါသယေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ပဝတ္တိ-
 အာကာရော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
 ယတော၊ ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဘုသော၊ လွန်ကဲသော။ အာယာသော၊
 ပင်ပန်းခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပါယာသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။
 ဘုသံ၊ လွန်စွာ၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာ။ အာဒါနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ မည်၏။
 ဣတိ ယထာ၊ ဤဝေါဟာရကဲ့သို့တည်း။ ဧကော ဓမ္မောတိ၊ ကား။ စုဒ္ဒသဟိ၊
 ကုန်သော။ အကုသလစေတသိကေဟိ၊ တို့မှ။ အညော၊ တပါးသော။ ဧကော၊
 တခုသော။ စေတသိကဓမ္မော၊ တည်း။ ယံ၊ ယင်းစေတသိက်တရားကို။
 ဝိသာဒေါတိ စ၊ ပင်ပန်းခြင်းဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ နိတ္ထုနနဝသေန၊
 ညည်းတူးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမ္ပဇ္ဇနတော၊ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ နိတ္ထုန-
 နရသော၊ မည်၏။ (သမ္ပတ္တိရသ-ဟု ဆိုလို၏) ဝါ၊ ကား။ ကာယေ၊ ၌။
 နိတ္ထုနနကရဏကိစ္စော၊ ရှိ၏။ (ကိစ္စရသ-ဟု ဆိုလို၏) သင်္ခါရဒုက္ခဘာဝတောတိ၊
 ဟူ၍။ ဝတော၊ ပြီး၍။ သော ပန၊ ထိုသင်္ခါရဒုက္ခဘာဝသည်ကား။ ဧတ္ထ၊
 ဤအရာ၌။ သာတိသယော၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒယေန္တော၊
 ရှိ။ စိတ္တပရိဒဟနတော ကာယဝိသာဒနတော စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

စ၊ ဆက်။ ဧတေ သောကပရိဒေဝုပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဝိညတ္တိယာ၊ နှင့်။
 ဝိနာ စ၊ ကင်း၍၎င်း။ သဟ စ၊ တကွ၎င်း။ ယထာပစ္စယံ၊ စွာ။ ဒေါမနဿ-
 စိတ္တုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသာ၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာအထူး
 တို့တည်း။ (သီမုနှင့်အညီ ဗဟုဝစ်သာ သင့်သည်) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။
 ဧတ္ထ စာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ ပါကော ဝိယာတိ၊ ကား။
 ရဇနာဒိနော၊ ဆိုးရေ အစရှိသော။ ပစိတဗ္ဗဝတ္ထုနော၊ ကျိုချက်အပ်သော
 ဝတ္ထု၏။ ပါကော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။

ဣတိ၊ ကား။ ဥပါယာသနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

အပ္ပိယသမ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

[၂၀၂] ၅၄၉။ သမာဂမော၊ တွေ့ဆုံခြင်းသည်။ သမောဓာနံ၊ မည်၏။
 ကာယိကဒုက္ခစိတ္တဝိသာတာဒိအနတ္တာနံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သောဆင်းရဲ စိတ်၏ပင်ပန်း
 ခြင်း အစရှိသော အကျိုးမဲ့တို့၏။ အတ္တိဘာဝဿ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနော၊ ရှေးရှုဖြစ်ပေါ်စေတတ်သောသဘောသည်။ အနတ္တဘာဝပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနော၊ မည်၏။ ။

တေသံ အပ္ပိယာနံ၊ ထိုမချစ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ကာယိကဝါစသိက-
 ပယောဂသင်္ခါတော၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ ဥပက္ကမော၊ သည်။ တဒုပက္ကမော၊
 မည်၏။ တတော၊ ထိုမချစ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လုံ့လကြောင့်။ သမ္ဘူတော၊
 ဖြစ်သောဆင်းရဲတည်း။ တဒုပက္ကမသမ္ဘူတော၊ ဆင်းရဲ။ (ဒုက္ခံ-ပုဒ်၏ ဝိသေသန
 ဖြစ်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့်အညီ သမ္ဘူတံ-ဟူ၍ နပုံလိင်နှင့်သာ သင့်သည်)

ဣတိ၊ ကား။ အပ္ပိယသမ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ပိယဝိပ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၅၀။ ဥပဒ္ဒဝဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ပစ္စုပတိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဗျသနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မည်၏။

ဣတိ၊ ကား။ ပိယဝိပ္ပယောဂနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁-ဘာဝ-ကို ရှိခြင်းဟု အနက်ပေးစေလိုဟန်ရှိ၏။ မူလဋီကာအလိုအားဖြင့် အနတ္တ-
 ဘာဝ-အရ အကျိုးမဲ့၏အဖြစ်ဖြင့်ဟူသောအနက်လည်း သင့်၏။

ဣစ္ဆိတာလာဘနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၅၁။ ယဿ ကဿစိ၊ သော။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဣစ္ဆိတဿ၊ သော။
 ဝတ္ထုနော၊ ကိ။ အလာဘော၊ သည်။ ဣစ္ဆိတာလာဘော နာမ၊ မည်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ မတ္ထကပ္ပတ္တံ၊
 ခေါင်ထိပ်သို့ရောက်သော။ ဣစ္ဆိတာလာဘံ၊ အလိုရှိအပ်သောဝတ္ထုကိုမရခြင်းကို။
 ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ဇာတိဓမ္မာနံ သတ္တာနန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊
 အကျယ်ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တမေဝ၊ ထိုပါဠိ၌ပြုအပ်သောဣစ္ဆိတာ-
 လာဘကိုသာလျှင်။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အဟော ဝတာတိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
 ဣစ္ဆာဝါတိ ဧတ္ထ၊ ဌံ။ ဣစ္ဆာသဟိတော၊ အလိုနှင့်တကွဖြစ်သော။ အလာဘော၊
 မရခြင်းကိုသာလျှင်။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်သေး၏။
 တပ္ပရိယေသနရသာတိ၊ ကား။ တေသံ အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုနံ၊ ထိုမရအပ်
 မရနိုင်သောဝတ္ထုတို့ကို။ ပရိယေသနရသာ၊ ရှာမှီးခြင်းကိုစွဲရှိ၏။ အပ္ပတ္တိ၊ ဟူသည်။
 အလာဘော၊ မရခြင်းတည်း။

ဣတိ၊ ကား။ ဣစ္ဆိတာလာဘနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၅၂။ ယံ ဝုတ္တမိဓာတိ၊ ကား။ ဣဓ သစ္စနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ သရူပတော၊
 အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ယံ (ဒုက္ခံ)၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) အဝုတ္တန္တိ၊ ကား။
 အညတ္ထ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တာဒိသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊
 ဟောအပ်သော်လည်း။ ဝါ၊ သည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဓ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။
 သရူပတော၊ အားဖြင့်။ အဝုတ္တံ၊ သော။ (ယဉ္ဇ ဒုက္ခံ၊ သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။)
 စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုသစ္စနိဒ္ဒေသ၌ ဟောအပ် မဟောအပ်သော
 ဒုက္ခအပေါင်းကို။ ဣမေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ န လဗ္ဘတိ၊
 မရအပ် မရနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဆင်းရဲတို့တွင်။ (ဤပုဒ် ပိုသကဲ့သို့
 ရှိ၏။ တံ-ဟူ၍သော်လည်း ရှိသင့်၏) ခန္ဓသန္ဓိဿယမေဝ၊ ခန္ဓာလျှင်မှီရာရှိသော။
 ဒုက္ခံ၊ သည်။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဝိဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။
 ဣန္ဒနမိဝ ပါဝကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ [၂၀၃] ဝါ၊ ကား။ လက္ခံ၊ မှန်တိုင်
 သည်။ ပဟရဏပဟာရဿ၊ လက်နက်ဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာသည်။
 (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ သံသာရဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။
 (ဝတ္ထု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဂေါရူပံ၊ နွားအပေါင်းသည်။ ဌံသမကသာဒိ-
 ဝိဗာဓာယ၊ မှက်ခြင် စသည်တို့၏ နှိပ်စက်ခြင်း၏။ (ဝတ္ထု၊ သည်။) ဟောတိ
 ယထာ စ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ခေတ္တံ၊ သည်။ နိပ္ပန္နသဿလာယနဿ၊ (ထိုလယ်၌)

ပြီးသော ကောက်ကိုရိတ်ခြင်း၏။ (ဝတ္ထု၊ သည်။) ဟောတိ ယထာ စ၊
 ကဲ့သို့၎င်း။ ဂါမော၊ သည်။ ဂါမဿာတကဝိဗာဓာယ၊ ရွာဖျက်ဒမြတို့၏
 နှိပ်စက်ခြင်း၏။ (ဝတ္ထု၊ သည်။) ဟောတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဝေ၊ တူ။
 ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဇာတိအာဒိဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊
 သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ လက္ခမိဝါတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။
 လောကေ၊ ဌ။ ဝိဗာဓကော၊ နှိပ်စက်တတ်သောသူတို့သည်။ ဝိဗာဓေတဗ္ဗာမီနာ၊
 နှိပ်စက်အပ်သောဝတ္ထုနှင့်စပ်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣမေ ပန၊
 ဤဇာတိ အစရှိသော ဆင်းရဲတို့သည်ကား။ ဝိဗာဓေတဗ္ဗာမီနာ ဝေ၊ ညည်းဆဲ
 အပ်သောခန္ဓာတို့နှင့်စပ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ တိဏလတာဒိနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အနာဒိမတိ၊ အစမရှိသော။
 သံသာရေ၊ ဌ။ အာဒိ နာမ၊ မည်သည်။ ကဿစိ၊ သူအား။ ကာမံ နုတ္တိ၊ မရှိပေ။
 ပန၊ သော်လည်း။ ကေဘဝပရိစ္ဆိန္နဿ၊ တခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။
 ခန္ဓသန္တာနဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ အာဒိဒုက္ခံ ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 တေနော၊ ပင်လျှင်။ ပရိယောသာနဒုက္ခံ မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။
 ဣ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသဌ။ သမုစ္ဆေဒမရဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလို
 ရှိအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ။မရဏဿ၊ ၏။ အန္တိကေ အာသန္ဓေ၊ အနီး၌။
 ဇာတံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ မာရဏန္တိကဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ပရိဒယှနံ၊ ဟူသည်။
 စိတ္တသန္တာပေါ၊ စိတ်၏ပုပန်ခြင်းတည်း။ လာလပ္ပနံ၊ ဟူသည်။ အတိဝိယ၊ လျှင်။
 ဝိပ္ပလာပေါ၊ ဖောက်ပြန်သောမြည်တမ်းခြင်းတည်း။ အနုတ္တုနနံ၊ ညည်းတူး
 ခြင်းဟူသည်။ အန္တောနိဇ္ဈာယနံ၊ အတွင်း၌ တစိမ့်စိမ့်ကြံတွေးလျက် ပူလောင်
 ခြင်းတည်း။ (ဖလူပစာ-ဟု ဆိုလို၏) ကေမေကန္တိ၊ ကား။ ဇာတိအာဒိနံ၊
 တို့၏။ အန္တရဘေဒဘိန္နာနံ၊ အတွင်းဝင်သောအပြားအားဖြင့်ကွဲပြားကုန်သော၊
 ဝါ၊ အသေးစိတ်အပြားအားဖြင့် ပြားကုန်သောဒုက္ခတို့တွင်။ (ကေမေကံ-ဌ
 စပ်) ဝါ၊ ကား။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကာနံ၊ ငါးပါးတို့၏၊ ဝါ၊ ငါးပါးဟုဆိုအပ်ကုန်
 သော။ ဇာတိအာဒိနမေဝ၊ တို့တွင်သာလျှင်။ ကေမေကံ၊ တခုတခုသောဒုက္ခကို။
 သဒ္ဓိပိတုာတိ၊ ကား။ သမာသေတွာ၊ ချဉ်း၍။ ဝါ၊ ကား။ သာမညနိဒ္ဒေသေန၊
 အားဖြင့်။ သင်္ခေပံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။

ဣတိ၊ ကား။ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

သမုဒယနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၅၃။ ပုနုပ္ပဝကရဏံ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကိုပြုခြင်းသည်။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊
 နောက်ပုဒ်ကိုချေသဖြင့်။ ပုနုပ္ပဝေါ၊ မည်၏။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာဝစနတ္ထမှ တပါး
 တနည်းကား။ အပူဘက္ခန္ဓာသိလော၊ မှုကိုစားလေ့မရှိသောသူသည်။ အာပူ-

ပိကော၊ မည်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုနဗ္ဗဝကရဏသီလာ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကိုပြုလေ့ရှိသောတဏှာသည်။ (ပေါနောဘဝိကာ၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ ပုနဗ္ဗဝံ၊ တဖန်ဘဝသစ်ဟူသော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ အရဟတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ ထိုတဖန်ဘဝသစ်သည်။ ဧတိဿာ၊ ဤတဏှာ၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပေါနောဘဝိကာ၊ မည်၏။ နန္ဒနတော စ၊ နှစ်သက်တတ်သောကြောင့်၎င်း။ ရဉ္စနတော စ၊ တပ်စွန်းတတ်သောကြောင့်၎င်း။ နန္ဒိရာဂဘာဝံ၊ ကို။ သဗ္ဗာသု၊ ကုန်သော။ အဝတ္ထာသု၊ အခိုက်အတန့်တို့၌။ အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မချ်။ ဝုတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ မည်၏။ (ဤအလိုအားဖြင့် နန္ဒိရာဂဘာဝေန သဟဂတာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဘာဝ-ပုဒ်ကြေသည်ဟု ဆိုလို၏) စ၊ တပါး။ တာယ၊ ထိုနန္ဒိရာဂမည်သော တဏှာဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝါဒိကေ၊ ထိုထိုဘဝအစရှိသည် တို့၌။ ကိမိကီဋ္ဌပဋ္ဌင်္ဂါဒိအတ္တဘာဝေပိ၊ ပိုးလောက် ပိုးကောင် ပိုးနံ့ကောင် အစ ရှိသည်တို့၏ အတ္တဘော၌သော်လည်း။ နန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ရူပါဘိနန္ဒနာဒိဘူတာယ၊ ရူပါရုံကိုနှစ်သက်ခြင်းစသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော တဏှာဖြင့်။ ရဉ္စန္တိ စ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတြတတြာဘိနန္ဒနိ၊ မည်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂေန သဟဂတာ-

၁-သီလအနက်ရှိသော ဣက-ပစ္စည်းမှ ဣက-သည် ကရဏ-ဟူသောကြိယာကိုပါ ဟော သောကြောင့် ယင်း ကရဏ-ပုဒ်ကို မပြဘဲ ပြီးသည်-ဟု သိစေ၏။ ထိုကြောင့် မူလဋီကာ ၂-၆၉-၌ အထ ဝါ သီလဋ္ဌေန ဣက-သဒ္ဓေန ဂမိယတ္ထတ္တာ ကိရိယာဝါစကဿ သဒ္ဓဿ အဒဿနံ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ ယထာ “အပူဘက္ခနသီလော အာပူပိကော” တိ-ဟု မိန့်ဆို၏။

၂-ပုနဗ္ဗဝ+ဣက+အာ=ပေါနောဘဝိကာ-ဟု ပြီးရာတွင် န-မှ အ-ကို ဩ-ပြု၍၎င်း သံယုတ် ဗ-ကို ခြေ၍၎င်း ရုပ်ပြီးပုံအထူးကို မှတ်အပ်၏။ ထိုတွင် ဩ-ပြုသည်ကို မနော- သမ္ပဿ-ပုဒ်၌ မနသ်-ဟူသောသက္ကတမှ အသ်-ဘာဂကဲ့သို့ မန-မှ အ-ကို ဩ-ပြုခြင်းနှင့် တူသည်ဟု သိအပ်၏။ ထိုကြောင့် မူလဋီ ၂-၆၉-၌ မနောသမ္ပဿေတိ ဧတ္ထ မနော ဝိယ စ ပုရိမပဒဿ ဩကာရန္တတာ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ-ဟု မိန့်ဆို၏။ ပုနဗ္ဗဝ-၌ အသဒိသဒ္ဓေဘော်ရောက် ခြင်း၏ အကြောင်းမှာ ပုနရ်-ဟူသော သက္ကတပုဒ်မှ အန္တ-ရ် အတွက် ဖြည့်စွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခု ပေါနော-၌ အရ်-အတွက် ဩ-ပြုထားသောကြောင့် ထိုဒ္ဓေဘာဝဌာန မရှိတော့ပြီ။ ထိုကြောင့် သံယုတ် ဗ-လည်း ကြေပျောက်လေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ အဘိဋ္ဌ ၂-၁၀၄-၌ ကမ္မသဟဇာတတဏှာကိုရည်၍ ပုနဗ္ဗဝံ ဒေတိ-ဟူ၍၎င်း၊ ကမ္မသဟာယတဏှာကို ရည်၍ ပုနဗ္ဗဝါယ သံဝတ္တတိ-ဟူ၍၎င်း၊ ထိုနှစ်မျိုးလုံးကို ရည်၍ ပုနပျုနံ ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တတိ- ဟူ၍၎င်း ဝစနတ္ထတို့ကိုပြဆိုကြောင်း ၎င်းမူလဋီကာ၌ပင် ဆို၏။

တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သေ သဟဂတသဒ္ဓေါ၊ သည်။ တဗ္ဘာ-
ဝတ္ထော၊ တဗ္ဘောအနက်ရှိ၏။ ဝါ၊ ထိုနန္ဒီရာဂ၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ရှိ၏။
ဝါ၊ ထိုရှေးပုဒ်၏အနက်ရှိ၏။ ကာမဘဝဝိဘဝဘေဒဝသေန၊ ဝိဘဝအပြားတို့၏

၁-ဤအရာ၌ ပြည်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယတွင် ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထားလေသည်။ ။နန္ဒနဋ္ဌေန
နန္ဒါ၊ နန္ဒနဋ္ဌေန၊ စုံမက်တတ် နှစ်သက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ နန္ဒါ၊ မည်၏။ ရဉ္စနဋ္ဌေန
ရာဂေါ၊ ရဉ္စနဋ္ဌေန၊ ဆိုးရည်စွန်းသော အဝတ်ကဲ့သို့တပ်စွန်းတတ်သော အနက်ကြောင့်။
ရာဂေါ၊ မည်၏။ ယော စ နန္ဒီရာဂေါ၊ အကြင်စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သော
လောဘသည်၎င်း။ ယာ စ တဏှာ၊ အကြင်အာရုံကိုတောင့်တတတ်၍ တဏှာမည်သော
လောဘသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤနန္ဒီရာဂမည်သော လောဘ၊ တဏှာ
မည်သော လောဘဓမ္မ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဧကတ္ထံ အတ္ထတော ဧကံ၊ အနက်သရုပ်
တရားကိုယ်အားဖြင့် တူကြ၏။ ဗျဉ္စနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ဣတိ တသ္မာ၊
ထို့ကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာမည်သောလောဘကို။ နန္ဒီရာဂေန သဒ္ဓိံ အတ္ထတော ဧကတ္ထံ
ဂတာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝတ္ထော၊ အပ်၏။ ဤသို့ဖွင့်သော သမ္မော မူလဋီကာ
၆၉-ကိုရှု၍ သဟဂတ-ကို တဗ္ဘောဟူ၍ ဤ၌မဆိုသင့်။ ။သတလိင်္ဂသ အတ္ထဿ၊ သတလက္ခဏ-
ဓာရိနော။ ဧကံဒဿိ ဒုမ္မေဓော၊ သတဒဿိဝ ပဏ္ဍိတော-ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ တခုသော
အနက်၏ သကတ်ပဝတ္တန်မိတ် များသည်ဖြစ်၍ လောဘဟူသော အနက်တရားကိုယ်
တခုတည်းဖြစ်သော်လည်း တဏှာ စ တသိဏာ ဇော၊ ဇာလိနိ စ ဝိသတ္တိကာ။ ဆန္ဒော
ဇဋ္ဌာ နိကန္တျာသာ၊ သိဗ္ဗိနိ ဘဝနေတ္ထိ စ။ ။အဘိဇ္ဈာ ဝနထော ဝါနံ၊ လောဘော ရာဂေါ စ
အာလယော။ ပိဟာ မနောရထော ဣစ္ဆာ၊ ဘိလာသော ကာမဒေါဟဋ္ဌာ။ ။ဤသို့စသည်
ဖြင့် ပြအပ်သောအမည်ပညတ် များပြားသည်ဖြစ်၍ နန္ဒီရာဂဟူ၍ဆိုအပ်သော လောဘနှင့်၊
တဏှာဟူ၍ ဆိုအပ်သော လောဘသည် အနက် သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့် မကွဲမပြား
တူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဟု သိစိမ့်သောငှါ သဗ္ဗညုဘုရားသည် “ယာယံ တဏှာ
ပေါနောဗ္ဘဝိကာ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ”ဟု ဟောတော်မူသည်ဟုလိုသော်။ ။ဤဋီကာ၌ကား
တဗ္ဘာဝတ္ထော ဟိ သေ သဟဂတသဒ္ဓေါ-ဟူ၏။ တဗ္ဘာဝတ္ထလက္ခဏာမထင် ဆင်ခြင်။ ။ဤ၌
တဗ္ဘောဟူ၍ မဆိုသင့်သော် အဘယ်၌ဆိုသင့်သနည်း? ။ယာယံ တဏှာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ
နန္ဒီရာဂသဟဂတာတိ တဗ္ဘာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နန္ဒီရာဂဘူတာတိ အတ္ထော-ဟု ပဌမ
ကုသိုလ်စိတ်အဖွင့် အဋ္ဌသာလိနိ (၁၁၁) သဟဂတ-သဒ္ဓါ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရ၌ ဆိုသင့်သည်။ ။
ပုဒ်အနက် အထူးမရှိ တဗ္ဘော၊ ပစ္စည်းအနက် အထူးမရှိ သူတ္ထ-ဟု သဒ္ဓဝိဒုတို့ဆိုစကြသည်။
တဗ္ဘောဟူသည်လည်း “တဿ ဘာဝေါ အတ္ထော တဗ္ဘာဝေါ။ တဿ၊ ထိုရှေးပုဒ်၏။ ဘာဝေါ
အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဘာဝေ၊ ထိုရှေးပုဒ်အနက်၌။ နန္ဒီရာဂဟူသော
ရှေးပုဒ်၏ အနက်၌ပင်လျှင် သဟဂတ-သဒ္ဓါ ဖြစ်သည်။ အနက်အသီးအခြားမရှိ”ဟုလိ။ ။
တနည်း သော ဝေ ဘာဝေါ တဗ္ဘာဝေါ။ သော ဝေ၊ ထိုနန္ဒီရာဂ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်သည်
ပင်လျှင်။ ဘာဝေါ၊ သဟဂတ-ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဘာဝေ၊ ထို
နန္ဒီရာဂ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ဖြစ်သော လောဘဟူသောပဒတ္တ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဂူထဂတ
မုတ္တဂတ-၌ ဂူထ-သဒ္ဓါ မုတ္တ-သဒ္ဓါသည် ဟောအပ်သော ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ဟူသော အနက်၌
ပင်လျှင် ဂတ-သဒ္ဓါဖြစ်၍ ဂတ-သဒ္ဓါ၏အနက် အသီးအခြား မရသကဲ့သို့ပင်ဟုလိ။ ထို့ကြောင့်
နန္ဒီရာဂဘူတာတိ အတ္ထော-ဟု မိန့်သော်။ ။စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောတရား

အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာမတဏှာ စ၊ ကိုရင်း။ ဘဝ-
 တဏှာ စ၊ ကိုရင်း။ ဝိဘဝတဏှာ စ၊ ကိုရင်း။ ဝေဒိတဗျာ၊ ဧ။ ကာမတဏှာဒိဘေဒံ၊
 အစရှိသောအပြားကို။ အနာမသိတာ၊ မသုံးသပ်မှု၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။
 တဏှာဘာဝေနေဝ၊ တဏှာ၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဧကဘာဝဂ္ဂဟဏေန၊ တခု
 တည်းအဖြစ်ကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တူသည်၏အဖြစ်သို့။ ဥပနေတော၊ ဆောင်၍။
 (ပါဠိသေသ ဝုတ္တာ-၌ စပ်) ကဿစိပိ၊ သော။ သတ္တဿ၊ ဧ။ ကေနစိ၊ တစုံ
 တယောက်သောသတ္တဝါနှင့်။ သဒိသတာဘာဝတော၊ တူသည်၏အဖြစ်၏မရှိခြင်း

ဖြစ်၍ဖြစ်၏-ဟူလို။ ဤကား နောမတိ ဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ အဋ္ဌသာလိနိမ္မလဋီကာ
 ၆၈-၌ကား တတြ တတြာဘိနန္ဒနတော နန္ဒိ၊ နန္ဒိဘူတော ရာဂေါ နန္ဒိရာဂေါ၊ နန္ဒိရာဂ-
 ဘာဝေန သဟဂတာတိ နန္ဒိရာဂသဟဂတာတိ န တွေ သမ္ပယောဂဝသေန သဟဂတာဘာဝေါ
 အတ္တိတိ သဟဂတသဒ္ဓေါ တဏှာယ နန္ဒိရာဂဘာဝံ ဇောတေတိ၊ နန္ဒိရာဂဘူတာတိ စဿ
 အတ္တော။ ။တတြ တတြ၊ ထိုထိုဘဝထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒနတော၊ ရွှေရုံစုံမက်နှစ်သက်
 တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နန္ဒိ၊ မည်၏။ နန္ဒိဘူတော၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ်သည်ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ တပ်စွန်းတတ်သောသဘောတရားသည်။ နန္ဒိရာဂေါ၊ မည်၏။ နန္ဒိရာဂ-
 ဘာဝေန၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောတရား၏ အဖြစ်ဟူသော သကတ် ပဝတ္တိ-
 နိမိတ်နှင့်။ သဟဂတာ၊ တကွဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊
 မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တွေ၊ ဤနန္ဒိရာဂသဟဂတာ-ဟူသောပုဒ်၌။ သမ္ပယောဂ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဟဂတာဘာဝေါ၊ သဟဂတအဖြစ်သည်။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့
 သမ္ပယုတ်အားဖြင့် သဟဂတအဖြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဟဂတသဒ္ဓေါ၊ သည်။
 တဏှာယ၊ ဧ။ နန္ဒိရာဂဘာဝံ၊ နန္ဒိရာဂအဖြစ်ကို။ ဇောတေတိ၊ ထွန်းတတ်၏။ စ၊
 ဆက်ဦးအံ့။ အဿ၊ ထိုနန္ဒိရာဂသဟဂတာ-ဟူသောပုဒ်၏။ နန္ဒိရာဂဘူတာ၊ နန္ဒိရာဂအဖြစ်နှင့်
 တကွဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ ဤကားအနက်။ ၎င်း၏အနက်။ ။ဤဋီကာအလိုသော်
 တဿ ဘာဝေါ တဗ္ဘာဝေါ။ တဿ၊ ထိုနန္ဒိရာဂ၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်ဟူသော သကတ်
 ပဝတ္တိနိမိတ်တည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ ထိုနန္ဒိရာဂ၏ အဖြစ်ဟူသော သကတ် ပဝတ္တိနိမိတ်။
 တဗ္ဘာဝေါ ၌။ ဝေဒိတဗျာ၊ ဧ။ ဤသို့ဘာဝ-၏ သကတ် ပဝတ္တိနိမိတ် ဘော ဟော-ဟူလို
 သည်။ ငါတို့အလိုကား ဘာဝေါ ပဒတ္တေ သတ္တာယ၊ မဓိပ္ပာယ်ကြိယာသု စ။ သဘာဝ-
 သို့ စ လိလာယံ၊ ပုရိသိတ္ထိန္ဒြိယေသု စ-ဟူ၍ မိန့်ရကား အာသယာသယိဘာဝေါ-၌ကဲ့သို့
 ပဒတ္တဖြစ်သည်-ဟူလိုသည်။ ဘာဝေါ၊ အတ္တော၊ အဘိဓေယျော၊ ဝစနိယော ဝါစုံ တို့ကား
 ပရိယာယ်တည်း။ ။အတ္တနောမတိ ကိဉ္ဇာပိ၊ ကထိတာ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ။ တထာပိနယမာဒါယ၊
 ကထိတတ္တာ အကောပိယာ။ ။အာကာရေန မနာပေန၊ ကထနေ ယေန ကေနစိ။
 န ဝိရုဇ္ဈတိ စေ အတ္တော၊ တံ ပမာဏံ သုဓိမတံ။ ။အဓိပ္ပာယ်ော သုဒုဗ္ဗုဇော၊ ယသ္မာ
 ဝိဇ္ဇတိ ပါဠိယံ။ တသ္မာ ဥပဋ္ဌဟံ ဂဏှော၊ ဂရံ ဂရုမတံ ဝိဒူ။ ။ဤကား ပြည်မှု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
 နိဿယ၌ ပြဆိုထားသော အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်သည်။

၁-သိမ္မအလိုအားဖြင့် ကာမဘဝဝိဘဝသာဒဝသေန၊ ကာမကိုသာယာခြင်း၊ ဘဝကို
 သာယာခြင်း၊ ဘဝပြတ်ကင်းခြင်းကို သာယာခြင်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်-ဟု အနက်ပေး။
 သင့်ပေ၏။

ကြောင့်။ [၂၀၄] တံတံဝိစိတ္တဘာဝဇနကမ္မနိပ္ပါဒနေန၊ ထိုထိုဆန်းကြယ်
သည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သောကံကို ပြီးစေသောအားဖြင့်။ အတိဝိစိတ္တ-
သဘာဝါ၊ အလွန်ဆန်းကြယ်သောသဘောရှိသောတဏှာသည်။ သကလဿ၊
သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။ ဟေတုဘာဝတော၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊
ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ မည်၏။ (ဣတိ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။)

ပန၊ စောဒနာပုဒ် ထုတ်၍ရှင်းပြဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။
တဏှာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဒယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ နည်း။
ဣတိ၊ မေးဌားအံ့။ ဝိသေသဟေတုဘာဝတော၊ ထူးသောအကြောင်း၏အဖြစ်
ကြောင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ အာဒိနဝံ၊
သို့။ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ၊ ဖုံးလွှမ်းလျက်။ (သိမ္မ၌ ပဋိစ္ဆာဒေတိ-ဟု ရှိ၏) ဒိဋ္ဌိအာဒိ-
ဥပါဒါနဉ္စ၊ ဒိဋ္ဌိ အစရှိသော ဥပါဒါန်သည်လည်း။ တတ္ထ၊ တတ္ထ၊ ထိုထိုအာရုံ၌။
အဘိနိဝိသမာနံ၊ မြဲမြံစွာနှလုံးသွင်းလျက်။ တဏှံ၊ ကို။ အဘိဝဇ္ဇေန္တိ၊ ပွားစေ
ကုန်၏။ (မြန်မာမူဟောင်းနှင့်အညီပင်၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဥပါဒါန်-ဟူသော ကတ္တား
နှစ်ခုကို၎်၍ ဗဟုဝုစ်နှင့်ထားသည်၊ သိမ္မ၌ကား ကေဝုစ်နှင့်ရှိ၏) ဒေါသာ-
ဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ပန၊ သော်လည်း။ တဏှာ၊ သည်။ တံတံဘဝယောနိဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိ-
သတ္တာဝါသသတ္တနိကာယကုလဘောဂိဿရိယာဒိဝိစိတ္တတံ၊ ထိုထိုဘဝ ယောနိ
ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ သတ္တဝါအပေါင်း အမျိုး စည်းစိမ် အစိုးရခြင်း
စသည်တို့၏ ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အဘိပတ္တေန္တိ၊ တောင့်တလျက်။
ကမ္မဝိစိတ္တတာယ၊ ကံ၏ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်၏။ ဥပနိဿယတံ စ၊ အဖြစ်
သို့၎င်း။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ သဟာယဘာဝံ စ၊ အပေါင်းအဖော်၏အဖြစ်သို့၎င်း။
ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ ကပ်ရောက်လျက်။ ဘဝါဒိဝိစိတ္တတံ၊ ဘဝ စသည်တို့၏ ဆန်းကြယ်
သည်၏အဖြစ်ကို။ နိယမေတိ၊ မြဲစေတတ်၏။ တသ္မာ ဒုက္ခဿ ဝိသေသဟေတု-
ဘာဝတော၊ ထိုသို့ဆင်းရဲ၏ ထူးသောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တဏှာဝ
သမုဒယသစ္စန္တိ ဝုတ္တာ-၌ စပ်) သုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ-
ဥပါဒါနကမ္မာဒိသု၊ ကံ အစရှိကုန်သော။ အညေသု၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခဟေတုသု
စ၊ တို့သည်၎င်း။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ အဝသေသကိလေသာ-
ကုသလမူလာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ အညေသု၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခဟေတုသု စ၊
တို့သည်၎င်း။ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ရှိကုန်သော်လည်း။ တဏှာဝ၊ ကိုသာလျှင်။
သမုဒယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ဣတိ၊ ကား။ သမုဒယနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

၅၅၄။ တဿာယေဝါတိ၊ ကား။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့အားဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ သမုဒယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ တဒဂ္ဂေန၊ အားဖြင့်။ တဿာယေဝါတိ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်ဟူ၍။ အဝဓာရဏံ၊ ကို။ (ကတံ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ ပဓာနဟေတုနိရောဓေ၊ ပြဓာန်းသောအကြောင်း၏ချုပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ တဒညဟေတူ၊ ထိုပဓာနမှ တပါးသောအကြောင်းတို့သည်။ နိရုဒ္ဓါယေဝ၊ ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗျာဓိနိမိတ္တဝုပသမနေန၊ အနာရောဂါ၏အကြောင်းသမုဋ္ဌာန်၏ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဗျာဓိဝုပသမော ဝိယ၊ အနာရောဂါ၏ငြိမ်းခြင်းကဲ့သို့။ ဟေတုနိရောဓေန၊ ကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုဒယနိရောဓေန ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ န အညထာတိ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ ယထာဝုတ္တဿ၊ သော။ အတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဧကန္တိကတံ၊ ဧကန်စင်စစ်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။

အနုပဒ္ဒဝေတိ၊ ကား။ ပါဏကဝိဇ္ဇာသတ္တပုဟာရာဒိဥပဒ္ဒဝရဟိတေ၊ ပိုးထိုးခြင်း ဓားဖြင့်ခုတ်ခြင်း အစရှိသော ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်ကင်းလတ်သော်။ တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ ဒဠေ ထိရေ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်ရှိသော်။ သာခါဒိ-ဆေဒနေန၊ အကိုင်းအခက်စသည်ကိုခုတ်ဖြတ်ခြင်းဖြင့်။ ဆိန္ဒောပိ၊ သော်လည်း။ တဏှာနုသယေတိ၊ ကား။ ကာမရာဂဘဝရာဂါနုသယေ၊ အနုသယကို။ အနုဟတေတိ၊ ကား။ အသမုပသာတိတေ၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်သတ်အပ်သေးသည် ရှိသော်။

သီဟော၊ သည်။ ယေန၊ အကြင်သူသည်။ အတ္တနိ၊ ဤ။ သရော၊ မြားကို။ ခိတ္တော၊ ပစ်အပ်၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုသူ၌သာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ဗလံ၊ ကို။ ဒဿေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ သရော၊ ဤ။ န(ဒဿေတိ ယထာ)၊ မပြုသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ကာရဏေ၊ ဤ။ ပဋိပတ္တိ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဖလေ၊ ဤ။ (ပဋိပတ္တိ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ပန၊ တပါး။ သာရမေယျာ၊ ခွေးတို့သည်။ ဧကနစိ၊ သူသည်။ လေဉ္စုပုဟာရေ၊ ခဲဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်းကို။ ဒိန္ဒေ၊ သော်။ ဘုဿန္တာ၊ ဟောင်ကုန်လျက် ။ လေဉ္စု၊ ကို။ ခါဒန္တိ၊ ခဲကုန်၏။ [၂၀၅] ပဟာရဒါရ်ကေ၊ ပစ်ခတ်ခြင်းကို ပေးသောသူ၌။ န ဥဋ္ဌဟန္တိ ယထာ၊ အားမထုတ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အညတိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိရောဓေတုကာမာ၊ ချုပ်စေလိုကုန်လတ်သော်။ ကာယဇ္ဇေဒံ၊ ကိုယ်ကို

၁-ဘသ+အန္တ-ဖြင့် ပြီးသည်၊ ဘဿန္တာ-ဟူသော သီမူသည် သက္ကတနှင့် ညီ၏။ သို့သော် သီမူ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ဘောသကအတ္ထုပ္ပတ္တိ၌လည်း ဘုဿိတာ-ဟု ဥ-နှင့်ပင် ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ ဥ-နှင့်ရှိသော ဘုဿန္တာ-လည်း အသင့်ပင်ဟု မှတ်အပ်၏။

ဖြတ်ခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းကို။ အနုယုဉ္ဇန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ကိလေသနိရောဓံ၊ ကို။ န(အနုယုဉ္ဇန္တိ)၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္တံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သိဟသမာနဝုတ္တိနောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။

၅၅၅။ ဧတေန၊ ဤမဂ်ဖြင့်။ သမုဒယော၊ တဏှာဟူသော သမုဒယသည်။ ဝိရဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတိ၊ ပျက်ပြယ်တတ်၏။ ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရာဂေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဝိရဇ္ဇနံ ပလုဇ္ဇနံ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်းဟူသော။ သမုစ္ဆိန္နနံ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းဟူသော။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂသဒ္ဓေါ စ၊ သည်၎င်း။ နိရောဓသဒ္ဓေါ စ၊ သည်၎င်း။ ပဟာနပရိယာယော၊ ပဟာန-သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎်။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ။ အနုသယသမုဂ္ဂါ-တတော၊ အနုသယကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နုတ်ခြင်းကြောင့်။ အသေသော၊ သော။ ဝိရာဂေါ၊ သည်။ အသေသော၊ သော။ နိရောဓော၊ သည်။ (အသေသဝိရာဂ-နိရောဓော၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဗန္ဓနိယံ၊ စပ်အပ်၏။ (အနုသယသမုဂ္ဂါ-တတော-ပုဒ်ကိုလိုက်၍စပ်ရန်ပြုသည်)စာဂါဒိပဒါနိပိ၊ ပုဒ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗာနေဝ တောနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ၎်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဒုက္ခဿ၊ ၎်။ နိရုဇ္ဈနမတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းမျှကို။ န(ဝုစ္စတိ)၊ အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာယ၊ ၎်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာဒိပဒါနိပိ၊ အကြွင်းမဲ့ ပျက်ပြယ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းအစရှိသော ပုဒ်တို့သည်လည်း။ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနံ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တံ၊ ကို။ သမတ္ထေတိ၊ (ပရမတ္ထတော ဟိ-အစရှိသောဝါကျဖြင့်) ပြီးစေ၏။ (ဤ၌ ပုဒ်မ, ရှိရမည်) ယသ္မာ ပနာတိအာဒိ၊ သည်။ (ဤ၌ ပုဒ်မ, မရှိစေရ၊ တံဒဿနံ-၌ စပ်) ယထာ၊ အားဖြင့်။ ဝိရာဂါဒိပဒါနိ၊ ပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ ယုဇ္ဇန္တိ၊ သင့်လျော်ကုန်၏။ တံဒဿနံ၊ ထိုအခြင်းအရာကိုပြုကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ တံ အာဂမ္မာတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပတွာ၊ ၍။ တဏှာ ဝိရဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂေန၊ သည်။ အစ္စန္တဝိရာဂဝသေန၊ စင်စစ်တပ်မက်ကင်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဝိရဇ္ဇိယတိ၊ တပ်မက်ကင်းစေအပ်၏။ ဝါ၊ ပျက်ပြယ်စေအပ်၏။ နိရုဇ္ဈတိတိ၊ ကား။ နိရောဓိယတိ၊ ချုပ်စေအပ်၏။ (ဝိရဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ-ပုဒ်တို့ကို သကာရိတကမ္မဝါစက-ဟု ပြ၏) တေန၊ ထိုပါဌဖြင့်။ ဝိရာဂနိရောဓသဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ အဓိကရဏသာဓနတံ၊ သာဓန၏အဖြစ်ကို။ အာဟ၊ ၎်။ တဒေဝါတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ။ စာဂါဒယော ဟောန္တိတိ၊ ပါဌဖြင့်။ စာဂါဒိဟေတု၊ စာဂစသည်၏ အကြောင်းကို။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏အမည်ဝေါဟာရဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ၎်။

ကာမဂုဏာလယေသုတိ၊ သု-ဟူ၍။ ပေါတ္ထကေသု၊ တို့၌။ လိခန္တိ၊ ရေးကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝါ၊ စင်စစ်အမှန်အားဖြင့်သော်ကား။ ကာမဂုဏာလယာဒိ- သုတိ၊ ဒီသု-ဟူ၍။ ပါဠော၊ ပါဠိရင်းပါဠိမှန်တည်း။ (အာဒိ-ဖြင့် တဏှာ- အာလယကို ယူအပ်၏)

၅၅၆။ တယိဒန္တိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသောပါဠိသည်။ န ပေါရာဏပါဠော၊ ရှေးဟောင်းပါဠိမဟုတ်။ ပန၊ သော်ကား။ သစ္စတ္ထဒိပနေ၊ သစ္စာအနက်တို့ကို ပြသောအရာ၌။ ဝုတ္တနိယာမေန၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော (ကိန်းသေ သတ်မှတ်ချက်) နည်းဖြင့်။ တတော၊ ထိုသစ္စတ္ထဒိပနပါဠိမှ။ အာနေတွာ၊ ၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက် ကာလ၌။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သောစကားတည်း။ တထာ ဟံ၊ ပင်လျှင်။ ပုဗ္ဗေ ၌။ ဝုတ္တာနိပိ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လက္ခဏာဒိနိ၊ တို့ကို။ ပုနပိ၊ လည်း။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ သံသာရဒုက္ခတော၊ မှ။ နိဗ္ဗိန္ဒမာနသဿ၊ ငြီးငွေ့သော စိတ်ရှိသူအား။ အဿာသံ၊ သက်သာခြင်းကို။ ကရောန္တော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿာသကရဏရသံ၊ မည်၏။ ရာဂါဒိသဗ္ဗပပဉ္စ- ဝုပသမနိမိတ္တတာယ၊ ရာဂအစရှိသော အလုံးစုံသော ပပဉ္စတရားတို့၏ ငြိမ်းခြင်း ၎င်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ကြောင့်။ နိပ္ပပဉ္စတံ၊ ပပဉ္စကင်းသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စုပဋ္ဌ- ပေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိပ္ပပဉ္စပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

၅၅၇။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နုတ္ထေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤစကားသည်။ သာမညတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ ဝါ၊ အဆိုတင်ပြခြင်းသည်။ ယဒိ(သိယာ)၊ အံ။ အတ္တနာ၊ (ပရဝါဒီဟု ဆိုအပ်သော) မိမိသည်။ အဓိပ္ပေတ- နိဗ္ဗာနသပိ၊ အလိုရှိအပ်သော ခယမတ္တစသော နိဗ္ဗာန်၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရောက်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပဋိညာဝိရောဓော၊ ခယမတ္တစသည်ကို နိဗ္ဗာန်ဟု ဝန်ခံခြင်း-တင်ပြခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။) အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ပရာဘိမတံ၊ (ပရဝါဒီမှ) တပါးသော သကဝါဒီတို့ အလိုရှိအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ အရိယာမဂ်ဖိုလ်၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ (ပဋိညာ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။) ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ၊ ဓမ္မိ မည်သောနိဗ္ဗာန်၏ မပြီးခြင်းသည်။ ဝါ၊ မရှိခြင်းဟူသောဂုဏ် ရှိ၍ ဂုဏေးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏ မပြီးခြင်းသည်။ (အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။) စ၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုသို့မပြီးခြင်းကြောင့်။ ဟေတု၊ (အနုပလဗ္ဘနိယတော-ဟူသော) ဟိတ်သည်။ နိဿယာသိဒ္ဓော၊ ဓမ္မိမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော မှီရာအားဖြင့် မပြီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ၊ အနုပလဗ္ဘနိယတောတိ၊ ဟူသော ဟိတ်ပါဠိ၌။

၁-ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ-ဟူသောပုဒ်၌ ဓမ္မိဟူသော ဝေါဟာရသည် ဝိသေသိကကျမ်း၊ နှာယကျမ်း တက္ကကျမ်းတို့၌ သုံးသောဝေါဟာရဖြစ်သည်။ ယင်းကျမ်းတို့၌ သိစေလိုအပ်သောလက္ခဏာ၊

ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ (န ဥပလဗ္ဗတိ) ကိံ။ မရအပ်သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အနုမာနတော၊ အားဖြင့်။ (န ဥပလဗ္ဗတိ ကိံ။ လော။) ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ပက္ခေ၊ ပစ္စက္ခအဖို့၌။ စက္ခာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (အနုပလဗ္ဗနဿ၊ မရခြင်း-မသိခြင်း၏။) အနေကန္တိကတော၊ ကေနမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒုတိယသ္မိံ၊ အနုမာနအဖို့၌။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ဟေတု၊ (မရအပ်သောကြောင့်ဟူသော) အကြောင်းသည်။ အသိဒ္ဓေါ၊ မပြီးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ န၊ ဥပါယေန ဥပလဗ္ဗနိယတောတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ စေတောပရိယဉာဏလာဘိနော ဝေ၊ ဉာဏ်ကို ရသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာ၊

ဂုဏ်၊ အရာဝတ္ထု၊ အနက်သဘော တစ်ခုခုကို ဓမ္မ-ဟု ခေါ်၍ ထိုနှင့်စပ်ဆိုင်သော (ဝါ) ထိုဓမ္မ၏ တည်ရာဖြစ်သော ခြပ်အနက်ကို ဓမ္မိ-ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလေ့ရှိ၏။ ဥပမာ-တောင်မှာ မီးရှိသည်-ဟု ဆိုလျှင် မီးကို ဓမ္မ၊ တောင်ကို ဓမ္မိ-ဟု ခေါ်ဝေါ်၏။ ကောင်းကင်ပန်းသည် မွှေး၏-ဟု ဆိုလျှင် မွှေးခြင်းဂုဏ်ကို ဓမ္မ၊ ပန်းကို ဓမ္မိ-ဟု ခေါ်ဝေါ်၏။ ယုန်ချိုသည် ထက်၏-ဟု ဆိုလျှင် ထက်ခြင်းဂုဏ်ကို ဓမ္မ၊ ယုန်ချိုကို ဓမ္မိ-ဟု ခေါ်ဝေါ်၏။ ထိုအတူပင် နိဗ္ဗာန်သည် မရှိ-ဟု ဆိုသော ဤအရာ၌လည်း သိစေလိုရင်းဖြစ်သော မရှိခြင်းဂုဏ်ကို ဓမ္မ-ဟု ယူ၍ ထိုနှင့် စပ်ဆိုင်သော နိဗ္ဗာန်ကို ဓမ္မိ-ဟု ဆိုထားသည်။ ထိုကြောင့် ဤဋီကာ ဒု ၂၁၀-၌လည်း အဏုအာဒိနံ အသိဒ္ဓတ္တာတိ ဧတေန “နိစ္စာ အဏုအာဒယောတိ ပဋိညာယ ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ၊ တတော စ နိဿယာသိဒ္ဓေါ ဟေတူ” တိ ဒဿေတိ-ဟု မိန့်ဆိုထားပြန်လေသည်။ ထိုပါ၌လည်း နိစ္စဘာဝဂုဏ်ကို ဓမ္မ ဟူ၍၎င်း၊ ယင်းဂုဏ်နှင့်စပ်သော အဏုစသည်ကို ဓမ္မိ ဟူ၍၎င်း အဏုစသည်တို့ကို နိစ္စ-ဟု ဆိုသော ပရဝါဒိတို့၏ ပဋိညာ-ဝန်ခံတင်ပြချက်၌ ဓမ္မိ မည်သော အဏုစသည်တို့သည် မပြီးစီးကုန်၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိကုန် ဟူ၍၎င်း ထိုသို့ မပြီ စီးခြင်း-ထင်ရှားမရှိခြင်းကြောင့်ပင်လျှင် ပရဝါဒိတို့၏ ဥပ္ပါဒါဒိနံ အဘာဝတော-ဟူသော ဟိတ်သည်လည်း ဓမ္မိမည်သော အဏုစသော နိဿယအလိုအားဖြင့် မပြီးစီးဟူ၍၎င်း ဆိုလိုပေသည်။ ထိုအဆိုနှင့် နှီးခန့်၍ ဤ၌ အနက်ပြန်ဆိုထားသည်။

ပြည်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယဉာဏ်ကား ဤဋီကာပါ၌ကို ဤသို့ မြန်မာပြန်၍ ပြထား၏။ “ဤစောဒနာ၌ နက္ခေ နိဗ္ဗာနံ-သည် သာမညပဋိညာဉ် ဖြစ်အံ့၊ မိမိစောဒကသည် လိုအပ်သော ခယမတ္တ စသော နိဗ္ဗာန်၏လည်း အဘာဝသည် ရောက်ခဲ့၏။ ယင်းသို့ ရောက်သော် ပဋိညာဝိရောဓ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့မဟုတ်၊ သူတပါးတို့သည် လိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို စွဲ၍ ပဋိညာဉ်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ဖြစ်သော် အကြောင်း မထင်ရှားခဲ့၊ ထိုသို့ အကြောင်း မရကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် စောဒနာ၏အမှီသည် မပြီး။”

၁-ပရဝါဒိက မိမိ၏ မျက်စိ နား စသော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မတွေ့ရသောကြောင့်-ဟု ဆိုခဲ့လျှင် ထိုအကြောင်းသည် ကေနအကြောင်းမဟုတ်-ဟု ဆိုလို၏။

၂-မိမိ၏ အနုမာနဖြင့် မသိရသောကြောင့်ဟု ဆိုခဲ့လျှင် ထိုအကြောင်းသည်လည်း ပစ္စက္ခ အနုမာနတို့ဖြင့် သိသော သူတပါးကို ထောက်၍ လုံ့လောက်သောအကြောင်း မဟုတ်-ဟု ဆိုလို၏။

တို့သည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ လောကုတ္တရစိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနန္တိ ယထာ၊ သိကုန်
 သကဲ့သို့။ တတ္ထာပိ၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း။ အရဟာ ဝေ၊ သည်သာ
 လျှင်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (လောကုတ္တရစိတ္တံ၊ ကို။
 ဇာနာတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့၎င်း။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ န
 (ဇာနန္တိ ယထာ စ)၊ မသိကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝေ၊ တူ။ [၂၀၆] နိဗ္ဗာနဗျူ
 ကိုလည်း။ သီလသမာဓိပညာသင်္ခါတသမ္မာပဋိပတ္တိဘူတေန၊ ပညာဟု ဆိုအပ်
 သော မှန်ကန်ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။
 ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်-သိအပ်ပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ စ၊ ဤစကားကိုလည်း။
 (အတ္ထဝစနံ စေတံ-၌ ဝါကျဇောတက စ-သဒ္ဓါကို ထောက်လျှင် ယင်းသည်
 သီးခြားတဝါကျ ဖြစ်သင့်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်—ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။
 ဧတံ၊ ကို-ဟု အနက်ပေး) အတ္ထဝစနံ၊ သိသင့်သောအနက်ကို ပြဆိုသောစကား
 ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပယောဂဝစနံ၊ ပြယုဂ် ဥဒါဟရုဏ် ပုံပမာမျှကို ပြသော
 စကားဟူ၍။ ဝါ၊ ဝါဒယှဉ်ပြိုင်ခြင်းကို ဆိုသောစကားဟူ၍။ န (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊
 မမှတ်အပ်။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဝိဘဝိဿတိ၊ လတံ။

၅၅၈။ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ဟူမူ။) အရိယေဟိ၊
 တို့သည်။ ဥပလဗ္ဘနိယတော၊ ရအပ်-သိအပ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ
 အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ သံသာရတော၊ မှ။ သံဝိဂ္ဂမာနသာ၊ ထိတ်လန့်သောစိတ်
 ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ မှန်ကန်ကောင်းမြတ်သောအကျင့်
 ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ နယော၊ သည်။
 သဗ္ဗသမယသိဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသောအယူတို့၌ပြီး၏။ တတ္ထ၊ ထိုအယူတို့တွင်။
 သာသနိကမေဝ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ၌အတွင်းဝင်သောအယူကိုသာလျှင်။ နိဿာယ၊
 ၍။ ပဋိပတ္တိယာ အဝဉ္ဇဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။
 အသတိ ဟိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေဇဝါယာတိ၊ ကား။
 သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂမာယ၊ ရှေ့သွားရှိသော။ စ၊ ဆက်။ အဿာ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။
 ပုဗ္ဗင်္ဂမတာ၊ ရှေ့သွား၏အဖြစ်ကို။ ပဓာနဘာဝတော၊ ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ (ဝုတ္တာ၊ ၏။) တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ သာ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိကို။
 ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသနာရုဠာ၊ ဒေသနာသို့ တင်အပ်ပေ၏။ သဗ္ဗပဌမံ၊ စွာ။
 ဥပုဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ နာ၊ ရှေးဦးစွာ ဒေသနာသို့ တင်အပ်သည် မဟုတ်ပေ။
 ဝါ၊ ရှေ့သွားအဖြစ်ကို ဆိုအပ်သည် မဟုတ်ပေ။ စ၊ ဆက်။ အယံ သမ္မာပဋိပတ္တိ၊
 သည်။ ဝဉ္ဇာ၊ မြို့သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိဗ္ဗာန-
 ပါပနတော နိဗ္ဗာနဿ သမ္မာပကတော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ တဝ၊ သင်ပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်၏။ မတေန ပန၊ မူကား။ နိဗ္ဗာနဿေဝ၊
 ၏ပင်လျှင်။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဝဉ္ဇဘာဝေါ၊ မြို့သည်၏အဖြစ်သည်။

အာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကိ။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ဧ။) အဘာဝ-
 ပါပကတ္တာတိ၊ ကား။ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ကိလေသသမုစ္ဆိန္နမုခေန၊
 ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းကို အရင်းခံပြုသဖြင့်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။
 အဘာဝသမ္မာပကဘာဝတော၊ မရှိခြင်းသို့ရောက်စေဘတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝဉ္စဘာဝါပတ္တိ၊ မြို့သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ န၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။
 စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ န ဣတိ၊ န-ဟူသော
 ပုဒ်သည်။ ပဋိက္ခေပေ၊ အနက်၌။ (ဝတ္တတိ၊ ဧ။) အဘာဝပါပကတ္တာတိ၊ ဟူ၍။
 ဝဒန္တေန၊ သော။ တယာ၊ သင်ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ခန္ဓာဘာဝေါ၊ ခန္ဓာတို့၏
 မရှိခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓာဘာဝနိဗ္ဗာန်ကို။
 ပဋိညာတံ၊ အပ်၏။ တံ၊ ထိုခန္ဓာဘာဝနိဗ္ဗာန်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။
 အတိတာနာဂတာဘာဝေပိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ခန္ဓာတို့ မရှိငြားသော်လည်း။
 နိဗ္ဗာနပုတ္တိယာ၊ ဧ။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အတိတာ-
 နာဂတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 တသ္မိံ အဘာဝေ၊ ထိုအတိတ် အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊
 သော်။) နိဗ္ဗာနံ၊ ကိ။ အဓိကတံ နာမ၊ ရအပ်သည် သိအပ်သည်မည်သည်။
 သိယာ၊ ဧ။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊ ထိုရခြင်း သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ အတိတာနာဂတာနမေဝ၊ တို့၏
 သာလျှင်။ (အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်သည်။) န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊
 သော်ကား။ ဝတ္တမာနာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ဆဲခန္ဓာတို့၏လည်း။ (အဘာဝေါ၊ သည်။
 နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တိယဒ္ဓဂတာနံ၊ သုံးပါးသောအခွန်တို့၌တည်ကုန်
 သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊
 မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ ဧကဒေသာဘာဝေါ၊ တစ်စိတ်တဒေသ
 ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဆိုငြားအံ။
 (ဤ၌ တချောင်းပိုဒ်ရှိစေရမည်) ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ဆဲတို့သည်။ စေ (သိယံ)၊
 ကုန်ငြားအံ။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ စေ န သန္တိ၊ မရှိ
 ကုန်ငြားအံ။ ဝတ္တမာနာ၊ တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဝတ္တမာနာ စ၊ ဖြစ်ဆဲလည်း ဟုတ်ကုန်၏။ န သန္တိ စ၊ မရှိလည်း မရှိကုန်။
 ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားနှစ်ရပ်သည်။ ဝိပုဋ္ဌိသိဒ္ဓံ၊ အပြန်အလှန်မြစ်ပယ်သော
 စကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န၊ တေသံ။ ပ။ ပဇ္ဇနတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

ကိဉ္စ ဘိယျော၊ အနည်းငယ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ဝတ္တမာနာဘာဝေါ၊ ပစ္စုပ္ပန်
 ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ ယဒါ၊ ၌။
 အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဧ။ တဒါ၊ ၌။ တဿ၊ ထိုအရိယာမဂ်၏။
 နိဿယဘူတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဝတ္တမာနာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ

ကတော၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ တဒါ၊ ဌ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ဧ။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဧ။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ မဂ္ဂက္ခဏေပိ၊ ဌလည်း။ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယာယ၊ ဧ။ အဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ဤ။ ဝတ္တမာနာ။ပ။ ဒေါသတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ မယံ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ အလုံးစုံ သော ခန္ဓာတို့၏သာလျှင်။ အဝတ္တမာနတာယ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကိ။ န ဝဒါမ၊ မဆိုကုန်။ စရဟိ၊ သို့ဖြစ်လျှင်။ ကိ၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ (ဝဒါမ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အံ။ တဒါ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ဌ။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တမာနတ္တာ၊ ကြောင့်။ (ဝဒါမ၊ ကုန်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသော၊ သည်။ န (အတ္တိ)၊ မရှိ။ ယထာဝုတ္တဒေါသာဘာဝေါ၊ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအပြစ်၏မရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ ငြားအံ။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တမာနတာသင်္ခါတော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ဧ။ နိရတ္ထကတာ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ [၂၀၇] (ကသ္မာ၊ ကား။) မဂ္ဂက္ခဏတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ဌလည်း။ တဒဘာဝသိဒ္ဓိတော၊ ထိုကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်း၏ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂဿာတိအာဒိ၊ ကိ။ အာဟ၊ ဧ။ တသ္မာ အကာရဏမေတန္တိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ဧ။ အနုပလဗ္ဘနိယတာ စ၊ မရအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ အဘာဝမတ္တတာ စ၊ မရှိခြင်းမျှ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဧ။ ဝဉ္စဘာဝေါ စ၊ သည်၎င်း။ အတိတာနာဂတာဘာဝေါ အတိတ်၊ အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၏မရှိခြင်း၌၊ ဝါ၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) နိဗ္ဗာနာဓိဂမော စ၊ ရခြင်းသည်၎င်း။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၏။ အဘာဝေါပိ၊ မရှိခြင်းသည် လည်း။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ပဂေဝ၊ အရိယာမဂ်မဖြစ်မီ ရှေးအဖို့ကပင်လျှင်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တမာနတ္တာ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ဧ။ နိရတ္ထကဘာဝါပတ္တိ စ၊ အကျိုးမဲ့၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ဧ။ အဘာဝ- သာဓနတ္ထံ၊ မရှိခြင်းကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ အနုပလဗ္ဘနိယတောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ အဘာဝပါပကတ္တာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ တဒါ ကိလေသာနံ အဝတ္တ- မာနတ္တာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ယဒိဒံ - ယံ ဣဒံ ကာရဏံ၊ ကိ။ (ပရဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်လျော်သောအကြောင်း

၁-အဝတ္တမာနတ္ထ-နှင့် နိရတ္ထကဘာဝါပတ္တိ-တို့ဖြင့် တခုတည်းသော ပဓာနအနက်ကိုသာ ယူသင့်သောကြောင့် မြန်မာမူဟောင်းသာ သင့်သည်။

မဟုတ်။ သော၊ ဤစကားသည်။ အယုတ္တိ၊ သင့်လျော်သောစကားမဟုတ်။
ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၅၅၉။ အာဒိဝစနတောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဌ။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အဝသိဌံ၊
သော။ ဇမ္မုခါဒကသုတ္တပဒေသံ၊ သုတ်တစိတ်ကို၎င်း။ အညမ္ပိ၊ ဖြစ်သော။
အသင်္ခတယ ဓာတုယာ၊ ၎်။ ဝါ၊ ကို။ နိဒ္ဒေသပါဠိ*၊ အကျယ်ပြသောပါဠိ
ကို၎င်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၎်။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်။ အာဝုသော
သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ အာဝုသော၊ ကြာ။
နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ကတမံ န ခေါ၊ အဘယ်အရာပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤမေးခွန်း၌။
အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဇမ္မုခါဒကပရိပိုဇ်။ (ခေါ-ကား အနက်ထူးမရှိ) ယော
ရာဂက္ခယော၊ အကြင်ရာဂ၏ကုန်ခြင်းသည်။ (ပရဝါဒီအလို) ဝါ၊ ရာဂ၏ကုန်ရာ
သည်။ (သကဝါဒီအလို) ယော ဒေါသက္ခယော၊ သည်။ ယော မောဟက္ခယော၊
သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) ဣဒံ၊ ဤရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏ကုန်ခြင်းကို၊ ဝါ၊
ကုန်ရာကို။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။ ဇမ္မုခါဒကသုတ္တေ၊ ဌ။
(ဝုတ္တံ၊ ၎်။) တတ္ထ၊ ထိုခမ္မာယတနတရားတို့တွင်။ အသင်္ခတာ ဓာတု၊ သည်။
ကတမာ၊ နည်း။ ရာဂက္ခယော၊ ရာဂ၏ကုန်ခြင်း၊ ဝါ၊ ကုန်ရာ။ ဒေါသက္ခယော၊
ကုန်ခြင်း၊ ဝါ၊ ကုန်ရာ။ မောဟက္ခယော၊ ကုန်ခြင်း၊ ဝါ၊ ကုန်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။
အာယတနဝိဘင်္ဂေ၊ ဌ။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ တတြ၊ ထိုပါဌ၌။ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊
တည်း။ အသင်္ခတာ ဓာတု၊ သည်။ အသင်္ခတသဘာဝေါ၊ အသင်္ခတသဘော
ရှိသော ဝါ၊ မပြုပြင်အပ်သောသဘောရှိသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့။ အာဂမ္မ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ရောက်၍၊
ဝါ၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ခိယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ရာဂက္ခယောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဒေါသက္ခယောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။
မောဟက္ခယောတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်။ စ၊ ဆက်။
အာဂမ္မာတိ၊ ပုဒ်၌၊ ဝါ၊ ၎်။ သဗ္ဗသင်္ခါရေဟိ၊ တို့မှ။ နိဗ္ဗိန္ဒယ၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။
ဝိသင်္ခါရနိန္ဒယ၊ သင်္ခါရကင်းရာနိဗ္ဗာန်၌ညွတ်ကိုင်းသော ဝါ၊ ညွတ်ကိုင်းသည်
ဖြစ်၍။ ဂေါတြဘုနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဝဋ္ဌိတမာနသယ၊ သင်္ခါရအာရုံမှနှစ်စေအပ်သော
စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သစ္စိကရဏေန၊ အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။
ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သစ္စိကိရိယမာနံ၊ မျက်မှောက် ပြု
အပ်ဆဲဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အဓိဂန္ဓာ စ၊ ရောက်၍၎င်း။ အာရမ္မဏ-
ပစ္စယဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ (တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။) ပဋိစ္စ စ၊ ၍၎င်း။ ပရမဿာသ-
ဘာဝေန စ၊ အမြတ်ဆုံး သက်သာရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝိနိမုတ္တသင်္ခါရယ၊
လွတ်အပ်ပြီးသောသင်္ခါရရှိသောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့မှ လွတ်မြောက်

ပြီးသောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏^၁။ ပရမဂတိဘာဝေန စ၊ အမြတ်ဆုံးလားရာ၏အဖြစ်
 ဖြင့်၎င်း။ ပတိဋ္ဌာနဘူတေ၊ တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အဓိပတိပစ္စယဘူတေ၊
 ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တသ္မိံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၌။ ပတိဋ္ဌာယ စ၊ ၍၎င်း။ ခယသင်္ခါတော၊
 ဟုဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရာဂါဒယော၊ တို့ကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်
 စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တံသစ္စိကရဏာဘာဝေ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်
 ပြုခြင်း မရှိလတ်သော်။ ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓဂမနာဘာဝါ၊
 တဖန်မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ တံ၊
 ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။
 ခိယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ-အတ္ထဇာတံ၊
 ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အနက်သဘောကို။ ဧကံသေန၊ အားဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤဆို
 အပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတဗ္ဗံ၊ လက်ခံသင့် လက်ခံထိုက်၏။
 ဣတရထာ၊ ဤမှတပါးသောအပြားအားဖြင့်။ ယထာရုတဝသေန၊ ဟောအပ်
 တိုင်းသောပါဌ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပါဠိယာ၊ ၏။ အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊
 သော်။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ဒေါသာ၊ အပြစ်တို့သည်။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 ဝါ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ထိုအပြစ်တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အရဟတ္တ-
 သာပိတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အဂ္ဂုဖလပမုခါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အမှူးရှိ
 ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်၏။ ရာဂါဒိခယမတ္တတာ၊ ရာဂစသည် ကုန်
 ခြင်းမျှ၏အဖြစ်သည်။ န ယုတ္တာ၊ မသင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တမ္ပိ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို
 လည်း။ ပ။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ခိဏန္တေ၊ ကုန်ပြီး
 သည်၏အဆုံး၌။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ ရာဂက္ခယောတိအာဒိနာ၊
 ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တဿ၊ ၏။ နေယျတ္ထတာ၊ ဆောင်သင့် ဆောင်
 ထိုက်သောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
 နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ အာဂမ္မ၊ ၍။ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ခိယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ရာဂက္ခယောတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ [၂၀၈]နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဣမဿာပိ သုတ္တဿ၊ ၏လည်း။ နေယျတ္ထတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။
 နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ရာဂါဒိက္ခယမတ္တတာယ၊ ရာဂစသည်၏ ကုန်ခြင်းမျှအဖြစ်၌၊ ဝါ။

၁-ဝိနိမုတ္တသင်္ခါရဿာတိ၊ ကား။ သမုစ္ဆေဒပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိဟိ၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ ပဋိပ္ပ-
 သဒ္ဓိဝိမုတ္တိတို့ဖြင့်။ သမုခေန စ၊ သင်္ခါရဟူသော မိမိကိုမျက်နှာပြုသဖြင့်၎င်း။ (သင်္ခါရအာရုံ
 ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ သင်္ခါရအာရုံမှ လွတ်မြောက်ခြင်းအလိုအားဖြင့်၎င်း-ဟု ဆိုလို၏) တပုဋ္ဌိ-
 ဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန စ၊ ထိုသင်္ခါရတို့နှင့်စပ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်သောအားဖြင့်၎င်း။
 သုဋ္ဌ၊ စွာ။ ဝိနိမုတ္တသင်္ခါရဿ၊ ရှိသောရဟန္တာ၏။ ဝါ၊ လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာ၏။
 ပရမဿာသဘာဝေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဂတိဘာဝေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပတိဋ္ဌာနဘူတေ၊ သော။
 (မူလဒီ၏အပွင့် အနုဒ္ဓိ ၂-၄၆-အနက်။)

အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ဒေါသာ၊ တို့သည်။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ကိဉ္စ ဘိယျောတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ဣတ္ထရကာလာဒိပုတ္တိဒေါသတောတိ၊ ကား။ ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ခယမတ္တတာယ၊ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ပရိတ္တကာလတာ၊ တို့သောကာလရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ သင်္ခတလက္ခဏတာ၊ အဖြစ်၎င်း။ ပယော-ဂေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ သရသေနော၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ အဓိ-ဂန္ထဗ္ဗတာ၊ ရအပ်ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ရာဂါဒိဟိ၊ တို့မှ။ အပရိမုတ္တတာ၊ မလွတ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ အာဒိတ္တတာ၊ (ရာဂစသောမီးတို့သည်) လောင်အပ် သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်၎င်း။ အနုပသန္တတာ၊ မငြိမ်သက် သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဗဟုဘာဝေါ၊ များသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဩဠာရိကတာ၊ အဖြစ်၎င်း။ ဂေါတြဘုမဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ အနာရမ္မဏတာ၊ အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ် ၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိဒေါသာပဇ္ဇနတော၊ ဤသို့အစရှိသော အပြစ်သို့ရောက်ခြင်း ကြောင့်တည်း။ (ဟိ၊ ဗဟုဘာဝ စသည်ကို ချဲ့၍ပြဦးအံ့။) ရာဂက္ခယော၊ ဟူသည်။ ရာဂဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ခယော၊ ကုန်ခြင်းတည်း။ ဒေါသာဒိနံ၊ တို့၏။ (ခယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဒေါသက္ခယာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ တူပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရာဂက္ခယော၊ ကုန်ခြင်းသည်။ အညော၊ တပါးတခြားတည်း။ ဒေါသက္ခယော၊ သည်။ အညော၊ တည်း။ မောဟက္ခယော၊ သည်။ အညော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ အကုသလမူလာနံ၊ တို့၏။ ခယဘူတာနိ၊ ကုန်ခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗာ-နာနိ၊ တို့၎င်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ကုန်ခြင်း၌။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသောနိဗ္ဗာန်တို့၎င်း။ ပဉ္စန္နံ၊ ကုန်သော။ နိဝရဏာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသော နိဗ္ဗာန်တို့၎င်း။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ တဏှာ-ကာယာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ ဆ၊ တို့၎င်း။ သတ္တန္နံ၊ ကုန်သော။ အနုသယာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ သတ္တ၊ တို့၎င်း။ အဋ္ဌန္နံ၊ ကုန်သော။ မိစ္ဆတ္တာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ အဋ္ဌ၊ တို့၎င်း။ နဝန္နံ၊ ကုန်သော။ တဏှာမူလကာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ နဝ၊ တို့၎င်း။ ဒသန္နံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ခယေ၊ ၌။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသောနိဗ္ဗာန်တို့၎င်း။ ဒိယဗျာကိလေသသဟဿယ၊ အခွဲနှင့်တကွ နှစ်ထောင်သောကိလေသာအပေါင်း၏။ ဝါ၊ တထောင့်ငါးရာကိလေသာအပေါင်း ၏။ ခယေ၊ ၌။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ဝါ၊ တခုစီ တခုစီသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗဟူနိ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗာနာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ရာဂါဒိက္ခယော နာမ၊ ကုန်ခြင်းမည်သည်။ အန္ဓဗာလာနမ္ပိ၊ မိုက်ကန်းသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ အန္တမသော၊ ယုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဒိပိမိဂမက္ကဋ္ဌာဒိနမ္ပိ၊ သစ် သမင် မျောက်အစရှိသော

သတ္တဝါတို့အားလည်း၊ ဝါ၊ တို့သည်လည်း။ သုဝိညေယျော၊ သိလွယ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂေါတြဘုက္ခဏေ၊
 ဌ။ ကိလေသက္ခယဿ၊ ၏။ အဘာဝတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ဌ။
 အခီဏတ္တာ စ၊ ကုန်ပြီးမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ကုန်ဆဲ၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာရမ္မဏကရဏဿ စ၊ ၏လည်း။ (ဤ၌ စ-ဖြင့် သြဋ္ဌာ-
 ရိကံ နိဗ္ဗာနံ ဟောတိ-စသော ရှေးဝါကျကို ပြန်၍ဆည်း၏) အသမ္ဘဝေါ ဝေ၊
 မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿ နိဗ္ဗာနဘာဝတောတိ၊
 ကား။ သဗ္ဗပရိယောသာနဿ၊ အလုံးစုံတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော။ ရာဂါဒိက္ခယဿ၊
 ၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ယဘော ခယတော၊ အကြင်နောက်ဆုံးကုန်
 ခြင်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 သော၊ ထိုနောက်ဆုံးဖြစ်သော ခယသည်။ အယံ နာမ၊ ဤမည်သော ကုန်ခြင်း
 ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမေတဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်သော။ မဂ္ဂဖလဉာဏာနံ၊ တို့၏။
 အာရမ္မဏဘူတော၊ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (သော၊ ထိုခယသည်။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ န တာဒိသဿ ခယဿ အဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ကိဉ္စ ဘိယျော၊ အနည်းငယ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ပစ္စိမဘဝတော၊ မှ။ တတိယတ္တဘာဝေယေဝ၊ တတိယအတ္တဘော၌ပင်လျှင်။
 ရာဂါဒိသု၊ တို့၌။ အာဒိနဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဈာနဘာဝနာယ၊ ဈာန်ကိုပွားစေ
 ခြင်းဖြင့်။ တေ၊ ထိုရာဂစသည်တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ခွါ၍။ အပရိဟိနဇ္ဈာနော၊
 မယုတ်လျော့သောဈာန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကာလံ ကတွာ၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့၊
 ဝါ၊ ၌။ ဥပပန္နော၊ ကပ်ရောက်လေ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်လေ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မလောက
 ၌။ ယာဝတာယုကံ၊ လုံး။ ဌတွာ၊ တည်ခဲ့ပြီး၍။ ဣဓာဂတောပိ၊ ဤလူ ဘုံသို့
 လာသော်လည်း။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသောရာဂရှိသည်သာ
 လျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ၏။
 ယော စ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ပဌမဝယေ ဝေ၊ ပဌမအရွယ်၌ပင်လျှင်။
 ရာဂါဒိတော၊ ရာဂစသည်မှ။ နိဗ္ဗိန္ဒော၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။ တေ စ၊ ထိုရာဂ
 စသည်တို့ကိုလည်း။ ဈာနေန၊ ဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ၊ ခွါ၍။ ပစ္စိမဝယေ၊ ၌။
 အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ တေသံ၊ ထိုနှစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊
 ဝါ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘာနတော၊ ခွါသည်မှ။
 ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အနုပုဗ္ဗနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (နိရောဓသဒိသတာယ၊
 နိရောဓနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပုတ္တိယေဝ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။
 နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။) တေ၊ ထိုနှစ်ဦးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနပုတ္တာ

၁-ဤလက်သည်းကွင်းအတွင်းရှိပါဌ်မှာ သီမူဟောင်း၌မရှိ၊ ၎င်းမှာ အပိုပင်ဖြစ်သည်၊
 ၎င်းပါဌ်နှင့်တကွဆိုလျှင် အဆက်အစပ်ပြတ်သွား၏။

နာမ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်မည်ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ န စ ဟောန္တိ၊
 ဖြစ်ကား မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။
 ခယဿ၊ ရာဂစသည်ကုန်ခြင်း၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝေါ၊ နိဗ္ဗာန်၏ အဖြစ်သည်။ န၊ မရှိ။
 တဿာပိ၊ ထိုခယနိဗ္ဗာန်၏လည်း။ ဣတ္ထရကာလတာဒိဒေါသသမာယောဂေါ
 ဝေ၊ တို့သောကာလရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသော အပြစ်ဒေါသနှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်
 သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝေပိ စာတိအာဒိ၊ ကို။
 အာဟ၊ ၏။ [၂၀၉] ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။
 ယတော ခယတော၊ အကြင်နောက်ဆုံးကုန်ခြင်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ရာဂါဒိနံ၊
 တို့၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ ခယမတ္တံ၊ ထိုကုန်ခြင်း
 မျှကို။ နိဗ္ဗာနံ၊ ဟူ၍။ (တံ၊ သည်။) မညသိ၊ မှတ်ထင်ဘိ၏။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့
 မှတ်ထင်သည်ရှိသော်။ ခယေ ဉာဏန္တိအာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိတို့၌။
 ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တဒုပ္ပတ္တိ-
 တော၊ ထိုခယမည်သော မဂ်ဖြစ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။
 အနုပ္ပတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ မဂ္ဂဿာပိ၊
 ၏လည်း။ နိဗ္ဗာနဘာဝါပတ္တိ၊ ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော
 ၍။ အရိယမဂ္ဂဿ စာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ပြီးသောကိလေသာတို့သည်။ န သန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
 အနုပ္ပန္နာပိ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာတို့သည်လည်း။ (န သန္တိ၊ ကုန်။) ဣတိ၊
 သို့။ အဘာဝသာမညတော၊ မရှိခြင်းဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိရောဓ-
 သဒိသတာယ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပတ္တိ ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်း
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ဆက် ။
 ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဿ၊ ဖြစ်ထိုက်သောကိလေသာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ အနုပ္ပတ္တိ-
 ဓမ္မတာပါဒနံ၊ အကြင်မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်။
 (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤမဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်း
 သည်။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ခေပေတဗ္ဗာကာရော၊ ကုန်စေအပ်သော အခြင်းအရာပေ
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ခယောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။
 (အနုပ္ပါဒနိရောဓ-ဟူ၍၎င်း ခယ-ဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်) တံ၊ ထို
 အနုပ္ပတ္တိနိရောဓမည်သော ခယကို။ ဣတရခယတော၊ ဤမှတပါးသော မဂ်ဖိုလ်၏
 အာရုံဖြစ်သော ခယမှ။ ဝိသေသေန္တော၊ ထူးခြားစေလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အထူးပြု
 လိုသည်ဖြစ်၍။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသင်္ခါတဿ ပန ခယဿာတိ၊ အစရှိသောစကား

၁-အနုပ္ပတ္တိနိရောဓကို ခယဟု ဆိုသင့်ပါမည်လော၊ ဝါ၊ ခယဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုပါ
 သနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ အယဉ္ဇိ-စသည်ကို မိန့်သည်။

ကို။ အာဟာ ဇာ။ ပန၊ ဆက်။ တဿ ခယဿ၊ ထိုအနုပုတ္တိနိရောဓဟူသော ခယ၏။ အနိပုန္နတ္တာ၊ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် မပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သိမ္မနှင့်အညီ ပင်) ပရိယာယေန ဥပနိဿယပစ္စယတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဇာ။ ဟိ၊ ထင်စွာ။ အနုပုတ္တိနိရောဓက္ခယကရဿ၊ နိရောဓ-ဟူသော ကုန်ခြင်းကိုပြုတတ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ဇာ။ အာရမ္မဏဘူတံ၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အတ္ထတော၊ ကျရောက်သော အနက်အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို အနုပုတ္တိနိရောဓ-ဟူသော ခယ၏။ ဥပနိဿယော ဝိယ၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းကဲ့သို့။ (ဟောတိ၊ ဇာ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ဇာ။ တဒုပစာရေနာတိ၊ ကား။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဖလဘူတခယဝေါဟာရေန၊ အကျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်သော ခယ၏ အမည်ဝေါဟာရဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ဖလူပစာရေန၊ အားဖြင့်။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဝေါဟရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ (ကိံ ယထာ၊ ဟူမူ။) သတံ၊ ထောပတ်ကို။ အာယုတိ စ၊ အသက်ဟူ၍၎င်း။ ဂုဠော၊ တင်လဲကို။ သေမောတိ စ၊ သလိပ်ဟူ၍၎င်း။ (ဝေါဟရိယတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။

အဿာတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ဇာ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဌာနံ သုဒ္ဓဒ္ဓသန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခတော၊ ဆင်ခြင်တော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ဇာ။ အပ္ပေါဿုက္ကဘာဝါဝဟနတော၊ ကြောင့်ကြမဲ့အဖြစ်ကို ဆောင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ (အရိယာမဂ္ဂဗျာဒိဖြင့်သာ မြင်နိုင်သည်ဟု ဆိုသောအဋ္ဌကထာစကား) သင့်ပေစ။ မာဂဏ္ဍိယ၊ မာဂဏ္ဍိပရိဗိုဇ်။ တံ၊ သင်သည်။ ယေန အရိယေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ အာရောဂံ၊ အနာကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ဇာနေယျာသိ၊ သိရာ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပဿေယျာသိ၊ မြင်ရာ၏။ တံ အရိယံ စက္ခု၊ သည်။ တေ၊ သင်အား။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အရိယေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ဇာ။

၅၆၀။ နိဗ္ဗာနံ နာမ၊ မည်သော။ သဘာဝဓမ္မော၊ သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ သတ္တသန္တာနပရိယာပန္နော စ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သည်လည်း။ (ယဒိ ဟောတိ၊ အံ။) (သံ ၁-၆၁၊ အံ ၁-၃၅၇-တို့၌ ရောဟိတဿသုတ်ကို မှီ၍ဆိုသည်) အထ၊ လတ်သော်။ စတုမဟာပထေ၊ လမ်းလေးခုဆုံအရပ်၌။ သဗ္ဗသာဓာရဏာ၊ အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော။ သဘာ ဝိယ၊ လူထုအစုအဝေးသဘင်ကဲ့သို့။ (သဗ္ဗသာဓာရဏော၊ ဆက်ဆံသည်ဖြစ်၍။) ကဿ၊ ကြောင့်။ န လတ္တံတိ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ရှိသောကြောင့်။ မဂ္ဂသမဂ္ဂိနာ ပတ္တဗ္ဗတော အသာဓာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟာ၊ ဇာ။ အသုကဿ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ ဇာ။ ကာလေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ခဲ့၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပုရိမာယ၊

၁-ဥပနိဿယတ္တာ-ဟူ၍သာ မဆိုမူ၍ အဘယ်ကြောင့် ပရိယာယေန-ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ပါသနည်း? ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ အနိပုန္နတ္တာ ပန-စသည်ကို မိန့်သည်။

သော။ ကောဋီယာ၊ အစွန်းအစ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ အပ္ပဘဝံ၊ အမှန်အစမှီ။ မဂ္ဂဘာဝေတံ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ အတ္ထိဘာဝေ၊ ရှိသည် ၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနတော၊ ထင်ရှားရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓဗ္ဗတော၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

အဏုအာဒိနန္ဒိ၊ ကား။ အဏုပကတိကာလပုရိသာဒိနံ၊ တို့၏။ နိစ္စဘာဝါ-ပတ္တိတံ၊ ကား။ သဿတဘာဝသိဒ္ဓိ၊ အမြဲတမ်းတည်ရှိသည့်အဖြစ်၏ပြီးခြင်း သည်။ ဟိ၊ နိစ္စဘာဝကို ဥပ္ပါဒါဘာဝ-ခုဝဘာဝ-ဟု မဖွင့်မူ၍ သဿတဘာဝ-ဟု ဖွင့်သင့်သည် မှန်ပေ၏။ ဝါ၊ ထိုသို့ဖွင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ ဣဓ၊ ဤအရာ ၌။ ကုဋ္ဌနိစ္စတော၊ တောင်ထုတ် တည်မြဲတည်သကဲ့သို့ မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ အဓိ-ပေတော၊ ပရဝါဒိတို့က အလိုရှိအပ်၏။ (ထိုကြောင့် ထိုသို့ဖွင့်သည်ဟု ဆိုလို၏) ဟေတုနော အဘာဝါတံ၊ ကား။ ဥပပတ္တိယာ၊ ကပ်ရောက်ခြင်း-ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ သာဓနဟေတုနော၊ ပြီးစေတတ်သော အကြောင်း၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ။ (တေ အဏုအာဒယော၊ တို့သည်။ နိစ္စာ၊ မြဲကုန်၏။ တေ-၏အစွဲကို ဖော်၍ တေ နိစ္စာ-ပါဌ်ကို ဖွင့်သည်)[၂၁၀] နိဗ္ဗာနဿ နိစ္စတ္တာတံ၊ နိစ္စတ္တာ-ဟူသော အကြောင်း၏ ။ အပေက္ခဓမ္မတ္တာ၊ အခြားတပါးကို ငဲ့ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုလက္ခဏာနုပပတ္တိ၊ ဟိတ်၏လက္ခဏာသို့မရောက်

၁-ဤဝါကျသည် ဟေတုလက္ခဏာဿ အနုပပတ္တိတော-ဟူသော ပါဌ်၏ အဖွင့်ဖြစ်သည်။ တေ နိစ္စာ-ပါဌ်၏ ရှေး၌ရှိခဲ့သော နိဗ္ဗာနဿ နိစ္စတ္တာ-ဟူသော ပါဌ်၏အဖွင့်ကား မဖြစ် သင့်။ ထိုကြောင့် နိဗ္ဗာနဿ နိစ္စတ္တာ-ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်ကို စာလုံးမည်းနှင့်မဟုတ်ပဲ ရိုးရိုးစာလုံးနှင့်သာ စီသင့်၏။

၂-မြန်မာမူ၌ တိ-ပိုနေသည်။ သိမူ၌ကား အပက္ခဓမ္မတ္တာ-ဟု ပါဌ်ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် “အပက္ခဓမ္မတ္တာ၊ ပက္ခဓမ္မတာမဟုတ်သောကြောင့်၊ ဝါ၊ ပက္ခဏိ ဗျာပုဟူသော ဓမ္မမဟုတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ပက္ခဏိ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသော (ဟေတု) ဓမ္မမဟုတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်”ဟု အနက်ပြန်ပြီးလျှင် နျာယဝါဒိတို့၏အတွေးအခေါ်နည်းစံနစ်အရ ပက္ခဓမ္မတာ မဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်ဟု ယူအပ်၏။ မှန်ပေ၏။ ဤမဟာဋီကာစကားရပ်တို့၌ နျာယဝါဒိ တို့၏ အသုံးအနှုံးဖြစ်သော “ပဋိညာ၊ ပဋိညာဝိရောဓ၊ ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ၊ (အာသယာသိဒ္ဓ၏ ပရိယာယ်) နိဿယာသိဒ္ဓ” ဟူသော ဝေါဟာရတို့ကိုလည်း တွေ့ရသောကြောင့် ယင်းတို့ ကဲ့သို့ပင် ပက္ခဓမ္မတာ-ဟူသော နျာယဝါဒိတို့၏ ဝေါဟာရကိုလည်း ဤအရာ၌ ထည့်သွင်း၍ အပက္ခဓမ္မတ္တာ-ဟု ပြဆိုခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၏။ အပက္ခဓမ္မတာယ-ဟူ၍သော်လည်း မူလပါဌ်ရင်း ဖြစ်ရာ၏။ ဤအရာ၌ နျာယဝါဒိတို့၏ တက္ကဗေဒ နည်းစံနစ်အရ တွေးခေါ်ကြံဆပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အလွယ်တကူသိနိုင်ရန် ၎င်းတို့၏ကျမ်းမှ ဥဒါဟရုဏ်တခုခုကို ထုတ်ဆောင်၍ ရှင်းပြဦးအံ့။

ပဗ္ဗဘောယံ အဂ္ဂိမာ ဓမ္မဝတ္တာ (တက္ကဘာသာကျမ်း၊ နှာ ၄၀) ဤတောင်သည် (မှာ)

ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) အဏုအာဒိနံ အသိဒ္ဓတ္တာတိ ဧတေန၊ ဤဟိတ် ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿတိ-၌ စပ်) အဏုအာဒယော၊ တို့သည်။ နိစ္စာ၊ မြဲကုန်၏။ ဣတ္ ပဋိညာယ၊ ဤသို့သောဝန်ခံချက်၌၊ ဝါ၊ အဆိုတင်ပြချက်၌။ ဓမ္မအသိဒ္ဓိ၊ အဏုအာဒိနိသော ဓမ္မိ၏ မပြီးစီးခြင်း-ထင်ရှားမရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ၁ စ၊ ဆက်၊ ဝါ၊ သည်မျှသာမကသေး။ တတော၊ ထိုအဏုအာဒိနိသော ဓမ္မိ၏

မီးရှိသည်။ (အဘယ်ကြောင့်နည်း) မီးခိုးရှိနေသောကြောင့်တည်း။ ဤဥဒါဟရုဏ်၌ နျာယဝါဒီတို့၏ ဝေါဟာရအားဖြင့် -

တောင်ကို	ဟက္ခ(ဓမ္မိ)၊
မီးကို	ဗျာဟက(ဓမ္မ၊ သာဓျ၊ အနုမေယျ၊ လိင်္ဂ)၊
မီးခိုးကို	ဗျာပျ၊ ဟေတု (သာဓန၊ လိင်္ဂ)ဟု ခေါ်၏။

ထိုပြင် တောင်၌ မီးခိုး၏ ထင်ရှားရှိနေခြင်းကို ဟက္ခဓမ္မတာ-ဟုခေါ်၏။ ထိုကြောင့်ပင် (အပွင့်ကျမ်း ၄-မျိုးနှင့်တကွ ယှဉ်တံပုံနိပိဏာသော) တက္ကသင်္ဂဟကျမ်း နှာ ၅၇-၌ “ဗျာပျဿ(ဓမ္မာဒိနော) ပဗ္ဗတာဒိဝုတ္တိတ္တံ ဟက္ခဓမ္မတာ”ဟု ပြဆိုထားလေသည်။ ထိုအဆိုကို ထောက်၍ ဟက္ခဓမ္မတာ-ပုဒ်ကို “ပက္ခေ ဝတ္တမာနော ဗျာပျသင်္ခါတော ဓမ္မော ဟက္ခဓမ္မော၊ တဿ ဘာဝေါ ဟက္ခဓမ္မတာ-”ဟု ဝစနုတ္ထပြု၏။ တက္ကဘာသာကျမ်း နှာ ၄၂-၌မူ “ဓမ္မဝတ္တံ ဟက္ခဿ ပဗ္ဗာဿ ဓမ္မော၊ ပဗ္ဗတေ တဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ”ဟု ပြဆိုထား၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် “ပဗ္ဗတာဒိနော ဟက္ခဿ ဓမ္မာဒိရူပဗျာပျဝတ္တသင်္ခါတော ဓမ္မော ဟက္ခဓမ္မော၊ သောယေဝ ဟက္ခဓမ္မတာ”ဟု ဝစနုတ္ထ ပြုရာ၏။ သူတပါးတို့ မှန်းဆဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် တင်ပြသောဝါကျ၌ ဟက္ခဓမ္မတာ-ဟူသော ဤအကြောင်းအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံညီညွတ်ရန် လိုပေသည်။ ယင်းအင်္ဂါ နှင့် မပြည့်စုံမညီညွတ်လျှင် ဟက္ခ၌ ယုံမှားအပ်သော သာဓျ-ဓမ္မကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ချေ။

ဤ နျာယတက္ကဗေဒနည်းစံနစ်အရအားဖြင့် “နိဗ္ဗာနဿ နိစ္စတ္တာ တေ(အဏုအာဒယော) နိစ္စာ (ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၁၄၀)-ဟူသော ပရဝါဒီတို့၏ စကားကို စိစစ်လျှင်-

အဏုစသည်တို့သည်	ဟက္ခ(ဓမ္မိ၊ နိဿယ)၊
မြဲခြင်းသဘောသည်	ဗျာဟက (ဓမ္မ၊ သာဓျ၊ အနုမေယျ၊ လိင်္ဂ)၊
နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းသဘောသည်	ဗျာပျ၊ ဟေတု (သာဓန၊ လိင်္ဂ) ဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရ၏။

ထိုတွင် ဗျာပျ(ဟေတု)အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြအပ်သော နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းသဘောသည် ဟက္ခဟုဆိုအပ်သော အဏုစသည်တို့၌ မတည်မရှိသည်သာတည်း။ ထိုကြောင့် နိဗ္ဗာနဿ နိစ္စတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်သည် ဟက္ခဓမ္မတာ မဖြစ်၊ အဟက္ခဓမ္မတာသာ ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းပြ စကားသည် ဟေတုလက္ခဏာသို့ မရောက် ဟိတ်မမြောက်ဟု ဆိုလို၏။ အဖြောင့်အားဖြင့်မူ နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းသဘောသည် အဏုစသည်တို့နှင့် ဘာမျှ မသက်ဆိုင်သောကြောင့် နိဗ္ဗာနဿ နိစ္စတ္တာ-ဟူသော ထိုစကားသည် အကြောင်းပြအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် မညီ၊ အကြောင်းပြရာမရောက်-ဟု ဆိုလို၏။

၁-တောင်မှာ မီးရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းပြောဆိုရာ၌ မီးကို ဓမ္မ၊ တောင်ကို ဓမ္မိဟု ခေါ်သကဲ့သို့ အဏုစသည်တို့ မြဲကြသည်ဟု ဆိုသော ပရဝါဒီတို့၏ ဤစကား၌လည်း နိစ္စတ္တ-မြဲသည်၏ အဖြစ်ဂုဏ်ကို မှေ့ ၎င်းနှင့်စပ်ဆိုင်သော အဏုစသည်တို့ကို ဓမ္မိဟု ယူအပ်၏။ ၎င်းဓမ္မိကို ပါဠိကျမ်းဂန်တို့၌ ဂုဏိ-ဂုဏေးဟူ၍လည်း ခေါ်၏။

မပြီးစီးခြင်း- ထင်ရှားမရှိခြင်းကြောင့်။ ဟေတု၊ (ဥပ္ပါဒါဒိနံ အဘာဝတော-ဟူသော) အကြောင်းသည်။ နိဿယာသိဒ္ဓေါ၊ အဏုအစရှိသောမှီရာအားဖြင့် မပြီးစီးသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

၅၆။ ယထာဝုတ္တယုတ္တိသဗ္ဗာဝတောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (အာဟ-ဥှိ စပ်) အပ္ပဘဝတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ဟေတု၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ဧ။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ အပ္ပဘဝတာ၊ အမွန်အစ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ အပစ္စယတာယ၊ အကြောင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဧ။ တာယ၊ ထိုအမွန်အစမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ ပုရိမာယ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋီယာ၊ အစွန်း၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။) ရူပသဘာဝါတိက္ကမတောတိ ဇေတန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ-ဥှိ စပ်) ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသဘာဝန္တတာယ၊ သီတဥတုအစရှိသည်တို့နှင့် ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပနသဘာဝေါ စ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည်၎င်း။ (သိမ္မဋ္ဌိ ရူပနံ သဘာဝေါ-ဟု ရှိ၏) ကလာပ-

၁-အဏုမူ ပရမာဏုမူတို့၌ အတွင်းဝင်သော အဋ္ဌကလာပရုပ်တို့ကား ထင်ရှားရှိကြပေ၏။ သို့သော် ပရဝါဒီတို့ ယူဆထားသည့်အတိုင်း မပျက်စီးပဲ တကြံတည်း တလုံးတခဲတည်း တည်နေသော အဏုမူ ပရမာဏုမူတို့ကား မရှိကြချေ။ ထိုပြင် ပကတိ ကာလနှင့် ပုရိသခေါ် အတ္တ စသည်တို့ကား လုံးဝပင်မရှိကြချေ။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အဏုအာဒိနံ အသိဒ္ဓတ္တာ-ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ ဤဋီကာ၌လည်း ထိုဟိတ်ပါဌ်ဖြင့်ပင် “ပရဝါဒီတို့၏ အဏုအာဒယော နိစ္စာ-ဟူသော ဝန်ခံ-တင်ပြချက် (ပဋိညာ)၌ ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ ဖြစ်သည်ကို၎င်း၊ ဥပ္ပါဒါဒိနံ အဘာဝတော-ဟူသော ပရဝါဒီတို့၏ အကြောင်းပြချက်သည်လည်း နိဿယအသိဒ္ဓိ ဖြစ်သည်ကို၎င်း” ပြသည်ဟု မိန့်ဆိုပေသည်။ ဆိုလိုချင်းမှာ “အဏုစသည်တို့သည် မြဲကြ၏”ဟု တင်ပြသော ပရဝါဒီတို့၏ အဆို(ပဋိညာ)၌ ဓမ္မိဟု ဆိုအပ်သော အဏုစသည်တို့သည်ပင် ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် မရှိကြချေ။ ထို့ကြောင့် မှီရာအဏုစသည်တို့မှ မရှိလျှင် ၎င်းတို့ကိုမှီ၍ ရှိရမည့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောတို့ကိုမူ စဉ်းစားရန်ပင်မလိုတော့ရကား ဥပ္ပါဒါဒိနံ အဘာဝတော-ဟူသော ဟိတ်သည်လည်း အရင်းလဲက အဖျားထင်းဖြစ်သည် ဆိုသကဲ့သို့ပင် အဓိပ္ပါယ်မရှိဘော့ပေဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ ဤအရာတွင် တက္ကကျမ်းတို့မှ အာသယာသိဒ္ဓိ ဥဒါဟရုဏ်တို့ကို သုတပျားစေရန် ထုတ်ပြဦးအံ့။

ကနာရဝိန္ဒံ သုရဘိ အရဝိန္ဒတ္တာ သရောဇာရဝိန္ဒံ ဝိယ (တက္ကသင်္ဂဟ နှာ ၇၆)-ကောင်းကင်ကြာပန်းသည် ကြာပန်းဖြစ်သောကြောင့် ရေအိုင်မှကြာပန်းကဲ့သို့ပင် မွှေးကြိုင်၏။ ဤဥဒါဟရုဏ်၌ ကောင်းကင် ကြာပန်းမည်သည် မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် (ကြာပန်းဖြစ်သောကြောင့် ဟူသော) အကြောင်းပြစကားသည် ကောင်းကင်ကြာပန်း ဟူသော မှီရာ မရှိသောကြောင့် မှီရာအလိုအားဖြင့် မပြီးသော အာသယာသိဒ္ဓိ ဖြစ်လေ၏။

ဝေ သသဝိသာဏံ တိက္ခံ ဝိသာဏတ္တာ၊ ကုမ္မလောမာနိ ကမ္မလဇနကာနိ လောမတ္တာ၊ မိဂလောမံ ဝါတိအာဒိနိ အာသယာသိဒ္ဓိသ ဥဒါဟရုဏန္တရာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ (တက္ကသင်္ဂဟ၏ အဖွင့် ဝိရလာ) အနက်အဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင်ထင်ရှား၏။

သော၊ အပေါင်းလိုက် အစုလိုက်အားဖြင့်။ ဝုတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဒေသ-
သမ္ပန္နော၊ တည်ရာအရပ်နှင့်စပ်သော။ သဘာဝေါ စ၊ သဘောသည်၎င်း။
(အတ္တိ)ယထာ၊ ရှိသကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၎င်း။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော
အရပ်၌။ ပဋိသဘာဝေါ စ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းသည်၎င်း။ သပ္ပဒေသတာ စ၊
တည်ရာအရပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ နတ္တိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။
ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အသုကဒိသာယာတိ ဝါ၊ ဤမည်သော အရပ်မျက်နှာ
၌ဟူ၍သော်၎င်း။ အသုကဒေသေတိ ဝါ၊ ဤမည်သောအရပ်၌ဟူ၍သော်၎င်း။
ဣတိ၊ သို့။ န နိဒ္ဒိသိယတိ၊ မညွှန်ပြအပ်-မညွှန်ပြနိုင်။ ယတော၊ ယင်းသို့ မပြ
နိုင်ခြင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ အပ္ပတိဋ္ဌမေဝ၊ တည်ရာမရှိသည်သာလျှင်
တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

အသိထိလ။ပ။ ဂမနိယတောတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၎င်း။
အရိယာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓတံ၊ မျက်မှောက်အားဖြင့် ထင်ရှားပြီးစီးသည်
၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗညုဝစနတောတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။
တဒညေသံ၊ ထိုအရိယာမှတစ်ပါးသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အနုမာနသိဒ္ဓတံ၊
မှန်းဆသောအားဖြင့် ထင်ရှားပြီးစီးသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဒဿေတိ၊ ၎င်း။) တဒု-
ဘယေန ပန၊ ထိုနှစ်ပါးစုံဖြင့်မူကား။ အဿ၊ ဤပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုပလဗ္ဗ-
နိယတောတိ၊ ဟူသော။ ဟောဘုနော၊ အကြောင်း၏။ အသိဒ္ဓတံ၊ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတိ၊ ၎င်း။ ပရမတ္ထေန၊ အားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်။ န၊
မဟုတ်။ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာ-
ရဒ္ဓံ၊ အကြင်အကြင်အားထုတ်အပ်-ပြဆိုအပ်ပြီးသော။ အတ္တိ၊ ကို။ နိဂမေတွာ၊
နိဂုံးအုပ်၍။ တဒတ္ထသာဓနံ၊ ထိုအနက်ကို ပြီးစေတတ်သော။ အာဂမံ၊ အာဂုံ
ပါဌ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဝုတ္တဂ္ဂေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။

တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတန္တိ၊ ဟူကုန်သော။
စတ္တာရိပိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အညမညပေဝစနာနိ၊ အချင်းချင်း၏
ဝေဝုဇ်ပရိယာယ်တို့တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝေဒနာဒယော ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။
ဟေတုပစ္စယသမဝါယသင်္ခါတာယ၊ ဇနကအကြောင်း ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတို့
၏ညီညွတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ကာရဏသာမဂ္ဂိယာ၊ အကြောင်းညီညွတ်ခြင်း

၁-ပနဿ-အရာတွင် မြန်မာမူဟောင်း၌ ပဒဿ-ဟု ရှိသည်။ ဝဒန္တဿ-ဟု ရှိလျှင် သာ၍
ကောင်းသည်။ ထိုသို့ရှိလျှင် “တဒုဘယေန၊ ဖြင့်။ အနုပလဗ္ဗနိယတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တဿ၊
ဆိုသော ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဟောဘုနော၊ ၎င်း။ အသိဒ္ဓတံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း”-ဟု အနက်ပေး။
၂-ဤဋီကာကို ထောက်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပရမတ္ထေန-နောင်ရှိသော သဘာဝတော-သို့
မဟုတ် သဗ္ဗာဝတော-ပုဒ်ကို ပိုသည်ဟု သိအပ်၏။

ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သောတရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ သည်။ န၊
 ဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇာတံ၊ မည်၏။ ကာရဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။
 သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဘူတံ စ၊ ဖြစ်သည်လည်း။ န၊ မဟုတ်။
 ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်သည်။ န၊ မဟုတ်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘူတံ၊ မည်၏။ ဧဝံ အဇာတတ္တာ စ၊ ကြောင့်၎င်း။
 အဘူတတ္တာ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ယေန ကေနစိ၊ သော၊ ကာရဏေန၊ သည်။ ကတံ၊
 ပြုအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကတံ၊ မည်၏။ စ၊ တပါး၊
 ဇာတဘူတကတဘာဝေါ နာမ၊ ဇာတ ဘူတ ကတအဖြစ်မည်သည်။ ရူပါဒီနံ၊
 ကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ (သဘာဝေါ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။
 အသင်္ခတသဘာဝဿ၊ ရှိသော။ (သီမုန္တံအညီပင်) နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ (သဘာဝေါ၊
 သည်။) န(ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အသင်္ခတန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ သမေစ္စ သမ္ပယုယ၊ ပေါင်းစု
 ညီညွတ်၍။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတံ၊ မည်၏။
 တထာ၊ တူ၊ ဝါ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သင်္ခတံ၊ ပေါင်းစုညီညွတ်၍
 ပြုအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ (ဣတိ စ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်၎င်း။)
 သင်္ခတလက္ခဏရဟိတံ၊ သင်္ခတလက္ခဏာမှ ကင်း၏။ ဣတိ စ၊ ကြောင့်၎င်း။
 အသင်္ခတံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊
 တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတဘာဝေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိသိဒ္ဓေ၊ တားမြစ်
 အပ်သည်ရှိသော်။ ပကတိဝါဒီနံ၊ ပကတိဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပကတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။
 ဧကေနော၊ တပါးတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ကာရဏေန၊ သည်။ ဧတံ၊
 ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ ကတံ၊ သည်။ သိယာ န ခေါ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။
 အာသကာယံ၊ ယုံမှားခြင်းဖြစ်လတ်သော်။ ကေနစိ၊ အကြောင်းသည်။ ကတံ၊
 သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 ဧဝံ၊ သို့။ အပစ္စယံ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ သမာနမ္ပိ၊ သော်လည်း။ ဣဒံ၊
 ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ သယမေဝ၊ သာလျှင်။ ဘူတံ ပါတုဘူတံ န ခေါ၊ ထင်ရှား
 ဖြစ်ပေါ်လေသလော။ [၂၁၁] ဣတိ၊ သို့။ အာသကာယံ၊ သော်။ တံနိဝတ္ထ-
 နတ္ထံ၊ ထိုယုံမှားခြင်းကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘူတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 စ၊ ဆက်။ တေဿ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၏။ အယံ အသင်္ခတကတဘူတဘာဝေါ၊
 ဤအသင်္ခတ-အကတ-အဘူတ အဖြစ်သည်။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ၊ သိမ်း။ အဇာတိ-
 ဓမ္မတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတံ၊ ငှါ။ အဇာတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ သတ္တာ၊ သည်။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။
 နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ အတ္ထိဘာဝံ၊ ကို။ ပဝေဒေသိ၊ ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ ပဝေ-

ဒေန္တော စ၊ ဟောကြားတော်မူသော်လည်း။ အဟံ၊ သည်။ ဓမ္မိဿရော၊
 တရားကိုအစိုးရသော။ ဓမ္မဿာမိ၊ တရား၏အရှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊
 ၎င်း။ အာဏာမတ္တေန၊ ဖြင့်။ န ပဝေဒေသိ၊ မဟုတ်။ အပိ စ ခေါ်ပန၊ သော်
 ကား။ ပဒပရမေ၊ ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုကမ္မမာနော၊ အစဉ်သနားတော်မူ
 သည်ဖြစ်၍။ ယုတ္တိတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ပဝေဒေသိ၊ ခဲ့၏။ ယထာဟ၊
 မူကား။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သော။ အဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်သည်
 မဟုတ်သော။ အကတံ၊ အကြောင်းတရားက မပြုအပ်သော။ အသင်္ခတံ၊
 ပေါင်းစုညီညွတ်၍ မပြုအပ်သော။ တေ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ နော စေ
 အဘဝိဿ၊ အကယ်၍ မရှိငြားအံ့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဇာတဿ၊
 ဖြစ်သော။ ဘူတဿ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော ။ ကတဿ၊ အကြောင်း
 တရားကပြုအပ်သော။ သင်္ခတဿ၊ ပေါင်းစုညီညွတ်၍ ပြုအပ်သော
 သင်္ခတတရား၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွားခြင်း-ကင်းငြိမ်းခြင်းသည်။ န
 ပညာယေထ၊ မထင်လေရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သော်
 ကား။ (ခေါ်-ကား အနက်ထူးမရှိ) အဇာတံ၊ သော။ အဘူတံ၊ သော။
 အကတံ၊ သော။ အသင်္ခတံ၊ တရားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတဿ၊ သော။ ဘူတဿ၊ သော။ ကတဿ၊
 သော။ သင်္ခတဿ၊ တရား၏။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ပေ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၎င်း။)

တဿ၊ ထိုပါဌ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇာတာဒိသဘာဝါ၊
 အဇာတ စသည်သဘောရှိသော။ အသင်္ခတာ ဓာတု၊ သည်။ ယဒိ န အဘဝိဿ
 န သိယာ၊ အကယ်၍ မရှိငြားအံ့။ ဣဓ လောကေ၊ ၌။ ဇာတာဒိသဘာဝဿ၊
 ရှိသော။ ရူပါဒိက္ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတဿ၊ ရုပ် အစရှိသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းဟု
 ဆိုအပ်သော။ သင်္ခတဿ၊ သင်္ခတတရား၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွားခြင်းသည်။
 အနဝသေသဝူပသမော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ငြိမ်းခြင်းသည်။ န
 ပညာယေယျ၊ မထင်လေရာ။ န ဥပလဗ္ဗေယျ၊ မရအပ်လေရာ။ န သမ္ဘဝေယျ၊
 မဖြစ်သင့်-မရှိသင့်လေရာ။ ဟိ၊ မှန်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။
 ပဝတ္တမာနာ၊ ကုန်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂ-
 ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ သံကိလေသေ၊ တို့ကို။ (သိမ္မုဋ္ဌိ

၁-ဤပုဒ်ကို ဋီကာဒုတိယအဖွင့်နှင့်အညီ အနက်ပြန်လျှင် အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ အလိုလို
 ဖြစ်သော-ဟု ပြန်ရလိမ့်မည်။ ထိုသို့ပြန်လျှင် မလိုအပ်သောအနက်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုကြောင့်
 အဇာတံ-စသည်တို့ကိုလည်း သာမညသာ အနက်ပြန်သည်။

အနဝသေသံ ကိလေသေ-ဟု ရှိ၏။ အနဝသေသသံကိလေသေ-ဟု ရှိသင့်၏။ အကြွင်းမရှိသော သံကိလေသတရားတို့ကို-ဟု အနက်ပေး) သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ ပယ်ဖြတ် ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤလောက၌။ သဗ္ဗဿာပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏။ အပဂမော၊ ကင်းခြင်းသည်။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွားခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဧဝံ သို့။ ဗျတိရေကဝသေန၊ အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ အတ္ထိဘာဝံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အနုဂမနဝသေနပိ၊ အစဉ်လိုက်သော အနုယ၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ နိဂမေတုံ၊ ငှါ။ ယသ္မာ စ ခေါတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပါဌ်၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပစ္စယာ ဓမ္မာ အသင်္ခတာ ဓမ္မာ(တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ တဒါယတနံ ယတ္ထ နေဝ ပထဝီ(တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ငှာနံ သုဒုဒ္ဓသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗပဓိ-ပဋိနိဿဂေါ(တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ အသင်္ခတဉ္စ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ၊ အသင်္ခတဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ(တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣတိအာဒိဟံ၊ ကုန်သော။ အနေကေဟံ၊ ကုန်သော။ သုတ္တပဒေဟံ စ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဇာတန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ စ သုတ္တပဒေန၊ ဤပြုဆိုခဲ့သောသုတ်ပုဒ်ဖြင့်၎င်း။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ၏။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝေါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သဗ္ဗလောကံ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါအပေါင်းဟူသောလောကကို။ အနုကမ္မမာနေန၊ ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သော။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန၊ သည်။ ပကာသိတော၊ ပြီ။ [၂၁၂] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၌။ အပစ္စက္ခကာရီနမ္ပိ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းမရှိကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ မရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သာသနေ၊ ၌။ အဘိပ္ပသန္ဓာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိညုနံ၊ တို့အား။ သံသယော၊ ယုံမှားသည်။ ယဒိပိ နတ္ထိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ပန၊ သော်လည်း။ ပရနေယျ-ဗုဒ္ဓိနော၊ သူဘဝါးတို့သည် သိစေအပ်သောအသိဉာဏ်ရှိကုန်သော။ ယေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိမတိဝိနောဒနတ္ထံ၊ ယုံမှားကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတံသောစကားသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပါယနိဒ္ဓါရဏမုခေန၊ ဆိုလိုသောအဓိပ္ပါယ်ကို ထုတ်ပြခြင်းကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ယတ္ထိဝိစာရဏာ၊ အသင့်ယုတ္တိကို စိစစ်ခြင်းပေတည်း။ ပရိညေယျတာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကျော်လွန်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဉ္စတ္တရာနံ၊ ကျော်လွန်တတ်သောတရားရှိကုန်

၁-ကာမာနံ ပရိညန္တိ ကာမာနံ ပဟာနံ သမတိက္ကမံ ပညာပေတိ။ မ ဋ္ဌ ၁-၃၅၉-ကို မှီသည်။

သော။ ကာမာနံ စ၊ ကာမတရားတို့၏၎င်း။ ရူပါနဉ္စ၊ (ရူပတရား) ရုပ်တရား
 တို့၏၎င်း။ ပဋိပက္ခဘူဘံ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တဗ္ဗိဓုရသဘာဝံ၊
 ထိုကာမ ရူပတို့နှင့် မတူသောသဘောရှိသော။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာသည်။
 ပညာယတိ ယထာ၊ ထင်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဇာတာဒိသဘာဝါနံ၊
 ဇာတ စသည် သဘောရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာနံ၊
 တို့၏။ ပဋိပက္ခဘူတေန၊ သော။ တဗ္ဗိဓုရသဘာဝေန၊ ထိုသင်္ခတဓမ္မာနုဉ်း
 မတူသောသဘောရှိသော။ နိဿရဏေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗိ၊ ဖြစ်သင့် - ရှိသင့်၏။
 စ၊ ဆက်။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ တံနိဿရဏံ၊ ထိုသင်္ခတဓမ္မာတို့၏
 ထွက်သွားရာ ကင်းငြိမ်းရာသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) သာ၊ ထိုတရားသည်။
 အသင်္ခတာ ဓာတု၊ ပေတည်း။ ကိဉ္စ ဘိယျော၊ အနည်းငယ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။...
 သင်္ခတဓမ္မာရမ္မဏံ၊ သင်္ခတတရားလျှင် အာရုံရှိသော။ (ဥဒါန ဋ္ဌ-ဝိဘင်း အနု-
 သိမ္မ မဟာဋီကာတို့နှင့်အညီ နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်မစပ်ပဲ ဝါကျသာရှိသင့်)
 ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အပိ အနုလောမဉာဏံ၊ အနုလောမဉာဏ်ပင်
 ဖြစ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်စေကာမူ။ (နည်းတူပင် အထက်ပါ
 ကျမ်းသုံးဆောင်တို့နှင့်အညီ သမ္ဘာဝနာဇောတက အပိ-သာ သင့်သည်၊ စ-မလို)
 ကိလေသေ၊ တို့ကို။ တဒဂံဝသေန (ဝေ)၊ တဒဂံ၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။
 ပဇဟတိ၊ ပယ်တတ်၏။ သမုစ္ဆေဒဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဇဟိတံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ န
 သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တထာ၊ တပါး။ သမ္ပတိသစ္စာရမ္မဏံ၊ သမ္ပတိသစ္စာလျှင်
 အာရုံရှိသော။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု၊ တို့၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေနဝ၊

၁-ယော ခေါ် ဘိက္ခဝေ ကာမေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ ဣဒံ
 ကာမာနံ နိဿရဏံ။ (မ ၁-၁၂၂) ယော ဘိက္ခဝေ ရူပေသု ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒ-
 ရာဂပ္ပဟာနံ၊ ဣဒံ ရူပါနံ နိဿရဏံ။ (၎င်း ၁၂၄)။ ။ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနန္တိ
 နိဗ္ဗာနံ။ နိဗ္ဗာနဉ္စိ အာဂမ္မ ကာမေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဝိနိယတိ စေဝ ယဟိယတိ စ။ တသ္မာ
 နိဗ္ဗာနံ ဆန္ဒရာဂဝိနယော ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနန္တိ စ ဝုတ္တံ။ (မ ၉ ၁-၃၆၄) ဤပါဠိ အဋ္ဌကထာ
 တို့နှင့်အညီ ကာမ ရူပတို့၏ နိဿရဏ-ဟူသည်မှာ နိဗ္ဗာန်ပင် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။
 ၂-ရှေးနှာ၌ ဇာတာဒိသဘာဝဿ-ကို မှီ၍ ဖြည့်စွက်ထားသည်။ ဋီကာစာမူ၌ကား
 သဘာဝါနံ-ဟူ၍သာရှိ၏။ သဘောဖြစ်ကုန်သော-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ မည်သို့မျှ အကျိုးထူး
 မရှိသောကြောင့် မူလရင်းပါဠိ မဖြစ်သင့်။ သိမ္မုဉ်ကား ဝေ-နှင့် တွဲစပ်လျက် ဝေသဘာဝါနံ-ဟု
 ရှိ၏။ ယထာ-ဟူသော အနိယတ်ဥပမာဇောတက၏ နိယတ်ဥပမေယျဇောတက ရှိသင့်
 သောကြောင့် ထိုပါဠိ သင့်အံ့မထင်။ ဥဒါန-ဋ္ဌ ၃၅၈-၌ ဝေ တံသဘာဝါနံ-ဟု ရှိ၏။
 တံသဘာဝါနံ၊ ထိုသဘောရှိကုန်သော-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ သို့သော် ထိုသဘောအရ
 သရုပ်ဖော်ရန် ခက်၏။ လောကုတ္တရာသင်္ခတလည်း ပါဝင်သင့်သောကြောင့် ပရိညေယျ-
 သဘော-ဟု ဆိုရန်လည်း သင့်မည်မဟုတ်။ ဝိဘင်း အနုဋီ ၄၉-၌ကား ဝေ သသဘာဝါနံ-
 ဟု ရှိ၏။ သသဘာဝါနံ၊ ဖုသန ဝေဒိယန စသော သဘောရှိကုန်သော-ဟု အနက်ပေးရာ၏။
 ၎င်းပါဠိတို့လည်း သင့်အံ့မထင်၊ ဆင်ခြင်ပါကုန်။

ဖြင့်သာလျှင်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၎င်း။ သမုစ္ဆေဒဝသေန၊ ဖြင့်။
 န (ပဇဟတိ)၊ မပယ်တတ်။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခတဓမ္မာရမ္မဏဿ စ၊ သင်္ခတ
 တရားလျှင် အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သမ္မုတိသစ္စာရမ္မဏဿ စ၊ သမ္မုတိ
 သစ္စာလျှင် အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဉာဏဿ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ စျာန
 သမ္ပယုတ်ဉာဏ်၏။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆေဒပုဟာနေ၊ အကြွင်းမဲ့
 ပယ်ခြင်း၌။ အသမတ္တဘာဝတော၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊
 ထိုကိလေသာတို့ကို။ သမုစ္ဆေဒပုဟာနကရဿ၊ အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းကို ပြုတတ်
 သော။ အရိယမဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၎င်း။ တဒုဘယဝိပရိတသဘာဝေန၊ ထို ၂-ပါးစုံတို့မှ
 ပြန်သောသဘောရှိသော။ အာရမ္မဏေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ သာ၊
 ထိုအာရုံသည်။ အသင်္ခတာ ဓာတု၊ ပေတည်း။

တထာ၊ တပါး။ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ပ။အသင်္ခတ”^၁ ဝေမာဒိ၊ အစရှိသော။
 (ဝစနံ-၌ စပ်) နိဗ္ဗာနဿ၊ ၎င်း။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ အတ္ထိဘာဝဇောတက-
 ဝစနံ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြသောစကားသည်။ အဝိပရိတတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန်
 မှန်ကန်သောအနက်ရှိသောစကားပေတည်း။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ဘာသိဘတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သောစကား၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ဟိ၊ မှန်၊ ဝါ၊ ချဲ့။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတံ၊
 ဟောတော်မူအပ်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ (ယထာ တံ-၌ တံ-ကား အနက်မရှိ)
 သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ။ပ။အနတ္တာတိ ယထာ၊ အနတ္တာ-ဟူသောစကားကဲ့သို့။
 အဝိပရိတတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သောအနက်ရှိပေ၏။ တထာ၊ တပါး ။
 နိဗ္ဗာနသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသော။ ဝိသယေ၊ အရာ၌။ ယထာ-
 ဘူတပရမတ္ထဝိသယော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သော ပရမတ်တရားသာလျှင်အရာရှိ၏။
 (ကသ္မာ၊ မူကား။) သေယျထာပိ သီဟသဒ္ဓေါ၊ သီဟ-သဒ္ဓါကဲ့သို့။ ဥပစာရ-
 ဝုတ္တိသဗ္ဗာဝတော၊ ဥပစာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ဣတိ ဝေမာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ နယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ယုတ္တိတောပိ၊ အသင့်ယုတ္တိ
 အားဖြင့်လည်း။ အသင်္ခတာယ ဓာတုယာ၊ ဓာတ်၏။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။
 အတ္ထိဘာဝေါ၊ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုစ္စတေ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗာနံ၊
 သည်။ အဘာဝမတ္တမေဝ၊ မရှိခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ယဒိ ပန သိယာ၊ အံ။
 တဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ (တာ - သမ္ပန်) “ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။ ဒုဒ္ဒသော၊ မြင်နိုင်ခဲ့၏။
 ဒုရနုဗောဓော၊ သိနိုင်ခဲ့၏။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်၏။ ပဏီတော၊ မှန်မြတ်၏။

၁-နိဗ္ဗာန-သဒ္ဓါသည် ငြိမ်းခြင်းကိုသာ မူချအားဖြင့် ဟောသည် မဟုတ်လော?ဟု
 စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် တထာ-စသည်ကို မိန့်သည်။

အတက္ကာဝစရော၊ ကြံဆခြင်းဖြင့် မကျက်စားအပ်-မကျက်စားနိုင်၊ ဝါ၊ မရောက်အပ်-မရောက်နိုင်။ နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့၏။ ပဏ္ဍိတဝေဒနိယော၊ ပညာရှိ တို့သာ သိအပ်သောတရားတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဂမ္ဘီရာဒိတာ စ၊ ဂမ္ဘီရ စသည် အဖြစ်ကို၎င်း။ အသင်္ခတဉ္စ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ ဒေသေသာမိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အသင်္ခတာဒိတာ စ၊ ကို၎င်း။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၊ အပစ္စယာ ဓမ္မာတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဗျာကတဓမ္မာဒိတာ စ၊ ကို၎င်း။ န ဝတ္တဗျာ၊ မဟောသင့် - မဟောထိုက် သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မဟောသင့်ခြင်း၏အကြောင်းကား။ [၂၁၃] အဘာဝဿ၊ မရှိခြင်း၏။ ကောစိ၊ သော။ သဘာဝေါ၊ ပရမတ္ထသဘောသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ယေန၊ ယင်း ပရမတ္ထသဘောဖြင့်။ သော၊ ထိုမရှိခြင်းကို။ ဂမ္ဘီရာသင်္ခတာဒိအာကာရတော၊ ဂမ္ဘီရ၊ အသင်္ခတ အစရှိသောအခြင်းအရာအား ဖြင့်။ ဝိညာယေယျ၊ သိအပ်ရ၏။ (သော၊ ထိုသဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။) ဟိ၊ မှန်။ အဘာဝေါ၊ သည်။ အဘာဝေါ ဝေ၊ မရှိခြင်းမျှသာလျှင်တည်း။ တဿ၊ ထိုအဘာဝ၏။ ဂမ္ဘီရာသင်္ခတာဒိဘာဝသမ္ပန္နော၊ ဂမ္ဘီရ၊ အသင်္ခတ စသည် အဖြစ်နှင့် စပ်ခြင်းသည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ စ၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ အယံ အဘာဝေါ၊ သည်။ သဗ္ဗသတ္တသန္တာနဂတာနံ၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌တည်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဧကော ဝါ၊ တခုတည်းသောမရှိခြင်းသည်မူလည်း။ ဘဝေယျ ကိံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ အနေကော ဝါ၊ များသောမရှိခြင်းသည်မူလည်း။ ဘဝေယျ ကိံ၊ လော။ ဧကော၊ တခုတည်းသောမရှိခြင်းသည်။ ယဒိ (ဘဝေယျ)၊ အံ့။ ဧကေနဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာဘာဝေါ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့၏မရှိခြင်းကို။ ကတော၊ အပ်ပြီ။ သစ္စိကတော၊ မျက်မှောက်လည်း ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညဿ စ၊ တပါးသောမဂ်၏၎င်း။ အညေသံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ မဂ္ဂါနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ နိရတ္ထကတာ၊ အကျိုး မရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သိယာ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂဗဟုတာ၊ မဂ်တို့၏ များသည်၏အဖြစ်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ သည်မျှသာ မကသေး။ ဧကန္တံ၊ တပေါင်းတည်း။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗာနာဓိဂမော၊ ရခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ “နိဗ္ဗာနသည်တော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ကိလေသာဘာဝေါ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ဧကော၊ တပါးတည်းသာလျှင်။ သိယာ၊ ၎င်း။ ပန၊ သော်လည်း။ သော၊ ထိုကိလေသာတို့၏မရှိခြင်းကို။ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့သည်။ န ကာတဗျော၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ သစ္စိ- ကာတဗျော၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။” ဣတိ၊ ဆိုငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ နိရတ္ထကတာ၊ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟာနတော၊ မပယ်ခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကောပိ၊ တပါးသော်လည်းဖြစ်သော။

မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ စ၊ ဆက်။ ကိလေသပ္ပဟာနေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အနုပစ္စေဒနုတော၊ မပြတ်စဲခြင်းကြောင့်။ ကိလေသာဘာဝသစ္စကိရိယာ၊ ကိလေသာတို့၏မရှိခြင်းကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း သည်။ ကိမတ္ထိယာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိသည်။ သိယာ၊ အံ့နည်း။ ပန၊ ထိုသို့ မဟုတ်မူ၍။ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ သန္တာနဂတသံယောဇနတ္ထယပ္ပဟာနာဒိပဋိနိယတ- ကိစ္စတာယ၊ သန္တာန်၌တည်သော သံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်းကိုပယ်ခြင်း အစ ရှိသော အသီးအသီးမြဲသောကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ တို့တွင်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ကိလေသာဘာဝေါ၊ သည်။ (စတုပ္ပဘေဒေါ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။) အထ (သိယာ)၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ သဘာဝပဘေဒေန၊ သဘော၏အပြားနှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ ဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကိလေသက္ခယပရိယာယေန၊ ကိလေသာကုန်ခြင်းဟူသောပရိယာယ်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ သော။ သော၊ ထိုအဘာဝ သည်။ သဘာဝဓမ္မော ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။

ယေသံ၊ အကြင်ကိလေသာတို့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တပ္ပဘေဒေန၊ ထိုကိလေသာတို့၏အပြားဖြင့်။ အဘာဝေ၊ ၌။ ဘေဒေါ- ပစာရော၊ အကဲ့အပြားကိုတင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ ယေသံ၊ အကြင်ကိလေသာတို့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေသံ၊ တို့၏။ သသဘာဝတာယ၊ သဘောလက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအဘာဝ၏။ သဘာဝေါပစာရောပိ၊ သဘောကို တင်စား၍ ပြောဆိုခြင်းသည်လည်း။ သိယာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) တေသံ၊ ထိုကိလေသာ တို့၏။ (တေသံ ကိလေသသင်္ခတာဒိတာယ-ဟူသော အနုဋီနှင့်အညီ တေသံ-ကို တပုဒ်ပြု၍ အနက်ပေးသည်) ကိလေသသင်္ခတာဒိတော၊ ကိလေသာအဖြစ် သင်္ခတအဖြစ် စသည်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကိလေသာ၊ သင်္ခတ စသည် ဖြစ်သောကြောင့်။ ကိလေသသင်္ခတာဒိဥပစာရောပိ၊ တို့သည်လည်း။ သိယံ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုကိလေသာ၊ သင်္ခတ အစရှိသော ဥပစာတို့ကို။ နော စေ ဣစ္ဆိတာ၊ အကယ်၍ အလိုမရှိအပ်ကုန်သည်ဖြစ်ငြားအံ့။ တပ္ပဘေဒေန၊ ထိုကိလေသာတို့၏အပြားဖြင့်။ ဘေဒေါပစာရောပိ၊ အဘာဝ၌ ဘေဒေါပစာရကိုလည်း။ န ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အပ်။ စ၊ ဆက်။ ဥပစရိတော၊ တင်စား၍ပြောဆိုအပ်သော။ ဗဟုဘာဝေါ၊ များသည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဗဟု-

၁-အထ မဂ္ဂါနံ သံယောဇနတ္ထယပ္ပဟာနာဒိပဋိနိယတကိစ္စတာယ ပဟာယကဝိဘာဂေန ကိလေသာဘာဝဘေဒေါ၊ ဧဝံ သတိ ဝိနာ သဘာဝဘေဒံ ဗဟုဘာဝေါ နတ္ထိတိ ဗဟု- ဘာဝတာပဒေသေနဿ သသဘာဝတာ အာပန္နာ-ဝိဘင်း အနုဋီ ၄၇။

ဘာဝါယ၊ အလို့ငှါ။ န ပဟောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ အနုလန္တိ၊ မီးဟူ၍။ ဥပစရိတံ၊ တင်စားအပ်သော။ ဇလံ၊ ရေသည်။ န ဒဟတိ ဝါ၊ ပူလည်း မပူလောင်တတ်။ န ပစတိ ဝါ၊ ကျက်လည်း မကျက်စေတတ်။ စ၊ ဆက်။ အယံ အဘာဝေါ၊ သည်။ အသဘာဝတာယ၊ သဘောတရားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကတ္ထပဉ္စမိ၊ တခုတည်းအဖြစ်ဟူသော ပြဿနာကိုသော်လည်း။ န သဟတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဝါ၊ မခံနိုင်။ ဝါ၊ မပြေလည်စေနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိဘာဝသမညတော၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဘေဒဝေါဟာရော၊ မကွဲပြားဟူသော ဝေါဟာရသည်။ ဝါ၊ အဘာဝနိဗ္ဗာန် တခုတည်းဟူသော ဝေါဟာရသည်။ ယုတ္တရူပေါ၊ သင့်သောသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ စ၊ ဆက်။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်းအဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တာ ဝေ၊ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေါသ၊ အပြစ်တို့သည်။ (အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ တပါး။ ဗဟုဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ သဘာဝဓမ္မတာ၊ သဘောတရား၏ အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီး၏။ စ၊ ဆက်။ သဘာဝဓမ္မတ္ထေပိ၊ အဖြစ်၌လည်း။ (တနည်း) သဘာဝဓမ္မတ္ထေ၊ သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ (ဗဟုဘာဝပု- သင်္ဂေ-၌ စပ်) ဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။ ဘာဝံ၊ ရှိခြင်းကို။ န ဗျဘိစရတိ ဝိယ၊ အနေကန်မဖြစ်စေသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ကေန်ဖြစ်စေသကဲ့သို့။ ဘာဝေါပိ၊ ရှိခြင်း သည်လည်း။ ဗဟုဘာဝံ၊ ကို။ န ဗျဘိစရေယျ၊ အနေကန်မဖြစ်စေရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဗဟုဘာဝပုသင်္ဂေ၊ များသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း သည်။ ဝါ၊ များသည်၏အဖြစ်နှင့်စပ်လျဉ်းခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်က ဆိုငြားအံ့။ တံ၊ (ထိုစကားကို။) န၊ မဆိုသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား) ဗဟုဘာဝဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ အဘာဝပုသင်္ဂေတော၊ မရှိခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကြောင့် (ဝါ) နှင့် စပ်လျဉ်းခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကက္ခဋတာ၊ ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဘာဝံ၊ ရှိခြင်းကို။ (န ဗျဘိစရတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘာဝေါပိ၊ သည်လည်း။ ကက္ခဋတံ၊ ကို။ ယဒိ န ဗျဘိစရေယျ၊ အကယ်၍အနေကန်မဖြစ်စေငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဘာဝါနံ၊ ရှိခြင်းတို့၏။ ဝါ၊ ရှိသောသဘောတို့၏။ ပထဝီဘာဝါ- ပတ္တိတော၊ ပထဝီအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဘာဝဿ၊ ရှိခြင်း၏။ ဗဟု- ဘာဝေါ၊ သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိတော့အံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

၁-များသည်ဟုဆိုလျှင် ရှိသည်ဟူသောအနက် ကိန်းသေကေန်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရှိသည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း များသည်ဟူသောအနက် ကိန်းသေကေန်ပင် ဖြစ်ရာသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ထင်ရှားရှိသောသဘာဝဓမ္မဟု ဆိုရာ၌လည်း ထိုထင်ရှားရှိသော နိဗ္ဗာန် များသည်ဟူသော အနက်ရောက်ရာသည် မဟုတ်လော့?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသည်ကို ပြ၏။

လောကဝေါဟာရာနံ၊ တို့၏။ ဝိစိတ္တတာယ၊ ကြောင့်။ ဗဟုတာ၊ များသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဘာဝါပေက္ခာ၊ ရှိခြင်းကိုးသည်။ ယဒိပိ (ဟောတိ)၊ ဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဘာဝတာ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဗဟုတာပေက္ခာ၊ များသည် ၏အဖြစ်ကိုးသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝဿ၊ ထင်ရှား ရှိသည်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိဋ္ဌာ၊ အပြီးအဆုံးတရားသည်။ ကော၊ တပါးသာလျှင်တည်း။ [၂၁၄] နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ပုထု၊ များသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ကေသ္မိံ ယေဝ၊ တခုတည်းသောနိဗ္ဗာန်၌သာလျှင်။ ဒဿနဘာဝနာဒ္ဓယံ၊ ဒဿနနှင့် ဘာဝနာ နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။

ပရိနိဗ္ဗုတာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူကုန်သော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာ တို့၏။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ နိဗ္ဗာနဘာဝေါ၊ ၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ သတ္တသန္တာနနိယတံ နာမ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်ဖြင့် ကိန်းသေမှတ်အပ် သည်မည်သည်။ ဝါ၊ သန္တာန်၌မြဲသည်မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ သင်္ခတတာဒိဒေါသာနတိ- ဝတ္တိယေဝ၊ သင်္ခတအဖြစ် အစရှိသောအပြစ်ကို မလွန်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းဟူသော။ မဂ္ဂကိစ္စံ၊ သည်။

၁-ဤအရာတွင် ဝိဘင်းအနုဋီကာ ၄၇-၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဆိုထား၏—

ဗဟုဘာဝေ စ သသဘာဝတာ သိဒ္ဓါ။ “ယဒိ(ပိ)သိယာ-ယထာ ဗဟုဘာဝေါ သသဘာဝတံ၊ ဧဝံ သာမညေန သသဘာဝတာ ဗဟုဘာဝံ န ဗျဘိစရေယျာတိ သသဘာဝပက္ခေပိ နိဗ္ဗာနဿ ဗဟုဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ” တိ ? တံ န၊ ကသ္မာ ? တထာ သာမညာဘေဒတော။ န ဟိ ဧဝံ ဝတ္ထုလဗ္ဘာ “ယထာ ခရဘာဝေါ သသဘာဝတံ န ဗျဘိစရကံ၊ ဧဝံ သသဘာဝတာပိ ခရဘာဝံ န ဗျဘိစရေယျာ” တိ။ ဧဝံ သတိ တဒညသဗ္ဗဓမ္မာဘာဝပ္ပသင်္ဂေါ သိယာ။ တသ္မာ ဗဟုဘာဝေါ သသဘာဝတာ- ပေက္ခော၊ န သသဘာဝတာ ဗဟုဘာဝါပေက္ခာတိ န သသဘာဝဿ နိဗ္ဗာနဿ ဗဟုဘာဝါပတ္တိ “ကေဉ္စိ သစ္စံ န ဒုတိယမတ္ထိ၊ ကော နိဋ္ဌာ န ပုထုနိဋ္ဌာ” တိအာဒိ- ဝစနတော။

ဤဋီကာအလိုအားဖြင့် အဆက်ပါမဟာဋီကာ၌လည်း ဘာဝံ၊ ဘာဝေါ၊ ဘာဝါနံ၊ ဘာဝဿ၊ ဘာဝါပေက္ခာ၊ ဘာဝတာ-တို့၏ အရာ၌ သသဘာဝတံ၊ သသဘာဝတာ၊ သသ- ဘာဝါနံ၊ သသဘာဝဿ၊ သသဘာဝတာပေက္ခာ၊ သသဘာဝတာ-ဟု ရှိသင့်သကဲ့သို့ ရှိပေ၏။ သို့သော် ဘာဝ-ရှိခြင်းဟူသော ဝေါဟာရသည်လည်း ထိုသသဘာဝတာ-နှင့်အရတရားကိုယ် အားဖြင့် တူညီသောကြောင့် ရှိရင်းအတိုင်းလည်း အသင့်ပင်ဟု မှတ်အပ်၏။

၂-နိဗ္ဗာန်တပါးတည်း၌ မဂ် ၄-ပါးဖြင့် ၄-ကြိမ်တိုင်တိုင် သိခြင်းဖြစ်သင့်ပါမည်လော? ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ကေသ္မိံ ယေဝ-စသည်ကို မိန့်သည်။

ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (သိယာ၊ အံ။) တဿ စ၊ ထို
 ကိလေသာမရှိခြင်း၏လည်း။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်းအဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။)
 မဂ္ဂဗဟုတာ၊ မဂ်တို့၏များသည်၏အဖြစ်သည်။ န(သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ။ (ကသ္မာ၊
 ကား။) ကတ္တဗ္ဗဿ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော။ ကိစ္စန္တရဿ၊ ကိစ္စတပါး၏။ ဝါ၊ ကိစ္စ
 အထူး၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ မဂ္ဂဗဟုဘာဝေါ၊
 အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ-၌ စပ်) မဂ္ဂေဟိ၊ တို့သည်။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ အပ်သော။
 ဧကသ္မိံ၊ တပါးတည်းသော။ ဓမ္မေ၊ နိဗ္ဗာန်တရား၌။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။
 အပါဠဝပါဠဝါဠဝဘရပါဠဝတမဘာဝေန၊ မထက်သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏
 အဖြစ် သာ၍ထက်သည်၏အဖြစ် အထူးသဖြင့် သာ၍ထက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 သစ္စိကိရိယာဝိသေသေန၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းအထူးဖြင့်။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။
 ပဟာနဘေဒေန၊ ပယ်ခြင်း၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ သဘာဝဓမ္မတ္ထေ ဝေ၊ သဘာဝဓမ္မ၏အဖြစ်သည်သာ
 လျှင်။ (သတိ၊ သော်။ မဂ္ဂဗဟုဘာဝေါ၊ သည်။) သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ စ၊
 ဆက်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါပိ၊ မရှိခြင်းကိုလည်း။ ဝါ၊ သည်လည်း။
 မဂ္ဂေန၊ သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ သကိစ္စကတယ၊ ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ကာတဗ္ဗော ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊ အပ်သည်။
 န(သိယာ)၊ မဖြစ်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ ယော၊ အကြင်သဘောကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗော၊
 အပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ အဘာဝဿ၊ ၏။ (သော)သဘာဝေါ၊ ထိုမျက်မှောက်
 ပြုအပ်သောသဘောသည်။ ဧကော၊ အဘယ်အရာနည်း။ (နတ္ထိ ဝေ၊ တည်း။)
 သော၊ ထိုကိလေသာတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ စေ(သိယာ)၊ အံ။
 ဧကေနော၊ တပါးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊
 တို့၏။ ဧကော၊ တခုတည်းသော။ အဘိန္ဒော၊ မကွဲပြားသော။ အဘာဝေါ၊
 မရှိခြင်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ကာတဗ္ဗော၊ အပ်သည်။ အာပန္နော၊ ၏။ အညထာ၊
 အားဖြင့်။ မဂ္ဂဝသေန၊ ၄-ပါးသော မဂ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာဘာဝေ၊
 အဘာဝ လေးပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။
 စတုဗ္ဗိဓာဘာဝပုသင်္ဂေါ စ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်
 ၎င်း။ နိဗ္ဗာနဝိသေသပုသင်္ဂေါ စ၊ နိဗ္ဗာန်အထူး၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်၎င်း။
 အာပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂကိစ္စဿ၊ ၏။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်း

၁-အပိ ဖေတ္တ ကိလေသာဘာဝေါ နာမ ရာဂါဒိနံ သမုစ္ဆေဒေါ အစ္စန္တပ္ပဟာနံ အနုပ္ပါဒ-
 နိရောဓော။ တဿ စ ဧကတ္ထေ ဧကေနော မဂ္ဂေန သာဓေတဗ္ဗတာ ကိစ္စဝိသေသာဘာဝ-
 တောတိ ဒဿနာဒိမဂ္ဂဝိဘာဂေါ န သိယာ။ ဣစ္စိတော စ သော သြဓိသောဝ ကိလေ-
 သာနံ ပဟာတဗ္ဗတ္တာ။ သော မဂ္ဂဝိဘာဂေါ သဒ္ဓါဒိနံ ဣန္ဒြိယာနံ နာတိတိက္ခတိက္ခတိက္ခ-
 တရတိက္ခတမဘာဝေန ဧကသ္မိမ္ပိ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနယောဂျဘာဝေ သစ္စိကိရိယာဝိသေသေန
 ဟောတိတိ နိဗ္ဗာနဿ သသဘာဝတယယေဝ ယုတ္တော။ ဝိဘင်း အနုဋီ-၄၇။

အဖြစ်၌ ဝါ သည်။ (သတိ၊ သော်။) မဂ္ဂဗဟုတာ၊ အဖြစ်သည်။ န သိယာ၊ နိုင်။
 ပန၊ အလျော်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဗဟုဘာဝေါ၊ မဂ်တို့၏ များသည်၏ အဖြစ်သည်။
 (သတိ၊ သော်။) တေသံ၊ ထိုကိလေသာတို့၏။ သော၊ ထိုအဘာဝသည်။ ဝုတ္တ-
 နယေန၊ ဖြင့်။ ဧကသ္မိံ၊ တပါးတည်းသော။ ဓမ္မေ၊ နိဗ္ဗာန်တရား၌။ သစ္စိ-
 ကိရိယာဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ (သိဒ္ဓေါ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊
 ၏။ သဘာဝဓမ္မတာ၊ အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီး၏။ ပန၊ ဆက်။ ခယာဓိဂန္တဗ္ဗ-
 တာယ၊ ခယမည်သောမဂ်ဖြင့်ရအပ် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ၂။ တေ၊ ဤ
 နိဗ္ဗာန်ကို။ ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ခယေ၊ ကိလေသာတို့ကို
 ကုန်စေတတ်သောမဂ်၌။ (ပရိယာပန္နံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ ဉာဏ်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ခယော နာမ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။
 တေန၊ ထိုခယမည်သော အရိယာမဂ်ဖြင့်။ တေ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ ၏။
 သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ပြီး၏။ ၃။

ဣတိ၊ ကား။ နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁-အဘာဝေါ ပန ကိလေသာနံ မဂ္ဂေန ကာတဗ္ဗော သိယာ “မာ မဂ္ဂဿ နိရတ္ထကတာ
 အဟောသီ”တိ၊ န သစ္စိကာတဗ္ဗော။ ကော ဟိ တဿ သဘာဝေါ၊ ယော တေန သစ္စိ-
 ကရိယေယျ။ သော စ ကိလေသာဘာဝေါ ဧကေနေဝ မဂ္ဂေန သာဓေတဗ္ဗော သိယာ၊
 န စတူဟိ “မာ စတုဘာဝနိဗ္ဗာနတာပတ္တိံ၊ နိဗ္ဗာနဝိသေသာပတ္တိံ စ အဟောသီ”တိ။ တတော
 ဒဿနာဒိမဂ္ဂဝိဘာဂေါ န သိယာတိ သဗ္ဗံ အာဝတ္တတိ။ ဝိဘင်း အနုဋီ ၄၉။

၂-ယင်းသို့ သဘာဝဓမ္မဖြစ်ခဲ့လျှင် အဘယ်ကြောင့် ရာဂက္ခယော-စသည်ဖြင့် ဟောအပ်
 ပါသနည်း? ဟုမေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ခယာဓိဂန္တဗ္ဗတာယ ပန-စသည်ကို မိန့်သည်။

၃-ဤအရာ၌ အကျယ်တဝင့် စိစစ်ပြဆိုသော အဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာစကားတို့ကို၎င်း၊
 ဥဘိန္နံ အပုဝတ္တိံ နိရောဓသစ္စံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာမှ အပုဝတ္တိ-ပုဒ်ကို အပုဝတ္တိနိမိတ္တံ-ဟု
 ဖွင့်သော ဋီကာကို၎င်း အမှီပြု၍ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အစစ် နိရောဓသစ္စာသည်
 ကိလေသာခန္ဓာသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောမဟုတ်ဟု အများအားဖြင့် ယူဆပြောဆို
 ကြ၏။ ထိုသို့ ယူဆပြောဆိုရာ၌ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားဆင်ခြင်သင့်၏။ ကိလေသာ ကံ
 ဝိပါက်ခန္ဓာဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲ မပြတ်ဖြစ်လျက်ရှိနေခြင်းနှင့် ထိုဝဋ်ဆင်းရဲ၏ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပဲ
 ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော ဤနှစ်မျိုးသာ ရှိသင့်ပေသည်။ ဤနှစ်မျိုးမှ အလွတ်ဖြစ်သော အသီး
 အခြားသဘောတရားဟူ၍ မရှိသင့်ပေ။ အကယ်၍ ရှိပါလျှင် ထိုတရားသည် အဘယ်ဌာန၌
 အဘယ်သို့ တည်ရှိနေပေမည်နည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးအသီး၏သန္တာန်၌ တည်ရှိနေသလော၊
 အလွတ်တနေရာ၌ တည်ရှိနေသလော၊ သို့မဟုတ် အနှံ့ အပြား တည်ရှိနေသလော၊ ဖြေရန်
 ခက်၏။ အပုဝတ္တိ-ဟူသော ဒေသနာတော်အရ တည်ရာအရပ်မရှိဟူ၍ ဖြေရပေလိမ့်မည်။
 သို့သော် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမျှမဟုတ်သော သဘောတရားတခုဖြစ်ပါလျက် တည်ရာမရှိဟူသော
 ထိုအဖြေကို သဘောကျကျေနပ်ရန် ခက်၏။ အရူပဘုံ၌ နာမ်တရားတို့သည် ဝတ္ထုရုပ်တည်ရာ

မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

၅၆၂။ အဋ္ဌ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ ကတမံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယ-
သစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ အာရဘိတော၊ အားထုတ်စပြုပြီး၍။ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။
ပါဠိယံ၊ ဌ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။
(အဋ္ဌ ဓမ္မာ-၌ စပ်) တမေဝ ပါဠိ၊ ကိုသာလျှင်။ (စ-ပိုသည်) အာနေတော၊ ၍။
ဥဒ္ဒေသဝသေန၊ အကျဉ်းခေါင်းစဉ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣမ စ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်

မရှိသော်လည်း ဘုံဌာနကား ရှိပေ၏။ ထိုကြောင့် အရူပနာမ်တရားတို့မှာ ကျေနပ်ဖွယ်ရှိ
ပေ၏။

ထို့ပြင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောမဟုတ်ဟုဆိုသော ထိုနိဗ္ဗာန်သည် မဂ်ဖိုလ်ပစ္စဝေက္ခဏာတို့
ဖြင့် သိရရုံမျှသာဖြစ်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောအခါ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရသည်လည်းမဟုတ်၊
၎င်း၏အရသာကို ခံစားရသည်လည်း မဟုတ်သောကြောင့် ပကတိနှင့်ပုရိသကဲ့သို့ပင်
မဂ်ဖိုလ်၏ အာရုံပြုရန်အတွက် အပိုသက်သက် ကြံဆတီထွင်ထားသကဲ့သို့ ရှိပေ၏။

အမှန်စင်စစ် လိုအပ်သည်မှာ အကြောင်းအကျိုးဆက်လျက် မပြတ်ဖြစ်နေသော ကိလေ
သာ ကံ ဝိပါက်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုသာလျှင်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုချုပ်ငြိမ်းမှုအတွက်သာလျှင်
ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ ဗြဟ္မစရိယခေါ်သော အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကြရပေသည်။ ထိုကြောင့်
ဘုရားထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ ကျင့်သုံးပါသနည်းဟူသော အမေးကို အနု-
ပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထံ-အစွဲအလမ်းကင်း၍ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းအကျိုးငှါကျင့်သည်ဟု အရှင်ပုဏ္ဏ အစ
ရှိသော မထေရ်မြတ်တို့က ဖြေကြားတော်မူပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာတွင် ကော နိဋ္ဌာ-ဟူသော ဘုရားစကားတော်အရ တခုတည်းသောအပြီးအဆုံး
နိဋ္ဌာသည် ကိလေသာ ကံ ဝိပါက်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း (သန္တိလက္ခဏာ) သဘောပင်
ဖြစ်သင့်သလော၊ သို့မဟုတ် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း(သန္တိလက္ခဏာ) သဘောမဟုတ်သော အလွတ်
တရားတခုပင် ဖြစ်သင့်သလော-ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ ငါတို့၏အလိုအားဖြင့် ကိလေသာ ကံ
ဝိပါက်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း (သန္တိလက္ခဏာ) သဘောကိုပင် ကော နိဋ္ဌာ-ဟု ယူလို၏။
ယင်း နိဋ္ဌာသည်ပင် မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ယူလို၏။ အကြောင်းမူကား
“နေဝိဓ၊ န ဟုရံ၊ န ဥဘယမန္တရေန၊ ဒေသဝန္တော ဒုက္ခဿ” ဟူသော ဒေသနာ၌ ဒေသဝ
အန္တော-နှင့် အရတူပင် ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ထိုပါဠိ၌ “ဒေသဝ၊ (ဤလောကနှင့်
တပါးသော လောက နှစ်ဌာနလုံး၌ မရှိခြင်းဟူသော) ဤသဘောသည်ပင်လျှင်။ ဒုက္ခဿ၊
ကိလေသာဆင်းရဲ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား(နိဗ္ဗာန်)ပေတည်း” ဟု ဤသို့
အနက်ပြန်ရာတွင် ဒေသဝ-၏ အရ အဘာဝေါ-ဟူသော ဋီကာအဖွင့်နှင့် အညီ မရှိခြင်း
ဆိတ်သုဉ်းခြင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူ၍သာ အနက်ကိုသာ ရ၏။ ထိုအနက်သည်သာလျှင် “နေဝိဓ၊
ဤလောက၌လည်း မရှိ။ န ဟုရံ၊ တပါးသောလောက၌လည်း မရှိ။ န ဥဘယံ၊ လောက
နှစ်ပါးလုံး၌လည်း မရှိ” ဟူသော ရှေးဝါကျအနက်နှင့် သင့်လျော်ပေသည်။ မရှိကြောင်း
မရှိရာ၊ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း ချုပ်ငြိမ်းရာ အစရှိသော အနက်တို့ကိုကား မရနိုင်ပေ။ ပြန်ရိုး
ပြန်စဉ်လည်း မရှိ၊ ဤအရာ၌ ထိုသို့ဖွင့်ပြချက်လည်း မရှိပေ။ ထိုကြောင့် ဤဒေသနာမှ
အန္တော-နှင့် ကော နိဋ္ဌာ-ဟူသော ဒေသနာမှ နိဋ္ဌာ-အရ “ဒုက္ခ၏ မရှိခြင်း၊ ဆိတ်သုဉ်းခြင်း၊

၌လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ အစရှိကုန်
 သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ပကာသိတာ၊
 ကုန်ပြီ။ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသဝသေန၊ အားဖြင့်။ (ပကာသိတာ၊ ကုန်သည်။) န၊
 မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။
 ပကာသိတာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိ (ဟောန္တိ)၊ ကုန်အံ့။ ဣဓ၊ ဤမဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာ၌။
 ကထနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယံ ပန၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊

ချုပ်ငြိမ်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်”ဟု ယူသင့်၏။ ၎င်းကိုပင် သန္တိလက္ခဏာ-ငြိမ်းခြင်းသဘောဟု ဆိုရပေသည်။

ထိုအတူပင် ဒုက္ခနိရောဓော-ဟူရာ၌လည်း ဒုက္ခ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းမျှကိုသာလျှင် မြတ်စွာ
 ဘုရား ရည်ရွယ်တော်မူသည်ဟု ငါတို့ သဘောကျ၏။ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းဟူ၍ကား ဆိုလိုမည်
 မထင်ပေ။ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌လည်း ဤအရာ၌ ဒုက္ခနိရောဓနိမိတ္တံ-ဟု ဖွင့်ပြခြင်းမရှိပေ။
 အကယ်၍ အပ္ပဝတ္တိနိမိတ္တံ-ဟု ဖွင့်သကဲ့သို့ ဤအရာ၌ ဒုက္ခနိရောဓနိမိတ္တံ-ဟုဖွင့်လျက် ဆင်းရဲ
 ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းတရား-ဟု ယူခဲ့လျှင် အရိယာမဂ်ကိုသာ အရကောက်ယူရပေလိမ့်မည်။
 အဘယ်ကြောင့်နည်း? ဟူမူ-ဒုက္ခ၏အကြောင်းသည် သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒုက္ခနိရောဓ-
 နိမိတ္တံ-ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းခြင်း၏အကြောင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာသာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်ပေတည်း။
 နိရောဓပုဒ်ကို အဓိကရဏသာဓန ကြံ၍ ဒုက္ခနိရောဓ-ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ-ဟူသော အနက်သည်
 ကား “အနုပါဒိသေသာ ပန သမ္ပရာယိကာ၊ ယမိ နိရုဇ္ဈန္တိ ဘဝါနိ သဗ္ဗသော”ဟူသော
 ဣတိဝုတ်ပါဠိ(နာ ၂၂၁)၌ ဘဝခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောမျှဖြစ်သော အနုပါဒိသေသ
 နိဗ္ဗာန်ကိုပင် ချုပ်ရာအာဓာရပြု၍ ယမိ-ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ဥပစာပရိယာယ်အားဖြင့် ဆိုသည်ဟု
 ယူလျှင် သင့်ရာ၏။

ထို့ပြင် ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရာ၌ “ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ၊ အဝိဇ္ဇာ-
 နိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော” အစရှိသောပါဠိဖြင့်
 နိဗ္ဗာန်ကို ဟောကြောင်း အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြဆိုထား၏။ ထိုပါဠိ၌ “နိရောဓာ၊ ချုပ်ငြိမ်း
 ကြောင့်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်း”-ဟူ၍သာ အနက်ပြန်ရ၏။
 ချုပ်ကြောင်းသဘောကြောင့် ချုပ်ကြောင်းဖြစ်သည်ဟု ဤသို့ကား မပြန်ဆိုရ။ ထိုသို့
 ပြန်ဆိုရန် ဖွင့်ပြချက်လည်းမရှိ။ ထို့ကြောင့် ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဋိလုံပါဠိ၌ “အဝိဇ္ဇာချုပ်လျှင်
 သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းဖြစ်သည် (ပြီးစီးသည်)၊ သင်္ခါရတို့ ချုပ်ကြလျှင် ဝိညာဏ၏ ချုပ်ခြင်း
 ပြီးသည်” စသည်ဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းသဘောကိုသာလျှင် နိဗ္ဗာန်အစစ်ဟု ပြကြောင်းထင်ရှားလှ
 ပေ၏။ ဤအရာ၌ အဝိဇ္ဇာချုပ်သည်ဆိုရာဝယ် အဝိဇ္ဇာတခုတည်းသာ ချုပ်သလော? စသည်
 ဖြင့် စောဒနာမတက်သင့်သည်မှာလည်း ထင်ရှားလှပေ၏။ ထို့ကြောင့် ရာဂက္ခယော-
 ရာဂ၏ကုန်ခြင်း-ဟူရာ၌ ရာဂ၏ကုန်ခြင်းက နိဗ္ဗာန်တခု၊ ဒေါသက္ခယော-ဒေါသ၏ ကုန်ခြင်း
 ဟူရာ၌ ဒေါသ၏ကုန်ခြင်းက နိဗ္ဗာန်တခု-ဤသို့စသည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်များခြင်းအပြစ်ကို ပြဆို
 ချက်တို့၌လည်း စဉ်းစားဆင်ခြင်သင့်၏။ အရိယာမဂ်၏ အစွမ်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာအစရှိသော
 ကိလေသာအားလုံးနှင့် သင်္ခါရအစရှိသော ကမ္မဝဋ်အားလုံး ဝိညာဏ်အစရှိသော ဝိပါကဝဋ်
 အားလုံးတို့ တပေါင်းတည်း ချုပ်ငြိမ်းသွားကြသည်ကိုပင် အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရော-
 ဓော-မသည်ဖြင့် အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ရာဂ ဒေါသ မောဟအစရှိသော
 ကိလေသာအားလုံး၏တပေါင်းတည်းကုန်ခြင်း ငြိမ်းခြင်းကိုပင် ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော

ကြောင့်။ ဣဓ ပနာတိအာဒိ၊ ကိ။ အာဟ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိပါဌိ၌။ ဧကက္ခဏေ ပဝတ္တမာနာနန္တိ ဣဒံ၊ ကိ။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) လောကိယကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ တိ၌။ ဝိရတိယော၊ တိသည်။ နာနာက္ခဏိကာ ဝေ၊ အထူးထူးသောခဏ၌ ယှဉ်ကုန်သည်သာလျှင်။ [၂၁၅] ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ သေသမဂ္ဂဓမ္မာ ပန၊ တိသည်ကား။ တတ္ထာပိ၊ ထိုလောကိယသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် တိ၌လည်း။ ဧကဗ္ဗံ၊ တပေါင်းတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။

စသည်ဖြင့် အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ ဟောတော်မူသည်ဟု မျှမျှတတယူလျှင် မသင့်စရာအကြောင်း မရှိပေ၊ ပညာရှိ သတိဖြစ်ခဲ့သည်ဆိုသော စကားပုံအရ သတိမူပါကုန်။

ထို့ပြင် အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော-စသည်ကဲ့သို့ပင် ဓာတုက္ခယော-စသည်ဖြင့်လည်း နိဗ္ဗာန်ကို မုချအားဖြင့် ဟောသည်၊ မဂ်ဖိုလ်တို့ကိုမူကား ခယမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ ပြုသောကြောင့်၎င်း၊ ဓာတုစသည်တို့၏ ကုန်ကြောင်းစသည်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ဥပစာ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောသည်ဟု ယူလျှင်လည်း မသင့်ဖွယ်အကြောင်းမရှိပါ၊ ဤအချက် ကိုလည်း သတိမူပါကုန်။

သို့ဖြစ်၍ ပါဠိတော်များအားလုံး တညီတည်း ဖြစ်စေရန်၎င်း၊ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထ- ဟူသည်နှင့်အညီ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကို မုချအားဖြင့် ရစေရန်၎င်း နိဗ္ဗာန်ကို အောက်ပါအတိုင်း ယူသင့်၏။

(၁) မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောနိဗ္ဗာန်သည် ကိလေသာ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ သင်္ခါရဟူသမျှတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းဆိတ်သုဉ်းခြင်းဟူသော သာမညနိဗ္ဗာန် ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့်ပင်၎င်းကို ပရမသုည ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူပေသည်။

(၂) ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်နှင့် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်တို့သည်ကား မဂ်ဖိုလ်၏အာရုံ ဖြစ်သော ထိုသာမညနိဗ္ဗာန်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဝိသေသနိဗ္ဗာန်တို့ ဖြစ်ကြသည်၊ ထိုဝိသေသနိဗ္ဗာန်တို့သည် မဂ်ဖိုလ်၏အာရုံဖြစ်သော သာမညနိဗ္ဗာန်၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဣတိဝုတ်ပါဠိ (နာ ၂၂၁)၌ပင် ယေ တေဒညာယ ပဒံ အသင်္ခတံ၊ ဝိမုတ္တစိတ္တာ ဘဝနေတ္ထိသင်္ခယာ-ဟူသောပါဠိဖြင့် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် ထို သဥပါဒိသေသ အနု- ပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်နှစ်ပါးကို (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) သိ၍ ဘဝနှောင်ကြီးကုန်ပြတ်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် လွတ်မြောက်တော်မူကြကြောင်းကို ပြဆိုတော်မူပေသည်။ အကယ်၍ သဥပါဒိသေသ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်တို့က မဂ်ဖိုလ်၏အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏ အကျိုး သဘောမျှဖြစ်၍ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံမဟုတ်လျှင် တေဒညာယ-ဟု ဟောတော်မူမည် မဟုတ်ပေ၊ ဤအချက်ကိုလည်း လေးနက်စွာ သတိမူပါကုန်။

သို့သော် မဂ်ဖိုလ်တို့က အာရုံပြုသောအခါ၌ ဓာတုချုပ်ငြိမ်းသည်၊ ဒေါသချုပ်ငြိမ်းသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အထူးဝိသေသပြုလျက် အာရုံပြုကြသည်လည်း မဟုတ်ကုန်၊ ရုပ်ချုပ်သည်၊ နာမ်ချုပ်သည်-ဤသို့ စသည်ဖြင့်လည်း အထူးဝိသေသပြုလျက် အာရုံပြုကြသည်လည်း မဟုတ်ကုန်။ စင်စစ်သော်ကား ကိလေသာ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ သင်္ခါရအလုံးစုံတို့၏ ချုပ်ငြိမ်း ကင်းဆိတ်ခြင်းသဘောမျှကိုသာ မျက်မှောက်တွေ့လျက် အာရုံပြုကြပေသည်။

ဤအရာ၌ ကိလေသာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောကို ဘာမျှမရှိသော အဘာဝပညတ်မျှဟု ထင်မှတ်လျက် မထိမဲ့မြင် အောက်မေ့တတ် ပြောဆိုတတ်ကြ၏၊ ဘာမျှ

ဝိသေသာဝဗောဓနတ္ထန္တိ၊ ကား။ ပဋိပက္ခသမုဋ္ဌါတာဒိပဝတ္တိအာကာရဝိသေ-
သဿ၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နုတ်ခြင်း အစရှိသော ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ
အထူးကို။ အဝဗောဓနတ္ထံ၊ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ။ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။
မဂ္ဂကထာ၊ သည်။ ပရတော၊ ဌ်။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
သင်္ခေပတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ စတုသစ္စပဋိဝေဓာယ ပဋိပန္နဿာတိ၊
ကား။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ စတုသစ္စဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်း
သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝေံ၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိယာ၊
ရှေးအဖို့ဖြစ်သောအကျင့်ကို။ ပရိပူရဏဝသေန၊ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စေသည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ ။အရိယမဂ္ဂသင်္ခါတဿ၊ ဟုဆိုအပ်သော။
ယောဂဿ၊ ဧ။ သဗ္ဘာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယောဂိနော၊ ယောဂီ
မည်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဝိဇ္ဇာနုသယသမုဋ္ဌါတေ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယကို ပယ်နုတ်
အပ်သည်ရှိသော်။ တဒေကဋ္ဌကိလေသာနံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယနှင့်တူသောတည်ရာ
ရှိသော ကိလေသာတို့၏။ လေသောပိ၊ အမြက်မျှသည်လည်း။ ကာမံ နာဝသိ-
ဿတိ၊ မကြွင်းကျန်။ ပန၊ သော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇာယ၊ ဧ။
ဥဇုဝိပစ္စနိကဓမ္မော၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောတရားတည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ အဝိဇ္ဇာနုသယသမုဋ္ဌါတကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပရတော၊
ဌ်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဒိဂ္ဂဟဏေပိ၊ စသည်ကိုယူရာ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်
တည်း။ အတ္ထပ္ပကာသနရသာတိ၊ ကား။ (ယုတ္တတရဖြစ်သော သိမှုကို မှုတင်
သည်) ပရမတ္ထပ္ပကာသနရသာ၊ မဖောက်မပြန်သောသဘောကိုပြခြင်းကိစ္စရှိ၏။
စတုသစ္စဝိဘာဝနကိစ္စာ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထင်စွာပြခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဣတိ၊ ကား။

မနက်နဲဟူ၍လည်း ထင်တတ်ကြ၏။ ထိုသို့ကား မထင်မှတ်သင့်ပေ၊ အလွန်နက်နဲသော
ကြောင့်ပင် ကိလေသာ ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းအောင် ပါရမီမရှိသတို့ မစွမ်းနိုင်ပဲရှိကြချေသည်။
ထိုကိလေသာ ခန္ဓာတို့၏ချုပ်ငြိမ်းခြင်းက အလွန်အဖိုးတန် မြင့်မြတ်သောကြောင့်သာလျှင်
ကိလေသာ ခန္ဓာတို့ကို ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်သော မဂ်ဖိုလ်တို့လည်း မြင့်မြတ်အဖိုးတန်ကြ
ပေသည်။

စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အလိုရှိတိုင်း တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်၊ အလိုရှိတိုင်း မြင်နိုင် ကြားနိုင် သိနိုင်
သော လောကီအဘိညာဉ်တို့သည် လောကဖက်ကကြည့်လျှင် အလွန်အဖိုးတန် မြင့်မြတ်
ကြပေကုန်၏။ သို့သော် ကိလေသာ ခန္ဓာတို့ကို မငြိမ်းစေနိုင်သောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကဲ့သို့
အဖိုးမတန် မမြင့်မြတ်ကုန်။ ဤအချက်ကို ထောက်ဆကြည့်လျှင် ကိလေသာ ခန္ဓာတို့၏
ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို အကောင်းအမြတ်ဆုံးဟူ၍ သဘောပေါက်ပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့်ပင်
အရှင်ပုဏ္ဏရဟန္တာမထေရ်မြတ်က ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိခေါ် ဖက်ဉာဏ်အကျိုးငှါလည်း ကျင့်သည်
မဟုတ်ပါဟု ငြင်းပယ်ပြီးလျှင်၊ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထိ-အစွဲအလမ်းကင်း၍ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ
ချုပ်ငြိမ်းခြင်းအကျိုးငှါ ကျင့်ပါသည်ဟု ဖြေကြားတော်မူပေသည်။

ဤထက်အကျယ်ကို သိလိုလျှင် ငါတို့ရေးသားစီရင်အပ်သော ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း
ဒုတိယတွဲ အခန်း(၆) နှာ ၃၂၀-မှ ၃၄၇-အထိ ကြည့်ရှုသုံးသပ်ကြပါလေ။

အတ္ထော၊ တည်း။ မဂ္ဂဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပက္ခဝိဓမနာကာရော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပယ်ဖျောက်သော အခြင်းအရာသည်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာနုသယသမုဋ္ဌါတကတံ၊ အနုသယကို ပယ်နုတ်တတ် သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝတောပိ၊ ဆိုပြီး၍လည်း။ အဝိဇ္ဇန္တကာရဝိဒ္ဓိသနပစ္စုပဋ္ဌာနတော၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

တထာ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိနောတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာနုသယ- သမုဋ္ဌါတော၊ ပယ်နုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂ- သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိနော၊ ပြည့်စုံသောဉာဏ်အမြင်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေ၊ ဤသို့ ယူသည်ရှိသော်။ စတုသစ္စပဋိဝေဓာယ၊ ငှါ။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ အား။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ တထာ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ဆောင်၏။ ပန၊ ဆက်။ နိဗ္ဗာ- နာရမ္မဏတာ၊ အဖြစ်ကို။ တံသမ္ပယုတ္တဝစနေနေဝ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သည်ဟူ သောစကားဖြင့်ပင်လျှင်။ ဗောဓိတာ၊ သိစေအပ်ပြီ။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပနိဗ္ဗာတကန္တိ၊ ကား။ ကာမသင်္ကပ္ပဒိမိစ္ဆာသင်္ကပ္ပသမုဋ္ဌေဒကံ၊ အစရှိသော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်တတ်သော။ အပ္ပနာရသောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော ဌံ။ မဂ္ဂစိတ္တဿ၊ ကို။ သမ္ပပ္ပဒါဒဝသေန၊ ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ (သီမူ အလို သမပ္ပဏဝသေန၊ ကောင်းစွာရောက်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်-ဟု အနက် ပေး၊ ယုတ္တတရပေတည်း) ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ အပ္ပနာကိစ္စော၊ ရောက်စေ ခြင်းကိစ္စရှိ၏။

တထာ ပဿတော ဝိတက္ကယတော စာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ၊ သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ပဿတော၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သော။ (ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ သော။) သမ္မာသင်္ကပ္ပေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော ဌံ။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဘိနိရောပယတော၊ ရှေးရှုတက်စေသော။ ဝစိဒ္ဓစရိတသမုဋ္ဌါတိကတံ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဓယပိ၊ သော။ ဝစိဒ္ဓစရိတဿ၊ ကို။ သမုဋ္ဌေဒိကာ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ် တတ်သော။ ။မုသာဝါဒါဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဝိသံဝါဒနာဒိကိစ္စတာယ၊ ချွတ်ယွင်းစေခြင်းအစရှိသောကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လူခါနံ၊ ခေါင်းပါး ခြောက်သွေ့ကုန်သော၊ ဝါ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပရိဂ္ဂါဟကာနံ၊ မသိမ်းဆည်း တတ်သော ဝစိဒ္ဓစရိတ်တို့၏။ ပဋိပက္ခသဘာဝတော၊ ဆန့်ကျင်ဖက်သဘောရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိနိဒ္ဓဘာဝေန၊ အဆီအစေးရှိသကဲ့သို့ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဖြင့်။ ဝါ၊ နူးညံ့ချောမွေ့သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ ပရိဂ္ဂါဟကသဘာဝါ၊ သိမ်းဆည်းတတ်သောသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊

ကြောင့်။ သာ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎်။ ကာယိကကိရိယာ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော အမှုအရာ ကြိယာသည်။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ကို။ သမုဠာပေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ သယဉ္ဇ၊ ကိုယ်အမှုအရာဟူသော မိမိသည်လည်း။ သမုဠာဟနံ ဃဋ္ဌနံ၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာကမ္မန္တသင်္ခါတာ၊ သော။ ဝိရတိပိ၊ ကိုလည်း။ သမုဠာနသဘာဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဥက္ခိပနံ၊ ပင့်မြှောက်ခြင်းသည်။ သမုဠာနံ၊ မည်၏။ ကာယိကကိရိယာယ၊ ၎်။ ဘာရုက္ခိပနံ ဝိယ၊ ဝန်ကို ပင့်မြှောက်ခြင်းကဲ့သို့ပင်တည်း။

အဿာတိ၊ ကား။ ယောဂိနော၊ ၎်။ (ယာ ပနဿ-မှ အဿ-၏ အစွဲကို ပြသည်) တသ္မိံ၊ ထိုသမ္မာအာဇီဝသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိသုဇ္ဈနတော၊ ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိဘူတာ၊ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဇီဝမာနဿ၊ အသက် မွေးသော။ သတ္တဿ၊ ၎်။ ဝါ၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ် ခြင်းသည်။ ဝေါဒါနံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဝုတ္တိယာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ

၁-စတုရင်္ဂသမန္နာဂတာ ဝါစာ ဇနံ သင်္ကာတိတိ တဗ္ဗိပက္ခဝိရတိသဘာဝါ (ထိုအင်္ဂါ ၄-ပါးရှိသောစကားနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်အဖို့ဖြစ်သော မိစ္ဆာဝါစာမှ ကြည်ခြင်းသဘောရှိသော) သမ္မာဝါစာ ဘေဒကရမိစ္ဆာဝါစာပဟာနေန ဇနေ၊ သမ္ပယုတ္တေ စ ပရိဂ္ဂဏနကိစ္စံတိ ဟောတိတိ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာတိ ဝုတ္တာ။ မူလဋီ ၂-၇၁။ ဤအလိုအားဖြင့် သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အရာ၌ ဇနာနံ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနုဉ္စ-ဟု ရှိသင့်၏။

၂-ယထာ စိဝရကမ္မာဒိကော ကမ္မန္တော ဧကံ ကာတဗ္ဗံ သမုဠာပေတိ နိပ္ပါဒေတိ၊ တံတံ- ကိရိယာနိပ္ပါဒကော ဝါ စေတနာသင်္ခါတော ကမ္မန္တော ဟတ္ထပါဒစလနာဒိကံ ကိရိယံ သမုဠာပေတိ၊ ဧဝံ သာဝဇ္ဇကတ္တဗ္ဗကိရိယာသမုဠာပကမိစ္ဆာကမ္မန္တပဟာနေန သမ္မာကမ္မန္တော နိရဝဇ္ဇသမုဠာပနကိစ္စဝါ ဟောတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမုဠာပေန္တော ဧဝ ပဝတ္တတိတိ သမုဠာပနလက္ခဏောတိ ဝုတ္တော။ ၎င်းမူလဋီ။ ။စိဝရကမ္မာဒိကော တာဒိသော ပယောဂေါ။ ကာတဗ္ဗံ စိဝရဇနာဒိကံ။ နိရဝဇ္ဇသမုဠာပနကိစ္စဝါတိ နိရဝဇ္ဇဿ ကတ္တဗ္ဗဿ၊ နိရဝဇ္ဇာ- ကာရေန ဝါ သမုဠာပနကိစ္စဝါ။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ သမုဠာပေန္တောတိ ဧတ္ထ သမုဠာပနံ မိစ္ဆာကမ္မန္တပဋိပက္ခဘူတဿ အတ္တဇနာ ကိစ္စဿ အနုဂုဏဘာဝေန သမ္ပယုတ္တာနံ ပဝတ္တနမေငါ ဥက္ခိပနံ ဝါ နေသံ၊ ကာယိကကိရိယာယ ဘာရုက္ခိပနံ ဝိယ။ အနုဋီ ၂-၇၅။

၃-ကာယဝါစာနံ ခန္ဓသန္တာနဿ စ သင်္ကိလေသဘူတမိစ္ဆာအာဇီဝပဟာနေန သမ္မာ- အာဇီဝေါ “ဝေါဒါပနလက္ခဏော” တိ ဝုတ္တော။ မူလဋီ ၂-၇၁။ ။သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ အာဇီ- ဝဿေဝ ဝါ ဝိသောဓနံ ဝေါဒါပနံ။ အနုဋီ ၂-၇၆။ ဤဋီကာတို့အလိုအားဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ လည်း ကာရိတ်နှင့်တကွ ဝေါဒါပနလက္ခဏော-ဟု ရှိသင့်သကဲ့သို့၎င်း၊ ဝေါဒါပနလက္ခဏော- ဟူ၍ပင်ရှိသော်လည်း ကာရိတ်ကျေနေသည်ဟု ယူသင့်သကဲ့သို့၎င်း၊ ဤမဟာဋီကာ၌ သုဒ္ဓိ-ပုဒ်ကိုလည်း ကရဏသာဓနကြံ၍ စင်ကြယ်ကြောင်းဟု-အနက်ပြန်သင့်သကဲ့သို့၎င်း ရှိပေ၏။ သို့သော်လည်း ဝေါဒါနံနှင့် သုဒ္ဓိ-ဟူသော သုဒ္ဓိဘာဝသာဓန ၂-ပုဒ်လုံးပင် သဘောအနက်အားဖြင့် ဝေါဒါပန-နှင့် အရတူသည်ဟု ယူသင့်၏။

ကို ဖြစ်စေခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အာဇီဝဿေဝ၊ အသက်မွေးခြင်း၏သာလျှင်။ (သုဒ္ဓါ၊ သည်။ ဝေါဒါနံ၊ မည်၏။) [၂၁၆] ဉာယာဇီဝဿ၊ သင့်လျော်သော အသက်မွေးမှု၏။ ဝါ၊ အသက်မွေးမှုဟူသော။ အဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌာယ၊ မြတ်စွာဘုရား သည် မကဲ့ရဲ့အပ်သော။ သမ္မာဇီဝိကာယ၊ မှန်ကန်ကောင်းမြတ်သော အသက် မွေးမှု၏။ ပဝတ္တိဟေတုတယ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာယာ- ဇီဝပဝတ္တိရသော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမဿ၊ ဤသမ္မာအာဇီဝ၏။ ပဝတ္တိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ မိစ္ဆာဇီဝေါ၊ သည်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ တရပ် ပြီး၏။

သဗ္ဗာကုသလဝိဒ္ဓံသကောပိ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တို့ကို ဖျက်ဆီးတတ် ငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်းဖြစ်သော။ သမ္မာဝါယာမော၊ ကို။ ဥဇုပဋိ- ပက္ခဒဿနဝသေန၊ အားဖြင့်။ ကောသဇ္ဇသမုစ္ဆေဒကော၊ ကောသဇ္ဇကိုပယ်ဖျက် တတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သံကိလေသပက္ခတောပိ၊ အဖို့မှလည်း။ (ပိ-သဒ္ဓါ ဖြင့် ကောသဇ္ဇပက္ခကို ပေါင်းသည်) တဿ၊ ထိုသမ္မာဝါယာမ၏။ ပဂ္ဂဏှနံ၊ ချီး မြောက်ခြင်းသည်။ ပဂ္ဂဟော၊ မည်၏။ ကာယာဒိသု၊ တို့၌။ သုဘာဒိအာကာ- ရူပဓာရဏဝသေန၊ သုဘအစရှိသော အခြင်းအရာကို မှတ်သည်၏အစွမ်းအား ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ ကုန်သော။ သုဘသညာဒိပဗ္ဗင်္ဂမာ၊ သုဘသညာစသည် ရှေ့သွား ရှိကုန်သော။ အကုသလက္ခန္ဓာ၊ အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့သည်။ မိစ္ဆာသတိ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုမိစ္ဆာသတိကို။ ဝိဒ္ဓံသနော၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော အသမ္မောသသည်။ မိစ္ဆာသတိဝိနိဒ္ဓါနနော၊ မည်၏။ အသမ္မောသောတိ၊ ကား။ သမ္မောသဝိဒ္ဓံသ- နတော၊ မေ့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တပုဋိပက္ခော၊ ထိုမေ့ ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော သဘောတည်း။ အာရမ္မဏဿ၊ ၏။ ယထာ- သဘာဝသလ္လက္ခဏံ၊ အကြင်အကြင်သဘောကို ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သောသဘောကို ကောင်းစွာမှတ်ခြင်းသည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိတ်၏အစောင့်အရှောက်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ သတာရက္ခေန၊ သတိအစောင့်အရှောက်ရှိသော။ စေတသ၊ နှင့်။ (သမန္နာဂတော၊ ၏။) ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဝိသေ- သတော၊ အားဖြင့်။ သတိ၊ သည်။ ကုသလစိတ္တဿ၊ ၏။ အာရက္ခာ၊ အစောင့် အရှောက်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတိယာ သံရက္ခိယမာနစိတ္တဿာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၅၆၃။ သစ္စဉာဏဿာတိ၊ ကား။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အာရပ္ပ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တနကဉာဏဿ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်၏။ ။ ပဋိဝေဓဉာဏံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သကိ- ဒေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်။ ဗုဇ္ဈတိ၊ သိသည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော် ကား။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ ဥပ္ပဇနတော၊ ကြောင့်။ အနု အနု၊ အဖန်ဖန်။ ဗောဓော၊

သိခြင်းသည်။ အနုဗောဓော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အနုဿဝါကာရပရိဝိတက္က-
 ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိအနုဂတော၊ တဆင့်ကြားခြင်း၊ အခြင်းအရာကို ကြံဆခြင်း၊ ပညာ
 ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ သဘောကျနှစ်သက်ခြင်းသို့ အစဉ်လိုက်သော ။ ဗောဓော၊
 သည်။ အနုဗောဓော၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုအနုဗောဓသည်ပင်လျှင်။ ဉာဏံ၊
 မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုဗောဓဉာဏံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ၊
 ထိုအနုဗောဓဉာဏ်သည်။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ န ဗုဇ္ဈတိ၊ မသိတတ် ။
 ပန၊ သော်ကား။ အနုဿဝါဒိဝသေန၊ တဆင့်ကြား စသည်တို့၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ကပ္ပနမုခေန၊ ကြံခြင်းကို ရှေ့သွားပြုသဖြင့်။ ဗုဇ္ဈတိ၊ ၏ ။
 ကိစ္စတောတိ၊ ကား။ ပရိဇာနနာဒိကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်း အစရှိသော
 ကိစ္စအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တံကိစ္စကရဏေနော၊ ထိုပရိဇာနန စသောကိစ္စကို
 ပြုခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ပရိညေယျာဒိနိ ဝိယ၊ ပရိညေယျ အစရှိသော တရားတို့
 ကဲ့သို့။ တာနိပိ၊ ထို ၄-ပါးသောသစ္စာတို့သည်လည်း။ တဿ၊ ထိုပဋိဝေဓဉာဏ်

၁-ဒုက္ခာဒိနံ အရိယသစ္စဘာဝဿ အနုရူပံ ယုတ္တံ၊ အာစရိယပရမ္မရာဂတံ ဝါ သဝနံ
 အနုဿဝေါ။ သုတာနုသာရေန အညထာ ဝါ ကက္ခဋ္ဌဖုသနာဒိအနိစ္စာဒိသဘာဝသာမညာ-
 ကာရပရိဂ္ဂဏှနံ အာကာရပရိဝိတက္ခော။ ယထာဝိတက္ကိတာကာရဿ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါတယ ဒဿန-
 ဘူတယ ပညာယ နိဇ္ဈာနက္ခန္ဓမနံ ရောစနံ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိ။ အနုဋီ ၂-၆၃။ ဤအလိုအားဖြင့်
 အနုဿဝ-ပုဒ်ကို အရိယသစ္စာအဖြစ်အားလျော်သော ကြားခြင်း (ဝါ) ဆရာအစဉ်အဆက်မှ
 လာသောကြားခြင်း-ဟူ၍လည်း ပြန်အပ်၏။

၂-ဤအရာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ သစ္စာ ၄-ပါးလုံး၌ သိခြင်းကိစ္စပြီးစေသော
 မဂ်ဉာဏ်ကိုသာလျှင် ပဋိဝေဓ-ဟု ဆိုလို၏။ ဝိပဿနာဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာထိုက်သော ရုပ်နာမ်တို့ကို
 ပစ္စက္ခအားဖြင့် သိခြင်းဖြစ်ထိုက်သော်လည်း ၎င်းကိုကား ဤအရာ၌ ပဋိဝေဓဟု မဆိုလို။
 ထို့ကြောင့် ဝိဘင်းမူလဋီကာ ၇၂-၌ သဗ္ဗမ္ပိ ပဋိဝေဓဉာဏ် လောကုတ္တရန္တိ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊
 နန ဥဂ္ဂဟာဒိပဋိဝေဓော စ ပဋိဝေဓောဝါ န စ သော လောကုတ္တရေတိ? န၊ ကေဝလေန
 ပဋိဝေဓ-သဒ္ဓေန ဥဂ္ဂဟာဒိပဋိဝေဓာနံ အဝစနိယတ္တာ၊ ပဋိဝေဓနိမိတ္တတ္တာ ဝါ ဥဂ္ဂဟာဒိ-
 ဝသေန ပဝတ္တံ ဒုက္ခာဒိသု ပုဗ္ဗဘာဂေ ဉာဏံ “ပဋိဝေဓော”တိ ဝုတ္တံ၊ န ပဋိဝေဓတ္တာ။
 ပဋိဝေဓဘူတမေဝ ပန ဉာဏံ သန္ဓာယာဟ “သဗ္ဗမ္ပိ ပဋိဝေဓဉာဏ် လောကုတ္တရ”န္တိ-ဟု
 မိန့်ဆို၏။

၁-ဤ၌လည်း နိရောဓ မဂ္ဂနှင့်တကွ သစ္စာ ၄-ပါးလုံးကို ပိုင်နိုင်စွာ မသိခြင်းကိုသာ
 ဆိုလိုသည်။ ရုပ်နာမ်သဘော အနိစ္စလက္ခဏာ စသော သဘောတို့ကို သိခြင်းမျိုးကိုကား
 မဆိုလိုဟု ယူအပ်၏။ အကယ်၍ ရုပ်နာမ်သဘော စသည်ကိုပင် ဝိပဿနာဉာဏ်က ကြံဆ၍
 သာ သိနိုင်သည်။ မျက်မှောက်မသိနိုင်-ဟု ယူခဲ့လျှင် ဝိပဿနာအရာ၌ ပစ္စက္ခဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို
 ပြသောစကားတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သည့်ပြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိပဿနာဉာဏ် ဘုရား၏
 ဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည်လည်း ပစ္စက္ခအားဖြင့် မသိမူ၍ ကပ္ပနမုခအသိချည်း ဖြစ်လေကုန်ရာ၏။

အား။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝိဝဇ္ဇာ-
 နုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့မှ။ ပတိလိယမာနမာနသဿ၊ တွန့်ဆုတ်သော
 စိတ်ရှိသောယောဂီအား။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ဝိသင်္ခါရံ၊
 သင်္ခါရကင်းသော။ ဒုက္ခနိဿရဏံ၊ ဒုက္ခ၏ ထွက်သွားရာ - ကင်းငြိမ်းရာဖြစ်သော၊
 ဝါ၊ ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ရှိ။ ဒုက္ခံ၊
 ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပိုင်းခြား၏။ ဝါ၊ ပိုင်းခြား၍သိ၏။ ဒုက္ခဂတံ၊ ဒုက္ခ၌
 တည်သော။ တဏှံ စ၊ ကိုလည်း။ ပဇဟတိ၊ ၏။ နိရောဓဉ္စ၊ ကိုလည်း။ သစ္စိ-
 ကရောတိ၊ ၏။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိ၏။ အာဒိစ္စော၊ နေသည်။ ပဘာယ၊ အရောင်နှင့်။
 (သဟ၊ ကွ။ သမုပ္ပန္နော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒီဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။
 သမုပ္ပန္နံ၊ သော။ တံ မဂ္ဂံ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ စ၊ ဆက်။ သင်္ခါရေ
 တို့ကို။ အမုဉ္ဇိတွာ၊ မလွတ်မူ၍။ ပဝတ္တမာနေန၊ သော။ ဉာဏေန၊ လောကီ
 ဉာဏ်ဖြင့်။ ဧတံ သဗ္ဗံ ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။)
 နိမိတ္တပဝတ္တေဟိ၊ တို့မှ။ အဝုဉ္ဇိတတ္တာ၊ မထသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တောနိ ကိစ္စာနိ၊ ဤ ၄-ပါးသောကိစ္စတို့ကို။ ကရောန္တံ၊ သော။ တံ
 ဉာဏံ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခ စသည်တို့၌။ သမ္မောဟနိဝတ္တနေန၊ တွေ့ဝေခြင်းကို
 နစ်စေသောအားဖြင့်။ ဒုက္ခာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်ရှားစေတတ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိပိ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧက-
 ပဋိဝေဓေန၊ တကြိမ်တည်းသော ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဖြင့်။ (ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။)
 ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ သော ပဿတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကာလန္တရဒဿနံ၊
 ကာလတပါး၌ မြင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ဆိုငြား
 အံ့။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယော န ခေါ် အာဝုသော ဒုက္ခံ ပဿတိ၊
 ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ သော ပဿတိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဧကဒဿိနော၊ သစ္စာတပါးကို
 မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အညတ္တယဒဿိတာဝိစာရဏာယံ၊ အခြားသစ္စာသုံးပါး

၁-ဤ၌ ပရိညေယျ စသည်နှင့် သစ္စာ ၄-ပါးတို့သည် တရားကိုယ်အားဖြင့် အရတူသော
 ကြောင့် ထပ်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ သို့သော် ပရိညေယျ စသော ဝေါဟာရနှင့် ဒုက္ခ စသော
 ဝေါဟာရတို့ ကဲ့သောကြောင့်၎င်း၊ အစိတ်နှင့် အပေါင်း ကဲ့သောကြောင့်၎င်း ဥပမာ
 ဥပမေယျအားဖြင့် ခွဲခြားပြသည်ဟု ယူအပ်၏။ မူလဋီ ၂-၅၅-၌ကား “တံကိစ္စကရဏေနဝ
 ဟိ တာနိ တဿ ပါကဋ္ဌာနိ”ဟု ဤမျှသာ ရှိ၏။ ရှင်းပေ၏။
 ၂-မူလဋီကာ ၂-၅၅-၌ “နိရောဓဉ္စ ဖုသတိ အာဒိစ္စော ဝိယ ပဘာယ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒီဟိ
 သဟ ဥပ္ပန္နံ တံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ”ဟု ဝါကျတမျိုးခွဲလျက်ရှိ၏။ ၎င်းကို အနုဋီ ၂-၆၄-၌
 အာဒိစ္စော ဝိယ ပဘာယ ဖုသတိ သစ္စိကရောတိ ကိလေသန္ဓကာရံ ဝိဒ္ဓိသေတိ-ဟု ဖွင့်ပြ
 ထား၏။ သို့သော်လည်း ဤမဟာဋီကာစာကိုယ်၌ ခွဲထားသောဝါကျအတိုင်း အထက်ပါ
 အနက်သာလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေသည်။

အပေါင်းကိုမြင်သည်၏အဖြစ်ကို စိစစ်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ တံသာနေထွ်၊ ထိုအနက်ကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ [၂၁၇] အာယသ္မတာ ဂဝမ္ပတိတ္ထေရေန၊ ထေရ်သည်။ ဣမဿ သုတ္တဿ၊ ကို။ အာနိတတ္တာ စ၊ ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ သစ္စေသု၊ တို့ကို။ ဒိဿမာနေသု၊ မြင်အပ်ကုန် သည်ရှိသော်။ အညတ္တယဒဿနဿ၊ အခြားသစ္စာသုံးပါးအပေါင်းကို မြင်ခြင်း ကို။ ယောဇိတတ္တာ စ၊ ယှဉ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ အည- ထာ၊ အားဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗာဘိသမယေ၊ အစဉ်အတိုင်း သစ္စာတို့ကို သိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ပုရိမဒိဋ္ဌဿ၊ ရှေးဦးစွာ မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာကို။ ပစ္ဆာ- ဌံ။ အဒဿနတော၊ မမြင်ခြင်းကြောင့်။ သမုဒယာဒိဒဿိနော၊ သမုဒယစသည် ကိုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒုက္ခာဒိဒဿိတာ၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ န ယောဇေတဗ္ဗာ၊ မယှဉ်စေအပ် - မယှဉ်စေထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ သာ၊ ထိုဒုက္ခစသည်ကို မြင်ခြင်းကို။ ယော ဒုက္ခသမုဒယံ ပဿတိ၊ ဒုက္ခမို့ သော ပဿတိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယောဇိတာ စ၊ ယှဉ်လည်းယှဉ်စေအပ်၏ ။

၁-ကာလန္တရဒဿနန္တိ နာနာဘိသမယံ ဝဒတိ။ ဧကဒဿိနောတိ ဧကသစ္စဒဿိနော။ န ယောဇေတဗ္ဗာ သိယာတိ ယောဇနာယဉ္စ သဗ္ဗဒဿနံ ဒဿနန္တရပရမန္တိ ဒဿနာနုပရ- မော အာပဇ္ဇေယျ၊ သစ္စာနဉ္စ နာနာဘိသမယေ ဒုက္ခဒဿနာဒိဟိ ပဌမမဂ္ဂါဒိပုဟေယျာနံ သံယောဇနတ္တယာဒိနံ ဧကဒေသပုဟာနံ အာပဇ္ဇတိ။ တထာ စ သတိ ဧကဒေသသောတာ- ပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌတာ၊ တဒနန္တရဉ္စ ပတ္တဗ္ဗေန ဖလေန ဧကဒေသသောတာပန္နတာ စ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ န သစ္စာနံ နာနာဘိသမယော ယုတ္တော။ ယထာ စ နာနာဘိသမယော န ယုတ္တော၊ ဧဝံ အာရမ္မဏာဘိသမယောပိ။ ယဒိ ဟိ အာရမ္မဏကရဏေန စတုသစ္စာဘိသမယော ဣစ္ဆိတော၊ န မဂ္ဂါ သယမေဝ အတ္တာနံ အာရမ္မဏံ ကရောတိတိ အပရိပုဏ္ဏော သစ္စာဘိ- သမယော သိယာ။ အညေန မဂ္ဂေန မဂ္ဂေါ အာလမ္ဗိယတိတိ ပရိပုဏ္ဏောဝါတိ စေ? ဧဝံ သတိ ယေန မဂ္ဂေန မဂ္ဂေါ အာလမ္ဗိတော၊ သောပိ အညေန၊ သောပိ အညေနာတိ အနဝဋ္ဌာနံ သိယာ၊ တသ္မာ န အာရမ္မဏပဋိဝေဓတော စတုသစ္စာဘိသမယော ယုတ္တော၊ ဝုတ္တနယေ- နေဝ ပန ယုတ္တော။ ကိဉ္စ ပရိစ္ဆိန္ဒိဘဉ္စ၊ သမုစ္ဆိန္ဒိဘဉ္စ အာလမ္ဗိဘူ ပရိစ္ဆေဒသမုစ္ဆေဒ- ဘာဝနာ မဂ္ဂဉာဏဿ န ယုတ္တာ တတော အနိဿဋ္ဌဘာဝတော၊ သဗ္ဗသင်္ခတဝိနိဿဋ္ဌ နိဗ္ဗာနမေဝ ပန အာရမ္မဏဘာ ယုတ္တာ။ (အနုဒ္ဓိ ၂-၆၄)။ ။ ကာလန္တရဒဿနန္တိ ဟူသော စကားဖြင့်။ နာနာဘိသမယံ၊ အဘူးဘူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဧကဒဿိ- နောတိ၊ ကား။ ဧကသစ္စဒဿိနော၊ သစ္စာတပါးကို မြင်သောသူ၏။ န ယောဇေတဗ္ဗာ သိယာတိ၊ ကား။ ယောဇနာယဉ္စ၊ ယှဉ်စေခြင်းသည်လည်း။ (သတိ၊ သော်။) သဗ္ဗဒဿနံ၊ အလုံးစုံသော သစ္စာကို မြင်ခြင်းသည်။ ဒဿနန္တရပရမံ၊ မြင်ခြင်းတပါးလျှင် အမြတ်ရှိ၏။ (ပရမံ-အရာ၌ ပရံ-ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုသို့ရှိလျှင်) ဒဿနန္တရပရံ၊ မြင်ခြင်းတပါးလျှင် (ဝါ) သစ္စာတပါးကို မြင်ခြင်းလျှင် နောက်၌ရှိ၏။ (သစ္စာတပါးတပါးကို မြင်ပြီးတိုင်း အခြား သစ္စာကို မြင်ခြင်းက နောက်မှ လိုက်ပါလျက်ရှိရမည်ဟု ဆိုလို၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒဿနာနုပရမော၊ သစ္စာကို မြင်ခြင်း၏ မကင်းခြင်း-မပြတ်စဲခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ၏။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ နာနာဘိသမယေ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။)

လောကီယံ၊ ဖြစ်သော။ သစ္စဉာဏံ၊ သည်။ (လောကီယံ-ပုဒ်၏ အရကို ပြသည်) တတ္ထ လောကီယဉာဏော ဌံ။ (တတ္ထ-၏ အစွဲကို ပြသည်) ပရိယုဋ္ဌာန- သင်္ခါတော၊ သော။ အဘိဘဝေါ၊ လွမ်းမိုးခြင်းသည်။ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝေါ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ။ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္ဇ- မတ္တဒဿနတော၊ သက်သက်သော သင်္ခါရအစုအပုံမျှအဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူသော ပရိယုဋ္ဌာန်ကို၊ ဝါ၊ ထကြု ဖြစ်ပေါ်သော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေ၏။ “ကစွာန၊ ကစွည်း။ (ခေါ-ကား အနက်ထူး မရှိ) လောကသမုဒယံ၊ လောက၏ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ သမ္ပပညာယ၊ မှန်စွာသိသော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ အား။ လောကော ဌံ။ ယာ နတ္ထိတော၊ အကြင်မရှိသည်၏အဖြစ်သည်။

ဒုက္ခဒဿနာဒီဟိ၊ ဒုက္ခကိုမြင်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။ ပဌမမဂ္ဂါဒိပ္ပဟေယျာနံ၊ ပဌမမဂ်စသည်ဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော။ သံယောဇနတ္ထယာဒိနံ၊ တို့ကို။ ကေဒေသပဟာနံ၊ တစိတ်ကိုပယ်ခြင်း သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တထာ သတိ၊ သော်။ ကေဒေသသောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ- တာ စ၊ တစိတ်တဒေသ သောတာပတ္တိမဂ်၌ တည်သူ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ တဒနန္တရဉ္စ၊ ထိုမဂ်၏အခြားမဲ့၌လည်း။ ပတ္တဗ္ဗေန၊ သော။ ဖလေန၊ ဖြင့်။ ကေဒေသသောတာပန္နတာ စ၊ သည်၎င်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ နာနာဘိသမယော၊ သည်။ န ယုတ္တော၊ မသင့်။ စ၊ သည်မျှသာမကသေး။ နာနာဘိသမယော၊ သည်။ န ယုတ္တော ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အာရမ္မဏာဘိသမယောပိ၊ အာရုံပြု၍သိခြင်းသည်လည်း။ (န ယုတ္တော၊ မသင့်။) ဟိ၊ ချဲ့။ အာရမ္မဏကရဏေန၊ အားဖြင့်။ စတုသစ္စာဘိသမယော၊ ကို။ ယဒိ ဣစ္ဆိတော၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ)၊ သော်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ န ကရောတိ၊ အာရုံမပြုတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သစ္စာဘိသမယော၊ သည်။ အပရိပုဏ္ဏော၊ မဂ္ဂကိုသိခြင်းအလိုအားဖြင့် မပြည့်စုံသည်။ သိယာ၊ ၏။ အညေန မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ အာလမ္ဗိယတိ၊ အာရုံပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိပုဏ္ဏောဝ၊ လျှင်တည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ယေန မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ရှေးမဂ်ကို။ အာလမ္ဗိတော၊ ၏။ သောပိ၊ ထိုနောက်မဂ်ကိုလည်း။ အညေန၊ တပါးသောနောက်မဂ်ဖြင့်။ သောပိ၊ ကိုလည်း။ အညေန၊ ဖြင့်။ (အာလမ္ဗိတော၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အနဝဋ္ဌာနံ၊ မရပ်မနားခြင်းသည်။ သိယာ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏပဋိဝေဓတော၊ အာရုံပြု၍ သိခြင်းအားဖြင့်။ စတု- သစ္စာဘိသမယော၊ သည်။ န ယုတ္တော၊ မသင့်။ ပန၊ စင်စစ်။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ယုတ္တော၊ ၏။ ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ပရိစ္ဆန္ဒိတဗ္ဗဉ္စ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ဒုက္ခကို၎င်း။ သမုစ္ဆန္ဒိတဗ္ဗဉ္စ၊ ပယ်ဖြတ်အပ်သော သမုဒယကို၎င်း။ အာလမ္ဗိတော၊ ၎်။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒသမုစ္ဆေဒဘာဝနာ၊ ပိုင်းခြားတတ်၊ ပယ်ဖြတ်တတ်သောဘာဝနာ သည်။ န ယုတ္တော၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တတော၊ အာရုံပြုအပ်သော ထိုဒုက္ခနှင့် သမုဒယတို့မျှ။ အနိဿဋ္ဌဘာဝတော၊ မလွတ်မြောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊ စင်စစ်။ သဗ္ဗသင်္ခတဝိနိဿဋ္ဌံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ ၏သာလျှင်။ (သာမိအနက်၌ ပဌမာသက်) အာရမ္မဏတာ၊ အာရုံပြုသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သည်။ ယုတ္တော၊ ၏။ အနုဋီအနက်။

ဝါ၊ သေပြီးသည်မှနောက်၌မရှိဟု ထင်မြင်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) သာ၊ ထိုမရှိဟု ထင်မြင်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။” ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သမုဒယဒဿနံ၊ သည်။ ဟေတုဖလပဗန္ဓာဝိစ္ဆေဒဒဿနတော၊ အကြောင်းအကျိုးအစဉ်၏ မပြတ်စဲခြင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ၊ ကိ။ နိဝတ္တေတိ၊ ၎င်း။ “ကစွာန၊ စွမ်း။ (ခေါ- အနက်ထူး မရှိ) လောကနိရောဓံ၊ လောက၏ ချုပ်ခြင်းကို၊ ဝါ၊ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို။ပ။ ပဿတော၊ အား။ လောကော ၌။ ယာ အတ္တိတာ၊ အကြင်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အမြဲတမ်းတည်ရှိနေသည်ဟု ထင်မြင်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) သာ၊ ထိုအမြဲတမ်းတည်ရှိနေသည်ဟု ထင်မြင်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။” ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ နိရောဓဒဿနံ၊ သည်။ ဟေတုနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဖလနိရောဓဒဿနတော၊ အကျိုး၏ချုပ်ခြင်းကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ ၊ ကိ။ နိဝတ္တေတိ၊ ၎င်း။ အတ္တကာရဿ၊ မိမိ၏ပြုခြင်းကို၊ ဝါ၊ မိမိပြုမှု၏အကျိုးကို။ ပစ္စက္ခဒဿနတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်မြင်ခြင်းကြောင့်။ မဂ္ဂဒဿနံ၊ သည်။ “အတ္တကာရေ၊ မိမိ၏ ပြုခြင်းသည်။ ဝါ၊ မိမိပြုမှု၏အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရကာရေ၊ သူတပါး၏ ပြုခြင်းသည်။ ဝါ၊ သူတပါးပြုပေးခြင်း၏အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပုရိသကာရေ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။” ဣတိအာဒိကံ၊ သော။ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ ၊ ကိ။ ပဟေတိ၊ ၎င်း။ “သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသာယ၊ ညစ်နွမ်းခြင်းအလို့ငှါ။ ဟေတု၊ ဇနက- အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စယော၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟေတု၊ အကြောင်းရင်းမရှိကုန်ပဲ။ အပ္ပစ္စယာ၊ အထောက်အပံ့အကြောင်း မရှိကုန်ပဲ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သံကိလိဿန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ငှါ။ ဟေတု၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ပ။အဟေတု၊ ကုန်ပဲ။ အပ္ပစ္စယာ၊ ကုန်ပဲ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။” ဣတိအာဒိကာ၊ သော။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိံ စ၊ ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အကိရိယဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ ယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဂဟိတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ သာပိ၊ ထိုအဟေတုကဒိဋ္ဌိ ကိုလည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဒဿနေန၊ စင်ကြယ်ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုမြင်ခြင်းဖြင့်။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဒုက္ခေ၊ ၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ သမုဒယဖလဿ၊ သမုဒယ၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။ အဒ္ဓုဝါဒိဘာဝံ၊ မမြဲသည်၏အဖြစ် စသည်ကို။ ပဿတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလေ၊ ၌။ ဝိပုဋ္ဌိပတ္တိံ ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသောအကျင့်ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၎င်း။

ဣဿရော၊ ပရမီသွာ၊ မဟာဗြဟ္မာ၊ ဘုရားသခင် စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်အပ် သော ဣဿရသည်။ လောကံ၊ ကိ။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သဇ္ဇေတိ၊ စီရင်၏။ (ဤနှစ်ပုဒ်အရတူပင်) နိဝတ္တေတိ၊ ၎င်း။ သံဟရတိ၊ ရုပ်သိမ်း၏။ (အရတူပင်)

ဣတိ၊ သို့။ ဣဿရကာရဏိနော၊ ဣဿရလျှင်အကြောင်းဟုအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဓာနတော၊ ပကတိဟူသောပဓာနမှ။ လောကော၊
သည်။ အာဝိ၊ စာ။ ဘဝတိ၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပဓာန၌သာလျှင်။ ပတိလီယတိ စ၊
ကြုံ့လျက် မြုပ်လည်းမြုပ်ကွယ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဓာနကာရဏိနော၊ ပဓာနလျှင်
အကြောင်းဟုအယူရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

“ကာလော၊ ကာလသည်။ ဘူတာနိ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ကရောတိ၊
ပြုတတ်၏။ ကာလော၊ သည်။ ပဇာ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ သံဟရတိ၊
ရုပ်သိမ်း၏။ ကာလော၊ သည်။ သုတ္ထေ၊ အိပ်ပျော်နေသောသူတို့ကို။
ဇာဂရတိ၊ နိုးစေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ကာလော၊ ကို။ ဒုရတိက္ကမော၊
ကျော်လွန်နိုင်ခဲ၏။”

ဣတိ၊ သို့။ ကာလဝါဒိနော၊ ကာလဝါဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)
ကဏုကဿ၊ ဆူး၏။ တိခိဏဘာဝေါ ဝိယ စ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့၎င်း။
ကပိဋ္ဌဖလာဒိနံ၊ သီးသီး စသည်တို့၏။ ပရိမဏ္ဍလတာ ဝိယ စ၊ လုံးဝန်းသည်၏
အဖြစ်ကဲ့သို့၎င်း။ မိဂပက္ခိသရိသပါဒိနံ၊ သားကောင် ငှက် မြွေ ကင်း စသည်
တို့၏။ ဝိစိတ္တတာ ဝိယ စ၊ ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့၎င်း။ သဘာဝေနော၊
သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ လောကော၊ သည်။ သမ္မောတိ စ၊ ဖြစ်လည်း
ဖြစ်၏။ ဝိဘောတိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဘာဝါဒိနော၊
သဘာဝါဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) အာဒိ-သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။
[၂၁၈] အဏုဟိ၊ အဏုမြူတို့ဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊
သို့။ အဏုဝါဒိနော၊ အဏုဝါဒရှိသော အာဇီဝကတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)^၁
သဗ္ဗံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးဘဝ၌ပူအပ်ပြီးသောကံလျှင် အကြောင်း
ရှိ၏။ (ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒိနော၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)
လောကော၊ သည်။ နိယတော၊ မြဲ၏။ အစ္ဆေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာတေဇ္ဇမဏိသဒိ-
သော၊ မဖြစ်အပ်မဖြစ်နိုင်သော ချည်ဖြင့်သိအပ်သော မကဲ့မပျက်နိုင်သော
ပတ္တမြားလုံးနှင့်တူ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤလောက၌။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုရိသကာရော၊ ယောက်ျား၏ပြုခြင်းဟူသော လုံ့လအားအစွမ်း
သည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ နိယတိဝါဒိနော၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)

၁-အဏုဟိ လောကော ပဝတ္တတိတိ အာဇီဝကဝါဒိ သန္ဓာယာဟ။ သော ဟိ အကာရဏ-
ပရိဂ္ဂဟော။ ကဏာဒဝါဒေါ ပန ဣဿရိစ္ဆာဝသေန အဏုနံ သံယောဂဝိယောဂတော
လောကဿ ပဝတ္တိနိဝတ္တိ^၁ ဝဒတိ။ အနုဋီ ၂-၆၅။ ကဏာဒဝါဒသည်လည်း အဏုဝါဒပင်
ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဣဿရဏိအလိုအားဖြင့် အဏုတို့၏ ပေါင်းစပ်ခြင်း ကွဲကွာခြင်းဖြစ်လျက်
လောက၏ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုသောကြောင့် ယင်းဝါဒကို ဣဿရကာရဏဝါဒ၌
အတွင်းဝင်သည်ဟု ဆိုလို၏။

“ယဒိစ္ဆာယ၊ အလိုအလျောက်အားဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။
ယဒိစ္ဆာယ၊ အားဖြင့်။ နိဝတ္တရေ၊ နှစ်ကုန်၏။ ယဒိစ္ဆာယ၊ အားဖြင့်။
သုခံ၊ သည်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ သည်၎င်း။ (ပဝတ္တတံ၊ ၏။) ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ယဒိစ္ဆကံ၊ အလိုအလျောက်ဖြစ်ခြင်း
ရှိ၏။”

ဣတိ၊ သို့။ ယဒိစ္ဆာဝါဒိနော၊ ယဒိစ္ဆာဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
(ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ယေ၊ ယင်းယဒိစ္ဆာဝါဒတို့ကို။ အဓိစ္စသမ္ပပုတ္တိဝါဒိနောတံ စ၊
အဓိစ္စသမ္ပပုတ္တိဝါဒရှိသော သူတို့ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေမာဒိအကာ-
ရဏဝါဒသင်္ဂဟော၊ ဤသို့အစရှိသော အကြောင်းမဲ့ဝါဒကို သိမ်းယူခြင်းကို၊ ဝါ၊
အကြောင်းမဟုတ်သည်၌ အကြောင်းဟုဆိုသော ဝါဒတို့ကို သိမ်းယူခြင်းကို။
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အရူပလောကေ၊ ၌။ ရာမုဒကအာဠာရာဒိနံ ဝိယ စ၊ ရာမရသေ့
ဥဒကရသေ့ အာဠာရရသေ့စသည်တို့၏ကဲ့သို့၎င်း။ (ဂဟဏံ-၌ စပ်) လောက-
ထူပိကာယံ၊ ရုပ်ရှိသောလောက၏အထွတ်သဖွယ်ဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံ၌။
နိဂဏ္ဌာနံ ဝိယ စ၊ နိဂဏ္ဌတို့၏ကဲ့သို့၎င်း။ အပဝဂ္ဂေါ မောက္ခောတိ၊ လွတ်မြောက်
ရာဟူ၍။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ အပဝဂ္ဂါဟော၊ ဂါဟမည်၏။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊
ဖြင့်။ ပဓာနဿ၊ ပကတိဟူသောပဓာန၏။ အပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်း၎င်း။ ဂုဏ-
ဝိယုတ္တဿ၊ ဂုဏ်တို့နှင့်မယှဉ်သော၊ ဝါ၊ ဂုဏ်တို့မှကင်းသော။ အတ္တနော၊
အတ္တ၏။ သကတ္တနံ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သောအတ္တ၌၊ ဝါ၊ အတ္တသက်သက်အဖြစ်၌။
အဝဋ္ဌာနံ၊ တည်ခြင်း၎င်း။ ဗြဟ္မာနာ၊ မင်းနှင့်။ သလောကတာ၊ တူသော
လောကရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ သမိပတာ၊ နီးသည်၏အဖြစ်၎င်း။ သံယောဂေါ၊
ယှဉ်ခြင်း၎င်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ၊ ဝါဒတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမာဒိနံ၊ ဤသို့
အစရှိသောဝါဒတို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ချဲ့။ ဧတ္ထ၊ အာဒိ-ဖြင့်ယူအပ်
သော ဤဝါဒတို့တွင်။ မဟတာဒိဘာဝေန၊ ဗောဓစသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အပရိ-
ဏာမော၊ မရင့်ကျက်ခြင်း မပြောင်းလဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ အနဘိဗျတ္တိ၊
ထင်ရှားမပေါ်ခြင်းသည်။ ပဓာနဿ၊ ပကတိဟူသော ပဓာန၏။ အပဝတ္တိ၊
မဖြစ်ခြင်းမည်၏။ “အဟံ၊ ငါဟူသောအတ္တသည်။ အညော၊ တပါးတည်း။
ပကတိ၊ သည်။ အညာ၊ တည်း”။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပဝတ္တပကတိပုရိသန္တရဇာန-
နေန၊ ဖြစ်သော ပကတိနှင့်ပုရိသတို့၏ ထူးခြားကွဲပြားခြင်းကို သိခြင်းဖြင့်။
(နိဝတ္တိတေ-၌ စပ်) အတ္တသုခဒုက္ခမောဟောသု၊ အတ္တနှင့် သုခ ဒုက္ခ မောဟတို့၌၊
ဝါ၊ အတ္တနှင့် ပကတိတို့၌။ အဝိဘာဂဂုဟဏေ၊ မခွဲခြမ်းမူ၍ ယူခြင်းကို။ နိဝတ္တိ-
တေ၊ နှစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ပဓာနံ၊ ပကတိဟူသော
ပဓာနသည်။ နပဝတ္တတံ ကိရ၊ မဖြစ်ပဲရှိသတတ်။ သော၊ ထိုပဓာန၏ မဖြစ်
ခြင်းသည်။ ဝိမောက္ခော၊ လွတ်မြောက်ရာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာပိလာ၊

ကပိလဂိုဏ်းဝင်ဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ၊ ဂုဏဝိယုတ္တဿာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓိသုခဒုက္ခက္ခန္ဓာဒေါသပ္ပယတ္တဓမ္မာဓမ္မသင်္ခါရေဟိ၊ အသိဉာဏ် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ လိုချင်ခြင်း မုန်းခြင်း အားထုတ်ခြင်း ဓမ္မ အဓမ္မ သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ အတ္တဂုဏေဟိ၊ အတ္တ၏ဂုဏ်တို့နှင့်။ ဝိယုတ္တဿ၊ မယှဉ်သော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကဏာဒမတာနုသာရိနော၊ ကဏာဒ၏အလိုသို့ အစဉ်လိုက်သော သူတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။) ဗြဟ္မာနာ၊ မင်းနှင့်။ သမာနလောကတာ၊ တူသော လောကရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သလောကတာ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုဗြဟ္မာမင်း၏။ သမိပပ္ပဝတ္တိတာ၊ အနီး၌ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သမိပတာ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုဗြဟ္မာမင်းနှင့်။ ဧကိဘာဝပဂမနံ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ သံယောဂေါ၊ မည်၏။ ဣန္ဒြိယတပ္ပနပုတ္တမုဒဿနာဒိဟိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ရောင့်ရဲအားရစေခြင်း၊ သား၏မျက်နှာကို မြင်ခြင်းအစရှိသည် တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အပဝဂ္ဂေါ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ကာမ- သုခလ္လိကာနုယောဂေါ၊ မည်၏။ အနသနကေသလုဉ္စနာဒိတပစရိယာယ စ၊ အစာမစားခြင်း၊ ဆံပင်ကို ထန်းစေ့ဖြင့်ညှပ်၍ နှုတ်ခြင်းအစရှိသော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ နဂ္ဂသီလဂေါသီလကုက္ကုရသီလာဒိဟိ စ၊ အဝတ်မဆီးသောသူ၏ အလေ့ နွား၏အလေ့ ခွေး၏အလေ့ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ အတ္တပရိတာပနေန၊ မိမိကိုယ်ကို ထက်ဝန်းကျင်ပူစေခြင်း နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်။ မောက္ခော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ (ဂဟေတွာ၊ ၍။ တထာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တနံ၊ သည်။) အတ္တကိလမထော၊ မည်၏။

သဗ္ဗော၊ သော။ သွာယံ မိစ္ဆာဂါဟော၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဤမိစ္ဆာ အယူသည်။ သစ္စဉာဏေ၊ ဉာဏ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ န လဘတိ၊ မရ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တမေဝ၊ ပင်လျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သင်္ဂဏှန္တော၊ သိမ်းယူ(လျက်ပြု)လိုသည်ဖြစ်၍။ လောကေ လောကပ္ပဘဝေတိ ဂါထံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၍။ ဣတိ၊ ပြီး၏။

ဉာဏကိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ၍။

[၂၁၉] ၅၆၄။ သေသံ သဗ္ဗဓမ္မာတိ၊ ကား။ သေသာ၊ ကုန်သော။ ကောသီတိ၊ ဂာ-ပါးသော။/လောကိယဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါဒသသု၊ ကုန်သော။ အာယတနေသု၊ တို့၌။ ကာမဘဝ-

၁-ဤပကတိဝါဒ အဏုဝါဒတို့နှင့်စပ်၍ အကျယ်ကို ဤဒီကာ ဒု-နာ ၃၅၈-မှစ၍ သမ- ယန္တရပိုင်း၏ နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။

ဝိဘဝတဏှာဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒွါဒသ တိကာ၊ ၁၂-ပါးသော တိက်ဘို့သည်။ ဝါ၊ ၁၂-ပါး သုံးလီဘို့သည်။ ဆတ္တိံ သ၊ ကုန်သေး။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ တဏှာ ဝိစရိက်တို့မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘဂေါ၊ ဤ။ အာဂတနယေန၊ ဖြင့်။ ကာလဝိဘာဂံ၊ ကာလဖြင့် ဝေဘန်ခြင်းကို။ အနာမသိတွာ၊ ရှိ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောအပ်ကုန်သော တဏှာဝိစရိက်တို့သည်။ (ဆတ္တိံ သ၊ ကုန်သော။ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ မည်ကုန်၏။) ဟိ၊ အနာမသိတွာ-ဟု ဆိုသင့်စွ။ တဒါမသနေ၊ ထိုကာလဝိဘာဂကိုသုံးသပ်ခြင်းသည်။ (သတိံ၊ သော်။) အဋ္ဌသတံ၊ ၁၀၈-ပါးသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အသမ္ပိဿန္တိ၊ ကား။ ဧကကတ္တာ၊ တပါးတည်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကနစိ၊ တစုံတခုနှင့်။ အသမ္ပိဿံ၊ မရောမယှက်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဒန္တောဂဓပုဘေဒေါ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်သော တရားတို့၏အပြားသည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒါဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဗောဓိပက္ခိယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စနာနတ္ထေ၊ ကိစ္စထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဧကတ္တာ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမုခေန၊ သဖြင့်။ တဒန္တောဂဓတာ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

တယော နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယောတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ လောကီယက္ခဏေ၊ လောကီကုသိုလ်ခဏ၌။ အလောဘမေတ္တာကရုဏာသမ္ပယောဂဝသေန၊ ကရုဏာ တို့နှင့်ယှဉ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘိန္နာ၊ ကဲ့ပြားကုန်သော၊ ဝါ၊ ကဲ့ပြားကုန်သည်ဖြစ်၍။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရိယာမဂ်ခဏ၌။ လောဘဗျာပါဒဝိဟိံ သာသမုဇ္ဈေဒနဝသေန၊ ဝိဟိံ သာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တယောတိ၊ သုံးပါးတို့ဟူ၍။ ဧကောပိ၊ တခုသောဝိတက်ကိုသော်လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သမ္မာဝါစာဒိဿ၊ တို့၌။ ဒေ နယော၊ ပင်တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ အပ္ပိစ္ဆတာသန္တုဋ္ဌိတာနံ၊ တို့၏။ ဘာဝေ၊ ရှိ(ခြင်းဖြစ်)လတ်သော်။ သမ္မာအာဇီဝသမ္ဘဝတော၊ သမ္မာအာဇီဝ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထိုသမ္မာအာဇီဝဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုအပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာတို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဘဝန္တရေပိ၊ ၌သော်လည်း။ ဇီဝိတဟေတုပိ၊ ကြောင့်သော်လည်း။ အရိယေဟိ၊ တို့သည်။ အဝိတိက္ကမနိယတ္တာ၊ မလွန်ကျူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယကန္တာနံ၊ အရိယကန္တမည်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ သမ္မာဝါစာဒိသီလာနံ၊ တို့ကို။ ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ (ဂဟိတော-၌ စပ်) ယေန သဒ္ဓါဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ တာနိ၊ ထိုသမ္မာဝါစာအစရှိသော သီလတို့ကို။ ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ သော သဒ္ဓါဟတ္ထော၊

ကို။ ဂဟိတော ဝေ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 တတော၊ ထိုသဒ္ဓါဘည်းဟူသောလက်မှ။ အနညာနိ၊ တပါးတခြားမဟုတ်
 ကုန်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယသဒ္ဓါဗလာနိ၊ တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၌။ အန္တော-
 ဂဓာနိ၊ ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ တပါး။ ဆန္တော၊ သည်။ သဒ္ဓါနု-
 ဂုဏော၊ သဒ္ဓါအားလျော်၏။ ဝါ၊ သဒ္ဓါအားလျော်သောဂုဏ်ကျေးဇူးပေတည်း။
 ဣတိ ကတော၊ ၍။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒဿာပိ၊ ၎င်းသည်။ တဒန္တောဂဓတာ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၌
 အတင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ တေသံ အတ္ထိတာယာတိ၊ ကား။
 သဒ္ဓိန္ဒြိယသဒ္ဓါဗလဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။
 (သတိ၊ သော်။) ဝါ-အတ္ထိတာယ၊ ရှိလတ်သော်။ သီလဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထိတာဝ-
 တော၊ ကြောင့်။ တိဝိခေနာပိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သီလေ-
 န၊ ဖြင့်။ တယောပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြိယသဒ္ဓါဗလ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို။
 ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ၌။ အန္တောဂဓာ၊
 ကုန်၏။ စိတ္တသမာဓိတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒိ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊
 မှန်။ စိတ္တံပညည ဘာဝယန္တိ၊ ဟူ၍။ စိတ္တမုခေ၊ စိတ်ကိုပဓာနပြုသဖြင့်။
 သမာဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာဓိမုခေ၊ ဖြင့်။ စိတ္တဗ္ဗိ၊
 သည်လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒဘာဝ-
 နာယ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားစေခြင်းဖြင့်။ သမာဓိပိ၊ သည်လည်း။ အဓိမတ္တော၊
 လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိမံသိဒ္ဓိ-
 ပါဒါဒိဝစနံ ဝိယ၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်စသည်ကို ဆိုခြင်းကဲ့သို့။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။
 အဝတော၊ ၍။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ စိတ္တသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ (စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်
 ကိုလည်း သွင်းပြသင့်သောကြောင့် ဤသို့ဖွင့်ပြခြင်းဖြစ်သည်။) ပီတိမနဿ၊
 နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသောသူ၏။ ကာယော၊ သည်။ ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်း
 အေး၏။ ပဿဒ္ဓကာယော၊ သည်။ သုခံ၊ ကို။ ဝေဒေတိ၊ ၎င်း။ သုခိနော၊ သုခနှင့်
 ပြည့်စုံသောသူ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သမာဓိယတိ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ပီတိပဿဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ သမာဓိဥပကာ-
 ရာ၊ သမာဓိအား ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိဂ္ဂဟဏေန၊
 ဖြင့်။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ တပါး။ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ သမာဓိဥပကာရကတော စ၊
 သမာဓိအားကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တံသဒိသကိစ္စတော စ၊
 ထိုသမာဓိနှင့်တူသောကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (သမာဓိဂ္ဂဟဏေန၊
 ဖြင့်။ ဂဟိတာ၊ ၎င်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိသိသေန၊ သမာဓိကိုခေါင်းတပ်
 သဖြင့်။ ဧတေသံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တရားတို့၏။ အန္တောဂဓတာ၊
 အဖြစ်ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

အန္တောဂဓာနံ၊ တရားတို့၏။ ပဘေဒဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီး၏။

[၂၂၀] ၅၆၅။ ဝိသာတကတ္တာ၊ နိပ်စက်တတ် - ပင်ပန်းစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ဘာရော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) သံဟရဏိယဝသေန၊ ရှေ့ဆောင်အပ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဟန္တဘာဝတော၊ နိပ်စက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထိုဘဝ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝိသာတဿ၊ ဖြစ်လတ်သော ပင်ပန်းခြင်း၏။ ဟေတုဘာဝတော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာရာဒါနမိဝ၊ ဝန်ထုပ်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်းကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ပဝတ္တိဒုက္ခဝုပသမဘာဝတော၊ မပြတ်ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၏ ငြိမ်းရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာရနိက္ခေပနမိဝ၊ ဝန်ထုပ်ကိုချခြင်းကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဗာဓကတ္တာ၊ နိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရောဂေါ ဝိယ စ၊ ကဲ့သို့ ၎င်း။ ဒုဗ္ဗိက္ခမိဝ စ၊ အစာခေါင်းပါးခြင်းကဲ့သို့၎င်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ပဘဝလက္ခဏတ္တာ၊ အမှန်အစအကြောင်း လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရောဂနိဒါနံ ဝိယ စ၊ ရောဂါ၏အကြောင်းကဲ့သို့၎င်း။ ဒုဗျုဋ္ဌိဝိယ စ၊ မိုးခေါင်ခြင်း မိုးလွန်ခြင်း ကဲ့သို့၎င်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ အဝဿနံ ဝါ၊ မိုးမရွာခြင်းကိုသော်၎င်း။ အတိဝဿနံ ဝါ၊ အလွန်မိုးရွာခြင်းကိုသော်၎င်း။ ဒုဗျုဋ္ဌိတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) သန္တိလက္ခဏတ္တာ စ၊ ငြိမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သုခဘာဝတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ရောဂဝုပသမော ဝိယ စ၊ ရောဂါ၏ငြိမ်းပျောက်ခြင်း ကဲ့သို့၎င်း။ သုဘိက္ခမိဝ စ၊ ဝပြောခြင်းကဲ့သို့၎င်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ။ မှန်။ “နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရမံ၊ အမြတ်ဆုံးသော။ သုခံ၊ ချမ်းသာပေတည်း။” ဣတိ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဟေတုပစ္စေဒတော စ၊ အကြောင်းကိုဖြတ်ခြင်း ကြောင့်၎င်း။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခ၏။ အပဂမူပါယဘာဝတော စ၊ ကင်းခြင်း၏ အကြောင်းမှန်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘေသဇ္ဇမိဝ စ၊ ဆေးကဲ့သို့၎င်း။ သုဝုဋ္ဌိ ဝိယ စ၊ မိုးကောင်းခြင်းကဲ့သို့၎င်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ သည်။ နိယျာနလက္ခဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အနိဋ္ဌဘာဝတော စ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သာသင်္ဂသပ္ပုဋ္ဌိဘယတော စ၊ ရွံရှား ဖွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဘေးဘျမ်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဝေရိဝိသရုက္ခဘယသြရိမတီရူပမံ၊ ရန်သူ၊ အဆိပ်ပင်၊ ဘေး၊ ဤမှာဖက်ကမ်း တို့နှင့်တူ၏။ ဗျာပါဒေါ၊ သည်။ ဝေရံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စတ္တိကဘာဝေါ၊ ရန်သူ၏အဖြစ်သည်။ (ဝေရံ၊ မည်၏။) ဝေရဝုပသမော၊ ရန်၏ကင်းငြိမ်းခြင်း သည်။ ဝါ၊ ကင်းငြိမ်းကြောင်းဖြစ်သော။ မေတ္တာ၊ သည်။ ဝေရသမုဋ္ဌိတော၊ မည်၏။ သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ၊ လေးပါးသော သင်္ဂဟဝတ္ထုတို့သည်။ ဝေရသမုဋ္ဌိတု ပါယော၊ ဝေရသမုဋ္ဌိတုပါယမည်၏။

ဥပမာတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး၏။

၅၆၆။ သေ နယော သမုဒယာဒိသုတိ၊ ကား။ (စ-ကား ဝစနာလင်္ကာရ မျှသာ) ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ သမုဒယော၊ သမုဒယသာ မည်၍။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ အရိယသစ္စံ၊ သာမည်၍။ န သမုဒယော၊ သမုဒယမမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ သမုဒယော စေဝ၊ လည်းမည်၍။ အရိယသစ္စဉ္စ၊ လည်းမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ နေဝ သမုဒယော၊ လည်းမမည်သော။ န အရိယသစ္စံ၊ မမည်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ သေသသစ္စဒယေပိ၊ အပေါင်း၌လည်း။ ဒေသေ နယော၊ ပင်တည်း။ ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗာသင်္ခတ- နိယျာနဘာဝါဘာဝတော၊ ပရိညေယျအဖြစ်။ ပ။ နိယျာနအဖြစ်၏ မရှိခြင်း ကြောင့်။ န အရိယသစ္စံ၊ မမည်။ သင်္ခါရဒုက္ခတယ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အနိစ္စတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ တထ- ဧတ္တနာတိ၊ ကား။ တထသဘာဝေန၊ ထိုသို့သော သဘောအားဖြင့် ။ ပရိ- ညေယျဘာဝေန၊ ပရိညေယျတရား၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ပါဠိဖြင့်။ တံ အရိယသစ္စဒယံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာကားမမည်။ အရိယသစ္စံ၊ မည်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ န ဒုက္ခံ၊ မမည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ အရိယသစ္စသဒ္ဓပရာ၊ အရိယသစ္စ-သဒ္ဓါနောက်၌ ရှိကုန်သော။ ဒုက္ခာဒိသဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ပရိညေယျာဒိဘာဝံ၊ ပရိညေယျ-စသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ထိုသို့ ဟောသောကြောင့်ပင်လျှင်။ အရိယသစ္စသဒ္ဓါနပေက္ခံ၊ အရိယ သစ္စ-သဒ္ဓါကိုင့်ခြင်းမရှိသော၊ ဝါ၊ မင့်သော။ ဒုက္ခသဒ္ဓါ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တသာမညဖလဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ အာဒိပဒသင်္ဂဟော၊ အစပုဒ်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ ပန၊ တပါး၊ ဝါ၊ ဆက်။ အရိယသစ္စသဒ္ဓါပေက္ခံ၊ ကိုင့်သော။ (ဒုက္ခသဒ္ဓါ၊ ကို။) သန္ဓာယ၊ ၍။ စတုတ္ထပဒသင်္ဂဟော၊ ပုဒ်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။

သဗ္ဗာကာရေနာတိ၊ ကား။ သဗ္ဗပုကာရေန၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ- ဒယော၊ စသည်တို့သည်။ ကေဂီဝိကလာ၊ တခုသော အင်္ဂါချို့ကုန်သည်။

၁-ယဿ-၏ နိယာတ်ဖြစ်သင့်သောကြောင့် တထာ-မှ အာ-ကို ရဿ-ပြု၍ တထ- သဘာဝေန-ဟု ပြီးသည်၊ တထေတ္တန-၌လည်း နည်းတူပင်။ တထာ+အတ္ထ-မှ ပြီးသည် ဟူ၍၎င်း အတ္ထ-ဖြင့် သဘာဝကို ဟောသည်ဟူ၍၎င်း ယူအပ်၏။ သို့မဟုတ် တထဒတ္တန- ဟူသောပါဠိအရအားဖြင့်လည်း တထာ+အတ္ထ-မှ ပြီးသည်ဟူ၍၎င်း အတ္ထ-ဖြင့် သဘာဝ ကို ဟောသည်ဟူ၍၎င်း ယူအပ်၏။ တထ+အတ္ထ-မှ တထဒတ္တန-ဟု ပြီးသည်ဟုယူလျှင် အမှန်သဘောအားဖြင့်-ဟု အနက်ရသော်လည်း ယဿ-ဟူသော အနိယာတ်နှင့် မစပ်မိ၍ သင့်အံ့မထင်။ တဒတ္တေန-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ရာ၏။

(ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဟုတော၊ မဖြစ်မူ၍။ ဒုက္ခတာယ
 စေဝ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အရိယသစ္စတာယ စ၊ ဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗင်္ဂယောဂေန၊
 အလုံးစုံသော အင်္ဂါတို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
 ဥပါဒါနုက္ခပဉ္စကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုဒတ္တ၊ သော်။ တဏှာယပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂ-
 ဟော၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံနိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထိုတဏှာကို
 နှစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ အညတြ တဏှာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊
 ကား။) တဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ဝိသု၊ အသီးအခြား။ အရိယသစ္စဘာဝတော၊
 ကြောင့်တည်း။ သမုဒယာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ အဝသသကိလေသာဒယော၊
 တို့သည်။ ဝါ၊ တဏှာမှကြွင်းသော ကိလေသာ၊ ကြွင်းသောအကုသိုလ်၊ သာသဝ-
 ကုသိုလ်မူလ၊ ကြွင်းသော သာသဝကုသိုလ်တရားတို့သည်။ (သစ္စဝိဘင်း
 အဘိဓမ္မာဘာဇနီ၌လာသော သမုဒယတို့ကိုရည်သည်) ပဘဝဋ္ဌေန၊ အမှန်အစ
 အကြောင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ သမုဒယော၊ မည်၏။ န အရိယ-
 သစ္စံ၊ မမည်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အယံ၊ ဤအဋ္ဌကထာသည်။ သုတ္တန္တသံဝဏ္ဏနာ၊
 အဖွင့်တည်း။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုသောကြောင့်တည်း။
 [၂၂၁] နိရောဓော၊ သည်။ အရိယသစ္စံ၊ မည်၏။ န သမုဒယော၊ ကားမမည်။
 ပန၊ တပါး။ ဣတရံ၊ သော။ အရိယသစ္စဒ္ဓယံ၊ ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂဟူသော အရိယ
 သစ္စာနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယဋ္ဌေန၊
 အကြောင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ သမုဒယော၊ မည်သည်။ သိယာ၊
 ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်သမုဒယသစ္စာကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။
 ဘဂဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ အပ်၏။ တထတ္တေန၊ ထိုပဟာတဗ္ဗ
 သမုဒယဟူသော သဘောအားဖြင့်။ န (သမုဒယော)၊ မမည်။ ပန၊ စင်စစ်။
 သဗ္ဗာကာရေန၊ အားဖြင့်။ တဏှာ၊ သည်။ သမုဒယော စေဝ၊ လည်းမည်၏။
 အရိယသစ္စဉ္စ၊ လည်းမည်၏။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ သာမညဖလာနိ
 စ၊ တို့သည်၎င်း။ ယဿ၊ အကြင်သမုဒယသစ္စာကို။ ပဟာနာယ၊ ငှါ။ ဘဂဝတိ၊
 ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ အပ်၏။ တထတ္တေန၊ ထိုပဟာတဗ္ဗသမုဒယ
 ဟူသော သဘောအားဖြင့်။ နေဝ သမုဒယော၊ မမည်။ န အရိယသစ္စံ၊ မမည်။
 သင်္ခါရနိရောဓော စ၊ သည်၎င်း။ နိရောဓသမာပတ္တိ စ၊ သည်၎င်း။ နိရောဓော၊
 မည်၏။ န အရိယသစ္စံ၊ မမည်။ သမုဒယော၊ သည်။ အရိယသစ္စံ၊ မည်၏။
 န နိရောဓော၊ မမည်။ ပန၊ တပါး။ ဣတရံ၊ သော။ အရိယသစ္စဒ္ဓယံ၊ သည်။
 ခဏနိရောဓသဗ္ဗာဝတော၊ ခဏနိရောဓ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ နိရောဓော၊
 မည်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်နိရောဓသစ္စာကို။
 သစ္စံကိရိယာယ၊ ငှါ။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ ၏။ တထတ္တေန၊
 ထိုသစ္စံကာတဗ္ဗနိရောဓဟူသော သဘောအားဖြင့်။ န (နိရောဓော)၊ မမည်။
 ပန၊ စင်စစ်။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အားဖြင့်။ အသင်္ခတာ ဓာတု၊ သည်။ နိရောဓော

စေဝ၊ လည်းမည်၏။ အရိယသစ္စဉ္စ၊ လည်းမည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စတုတ္ထ-
 ကောဋ္ဌာသဆိုင်ရာစကားရပ်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ အရိယမဂ္ဂ-
 တော၊ မှ။ အညာနိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ (စာမူ၌ ဂံ ကျနေသည်)
 မဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ န အရိယသစ္စံ၊ မမည်။ နိရောဓော၊ သည်။ အရိယသစ္စံ၊
 မည်၏။ န မဂ္ဂေါ၊ မမည်။ ပန၊ တပါး။ ဣတရံ၊ သော။ သစ္စဒ္ဓယံ၊ သည်။
 ဘဝဂါမိနိပဋိပဒါဘာဝတော၊ ဘဝသို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်မဂ္ဂ
 သစ္စာကို။ ဘာဝနာယ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝဿတိ၊
 အပ်၏။ တထတ္ထေန၊ ထိုဘာဝေတဗ္ဗမဂ္ဂသစ္စာဟူသော သဘောအားဖြင့်။ န
 (မဂ္ဂေါ)၊ မမည်။ ပန၊ စင်စစ်။ သဗ္ဗာကာရေန၊ အားဖြင့်။ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ၊
 နိရောဓသို့ ဆိုက်ရောက်သောအကျင့်သည်။ မဂ္ဂေါ စေဝ၊ လည်းမည်၏။ အရိယ-
 သစ္စဉ္စ၊ လည်း မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊
 သာလျှင်တည်း။

စတုက္ကတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး၏။

၅၆၇။ ဗာဟိရကပရိကပ္ပိတေဟိ၊ သာသနာပ တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်ကုန်
 သော။ ဝေဒကာဒီဟိ၊ ခံစားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်စသည်တို့မှ။ သုညာနိ၊ ဆိတ်ကုန်
 ၏။ (ဣတိ-သဒ္ဓါမပါပဲ သုညာနိ-ဟု ရှိသင့်၏) ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊
 တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဝေဒနီယံ၊ ခံစားအပ်သောသဘောသည်။
 သန္တံပိ၊ ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ဝေဒကရဟိတံ၊ ခံစားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှကင်း၏။
 ပန၊ စင်စစ်။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ တသ္မိံ၊ ထိုဒုက္ခသည်။ အတ္တနော၊ ၏။
 ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ပဝတ္တမာနေ၊ လတ်သော်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝေဒေတီတိ၊
 ခံစား၏ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမျှသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတရေသုပိ၊ ဤမှတပါးသော သစ္စာတို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ပင်တည်း။

ဒုက္ခမေဝါတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ အဝဓာရဏေန၊ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်း
 ဖြင့်။ နိဝတ္တိတမတ္တံ၊ နစ်စေအပ်သောအနက်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ န ကောစိ
 ဒုက္ခိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကိရိယာဝ ဝိဇ္ဇတီတိ၊ ဟူသောစကားကို။
 သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမသစ္စဒ္ဓယဿ၊ ၏။
 ဝိပါကဝဋ္ဋကမ္မဝဋ္ဋသင်္ဂဟတော၊ ဝဋ္ဋတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ကာရကဿ၊ ပြုတတ်သောသူ၏။ ဒုက္ခသစ္စဘာဝံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။
 ကာတဗ္ဗာပိ၊ ပြုအပ်ငြားသော်လည်း။ ကိရိယာ၊ ပြုမှုကိရိယာသည်။ ကာရက-
 ရဟိတာ၊ ကာရကပုဂ္ဂိုလ်မှကင်း၏။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ အတ္တနော၊ ၏။
 ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ တာယ၊ ထိုပြုမှုကိရိယာသည်။ ပဝတ္တမာနာယ၊ သော်။
 ဒုက္ခသညိတေ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ဓမ္မပုဗ္ဗေန၊ ရုပ်နာမ်တရားအစဉ်၌။ ကိရိယံ၊

ကို။ ကရောတိတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ မျှသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗုတဂမကေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ ပင်တည်း။ မဂ္ဂေါ အတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက်လျက်။ မဂ္ဂမတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဩကာရဿ၊ ၎င်း။ အဘာဝေါ၊ အ-အဖြစ်ကို။ ကတော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဂမကောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗုတံ၊ ငြိမ်းခြင်းသို့၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂန္တံ၊ သွားတတ်သော သူတည်း။

ကိလေသာသုစိပဉ္စရဏဋ္ဌေန၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို ယိုထွက်စေတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ သာသဝတာ၊ အာသဝနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အသုဘတာ၊ အသုဘအဖြစ်မည်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဝါ၊ အကြောင်းကြောင့်။ အနာသဝတ္တာ၊ အာသဝေါမှ ကင်းသည် ၎င်းအဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓမဂ္ဂါ၊ နိရောဓနှင့်မဂ္ဂတို့သည်။ သုဘာ ဝေ၊ တင့်တယ် ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဒုက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ သမုဒယာဒိဘာဝေါ စ၊ သမုဒယစသည် အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္တိ၊ ရှိသေး၏။ [၂၂၂] နိရောဓဘာဝေါ ပန၊ နိရောဓ၏အဖြစ်သည်ကား။ န(အတ္တိ)၊ မရှိ။ နိရောဓဿ ဝါ၊ နိရောဓ၏မူလည်း။ ဒုက္ခာဒိဘာဝေါ၊ ဒုက္ခစသည်၏အဖြစ် သည်။ န(အတ္တိ)၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရောဓာဝသေသတ္တယာနံ၊ နိရောဓ နှင့်ကြွင်းသော သစ္စာသုံးပါးအပေါင်းတို့၏။ အညမညသမဂီတာ၊ အချင်းချင်း နှင့်တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်သည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရောဓသုညာနိ ဝါတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။

သမုဒယေ ဒုက္ခဿာဘာဝတောတိ၊ ကား။ ပေါနောဘဝိကာယ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ တဏှာယ၊ ၌။ ပုနဗ္ဗဝဿ၊ တဖန်ဘဝသစ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ ပကတိဝါဒိနံ၊ ပကတိဝါဒီပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ ဝိကာရာ၊ မဟာ အဟံကာရ အစရှိသော ဝိကတိတို့သည်။ ဝိဘာဝတော၊ ထင်ရှားပေါ်လာသည်မှ၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ ၌။ (ပကတိဘာဝေနေဝ၊ “သတ္တံ၊ ရဇ၊ တမ-ဟူသော ဂုဏ် ၃-ပါးတို့၏ ညီမျှသော အခိုက်အတန့်ဟူသော” ပကတိအဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ တိဠန္တိ ယထာ၊ တည်ကုန်သကဲ့သို့။) ပတိပလီနာ၊ တဖန်ပျက်ကွဲလျက် မှေးမှိန်မြုပ်ကွယ်ကုန် လတ်သော်။ (ပစ္စာ)စ၊ နောက်ကာလ၌လည်း။ ပကတိဘာဝေနေဝ၊ ဖြင့် သာလျှင်။ တိဠန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သမုဒယသမ္ပယုတ္တမိ၊ သမုဒယနှင့်

၁-ဝိကာရာတိ မဟာဒေယော ဗျတ္တာ။ ဝိဘာဝတောတိ အဘိဗျတ္တိတော၊ ပရိဏာမတော ဝါ ပုဗ္ဗေ-အနုဋီ ၂-၆၆-နှင့်အညီ ဤအရာ၌ ဝိကာရာ ဝိဘာဝတော ပုဗ္ဗေ-ဟု ရှိသော မူလ ဒီကာပါဌ်သာ ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် အဝိကာရိဘာဝတော-အရာ၌ ဝိကာရိ- ဘာဝတော-ဟူ၍သော်လည်း ပါဌ်ရှိသင့်၏။

ယှဉ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ဒုက္ခသစ္စာထိုက်သော တရားသည်။ သမုဒယဘာဝေန၊ တဏှာဟူသော အမှန် အစအကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည် ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုဒယေ ဒုက္ခဿဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ မဂ္ဂေ စ၊ ဤလည်း။ နိရောဓဿ၊ ၎င်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ၎င်း။ ပကတိဘာဝေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဌိတေဟိ၊ တည်ကုန်သော၊ ဝါ၊ တည်ကုန် သည်ဖြစ်၍။ အဝိဘတ္တေဟိ၊ မဝေဘန် မခွဲခြမ်းအပ်ကုန်သော ။ မဟာဟင်္ကာရ- တမ္ပတ္တာဝိသေသိန္ဒြိယဘူတဝိသေသေဟိ၊ ဗုဒ္ဓိ-ဟူသောမဟာ, အဟင်္ကာရနှင့် တမ္ပတ္တငါးပါးဟူသော သာမညဝိကတိ ၆-ပါး, ဣန္ဒြိယ ၁၁-ပါး, ဘုတ်အထူး ငါးပါးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိကာရေဟိ၊ ဝိကတိတို့ဖြင့် ။ ပကတိ၊ ကို။

၁-သမုဒယဘာဝေနာတိ တဏှာသင်္ခါတပဘဝဘာဝေန။ အညထာ တံသမ္ပယုတ္တအဝိဇ္ဇာ- ဒီနမ္ပိ သမုဒယဘာဝေါ လဗ္ဘတေဝါတိ။ ၎င်း အနု-၆၇။ တဏှာ-ဟူသော ပဘဝအဖြစ်ဖြင့် သာ မတည်သည်။ သာမန် သမုဒယအဖြစ်ဖြင့်မူကား သစ္စဝိဘင်း အဘိဓမ္မဘာဇနီ-၌ အဝ- သေသာကုသလမူလ-စသည်တို့ကို သမုဒယအဖြစ်ဖြင့် ဟောထားသောကြောင့် တဏှာသမ္ပ ယုတ် အဝိဇ္ဇာ-စသည်တို့၏လည်း သမုဒယအဖြစ် ရှိသေးသည်ဟု ဆိုလို၏။ ဤအရာ၌ ဋီကာ ၂-နည်းတို့တွင် ပဌမနည်းအရ ပုနဗ္ဘဝ-ဟူသော အာယတိဒုက္ခသည် တဏှာသမုဒယနှင့်တကွ မဖြစ်သောကြောင့် ပကတိဝါဒီတို့၏ ပကတိ-နှင့် ဝိကာရ-တို့ကဲ့သို့ သမဝါယ မဖြစ်ဟူသော အနက်သည် ရှင်းလင်းပြတ်သားပေ၏။ ဒုတိယနည်းအရ တဏှာသမ္ပယုတ်ဒုက္ခ၏ တဏှာ- သမုဒယအဖြစ်ဖြင့် မတည်ခြင်းသည်ကား ဝိကာရ-တို့၏ ပကတိအဖြစ်၌ တည်ပုံနှင့်နီးနှော၍ ဗျတိရေကအဖြစ်ယူရန် ပြတ်သားရှင်းလင်းခြင်း မရှိပေ။

၂-အဝိဘတ္တေဟိတိ ဝေသမ္ပဝိရဟေန ပကတိဘာဝံ ဂတေဟိ။ ။ပကတိဘာဝ- နေဝ ဌိဘေဟိတိ ဣမိနာ အဝိဘတ္တေဟိတိ ပဒဿ အတ္ထံ ဝဒတိ။ ၎င်း အနု ၆၇-ပင်။

၃-ဝိကာရေဟိတိ သာမညတော ဝုတ္တေ မဟန္တာတိအာဒိနာ သရူပတော ဒဿေတိ။ တတ္ထ မဟန္တာတိ မဟာ, ဗုဒ္ဓိ၊ တဉ္စိ ကာပိလာ “မဟာ, အဇ္ဈာသယော” တိ စ ဝေါဟရန္တိ။ ရူပတမ္ပတ္တာဒယော ပဉ္စ တမ္ပတ္တာ, အဟင်္ကာရေ စာတိ ဆ အဝိသေသာ။ စက္ခု သောတံ ဃာနံ ဇိဝှါ ကာယော ဝါစာ ပါဏိ ပါဒေါ ပါယု ဥပတ္တံ မနောတိ ကောဒသိန္ဒြိယာနိ။ ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါဇယာ အာကာသန္တိ ပဉ္စ ဘူတဝိသေသာ၊ တေဟိ။ ၎င်း အနု ၆၇- ပင်။ ။ပကတိမှ ပြောင်းလဲဖြစ်ပွားလာသော အရာဝတ္ထုတို့တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သော ကြောင့် မဟာ-ဟု ခေါ်သည်။ အဟင်္ကာရ တမ္ပတ္တ ဣန္ဒြိယ-နှင့် ဘူတဝိသေသ-တို့သည် ၎င်း မဟာမှ ဖြစ်ပွားကြသည်ဟု သာချ်ဝါဒီတို့က ဆိုကြ၏။ အဇ္ဈာသယော ဗုဒ္ဓိ-ဟူသော သာချ်ပဝစနသုတ် ၂-၁၃-နှင့်အညီ ၎င်းကို အဇ္ဈာသယ-ဆုံးဖြတ်ခြင်း အသိဉာဏ်-ဗုဒ္ဓိ-ဟူ၍ လည်း ခေါ်၏။ မတိ, ဉာဏ, ပညာ-ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြောင်း ထိုသာချ်ဝါဒကျမ်းတို့၌ ဆို၏။ ထိုကြောင့် အဇ္ဈာသယော-အရာ၌ အဇ္ဈာသယော-ဟု ရှိစေရမည်။ ဆ အဝိသေ- သာ-ဟူသော အနုဒ္ဓိနှင့်အညီ တမ္ပတ္တဝိသေသိန္ဒြိယ-အရာ၌ တမ္ပတ္တဝိသေသိန္ဒြိယ-ဟု ပါဌ်ရှိစေရမည်။ ၁၁-ပါးသော ဣန္ဒြိယတို့တွင် ကာယတိုင်အောင် ငါးပါးကို ဗုဒ္ဓိန္ဒြိယ-ဟု ခေါ်သည်။ ဝါစာ-စသော ငါးပါးကို ကမ္မိန္ဒြိယ-ဟု ခေါ်သည်။ ထိုတွင် ဝါစာဖြင့် အက္ခရာ

သဂဗ္ဗာ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဟူ၍၊ ဝါ၊ မျိုးရှိသည်ဟူ၍။ ပကတိဝါဒီဟိ၊ တို့သည်။
 ဣစ္ဆိတာ ယထာ၊ အလိုရှိအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဟေတု၊ သည်။ ဖလေန၊
 ဖြင့်။ သဂဗ္ဗာ၊ သည်။ န၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ (န ဖလေန
 သဂဗ္ဗော ပကတိဝါဒီနံ ပကတိ ဝိယ-ဟူသောပါဌ်၏) အနက်တည်း။ ဒုက္ခသမု-
 ဒယာနံ နိရောဓမဂ္ဂါနဉ္စ အသမဝါယာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။
 ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ န ဟေတုသမဝေတံ ဟေတုဖလန္တိအာဒိ၊ ကိ။
 အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ ဣမ တန္တု၊ ဤချည်မျှင် ချည်ချောင်းတို့၌။
 ပဋော၊ ပုဆိုးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမ ကပါလေသု၊ ဤအိုးအံ အိုးခြမ်း
 တို့၌။ ခဋော၊ အိုးသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမ ဗီရဏေသု၊ ဤမြိတ်မြက်တို့၌။
 ကဋော၊ ဖျာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမ ဒွိသု အဏုသု၊ ဤပရမာဏုမြူနှစ်လုံး
 တို့၌။ ဒွိအဏုကံ၊ မြူနှစ်လုံးပေါင်း ဝတ္ထုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိအာဒိနာ၊
 ဖြင့်။ ဣမဗုဒ္ဓိဝေါဟာရဇနကော၊ ဤ၌ဟူသော အသိဉာဏ်နှင့် ဝေါဟာရတို့ကို
 ဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိသံသိဒွါနံ၊ အသီးအသီး မပြီးကုန်သော ဝတ္ထုတို့၏။ ဝါ၊
 တပေါင်းတည်း ပြီးကုန်သော ဝတ္ထုတို့၏။ သမ္ပန္နော၊ ရောနှောပေါင်းစပ်
 ခြင်းသည်။ သမဝါယော၊ မည်၏။ တေန သမဝါယေန၊ ထိုတပေါင်းတည်း
 ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ကာရဏေသု၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။
 အဏုသု၊ တို့၌။ ဒွိအဏုကံ၊ မည်သော။ ဖလံ၊ သည်။ သမဝေတံ၊ တကွဖြစ်၏။
 ဝါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်၏။ ဧကိဘူတမိဝ၊ တခုတည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သကဲ့သို့။
 သမ္ပဒ္ဓံ၊ ရောနှောပေါင်းစပ်၏။ တီသု၊ ကုန်သော။ အဏုသု၊ တို့၌။ တိအဏုကံ၊
 မည်သော။ ဖလံ၊ သည်။ (သမဝေတံ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့၊ ဝါ၊ ဤသို့သော

ဖြစ်ရာ လည်ချောင်းစသောဌာန်ကို ယူသည်။ ပါယု-ဖြင့် ဝစ္စမဂ်ကို၊ ဥပတ္တ-ဖြင့် ပဿာဝမဂ်
 ကို ခေါ်သည်။ မန-သည် သိလည်းသိတတ် ပြုလည်းပြုလုပ်တတ်သောကြောင့် ဥဘယိန္ဒြေ-
 ဟု ဆို၏။ ပကတိနှင့်တကွ မဟာ၊ အဟံကာရ-စသော ဤဝိကတိတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်
 အကျယ်ကို ဤဋီကာ ဒု-နှင့် ၃၅၇-စသည်၏ နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။

၁-သဂဗ္ဗာတိ သဗီဇာ အညုညတာ။ တန္တု၊ သူတိ သုတ္တေသု သမဝါယိကာရဏဘူတေသု၊
 တထာ ကပါလေသု။ တိဝိဓံ ဟိ တေ ကာရဏံ ဝဒန္တိ ဥပါဒါနကာရဏံ နိမိတ္တကာရဏံ သမ-
 ဝါယိကာရဏန္တိ။ တတ္ထ တုရိဝေမသလာကာဒယော (လိပ်တုံး၊ လက်ခတ်၊ ယက်သွား
 ဝါးခြမ်းစိတ်စသည်တို့သည်) ဥပါဒါနကာရဏံ။ တန္တဝါယော နိမိတ္တကာရဏံ။ တန္တဝေါ
 သမဝါယိကာရဏန္တိ။ ဒွိသု အဏုသုတိ ပထဝိဘူတေသု ဝါ အာပေါတေဇောဝါယော-
 ဘူတေသု ဝါ ဒွိသု ပရမာဏုသု။ ဣမ ဗုဒ္ဓိဝေါဟာရဇနကောတိ “ဣမ တန္တု၊ သု ပဋော၊
 ဣမ ကပါလေသု ခဋော၊ ဣမ ဗီရဏေသု ကဋော” တိအာဒိနာ နယေန ဟေတုဖလာနံ
 သမ္ပန္နဘူတေန သတ္တာနံ ဣမဗုဒ္ဓိဝေါဟာရာ ဇာယန္တိ။ သော ဂေါဝိသာဏာနံ ဝိယ အဝိသံ
 သဟသိဒ္ဓါနံ သမ္ပန္နော သမဝါယော။ ခါဏုသေနာနံ ဝိယ ပန ဝိသံသိဒ္ဓါနံ သမ္ပန္နော
 သံယောဂေါ။ တီသု အဏုသု တိအဏုကံ ဖလံ သမဝေတံ ဧကိဘူတမိဝ သမ္ပန္နန္တိ ယောဇ-
 နာ။ သမဝေတန္တိ တေသ “ဧကိဘူတမိဝ သမ္ပန္န” နိ ဣဒံ အတ္ထဝိဝရဏံ။ အနုဋီ ၂-၆၇။

နည်းဖြင့်။ မဟာပထဝီမဟာဥဒကမဟာအင်္ဂုမဟာဝါတက္ခန္ဓပရိယန္တံ၊ မဟာ
 ပထဝီမြေကြီး၊ ကြီးစွာသော ရေအစု၊ ကြီးစွာသောမီးအစု၊ ကြီးစွာသော
 လေအစု အဆုံးအပိုင်းအခြားတိုင်အောင်သော။ ဖလံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။
 ကာရဏေသု၊ တို့၌။ သမဝေတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမဝါယဝါဒိနော၊ တို့သည်။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒန္တေဟိ၊ တို့သည်။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်)
 အပရိမာဏေသု၊ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော။ ကာရဏေသု၊ တို့၌။ သမဝေတံ၊
 သော။ မဟာပရိမာဏံ၊ ကြီးကျယ်သော အတိုင်းအရှည်ပမာဏရှိသော။ ဧကံ၊
 သော။ ဖလံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ အန္တောဂဓေဟိ၊ ကုန်သော။
 ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သဂဗ္ဗံ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အသုညံ၊ မဆိတ်သည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်း
 အရာအားဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့၌။ သမဝါယာဘာဝါ၊ တက္ခန္ဓဖြစ်ခြင်း
 ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဖလေ၊
 အကျိုးသစ္စာ၌။ ဟေတု၊ အကြောင်းသစ္စာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဟေတုသုညံ၊ အကြောင်းမှဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။

သုညတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီ။

ကေဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာဝဏ္ဏနာ

၅၆၈။ ပဝတ္ထိဘာဝတောတိ၊ ကား။ သံသာရဿ၊ ၏။ ပဝတ္ထိဘာဝတော၊
 မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အယဉ်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ စတုအာဟာရဘေဒတောတိ၊
 ကား။ စတုအာဟာရပုစ္ဆယဝိသေသတော၊ လေးပါးသောအာဟာရအကြောင်း
 အထူးအားဖြင့်။ ဧတေန၊ ဤပါ၌ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ကဗဠိကာဏုဒိ-
 အာဟာရဝိသေသေ စ၊ ကဗဠိကာရအစရှိသော အာဟာရအထူးတို့ကို၎င်း။
 အဇ္ဈောဟရဏိယဝတ္ထုသဠာယတနအဝိဇ္ဇာအဘိသင်္ခါရသင်္ခါတေ၊ စားမျိုးအပ်
 သောဝတ္ထု၊ ခြောက်ပါးသောအာယတန၊ အဝိဇ္ဇာ၊ အဘိသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်ကုန်
 သော။ တပုစ္ဆယဘူတဓမ္မဝိသေသေ စ၊ ထိုအာဟာရလေးပါးတို့၏ အကြောင်း
 ဖြစ်၍ဖြစ်သော တရားအထူးတို့ကို၎င်း။ [၂၂၃] သင်္ဂဏာတိ၊ ရေတွက်၏။ သြဇဠ-

၁-မဟာပရိမာဏန္တိ မဟန္တပရိမာဏံ မဟာပထဝီအာဒိကံ ဧကံ ဖလံ၊ ယံ တေ “ကာရိယံ
 ဗြဟ္မ”န္တိ ဝဒန္တိ။ ယေဟိ ကာရဏေဟိ အာရဒ္ဓံ ကာရိယဗြဟ္မံ၊ တဒန္တောဂဓာနိ ဧဝ တာနိ
 ကာရဏာနိ မညန္တိတိ အာဟ “အတ္တနော အန္တောဂဓေဟိ ကာရဏေဟိ”တိ။ သတိ
 သမဝါယေ ဟေတုမှိ ဖလံ သမဝေတန္တိ ဖလေ ဟေတု သိယာ၊ တံ နတ္ထိတိ ဒသေန္တော
 အာဟ “သမဝါယာဘာဝါ ဖလေ ဟေတု နတ္ထိတိ ဟေတုသုညံ ဖလန္တိ။ အနုဋီ ၂-၆၇။

မကရူပဝေဒနာပဋိသန္ဓိဝိညာဏနာမရူပသင်္ခါတေ၊ ဩဇဗ္ဗမကရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တန္တိဗ္ဗတ္တဓမ္မဝိသေသေ စ၊ ထိုအာဟာရလေးပါးကြောင့်ဖြစ်သော တရားအထူးတို့ကိုလည်း။ (သင်္ကတောတိ၏။)

ပဝတ္တိဒုက္ခဿ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အယဉ်ဟူသော ဆင်းရဲကို။ ပဝတ္တကဘာဝတော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓာဒိအဘိနန္ဒနဘေဒေါ၊ ရူပက္ခန္ဓာအစရှိသည်ကို နှစ်သက်ခြင်းအပြားသည်။ ရူပါဘိနန္ဒနာဒိဘေဒေါ၊ မည်၏။ ရူပါရမ္မဏာဒိဝေဒနာပိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ (ရူပါဘိနန္ဒနာဒိဘေဒေါ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆရာတို့ဆိုကုန်၏။ ရူပတဏှာဒိနံ၊ ရူပတဏှာ စသည်တို့၏။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ အနေကဘေဒတ္တာ၊ များသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆ တဏှာကာယာ၊ ခြောက်ပါးသော တဏှာအပေါင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုခြောက်ပါးသော တဏှာကာယတို့၏။ ဘေဒတော၊ အားဖြင့်။

ဥပါဒါနေဟိ၊ ဥပါဒါန်တို့သည်။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်းအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒိ၊ မည်၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ (လဗ္ဘတိ၏။) တန္တိဿရဏဘူတံ၊ ထိုဥပါဒိမည်သော ခန္ဓာငါးပါး၏ (မှ) ထွက်သွား (မြောက်)ရာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို၊ (ဝေါဟရီယတိ-၌ စပ်)ဝါ၊ သည်။ တဿ၊ ထိုဥပါဒိမည်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၏။ ဝုပသမော၊ ငြိမ်းခြင်းတည်း။ တံသန္တိ၊ ထိုဥပါဒိမည်သော ခန္ဓာငါးပါး၏ငြိမ်းခြင်းတည်း။ ဣတိ ကတု၊ ၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ တဿ၊ ထိုဥပါဒိမည်သော ခန္ဓာငါးပါး၏။ သေသတံ စ၊ ကြွင်းသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ တတော ပရံ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်မှနောက်၌။ အနဝသေသတဉ္စ၊ အကြွင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍။ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတ်။ နိရူပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဓာ၊ အားဖြင့်။ ဝေါဟရီယတိ၊ အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ အယံ ဘေဒေါ၊ ဤသဥပါဒိသေသ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်အပြားသည်။ ဝေါဟာရတော၊ ခေါ်ဝေါ်သောအားဖြင့်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဣတရေပိ၊ ဤမှတပါးသောအပြားတို့သည်လည်း။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကတိပယေ၊ အနည်းငယ်ကုန်သော။ တေ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်အပြားတို့ကို။ ဒသေတံ၊ ငှါ။ တိဝိဓောတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညထာ၊ အားဖြင့်။ ကေဿ၊ တခုတည်းသည်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဘေဒေါ၊ အပြားသည်။ ကုတော၊ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။

သမထဝိပဿနာဘေဒတောတိ ဧတ္ထ၊ ပါဌ၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပိ၊ တို့သည်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာမဂ်မည်ကုန်၏။ ဣတရေ၊ ဤမှတပါးသော မဂ္ဂင်

တို့သည်။ သမထာ၊ သမထမဂ်တို့မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သီလမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ (ဂယုတိ-၌ စပ်) သမထဿ၊ သမာဓိအား။ ဥပကာရ-
 ကတ္တာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမထဂ္ဂဟဏေန၊ သမထကို
 ယူခြင်းဖြင့်။ ဂယုတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ အဓိပ္ပာယ်ော၊
 တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ယာနဒ္ဒယဿ၊ သမထယာဉ် ဝိပဿနာယာဉ်နှစ်ပါး
 အပေါင်း၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။
 သမထော၊ သမထမဂ်။ ဝိပဿနာ၊ မဂ်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂမနဝသေန၊ လာခဲ့ရာ
 အကြောင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။
 အယန္တိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။ သပ္ပဒေသတ္တာတိ၊ ကား။ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ၊
 သာမညသီလက္ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၏။ ဧကဒေသတ္တာ၊ တစိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဣတိ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကဒေသော၊ သည်။ အဝယဝ-
 ဘာဝေန၊ အစိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဒိဿတိ အပဒိသီယတိ၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ပဒေသော၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ သမုဒါယံ၊ ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။
 ပဒေသေန၊ အစိတ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။
 သပ္ပဒေသော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊ မူကား။)
 သနိဒဿနာ ဓမ္မာတိ ယထာ၊ သနိဒဿနာ ဓမ္မာ-ဟူသော ဒေသနာကဲ့သို့တည်း။
 စ၊ ဆက်။ သီလက္ခန္ဓာဒယော၊ တို့သည်။ သဗ္ဗလောကီယလောကုတ္တရသီလာဒိ-
 သင်္ဂါဟကာ၊ အလုံးစုံသော လောကီလောကုတ္တရသီလ စသည်တို့ကို သိမ်းယူ
 တတ်ကုန်၏။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ လောကုတ္တရော ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒေကဒေသော၊ ထိုသီလက္ခန္ဓာ စသည်တို့၏အစိတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။

သဇာတိတောတိ၊ ကား။ သမာနဇာတိတော၊ တူသောအမျိုးဇာတ်အား
 ဖြင့်။ ဝစီဒုစရိတဝိရတိအာဒိဘေဒေသု၊ ဝစီဒုစရိတ်မှကြည့်ခြင်း အစရှိသော
 အပြားတို့၌။ သမာနာယ၊ တူသော။ သီလဇာတိယာ၊ အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။
 အတ္တော၊ တည်း။

ပဂ္ဂဟကိစ္စသာမညတော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဝါယာမော၊ ဝါယာမကို။ သြနတသဟာယော ဝိယ၊ ညွှတ်ကုန်း၍

၁-ကိစ္စာပိ မဂ္ဂက္ခန္ဓာ သမထဝိပဿနာ ယုဂနဒ္ဓါဝါ ယထာ ပန သုညတာဒိသမညာ၊
 ဧဝံ သမထဝိပဿနာသမညာပိ အာဂမနတော မဂ္ဂဿ သိယန္တိ အာဟ “အာဂမနဝသေန
 ဝုတ္တော” တိ။ ယဿ ဝါ ပညိန္ဒိယံ အဓိကံ၊ တဿ မဂ္ဂေါ ဝိပဿနာ၊ ဣတရဿ သမထောတိ
 ဝေမေတ္ထ အတ္တော ဒဠဗ္ဗော။ အနုဋီ ၂-၆၈။
 ၂-နိဒဿန-မြင်အပ်သောရူပါရုံကိုပင် သနိဒဿန-ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ပဒေသ-တစိတ်ကိုပင်
 ဘေဒပြု၍ သပ္ပဒေသ-ဆိုသည်ဟု ဆိုလို၏။
 ဝိသုဒ္ဓိံ ဋီ နိဿယ ၃-၃၄ -ပ-မ-ဗ-သ-စ

ပေးသောအဖော်ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။) အပိလာပနဝသေန၊ မပေါ်ထွက်စေခြင်း-မမေ့စေခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နိစ္စလဘာဝကရဏသာမညတော၊ မလှုပ်ရှားသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သတိ၊ ကို။ အံသကုဋ္ဌ၊ ပခုံးစွန်းကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ဌိတသဟာယော ဝိယ၊ ရပ်တည်သော အဖော်ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။) သဇာတိတောတိ၊ ကား။ သဝိတက္ကသဝိစာရာဒိ-ဘောဒေသု၊ သဝိစာရသမာဓိစသည်အပြားရှိသော သမာဓိတို့၌။ သမာနာယ၊ တူသော။ သမာဓိဇာတိယာ၊ သမာဓိဇာတ်အားဖြင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကိရိယတောတိ၊ ကား။ သမာဓိအနုရူပကိရိယတော၊ သမာဓိအား လျော်သော ပြုခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တတော ဝေ၊ ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ သမာဓိနိမိတ္တာ၊ သမာဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းနိမိတ်တို့မည်ကုန်၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ [၂၂၄] သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ တို့သည်။ သမာဓိပရိက္ခာရာ၊ သမာဓိ၏ အခြံအရံတို့ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သတိဝါယာမာနံ၊ သတိနှင့်ဝါယာမတို့၏။ (ဘာဝသမ္ပန်) သမာဓိဿ၊ ၎င်း။ (အလွတ်သမ္ပန်) နိမိတ္တပရိက္ခာရဘာဝေ၊ အကြောင်းနိမိတ်အဖြစ်၊ အခြံအရံ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။

အာကောဋ္ဌေန္တေန ဝိယာတိ၊ ကား။ အနိစ္စံ အနိစ္စန္တိအာဒိနာ၊ မမြဲမမြဲ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပညာကိစ္စသဒိသေန၊ ပညာ၏ကိစ္စနှင့်တူသော။ ကိစ္စေန၊ ဖြင့်။ သမန္တတော၊ မှ။ ကောဋ္ဌေန္တေန ဝိယ စ၊ ခေါက်ဘိသကဲ့သို့၎င်း။ “ခယဋ္ဌေန၊ ကုန်ခြင်းအနက်သဘောကြောင့်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်ဖွယ်အနက် သဘောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။” ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရိဝတ္တေန္တေန ဝိယ စ၊ ပြန်လှည့်ဘိသကဲ့သို့၎င်း။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဥိဟိတု၊ ကြံ၍။ ဒိန္နမေဝ၊ ပေးအပ် သော အာရုံကိုသာလျှင်။ ပညာ၊ သည်။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့၏။ သမာနကာလတ္ထေ၊ တူသော ကာလရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ၊ ကို။ ပုရိမကာလဿ ဝိယ၊ ရှေးကာလ ရှိသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ရှေးကာလ၌ဖြစ်သကဲ့သို့။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ အပ်၏။ သဇာတိတောတိ၊ ကား။ ဒုက္ခေ ဉာဏန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ သမာနာယ၊ တူသော။ ပညာဇာတိယာ၊ ပညာဇာတ်အားဖြင့်။ ကိရိယတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌၌။ ပညာသဒိသံ၊ ပညာ၏ကိစ္စနှင့်တူသော။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပုဗ္ဗေ ပန၊ ရှေးသမာဓိကုန္တာအရာ၌ကား။ သမာဓိဥပကာရကံ၊ သမာဓိ အား ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ တဒနုရူပကိစ္စံ၊ ထိုသမာဓိအားလျော်သောကိစ္စ ကို။ ကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသော အရာတို့၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပါးသောသစ္စာတို့ကိုလည်း။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဘိဝိသိဋ္ဌေန၊ ထူးသော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိညေယျာနိ၊ မည်ကုန်၏။

၅၆၉။ အညမညံ သဘာဂါနီတိ၊ ကား။ အညမညသမာနဘာဂါနိ၊ အချင်းချင်း တူသောအဖို့ရှိကုန်၏။ သဒိသရူပါနိ၊ တူသောသဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဒုရဘိသမ္ဘဝတရန္တိ၊ ကား။ အဘိသမ္ဘဝိတံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ သာဓေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျတရံ၊ အထူးသဖြင့် မစွမ်းနိုင်အပ်။ သတ္တိဝိသာတေန၊ အစွမ်းသတ္တိ၏ပင်ပန်းခြင်း-ကုန်ခြင်းဖြင့်။ ဒုရဓိဂမံ၊ ရနိုင်ခဲ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အသနန္တိ၊ ကား။ ကဏ္ဍံ၊ မြားကို။ အတိပါတေယျာတိ၊ ကား။ ခိပေယျ၊ ပစ်ထည့်ရာ၏။ ကောဋိယာတိ၊ ကား။ ကဏ္ဍဿ၊ မြား၏။ ကောဋိယာ၊ အစွန်း၌။ (ဗဒ္ဓေန၊ ဖွဲ့အပ်သော။) ဝါလဂ္ဂေန၊ သားမြီးဖျားဖြင့်။ ကောဋိန္တိ၊ ကား။ ဝါလဿေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ကောဋိံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈေယျာတိ၊ ကား။ ပဋိမုခဘာဝေန၊ ရှေးရှု၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈေယျ၊ ဖောက်ထွင်းစေရာ၏။

ဗာဓကပဘဝသန္တိနိယျာနလက္ခဏေဟိ၊ ဏာတို့ဖြင့်။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ သလက္ခဏဝဝတ္ထာနံ၊ မည်၏။ ဒုရဝဂါဟတ္ထေန ဂမ္ဘီရတ္တာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသမုဒယာ၊ ဒုက္ခနှင့်သမုဒယတို့သည်။ သြဋ္ဌာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့အားသော်လည်း။ ဒုက္ခံ စ၊ ကာယိကဒုက္ခဟူသောဆင်းရဲသည်၎င်း။ အာဟာရာဒိသု၊ တို့၌။ အဘိလာသော စ၊ လိုချင်တောင့်တခြင်းသည်၎င်း။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပိဋ္ဌနာဒိ-အာယူဟနာဒိဝသေန၊ ပိဋ္ဌန စသည် အာယူဟန စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ “ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣဒံ၊ ကား။ အဿ၊ ထိုဒုက္ခ၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ သြဂါဟိတံ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရာ၊ နက်နဲကုန်၏။ သဏှသုခုမဓမ္မတ္တာ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သောတရားတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရောဓမဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ သဘာဝတော ဝေ၊ သဘောရင်းအားဖြင့်ပင်လျှင်။ ဂမ္ဘီရဋ္ဌေန၊ နက်နဲသောသဘောကြောင့်။ ဒုရဝဂါဟာ၊ သက်ဝင်နိုင်ခဲကုန်၏။ တေနေဝ၊ ပင်လျှင်။ မဂ္ဂေ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ နိရောဓမဂ္ဂါနံ၊ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂတို့ကို။ အနဝဂါဟော၊ မသက်ဝင်

နိုင်ခြင်း - မသိနိုင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ နိဗ္ဗာနဗျူဟာ
 ကိုလည်း။ မဂ္ဂေ၊ ဖြင့်။ အဓိဂန္ထဗ္ဗတ္တာ၊ ရအပ် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 “တဿ၊ ထိုမဂ်၏။ ဖလန္တိ၊ အကျိုးဟူ၍။” အပဒိသိယတိ၊ ညွှန်ပြအပ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလာပဒေသတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ “ဒုက္ခ-
 နိရောဓေ ဌံ၊ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ၊ ကို။
 ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ မဂ္ဂေါပိ၊ ကိုလည်း။ နိရောဓဿ၊ သို့။ သမ္မာပကဘာဝတော၊
 ရောက်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [၂၂၅] ဟေတုတိ၊ အကြောင်းဟူ၍။
 အပဒိသိယတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတုအပဒေသတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၎င်း။ စ၊ မှန်။ “ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓ-သို့ ရောက်ကြောင်း
 ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။”
 ဣတိ၊ သို့။ ဧတံပိ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

ဣတိ ဧဝံပကာရေဟိတိ၊ ပါဠိ၌။ ဣတိ၊ ဤဆိုခဲ့သောအစဉ်ဖြင့်။
 ဝိဇညာ၊ သိရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္နော၊ စပ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။
 ဣတိ - သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနနက္ကမံ၊ သိခြင်း၏အစဉ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။ ဧဝံ-
 ပကာရေဟိတိ (ဧတ္ထ)၊ ပါဠိ၌။ ဧဝံ - သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ၊
 သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ နယေဝ၊ နည်းတို့ကိုသာလျှင်။
 (ဒဿေတိ၊ ၎င်း။)

သဘာဝဝိသဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
 ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဓေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
 ဣတိ၊ ကား။ သောဠသမပရိစ္ဆေဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

၁-ဤဝါကျ အနက်မချောမောလှပေ။ “သက်ဝင်နိုင်ခဲ့သောကြောင့်ပင်လျှင် သက်ဝင်
 နိုင်ခဲ့သောမဂ် ဖြစ်လတ်သော် မသက်ဝင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ပြီ”ဟု ယူရာ၏။ မချောလှပေ။
 တေနေဝ အနုပ္ပန္နေ မဂ္ဂေ နတ္ထိ နိရောဓမဂ္ဂါနံ အဝဂ္ဂါဟောတိ-ဟူ၍သော်လည်း ပါဠိရင်း
 ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “ထိုသို့ သက်ဝင်နိုင်ခဲ့သောကြောင့်ပင်လျှင် မဂ် မဖြစ်ခဲ့သော်
 နိရောဓနှင့် မဂ္ဂတို့ကို သက်ဝင်နိုင်ခြင်းမရှိချေ” ဟု ယူရာ၏။ ဤသို့ယူနိုင်မှ ချောမောပေမည်။

၂-ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ နယေ-ဟူသော မူလဋီ ၂-၅၉-နှင့်အညီ ဝိဇာနနကာရဏ-
 ဘူတေ နယေဝ-ဟူ၍သော မြန်မာမူဟောင်းသာ သင့်သည်။ ဣတိတိ ဣမိနာ ကမေနာတိ
 အယမတ္ထောတိ အဓိပ္ပါယေနာဟ “ဣတိ-သဒ္ဓေန ဝိဇာနနက္ကမံ ဒဿေတိ”တိ။ ဧဝံ-
 ပကာရေဟိတိ ဧဝံ-သဒ္ဓေန ဇောတိယမာနော ဧဝံ အတ္ထော ပကာရသဒ္ဓေန ဝုစ္စတိတိ
 “ဧဝံ-သဒ္ဓေန ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ နယေ ဒဿေတိ”တိ ဝုတ္တံ။ ဣတိတိ ဝါ နိဒဿနတ္ထော၊
 တေန ဝုတ္တပ္ပဘေဒေ ပစ္စာမသနဝသေန နိဒဿေတိ။ ဧဝံ-သဒ္ဓေါ ဣဒမတ္ထော၊ တေန ဧဝံ-
 ပကာရေဟိတိ ဣဒံပကာရေဟိ၊ ဤဒိသေဟိတိ အတ္ထော။ အနုဋီ ၂-၆၈။ အထူးမှာ
 နယေ-ဖြင့် နယေဟိ-ဟူသော ကရိုဏ်းကို ပြသောကြောင့် ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ-အရာ၌
 ဝိဇာနနကာရဏဘူတေ-ဟူ၍သော်လည်း ပါဠိရင်းဖြစ်ရာ၏။

၁၇-ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ (၂၂၆-၁၅)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကထာဝဏ္ဏနာ

[၂၂၆] ၅၇၀။ ဣမိဿာ ပညာယာတိ၊ ကား။ ယထာဓိကတာယ၊ အကြင် အကြင် စပ်ယှဉ်အပ်သော၊ ဝါ၊ စပ်ဆိုင်ရာဖြစ်သော။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်) ဣမိဿာ ဝိပဿနာယ၊ ဤဝိပဿနာပညာ၏။ ဘူမိဘူတေသုတိ၊ ကား။ ပဝတ္တိ-ဋ္ဌာနဘူတေသု၊ ဖြစ်ရာဋ္ဌာနဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ။အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဋိစ္စ-သမုပ္ပန္နသမညာ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-ဟူသောအမည် ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န-ဟူသောအမည် သည်။ ပိတာပုတ္တသမညာ ဝိယ၊ အပနှင့် သားဟူသောအမည်ကဲ့သို့။ အပေက္ခာ-သိဒ္ဓါ၊ အချင်းချင်းငဲ့ခြင်းဖြင့်ပြီးသည်။ ကာမဉ္စ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဟေတုဖလဓမ္မေသု၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတရားတို့၌။ ယထာက္ကမံ၊ တိုင်း။ ဝဝတ္တိတာဝ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ စေတိတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြမ်း၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဒိသဒ္ဓေနာတိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒါဒိဘေဒါတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ ဝုတ္တအာဒိသဒ္ဓေန၊ ဆိုခဲ့ပြီးသောအာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ။သံဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ဖွင့်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝသေသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ ဝဏ္ဏနာက္ကမော အနုပုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်။ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ သမုပ္ပတ္တိမတ္တံ၊ တကွဖြစ်ခြင်းမျှသည်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်သည်။) န၊ မဟုတ်။ သွာယမတ္ထော၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသောအနက်ကို။ ဣမိနာ သုတ္တပဒေန၊ ဤသုတ်ပုဒ်ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေန္တော၊ ၍။ ဝုတ္တဉ္စေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝတော၊ ပြီး၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေ ပန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရား တို့ကိုကား။ ဒသေတံ၊ ငှါ။ ဇရာမရဏာဒယော ပနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ ပန၊ မေးခွန်းထုတ်၍ ရှင်းဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသောတရားတို့တွင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အနုလောမတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ပြုအပ်ကုန်သနည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ (ဒဿိတာ၊ နည်း။) ဣတိ၊ အံ့။ တေ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားတို့သည်။ ယတော ပစ္စယတော၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုအကြောင်း တရား၏။ သမနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ တံဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့ကို ပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်) (တထာ၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတာ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။)

နိစ္စံ မြဲသည်။ န၊ မဟုတ်။ သဿတံ၊ မြဲသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စံ မည်၏။ သမေစ္စ သမ္ဘုယ၊ တက္ခဖြစ်၍။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတံ၊ မည်၏။ ပစ္စယာရဟံ၊ အကြောင်းဖြစ်ထိုက်သော။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ နိဿယ၊ စွဲမှီ၍။ သဟိတမေဝ၊ တက္ခဖြစ်လျက်သာလျှင်။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းသာလျှင်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ ခယနုသဘာဝံ၊ ကုန်ခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ ခယဓမ္မံ၊ မည်၏။ ဝယနုသဘာဝံ၊ ပျောက်ကွယ်ခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ ငယဓမ္မံ၊ မည်၏။ ဝိရဇ္ဇနုသဘာဝံ ပလုဇ္ဇသဘာဝံ၊ ပျက်ပြယ်ခြင်း သဘောရှိသောတရားသည်။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ မည်၏။ နိရုဇ္ဈနုသဘာဝံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသောတရားသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။

၅၇၁။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ဧတေသု သုတ္တပဒေသု၊ ဤသုတ်ပုဒ်တို့၌။ သင်္ခပေါတိ၊ ကား။ အတ္ထသင်္ခပေါ၊ အနက်အကျဉ်းတည်း။

ဇာတိပစ္စယာတိ၊ ကား။ ဇာတိသင်္ခါတာ၊ ဇာတိဟုဆိုအပ်သော။ ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟေတုမ္ပိ၊ ဟိတ်အနက်၌။ နိဿက္ကဝစနံ၊ ပဉ္စမိဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တည်း။ ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိ၊ ကား။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။) ဣတိ၊ ဟူသော။ ယာယံ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဤဇရာမရဏ၏ အကြင်အကြောင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ဤအကြောင်းသဘောသည်။ ဓာတု၊ ဓာတ်တည်း။ သေ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ သာ(ဓာတု)၊ ထိုအကြောင်းသဘောသည်။ (ဌိတာ ဝေ - ၌ စပ်) တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒတော၊ ပွင့်တော်မူသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ စ၊ ရှေး၌၎င်း။ ဥဒ္ဓဉ္စ၊ အထက်ဖြစ်သောနောက်ကာလ၌၎င်း။ အဝိညာယမာနော၊ မသိအပ်သော။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ပွင့်တော်မူရာကာလ၌။ ဝိညာယမာနော စ၊ သိအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (သော၊ ထိုအကြောင်းသဘောကို၊ ဝါ၊ သည်။) တထာဂတေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပါဒိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စင်သော်ကား။ သမ္ဘဝန္တဿ၊ ဖြစ်လတ်သော်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ သဗ္ဗကာလံ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဇာတိပစ္စယတော၊ ကြောင့်။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတာ ဝေ၊ တည်ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝလံ၊

၁-ဤ၌ သာ-ဟူသော မူလကဏ္ဍာနှင့်အညီ အဝိညာယမာနာ ဝိညာယမာနာ ဥပ္ပါဒိတာ-ဟု ထိလိင်နှင့်ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် သော-ပုဒ် ထည့်ရန်မလိုပြီ။ ဝိညာယမာနာ စ၊ ဖြစ်သော။ သာ(ဓာတု)၊ သည်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။

သက်သက်^၁။ [၂၂၇] သယမ္ပုဉ္ဇဏေန၊ ဖြင့်။ အဘိသမ္ပုဉ္ဇနတော စ၊ ထိုးထွင်း
 ရှိ သိခြင်းကြောင့်၎င်း။ “အယံ ဓမ္မော၊ ကိံ။ တထာဂတေန၊ သည်။ အဓိဂတော၊
 ရအပ်သိအပ်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ပဝေဒနတော စ၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်
 ၎င်း။ တထာဂတော၊ ကိံ။ ဓမ္မဿာမိတိ၊ တရား၏အရှင်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။
 အပုဗ္ဗဿ၊ အသစ်ဖြစ်သောတရားကို။ ဥပ္ပါဒနတော၊ ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ န
 ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ သာ ဝေ၊ ထိုသဘောသည်သာလျှင်။ (ဌိတတာ - ဌိ စပ်)
 ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ
 ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝိပလ္လာသာဘာဝတော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။
 ဝေ၊ သို့။ အဝဗ္ဗမာနဿ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ တေဿ သဘာဝဿ၊
 ဤသဘော၏။ ဝါ၊ ကား။ တေဿ ဟေတုနော၊ ဤအကြောင်း၏။ (ဓမ္မ - ကိ
 ပြုသည်၊ ဌိတတာ - ဌိ စပ်) တထေဝ၊ ထိုသိအပ်သော အခြင်းအရာအား
 ဖြင့်သာလျှင်။ ဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း-ရှိခြင်းကြောင့်။ ဌိတတာ၊ တည်သည်၏
 အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဌိတတာ၊ မည်၏။ ဝါ၊
 ကား။ ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒဌိတိ၊ ဖြစ်ကြောင်းဟူသော
 တည်ကြောင်းတည်း။ ပဝတ္ထ(ဌိတိ)၊ မပြတ်ဖြစ်ကြောင်းဟူသောတည်ကြောင်း
 တည်း။ အာယုဟန(ဌိတိ)၊ အားထုတ်တတ်သော တည်ကြောင်းတည်း။
 သံယောဂ(ဌိတိ)၊ ယှဉ်စေတတ်သော တည်ကြောင်းတည်း။ ပလိဗောဓ(ဌိတိ)၊
 နှောက်ရှက်ပိတ်ပင်တတ်သော တည်ကြောင်းတည်း။ သမုဒယ(ဌိတိ)၊ ဖြစ်စေ
 တတ်သော တည်ကြောင်းတည်း။ ဟေတု(ဌိတိ)၊ ဇနကအကြောင်းဖြစ်သော

၁-သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် ဓမ္မဿာမိ-ဟု ဆိုအပ်သနည်း?ကြောင့် ကေဝလံပန-
 စသည်ကို မိန့်သည်။

၂-ဥပ္ပါဒါ ဝါ တထာဂတာနန္တိ တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒေပိ၊ ဗုဒ္ဓေသု ဥပ္ပန္နေသု အနုပ္ပန္နေသုပိ
 ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ၊ ဇာတိယေဝ ဇရာမရဏဿ ပစ္စယော။ ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိ
 ဌိတောဝ သော ပစ္စယသဘာဝေါ၊ န ကဒါစိ ဇာတိ ဇရာမရဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိ။
 ဓမ္မဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာတိ ဣမေဟိပိဒ္ဓိဟိ ပစ္စယမေဝ ကထေတိ။ ပစ္စယေန ဟိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ
 ဓမ္မာ တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စယောဝ “ဓမ္မဌိတတာ” တိ ဝုစ္စတိ။ ပစ္စယော ဓမ္မေ နိယမေတိ၊
 တသ္မာ “ဓမ္မနိယာမတာ” တိ ဝုစ္စတိ။ သံ ဋ္ဌ ၂-၃၈။ ထိုအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် ဥပ္ပါဒါ ဝါ
 တထာဂတာနံ-စသောပါဠိကို ဤသို့အနက်ပြန်ရာ၏။ “တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒါ ဝါ၊
 ပွင့်တော်မူသော်၎င်း၊ ဝါ၊ ပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်စေ။ တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပါဒါ ဝါ၊
 မပွင့်တော်မူသော်၎င်း၊ ဝါ၊ မပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်စေ။ ဓမ္မဌိတတာ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသော၊ ဝါ၊ တို့၏ တည်ကြောင်းဟူသော။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ အကျိုးတရား
 တို့ကို ကိန်းသေမှတ်တတ်သောသဘောဟူသော။ ဣဒပ္ပတ္တယတာ၊ ဤဇရာမရဏ၏အကြောင်း
 ဟူသော။ သာ ဓာတု၊ ထိုသဘောသည်။ ဌိတာဝ၊ တည်ရှိသည်သာလျှင်တည်း။”

တည်ကြောင်းတည်း။ ပစ္စယဋ္ဌိတိ၊ ဥပထမ္ဘကအကြောင်းဖြစ်သော တည်
ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒပ္ပါဒါဒိဘာဝေန၊ ထိုဇရာမရဏ၏
ဖြစ်ကြောင်းစသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဿာ၊ ထိုဇာတိ၏။ ဌိတတာ၊ တည်သည်၏
အဖြစ်သည်။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။
သာမတ္ထိယတော၊ ဟောနိုင်သော အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့် ။ ဟေတုမေဝ၊
အကြောင်းကိုသာလျှင်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။

အထ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဓာရိယတိ၊
ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ တတ္ထ၊
ထိုအကြောင်း၌။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ၊ ထိုအကြောင်းနှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်း
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတိ၊
မည်၏။ ဓမ္မဿ၊ အကျိုး၏။ ဌိတိ၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ၊
အကျိုး၏တည်ရာအကြောင်း။ ဝါ၊ ကား။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းတည်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။
ဓမ္မဿ၊ အကြောင်း၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းဟူသော။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။
ဓမ္မတော စ၊ အကြောင်းမှလည်း။ အညော၊ တပါးသော။ သဘာဝေါ၊
သဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ၊ မည်၏။ ပစ္စယော၊ ကို။
(လဗ္ဘတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ ပညာ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဝေ၊ အကြောင်း၏တည်ခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ဓမ္မဋ္ဌိ-
တတာ၊ မည်၏။ (ဓမ္မဋ္ဌိတိ-နှင့် ဓမ္မဋ္ဌိတတာ-အနက်တူသည်ကို ပြ၏။) သာ ဝေ
ဓာတု၊ ထိုသဘောသည်သာလျှင်။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ဟူသော။
ဣမဿ သဘာဝဿ၊ ဤသဘော၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣမဿ ဟေတုနေ၊
ဤအကြောင်း၏။ (ဓမ္မ-ကို ဖွင့်သည်၊ နိယာမတော-၌ စပ်) အညထတ္တာ-
ဘာဝတော၊ တပါးသော အပြားအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တမျိုးတမည်
ဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ “ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။
န(သမ္ဘဝတိ)၊ မဖြစ်။” ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယမာနဿ၊ သိအပ်သောသဘော၏။
တဗ္ဘာဝါဘာဝတော၊ ထိုသို့ သိအပ်သည်အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့် ။ နိယာ-
မတာ၊ ကိန်းသေသတ်မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဝဝတ္ထိတဘာဝေါ၊ ပိုင်းခြား
မှတ်သားအပ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ မည်၏။

၁-ဓမ္မဿ၊ အကြောင်း၏။ ဌိတတာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုရုံမျှဖြင့် ဖလဿ ဥပ္ပါဒါ
ဒိဝသေန ဌိတတာ-ဟူသောအနက်ကို ဟောနိုင်ပါအံ့လော?ကြောင့် ဖလံ ပတိ သာမတ္ထိ-
ယတော-ဟု မိန့်သည်။

၂-ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ-မဖြစ်ဟု သိအပ်သည့်အတိုင်း မဟုတ်မမှန်သောကြောင့်-
ဟုဆိုလို၏။ သမ္ဘဝါဘာဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်ဟု ရှိလျှင်သာ၍ကောင်း၏။

ဝါ၊ ကား။ ဖလဿ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ ဇရာမရဏဿ၊ ၎င်း။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မေ ဟေတုမ္ပိ၊ အကြောင်း၌။ ဌိတတာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဌိတတာ၊ မည်၏။ (ဇာတိယာ၊ သည်။) အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ အသမ္ဘဝေါ၊ သည်။ ဓမ္မေ အကြောင်း၌။ နိယတတာ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ဖလေန၊ အကျိုး ဖြင့်။ ဟေတု၊ ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာပြု၏။ ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ တံ ဣဒပ္ပတ္တယတံ၊ ထို ဣဒပ္ပတ္တယတာမည်သောအကြောင်းကို။ အဘိသမ္ပုဇ္ဈတိ၊ ရှေးရှုမျက်မှောက်သိတော်မူ၏။ ပစ္စက္ခကရဏေန၊ မျက်မှောက် ပြုသောအားဖြင့်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဗုဇ္ဈတိ၊ သိတော်မူ၏။ ယာထာဝတော၊ စွာ။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏။ အဘိသမေတိတိ၊ ပုဒ်သည်။ တဿ၊ ထို အဘိသမ္ပုဇ္ဈတိ-ဟူသောပုဒ်၏။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ (အဘိသမေ- တိတိ ဉာဏေန အဘိသမာဂစ္ဆတိ။ သံ ဌ ၂-၃၈။ ထိုအလို “ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှု တွေ့တော်မူ၏”-ဟု သဒ္ဒါနက်ပေးရာ၏။) အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်၍။ အာစိက္ခတိ၊ ပြောကြား၏။ ဥဒ္ဓိသတိ၊ အကျဉ်းပြဆိုတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တမေဝ ဥဒ္ဓေသံ၊ ထိုအကျဉ်းပြဆိုအပ်သောစကားကိုပင်လျှင်။ ပရိယောသာပေန္တော၊ ပြီးဆုံးစေသည်ဖြစ်၍။ ဒေသေတိ၊ ဟောကြားတော်မူ၏။ ယထာဥဒ္ဓိဌမတ္တံ၊ အကြင်အကြင် အကျဉ်းပြအပ်ပြီးသောအနက်ကို။ နိဒ္ဓိသနဝသေန၊ အကျယ် ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဉာပေန္တော၊ သိစေသည်ဖြစ်၍။ ပညပေတိ၊ သိစေတော်မူ၏။ ပကာရေဟိယေဝ၊ တို့ဖြင့်ပင်လျှင်။ ပတိဋ္ဌ- ပေန္တော၊ တည်စေသည်ဖြစ်၍။ ပဋ္ဌပေတိ၊ ဝေနေယျတို့၏ဉာဏ်၌ တည်စေတော် မူ၏။ ယထာနိဒ္ဓိဌမတ္တံ၊ အကြင်အကြင် အကျယ်ပြအပ်ပြီးသော အနက်ကို။ ပဋိနိဒ္ဓိသနဝသေန၊ တဖန်အကျယ်ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဝရတိ၊ ဖွင့်ပြ တော်မူ၏။ ဝိဘဇတိ၊ ဝေဘန်တော်မူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိဝဋ္ဌံ စ၊ ဖွင့်အပ်ပြီး သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိဘတ္တဉ္စ၊ ဝေဘန်အပ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဟေတုဒါဟရဏဒဿနေဟိ၊ ဟိတ် ဥဒါဟရဏ်ကို ပြခြင်းတို့ဖြင့်။ (သီမုန့်နှင့် အညီပင်) ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ဥတ္တာနိကရေတိ၊ ပေါ်လွင်သည်ကိုပြု၏။ ဥတ္တာနိကရောန္တော၊ ဖြစ်၍။ တထာပစ္စက္ခဘူတံ၊ ထိုသို့ မျက်မှောက်ဖြစ်သည်ကို။ / ကတွာ၊ ၍။ နိဂမနဝသေန၊ နိဂုံးအုပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဿထာတိ စ၊ ရှုကြကုန်လော့ဟူ၍လည်း။ အာဟ၊ ၎င်း။

၅၇၂။ ပစ္စယလက္ခဏောတိ၊ ကား။ ပစ္စယဘာဝလက္ခဏော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စယောတိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ လက္ခိ-

တဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ပဝတ္တိဒုက္ခဿ၊ မပြတ်ဖြစ်သောဆင်းရဲကို။ အနုဗန္ဓာပန-
ကိစ္စကာယ၊ အစဉ်လိုက်စေခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာနုဗန္ဓန-
ရသော၊ သံသရာဆင်းရဲကို အစဉ်လိုက်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂဿ၊
နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း၏။ ဥပ္ပထဘာဝတော၊ ဆန့်ကျင်သောလမ်း၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ကုမ္မဂ္ဂပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ လမ်းမှားဟု ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်၏။

[၂၂၇] သော ပနာယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (သော
အယံ-၏အစွဲကို ပြသည်) ယာဝတ္ထကေဟိ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။
ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ယံ ဖလံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟံ၊
ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်၏။ အဝိကလေဟေဝ၊ မချို့တဲ့သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။
တေဟိ၊ ထိုအကြောင်းတို့ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုအကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။
(ဟောတိ၊ ၏။ အနုနု-ကို ပြသည်) တဒညေန စ၊ ထိုမှတပါးသောအကြောင်း
ဖြင့်လည်း၊ ဝါ၊ သည်လည်း။ တဿ၊ ထိုအကျိုးကို၊ ဝါ၊ အား။ ပယောဇနံ၊
ယှဉ်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (အနုဓိက-ကို ပြသည်)
ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုနာဓိကေဟေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ကိံ ယထာ၊
မူကား။ တံ-ကား အနက်မရှိ) စက္ခုရူပါလောကမနသိကာရေဟိ၊ စက္ခု ရူပါရုံ
အာလောက မနသိကာရဟူသောအကြောင်းတို့ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။
(ဥပ္ပတ္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဧတေန၊ ဤစကားရပ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်)
တံတံဖလနိပ္ပေါဒနေန၊ ထိုထိုအကျိုးကိုပြီးစေခြင်းဖြင့်။ (သိမ္မံ နိပ္ပေါဒနေ-ဟု ရှိ၏။
ပြီးစေခြင်း၌-ဟု ပေး) တဿာ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ၊ ထိုအကြောင်းညီညွတ်ခြင်း၏။
ဝါ၊ ထိုညီညွတ်သောအကြောင်းအပေါင်း၏။ တပုရတာ၊ ထိုအကျိုးကိုပြီးစေ
ခြင်းလျှင် ပြဇာန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ တထတာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဿေတိ၊ ၏။ သာမဂ္ဂိန္တိ၊ ကား။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသို့။ သမဝါယံ၊
ညီညွတ်ခြင်းသို့။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အသမ္ဘဝါဘာဝတောတိ၊
ကား။ အနုပ္ပဇ္ဇနဿ၊ မဖြစ်ခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဟိ၊
မှန်။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယံ၊ အကြောင်းတို့၏ညီညွတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလျက်။
အနုပ္ပဇ္ဇနေ၊ မဖြစ်လတ်သော်။ တဿာ၊ ထိုအကြောင်းညီညွတ်ခြင်း၏။ ဝါ၊
အကြောင်းအပေါင်း၏။ ဝိတထတာ၊ ချွတ်ယွင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊
၏။ အညဓမ္မပစ္စယေဟိတိ၊ ကား။ အညဿ၊ တပါးသော။ ဖလဓမ္မဿ၊
အကျိုးတရား၏။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ အညဓမ္မာနုပ္ပတ္တိတောတိ၊
ကား။ တတော၊ ထိုအကျိုးတရားမှ။ အညဿ၊ တပါးသော။ ဖလဓမ္မဿ၊
အကျိုးတရား၏။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။
စက္ခုရူပါလောကမနသိကာရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သောတဝိညာဏဿ၊ ၏။
သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ကဒါစိ၊ မှ။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ယဒိ သိယာ။ အံ။

တဿာ သာမဂ္ဂိယာ၊ ထိုအကြောင်းညီညွတ်ခြင်း၏။ အညထတာ နာမ၊ တပါး
 'သော အပြားရှိသည်၏အဖြစ်မည်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ ဧတံ စ၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်း
 သည်လည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနညထတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၎င်း။ ပစ္စယတောတိ၊ ကား။ ပစ္စယဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ပစ္စယသမုဟတောတိ ဧတ္တာပိ၊ ဤလည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

၅၇၃။ ဣဒပုစ္စယာ ဧဝ ဣဒပုစ္စယတာတိ၊ တာ-ဟူသော ဝစနတ္ထံ။ တာ-
 သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပဒံ၊ ကို။ ဝဇိတံ၊ ပွားစေအပ်၏။ ကိဉ္စိ၊ တစ်ခုတခုသော။ အတ္ထန္တရံ၊
 အနက်ထူးသည်။ န၊ မရှိ။ (ကိံယထာ၊ မူကား။) ဒေဝေါ ဧဝ ဒေဝတာတိ
 ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဣဒပုစ္စယာနံ ဝါ သမူဟော ဣဒပုစ္စယတာတိ၊ ဟူသော
 ဝစနတ္ထံဖြင့်။ သမူဟတ္ထံ၊ ရှိသော။ တာ-သဒ္ဒါ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ (ကိံယထာ၊
 မူကား။) ဇနာနံ သမူဟော ဇနတာတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ စ၊ စောဒနာ
 ဦးအံ။ “အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣဒပုစ္စယာ၊ ဤဇာတိဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိသလော
 ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဠေနေ သတာ၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်သောသူသည်။ ဝါ၊
 အမေးခံရသောသူသည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။
 အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကိံပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတီတိ၊
 နည်းဟူ၍။) ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
 ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတီတိ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနိယံ၊ သည်။
 အဿ၊ ရာ၏။” ဣတိ၊ ဤမဟာနိဒါနသုတ်၌။ ဇာတိသဒ္ဒပစ္စယသဒ္ဒသမာ-
 နာဓိကရဏေန၊ ဇာတိ-သဒ္ဒါ ပစ္စယ-သဒ္ဒါတို့နှင့်တူသော တည်ရာရှိသော။ ကိံ-
 သဒ္ဒေန၊ နှင့်။ ဣဒံ-သဒ္ဒဿ၊ ၎င်း။ သမာနာဓိကရဏတာဒဿနတော၊ တူသော
 တည်ရာရှိသည်၏အဖြစ်ကို တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်။ ဣဒပုစ္စယ-သဒ္ဒဿ၊ ၎င်း။
 ကမ္မဓာရယသမာသော၊ သည်။ ဒိဿတိ နန၊ ထင်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊
 မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤမဟာနိဒါနသုတ်၌။ ဣမဿ၊ ဤအကျိုးတရား၏။ ပစ္စယာ၊
 ကြောင့်။ ဣဒပုစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထံပြု၍။ ဇရာမရဏဿ
 ဝါ၊ ၎င်းသော်၎င်း။ အညဿ ဝါ၊ တပါးသောတရား၏သော်၎င်း။ ပစ္စယတော၊
 အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏသမ္ဘဝပုစ္ဆာ၊ ဇရာမရဏ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို
 မေးသော ပုစ္ဆာသည်။ နံ သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝိဒိတ-
 ဘာဝတော စ၊ သိအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသမ္ဘဝဘော စ၊ မဖြစ်သင့်
 ခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။ ပန၊ စင်စစ်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယပုစ္ဆာ၊
 အကြောင်းကိုမေးသော ပုစ္ဆာသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ ဣဒံ-
 သဒ္ဒဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယ-သဒ္ဒေန၊ နှင့်။ သမာနာဓိကရဏတာယ၊ တူသောတည်ရာ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမသ္မာ ပစ္စယာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ၊

ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ ပစ္စယပုစ္ဆာ၊ အကြောင်းကိုမေးသောပုစ္ဆာသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ သာ စ သမာနာဓိကရဏတာ၊ ကိုလည်း။ ဗာဟိရတ္ထသမာသေပိ၊ ဗာဟိရတ္ထသမာသ်၌လည်း။ ဝါ၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်၌လည်း။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တတော၊ ထိုဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်မှ။ အညပဒတ္ထဝစနိစ္ဆာဘာဝေ၊ အညပုဒ်၏အနက်ကို ဆိုလိုခြင်းမရှိလတ်သော်။ ကမ္မဓာရယသမာသော၊ ကိုးလဗ္ဘတိ၊ ၏။ (စောဒနာဝါကျ မဆုံးသေး) ပန၊ ဆက်။ သာမိဝစနသမာသေ၊ သာမိဝိဘတ်ဖြင့်ပြီးသော ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်သမာသ်၌။ သမာနာဓိကရဏတာ၊ တူသော တည်ရာရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကထဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်မျှ။ ကမ္မဓာရယသမာသာသမ္ဘဝေါ၊ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိသည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဌားအံ့။ ဣဒံ၊ ဤစောဒကဆရာဆိုအပ်သောအနက်ကို။ ဝေ၊ ဤသို့ စောဒကဆရာဆိုသည့်အတိုင်း။ န ဒဠဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဝစနိစ္ဆန္တရဘာဝတော၊ ဆိုလိုခြင်းအထူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-ချဲ့။ ဣဒပုစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိတ္ထေ၊ ဤပါဌ်၌။ သော၊ ဤအလိုသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝစနိစ္ဆာ၊ ပျိဒ်ကိုဆိုလိုခြင်းပေတည်း။ အတ္ထိ [၂၂၉] ဣဒပုစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ တေ ပန၊ ဤမဟာနိဒါနသုတ်၌ကား။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယ-မတ္တပရိပုစ္ဆာ၊ အကြောင်းမျှကို မေးသောပုစ္ဆာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဣဒံ-သဒ္ဓဿ၊ ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိသေသနတာ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဝိသေသနအဖြစ်သည်၎င်း။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာစယဝိသေသနတာ စ၊ မေးအပ်သော အကြောင်း၏ဝိသေသနအဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ အားဖြင့်။ သမာသဝိကပေါ၊ သမာသ်ဝိဂြိုဟ်ကြံခြင်းကို။ တေ စ၊ ဤပစ္စယသုတ်၌၎င်း။ တတ္ထ စ၊ ထိုမဟာနိဒါနသုတ်၌၎င်း။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာသန္တရဒဿနံ၊ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်တပါးကိုပြခြင်းသည်။ သာမိဝစနသမာသဗာဓကံ၊ ဆဋ္ဌိတပျုရိသ်သမာသ်ကို တားမြစ်တတ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်ပေ။

ပန၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။ တေပိ၊ ဤပစ္စယသုတ်၌လည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဓာရယသမာသော၊ ကိုး။ န ဣစ္ဆိတော၊ အလိုမရှိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ့။ ဟေတုပုဘဝါနံ၊ အကြောင်းလျှင် အမှန်အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဟေတု၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ၏။ ကမ္မဓာရယသမာသေ၊ ၌။ အသမ္ဘဝတော စ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပစ္စယာနုရူပဿ၊ အကြောင်းအားလျော်သော။ ဣမဿ၊ ဤအကျိုးအား။ အနုရူပေါ၊ လျော်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဣဒပုစ္စယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ၏။ ဣစ္ဆိတတ္တာ စ၊ အလို

ရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (န လူ့စွဲတော၊ အပ်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤလူဒပုစ္စယတာ-ပုဒ်၌။ ဣဒံ-သဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်သော။ ယော အတ္ထော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုအနက်ကို။ အတ္ထိ လူဒပုစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ ဇရာမရဏဂုဟဏေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ-သဒ္ဒေ၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတော၊ ပုန္န တရားမှ။ ဘဿိတွာ၊ ရွှေ့လျော့၍၊ ဝါ၊ ရွှေ့လျော့ခြင်းကြောင့်^၁။ အညာ- သမ္ဘဝတော၊ တပါးသောအနက်၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်^၂။ ပစ္စယေ၊ အကြောင်း၌။ အဝတိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုမဟာနိဒါန သုတ်၌။ ကမ္မဓာရယသမာသော၊ ကို။ (လူ့စွဲတော၊ ၏။) ဧတ္ထ ပန၊ ဤပုစ္စယ သုတ်၌ကား။ ဣဒံ-သဒ္ဒဿ၊ ၏။ တတော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားမှ။ ပရိစ္စဇန- ကာရဏံ၊ စွန့်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာမိဝစန- သမာသော ဝေ၊ ကိုသာလျှင်။ (လူ့စွဲတော၊ ၏။) ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ငြား သော်လည်း။ လူဒပုစ္စယော ဝေ၊ လူဒပုစ္စယသည်သာလျှင်။ လူဒပုစ္စယဘာဝေါ၊ လူဒပုစ္စယ၏အဖြစ်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ န ယုတ္တော၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လူဒပုစ္စယတာယ၊ တာ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒတာနုပပတ္တိ၊ ပွါဒ်အဖြစ်သို့ မရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။) ဣတိ၊ အံ။ အယံ ဒေါသော၊ ဤအဖြစ်သည်။ န၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္ထန္တရာဘာဝတော၊ (တာပစ္စည်း၏) အနက်အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။

အထ ဝါ ပန၊ တနည်းအားဖြင့်သော်ကား။ လူဒပုစ္စယဘာဝေါ၊ လူဒပုစ္စယ၏ အဖြစ်သည်။ လူဒပုစ္စယတာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ၊ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤလူဒပုစ္စယဘာဝေါ-ဟူသော ပုဒ်၌။ ဘာဝေါတိ၊ ဘာဝ-ဟူသည်။ အဝိနာဘာဝိဖလံ၊ အကြောင်းနှင့်မကင်းမူ၍ ဖြစ်လေ့ရှိသော အကျိုးကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ဟေတုနော၊ အကြောင်း၏။ သတံ၊ သတုတည်း။ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ (သတော ဘာဝေါ သတံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ သက္ကတ- ၌ တ-ပစ္စည်းသည် ပါဠိ၌ တ-ပစ္စည်းနှင့်တူ၏) တထာ-တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ခဲ့။ လူဒပုစ္စယ-သဒ္ဒေ၊ သည်။ ဇာတိအာဒိသု၊ ဇာတိအစရှိသော အကြောင်းတရား တို့၌။ နိရုဇ္ဈော၊ ထင်၏။ တဉ္စ လူဒပုစ္စယသတံ၊ ထိုလူဒပုစ္စယ၏သတုသည်လည်း။

၁-သီမူနှင့် အညီ အ-မပါပဲ ဘဿိတွာ-သာသင့်သည်။ ဒီဒို့ ၂-၉၂-၌ကား ပရိစ္စဇန- တော-ဟု ရှိ၏။

၂-ဒီ ဒို့ ၂-၉၂-၌ အညဿ အသမ္ဘဝတော-ဟု ရှိ၏။ တပါးသောအနက်၌ မဖြစ်သင့် ခြင်းကြောင့်-ဟူသောအနက်လည်း သင့်၏။

ဝါ၊ ၎်ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ ဣဒပ္ပတ္တယတော၊ မှ။ အညံ၊ အခြား
 တပါးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဝါ၊ မဟုတ်။ အညံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ (ဧဝံ
 သတိ၊ သော်။) တံ၊ ထိုသတည်း။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်။ သိယာ၊ ၎်။
 ဟိ၊ အကြောင်းကား။ သဘာ၊ ထင်ရှားရှိသောတရားမှ။ အညံ၊ တပါးသော
 အရာသည်။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အထ၊ ထိုသို့
 မဟုတ်မူ၍။ သတံ၊ သည်။ သံ-သန္တံ နာမ၊ ထင်ရှားရှိသည်မည်သည်။ (ယဒိ
 သိယာ၊ အံ။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ယဿ သတော၊ အကြင်ထင်ရှားရှိသော
 တရား၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ (သတံ၊ သတည်း။) တံ၊ ထိုထင်ရှားရှိသော
 သန္တတရားသည်။ အသံ နာမ၊ ထင်ရှားမရှိသည်မည်သည်။ သိယာ၊ ၎်။ ဟိ-
 သစ္စံ၊ ၎်။ တံ၊ ထိုထင်ရှားရှိသော သန္တတရားသည်။ သဘာဝံ၊ သန္တ၏အဖြစ်
 ဟူသော။ သတံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သတုတော၊ မှ။
 အညတ္တာ၊ တခြားတပါး၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတော
 ဘာဝေါ သတုန္တံ၊ ဟူ၍။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြသော ဝစနတ္ထသည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊
 မသင့်။ စ၊ ဆက်။ သံ-သမ္ပန္နေန၊ ထင်ရှားရှိသော သတုနှင့်စပ်သဖြင့်။ အသံ၊
 ထင်ရှားမရှိသော၊ ဝါ၊ ထင်ရှားမရှိဟု ဆိုအပ်သောသန္တသည်။ သံ နာမ၊
 ထင်ရှားရှိသည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အသံ-သမ္ပန္နေန၊ ထင်ရှားမရှိ
 သည်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ပဂေဝ၊ အဘယ်မှာဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ စ၊ ဆက်။ အသတိ၊
 ထင်ရှားမရှိခဲ့သော်။ သဒိတိဂ္ဂဟဏံ၊ ထင်ရှားရှိ၏ဟု ယူခြင်းသည်။ ဝိပရိတဂ္ဂါ-
 ဟော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသော ယူခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎်။) ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဂဟဏတော၊ ထင်ရှားရှိ၏ဟု ယူခြင်းအားဖြင့်။ သံသိဒ္ဓိ၊ သန္တ၏
 ပြီးခြင်းသည်။ န၊ မဖြစ်။ စ၊ ဆက်။ မာဏဝကဿ၊ ရဲရင့်သောလုလင်၏။ သိဟ-
 ဘာဝေါ ဝိယ၊ သိဟမည်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ သဒိသကပ္ပနာယံ၊ အတူကို

၁-ဣဒပ္ပတ္တယဘာ-၏ အရဖြစ်သော ဣဒပ္ပတ္တယသတု-သည် ဣဒပ္ပတ္တယ-မှ တခြားတပါး
 ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဇာဟိစသော ဣဒပ္ပတ္တယသာလျှင် ထင်ရှားရှိ၏။ ဣဒပ္ပတ္တယမှ တပါးတခြားဖြစ်
 သော ထိုသတု-ကား ထင်ရှားမရှိဟူသော အဖြစ်သည်ရောက်၏-ဟု ဆိုလို၏။

၂-သဘာဝံ သဘုတော-အရာ၌ သဘာဝသဘုတော-ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် တံ၊
 သည်။ သတံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သဘာဝသတုတော၊ သန္တ၏အဖြစ်ဟူသော
 သတုမှ။ အညတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း-ဟု အနက်ပေး။

၃-သတော ဘာဝေါ-ဟူရာ၌ ဘာဝေါ-အရသာလျှင် သတုသန္တ-ဖြစ်၍ သတော-အရ
 သန္တ-ကား အသန္တ-အဖြစ်သို့ ရောက်နေသောကြောင့် ထိုသို့ဝစနတ္ထမပြုသင့်ရာဟု ဆိုလို၏။

၄-သတံ-ဟူသော သန္တဟော နိပ္ပန္နပုဒ်နှင့် စပ်သောကြောင့် သတော-အရလည်း သန္တ-
 ပင်ဟု ဆိုငြားအံ့။ ထိုသို့လည်း မဆိုသင့်။ သတံ-ဟူသော နိပ္ပန္နပုဒ်နှင့် မစပ်ပဲ သန္တော
 သတော သန္တဿ-စသည်ဖြင့် ဆိုရာ၌ ၎င်းပုဒ်တို့၏ အနက်ထင်ရှား မရှိ-ဟု ဆိုရာရောက်
 သည်မှာ ဆိုဖွယ်ပင်မရှိဟု ဆိုလို၏။

ကြံခြင်း၌၊ ဝါ၊ သဒိဿပစာကို ကြံလတ်သော်။ အသတော၊ ထင်ရှားမရှိသော အရာ၏။ သံ-သဘာဝတော၊ သန္တ၏သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န ဟောတံ၊ မဖြစ်။ (သဒိဿပစာဟူ၍လည်း မယူသင့်ဟု ဆိုလို၏) ပန၊ စင်စစ်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒပ္ပတ္တယဘာဝေါ၊ သည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ သတံ၊ ထင်ရှားရှိသည် ၏ အဖြစ်တည်း။ အသတံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ယဿ၊ အကြင် ဣဒပ္ပတ္တယ၏။ တံ သတံ၊ ထိုသတည်း။ ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတံ၊ ၏။) တံ အပိ၊ ထိုဣဒပ္ပတ္တယသည်လည်း။ အသံ- အသန္တံ၊ ထင်ရှားမရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒပ္ပတ္တယဘာဝေါ၊ ဘာဝဟုဆိုအပ်သော။ ဣဒပ္ပတ္တယသရူပံ၊ ဣဒပ္ပတ္တယ၏ သရုပ်အလည်ကိုယ်သဘော ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်) သဘာဝန္တရေဟိ၊ သဘောတပါးတို့မှ။ (ဘာဝန္တရေဟိ၊ ဘာဝ တပါးတို့မှ။ ဟူ၍လည်းသင့်၏) ဝိနိဝတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဆုတ်နစ်ကင်းလွတ် သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမဿ-ဣဒပ္ပတ္တယဿ၊ ၏။ အယံ-ဘာပေါ၊ ဤအဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသသေဘော၊ အထူးပြု၍။ ဣဒပ္ပတ္တယတာတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒပ္ပတ္တယတာယ၊ တာ၏။ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒဘာဝါသမ္ဘဝေါ၊ ပွားအဖြစ်၏မဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ န (အတ္ထိ၊) မရှိ။

ပဋိစ္စ၊ အကြောင်းကိုစုံမှီ၍။ တေသ္မာ၊ ဤအကြောင်းမှ။ သမုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တဿာပိ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏လည်း။ (ပိ-ဖြင့် ဣဒပ္ပတ္တယတာ-ကို ဆည်းသည်) ဟေတုအတ္ထ- ဘာဝတော၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓာတုအာဒိ- တထတာဒိပဒါနမ္ပိ၊ ဓာတု-အစရှိသောပုဒ်၊ တထတာ-အစရှိသောပုဒ်တို့၏လည်း ။ ဝေမေဝ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-ပုဒ်နှင့် အတူသာလျှင်။ ဟေတုဘာဝဝါစကတာယ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟေတုပဓာနတာ၊ ဟိတ်အနက် ပြခန်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏ ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဟေတုပု- ဘဝါနံ၊ အကြောင်းလျှင် အမှန်အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဟေတု၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ ကတာ၊ ဤသို့ နှလုံသွင်း၍ ဆိုခြင်း ကြောင့်တည်း။ [၂၃၀] တထာ ဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တထာ-

၁-သိမ္မနှင့်အညီပင်၊ သုတ်ပါဠိတော်၌ ဟောထားသော သော ဓာတု၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ- စသောပုဒ် တထတာ၊ အဝိတထတာ-စသောပုဒ်တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ မြန်မာမူ၌ ဇာတိ- အာဒိပဒါနံ-ဟု ရှိသည်ကား သင့်အံ့မထင်။
 ၂-ဥဒ္ဒေသံ-ဟူသောပုဒ်၌ ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗတံ-ဟု ကမ္မသာဓနဘာဝပုဓာန အနက်ယူရသကဲ့သို့ ဤဓာတု အစရှိသောပုဒ် တထတာ-အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း အကြောင်းဖြစ်သော ဓာတ် သဘော၊ မှန်ကန်သောအကြောင်း၏အဖြစ် စသည်ဖြင့် ဟိတ်အနက်ကို ပဓာနပြု၍ ယှဉ်စေ ရမည် အနက်ယောဇနာရမည်ဟု ဆိုလို၏။

ဂတော၊ သည်။ ဒသဗလသမန္နာဂတော၊ ဆယ်ပါးသော အားတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ စ၊ ဝေသာရဇ္ဇ ဉာဏ်တို့နှင့်လည်း။ သမန္နာဂတော၊ ဖြစ်၍။ အာသဘံ၊ မြတ်သော။ ဌာနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားအာရုံကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံတော်မူ၏။ ပရိသာသု၊ တို့၌။ သိဟ- နာဒံ၊ ရဲရင့်သော မြွက်ဆိုခြင်းကို၊ ဝါ၊ မိန့်ခွန်းတော်ကို။ နဒတိ၊ မြွက်ဆိုတော် မူ၏။ ဗြဟ္မစက္ကံ၊ မြတ်သောတရားစက်ကို။ ပဝတ္တေတိ၊ လည်စေ၏။ (ဤအရာ၌ ပေယျာလသင်္ကေတ ရှိသင့်၏) ဣမသ္မိံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်း သည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ခါရအစရှိသောအကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယာဝ ဝေမေတဿ။ ပ။ နိရောဓော ဟောတိ၊ ဟောတိ-တိုင်အောင် ချဲ့၍ သိအပ်၏။ (ဤယာဝ-ပုဒ်ဖြင့်လည်း ပေယျာလကို ပြသည်)” ဣတိ၊ သို့။ အနေန သိဟနာဒသုတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပကာသိတော ဝေ၊ ပြအပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်သော။ အတ္တော၊ အနက်ကို။ (သိမူနှင့်အညီပင်၊ ဝုတ္တော-၌ စပ်။ ဤအရာ၌ ပုဒ်မ မရှိသင့်) “အာယသ္မတော၊ အသျှင် (အဿဇိ) ၏။ သတ္တာ၊ ဆရာ သည်။ ကိံ ဝါဒီ ပန၊ အဘယ်သို့ ဆိုလေ့ရှိသနည်း။ ကိံ အက္ခာယံ၊ အဘယ်သို့ ဟောကြားလေ့ရှိသနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မေးအပ်သော။ အာယသ္မတာ အဿဇိတ္ထေရေန၊ သည်။ (ဝုတ္တော-၌ စပ်)

“ဟေတုပုဘဝါ၊ အကြောင်းလျှင်အမုန်အစရှိကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကျိုးတရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသံ၊ တို့၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အာဟ၊ ဟောတော် မူ၏။ တေသံ၊ ထိုအကြောင်း အကျိုးတရားတို့၏။ ယော နိရောဓော၊ အကြင် ချုပ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ချုပ်ရာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဉ္စ၊ ထိုနိရောဓကိုလည်း။ အာဟ၊ ၏။ မဟာသမဏော၊ ငါတို့၏ဆရာ ရဟန်းမြတ်သည်။ ဝေဝါဒီ၊ ဤသို့ ဟောလေ့ရှိတော်မူ၏။” ဣတိ၊ သို့။—

ဝုတ္တော၊ ဖြေကြားအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဟေတုပုဘဝါနံ၊ တို့၏။ ဟေတု၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သေသံ၊ သော။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ ပရတော၊ ၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိယတိ၊ တံ။

၅၇၄။ ပဋိစ္စာတိ၊ ကား။ တံ တံ ကာရဏံ၊ ထိုထိုအကြောင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သမ္မာတိ၊ ကား။ အဝိပရိတံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ။ အနိစ္စတော၊ မမြဲသောတရားမှ။ အနိစ္စဿ၊ တရား၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြု၍။ (ဝုတ္တံ၊ သည်။) ဟိ၊ မှန်။ နိစ္စတော၊

မြဲသော။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းမှ။ ဖလဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။
 ဝိပရိတော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တေန၊ ကြောင့်။
 တိတ္ထိယ။ ပ။ နိရပေက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ပညာယတိ၊
 ထင်၏။ (တနည်း) ဥပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ပညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တ-
 သင်္ခတလက္ခဏတော၊ ဟောအပ်သော သင်္ခတလက္ခဏာမှ။ အညော၊ သော။
 (ဧကော အာကာရော ဝှံ စပ်) ပစ္စယတော ခဏတောတိ ဧတ္ထ၊ တော-ဟူသော
 အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌။ ဝုတ္တပစ္စယလက္ခဏော၊ ဆိုအပ်သော အကြောင်း
 လက္ခဏာရှိသော။ ဧကော၊ သော။ အာကာရော၊ သည်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။
 ဣတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ယံ၊ ယင်း
 ဥပ္ပါဒကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ တေ၊ ထိုကေစိဆရာတို့သည်။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့၏။
 ဟေတဝေါ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဇာတိအာဒယော၊ အစရှိသည်တို့ပင်တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။
 မတိမတ္တံ၊ အလိုမျှသာတည်း။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏဝိနိမုတ္တဿ၊
 ဥပါဒ်ဟူသော နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာမှလွတ်သော။ တာဒိဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။
 ကဿစိ၊ တစုံတခုသော ဥပ္ပါဒ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ တေန၊
 ကြောင့်။ တံ န ယုဇ္ဇတိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဂမ္ဘီရနယာသမ္ဘဝတောတိ၊
 ကား။ ဂမ္ဘီရနံ စ၊ နက်နဲခြင်းလေးပါးတို့၏၎င်း။ နယာနဉ္စ၊ နည်းလေးပါးတို့
 ၎င်း။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ သဒ္ဓဘောဒတောတိ၊ ကား။
 သဒ္ဓဝိနာသတော၊ သဒ္ဓါ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ သဒ္ဓါယောဂတော၊ သဒ္ဓါ
 လက္ခဏာနှင့် မယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ။ သုတ္တံ၊ သည်။ နုတ္တိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊
 မူကား။) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိတိအာဒိသုတ္တပဒေဟံ၊
 သုတ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒမတ္တဿ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှ၏။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပကာသိတတ္တာ၊
 မပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟံ၊ မှန်။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ကိုသာလျှင်။
 ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဒဿိတော၊ ပြုအပ်ခဲ့ပြီ။ ဣဒါနိပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ ဒဿိယတိ၊
 ပြုအပ်ဆဲတည်း။ တံ ဥပ္ပါဒမတ္တံ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းမျှကို။ (တံ-အစွဲကို ပြသည်)
 တသ္မိံ ပဌမာဘိသမ္ပုဒ္ဓကာလေ၊ ထိုရှေးဦးစွာဘုရားဖြစ်တော်မူစ ကာလ၌။
 ဝိဟရာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ (ထိုနေဆဲကာလကို၌ ဝတ္တမာန်
 ဖြင့် ဟောသည်ဟု ဆိုလို၏) ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဟရာမိတိ၊ မိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ ဝါ၊
 မိ-ဟူ၍။ ကာလဝိပလ္လာသေန၊ ကာလ၏ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
 ဝိဟာသိံ၊ နေခဲ့ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ တတြာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ပဒေသ-
 ဝိဟာရေ၊ ၌။ ပစ္စယာကာရဒဿနေနာတိ၊ ကား။ ယေနာကာရေန၊ အကြင်
 အခြင်းအရာဖြင့်။ ပစ္စယဓမ္မော၊ အကြောင်းတရားသည်။ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ အကျိုး
 တရားအား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သော ပစ္စယဘာဝေါ၊
 ထိုကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ပစ္စယာကာရော၊ မည်၏။ တဿ၊

ထိုပစ္စယာကာရကို။ ဒဿနေန၊ ပြသဖြင့်။ ဣဓ ပန၊ ဤအရာ၌ကား။ ဝေဒနာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အဓိပေတော၊ အပ်၏။ [၂၃၁] တေန၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာပိ ဝေဒယိတန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေဒနာနံယေဝ၊ နာတို့၏သာလျှင်။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ပဿန္တေန၊ ရှုတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဝုတ္တဝိဟာရော၊ နေရာဖြစ်သော ဝိဟာရသည်။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်)ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ဧကဒေသမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတော၊ ရှုတော်မူသောမြတ်စွာအုရား၏။ ဝိဟာရော၊ ရ-တည်း။ ဣတိ ကတော၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ ပဒေသဝိဟာရော၊ ရ-မည်သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ (ဤ၌ ပုဒ်မကြီး ရှိစေရမည်) အနန္တနယသမန္တပဋ္ဌာနမနသိကာရော၊ အနန္တနယ- သမန္တပဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ပဋ္ဌမာဘိသမ္ပုဒ္ဓဝိဟာရော၊ ရမည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ နိပ္ပဒေသတော၊ အကြွင်းမဲ့အားဖြင့်။ ပစ္စယာကာရဒဿနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရှုခြင်းပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ပဒေသဝိဟာရသုတ္တဝိရောဓော၊ သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင် ခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရောက်၏။ (ကသ္မာ၊ မူကား။) တဿ၊ ထိုပဒေသဝိဟာရသုတ်၏။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဓမ္မမနသိကာရဝိဘာဝန- တော၊ အကြောင်းတရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်တည်း။

တေသ္မာ၊ ဤအကြောင်းပေါင်းမှ။ လောကော၊ သည်။ သမုဒေတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လောကသမုဒယော၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော။ ပစ္စယဂဏော၊ အကြောင်းအပေါင်းကို။ (လဗ္ဘတိ၊ ၏။) လောကသမုဒယမတ္တံ၊ လောက၏ဖြစ်ခြင်းမျှသည်။ န၊ မဟုတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ နတ္ထိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗသော၊ သိမ်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်း-မဖြစ်ခြင်းတည်း။ နိရန္တယဝိနာသော၊ အစဉ်လိုက်သောဘဝသစ် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ၏မရှိခြင်းဟူသော ပျက်ခြင်းတည်း။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်၊ မြန်မာမှု အရအားဖြင့် နရန္တယဝိနာသော၊ လူ့ အန္တယ်၏ပျက်ခြင်းတည်း-ဟု အနက်ပေး။ သင့်အံ့မထင်) ဥစ္ဆေဒေါ၊ အကြွင်းမဲ့ပြတ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ နတ္ထိတာသဟ- စရဏတော၊ နတ္ထိတာနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ နတ္ထိတာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပေတော၊ အပ်၏။ ပစ္စယာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့၏။ အဝိစ္ဆေဒေါ၊ မပြတ်စဲခြင်းသည်။ ပစ္စယာနုပရမော၊ နုပရမ-မည်၏။ ဟိ၊ ထင်။ အတိတ- ဟေတုပဉ္စကသန္တိဿယေန၊ အတိတ်အကြောင်း ငါးပါးအပေါင်းဟူသော မှီရာကြောင့်။ တေရဟိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌။ ဖလပဉ္စကံ ဝိယ၊ အကျိုးငါးပါး အပေါင်းကဲ့သို့။ ဟေတုပဉ္စကမ္ပိ၊ အကြောင်းငါးပါး အပေါင်းသည်လည်း။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ တေရဟိ ဟေတုပဉ္စကသန္တိဿယေန၊ ယခု

ပစ္စုပ္ပန်၌ အကြောင်းငါးပါးအပေါင်းဟူသော မှီရာကြောင့်။ အာယတိံ ဖလပဉ္စကမ္မိ၊ နောက်ကာလ၌ အကျိုးငါးပါးအပေါင်းသည်လည်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ။ တေန၊ ကြောင့်။ ပစ္စယာနုပရမေ ဖလာနုပရမတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

တံ ဂမ္ဘီရတ္တံ၊ ထိုနက်နဲသည်၏အဖြစ်သည်။ အသဘာဝဓမ္မတ္တာ၊ သဘာဝတရားမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒမတ္ထေ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ရန်မလွယ်သည်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ဤအချက် စဉ်းစားစရာပင်) ကေတ္တနယာဒယော၊ ကေတ္တနည်းအစရှိကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ သဘာဝဓမ္မေသု၊ တို့၌။ လဗ္ဘမာနတော၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒမတ္ထေ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှ၌။ ကထဉ္စိပိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န လဗ္ဘေယျံ၊ မရအပ်ကုန်ရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နယစတုက္ကံ ဥပ္ပါဒမတ္ထေ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။

၅၇၅။ သမာနေ ကတ္တရိတိ၊ ကား။ ကေသ္မိံ ယေဝ၊ တခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ကတ္တရိ၊ ကတ္တားသည်။ (သတိ၊ သော်။ ဤ၌ တကြောင်းပိုင်ရှိစေ) ဥပ္ပဇ္ဇနကိရိယာယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိရိယာ၏။ ယော ကတ္တာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) တသ္မိံ ယေဝ၊ ထိုကတ္တားသည်ပင်လျှင်။ ပစ္စယနကိရိယာယ စ၊ စွဲမှီခြင်း ကြိယာ၏လည်း။ ကတ္တုဘူတေ၊ ကတ္တားဖြစ်၍ ဖြတ်လတ်သော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (ကိံ) ယထာ၊ မူကား။ နုတ္တာ၊ ရေချိုးပြီး၍။ ဘုဉ္ဇတိ၊ စား၏။ ဘုတ္တာ၊ စားပြီး၍။ သယတိ၊ အိပ်၏။ ဣတိ ယထာ၊ ဤဥဒါဟရုဏ်ပုံစံတို့ကဲ့သို့တည်း။ ပုဗ္ဗကာလေတိ ဣဒဉ္စ၊ ပုဗ္ဗကာလေ-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ တွာသဒ္ဓန္တာနံ၊ တွာ-ပစ္စည်းအဆုံးရှိကုန်သော။ ပဒါနံ၊ တို့၏။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ပုရိမကာလကိရိယာယ၊ ရှေးကာလဖြစ်သော ကြိယာကို။ ဒီပနတော၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣဓ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဟူသောပုဒ်၌။ ပဋိစ္စသဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ပုရိမကာလတ္တတ္တာ၊ ရှေးကာလဟူသောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န(ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ယူသည်။ (သတိ၊ ရှိသော်။) စက္ခုပဋိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ နိဒဿနဝစနံ၊ ပုံစံပြစကားသည်။ နိဒဿိတဗ္ဗေန၊ ညွှန်ပြအပ်သောစကားနှင့်။ သံသန္ဓေယျ၊ နှိုးနှောမိရာ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဟူသောပုဒ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကိရိယာယ၊ ဖြစ်ခြင်းကြိယာမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ပစ္စယနကိရိယာယ၊ စွဲမှီခြင်းကြိယာ၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ဥဘိန္နံ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနံ၊ တို့၏။ သမကာလဘာ၊ တူသော ကာလရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကာမဉ္စ (ဟောတိ)၊ ၎င်း။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဖလကိရိယာယ၊ အကျိုးကြိယာမှ။ ဟေတုကိရိယာ၊ အကြောင်းကြိယာကို။ ပုရိမကာလော ဝိယ၊ ရှေးကာလကဲ့သို့။ ဝေါဟရိတုံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းငှါ။ ယုတ္တာ၊ ၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ

ဟူသောပုဒ်၌။ ဟေတုဖလဝဝတ္ထာနံ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ပိုင်းခြားခြင်း
 သည်။ သုပါကဋံ၊ ကောင်းစွာထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဥပစာရသိဒ္ဓံ၊ ဥပစာဖြင့်ပြီးသော။ ပုရိမကာသံ၊ ရှေးကာလကို။ ဂဟေတွာ၊
 ရှိ။ ပုဗ္ဗကာလေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အတ္ထသိဒ္ဓိကရေတိ၊ ကား။ ဝါကျုတ္ထပဋိ-
 ဝိညတ္တိကရော၊ ဝါကျု၏အနက်ကို သိနားလည်ခြင်းကိုပြုတတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဧတ္ထ၊ ၎င်း။ ဝါကျုတ္ထာဝဗောဓော၊ ဝါကျု၏အနက်ကိုသိခြင်းကို။
 ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အတ္ထသိဒ္ဓိတိ၊ အကျိုး၏ပြီးခြင်းဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ ၎င်း။
 ပယုဇ္ဇမာနော၊ ယှဉ်အပ်သော။ ပဋိစ္စသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပ္ပါဒသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ [၃၂၂]
 ဝုစ္စမာနဿ၊ သော။ သမာနဿ၊ တူသော။ ကတ္တု၊ ၎င်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်း
 ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဒံ၊ (ပဋိစ္စသဒ္ဓေါ၊ ဥပ္ပါဒသဒ္ဓေန၊ ဝုစ္စမာနဿ-
 ဟူသော) သုံးပုဒ်ကို။ (တိပဒံ-ဟု ရှိသင့်၏) အာနေတွာ၊ ရှိ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊
 ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤစကားရပ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ အတ္ထော၊
 တည်း။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသော
 ပါဠိတို့၌။ ပစ္စယနကိရိယာယ စ၊ စွဲမှီခြင်းကြိယာ၏၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇနကိရိယာယ စ၊
 ဖြစ်ခြင်းကြိယာ၏၎င်း။ ကတ္တာ၊ သည်။ ဝိညာဏမေဝ၊ ဝိညာဏ်သည်သာလျှင်။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာနကတ္တုကတာ၊ တူသောကတ္တား
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။ (ဝါကျုမဆုံးသေး) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဧတ္ထ
 ပန၊ ၎င်းကား။ ဥပ္ပါဒ-သဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ဘာဝသာဓနတာယံ၊ ဘာဝသာဓန၏အဖြစ်
 သည်။ (သီမုနှင့်အညီပင်။ သတိ၊ သော်။) ကိရိယာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာနကတ္တုလက္ခဏော၊ တူသောကတ္တားရှိသည်၏ အဖြစ်လျှင်
 လက္ခဏာရှိသော။ သဒ္ဓပ္ပယောဂေါ၊ သဒ္ဓါပြုယှဉ်သည်။ ဝါ၊ သဒ္ဓါကိုယှဉ်ခြင်း
 ဆိုခြင်းသည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ (အတ္ထော)၊ တည်း။ တေန၊
 ကြောင့်။ သဒ္ဓဘေဒံ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ အပသဒ္ဓပ္ပယောဂေါ၊ သဒ္ဓါပျက်
 ပြုယှဉ်သည်။ ဝါ၊ သဒ္ဓါပျက်ကို ယှဉ်ခြင်းဆိုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊
 တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဟူသောပါဠိ၌။ အပ္ပတွာ နဒိ
 ပဗ္ဗတော၊ အတိက္ကမ္မ ပဗ္ဗတံ နဒိတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပြုယှဉ်တို့၌
 ကဲ့သို့။ ပရာဝရယောဂေါ၊ ထိုမှာဖက် ဤမှာဖက်တို့နှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်။ န၊ မရှိ။

၁-ပဗ္ဗတော၊ ဝိဇ္ဇုတောင်သည်။ နဒိံ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သို့။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍။ တိဋ္ဌတိ၊
 ၎င်း။ ဝိဇ္ဇုတောင်သည် ဂင်္ဂါမြစ်၏တောင်ဖက်၌ အရှေ့အနောက် အလျားလိုက်အားဖြင့်
 တည်လျက်ရှိ၏။ ထိုတောင်၏ တောင်ပိုင်းသားတို့က ထုတ်ပြသော ပြုယှဉ်ဖြစ်သည်။ ၎င်း
 တောင်ပိုင်းသားတို့၏ အမြင်ဖြင့် ဝိဇ္ဇုတောင်၏ မြောက်ဖက်၌ မိုင်ပေါင်းများစွာကွာသော
 အရပ်တွင် ဂင်္ဂါမြစ်တည်ရှိသည်ကို မျှော်၍ ထိုသို့ ဆိုပေသည်။ ပရာ-ထိုမှာဖက်မည်သော
 ဂင်္ဂါနှင့်ယှဉ်ရာ၌ တွာ-ပစ္စည်းသက်သော ပြုယှဉ်တည်း။ နဒိံ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သည်။ ပဗ္ဗတံ၊ ဝိဇ္ဇု

သီဟံ ဒိသ္မာ။ ပ။ အာဒိသု ဝိယ၊ ပြယုဂ်တိဉ္စကဲ့သို့။ လက္ခဏဟေတုအာဒိပယော-
ဂေါပိ၊ လက္ခဏာ ဟိတ် အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်လည်း။ န (အတ္တိ)၊ မရှိ။
[သီဟံ၊ ခြင်္သေ့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ သတံ၊ ထောပတ်ကို။ ပိဝိတွာ၊ သောက်ခြင်းကြောင့်။ ဗလံ၊ သည်။

တောင်ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ ကျော်လွန်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဤပြယုဂ်လည်း အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းသား
တို့၏ အမြင်ဖြင့် ထုတ်သောပြယုဂ်ပင်တည်း။ အောက်ပါမှာ အဘယာရာမဆရာတော်၏
မောဂ္ဂုလ္လာန် နိဿယ ၇၇၁-၃-တို့၌ ပြဆိုချက်ပေတည်း။

ပရာဝရယောဂေ စ၊ (ပါ၊ ၃၊ ၄၊ ၂၀)။ ပရေန ပုဗ္ဗဿ၊ အဝရေန ပရဿ ယောဂေ ဂမ္မေ
ဓာတုမှာ ကွာ ဘဝတိ၊ အပုတွာ နဒိ ပဗ္ဗတော-ပရနဒိယောဂေါ အတြ ပဗ္ဗတဿ၊ အတိက္ကမ္မ
ပဗ္ဗတံ ဌိတာ နဒိ-အဝရပဗ္ဗတယောဂေါ အတြ နဒိယာ (သိဒ္ဓန္တကောမုဒိ)။ ။အပုတွာတိ
ဒက္ခိဏဒေသဋ္ဌာနံ-ဂင်္ဂမပုတွာ ဝိဇ္ဇေ၊ ဂင်္ဂါပုတ္တိဝိရဟဝိသိဋ္ဌ ဒေသဋ္ဌော ဝိဇ္ဇေ၊ ဣစ္စတ္ထော၊
အတြ ဝိဇ္ဇေတော ပရာ ဂင်္ဂါတိ ဂမ္မတေ။ အတိက္ကမ္မာတိ ဒက္ခိဏဒေသဋ္ဌာနမေဝါယမပိ
ပယောဂေါ၊ အတြ ဟိ ဂင်္ဂါယ ပုဗ္ဗော ဝိဇ္ဇေ၊ တိ ဂမ္မတေ၊ ဣဟ တီသု သုတ္တေသု ကွာပစ္စယဿ
ဘာဝမတ္တတ္ထတ္ထေပိ ဝိသေသနဝိသေသျသံသဂ္ဂါ ဘိဇ္ဇန္တေ ဣတိ နတ္ထိ နိရတ္တကတာတိ (တတု-
ဗောဓိနိ)။ ။အပုတွာတိ၊ အပုတွာ နဒိ ပဗ္ဗတော-ဟူသော ပြယုဂ်သည်။ ဒက္ခိဏဒေသ-
ဋ္ဌာနံ၊ ဣန္ဒိယတောင်ပိုင်းသားတို့၏။ ပယောဂေါ၊ ပြယုဂ်တည်း။ ဝိဇ္ဇေ၊ ဝိဇ္ဇေတောင်သည်။
နဒိ၊ ဂင်္ဂါမြစ်သို့။ အပုတွာ၊ မရောက်မူ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ (ဣန္ဒိယ၏ အလယ်၌ အနောက်
သမုဒြာရောက်အောင် အရှေ့အနောက် တန်း၍ တည်သောတောင်သည်ဝိဇ္ဇေမည်၏။ ထိုတောင်
၏ တောင်ဖက်ကို အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း၊ မြောက်ဖက်ကို မြောက်ပိုင်းဟု ခေါ်ကြ၏။ ဂင်္ဂါ
မြစ်သည်ကား ထိုတောင်၏ မြောက်ဘက်၌တည်၏။) ဂင်္ဂါပုတ္တိဝိရဟဝိသိဋ္ဌဒေသဋ္ဌော၊
ဂင်္ဂါမြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၏ကင်းခြင်းဖြင့် အထူးပြုအပ်သော အရပ်၌တည်သော။ ဝိဇ္ဇေ၊
ဝိဇ္ဇေ-တောင်။ ဣစ္စတ္ထော၊ ဤကားအံ့။ အတြ၊ ဤ၌။ ဝိဇ္ဇေတော၊ မှ။ ပရာ၊ ထိုမှာဖက်
ဖြစ်သော။ ဂင်္ဂါ၊ ဂင်္ဂါမြစ်။ ဣတိ၊ ဤအံ့ကို။ ဂမ္မတေ၊ သိအပ်၏။ အတိက္ကမ္မာတိ အယမ္ပိ၊
အတိက္ကမ္မ ပဗ္ဗတံ ဌိတာ နဒိ-ဟူသည်လည်း။ ဒက္ခိဏဒေသဋ္ဌာနမေဝ၊ ဣန္ဒိယတောင်ပိုင်းသား
တို့၏သာလျှင်။ ပယောဂေါ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ အတြ၊ ဤ၌။ ဂင်္ဂါယ၊ ၏။ ပုဗ္ဗော၊
ရှေ့ဖက် (ဤမှာဖက်)ဖြစ်သော။ ဝိဇ္ဇေ၊ တောင်။ ဣတိ၊ ဤအံ့ကို။ ဂမ္မတေ၊ ၏။ ဣဟ၊
ဤ၌။ တီသု သုတ္တေသု(ပါ၊ ၃၊ ၄၊ ၁၈, ၁၉, ၂၀-ဟူသော)သုံးသုတ်တို့၌။ ကွာပစ္စယဿ၊ ၏။
ဘာဝမတ္တတ္ထတ္ထေပိ၊ ဘောမျှဖြစ်သော အံ့ချည်းဖြစ်သော်လည်း။ ဝိသေသနဝိသေသျသံသဂ္ဂါ၊
ဝိသေသန ဝိသေသျ-ယောနှောအထူးပြုခြင်းတို့သည်။ ဘိဇ္ဇန္တေ၊ ကွဲပြားကုန်၏။ ဣတိ၊
ထိုကြောင့်။ နိရတ္တကတာ၊ ဤသုတ်၏ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဤသုတ်ကိုရည်၍ ပုဂ္ဂလပညတ်မူလဋီကာ၌ “အဋ္ဌကထာယံ ပန အပုတွာ နဒိ ပဗ္ဗတော-
တိ ဝိယ အာယုပ္ပမာဏံ ဝေမဇ္ဈံ အပုတ္တံ ဝါ ဟုတွာတိ ပရသဒ္ဓယောဂေ ပရတော ဘူတော
ဟုတွာ-သဒ္ဓေါ ဝစနသေသဘူတော ပယုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟူ၍၎င်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ-
ဋီကာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဖွင့်၌ “န စေတ္တ ပရာဝရယောဂေါ အပုတွာ နဒိ ပဗ္ဗတော အတိက္ကမ္မ
ပဗ္ဗတံ နဒိတိအာဒိသု ဝိယ”ဟူ၍၎င်း မိန့်ဆိုကုန်၏။ ။မူလဋီကာ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား
အာယုပ္ပမာဏံ ဝေမဇ္ဈံ အပုတ္တံ ဝါ ဟုတွာ-ဟုဖွင့်သော အဋ္ဌကထာဆရာအလိုအားဖြင့်

ဇာယတေ၊ ဧ။ ဓန္တိ ကတွာ၊ ဓံ-ဟူသော အသံကိုပြု၍။ ဒဏ္ဍော၊ ဒုတ်သည်။ ပတိတော၊ ကျ၏။] (ဤတွင် သောဓနာတရပ်ပြီး၏) ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သဒ္ဓဘေဒေါ၊ သဒ္ဓါ၏ပျက်ခြင်းသည်။ နေဝ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်သည်သာတည်း။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဟတ္ထတလေ၊ လက်ဝါးပြင်၌။ အာမလကံ ဝိယ၊ သျှစ်သျှားသီးကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ဆီးဖြူသီးကိုကဲ့သို့။ သဗ္ဗညေယံ၊ အလုံးစုံသော ဂေယျတရားကို။ ပစ္စက္ခံ ကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဌိတာနံ၊ တည်တော်မူ ကုန်သော။ မဟေသိနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဝစနေ၊ စကားတော်၌။ အက္ခရ-စိန္တကာနံ၊ အက္ခရာကိုကြံစည်ကုန်သောသဒ္ဓါဆရာတို့၏။ ဝိပုလာပေါ၊ အထွေထွေ အမျိုးမျိုး ပြောဆိုခြင်းသည်။ အဝသရံ၊ သက်ဝင်ခွင့်ကို။ နလဘတိ၊ မရ။ လဘတု၊ ရလိုကရပါစေ။ “နုတု၊ ရေချိုးပြီး၍။ ဂမနံ၊ သွားခြင်း။ ဘုတု၊ စားပြီး၍။ သယနံ၊ အိပ်ခြင်း။ ” ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသောပြုယုတ် တို့၌ကဲ့သို့။ ဝါကျုတ္တေန၊ ဝါကျ၏အနက်ဖြင့်။ သဒ္ဓသိဒ္ဓိတော၊ သဒ္ဓါ၏ ပြီးခြင်း ကြောင့်။ (သဒ္ဓဘေဒေါ၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။) ဣတိ၊ ဤသို့ ပရဝါဒီက ဆိုငြားအံ့။ ဝေမ္မိ၊ ဤသို့ပင်ပြီးငြားသော်လည်း။ ကိဉ္စိ အတ္ထံ၊ တစ်ခုတခုသော အကျိုးကို။ န စ သာဓေတိ၊ မပြီးစေနိုင်။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ပဒတ္ထော၊ ပုဒ်အနက်ကို။ ယဒိပိ လဗ္ဘတိ၊ ဧ။ ဝါကျုတ္တော ပန၊ သည်ကား။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒသဒါဠိမာဒိဝါကျာနိ ဝိယ၊ ဆယ်လုံးသော သလဲသီးတို့ အစရှိသော ဝါကျတို့၌ကဲ့သို့။ အသမ္ပန္နတ္ထတာယ၊ မစပ်သော

အပူတွာ နဒိံ ပဗ္ဗတော-ဟူရာ၌ နဒိ-ကား ထိုမှာဖက်-ပရ၊ ပဗ္ဗတ-ကား ဤမှာဖက်-ပဗ္ဗ၊ ထိုပုဗ္ဗ၏ ပရနှင့်ယှဉ်ရာ အပူတွာ-ဟု တွာ-ပစ္စည်းသက်သက်သို့ ဤ၌လည်း ဝေမဇ္ဈ-ကား ထိုမှာဖက်-ပရ၊ အာယုပ္ပမာဏ-ကား ဤမှာဖက်-ပဗ္ဗ၊ ၎င်းတို့၏ယှဉ်ရာ တွာပစ္စယန္တဟုတွာ- သဒ္ဓါကျေသော အပူတွာ ဟုတွာ-ဟူသော အံ့ကိုမှတ်အပ်၏။ အပူတွာ-ဟု ဆိုလိုသည်ဟူလို။ ။ ပရသဒ္ဓယောဂေါ၊ အာယုပ္ပမာဏ-ဟူသော ပုဗ္ဗ၏ ဝေမဇ္ဈ-ဟူသော ပရနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို။ ဂမ္မမာနေ၊ သိအပ်သော်။ ပရတော၊ ပရယောဂကြောင့်။ ဘူတော၊ ဖြစ်သော။ ဝစနေသေ-ဘူတော၊ သဒ္ဓါကြွင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဟုတွာ-သဒ္ဓေါ၊ ဟုတွာ-သဒ္ဓါကို။ ပယုတ္တော၊ ယှဉ်အပ် ၏-ဟု မူလဋီကာ၌ အံ့ပေး။

၁-ဤနိရုတ္တကစကား၏ ဥဒါဟရုဏ်တို့ကို နျာယကျမ်းမှ ဆောင်၍ပြသည်။ ထို့ကြောင့် “ပုဗ္ဗာပရိယာယောဂါ အပုဋိသမ္ပန္နတ္ထံ အပတ္တကံ” ဟူသော နျာယသုတ် (၅၊ ၂၊ ၁၀) ၏ အဖွင့်ဘာဿကျမ်း၌-

ယတြာနေကဿ ပဒဿ၊ ဝါကျဿ ဝါ ပုဗ္ဗာပရိယေန အန္ဓယယောဂေါ နတ္ထိတိ အသမ္ပ-
 န္နတ္ထတ္ထံ ဂယုတေ၊ တံ သမုဒါယတ္ထဿ အပါယာ (အပဂမတော) အပတ္တကံ။ ယထာ-ဒသ
 ဒါဠိမာနိ၊ ဆ ပူပါ၊ ကုဏ္ဍံ၊ အဇာဇိနံ၊ ပလလပိဏ္ဍော၊ အထ ရောရုကမေတံ ကုမာရိနံ ယေယံ၊
 တဿာ ပိတာ ပတိသိလောတိ- ဟု ဖွင့်ပြထားလေသည်။

ထိုတွင် ဒသ ဒါဠိမာနိ-သလဲသီးဆယ်လုံးတို့၊ ဆ ပူပါ- မုံ -ဆယ်ခုတို့-ဟူသောဤစကား
 ၂-ရပ်တို့၌ အချင်းချင်း ဆက်စပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့် အပတ္တကံ ဖြစ်သည်ဟူ၏။ ထို့ပြင်

အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရတ္တကံ၊ အကျိုးမရှိသည်။ ဟောတံ၊ ၎င်း။ ဣတံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ (န စ ကိဉ္စိ အတ္ထံ သာဓေတိ-ဟူသော စကား၏) အလိုတည်း။

နာမပဒေ၊ ကို။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အပ္ပယုတ္တာနိပိ၊ မယှဉ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ “အတ္ထိ၊ ဟောတံ၊ ဝိဇ္ဇတိ” တံ၊ ဝိဇ္ဇတိ ဟူကုန်သော။ ဝေရူပါနိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ကိရိယာပဒါနိ၊ တို့ကို။ အာနေတွာ၊ ရှိ။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာနိ၊ စပ်အပ်ကုန်၏။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ဉာယံ၊ နည်းနိဿယကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဟောတံသဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ ယောဇယိဿာမာတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဣမေ- သူတံ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ ဒေသနာပဋိညာပုစ္ဆာ- နိဂမနဝသေန၊ ဒေသနာ၏ပဋိညာဉ် အမေးပုစ္ဆာ နိဂုံးတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တေသု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဒေသု၊ တို့တွင်။ စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤအဋ္ဌကထာဆရာပြဆိုသောစကားသည်။ နိဒဿနမတ္ထံ၊ နည်းပြ စကားမျှသာတည်း။ အညေသုပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ မေဝ။ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဝေမာဒိသုပိ၊ ပုဒ်တို့တွင်လည်း။ ဧကေနပိ၊ တခုသောပုဒ်နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဟောတံ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ သမ္ပန္နံ၊ စပ်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတံ၊ မရောက်။ တထာသမ္ပန္နဝသေန၊ ထိုသို့စပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယောဂံ၊ ယှဉ်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတံ၊ မရောက်။ န စ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတံတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ အသဘာဝဓမ္မတ္တာ၊ သဘောတရားမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒဿ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာယောဂံ၊ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာနှင့် မယှဉ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ ထင်။ ဝိနာသဿ၊ ပျက်စီးခြင်း၏။ ဝိနာသော၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ ဝိနာသော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဥပ္ပါဒေါပိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ရှိငြားအံ့။ ဥပ္ပါဒေါပိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ ယေနဥပ္ပါဒေန၊ အကြင် (အသေးစိတ်) ဥပါဒ်ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်ရှိသည်။ (သိယာ၊ ၎င်း။) သောပိ၊

ကုဏ္ဍံ-ရေကရား၊ အဇာဇိနံ-ဆိတ်ရေ၊ ပလလပိဏ္ဍော-အသားစိုင်း၊ ဝါ-နှမ်းပုံ။ အထ-ထိုပြင်၊ ရောရုကံ-ဆတ်ရေ- ဆတ်ချို -ဆတ်သား၊ ဧတံ-ဤအရာသည်။ ကုမာရိနံ-မိန်းမပျိုတို့၏၊ ပေယျံ၊ သောက်ဖွယ်။ တဿာ၊ ထိုမိန်းမ၏၊ ပိတာ-အဘသည်၊ ပတိသီလော-အရှင်သဘော ရှိ၏၊ ဝါ-လူကြီးပေဘည်း-ဟူသော ဤစကားတို့လည်း အချင်းချင်းမစပ်ဆိုင်သောကြောင့် အပတ္တက ဖြစ်သည်ဟူ၏။ (ဋီပုဏိ-၌ ပတိသီလော ဝုဒ္ဓေါ-ဟု ဖွင့်ပြ၏။)
မဟာဋီကာ၌ အာဒိ-ဖြင့် ဤဘာသာ၌ ပြထားသော ဆပုပါ-စသည်တို့ကို၎င်း အဋ္ဌသာ- လိနိ (၇၂) ၌ ပြထားသော ကုသလာ ရူပံ စက္ခုမာ-စသည်တို့ကို၎င်း ယူအပ်၏။ (အရေး မကြီးလှသော်လည်း အရင်းအမြစ်နှင့်တကွ မှတ်သားနိုင်ရန် ထုတ်ပြသည်။)

ထိုအသေးစိတ်ဥပါဒ်သည်လည်း။ [၂၃၃]ဥပ္ပါဒေါ၊ ရှိပြန်သည်။ (သိယာ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ဤနည်းဖြင့်။ အနုဝဋ္ဌာနမေဝ၊ ရပ်တည်ခြင်းမရှိသည်သာလျှင်။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ လျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ သစေ ဟေယျာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ယဒိ ဝေ၊ သော်။ သမုဒယော ဟောတိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိအပ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ အံ။ (ဣတိ-တပုဒ်ကြော) အယံ ဒေါသော၊ ဤအဖြစ်သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ကို။ န အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ (ထို-ပါဌ်၌) မလိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေ၊ အရာအားဖြင့်။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ (ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ-ဟူသော) ဤပါဌ်၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဓ ပန၊ ဤကေစိဝါဒ၌ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ စွဲ၍ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုဖြစ်ခြင်း၏။ အတ္ထိဘာဝစောဒနာ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို စောဒနာခြင်းတည်း။ (စောဒနာ အရာ၌ ဇောတနာသင့်သည်၊ ထိုအလိုအားဖြင့်-ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းတည်း-ဟု အနက်ပေး)ဣတိ ကတ္တာ၊ ၍။ ဟောတိ ဇာယတိတိ၊ ဟူသောဤပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိစောဒနာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်စောဒနာခြင်းကို၊ ကတာ၊ ပြုအပ်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ န ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

၅၇၆။ ဣမေသံ သင်္ခါရာဒီနံ၊ ဤသင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ မည်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အစရှိသည်တို့ကို။ (လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။)တေသံ၊ ဣဒပ္ပစ္စယမည်သော အကြောင်းတရားတို့၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်သည်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ မည်၏။ သော ဘာဝေါ၊ ထိုအဖြစ်သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ ဘာဝေါ စ နာမာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုပါဌ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ယေနာကာရေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အစရှိသည်တို့သည်။ သင်္ခါရာဒိ-ပါတုဘာဝဟေတု၊ သင်္ခါရအစရှိသည်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌ အကြောင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းငှါ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိအာကာရဝိသေသေ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အခြင်းအရာအထူးဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာအထူးဟု ဆိုအပ်သော။ တသ္မိံ ဝိကာရေ၊ ထိုအမှုအရာအထူး၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဒေါ-ဟူသော။ အယံ သမညာ၊ ဤအမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)ဣတိ၊ ဤကားအနက်တည်း။ တေသံ ဝါဒီနံ၊ ထိုဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တံ မညနံ၊ ထိုထင်မှတ်ခြင်းသည်။ ဟေတုဝဇန-တောတိ၊ ကား။ ဟေတုဘာဝဝစနတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဟောခြင်းကြောင့်။ (ဘာဝ-ကြေသည်ဟု ပြ၏)

၅၇၇။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဒေါ ဌံ။ ။သမုပ္ပါဒ-ပဓာန ဝစန-
 ဝိညေယျော၊ သမုပ္ပါဒ-ဟူသော ပဓာနသဒ္ဒါဖြင့်သိအပ်သော။ သသတ္တိကော၊
 အစွမ်းသတ္တိနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိပရိတံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။
 အဇာနန္တာနံ၊ မသိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ (ယာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၌ စပ်)
 အညတ္ထ၊ တပါးသောအရာ၌။ ဘာဝသာဓနဿ၊ ဖြစ်သော။ သမုပ္ပါဒသဒ္ဒဿ၊
 သမုပ္ပါဒ-သဒ္ဒါကို။ ဒဿနတော၊ တွေ့ရခြင်းကြောင့်။ တထာ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊
 ဤအရာ၌လည်း။ ဗျဉ္ဇနန္တာယာယ၊ သဒ္ဒါရိပ်ဖြင့်။ အယံ ဥပ္ပါဒေါယေဝ၊
 ဤဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကို။ န(ဝုတ္တော)၊
 မဟောအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ယာ သညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအမှတ်
 သညာကို။ ဣမဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဒဿ၊ ပုဒ်၏။ ဧဝံ ဣဒါနိ ဝုစ္စမာနာကာရေန၊
 ဤသို့ ယခုပင်ဆိုအပ်လတံ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊
 ရှိ။ ဝူပသမေတဗ္ဗာ၊ ငြိမ်းစေအပ်၏။ ဝိနောဒေတဗ္ဗာ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်၏။

ဒွေဓာတိ ဂါထာယ၊ ဌံ။ အယံ၊ ဤဆိုလတံ့သည်ကား။ သင်္ခေပတ္တော၊
 အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသမ္မဟော၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရား
 အပေါင်းသည်။ ပစ္စေတဗ္ဗတော၊ ရှေးရှုကပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊
 မျက်မှောက်သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိစ္စော စ၊ ပဋိစ္စလည်းမည်၏။
 သော၊ ထိုပဋိစ္စမည်သော အကျိုးတရားသည်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊
 ကြောင့်။ သမုပ္ပါဒေါ စ၊ သမုပ္ပါဒလည်းမည်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။
 ဝါ၊ ကား။ ကာရဏသာမဂ္ဂံ၊ အကြောင်းတို့၏ညီညွတ်ခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမှီ၍။
 အပစ္စက္ခာယ၊ မစွန့်မူ၍။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပင်
 လျှင်။ (ဝေ-ဖြင့် သမုပ္ပါဒ-ပုဒ်ပြီးပုံမှာ ရှေးဝိကပ်နှင့် မထူးပြီဟု ပြသည်)ဣတိ စ၊
 ဤသို့၎င်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွေဓာ၊ အားဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ပဋိစ္စ-
 သမုပ္ပါဒ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တဿ၊ ထိုပစ္စယုပ္ပန် တရားအပေါင်း၏။ ပစ္စယဓမ္မောပိ၊ အကြောင်းတရား
 ကိုလည်း။ ဖလူပစာရေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဣစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။
 ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအနက်အကျဉ်းတည်း။

ပစ္စယတာယာတိ၊ ကား။ ပစ္စယသမ္မဟတော၊ အကြောင်းအပေါင်း
 ကြောင့်။ ပဝတ္တောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်သော။ ဓမ္မသမ္မဟောတိ၊ ကား။
 ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မပုဉ္ဇော၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအစုတည်း။ ပတိယမာနောတိ၊ ကား။
 ဉာဏဂတိယာ၊ ဉာဏ်၏ သွားခြင်းဖြင့်။ အဘိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဥပေယမာနော၊
 ကပ်အပ်သိအပ်သည်ရှိသော်။ အဘိသမိယမာနော၊ ရှေးရှုတွေ့အပ်သည်ရှိသော်။

ဝါ၊ မျက်မှောက်သိအပ်သည်ရှိသော်။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိတာယ သုခါယ စာတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရဟိတာယ စ၊ လောကုတ္တရာစီးပွားအလို့ငှါ ၎င်း။ လောကုတ္တရသုခါယ စ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာအလို့ငှါ၎င်း။ ။ ဧကေ-
 ကဿ၊ တပါးတပါးချင်း၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါ၌ သော်လည်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သဟ၊ တက။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [၂၃၄] အဟေတုတော စ၊ အကြောင်းကင်းသောအားဖြင့်၎င်း။ ဝိသမ-
 ဟေတုတော စ၊ မညီညွတ်သော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ မဟုတ်မမှန်သော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သမ္မာ၊ မှန်စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဟ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဧကဇ္ဈိ၊ တပေါင်းတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကဿ၊ ကား။) အန္တမသော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုး တရားတို့၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်တည်း။ န ပစ္စက္ခာယာတိ၊ ကား။ အပ္ပဋိက္ခိ-
 ပိတာ၊ မပယ်မှု၍။ အတ္တံနော၊ ၏။ ပစ္စယဘူတဓမ္မသမုဒါယေန၊ အကြောင်းဖြစ် ၍ ဖြစ်သောတရားအပေါင်းဟုဆိုအပ်သော။ ဧကေနစိ၊ တစုံတခုသောအကြောင်း နှင့်။ န ဝိနာ၊ မကင်းမှု၍။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တဿာတိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော။ ယာယံ ပစ္စယပ္ပန္နဓမ္မသမ္ပဟော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဿ၊ ထိုပစ္စယပ္ပန်တရားအပေါင်း၏။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ အစ ရှိသော။ အယံ ဟေတုသမ္ပဟော၊ ဤအကြောင်းအပေါင်းသည်။ တပ္ပစ္စယတ္တာ-
 တိ ဧတေန၊ ဟူသောဤဟိတ်ပါဌ်ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပစ္စယေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ မည် သော အကျိုးတရားအပေါင်း၏ အကြောင်း၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသမညာ၊ ဟူသော အမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ယထာ လောကေတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်စွာ။ လောကေ၊ ၌။ မထိတံ၊ (အကြောင်းဖြစ်သော) ရက်တက်ရေကို။ ပိတ္တန္တိ စ၊ သည်းခြေဟူ၍ ၎င်း။ (သီမ္ဗန္တိ ပိတ္တမဗ္ဗိလံ-ဟူ၍) ဒဓိ၊ နှိုဓမ်းကို။ သုရာတိ စ၊ သေရည်ဟူ၍ ၎င်း။ တိပုသံ၊ သခွါးငပြုတ်ကို။ ဝါ၊ ကဆစ်သခွါးသီးကို။ ဇရောတိ စ၊ အဖျားရောဂါဟူ၍၎င်း။ ဂုဠော၊ တင်လဲကို။ သေမှောတိ စ၊ သလိပ်ခဲဟူ၍ ၎င်း။ ဃတံ၊ ထောပတ်ကို။ အာယူတိ စ၊ အသက်ဟူ၍၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းကို။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏အမည်ဝေါဟာရဖြင့်။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဖလုပစာရေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-နှိုဓမ်းမှ သေရည်ဖြစ်နိုင်ခဲ့လျှင် ဤပါဌ်အနက်သင့်ရာ၏။ သို့မဟုတ် သုရာ-ဟု ရှိရာ တွင် ခီရံ-ဟု ရှိလျှင် သင့်ရာ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ခီရံ၊ နှိုရည်ကို။ ဒဓိတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဟု အနက်ပေးရာ၏။

၅၇၈။ ပဋိစ္စ-သဒ္ဓေါ၊ ဌံ။ ပဋိ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဘိဗုဒ္ဓတ္ထော၊ ရှေးရှုဟူသော အနက်ရှိ၏။ ဣစ္စ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဂမ္မတ္ထော၊ ရောက်အပ်သည်ဟူသော အနက် ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿန္တော၊ ရှိ။ ပဋိမုခမိတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကဿ၊ အဘယ်၏။ ဝါ၊ သို့။ ပဋိမုခံ ပန၊ ရှေးရှုပြုပါသနည်း။ ကေန ဝါ၊ အဘယ် သည်မူလည်း။ ဣတော၊ ရောက်အပ်သနည်း။ ကော ဝါ၊ အဘယ်အရာသို့မူလည်း။ ဣတော၊ ရောက်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထယေ၊ စောဒနာသုံးပါး အပေါင်း၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးစောဒနာကို။ ဝိဿဇ္ဇန္တော၊ ဖြေလိုသည်ဖြစ်၍။ ဟေတုသမ္ပဟောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ ပစ္ဆိမစောဒနာကို ဖြေခြင်း၏အကြောင်းကား။ တသ္မိံ၊ ထိုပစ္ဆိမစောဒနာကို။ ဝိဿဇ္ဇေ၊ ဖြေအပ်သည်ရှိသော်။ ဟေတုသမ္ပဟော နာမ၊ မည်သည်။ ပစ္စယ- သာမဂ္ဂိ၊ အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်းအပေါင်းတို့။ အညမညဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သို့။ ပဋိမုခံ၊ ရှေးရှု။ အညမညေနေဝစ၊ အချင်းချင်းသည်သာလျှင်လည်း။ ဣတော၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ ဝိဿဇ္ဇောဝိ၊ ဖြေအပ်ပြီးသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ သဟိတေတိ၊ ကား။ သမုဒိတေ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိနိဗ္ဗုတ္ထော၊ အသီးအခြားမခွဲခြမ်းအပ် ကုန်သော။ သောတိ၊ ကား။ ဟေတုသမ္ပဟော၊ ကို။ သမုပ္ပါဒေါဣတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။)

ပါတုဘာဝါယာတိ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ အဝိဇ္ဇာဝိ၊ ကိုသာလျှင်။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမံ ဝုတ္တာ၊ ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကောဝိ၊ တခုတည်းသာလျှင်။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သဟဇာတဓမ္မဝတ္ထုအာရမ္မဏာဒယော စ၊ သဟဇာတ်တရား ဝတ္ထု အာရုံ အစရှိသောတရားတို့သည်၎င်း။ ယောနိသော- မနသိကာရာဒယော စ၊ တို့သည်၎င်း။ တဏှုပါဒါနာဒယော စ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ၎င်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ သင်္ခါရုပ္ပါဒေန၊ သင်္ခါရတို့ကို ဖြစ်စေရာ၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သဟကာရိကာရဏံ၊ တကွဆုံလျက်ပြုဖက်ဖြစ်သော အကြောင်း သည်။ ဟောန္တိယေဝိ၊ သာလျှင်တည်း။ ဝိညာဏာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။ (ပစ္စယာ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။) သင်္ခါရာဒယောပိ၊ စသည်တို့ကိုလည်း။ ဝေံ၊ တူ။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိ။ပ။ ဟေတုသမ္ပဟောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သာဓာရဏဖလနိပ္ပါဒကဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ တံသမ္ပဟပရိယာ- ပနာနံ၊ ထိုအကြောင်းအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဟေတုဓမ္မာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့အား၊ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏဿ၊ ဆက်ဆံသော။ ဖလဿ၊ ကို။ နိဗ္ဗုတ္တကဘာဝေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေကလ္လဋ္ဌေနာတိ၊

ကား။ အနုနဘာဝေန၊ မယုတ်လျော့သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိ-
 ဟေတုသမ္ပဟေ၊ ထိုအကြောင်းအပေါင်း၌၊ ဝါ၊ တွင်။ ဧတံ ဖလံ၊ ဤအကျိုး
 သည်။ ဧကစ္စာသာဓာရဏဉ္စ၊ အချို့အကြောင်းတို့အား မဆက်ဆံသည်၎င်း။
 ဧကစ္စေဟေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ နိဗ္ဗုတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၎င်း။ သိယာ၊
 ဖြစ်ငြားအံ့။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ပစ္စယဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အညမညာ-
 ပေက္ခာ၊ အချင်းချင်းကို ငဲ့ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိမုဒဂမနာ-
 ဘာဝတော၊ အချင်းချင်း ငဲ့ခြင်းဟူသော ရှေးရှုရောက်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။
 ပဋိစ္စတ္တော၊ ပဋိစ္စအနက်သည်။ န ပရိပူရေယျ၊ မပြည့်စုံရာ။ ဣတိ၊ ဤတွင်
 တရပ်ပြီး၏။ သာမဂ္ဂိအင်္ဂါနန္တိ၊ ကား။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ၊ ၏။ အင်္ဂဘူတာနံ၊
 အင်္ဂါဖြစ်၍ဖြစ်သော အစိတ်တို့တွင်။ သမ္ပဟိနံ၊ အပေါင်းနှင့်စပ်သော အစိတ်
 တို့တွင်။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ [၂၃၅]၊ ဆက်။ ဧတံ သာမိဝစနံ၊ ကို။
 နိဒ္ဒါရဏေ၊ ၌။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဖလဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သဟိတတာ နာမ၊ တကွ
 ဖြစ်သည်၏အဖြစ်မည်သည်ကား။ ဝိသု၊ အသီးအသီး။ အဘာဝေါ၊ မဖြစ်ခြင်း-
 မရှိခြင်းတည်း။ ဟေတုဓမ္မာနံ ဝိယ၊ တို့၏ကဲ့သို့။ အညမညာပေက္ခာ၊ အချင်း
 ချင်းကိုငဲ့ခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညမညံ အဝိနိဗ္ဗောဂ-
 ဝုတ္တိဓမ္မတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ အဝိနိဗ္ဗောဂဂု-
 ဟဏံ၊ အဝိနိဗ္ဗောဂကိုယူခြင်း ဆိုခြင်းသည်။ ရူပဓမ္မာနမ္ပိ၊ ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း။
 သင်္ဂဏနတ္ထံ၊ သိမ်းယူခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာ
 အားဖြင့် (ဆိုလိုလတ်သော်)။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ၊ ဆိုအပ်
 လေရာ၏။

၅၇၉။ ပစ္စယတာတိ၊ ကား။ အဝိဒ္ဓာဒိကော၊ အစရှိသော။ အယံ ပစ္စယ-
 သမ္ပဟော၊ ဤအကြောင်းအပေါင်းသည်။ အညောညန္တိ၊ ကား။ အညမညံ၊
 အချင်းချင်း။ ပဋိစ္စာတိ၊ ကား။ နိဿယာ၊ ၍။ သဟကာရိကာရဏံ၊ ကို။ လဒ္ဒါ၊
 ရ၍။ သမန္တိ၊ ကား။ အဝိသမံ၊ အညီအညွတ်။ အဝေကလ္လေန၊ မချိုတဲ့သည်၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ သဟာတိ၊ ကား။ ဧကဗ္ဗံ၊ တပေါင်းတည်း။ ဓမ္မေတိ၊ ကား။
 အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စယပုန္ဒဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။
 တတောပိ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဧဝံ ပဋိစ္စသမ္ပပ္ပါဒေတိ၊ ဤသို့ပဋိစ္စ-
 သမ္ပပ္ပါဒ်ဟူ၍။ မုနိနာ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ယောဇနာ၊ ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။) အပဋိစ္စ၊ မစွဲမူ၍။ န၊ မဟုတ်။ ပဋိစ္စေဝ၊
 စွဲမိ၍သာလျှင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝဓာရဏတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊
 ပြတော်မူသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည်။ ဂါထာယံ၊ ၌။ ဝေ-ကာရော၊ ဝေ-
 သဒ္ဓါကို။ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌောတိ၊ ချေ၍ပြအပ်သည်ဟူ၍။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။
 ဧကေကဒေသန္တိ၊ ကား။ ဖလသမုဒါယဿ၊ အကျိုးအပေါင်း၏။ ဧက-
 ဒေသေကဒေသံ၊ အစိတ်အစိတ်ကို။ ဘာဂသော၊ အဖို့အဖို့အားဖြင့်၊ ဝါ။

အပိုင်းအပိုင်းအားဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုဗ္ဗာပရဘာဝေနာတိ၊ ကား။
 ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဧဝံ၊ ဤစကားရပ်ကို။
 ရူပါရူပကလာပုပ္ပါဒနံ၊ ရုပ်ကလာပ်နာမ်ကလာပ်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊
 ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ အတ္တာနုသာရဝေါဟာရကုသလေနာတိ၊ ကား။ ပရမတ္ထဓမ္မာ-
 နုဂတဝေါဟာရနိပုဏေန၊ ပရမတ္ထတရားသို့ အစဉ်လိုက်သော အမည်ဝေါဟာရ၌
 ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတော်မူသော။

၅၇၀။ ပုရိမေန၊ သော။ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ ကို။
 (ကာတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) သဿတာဒိနန္တိ၊ ကား။ သဿတဘာဝါဒိနံ၊ သဿတ-
 အဖြစ်အစရှိသည်တို့၏။ (ဘာဝ-ကြေသည်ဟု ပြသည်) ဝါ၊ ကား။ သဿတ-
 ဝါဒါဒိနံ၊ ဝါဒအစရှိသည်တို့၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဿတာဒိသဟစရိတာ၊ သဿတ
 စသည်တို့နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ (သိမ္မနှင့်အညီပင်) ဝါဒါပိ၊ တို့ကိုလည်း။
 သဿတာဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကိံယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း
 ဟူမူ) ဒုက္ခဒေသနာ၊ ဒုက္ခကိုဟောတော်မူသော တရားကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။
 (ဝုစ္စတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဥစ္စေဒါဒိတိ ဧတ္တာပိ၊ ဤပုဒ်၌လည်း။ ဧသေဝ
 နယော၊ တည်း။ ဝိနာသော၊ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ ဝိဿာတော၊ မည်၏။ ပဟာနံ၊
 ပယ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဉာယောတိ၊ ကား။ အန္တဒ္ဓယဝိရဟိ-
 တာ၊ အစွန်းအဖို့နှစ်ပါးအပေါင်းမှကင်းသော။ မဇ္ဈိမာ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိပတ္တိ၊
 ပဋိပတ်တည်း။

ပဝတ္တိဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ ပဝတ္တိဘူတာနံ၊ ပဝတ္တိဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ကိလေသဝဇ္ဇာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။
 သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာတိ အာဒိနယပုဝတ္ထော၊ ဤသို့အစရှိသော
 နည်းဖြင့် ဖြစ်သောဝါဒသည်။ သဿတဝါဒေါ၊ မည်၏။ နတ္ထိ ဟေတု။ပ။
 နယပုဝတ္ထော၊ ဝါဒသည်။ အဟေတုဝါဒေါ၊ မည်၏။ ပကတိ အဏုကာလာ-
 ဒိဝသေန၊ ကာလစသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊
 ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သောဝါဒသည်။ ဝိသမဟေတုဝါဒေါ၊ မည်၏။
 ဣဿရပုရိသပဇာပတိဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဝသဝတ္တိဝါဒါ၊ မည်ကုန်၏ ။ စ၊ ဆက်။
 ဧတ္ထ၊ ဤဝါဒတို့တွင်။ အဟေတုဝါဒဂ္ဂဟဏေနော၊ ဝါဒကိုယူခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။
 သဘာဝနိယတိယဒိစ္ဆာဝါဒါနမ္ပိ၊ ဝါဒတို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

၁-ပုရိသဝါဒ ပဇာပတိဝါဒတို့သည် ဣဿရဝါဒနှင့် ထပ်တူပင်ဖြစ်သည်။ အမည်မျှသာ
 ထူးသည်။ ထို့ကြောင့် အနုဋီ ၃-၆၅၅ ၌ ယထာ စ ဣဿရော၊ ဧဝံ ပဇာပတိ၊ ပုရိသော စ၊
 နာမမတ္ထမေဝ ဟေတ္ထ ဝိသေသော-ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ သို့သော် ယခုခေတ် သမယန္တရ-
 ဝါဒတို့၌ကား ပုရိသဝါဒ မထင်ရှားပေ။

ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ စက္ခု ဝေ၊ သည်ပင်လျှင်။ စက္ခုဿ၊ စက္ခု၏။
 ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ ဝေမာဒိကော၊ ဤသို့အစရှိသောဝါဒသည်။
 ဝိသမဟေတုဝါဒေါ၊ မည်၏။ ဣဿရာဒိဝါဒေါ၊ အစရှိသော ဝါဒသည်။
 အဟေတုဝါဒန္တောဂဓော၊ ဝါဒ၌အတွင်းဝင်၏။ သဘာဝေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။
 ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိဝါဒေါ၊ ဤသို့သောဝါဒသည်။
 ဝသဝတ္တိဝါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ [၂၃၆]ဟိ၊ မှန်။
 ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ၊ ဖြင့်။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးသည်။ ကိံ (အတ္တိ)၊ အဘယ်မှာ
 ရှိအံ့နည်း။ (နတ္ထိ ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။)ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါဒယာ၊ တည်း။
 (ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း-ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ် ယူစေလို၏)သမုပ္ပါဒ-
 ပဒေန၊ ဖြင့်။ ပရိဒီပိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇနာ၊
 ကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။)ပန၊ ဆက်။ ပရိဒီပနဿ၊ ပြခြင်း၏။ အဝိပရိတကာရဏံ၊
 မဖောက်မပြန် မှန်သောအကြောင်းကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယံ ဓမ္မာနံ
 ဥပ္ပတ္တိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိဟတာတိ၊ ကား။ အဗ္ဘာဟတာ၊
 ပယ်သတ်အပ်ကုန်၏။ ပုရိမပုရိမပစ္စယဝသေနာတိ ဣမိနာ၊ ဤပါ၌ဖြင့်။
 အဝိစ္ဆေဒဝသေန၊ မပြတ်စဲသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်နေသော။
 ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဝတ္တကံ၊ ဒိဋ္ဌိကို နစ်စေတတ်သော။ ဟေတုဖလပုဗ္ဗန္တံ၊ အကြောင်း
 အကျိုးတို့၏ အစဉ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကုတော ဥစ္ဆေဒေါတိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဥစ္ဆေဒါဘာဝကထနေနေဝ၊
 ပြတ်စဲခြင်း၏ မရှိခြင်းကိုဆိုခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဥစ္ဆေဒဝါဒဿာပိ၊ ဝါဒ၏လည်း။
 အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

တဿာ တဿာ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဟေတုပစ္စယ-
 သမဝါယေ၊ ထိုထိုအကြောင်းပစ္စည်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊
 သော်။)သန္တတိံ အဝိစ္ဆိန္ဒိတောတိ၊ ကား။ ဟေတုဖလပုဗ္ဗန္တသင်္ခါတဿ၊ ဟု
 ဆိုအပ်သော။ သန္တာနဿ၊ သန္တာန်၏။ အဝိစ္ဆိန္ဒနေန၊ မပြတ်စဲသောအားဖြင့်။
 တေသံ တေသံ ပစ္စယပုဗ္ဗန္တဓမ္မာနံ၊ ထိုထို ပစ္စယပုဗ္ဗန်တရားတို့၏။ သမ္ဘဝတော
 ဥပ္ပဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သဿတုစ္ဆေဒသင်္ခါတံ၊ သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒဟု
 ဆိုအပ်သော။ အန္တဒ္ဓယံ၊ သို့။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ ယထာသကံ၊
 အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မိမိ မိမိနှင့်သက်ဆိုင်ကုန်သော။

၁-သမ္ဘဝတော-ပုဒ်နှင့် ကတ္တာမတူသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဤသို့ ဖွင့်ဟန်ရှိ၏။
 သို့သော် သမ္ဘဝန္တိ-ဟု ကတ္တာဟောကြိယာနှင့် ရှိလျှင် တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ-အရ
 တေ တေ ဓမ္မာ-ဟု ကတ္တာဖြစ်လျက် တူသောကတ္တာရှိသည်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ရှိရင်းအဘိုင်း “သန္တတိံ၊ ကို။ အဝိစ္ဆိန္ဒိတော၊ မပြတ်မူ၍၊ ဝါ၊ မပြတ်စဲစေမူ၍”ဟု
 အနက်ပေးလျှင်လည်း သင့်ရာသည်သာတည်း။

ပစ္စယေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနုရူပဖလပ္ပတ္တိ၊ လျော်သော အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို။
 ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပေတဘ၊ ၎င်း။ ကမ္မဝဋ္ဋဿ စ၊
 ကမ္မဝဋ္ဋ၏၎င်း။ ဝိပါကဝဋ္ဋဿ စ၊ ၎င်း။ ဘိန္နသဘာဝတ္တာ စ၊ ကဲ့ပြားသော
 သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘိန္နကာလတ္တာ စ၊ ကဲ့ပြားသောကာလ
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ “သော၊ ထိုသူသည်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သော၊
 ထိုသူသည်ပင်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။” ဣတိဝါဒပုဟာနံ၊ ဤသို့ဖြစ်သော
 ဝါဒကိုပယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း)ဟိ၊ မှန်။ ကုသလာကုသလက္ခန္ဓပု-
 ဝတ္တိယံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊
 သော်။) ကာရကဝေါဟာရော၊ ပြုသူဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း)။
 ဝိပါကက္ခန္ဓပုဝတ္တိယံ၊ ၌၊ ဝါ၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝေဒကဝေါဟာရော၊
 ခံစားသူဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း)။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ယသ္မိံ
 သန္တာနေ၊ အကြင်ရုပ်နာမ် အစဉ်သန္တာန်၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်၏။
 တတ္ထေဝ၊ ထိုသန္တာန်၌သာလျှင်။ တဿ၊ ထိုကံ၏။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။
 နိဗ္ဗတ္တနဒေတာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ “အညော၊ တပါးသောသူသည်။ ကရောတိ၊
 ၎င်း။ အညော၊ သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ၎င်း။” ဣတိဝါဒပုဟာနံ၊ သည်။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း)ဟိ၊ မှန်။ ကတဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသောကံ၏။ ဝိနာသော ဝါ၊
 ပျက်စီးခြင်းသည်၎င်း။ အကတဿ၊ မပြုအပ်သောကံ၏။ အဗ္ဘာဂမော ဝါ၊
 အသစ်လာရောက်ခြင်းသည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိဝေါဟာရော၊
 မိန်းမယောက်ျား အစရှိသော အမည်ဝေါဟာရသည်။ (သိမ္မုနှင့်အညီပင်)
 ဇနပဒနိရုတ္တိ၊ နယ်ပယ်သုံးအမည် သဒ္ဒါမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနယ်ပယ်သုံးအမည်၌။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဏ္ဍိတာပိ၊ တို့သည်လည်း။ လောကေ၊ ၌။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊
 တို့ကို။ အာနေထ၊ ဆောင်ခဲ့ကုန်လော့၊ ဝါ၊ ခေါ်ခဲ့ကုန်လော့။ (သိမ္မုနှင့်
 အညီပင်) နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ အာဂစ္ဆတု၊ လာစေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 အဝတု၊ မဆိုမူ၍။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမ။ ပုရိသော၊ ယောက်ျား။ ဣတေဝ၊ ဤသို့
 သာလျှင်။ ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤအရာ
 သည်။ ဣတ္ထိ ဝေ၊ မိန်းမစင်စစ်သာလျှင်တည်း။ အယံ၊ သည်။ ပုရိသော ဝေ၊
 ယောက်ျားစင်စစ် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပရိညာတဝတ္ထုကာနံ၊
 ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်သေးသော ရုပ်နာမ်ဝတ္ထုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အဘိ-
 နိဝေသော၊ မြဲမြံစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ကို။
 ဇာနန္တဿ၊ သိသော။ ဝိဒ္ဓသုနော ပန၊ ပညာရှိအားမူကား။ တထာ တထာ၊
 ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ အကြောင်းအကျိုးတရားတို့ကို။
 ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညတ္တိမတ္တတော၊ ပညတ်ခြင်းမျှ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဝေါဟာရော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တနည်းကား။) ပညတ္တိမတ္တတော၊ ပညတ်ခြင်းမျှ၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ (ဘာဝ-ကြေ)တတ္ထ၊ ထိုမိန်းမယောက်ျားစသော ပညတ်၌။ ပရမတ္ထ-

တော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောအနက်သဘောအားဖြင့်။ အဘိနိဝေသော၊
 သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇနပဒနိရုတ္တိယာ အနဘိနိဝေ-
 သောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သမညာယာတိ၊ ကား။ လောကသမညာယ၊
 လူတို့၏အမည်ပညတ်ကို၊ ဝါ၊ လောကသုံး အမည်ပညတ်ကို။ အနတိဓာဝနန္တိ၊
 ကား။ အနတိက္ကမနံ၊ မကျော်လွန်ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ သတ္တောတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ဣ၊ ဤအရာ၌။ သတ္တော၊ သတ္တဝါကား။ ကော၊
 အဘယ်နည်း။ ရူပံ ကိံ ၊ ရုပ်လော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝေဒနာဒယော ကိံ ၊
 ဝေဒနာစသည်တို့လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဂံ၊ ဝေဒနာခြင်းကို။ အကတွာ၊
 မပြုမူ၍။ လောကသမညာဝသေနေဝ၊ လောကသုံးအမည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်
 သာလျှင်။ လောကိယေဟိ၊ လောက၌ အကျုံးဝင်သောလူတို့သည်။ (ဝေါဟ-
 ရိတော)ဝိယ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သကဲ့သို့။ လောကိယော၊ ဖြစ်သော။ အတ္တော၊
 အနက်ခြစ်ကို။ သမညံ အဝိလသန္တေန၊ အမည်ကို မကျော်လွန်သည်ဖြစ်၍။
 ဝေါဟရိတဗ္ဗော၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။

အပရော၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တပါးသော။ နယော၊ ကို။ (မယာ၊ သည်။
 ဝုစ္စတော၊ ၏။) ပစ္စေတံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှေးရှုတွေ့ခြင်းငှါ၊ ဝါ၊ မျက်မှောက်သိခြင်းငှါ။
 အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယော၊
 အကြင်သူသည်။ နံ၊ ထိုအကြောင်းတရားကို။ ပစ္စေတိ အဘိသမေတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်
 ရှေးရှုတွေ့၏။ ဝါ၊ မျက်မှောက်သိ၏။ တဿ၊ ထိုသူအား။ အစ္စန္တမေဝ၊ စင်စစ်
 သာလျှင်။ ဒုက္ခဝပသမာယ၊ ဒုက္ခ၏ငြိမ်းခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ သမ္မာ စ၊
 ပြည့်စုံစွာ၎င်း။ သဟ စ၊ တကွ၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယဓမ္မော၊ သည်။ အတ္တနော၊
 ၏။ ဖလံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တော၊ ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ [၂၃၇]သမ္ပုဏ္ဏမေဝ၊
 ပြည့်စုံစွာသာလျှင်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဝိကလံ၊ ချို့တဲ့စွာ၊ ဝါ၊ မပြည့်မစုံ။
 န(ဥပ္ပါဒေတိ)၊ မဖြစ်စေ။ ယေ စ ဓမ္မေ၊ အကြင် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကိုလည်း။
 ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးစုံတို့ကို။ သဟေဝ၊ တပေါင်းတည်း
 သာလျှင်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဧကေကံ၊ တခုချင်း တခုချင်း။ န(ဥပ္ပါဒေတိ)၊
 မဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုအကြောင်းတရားသည်။ ပဋိစ္စော စ၊
 ရှေးရှုတွေ့အပ် - မျက်မှောက် သိအပ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ သမုပ္ပါဒေါ စ၊
 အပြည့်အစုံ တပေါင်းတည်းဖြစ်စေတတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ပဋိစ္စ ပဋိမုခံ ဣတွာ၊ ရှေးရှု
 ရောက်၍။ ကာရဏသမဂ္ဂိံ ၊ အကြောင်းတို့၏ညီညွတ်ခြင်းကို။ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ၊
 မပယ်မစွန့်မူ၍။ သဟိတေ၊ တကွဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ပဋိမုခဂမနံ၊

ရှေးရှုရောက်ခြင်းဟူသည်။ ပစ္စယဿ၊ ၎င်း။ (ဘာဝ-ဥပ္ပါဒနံ-တို့၌ စပ်)ကာရဏ-
 သာမဂ္ဂိယာ၊ အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ ညီညွတ်သောအကြောင်း
 အပေါင်း၏။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အစိတ်အပိုင်းအင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဖလဿ၊ ကို။
 ဥပ္ပါဒနမေဝ၊ ဖြစ်စေခြင်းသာလျှင်တည်း။ စ၊ တပါး၊ ဝါ၊ ဆက်။ အပ္ပဋ္ဌိက္ခိပိ-
 တ္တာတိ၊ ကား။ တာယ ကာရဏသာမဂ္ဂိယာ၊ နှင့်။ န ဝိနာ၊ မကင်းမူ၍။
 “အင်္ဂဘာဝံ၊ သို့။ အဂန္နာ၊ မရောက်မူ၍။ သယမေဝ၊ မိမိချည်းသာလျှင်။
 န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။” ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧတေန၊ ဤအပ္ပဋ္ဌိက္ခိပိ-
 တ္တာသောပါဌ်ဖြင့်။ ကာရဏဗဟုတာ၊ အကြောင်းတို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကို။
 ဒဿိတာ၊ ပြအပ်၏။ သဟိတေတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယပ္ပန္နဓမ္မဗဟုတာ၊
 ပစ္စယပ္ပန်တရားတို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဒဿိတာ၊ ၎င်း။) ဥဘယေနာပိ၊
 ဖြင့်လည်း။ ဧကေတော၊ တပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ ဧကံ၊ တပါးသော
 အကျိုးသည်။ န၊ မဖြစ်။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝုစ္စ-
 မာနော၊ သော။ သာသနနယော၊ နည်းကို။ ဒီပိတော၊ ပြအပ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။

အထ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ ရှေးရှုရောက်ထိုက်-ရထိုက်သော။ ပစ္စယံ၊ ကို။
 ပဋိစ္စ ပဋိဂန္နာ၊ ရှေးရှုရောက်၍-ရ၍။ တေန၊ ထိုအကြောင်းနှင့်။ န ဝိနာ၊
 မကင်းမူ၍။ သမ္ပန္နဿ၊ စပ်သောအကျိုး၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပဋိစ္စ-
 သမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝစနတ္တ၌။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ ကား။
 (တနည်း)ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ သမုပ္ပါဒပုဓာနဝစနဝိညေယျော၊
 သမုပ္ပါဒ-ဟူသော ပဓာနသဒ္ဒါဖြင့် သိအပ်သော။ (၅၇၇-စာပိုဒ်နှင့်လျော်သော
 အနက်ဖြစ်သည်) ဝါ၊ သမုပ္ပါဒပြဓာန်းသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-သဒ္ဒါဖြင့် သိအပ်
 သော။ (နှာ ၂၃၉-၌ ဆိုလတံ့သော သမုပ္ပါဒပဓာနေန ဝစနေန-ဟူသော ပါဌ်နှင့်
 လျော်သော အနက်ဖြစ်သည်) သသတ္တိကော၊ အစွမ်းသတ္တိနှင့်တကွဖြစ်သော။
 ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုဝစနတ္တ၌။
 ပဋိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲမီ၍-ရှေးရှုရောက်၍
 နည်း။ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဤသို့ မေးသင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၎င်း။ သော စ၊ ထိုပစ္စေတဗ္ဗသည်လည်း။ ပစ္စယဓမ္မော၊ အကြောင်း
 တရားပေတည်း။ ဣတိ ကတော၊ ၎င်း။ ပစ္စယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣဒါနိ၊ ၎င်း။
 ပဋိစ္စသဒ္ဒဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပဋိဂန္နာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ကာရဏဿ၊
 ၎င်း။ သတ္တာဝေန၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သီမုနှင့်အညီပင်)တပ္ပဋ္ဌိလာဘဂတိယာ၊
 ထိုအကြောင်းကို ရခြင်းဟူသောရောက်ခြင်းဖြင့်။ ပတော၊ ရောက်၍။ ။
 ကထံ၊ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ။ တေန၊ ထိုအကြောင်းနှင့်။ န ဝိနာ၊ မကင်းမူ၍
 တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။)တသ္မိံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ သတိ ဝေ၊ ရှိသော်

သာလျှင်။ တဿ စ ဖလဿ၊ ဓါလည်း။ ဥပ္ပါဒတော ဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
သာလျှင်တည်း။ (ထိုအကြောင်းရှိမှသာလျှင် ထိုအကျိုး၏ဖြစ်ခြင်း ထို
အကြောင်းရှိလျှင် ထိုအကျိုး၏ ကေန့်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်-ဟု ဆိုလို၏) အညထာ၊
ဖြင့်။ န၊ မဖြစ်။ (ကသွာ၊ ကား။) အသတိ၊ ထိုအကြောင်းမရှိလတ်သော်။
(တဿ၊ ထိုအကျိုး၏။) နိရောဓတော စ၊ ချုပ်ခြင်း-မဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်
တည်း။ (ဤ၌ စ-အရာတွင် ဝေ-ရှိသင့်၏) ဣတိ၊ သို့။ အယံ ပစ္စယဋ္ဌိတိ၊
ဤအကြောင်း၏ တည်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကျိုး၏ တည်ရာအကြောင်းသည်။
ပဋိစ္စသဒ္ဓဿ၊ ၏။ အတ္တော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ကြောင့်။ အယံ ပဋိစ္စသဒ္ဓေါ၊
သည်။ (ဟေတုမာဟ-၌ စပ်) ဣမသ္မိံ သတိ ဣမဿုပ္ပါဒါတိ၊ ဟူကုန်သော ။
ဧတေ သဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ (ဟေတု ဝဒန္တိ-၌ စပ်) ဘုမ္မနိဿက္ကဝစနဇောတနိယေန၊
သတ္တမိ ပဉ္စမိဝိဘတ်တို့ဖြင့် ပြအပ်သော။ (ဘာဝေန-၌ စပ်) ဣဒံ-သဒ္ဓဝစနိယဿ၊
ဣဒံ-သဒ္ဓါသည် ဟောအပ်သော။ (ဣဒံ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-တို့၌ ဣဒံ-
သဒ္ဓါကို ဆိုသည်) ဟေတုမတော၊ အကြောင်းရှိသော အကျိုးတရား၏။
ဘာဝုပ္ပါဒုတ္တရကိရိယာပေက္ခေန၊ (ဟောတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ပုဒ်တို့၌ ပါဝင်သော)
ဘာဝုပ္ပါဒ-ဟူသော နောက်ကြိယာကိုင်သော။ ဟေတုအာယတ္တဘာဝေန၊
အကြောင်းနှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ယာယ (သမတ္တတာယ)၊ အကြင်
အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုအကျိုးတရား၏။
တဒါယတ္တတာ၊ ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
တာယ သမတ္တတာယ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဟေတု၊ ကို။ ဝဒန္တိ ယထာ၊ ဟော
ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဂန္ဓာ-သဒ္ဓန္တရဝစနိယေန၊ ဂန္ဓာ-ဟူသော သဒ္ဓါတပါး
သည် ဟောအပ်သော။ (ပဋိဂန္ဓာ - ကို ရည်သည်) တံဝိညေယျဿေဝ၊ ထို
ဂန္ဓာ-ဟူသော သဒ္ဓါတပါးဖြင့် သိအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပစ္စယနကိရိ-
ယာကတ္တု၊ ပစ္စယနကြိယာ၏ ကတ္တားဖြစ်သော။ ဟေတုမတော၊ အကြောင်း
ရှိသော အကျိုး၏။ ဟေတုပစ္စယနေန၊ အကြောင်းကို ရှေးရှုရောက်ခြင်း-ရခြင်း
ဟု ဆိုအပ်သော။ ဟေတုအာယတ္တဘာဝေန၊ ဖြင့်။ သမုပ္ပါဒုတ္တရကိရိယာ-
ပေက္ခေန၊ သမုပ္ပါဒဟူသော နောက်ကြိယာကိုင်သဖြင့်။ ယာယ (သမတ္တတာယ)၊
ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုအကျိုး၏။ တဒါယတ္တတာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)
တာယ သမတ္တတာယ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဟေတု၊ ကို။ အာဟ၊ ဟော၏။
ဝေဉ္စ ကတော၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ “အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဋိစ္စ၊ ပဋိစ္စ
တရားတည်း။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န-တရားတို့တည်း။”
ဣတိအာဒိ၊ ကို။ သင်္ခါရပိဋကေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော

၁-ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ၊ဣမဿုပ္ပါဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသောသံ ၂-၂၆၆-စသည်မှ
ပါဌ်ကို ရည်သည်။

စကားရပ်၌။ သမတ္တတာ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသည်။ နိဒါနာဒိဘာဝေါ၊ နိဒါနာသည်၏အဖြစ်တည်း။ (အာဒိ-ဖြင့် သမုဒယ၊ ဇာတိ၊ ပဘဝ တို့ကို ယူ အပ်၏) သော စ၊ ထိုနိဒါနာဒိဘာဝသည်လည်း။ တဒဝိနာဘာဝိဖလံ၊ ထို အကြောင်းနှင့် မကင်းမူ၍ ဖြစ်သောအကျိုးကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ သတုမေဝ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သာလျှင်တည်း။ စ၊ တပါး၊ သမ္ဗန္ဓဿာတိ၊ ကား။ သံယောဇနာနုရူပတာဝသေန၊ ယှဉ်စေခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ ဇာတိအာဒိနာ၊ နှင့်။ သမ္ဗန္ဓဿ၊ စပ်သော။ ဇရာမရဏာဒိပစ္စယပ္ပန္နဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါတိ၊ ကား။ ဥပ္ပဇ္ဇနံ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။

ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဋိစ္စသဒ္ဓပ္ပယောဂေါ၊ ပဋိစ္စ-သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ သမာနကတ္တုကာနံ၊ တူသော ကတ္တားရှိသောကြိယာတို့၏။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ပုဗ္ဗကာလေ၊ ရှေးကာလ၌။ ဝါ၊ ရှေးကာလဖြစ်သော ကြိယာ၌။ ဤဒိသော၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ သဒ္ဓပ္ပ-ယောဂေါ၊ သဒ္ဓါပြုယှက်သည်။ ဝါ၊ သဒ္ဓါကိုယှဉ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ) နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အံ့။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ ဘုတော ဂစ္ဆတိ ကသိတော ဝပတိတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြုယှက်တို့၌။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ယေဘုယျဝသေန၊ ဖြင့်။ [၂၃၈] ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သမာနာပရကာလေ စ၊ သမာနကာလ အပရကာလ၌၎င်း။ အသမာနကတ္တုကေ စ၊ တူသောကတ္တားမရှိရာ၌၎င်း။ ဝါ၊ ကတ္တားမတူရာ၌၎င်း။ ဒဿနတော၊ တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်တည်း။ တာဝ၊ စွာ။ သမာနကာလေ၊ ၌။

အယံ ဒိဝါကရော၊ ဤနေမင်းသည်။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ နိဟန္ဓာန၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝါ၊ ပယ်ဖျောက်လျက်။ ဥဒိတော၊ တက်ထွန်း၏။ (ဗုဒ္ဓါဒိစ္စော၊ ဘုရားတည်းဟူသော နေမင်းသည်။) ဝဏ္ဏပညာဝဘာ-သေဟိ၊ အဆင်းအရောင် ပညာအရောင်တို့ဖြင့်။ သြဘာသေတွာ၊ ထွန်းလင်းစေ၍။ ဝါ၊ လျက်။ သမုဂ္ဂတော၊ ပွင့်ထွန်းဖြစ်ပေါ်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။

ဥဒါဟရဏံ၊ ရုဏ်တည်း။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “မုခံ၊ ခံတွင်းကို။ ဗျာဒါယ၊ ဖွင့်ဟ၍။ သယတိ၊ အိပ်၏။ အက္ခိနိ၊ တို့ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ လှည့်၍။ ပဿတိ၊ ရှု၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဥဒါဟရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်ပြကုန်၏။ အပရေ၊ တပါးသော ဆရာတို့သည်။ “နိသဇ္ဇ၊ ထိုင်၍။ အဓိတေ၊ ရွတ်ဆို၏။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ ကထေတိ၊ ပြောဆို၏။” ဣတိ၊ သို့။ (ဥဒါဟရန္တိ၊ ကုန်၏။)

တတ္ထ၊ ထိုဥဒါဟရဏ်တို့၌။ ဗျာဒါနပရိဝတ္တနုတ္တရကာလဘာဝိသယနဒဿ-နကိရိယာပေက္ခာ၊ ဖွင့်ဟခြင်း လှည့်ခြင်းကြိယာတို့နှင့် နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော

ဥဒါဟရဏာနိ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ယုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပုရိမတာဝစနိစ္ဆာဝသေနေဝ၊ ရှေးကလအဖြစ်ကို ဆိုလိုသည်၏ အစွမ်းအား ဖြင့်သာလျှင်။ လက္ခဏဟေတုကိရိယာနံ၊ လက္ခဏကြိယာ ဟေတုကြိယာ

၁-ဤအရာ၌ သုတပွားများစေရန်အလို့ငှါ အဘယာရာမဆရာတော်၏ မောဂ္ဂလ္လာန်- နိဿယ ဒု-၇၆၇-မှ မှတ်ဖွယ်တို့ကို ထုတ်ပြဦးအံ့။

ဧကကတ္ထုကာနံ ပုဗ္ဗကာလေ(ကာ၊ ၇၊ ၄၃၃)။ ဧကကတ္ထုကာနံ ဓာတုတ္တာနံ မဇ္ဈေ ယော ပုဗ္ဗကြိယာကာလော၊ တသ္မိံ ဝတ္တမာနာ ဓာတုမှာ ဣာ ဘဝတိ။ သတ္တိ- သတ္တိမန္တာနံ အဘေဒဝိဝစ္ဆာယ ဧကကတ္ထုကတာ၊ ဘုတော ဝဇတိ။ ဒိဝစနဿ အတန္တတာ ပရာပေက္ခာယ ဝါ ဘုတော ပိတော ဝဇတိ။ ဧကကတ္ထုကာနမိတိ ကိ? ပစတိ စ ပဌတိ စ။ ကထမက္ခိနိ နိမိလိတော ဟသတိ၊ မုခံ ဗျာပါဒါယ သုပတိတိ? မုဟုတ္တာဒိကာလဿ ဝိဝစ္ဆိ- တတ္တာ။ ကထံ? မတံ ဒိသော ဒုက္ခံ ဘဝတိ၊ ပိယံ ဒိသော သုခံ သိယာတိ ဘိန္နကတ္ထုကတာ စိန္တ- နိယမေတံ (ကာတန္တဝတ္တိ)။

နန သတ္တိ ကာရကမုစ္စတေ သတ္တိယော စ ပဋိဓာတုတ္ထံ ဘိန္နာ ဝေ။ န ဟိ ယာဘောဇနသတ္တိ၊ သာဝဂမနသတ္တိတိ ကထံ ဒိန္နံ ဓာတုတ္တာန မေကော ကတ္တာတျာဟ “သတ္တိ” စွာဒိ။ တယာ ဟိ လောကေ ယော ဝေ ဘုတ္တဝါ၊ သော ဝေ ဒေဝဒတ္တော ဝဇတိတိ ဗျဝဟာရော ဒိဿတိ။ သုတ္တေ လိင်္ဂံ သင်္ချာ ကာလော စ အတန္တာနိ ဣစ္စာဟ “ဒိဝစနဿ” တိ။ တေန ဗဟူသုပိ ဓာတု- တ္တေသု ဘဝတိ။ ပရာပေက္ခာယ ဝါတိ ပါနာပေက္ခာယဘောဇနံ ပုဗ္ဗံ၊ ဝဇနာပေက္ခာယ စ ပါန- မိတိ အတော ဒိန္နမ္ပိ ဓာတုတ္တာနံ ပုဗ္ဗကာလေ ဣာတိ ဘာဝေါ။ ကထမိတိ ယဒါ ဝေ အက္ခိနိ နိမိလယတိ၊ တဒါ ဝေ ဟသတိတိ တုလျကာလတ္တာ န ပပေါတိ၊ တထာ ယဒါ ဝေ မုခံ ဗျာဒဒါတိ၊ တဒါ ဝေ သုပတိတိ။ ပရိဟာရမာဟ “မုဟုတ္တေ” တိ။ [မုဟုတ္တာဒိတိ မုဟုတ္တာဒိ- ကာလဿ အဝယဝဘူတဿ နိမိလနဿ ပုဗ္ဗတ္တာ သမုဒါယေပိ ပုဗ္ဗတ္တောပစာရေတိ ဘာဝေါ။ ယဒါ တု နေဝံ ဝိဝစ္ဆိယတိ၊ တဒါ ဣာပိ န သိယာ(သိရောမဏိဋီကာ)]။ နန သုပနံ ဟိ နိဒ္ဒါလာဘမုစ္စတေ၊ တဉ္စ မုခဗျာဒါနာ ပုဗ္ဗမေဝ၊ နိဒ္ဒံ လဒ္ဒါ မုခံ ဗျာဒဒါတိတိ ကထံ ဗျာဒါ- နဿ ပုဗ္ဗကာလဝိဝစ္ဆာတိ? သစ္စံ၊ ဗျာဒါနကာလေသု ပနဿ အနုဝတ္တနမတ္တိတိ သုပနဗျာဒါ- နာနမေကကာလတ္တေ သတိ ဗျာဒါနဿ လောကိကံ ပုဗ္ဗကာလဝိဝစ္ဆာ အတ္တိတိ န ဒုဿတိ [သုပနဿာပိ ပရာဝယဝမပေက္ခိယ ဗျာဒါနဿ ပုဗ္ဗာဝယဝဿ ပုဗ္ဗတယ ဣာတိ သောဝ လောကိကံ ဝိဝစ္ဆာတိ တြိလောစနာစရိယာဓိပ္ပိယော (သိရောမဏိဋီကာ)]။ “ကထမိ” တိ ဒဿနကြိယာယ ပုရိသော(ပုရိသော အတ္တာတျတ္တော)ကတ္တာ၊ သဟိတံ ပဿတိတိ၊ ဘဝနကြိယာယ စ ဒုက္ခံ ကတ္တာ၊ တံ ဟိ ဘဝတိ ဥပုဇ္ဇတိတိ ဘိန္နကတ္ထုကတာ၊ ဝေမိတရ- တြာပိ။ “စိန္တနိယမေတမိ” တိ သတ္တကာရေဟိ ဥဒါဟရံ၊ တမမေဟိ ဣဒံ စိန္တနိယမာလောစ- နိယံ။ တတြိဒံ စိန္တနံ-ဒုက္ခဿ ဥပ္ပါဒကော ပုရိသော။ သော ဟိ မတံ ပဿန္တော အတ္တနော ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒယတိတိ ဝိဝစ္ဆာယ ဧကကတ္ထုကတာတိ ဘာဝေါ(ကာတန္တဝတ္တိပဋိကာ)။

ကိန္တု ပုတ္တံ ဒိသော သုခံ ဘဝတိ၊ သတ္တု ဒိသော ဒုက္ခံ ဘဝတိတျာဒေါ ဌိတဿ ဣတျဇ္ဈာ- ဟာရာ ဧကကတ္ထုကတ္တေ ဣာ။ ယဒိပိ ကံသပတနာနန္တရမေဝ ဈုနက္ကာရော ဘဝတိ၊ တတာပိ ဈုနိတိ ကတာ ကံသော ပတတိ ဣစ္စာဒေါ ဈုနက္ကာရဿ ပုဗ္ဗကာလတ္တဝိဝစ္ဆာယ ဣာ ဘဝတိ။ ဝေ မုခံ ဗျာဒါယ သုပတိတျာဒိ(မုဒုဗောဓဋီကာ)။ ။ ကံသပတနာနန္တရမေဝ၊

တို့၏။ လက္ခဏဟေတုဘာဝဝစနိစ္ဆာ၊ လက္ခဏာအဖြစ် ဟိတ်အဖြစ်ကို ဆိုလိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ လက္ခဏဘာဝတော၊ လက္ခဏကြိယာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (လက္ခဏသမ္ဘဝတော-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ပေတည်း) ပုရိမကာလော ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပုရိမကာလော ဝေတိ-ဟု ရှိသင့်၏) နိဟန္တာနာတိ သဒ္ဓသိဒ္ဓိ၊ န-ဟူ၍ သဒ္ဓါ၏ပြီးခြင်းကို။ ဣစ္ဆိတ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဝေ၊ တူ။ ပစ္စယန- ကိရိယာ၊ ရှေးရှုထောက်ခြင်းကြိယာသည်။ သမုပ္ပဇနကိရိယာယ၊ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာမှ။ ပုရိမကာဝ၊ ရှေး၌ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ (ပုဗ္ဗကာလဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသဒ္ဓသိဒ္ဓိ၊ ပဋိစ္စ-သဒ္ဓါ၏ ပြီးခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

တတ္ထ၊ ထိုအနွကရံ နိဟန္တာန-စသော ဥဒါဟရုဏ်တို့၌။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ကတ္ထ၊ ကတ္တားကို။ ဒဿနတော၊ တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်။ ယုတ္တံ၊ သင့်ပေ၏။ ဣဓ ပန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ-ဟူသော ဤပုဒ်၌ကား။ တဒဘာ- ဝတော၊ ထိုကတ္တား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ စေ၊ အံ။ အယံ ဒေါသော၊ သည်။ န၊ မရှိ။ (ဟိ၊ အကြောင်းကား။) ဣဓာပိ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါ- ဒေါ-ပုဒ်၌လည်း။ အနုမာနတော၊ အားဖြင့်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးသော။ ဇရာမရဏာ- ဒိကော၊ အစရှိသော။ ကတ္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) “ဝယံ ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းကို။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ ကိရိယတော၊

ကြေးခွက်ကျသည်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ စျနက္ကာဏော၊ စျန်(ဂျန်)-ဟူသော အသံသည်။ ယဒိပိ ဘဝတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ စျနိတိ ကတွာ၊ စျန်(ဂျန်) ဟူသော အသံကိုပြု၍။ ကံသော၊ ကြေးခွက်သည်။ ပတတိ၊ ကျ၏။ ဣစ္ဆာဒေါ၊ ၌။ စျနက္ကာ- ရဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗကာလတ္တဝိဝစ္ဆာယ၊ ပုဗ္ဗကာလအဖြစ်ကိုဆိုလိုသဖြင့်။ ဣစ္ဆာ ဘဝတိ၊ ၏။ မုခံ၊ ခံတွင်းကို။ ဗျာဒါယ၊ ဖွင့်ဟ၍။ သုပတိ၊ အိပ်၏။ ဣစ္ဆာဒိ၊ သည်။ ဝေ၊ တူတည်း။ “ဥက္ကစ္စ ပတိတော ဒဏ္ဍော”။ “အနွကရံ နိဟန္တာန ဥဒိတောယံ ဒိဝါကရော” စသည် တို့ကို အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်ယူ။

၁-ဤ၌ လက္ခဏဟေတုဘာဝဝစနိစ္ဆာတိ-ဟူသောပါဌ်သည် သင့်အံ့မထင်။ အကြောင်း မူကား-ဝစနိစ္ဆာဟူသည်မှာ အစစ်အမှန်မဟုတ်ရာ၌သာ သုံးမြဲဖြစ်၏။ ဤ၌ကား လက္ခဏ- ဟေတုကိရိယာနံ-ဟုလက္ခဏာဟိတ် ကြိယာအစစ်ကိုပင် ပြဆိုထားသောကြောင့် ထိုအစစ်၌ ဝစနိစ္ဆာ-ဟု မဆိုသင့်။ အမှန်ရှိသင့်သည်မှာ “ပုရိမကာလတာတိ ဝစနိစ္ဆာယ-ဟု ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိလျှင် “လက္ခဏဟေတုကိရိယာနံ၊ တို့၏။ ပုရိမကာလတာ၊ ရှေးကာလ၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝစနိစ္ဆာယ၊ ဆိုလိုသောအားဖြင့်။” ဟု အနက်ပေးရာ၏။

၂-ရှေးဟောင်းသီမုဉ် နိဟန္တာနာဒိသဒ္ဓသိဒ္ဓိ-ဟု ရှိ၏။ ယင်းသည် ဩဘာသေတွာ-စသည် ကိုလည်း သိမ်းယူနိုင်သောကြောင့်၎င်း၊ ဆိုလတံ့သော ပဋိစ္စ-သဒ္ဓသိဒ္ဓိနှင့် ညီသောကြောင့် ၎င်း ယုတ္တတရပေတည်း။

ပြုခြင်းကြောင့်။” ဣတိ သို့ ။ ဝေမာဒိပယောဂဒဿနတော၊ ဤသို့အစရှိသော ပြယုဂ်ကို တွေ့ရခြင်းကြောင့်တည်း။ (စ၊ ဆက်။) အနုမိယမာနေန၊ မှန်းဆ အပ်သော။ ကတ္တုနာ၊ ဖြင့်။ ဤဒိသော သဒ္ဒပယောဂေါ၊ ကို။ အဝဿံ၊ မချတ်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ၏။

အသမာနေ၊ မတူသော။ ကတ္တရိ ပန၊ ခွဲမှုကား။ “ပိသာစံ၊ မြေဘုတ် တစ္ဆေကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍၊ ဝါ၊ မြင်လတ်သော်၊ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညာယ စ၊ ဖြင့်လည်း။ ဒိသ္မာ၊ ၍၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏ (သန္တာန်၌)။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ပရိက္ခိဏာ၊ လုံးဝကုန်ခန်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။” ဣတိ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော ဥဒါဟရုဏ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒါဟရုဏ်တို့၌။ ပိသာစ- ဒဿနာဒိ၊ မြေဘုတ်တစ္ဆေကို မြင်ခြင်းစသည်သည်။ ပုရိသဗျာပါရော၊ ယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်၏ ဗျာပါရကြိယာသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ခွဲလည်း။ ပစ္စယနံ၊ သည်။ ပစ္စယဗျာပါရော၊ အကြောင်း၏ဗျာပါ ရကြိယာတည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလပ္ပုဒနံ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းတည်း။ တဉ္စ၊ ထိုဖလပ္ပုဒနသည်လည်း။ သတံ၊ သတုတည်း။ သမုပ္ပါဒေါ၊ သမုပ္ပါဒသာလျှင် တည်း။ (နက်နဲ၏၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ကြံစည်အပ်၏) ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ပစ္စယေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ပစ္စယဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ကြောင့်။” ဣတိ သို့။ ပစ္စယနဿ၊ ပစ္စယနကြိယာ၏။ (တာ-သမ္ပန်) သမုပ္ပါဒဟေတုတာယ၊ သမုပ္ပါဒ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ဂမကော၊ သိစေတတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သိစေတတ် သော။ (သဒ္ဓေါ-၌ စပ်) သမာနဿ၊ သော။ ကတ္တု၊ ၏။ အဘာဝေပိ၊ မရှိ ငြားသော်လည်း။ ပဋိစ္စ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ၏။ ဣတိ သို့။ ဝေဒိ- တဗ္ဗော၊ ၏။

ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ သမ္ပန္နဿ၊ စပ်သောအကျိုး၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်း သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ [၂၃၉] ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ။ အယမတ္ထော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝိစာရိတော၊ စိစစ်အပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ အပိ စ၊ တနည်းသော်ကား။ သမုပ္ပါဒ- သဒ္ဓဝိဘာဝိတာနံ၊ သမုပ္ပါဒ-သဒ္ဓါဖြင့်ထင်စွာပြုအပ်ကုန်သော။ ပစ္စယပုပ္ဖာနံ၊ တို့၏။ (ဟေတု-၌ စပ်) ပဋိစ္စသဒ္ဓဝိဘာဝိတော၊ ပဋိစ္စ-သဒ္ဓါဖြင့် ထင်စွာပြုအပ်သော။ သသတ္တိကော၊ အစွမ်းသတ္တိနှင့်တကွသော။ ယော အယံ ဟေတု၊ ကို။ အဓိပ္ပေ- တော၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအကြောင်း၏။ (တ္တသမ္ပန်) သမုပ္ပါဒါဘိမုဒတာယ၊

၁-ဤပါဌ်၏ မူရင်းကျမ်းကို မတွေ့ရသေး။ ထို့ကြောင့် ဤအနက်ကိုလည်း ဧကန်မှန်ပြီဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်သေး။ သိမ္ပန္နကား ဝယန္တိ-အရာ၌ စ ယန္တိ-ဟု ရှိ၏။

ဖြစ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာနဝစနဝိညေယျသဘာဝတ္တာ၊ ပြဇာန်း
သော သမုပ္ပါဒ-သဒ္ဓါဖြင့် သိအပ်သောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာ၊
ထိုသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။

ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။ ကိံပန၊ အဘယ်နည်း။ (တနည်း) ကိံပန
ကာရဏံ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ သမုပ္ပါဒပဓာနေန၊ သမုပ္ပါဒ-သဒ္ဓါပြဇာန်း
သော၊ ဝါ၊ ပြဇာန်းသော သမုပ္ပါဒ-သဒ္ဓါရှိသော။ ဝစနေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-သဒ္ဓါ
ဖြင့်။ သမုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ ဟေတု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သနည်း။ သဟေတုကော၊
အကြောင်းနှင့်တကွသော။ သမုပ္ပါဒေါ ဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ န ပန(ဝေဒိ-
တဗ္ဗော)၊ မသိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ အံ။ (ပရိဟာရော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တော၊
အံ။ ဒိဋ္ဌဿ မြင်အပ်ပြီးသော။ ဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။ ယော ပစ္စယော၊ သည်။ (အတ္ထိံ၊ ၎င်း။)
ပစ္စယနိဒ္ဒေသေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ နိဒ္ဒေသစကားရပ်ဖြင့်။ (ရှေးဟောင်းသီမူ၌
ပစ္စယ-မပါပဲ နိဒ္ဒေသေန-ဟူ၍သာရှိ၏။ ထိုပါ၌ ယုတ္တတရဖြစ်ပေ၏။) တဿ၊
ထိုအကြောင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝိဘာဝိတတ္တာ၊ ထင်စွာပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
(ဟေတု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။) ကထံ၊ ဟူမူ။ (မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ) ယထာ၊
ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။) အာဟ၊ ၎င်း။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ၌။ ပရိဝိမံသမာနော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်သော။
ဘိက္ခု၊ သည်။ အနေကဝိဓံ၊ များသော အပြားရှိသော။ နာနပ္ပကာ-
ရကံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ဇရာမရဏံ၊ ဟူသော။ ယံ ခေါ်
ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ
ဒုက္ခံ၊ ဤဆင်းရဲသည်။ ကိံ နိဒါနံ နု ခေါ်၊ အဘယ်အကြောင်းရှိသနည်း။
ကိံ သမုဒယံ၊ အဘယ်ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံ ဇာတိကံ၊ အဘယ်
ဖြစ်ကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံ ပဘဝံ၊ အဘယ်အမှန်အစ ရှိသနည်း။
ကိံ သိဉ္စိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သ
နည်း။ ကိံ သိဉ္စိ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
မဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဝိမံသတိ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။ ပရိဝိမံ-
သမာနော၊ သော။ သော (ဘိက္ခု)၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊
သိ၏။ ယံ ခေါ် ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣဒံ
ဒုက္ခံ၊ သည်။ ခေါ်၊ စင်စစ်။ ဇာတိနိဒါနံ၊ ဇာတိလျှင် အကြောင်းရှိ၏။”
ဣစ္စာဒိနာ၊ ဖြင့်။—

ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။ နိဒါနံ၊ ကို။ ပရိဝိမံသသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
တံပဇာနနဉ္စ၊ ထိုဒုက္ခကို သိခြင်းကိုလည်း။ ။ နိဒါနမ္ပိ၊ အကြောင်း၌ (သိခြင်း

၁-သော ပရိဝိမံသမာနော ဧဝံ ပဇာနာတိ-စသည်ဖြင့် သုတ်၌ပြထားသော သိခြင်းကို
ပြဆိုသည်။

ဟူ၍) ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ (ဤ ဣတိ-ပိုဟန် ရှိ၏) ယထာ စာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့လည်း ဟောတော်မူသေးသနည်းဟူမူ။ ---

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မောဓာ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိသည်မူ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော။ ဗောဓိ- သတ္တဿေဝ၊ ဘုရားအလောင်းသည်သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ မေ၊ ငါ့အား။ တေံ၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အယံ လောကော၊ သတ္တဝါအပေါင်းဟူသော ဤလောကသည်။ ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲ ခြင်းသို့။ အာပန္နော ဝတ၊ ရောက်လေစွတကား။ ဇာယတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ ဇီယတိ စ၊ အိုလည်းအို၏။ မိယတိ စ၊ သေလည်း သေ၏။ စဝတိ စ၊ အဆင့်ဆင့်လည်း စုတေ၏။ ဥပပဇ္ဇတိ စ၊ အဆင့်ဆင့် လည်း ကပ်ရောက်၍ဖြစ်၏။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်။ ဇရာမရ- ဏဿ၊ ဟူသော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ။ နိဿရဏံ၊ ထွက်သွားခြင်း ကုန်ဆုံးခြင်းကို။ န ပဇာနာတိ၊ မသိရ။ ကုဒါဿု နာမ၊ အဘယ်မည် သောအခါ၌။ (ဿု-ကား နိပါတ်မျှသာ) ဇရာမရဏဿ၊ ဟူသော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ပညာယိဿတိ၊ ထင်လာဘုံနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ (အဟောသိ၊ ပြီ။) ။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ မယံ၊ ထိုသို့ အကြံဖြစ်သော ငါ့အား။ ယောနိသော၊ ဖြင့်။ မနသိ- ကာရာ၊ ကြောင့်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဘိသမယော၊ ရှေးရှုတွေ့ခြင်း သည်။ ဝါ၊ မျက်မှောက်သိခြင်းသည်။ အဟု၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ။)” ဣတိ- အာဒိနာ၊ ဖြင့်။

ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။ ဒုက္ခဿ၊ ။ ပစ္စယဝိမံသာဘိသမယာ၊ အကြောင်းကိုစူးစမ်း ဆင်ခြင်ခြင်း၊ သိခြင်းတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ဝိဘာဝိတတ္တာ ဟူသောဟိတ်ကို ချဲ့၍ပြအံ့။ ပစ္စယော၊ ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဒုက္ခနိဿ- ရဏပဇာနံ စ၊ ဒုက္ခ၏ထွက်သွားရာ ကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းသည်လည်း။ တဒဘိသမယာယတ္တံ၊ ထိုအကြောင်းကို သိခြင်းနှင့်စပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဉာတဗ္ဗော၊ သိအပ်သိထိုက်သော။ ယော (ပစ္စယော)၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ။) သော (ပစ္စယော)၊ ကို။ ပဝေဒေတဗ္ဗော စ၊ သိလည်း သိစေထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိထိုက်၊ သိစေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသဒ္ဓေါ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌ စပ်) သမုပ္ပါဒသဒ္ဓဝိဘာဝိတံ၊ သမုပ္ပါဒ-သဒ္ဓါဖြင့်ထင်စွာပြအပ်သော။ ဒိဋ္ဌံ၊

၁-သိမူနှင့်အညီပင်။ ပဌမာဝိဘတ်နှင့်ရှိသောမြန်မူကားသဒ္ဓယုတ္တိမရှိသောကြောင့်မသင့်။

မြင်အပ်ပြီးသော။ ယဒိဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏) တံ၊ ထိုဒုက္ခသည်။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စေဝ၊ ရှေးရှုရောက်၍သာလျှင်၊ ဝါ၊ စွဲမှီ၍သာလျှင်။ (သမ္ဘဝတံ၊ ၏။) အညထာ၊ ဖြင့်။ န (သမ္ဘဝတံ)၊ မဖြစ်။ ဣတံ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယ-ဝိဘာဝနတ္ထံ၊ အကြောင်းကို ထင်စွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုစ္စတံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဉာတုံ စ၊ သိခြင်းငှါ၎င်း။ ပဝေဒေဘုံ စ၊ သိစေခြင်းငှါ၎င်း။ ဣစ္ဆိတဘာဝေန၊ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာနဿာပိ၊ ပြဇာန်းသော အနက်ကိုလည်း။ (နိဒ္ဒေသော-၌ စပ်) ကေနစိ၊ သော။ ဝိသေသေန၊ အထူးဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗတယ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပဓာနဘာဝေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ပြခြင်းသည်။ ဘဝတံ၊ ဖြစ်၏။ [၂၄၀] (ကိယထာ၊ ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။) သောတာပနော၊ သည်။ ကော၊ အဘယ်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်နည်း။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ပဟိနာနိ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ (သော၊ ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်တည်း။) ဒေဝဒတ္တော၊ သည်။ ကော၊ အဘယ်သူနည်း။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ဥစ္စတရာနိ၊ အထူးသဖြင့် မြင့်ကုန်သော။ ဂေဟာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထိုသူတည်း။) ဣတိ ယထာ၊ ဤပါ၌တို့ကဲ့သို့တည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ၌လည်း။ ပစ္စယပဝေဒနတ္ထေ၊ အကြောင်းကို သိစေခြင်းအကျိုးရှိသော။ နိဒ္ဒေသော၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ-အစရှိသောနိဒ္ဒေသပါဠိ၌။ သတ္တိဝိသေသေန၊ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ-အစရှိသည်ဖြင့် ဟောအပ်သော ကျေးဇူးပြုခြင်း) သတ္တိအထူးဖြင့်။ (ဉာတဗ္ဗ-၌ စပ်) အတ္တနော၊ ၏။ ဖလေန၊ သည်။ ပစ္စယနိယတယ၊ ရှေးရှုရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်၏။ ဝါ၊ စွဲမှီအပ်သည်၏အဖြစ်၏။ (ဘာဝသမ္ပန်) ဝါ၊ ကို။ ဉာတဗ္ဗဘာဝေန၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စာတိ ပရိယာယေန၊ ပဋိစ္စ-ဟူသော ပရိယာယ်တပါးဖြင့်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ ယော အယံ နိဒ္ဒေသော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော စ၊ ထိုနိဒ္ဒေသကိုလည်း။ သကလဿ၊ သော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ မူလတော၊ အရင်းအမြစ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ ပဝေဒနာယ၊ သိစေခြင်းငှါ။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယောသာနေပိ၊ အဆုံး၌လည်း။ “ဝေမေတဿ။ ပ။ သမုဒယော ဟောတိ”-တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ သမုခါ၊ မျက်မှောက်၌။ (သီမုနှင့်အညီပင်) တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဇရာမရဏ အစရှိသော ဆင်းရဲကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုဆင်းရဲ၏။ ယထာဝုတ္တော၊ ကုန်သော။ ပစ္စယော၊ တို့ကို။ တံသမုဒယာဘိမုခေ၊ ထိုသမု

၁-သီမုနှင့်အညီပင်။ ပစ္စယပစ္စယနပဝေဒနဋ္ဌေန-ဟူသော မြန်မာမူ အလိုအားဖြင့် “အကြောင်းကို ရှေးရှုရောက်ခြင်း စွဲမှီခြင်းကို သိစေခြင်းအနက်ရှိသော”-ဟု အနက်ပေး၊ ပရိယာယေန-နှင့် စပ်၊ ဝိသေသနနှင့် ဝိသေသျှ ဝေးလွန်း၏။ ထိုကြောင့် သင့်အံ့မထင်။

ဒယသို့ ရှေးရှုသည်တို့ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ နိဂမိတာ၊ နိဂုံးအုပ်အုပ်
 ကုန်၏။ ပဋိပဒါသုတ္တေပိ၊ ခြံလည်း။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ ပ။ သမုဒယော ဟောတံ” တိ၊
 တံ-ဟူ၍။ ဝတော၊ ရှိ။ “အယံ ဝုစ္စတံ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာပဋိပဒါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ စ၊ ဆက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဘာဝေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားအဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတံ၊
 သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မည်သည်။ န(ဟောတံ)၊ မဖြစ်။ အထ ခေါ၊
 စင်စစ်။ ဒုက္ခသမုဒယဘူတာ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။
 ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ (မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ သည်မျှသာ
 မကသေး။ ပဉ္စဂိကော၊ အင်္ဂါငါးပါးရှိသော။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ။
 ပဉ္စညဏိကော၊ ဉာဏ်ငါးပါးရှိသော။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ။ ဣတိ၊ သို့
 (ဟောအပ်ကုန်သော)။ သမ္မာသမာဓိပူဇာနေဟိ၊ သမ္မာသမာဓိပြုစားကုန်သော၊
 ဝါ၊ ပြုစားသော သမ္မာသမာဓိ-သဒ္ဓါရှိကုန်သော။ သဒ္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒေသနာယ၊
 ၏။ အင်္ဂဉာဏပဋိဝေဒနတ္ထတ္တာ၊ အင်္ဂါနှင့်ဉာဏ်တို့ကို သိစေခြင်းအနက်ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အင်္ဂဉာဏပဋိဝေဒနံ၊ ကို။ ကတံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။
 ဣဓာပိ၊ ခြံလည်း။ သမုပ္ပါဒပဓာနေန၊ သော။ သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယပဋိဝေဒနံ၊
 ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။

၅၇၁။ ယာ ပနာယံ တန္တိတိ၊ ဟူ၍။ သမ္မန္ဓော၊ ၏။ နိက္ခိတ္တာတိ၊ ကား။
 ဌပိတာ၊ ထားအပ်၏။ ဒေသိတာ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။
 ယထာဓိပေတဿ၊ အကြင် အကြင်အလိုရှိအပ်သော။ အတ္ထဿ၊ အနက်ကို။
 တနနတော၊ ချဲ့၍ပြုတတ်သောကြောင့်။ တန္တိ၊ မည်၏။ ဂန္ဓော၊ ကျမ်းဂန်ကို
 ရ၏။ “ဘန္ဓော ရား။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကိံဝါဒိ၊ အဘယ်ဝါဒရှိပါ
 သနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတေန၊ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မေးအပ်သော။
 မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ ထေရ်သည်။ “မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ၊
 ဝိဘဇ္ဇဝါဒရှိတော်မူ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓသဘာဝကာ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်တို့သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊
 ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမည်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်တို့သည်။
 သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝေနယိကာဒိဘာဝံ၊ ဝေနယိက-စသည်၏
 အဖြစ်ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝေဘန်၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သည်ကို။ အနုဝဒန္တိ၊ အတုလိုက်၍
 ဟောကုန်၏။ သောမနဿာဒိနံ စ၊ သောမနဿစသည်တို့၏၎င်း။ စိဝရာဒိနဉ္စ၊
 တို့၏၎င်း။ သေဝိတဗျာသေဝိတဗျဘာဝံ၊ မှီဝဲအပ် မမှီဝဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။
 (ဝိဘဇ္ဇ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ကို။ အနုဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ “သဿတော အတ္တာ
 စ လောကော စာ” တိအာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ဌပနီယာနံ၊ ထားအပ်သောပြဿနာ
 တို့ကို။ ဌပနတော စ၊ ထားသောအားဖြင့်၎င်း။ ရာဂါဒိက္ခယဿ၊ ရာဂစသည်
 တို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော။ သဿတဿ စ၊ မြဲသောနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ရာဂါဒိကာယ-

ဒုစရိတာဒိဥစ္စေဒဿ စ၊ ရာဂစသည် ကာယဒုစရိက်စသည်တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းကို၎င်း။ ဝစနတော စ၊ ဟောသောအားဖြင့်၎င်း။ သဿတုစ္စေဒဝါဒေ၊ သဿတနှင့် ဥစ္စေဒအယူတို့ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ရှိ။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ကေသဗျာကရဏီယာဒိကေ၊ ကေသဗျာကရဏီယအစရှိကုန်သော။ တယော ပဉ္စေ၊ တို့ကို။ အပနေတော၊ ပယ်၍။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယမေဝ၊ ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍ ဖြေဆိုအပ်သော ပြဿနာကိုသာလျှင်။ န ဝဒန္တိ၊ ဟောကြားသည်ကား မဟုတ် ကုန်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီနံ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ မဏ္ဍလံ သမူဟော၊ အပေါင်းသည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ “ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊ ဝါဒိမည်တော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိသာ၊ သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ မည်၏။” ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သဿတုစ္စေဒေ၊ သဿတနှင့်ဥစ္စေဒဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဥဘော၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ အန္တေ၊ အဖို့တို့ကို။ ဝိဘဇ္ဇ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဘူတဿ၊ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ကို။ ဒေသနတော၊ ဟောခြင်းကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ၊ မည်တော်မူ၏။ တဒနုဝါဒတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ဟောခြင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ သာဝကာ စ၊ တပည့်တို့သည်လည်း။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ သေသံ၊ အကြွင်းသည်။ ပုရိမသဒိသံ၊ ရှေးနှင့်တူ၏။

[၂၄၁] ဩကရိတောတိ၊ ကား။ ဩဂါဟေတော၊ သက်ဝင်၍။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ၊ သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ ဟုတော-ဟု ဖွင့်ဆို သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကား။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဝိဘဇ္ဇဝါဒိ၊ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ- ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြားအလယ်၌။ ဌာနမတ္တေန၊ ရပ်တည်ကာမျှဖြင့်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ သို့။ ဩတိဏ္ဏော နာမ၊ သက်ဝင်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ထိုကြောင့် ဟု ဆိုလို၏) အာစရိယေဟိ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ အဝုတ္တဝိပရိတတ္ထဒီပနေန၊ မဆိုအပ်သော မှားသောအနက်ကို ပြခြင်းဖြင့်။ တေ၊ ထိုရှေးဆရာတို့ကို။ န အဗ္ဘာစိက္ခန္ဓေန၊ မစွပ်စွဲသည်ဖြစ်၍။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပုညာနေဉ္ဇာဘိ- သင်္ခါရာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဟေတုပစ္စယော၊ ဟိတ်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော စ၊ ဆိုသောသူသည်၎င်း။ ကထာဝတ္ထုမ္ပိ- ဌံ၊ ပဋိက္ခိတ္တေ၊ ပယ်အပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလဝါဒါဒိကေ၊ ပုဂ္ဂလဝါဒစသည်တို့ကို။ ဝဒန္တော စ၊ သည်၎င်း။ သကသမယံ၊ မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သောအယူကို။ ဝေါက္ကမတိ

၁-ချဉ်းကပ်ခြင်းအနက်ရှိသော ဘဇ-ဓာတ်ကို ဝိ-ဖြင့် မြစ်သောကြောင့် ဝိဘဇ္ဇ-ဖြင့် အနုဟမ္မ-အနက်ကိုပြသည်ဟု သိစေ၏။

နာမ၊ ကျော်လွန်သည်မည်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝေါက္ကမန္တေန၊ မကျော်လွန်သည်ဖြစ်၍။ ပရသမယံ၊ တပါးသောဂိုဏ်းသားတို့၏ အယူကို။ ဒေါသာရောပနဗျာပါရဝိရဟေန၊ အပြစ်တင်ခြင်းဟူသော ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းကင်းသဖြင့်။ အနာယူဟန္တေန၊ အားမထုတ်သည်ဖြစ်၍။ ဣဒမ္ပိ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်ကိုလည်း။ (မူလဋီကာ၌ ယုတ္တံ-ဟု ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ဣဒမ္ပိ၊ ဤစကားသည်လည်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဟုအနက်ပေး။) ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရသမယံ၊ ကို။ အသမ္ပိဏ္ဏန္တေန၊ မပေါင်းမယူသည်ဖြစ်၍။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ “ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ တဒေဝ၊ ထိုရှေးကဝိညာဏ်ပင်လျှင် ဖြစ်သော။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤယခုလက်ရှိဝိညာဏ်သည်။ သန္ဓာဝတိ၊ တဘဝမှတဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ သံသရတိ၊ ပြောင်းရွှေ့ကျင်လည်၏။ အနညံ၊ တပါးသောဝိညာဏ်မဟုတ်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။” ဣတိအာဒိနိ၊ စသည်တို့ကို။ ဝဒန္တော၊ သည်။ သုတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟတိ နာမ၊ တားမြစ်သည်မည်၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန၊ မတားမြစ်သည်ဖြစ်၍။ “ယထာ၊ ဖြင့်။ ယေ ဣမေ ဓမ္မာ၊ အကြင်မေထုနဓမ္မအစရှိသော တရားတို့ကို။ အန္တရာယိကာ၊ အန္တရာယ်ပြုတတ်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုမေထုနဓမ္မစသည်တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပဋိသေဝတော၊ မှီဝဲသောသူအား။ အန္တရာယာယ၊ အန္တရာယ်ကို ပြုခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။” ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ “သုပိနန္တေ၊ အိပ်မက်၌။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ ဝီတိက္ကမော၊ လွန်ကျူးခြင်းသည်။ အာပတ္တိကရော၊ အာပတ်ကိုပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။” ဣတိ စ၊ သို့၎င်း။ ဝေမာဒိံ၊ ကို။ ဝဒန္တော၊ သည်။ ဝိနယံ၊ ကို။ ပဋိလောမေတိ နာမ၊ ဆန့်ကျင်စေသည်မည်၏။ တဗ္ဗိပရိယာယေန၊ ထိုမှပြန်သောအားဖြင့်။ တံ၊ ထိုဝိနည်းကို။ အနုလောမေန္တေန၊ လျော်စေသည်ဖြစ်၍။ ဟိ၊ မှန်။ ကမ္မန္တရံ၊ ကံတပါးကို။ ဘိန္ဒန္တော၊ ဖျက်သည်ဖြစ်၍။ ပဋိလောမေန္တော စ၊ ဆန့်ကျင်စေသောသူသည်၎င်း။ ဓမ္မတံ၊ ဓမ္မတာသဘောကို။ ဝိလောမေန္တော စ၊ ဆန့်ကျင်စေသောသူသည်၎င်း။ ကိလေသဝိနယံ၊ ကိလေသကိုပယ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဝိနည်းကို။ ကုတော၊ အဘယ်မှ၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အနုလောမေတိ၊ လျော်စေအံ့နည်း။ သုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တေ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာပဒေသေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တေ၊ ကုန်သော။ သုတ္တံ။ပ။ မဟာပဒေသေ စ၊ သုတ္တံ၊ သုတ္တာနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိ-ဟူသော မဟာပဒေသတို့ကို၎င်း။ ဩလောကေန္တေန၊ ကြည့်ရှုသည်ဖြစ်၍။ ဟိ၊ မှန်။ တဒေါလောကနေန၊ ထိုမဟာပဒေသတို့ကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့်။ သုတ္တေ စ၊ ၌၎င်း။

ဝိနယေ စ၊ ဌိ၎င်း။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ နာတိဓာဝတိ၊ ကျော်လွန်၍ မသွားသည်မည်၏။

ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပါဠိ*၊ ကို။ အတ္တန္တိ၊ ကား။ တဒတ္ထံ၊ ထိုပါဠိ၏ အနက်ကို။ ဝါ၊ ကား။ ဟေတုဟေတုဖလာနိ၊ အကြောင်းနှင့် အကြောင်း၏ အကျိုးတို့ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အယံ ဟေတု၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဓမ္မော၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဣဒံ ဟေတုဖလံ၊ ဤအကြောင်း၏အကျိုးသည်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဒီပေန္တေန-စသည်၌ စပ်ရာ၏၊ မူလဋီကာ ၂-၈၄-၌ကား ဟေတုဟေတုဖလာနိ ဣဓ နာဓိပေတနာနိ-ဟု ဆို၏) ဝါ၊ ကား။ ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ဓမ္မတံ၊ ဓမ္မတာသဘောကို။ ဧကေ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဥပ္ပါဒါ ဝါ။ ပ။ သာ ဓာ-တူတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တပဒဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ မိစ္ဆာ၊ မှားယွင်းစွာ။ ဂါဟေန္တော၊ ယူစေကုန်လျက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိစ္စော၊ မြဲ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စယာကာရဓမ္မံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို။ မိစ္ဆာ၊ မှားယွင်းစွာ။ ဒီပေန္တိ ယထာ၊ ပြကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အဒီပေတွာ၊ မပြုမူ၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တ-နယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလံ၊ ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ဝါ၊ ငဲ့၍။ ကာရဏဿ၊ ၏။ ဝဝတ္ထိတသဘာဝံ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သော (ဝါ) အသီး-အခြားတည်သောသဘောကို။ ဒီပေန္တေန၊ ပြသည်ဖြစ်၍။ စ၊ တပါး။ ဧကေ၊ တို့သည်။ အနိရောဓံ၊ ချုပ်ခြင်းမရှိ။ အနုပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ခြင်းမရှိ။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ မိစ္ဆာ၊ စွာ။ ဂါဟေန္တိ ယထာ၊ ယူစေကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဂါဟေ၊ ယူသည်တို့ကို။ (သိမ္မံ၌ ဤပုဒ်မရှိ၊ အပိုဖြစ်ရာ၏) အကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဝိပရိတံ၊ မှန်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သင်္ဂါဟေန္တေန၊ ကောင်းစွာယူစေသည်ဖြစ်၍။ “ဒုက္ခာဒိသု၊ တိဉ္စိ။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဖက် မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ လဲလှယ်၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏန္တိအာဒိဟံ၊ အစရှိကုန်သော။ အပရေဟိပိ၊ ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ [၂၄၂] နိဒ္ဒိသန္တေန၊ ညွှန်ပြသည်ဖြစ်၍။ “သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဤအကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တဏှာ၊ ကို။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ ဖြစ်၍။” ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကုန်၏။ ပကတိယာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တဝိဓာနံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့တိုင်းသော (ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ ဩတရိတွာ-အစရှိသော) အစီအရင်ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍။ ဧကေလမေဝ၊ သက်သက်သာလျှင်။

သစ္စန္တိ၊ ကား။ စတုသစ္စံ၊ လေးပါးသော သစ္စာတည်း။ သတ္တောတိ၊ ကား။ သတ္တသုညတာ၊ သတ္တဝါမှဆိတ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ သော်လည်း။ သတ္တသုညေသု၊ သတ္တဝါမှ ဆိတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ သတ္တဝေါဟာရော စ၊ သတ္တဝါဟူသော အမည်ဝေါဟာရသည်၎င်း ။ သတ္တတ္ထကိစ္စသိဒ္ဓိ စ၊ သတ္တဝါ၏ လိုအပ်သောကိစ္စ၏ ပြီးခြင်းသည် ၎င်းတည်း။။

၁-သတ္တဝေါဟာရောတိ “သတ္တော”တိ သမညာ။ ယေ ဟိ ဓမ္မေ သမ္မဟဘူတော သန္တာန-ဝသေန ဝတ္တမာနေ ဥပါဒါယ သတ္တပညတ္တိ၊ တဿာ တတော အညထာနာညထာအစ္စန္ဒာ-ဘာဝသင်္ခါတေ အန္တေ အနုပဂမ္မ ယာထာဝတော သင်္ဂဟဏံ ဗောဓနဉ္စ ဓမ္မတာယံ အကု-သလဿ ဒုက္ကရံ ဒုရဘိသမ္ဘဝန္တိ။ အနုဋီ ၂-၉၁။ ။ သတ္တဝေါဟာရောတိ၊ ကား။ သတ္တော-တိ သမညာ၊ သတ္တဝါဟု ဖြစ်သောအမည်တည်း။ ဟိ၊ ဒုဒ္ဒသ-ဟု ဆိုသင့်စွ။ သန္တာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ကုန်သော။ သမ္မဟဘူတေ၊ အပေါင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မေ၊ အကြင်ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ သတ္တပညတ္တိ၊ သတ္တဝါဟူသော အမည်ပညတ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဿာ၊ ထိုပညတ်၏။ တတော၊ ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့မှ။ အညထာ-နာညထာအစ္စန္ဒာဘာဝသင်္ခါတေ၊ တပါးတခြား စင်စစ်မဟုတ်ခြင်း၊ တပါးတခြားမဟုတ်သည်လည်း စင်စစ်မဟုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အန္တေ၊ အပိုတို့ကို။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မှု၍။ ယာထာဝတော၊ မှန်စွာ။ သင်္ဂဟဏံ စ၊ ကောင်းစွာယူခြင်းကို၎င်း။ ဗောဓ-နဉ္စ၊ သိစေခြင်းကို၎င်း။ ဓမ္မတာယံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ အကုသလဿ၊ မကျမ်းကျင်သော သူအား။ ဝါ၊ သည်။ ဒုက္ကရံ၊ ပြုနိုင်ခဲ၏။ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်စေနိုင်ခဲ၏။

၂-ဤ၌ အတ္တကိစ္စ-ကို လိုအပ်သောကိစ္စ-ဟု အနက်ပြန်ခြင်းမှာ “ပုရိသော ကကစေန ရုက္ခံ ဆန္ဒန္တော။ပ။ အာဂတာဂတေ ကကစဒန္တေ ဇာနာတိ၊ သုတ္တပဒဉ္စ အဝိရဗ္ဗန္တော အတ္တကိစ္စံ သာဓေတိ”ဟူသော ဤဋီကာ(၁-၃၃၂)ကို၎င်း၊ ယထာ စ မာယာ အသာရာ အဂယုပဂါ၊ န ဟိ တံ ဂဟေတွာ ကိစ္စိ အတ္တံ ကိစ္စံ (အတ္တကိစ္စံ-သီဟောင်း)သာဓေတု သက္ကာ(ဤဋီ ၂-၁၆၇)၊ အတ္တကိစ္စဉ္စ သာဓေတိ(၎င်း ၃၁၄)၊ တံ တံ အတ္တကိစ္စံ သာဓေတု သမတ္တာ ဟောန္တိ(၎င်း ၃၄၄)ဟူသော ပါဠိတို့ကို၎င်း၊ “အတ္တော မေ ဂဟပတိ ဟိရညသု-ဝဏ္ဏေနာတိအာဒိသု ကိစ္စတ္ထေ”ဟူသော သုတ္တနိပါတ-ဋ (၁-၂၃၀)ကို၎င်း မှီ၏။ သတ္တဝါ၏ လိုအပ်သောကိစ္စဟူသည်မှာ သတ္တဝါမှ ဆိတ်သောသင်္ခါရတို့၌ သတ္တဝါဟု ခေါ်ရန်လိုအပ်သော သိခြင်း ခံစားခြင်း သွားခြင်း စားခြင်း မြင်ခြင်း ကြားခြင်း ပြုလုပ်ခြင်း စသော ကိစ္စများပင်ဖြစ်သည်ဟု ယူအပ်၏။ ပြည်မှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ကား “သတ္တော၊ သတ္တမှ ဆိတ်သော သင်္ခါရတို့၌ သတ္တဟူသော ဝေါဟာရ၎င်း၊ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏ အတ္တကိစ္စပြီးခြင်း ၎င်း”ဟု အနက်ပြန်ထား၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် ပြည်ဆရာတော်၏ ဋီကာ ပေမူ၌ “သတ္တတ္ထ-ကိစ္စသိဒ္ဓိ”ဟု သဒ္ဓိသ တ္ထ-သံယုဂ်နှင့်ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ သဒ္ဓိသ တ္ထ-သံယုဂ်နှင့် ရှိလျှင် “သတ္တတ္ထကိစ္စသိဒ္ဓိ၊ သတ္တဝါဟူသော အတ္တ၏ ကိစ္စပြီးခြင်း”ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ ထိုပြင် “သတ္တဿ ဘာဝေါ သတ္တတ္တံ(သတ္တဝါဟူသောအမည်နှင့် သတ္တဝါဟု အသိအမှတ်ပြုသော ဉာဏ်၏ဖြစ်ကြောင်း)၊ တဒေဝ ကိစ္စံ၊ တဿ သိဒ္ဓိ”ဟု ဝစနတ္ထကြံ၍ “သတ္တဝါဖြစ်ကြောင်း ကိစ္စ၏ပြီးခြင်း”ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ သို့ရာတွင် ယခု တွေ့ရသော သီဟိုဠ်နှင့် မြန်မာမူဟောင်း မူသစ် ဋီကာစာအုပ်တို့၌ကား “သတ္တတ္ထကိစ္စသိဒ္ဓိ”ဟု အသဒ္ဓိသ တ္ထ-သံယုဂ်နှင့်သာရှိ၏။ သတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ ရှိလျှင် “သတ္တကိစ္စသိဒ္ဓိ စ၊ သတ္တဝါ၏ ကိစ္စပြီးခြင်းသည် ၎င်းတည်း။”ဟု အနက်ပြန်ရာ၏။ ဤအရာ၌ သတ္တော၊ သတ္တဝါ၎င်း-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဆိုလိုသည်မှာ “လောက

ပစ္စယာကာရမေဝ စာတိ၊ ကား။ ပစ္စယာကာရေ ဧဝ စ၊ ကျေးဇူးပြုသော အခြင်းအရာဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သာလျှင်၎င်း။ မ-ကာရော၊ သည်။ ပဒသန္တိ- ကရော၊ ပုဒ်စပ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ (ပစ္စယာကာရေ-ဆိုလိုလျက် သြ-ကို အ-ပြု၊ မ-အာဂုံ-ဟု ဆိုလို၏)ပစ္စယဓမ္မာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့၏။ အတ္တနော- ယေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ဖလဿ၊ အား။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ (ပစ္စယာ- ကာရေ-ပုဒ်၏)အနက်တည်း။

တသ္မာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထဝဏ္ဏနာယ၊ ၎င်း၊ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗတ္တာ စ၊ ပြုအပ်-ပြုသင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ကရတ္တာ စ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပတိဋ္ဌံ နာဓိဂစ္ဆာမိတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်နည်း၌။ ဌိတဿ၊ တည်သောသဘော၊ ဝါ၊ သည်။ ဝဏ္ဏနာ၊ ကို။ သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာပြုအပ်သည်၊ ဝါ၊ ပြုလွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုအဖွင့်၏။ ပတိဋ္ဌာဘူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံ နယံ၊ ထိုနည်းကို။ အတ္တနောယေဝ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ဉာဏဗလေန၊ ဖြင့်။ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ မရပေ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ သော်လည်း။ နိဿယံ၊ ကို။ အာစိက္ခန္ဓော၊ ပြောကြားလိုသည်ဖြစ်၍။ သာသနံ ပနိဒန္တိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဣဓ၊ ရာ၌။ သာသနန္တိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ ပါဌိဓမ္မံ၊ ပါဌိ ဒေသနာတရားတော်ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မေဝ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာလျှင်။ (အာဟ၊ ၎င်း။)ဟိ၊ မှန်။ အနုလောမပဋိလောမာဒိနာနာဒေသနာနယပဋိမဏ္ဍိတော၊ အနုလုံ ပဋိလုံ အစရှိသောအထူးထူးသော ဒေသနာနည်းတို့ဖြင့်တန်းဆာဆင်အပ်သော။ သော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ အဗ္ဗောဓိန္ဒော၊ ဆရာအစဉ်အဆက် မပျက် မပြတ်စဲသည် ဖြစ်၍။ အဇ္ဇာပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်လျက် တည်လျက်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဿယော၊ မှီရာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဒဋ္ဌကထာသင်္ခါတော၊ ထိုပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ်၏ အဋ္ဌကထာဟု ဆိုအပ်သော။ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ စ၊ ရှေးဆရာတို့၏ ပို့ချစဉ်သည်လည်း။ ။ တံ သုဏာထ သမာဟိတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဒရဇနနေ စ၊ ရိုသေခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်း၌၎င်း။ ဥဿာဟနေ စ၊ အားထုတ်စေခြင်း-တိုက်တွန်း

ဝေါဟာရအားဖြင့် သတ္တဝါ-ဟု ခေါ်လျက် အသိအမှတ်ပြုရသော်လည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍ မရှိခြင်း၊ ထိုသို့ ပရမတ္ထအားဖြင့် သတ္တဝါမရှိသော သင်္ခါရတို့၌ လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် သတ္တဝါဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုနေရခြင်း၊ သတ္တဝါဟု အသိအမှတ်ပြုနိုင် လောက်အောင် သိခြင်း ခံစားခြင်း သွားခြင်း စားခြင်း မြင်ခြင်း ကြားခြင်း ပြုလုပ်ခြင်း စသောကိစ္စ၏ ပြီးခြင်း”ဟူသော သတ္တဝါနှင့်စပ်သော ဤအကြောင်းအရာများကို သိမြင် ရန် ပြောပြရန် ခက်သည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

ခြင်း၌၎င်း။ ပယောဇနံ၊ ကား။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ။ တံ၊ ထိုအကျိုးကို။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ ဝုတ္တဉ္စေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ အဋ္ဌိကတောတိ၊ ကား။ အတ္တံ၊ အကျိုးစီးပွားကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ နနဿတိ၊ မမေ့မပျောက်။ ဝေ၊ ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဋ္ဌိဂတံ ဝိယ၊ အရိုး၌ တည်သကဲ့သို့။ ကရောန္တော၊ ဖြစ်၍။ အဋ္ဌိကတော၊ အရိုး၌ တည်သကဲ့သို့ ပြု၍ ၂။ ပုဗ္ဗကာလတော၊ ရှေးကာလမှ။ အပရကာလေ၊ ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရှေးကာလမှ နောက်ကာလ၌ ဖြစ်သည်။ ဝိသေသန္တိ၊ ကား။ ပဌမာရမ္မတော၊ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ခဏေ ခဏေ၊ တိုင်း။ ဉာဏဝိသေသံ စ၊ ဉာဏ်အထူးကို၎င်း။ ကိလေသက္ခယ-ဝိသေသဉ္စ၊ ကိလေသာကုန်ခြင်း အထူးကို၎င်း။ လဘတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။

၅၇၂။ ဒေသနာဘေဒတောတိ၊ ကား။ ဒေသနာဝိသေသတော၊ ဒေသနာ အထူးအားဖြင့်။ အတ္တတော စ၊ အနက်အားဖြင့်၎င်း။ လက္ခဏာဒိတော စ၊ စသည်အားဖြင့်၎င်း။ ဧကဝိဓာဒိတော စ၊ ဧကဝိဓ စသည်အားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထလက္ခဏကဝိဓာဒိတော၊ အနက် လက္ခဏာစသည်၊ ဧကဝိဓ စသည် အားဖြင့်။ အင်္ဂါနဉ္စ ဝဝတ္တာနာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒွါဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနံ၊ ထို့ကို။ ဝဝတ္တာနဒဿနတော၊ ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုခြင်းအားဖြင့်။

ကမ္မဝိပါကကိလေသဝဋ္ဋာနံ၊ ဝဋ္ဋတို့၏။ မူလကာရဏတ္တာ စ၊ အကြောင်း ရင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဒိတော၊ အစ၌၊ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ မူလံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပမာ စကားရပ်၌။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်၏။ မူလေ၊ အရင်းကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ သော်။ တတော၊ ထိုအရင်းမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဝလ္လိဟရဏံ ဝိယ၊ နွယ်ကို ဆောင်ခြင်းကဲ့သို့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ မူလေ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ သော်။ တတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုဟောခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ၊ ဥပမာ နှီးနှောခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ မပြုအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝတော၊ အား၊ ဣဒမေဝ၊ ဤအဖို့ကိုသာလျှင်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ ဣဒံ၊ ကို။ အဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘဇနီယံ၊ ဝေဘန်အပ်သော အဖို့သည်။ ဝါ၊ ဝေဘန်အပ်သည်၏ အဖြစ်

၁-အတ္တံ ဝိယ ကတော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အဘူတတဗ္ဗော၌ စိပဗ္ဗည်းသက်ပြီးလျှင် ဣ-ကို လည်း ငွ-ပြု၍ အဋ္ဌိကတော-ဟုပြီးစေရန် ပြသည်ဟု ယူအပ်၏။
၂-ဤအလိုအားဖြင့် အဋ္ဌိဂတံ ဝိယ ကတော-ဟု ဆိုလိုလျက် ဂတံ ဝိယ-ကို ချေထားသည်ဟု ယူအပ်၏။

သည်။ န အတ္ထိ၊ မရိ။ (ကသွာ၊ ကား။) သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံ၏၊ ဝါ၊ ကိ။
 ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ပန၊ စင်စစ်။ မူလတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဝလ္လိ-
 ဟရဏံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ မူလတော၊ မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊
 ကိ။ ကတာ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ သာမညံ၊ ဤတူသည်၏ အဖြစ်ကို။
 ဧတ္ထ၊ ဤဥပမာ၌။ [၂၄၃] အဓိပ္ပေတံ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဗောဓနေယျဇ္ဈာ-
 သယဝသေန၊ သိစေထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အလို၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဗောဓေတဗ္ဗဘာဝေန၊ သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ မူလာဒိဒဿနသာမညံ၊
 အရင်းစသည်ကို မြင်ခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

တဿာတိ၊ ကား။ သ ခေါ သော ဘိက္ခဝေ။ ပ ။ တိဋ္ဌတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊
 သို့။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောအပ်သော။ သောတဒ္ဓါရာဒိသုပိ၊ စသည်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊
 ဤအတူပင် ဟောအပ်သော။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ (ခေါ သော-ကို ခေါ+သော-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊
 ခေါ-ကား အနက်ထူးမရှိ) သ-သော သော ကုမာရော၊ ထိုသတို့သား
 သည်။ ဝုဒ္ဓံ ၊ ကြီးပွားခြင်းကို။ အနာယ၊ စွဲ၍။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ပရိ-
 ပါကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းကို။ အနာယ၊ စွဲ၍။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ရဇနိ-
 ယေဟိ၊ တပ်စွဲဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဂုဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမပ္ပိတော၊
 ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ပရိစာရေတိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ကျက်စားစေ၏။ ဝါ၊
 ပျော်ပါးခံစား၏။ ပ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဣပံ၊
 အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ပိယရူပေ၊ ချစ်အပ်သောသဘောရှိသော။
 ဝါ၊ ချစ်ဖွယ်သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ အဆင်းရူပါရုံ၌။ သာရဇ္ဇတိ၊
 တပ်မက်၏။ အပ္ပိယရူပေ၊ မုန်းဖွယ်သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ ၌။ ဗျာပ-
 ဇ္ဇတိ၊ ပြစ်မှား၏။ အနုပဋိတကာယသတိ စ၊ မထင်သော ကိုယ်၌သတိ
 ရှိသည်ဖြစ်၍လည်း။ ပရိတ္တစေတသော၊ သေးနပ်သော (တန်ခိုးနည်း
 သော) စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဝိမုတ္တိ၌၊
 ဝါ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။
 တေ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အပရိသေသာ၊ အကြွင်းမဲ့။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊
 ချုပ်နိုင်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ စ၊
 ကို၎င်း။ ပညာဝိမုတ္တိံ စ၊ ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊
 မသိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အနုရောဓဝိရောဓံ၊ အာရုံ

၁-အစ-မှ စ၍၎င်း၊ အလယ်မှ စ၍၎င်း၊ အဆုံးမှ စ၍၎င်း ဟောသင့်သော ဝေနေယျတို့
 အတွက် ဟောရန် ဆင်ခြင်တော်မူသော အခါ၌ ဟောသင့်သည်အားလျော်စွာ အစပိုင်း
 စသည်ကို မြင်ခြင်းနှင့် တူသည်ဟု နှီးနှောစေလို၏။

သို့လိုက်လျောခြင်း၊ အာရုံနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသို့၊ ဝါ၊ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းသို့။ သမာပန္နော၊ ရောက်လျက်။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှုလည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ မဆင်းရဲ မချမ်းသာ မှုလည်းဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ယံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒတိ၊ ခံစား၏။ သော။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်လျက် နှစ်သက်၏။ အဘိဝေဒတိ၊ ချီးမွမ်း၏။ အဇ္ဈောသာယ၊ မျှသိမ်း၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။]

အဘိနန္ဒတောတိ၊ ကား။ သပ္ပိတိကတဏှာယ၊ ပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာဖြင့်။ အဘိမုခဘာဝေန၊ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နန္ဒတော၊ နှစ်သက်သော။ အဘိဝေဒတောတိ၊ ကား။ အဟော သုခံ အဟော သုခန္တိ၊ ဩော် ချမ်းသာစွာ ချမ်းသာစွာ ဟူ၍။ ဝစီဘေဒကရဏပုဝတ္တာယ၊ နှုတ်မြှောက်ခြင်းကို ပြုသောအားဖြင့် ဖြစ်သော။ ဗလဝတဏှာယ၊ အားကြီးသောတဏှာဖြင့်။ အဟံ မမာတိ၊ ငါ၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟု။ အဘိဝေဒတော၊ ချီးမွမ်းသော။ တတော၊ ထိုထက်။ ဗလဝတိယာ၊ အားကြီးသောတဏှာဖြင့်။ မောစေတံ၊ ဖြေခြင်း လွတ်စေခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျတာယ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဇ္ဈောသာယ၊ ၍။ တိဋ္ဌဟော၊ တည်သော။ တတောပိ၊ ထိုထက်လည်း။ ဗလဝတိ၊ အားကြီးသည် ဖြစ်၍။ ဥပါဒါနဘူတာ၊ ဖြစ်သော။ တဏှာ ပန၊ သည်ကား။ နန္တိ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤသုတ်၌။ အဘိနန္ဒနာဒိနာ၊ စသည်ဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ ၏။ နန္တိဝစနေန၊ နန္တိ - သဒ္ဒါဖြင့်။ တပုစ္စယံ၊ ထိုတဏှာလျှင်အကြောင်းရှိသော။ စတုပ္ပိဓမ္မိ၊ သော။ ဥပါဒါနံ၊ ကို။ နန္တိတာတဒဝိပုယောဂတာဟိ စ၊ နန္တိ၏အဖြစ်၊ ထိုနန္တိနှင့် မကွေမကွာယှဉ်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်တို့ဖြင့်၎င်း။ တဏှာဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနဘာဝေဟိ စ၊ တဏှာအဘိနန္ဒန၊ ဒိဋ္ဌိအဘိနန္ဒန အဖြစ်တို့ဖြင့်၎င်း။ (ဝုတ္တံ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိအာဒိကဉ္စ၊ အစရှိသောစကားကိုလည်း။ တတ္ထဝ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ္တေ၊ သုတ်၌ပင်လျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

ဝိပါကဝဋ္ဌဘူတေ၊ ဝိပါကဝဋ္ဌဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိသန္နိပဝတ္တိဖဿာဒိကေ စ၊ ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိကာလတို့၌ဖြစ်သော ဖဿအစရှိသော သုံးပါးသော အာဟာရတို့ကို၎င်း။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ဩဇံ စ၊ ဩဇာကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ စတ္တာရော အာဟာရ တဏှာနိဒါနာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝဋ္ဌပတ္ထမ္ဘကာ၊ ဝဋ္ဌကို ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သော။ ဣတရေပိ၊ ဤဝိပါကကမ္မဇ အာဟာရတို့မှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရ၊ တို့သည်။ တဏှာပဘဝေ၊ တဏှာလျှင်အကြောင်းရှိသော။ တသ္မိံ၊ ထိုဝိပါကအာဟာရ ကမ္မဇအာဟာရသည်။ အဝိဇ္ဇမာနေ၊ မရှိလတ်သော်။

န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာနိဒါနာဘိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တု၊ ငှါ။
ဝဇ္ဇန္တိ၊ သင့်ကုန်၏။

[၂၄၄] ၅၇၃။ တတော တတောတိ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဓာသု၊ ကုန်သော။
ဒေသနာသု၊ တို့တွင်။ တတော တတော ဒေသနတော၊ မှ။ ဉာယပုဋ္ဌိဝေဓာယ သံ-
ဝတ္တတိတိ(တ္ထေ)၊ ဤပါဌ်၌။ ဉာယောတိ၊ ကား။ မဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ်တည်း။ ဝါ၊
ကား။ အရိယော စဿ ဉာယော ပညာယ သုဒ္ဓိဋ္ဌော ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစန-
တော၊ ကြောင့်။ သော ဝေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သာလျှင်တည်း။ ဟိ၊
မှန်။ သော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာ
တထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ တာယ တာယ
ဒေသနာယ၊ ဖြင့်။ သယမေဝ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်။
အတ္တနော၊ မိမိကို။ ပဋိဝေဓာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ စတုဗ္ဗိဓဂမ္ဘီရဘာဝပုတ္တိ-
ယာတိ၊ ကား။ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရေသု၊ ဓမ္မ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋိ-
ဝေဓ ဟူသော ဂမ္ဘီရတို့၌။ ပတိဋ္ဌာဓိဂမနော၊ ထောက်တည်ရာကို ရသဖြင့်။
ပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (ဤ၌
သံဝဏ္ဏတဗ္ဗကား ဝက်ဝတ်၊ သံဝဏ္ဏနာကား ဥဇုကတ္ထဖြစ်သည်ဟု ဆရာတို့ဆို
ကြ၏)

သမန္တဘဒ္ဒကတာ စ၊ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဒေသနာဝိလာသပုတ္တိစ၊ သည်၎င်း။
စတုဗ္ဗိဓု၊ ကုန်သော။ ဒေသနာနံ၊ တို့၏။ သမာနံ၊ တူညီသော။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းပေတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ကို။ ဝတ္တုကာမော၊
ဆိုလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဆိုလိုသောဆရာသည်။ ဝိသေသတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
၏။ အဿာတိ၊ ကား။ အဿ ဘဂဝတော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ဒေသနာ၊ သည်။
ဝါ၊ ကား။ အဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ကို။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်းသည်။ ဣတိ၊
သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ ဝိဘာဂဟူသည်။ အဝိဘတ္တ-
သဘာဝါ၊ မဝေဘန်မခွဲခြမ်းအပ်သော သဘောရှိကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာဒယောဝ၊
အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။
ဂဟိတာနံ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ပကတိအာဒိနံစ၊ စသည်တို့၏၎င်း။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ
စ၊ တို့၏၎င်း။ အကာရဏတာ စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။
ကာရဏတာ စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (ပဝတ္တိကာရဏ-
ဝိဘာဂေါ၊ မည်၏။) တတ္ထ၊ ထိုပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂ၌။ သမ္မုဇ္ဇာ၊ ကုန်သော။
ကေစိ၊ အချို့သောသူတို့သည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို။ ကာရ-
ဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ယူကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ကိဉ္ဇိ၊ သော။ ကာရဏံ၊ ကိုမျှ။
န ဗုဇ္ဈန္တိ၊ မသိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အား။ ယထာသကေဟိ၊
ကုန်သော။ အနုရူပေဟိ၊ သျော်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော

အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိပ္ပဝတ္တိသန္ဓေသနတ္ထံ၊ သင်္ခါရစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သံသာရပုပ္ဖဝတ္တိသန္ဓေသနတ္ထံ၊ ခန္ဓာအစဉ်ဟူသော သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်းကို ကောင်းစွာ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣတိ အတ္ထောနက်။ ပဝတ္တိအာဒိနဝပဋိစ္စာဒိကာ၊ ပဝတ္တိ၏အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အာဒိ၊ အစတည်း။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့်။ သင်္ခါရာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ ဤသို့။ ပဝတ္တိယာ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိကမသန္ဓေသနတ္ထံ၊ ဖြစ်စဉ်ကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ကား။ ဂဗ္ဘသေယျကာဒိဝသေန၊ ဂဗ္ဘသေယျကစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ဌံ။ အတ္တဘာဝဿ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနာနုပ္ပဗ္ဗိသန္ဓေသနတ္ထု၊ ဖြစ်စဉ်ကို ကောင်းစွာပြခြင်း အကျိုးငှါလည်း။ အနုလောမဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ (ဣတိ-ပိုသည်၊ သိမ့်၌ မရှိ) ဣတရာသံ၊ ဤမှတစ်ပါးသော သုံးပါးသော ဒေသနာတို့၏။ တဒတ္တတာသမ္ဘဝေ၊ ထိုဖြစ်စဉ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိ) ပိ၊ သော်လည်း။ တာသံ၊ ထိုသုံးပါးသော ဒေသနာတို့၏။ တဒတ္တမေဝ၊ ထိုဖြစ်စဉ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါသာလျှင်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္တန္တရသဗ္ဘာဝတော၊ အကျိုးတစ်ပါး၏ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အယံ ပန၊ ဤအနုလောမဒေသနာသည်ကား။ တဒတ္တာ ဝေ၊ ထိုဖြစ်စဉ်ကိုပြခြင်းသာလျှင်အကျိုးရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတိ-ဿာ၊ ဤဒေသနာ၏။ တဒတ္တတာ၊ ထိုအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

အနုဝိလောကယတော၊ လှည့်၍ကြည့်သော မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဝါ၊ ၏။ သမ္မောဓိတော၊ သနာလေးပါးကိုသိသည်မှ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ဌံ။ တံတံပစ္စယုပ္ပန္နာဝဗောဓသင်္ခါတော၊ ထိုထိုပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုသိခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိဝေဓော၊ အကြင်ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ တဒနုသာရေန တဒနုဂမေန၊ ထိုပဋိဝေဓမှ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ စသည်၏။ ယံ ဇာတိအာဒိကာရဏံ၊ ကို။ အဓိဂတံ၊ သိအပ်၏။ တဿ၊ ထိုဇာတိအစရှိသောအကြောင်းကို။ သန္ဓေသနတ္ထံ၊ ငှါ။ အယံ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်။ (အယံ- အရာတွင် သိမ့်ဟောင်း၌ အဿ-ဟု ရှိ၏။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်-ဟု အနက်ပေး၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ သာ- ဟုရှိ၏) ပဝတ္တာ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ အနုဝိလောကယတော၊ ၏။ ပဋိလောမဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မန္နော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒေသေန္တောပိ၊ ဟောတော်မူသော်လည်း။ (ပိ-သဒ္ဓါဖြင့် ရှေးကဆင်ခြင်ခဲ့သည်ကို ပေါင်းသည်) ကိစ္ဆာပန္နံ၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ လောကံ၊ ကို။ အနုဝိလောကေတွာ၊ ၍။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိဝေဓာနုသာရေန၊

ဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ သော။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ၎င်း။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အဓိဂတကာရဏသန္ဓဿနတ္ထံ၊ သိအပ်ပြီးသောအကြောင်းကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဤ၌ ယောဂီကံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှယူ၍ ဖော်ထားသည်) ဒေသေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ အာဟာရတဏှာဒယော၊ အာဟာရတဏှာ စသည်တို့သည်။ ဝါ၊ အာဟာရ တဏှာ ဝေဒနာ ဖဿ သဠာယတန နာမ် ရုပ် ဝိညာဏ်တို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓါ၊ ပစ္စုပ္ပန်အခွန်မည်၏။ သင်္ခါရာဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရနှင့် အဝိဇ္ဇာတို့သည်။ အတိတဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယ်နာ၊ ဖြင့်။ ယာဝ အတိတံ အဒ္ဓါနံ အတိဟရိတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟာ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကား။ တဏှာယ၊ သည်။ ပဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ အနာဂတော အဒ္ဓါ၊ မည်၏။ တဏှာဒယော၊ စသည်တို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော (အဒ္ဓါ)၊ မည်၏။ [၂၄၅] သင်္ခါရာဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ အတိတော (အဒ္ဓါ)၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ဖလံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ တန္တိဒါနဒဿနဝသေန၊ ထိုအကျိုး၏ အကြောင်းကို ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဖလကာရဏပရမ္ပရဒဿနံ၊ အကျိုးအကြောင်း အဆက်ဆက်ကို ပြခြင်းသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိမတဏှာယ၊ ရှေးဘဝ၌ ပြီးသော တဏှာသည်။ ဥပ္ပါဒိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ၊ မည်၏။ တဏှာဒယော၊ တို့သည်။ အတိတော (အဒ္ဓါ)၊ မည်၏။ သင်္ခါရာဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ တတောပိ၊ ထိုထက်လည်း။ အတိတတရာ၊ သာ၍အတိတ်ဖြစ်သော။ (အဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။) သံသာရဿ၊ ၎င်း။ အနာဒိဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အစမရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ယာဝ အတိတဒ္ဓါနန္တိ၊ ကား။ ယာဝ အတိတတရံ အဒ္ဓါနံ၊ သာ၍ အတိတ်ဖြစ်သော အခွန်တိုင်အောင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤသို့သောအနက်သည်။ ယုဇ္ဇတ္တာ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ အာယတိံ၊ ၌။ ပုနုပ္ပဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိအာဟာရကာ၊ တဖန်ဘဝသစ်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သော အာဟာရတို့တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) “အာဟာရေတိတိ၊ ဆောင်စေသည် ဟူ၍၊ ဝါ၊ စားသည်ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ န ဝဒါမိ၊ မဆို။ ပ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ (ပါဠိတော်ရင်း၌ ပန-မရှိ) အဝဒန္တံ၊ မဆိုသော။ မံ၊ ငါကို။ ယော၊ အကြင် သူသည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်၏။ (အာဟာရော) န ခေါ်၊ အကြောင်းပါနည်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပုစ္ဆေယျ၊ အံ။ သေ ပစ္စော၊ ဤပြုသနာသည်။ ကလ္လော၊ သင့်လျော်၏။ တတြ၊ ထိုပြုသနာ ၌။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ အာယတိံ ပုနုပ္ပဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ၎င်း။ (အာဟာရော၊ ပေတည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ။ ကလ္လံ၊ ၎င်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဖဿ-

စေတနာနံ၊ ဖဿနှင့်စေတနာတို့၏။ တံသမ္ပယုတ္တတ္တာ စ၊ ထိုဝိညာဏ်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကဗဠိကာရာဟာရဿ၊ ၏။ တပွဝတ္တိဟေတုတ္တာ စ၊ ထိုဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုကဗဠိကာရာဟာရသည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတရူပကာယဿ စ၊ ထောက်ပံ့ အပ်သော ရူပကာယရှိသောသူအား၎င်း။ တံ၊ ထိုကဗဠိကာရာဟာရကို။ ဣစ္ဆန္တဿ စ၊ အလိုရှိသောသူအား၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏာယူဟနံ၊ ကုသိုလ် အကု သိုလ်ကံနှင့်ယှဉ်သော ကမ္မဝိညာဏ်ကို အားထုတ်ခြင်းသည်။ (သီမုနှင့်အညီပင်) ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝါ၊ ဆက်။ ဘောဇနံ၊ သည်။ သဒ္ဓါဒိနဉ္စ၊ သဒ္ဓါစသည် တို့၏၎င်း။ ရာဂါဒိနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော အကြောင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဝဋ္ဋသင်္ဂ- ဟိတာ၊ ကမ္မဝဋ်ဖြင့် ရေတွက်အပ် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော။ တေ အာဟာရာ၊ ထိုလေးပါးသော အာဟာရတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ္မိံ ပရိယာယေ၊ ဤပရိယာယ်ဝိကပ်၌။ ပုရိမောယေဝ အတ္ထော၊ ရှေး၌ ဆိုအပ်သော အနက်သည်သာလျှင်။ ယုတ္တော၊ ၏။

အတိတဒ္ဓတော၊ အတိတ်အခွန်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဣတိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ အတိတေ စ၊ ၌၎င်း။ တတော ပရဉ္စ၊ ထိုမှနောက်၌၎င်း။ ဟေတုဖလပဋိပါဠိံ ၊ အကြောင်း အကျိုးအစဉ်ကို။ (အဗုဇ္ဈန္တာနံ-၌ စပ်) ပစ္စက္ခဘူတာနံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ် ကုန်သော။ အာဟာရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနဒဿနဝသေန၊ အကြောင်းကိုပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာရောဟိတော၊ တက်ပြီး၍။ နိဝတ္တနေန၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း ပြန် ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဗုဇ္ဈန္တာနံ၊ မသိနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တံ- သန္ဓဿနုတ္တံ၊ ထိုအကြောင်းအကျိုးအစဉ်ကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သာ အယံ ဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အနာဂတဒ္ဓ- ဟေတုသမုဋ္ဌာနတော ပဘုတိတိ၊ ကား။ အနာဂကဿ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ဘဝဿ၊ ၏။ ဟေတုဘူတာနံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဥပုတ္တိတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အနာဂတဒ္ဓသန္ဓဿနုတ္တန္တိ၊ ကား။ အနာဂတဒ္ဓုနော၊ ကို။ အပုဋိဝိဇ္ဈန္တာနံ၊ မသိကုန်သော။ အပဿန္တာနံ၊ မမြင်ကုန်သောသူတို့အား။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဟေတု၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဟေတုဖလပရမ္မရာယ၊ အကြောင်းအကျိုးအစဉ် အဆက်ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုအနာဂတ်အခွန်ကို။ သန္ဓဿနုတ္တံ၊ ငှါ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသော ဒေသနာတို့တွင်။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝပရိယောသာနာ စ၊ အဆုံးတိုင်အောင်၎င်း။ ပရိယောသာ- နတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝအာဒိ စ၊ အစတိုင်အောင်၎င်း။ ပဝတ္တာ၊

သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ ဒွါဒသင်္ဂါ၊ အင်္ဂါ ၁၂-ပါးရှိ၏။ တတော ဝေ၊
 ကြောင့်ပင်လျှင်။ တိသန္ဓိ၊ အစပ်သုံးပါးရှိ၏။ စတုသင်္ခေပါ၊ အလွှာလေးပါး
 ရှိ၏။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝအာဒိ၊ အစတိုင်အောင်။ ပဝတ္တာ၊
 သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ အဋ္ဌင်္ဂါ၊ အင်္ဂါရှင်ပါးရှိ၏။ ဒွိသန္ဓိ၊ အစပ်နှစ်ပါးရှိ၏။
 တိသင်္ခေပါ၊ အလွှာသုံးပါးရှိ၏။ ပန၊ တပါး။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။
 ယာဝပရိယောသာနာ၊ အဆုံးတိုင်အောင်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒေသနာ၊ သည်။
 ဆဋ္ဌင်္ဂါ၊ အင်္ဂါခြောက်ပါးရှိ၏။ ဒွိသန္ဓိ၊ ရှိ၏။ တိသင်္ခေပါ၊ ရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 သံယာဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏အာရုံဖြစ်ကုန်ဘော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒါ-
 နုပဿိနော၊ သာယာဖွယ်ကိုရှုလျက်။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ တဏှာ၊
 သည်။ ပဝဇ္ဇတိ၊ ပွား၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊
 ၏။) ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ မဇ္ဈတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝပရိယောသာနာ၊
 တိုင်အောင်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ ဧကသန္ဓိ၊ တခုသောအစပ်
 ရှိ၏။ ဒွိသင်္ခေပါ၊ နှစ်ခုသောအလွှာရှိ၏။ ဝေ၊ သို့။ အနေကင်္ဂါ ဝေ၊ များသော
 အင်္ဂါရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ သည်။ [၂၄၆]
 အာဂတာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဧကင်္ဂဝေဒနာပိ၊ အင်္ဂါတပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့်
 လည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ကို။ လဗ္ဘတေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ယထာဟ၊
 ဟူမူကား။ တတြ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ သုခဝေဒနာတိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။
 (အာဟ၊ ၏။)

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုရုပ်ကိုယ်နှင့် စိတ်ဝိညာဏ်တရားတို့၌။
 သုတဝါ၊ သုတနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဝါ၊ အကြားအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော။
 အရိယသာဝကော၊ သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊
 စွာ။ ယောနိသော၊ ဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမသ္မိံ၊
 ဤအကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣမဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
 ဣမသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဣဒံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ ဣမဿ၊ ၏။ နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊
 ချုပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (မနသိ ကရောတိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခဝေဒ-
 နိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။
 သုခဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။]

ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ်၌။ ဖဿပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ (ဖဿံ ပဋိစ္စာတိ-ဟု
 ရှိသင့်၏) ဧတ္ထကောဝ၊ ဤမျှသာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပါးမည်
 သောအကြောင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။
 ဧကင်္ဂပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ၊ အင်္ဂါတပါးရှိသောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုတ်၌။ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတီတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော။ ဣမသ္မိံ ပစ္စယေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ သင်္ခါရာဒိကံ၊ သင်္ခါရာအစရှိသော။ ဣဒံ ဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမဿပုပ္ပါဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိကဿ၊ သော။ ဣမဿ ပစ္စယဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ခြင်း-ရှိခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိကံ၊ သော။ ဣဒံ ဖလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣမသ္မိံ ။ ပ။ နိရုဇ္ဈတီတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိလတ်သော်။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ စသည်တို့၏။ အဘာဝဿ စ၊ မရှိခြင်းကို၎င်း။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဿ စ၊ ကို၎င်း။ ဝစနေန၊ ဟောခြင်းဖြင့်။ ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ပစ္စယလက္ခဏေ၊ (သတိ ဥပ္ပါဒါဟူသော) အကြောင်းလက္ခဏာ၌။ နိယမော၊ ကိန်းသေသတ်မှတ်ခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကထံ၊ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ။) ဣမသ္မိံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သတိ ဝေ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ န အသတိ၊ မရှိသော်မဟုတ်။ ဣမဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါ ဝေ၊ ဖြစ်ခြင်း-ရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ န နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်း-မရှိခြင်းကြောင့်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ (နိယမော ဒဿိတော ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓနိယမံ၊ အတွင်းဝင်သော နိယမရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ဧတံ လက္ခဏံ၊ ဤလက္ခဏာကို။ ဣမ၊ ဤသုတ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ နိရောဓောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ (အနုပ္ပါဒေါ-၌ စပ်) ဝိရာဂါဓိဂမေန၊ အရိယမဂ်ကို ရခြင်းကြောင့်။ အာယတိံ၊ ၌။ အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းတည်း။ အပ္ပဝတ္တိံ၊ အဆက်ဆက်မဖြစ်ခြင်းတည်း။ တထာ ဟိ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ အဝိဇ္ဇာယ တောဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာတိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ သည်။ နိရောဓဝိရောဓိ၊ နိရောဓနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ဆန့်ကျင်၏။ ယေန၊ ယင်းသို့ ဥပ္ပါဒသည် နိရောဓနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထိုနိရောဓကို။ ဥပ္ပါဒဝိရောဓိဘာဝေန၊ ဥပ္ပါဒနှင့်ဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဣမဿ နိရောဓော ဣဒံ နိရုဇ္ဈတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ (ဣမဿပုပ္ပါဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသောပါဌ်၌ ပါဝင်သော ဥပ္ပါဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့် ဟောသည်ဟု ဆိုလို၏) တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒေါ နာမ၊ မည်သည်။ အနိရောဓော၊ မချုပ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ချုပ်ခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဖက်တည်း။ သော စ၊ ထိုဥပ္ပါဒကိုလည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အတ္ထိဘာဝေါတိပိ၊ ဘာဝဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတီတိ၊ ဟူသော။ ဣဒမေဝ လက္ခဏံ၊ ဤလက္ခဏာကိုပင်လျှင်။ (ဝဒန္တေန-၌ စပ်) ပရိယာယန္တရေန၊ ပရိယာယ်တပါးဖြင့်။ ဣမဿပုပ္ပါဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဟောတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား

သည်။ ပရေန၊ နောက်စကားဖြင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေ့စကားကို။ ဝိသေသိတံ၊ အထူး ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓရမာနတံယေဝ၊ ထင်ရှား ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဣမသ္မိံ သတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အနိရုဒ္ဓဘာဝဉ္စ၊ မချုပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ သည်မျှသာ မကသေး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ၊ ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိတိ၊ ဟူ၍။ ဒွိဓာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌလက္ခဏဿ၊ အကျဉ်းပြုအပ်သော လက္ခဏာရှိသော။ နိရောဓဿ၊ ၏။ နိဒ္ဒေသံ၊ အကျယ်ပြုသောစကားကို။ ဝဒန္တေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဝိဇ္ဇာယ တေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ [၂၄၇] နိရောဓော ဝေ၊ ချုပ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ (ဝေ-ဖြင့် အသတိ န ဟောတိ-တို့၏ နိဒ္ဒေသအဖြစ်ဖြင့် အဘာဝါ၊ အဘာဝေါ-ဟု မဟောခြင်းကို ပြ၏) ဝုတ္တော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိဘာဝေါပိ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ နိရောဓော ဝေ၊ နိရောဓမည်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်နှင့် ဆန့်ကျင်သော။ အတ္ထိဘာဝေါ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အနိရောဓော၊ အနိရောဓမည်၏။ ဝါ၊ မချုပ်ခြင်းမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနိရောဓသင်္ခါတေန၊ မချုပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ တေန အတ္ထိဘာဝေန၊ ထိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဣမဿ နိရောဓာ-မှ ပြန်လှန်၍ ယူအပ်သော အနိရောဓာ-ဖြင့်ဟု ဆိုလို၏) ဥပ္ပါဒံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ တတော၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤဒေသနာ၌။ အတ္တလာဘမတ္တံ၊ အထည်ကိုယ်သဘောကို ရခြင်းမျှကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဟူ၍။ န အဓိပ္ပေတော၊ အလိုမရှိအပ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အနိရောဓသင်္ခါတော၊ ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္ထိဘာဝေါ စ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ (အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။) ဣတိ၊ သို့။ အယမတ္ထော၊ ကို။ ဝိဘာဝိတော၊ အပ်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတံ လက္ခဏဒ္ဓယဝစနံ၊ ဤလက္ခဏာနှစ်ပါး အပေါင်းကို ဆိုခြင်းသည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသေသနဝိသေသိတဗ္ဗဘာဝေန၊ ဝိသေသန ဝိသေသျှအဖြစ်ဖြင့်။ သာတ္ထကန္တိ၊ အကျိုးရှိ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ယော၊ အကြင်နိရောဓကို။ အတ္ထိဘာဝေါတိ စ၊ အတ္ထိဘာဝ-ဟူ၍၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတိ စ၊ ဥပ္ပါဒ-ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယံ အနိရောဓော နာမ၊ မည်သည်။ ကော ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ အပ္ပဟိနဘာဝေါ စ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အနိဗ္ဗတ္တိ တဖလတာပ္ပဟိနာရဟတာဟိ၊ မဖြစ်စေအပ်သေးသော အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်၊ ပယ်ခြင်းငှါ မထိုက်သည်၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်။ ဖလပ္ပါဒနာရဟတာ စ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ

ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (အနိရောဓော နာမ၊ မည်၏။)ဟိ၊ ချဲ့။
 (ဥဒါန ဋ္ဌ ၃၆-၌ ယေ ဟိ-ဟုဂ္ဂိ၏၊ သင့်၏)ပဟာတဗ္ဗာ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်
 ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ယေ တေ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။)
 တေသံ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့၏။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အသမုတ္တိတိ-
 တဘာဝေါ၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အပ္ပဟိန-
 ဘာဝေါ၊ မည်၏။)ပန၊ ဆက်။ န ပဟာတဗ္ဗာ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်ထိုက်
 ကုန်သော။ ကုသလာဗျာကတော၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ယေ
 ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။)တေသု၊ ထိုကုသိုလ် အဗျာကတတို့၌။
 အခိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာမဟုတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ယာနိ သံယော-
 ဇနာနိ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုသံယောဇဉ်တို့၏။ အပရိက္ခိဏ-
 တာ စ၊ မကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ (အပ္ပဟိနဘာဝေါ၊ မည်၏။)
 ဟိ၊ မှန်။ အသမုတ္တိတိတာနုသယတာယ၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်အပ်သေးသော
 အနုသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သသံယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်နှင့်တကွသော။
 ခန္ဓပ္ပဝတ္တိ၊ ခန္ဓာတို့၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သသံယောဇနက္ခန္ဓပ္ပဝတ္တိ၊
 သံယောဇဉ်နှင့်တကွသော ခန္ဓာတို့၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည်-ဟု တပျုရိသံ
 သမာသ်တည်း သာရိကောင်းသည်)ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပြီးမည်၏။ တထာ ဟိ၊
 ထိုကြောင့်ပင်လျှင်။ “ယာယ စ ဘိက္ခဝေ၊ပ။ ဇရာမရဏေနာတိအာဒိ၊ အစ
 ရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာယ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ နိဝုတဿ စ၊ ပိတ်ဆို့
 တားမြစ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ယာယ တဏှာယ၊ နှင့်။
 သမ္ပယုတ္တဿ စ၊ ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဗာလဿ၊ ဗာလ ပုထုဇဉ်
 ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အယံ ကာယော၊ သည်။ သမုဒါဂတော၊ ကောင်းစွာ
 ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)ဗာလဿ၊ သည်၊ ဝါ၊ ၏သန္တာန်၌။
 သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ၊ ကိုလည်း။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်သေး။ သာ စ
 တဏှာ၊ သည်လည်း။ အပရိက္ခိဏာ၊ မကုန်သေး။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း
 သည်။ ကိဿ ဟေတု၊ ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗာလော၊
 သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းမွန်မွန်ကန်စွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်
 ခြင်းငှါ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ န အစရိ၊ မကျင့်ခဲ့သေး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဗာလော၊ သည်။ ကာယဿ၊ မျက်မှောက်ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်း
 ကြောင့်။ ကာယူပဂေါ၊ ဘဝသစ် ကိုယ်သို့ကပ်ရောက်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ သော၊ ထိုဗာလပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယူပဂေါ၊ သည်။
 သမာနော၊ ဖြစ်လတ်၍။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေမှ။ ဇရာမရဏေန၊
 အိုခြင်းသေခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်။]

ပန၊ တပါး။ ခိဏသံယောဇနာနံ၊ ကုန်ပြီးသော သံယောဇဉ်ရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ (သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န၊ မရှိ။) တဏှာပါဒါနာနံ၊ တဏှာနှင့်ဥပါဒါန်တို့၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဘဝါနံ၊ ဥပါဒါန်နှင့်ဘဝတို့၏။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ န၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝနုဿ၊ ၎င်း။ ဥပစ္စေဒေါ၊ အကြွင်းမဲ့ပြတ်ခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ၎င်း။ ဧတနေဝ၊ ကြောင့်ပင်လျှင်။ “ဆန္ဒန္တေဝ။ပ။ ဝေဒနာနိရောဓော”တိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၎င်း။

[ဖဂ္ဂုန၊ ဖဂ္ဂုနရဟန်း။ ဆန္ဒန္တေဝဗဿာယတနာနံ၊ ၆-ပါးသောဗဿ ဖြစ်ကြောင်း အာယဘနတို့၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အရိယမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဗဿနိရောဓော၊ ဗဿ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)ဗဿနိရောဓော၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ-နိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)]

ဟိ၊ မှန်။ အဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမတော၊ အရဟတ္တမဂ်ကိုရသည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ဌ။ ယာဝပရိနိဗ္ဗာနာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသည်ဘိုင်အောင်။ သဠာယဘနာဒိနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဝတ္တိ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ န၊ မရှိ။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား။ နတ္ထိတာနိရောဓ-သဒ္ဓဝစနိယတာ၊ နတ္ထိတာ-သဒ္ဓါ၊ နိရောဓ-သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (နတ္ထိတာ နတ္ထိဘာဝေါ အနုပ္ပါဒေါ နိရောဓော-တို့ကား ဤအရာ၌ အရအတူ တူပင်)ခိဏသံယောဇနတာ၊ ကုန်ပြီးသော သံယောဇဉ်ရှိလည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရောဓော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ အပိ စ၊ အပ္ပဟိနဘာဝေါ-၏ အကျယ်မှတပါး ဖလုပ္ပါဒနာရဟတာ-၏ အကျယ်ကိုဆိုအံ့။ (အပိ စ-ဟု ဆိုသော်လည်း ဝိတ္တာရပက္ခန္ဓရဇောတကသာ သင့်သည်) စိရကတမ္ပိ၊ ရှည်မြင့်စွာသောကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့ငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ ပြုအပ်ခဲ့သည်လည်းဖြစ်သော။ ကမ္ပံ၊ သည်။ အနိဗ္ဗတ္တိတဖလတာယ စ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ အကျိုးကို မဖြစ်စေရသေးသောကြောင့်၎င်း။ အပ္ပဟိနာရဟတာယ စ၊ ပယ်ခြင်းငှါမထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဖလာရဟံ၊ အကျိုးကိုထိုက်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ အကျိုးပေးထိုက်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ထိုက်သည်ဖြစ်၍။ သန္တံ ဧဝ နာမ၊ ထင်ရှားရှိသည်သာလျှင်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တိတဖလံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော အကျိုးရှိသောကံသည်။ န၊ သန္တမမည်။ [၂၄၈]ပဟိနာရဟံ အပိ၊ ပယ်ထိုက်သောကံသည်လည်း။ န၊ သန္တမမည်။ (အရိယာမဂ်၏အစွမ်းကြောင့် အကျိုးမပေးနိုင်သောကံသည်လည်းရှိသည်မမည်-ဟု ဆိုလို၏)ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလုပ္ပတ္တိပစ္စယာနံ၊

အကျိုးဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဖလာရဟဘာဝေါ၊ အကျိုးပေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အနိရောဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေ၊ သို့။ အနိရုဒ္ဓဘာဝေနော၊ မချုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ယေန၊ အကြင် အကြောင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဖလံ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်၊ တံ ကာရဏံ၊ ကို။ အတိတာဒိပိ၊ အတိတ်စသည် ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ဣမသ္မိံ သတိတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဤစကားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ အဝုသိတဗြဟ္မစရိယဿ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မြတ်သောအကျင့်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ၏။ အပ္ပဝတ္တိဓမ္မတံ၊ မဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ အနာပန္နော၊ မရောက်သော။ ပစ္စယပ္ပါဒေါ၊ အကြောင်း၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ကာလဘောဒံ၊ ကို။ အနာမသိတော၊ ၍။ အနိဝတ္တိ- တာယ ဝေ၊ မဆုတ်နစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဣမဿပ္ပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဝသေသပစ္စယသမာယေ၊ ကြွင်းသော အကြောင်းတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အဝိဇ္ဇမာနဿာပိ၊ မရှိသောအကြောင်း၏ သော်လည်း။ (တာ-သမ္ပန်) ဝိဇ္ဇမာနဿ ဝိယ၊ ရှိသော အကြောင်း၏ကဲ့သို့။ ပဂေဝ ဝိဇ္ဇမာနဿ၊ ရှိသောအကြောင်း၏မူကား အဘယ် မှာ ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ (အပိ - သဒ္ဓါဖြင့်ပင် ဤအနက်ပြီးသောကြောင့် ဤနှစ်ပုဒ်ပိုဟန်ရှိ၏) ယာ ဖလပ္ပတ္တိအဘိမုခတာ၊ အကြင်အကျိုးဖြစ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုအကျိုးဖြစ်ခြင်းသို့ ရှေးရှု သည်၏အဖြစ်ကို။ ဣမဿပ္ပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တတော၊ ထိုအကြောင်းမှ။ ဖလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒဝတ္တံ၊ ထိုရှေးရှုအခိုက်အတန့်ရှိသော။ ဖလဿ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒန- ဘာဝေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပဋိတံ၊ ကပ်၍တည်သော။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပတိတံ နာမ၊ တက်လာသည်-ဖြစ်ပေါ်လာသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ၊ သော်လည်း။ အတဒဝတ္တံ၊ ထိုအခိုက်အတန့်မရှိသောအကြောင်း သည်။ န၊ ဥပ္ပတိတမမည်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒဝတ္တတာ၊ ထိုရှေးရှု အခိုက် အတန့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဥပ္ပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ သတိတိ ဣမိနာ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတာမတ္တေန၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ဝဒန္တော၊ ဟောသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝါ၊ ဟောသည်ဖြစ်၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ အဗျာ- ပါရတံ၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိဓမ္မတံ စ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အသဗ္ဗ- ကာလဘာဝိတံ စ၊ အခါခပ်သိမ်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဖလပ္ပတ္တိအဘိမုခ-

တဉ္စ၊ အဖြစ်ကိုသုံး။ ဒိပေန္တော၊ ပြသည်ဖြစ်၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ အနိစ္စတံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ တပါး။ သတိ၊ န အသတိ၊ ဥပ္ပါဒါ၊ န နိရောဓတံ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူကုန်သော။ ဟေတုအတ္တဟိ၊ ဟိက်အနက် ရှိကုန်သော။ ဘုမ္မနိဿက္ကဝစနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမတ္တိတံ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ နိဒါနသမုဒယဇာတိပဘဝဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဝိဘတ်တို့တွင်။ ဘုမ္မဝစနေ၊ သတ္တမိဝိဘတ်၌။ ဟေတုအတ္တတာ၊ ဟိတ်အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝေဒိတဗျာ-၌ စပ်) ယဿ၊ အကြင် အကြောင်း၏။ ဘာဝေန၊ ရှိခြင်းဖြင့်။ တဒဝိနာဘာဝိဖလဿ၊ ထိုအကြောင်းနှင့်မကင်းမူ၍ ဖြစ်သောအကျိုး၏။ ဘာဝေါ၊ ရှိခြင်းကို။ လက္ခိယတိ၊ မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်း၌။ ပဝတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၎င်း။ (ကိံ ယထာ၊ ကဲ့သို့နည်း။) “အဓနာနံ၊ ဥစ္စာမရှိသောသူတို့အား။ ဓနေ၊ ကို။ အနုပုဒိယမာနေ၊ မပေးအပ် မထောက်ပံ့အပ်သည်ရှိသော်။ ဒါလိဒ္ဓိယံ၊ ဥစ္စာမဲ့မဲ့ ဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန်ပြောခြင်းသို့။ ဂမာသိ၊ ရောက်လ၏။” ဣတိ စ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ “သဿေ၊ ကောက်သည်။ နိပုန္ဓေ၊ ပြီးလတ်သော်။ သုဘိက္ခံ၊ ဝပြောခြင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ၎င်း။” ဣတိ စ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်းတည်း။ နိဿက္ကဝစနေဿာပိ၊ ပဉ္စမိဝိဘတ်၏လည်း။ ဟေတုအတ္တတာ၊ ကို။ ဖလဿ၊ ၎င်း။ ပဘဝေ စ၊ အမှန်အစ၌၎င်း။ ပကတိယဉ္စ၊ ပင်ကိုယ်ပကတိ၌၎င်း။ ပဝတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ (ဝေဒိတဗျာ၊ ၎င်း။ ကိံ ယထာ၊ ကဲ့သို့နည်း။) “ကလလာ၊ ရေကြည်မှု။ အဗျဒံ၊ အမြှုပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဗျဒါ၊ မှ။ ပေသိ၊ သားတစ်သည်။ ဇာယတေ၊ ၎င်း။” ဣတိ စ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ “ဟိမဝတာ၊ မှ။ ဂင်္ဂါ၊ သည်။ ပဘဝတိ၊ စ၍ဖြစ်၏။ သိင်္ဂတော၊ ဦးချိုမှု။ သရော၊ အသံသည်။ ဇာယတိ၊ ၎င်း။” ဣတိ စ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်းတည်း။ စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာဒိဘာဝေန၊ စသည်တို့၏ရှိခြင်းဖြင့်။ တဒဝိနာဘာဝိသင်္ခါရာဒိဘာဝေါ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာစသည်နှင့် မကင်းမူ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရာစသည်တို့၏ ရှိခြင်းကို။ လက္ခိယတိ၊ ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ စ၊ တို့မှလည်း။ သင်္ခါရာဒယော၊ တို့သည်။ ပဘဝန္တိ စ၊ စ၍လည်းဖြစ်ကုန်၏။ (သင်္ခါရာဒယော၊ တို့ကို။) ပကရိယန္တိ စ၊ စ၍လည်းပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသင်္ခါရာစသည်တို့၏။ ပဘဝေါ စ၊ အမှန် အစရှိသည်၎င်း။ ပကတိ စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒတ္ထဒိပနတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣသ္မိံ သတိ၊ ဣမဿုပ္ပါဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဟေတုအတ္တာ၊ ရှိကုန်သော။ ဘုမ္မနိဿက္ကနိဒ္ဒေသာ၊ တို့ကို။ ကတာ၊ ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤသုတ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ သတိ။ပ။ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတံ၊ ဟူ၍။ သင်္ခေပေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌဿ၊ သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ နိဒ္ဒေသော၊ သည်။
 (ဟောတိ၊ ၎င်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တော၊ သော။ အတ္ထိဘာဝေါ စ၊
 ကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေါ စ၊ ကို၎င်း။ [၂၄၉] တေသံ တေသံ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မာနံ၊ တို့၏။
 ပစ္စယဘာဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သတိယေဝ၊ န
 အသတိ၊ ဥပ္ပါဒါ ဝေ၊ န နိရောဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူကုန်သော။ အန္တောဂဓ-
 နိယမေဟိ၊ အတွင်းဝင်သော နိယမရှိကုန်သော။ ဝစနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပကာ-
 သိတံ၊ သော။ အနိရုဒ္ဓတာသင်္ခါတံ၊ သော။ အတ္ထိဘာဝံ စ၊ ကို၎င်း။ (မုဉ္ဇိတုာ-
 ဌံ စပ်) အနိဝတ္တသဘာဝတာသင်္ခါတံ ဝါ၊ မဆုတ်နစ်သော သဘောရှိသည်၏
 အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဥဒယဝတ္တတာသင်္ခါတံ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း
 အခိုက်အတန့်ရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဥပ္ပါဒဉ္စ၊
 ကို၎င်း။ မုဉ္ဇိတုာ၊ လွှတ်၍။ အညော၊ သော။ ပစ္စယဘာဝေါ နာမ၊ မည်သည်။
 န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တော၊ သော။ အတ္ထိဘာဝေါ စ၊
 ကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေါ စ၊ ကို၎င်း။ ပစ္စယဘာဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဟိ၊
 မှန်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ဌံ။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ဟေတုအာဒယော၊ ဟေတုအစရှိကုန်
 သော။ စတုဝိသတိ၊ သော။ ယေပိ ပစ္စယာ၊ အကြင်အကြောင်းပစ္စည်းတို့
 သည်လည်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေပိ၊ ထိုပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ တေဿေဝ
 ပစ္စယဘာဝဿ၊ ၎င်းသာလျှင်။ ဝိသေသာ၊ အထူးတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ တထာ၊ တူ။ မူလဟေတုနိဒါနသမ္ဘဝပဘဝါဒိပရိယာယေဟိ စ၊
 ပဘဝအစရှိသောပရိယာယ်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိ၊ ပ။ ပရိယာယေဟိ စ၊ ပလိ
 ဗောဓဋ္ဌိတိ ဤသို့အစရှိသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပကာသိတော၊ သော။
 ယာယံ ကာရဏတ္ထော၊ အကြင်အကြောင်းအနက်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) သောပိ၊
 ထိုအကြောင်းအနက်သည်လည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤပစ္စယဘာဝ၌သာလျှင်။ အန္တော-
 ဂဓော၊ အတွင်းဝင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

၅၇၄။ မူလကာရဏသဒ္ဓါ၊ ကို။ အပေက္ခိတုာ၊ ငဲ့၍။ န အကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။
 နပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ (ကတော၊ ၎င်း။) အကာရဏာ၊ အကြောင်းမရှိသည်။
 ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။
 သုတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟိတံ၊ တားမြစ်အပ်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ “အာသဝသမုဒယာ”တိ၊ ဟူ၍။ သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရတိ၊
 ဆောင်တော်မူ၏။ ပရိယာယော ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ (ဝုတ္တိနည်းဖြင့်
 ဖွင့်သည်) ဝဋ္ဋကထာယ၊ ဝဋ္ဋကိုဟောသော ကထာ၏။ သိသဘာဝေါ၊ သည်။
 ဝဋ္ဋဟေတုနော၊ ဝဋ္ဋ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿာပိ၊ ၎င်းလည်း။ ဟေတု-
 ဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဝတဏှာနှစ်ပါး
 တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဘဝတဏှာယပိ၊ ၎င်းလည်း။ ဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်း

ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ တာယ-အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ပဋိစ္စာဒိတာဒိနဝေ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အပြစ်ရှိသော။ ဘဝေ၊ ဌ။ တဏှာယ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ သီသဘူတာ၊ ဦးခေါင်းဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “မူလကာရဏ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

အပညာယမာနာယ၊ မထင်ရှားသော။ ပုရိမာယ၊ သော။ ကောဋိယာ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒဝိရဟတော၊ ဖြစ်ခြင်းမှကင်းခြင်းကြောင့်။ နိစ္စတံ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဏှေယျ၊ ယူရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဝေ စေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတိ”တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထိုစကားရပ်ဖြင့်။ ဣတော၊ ဤကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗတာ၊ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ အပညာယ-နတော၊ မထင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ မသိအပ်သောကြောင့်။ ပုရိမကောဋိအပညာ-ယနံ၊ ရှေးအစွန်း၏ မထင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမမတ္ထံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။

၅၇၅။ အဝိဇ္ဇာတဏှာဟေတုက္ကမေန၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဟူသော အကြောင်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်။ ဖလေသု၊ ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိအကျိုးတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗေသု၊ ဆိုအပ်ဆိုထိုက်ကုန်လျက်။ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ သဒ္ဓလက္ခဏာပိရောဓနတ္ထံ၊ သဒ္ဓလက္ခဏာနှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဝါ အကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဒန္ဒေ၊ ဒွန်သမာသံဌ။ ပူဇိတဿ၊ ပူဇော်အပ်သော အနက်ရှိသောပုဒ်၏။ ပုဗ္ဗနိပါတော၊ ရှေး၌ကျခြင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သဝရာ၊ သဝရမည်သော လူရိုင်းတို့သည်။ မံသဿ၊ အသား၏။ အဋ္ဌိနာ၊ အရိုးနှင့်။ အလဂ္ဂနတ္ထံ၊ မကပ်ငြိခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုနပုနံ၊ လဲ။ တာပေတွာ၊ ပူစေ၍။ ဝါ၊ မီးကင်၍။ ကောဋေတွာ၊ ရိုက်နှက်၍။ ဥဏှောဒကံ၊ ရေနှေးကို။ ပါယေတွာ၊ တိုက်၍။ ဝိရိတ္တံ၊ ဝမ်းသက်စေအပ်ပြီးသော။ သုနံ၊ ဖူးဖူး ရောင်သော။ အဋ္ဌိတော၊ မှ။ မုတ္တမံသံ၊ လွတ်သောအသားရှိသော။ ဂါဝိံ၊ နွားကို။ မာရေန္တိ ကိရ၊ သတ်ကုန်သတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂိသန္တာပိတံအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဝဇ္ဈဂါဝိံ စ၊ အသတ်ခံရမည့် နွား (မ) သည်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူဘတာယ၊ အဝိဇ္ဇာ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ ဥဏှောဒကပါနံ၊ ရေပူကို သောက်ခြင်း ကို။ အာရဘတိ ယထာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့ လားရောက်စေတတ်သောကံကို။ (အာရဘတိ၊ ၏။) ပန၊ တပါး။ သာ (ဂါဝိံ)၊ ထိုနွား(မ)သည်။ ဥဏှောဒက-ပါနေ၊ ဌ။ အာဒိနဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ သီတုဒကပါနံ၊ ရေအေးကိုသောက်ခြင်းကို။ အာရဘတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ နာတိဗလဝဘာဝတော၊ အလွန်အားမကြီးသည်၏

အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္မေ ဌ။ အာဒီနဝံ ကိ။ ဒိသ္မာ ရှိ [၂၅၀] တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ သုဂတိဂါမိကမ္မံ ကိ။ အာရဘတံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခေ ဌ။ အဝိဇ္ဇာ သို့။ တဏှာ၊ သည်။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ သုခေ ဌ။ တဏှံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (အနုဝတ္တတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ဤတွင်တရပ်ပြီး၏။

၅၇၆။ ကတ္တမိ သုတ္တေ၊ အချိုသောသုတ်၌။ (အစွဲကိုပြသည်) ဧကမ္မမူလိကံ ဒေသနန္တိ၊ ကား။ ဧတံဿ၊ ဤဒေသနာအား။ အဝိဇ္ဇာတဏှာသု၊ တို့တွင်။ ဧကောယေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားဟူသော။ မူလံ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကမ္မမူလိကာ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဧကမ္မမူလိက ဒေသနာကို။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော တရားတို့တွင်။ ဧကံဝေ၊ တပါးသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ မူလံ ကတော၊ ရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနံ၊ ကိ။ ဒေသေတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအကြောင်း၌။ ဖလံ၊ သည်။ ဥပနိသိဒတိ၊ ကပ်၍ နေ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပနိသာ၊ မည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို ရ၏။ ဧတေသံ၊ ဤသင်္ခါရတို့အား။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဟူသော။ ဥပနိသာ၊ အကြောင်း သည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပနိသာ၊ မည်ကုန်၏။ အဿာဒါ- နုပဿိနောတိ၊ ကား။ ဥပါဒါနိယေသု၊ ကုန်သော။ ဝိသယဘူတေသု၊ အဿာဒ ၎င်း အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ (အာရုံကိုပင် အာဓာရပြု၍ ဆိုသည်ဟု သိစေ၏) တေဘူမကဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒေတဗ္ဗတော၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ အဿာဒသညိတံ၊ အဿာဒ-ဟု ဆိုအပ်သော။ သုခသောမနဿံ၊ ကိ။ အနုပဿနသီလဿ၊ အဖန်တလဲလဲ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဝိဟရတော-၌စပ် သည်) အပ္ပဟိနာဝိဇ္ဇာတယ၊ မပယ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဗာလလက္ခဏယောဂေန၊ ဗာလလက္ခဏာနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ဗာလဿ၊ ဗာလမည်သော ပုထုဇဉ်အား။ ဧဝန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာနိဝုတတ္တာ စ၊ အဝိဇ္ဇာကပိတ်ဆို့အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တဏှာသံယုတ္တတာစ၊ တဏှာနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အယံ ကာယောတိ၊ ကား။ မမဉ္ဇေဝ၊ ငါဘုရား ၎င်း၎င်း။ တုမှာကဉ္စ၊ သင်တို့၏၎င်း။ ပစ္စက္ခဘူတော၊ မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အယံ သဝိညာဏကကာယော၊ ဤဝိညာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ကာယသည်။ (ဣဒံ) ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ဤနှောငါးပါးအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ကား။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဖဿကာရဏံ၊ ဖဿ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဧတံ စ၊ ဤသဠာယတနကိုလည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်-

၁-အလုံးစုံသော သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ တို့၌ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ၂-ပါးလုံးပင်ရှိသည်ဟုတ်လော၊ ကံ ၂-ပါးလုံးပင် အဝိဇ္ဇာနုသယသရိက္ခိတ္တံ၊ တဏှာနုသယမူလက ပဟုတ်လော? ဟု စောဒနာ ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဒုက္ခေ ဟိ-စသည်ကို မိန့်။

ဆိုသင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယတနစက္ကံ၊ အာယတန ၆-ပါးအပေါင်းသည်။
 (ကာယော၊ မည်၏။) ၁ သမုဒါဂတောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ စ
 နာမရူပန္တိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ သဝိညာဏကကာယော၊ ကာယ-ဟူသော။
 ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သဠာယတနာနိ၊
 တို့တည်း။ ဣတ္ထေတန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဣတ္ထံ တေ၊ ဣတ္ထံ တေ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်
 အပ်၏။ အတ္တနော စ၊ ၎င်း။ ပရေသဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။
 ဒွါရာလမ္ဗနဘာဝေန၊ ဒွါရနှင့်အာရုံတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာနိ၊ ပိုင်းခြားအပ်
 ကုန်သော။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဒွယံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿောတိ၊ ကား။ အညတ္ထ၊ တပါးသောသုတ်တို့၌။
 စက္ခုရူပါဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒွယာနိ၊ နှစ်ခုအပေါင်းတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။
 စက္ခုသမ္ဗဿာဒယော၊ စသည်တို့ကို။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣဓ
 ပန၊ ဤသုတ်၌ကား။ အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရုနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊
 တို့ကို။ (ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။) တေ၊
 ဤအဇ္ဈတ္တိကာယတန ဗဟိရာယတန နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ မဟာဒွယံ နာမ
 ကိရ၊ မဟာဒွယမည်သတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ထိုသုတ်၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌
 ဆိုအပ်၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတံသည်ကား။ ဣတ္ထံ၊ ဤစကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယော၊
 တည်း။ အညတ္ထ၊ တပါးသောသုတ်တို့၌။ စက္ခုပဋိစ္စ ရူပေ စ။ပ။ ဖဿောတိ-
 အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ စက္ခု စေဝ၊ ၎င်း။ပ။ ဓမ္မာစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာနိ၊
 ကုန်သော။ ဒွယာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုသမ္ဗဿာဒယော၊ တို့သည်။ ဝါ၊
 တို့ကို။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣဓ ပန၊ ဤသုတ်၌ကား။ အယဉ္ဇေဝ
 ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူသောပါ၌ဖြင့်။ စက္ခာဒိနိဿယေ၊ စက္ခုစသည်
 တို့၏ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ သေသဓမ္မေ၊ ကြွင်းသောတရားတို့ကို။ စက္ခာဒိနိဿိတေ
 ဝေ၊ စက္ခုစသည်တို့၌ မှီသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။
 စက္ခာဒိကာယံ၊ စက္ခုအစရှိသော တရားအပေါင်းကိုယ်ကို။ ဧကတ္တေန၊ တခုတည်း
 အဖြစ်ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ
 နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဧကတ္တေနေဝ၊
 ဖြင့်သာလျှင်။ ဗဟိရာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဂဟေတွာ၊ ၍၎င်း။) အဇ္ဈတ္တိက-
 ဗဟိရုနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊

၁-ပြည်မှဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ကား “သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစန-
 တော စ၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဖဿကာရဏံ၊ ဖဿ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။
 တေ၊ ဤအယံ ကာယောဟူ၍ ဆိုအပ်သော ဓမ္မသဘောကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ
 တသ္မာ စ၊ ထို့ကြောင့်၎င်း။ အာယတနစက္ကံ၊ အာယတန ၆-ပါးအပေါင်းသည်။ အယံ
 ကာယော၊ ဤအဇ္ဈတ္တိကဖြစ်သော တရားအပေါင်းမည်၏” ဟု အနက်ပြန်ဆိုထား၏။

ကို။ (ဥပုဇ္ဇတီတိ၊ ဟူ၍။) ဝုတ္တော၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤအဇ္ဈတ္တိ-
ကာယတန ဗာဟိရာယတန နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ မဟာဒွယံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊
ဤကား အဋ္ဌကထာစကားရပ်၏ အလိုတည်း။

ဝေဠုကတော၊ ကြောင့်။ “အတ္တနော စ၊ ဧါဂင်္ဂေ။ ပရဿ စ၊ ဧါဂင်္ဂေ။ ပဉ္စဟိ
ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ဂင်္ဂေ။ ဆဟိ အာယတနေဟိ စာပိ၊ တို့ဖြင့်ဂင်္ဂေ။ (သံ-ဋ္ဌ ၂-၃၇-
နှင့်အညီပင်) အယမတ္တော၊ ကို။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြအပ်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊
ထိုသုတ်၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ သနိဿယာနိ၊ မှီရာရုပ်နာမ်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။
စက္ခာဒီနိ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ဧ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့ပေတည်း။ ဗဟိဒ္ဓါ နာမ-
ရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ [၂၅၁] ရူပါဒီနိ၊ တို့သည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။
ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့ပေတည်း။ တထာ၊ တူ။ အတ္တနော၊ ဧ။ ဆ၊ ကုန်သော။
အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ အယံ ကာယော၊ ဤကာယမည်၏။
ပရေသံ၊ တို့၏။ ဗာဟိရာနိ၊ ကုန်သော။ (ဆ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။) ဗဟိဒ္ဓါ
နာမရူပံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ အညထာ၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနမတ္တေ
ဝေ၊ မျှကိုသာလျှင်။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သော်။ အတ္တနော၊ ဧ။
ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ န ဟောန္တိ၊
ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော စ၊ ဧါဂင်္ဂေ။ ပရေသဉ္စ၊ တို့၏ဂင်္ဂေ။ ပဉ္စဟိ
ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းသည်။ န သမ္ဘဝေယျ၊ မဖြစ်လေရာ။ ဣတိ၊
သိအပ်၏။ သဠေဝါယဘနာနိတိ၊ ကား။ ဖဿကာရဏာနိ၊ ဖဿ၏ အကြောင်း
တို့သည်။ သဠေဝ၊ ၆-ပါးတို့သည်သာလျှင်တည်း။ ကာရဏဘူတေဟိ၊ အကြောင်း
ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေဟိ အာယတနေဟိ၊ ယင်းအာယတနတို့ကြောင့်။
ဥပုဇ္ဇေန၊ ဖြစ်သော။ ဖဿေန၊ ဖြင့်။ ဖုဠော၊ တွေ့သော။ ဗာလော၊ သည်။ သုခ-
ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ဧ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ “ဧတေသံ ဝါအညတရေန၊
အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတဿ တဏှာယ သမ္ပယုတ္တဿ” တိအာဒိ၊
ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဟိ၊ ထင်စွာပြအံ့။ ဣမသ္မိံ
သုတ္တော၊ ၌။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာတဏှာနိဿိတေ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်
တဏှာတို့၌ မှီသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ကတော၊ ၍။ ကာယဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။
ဝိညာဏနာမရူပသဠာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တသ္မိံ ကာယေ၊ ၌။
သဠာယတနာနိ၊ တို့၏။ ဖဿံ၊ အကျိုးဖြစ်သော ဖဿကို။ တန္နိဿိတမေဝ၊
ထိုသဠာယတန၌ မှီသည်ကိုသာလျှင်။ ကတော၊ ၍။ ဝေဒနာယ၊ ဧ။ ဝိသေသ-
ပစ္စယဘာဝံ၊ ထူးသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿန္တေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊
သည်။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ ဗာလနှင့် ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အတိတဒ္ဓါဝိဇ္ဇာ-
တဏှာမူလကော၊ အတိတ် အစွန့်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာမူလရှိသော။

ဝေဒနာန္တော၊ ဝေဒနာလျှင် အဆုံးရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကိ။ ဒဿိတော၊
 ၎င်း။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ တံ၎င်း။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။
 ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူလိုသည် ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်။
 ယာယ စ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ဝဒါမိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒနာပဘဝံ၊ ဝေဒနာလျှင် အမှန်အစ
 ရှိသော။ သာဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တကွသော။ တဏှံ၊ ကိ။ ဒဿေတော၊ ရှိ။
 ဥပါဒါနဘဝေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ တန္တိဿိတေ၊ ထိုတဏှာ၌ မှီသည်တို့ကို။
 ကတော၊ ရှိ။ ကာယပဂေါ ဟောတိတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။
 ဇာတိအာဒိကေ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ္ပန္နဟေတု-
 သမုဋ္ဌာနတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဥဘယ-
 မူလဝသေန၊ နှစ်ပါးသော မူလတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကိ။
 ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ တဗ္ဗိပရိယာယေန စ၊ ထိုမှပြန်သောအားဖြင့်လည်း။ ပဏ္ဍိတဿ၊
 ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နဟေတုပရိက္ခယတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကုန်ခြင်းမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။
 ဥဘယမူလကော၊ ရှိသော။ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကိ။ (ဝုတ္တော၊ ၎င်း။)
 ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

၅၇၇။ ပုရေတန္တိ၊ ကား။ ဝဇေတံ၊ ပွားစေခြင်းငှါ။ ဥပစိနိတံ၊ ဆည်းပူး
 ခြင်းငှါ။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္မဿ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့ လားရောက်
 စေတတ်သော အကုသိုလ်ကံ၏။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ၊ ထူးသော အကြောင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကိ။ အဝိနိယံ ဝိနွတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ တထာ၊
 တူ။ ဝိနိယဿ၊ ရသင့် ရထိုက်သော သုစရိုက်၏။ ဝိသေသပစ္စယော၊ သည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနိယံ န ဝိနွတိတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။
 (ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။) အတ္တနိဿိတာနံ၊ မိမိ၌ မှီသည်တို့ကို။ ကတော၊ ရှိ။ [၂၅၂]
 စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ စသည်တို့ကို။ ပဝတ္တနံ ဥပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယတနံ၊
 မည်၏။ သမ္မောဟဘာဝေနော၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။
 အနဘိသမယဘူတတ္တာ၊ အဘိသမယဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အဝိဒိတံ အညာတံ၊ မသိအပ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ အန္တဝိရ-
 ဟိတေ ဇဝါပေတိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထံ။ ဝဏ္ဏာဂမဝိပရိယာယဝိကာရ-
 ဝိနာသဓာတုအတ္ထဝိသေသယောဂေဟိ၊ ဝဏ္ဏ၏လာခြင်း၊ ရှေ့နောက်ပြန်ခြင်း၊
 ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ကြေခြင်း၊ ဓာတ်၏ အနက်ထူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ပဉ္စဝိဿေ၊
 သော။ နိရုတ္တိလက္ခဏဿ၊ ၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အ-ကာရ၊ ဝိ-ကာရ၊ ဇ-ကာရ၊
 ဇ- အက္ခရာတို့ကို။ ဂဟေတော၊ ရှိ။ အညေသံ၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ အက္ခရာ
 တို့၏။ လောပံ စ၊ ကြေခြင်းကို၎င်း။ ဒုတိယဿ၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။
 ဇ-ကာရဿ၊ ၎င်း။ အာဂမံ စ၊ လာခြင်းကို၎င်း။ ကတော၊ ရှိ။ အဝိဇ္ဇာတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဗျဉ္ဇနတ္ထံ၊ သဒ္ဓါ၏ အနက်ကို။ ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ သဘာဝတ္ထံ၊

သဘာဝအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အပိစာတိအာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ စက္ခု-
 ဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထာရမ္မဏာနိ၊ တို့ကို။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဝတ္ထု၊
 တည်ရာဝတ္ထုတည်း။ ဣဒံ၊ ကား။ အာရမ္မဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊
 ဖြင့်၊ ဝါ၊ သည်။ ဉာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊
 ကို။ တပုဋ္ဌိစ္ဆာဒိကာ၊ ထိုဝတ္ထုနှင့် အာရုံတို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊
 ၎်။ ဝတ္ထာရမ္မဏသဘာဝဆာဒနတော ဝေ၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၏ သဘောကို ဖုံးလွှမ်း
 တတ်သောကြောင့်ပင်လျှင်။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဘာဝဿ စ၊
 အဖြစ်ကို၎င်း။ ဇရာမရဏာဒိနံ၊ တို့၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဘာဝဿ စ၊ ကို၎င်း။
 ဆာဒနတော၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အာဒိနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်း
 ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎်။

အပစ္စက္ခိတောတိ၊ ကား။ ပစ္စက္ခာနံ၊ စွန့်ခြင်းကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။
 အပဋိက္ခိပိတော၊ မပယ်မစွန့်မူ၍။ ။ပိဏ္ဍပါတာဒိ၊ ဆွမ်းအစရှိသည်သည်။ သရိ-
 ရဿ၊ ကိုယ်အား။ (ဥပကာရကော) ယထာ၊ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။ ဥပကာရ-
 ကဋ္ဌော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သောအနက်သဘောသည်။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ မည်၏။

သင်္ခတမာဝိသင်္ခရောန္တိတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ သင်္ခတံ၊ ပြုအပ်သော
 တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ ဝေ၊ ဖြင့်။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်၏။
 သင်္ခါရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန၊ သင်္ခါရ-သဒ္ဓါကိုယူခြင်းဆိုခြင်းဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်
 သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သင်္ခါရ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာ၊ မည်ကုန်
 ၎်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာပိ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်
 လည်း။ သင်္ခါရ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သည်။ ယဒိပိ(ဟောန္တိ)၊
 ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ တေ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့သည်။ ဣမိဿ၊
 ဒေသနာယ၊ ဌံ။ ပဓာနာ၊ ပြဓာန်းကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသုံ၊ အသီး
 အခြား။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။
 သင်္ခါရ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရေသု၊ တို့တွင်။ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရံ၊
 ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည့်၍။ တဒညေ၊ ထိုမှတပါးကုန်သော။ သင်္ခါရ-သဒ္ဓေန၊
 ဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သင်္ခါရ-
 သဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာတိ၊ ပုဒ်ဖြင့်။ သမုဒါယော၊ အပေါင်းကို။ ဝုတ္တော၊
 ၎်။ တဒေကဒေသာ၊ ထိုအပေါင်း၏ အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
 သင်္ခါရာ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။
 ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗသဗ္ဗသင်္ခါဟကဝသေန၊
 ဖွင့်အပ်သော သင်္ခါရနှင့် အလုံးစုံကို သိမ်းယူတတ်သည့် သင်္ခါရတို့၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ဒုဝိဓတာ၊ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎်။
 ပဌမံ နိရုဇ္ဈတိ ဝစီသင်္ခါရောတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဝိတက္ကံ၊ ပ။

သင်္ခါရာဒယော၊ ဝိတက်ဝိစာရ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်၊ သညာနှင့် ဝေဒနာဟူသော
ဝစီသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝါ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့ကို။
ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။
ကာယသဉ္ဇေတနာဒယော၊ စသည်တို့ကို။ န (ဝုတ္တာ)၊ မဟောအပ်ကုန်။

ယထာသကံ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ သင်္ခါတတ္တာ၊ ပြုအပ်ကုန်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါတသင်္ခါရာ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တာနံ၊
အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံသောတရားတို့၏လည်း။
သင်္ခါတဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ “တေ၊ ဤတရားသည်။
မမ၊ ငါ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုအကျိုး၌။ အဘိ-
မုခေန ဝိယ၊ ရှေးရှုပြုသကဲ့သို့။ ကမ္မုနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေဘူမကဝိပါကကဋ္ဌတ္တာရူပေသု၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော
ဝိပါကကမ္မဇရုပ်တို့၌။ သာတိသယော၊ သော။ သင်္ခါတဘာဝေ၊ အဖြစ်သည်။
(ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။
ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၏။ အဘိသင်္ခါတသင်္ခါရတာ၊
အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ တဏှာ၊ ထိုအခြင်း
အရာအားဖြင့်။ အာဂတဋ္ဌာနဿ၊ လာသောအရာ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်း
ကြောင့်။ [၂၅၃] တေပိ။ ပ။ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ (ဟိ၊ မှန်။)
ဥတုအာဒိသမုဋ္ဌာနာပိ၊ ဥတုစသည်ကြောင့် ဖြစ်သည်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။
သဗ္ဗဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ။အတ္တ-
နော၊ ၏။ ဖလဿ၊ ကို။ အဘိသင်္ခါရဏတော၊ ပြုပြင်တတ်သောကြောင့်။
အဘိသင်္ခါရဏကသင်္ခါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကာယပယောဂသမုဋ္ဌာပန-
ဝီရိယံ၊ ကိုယ်၏ဗျာပါရပယောဂကို ဖြစ်စေတတ်သော လုံ့လသည်။ ကာယိက-
ဝီရိယံ၊ မည်၏။ အဘိသင်္ခါရဿာတိ၊ ကား။ ပယောဂဝေဂဿ၊ ဗျာပါရ
အဟုန်၏။

ဝါစံ၊ စကားကို။ သင်္ခါရေတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝစီသင်္ခါရော၊
မည်၏။ (ဝိတက် ဝိစာရကို ရသည်) ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ သင်္ခါရိယတိ၊
ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသင်္ခါရော၊ မည်၏။ (ထွက်သက်ဝင်သက်ကို
ရသည်) စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခါရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ စိတ္တံ၊ ကို။
သင်္ခါရေတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ မည်၏။ (ဝေဒနာ
သညာကို ရသည်။ ဝါ၊ ဝိတက်ဝိစာရမှကြွင်းသောစေတသိက်တရားအပေါင်းကို
ရသည်) သင်္ခါပတော ပန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်မူကား။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော
သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ သင်္ခါရေန္တိ၊ ပြုတတ်ကုန်၏။ (ဣတိ စ၊
ကြောင့်၎င်း။) သင်္ခါရိယန္တိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သင်္ခါရာ၊

မည်ကုန်၏။ ဣတိ။ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ဝုတ္တန္တိ။ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သင်္ခါရဋ္ဌပစ္စယဋ္ဌာဒိံ ၊ သင်္ခါရ-သဒ္ဓါ၏ အနက် ပစ္စယ-သဒ္ဓါ၏အနက် အစရှိသည်ကို။ အာဟာ ၏။

နမတိတိ။ ကား။ ကေန္တသာရမ္မဏတဘယ၊ စင်စစ်သာရမ္မဏတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာရမ္မဏာဘိမုခံ၊ အာရုံသို့ရှေးရှု။ နမတိ၊ ညွတ်တတ်၏။ ပရိတဿတိတိ။ ကား။ ပိပါသတိ၊ သောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ ဝါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ ဝါ၊ ဆာလောင်၏။ (ပါ-ဓာတ်သည် သောက်ခြင်းအနက်၌ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ပါတဗျတံ-ဟူသောပုဒ်၌ ပါ-ဓာတ်သည် ဘုဉ္ဇန အနက်၌ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ သောက်လိုသုံးလိုခြင်းသည် ဆာလောင်ခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ထိုအနက်သုံးပါးလုံးကို ပြန်ဆိုသည်) ဝါ၊ ကား။ တဏှာ-ပရိတ္တာသဘာယ၊ တဏှာဟူသော အလွန်ဆာလောင်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သိမ္မုနှင့်အညီပင်) ဝိစလတိ၊ ဖောက်ပြန်စွာ လှုပ်ရှားတတ်၏။ ဥပါဒိယတိတိ။ ကား။ ဒဠိ၊ မြဲမြံစွာ။ အာဒိယတိ၊ ယူတတ်-စွဲလမ်းတတ်၏။ ဘဝတိတိ။ ပုဒ်ကို။ ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အာဟာ ၏။ ဘာဝယတိတိ။ ပုဒ်ကို။ ကမ္မဘဝံ၊ ကို။ (သန္ဓာယ အာဟာ ၏။) ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ စုတိ၊ ရွှေ့လျော့ ပျက်စီးခြင်းသည်။ မရဏံ၊ မည်၏။ (သိမ္မုအလိုအားဖြင့် စုတိကုန္ဓာနံ၊ စုတိခန္ဓာတို့၏။ မရဏံ၊ သေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏- ဟု အနက်ပေး) ဣတိ၊ ကြောင့်။ မရန္တိ၊ တောနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပါဒဒုက္ခာ စ၊ ဖြစ်ခြင်းဆင်းရဲလည်းရှိ၏။ ဌတိဒုက္ခာ စ၊ တည်ခြင်းဆင်းရဲလည်းရှိ၏။ ဣတိ ကတုာ၊ ကြောင့်။ ဒေဓာ ခဏတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာယာသော။ အာယာသဟူသည်။ ပရိဿမော ဝိသာဒေါ၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။

နိဒ္ဒိဋ္ဌနယဒဿနန္တိ။ ကား။ ယထာနိဒ္ဒိဋ္ဌဝိမိသန္ဓဿနံ၊ အကျယ်ပြုအပ်ခဲ့တိုင်း သော အစီအရင်ကို ကောင်းစွာပြုကြောင်း ဖြစ်သောပုဒ်တည်း။ ကေဝလ-သဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကေဝလာ၊ အခြားတပါးနှင့် မရောမယှက် သက်သက်ဖြစ် ကုန်သော။ သာလယော၊ သလေးတို့သည်။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ အသမ္ဘိဿဝါစ-ကော စ ၊ မရောမယှက်ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကေဝလာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အင်္ဂမဂဓာ၊ အင်္ဂတိုင်းသား မဂဓတိုင်းသား တို့သည်။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ နိရဝသေသဝါစကော စ၊ အကြွင်းမဲ့ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွိဓာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ အသမ္ဘိဿဿာတိ။ ကား။ သုခရဟိတဿ၊ ချမ်းသာမှ ကင်းသော။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ခါရအစရှိသော တရားအပေါင်း၌။ ဥပ္ပါဒဝယရဟိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း ကင်းသော၊ ကိစ္ဆံ၊ တစ်စုံတစ်ခုသည်။ န အတ္ထံ၊ မရှိ။ သကလဿာတိ၊ ကား။

သဗ္ဗဘဝါဒိဂတဿ စ၊ အလုံးစုံသော ဘဝစသည်တို့၌ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။
သဗ္ဗကာလိကဿ စ၊ အလုံးစုံသော ကာလတို့၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။

၅၇၈။ လက္ခဏကဝိဓာဒိတောတိ ဣတ္ထိ ဣပ္ပါဋ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေါ၊ ကို။
ပစ္စေကံ၊ အသီး။ ပရိသမာပေတဗ္ဗော၊ ပြီးဆုံးစေအပ်၏။ (လက္ခဏ-သဒ္ဓါ
ကေဝိဓ-သဒ္ဓါနှစ်ရပ်လုံးနှင့်ပင် အာဒိ-ကိုအသီးအသီးယှဉ်စပ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏)
ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။ လက္ခဏာဒိဘောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
သမ္ပယုတ္တော၊ တို့ကို။ ဝါ၊ ကား။ တံသမဂီပုဂ္ဂလေ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သမ္မောဟယတိ၊ ပြင်းစွာ တွေဝေစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
သမ္မောဟနရသာ၊ မည်၏။ အာရမ္မဏသဘာဝဿ၊ အာရုံ၏ သဘောကို။
ဆာဒနံ၊ ဖုံလွမ်းတတ်သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ဂယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။
ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အာသဝပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ပဋိသန္ဓိဇနနတ္ထံ၊ ပဋိသန္ဓေကို
ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ အာယုဟန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏။ ဗျာပါရံ၊ ကြောင့်ကြ
စိုက်ခြင်းကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယုဟနရသာ၊ မည်ကုန်
၏။ ဝါ၊ ကား။ ရာသိကရဏံ၊ အကျိုးတရားတို့၏ အစုကို ပြုခြင်းသည်။ ဝါ၊
အကျိုးတရားတို့ကို ပေါင်းစုခြင်းသည်။ အာယုဟနံ၊ မည်၏။ (ရာသိကရဏံ
အာယုဟနန္တိ စ ရာသိဘူတဿ ရူပါရူပသင်္ခါတဿ ဖလဿ နိဗ္ဗတ္တနတော ဝုတ္တံ၊
အနုဋီ ၂-၉၅) စေတနာသဘာဝတ္တာ၊ စေတနာ သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ စေတနာ၊ သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ဂယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
စေတနာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ နာမရူပဿ၊ ၏။ ပုရေစာရိကဘာဝေန၊ ရှေ့
သွား၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ မည်၏။
ပုရိမဘဝေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သဋ္ဌနံ၊ ဆက်စပ်သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ဂယတိ၊
၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဟ စ၊
တကွ၎င်း။ အညမညဉ္စ၊ နာမ်တရား အချင်းချင်း၎င်း။ သမ္ပယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်တတ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယောဂရသံ၊ မည်၏။ သမံ၊ အညီအညွတ်။ ပကာရေဟိ၊
ကျေပွါဒ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။ [၂၅၄] ယောဂေါ၊ ယှဉ်ခြင်းသည်။
သမ္ပယောဂေါ၊ မည်၏။ ဝိသံ၊ အသီးအခြား။ အဘာဝေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။
အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ မည်၏။ ရူပံ၊ သည်။ သမ္ပယောဂါဘာဝတော၊ သမ္ပယောဂ-
မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိကိဂုတိ၊ ဖရိုဖရဲ ပြန်ကြဲတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိကိရဏ-
ရသံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တတော ဝေ၊ ပင်လျှင်။ ပိသိယမာနာ၊ ကြိတ်အပ်
ကုန်သည်ရှိသော်။ တဏှုလာဒယော၊ တို့သည်။ ဝိကိရန္တိ၊ ကုန်၏။ စုဏှိဘူတာ၊
အမှုန်ဖြစ်ကုန်၍။ ဝိဒ္ဓံသန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်၏။ ။နာမဿ၊ ၏။ ကဒါစိ၊ ၌။
ကုသလာဒိဘာဝေါပိ၊ ကုသိုလ်စသည် အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊

ကြောင့်။ တတော၊ ထိုကုသိုလ်စသည်မှ။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ ငှါ။ အဗျာကတပစ္စု
 ပဋ္ဌာနန္တံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကား။ အစေတနော အဗျာကတောတိ ဧတ္ထ
 ဝိယ၊ ဤပါဌ်၌ကဲ့သို့။ အနာရမ္မဏတာ၊ အာရုံမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ အာရုံ
 မပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အဗျာကတတာ၊ အဗျာကတ၏ အဖြစ်ဟူ၍။
 ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ အာယတနလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဃန္တုနလက္ခဏံ၊ (ထိုထို ဒွါရနှင့်
 နိုင်သော တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ) အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (ဃန္တု-
 နန္တံ စ တံတံဒွါရိကဓမ္မပုဝတ္တနမေဝ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ။ အနုဋ္ဌိ ၂-၉၅) ဝါ၊ ကား။
 အာယာနံ၊ ထိုထို ဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက်တို့ကို။ တနနလက္ခဏံ၊
 ချဲ့ခြင်း-ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ယထာသကံ ဝိသယဂ္ဂဟဏဿ၊ အကြင်
 အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော (ဝါ) မိမိ မိမိနှင့်ဆိုင်သော အာရုံကိုယူခြင်းဟု
 နှိုအပ်သော။ ဒဿနဿ၊ တွေ့ခြင်းကို။ ကရဏတော၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ ဒဿန-
 ရသံ၊ တွေ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သမ္မောဟဝိနောဒနိယံ ပန၊ ၌ကား။ ဒဿနာဒိရသန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာဏမနောဝိညာဏဓာတုနံ၊ ဝိညာဏ-
 ဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏။ ဝတ္ထုဒွါရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဝတ္ထု၏အဖြစ်
 ဒွါရ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ စ၊
 ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ ဝတ္ထုဂ္ဂဟဏံ၊ ဝတ္ထု-သဒ္ဓါသည်။ စက္ခာဒိပဉ္စကာပေက္ခံ၊
 စက္ခာဒိပစ္စုပဋ္ဌာနော အာယတန ငါးပါးအပေါင်းကိုခွဲ၏။ ။အကုသလဝိပါကုပေ-
 က္ခာယ၊ အကုသလ ဝိပါက်ဥပေက္ခာ၏။ (သင်္ဂဟိတတ္တာ-၌စပ်) အနိဋ္ဌဘာဝတော၊
 အနိဋ္ဌ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဣတရာယ၊ ကုသလဝိပါက်ဥပေက္ခာ-
 ၎င်း။ ဣဋ္ဌဘာဝတော၊ ကြောင့်။ သုခေန၊ ဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ရေတွက်
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဒုက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။
 ဒုက္ခသမုဒယတ္တာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟေတုလက္ခဏာ၊ အကြောင်း၏
 အဖြစ် လက္ခဏာရှိ၏။ တတြတတြာဘိနန္ဒိနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။
 အဘိနန္ဒနရသာ၊ နှစ်သက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလဿ၊
 ၎င်း။ ရူပါဒိသု၊ တို့၌။ အတိတ္တဘာဝေါ၊ မရောင့်ရဲသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟုတ္တာ၊
 ၎င်း။ ဂယုတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။
 တဏှာဒိဋ္ဌာဘိနိဝေသာဝသေန၊ တဏှာနှင့်ဒိဋ္ဌိဟူသော မြဲမြံစွာနှလုံးသွင်းခြင်း၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ အမုဉ္ဇနရသံ၊ မစွန့်လွှတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။
 တဏှာဒဇ္ဇတ္တံ၊ တဏှာ၏ မြဲမြံသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ မြဲမြံသောတဏှာသည်။
 ဟုတ္တာ၊ ၎င်း။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသောဥပါဒါန်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊
 ၎င်း။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာဒဇ္ဇတ္တဒိဋ္ဌိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
 မည်၏။ ကမ္မုပပတ္တိဘဝဝသေန၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဘဝဿ၊ ၎င်း။ လက္ခဏာဒယော၊ တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၅၈၉။ မောဟာဒိဘာဝတောတိ ဣတ္ထိ၊ ဤပါဌ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အနန္တဗောဓာဒိနံ၊ စသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) ဒုက္ခာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ အညာဏဝသေန၊ မသိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အပ္ပဋိပတ္တိ၊ မသွားခြင်းကို။ ဝါ၊ အပ္ပဋိပတ္တိအဝိဇ္ဇာကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) အသုဘာဒိသု၊ စသည်တို့၌။ သုဘာဒိဝိပလ္လာသဝသေန၊ သုဘစသည်ဟု ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌိဝိပယုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဋိပတ္တိ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗျော၊ ၏။) ဒွါရာရမ္မဏတောတိ၊ ကား။ ဒွါရတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဆသု ဒွါရေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ဆသု အာရမ္မဏေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်သော အားဖြင့်။ ။ အယံ ပန ဝိဘာဂေါ၊ ဤဝေဘန်ခြင်းကိုကား။ အဝိဇ္ဇာယ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။ န(လဗ္ဘတိ)၊ ရအပ်သည်မဟုတ်။ အညေသုပိ၊ ကုန်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဂေသု၊ တို့၌။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏အရာ၌။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေသုပိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာဒိဘာဝတောတိ ဣတ္ထိ၊ ဤပါဌ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ နေဝ-သေက္ခာနာသေက္ခသံယောဇနိယာဒိဘာဝေ၊ စသည်တို့၏ အဖြစ်တို့ကို။ သင်္ဂ-ဏှာတိ၊ ၏။ စတုယောနိသံဝတ္တနတောတိ၊ ကား။ စတုယောနိပရိယာပန္နတ္တ-ဘာဝနိဗ္ဗတ္တနတော၊ လေးပါးသောယောနိတို့၌ အကျုံးဝင်သော အတ္တဘောကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့်။

[၂၅၅] လောကီယဝိပါကာဒိဘာဝတောတိ ဣတ္ထိ၊ ဤပါဌ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အဗျာကတသပ္ပစ္စယသင်္ခတာဒိဘာဝေ၊ စသည်တို့၏ အဖြစ်တို့ကို။ သင်္ဂ-ဏှာတိ၊ ၏။ သဟေတုကာဟေတုကာဒိတောတိ၊ ဤပါဌ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ သသင်္ခါရာသင်္ခါရာဒိဘေဒေ၊ အစရှိသောအပြားတို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။

နာမရူပံ၊ ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓဝသေန၊ ပစ္စုပ္ပန်အခွန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာမံ ဝုစ္စတိ၊ ဟောအပ်ပေ၏။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။ အတီတာနာဂတမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အဒ္ဓဒ္ဓယပရိယာပန္နဿာပိ၊ အခွန်နှစ်ပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော နာမ်ရုပ်၏လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတီတာဒိတော တိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁-အသုဘာဒိသု အညာဏဝသေန အပ္ပဋိပတ္တိ၊ ဒုက္ခာဒိသု သုခါဒိဝိပလ္လာသဝသေန မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏။ ဤ၌ ဒုက္ခာဒိသု-မှ အာဒိ-ဖြင့် သမုဒယစသည်ကို ယူအပ်၏။ အသုဘာဒိသု-မှ အာဒိ-ဖြင့် အနိစ္စစသည်ကို ယူအပ်၏။

သညာတိသမောသရဏဋ္ဌာနတောတိ၊ ကား။ ဝိညာဏတံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော တရားတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိပဝတ္တိဒေသဘာဝတော၊ ဖြစ်ရာ မပြတ်ဖြစ်ရာအရပ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဘူတပ္ပဿဒဝိညာဏတောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ ပါဠိ၊ သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ဝိညာဏာဒိတောတိ၊ ဟူ၍။ ပဋ္ဌန္တိ၊ ရွတ်ဆိုကုန်၏။ ဧကသေသနယေန၊ ဧကသိသ်နည်းဖြင့်။ (သဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတနံ-ဟု ဧကသိသ်ပြု၍ ပြီးသောပုဒ်ဖြင့်ဟု ဆိုလို၏) ဗာဟိရာယတနဿာပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူရေတွက်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဗာဟိရာယတန၏။ သင်္ဂဟိတတာ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ (သာရမ္ပဏအနာရမ္ပဏအဖြစ် ရူပ အရူပအဖြစ် စသည်တို့ကို အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့် ယူသည်ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏) နောဘယဂေါစရန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ မနာယတနံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဒေသဝသေန၊ အရပ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အာသန္နတာ ဝါ၊ နီးသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဒုရတာ ဝါ၊ သည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝိဂ္ဂဟတ္တာ၊ အထည်ကိုယ် ခြစ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနာယတနဿ၊ ၏။ ဂေါစရော၊ အာရုံကို။ မနာယတနံ၊ သို့။ သမ္ပတ္တောတိ ဝါ၊ ရောက်သည်ဟူ၍ ၎င်း။ အသမ္ပတ္တောတိ ဝါ၊ မရောက်ဟူ၍၎င်း။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ ဖဿာဒိ-နမ္မိတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဖဿော၊ သည်။ ဖုသနသဘာဝတော စ၊ တွေ့ထိခြင်းသဘောအားဖြင့်၎င်း။ လောကီယသာသဝါဒိဘာဝတော စ၊ လောကီ အဖြစ် သာသဝစသည်အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဧကဝိဓော၊ ရှိ၏။ ပဋိဿသမ္ပဿ-အဓိဝစနသမ္ပဿဘေဒတော စ၊ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ သဟေတုကာဒိဘာဝ-တော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ (သဟိတ် အဟိတ်အဖြစ်စသည်အားဖြင့်ဟု ဆိုလို၏) ဒုဝိဓော၊ ၏။ ဘဝတ္တယပရိယာပန္နတော စ၊ ဘဝသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင် သောအားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနတ္တယသမ္ပယောဂတော စ၊ နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့် ၎င်း။ အဟေတုကဒုဟေတုကတိဟေတုကတော စ၊ တိဟိတ်အဖြစ်အားဖြင့် ၎င်း။ တိဝိဓော၊ ၏။ ယောနိဂတိဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုပ္ပိဓော စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓော စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။)

ဝေဒနာ၊ သည်။ အနုဘဝနလက္ခဏတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ လောကီယသာသ-ဝါဒိဘာဝတော စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဧကဝိဓော၊ ၏။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကမနောဒ္ဓါရိကဘေဒတော၊ ဒ္ဓါရိက အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ သုခါဒိ ဘေဒတော၊ အစရှိသော အပြား အားဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ ယောနိဂတိဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုပ္ပိဓော စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓော စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဆဋ္ဌာရမ္ပဏဘေဒတော၊ ၆-ပါးသော အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆပ္ပိဓော၊ ၏။

တဏှာ၊ သည်။ လောကဿ၊ ၏။ သမုဒယဘာဝတော၊ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဝိဓာ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တဝိပုယုတ္တဘာဝတော၊ ဒိဋ္ဌိဝိပုယုတ် အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ ကာမဘဝဝိဘဝတဏှာဘေဒတော၊ အပြားအား ဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ စတုမဂ္ဂပဟေယုတော၊ လေးပါးသော မဂ်တို့သည် ပယ်အပ် သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ ၏။ ရူပါဘိနန္ဒနာဒိဘာဝတော၊ ရုပ်ကို နှစ်သက်ခြင်းစသည်တို့၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ၏။ ဆတဏှာကာယဘေဒ- တော၊ ၆-ပါးသော တဏှာကာယတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ၏။

ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဒဠ္ဇဂ္ဂါဟဘာဝတော၊ မြဲမြံစွာစွဲယူသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ ၏။ တဏှာဒိဋ္ဌိဘေဒတော၊ တဏှာနှင့် ဒိဋ္ဌိတို့၏အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။ ဘဝဘူယုပနိဿယဘာဝတော၊ ဘဝသုံးပါး အပေါင်း၏အကြောင်း ဥပနိဿ ယ၏အဖြစ်အားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။ ကာမုပါဒါနာဒိဘေဒတော၊ အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ ပဉ္စဂတိသံဝတ္တနတော၊ ဂတိငါးပါးကိုဖြစ်စေ သောအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ၏။

[၂၅၆] ဘဝေါ၊ သည်။ လောကိယသာသဝါဒိဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဧကဝိဓော၊ ၏။ ကမ္မုပပတ္တိဘေဒတော၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ကာမဘဝါဒိဘေဒတော၊ အစရှိသောအပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ စတုရူပါဒါနပစ္စယတော၊ ဥပါဒါနံလေးပါးလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၏။ ပဉ္စဂတိသံဝတ္တနတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓော၊ ၏။ ကာမကမ္မဘဝါဒိဘေဒတော၊ ကာမကမ္မဘဝ (ကာမဥပပတ္တိဘဝ) စသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓော၊ ၏။ သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိသင်္ဂဟတော၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ခုနှစ်ပါးကို ရေတွက်သောအားဖြင့်။ သတ္တဝိဓော၊ ၏။ စတုရူပါဒါနပစ္စယ- ကမ္မဘဝါဒိဘေဒတော၊ ဥပါဒါနံ လေးပါးလျှင်အကြောင်းရှိသော ကမ္မဘဝ လေးပါး၊ ဥပပတ္တိဘဝလေးပါးတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓော၊ ၏။ ကာမ- ဘဝါဒိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ နဝဝိဓော၊ ၏။

ဇာတိံ၊ သည်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ၌။ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော၊ ရှေးဦး စွာ ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဝိဓာ၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓသင်္ခါရက္ခန္ဓသင်္ဂဟတော၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ ဘဝတ္တယပရိယာပန္နတော၊ အားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ ယောနိဂတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာ စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓာ စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဧကဝိဓာဒိဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၉၀။ သောကာဒိနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ် ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အင်္ဂဗဟုတ္တပ္ပသင်္ဂေ၊ အင်္ဂါတို့၏ များသည်၏

အဖြစ်သည်ရောက်လတ်သော်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒင်္ဂါနံ ဗဟုဘာဝေ အာပန္နေ-အနုဋ္ဌိ ၂-၉၆) ဒွါဒသေဝါတိ၊ ၁၂-ပါးတို့သာလျှင်ဟူ၍။ အင်္ဂဝတ္ထာနံ၊ အင်္ဂါတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း၏။ ဟိ၊ မှန်။ သောကာဒယော၊ တို့ကို။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ စင်စစ် သော်ကား။ ဖလေန၊ ဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဟူသော။ မူလင်္ဂံ၊ မူလအင်္ဂါကို။ ဒဿေတံ၊ ၎င်း။ တေ၊ ထိုသောကစသည်တို့ကို။ ဝုတ္တာ ကုန်၏။ ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ဟိ ဗာလဿ တေ သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူသောစကား ဖြင့်။ သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏကာရဏတာ၊ ဇရာမရဏလျှင် အကြောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (အာစရိယေန၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ကာယိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝါ၊ ဟူသော။ သုတ္တေ စ၊ သုတ်၌လည်း။ ဇရာမရဏနိမိတ္တဉ္စ၊ ဇရာမရဏလျှင် အကြောင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးလုံးသွင်း၍။ တံ၊ (အဿုဘဝါ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇေနာ သာရိရိကာယ-အစရှိသော) ထိုသုတ်ကို။ တန္တိမိတ္တာနံ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော သောက စသည် တို့၏။ (သမ္ဘဝေ-၌ စပ်) ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ၊ ဇရာမရဏသည် နှိပ်စက်အပ် သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမ္ဘဝေ၊ ဖြစ်သင့်ရာ၌။ သာကေဘာဝေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏေနဝ၊ နှင့်သာလျှင်။ သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ဧကသင်္ခေပေါ၊ တခု တည်းသော အလွှာကို။ ဝါ၊ အဖို့ကို။ ကတော၊ ၎င်း၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသောက စသည်တို့၏။ ဇာတိပစ္စယတာ၊ ဇာတိလျှင် အကြောင်းရှိ သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဇရာမရဏပစ္စယဘာဝေ၊ ဇရာမရဏလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ ဧကသင်္ခေပေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုအပ်သည်။ သိယာ၊ ၎င်း၏။ ပန၊ စင်စစ် သော်ကား။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ စ၊ သည်၎င်း။ သောကာ ဒယော စ၊ တို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြစ်ရာ၌။ တတ္ထ၊ ထိုဇရာမရဏနှင့် သောကစသည်တို့တွင်။ ဧကန္တိကံ၊ ကေန်ဖြစ်သော။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အင်္ဂဘာဝေန၊ အင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတံ၊ ၎င်း၏။ ရူပဘဝါဒိသု၊ တို့၌။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနေကန္တိကာ၊ ကေန်မဟုတ်ကုန်သော။ သောကာဒယော ပန၊ စသည်တို့ကိုကား။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ ပါကဋ္ဌေန၊ သော။ ဖလေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာနိဒဿနတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာကို ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုသောကအစရှိသော ထင်ရှားသောအကျိုးဖြင့်။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တတော၊ ထိုဇာတိဖြင့်ရာ ဘဝမှ။ ပရာယ၊ နောက်ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသောပဋိသန္ဓေ၏။ ဟေတုဟေတုဘူဘာ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၏ အကြောင်းဖြစ်၍

ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝစက္ကဿ၊ ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာဒေါ၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ သုတ္တံ၊ (အာသုတဝါ-အစရှိသော) သာဓကသုတ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၌ စပ်)သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေဿေဝ အတ္ထဿ၊ ဤအနက်ကိုသာလျှင်။ သာဓကံ၊ ပြီးစေတတ်သည် ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဗာလဿ၊ ၎င်း။ သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏနိမိတ္တတာ-မတ္တဿ၊ ဇရာမရဏလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကို။ (သာဓကံ၊ ဟူ၍။) န(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊ မှန်။ အာသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနောတိ ဝစနေန၊ စကား ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတာ၊ ၎င်း။ ဇရာမရဏနိမိတ္တမေဝ၊ ဇရာမရဏ အကြောင်းရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဒုက္ခန္တိ စ၊ ဒုက္ခဟူ၍ကား။ န(ဒဿိတံ)၊ မပြုအပ်ပေ။

အပရော နယော၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တပါးသောနည်းကား။ ဇရာမရဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းပေတည်း။ အညထာ၊ ဖြင့် (ယူလတ် သော်)။ ဒွါဒသင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ န ပရိပူရေန္တိ၊ မပြည့်ကုန်။ သော၊ ထိုဇရာ မရဏသည်။ ကဿ၊ အဘယ်၏။ ပစ္စယော ပန၊ အကြောင်းပေနည်း။ သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ (ပစ္စယော၊ တည်း။) ယဒိ ဝေ၊ သော်။ ဇရာမရဏပစ္စယာ သောကာဒယော သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မှ၍။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ [၂၅၇]သောကာဒယော စ သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ အံ။ တဒညေနပိ၊ ထိုဇရာမရဏမှ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခ-ဓမ္မေန၊ ဆင်းရဲကြောင်းတရားသည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ တွေ့ထိနှိပ်စက်အပ်သောသူအား။ တေ၊ ထိုသောကစသည်တို့သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဟိနသံယောဇနဿာပိ၊ မပယ်အပ်သေးသောသံယောဇဉ် ရှိသောသူအားလည်း။ တေသံ၊ ထိုသောကစသည်တို့၏။ တပုစ္စယတာ၊ ထိုဇရာ မရဏလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ န ကေသိကာ၊ ကေနမဟုတ်ပေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိပစ္စယတာဝ၊ ဇာတိအကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ၎င်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဇရာမရဏဂဟဏေန၊ ဇရာမရဏကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကို။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပါဒိန္နန္တုပရိပါကော၊ ဥပါဒိန္နန္တုတို့၏ ရင့်ရော်ခြင်းဟူသော။ အာယုနော သံဟာနိ စ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ပရိပါကော စ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသည်၎င်း။ ဇရာ၊ ပေတည်း။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာ တို့၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ မရဏံ၊ ပေတည်း။ ဣတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ သည်။ သတိ၊ သော်။ တတ္ထ၊ ထိုဥပပတ္တိဘဝ၌။ ကတူပစိတံ ဝါ၊ ပြုအပ် ဆည်းပူးအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ပေါရာဏံ ဝါ၊

ရှေးဘဝဟောင်း၌ ပြီးခဲ့သည်မှလည်း ဖြစ်သော။ ကမ္မံ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊
 ပေတည်း။ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေ၊ ကံစသည်တို့၏ထင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။)
 စုတိအနန္တရံ၊ စုတိ၏အခြားမဲ့၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဇရာမရဏဖြင့်သိမ်းယူအပ်သော ဥပပတ္တိဘဝ
 သည်။ ဇာတိယာ၊ အနာဂတ်ဇာတိ၏။ ပစ္စယော၊ ပကတူပနိဿယအကြောင်း
 သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဇာတိယာ၊
 အနာဂတ်ဇာတိ၏။ ပစ္စယတာယ၊ ပကတူပနိဿယ အကြောင်း၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)ပန၊ ဆက်။ ဘဝပစ္စယာ
 ဇာတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတ္ထဝ၊ ဤစကား၌သာလျှင်။ ဥပပတ္တိဘဝဿ၊ ၏။
 ဇာတိယာ ပစ္စယတာ၊ ဇာတိ၏ အကြောင်းအဖြစ်ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။ တသ္မာ စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဝုတ္တပရိယာယသင်္ဂဟတော စ၊
 ဆိုအပ်ခဲ့သောပရိယာယ်ဖြင့် သိမ်းယူခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဇရာမရဏပစ္စယာ
 ဇာတိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ ဧဝံ၊ နည်းဖြင့်။ ဇရာမရဏဿာပိ၊
 ၏လည်း။ ပစ္စယဘာဝသိဒ္ဓိတော၊ အကြောင်းအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်။
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒတာ၊ ပွါဒ်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဒွါဒသင်္ဂတာ၊ အင်္ဂါတဆယ့်နှစ်ပါးရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝဝတ္တိတာ၊ ပိုင်းခြား
 အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသေဝါတိအာဒိ၊
 ကို။ အာဟ၊ ၏။ အယံ တာဝါတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒေသနာဘေဒတော-
 တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
 အာဟ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဒကထာဝဏ္ဏနာ

၅၉၁။ အယံ ပနာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဝက္ခမာနံ၊ ဆိုအပ်
 လတံ့သော။ (အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။) ကတမာ စ
 ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာ ဒုက္ခေ အညာဏန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သုတ္တန္တေသု၊
 တို့၌။ စတုဋ္ဌာနိကာ၊ လေးဌာန၌ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သုတ္တန္တပရိယာယေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိက္ခေပကဏ္ဍေ ပန၊
 ၌ကား။ သုတ္တန္တေသု၊ တို့၌။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကထိတာ-
 ယ ဝေ၊ ဟောအပ်ခဲ့ပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ (ကထိတတ္တာ-၌
 တ္တသမ္ပန်) အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကိစ္စဇာတိတော၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်း
 ကိစ္စနှင့်ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 တဒတ္ထဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ထိုနိက္ခေပကဏ္ဍ၏ အနက်အဖွင့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဝိဘာဝနံ၊ ထင်စွာပြုခြင်းကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ အဘိဓမ္မပရိယာယေနာတိ၊ ဟူ၍။
 အာရဘိတု၊ အားထုတ်ပြီး၍။ ဝုတ္တဉ္စေတန္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။

အဟာပေတွာ၊ မယုတ်လျော့စေမူ၍။ ဝိဘဇိတဗ္ဗဝိဘဇနံ၊ ဝေဘန်သင့်သော တရားကိုဝေဘန်ခြင်းသည်။ (သီမုနှင့်အညီပင်) အဘိဓမ္မပရိယာယော၊ မည်၏။ အဋ္ဌသု ဌာနသု အညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အာနေတွာ၊ (ဌာနေသု အညာဏံ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်ကို) ဆောင်၍။ တံ၊ ထိုအဋ္ဌသု-ဟူသောပုဒ်ကို။ သမ္မန္တိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ သေသဋ္ဌာနေသုတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသမုဒယေသု စ၊ ဒုက္ခနှင့် သမုဒယသစ္စာတို့၌ ၎င်း။ ပုဗ္ဗန္တာဒိသု စ၊ စသည်တို့၌၎င်း။ (၆-ဌာန၌ဟု ဆိုလို၏) အာရမ္မဏဝသေ- နာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏကရဏဝသေနာပိ၊ အာရုံပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သော်လည်း။ ဣဓာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခေ အညာဏန္တိအာဒိကေ၊ အစရှိသော။ ဣမသ္မိံ ပါဠော ဌံ။ သာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပုန္နာတိ၊ ကား။ အသ- မူဟတုပုန္နာ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်နုတ်အပ်သေးသောကြောင့် ဖြစ်နေသည်မည် သော။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်ဆဲ အဝိဇ္ဇာသည်ကား။ ပဂေဝ၊ ရှေး မဆွကပင်ပြီး၏။ ဝါ၊ အဘယ်မှာဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ပဋိစ္ဆာဒေတွာတိ ဧတ္ထ၊ ဤ ပါဠိ၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ပဋိစ္ဆာဒနာကာရံ၊ ဖုံးလွှမ်းသော အခြင်းအရာကို။ ဒသေတံ၊ ငှါ။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ပဋိဝိဇ္ဇိတံ န ဒေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ရသိတဗ္ဗော ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်-သိထိုက်သော။ သဘာဝေါ၊ သဘောသည်။ ရသော၊ ရသမည်၏။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ရသော၊ ထိုးထွင်း၍ သိ အပ်သော သဘောသည်။ သရသော၊ မည်၏။ ယာထာဝေါ ယထာဘူတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်သော၊ ဝါ၊ မှန်ကန်သော။ သရသော၊ မိမိ၏ သဘောသည်။ ယာထာဝသရသော၊ မည်၏။ ယော၊ ယင်း ယာထာဝသရသကို။ ပိဋ္ဌနဋ္ဌောတိ- အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ [၂၅၈] ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ ပုဗ္ဗန္တာဒယော၊ စသည်တို့သည်။ ဒုက္ခသစ္စပုဘေဒါ ဝေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အထူးအပြားတို့သာလျှင် တည်း။ (သမုဒယသစ္စပုဘေဒ-လည်း ပါဝင်သင့်၏။ သို့သော် ယေဘုယျ ပဓာန အားဖြင့်ဆိုသည်ဟု မှတ်ရာ၏) သော ဝေ- ယာထာဝသရသော၊ ထိုဟုတ်တိုင်း မှန်သော မိမိ၏သဘောသည်သာလျှင်။ လက္ခိတဗ္ဗတ္တာ၊ မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်သော မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာကို။ ပဋိဝိဇ္ဇိတံ၊ ငှါ။ ပစ္စုပ္ပန္နော ဇာနိတံ၊ မျက်မှောက် အားဖြင့် သိခြင်းငှါ။ န ဒေတိ၊ မပေး။

တဒုဘယန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗန္တုဂ္ဂေါ၊ ရှေးအဖို့လည်းဖြစ်သော။ အပရန္တု၊ နောက်အဖို့လည်းဖြစ်သော။ အတိတံ စ၊ အတိတ်လည်းဖြစ်သော။ အနာဂတု၊ ဖြစ်သော။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကား။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဘာဂဝန္တတာယ၊ ပုဗ္ဗန္တု အဖို့ အပရန္တအဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓဘူတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အဖို့ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ မဇ္ဈန္တော၊ အလယ်ပိုင်းအဖို့သည်။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တော၊ မည်၏။ အယံ အဝိဇ္ဇာ ဣမေ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဣဒပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေ-

သု၊ တရားတို့၌။ ပစ္စက္ခတော၊ အားဖြင့်။ ဇာနနာကာရဒဿနံ၊ သိသောအခြင်း
အရာကို ပြကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ ဧတ္ထာတိ၊ ကား။ ဧတေသု ဒုက္ခာ-
ဒိသု၊ တို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ တို့၌။ အာရမ္မဏကရဏဝသေနပိ၊
ဖြင့်သော်လည်း။ ယဒိပိပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပန၊ သော်လည်း။ နိရောဓမဂ္ဂေ၊ တို့ကို။
အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊
မစွမ်းနိုင်သော အဝိဇ္ဇာသည်။ တေ၊ ထိုနိရောဓနှင့်မဂ္ဂတို့ကို။ ဇာနိတုကာမဿ၊
သိခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူအား။ တပုဋိစ္ဆာဒနဝသေန စ၊ ထိုနိရောဓ၊ မဂ္ဂတို့ကို
ဖုံးလွှမ်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ အနိရောဓမဂ္ဂေသု၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂမဟုတ်သော
တရားတို့၌။ နိရောဓမဂ္ဂဂဟဏကာရဏဘာဝေန စ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂဟုယူခြင်း၏
အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လျက်။ တေ၊ ထိုနိရောဓ၊ မဂ္ဂ
တို့ကို။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ န ဒေတိ ယထာ၊
မပေးသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုက္ခာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ (ယာထာဝတော ပဋိ-
ဝိဇ္ဇိတုံ န ဒေတိ၊ မပေး။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ ဟိ၊ ပင်လျှင်။
ပဋိစ္ဆာဒနဝသေနေဝ ဣဓာမိပ္ပေတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခာဒိဝိသယေ၊
ဒုက္ခအစရှိသော အာရုံ၌၊ ဝါ၊ အရာ၌၊ (သီမုနှင့်အညီပင်) အန္ဓတမကရော စ၊
အမိုက်မှောင်ကို ပြုတတ်သော မောဟသည်၎င်း။ အန္ဓတမကရနံ၊ အမိုက်
မှောင်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မိုက်မဲစေတတ်ကုန်သော။ လောဘာဒိနံ၊
လောဘစသည်တို့၏။ ပစ္စယဘူတော၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဒဿနာ-
ကာရော စ၊ မမြင်သော အခြင်းအရာရှိသော မောဟသည်၎င်း။ အညာဏံ၊
မည်၏။

၅၉၂။ ပုညာဒယောတိ၊ ကား။ ပုညာဘိသင်္ခါရဒယော၊ အစရှိကုန်သော။
တတ္ထ။ ထိုပါ၌၊ ဝါ၊ ထိုပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့တွင်။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနံ၊
သန္တာန်ကို။ အပုညဖလတော စ၊ မကောင်းမှု၏ အကျိုးမှ၎င်း။ ဒုက္ခသံကံလေ-
သတော စ၊ ဒုက္ခဟူသော ညစ်နွမ်းခြင်းမှ၎င်း။ ပုနာတိ သောဓေတိ၊ သုတ်သင်
တတ်၏။ ဝါ၊ စင်ကြယ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညံ၊ မည်၏။ ဟိတ-
သုခဇ္ဈာသယေန၊ စီးပွားချမ်းသာ၌ဖြစ်သောအလိုဖြင့်။ ပုညံ၊ ကို။ ကရောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တန္နိပ္ပိဒနေန၊ ထိုစီးပွားချမ်းသာကို ပြီးစေသဖြင့်။ ကာရ-
ကဿ၊ ကောင်းမှုပြုသောသူ၏။ အဇ္ဈာသယံ၊ အလိုကို။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ
တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုဇ္ဇဘဝံ၊ ပူဇော်အပ်-မြင့်မြတ်သောဘဝကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊
ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညံ၊ မည်၏။ (မူလဒီနှင့်သီမုတို့၌ ပုညော-
ဟု ရှိ၏) ဣတိ၊ သို့။ ပူရကော စ၊ ပြည့်စေတတ်သော ကုသိုလ်တရားကို၎င်း၊ ဝါ၊
ပူရက-သဒ္ဓါကို၎င်း။ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တကော စ၊ ပူဇော်အပ်သောဘဝကိုဖြစ်စေတတ်သော
တရားကို၎င်း၊ ဝါ၊ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တက-သဒ္ဓါကို၎င်း။ နိရုတ္တိနယေန၊ ဖြင့်။ ပုညန္တိ၊ ဟူ၍။

(မူလဋီနှင့် သီမုတို့၌ ပုညောတိ ဟုရှိ၏) ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ပုညဉ္စ၊ ပုညလည်း ဟုတ်၏။ (သီမု၌ ပုညော စ-ဟုရှိ၏) သော၊ ထိုပုညဟူသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ ကို။ အဘိသင်္ခရဏဋ္ဌေန၊ ပြုပြင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ အဘိသင်္ခါရော စ၊ အဘိသင်္ခါရလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ပုညပဋိပက္ခတော၊ ကောင်းမှု၏ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ကြောင့်။ အပုညံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ သမာပေစ္စနိကာနံ၊ သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ အတိဒုရတာယ၊ အလွန်ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဣဉ္စတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ အနိဉ္စ၊ မတုန်လှုပ်သော။ ဘဝံ စ၊ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခါရောတိ၊ ပြုပြင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝါ၊ ကား။ ကာယတော၊ မှ။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ (သင်္ခါရော၊ တည်း။) ဝါ၊ ကား။ ကာယဿ၊ ၏။ သင်္ခါရော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဝစိစိတ္တသင်္ခါရေ သုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေ နယော၊ ပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောတိက်တို့တွင်။ ပဌမတ္တိကော၊ ကို။ ပရိဝိမံသနသုတ္တာဒိဝသေန၊ သုတ်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ်တို့၌။ “ပုညံ၊ ကောင်းမှုဖြစ်သော။ သင်္ခါရံ၊ သင်္ခါရကို။ စေ အဘိသင်္ခါရောတိ၊ အကယ်၍ပြုငြားအံ့။ ပုညပဂံ၊ ကောင်းမှုနှင့်ယှဉ်သော၊ ဝါ၊ ကောင်းကျိုးနှင့်ယှဉ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဏ်၊ ဝိပါကံဝိညာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။” ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အာဂတံ၊ လာ၏။ ဒုတိယတ္တိကော၊ ကို။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဂဟိတော၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ “တယောမေဘိက္ခဝေ။ပ။ စိတ္တသင်္ခါရော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဝိတ္တာရတော ပနာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရဒီနံ၊ တို့ကို။ သရူပတော စ၊ သရုပ်အားဖြင့်၎င်း။ ပဘေဒတော စ၊ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ ဝိဘာဝနံ၊ ထင်စွာပြသော စကားတည်း။ ဘာဝနာဝသေနေဝ၊ ဘာဝနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒါနသီလဝသေန၊ တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န(ပဝတ္တာ)၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤစကားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုရူပါဝစရစေတနာ၌။ လဗ္ဘမာနံ၊ ရအပ်သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဝေဉ္စ ကတွာ၊ ကြောင့်။ အရူပါဝစရစေတနာပိ၊ ကိုလည်း။ [၂၅၉]ဘာဝနာဝသေနေဝ ပဝတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ယေ ပန၊ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား။ ဘာဝနာဝသေနေဝါတိ၊ ဟူသော။ အဝဓာရဏေန၊ ဖြင့်။ အဘိညာစေတနံ၊ အဘိညာဉ် စေတနာကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တာသမ္ပိ၊ ထိုအဘိညာဉ် စေတနာတို့၏လည်း။ (ဘာဝ-သမ္ပုန်)အဝိဇ္ဇာ-

ပစ္စယတာယ ဝိယ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်၏ (အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်)ကဲ့သို့။ ပုညာဘိသင်္ခါရဘာဝဿ စ၊ သင်္ခါရ၏ အဖြစ်၏လည်း။ ဣစ္ဆိတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အညတ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့် (ယူလတ်သော်)။ အဘိညာစိတ္တုပ္ပါဒဿ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ ပုညကိရိယဝတ္ထုဿ၊ တို့၌။ အသင်္ဂဟော ဝေ၊ မရေတွက် မသိမ်းယူခြင်းသည် သာလျှင်။ သိယာ၊ ၎င်း။ “ကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်လည်းဟုတ်၏။ ပုညကိရိယဝတ္ထုဉ္စ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။” ဣတိ၊ ဤစကားသည်။ န စ ယုတ္တံ၊ သင့်လည်းမသင့်။ ပါဏာတိပါတာဒီတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါ၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ တဒဝသိဋ္ဌအကုသလကမ္မပထာနံယေဝ၊ ထိုပါဏာတိပါတမှကြွင်းသော အကုသလကမ္မပထတို့ကိုသာလျှင်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ န(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)၊ မမှတ်အပ်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အနဝသေသအကုသလကမ္မဿာပိ၊ အကြွင်းမဲ့ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကံကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ဣတရေသု ပနာတိ၊ ကား။ ကာယသင်္ခါရဒီသု၊ စသည်တို့၌။ ။ပုညာဘိသင်္ခါရဒယော၊ စသည်တို့သည်။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဣမေဟိ ဒွါရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါရတော၊ ဒွါရအားဖြင့်။ ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ။သမဝိသတိ စေတနာတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ သနည်း။ ကာယဝစီဝိညတိယော၊ ဝိညတ်တို့ကို။ သမုဋ္ဌာပေန္တိယော၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ကုသလာကုသလစေတနာ၊ တို့ကို။ ကာယသင်္ခါရေတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝစီသင်္ခါရေတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ယဒိ ဝုစ္စန္တိ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ကုန်ငြားအံ့။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ ကုသလာယ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ တထာပဝတ္တာယ၊ ထိုသို့ ဝိညတ်ကိုဖြစ်စေသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော။ အဘိညာစေတနာယပိ၊ စေတနာ၏လည်း။ ကာယဝစီသင်္ခါရဘာဝေါ၊ ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ၏အဖြစ်ကို။ (သိမ္မုန့်အညီပင်)ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုသင့် ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အဘိညာစေတနာတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဧတ္တာတိ၊ ကား။ ကာယဝစီသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေ၊ ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရကိုယူရာ၌။ ဝါ၊ ကား။ ကာယဝစီသဉ္စေတနာဂ္ဂဟဏေ၊ ကာယသဉ္စေတနာ ဝစီသဉ္စေတနာကိုယူရာ၌။ န ဂဟိတာတိ၊ ကား။ “အဘိညာစေတနာ၊ သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။” ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ ကသ္မာ ပန၊ အဘယ်ကြောင့်။ (ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။) န ဟောတိ၊ နည်း။ သာပိ၊ ထိုအဘိညာဉ် စေတနာသည်လည်း။ ကုသလာ စ၊ ကုသိုလ်သည်၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မာ စ၊ ဝိပါကဓမ္မသည်၎င်း။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အံ့။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စံ၊ မှန်ပေ၏။ ပန၊ သော်လည်း။

အနုပစ္စိန္နတဏှာဝိဇ္ဇာမာနေ၊ မပြတ်စဲသေးသောတဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာမာနရှိသော။
 (မာနေ အရာ၌ မူလေ-ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်း၏။ မပြတ်စဲသေးသော
 တဏှာ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလရှိသော-ဟု အနက်ပေးရာ၏) သန္တာနေ၊ ၌။
 သဗျာပါရပွဝတ္တိယာ၊ ဗျာပါရရှိသောဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုအဘိညာဉ်
 စေတနာ၏။ ကုသလတာ စ၊ ကုသိုလ်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မတာ စ၊
 ဓမ္မ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်၏။ ဝိပါကပ္ပုဒနေ၊ ဝိပါကကိုဖြစ်စေ
 ခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ ဆက်၍ရှင်းဦးအံ့။
 သာ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာသည်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဥပ္ပုဒေန္တိ၊ ဖြစ်စေလတ်သော်။
 ရူပါဝစရမေဝ၊ ရဝိပါကံကိုသာလျှင်။ ဥပ္ပုဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဟိ၊
 အကြောင်းကား။ အညဘူမိကံ၊ တပါးသောဘုံ၌ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။
 အညဘူမိကံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပုဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ ဣတိ-
 တသ္မာ၊ ကြောင့်တည်း။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒိသာရမ္မဏံ ဝေ စ၊ တူသော
 အာရုံရှိသည်သာလျှင်လည်း ဖြစ်သော။ တိဋ္ဌာနိကမေဝ စ၊ ပဋိသန္ဓေဘဝင်
 စုတိ ဟူသော သုံးဋ္ဌာနရှိသည်သာလျှင်လည်းဖြစ်သော။ (ဝိပါကံ၊ ကို။) ဥပ္ပု
 ဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စိတ္တပ္ပုဒကဏ္ဍေ၊ ၌။ ကမ္မသဒိသာ-
 ရမ္မဏသေဝ၊ ကံနှင့်တူသော အာရုံရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရ-
 ဝိပါကဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ပရိတ္တာဒိ-
 အာရမ္မဏော၊ ကာမစသည်အာရုံရှိသော။ ရူပါဝစရဝိပါကော၊ သည်။ န အတ္ထိ၊
 မရှိ။ အဘိညာစေတနာ စ၊ သည်လည်း။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏာဝ၊ ကာမ
 စသောအာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ ကို။
 န ဥပ္ပုဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ စ၊ သည်
 မျှသာ မကသေး။ အဘိညာ၊ သည်။ ကသိဏေသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပုဒိတဿ၊ ဖြစ်စေ
 အပ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိဿ၊ ၏။ အာနိသံသဘူတာ၊ အကျိုးအာနိ
 သင် ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ သော ဧဝံ သမာဟံတေ စိတ္တေတိအာဒိ၊
 အစရှိသည်ကို။ (အာဟ၊ ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာ
 သည်။ သမာဓိဖလသဒိသာ၊ သမာဓိ၏အကျိုးနှင့်တူ၏။ စ၊ ဆက်။ ဖလံ၊ အကျိုး
 သည်။ ဖလံ၊ ကို။ န ဒေတိ၊ မပေးတတ်။ (န စ ဖလံ ဖလံ ဒေတိ-ဟု သီမူနှင့်
 အညီရှိစေရမည်။ ကော ဝိယ၊ နည်းဟူမူ။) ဒါနသီလာနိသံသဘူတော၊ ဒါန
 သီလတို့၏ အကျိုးအာနိသင်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တသ္မိံ ဘဝေ၊ ထိုဒါနသီလကို
 ဆည်းပူးသောဘဝ၌။ ပစ္စယလာဘော ဝိယ၊ ပစ္စည်းကိုရခြင်းကဲ့သို့တည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာသည်လည်း။ ဝိပါကံ၊ ကို။
 န ဥပ္ပုဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။ ဣတိ၊ တရပ်ပြီး၏။

ယထာ စ အဘိညာစေတနာ၊ ဧဝံ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိ န ဟောတီတိ၊ ဟူသော။
 ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဓမ္မေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်တရားတို့ကို။ ဝိသု၊ အသီး

အခြား။ ဥဒ္ဓရိတော၊ ထုတ်၍။ “တေသံ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဝိပါကေ၊ အကျိုး၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။” ဣတိ၊ သို့။ [၂၆၀] ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ သာဝိစာရဏာ၊ ထိုစိစစ် ဆင်ခြင်ခြင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာယံ၊ ၌။ အကုသလကထာယံ၊ အကုသိုလ်ဝိညာဏ်ကိုဆိုရာ၌။ ဝိစာရိတာ ဝေ၊ စိစစ် ဆင်ခြင်အပ်-ပြုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအကုသလကထာ၌။ ဝိစာရိတနယေနေဝ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်အပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတနာ၏ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေရာ၌။ ဧကေ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ယံ၊ အကြင်ဆိုလတံ့သောစကားကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝေဘန်၍။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ (ကထံ၊ အဘယ်သို့ ဆိုကုန်သနည်းဟူမူ။) ဒဿနဘာဝနာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေပိ၊ မရှိငြားသော်လည်း။ ယေသံ ပုထုဇ္ဇနာနံ စ၊ တို့အား၎င်း။ ယေသံ သေက္ခာနဉ္စ၊ တို့အား၎င်း။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာလတံ့။ တေသံ၊ ထိုပုထုဇ္ဇင်္ဂသေက္ခာတို့အား။ တဒုပ္ပတ္တိကာလေ၊ ထိုဒဿနဘာဝနာတို့ဖြစ်သောကာလ၌။ တေဟိ၊ ထိုဒဿနဘာဝနာမည်သော အရိယာမဂ်တို့သည်။ (တာဟိ-ဟု ရှိလျှင် သာ၍ကောင်းသည်) ပဟာတံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ စွမ်းနိုင်အပ်ကုန်သော။ အကုသလာ၊ အပါယဂမနိယဟုတ် မဟုတ်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ ပုထုဇ္ဇင်္ဂတို့၏ သန္တာန်၌။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်သုံးပါး၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗစိန္တာ၊ ဘာဝနာသည် ပယ်အပ်သောတရားဟု ကြံစည်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုပုထုဇ္ဇင်္ဂတို့၏(သန္တာန်၌)။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတံ၊ ငှါ။ အသက္ကုဏေယျာပိ၊ မစွမ်းနိုင်အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုစ္စန္တိ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ ယဒိ ဝုစ္စေယျိ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ကုန်ငြားအံ့။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပယ်အပ်ကုန်သော။ ဧကေ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသော အချို့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဖြစ်ကုန်သော။ ဧကေသဉ္စိ၊ (မိမိဥစ္စာ၌ ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂအစရှိသော) အချို့သော အကုသိုလ်တရားတို့အား။ ကဒါစိ၊ အတိတ်အစရှိသော တရံတခါ၌ ။ အာရမ္မဏ။ပ။

၁-တတ္ထ ဧကေသဉ္စိတိ သကဘဏ္ဏေ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ။ ဧကေစိတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒယော။ ကဒါစိတိ အတိတာဒိကေ ကိသ္မိဉ္စိ။ ကာလေ။ (အနု ဋီ ၂-၁၀၂)

ပစ္စယေဟိ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း ဥပနိဿယပစ္စည်းတို့ဖြင့်။
 ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ စ၊ သော်လည်း။
 ပဋ္ဌာနေ၊ ဌ။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ ပဟာတဗ္ဗ-တရားတို့ကို။ ဘာဝနာယပဟာ-
 တဗ္ဗာနံ၊ ပဟာတဗ္ဗ-တရားတို့အား။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော။ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စ-
 ယောတိ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်ဟူ၍။ န ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်ကုန်။ ပန၊ စင်စစ်။
 သေက္ခာနံ၊ သေက္ခာတို့၏ သန္တာန်၌။ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်။
 ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပဟာတံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ စွမ်းနိုင်အပ်ကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်၏။ တေနော၊ ထိုကြောင့်ပင်
 လျှင်။ သေက္ခာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ တဗ္ဗ-တရား
 တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ (အဿာဒိတဗ္ဗာ-စသည်၌ စပ်) စတ္တတ္တာ၊ စွန့်အပ်ကုန်ပြီး
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝန္တတ္တာ၊ ထွေးအန်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 မုတ္တတ္တာ၊ လွတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ကုန်
 ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိနိဿတ္တာ၊ ဝေးစွာစွန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ (ဥက္ခေဋ္ဌိတတ္တာ၊ ထိတ်လန့်စေအပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သမုက္ခေဋ္ဌိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ထိတ်လန့်စေအပ်ကုန်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။)
 အဿာဒိတဗ္ဗာ စ၊ သာယာအပ်ကုန်သည်၎င်း။ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗာ စ၊ နှစ်သက်
 လက်ခံအပ်ကုန်သည်၎င်း။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပဟိနတာယ ဝေ၊ ပယ်အပ်
 ကုန်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ (တေ၊ ထိုဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗတရား
 တို့သည်။) သောမနဿဟေတုဘူတာ စ၊ သောမနဿ၏ အကြောင်းဖြစ်
 ကုန်သောကြောင့်၎င်း။ အဝိက္ခေပဟေတုဘူတာ စ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်ကုန်သောကြောင့်၎င်း။ (ဟေတုမန္တဝိသေသန) ဒေါမနဿံ စ၊ ကို၎င်း။
 ဥဒ္ဓစ္စဉ္စ၊ ကို၎င်း။ န ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ မဖြစ်စေတတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊
 ထိုဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတရားတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတရား
 တို့၏။ အာရမ္မဏအာရမ္မဏာဓိပတိဘာဝံ စ၊ အာရုံ၏အဖြစ်၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ
 အဖြစ်သို့၎င်း။ ပကတူပနိဿယဘာဝဉ္စ၊ ပကတူပနိဿယ၏ အဖြစ်သို့၎င်း။
 န ဝစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဟိ၊ အကြောင်းကား။ ပဟိနေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော
 အကုသိုလ်တို့ကို။ ဥပနိဿယ၊ အမှီပြု၍။ ဝါ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းပြု၍။ အရိယော၊
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရာဂါဒိကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်စေတတ်။

ဟိ၊ မှန်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ယေ ကိလေသာ၊ အကြင်ကိလေသာ
 တို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ တေ ကိလေသေ၊ ထိုပယ်ပြီး ကိလေသာ

၁-ကွင်းအတွင်းရှိ နှစ်ပုဒ်သည် ဝိနည်း စတုတ္ထပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ် ပဒဘာဇနီ၌သာ
 လာသည်။ ၎င်းတို့၏ အနက်ကို ဝိ ဌ ၂-၉၀-၌ ဖွင့်ပြထားသည်။ ဤအရာ၌ကား ၎င်းပုဒ်တို့
 ပိုဟန်ရှိ၏။

တို့သို့။ န ပုနေတိ၊ တဖန်မလာ။ န ပစ္စေတိ၊ တဖန်မကပ်။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ တဖန်
မပြန်။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ပ။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ တဖန်မပြန်။ ဣတိ၊
ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ စ၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏။ ဒဿနေန၊
ဖြင့်။ ပဟာတံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ စွမ်းနိုင်အပ်သော အကုသိုလ်တို့သည်။
ဣတရေသံ၊ ဤမှတစ်ပါးသော အကုသိုလ်တို့အား။ ကေနစိ၊ သော။ ပစ္စယေန၊
ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ န စ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်သည်လည်း
မဟုတ်- ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။
သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်၏။ (ဤ၌ န-ပိုနေသည်) (ကသွာ၊ ကား။) “ဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။
အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ အာရဗ္ဗ၊
အာရုံပြု၍။ ရာဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎်။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။
ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎်။ ဝိစိကိစ္စံ၊ ကိ။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။
ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎်။” ဣတိ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနံ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်
ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏။ (ဘာဝ သမ္ပန်) ဥဒ္ဓစ္စာရမ္ပဏပစ္စယဘာဝဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၏ အာရမ္ပဏ
ပစ္စည်းအဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကိ။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဝါ၊ ဆက်။
ဧတ္ထ၊ ဤပဋ္ဌာန်းပါဠိ၌။ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒံ၊ ကိ။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ဝေဉ္ဇ ကတော၊ ဤသို့ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို
သာလျှင် ရည်၍ဆိုခြင်းကြောင့်။ အဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ “ဒိဋ္ဌိံ၊ ကိ။
ဂရုံ ကတော၊ အလေးအမြတ်ပြု၍။ အဿာဒေတိ၊ ၎်။ အဘိနန္ဒတိ၊ ၎်။ တံ၊
ထိုဒိဋ္ဌိကို။ ဂရုံ ကတော၊ ၍။ ရာဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎်။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၎်။” ဣတိ၊ သို့။ [၂၆၁] ဧတ္ထကမေဝ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ ဥဒ္ဓစ္စံ
ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊
တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်သော အကုသိုလ်တို့၏။ အတိတာဒိဘာဝေန၊
အတိတ်စသည်အဖြစ်ဖြင့်။ နဝတ္တဗ္ဗတ္ထေ၊ မဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)
ပိ၊ သော်လည်း။ ယာဒိသာနံ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသောအကုသိုလ်တို့၏။
အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာ၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ တာဟိ၊ ထိုဒဿန
ဘာဝနာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ အာပါဒေတဗ္ဗာ၊ ရောက်စေအပ်ကုန်၏။ တေသု၊
ထိုနှစ်မျိုးသော အကုသိုလ်တို့တွင်။ ဒဿနံ၊ ဖြစ်လတံ ဒဿနကို။ အပေက္ခိတော၊
ငဲ့၍။ တေန၊ ထိုဖြစ်လတံ ဒဿနဖြင့်။ ပဟာတံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊
ကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။
ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်၏။ ဘာဝနံ၊ ကိ။ အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။ တာယ၊

၁-ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်မှ ကြွင်းသော ၁၁-ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ဥဒ္ဓစ္စ
ကို မဆိုလို၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသာလျှင် ဆိုလိုသည်ဟု သိစေ၏။

ဖြင့်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ ကုန်သော။ သေက္ခေသု၊ တို့၌။ ဝတ္တ-
မာနာ၊ ဖြစ်သောအကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်၏။

တေသု၊ ထိုနှစ်မျိုးသော အကုသိုလ်တရားတို့တွင်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊
ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတရားတို့သည်။ သဟာယဝိရဟာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိ
သော အဖော်သဟဲမှ ကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါကံကို။ န ဇန-
ယန္တိ၊ မဖြစ်စေတတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗစေတနာယ၊
ပဟာတဗ္ဗ-စေတနာ၏။ နာနာကမ္မဏိကမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ ကမ္မပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။
န ဝုတ္တော၊ မဟောအပ်။ ပန၊ ဆက်။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊
ငဲ့အပ်သော ဒဿနနှင့် ဘာဝနာမှကင်းကုန်သော^၁။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ တို့၌။ ဥပုဇ္ဇ-
မာနာနံ၊ ဖြစ်နေကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိဥစ္စာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒီနံ စ၊ ဆန္ဒရာဂ
စသည်တို့၏၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒဿ စ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏၎င်း။
(ဝိပါကုပ္ပုဒါဒနံ - ၌ စပ်) သံယောဇနတ္တယတဒေကဋ္ဌကိလေသာနံ၊ သက္ကာယ-
ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော သံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်း၊
ထိုသံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်းနှင့် တူသော တည်ရာရှိကုန်သော ကိလေသာတို့
၏။ အနုပစ္စိန္နတာယ၊ မပြတ်စဲသေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အပရိက္ခိဏသဟာ-
ယာနံ၊ မကုန်ခန်းသေးသော အဖော်သဟဲရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရှိကုန်သော
ကြောင့်။ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဆန္ဒရာဂါဒီနံ စ၊ တို့၏၎င်း။
ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒဿ စ၊ ၎င်း။) ဝိပါကုပ္ပုဒါဒနံ၊ ဝိပါကံကိုဖြစ်စေခြင်းကို။
ပဋိသေခိတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟ-
ဂတဓမ္မာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ဘုရားတို့၏။ ဝိပါကော၊ ကို။ ဝိဘင်္ဂေ ၌။ ဝုတ္တော၊
အပ်၏။ (ပဋိသန္ဓေ-ပဝတ္တိ ဝိပါကံ ၂-ပါးလုံးကို ဆိုလို၏) ယဒိ ဝေ၊ ယင်းသို့
ဟောသည်ရှိသော်။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ကုန်သော။ အကု-
သလာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ နေဝဒဿနေန နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတာယ၊
ဒဿနသည်လည်း မပယ်အပ်-ဘာဝနာသည်လည်းမပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
ဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (မြန်မာမူဟောင်းနှင့် အညီပင်၊
နဝတ္တဗ္ဗတာ-ကား မသင့်။ မူလဋီကာ၌ကား နေဝဒဿနေန- နဘာဝနာယ-
ပဟာတဗ္ဗတာ-ဟု ဤမျှသာရှိ၏။ ယုတ္တတရပေတည်း။ နေဝဒဿနေန-နဘာဝ
နာယပဟာတဗ္ဗအဖြစ်သည်-ဟု အနက်ပေး။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
ဆိုငြားအံ့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အပ္ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ မပယ်အပ်

၁-ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌ရှိသော သကဘဏ္ဍာ၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂစသည်နှင့် ဥဒ္ဓစ္စတို့သည်
ဒဿနဖြင့် မပယ်အပ်သောကြောင့်၎င်း၊ ပုထုဇဉ်မှာ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်များ
မဖြစ်ပေါ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း ဤသို့ ဆိုသည်။

မပယ်ထိုက်သော (သဘောရှိသော) ကုသိုလ် အဗျာကတတရားတို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ “နေဝဒဿနေန-နဘာဝနာယပဟာတဗျာ” တိ၊ တဗ္ဗ-တရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အကုသလာနံ၊ (ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စ-ဆန္ဒရာဂစသော) အကုသိုလ် တရားတို့၏။ အပ္ပဟာတဗ္ဗဝိရုဒ္ဓသဘာဝတ္တာ စ၊ မပယ်အပ် မပယ်ထိုက်သော ကုသိုလ် အဗျာကတတရားတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်းတည်း။

ဝေဗ္ဗိ၊ ဤသို့ပင်ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ တေ၊ ထိုသကဘဏ္ဍာ၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂအစရှိသောအကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ဣမသ္မိံ တိကေ၊ ဤ။ “နဝတ္တဗျာ-” တိ၊ ဗျာ-တရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တဗျာ၊ ဟောအပ်ကုန်သည်။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ အံ။ နာပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) စိတ္တပ္ပုဒကဏ္ဍေ၊ ဤ။ ဒဿိတာနံ၊ ကုန်သော။ ဒွါဒသအကုသလစိတ္တပ္ပုဒါနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ (ဒဿနေနပဟာတဗျာ၊ ဘာဝနာယပဟာတဗျာ-ဟူသော) ပုဒ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ထင်။ ဓမ္မဝသေန၊ သဘောတရားတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ တိက်၌။ ကာလဝသေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ မသိမ်းယူ အပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အတိတာ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့ကို။ စိတ္တပ္ပုဒါနုပဘာဝေန၊ ပွါဒ်နှင့်ရုပ်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်သော တရားတို့၌။ နဝတ္တဗျာ၊ မဟောအပ်သောတရား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ “နဝတ္တဗျာ” တိ၊ တရားတို့ဟူ၍။ န ဝုတ္တာ ယထာ၊ မဟောအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤဒဿနတိက်၌လည်း။ စိတ္တပ္ပုဒဘာဝေန၊ ပွါဒ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်သော အကုသိုလ်တရားတို့၌။ နဝတ္တဗျာ၊ အပ်သော။ အသင်္ဂဟိတဿ၊ မရေတွက်အပ်-မသိမ်းယူအပ်သော အကုသိုလ် စိတ္တပ္ပုဒ်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ နဝတ္တဗျာ၊ ဗျာ-တရား၏အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ယတ္ထ၊ အကြင် တိက်၌။ နိယောဂတော၊ ကိန်းသေမြဲသောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကေန်စင်စစ်အားဖြင့်။ နဝတ္တဗျာ၊ မဟောအပ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ စိတ္တပ္ပုဒေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတိက်၌။ တေသံ၊ ထိုတိက်ပုဒ်တို့ဖြင့် ဟောအပ်သောတရား တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက်သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ အဖို့ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တပဒေသု ဝိယ၊ အကြင်အကြင် ဟောအပ်ပြီးသော ၃-ခုသောတိက်ပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့။ တတ္ထာပိ၊ ထိုစတုတ္ထကောဋ္ဌာသ ၌လည်း။ ဘိန္ဒိတော၊ ၍။ ဘဇာပေတဗ္ဗစိတ္တပ္ပုဒေါ၊ သက်ရောက်စေအပ်သော

စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ “သိယာ နဝတ္တဗ္ဗာ ပရိဘာရမ္မဏာ”တိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစ ရှိသည်ဖြင့်။ ဘိန္ဒိတော၊ ရှိ။ ဘဇာပေတိ၊ ၎င်း။ တဒဘာဝါ၊ ထိုစတုတ္ထကောဠာသ ၎င်း မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတိကေ စ၊ ဥပ္ပန္နတိကံ၌၎င်း။ ဣမ စ၊ ဤဒဿနတိကံ ၌၎င်း။ တထာ၊ ထိုနဝတ္တဗ္ဗ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်။

အထ ဝါ၊ ကား။ သပ္ပဋိဗေဟိ၊ သ-ရုပ်တို့နှင့်။ သမာနသဘာဝတ္တာ၊ တူသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပဓာတုယံ၊ ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့ကို။ သပ္ပဋိသဘာဝိ၊ သပ္ပဋိသတရားတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ ယထာ၊ ဟောအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဥပမေယျဝါကျ ဝေ-နှင့်စပ်)ယထာဟ၊ ဟူမကား။ အသညသတ္တာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အနိဒဿနသပ္ပဋိသံ၊ သမည်သော။ ဧကံ၊ သော။ မဟာဘူတံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ ဒေ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။)ဒေ မဟာဘူတေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ ဧကံ၊ သော။ [၂၆၂] မဟာဘူတံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။)ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၎င်း။)ဝေ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ကုန်သော။ ဘာဝနာယပဟာ- တဗ္ဗသမာနသဘာဝါ၊ ပဟာတဗ္ဗနှင့်တူသော သဘောရှိသော အကုသိုလ်တရား တို့ကို။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ၊ တရားတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ၊ ဆိုအပ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝတ္တဗ္ဗတာပသင်္ဂေ၊ နဝတ္တဗ္ဗအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ ဝေ သတိ၊ သော်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။ ပဝတ္တမာနာပိ၊ ဖြစ်ကုန်ငြားသော်လည်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်သင့် ပယ်ထိုက် ကုန်သော၊ ဝါ၊ ပဟာတဗ္ဗဟု ဆိုသင့်ဆိုထိုက်ကုန်သော။ သကဘဇ္ဈော၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ပရဘဇ္ဈော၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ဥပနိဿယ- ပစ္စယော စ၊ သည်၎င်း။ ရာဂေါ၊ သည်။ ရာဂဒိဋ္ဌိနံ၊ တို့၏။ အဓိပတိပစ္စယော စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)ဣတိ၊ သို့။ အယမတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ သော်လည်း။ ရူပဓာတုယံ၊ ၌။ တယော မဟာ- ဘူတာ၊တို့သည်။ အဖောဠုပ္ပတ္တာ၊ ဖောဠုပ္ပသဘောမရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ သပ္ပဋိသာ၊ မည်ကုန်သည်။ န(ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အပေက္ခိတဗ္ဗဘာဝနာရဟိတာ၊ ငဲ့အပ်သောဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သောကြောင့်။ ဝါ၊ ကင်းကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ တို့၌။ ငတ္တမာနာ၊ ကုန်သော။ သကဘဇ္ဈော၊ ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ပရမတ္ထတော။ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၊ မည်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာနံ၊ တို့၏။ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စယတာ၊ ကမ္မပစ္စည်းအဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ စ၊ တရား တို့ကိုလည်း။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာနံ၊ တို့အား။ ဧကနစိ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယောတိ၊ ကျေးဇူးပြုသည်ဟူ၍။ န ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပစ္စယာ၊ တဗ္ဗ-တရားလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ယေ
ကိလေသာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။)တေ၊ ထိုကိလေသာတို့သည်။ ဒဿ-
နတော၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ။ ဥဒ္ဓါ၊ အထက်၌။ န ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ ဆက်၊
ဝါ၊ သော်လည်း။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပစ္စယသပိ၊ တဗ္ဗ-တရားလျှင် အကြောင်း
ရှိငြားသော်လည်း၊ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ သဟဂုတ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ သဟာယဝေကလ္လမတ္တမေဝ၊ အဖော်သဟဲ၏ ချို့တဲ့သည်၏
အဖြစ်မျှကိုသာလျှင်။ ဒဿနေန၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ တဿ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စ-
သဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘာဝေါ၊ သဘောကို။ ဒဿ-
နေန၊ သည်။ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ န အာပါဒိ-
တော၊ ရောက်စေအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဧကန္တဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတ၊ စင်စစ် ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ
တရား၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်၏။ တဿ၊ ကြောင့်။ တာဒိသဿေဝ၊
ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊
ပုထုဇဉ်တို့၏ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် သဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တဿ၊
ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ (ဥပ္ပါဒန၊ အနုပ္ပါဒန-တို့နှင့်စပ်)သဟာယေ၊ ဒိဋ္ဌိ
အစရှိသော အဖော်သဟဲသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိပါကုပ္ပါဒနဝစနံ စ၊ ဝိပါက်ကို
ဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုခြင်းသည်၎င်း။ (သဟာယေ၊ သည်။)အသတိ၊ မရှိလတ်
သော်။ ဝိပါကာနုပ္ပါဒနဝစနံ စ၊ ဝိပါက်ကိုမဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုခြင်းသည်၎င်း။
န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝိဘဇ္ဇ၊ ရှိ။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။
ဧကေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) ၂

သဗ္ဗံ၊ သော။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့၏ စကားသည်။ တေသံ
အာစရိယာနံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့၏။ အဟောပုရိသိကာမတ္တံ၊ အံ့ဖွယ်ယောကျ်ား၏
အဖြစ်ကို ပြခြင်းမျှသာတည်း။ ဝါ၊ လူစွမ်းကောင်း၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းမျှသာ
တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အပရေ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။)ကသ္မာ၊ ကား။
ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ ဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဧကန္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယ-

၁-ဤဝိသေသနကို ဝိပါကုပ္ပါဒန-ဝိပါကာနုပ္ပါဒန-ဟူသော စကားတို့နှင့် အစဉ်အတိုင်း
စပ်ဟပ်၍ယူရန်ဖြစ်သည်။

၂-ဤဝါဒသည် မူလဋီကာ၌ အမတဂ္ဂပထကျမ်းသို့လိုက်၍ ပြဆိုထားသော ဝါဒဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် ဤ၌ ဧကေ ဆရာတို့သည်မှာ မူလဋီကာဆရာပင်ဖြစ်သည်။ မူလဋီ ၂-၉၅ ၌
ကြည့်ပါ။

၃-အဟော အစ္စရိယော၊ အဟော ဣတိ ဝါ အစ္စရိတဗ္ဗော ပုရိသော အဟောပုရိသော၊
တဿ ဘာဝေါ အဟောပုရိသံ၊ တဿ ဒဿနာ အဟောပုရိသိကာ၊ သာ ဝေ မတ္တာ
ပမာဏံ တေဿာတိ အဟောပုရိသိကာမတ္တံ၊ ဝစနံ-ဟု ဝစနတ္ထ ကြံရာ၏။

ပဟာတဗ္ဗတ္တာ၊ တဗ္ဗ-တရား၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ “ကတမေ ဓမ္မာ။ပ။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုကေဆရာတို့ဆိုအပ်သော အနက်သဘောကို။ ဣစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိအပ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ အတိတာရမ္မဏတ္တိကေ၊ တိက်၌။ “နိယောဂါ အနာဂတာရမ္မဏာ နုတ္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ မိန့်ဆိုပြီး၍။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝေဘန်၍။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤဒဿနတိက်၌လည်း။ “နိယောဂါ၊ ကိန်းသေ မြဲသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကေန်စင်စစ်အားဖြင့်။ ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နုတ္တိ၊ မရှိကုန်။” ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ၍။ “ဥဒ္ဓစ္စသဟဂဘော၊ ဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ သိယာ၊ အချို့။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗော၊ မည်၏။ သိယာ၊ အချို့။ နဝတ္တဗ္ဗော၊ ဗ္ဗ-မည်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ဟောလေရာ၏။ စ၊ တပါး။ တံ၊ (ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော အပါယဂမနိယမဟုတ်သော ကိလေသာတို့၏ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ-မမည်ဟူသော) ထိုစကားကို။ သမတ္ထေန္တေန၊ ပြီးစေလိုသည်ဖြစ်၍။ “ယဒိ ဝုစ္စေယျ”န္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ယာ ယုတ္တိ၊ အကြင် အသင့်ယုတ္တိကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ သာပိ၊ ထိုအသင့်ယုတ္တိသည်လည်း။ အယုတ္တိ၊ ခိုင်လုံသော အသင့်ယုတ္တိမဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ-ရမ္မဏာနံ၊ တဗ္ဗ-တရားလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ ရာဂဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စာနံ၊ တို့၏။ (ဤ၌ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာတို့မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိသောကြောင့် အပိုသက်သက်ဖြစ်ရာ၏) ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဘာဝေါ ဝေ၊ တဗ္ဗတရား၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဣစ္ဆိတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။ ပန၊ တပါး။ ဥဒ္ဓစ္စဂ္ဂဟဏေန၊ ဥဒ္ဓစ္စကို သူခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ၍။ တံ၊ ထိုစကားကို။ သာဓေတံ၊ ငါ။ အဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ သ၌။ ဥဒ္ဓစ္စဿ၊ ကို။ အနုဒ္ဓရဏံ၊ မထုတ်သောင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ နိဗန္ဓနံ၊ အကြင် မြဲမြဲစေသောအကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တမ္ပိ၊ ထိုအကြောင်းသည်လည်း။ အနိဗန္ဓနံ၊ မြဲမြဲစေသော အကြောင်းမဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ သာဝသေသပါဌဒဿနတော၊ အကြွင်းနှင့်တကွသောပါဌ်ကို တွေ့ရခြင်းကြောင့်တည်း။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ၊ မှန်။ “အတိတော ဓမ္မာ။ပ။ ပစ္စယော-”တိ၊ ဟူကုန်သော။ [၂၆၃] ဧတေသံ၊ ထိုဥဒ္ဓေသစကားတို့၏။ ဝိဘဂေ၊ အကျယ်ဝေဘန်ရာ ဝိဘင်း၌။ စေတောပရိယဉာဏဂ္ဂဟဏံ၊ စေတောပရိယဉာဏ်ကို ယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုပြီး၍။ “ပစ္စုပ္ပန္နော။ပ။ ဓမ္မဿာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧတဿ၊ ဤဥဒ္ဓေသစကား၏။ ဝိဘဂေ၊ ၌။ လဗ္ဘမာနမ္ပိ၊ ရအပ်သော်လည်း၊ ဝါ၊ ရအပ်သည်လည်းဖြစ်သော စေတောပရိယဉာဏ်ကို။ န ဥဒ္ဓဋံ၊ မထုတ်အပ်။

ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဿ၊ တဗ္ဗ-တရား၏။ ဝိပါကဒါနံ ပတိံ၊ အကျိုးပေးခြင်းကိစ္စကိုစွဲ၍၊ ဝါ၊ အကျိုးပေးရာ၌။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဿ၊ တဗ္ဗ-တရား၏။ သဟာယဘာဝပဂမနံ၊ အဖော်သဟဲ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ဆင်ခြင်အပ်၏။ အဝိဇ္ဇာဒိ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်သည်။ ဒါနသီလာဒိနံ၊ တို၏။ ဥပ္ပတ္တိယာယေဝ၊ ဖြစ်ခြင်း၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်ခိုက်၌သာလျှင်။ (သိမ္မံ ဥပ္ပတ္တိယံယေဝ - ဟု ရှိ၏။ သာ၍ကောင်းပေ၏) ဝိပါကဒါနသမတ္တိယာပါဒနဝသေန၊ အကျိုးပေးခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ။ (သဟာယဘာဝံ၊ အဖော်သဟဲ၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂစ္ဆတိ) ဝိယ၊ ရောက်သကဲ့သို့။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗံ၊ တဗ္ဗ-တရားသည်။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဿ၊ တဗ္ဗ-တရား၏။ သဟာယဘာဝံ၊ အဖြစ်ကို။ ဥပဂစ္ဆတိကံ ။ ရောက်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဒါနံ ပတိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို ပေးခြင်းကိစ္စ၍၊ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေကိုပေးရာ၌။ (သဟာယဘာဝံ၊ သို့။ ဥပဂစ္ဆန္တိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဥပဂစ္ဆတိ ကံ ။ ရောက်သလော။) ဣတိ၊ သို့။ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။) ဧတ္ထ၊ ဤစိစစ်ဆင်ခြင်သောစကားရပ်၌။ ကိဉ္စ၊ အနည်းငယ်ဖြည့်စွက်ဖွယ်ရှိသေး၏။ တာဝ၊ စွာ။ ပုရိမော ပက္ခော၊ ရှေးအဖို့သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ။ ပဟိနဒဿနပဟာတဗ္ဗတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ဒဿနပဟာတဗ္ဗတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေက္ခသန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ ပဝတ္တိနော၊ ဖြစ်သော။ ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗဿ၊ တဗ္ဗ-တရား၏။ ကိရိယဘာဝေါ၊ ကြိယာ၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ (ကိမိဝ၊ မူကား။) ပဟိနာဝိဇ္ဇာတဏှာမာနေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာနှင့် မာနရှိသော။ သန္တာနေ၊ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏) သန္တာန်၌။ ပဝတ္တဒါနာဒိ ဝိယ၊ ဖြစ်သော ဒါနစသည်ကဲ့သို့တည်း။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယအဖို့သည်။ (ယဒိ သိယာ၊ အံ။) တဿာပိ၊ ထိုဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ-အကုသိုလ်တရား၏လည်း။ (ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဘိမတဿာပိ- အနုဋီ ၂-၁၀၅) ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတာ၊ တဗ္ဗ-အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အပါယဂမနိယသဘာဝါနတိဝတ္တနတော၊ အပါယဂမနိယသဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝိစာရိတနယေနေဝ၊ နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ ဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဝိပါကဒါနံ ပတိံ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ ရာ၌။ ပါဠိယာ စ၊ နှင့်၎င်း။ အဋ္ဌကထာယ စ၊ နှင့်၎င်း။ အဝိရုဇ္ဈနဝသေန၊ မဆန့်ကျင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

၁-ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္တတာပါဒနေန-ဟူသော အနုဋီကိုမှီ၍ ပြင်သည်။ သိမ္မံ ဝိပါကဒါနသမတ္တိယာ သာနေနဝသေန-ဟု ရှိ၏။ သာမတ္တိယာ-၌ သာမတ္တိယ-ဟု ရသန္တင်္ဂါလျှင် ထိုပါဠိလည်းသင့်၏။ သာမတ္တိယာ ဌာနဝသေန-ဟူသော မြန်မာမူကား သင့်အံ့မထင်။

သာပီတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိ၊ နာကိုလည်း။ ဝိညာဏဿ ပစ္စယ-
 ဘာဝေတိ၊ ကား။ သမ္ပုဏ္ဏဿ၊ ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိအားဖြင့် ပြည့်စုံသော။ ဝိပါက-
 ဝိညာဏဿ၊ ဝိပါကဝိညာဏ်၏။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်၌။
 အပနေတဗ္ဗာ၊ ပယ်နုတ်အပ်သည်။ ယဒိ (သိယာ)၊ အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
 “သမဝိသတိ စေတနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မေးဖွယ်ရှိ၍။ တဿ၊ ထို(သမဝိသတိ စေတနာ-ဟူသော)စကား၏။ ကာရဏံ၊
 ကို။ ဒဿေန္တော၊ ဖြစ်၍။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ပ။ ဟောန္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟာ-
 ၏။ (ဧတေန၊ ဤပါ၌ဖြင့်။) အဘိညာစေတနာယပိ၊ နာ၏လည်း။ ပစ္စယ-
 ဘာဝံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ အဘိညာ-
 စေတနာယ၊ နာနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဧကဝိသတိတိ၊ ၂-ပါးဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊
 ဆိုသင့်၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုငြားအံ့။) န (ဝတ္တဗ္ဗံ)၊ မဆိုသင့်။ (ကသ္မာ၊ ကား။)
 တထာ၊ ထို ၂-ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဝစနဿ၊ မဆိုခြင်း၏။
 ဝုတ္တကာရဏတ္တာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ သင်္ခါရ-သဒ္ဓါဖြင့် အဘိ-
 ညာဉ် စေတနာကို မယူခြင်း၏အကြောင်းသည်။ ဣတရာဝစနဿာပိ၊ ဤအဘိ-
 ညာဉ်မှ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စကို မဆိုခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာနုဇ္ဈပါယ၊ တူသောသဘောရှိသော။
 ဧကိဿာ၊ တခုသောအဘိညာဉ်စေတနာကို။ အဝစနေ၊ သင်္ခါရ-သဒ္ဓါဖြင့် မဆို-
 ခြင်း၌။ ယံ ကာရဏံ၊ (ဝိညာဏ်၏ အကြောင်းမဖြစ်ဟူသော)အကြင်အကြောင်း-
 ကို။ အပေက္ခိတ္တာ၊ ငဲ့၍။ ဧကော၊ တခုသော အဘိညာဉ်စေတနာကို။ န ဝုတ္တာ၊
 (သင်္ခါရ-သဒ္ဓါဖြင့်) မဆိုအပ်။ တေန ကာရဏေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာယပိ၊ ဆိုအပ်ပြီး-
 သော ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏လည်း။ အဝတ္တဗ္ဗတံ၊ မဆိုအပ် မဆိုသင့်သည်၏အဖြစ်ကို။
 ဒဿေတိ၊ ၏။ အယံ တိကောတိ၊ ကား။ ကာယသင်္ခါရတ္ထိကော၊ ရတိက်သည်။
 ပုရိမတ္ထိကန္တိ၊ ကား။ ပုညာဘိသင်္ခါရတ္ထိကံ၊ ရတိက်သို့။ ပဝိသတိတိ၊ ဝင်၏ဟူရာ-
 ၌။ ကထံ ပဝိသတိ၊ အဘယ်သို့ ဝင်သနည်းဟူမူ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဋ္ဌကာမာဝစရ-
 စေတနာပဒေသဒေါ၊ ရှစ်ပါးသော ကာမာဝစရ စေတနာအပြားရှိသော။ ပုညာ-
 ဘိသင်္ခါရော၊ ရသည်။ ကာယဒုစ္စရိတတော၊ စရိုက်မှ။ ဝိရမန္တဿ၊ ကြဉ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သိယာ၊ ရံခါ။ ကာယသင်္ခါရော၊ ရမည်၏။ ဝစီဒုစ္စရိတတော၊
 ရိုက်မှ။ ဝိရမန္တဿ၊ အား။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ရမည်၏။ ပန၊ အထူး-
 ကိုဆိုဦးအံ့။ မနောဒွါရော ၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တေရသပိ၊ ၁၃-ပါးလည်း

၁-ကာရဏဿ ဝုတ္တတ္တာ-ဟု ဆိုလို၏။ ၎င်းဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နှာ ၁၆၂-ကြောင်း ၁၀-၌
 “အဘိညာစေတနာ ပနေတ္ထ ပရတော ဝိညာဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိတံ န ဂဟိတာ”
 ဟူသောစကားကို ရည်ညွှန်းသည်။

ဖြစ်ကုန်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော စ၊ သည်၎င်း။ စိတ္တ-
သင်္ခါရော စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အပုညာဘိသင်္ခါရောပိ၊ သည်လည်း။
ကာယဒုက္ခရိတဝသေန၊ ရိုက်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ဖြစ်သောအခါ၌။
သိယာ၊ ရံခါ။ ကာယသင်္ခါရော၊ ရမည်၏။ ဝစီဒုက္ခရိတဝသေန၊ ရိုက်၏ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝစီသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။
ဒွါရာနိ၊ တို့ကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွှတ်၍။ မနောဒွါရော၊ ၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ သိယာ၊
ရံခါ။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ မည်၏။ (ဤနေရာ၌ ပုဒ်မ ရှိစေရမည်) အာနေဉ္ဇာဘိ-
သင်္ခါရော၊ ရသည်။ စိတ္တသင်္ခါရော ဝေ၊ စိတ္တသင်္ခါရသာလျှင်တည်း။ ဣတိ ဝေ၊
သို့။ ဒုတိယတ္တိကော၊ တိက်သည်။ [၂၆၄] ပုရိမတ္တိကမေဝ၊ ရှေးတိက်သို့
သာလျှင်။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “အတ္ထတော။ပ။ ဝေဒိတဗျော”-
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၉၃။ အဝိဇ္ဇာဘာဝေ ဘာဝတောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ အတ္ထိ-
ဘာဝေ၊ ရှိလတ်သော်၊ ဝါ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) သင်္ခါရာနံ၊
တို့၏။ ဘာဝတော၊ ရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။
အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကဒါစိ၊ ၌။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်
ကုန်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တံ အဝိဇ္ဇာယ ဘာဝံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏ရှိခြင်းကို။ ဒဿန္တော၊
ဖြစ်၍။ အညာဏံ အပ္ပဟိနံ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထိုပါဌ်
ဖြင့်။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အနိရောဓော၊ မချုပ်ခြင်းသည်။ ဣဓ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊
၏။ အတ္ထိဘာဝေါ၊ မည်၏။ ဓရမာနတာ ဝေ၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်လျက် ထင်
ရှားရှိသည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။
သွာယမတ္ထော၊ ထိုအနက်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝိဘာဝိတောယေဝ၊ သာလျှင်
တည်း။ စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါတန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။
ဉာဏာဘာဝါဒိံ၊ ဉာဏ်၏ မရှိခြင်းအစရှိသောအနက်ကို။ နိဝတ္ထေတိ၊ ၏။ ဟိ၊
ချဲ့။ အယံ အ-ကာရော၊ သည်။ “အဟေတုကာ၊ ဟိတ်မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
တရားတို့။ အဘိက္ခကော၊ ရဟန်းမရှိသော။ အာဝါသော၊ ကျောင်း။”
ဣတိအာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ တံယောဂနိဝတ္တိယံ၊ ထို (အ-အက္ခရာနှင့် ယှဉ်ဖက်
ဖြစ်သော) ပုဒ်၏အနက်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကို နှစ်စေခြင်းအနက်၌။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။
ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်တို့၌။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒီပိတော၊ ၏။
“အပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းမရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။” ဣတိ၊ ဤပါဌ်၌။
တံသမ္မုန္တိတာနိဝတ္တိယံ၊ ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို နှစ်စေခြင်း
အနက်၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ သည်။ ပစ္စယသမ္မုန္တိ၊

၁-အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော စိတ္တသင်္ခါရောဝါတိ ဝေ-ဟု သိမှုနှင့်အညီ ပါဌ်မှန်ရှိစေ
ရမည်။

အကြောင်းနှင့်စပ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်၎င်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ အပ္ပစ္စယပ္ပန္နတ္တာ၊ ပစ္စယပ္ပန်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (တိ-ပုံသည်) အတိ-သမ္မုန္တိတာ၊ ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (အနု ဋီ ၁-၂၇၊ သီမူတို့နှင့် အညီပင်) ဇောတိယတိ၊ ပြအပ်၏။ “အနိဒဿနာ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ မြင်တတ်သော စက္ခုဝိညာဏ်မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။” ဣတိ၊ ဤပါဌ်၌။ တံသဘာဝနိဝတ္တိယံ၊ ထိုမြင်အပ်သော သဘောကို နှစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဒဠဗ္ဗတာ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ နိဒဿနံ၊ မည်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ နိပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့် ။ နိဒဿနံ၊ မည်သည်။ အထ(သိယာ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ တဂ္ဂဟေတဗ္ဗတာနိဝတ္တိယံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်သည် ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို နှစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) “အနုဒသဝါ၊ အာရုံပြုတတ်သော အာသဝေါမရှိကုန်သော၊ ဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။” ဣတိ၊ ဤပါဌ်၌။ တထာ၊ ထိုအတူ။ (တဂ္ဂဟေတဗ္ဗတာနိဝတ္တိယံဒိဿတိ။) “အပ္ပဋိဿာ၊ ထိပါးတိုက်ခိုက်တတ်သည်၏အဖြစ် မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။” ဣတိ၊ ဤပါဌ်တို့၌။ တံကိစ္စနိဝတ္တိယံ၊ ထိုပဋိဿ အာရမ္မဏတို့၏ ကိစ္စကို နှစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) “အရူပိနော၊ ရုပ်မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။ အစေတသိကာ၊ စေတသိက်မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။” ဣတိ၊ ဤပါဌ်တို့၌။ တဗ္ဘာဝနိဝတ္တိယံ၊ ထိုရုပ်စေတသိက်တို့၏ အဖြစ်ကို နှစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်တို့၌။ တဒညတာ၊ ထိုရုပ်စေတသိက်တို့မှတစ်ပါး၏အဖြစ်ကို။ (အနု ဋီ ၁-၂၉၊ သီမူတို့နှင့် အညီပင်) ပကာသိယတိ၊ ပြအပ်၏။ “အမနုဿော၊ လူမဟုတ်သောဘိလူး။” ဣတိ၊ ဤပါဌ်၌။ တဗ္ဘာဝမတ္တနိဝတ္တိယံ၊ ထိုလူ၏အဖြစ်မျှကို နှစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ မနုဿမတ္တံ၊ လူ၏အဖြစ်မျှသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အညံ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအလုံးစုံသည်။ သမာနံ၊ တူညီ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဒိသတာ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကို။ သူစိယတိ၊ ပြအပ်၏။ “အဿမဏော၊ ရဟန်းမဟုတ်ပါပဲလျက်။ သမဏပဋိညော၊ ရဟန်းဟုဝန်ခံသောသူ။ အပုတ္တော၊ သားမဟုတ်သောသူ။” ဣတိ၊ ဤပါဌ်တို့၌။ တထာသမ္ဘာဝနီယဂုဏနိဝတ္တိယံ၊ ထို ရဟန်း၊ သား ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော ဂုဏ်ကို နှစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဂရဟာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်ကို။ ဉာယတိ၊ သိအပ်၏။ “ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ ဘောတော၊ အရှင်အား။ အနာမယံ၊ အနာကင်းပါ၏လော။ အနုဒရာ၊ ဝမ်းမရှိသော၊ ဝါ၊ ငယ်သောဝမ်း

၁-န ပဿတိတိ-အရာ၌ သီမူနှင့်အညီ နိပဿတိတိ-ဟု ရှိသင့်၏။ သို့မဟုတ် အနု ဋီ ၁-၂၇-နှင့်အညီ ၎င်းပုဒ် လုံးဝမရှိသင့်။

ရှိသော၊ ဝါ၊ ခါးသေးသော။ ကညာ၊ သတို့သမီး။” ဣတိ၊ တို့၌။ တဒနပ္ပဘာ-
 ဝနိဝတ္တိယံ၊ ထိုအနာနှင့် ဝမ်းပိုက်တို့၏ များသည်၏အဖြစ် ကြီးသည်၏အဖြစ်ကို
 နှစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) “အနုပ္ပန္နာ၊ ဥပ္ပန္နမဟုတ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ဥပ္ပန္နနှင့်
 မတူကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။” ဣတိ၊ ၌။ တံသဒိသဘာဝနိဝတ္တိယံ၊ ထိုဥပ္ပန္နနှင့်
 တူသည်၏အဖြစ်ကိုနှစ်စေခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ အတိတာနံ၊ အတိတ်
 တရားတို့၏။ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗတ္တာ စ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပ္ပါဒိ-
 ဓမ္မာနံ၊ မချွတ်ဖြစ်လာဘဲသော ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်တရားတို့၏။ ပစ္စယေကဒေသ-
 နိပ္ပတ္တိယာ၊ ကံဟူသော အကြောင်းတစ်စိတ်၏ ပြီးစီးသဖြင့်။ အာရဒ္ဓုပ္ပါဒဘာဝါ
 စ၊ အားထုတ်စပြုအပ်သော ဥပ္ပါဒရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာလဝိနိ-
 မုတ္တဿ၊ ကာလသုံးပါးမှ လွတ်သောနိဗ္ဗာန်၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ စ၊ ထင်ရှားရှိသည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပ္ပန္နာနုကူလတာ၊ ဥပ္ပန္နအားလျော်သည်၏ အဖြစ်သည်။
 (အတ္ထိ၊ ၏။) ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၏ ဥပ္ပန္နာနုကူလတာသည်။
 ပဂေဝ၊ အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဗ္ဗိဓရဘာဝေါ၊ ထိုအတိတ်တရားစသည်
 တို့နှင့် မတူသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။
 “အသေက္ခာ၊ ကျင့်ပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့။”
 ဣတိ၊ ၌။ တဒပရိယောသာနနိဝတ္တိယံ၊ ထိုအကျင့်၏မပြီးဆုံးသေးခြင်းကိုနှစ်စေ
 ခြင်း၌။ (ဒိဿတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ တန္နိဋ္ဌာနံ၊ ထိုအကျင့်၏ ပြီးဆုံးခြင်း
 ကို။ ပကာသိယတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣမေသံ အတ္တာနံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်
 တို့၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ပါရိသေသေန၊ လုံးဝကြွင်းကျန်
 သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အကြွင်းအကျန်ကိုယူရသော ပါရိသေသနည်းဖြင့်။
 ကုသလပဋိပက္ခာ၊ ကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 အကုသလာ၊ မည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
 ဝိဇ္ဇာပဋိပက္ခာ၊ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊
 မည်၏။ ဣတိ၊ ကတော၊ ဤသို့ ဝစနတ္ထပြု၍။ ဉာဏပဋိပက္ခော၊ ဉာဏ်၏
 ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ အညာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၂၆၅] သုခသညာယ ဂဟေတွာတိ၊ ကား။ (သီမုနှင့်အညီပင်)ဒုက္ခဒုက္ခ-
 ဝိပရိဏာမဒုက္ခသင်္ခါရဒုက္ခတဟိ၊ ဒုက္ခဒုက္ခအဖြစ်၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခအဖြစ်၊ သင်္ခါရ
 ဒုက္ခအဖြစ်တို့ဖြင့်။ ဝိညဟိ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခန္ဓေဝ၊ ဒုက္ခဟူ၍သာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊
 ယူအပ်သော။ သံသာရဒုက္ခံ၊ သံသရာဆင်းရဲကို။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ပဝတ္တာယ၊
 သော။)သညာယ၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိသိတွာ၊ မြဲမြံစွာလုံးသွင်း၍။ ဧတေန၊
 သုခသညာယ ဂဟေတွာ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသံသရာဆင်းရဲ၌။
 တဏှာပဝတ္တိံ၊ တဏှာ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒေယေတိ၊ ၏။ အာရဘတိတိ၊ ကား။

နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တဏှာပရိက္ခာရေတိ၊ ကား။ တဏှာယ၊ သည်။ “သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။ သုဘံ၊ တင့်တယ်၏။” ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သင်္ခတေ ပရိက္ခာတေ၊ ပြုပြင်အပ်သော။ အလင်္ကတေ၊ တန်းဆာဆင်အပ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ တဏှံ၊ တဏှာကို။ (သီမုန့်နှင့်အညီပင်) ဒုက္ခဿ၊ ၏။ သမုဒယောတိ၊ ဖြစ်ကြောင်းဟူ၍။ အဇာနန္တော၊ မသိသော။ ဗာလော၊ ဗာလပုထုဇဉ်သည်။ “ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ ဌ။ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ၊ ခတ္တိယမဟာသာလမျိုးတို့၏။ ဝါ၊ ပေါများကြွယ်ဝသော မင်းမျိုးတို့၏။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇေယျံ၊ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်ရပါမူကား။ အဟော ဝတ၊ ဩော်ကောင်းလေစွတကား။” ဣတိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပရိတဿန္တော၊ တောင့်တသည်ဖြစ်၍။ တာယ၊ ထိုတဏှာဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ သုံးပါးသောသင်္ခါရတို့ကို။ ပရိက္ခာရေတိ၊ ပြုပြင်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာပရိက္ခာရေတိ၊ ကား။ တဏှာယ၊ ၏။ ပရိဝါရဘူတေ၊ အခြံအရံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဟိ၊ မှန်။ တဏှာဝတ္ထု၊ တဏှာ၏ အာရုံဝတ္ထုဖြစ်သော။ စက္ခာဒိံ စ၊ ကို၎င်း။ ရူပါဒိဉ္စ၊ ကို၎င်း။ အဘိသင်္ခရိတွာ၊ အထူးပြုပြင်၍။ တံသမဂီနံ၊ ထိုတဏှာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဒေန္တော၊ ပေးကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ တဏှာယ၊ အား။ ဥပနေန္တော၊ ဆောင်ပေးကုန်သည်ဖြစ်၍။ တဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ပရိဝါရာ ဝိယ၊ အခြံအရံတို့ကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဗြဟ္မလောကာဒိကေ၊ ဗြဟ္မလောကအစရှိသော။ ဂတိဝိသေသေ၊ ဂတိအထူး၌။ အနေကသတပသုဗဒ္ဓဘိံ သနော၊ အရာမက များစွာသောသားကောင်တို့ကို ချည်နှောင်ထားခြင်းဖြင့် (ဝါ) ချည်နှောင်ထားအပ်သောသားကောင်တို့ဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော။ ဝါဇပေယျာဒိကော၊ ဝါဇပေယျအစရှိသောယဇ်သည်။ ယညော၊ ယဇ်မည်၏။ အမရဏတ္တာတိ၊ မသေခြင်းအကျိုးရှိသည်ဟူ၍။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်သော။ ဒုက္ခရကိရိယာ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သောအကျင့်သည်။ အမရတပေါ၊ အမရတပမည်၏။ (ဤမှ နောက်၌ အမရော ဝါ-အရာတွင် သီမုန့်နှင့်အညီ “အမရာ ဒေဝါတိ” ဟု ရှိစေရမည်) ဝါ၊ တနည်း။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ အမရာ၊ အမရ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒေဝေါ ဝါ၊ တန်းခိုးကြီးသော နတ်သည်မူလည်း။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်လို၏။ ဒေဝညတရော ဝါ၊ သာမန်နတ်သည်မူလည်း။ (ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်လို၏။) ဣတိ၊ ဤသို့တောင့်တလျက်။ ပာတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝတစရိယာ၊ ဝတ်အကျင့်သည်။ အမရတပေါ၊ အမရတပမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဆင်းရဲသည်၏

၁-ကာယသင်္ခါရေ-ဟူသောပါဌ်ကား သင်္ခါရသုံးပါးလုံး၌ မပျံ့နှံ့သောကြောင့် မသင့်၊ တာယ သင်္ခါရေ-ဟူ၍သာ သင့်သည်။ မူလဋီကာ၌ သင်္ခါရေ-ဟူ၍သာ ရှိ၏။ ထိုပါဌ်လည်း သင်၏။

အဖြစ်ကြောင့်။ မရော မာရကော၊ သေစေတတ်သော။ တပေါ၊ အကျင့်သည်။ အမရတပေါ၊ မည်၏။ ဒိဋ္ဌေ၊ ဒိဋ္ဌဟူသောအနက်၌။ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓေါ ဝိယ၊ အဒိဋ္ဌ-သဒ္ဓါကဲ့သို့။ မရော သေစေတတ်သည်ဟူသောအနက်၌။ အမရ-သဒ္ဓေါ၊ အမရသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။

ဇာတိအာဒိပပါတဒုက္ခဇနနတော၊ ဇာတိအစရှိသော ချောက်၌ ကျခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရဿ၊ ၏။ မရပပပါတသဒိသတာ၊ အလွန်မြင့်စောက်သော တောင်ထွန်မှ ခုန်ချခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏ ၂။ မဟာပရိဋ္ဌာဟဇနိကန္တိ ဣမံနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ အနုဒဟနဋ္ဌေန၊ အစဉ်လျှောက်၍ လောင်တတ်သော သဘောကြောင့်။ ပုညဖလဿ၊ ၏။ တိဏုက္ကာသဒိသတံ၊ မြက်မီးရှူးနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အပ္ပဿာဒတဉ္စာတိ(ဧတ္ထ) ၌။ စ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အဓိကဋ္ဌနဝိနိဝိဇ္ဈနအင်္ဂပစ္စင်္ဂပလိဘဉ္စနာဒိ၊ စဉ်းတီးတုံး၌တင်၍ ခုတ်လှီးခြင်း၊ လှံတံကျင်တို့ဖြင့် ထိုးလျှိုးခြင်း၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ ကျိုးပျက်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ သင်္ဂဏာတိ၊ ၏။ တပုစ္စယန္တိ၊ ကား။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခသဘာဝဿ၊ သဘောရှိသော။ တဿ သုဂတိဖလဿ၊ ထိုသုဂတိအကျိုး၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ။ရမဏိယဘာဝေန စ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အဿာဒဘာဝေန စ၊ သာယာဖွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဂယုမာနံ၊ ယူအပ်သော။ ပုညဖလံ၊ ကို၊ ဒိပသိခါမရုလိတ္တသတ္တဓာရာသဒိသံ၊ ဆီမီးလျှံ၊ ပျားရည်ဖြင့် လိမ်းသုတ်အပ်သောဓားသွားတို့နှင့်တူသည်ဟူ။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တဒတ္ထော၊ ထိုပုညဖလ ဟူသော အကျိုးရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရော စ၊ ကိုလည်း။ တနိပါတ-

၁-သိမ္ပိန္ဒကား ရိဋ္ဌေ အရိဋ္ဌသဒ္ဓေါ ဝိယ-ဟု ပါဌ်ရှိ၏။ သက္ကတအဘိဓာန်၌ ရိဋ္ဌ(န) အမင်္ဂလာ၊ ကံမကောင်းခြင်း၊ မင်္ဂလာ၊ ကံကောင်းခြင်း၊ (တိ) အနာတရ ထိခိုက်အပ်သည် စသည်ဖြင့်၎င်း၊ အရိဋ္ဌ (န)အမင်္ဂလာ၊ ကံမကောင်းခြင်း၊ အတိတ်နိမိတ်ဆိုး။ (တိ)အထိ အခိုက်ကင်းသည်၊ ပျက်စီးခြင်းကင်းသည်၊ (ပုံ)အရက်-စသည်ဖြင့်၎င်း ပြုထားလေသည်။ အနုဋီ ၂-၁၀၆- ၌ အမင်္ဂလမိ မင်္ဂလပရိယာယေန ဝေါဟရန္တိ မင်္ဂလိကာတိ ဝုတ္တံ “ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓေါ ဝိယာ” တိ၊ ယထာ “အသိဝေ သိဝါ”တိ။ ။အမင်္ဂလမိ၊ မင်္ဂလာမဟုတ်သည်ကိုလည်း။ မင်္ဂလပရိယာယေန၊ မင်္ဂလာဟူသော ဝေါဟာရဖြင့်။ မင်္ဂလိကာ၊ မင်္ဂလာကို အလိုရှိသောသူတို့သည်၊ ဝါ၊ မင်္ဂလာအယူရှိသော သူတို့သည်။ ဝေါဟရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓေါ ဝိယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကိ ယထာ၊ ကဲ့သို့နည်းဟူမူ။ အသိဝေ၊ သိဝနတ်မဟုတ်သည်၌။ သိဝါတိ၊ သိဝနတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ခေါ်ဆိုအပ်သကဲ့သို့ဘည်း—ဟု ဖွင့်ဆို၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် သိမ္ပိန္ဒရှိသော မင်္ဂလာ အမင်္ဂလာဟော ရိဋ္ဌ အရိဋ္ဌ-သဒ္ဓါက သင့်သကဲ့သို့ရှိပေ၏။ အိမ်၌ လင်းတနားသည်ကို မင်္ဂလာအလိုရှိသောလူတို့က ရွှေဟင်္သာကြီးနားသည်ဟု ခေါ်ဆိုခြင်းမျိုး ဖြစ်ရ၏။

၂-ဣန္ဒဒုဒ္ဓ (ဣန္ဒကုဋ?) ဗြဟ္မကုဋသညိာ ပဗ္ဗတသိရပပပါတော မရပပပါတော-ဟူသော အနုဋီ ၂-၁၀၆-နှင့်အညီ ဤ၌ မရ-သဒ္ဓါ တောင်ထွန်ကို ဟော-သည်။

လောဟနသဒိသော၊ ထိုဆီမီးလုံ၌ကျပျဉ်း၊ ထိုခားသွားကို လျက်ခြင်းတို့နှင့် တူသည် ဟု။ ဝုတ္တော၊ ၎င်း။ “တရုဏာယ၊ ပျိုနုသော။ ဣမိဿာ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ၊ ဤပရိဗ္ဗာဇိမ၏။ မုဒုကာယ၊ နူးညံ့သော။ လောမသာယ၊ အမွှေးလျှင်အဆုံးရှိသော။ ဝါ၊ ပေါက်ရောက်သော အမွှေးနုရှိသော။ ဗာဟာယ၊ လက်မောင်း၏။ သမ္ပယော၊ အတွေ့သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာ၏။ ဝါ၊ ကောင်း၏။” ဣတိ- အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ (ပဝတ္တာယ၊ သော။) သုခသညာယ၊ ဖြင့်။ အသုဘဘာဝဿ၊ အသုဘအဖြစ်ကို။ အသလ္လက္ခဏေနော၊ မမှတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ကေစ္စ- ကာမပရိဘောဂေါ၊ အချိုသောကာမဂုဏ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗာလော၊ သူငယ်သည်။ ဂူထကီဠနံ၊ မစင်ဖြင့် ကစားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ ပြုသကဲ့သို့၎င်း။ ကိလေသာဘိဘူတတာယ၊ ကိလေသာနှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကောဓာရတိအဘိဘူတော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း မပျော်မွေ့ခြင်းတို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ အသဝသော၊ မိမိအလိုအတိုင်း မနေနိုင်သည်ဖြစ်၍။ မရိတုကာမော၊ သေခြင်းငှါအလိုရှိသော သူသည်။ ဝိသခါဒနံ၊ အဆိပ်ကိုစားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ သမ္ပတိ ကိရိယာခဏေ စ၊ မျက်မှောက်ပြုဆဲခဏ၌၎င်း။ အာယတိ ဖလက္ခဏေ စ၊ နောင်အခါအကျိုးဖြစ်ပေါ် ဆဲခဏ၌၎င်း။ ဇိဂုစ္ဆနိယံ စ၊ စက်ဆုပ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဆင်းရဲသည်လည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိသခါရံ၊ ကို။ အာရ- ဘတိ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကား။ လောဘသဟဂတဿ၊ လောဘသဟဂုတ်အကုသိုလ်၏။ ဂူထကီဠနသဒိသတာ၊ တူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒေါသသဟဂတဿ၊ ၎င်း။ ဝိသခါဒနသဒိသတာ၊ ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ သဘယသာပိ၊ ကြောက်ဖွယ်ဘေးရှိသော်လည်း။ ဝါ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပိသာစနဂရဿ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးမြို့၏။ ကာမဂုဏသမိဒ္ဓိယာ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ သုခဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝေါ၊ သ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ [၂၆၆] နိရန္တရတာယ၊ အကြားမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပလက္ခိယမာနညပ္ပါဒဝယာနံ၊ မမှတ်အပ်မမှတ်နိုင်သော ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း ရှိကုန်သော။ (ဝိပါကာနံ - ၌ စပ်) ဒီသသန္တာနတာယ၊ ရှည်သောအစဉ်သန္တာန် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂယုမာနဝိပရိဏာမာနံ၊ မယူအပ်မယူနိုင် မသိနိုင် သော (ဇရာမရဏတို့ဖြင့်) ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သော။ သခါရဝိပရိဏာမဒုက္ခ- ဘူတာနမ္ပိ၊ သခါရဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ် ကုန်သော။ (အရူပဝိပါက်တို့၌ သုခ သောမနဿမရှိသောကြောင့် ဝိပရိဏာမ- ဒုက္ခဖြစ်သည်ကို စဉ်းစားသင့်၏) အာရူပဝိပါကာနံ၊ တို့၏။ နိစ္စာဒိဝိပလ္လာ- သဟေတုဘာဝေါ၊ နိစ္စအစရှိသော ဝိပလ္လာသ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုအရူပဝိပါက်တို့၏။ ပိသာစ- နဂရသဒိသတာ စ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးမြို့နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အာနေဉ္စာဘိ-

သင်္ခါရဿ၊ ၎င်း။ တဒဘိမုခဂမနုသဒိသတာ စ၊ ထိုမြေဘုတ်ဘီလူးမြို့သို့ ရှေးရှု
သွားခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

အဝိဇ္ဇာဘာဝတောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ သင်္ခါရဘာဝေါ၊
သင်္ခါရတို့၏ရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) အဘာဝတော၊ (အဝိဇ္ဇာ၏) မရှိခြင်း
ကြောင့်။ န (ဟောတိ)၊ (သင်္ခါရတို့၏ရှိခြင်းသည်) မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခါရနံ၊
တို့၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယဘာဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်၌။ သင်္ခေ-
ပေန၊ ဖြင့်။ အနုယတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဗျတိရေကတော စ၊ အားဖြင့်၎င်း။
ဝုတ္တံ၊ သော။ အတ္တံ၊ ကို။ သုတ္တေန၊ ဖြင့်။ သမတ္ထေတံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ ဝုတ္တမိ
စေတန္တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သုတ္တပဒံ၊ ကို။ အဘာတံ၊ ဆောင်အပ်၏။ တတ္ထ၊
ထိုသုတ်ပုဒ်၌။ အဝိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အဝိဒ္ဓသု၊ ပညာမဲ့သောသူသည်။ ဝါ၊ မသိ-
မလိမ္မာသောသူသည်။ အဝိဇ္ဇာဂတောတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ သမန္နာ-
ဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အပ္ပဟိနာဝိဇ္ဇော၊ မပယ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော
သူ။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ အဝိဇ္ဇာဂတော-ဟူသောပုဒ်၏အလိုတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ တတိယတွဲ ဤတွင်ပြီး၏။

လက္ခိတဗ္ဗပဒါနိ အနုက္ခမဏိကာ

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အကဋ္ဌပါကော	၁၁၅	အဏ္ဏဇာ	၄၅၇
အကဋ္ဌေ	၁၁၅	အတက္ကာဝစရော	၄၉၇
အကတံ	၄၉၂	အတိဏ္ဏတ္တရတာ	၁၂၅
အကတပရိစယော	၁၀	အတိဒေသေန	၅၃
အက္ခရစိန္တကာနံ	၅၅၀	အတိပ္ပသင်္ဂဿ	၃၅၃
အက္ခရပုတ္တိဋ္ဌာန	၂၂၀	အတိမဟန္တံ	၃၀၃
အက္ခလိတပဋ္ဌဝေဓော	၃၂၉	အတိဝဿနံ	၅၂၀
အက္ခပဋ္ဌလာနိ	၂၀၆	အတိသာရာဒိ	၄၆၆
အဂယုပဂေါ	၃၈၀	အတေကိစ္ဆံ	၁၃၁
အဂ္ဂိလက္ခဏံ	၄၄၉	အတ္တနောမတိ	၅၇၃
အက္ခိရပုဒါနံ	၃၅၅	အတ္တသုညတာသန္ဓဿနတ္တာ	၈၃
အဂ္ဂိရသံ	၄၈	အတ္တာ	၂၃၅
အဂ္ဂိလိယကံ	၂၀၇	အတ္တကရဏေ	၃၃၇
အစဝနကိစ္ဆံ	၄၄၈	အတ္တဝိသေသာဝဗောဓော	၂၃၇
အစွာယိကကိစ္ဆ	၁၁	အတ္တိက္ခဏေ	၂၁၂
အစွာယိကေ	၁၇၃	အတ္တိတာ	၅၁၄
အစုတိသမ္ပတ္တိကံ	၄၄၈	အတ္ထုဒ္ဓါရော	၄၅၁
အဇာတံ	၄၉၂	အဓိကရဏိမတ္တကေ	၃၁၁
အညမညာဝိဇဟန	၂၄	အဓိကုသလဓမ္မေသု	၃၄၄
အညာကာရရဟိတာ	၄၁	အဓိမနဝိဓာနံ	၉၂
အဋ္ဌာနပရိကပ္ပနမတ္တံ	၅၉	အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗဿ	၂၄
အဋ္ဌာနပ္ပယုတ္တော	၇၆	အဓိပ္ပါယသဟဘာဝီ	၂၁၉
အဋ္ဌိကတာ	၂၁၅	အဓိမာန	၂၀၅
အဋ္ဌကသင်္ခလိကပေတရူပ	၂၉၄	အနညတ္တဘာဝ	၂၀၈
အဋ္ဌဝေဓဝိဒ္ဓေါ	၄၂၆	အနညာနိ	၅၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]	
အနန္တပရိမာဏေ	၁၁၀
အနုပနတံ	၄၅
အနုပုနာဘာဝတော	၄၇
အနုဘိနတံ	၄၄
အနုလ္လိနနိဿယ	၂၀၃
အနုဝဇ္ဇဋ္ဌ	၂၅၀
အနုဝဋ္ဌာနံ	၂၄၆
အနုသနံ	၄၅၅
အနာဂတံသညာဏ	၁၂၈၊ ၁၂၉
အနာဂတဒ္ဓေ	၃၉၅
အနာဒိမတိ	၄၇၀
အနာလမ္ပိတော	၂၇၉
အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ	၄၄၈
အနိယတာ	၃၁၉
အနုစရာ	၄၂၂
အနုတ္တရံ	၉၅
အနုတ္တုနနံ	၄၇၀
အနုန္နတံ	၄၄
အနုပဝိသနံ	၃၂၆
အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန	၅၂၈
အနုပါလေတဗ္ဗာနံ	၂၁၂
အနုပုဗ္ဗပဏိတာ	၃၇၃
အနုပုတ္တိနိရောဓော	၄၈၆
အနုပ္ပါဒနိရောဓော	၄၄၅
အနုဗောဓညာဏံ	၅၁၀
အနုဗောဓော	၅၁၀
အနုမာနဝသေန	၂၂၁
အနုမာနသိဒ္ဓတံ	၄၉၁
အနုလောမိကာ	၁၇၀
အနုလောမေတိ	၁၇၀
အနုသောစန္တိ	၁၁၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]	
အနုဿဝါဒိဝသေန	၅၁၀
အနုဋ္ဌာရေသု	၂၉၄
အနေကကလာပဂတဘာဝ	၂၀၆
အနေကကိမိကုလာဝါသံ	၃၈၀
အနေကိန္ဒြိယုပ္ပတ္တိ	၂၀၃
အန္တရာဋ္ဌံ	၂၈၃
အန္တောနိဇ္ဈာနံ	၄၆၅
အန္တောလီနံ	၃၂၀
အန္ဓာ	၂၇၇၊ ၂၈၀
အပက္ခမမ္မတ္တာ	၄၈၈
အပဂမဘာဝ	၂၂၈
အပဂမနဝသေန	၄၄
အပဏ္ဏကပဋိပဒါ	၅၆
အပတ္ထကံ	၅၅၀
အပနတံ	၄၅
အပရန္တော	၄၁၆
အပရာဇိတပလ္လက္ခံ	၆၈
အပရာဓုပမာ	၃၇၉
အပရိစ္ဆန္နပရိမာဏံ	၂၉၁
အပဝဂ္ဂေါ	၅၁၇
အပဝါဒေန	၁၈၀
အပါယော	၁၇၂
အပိ အနုလောမညာဏံ	၄၉၅
အပေက္ခမမ္မတ္တာ	၄၈၈
အပေါဟတံ	၇၈
အပုဋ္ဌိသန္ဓိကံ	၁၀၆
အပုဋ္ဌိဟတညာဏံ	၂၉၅
အပုတိဋ္ဌမေဝ	၄၉၁
အပုဝိပါကာ	၃၇၀
အဗီဇသာမတ္ထိယံ	၂၉၃
အဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌာယ	၅၀၉

လက္ခဏာတစ်ခုပါဝင် အနုကမ္မဏိကာ

ပဒါနုကမ္မဏေ [အ]	ပိဋကော်	ပဒါနုကမ္မဏေ [အ]	ပိဋကော်
အဗျာကတံ	၂၅၄	အဝဇ္ဇသဘာဝါနံ	၂၅၁
အဗျာပိတာ	၂၂၂	အဝဗ္ဗနံ	၄၄၉
အဘာဝမတ္တမေဝ	၄၉၆	အဝသရံ	၅၅၀
အဘိဇာတိယံ	၄၅၇	အဝဿနံ	၅၂၀
အဘိညာဏံ	၃၁၇	အဝဿမ္ဘာဝီ	၁၃၂
အဘိညာသစ္စိကရဏိယာနံ	၁၇	အဝိကာရိတာ	၄၄၈
အဘိညေယျ	၅၃၁	အဝိဂ္ဂဟံ	၄၄၈
အဘိဏ္ဍပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ	၃၀၈	အဝိဇ္ဇူပနိသာ	၅၉၃
အဘိနိန္ဒာမနံ	၃၅	အဝိပဿိတဗျာနံ	၄၃၀
အဘိနိဟရဏံ	၃၅	အဝိယုတ္တံ	၁၆၄
အဘိမုခပေသနံ	၃၅	အဝိရိဋ္ဌာ	၃၄၁
အဘိမုခိဘာဝေန	၃၀၁	အဝိစိဇရာ	၂၂၉
အဘိဝိမိဝသေန	၆၇	အဝုယတိ	၃၉၁
အဘိသင်္ခရဏံ	၂၄၉	အဝုယတိ	၁၉၀
အဘိသင်္ဂါ	၃၄၁	အသံသိလိဿမာနော	၃၂၁
အဘိသမယဋ္ဌော	၄၄၃	အသံသီဒနံ	၃၂၃
အဘူတံ	၂၉၂	အသင်္ကရတော	၄၅၀
အမတပဒံ	၄၂၈	အသင်္ခတံ	၄၉၂
အမိဿိတဿ	၉၄	အသင်္ခါရံ	၂၅၈
အမုသာသဘာဝါ	၄၄၁	အသဉ္ဇာတပက္ခော	၆၀
အမ္ဗိလအမ္ဗပက္ခာဒိ	၃၂၀	အသဉ္ဇာတဗျဝဟာရဗုဒ္ဓိ	၁၆၃
အယောကန္တ	၂၀၅	အသမတ္တတာဝိဿာတဝသေန	၃၄၃
အယောကုဋေန	၃၁၁	အသမ္ဘမော	၃၄၁
အရညမက္ခဋ္ဌော	၄၂၅	အသိဝေ	၃၆၅
အရဝိန္ဒတ္တာ	၄၉၀	အသိကောသတော	၇၉
အရိယဘာဝံ	၁၃၁	အသုဘဖရဏံ	၃၀
အရိသသော	၂၄၂	အသုဘမနသိကာရံ	၃၀
အရူပသမ္မုဇ္ဇော	၁၈၃	အသေက္ခယလဝိမောက္ခန္တိကာ	၁၈၂
အလာဗု	၃၂၇	အဿခဋ္ဌါကော်	၄၂၆
အဝံကတော	၃၄၅	အဟံမာနော	၂၃၅
အဝက္ခန္တိ	၃၄၉		

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[အာ]	
အဟေတုကဝါဒေါ	၅၅၇	အာဝဋ္ဌံ	၄၆၂
အဟောပုရိသိကာမတ္တံ	၆	အာဝေဏိကနယေန	၉၄
[အာ]		အာသနပညာပနံ	၁၀၅
အာကဗုဒ္ဓံ	၄၆၀	အာသတ္တိမတ္တံ	၄၅
အာကရဝိသေသော	၂၁၆	အာသန္တတရုပ္ပါဒေါ	၂၂၁
အာကရော	၃၉၄	အာသဝါ	၂၃၅
အာကာသစာရီ	၆၂	အာသာဒ္ဒက္ခံ	၄၂၄
အာဂိလာယတိ	၂၃၂	အာသာဝိဿာတံ	၄၂၄
အာစရိယဝါဒ	၅၇၃	အာဟစ္စ	၁၁၈
အာစိက္ခန္ဓံ	၁၈၉	အာဟာရဇ	၂၃၉
အာဏာခေတ္တေ	၁၁၀	အာဟန္တရိကံ	၁၀၆
အာဏိယော	၁၀၄	အာဠကံ	၃၃
အာတုရိဘူတာ	၄၂၄	[ဣ·ဤ]	
အာဒါသတလေ	၂၈၅	ဣတ္ထိကတ္ထ	၂၀၉
အာဒိသတိ	၂၄၅	ဣတ္ထိနိမိတ္တ	၂၀၈
အာဓိပစ္စံ	၄၃၀	ဣတ္ထိဘာဝ	၂၀၈
အဓိပတေယျဋ္ဌော	၄၄၃	ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ	၅၇
အာနန္ဒတ္ထေရဂ္ဂဟဏံ	၁၈၀	ဣဒ္ဓိပါဒေါ	၃၉
အာပူပိကော	၄၇၀	ဣဒ္ဓိဗလေန	၇၃
အာဗာဓံ	၃၁၀	ဣန္ဒဇာလာ	၁၆၃
အာဘောဂရသာ	၂၉၃	ဣန္ဒလိဂံ	၄၂၉
အာမလကံ	၁၀၂၊ ၅၅၀	ဣန္ဒသိဋ္ဌံ	၄၃၀
အာယာသော	၄၆၇	ဣန္ဒနာဘာဝတော	၁၁၃
အယူဟနံ	၄၄၂	ဣရိယာပထပဋိပါဠိ	၁၀၀
အာယူဟနဋ္ဌိတိ	၅၃၅	ဣရုဗ္ဗေဒါဒီနံ	၃၄
အာယော	၁၇၂	ဤသကမ္ပိ	၄၅
အာရက္ခာ	၅၀၉	ဤဟာ	၄၀၁
အာရမ္မဏသဘာဝဏ္ဏာဒနံ	၃၄၂	[ဥ]	
အာရောဂျံ	၄၈၇	ဥက္ကံသဂတတ္တာ	၂၇
အာရောဂျဋ္ဌော	၂၅၀	ဥကန္တံ	၃
အာလမ္ပိတဗ္ဗမေဓ	၂၆၆		

လက်ဝဲတဗ္ဗပဒါနံ အနုက္ခမဏိကာ

ပဒါနုက္ခမော

ပိဋကော်

ပဒါနုက္ခမော

ပိဋကော်

[၉]

] ၉]

ဥက္ကမနံ	၃
ဥက္ကာပဘာ	၁၀၃
ဥက္ခိတ္တာသိကာ	၃၇၉
ဥစ္ဆယန္တံ	၄၁၆
ဥဏ္ဍဗဒ္ဓိ	၂၄၀
ဥဏ္ဍောဒကေ	၂၀၁
ဥတုဇံ	၂၃၉
ဥတ္တရံ	၉၅
ဥတ္တာနိကရေတံ	၅၃၇
ဥဒကရာဇိ	၁၄၂
ဥဒကလသိကံ	၃၈၁
ဥဒ္ဒရူပံ	၃၉၀
ဥဒ္ဓံပါဒအဓောသိသဘာဝေန	၄၆၂
ဥဒ္ဓစ္စာနုဂတံ	၉၅
ဥန္တတံ	၄၄
ဥန္တတိ	၃၄၅
ဥပက္ခမော	၄၆၈
ဥပစရိတံ	၂၃၇
ဥပစာရဝသေန	၃၉၅
ဥပယောဂဖလကာလေသု	၃၄၇
ဥပနိသာ	၅၃၃
ဥပလက္ခဏံ	၁၁၈
ဥပဝါဒကာ	၁၃၀
ဥပသမနာကာရေန	၃၂၅
ဥပါဒိ	၅၂၈
ဥပါယကောသလ္လ	၁၆၇
ဥပေက္ခာ	၂၅၈
ဥပေက္ခာသဟဂတံ	၂၅၈
ဥပ္ပဋိပါဋိဝသေန	၉၉
ဥပ္ပတ္တိက္ခမော	၃၇၃
ဥပ္ပထာဘိနိဝေသော	၃၄၂

ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိ	၅၃၅
ဥပ္ပါဒါဝတ္ထာ	၂၂၀
ဥဘယသမ္မုဇ္ဇော	၁၈၃
ဥမုဇ္ဇေနိမုဇ္ဇေန	၅၈
ဥမုဇ္ဇေနဝသေန	၄၅၇
ဥမုဇ္ဇောပေန္တော	၂၂၆
ဥယျောဇိတာ	၁၁၂
ဥလ္လိဂေတိ	၂၄၈
ဥသုမမတ္တေ	၄၂၁
ဥဿန္တတရေ	၁၂၀
ဥဋ္ဌာရဖလံ	၈၁

[၉]

ဥကာသိရမတ္တေ	၂၀၆
ဥနစောဒနာ	၃၉၆
ဥရက္ခမော	၃၂၀

[၉]

ကေဂ္ဂတံ	၄၅
ကေတ္တဂတံ	၄၅
ကေဓမ္မမူလိကာ	၅၉၃
ကေသတဝေါဟာရာ	၁၈၂
ကေဘူတေသု	၂၃၇
တောဝကော	၂၆၉

[၉]

ဩကာသဒါနံ	၃၁၀
ဩဇာ	၂၂၉
ဩဋ္ဌမုခံ	၃၀၆
ဩဒိဿ	၁၂၉
ဩနောဇနရသော	၂၉၃
ဩပပါကိကာနံ	၄၅၇
ဩဘာသဂါထာ	၄၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[က]	
သမာနဿ	၃၄၅	ကာယဝိပူဇနဿ	၂၁၉
သလုပ္ပ	၂၇၉	ကာယသက္ခိ	၅၄
သဝရကံ	၁၄၁	ကာယသက္ခိ	၄၈
[က]		ကာယာနုဂတိကံ	၇၀
ကကဏ္ဍကရူပံ	၃၉၀	ကာယိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ	၃၁၅
ကကုဘတ္တံ	၃၇၁	ကာရဏကရကူပမော	၃၇၉
ကဋ္ဌာပေ	၂၉	ကာရဏပစာရေန	၈၁
ကဋ္ဌော	၅၂၆	ကာလန္တရဒဿနံ	၅၁၁
ကတဝါလဝေပရိစယဿ	၁၀၃	ကာလပူဝေဒနာ	၅၁
ကဒလိက္ခန္ဓော	၃၈၂	ကာလဝိပလ္လာသေန	၅၄၅
ကဏ္ဍိကာ	၁၀၇	ကာလုသိယံ	၁၄၂
ကဏမဏ္ဍလံ	၂၀၆	ကိစ္စကရာ	၃၉၆
ကပုဋ္ဌိကာ	၃၇၀	ကိရိယဝါဒိနော	၁၀၀
ကပုနမုခေန	၅၁၀	ကိရိယာမတ္တံ	၂၉၂
ကပုနာသိဒ္ဓိံ	၃၀၈	ကိလေသဒုရိဘာဝံ	၂၅၈
ကပ္ပါသတော	၂၀၁	ကုကတံ	၃၄၈
ကပ္ပါသပိစုပိဏ္ဍံ	၃၁၁	ကုဋိကစ္ဆိဒ္ဓေန	၅၇
ကဗဋ္ဌိကာရော	၂၂၉	ကုဏ္ဍကရဟိတော	၁၁၅
ကမ္မဇံ	၂၃၈	ကုမ္မလောမာနိ	၄၉၀
ကမ္မညံ	၁၉၂၊ ၃၃၂	ကုရူရေန	၂၇၁
ကမ္မပဋိဗိမ္မဘူတာ	၃၆၆	ကုလံ	၄၅၇
ကမ္မဝါဒိနော	၁၀၀	ကုသလံ	၂၅၁-၂
ကမ္မာယတန	၂၅၇	ကုသလဋ္ဌော	၂၅၀
ကရုဏာယမာနော	၁၃၁	ကုသော	၂၅၁
ကသဋ္ဌိ	၁၁၆	ကုဋ္ဌိ	၃၁၁
ကဟာပဏပဋိရူပကော	၁၆၃	ကုဋ္ဌနိစ္စတာ	၄၈၈
ကာမဘဝေါ	၂၅၅	ကုဋ္ဌာဂါရဿ	၁၀၇
ကာမာဝစရံ	၂၅၅	ကေတု	၃၄၆
ကာယဒုစ္စရိတံ	၁၃၀	ကေတုကမျတာ	၃၄၆
ကာယနိဿယအလ္လိနံ	၂၀၃	ကေသဗန္ဓနံ	၂၀၈
ကာယဗလံ	၂၃၃	ကေသရီ	၄၀၇

ပုဒ်အနက်	ပိုဒ်နံပါတ်	ပုဒ်အနက်	ပိုဒ်နံပါတ်
[က]		[ဂ-ဃ]	
ကေသောဟာရကပမော	၁၀၇	ဂဝမ္ပတိတ္ထေရေန	၅၁၂
ကောသဇ္ဇနိမိတ္တံ	၄၄	ဂဟဏိန္ဒနမေဝ	၁၁၆
ကောသလ္လံ	၁၆၇	ဂဠောစိ	၁၁၅
[ခ]		ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနပူဇာ	၁၁
ခဇ္ဇောတောဘာသသမံ	၁၀၃	ဂိလာနပမံ	၃၇၈
ခဏပရိစ္ဆိန္ဒော	၃၅၄	ဂုဏပရိဓံသနမေဝ	၁၃၁
ခဏိကဇရာ	၂၂၈	ဂေလညံ	၃၃၃
ခဏိကမရဏံ	၄၆၄	ဂေဟသိတာ	၁၂၁
ခန္တိ	၁၇၀	ဂေါစရနိဝါသေန	၉၇
ခန္ဓပဋိပါဋိယာ	၁၀၄	ဂေါစရာသေဝနာ	၉၇
ခမာပနေန	၁၃၁	ဂေါစရိကာတဗ္ဗတ္ထေ	၄၃၀
ခါရာဝသေစနကရဏံ	၄၆၀	ဣနိ	၂၃၂
ခါရုဒကဓာရာဟိ	၁၁၇	သနသဉ္စန္ဒ	၁၀၆
ခိဇ္ဇနတော	၂၁၅	သမ္မကာလေ	၂၄၀
ခိပေယျ	၅၃၁	[ဝ]	
ခိပ္ပနိသန္တိ	၁၀	စက္ကဗျူဟ	၃၄
ခဒ္ဒ	၁၁၅	စက္ကရတနံ	၃၂
ခပ္ပပါသာဟိ	၄၆၃	စက္ကဝတ္တိ	၃၂
ခေလပုတ္တိ	၃၂၀	စက္ခုကဏ္ဍကရိ	၁၂၄
[ဂ]		စက္ခုပဋိဟနနံ	၂၀၈
ဂဂနာရဝိန္ဒ	၄၉၀	စက္ခုသန္တိသိတံ	၂၇၆
ဂတပစ္စာဂတိတော	၁၈၁	စဉ္ဇလံ	၂၇၂
ဂတိနိမိတ္တံ	၂၉၇	စဉ္ဇကဿ	၃၂၉
ဂန္ဓဗျော	၄၃၈	စန္ဒာလောကဝတိယာ	၂၇
ဂဗ္ဘသေယျကာ	၄၅၇	စာရကပမံ	၃၇၈
ဂဗ္ဘဿ	၄၃၈	စိကိစ္ဆိတံ	၃၅၀
ဂဗ္ဘာသယသညိတံ	၄၆၂	စိတ္တဇံ	၂၃၉
ဂမ္ဘရော	၄၉၆	စိတ္တိကတေ	၁၂၆
ဂရုတရံ	၁၁	စိန္တာမယာ	၁၆၇
ဂရုဝုတ္တိကဿ	၇၂	စိရဋ္ဌာယိ	၁၃၆
		စူဠအနာထပိဏ္ဍိကော	၅၅

ပဒါနုက္ကမော [၈] ပိဋကော်

စောပနကာယဘာဝတော ၁၉၁
စောဠေဓဏ္ဍံ ၄၉

[ဆ]
ဆဒ္ဓါရာဓိပတိ ၃၇၆

ဆဓာတုရော ၄၀၈
ဆန္ဒဟေတုကော ၄၁

ဆန္ဒာဓိကော ၄၁
ဆဝိသုဒ္ဓိပရမ္ပရာ ၂၆၄

ဆဠှင်္ဂပေက္ခံ ၃၁
ဆဠှင်္ဂပေက္ခာဝတော ၃၀၆

ဆဠှာရမ္ပဏသန္ဓိဓာနေ ၄၁၀
ဆာရိကံ ၁၁၃

ဆာဒါပနတော ၃၇၉
ဆိဒ္ဓိံ ၅၈

ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓေါ ၃၈၁
ဆိန္ဒပက္ခော ၆၀

ဆိန္ဒဝဠုမကာ ၉၈
[၉]

ဇဃ်စလနံ ၃၂၀
ဇနပဒနိရုတ္တိံ ၅၅၉

ဇလာဗုဇာ ၄၅၇
ဇာတိံ ၂၅၀

ဇာတိခေတ္တံ ၁၁၀
ဇာနနဘာဝေါ ၁၆၁

ဇာယနတ္ထံ ၄၅၇
ဇိရတိံ ၄၆၆

ဇီဝဝိသယော ၂၆၈
ဇေဋ္ဌသိဿော ၃၂၂

[၁၀]
ဈာနလဃ်နတော ၄
ဈာနုမ္ပတ္တကော ၁၃၇

ပဒါနုက္ကမော [၉] ပိဋကော်

ဉာဏဂတိယာ ၁၀၃
ဉာဏဉေ ယျာဝယဝါ ၄၀၇

ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ၂၉၅
ဉာဏသောတေ ၈၇

ဉာဏာနုပရိဝတ္တိံ ၂၉၅
ဉာဏာလောကေန ၁၀၂

ဉာယာဂတာ ၁၆၂
ဉာယာဂတော ၈၅

ဉာယာဇီဝဿ ၅၁၉
ဉေယျံ ၁၀၁

[၁၀]
ဋ္ဌပနံ ၂၁၁

[၁၁]
တံတံဘူတဝိဝိတ္တတာ ၂၂၂

တစ္ဆေတော ၄၆၁
တဏှုလံ ၁၁၆

တတ္ထတေလံ ၂၉
တထတာ ၅၃၈

တဒေကဋ္ဌကိလေသာနံ ၅၀၆
တဒေကဋ္ဌာ ၁၉

တန္တဝါယော ၅၂၆
တန္တံ ၃၄၄

တပုရတာ ၅၃၈
တဗ္ဗဟုလစာရိတာ ၂၀၈

တဗ္ဗာဝတ္ထော ၄၇၂
တရုဏဒါရကော ၃၀၃

တရုဏဝဏသဒိသံ ၄၆၁
တာဝတကံ ၁၀၁

တိဒဏှကံ ၅၂၆
တိဂ္ဂုန္ဒိယာ ၁၈၃
တိဏပုရိသံ ၄၂၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၈]		[၉]	
တိဏုက္ကပမာယ	၁၃၆	ဒုက္ခိတော	၃၆၈
တိတ္ထိရီ	၂၆၀	ဒုဒ္ဓသော	၄၉၆
တိလတေလန္တိ ယထာ	၂၄၃	ဒုဒ္ဓန္တိ ယထာ	၂၃၉
တိလမန္တိ	၄၁၇	ဒုဗျဉ်	၅၂၀
တိဝိက္ကမဒဿနံ	၅၅	ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ္ပေ	၁၁၉
တိဝိက္ကမဿ	၆၈	ဒုမ္မောစနိယတာ	၃၄၁
တိဝိဓနာဋကေဟိ	၆၄	ဒုဝိညေယျနာနတ္ထတာ	၂၂၃
တုမ္မံ	၃၃	ဒုရနုဗောဓော	၄၉၆
[၉]		ဒုရိဘူတာ	၁၉
ထာမဂမနဝိဓာနံ	၉၂	ဒေသနာက္ကမော	၃၇၄
ထာမဇာတာ	၈၇	ဒေသန္တရပ္ပု ဒပရမ္မရတာ	၂၂၁
ထိနမိဒ္ဓါနုဂတံ	၉၅	ဒေသန္တရပ္ပုတ္တိဟေတုဘာဝေန	၂၁၈
ထိရတရတာ	၂	ဒေသဘာသာ	၁၈၂
ထေရမ္မတ္ထလံ	၁၁	ဒြဝတာ	၂၄၁
[၁၀]		ဒွိအဏုကံ	၅၂၆
ဒဏ္ဍကသေတု	၁၀၄	ဒွေဠကံ	၃၅၀
ဒဓိမဏ္ဍော	၁၄၀	[၁၀]	
ဒန္တပ္ပဝတ္တိကော	၇၁	ဓမ္မကထာ	၅၂
ဒယာလုကဿ	၃၂၀	ဓမ္မဋ္ဌိတတာ	၅၃၅
ဒသ ဒါဠိမာဒိဝါကျာနိ	၅၅၀	ဓမ္မဋ္ဌေ	၃၃၇
ဒဿနဋ္ဌော	၄၄၃	ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိ	၁၇၀
ဒဿနဘူမိ	၁၆၆	ဓမ္မနိယာမတာ	၅၃၇
ဒါသဗျေ	၃၄၉	ဓမ္မသဘာဝေါ	၁၆၅
ဒါဠိမာနိ	၅၅၀	ဓမ္မဿာမိ	၄၉၃၊ ၅၃၅
ဒိဋ္ဌိဂတံ	၂၆၈	ဓမ္မိအသိဒ္ဓိ	၄၇၇၊ ၄၈၉
ဒိဋ္ဌသဒိသိ	၃၄၆	ဓမ္မိဿရော	၄၉၃
ဒိဋ္ဌသစ္စံ	၄၅၂	ဓာတုက္ခောဘော	၂၂၄
ဒိသာဒေသဝဝတ္ထာနံ	၂၀၃	ဓာတုမနသိကာရံ	၃၀
ဒိပက္ခိနိဒဿနေန	၃၂၅	ဓာရုယမာနော	၃၉၂
ဒုက္ခဒုက္ခန္တိ ယထာ	၂၄၃	ဓရနိက္ခေပံ	၁၀၇
ဒုက္ခမံ	၄၆၆		

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[န]		[န]	
နဂ်လဿ	၃၃	နိရူပါဒိသေသနိဗ္ဗာန	၅၂၈
နဋ္ဌော	၄၂၆	နိဝသိတဓမ္မော	၉၆
နတ္ထိတာ	၅၁၃	နိဝုတ္တတာ	၉၆
နဒိသောတော	၃၀၆	နိသာနသိလာ	၁၀၅
နန္ဒိရာဂသဟဂတာ	၄၇၁	နိဿယာသိဒ္ဓေါ	၄၇၂၊ ၄၉၀
နဝဘာဝေါ	၂၂၈	နိဟိနဖလံ	၁၂၆
နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ	၁၂၄	နေက္ခမ္မသိတာ	၁၂၁
နာနာစက္ခုမက္ခုလေ	၆၇	နေမပုဒေသော	၃၉
နာနာပါတိသု	၆၇	နေယျတ္တတာ	၄၈၃
နာနာဝေသဓာရီ	၄၂၆	နှုတ်၊ ဂမနံ	၅၅၀
နာဠိယာ	၃၉၂		
နိကာယော	၄၅၆	[ပ]	
နိဂမနဝစနံ	၁၃၄	ပကတိဘူမိယာ	၃၈
နိဂမနဝသေန	၅၃၇	ပကာသံ	၁၉၀၊ ၃၉၀
နိဂဋ္ဌော	၁၅၉	ပက္ခ	၄၈၉
နိစ္စမ္မာ	၃၂၂	ပက္ခဓမ္မတာ	၄၈၉
နိဋ္ဌာ	၅၀၀	ပက္ခပါတာဘာဝေန	၂၅၈
နိတ္တုနနဝသေန	၄၆၇	ပစလာယိကာနိဒ္ဒံ	၃၄၄
နိဒဿနံ	၉၀	ပစ္စက္ခသိဒ္ဓတံ	၄၉၁
နိဒဿနမတ္တံ	၄၇	ပစ္စနကော	၁၁၅
နိဒါနဋ္ဌော	၄၄၂	ပစ္စယဋ္ဌိတိ	၅၃၆
နိဒ္ဒါနနံ	၄၆၁	ပစ္စယန္တရာဓိနာနိ	၂၁၀
နိဗန္ဓနဘာဝေန	၁၆၅	ပစ္စယဝေကလ္လေန	၂၉၆
နိဗ္ဗိကပ္ပကံ	၃၁၄	ပစ္စယာကာရော	၅၄၅
နိဗ္ဗိကပ္ပကာနိ	၃၁၂	ပစ္စယော	၃၅၅
နိဓမ္မာကတော	၇၉	ပဉ္စဂိုတာပနာဒိနာ	၄၆၃
နိယတာ	၃၁၉	ပဉ္စာကမ္ပံ	၁၅၈
နိယောဂတော	၂၇၄	ပညာဒသကပ္ပတ္တဿ	၂၅၈
နိယျာတေန္တော	၂၂၆	ပညာဝိဟိတေသု	၁၆၈
နိယျာနံ	၄၄၃၊ ၄၄၈	ပဋိညာ	၄၇၇
နိရယသံဝတ္တနိယဿ	၁၂၇	ပဋိညာနိရောဓော	၄၇၇
နိရာမိသာ	၁၂၁	ပဋိညာသစ္စံ	၄၅၅

လက္ခဏာပဌာန အနုကမဏိကာ

ပဒါနုကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုကမော	ပိဋကော်
[ပ]		[ပ]	
ပဋိနိယတေန	၃၁၄	ပရိကဗုဒ္ဓံ	၄၆၁
ပဋိပတ္တိကမော	၃၇၃	ပရိစယဝသေန	၁၆၂
ပဋိပတ္တိသာရံ	၄၉	ပရိဇ္ဈာပနံ	၄၆၅
ပဋိပဟရိတံ	၆၅၊ ၂၀၈	ပရိတ္တကာလတာ	၄၈၄
ပဋိပဗ္ဗိ	၄၅	ပရိပုစ္ဆာ	၁၈၁
ပဋိယောဂိ	၃၅	ပရိယတ္တိမုလိကာ	၄၉
ပဋိသောတံ	၃၀၅	ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝေါ	၅၁၃
ပဋိမာဘိသမ္ပုဒ္ဓဝိဟာရော	၅၄၆	ပရိဝိသတိ	၃၇၉
ပဏ္ဍိတဝေဒနိယော	၄၉၇	ပရိဝေသကူပမော	၃၇၉
ပဏ္ဍပုဋ်	၃၀၆	ပရိဝေသနဋ္ဌာနံ	၆၄
ပတ္တိယာယနံ	၃၂၅	ပရိဿမော	၅၉၉
ပဒက္ခိဏံ	၃၂	ပရိဟရိတဗ္ဗော	၃၆၉
ပဒဘာဏံ	၅၂	ပရိဟာယေထ	၂၀၁
ပဒုမဗျူဟာဒီနံ	၃၄	ပရောပဒေသေန	၁၆၈
ပဒေသဝိဟာရော	၅၄၆	ပရောပါဒသာရ	၁၆၃
ပဒေသိကံ	၉၄	ပလိဗောဓဋ္ဌိတိ	၅၃၅
ပဓာနတော	၅၁၅	ပလိဗောဓဋ္ဌော	၄၄၂
ပန္တသေနာသနေသု	၃၄၄	ပလိဗောဓော	၄၄၈
ပပဉ္စပရိဟာရတ္ထံ	၉	ပလောဘေတော	၅၆
ပဗ္ဗဇိတဝေါဟာရေန	၄၉	ပဝတ္တဋ္ဌိတိ	၅၃၅
ပဘဝေါ	၄၄၈	ပဝိဇ္ဇမ္ဘတိ	၁၁၀
ပဘဿရတာ	၁၄	ပသာဒနံ	၃၂၆
ပဘေဒဂတံ	၁၇၄	ပဟရန္တဿ	၃၁၁
ပဘေဒပုစ္ဆာ	၁၅၉	ပဟာနုကမော	၃၇၃
ပရဒိဝသဿ	၁၁၆	ပါကဋုဇရာ	၄၆၄
ပရနေယျဗုဒ္ဓိနော	၄၉၄	ပါကဋုမရဏံ	၄၆၄
ပရမတ္ထသစ္စံ	၄၅၂	ပါကတိကရူပံ	၂၅
ပရမာဏုရူပံ	၂၈၁	ပါကဗလံ	၂၃၄
ပရာမာသော	၃၄၂	ပါဂဘာဝဝိဒ္ဓိသာဘာဝဇော	၄၁၆
ပရာယတ္တော	၃၄၉	ပါဋိဟာရိယံ	၂၂၊ ၅၇
ပရာဝရယောဂေါ	၅၄၈	ပါတဗျတံ	၂၆၉

ပဒါနုက္ကမော [ဝ]

ပါဒသာရ	၁၆၃
ပါရာပါရေ	၂၄၀
ပါရာသဝဇာတိ	၁၁၅
ပိဋ္ဌိ	၂၁၂
ပိပါသတိ	၅၉၉
ပိယရူပေ	၅၇၈
ပိယသမုဒါစာရော	၁၁၁
ပိလဝိတော	၃၂၇
ပိဋ္ဌနဋ္ဌော	၄၄၂
ပုဂ္ဂလာ	၈၉
ပုညာနိ	၂၆၀
ပုပ္ဖဖလူပဇီဝိနိယော	၁၁၁
ပုဗ္ဗန္တော	၄၁၆
ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ	၅၇၆
ပုရေစရာ	၂၉၃၊ ၄၂၂
ပုရေစရာနုစရာဘိသန္ဓိယံ	၄၁၇
ပေက္ခာ	၁၇၀
ပေသုညံ	၁၉၁၊ ၃၉၁
ပေဋ္ဌာယ	၇၃
ပေါနောဘဝိကာ	၄၇၁
ပ္ပဝန္တော	၂၅၇

[ဖ]

ဖရသုဓာရာယ	၁၀၇
ဖလူပစာရေန	၄၈၇
ဖုလ္လံ	၄၈
ဖေဏပိဏ္ဍော	၃၈၀

[ဗ]

ဗလဝကာရဏံ	၁၀၀
ဗဟလကိလေသော	၄၅
ဗဟုဝဂ္ဂိသမောဓာနော	၃၈၃

ပဒါနုက္ကမော [ဝ]

ဗဟုဝိပါကာ	၃၇၀
ဗာဓနံ	၄၄၈
ဗာဓိယမာနဿ	၂၈၈
ဗုဒ္ဓကံရဿ	၁၁၀
ဗုဒ္ဓိပိ အတ္ထော	၈၈
ဗုဗ္ဗုဋ္ဌော	၃၈၁
ဗျဉ္ဇနပမာ	၃၇၉
ဗျဘိစာရာဘာဝတော	၃၁၄
ဗျဝဓာယကေသု	၅၅
ဗျဝဓာယိကာ	၄၂၀
ဗျာပနိစ္ဆာဝသေန	၉၉၊ ၃၀၈
ဗျာပက	၄၈၉
ဗျာပါရော	၄၀၁
ဗျာပု	၄၈၉
ဗျုဋ္ဌံ	၅၅
ဗြဟ္မစက္ကံ	၅၄၄

[ဆ]

ဘင်္ဂုပနယနကိစ္စာ	၂၂၈
ဘတ္တကာရော	၃၇၉
ဘဝဂံ	၂၉၉
ဘဝနပဒေသေန	၆၄
ဘဝေါ	၄၅၆
ဘဿန္တော	၄၇၅
ဘာဇနပမံ	၃၇၈
ဘာရတယုဒ္ဓသီတာဟရဏ	၂၇၀
ဘာရနိက္ခေပနံ	၅၂၀
ဘာရာဒါနံ	၅၂၀
ဘာရော နာမ	၁၀
ဘာဝညထတ္တမေဝ	၇၃
ဘာဝတ္ထော	၃၈၉
ဘာဝနာဘူမိ	၁၆၇

လက္ခဏာဗျူဟာ အနုကမဏိကာ

ပဒါနုကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုကမော	ပိဋကော်
[ဝ]		[ဝ]	
ဘာဝနာမယံ	၁၆၇	မဟာဂုတဘူမိယံ	၂၆၅
ဘာဝိနံ	၄၉	မဟာဒိဝသေ	၆၈
ဘာဝိနိ	၄၄၇	မဟာဇဿမဂ္ဂေါ	၁၀၄
ဘာဝိရူပေ	၂၄	မဟာပဒေသေ	၅၇၃
ဘိရုကပုရိသဿ	၃၂၀	မဟာပပဉ္ဇော	၂၃၄
ဘုဿန္တာ	၄၇၅	မဟာဗောဓိ	၆၈
ဘူတပုဗ္ဗဂတိယာ	၈၉	မဟာဝဇုကိမ္ပိ	၃၂၃
ဘူတေ	၄၄၇	မရိယာဒဝသေန	၆၇
ဘူမိ	၂၅၅	မရိစိ	၄၄၉
ဘူမိကမော	၃၇၃၊ ၃၇၅	မရိစိကာ	၃၈၂
ဘူမိသရမဏ္ဍပေ	၁၄၀	မလိနဘာဝ	၅၀
ဘူမိစာရော	၃၈၀	မာနုသကံ	၁၂၅
ဘူမိဝိစာရော	၄၁၆	မာနုသိကာ	၈၃
ဘူရိသင်္ခယော	၂၅၈	မာယာ	၃၃၃၊ ၃၈၃၊ ၄၄၉
ဘူရိ	၂၅၈	မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ	၁၃၂
ဘောရိသဒ္ဓေါ	၂၆၈၊ ၄၀၄	မိစ္ဆာဓိမုတ္တိ	၃၂၆
[ဝ]		မိစ္ဆာဝါဒေါ	၂၇၇
		မိဒ္ဓံ	၂၃၀
မဇ္ဈိမရူစီ	၁၈၃	မိနမာနော	၃၉၂
မဇ္ဈိမိန္ဒြိယာ	၁၈၃	မုခနိမိတ္တစလနံ	၂၈၅
မတိနိသေဓနတ္ထံ	၂၆၅	မုဉ္ဇတိဏတော	၇၃
မတ္တိကတက္ကေန	၂၀၉	မုတိ	၁၇၀
မထိတဿ	၁၆၄	မုတ္တသိရာ	၁၁၁
မနုစ္ဆဋ္ဌေသု	၂၅၂	မုဒိန္ဒြိယာ	၁၈၃
မနုသိကာရဝိဓိ	၈၄	မုဟုတ္တရမဏိယတာ	၃၂၈
မနုဿပစာရံ	၁၂၅	မူလာနိ	၂၆၈
မနောဓာတု	၂၇၆	မေတ္တာဖရဏံ	၃၀
မနောမယံ	၂၅	မောသံ	၄၅၂
မနောမယိဒ္ဓိ	၂၅	မောဟမူလံ	၂၆၈
မန္တပဋ္ဌနကမေန	၃၃	[ဝ]	
မမ္မံ	၄၆၅		
မမ္မနာဒိဘာဝံ	၂၉၇	ယံယံရသော	၁၁၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၇]	
ယဋ္ဌိကောဋီဂမနံ	၁၀၄
ယတ္ထိစ္ဆကံ	၄
ယထာကမ္မုပဂဉာဏဿ	၁၂၈
ယထာဓိကတံ	၁၂၀
ယထာသဘာဝသလ္လက္ခဏံ	၅၀၉
ယဒိစ္ဆကံ	၄
ယဒိစ္ဆာဝါဒိနော	၅၁၆
ယဝကုရော	၂၆၈၊ ၄၀၄
ယာထာဝသရသလက္ခဏံ	၆၀၈
ယာထာဝသရသော	၆၀၈
ယာပနံ	၂၁၁
ယာဝတကံ	၁၀၁
ယာဝဒိစ္ဆကံ	၁၂၁
ယုတ္တိဝိစာရဏာ	၄၉၄
[၈]	
ရဂ်နဋ္ဌော	၄၂၆
ရဇောဟရဏံ	၄၉
ရတ္တန္ဓကာရေ	၂၈
ရသပထဝီ	၁၁၅
ရသဟရဏီဟိ	၁၁၅
ရသော	၆၀၈
ရာဂက္ခယော	၄၈၂
ရာမဂါမေ	၁၄၀
ရုက္ခဒဏ္ဍေန	၁၀၄
ရုက္ခသာခဂ္ဂေ	၃၂၀
ရုစိ	၁၇၀
ရူပယတိ	၁၉၀
ရူပရူပံ	၂၄၂
ရူပသန္တတိဝါရာ	၁၄၁
ရူပသမ္မုဠော	၁၈၃
ရောဂနိဒါနံ	၅၂၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၈]	
ရောဂန္တရကပ္ပေါ	၁၁၉
ရောဂဝူပသမော	၅၂၀
[၉]	
လက္ခံ	၁၀၀၊ ၄၆၉
လက္ခဋ္ဌာနဿ	၁၀၃
လက္ခဏံ	၃၉၆
လက္ခဏညထတ္တံ	၇၃
လက္ခဏပဋိဝေဓံ	၁၆၂
လင်္ခိတ္တာ	၅
လဒ္ဓဿာဒေ	၃၁၀
လဒ္ဓေါကာသံ	၂၉၇
လဟုပရိဝတ္တိနာ	၇၁
လုဇေနပလုဇေနဋ္ဌေန	၁၆၆
လေဉ္စုပ္ပဟာရေ	၄၇၅
လောကထူပိကာ	၅၁၆
လောကပကတိ	၄၄၉၊ ၄၅၀
လောကဗျူဟာ	၁၁၁
ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
လောကဝိဝရဏံ	၅၅
လောကသမညာ	၅၆၀
လောကသမုဒယော	၅၄၆
လောကသိဒ္ဓိံ	၁၀၂
လောကိယံ	၁၆၆၊ ၂၃၅
လောကုတ္တရံ	၉၅
လောကုတ္တရာ	၃၆၆
လောဘမူလံ	၂၆၈
[၁၀]	
ဝစနသိလိဋ္ဌဝသေန	၃၀၅
ဝစနာလကာရမတ္တံ	၃၀၉
ဝစနောကာသော	၅၇

လက်ဝဲတဗ္ဗပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[၀]		[၀]	
ဝစီဘောဒပဝတ္တက	၂၂၀	ဝိပုလုဒယံ	၃၀၇
ဝဋ္ဋံ	၄၆၇	ဝိပုဋ္ဌိသာရော	၃၄၉
ဝဋ္ဋံသတာ	၂၀၈	ဝိပုဋ္ဌိသိဒ္ဓိ	၄၈၀
ဝဗျကီကမ္ပံ	၃၂၃	ဝိပုလမ္ဘေတိ	၃၈၂
ဝတ္တနိယသေနာသနံ	၁၄၀	ဝိပ္ပါရဝန္တံ	၃၀၆
ဝလ္လိဟရဏံ	၅၇၇	ဝိပ္ပါရဝန္တတာ	၃၁၉
ဝသဝတ္တိဝါဒါ	၅၅၇	ဝိပ္ပါရော	၂၃
ဝသီကတာဘိညော	၈၈	ဝိဘာဝေန္တံ	၉၂
ဝသီဘာဝေါ	၁၈၄	ဝိမတိဝိနောဒနတ္ထံ	၄၉၄
ဝါကျုတ္တော	၅၅၀	ဝိမုခံ	၄၅
ဝါစနာမဂ္ဂံ	၅၅	ဝိယောဇနရသံ	၄၆၄
ဝါစာဝိပုလာပေါ	၄၆၆	ဝိရိတ္တံ	၅၉၂
ဝါသဓုရဿ	၄၉	ဝိရောဓိပစ္စယသမာဂမေ	၁၈၆
ဝိကသိတံ	၄၈	ဝိလီယန္တိ	၁၁၇
ဝိစာရဏံ	၃၂၂	ဝိဝဇ္ဇော	၁၀၉
ဝိစာရဏပညာဝိရဟိတံ	၂၉၅	ဝိဝရဏံ	၁၅၉
ဝိဇမ္ဘန	၃၄၄	ဝိဝေစေတွာ	၂၆၀
ဝိဇာနနလက္ခဏံ	၂၄၉	ဝိသံဝါဒိကာ	၄၄၉
ဝိဇ္ဇဋ္ဌာန	၂၅၇	ဝိသင်္ခါရံ	၅၁၁
ဝိဇ္ဈတ္တဘာဝါပါဒနတော	၃၄၆	ဝိသင်္ခါရနိန္ဒဿ	၄၈၂
ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓေါ	၂၄၄	ဝိသဒဘာဝံ	၃၀၀
ဝိတထတာ	၅၃၈	ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိ	၁၈၆
ဝိတုဇမာနမမ္မာနံ	၄၆၅	ဝိသပ္ပနရသော	၃၄၆
ဝိတ္တာရရုစိ	၁၈၃	ဝိသမဟေတုဝါဒေါ	၅၅၇
ဝိဒ္ဓသု	၅၅၉	ဝိသယခေတ္တံ	၁၁၀
ဝိဒ္ဓိသနရသာ	၁၆၅	ဝိသယဂ္ဂဟဏာကာရော	၁၆၁
ဝိဓမေန္တော	၁၆၅	ဝိသယမုခေန	၁၂၅
ဝိပရိဏာမဋ္ဌော	၄၄၂	ဝိသယိမုခေန	၁၂၅
ဝိပရိတတော	၄၄၉	ဝိသဝိတာ	၄
ဝိပလ္လတ္တစိတ္တာ	၂၆၈	ဝိသဝိတာယ	၄၃၉
ဝိပဿနာစာရဿ	၄၅၉	ဝိသသလ္လံ	၄၆၆

ပဒါနုက္ကမော

[၀]

ပိဋကော်

ဝိသာဒေါ
 ဝိသိဋ္ဌော
 ဝိသုဒ္ဓိဒိဋ္ဌိတာ
 ဝိဿဇ္ဇနံ
 ဝိရိယံ
 ဝိရိယဘာဝနာ
 ဝုဒ္ဓိနိဋ္ဌံ
 ဝေဂါယိတတ္ထံ
 ဝေဇ္ဇကမ္ပံ
 ဝေဒနတ္တာယ
 ဝေဒနာကာရဏဿ
 ဝေဒနာသဘာဝတ္ထံ
 ဝေဒယိတလက္ခဏံ
 ဝေါဟာရေ

၅၉၉
 ၄၂
 ၂၅၉
 ၁၅၉
 ၃၂၃
 ၈၂
 ၄၄၉
 ၂၃
 ၃၄
 ၃၇၈
 ၃၇၉
 ၃၇၈
 ၂၄၉၊ ၃၀၈
 ၁၂၃

[သ]

သံခါဒိဿာမိ
 သံခိတ္တရူစီ
 သံယောဂဋ္ဌိတိ
 သံယောဂဋ္ဌော
 သံဝဋ္ဌဋ္ဌာယိ
 သံဝဋ္ဌော
 သံဝိဒဟနံ
 သံသယော
 သံသရတိ
 သံသာဒေန္တိ
 သံသာရစာရကတော
 သံသိဒံ
 သံသိဒနံ
 သံသေဒဇာနံ
 သံဟစ္စကာရိတာ
 သံဟတံ

၆၅
 ၁၈၃
 ၅၃၅
 ၄၄၂
 ၁၀၉
 ၁၀၉
 ၃၂၂
 ၃၅၀
 ၅၇၃
 ၂၂၉
 ၄၄၈
 ၂၅၉
 ၃၄၃
 ၄၅၇
 ၂၇၉၊ ၂၈၀
 ၂၇၈

ပဒါနုက္ကမော

[သ]

ပိဋကော်

သံဟနနံ
 သံဟရဏိယဝသေန
 သံဟိရတိ
 သဉ္ဇတ္တရံ
 သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာန
 သကကိစ္စပရကိစ္စသာဓိကာ
 သကဋ္ဌဗျူဟ
 သကဋ္ဌသေတု
 သက္ခရာသု
 သက္ခိဒဿနတ္ထံ
 သဂဗ္ဗံ
 သင်္ကရာဘာဝံ
 သင်္ကောစံ
 သင်္ခတဋ္ဌော
 သင်္ခါရပိဋကေ
 သင်္ခါရဒုက္ခံ
 သင်္ဂဟကာရေဟိ
 သစ္စဝိနိမ္မတ္ထံ
 သဇ္ဈာယနေ
 သဇ္ဈကံ
 သဉ္ဇောဒိတာ
 သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ
 သဉ္ဇဝတ္ထေရဿ
 သညာနိမိတ္တံ
 သဏ္ဍာနံ
 သတာရက္ခေန
 သတုပ္ပါဒေါ
 သတေကိစ္ဆံ
 သတ္တံ
 သတ္တာပဋိသေဓ
 သတ္တန္တရကပ္ပေါ

၃၄၄
 ၅၂၀
 ၁၄၃
 ၉၅
 ၅၂၈
 ၃၂၂
 ၃၄
 ၁၀၄
 ၃၁၁
 ၄၈
 ၅၂၇
 ၂၄၂
 ၂၅၉
 ၄၄၂
 ၅၆၂
 ၄၅၉
 ၂၄၅
 ၄၄၁
 ၃၂၂
 ၁၁၆
 ၁၁၂
 ၂၄၉၊ ၃၁၇
 ၂၈
 ၁၆၁
 ၂၄၁
 ၅၀၉
 ၂၅၇
 ၁၃၁
 ၄၆၇
 ၂၂၃
 ၁၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သဒေဟသန္နိဿိတာ	၈၃	သမုစိန္နမုလာယ	၂၉၃
သဒ္ဓုပလဒ္ဓိ	၈၂	သမုဒယဋ္ဌိတံ	၅၃၅
သဒ္ဓါဗဟုလတာ	၂၅၉	သမုဒိတံ	၂၈၀
သဒ္ဓေယျဝတ္ထု	၃၂၆	သမုဿာဟဇနိတံ	၂၅၈
သန္တတိ	၁၉၂	သမ္မဟဝါစီ	၃၃၁
သန္တဘာဝနိယာမော	၄၅၀	သမောဓာနံ	၄၆၈၊ ၅၃၈
သန္တာနဋ္ဌိတိဘာဝံ	၃၂၅	သမောသဋ္ဌာ	၃၉၅
သန္တာနနိရောဓော	၁၁၉	သမ္မာဓဋ္ဌာနံ	၁၀၆
သန္တာပဋ္ဌော	၄၄၂	သမ္ဘဝေါ	၂၃၀၊ ၂၃၃
သန္တာပနရသံ	၄၄၈	သမ္ဘာရဘူမိယော	၃၉
သန္တိ (လက္ခဏံ)	၄၄၈	သမ္ဘာဇီဝိကာယ	၅၀၉
သန္တာဝတိ	၅၇၃	သရဒသုရိယမဏ္ဍလ	၁၀၄
သန္တိဋ္ဌာနကထာ	၁၈၁	သရဘညံ	၅၂
သန္တိပတနဘာဝေါ	၃၂၁	သရသနိရောဓော	၁၁၉
သပုဒေသော	၅၂၉	သရီရဂိလာနိ	၂၃၁၊ ၂၃၂
သဗ္ဗဒုက္ခသန္တာ	၄၄၈	သရောဇာရဝိန္နံ	၄၉၀
သဗ္ဗသုဝဏ္ဏမယော	၃၃	သလဘဿ	၃၄၁
သဘာဝတိက္ခတာ	၁၇၁	သလောကတာ	၅၁၇
သဘာဝဝိဝိတ္တာ	၄၁၆	သလ္လံ	၄၂၄၊ ၄၆၆
သမနန္တရာအနာဂတံ	၁၂၉	သလ္လက္ခဏာရမ္မဏာ	၂၈၀
သမပ္ပဏဝသေန	၅၀၇	သဝိကပ္ပကံ	၃၁၄
သမဝသရဒါနတော	၂၀၆	သဝိဂ္ဂဟံ	၁၉၀၊ ၃၉၀
သမဝါယ	၅၂၆၊ ၅၃၈	သသဝိသာဏံ	၄၉
သမဝေတံ	၅၂၆	သဿတဝါဒေါ	၅၅၇
သမသာရ	၁၆၃	သာဋ္ဌေယျံ	၃၃၃
သမာဂမော	၄၆၈	သာမိဝစနသမာသော	၄၀
သမာဓိနိမိတ္တာ	၅၃၀	သာရမေယျာ	၄၇၅
သမာဓိပရိက္ခာရာ	၅၃၀	သာရေန္တော	၃၃၆
သမာနဂတိကော	၇၃	သာလိမံသောဒနံ	၃၇၁
သမာနန္ဒယာ	၄၅၆	သာဝဇ္ဇဓမ္မာနံ	၂၅၂
သမာနာဓိကရဏသမာသော	၄၀	သာသနာဝတာရ	၆၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သိက္ခာပေတိ	၂၅၇	သုပ္ပကမုသလက	၂၀၉
သိခါဗန္ဓဿ	၁၁၁	သုဘဂါ	၁၂၇
သိတ္တသမ္ပဋ္ဌံ	၆၄	သုဘိက္ခံ	၅၂၀
သိနေရုမေခလံ	၆၄	သုရဘိ	၄၉၀
သိပ္ပကမ္ပံ	၃၄	သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ	၃၃၂
သိပ္ပါယတန	၂၅၇	သုဝဋ္ဌိ	၅၂၀
သိဝိကာဝဟနာဒီသု	၂၈၀	သုသိရံ	၅၈
သီတဗုဒ္ဓိ	၂၄၀	သုလံ	၄၂၄
သီတိဘာဝေါ	၃၃၁	သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ	၃၂၆
သီတောဒကဿ	၂၀၁	သောရစ္စဝသေန	၃၃၈
သီဟဂတိပတနဝသေန	၁၀၃	သောဟမိဝ	၂၀၆
သီဟနာဒ	၈၄၊ ၅၄၄		
သီဟောက္ကန္တဝသေန	၁၀၃	[ဟ]	
သုခဝိပါကဋ္ဌော	၂၅၀	ဟတ္ထတလေ	၁၀၂
သုခုမာလံ	၄၆၁	ဟဒယမံသပေသိ	၉၀
သုတမယာ	၁၆၇	ဟိန္ဒုပမာဒဿနံ	၁၂၃
သုတ္တကန္တန	၂၀၉	ဟေတု	၂၃၄၊ ၃၅၅
သုတ္တာနုလောမ	၅၇၃	ဟေတုဋ္ဌိတိ	၅၃၅
သုဓန္တသုဝဏ္ဏ	၁၄၊ ၂၂၄	ဟေတုဋ္ဌော	၄၄၃
သုပရမဒ္ဓိတံ	၁၅	ဟေတုလက္ခဏာနုပပတ္တိ	၄၈၈
သုပိနဒဿနံ	၂၉၉	ဟေတုသုညံ	၅၂၇

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် မြန်မာဝေါဟာရ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]		[အ]	
အကာ	၁၀၇	အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့်	
အက္ခရာဖြစ်ရာအရပ်၌ရှိသော	၂၂၁	တည်ခြင်း	၃၂၅
အကျဉ်းကို နှစ်သက်သော		အစောင့်အရှောက်	၅၀၉
ပုဂ္ဂိုလ်	၁၈၃	အစိုးရသည်၏အဖြစ်	၄၃၁
အကျယ်ကို နှစ်သက်သော		အဆိပ်လူးသော (မြား)	၄၆၆
ပုဂ္ဂိုလ်	၁၈၃	အဆောတလျင်ပြုအပ်သော	
အကျယ်ကို ရှောင်လွှဲခြင်း	၉	(အမှု)	၁၇၃
အကျိုးပေးကောင်းကုန်သည်	၁၂၇	အဆင်းသဏ္ဍာန်	၉၇
အကြားဖြစ်သော	၂၈၃	အဆောက်အဦဘုံ	၃၉
အကြောင်း၏ ချို့တဲ့ခြင်း	၂၉၆	အဆိုတင်ပြခြင်း	၄၇၇
အကြောင်းမှဆိတ်၏	၅၂၇	အဆုံးမရှိ-အပိုင်းအခြား	
အကြောင်းယုတ္တိ	၂၁၂	မရှိသော	၁၁၀
အခေါင်း	၅၈	အဇ္ဈန၏ လက်နက်သဏ္ဍာန်	၁၆၃
အချက် (အထွတ်-အဖူး)	၁၀၇	အညှို့ကိုစုံ၍ဖြစ်သော သတ္တဝါ	၄၅၇
အချင်းချင်း မစွန့်ခြင်း	၂၂၄	အညောက် အညွန့်ကို	
အချည်းနှီးသာတည်း	၃၄၂၊ ၄၅၂	ဖြစ်စေခြင်း	၃၅၅
အချိန်ဖင့်နှံခြင်းကို ရှောင်လွှဲခြင်း	၉	အဏုဝါဒရှိသော အာဇီဝက	၅၁၅
အခြင်းအရာအထူး	၂၁၆	အတပ်ဟောကြား၏	၂၄၅
အခွင့်ပေးခြင်း	၃၁၀	အတ္တဒိဋ္ဌိလျှင် အရင်းခံရှိသည်	၃၈၆
အခွန် (အဖတ်)	၁၀၇	အတွင်း၌ ငုပ်နေသော	၃၂၀
အငန်ရေ သွန်းလောင်း		အထူးကြံဆခြင်းကင်းကုန်သည်	၃၁၂
ထည့်ခြင်း	၄၆၁	အထူးထူးသော အသွင်ကို	
အစမရှိသော	၄၇၀	ဆောင်တတ်သော	၄၂၆
အစာခေါင်းပါးခြင်း	၅၂၀	အထူးပြုအပ်၏	၄၂
အစဉ်အတိုင်း မှန်မြတ်		အတင်ရုဇွဲ	၂၅၆
ကုန်သော	၃၇၃	အထည်ကိုယ်ဖြစ်မရှိသည်	၄၄၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အထည်ကိုယ်ရှိသကဲ့သို့	၃၉၀
အထည်ကိုယ်ရှိသော အရာ ဝတ္ထုကို	၁၉၀
အထွတ်	၁၀၇
အထွတ်တပ်သောအဆောင်	၁၀၇
အဓိစွဲသမ္ပပုတ္တိဝါဒရှိသူ	၅၁၆
အဓိဋ္ဌာန်အပ်သောဝတ္ထု	၂၄
အနာကင်းသည်၏အဖြစ်	၄၈၇
အနီး၌ ကျလာသကဲ့သို့ ကိုယ် ထင်ရှားဖြစ်သူ	၄၅၇
အနုလောမဉာဏ်ပင် ဖြစ်စေ ကမ္မ	၄၉၅
အနေကန်အဖြစ်၏ မရှိခြင်း	၃၁၄
အနက်ထူးကို သိခြင်း	၂၃၇
အနွယ်	၉၇
အပိတ်အပင်အဆီးအတား ကင်းသော	၂၉၅
အပေါက်	၅၈
အပေါင်း	၄၅၆
အပေါင်းကို ဟော၏	၃၃၁
အပေါင်းသဘောရှိ၏	၂၈၀
အပွန်၏ အခြင်းအရာ	၁၅၀
အပြီးအဆုံးတရား (နိဋ္ဌာ)	၅၀၈
အပြားကိုမေးခြင်း	၁၅၉
အပြင်ပ အခိုက်မှောင်	၁၆၅
အပြစ်ကင်းခြင်း အနက်	၂၅၀
အပြန်အလှန် မြစ်ပယ်သော စကား	၄၈၀
အပြိုင်ယှဉ်ဖက်	၃၅
အပွင့်အသီးကိုမိ၍ အသက်မွေး ကုန်သော	၁၁၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အဖူး (အထွတ်အချက်)	၁၀၇
အဖတ်ကြမ်း	၁၁၆
အဖွင့်	၁၅၉
အမာ၏ အသားနုနှင့် တူသော	၄၆၁
အမိဝမ်းသို့ သက်ရောက်ခြင်း	၄၃၉
အမျက်ထွက်သောအခါ	၉၀
အမျိုးအနွယ်	၄၅၇
အမှတ်အသား	၃၁၇
အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏	၃၁၇
အမှု၌ ကောင်းသည်	၁၉၂
အရာမဟုတ်သည်၌ ကြံခြင်း	၅၉
အရာမဟုတ်သည်၌ ယှဉ်အပ်၏	၃၇၆
အရိယာ၏ အဖြစ်	၁၃၁
အရေတုန့်ခြင်း	၄၆၃
အရစ် (ခရုသင်း အရစ်ကဲ့သို့ အရစ်)	၄၆၂
အရပ်သုံးစကား	၁၈၂
အရိုးကဲ့အောင်ရိုက်၍ ဆုံးမ သည်	၄၂၆
အရိုးစုပြုတ္တာ၏ အဆင်း	၂၉၄
အလေ့အကျက်ရသည်၏ အစွမ်း	၁၆၂
အလယ်အလတ် နှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်	၁၈၃
အလို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော	၂၁၉
အလုံးစုံ ရွှေဖြင့်ပြီးသည်	၃၃
အလုံးစုံသော ဆင်းရဲငြိမ်းသည် ၏ အဖြစ်	၄၄၈
အလျင်လိုသောကိစ္စ	၁၁
အလွန်အကဲကွန်မြူး စမ္မယ်၏	၁၁၀
အလွန်နီးကပ်စွာ ဖြစ်ခြင်း	၂၂၁
အလွန်မိုးရွာခြင်း	၅၂၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

အလွန်လှုပ်ရှားသည်	၂၇၂
အဝတ်ပိုင်း	၄၉
အသိအမှတ် ပြုကုန်ရာ၏	၁၁၆
အသီးအသီးသောခွက်	၆၇
အသီးအသီးသော လဝန်း	၆၇
အသုဘဟု နှလုံးသွင်းခြင်း	၃၀
အသုဘ ဘာဝနာဖြင့် ဖြန့်ခြင်း	၃၀
အသေကောင်ရုပ်	၂၁၀
အသံကိုရခြင်း (ကြားခြင်း)	၈၂
အသားနှင့်ရောသော ထမင်း	၁၂၁
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတတ်	၂၅၇
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာ	၂၅၇
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အမှု (အလုပ်)	၂၅၇
အသင့်အမှန်အားဖြင့် လာရောက် သည်	၁၆၂
အသင့်ယုတ္တိကို စိစစ်ခြင်း	၄၉၄
အသစ်၏အဖြစ်	၂၂၈
အဿဂုတ္တမထေရ်	၁၄၀
အာဏာခေတ်	၁၁၀
အာဂုံပါဠိ	၂၁၂
အာဓာရ	၃၉၅
အာဓေယျ	၃၉၅
အာရုံပြုခြင်းဟူသော မှီဝဲခြင်း	၉၇
အာဠာရရသေ့	၅၁၆
အာသယာသိဒ္ဓ ဖြစ်လေသည်	၄၉၀
အူတိုင် အူတံ	၇၉
အေးချမ်းသည်၏အဖြစ်	၃၃၁
အေးကြီးသောအကြောင်း	၁၀၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အ]

အားထုတ်စေသည်၏ အစွမ်း	၂၆၀
အင်ကြင်းပင်လုံး ပမာဏရှိသည်	၁၁၇
အပ်နှင်းနေသကဲ့သို့	၂၂၆
အိပ်မက်ကို မြင်မက်ခြင်း	၂၉၉
အိုမင်းတတ်၏	၄၆၆

[ဤ-ဥ-ဩ]

ဤဖက်ကမ်းနှင့် ဟိုဖက်ကမ်း	၂၄၀
ဥတုပန်းပွင့်သည်	၄၃၈
ဥဒကရသေ့	၅၁၆
ဥပစာရ၏ အခြင်းအရာ	၁၅၈
ဥပါယဏ္ဍိဒ္ဓါဒိ	၄၃
ဥပါယကောသလ္လဉာဏ်	၁၀၁
ဥမှပေါက်ဖွားသောသတ္တဝါ	၄၅၇
ဥဘတောဗျည်း	၂၁၀
ဩဒါတကသိုဏ်း၌ အကျုံး ဝင်သည်	၃

[က]

ကချေသည်	၄၂၆
ကစားခြင်း	၂၀၉
ကဏာဒဆရာ	၂၀၁
ကမ္မဓာရည်းသမာသ်	၄၀
ကလလရေကြည်	၃၈၀
ကလာပ်တခုနှစ်ခု၌တည်သော အဆင်း	၂၇၉
ကာမဂုဏ်ကိုမှီကုန်သော	၁၂၁
ကာရဏ်ကောသလ္လဉာဏ်	၁၀၁
ကာလတထောင် (အကြိမ် တထောင်)	၉၁
ကာလတပါး၌ ဖြစ်ခြင်း	၅၁၁
ကာလတရာ (အကြိမ်တရာ)	၉၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကိစ္စကိုပြုတတ်ကုန်၏	၃၉၆
ကုစားကောင်းသည်	၁၃၁
ကုစားခြင်းငှါ	၃၅၀
ကေသရခြင်္သေ့	၈၄၊ ၄၀၇
ကံ၏ပုံတူသဘောဖြစ်သော	၃၆၆
ကံကောင်းကုန်သည်	၁၂၇
ကံဝါဒရှိကုန်သော	၁၀၀
ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏	၄၆၄
ကပ်ငြိခြင်းမျှသာ	၄၅
ကောင်းကင်ကြာပန်း	၄၉၀
ကောင်းကင်ပန်းသည် မွှေး၏	၄၇၈
ကောင်းကင်ဖြင့် သွားလေ့ရှိ၏	၆၂
ကောင်းစွာနယ်အပ်ပြီးသော	၁၅
ကောင်းစွာမှုတ်ပြီး-ဦးပြီးသော	
ရွှေ	၁၄
ကောင်းစွာသက်ရောက်ခြင်းကို ပေးခြင်း	၂၀၆
ကောင်းမှု၌ မွေ့လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်	၃၃၈
ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းအနက်	၂၅၀
ကိုယ်၏ခွန်အား	၂၃၃
ကိုယ်တော်မှထွက်သော ရောင်ခြည်ရှိသော	၄၈
ကိုယ်တွေ့ပုဂ္ဂိုလ်	၄၈
ကိုယ်တွေ့သက်သေ	၅၄
ကိုယ်လက်တို့ကို ပစ်နှံခြင်း	၃၄၄
ကိုယ်လှုပ်ခြင်း	၂၁၉
ကိုယ်ဝန်	၄၃၉
ကိုယ်ဝန်၏တည်ရာသားအိမ်	၄၆၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကိုယ်ဝန်ရှိသည်	၅၂၇
ကိုယ်သို့အစဉ်လိုက်သည်	၇၀
ကိုးကြောင်းကိုးလီဖြင့် ရေတွက်အပ်သော ဂဏန်းအတတ်	၁၆၉
ကျော်သွားခြင်း	၁၀၃
ကျင်နာခံခက် နှိပ်စက်ခြင်း	၃၁၁
ကျဉ်းမြောင်းသောဌာန	၁၀၆
ကျန်းမာခြင်းအနက်	၂၅၀
ကျန်းမာပါ၏လော	၂၅၀
ကျောက်ကုန်း (ကျောကုန်း)	၂၃၂
ကျောင်းဦးမျက်နှာစာအရပ် ပရိဝုဏ်	၃၆၂
ကျောင်းတိုက်ဥပစာသိမ်	၃၆၂
ကြာမြင့်စွာ တည်လေ့ရှိသည်	၁၃၆
ကြီးမြတ်သောအကျိုးရှိသည်	၈၁
ကြေမှုကုန်သည်	၁၁၇
ကြေးနီ ကြေးဖြူစသည်ဖြင့် ပြီးသော	၁၆၃
ကြံခြင်းကို ရှေ့သွားပြုသဖြင့်	၅၁၀
ကြံဆခြင်းကင်းသည်	၃၁၄
ကြံဆခြင်းဖြင့် ပြီးသော	၃၀၈
ကြံဆခြင်းဖြင့် မကျက်စားအပ်	၄၉၇
ကြံဆခြင်းရှိသည်	၃၁၄
ကြံညစ်စက်	၄၁၇
ကြည်လင်စေခြင်း	၃၂၆
ကြည်လင်သောအခါ	၉၀
ကြမ်းတမ်းသောသူ	၃၂၉
ကြမ်းတမ်းသော လှုပ်ရှားခြင်းရှိ	၃၆၆
ကြောက်တတ်သော ယောက်ျား	၃၂၀

အက္ခရာစဉ် [က] စာမျက်နှာ

ကော့ကင်းသည်၏အစွမ်း ၄၆၄
 ကွယ်ခြားတတ်သော ၄၂၀
 ကွယ်စေ၍ ၆၅
 ကွယ်တတ်ကုန်သော ၅၅
 ကျွေးမွေးတတ်၏ ၃၇၉
 ကျွေးမွေးရာဌာန ၆၄
 ကျွန်၏အဖြစ် ၃၄၈
 ကျွန်း အင်ကြင်း ၁၁၃
 ကျမ်းကျင်လိမ္မာသည်၏အဖြစ် ၁၆၇

[ခ]
 ခဏိကသမာဓိ ၈၄၊ ၈၇
 ခန္ဓာအစဉ် ၁၀၄
 ခဲစားတတ်ကုန်သည် ၃၇၉
 ခဲဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း ၄၇၅
 ခေါ်တတ်၏ ၁၉၀
 ခုတ်ဖြတ်ခြင်း ၄၆၇
 ခုန်ကျော်ခြင်း ၃၂၅
 ခေါင်းရိတ်သူပမာ ၁၀၇
 ချီမိုးအပ်သောသန်လျက်ရှိ ၃၇၉
 ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးသူနှင့် တူသည် ၃၇၉
 ကျင့်ဘိသကဲ့သို့ ၃၉၂
 ချစ်ဖွယ်သဘောရှိသော ၅၇၈
 ချည်ငင်ခြင်း ၂၀၉
 ချမ်းသာသောသူ ၃၆၈
 ချိန်စက်ဘိသကဲ့သို့ ၃၉၂
 ချောင်းမြောင်း ၁၀၄
 ခြေသလုံး၏တုန်လှုပ်ခြင်း ၃၂၀
 ခြင်္သေ့၏အလှားအစွဲသို့ ကျရောက်သည် ၁၀၃
 ခြင်္သေ့ဟောက်သံ ၈၄

အက္ခရာစဉ် [ခ] စာမျက်နှာ

ခဲစိတ်ကုသခြင်း ၃၄
 ချတ်ယှင်းစေတတ်သည် ၄၄၉
 ချတ်ယှင်းသည်၏အဖြစ် ၅၃၈

[ဂ]
 ဂဏန်းအတတ် ၃၄
 ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာအစရှိသော ၃၃
 ဂုဏ်ကိုဖျက်ဆီးခြင်း ၁၃၁
 ဂိုဏ်း ၄၅၆
 ဂုံးတိုက်ခြင်း ၁၉၁၊ ၃၉၁
 ဂုံးတိုက်၏ ၁၉၁
 ဂျုံညှောက် ၄၀၃

[င]
 ငရဲ၌ဖြစ်စေတတ်သော ၁၂၇
 ငါဟုဖြစ်သောမာန ၂၃၅
 ငန်ခါးသော မိုးရေအယဉ် ၁၁၇
 ငြိမ်သက်၏ ၄၉၆
 ငြိမ်သက်သောအခြင်းအရာ ၃၂၅
 ငြောင့်ကဲ့သို့ ၄၂၄
 ငွေအသပြာတု ၁၆၃
 ငွေစစ်ငွေကောင်း ၁၆၃
 ငှက်ပျောတုံး ၃၈၂

[စ]
 စကားပြေပြစ်ချောမောသည် ၃၀၅
 စက္ခုပသာဒကို မှီသည် ၂၇၆
 စကြဝတေးမင်း ၃၂
 စကြာရတနာ ၃၂
 စလယ်တောင်း ၃၉၂
 စိတ္တက္ခဏ ၁၆-ချက် အသက်ရှိ ၃၀၃
 စိတ္တက္ခဏ ၁၄-ချက်အသက်ရှိ ၃၀၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[စ]

စိတ္တလတာဥယျဉ်	၁၂၈
စိမံခြင်း	၃၂၂
စိရင်ခြင်း	၃၂၂
စီးပွားသဖွယ်ပြု၍	၂၁၅
စုဝေးကုန်သကဲ့သို့	၃၉၅
စူးစမ်းဆင်ခြင်သော ပညာ	
ကင်းသည်	၃၉၅
စေ့ဆော်ခြင်း	၂၄၉
စားခွက်	၁၈၅
စားခွက်နှင့်တူသည်	၃၇၉
စားသုံးသောသူ	၁၈၅
စက်ဆုပ်ဖွယ်ပြုခြင်း	၃၄၈
စင်ကြယ်သောအယူရှိသည်၏	
အဖြစ်	၂၅၉
စည်ကြီးသံ	၄၀၄
စည်သံ	၂၉၈
စိတ်၏ပူလောင်ခြင်း	၄၆၅
စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်သော	၂၁၂
စိုပျိုပြည့်ဖိုးစေခြင်း	၁၀၅
စို့	၁၀၄
စွပ်စွဲသည်	၁၃၀

[ဆ]

ဆံကို ဖွဲ့ထုံးခြင်း	၂၀၈
ဆံပင်ချသူ (ခေါင်းရိတ်သူ)	၁၀၇
ဆံဖြူခြင်း	၄၆၃
ဆဋ္ဌိတပျူရိသ်သမာသ်	၄၀
ဆန္ဒလွန်ကဲသော	၄၁
ဆန္ဒလျှင်အကြောင်းရှိသော	၄၁
ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာနှင့်ပြည့်စုံသော	၃၀၆
ဆာလောင်ခြင်း	၁၁၅၊ ၄၆၃
ဆီကြိတ်ကြည်ပေ့	၄၁၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ဆ]

ဆီမီးလျှံစံပြုဥပမာ	၃၂၅
ဆီးဖြူသီး	၅၅၀
ဆူး	၅၁၅
ဆား	၁၁၇
ဆက်စပ်ပေးခြင်း	၂၄၉
ဆင်သမန္ဓယ်	၁၁၅
ဆင်းရဲသောသူ	၃၆၈
ဆန်	၁၁၆
ဆန်ကွဲကင်းသော	၁၁၅
ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့နှင့်	
တွေ့ဆုံခြင်း	၁၈၆
ဆန့်ကျင်ဖက်ပြုခြင်း	၆၅
ဆပ်ထမင်း	၃၇၁
ဆုတ်နစ်ခြင်း	၃၄၃
ဆောင်သင့်သောအနက်ရှိ	၄၈၃
ဆိုခြင်း၏အခွင့်	၅၇
ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖကား	၁၈၁
ဆွဲဆောင်အပ်၏	၁၄၃
ဆွဲအသောသူ	၂၉၇
ဆွမ်းအချိန်ကာလကို	
ပြောကြားခြင်း	၅၁

[ဇ-ဈ]

ဇမ္ဗုဒါဒကပရိဗိုဇ်	၄၈၂
ဇဝနပဋိပါဒက (စိတ်)	၃၃၆
ဇောတိကအစရှိသော	၃၃
ဇောက်ထိုး၏အဖြစ်	၄၆၂
ဈာန်ဖြင့်ရှူးသူ	၁၃၇

[ဉ]

ဉာဏ်အယဉ်	၈၇
ဉာဏ်၏သွားခြင်း	၁၀၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၂]

ဉာဏ်၏အရောင်	၁၀၂
ဉာဏ်ရွှေသွားရှိ၏	၂၉၅
ဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်၏	၂၉၅
ညီညွတ်ခြင်း	၅၃၀
ညစ်နွမ်းသည်၏အဖြစ်	၅၀
ညဉ့်အမှိုက်မှောင်	၂၀
ညည်းတူးခြင်း	၄၆၇၊ ၄၇၀
ညည်းဆဲမှုကို ပြုသင့်တူသည်	၃၇၉
ညွှန်ခြင်း	၅၃
ညောင်းညာပင်ပန်း၏	၂၃၂
ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်း	၂၃၂

[၈]

တက္ကသင်္ဂဟကျမ်း	၄၀၉
တခုတည်းသော အာရုံအဖို့ ရှိသည်၏အဖြစ်	၄၅
တခဲနက်ဖုံးလွှမ်းအပ်၏	၁၀၆
တဆင့်ကြားစသည်တို့၏အစွမ်း	၅၁၀
တစိမ့်စိမ့်ကြံတေးလျက် ပူလောင်ခြင်း	၄၇၀
တနေ့ခြင်းအတွက်	၁၁၆
တပည့်ကြီး	၃၂၂
တပေါင်းတည်းဖြစ်၏	၅၂၆
တပေါင်းတည်း သက်ရောက် ကုန်သကဲ့သို့	၃၉၅
တဖက်သတ်လိုက်ခြင်းမရှိ	၂၅၀
တဖန်ပြန်၍စပ်ခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်း မရှိ	၁၀၆
တဗ္ဗောအနက်ရှိ၏	၄၇၂
တမုဟုတ် မျှမေ့လျော့ဖွယ်ရှိ	၃၀၂
တရား၏အရှင်	၄၉၅၊ ၅၃၅
တရားကိုအစိုးရသော	၄၉၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

တရားစီရင်ရာ၌	၃၃၇
တရားတပါးသော ဘာသာ စကား	၁၀၂
တရားသူကြီး	၃၃၇
တသိန်း	၁၀၀
တိသန္တတိရုပ်	၂၀၆
တီးကုန်ရာ၏	၃၂၁
တူသောအနွယ်ရှိကုန်သော	၄၅၆
တူညီသောအလားရှိသည်	၇၁
တောမျောက်	၄၂၅
တံထွေး၏ဖြစ်ခြင်း	၃၂၀
တံကျင်ကဲ့သို့	၄၂၄
တံမြက်လှည်းအပ်သည်	၆၄
တံလျှပ်	၃၀၂၊ ၄၄၉
တက်ကြွသည်	၄၄
တင်စား၍ ပြောဆိုခြင်း	၂၃၇၊ ၄၄၇
တင်စားသည်၏ အစွမ်း အားဖြင့်	၃၉၅
တင်ပြခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း	၄၇၇
တည်စေခြင်း	၂၁၁
တန်ခိုး၏အစွမ်းဖြင့်	၇၃
တိမ်မြုပ်ကွယ်ဝှက်သည်	၁၅၉
တိုက်ခန်း	၁၄၁
တိုက်တန်းခြင်းသည် ဖြစ်စေ အပ်သော	၂၅၀
တိုက်တန်းသည်၏အစွမ်း	၂၆၀
တောင်ဝှေးစွန်းဖြင့်သွားခြင်း	၁၀၄
တိုသောကာလရှိသည်၏အဖြစ်	၄၀၄
တုံ့ပြန်၍ ချေပခြင်း	၆၅
တုံ့ပြန်၍ ပုတ်ခတ်ခြင်း	၆၅
တွေ့ဆုံခြင်း	၄၆၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

တုန့်ဆုတ်ခြင်း ၁၅၉
တုန့်ဆုတ်သည်၏အစွမ်း ၉၅

[၈]

ထမင်းချက်သမား ၃၇၉
ထမင်းချက်သောသူ ၁၈၅
ထိဆိက်၍ ၁၁၈
ထိနမိဒ္ဓသို့ အစဉ်လိုက်သော ၉၅
ထုသည် ၃၁၁
ထူထဲသောကိလေသာ ၄၅
ထားခြင်း ၂၁၁
ထက်သော ဣန္ဒြေရှိသော ၁၈၃
သတ္တဝါ
ထက်သည်၏အဖြစ် ၁၀၅
ထင်မှတ်ခြင်း ၂၀၅
ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ၂၂၃
ပယ်မြစ်ခြင်း
ထင်ရှားသည် ၁၉၀၊ ၃၉၀
ထင်ရှားသောဇရာ ၄၆၄
ထင်ရှားသောမရဏ ၄၆၄
ထင်လင်းစေသည် ၉၂
ထယ်ကိုင်း၏အဖျားကောက် ၃၃၃
ထန်းလုံးပမာဏ ၁၁၇
ထမ်းစင်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်း ၂၈၀
ထိပ်တည့်တည့်အရပ် ၆၄
ထောက်မှီ၍ ၂၇၉
ထိုထိုဘုတ်တို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ ၂၂၂
အဖြစ်
ထွက်ရာမည်၏ ၃၉၄
ထွန်-ထယ် ၃၃
ထိုးဖောက်ခြင်း ၄၆၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဒုက္ခသဘောရှိသည် ၂၈၈
ဒေဝဒတ်စသည် ၃၇၀
ဒယ်အိုးခင်း ၂၉

[၉]

ဓားလက်နက် ၄၆၇
ဓားသွေးကျောက် ၁၀၅
ဓာတ်ချောက်ချားခြင်း ၂၂၄
ဓာတ်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်း ၃၀

[၉]

နဂါး၏အသွင် ၆၅
နာဂမဏ္ဍလမည်သော မြေအရံ ၁၆၉
အတား
နိဂုံးအုပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ၅၃၇
နိဂုံးစကား ၁၃၄
နိရုတ္တိပထသုတ် ၃၅၄
နိဿယဣဒ္ဓိပါဒ် ၄၃
နုသောအမာနှင့်တူသော ၄၆၁
နေအပ်-မိုဝဲအပ်သောတရား ၉၆
နေထွက်ချိန် ၄၈
နေဘူး - မိုဝဲအပ်ဘူးသည်၏ ၉၆
အဖြစ်
နေရာခင်းခြင်း ၁၀၅
နက်နဲ၏ ၄၉၆
နစ်စေဘိသကဲ့သို့ ၂၂၉
နည်းပြစကားမျှ ၄၇
နည်းသောအကျိုးရှိ ၃၇၀
နာမ်ကလာပ် ၅၅၇
နာမ်၌တွေ့ဝေသောသတ္တဝါ ၁၈၃
နယ်ပယ်သုံးအမည် ၅၅၉
နောက်ကျသည်၏အဖြစ် ၁၄၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]		[ပ]	
နောက်နေ့	၁၁၆	ပဒုမ္မာကြာ	၄၈
နောက်ပြန်အစဉ်	၉၉	ပဒုမ္မာကြာသဏ္ဍာန်စစ်ဆင်ခြင်း	၃၄
နောက်လိုက်	၄၂၂	ပရမာဏု၏အဆင်းအပေါင်း	၂၈၁
နောင်တတဖန်ပူပန်ခြင်း	၄၆၅	ပရိယတ္တိလျှင်မှုလရှိ၏	၄၉
နွေကာလ	၂၄၀	ပါစကဓာတ်မီး၏လောင်စာ	၁၁၆
နှားကျင်ကောက်	၃၃၃	ပါရာသဝမျိုး	၁၁၅
နှားထိန်း	၃၂	ပုဆိုးပိုင်း	၄၉
နှားမ	၃၂၂	ပူဇော်ပုံနေ့	၆၈
နှယ်ကိုဆောင်ခြင်း	၅၇၇	ပေထက်၌ (ပန်းပဲ)	၃၁၁
နှလုံးသားရုပ်	၉၀	ပေါ်ခြင်း ငုပ်ခြင်း	၅၈
နှလုံးသွင်းခြင်းအစီအရင်	၈၄	ပေါ်စေဘိသကဲ့သို့	၂၂၆
နှလုံးသွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏	၂၉၃	ပေါ် မျော၍	၃၂၇
နှေးသောဖြစ်ခြင်းရှိသော	၇၁	ပေါ်လာသည်၏အစွမ်း	၄၅၇
နှစ်သိမ့်စေခြင်း	၁၀၅	ပေါ်လွင်သည်ကိုပြု၏	၅၃၇
နှစ်သွယ်နှစ်ခွ	၃၅၀	ပေါ်လွင်ထင်ရှားကုန်၏	၂၅၇
နှမ်းမေတ်	၄၁၇	ပင်ပန်းခြင်း	၂၁၅၊ ၄၆၇၊ ၅၉၉
နှိပ်နယ်ခြင်း	၄၆၃	ပစ်ထည့်ရာ၏	၅၃၁
နှောင်အိမ်နှင့်တူသည်	၃၇၈	ပန်းချီဆေးရေးရုပ်	၂၁၀
နှိုးဆော်အပ်ကုန်သည်	၁၁၂	ပုတ်သင်၏အဆင်း	၃၉၀
[ပ]		ပေါက်ဆိန်အသွား	၁၀၇
ပကတိဘုံ	၃၉	ပေါင်၏တောင့်ခြင်း	၃၂၀
ပက္ခဓမ္မတာမဟုတ်	၄၈၈	ပေါင်းစပ်အပ်သည်	၂၇၈
ပခြုပ်	၇၉	ပေါင်းစပ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်	၂၇၉၊ ၂၈၀
ပညာ၏ ပျက်စီးခြင်း	၂၅၈	ပေါင်းဆုံခြင်း	၅၃၈
ပညာဖြင့်စီရင်အပ်ကုန်သော	၁၆၈	ပေါင်းဆုံမိသည်၏အဖြစ်	၃၂၁
ပညာရှိတို့သာသိအပ်သော	၄၉၇	ပို့ချရိုးအစဉ်	၅၅
ပညိန္ဒြေ၏ ရင့်ကျက်ခြင်း	၂၅၀	ပိုးစုန်းကြူးအရောင်	၁၀၃
ပဋိပတ္တိလျှင်အနှစ်သာရရှိ	၄၉	ပိုးနှံကောင်	၃၄၁
ပဏ္ဍုက်	၂၉၇	ပိုးပရံ	၃၄၁
ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ်	၄၉၃	ပိုးဖလံ	၃၄၁
ပဒါနွယ်	၁၁၅		

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ဝ]

ပျံ့နှံ့စေလိုသောဝိစ္စာ	၃၀၈
ပျက်ပြယ်စေအပ်၏	၄၇၆
ပျက်ပြယ်တတ်၏	၄၇၆
ပျင်းခြင်း	၃၄၄
ပျင်းခြင်းဟူသောအကြောင်း	၄၄
ပျဉ်ချပ်	၁၀၄
ပြာကိုသော်လည်း	၁၁၃
ပြုအပ်ပြီးသောအလေ့အကျက် မရှိ	၁၀
ပြုခြင်းမျှဖြစ်သော	၂၉၂
ပြေးသွားစေဘိသကဲ့သို့	၃၃၆
ပြောကြားဘိသကဲ့သို့	၁၈၉
ပြည်တောင်း	၃၃
ပြတ်ပြီးသောသံသရာခရီးရှိ	၉၈
ပြတ်သောအတောင်ရှိသည်	၆၀
ပြန်လှန်၍ပုတ်ခတ်ခြင်း	၂၈၈
ပြန်ပြောကြီးမားသောအတိုး အပွားအမြတ်အစွန်း ရှိသော	၃၈၇
ပြုံးပြုံးပြက်ပြက်တောက်ပခြင်း	၁၄
ပွင့်သည်	၄၈

[ဖ]

ဖု - ဟုမန်းမှုတ်အပ်သော မန္တာန်	၁၆၉
ဖဲခွါသည်၏အစွမ်းဖြင့်	၄၄
ဖက်ခွက်	၃၀၆
ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်	၄၄၈
ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်	၄၄၉
ဖောက်ပြန်သောစိတ်ရှိ	၂၆၈
ဖျာ	၅၂၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ဖ]

ဖုံ၏အဆင်း	၃၉၀
ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စ	၁၆၅
ဖျက်ဆီး၍	၁၁၇
ဖြူဆံမြက်	၇၉
ဖြားယောင်း၍	၅၆
ဖြစ်ဆဲအခိုက်အတန့်	၂၂၈
ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ	၂၅၉
ဖြစ်ပုံအားဖြင့် တမျိုးတမည် ဖြစ်ခြင်း	၇၃
ဖြစ်မြဲတိုင်းသော	၄၆၄
ဖြစ်ရာဘုံကိုစိစစ်သောစကား	၃၈၀
ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ် ရှိသော	၂၉၃
ဖွဲ့နုမှုကင်းသော	၁၁၅
ဖွားမြင်ခြင်းအနက်	၄၅၇

[ဆ]

ဘဝသစ်သို့ ရောက်ထိုက်သော သူ	၄၃၈
ဘာရတမင်းတို့၏စစ်တိုက်ခြင်း	၂၇၀
ဘင်သို့ဆောင်ပို့ခြင်းကိစ္စရှိ၏	၂၂၈
ဘောဇဉ်	၁၈၅
ဘုံ၏အရပ်ဖြင့်	၆၄

[မ]

မကပ်ငြိသော်လည်း	၃၂၀
မကောင်းမှုကမ္မနိမိတ်	၄၆၄
မကောင်းမှုကံ	၄၆၄
မကောင်းသောဂတိနိမိတ်	၄၆၄
မခံနိုင်	၄၉၉
မခန့်ကျန်းသည်၏အဖြစ်	၃၃၃
မချွတ်ဖြစ်လေ့ရှိသည်	၁၃၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မစုတေခြင်း	၄၄၈
မစွဲကိုင်မူ၍	၄၇၉
မဏ္ဍပ်အသွင်ရှိသော မြေတိုက်	၁၄၀
မတက်ကြွ	၄၄
မတည်တန့်ခြင်း	၂၄၆
မတိုးပွားခြင်း	၁၁၉
မထွန်မယက်အပ်သော	၁၁၅
မနောမယဉာဏ်	၁၃၈
မနောက်ကျသည့်၏အဖြစ်	၃၂၆
မန္တာန်ရွတ်ဖတ်သောအစဉ်	၃၃
မန္တာကိနီအိုင်	၁၁၃
မပေါက်သေးသောအတောင်ရှိ	၆၀
မပျံ့နှံ့သည်၏အဖြစ်	၂၂၂
မပျက်ခြင်း	၄၄၈
မပြေလည်စေနိုင်	၄၉၉
မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်း	၃၀၈
မဖြစ်ခြင်းဟူသော ချုပ်ခြင်း	၄၄၅
မဖြစ်သေးမီ အခိုက်မှ	၂၂၆
မဖြစ်သေးမီ အခြေအနေမှ	၂၂၆
မဖြစ်သေးမီ ကာလ	၃၉၅
မယောညွန့်	၄၀၄
မယောညောက်	၂၆၈၊ ၄၀၄
မရောယှက်ခြင်း	၄၅၀
မရောသော	၉၄
မရွှေ့လျောခြင်း	၄၄၈
မရှိခြင်းမျှ	၄၉၆
မသန့်ရှင်း မထွားကြိုင်းသော	
လက်ခြေ	၂၀၈
မဟာပဒေသ ၄-ပါး	၅၇၃
မဟာဝေလိဂင်္ဂါ	၆၉
မာဂဏ္ဍိပရိပိုဇ်	၄၈၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မိမိကိစ္စ သူတပါးကိစ္စကို ပြီးစေ	
တတ်သည်	၃၂၂
မိမိနှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စ	၃၃၇
မိမိနှင့် စပ်ဆိုင်ကုန်သော	၃၉၁
မိမိသဘောအားဖြင့် ချုပ်ခြင်း	၁၁၉
မီးပေါက် မီးပွား	၁၁
မီးရှူးရောင်	၁၀၃
မုချစကား	၂၁၁
မေတ္တာ	၃၃၈
မေတ္တာဖြင့် ဖြန့်ခြင်း	၃၃၀
မေးမြန်းခြင်း အမှု	၁၅၈
မမ်းစွဲသောသူ	၂၉၇
မယ်န	၁၀၄
မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်မရှိ	၂၀၈
မိုးကောင်းခြင်း	၅၂၀
မိုးခေါင်ခြင်း	၅၂၀
မိုးမရွာခြင်း	၅၂၀
မိုးလွန်ခြင်း	၅၂၀
မို့ကိုစားလေ့ မရှိသူ	၄၇၀
များစွာကျယ်ဝန်း၏	၂၃၄
များစွာသော ကလာပ်တို့၌	
တည်	၂၀၆
များစွာသော ငှက်ပျောဖတ်	
အစု	၃၈၃
များစွာသော ပိုးမျိုးတို့၏နေရာ	၃၈၀
များစွာသောအကျိုးရှိ	၃၇၀
မျက်စိကိစ္စကို ပြုလေ့ရှိ၏	၁၂၄
မျက်နှာရိပ်၏ လှုပ်ခြင်း	၂၈၅
မျက်နှာလှဲသည်	၄၅
မျက်နှာဝန်း	၂၀၆
မျက်မှောက်အားဖြင့် ပြီးသည်	၄၉၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မျက်မှောက်သက်သေကို ပြခြင်း	၄၈
မျက်လှည့်အမှု	၃၈၃
မျက်လှည့်ပြအပ်သော ဝတ္ထု	၄၄၉
မျက်လှည့်ဝတ္ထု	၄၄၉
မျက်လွှာ	၂၀၆
မြူအညစ်အကြေး	၄၉
မြေညက်ယောက်လုံး	၂၀၉
မြေလွှာ	၁၁၅
မြေဝင်အုဋ်မြစ် အရပ်	၃၉
မြက်မီးရှူး ဥပမာ	၁၃၆
မြင်နိုင်ခဲ၏	၄၉၆
မြင့်မိုရ်တောင်	၃၂
မြင့်မိုရ်တောင်ခါးပန်း	၆၄
မြင်းထိန်း	၃၂
မြစ်ရေအယဉ်	၄၀၆
မြတ်စွာဘုရား မကဲ့ရဲ့အပ်သော	၅၀၉
မြတ်သောတရားစက်	၅၄၄
မြိန်ရှက်စေတတ်သည်	၃၇၉
မြား (လေးမြား)	၄၆၆-၄၇၅
မှားသောအယူဝါဒ	၂၇၇
မှတ်အပ်သော အာရုံရှိ	၂၈၀
မှတ်တိုင်စက်ခွက်ဌာန	၁၀၃
မှတ်မိကြောင်း နိမိတ်	၁၆၁
မှန်အပြင်	၂၈၅
မှန်သော အသက်မွေးမှု	၅၀၉
မှန်တိုင်	၄၆၉
မှန်းဆသောအားဖြင့် ပြီးစီးသည်	၄၉၁
မှန်းဆသည်၏အစွမ်း	၂၂၁
မှိတ်တုတ် မှိတ်တုတ်ဖြစ်လျက် အိပ်ငိုက်ခြင်း	၃၄၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မှတ်လှည့်ပယ်ဖျက်လျက်	၁၆၅
မျှစေခြင်း	၂၁၁
မြေရေခွံ	၇၉
မွေအပ်သည်	၁၆၄
မွှေးကြိုင်၏	၄၉၀
[ယ]	
ယန္တရား	၄၁၆
ယူအပ်ခြင်းသို့ မရောက်	၃၈၀
ယက်သွား	၅၂၆
ယုတ်ညံ့သော အကျိုးကို	၁၂၆
ယုတ်လျော့ရာ၏	၂၀၁
ယုန်ချိုသည် ထက်၏	၄၇၈
ယုံကြည်ခြင်း	၃၂၅
ယုံမှားကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း	၄၉၄
ယောင်ယမ်း ပြောဆိုသော စကား	၄၆၆
[ဇ]	
ရအပ်သော အခွင့်ရှိသောကံ	၂၉၇
ရအပ်သော သာယာဖွယ်ရှိသည်	၃၁၀
ရထားဘီးသဏ္ဍာန် စစ်ဆင်ခြင်း	၃၄
ရမြဲတိုင်းကုန်သော	၄၆၄
ရသဓာတ်	၁၁၅၊ ၁၁၆
ရသဓာတ်ကို ဆောင်သော အကြော	၁၁၅
ရာဂ၏ကုန်ခြင်း	၄၇၂
ရာဇဂြိုဟ်မြို့	၂၇
ရာဇဝတ်အပြစ်နှင့် တူ၏	၆၇၉
ရာမရသေ့	၅၁၆
ရေအစု	၁၁၇
ရေအစေး	၃၈

အက္ခရာစဉ်
[၇]
စာမျက်နှာ

ရေ၏အရေး	၁၄၂
ရေကန်	၃၀၅
ရေငတ်ခြင်း	၄၆၃
ရေပူဖောင်း	၃၈၁
ရေပွက်	၃၈၁
ရေမြုပ်စိုင့်	၃၈၀
ရေသွန်းဖြန်းအပ်သော	၆၄
ရဲရင့်သော မိန့်ခွန်းတော်	၅၄၄
ရဲရင့်သော မြက်ဆီခြင်း	၅၄၄
ရောဂန္ဓရကပ်	၁၁၉
ရောဂါ၏အကြောင်း	၅၂၀
ရောဂါငြိမ်းပျောက်ခြင်း	၅၂၀
ရောယှက်ခြင်း၏ မရှိခြင်း	၂၄၂
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံ၌ တွေ့ဝေသော	၁၈၃
ရုပ်ကလာပ်	၅၅၇
ရုပ်၌တွေ့ဝေသော သတ္တဝါ	၁၈၃
ရုပ်လုံးပေါ်စေတတ်၏	၁၉၀၊ ၃၉၀
ရောင်းဝယ်ခြင်း	၁၂၃
ရောင်းဝယ်ရေး၌ အသိဉာဏ် မဖြစ်သေးသောသူ	၁၆၃
ရွာပျက်ကုန်း	၄၀၂
ရွှေခတ်၍	၄၆၁
ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ခြင်း	၃၂၂
ရွှိဆဲခဏ၌	၂၁၂
ရွှေသွားသည်	၂၉၃၊ ၄၂၂
ရွေးဆရာတို့၏ ပို့ချစဉ်	၅၇၆
ရွေးရှုစေလွှတ်၏	၃၅
ရွေးရှုဆောင်ခြင်း	၃၅
ရွေးရှုညွတ်စေခြင်း	၃၅
ရွေးရုပ်အစဉ်နှင့် မတူသော နောက်ရုပ်အစဉ်၏ ဖြစ်ခြင်း	၁၈၆

အက္ခရာစဉ်
[၇]
စာမျက်နှာ

ရှင်ရဟန်းတို့၏ ပြောဆိုရိုး	
ဝေါဟာရ	၄၉
ရှောင်လွှဲအပ်၏	၃၆၉
ရွှေစင်	၃၃၂
ရွှေဆောင်အပ်သည်	၅၂၈

[၈]

လအနည်းငယ်လွန်ရုံမျှ	၄၆၂
လက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသော အပြားရှိသည်	၇၃
လက္ခဏာအားဖြင့် တမျိုးတမည် ဖြစ်ခြင်း	၇၃
လက္ခဏာကိုဖောက်ထွင်း၍ သိခြင်း	၁၆၂
လမုံ	၆၈
လရေးကောက်	၃၃၃
လရောင်ရှိသော	၂၇
လူ၏အသွင်	၆၅
လူဆိတ်သုဉ်းသောရွာ	၄၀၂
လူတို့၏ကျက်စားရာအာရုံ	၁၂၅
လေအစု	၁၁၇
လေကိုအမိဋ္ဌာန်ခြင်း	၇၁
လေးလံသောဝန်ထုပ်	၃၇၉
လေးသောဖြစ်ခြင်းရှိသော	၇၂
လောက၏ဓမ္မတာသဘော	၄၄၉
လောကသုံးအမည်	၅၆၀
လောက၌ပြီးစီးထင်ရှား၏	၁၀၂
လောလောပူသောဆီ	၂၉
လက်ခတ်	၅၂၆
လက်ချိုး၍ရေတွက်သော အတတ်	၁၆၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[လ]	
လက်စွပ်	၂၀၇
လက်တသစ်လက်နှစ်သစ်	၈၈
လကျောရစ်လည်သည်	၃၂
လက်လျော့ခြင်း	၁၀၇
လက်သွားအမှု	၃၂၃
လက်သွားကြီး	၃၂၃
လက်ဝါးအပြင်	၁၀၂
လမ်းကိုဖန်ဆင်ခြင်း	၇၁
လမ်းမှားသောအားဖြင့်	
နှလုံးသွင်းခြင်း	၃၄၂
လိပ်တုံး	၅၂၆
လိမ့်ကုန်၏	၄၆၇
လောင်စာ၏ မရှိခြင်းကြောင့်	၁၁၃
လုံးသောပုခုံးရှိသည်၏အဖြစ်	၂၁၈
လျော်စေတတ်၏	၁၇၀
လျင်သောအပြန်ရှိသော	၇၁
လွမ်းဆွတ်တမ်းတကုန်၏	၁၁၆
လှည့်စားသကဲ့သို့	၄၈၂
လှည်းဦးသဏ္ဍာန်စစ်ဆင်ခြင်း	၃၄
လှုပ်ရှားစေသော ကာယ၏	
အဖြစ်	၁၉၁
လှုပ်လှုပ်ရွရွကြောင့်ကြဗျာပါရ	
ရှိသည်	၃၁၉
လွတ်နိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်	၃၄၁

[ဝ]

ဝပြောခြင်း	၅၂၀
ဝသီဘော်၏အခြင်းအရာ	၁၅၈
ဝါကျဥပညာသအနက်	၈၀
ဝါဂွမ်း	၂၀၁
ဝါဂွမ်းစိုင့်	၃၁၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
ဝိဉ္ဇာတော	၁၄၀
ဝိဉ္ဇာတောင်	၅၄၈
ဝိပဿနာ၏အာရုံရှိကုန်၏	၂၈၀
ဝိပဿနာ၏ဖြစ်ရာတရား	၄၅၉
ဝိပဿနာဓုရ	၄၉
ဝိပဿနာမဂ္ဂအပ်သောတရား	၄၃၀
ဝိပဿနာယာဉ်	၅၂၉
ဝိဘူတာရုံ	၃၀၃
ဝိသယခေတ်	၁၁၀
ဝီထိပဋိပါဒက (စိတ်)	၃၃၆
ဝေဒနာဟူသောညှဉ်းဆဲမှု	၃၇၉
ဝေးစွာဖြစ်ကုန်သည်	၁၉
ဝါးအံ့	၆၅
ဝန်ခံချက်ကိုမှန်စေသော	၄၅၂
ဝန်ခံခြင်း	၄၇၇
ဝန်ချခြင်း	၁၀၇
ဝန်ထုပ်ကိုချခြင်း	၅၂၀
ဝန်ထုပ်ကိုထမ်းဆောင်ခြင်း	၅၂၀
ဝန်လေးတုံ့သေး၏	၁၀
ဝမ်းပိုက်ကိုပူစေခြင်း	၄၆၃
ဝမ်းသက်စေအပ်ပြီးသော	၅၉၂
ဝမ်းသွေးသွန်ခြင်း	၄၆၆

[သ]

သကာခဲ	၃၀၁
သကြား	၁၁၇
သင်္ခါရအစဉ်သန္တာန်၏	
ချုပ်ခြင်း	၁၁၉
သစ္စာမှလွတ်သောတရား	
မည်သည်	၄၄၁
သဏ္ဍာန်	၂၄၁

အက္ခရာစဉ် မြန်မာဝေါဟာရ

အက္ခရာစဉ်
[သ]
စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ်
[သ]
စာမျက်နှာ

သတိအစောင့်အရှောက်	
ရိုသော	၅၀၉
သတိ၏ဖြစ်ခြင်း	၂၅၇
သတိရခြင်း	၂၅၇
သတ္တဝါ၏ခွန်အား	၂၃၄
သတ္တဝါသစ်ဖြစ်သည်ဟူသော	
အယူ	၁၂၄
သဒ္ဒါ၏အနက်	၃၈၉
သဒ္ဒါများသည်၏အဖြစ်	၂၅၉
သနားကြင်နာသည်	၁၃၁
သနားတတ်သောသူ	၃၂၀
သပွတ်ခါးသီးနှင့်တူ၏	၉၀
သဘောအနက်	၃၈၉
သမထယာဉ်	၅၂၉
သမန်းမြက်	၂၅၁
သဝဏ္ဏပစာ	၃၆၂
သာဓု	၄၈၉
သာလွန်၍များလတ်သော်	၁၂၀
သာရိပုတ္တရာမထေရ်	၂၇
သာ၍ခိုင်မြဲသည်	၂
သာ၍ဝန်လေး၏	၁၁
သာသနာတော်သို့ သက်ဝင်ခြင်း	၆၄
သိသည်၏အဖြစ်	၁၆၁
သိနိုင်ခဲ၏	၄၉၆
သိဝနတ်မဟုတ်သောနတ်ရုပ်	၃၆၁
သီဆိုကခုန်ခြင်းအတတ်	၃၄
သီတာဒေဝီကိုဆောင်ခြင်း	၂၇၀
သီးသီး	၅၁၅
သီးသန့်ကိန်းသေမြဲသော	၃၁၄

သီးသန့်နည်း	၉၄
သုခအာဟာရ	၁၁၅
သူကန်း	၂၇၇၊ ၂၈၀
သူငယ်အိမ်မှ ပေါက်ဖွားသော	
သတ္တဝါ	၄၅၇
သူတပါး၏ညွှန်ကြားခြင်း	၁၆၈
သူတပါးတို့သိစေအပ်သော	
အသိဉာဏ်ရှိ	၄၉၄
သူတပါးနှင့်စပ်သည်	၃၄၉
သူနာနှင့်တူသည်	၃၇၈
သူသတ်သမား	၃၇၉
သေးနုတ်သောစိတ်ရှိသည်	၅၇၈
သောတဓာတ်၏ကိစ္စ	၈၃
သံ (ရိုက်သံ)	၁၀၄
သံတူ	၃၁၁
သံကောက်ပေါက်	၅၇
သံလိုက်ဓာတ်	၂၀၅
သံသရာဟူသောနှောင်အိမ်	၄၄၈
သံသရာသစ်ငုတ်	၁၃၃
သက်ဝင်ခြင်း	၃၂၆
သက်ဝင်ခွင့်	၅၅၀
သင်ကြားပို့ချပေး၏	၂၅၇
သင့်လျော်သောအသက်မွေးမှု	၅၀၉
သစ်တုံး	၁၀၄
သစ်ပင်ကိုင်းဖျား၌	၃၂၀
သည်းခံစေခြင်း	၁၃၁
သည်းခံနိုင်ခဲ၏	၄၆၆
သန်လျက်အိမ်	၇၉
သန့်ရှင်းထက်မြက်သည်	၃၀၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]		[ဟ]	
သန်းဦးခေါင်းမျှ	၂၀၆	ဟင်းလျာ	၁၈၅
သုံးဆောင်အပ်သည်	၂၆၉	ဟင်းလျာဟင်းကောင်းနှင့်	
သုံးဆောင်ခြင်း	၂၆၉	တူသည်	၃၇၉
သွေးအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်	၁၀၅	ဟုတ်တိုင်းမှန်သောသဘော	၆၀၈
သွားကျိုးခြင်း	၄၆၃	ဟုတ်တိုင်းမှန်သောသဘောကို	
သျှစ်သျှားသီး	၅၅၀	ကောင်းစွာမှတ်ခြင်း	၅၀၉
သျှောင်ထုံးအဖွဲ့	၁၁၀	ဟောင်ကုန်လျက်	၄၇၅

အလိမ္မာ - စာမှာ ရှိသည်

လူ့သဘာဝစရိုက်ဆိုးများကို ပယ်ရှားပြီး စရိုက်ကောင်းများကို ဖော်ဆောင်မည့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ

တော်လှန်ရေးအစိုးရ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ

ပိဋကတ်မြန်မာပြန်များကို ဖတ်ပါ

မြန်မာစာဖတ်တတ်သူတိုင်း ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်
ပါဠိတော် ၅၂-ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ရှု နားလည်နိုင်ကြပြီ

မြန်မာပြန် ကျမ်းများ

၁။ ဒီဃနိကာယ်(သုတ္တန်)	၁၊ ၃၊ ၁၊ ၀	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၂။ မဇ္ဈိမနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၃။ သံယုတ္တနိကာယ်(သုတ္တန်)	။	(၅-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၄။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်(သုတ္တန်)	။	(၁၁-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၅။ ခုဒ္ဒကနိကာယ် (ကျမ်း-၃၀) မှ		ဝိနည်း (၅-ကျမ်း)	၅-အုပ်

အဘိဓမ္မာ

အခြားသုတ္တန်

မဟာဗုဒ္ဓဝင်

ပ-တံ ၂-အုပ်။ ဒု-တံ ၁-အုပ်။